

Nu օ jña mizhocjimi nu mama ja ga cja e
Jesucristo

Central Mazahua Bible

This Bible is copyrighted by BibleLeague International (BibleLeague.org) and translation was provided by Wycliffe Bible Translators (Wycliffe.org). This Bible is printed with permission and produced at cost by the Digital Bible Society (dbs.org) for non-commercial use.

This Bible

SAN MATEO.....	4
SAN MARCOS.....	40
SAN LUCAS.....	61
SAN JUAN	99
HECHOS	126
ROMANOS.....	161
1 CORINTIOS	175
2 CORINTIOS	190
GÁLATAS	200
EFESIOS	207
FILIPENSES.....	213
COLOSENES	217
1 TESALONICENSES	221
2 TESALONICENSES	224
1 TIMOTEO.....	226
2 TIMOTEO.....	231
TITO	234
FILEMÓN	236
HEBREOS.....	237
SANTIAGO	250
1 PEDRO	254
2 PEDRO	258
1 JUAN	261
2 JUAN	265
3 JUAN	266
JUDAS.....	267
APOCALIPSIS	269

SAN MATEO

Los antepasados de Jesucristo

1 E Jesucristo mi mboxbëche cja e Abraham, 'ñe cja e David. Juns'ü va o tñü'ü c'o o mboxpale e Jesús ndeze e Abraham.

² E Abraham o jmusp'ü 'na t'i c'ü mi chjü e Isaac. Nuc'ua e Isaac o jmusp'ü e Jacob. Nuc'ua e Jacob o jmusp'ü e Judá, 'ñe c'o nu cjuarma. ³ Nuc'ua e Judá o jmusp'ü e Fares 'ñe e Zara. C'ü nu nanavi mi chjü e Tamar. Nuc'ua e Fares o jmusp'ü e Esrom. Nuc'ua e Esrom o jmusp'ü e Aram. ⁴ Nuc'ua e Aram o jmusp'ü e Aminadab. Nuc'ua e Aminadab o jmusp'ü e Naasón. Nuc'ua e Naasón o jmusp'ü e Salmón. ⁵ Nuc'ua e Salmón o jmusp'ü e Booz. C'ü nu nana e Booz mi chjü e Rahab. Nuc'ua e Booz o jmusp'ü e Obed. C'ü nu nana e Obed mi chjü e Rut. Nuc'ua e Obed o jmusp'ü e Isaí. ⁶ Nuc'ua e Isaí o jmusp'ü e David c'ü o nocü o mbëzhi jmu'u. E David o chjüntüvi c'e ndixü c'ü mi ngue nu su e Urías c'ü vi bö't'ü. Nuc'ua c'e ndixü o musp'ü 'na ts'it'i e David c'ü mi chjü e Salomón.

⁷ Nuc'ua e Salomón o jmusp'ü e Roboam. Nuc'ua e Roboam o jmusp'ü e Abías. Nuc'ua e Abías o jmusp'ü e Asa. ⁸ Nuc'ua e Asa o jmusp'ü e Josafat. Nuc'ua e Josafat o jmusp'ü e Joram. Nuc'ua e Joram o jmusp'ü e Uzías. ⁹ Nuc'ua e Uzías o jmusp'ü e Jotam. Nuc'ua e Jotam o jmusp'ü e Acáz. Nuc'ua e Acáz o jmusp'ü e Ezequías. ¹⁰ Nuc'ua e Ezequías o jmusp'ü e Manasés. Nuc'ua e Manasés o jmusp'ü e Amón. Nuc'ua e Amón o jmusp'ü e Josías. ¹¹ Nuc'ua e Josías o jmusp'ü e Jeconías 'ñe c'o o cjuarma. Mi ngue c'o pa 'ma o ndöpüji c'o menzumü a Israel o dyëdyiji a ma a Babilonia c'o.

¹² 'Ma ya ma cãji a ma a Babilonia, nuc'ua e Jeconías o jmusp'ü e Salatiel. Nuc'ua e Salatiel o jmusp'ü e Zorobabel. ¹³ Nuc'ua e Zorobabel o jmusp'ü e Abiud. Nuc'ua e Abiud o jmusp'ü e Eliaquim. Nuc'ua e Eliaquim o jmusp'ü e Azor. ¹⁴ Nuc'ua e Azor o jmusp'ü e Sadoc. Nuc'ua e Sadoc o jmusp'ü e Aquim. Nuc'ua e Aquim o jmusp'ü e Eliud. ¹⁵ Nuc'ua e Eliud o jmusp'ü e Eleazar. Nuc'ua e Eleazar o jmusp'ü e Matán. Nuc'ua e Matán o jmusp'ü e Jacob. ¹⁶ Nuc'ua e Jacob o jmusp'ü e José, c'ü o chjüntüvi e María. E María ngue c'ü o mus'ü e Jesús. E Jesús ngue Cristo c'ü ne ra mama: Nu c'ü o 'ñeme Mizhocjimi ra manda.

¹⁷ C'o nu mboxpale e Jesucristo ndeze e Abraham hasta e David, o zö'ö catorce c'o. Nuc'ua, ndeze e David hasta 'ma o dyëdyiji c'o menzumü a Israel a ma a Babilonia, o zö'ö ndo 'na catorce c'o nu mboxpale.

Nuc'ua, ndeze 'ma o dyëdyiji a ma a Babilonia hasta 'ma o jmus'ü e Cristo, o zö'ö ndo catorce.

Nacimiento de Jesucristo

¹⁸ C'ü nu nana e Jesucristo mi ngue e María. 'Ma o jmus'ü e Jesucristo, je va cjava. E José ya vi ñavi e María c'ü ro chjüntüvi. 'Ma dya be mi chjüntüvi, e María ya mi tñü'ü 'na ts'it'i. Pero dya cjó mi dyojui; mi ngue o Espíritu Mizhocjimi c'ü vi tsjapü o ndunte. ¹⁹ E José mi cja c'o mi mama c'o ley. Nguéc'ua 'ma o dyärä ya mi ndunte e María, o nguijñi c'ü ro unü 'na xiscömü e María c'ü dya ro chjüntui. Pero dya ro ma ngös'ü c'o pje mi pjëzhi, na ngue dya mi ne e José ro bëzhi o tseje e María. ²⁰ Nuc'ua 'ma mi cjiñi a cjanu e José, o nguinch'i 'na t'ñi o jñanda 'naja c'o o anxe Mizhocjimi c'o ixi cãrä a jens'e. O ña c'ua c'e anxe o xipji e José:

—Nu'tsc'e José, o mboxbëchets'ü e David, dya rí yembeñe. Ni jyodü rí tsjapü nin su e María. Na ngueje c'ü ya tñü'ü c'ü, ixi nguetsjé o Espíritu Mizhocjimi c'ü o tsjapü o nduns'ü. ²¹ Ra mus'ü 'na ts'it'i c'ü rí jñusp'ü o tñü e Jesús. Na ngueje angueze ra salva c'o nte c'o ya juajnü, ra jopcüji o mü'büji c'o o nzhubüji, eñe c'e anxe va xipji e José.

²² Mi jinguã Mizhocjimi o 'ñünbü o mü'bü 'na profeta o xipji c'o nte:

Dyär'maji. Ra nduntetsjé 'na xunt'i c'ü dya dyojui 'na bëzo; ra mus'ü 'naja ts'it'i c'ü rguí chjü e Emanuel, eñe c'e profeta va pätpä Mizhocjimi.

E Emanuel ne ra mama: Bübü dya Mizhocjimi a ndezgöji. Nguéc'ua 'ma o ndunte e María o mus'ü e Jesús, o zädä o jña Mizhocjimi c'ü vi mama c'e profeta.

²⁴ Nuc'ua 'ma o zö e José a t'ñi, o tsja c'ua ja nzi va xipji c'ü o anxe Mizhocjimi, o chjüntui e María. ²⁵ Pero dya juntavi hasta 'ma o mus'ü c'e ts'it'i c'ü primero o t'i e María. Nuc'ua e José o jñusp'ü c'e ts'it'i e Jesús.

La visita de los magos

2 O jmus'ü e Jesús 'ma mi manda c'e rey Herodes a Judea. Je jmus'ü cja c'e jñiñi a Belén c'ü tsja a Judea, cja c'e xoñijömmü a Israel. O mezhtjo c'ua o ëjë ja nzi nte c'o me mi pärä, c'o mi xiji mago, vi 'ñeji nu ja ni mbes'e e jyarü. O säji a Jerusalén. ² Nuc'ua c'o mago o mbürü o zopjüji c'o mi cãrä a Jerusalén, o xipjiji:

—Ya jítsijme 'na seña; ró jandajme o mbes'e 'na seje. Ngué c'ü rvá pärägöjme c'ü ya jmus'ü 'na ts'it'i c'ü ra manda cja yo menzumü a Israel. Nutscöjme rí ne rí xitscöjme ja bübü c'e ts'it'i. Na ngue rvá ëcjöjme rá ë

ndühijömüjme a jmi angueze, rá ma't'üjme, eñe c'o nte c'o mi xiji mago.

³ Nuc'ua c'e rey Herodes o mbärã c'ü mi mama c'o mago c'ü ya vi jmus'ü 'na ts'it'i c'ü ro manda. Nguéc'ua va pizhi na puncjü angueze, dya mi pärã pje ro nguijñi. Me xo go pizhi c'ua texe c'o mi cãrã a Jerusalén.

⁴ Nuc'ua e Herodes o zojnü c'o ndamböcjimi cja c'o menzumü a Israel. Xo zojnü c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi. Cjanu o dyönüji ja je ngue c'ua ro jmus'ü e Cristo c'ü ro ã manda. ⁵ Cjanu o ndünrúji:

—Nuc'ü, je ra jmus'ü cja c'e jñiñi a Belén c'ü tsja a Judea. Na ngue je ga cjava va dyopjü c'e profeta va pätpã Mizhocjimi:

⁶ Nu'tsc'eji in menzumüji a Belén, ni muvi in jñiñigueji cja c'o 'ñaja jñiñi a Judá.

Na ngue ra tetsc'eji 'naja c'ü ra manda, 'ñe ra mbörü yo menzumü a Israel yo ró juajnügö, eñe c'e profeta.

⁷ Nuc'ua e Herodes o zojnü c'o mago c'ü dya cjó ro mbärã cjo mi ñaji c'o. Cjanu o tsjapüji na jo t'önü jinguã vi mbes'e c'e seje. Cjanu o ndünrú c'ua c'o mago o xiji jinguã vi mbes'e c'ü. ⁸ Cjanu o ndäji c'ua a ma a Belén o xipjiji:

—Möji, ma tsjaji na jo o t'önü rgui jyodüji c'e ts'it'i. Nuc'ua 'ma rí chöt'üji, rí nzhogüji rí 'ñe xitscöji. Nguéc'ua xo rá magö, rá ma ndühijömü a jmi rá ma'tc'ö c'ü.

⁹ Nuc'ua 'ma ya vi nguarü vi ñaji c'e rey, cjanu o ma c'ua c'o mago. Nuc'ua c'e seje c'ü ya vi jñandaji ndeze 'ma o mbes'e, o 'ñetsetjo na yeje. Nu c'o mago 'ma o jñandaji c'e seje, go mäji na puncjü. Nuc'ua c'e seje mi ot'ü o xo'ñiji c'ü, hasta 'ma cja zät'ã a xes'e nu cja c'e ngümü nu ja ma bübü c'e ts'it'i. Cja chi o böbütjo nu.

¹¹ Cjanu o zät'ãji c'ua cja c'e ngümü, cjanu o cjogüji a mbo. O jñandaji c'e ts'it'i ma bübü cja c'e ngümü co e María c'ü nu nana. Cjanu o ndühijömüji a jmi c'e ts'it'i, o ma't'üji. Cjanu o xo's'üji c'ua o cajaji c'o mi quiji o oro, 'ñe o nguichjünü, 'ñe o mirra c'o ma jo ma jyärã y me mi muvi. Cjanu o nguibiji, cjanu o unüji c'e ts'it'i.

¹² Nuc'ua Mizhocjimi o zopjü a t'ijí c'o mago, o xipjiji:

—Dya cja rí nzhogüji cja e Herodes, empji.

Nguéc'ua 'ma mü o nzhogüji cja c'e país nu ja mi menzumüji, o möji c'ü 'na 'ñiji.

La huída a Egipto

¹³ Nuc'ua 'ma ya vi mbedye c'o mago, cjanu o nguinch'i c'ua 'na t'ijí e José o jñanda 'na c'o o anxe Mizhocjimi. Cjanu o ña c'ua c'e anxe o zopjü e José, o xipjiji:

—Nu'tsc'e, ñanga rí sidyi ne ts'it'i 'ñejnu nu nana; rí c'ueñe rí möji a ma cja c'e xoñijömü a Egipto. Na ngueje e Herodes ra jyodü ne ts'it'i ra mböt't'ü. Y rí mimitjoji nu hasta 'ma cja rá xi'ts'i, eñe c'e anxe.

¹⁴ Nuc'ua cjanu o zö c'ua a t'ijí e José. Go zidy c'ua c'e ts'it'i 'ñe c'ü nu nana, go mbedyeji c'ua c'e xömü, o möji a ma a Egipto. ¹⁵ Nuc'ua o mimiji nu hasta 'ma cja o ndü e Herodes. Mi jinguã mi bübü 'na profeta c'ü mi pätpã Mizhocjimi. C'e profeta o mama: "Rá penpe 'na jña c'ín Ch'igö c'ü ra mbedye a Egipto", eñe Mizhocjimi.

Nguéc'ua 'ma o ma ga ma a Egipto e José co e María 'ñe e Jesús, o zädã o jña Mizhocjimi c'ü vi mama c'e profeta.

Herodes manda matar a los niños

¹⁶ 'Ma o unü ngüenda e Herodes c'ü dya nzhogü c'o mago ro ã xipjiji ja mi bübü c'e ts'it'i, me co üdü c'ua na puncjü angueze. Cjanu o manda o mböt't'üji texe c'o ts'it'i c'o mi cãrã a Belén, y hasta ja c'o mi tjorü c'e jñiñi c'ü. O mböt't'üji c'o cja vi mus'üji, cja na 'ñe c'o ya mi ädyi ye cjë. Na ngue e Herodes ya vi dyönü na jo c'o mago, nguéc'ua va mbärã ja ya nzi zana vi mezhe ndeze 'ma ya vi mbes'e c'e seje. ¹⁷ Mi jinguã vi dyopjü a cjava c'e profeta Jeremías:

Cja c'e jñiñi a Ramá mi t'ärã 'na c'ü me ma huë na jens'e.

Mi ngue c'e ndixü c'ü mi chjü e Raquel mi huëpi c'o o mboxbëche.

Dya go ne cjó ro chëzhi o jmi pa ro mäjã, na ngueje ya vi mböt't'üji c'o o mboxbëche, eñe c'e profeta va pätpã Mizhocjimi.

Nguéc'ua 'ma o manda e Herodes o mböt't'üji c'o ts'it'i, o zädã c'ü vi mama c'e profeta.

¹⁹ O ã c'ua 'na nu pa, o ndü e Herodes. 'Ma xe ma bübütjo e José a Egipto, o nguinch'i 'na t'ijí o jñanda 'na c'o o anxe Mizhocjimi. Nuc'ua c'e anxe o zopjü o xipjiji:

²⁰ —Nu'tsc'e, ñanga rí sidyi ne ts'it'i 'ñejnu nu nana, rí möji a ma cja c'e xoñijömü a Israel nu ja vi 'ñecjeji. Na ngueje ya ndü'ü c'o mi jodü ro mböt't'ü ne ts'it'i.

²¹ O nanga c'ua e José. Cjanu o zidy c'e ts'it'i 'ñe c'ü nu nana, o möji c'ua a ma cja c'e xoñijömü a Israel.

²² Nuc'ua cjanu o mbärã e José c'ü ya mi manda e Arquelao a Judea c'ü tsja a Israel, chjëntjui c'ü ri bübütjo e Herodes c'ü ndunu tata. Nguéc'ua mi s'ü'ü e José xe ro ma ga manu. Nuc'ua Mizhocjimi o yepe o zopjü a t'ijí e José. Nguéc'ua va cjogütjoji a Judea o möji c'ua a ma cja c'e xoñijömü a Galilea. ²³ O zät'ãji cja 'na jñiñi c'ü ni chjü a Nazaret; o mimiji nu. Mi jinguã vi mama a cjava c'o profeta: "Ra xiji menzumü a Nazaret nu c'ü ra ëjë", eñe c'o profeta. Nguéc'ua 'ma o ma mimi a Nazaret e José 'ñe e María 'ñe c'e ts'it'i, o zädã c'e jña c'ü ya vi mama c'o profeta.

Juan el Bautista predica en el desierto

3 O mezhe c'ua ja nzi cjë, o mbürü o pëpji cja Mizhocjimi 'na bëzo c'ü mi chjü e Juan. Mi bübü cja c'e majjadü a ma a Judea. Mi zopjü c'o nte y mi jichiji co ndeje. ² Mi xipjiji a cjava:

—Jyëziji c'o na s'o, ra nzhogü in mün'c'eji cja Mizhocjimi. Na ngueje nu c'ü o 'ñeme Mizhocjimi ra mandazüji, ya ngue ra manda, eñe e Juan.

³ Mi jinguã c'e profeta Isaías vi pätpã Mizhocjimi, vi mama ja rva cja e Juan. O mama c'e profeta c'ü ro bübü 'na nte cja 'na majjadü c'ü ro mapjü, ro zopjü c'o nte ro xipjiji:

“Rí jyëzgueji c'e 'ñiji c'ü na s'o, rí jyëzgueji c'e 'ñiji c'ü mogü.

Na ngue ya ngue ra ã c'ín Jmugöji c'ü bübü a jens'e", ro 'ñeñe c'e nte.

Je ga cjanu va mama c'e profeta c'ü ro mama c'e nte'e.

⁴ E Juan mi je'e 'na bitu c'ü vi t'ät'ä o xi o camello, y mi nzünt'ü 'na xipjadü. Mi sa c'o mi nza cja o t'äxã, y xo mi si o miel o ngüjnü. ⁵ Nuc'ua ma ã c'ua c'o menzumü a Jerusalén, 'ñe c'o menzumü cja c'o 'ñaja jñiñi a Judea, cja na 'ñe c'o mi cãrã texe ja c'o cjogü c'e ndare a Jordán, ma sãjãji cja e Juan. ⁶ Mi xipjiji Mizhocjimi c'o ma s'o c'o mi cjaji, y mi jichi e Juan anguezeji cja c'e ndare a Jordán.

⁷ Cja c'o menzumü a Israel mi cãrã c'o mi xiji fariseo, 'ñe c'o mi xiji saduceo. E Juan o jñanda ma ëjë na puncjü anguezeji ro 'ñe j'i'iji. Nguéc'ua va mama e Juan va xipjiji:

—Nza cjatsc'ejji o c'ijmi c'o sũ ga c'ueñe 'ma tjë o batjü. Na ngue in sũji ra jñün'c'ejji ngüenda Mizhocjimi rí sufreji, nguéc'ua va ëgueji va 'ñe j'i'iji. ⁸ Pero 'ma na cjuana nzhogü in mü'büji cja Mizhocjimi, rí tsjaji na jo, ngue c'ua ra 'ñetse o nzhogü in mü'büji. ⁹ In pëzhgueji ra recibidots'üji Mizhocjimi, na ngueje o mboxbëchets'üji e Abraham. Pero rí xit'c'öji, dya cja rí tsjijñiji c'ü ni jyodü ra recibidots'üji. Na ngueje me na zëzhi Mizhocjimi, sô ra tsjapü yo ndojo ra mbëzhi nte c'o ra jñu's'ü e Abraham, xo ra 'ñench'e o mü'büji Mizhocjimi.

¹⁰ Xe sïdo o ña e Juan o zopjü c'o fariseo 'ñe c'o saduceo, o xipjiji:

—Nza cjatsc'ejji za'a c'o dya jo c'o quis'i, c'o ya juns'ütjo jacha cja o dyü'ü. Texe za'a c'ü dya jo c'o quis'i, ya ngue ra dyëziji cja rrü mboch'üji cja sivi. Je xo rga cjanu rgá tsja'c'ejji, nu 'ma dya ra nzhogü in mü'büji cja Mizhocjimi. ¹¹ Bübü mbëpji c'o o cjaja c'ü nu lamu, xäpcãji o mbäcua c'ü nu lamu ga mbös'ü. Pero nutscö dya pje pjëtscö rá pjöscö a cjanu nu c'ü cja va ëjë. Na ngueje me na nojo na puncjü angueze, nutscö rí menutjogö que na ngue 'na mbëpji. Nutscö rí jichi co ndeje c'o ra nzhogü o mü'bü cja Mizhocjimi. Pero nu c'ü cja va ëjë, 'ma rí 'ñench'e in mün'c'ejji angueze, ra dya'c'ejji o Espiritu Mizhocjimi c'ü. 'Ma dya rí 'ñench'e in mü'büji, ra dya'c'ejji rí ma sufreji cja sivi, eñe e Juan.

¹² Xe sïdo o ña e Juan o xipjiji 'na ejemplo o mama:

—'Na campesino ra jñüs'ü o yelgo, cja rrü mbitsi na jo o ndëxü. C'o ndëxü ra dyüt'ü cja c'ü o t'ujmü c'o, pero c'o paxa ra ndüt'ü co sivi c'o. Je xo ga cjanu rgá tsja nu c'ü cja va ëjë. Ya bübü angueze ra recibido c'o ra nzhogü o mü'bü, pero c'o dya ra nzhogü o mü'bü, ya bübü ra mboch'üji a sivi c'ü dya ra juench'e, eñe e Juan.

El bautismo de Jesús

¹³ E Jesús ma bübü a ma a Galilea. O ã 'na nu pa, o mbedye c'ua o ma a ma cja c'e ndare a Jordán nu ja ma bübü e Juan. Je o ma nu, ngue c'ua ro tsja e Juan ro jichi angueze. ¹⁴ Pero e Juan dya mi ne ro jichi, mi xipji:

—Nu'tsc'e va ëcje in negue rá j'i'tsc'ö, maco nguetscö ni jyongö rí jitscö, eñe e Juan.

¹⁵ Cjanu o ndünrü c'ua e Jesús o xipji:

—Iyö, rí jitscö, na ngue ni jyodü rá cjaji texe c'ua ja ga manda Mizhocjimi.

Cjanu ne'e c'ua e Juan o jichi e Jesús. ¹⁶ Nuc'ua 'ma nzi va nguarü va ji'i e Jesús, cjanu o mbes'e cja c'e ndare. O xogü c'ua a jens'e, y o jñanda e Jesús ma sjöbü o Espiritu Mizhocjimi nza cja 'na mbaro, ma ëjë ro 'ne ndägã a xes'e angueze. ¹⁷ Cjanu o dyärãji c'ua 'naja c'ü mi ña a jens'e, o mama:

—Nujnu nguejnu in Ch'igö nu rí s'iyã, nguejnu rgã mäcjö nu, eñe.

Tentación de Jesús

⁴ Nuc'ua o Espiritu Mizhocjimi o 'ñünbü o mü'bü e Jesús. Nguéc'ua va ma a ma cja majjadü ro ndörüji angueze, ro tsja e Satanás c'ü dya jo.

² O mezhe cuarenta pa, xömü ndempa c'ü dya pje zi'i e Jesús cja c'e majjadü. Nuc'ua cjanu o zant'a c'ü.

³ Cjanu o ã c'ua c'ü dya jo o 'ñe ndörü e Jesús, o xipji:

—Nguet'sc'e o T'itsc'e Mizhocjimi, nguéc'ua rí xipjigüe yo ndojo ra mbëzhi o xëdyi rí sigüe, eñe c'ü dya jo.

⁴ Cjanu ndünrü c'ua e Jesús o xipji:

—Dya rá ä'tc'ägö c'ü in xitsi, na ngue je t'opjü o jña Mizhocjimi c'ü dya nguextjo xëdyi c'ü rga minc'öjme, sino que ngue texe o jña angueze c'ü pedye o ne'e c'ü, enzgöjme Mizhocjimi. Nguéc'ua, dya rá cjapü yo ndojo ra mbëzhi o xëdyi rá sigö, eñe e Jesús.

⁵ Nuc'ua c'ü dya jo, o zidyí e Jesús a ma a Jerusalén c'ü ngue o ndajñiñi Mizhocjimi. Cjanu o 'ñe's'e c'ua a xes'e cja 'naja c'o torre c'o mi bübü cja c'e templo.

⁶ Cjanu o xipji:

—Nguet'sc'e o T'itsc'e Mizhocjimi; nguéc'ua rí dacü dya a ma a jömmü. Ni jyodü rí tsjague a cjanu, na ngueje ya xo t'opjü o jña Mizhocjimi:

Mizhocjimi ra ndäjä c'o o anxe rguí 'ñeji a jens'e ra 'ñe pënch'ijji, ngue c'ua dya rí sos'ü cja ndojo ra s'onnc'ü in cua, ni pje rí tsja, eñe.

Nguéc'ua rí dacü ndeze va hasta a jömmü, eñe e Satanás c'ü dya jo.

⁷ Cjanu o ndünrü c'ua e Jesús o xipji:

—Dya rá dacü c'ua ja gui xitscö. Na ngue ya xo t'opjü c'ü dya rá söjme o jña Mizhocjimi c'ín Jmugöji, enzgöjme. Nguéc'ua dya rá dacü a ma a jömmü para rá nugö cjo ra mböxcö Mizhocjimi, eñe e Jesús.

⁸ Nuc'ua c'ü dya jo, o zidyí na yeje e Jesús a ma cja 'na t'eje c'ü me na ndã'ã. Cjanu o jíchi c'ua texe yo jñiñi cja ne xoñijömmü, cja na 'ñe texe c'o me na zö 'ñe me na jo c'o mi pë's'i yo jñiñi. ⁹ Cjanu o xipji c'ua va ndörü e Jesús:

—Nu 'ma rí ndüñijömmügüe cja in jmigö rí matcügö, rá da'c'ügö c'ü rí mandague texe cja yo jñiñi yo rrã jí'ts'igö dya, eñe c'ü dya jo.

¹⁰ Cjanu o ndünrü c'ua e Jesús o xipji c'ü dya jo:

—Nu'tsc'e Satanás, c'ueñe cja in jmigö. Dya rá ma'tc'ö, na ngueje ya t'opjü o jña Mizhocjimi c'ü rá ndüñijömmügüe rá ma't'üjme Mizhocjimi c'ü ngue in

Jmuji. Y nguextjo angueze rá pëpijme, enzgøjme c'ù. Nguец'ua, dya rá ma'tc'ö, eñe e Jesús.

¹¹ Nuc'ua c'ù dya jo o c'ueñe cja e Jesús. Cjanu o ã c'ua c'o anxe o 'ñe mbös'üji e Jesús.

Jesús comienza su trabajo en Galilea

¹² E Herodes ya vi manda o ngot'üji a pjörü e Juan. Nuc'ua 'ma o mbärã e Jesús c'ù ya ma o'o a pjörü e Juan, cjanu o nzhogü o matjo c'ua a ma cja c'e xoñijömü a Galilea. ¹³ O zät'ã cja c'e jñiñi a Nazaret. Cjanu o mbedye c'ua nu, o ma a ma cja c'e jñiñi a Capernaum, o ma mimi nu. Nu c'e jñiñi bëxtjo mi järã cja c'e zapjü nu ja mi tjørü c'o xoñijömü a Zabolón, 'ñe a Neftalí.

¹⁴ 'Ma o ma mimi e Jesús a Capernaum, o zädã o jña Mizhocjimi c'ù vi mama c'e profeta Isaías:

¹⁵ Ra бүбү jya's'ü cja c'o xoñijömü a Zabolón 'ñe a Neftalí.

Xo ra бүбү jya's'ü texe nu ja cjogü c'e 'ñiji c'ù ni ma cja c'e tazapjü, 'ñe texe cja c'e xoñijömü c'ù tizhi lado a manu cja c'e ndare a Jordán.

Texe a ma a Galilea nu ja dya pãrãji Mizhocjimi, ra бүбү jya's'ü nu.

¹⁶ C'o nte c'o mi nzhodü cja bëxömmü, o jñandaji jya's'ü c'ù me na nojo.

Nu c'o mi cãrã c'ua ja na bëxömmü c'ua ja tñji, o zät'ã o jya's'ü o jmiji, eñe c'e profeta.

¹⁷ Nuc'ua ndeze 'ma o mbürü o mimi e Jesús a Capernaum, o mbürü o zopjü c'o nte, o xipjiji:

—Jyëziji c'o na s'o, ra nzhogü in mün'c'ejji cja Mizhocjimi, na ngue ya ngue ra manda nu c'ù o 'ñeme Mizhocjimi a jens'e.

Jesús llama a cuatro pescadores

¹⁸ 'Na nu pa'a, mi nzhodü e Jesús a jmi c'e zapjü a Galilea. O jñanda c'ua yeje bëzo c'o ma pät'ã o rrevi cja c'e zapjü. C'o bëzo mi cjuarma c'o. C'ù 'naja mi chjü e Simón Pedro. C'ù nu cjuarma mi chjü Andrés.

Anguezevi mi mbëjmövi. ¹⁹ Cjanu o mama c'ua e Jesús o xipjivi:

—Nu'tsc'evi in mbëjmöguevi dya. Pero chjünt'üvi in xütçjö rá mö dya, rá jí'ts'ivi rí zopjüvi yo nte ngue c'ua anguezeji xo ra ndünt'üji in xütjügö, embevi.

²⁰ Jo ni zogüvi c'ua c'o o rrevi, cjanu o ndünt'üvi c'ua o xütjü e Jesús, o möji.

²¹ Xe go mötji mas a xo'ñi. E Jesus o jñanda c'ua xe ndo yeje bëzo c'o xo mi cjuarmavi. Mi chjü Jacobo 'ñe e Juan, c'o mi ngue o t'i e Zebedeo. Ma бүбүvi cja 'na бү'ü co e Zebedeo c'ù nu tatavi, ma jocüji c'o o rreji. Nuc'ua e Jesús o ma't'üvi. ²² Anguezevi ixco zogüvi c'ua c'e бү'ü 'ñe c'ù nu tatavi, ixco ndünt'üvi c'ua o xütjü e Jesús o möji.

Jesús enseña a mucha gente

²³ Mi nzhodü e Jesús texe a ma a Galilea, mi xöpü c'o nte cja c'o o nintsjimi anguezeji. Y mi xipjiji o jña Mizhocjimi; mi xipjiji ja rvã manda nu c'ù vi 'ñeme Mizhocjimi a jens'e. Y mi jocü c'o pje nde ma ngueme

c'o mi sufre c'o nte. ²⁴ Me mi nãntji e Jesús c'ù mi jocü c'o mi sö'dyë. Nguец'ua xo zät'ã c'e jña texe a ma cja c'e xoñijömü a Siria, o dyärãji c'o mi cja e Jesús. Nguец'ua ma sinpiji texe c'o mi sö c'o pje nde ma ngueme. Xo ma sinpiji c'o me mi sufre; ngue c'o vi zürü o s'ondajma c'ù dya jo, 'ñe c'o mi sürü o taque, xo 'ñe c'o dya mi sö ro 'ñömmü. E Jesús mi jocü texe c'o. ²⁵ O mbedye na puncjü nte a Galilea, 'ñe a Decápolis, 'ñe a Jerusalén, 'ñe cja c'o 'ñaja jñiñi c'o tsja a Judea, 'ñe texe a ma 'nanguarü cja c'e ndare a Jordán, mi pöji e Jesús.

El Sermón del monte

5 Nuc'ua 'ma o jñanda e Jesús c'o nte c'o ma puncjü, cjanu o ma c'ua cja 'na t'eje o mimi c'ua nu. Cjanu o ã c'ua c'o ya mi ätpã o jña e Jesús c'o mi xiji discípulo, o säji cja jmi angueze. ² Nuc'ua e Jesús o mbürü o xöpü c'o o discípulo, o xipjiji:

Quiénes son los felices

³ —Cãrã o nte c'o pãrã c'ù dya ni muviji, y ni jyodüji Mizhocjimi c'ù ra mbös'üji. Zö a cjanu c'o, pero ngue nu rguí mäji na ngueje ya ngue o Jmuji dya Mizhocjimi.

⁴ Cãrã o nte c'o me ndumü. Pero zö ga cjanu ga sufreji, ngue nu rguí mäji nu, na ngueje ra unü Mizhocjimi c'ù rguí mäji.

⁵ Cãrã o nte c'o dya cjapü na nojo, unü o mü'büji ra dyätãji Mizhocjimi. 'Ma cjó c'o ra nguijñi a cjanu 'na pjeñe, ngue nu rguí mäjã, na ngueje Mizhocjimi ra unü ne xoñijömü.

⁶ Cãrã o nte c'o me ne o mü'bü ra tsja c'o na jo. 'Ma ga cjanu, ngue nu rguí mäji nu, na ngueje ra unü Mizhocjimi c'ù rguí tsjaji c'o na jo.

⁷ Cãrã o nte c'o juentse nu minteji ga mbös'üji. Nu c'o juentse a cjanu nu minteji, xo sö ra mäji na ngueje Mizhocjimi ra juentse anguezeji.

⁸ 'Ma cjó c'o ra 'ñejme Mizhocjimi co texe o mü'bü, ngue nu rguí mäjã c'o, na ngueje ra mbärãji na jo ja ga cja Mizhocjimi.

⁹ 'Ma cjó c'o ra zopjü na jo yo nu minteji ngue c'ua ra pötca nuji, ngue nu rguí mäjã c'o, na ngueje ra 'mãrãji ngue o t'i Mizhocjimi.

¹⁰ 'Ma cjó c'o ra tsja na jo, бүбү c'o ra nu'u na ü, ra tsjapüji ra sufre. Pero ngue c'ù rguí mäjã c'ù, na ngueje Mizhocjimi ya ngue o Jmu c'ù.

¹¹ 'Nu'tsc'ejji in ejmezügöji dya. Nguец'ua бүбү 'ma ra zanc'ejji, ra ndãc'ejji, ra xo'sc'ejji o bëchjine rga zanc'ejji texe c'o me rrã s'o. Pero rí xi'tsc'öji, zö ra tsja'c'ejji a cjanu, nguejyo rguí mãc'ejji yo. ¹² Nguец'ua 'ma ra tsja'c'ejji a cjanu, rí mãc'ejji na puncjü. Na ngueje Mizhocjimi ra dya'c'ejji c'ù me na jo a jens'e. C'o profeta c'o mi cãrã mi jinguã xo o tsjapüji o sufreji, pero ya ch'unüji dya c'o me na jo, eñe e Jesús.

Sal y luz para el mundo

¹³ O sido o ña e Jesús o xipji c'o o discípulo:
—O ð'ö, üt'üji cja o jmö, ngue c'ua dya ra s'odü. Je xo rga cjatsc'ejji nu, rí tsjaji na jo ngue c'ua dya nda rrã s'o

cja ne xoñijõmü. Nu 'ma dya cja rga õxü o õ'õ, zja rgá sô xe ra õxcü 'ma? Dya cja rguí muvi 'ma c'o, ra mbözüji a tji, ra yödü yo nte.

¹⁴ 'Nu'tsc'ejji nza cjatsc'ejji o jya's'ü cja yo nte. 'Naja jñiñi c'ü je jäs'ä cja 'naja t'eje, dya sô ja ra tsjõ c'ü. ¹⁵ Je xo ga cjatjonu, 'ma tjütüji 'naja sivi, dya co'büji cja 'naja cja. Je ã's'ëji nu ja na ts'ijens'e, ngue c'ua ra sô ra jñanda texe c'o ri cãrã cja c'e ngumü c'ü. ¹⁶ Je xo rga cjatsc'ejji nu, rí tsjagueji na jo cja yo nte, ngue c'ua ra unüji ngüenda c'ü na jo c'o in cjagueji. Nguec'ua xo ra mamaji c'ü me na jonte c'ü nin Tatagueji c'ü bübü a jens'e.

Jesús enseña sobre la ley

¹⁷ O sido o ña e Jesús o xipji c'o o discipulo:

—In pãrãgueji c'e ley c'ü o dyopjü e Moisés, 'ñe c'o o dyopjü c'o profeta. Pe in cjinnceji c'ü rvá 'ñe xi'tsc'õji c'ü dya cja ni jyodü rí dyätãji c'o. Pero dya rí tsjijñiji a cjanu. C'ü rvá ãcjö, ngue c'ü rá cjagö texe c'ua ja nzi ga mama c'o. ¹⁸ Na cjuana rí xi'tsc'õji, ni muvi texe yo letra yo bübü cja o ley Mizhocjimi, 'ñe texe yo jña. Zö ra nguins'i ne jens'e 'ñe ne xoñijõmü, pero ot'ü ra zädã texe c'ü mama cja o ley Mizhocjimi. ¹⁹ Ni jyodü rí tsjapüji ngüenda rí tsjaji texe yo o ley Mizhocjimi, zö ri ts'iquë c'e jña. Xo ni jyodü rí xöpüji yo nte, rí xipjiji ra tsjaji texe o jña Mizhocjimi. 'Ma jiyö, ra tsja'c'ejji c'ü dya rguí muvitsc'ejji 'ma ra manda nu c'ü o 'ñeme Mizhocjimi a jens'e. Pero 'ma rí tsjagueji c'ü mama yo o jña Mizhocjimi, 'ñe 'ma je rga cjanu rguí xöpüji yo nte, nu'ma, ra tsja'c'ejji ra mbë'tsc'ejji na nojo 'ma ra manda nu c'ü o 'ñeme Mizhocjimi. ²⁰ In pãrãgueji ja ga cja yo fariseo 'ñe yo xöpü o jña Mizhocjimi yo xiji xöpüte. Rí xi'tsc'õji ni jyodü c'ü xenda rí tsjagueji na jo, que na ngue anguezeji. 'Ma jiyö, dya ra tsja'c'ejji Mizhocjimi a jens'e o ntetsc'ejji c'ü ra mandats'üji.

Jesús enseña sobre el enojo

²¹ 'Ya i dyärãji o xi'tsc'ejji c'o xöpüte c'ua ja va sjipji c'o mi cãrã mi jinguã. O xipjiji a cjava: "Dya rí pö't'üntejji. Nu 'ma cjó c'o ra pö't'üntejji, ra mbë's'itsjé o s'ocü 'ma, c'ü rguí tjünpü ngüenda ra sofre." ²² Pero nutscö rí xi'tsc'õji, 'ma cjó c'o ra ünübü nu mintejji, zö dya ra mbö't'ü, ra mbë's'itsjé o s'ocü 'ma, c'ü rguí tjünpü ngüenda ra sofre. Xo rí xi'tsc'õji, nu 'ma cjó c'o ra zo'bü nu mintejji ra xipji: "Dya in pãrã pje in cja'a", ra 'ñembe c'ü, xo ra mbë's'itsjé o s'ocü 'ma c'ü, c'ü rguí tjünpü ngüenda ra sofre. Y 'ma cjó c'o xo ra xipji nu mintejji: "Me na s'ots'e", ra 'ñembe, ra mbë's'itsjé o s'ocü 'ma c'ü rguí ma sofre cja sivi a linfiernu.

²³ 'Bübü 'ma in pöji cja templo in sidyiji 'na animale ra mbö't'üji cja rrü ndü'tp'üji Mizhocjimi cja c'e arta. Pero 'ma in sätc'ejji, nu 'ma in mbeñejji c'ü pje vi tsjapqueji 'naja yo nin mintejji, dya xtí unüji c'e animale ra mbö't'üji. ²⁴ C'ü rí tsjagueji, rí sogueji nu c'ü ni mbeñc'ejji Mizhocjimi. Ot'ü rí möji, rí ma dyötqueji c'ü nin mintejji ra perdonaots'ejji. Nuc'ua cja rrí 'ñejji c'ua, rí 'ñe unüji c'ü ni mbeñc'ejji Mizhocjimi.

²⁵ "Ma pje c'o rí tsjapüji na s'o 'naja yo nin mintejji, 'ma ra zints'ijji cja juesi, rí jo'tp'üji 'ma cja ri pötc'ejji cja 'ñiji. 'Ma jiyö ra ma nzhöc'ejji nu cja c'e juesi. Nuc'ua c'e juesi ra nzhöc'ejji cja c'e mböpjörü. Nuc'ua ra ngo'c'ügueji a pjörü. ²⁶ Na cjuana rí xi'tsc'õji, dya ra sô rí pedyegueji nu, hasta 'ma cja rí tsjöt'üji texe c'o ri tügueji.

Jesús enseña sobre el adulterio

²⁷ 'Ya i dyärãji o xi'tsc'ejji c'o xöpüte c'ua ja va sjipji c'o mi cãrã mi jinguã: "Dya rí tsãgueji o ndixü." ²⁸ Pero nutscö rí xi'tsc'õji dya, 'ma cjó c'o ra jñanda 'naja ndixü y ra nguiñi cja o mü'bü ra tsjavi c'ü na s'o, zö dya ra juntavi, chjëntcui c'ü ya ri tsãjä o ndixü, ya tsja na s'o co angueze cja o mü'bü 'ma c'ü.

²⁹ 'Maco in mamaji ngue in chöji c'ü cja'c'üji rí tsjaji c'o na s'o, jñü'müji 'ma, panaji. Xenda na jo rí sätc'ejji cja jmi Mizhocjimi zö ri 'natjo in chöji, que na ngue ra pantc'aji texe in cuerpoji a ma a linfiernu. ³⁰ Maco in mamaji ngue in jodyëji c'ü cja'c'ü rí tsjaji c'o na s'o, dyocüji 'ma, panaji. Xenda na jo rí sätc'ejji cja Mizhocjimi zö ri 'natjo in dyëji, que na ngueje ra pantc'aji texe in cuerpoji a ma a linfiernu.

Jesús enseña sobre el divorcio

³¹ O sido o ña e Jesús o xipji c'o o discipulo:

—In pãrãgueji c'ü xo mamaji mi jinguã: "'Ma cjó c'o ne ra mbëzi nu su, ra unü o xiscö'mü c'ü rguí jyanbüvi.'" ³² Pero nutscö rí xi'tsc'õji, dya cjó ra mbëzi nu su, nguextjo 'ma ri 'ñe 'naja bëzo. Zö dya ri cja na s'o 'na ndixü pero 'ma ra tsja nu xíra ra mbëzi, pe ra tsja c'e ndixü ra chjüntui c'ü 'naja bëzo. Nguec'ua chjëntjui c'ü ri tsãjä bëzo c'e ndixü. Nguec'ua c'e bëzo c'ü o mbëzi c'ü nu su, ri pë's'i nu s'ocü 'ma c'ü, chjëntjui c'ü ro tsjapü o su ro tsãjä bëzo. Y c'e bëzo c'ü na yeje o xíra c'e ndixü, xo ri pë's'i nu s'ocü chjëntjui c'ü ro tsãjä ndixü. Na ngueje ya rguí chjüntui c'e ndixü c'ü ya vi bëzi.

Jesús enseña sobre los juramentos

³³ 'Ya i dyärãji c'ü o xi'tsc'ejji c'o xöpüte c'ua ja va sjipji c'o mi cãrã mi jinguã: "Dya rí ñädãji Mizhocjimi rí mamaji na cjuana, cja rrí mamaji o bëchjine. 'Ma in nädãji Mizhocjimi c'ü rí tsjagueji, tsjagueji 'ma", eñe c'o xöpüte. ³⁴ Pero nutscö rí xi'tsc'õji, dya pje rí ñädãji. Dya rí manji nza mbãrã a jens'e. Na ngueje nguejnu manda Mizhocjimi. ³⁵ Ni xo rí mamaji nza mbãrã ne xoñijõmü. Na ngueje ngue Mizhocjimi c'ü manda yo cãrã va. Ni xo rí mamaji nza mbãrã a Jerusalén. Na ngueje ngue c'ü o ndajñiñi c'in Jmugöji c'ü pjëzhi me na nojo. ³⁶ Ni xo rí mamaji nza mbãrã in ñigueji, na ngueje nu'tsc'ejji, dya sô rí tsjapqueji c'ü rrã t'õxü ne rí 'na in ñixtegueji, ni xo ri tsjapqueji c'ü rrã potjü. ³⁷ C'ü rí tsjagueji, rí mantji "jä" o "jijyö." 'Ma xe rí mangueji cjó nza ärä, nu'ma, ngueje c'ü dya jo c'ü 'ñünnc'ü in mün'c'ejji 'ma.

Jesús enseña sobre la venganza

³⁸ 'Ya i dyärãji c'ua ja va sjipji c'o mi cãrã mi jinguã: "Nu 'ma cjó c'o ra jñü'pc'üji in chöji, rí nzhopcüji rí

jñü'pc'üji a nzhö 'ma c'ü. Y nu 'ma cjó c'o ra jñü'pc'üji in s'ibiji, xo rí jñü'p'üji o s'ibi 'ma c'ü", mi eñeji. ³⁹ Pero nutscö rí xi'tsc'öji, dya cjó rí nzhopcüji c'o ra tsja'c'üji c'o na s'o. Nu 'ma cjó c'o ra mbè'chc'iji in jojmiji, xo rí pjünbütjoi 'ma c'ü 'nanguarü ra mbè'chc'iji. ⁴⁰ Nu 'ma cjó c'o ne ra jyonnc'ejí o chü, y ra zints'iji cja juesi ngue c'ua ra ngannc'aji c'o ri jegueji, xo rí jyetspiji c'o ri tégueji. ⁴¹ Nu 'ma cjó c'o ra xi'tsc'ejí: "Chuns'ü yo rvá tuns'ügö, ma sogüzügö 'na kilometro nde", ra 'ñentsc'ejí, nu'tsc'ejí xe rí ma sogüji 'ma c'ü xe 'na kilometro nde. ⁴² Cjó c'o pje ra dyö'tc'ügueji, rí unüji. Y c'o pje c'o ra pe'sc'ejí, dya xo rí tsänbäji c'o.

El amor para los enemigos

⁴³ 'Ya i dyäräji c'ua ja va sjipji c'o mi cärä mi jinguä: "Rí s'iyagueji yo in dyocjeji, pero c'o nuc'üji na ü, xo rí ñuji na ü", eñeji. ⁴⁴ Pero nutscö rí xi'tsc'öji, rí s'iyagueji c'o ra nuc'üji na ü, rí ma'tp'üji Mizhocjimi c'o ra zanc'ejí. Ts-japqueji na jo c'o ra nuc'üji na ü, dyötpüji Mizhocjimi c'o ra jyonnc'ejí o chü, 'ñe c'o ra jñü'c'ügueji na ü. ⁴⁵ 'Ma rí tsjapüji na jo a cjanu yo nin minteji, zö rrä s'oji, ra jñu'sc'ejí 'ma c'ü nin Tataji c'ü bübü a jens'e. Na ngueje angueze c'apü ra mbes'e e jyarü c'ü rguí jñanda texe yo nte, zö ri cja na jo, o zö ri cja na s'o. Xo va penpe o dyebe texe yo nte, zö ri cja na jo, o zö ri cja na s'o. ⁴⁶ Nu 'ma nguextjo c'o s'iyats'ügueji c'o rí s'iyagueji, ¿cjo ra dya'c'ejí Mizhocjimi c'o na jo 'ma? Iyö. ¿Cjo dya je xo ga cjanu ga tsja c'o publicano, s'iya o dyoji c'o; maco in mangueji me na s'o c'o? Já, je ga cjanu ga tsjaji. ⁴⁷ Nu 'ma nguextjo yo in dyocjeji yo in ne rí zenguaji, ¿ja bübü c'ü na jo c'ü in c'agueji 'ma? Maco yo dya pärä Mizhocjimi, je xo ga cjatjonu, nguextjo c'o o dyoji zenguaji. ⁴⁸ Nguéc'ua rí xi'tsc'öji, rí s'iyagueji texe yo nte c'ua ja nzi ga tsja c'ü nin Tatagueji c'ü bübü a jens'e.

Jesús enseña sobre las buenas obras

6 'C'ü rguí tsjagueji c'o na jo, dya ngue c'ü ra jñantc'aji yo nte ra mamaji in c'ají na jo; ngue c'ü ra jñantc'aji c'ü in Tatagueji c'ü bübü a jens'e. Na ngue 'ma rí tsjaji na jo nguextjo c'ü rguí jñantc'aji yo nte, nu'ma, dya ra mama c'ü in Tatagueji c'ü na jo vi tsjagueji. ² Bübü nte c'o c'apü cja na jo; c'ají c'ü rguí mápäji yo nte'e. Nguéc'ua 'ma pöji nu ja c'ogü na puncjü o nte, nza cja cja nintsjimi o cja 'ñiji, unüji o merio c'o dya pje pè's'i. Pero rí xi'tsc'öji c'ü na cjuana, zö ra mama yo nte na jonteji, pero Mizhocjimi dya ra mama na jonteji. Nu'tsc'ejí, dya rí tsjaji nza cja anguezeji. ³ Pero 'ma rí unüji merio c'o dya pje pè's'i, rí unüji c'ü dya cjó ra mbärä. ⁴ Nguéc'ua dya cjó ra mbärä c'ü i unügueji. Pero Mizhocjimi ra dya'c'ejí c'o na jo, na ngueje angueze pä'tc'äji in mün'c'ejí.

Jesús enseña cómo orar

⁵ 'C'o c'apü cja na jo, me ne o mü'büji c'ü ra jñanda yo nte. Nguéc'ua pöji cja nintsjimi, 'ñe c'ua ja pomü o 'ñiji, ni ma dyötüji Mizhocjimi. Pero rí xi'tsc'öji c'ü na cjuana, zö mama yo nte me na jonteji, Mizhocjimi dya ra ma-

na na jonteji. Nu'tsc'ejí, dya rí tsjaji nza cja anguezeji. ⁶ 'C'ü rí tsjaji, 'ma rí dyötqueji Mizhocjimi, rí tsjogüji a mbo cja in nzungueji, cja rrí tsotc'ejí in nzox'tjiji. Cja rrí dyötqueji c'ua c'ü nin Tataji c'ü bübü nu ja dya cjó s'o ra jñanda. Y angueze ra dya'c'ejí c'o na jo'o, na ngueje pä'tc'äji in mün'c'ejí.

⁷ 'Ma rí dyötqueji Mizhocjimi, dya rí tsjagueji c'ua ja nzi ga tsja yo nte yo dya pärä Mizhocjimi. Anguezeji me yepeji c'o jña c'o ni dyötüji Mizhocjimi, pèzhiji ra dyärä Mizhocjimi na ngueje c'ü me yepeji. ⁸ Nguéc'ua rí xi'tsc'öji, dya me rí yepegueji jña c'ua ja nzi ga tsja anguezeji. Na ngueje c'ü nin Tataji pärä c'o ni jyonnc'ejí ante c'ü rí dyötqueji c'ü. ⁹ Nguéc'ua nu'tsc'ejí 'ma rí dyötqueji Mizhocjimi, rí xipjiji a cjava:

Mi Tatats'ügöjme, je in bübü a jens'e, rí pjöxcüjme nutscöjme rí cäräjme cja ne xoñijömmü, ngue c'ua rá süc'üjme ja c'o nzi ga züc'ü c'o cärä a jens'e.

¹⁰ Xo rí pjöxcüjme ngue c'ua dya ra mezhe ra zädä c'ü rá ä'tc'öjme ja c'o nzi ga dyä'tc'ä c'o cärä a jens'e, na ngue ngue'tsc'e in mandague. Xo rí ö'tc'öjme rá c'ajme c'ua ja nzi gui ñegue.

¹¹ Dyacöjme dya o xedyi c'o rá sigöjme ne pa dya.

¹² Perdonaözögöjme in nzhubüjme c'ua ja nzi rgá perdonaojme 'ma cjó c'o pje c'ajc'üjme.

¹³ Dya rí jyéjgue ra ndöcöjme c'ü dya jo. Pjöxcüjme ngue c'ua dya rá c'ajme c'o na s'o.

Na ngueje ngue'tsc'e in mandague, ngue'tsc'e me na zè'tsc'e, ngue'tsc'e me na notsc'e. Je ga c'atjotsc'e nu textjo c'o c'jé c'o ra éjé. Amén.

¹⁴ 'Nu 'ma rí perdonaogueji c'ü cjó pje ra tsja'c'ejí, xo ra perdonaots'üji 'ma c'ü nin Tataji c'ü bübü a jens'e.

¹⁵ Pero 'ma dya rí perdonaogueji c'ü cjó pje ra tsja'c'ejí, dya xo ra perdonaots'üji 'ma c'ü nin Tatagueji, nu c'o pje nde in c'agueji.

Jesús enseña sobre el ayuno

¹⁶ 'Bübü c'o c'apü cja me na jo. Nguéc'ua 'ma go mbempjeji, c'apü ndumüji, dya xo dyebeji. Je ga tsjaji a cjanu, ngue c'ua ra mbärä yo nte c'ü mbempjeji, ra mamaji na jo c'ü c'ají. Na cjuana rí xi'tsc'öji, zö ra mama yo nte c'ü na jo c'ají, pero Mizhocjimi dya je ra mama a cjanu. Nu'tsc'ejí, dya rí tsjagueji ga cjanu. ¹⁷ Nu 'ma rí mbempjeji, rí xinzhöji c'ua ja nzi gui tsjaji texe yo pa. Xo rí tsä't'äji o aceite in ñi'iji, y rí dyebeji.

¹⁸ Nguéc'ua dya ra mbä'c'äji yo nte cjo in mbempjeji. C'ü ra mbärä c'ü in mbempjeji, nguextjo c'ü nin Tataji c'ü dya cjó s'o cjó ra jñanda. Y angueze ra xi'tsc'ejí c'ü na jo vi tsjagueji, na ngueje pä'tc'äji in mün'c'ejí.

Riquezas en el cielo

¹⁹ 'Dya rí pè'sc'ejí na puncjü c'o ni muvi cja ne xoñijömmü. Na ngueje ne xoñijömmü cärä o dyoxü, ra dyo'tc'ügueji c'o in ch'opjüji 'ñe in bitugueji. Y xo ra zijömmü c'o in merioji de plata. Xo cärä va o mbuë, ra xo'tc'ügueji in nzungueji, cja rrü pönn'üji c'o in pè's'iji. ²⁰ Jyodügueji ja rgá mbè'sc'iji a jens'e c'o ya ri bübü 'ma rí sätc'ejí nu. Na ngueje a jens'e, dya cärä o dyoxü nu,

nu c'ü ra dyo'tc'ejji c'o ri pë's'ijji, ni pje xo ra zijömmü nu. Dya xo cãrã o mbuë nu, c'ü ra pönn'c'ügueji c'o ri pë's'igüejji. ²¹ Nu 'ma rí pë's'igüejji na puncjü cja ne xoñijömmü, je ri mäjä in mü'büji cja ne xoñijömmü. Pero 'ma ra bë'sc'ejji na puncjü a jens'e, je ngue a jens'e nda ra mäjä in mü'büji.

La lámpara del cuerpo

²² C'ü unü jya's'ü cja in cuerpogüejji ngue in chöji. 'Ma janda na jo 'na nte, bübü jya's'ü 'ma texe o cuerpo. Pero 'ma dya sö ra jñanda, chjëntjui c'ü ri bübü cja bëxömmü 'ma c'e nte. Je xo ga cjatsc'ejji nu. Nu 'ma nguextjo Mizhocjimi rí jyodüji, ra bübü 'ma jya's'ü texe cja in mü'bügieji. Pero 'ma rí jyodüji Mizhocjimi, 'ñe rí jyodüji rí pë's'ijji na puncjü cja ne xoñijömmü, 'ma rí jyodüji nza yeje, nu'ma, dya nda ra bübü jya's'ü in mü'büji. Y 'ma in pëzhgüejji bübü jya's'ü in mün'c'ejji, nu 'ma dya cjuana jya's'ü, nu'ma, ojtjo jya's'üts'üji 'ma.

Dios y el dinero

²⁴ "Ma cjó c'o ra mbëpi yeje lamu, dya ra sö ra dyätävi nza yejui. Na ngueje c'ü 'naja ri ünbüji, ra tsja c'e mbëpji; c'ü 'naja ri ne'e. O 'ma jiyö, 'naja c'ü ri cja pü dya rguí muvi. Je xo ga cjatsc'ejji nu, 'ma in jodüji ja rguí pë's'ijji na puncjü cja ne xoñijömmü, nu'ma, dya in pëpqueji 'ma Mizhocjimi c'ua ja nzi ga ne angueze.

Dios cuida a sus hijos

²⁵ 'Nguec'ua rí xi'tsc'öji, dya rí tsijñijji ja rguí chöt'üji c'ü rí siji. Dya xo rí tsijñijji c'ü pje rí jyeji. Mizhocjimi me na nojo, ya ngambgaji va. Nadya, ¿cjo dya xo ra dya'c'ejji c'ü rí siji, 'ñe c'ü rí jyegüejji? ²⁶ Jñant'maji yo s'ü. Dya podüji o ndëxü, dya xo tagüji, dya pje xo üt'üji cja t'ujmü; maco c'ü nin Tatagueji c'ü bübü a jens'e nde 'huiñi yo. Nu'tsc'ejji, xenda ni muvits'ügieji na puncjü que na ngue yo s'ü. Nguec'ua, ¿cjo dya xo ra 'huiñts'ejji Mizhocjimi? ²⁷ ¿Cjó bübüts'ejji c'ü sö ra chäcä nde metro c'ü xe rrã ndãã? Zö me ra nguiñi, dya cjó ra sö.

²⁸ 'Nguec'ua, ¿jenga in cjinnc'ejji ja rí chöt'üji c'ü rí jye'ejji? Unüji ngüenda yo pje c'o ma ndäjnã yo cja'a cja juajma, ja ga te'ejji. Dya pëpjiji, dya xo jench'ejji o tjüjmü pa ra dyät'äji o bituji. Pero me na zö yo. ²⁹ E Salomón mi pjëzhi na nojo, mi je o bitu c'o me ma zö. Pero xenda na zö yo ndäjnã. ³⁰ Yo pjñ'ño cja'a cja juajma dya, pero ra xörü ra münü ra c'ant'a cja hornu ra ndüt'üji yo; maco Mizhocjimi unü c'ü na zö o ndäjnã yo. Natsc'ejji, ¿cjo dya xo ra dya'c'ejji Mizhocjimi c'ü rí jyegüejji? Nguec'ua, ¿jenga dya in ench'ejji na jo in mü'büji Mizhocjimi ra dya'c'ejji c'o ni jyonc'ejji?

³¹ Nguec'ua rí xi'tsc'öji, dya me rí tsijñijji rí mamaji: "Pãrã, ¿pje rá sigöji, o pje xo rá jegöji?", rí 'ñeñeji.

³² Ngue yo dya pãrã Mizhocjimi yo me jodü ga cjanu. Pero nu'tsc'ejji in 'ñeñeji c'ü nin Tataji c'ü bübü a jens'e; angueze pãrã c'ü nde ni jyonc'ejji texe yo. ³³ Nu'tsc'ejji ot'ü rí jyodüji Mizhocjimi, ngue c'ua ra mandats'üji. Y rí jyodüji rí tsjaji c'o na jo c'ua ja ga manda c'ü. Nuc'ua

texe yo, nde ra dya'c'ejji yo. ³⁴ Nguec'ua, dya rí tsjinnc'ejji ja rguí chöt'üji c'ü rí siji 'ñe c'ü rí jyeji c'o pa c'o va ëjë. 'Ma ra zädã c'o pa'a, cja rí ñuji ja rguí tsjapqueji. Na ngueje pama va ëjë texe o ndumü c'ü ni jyodü rá sufregöji.

No juzguen a otros

⁷ 'Dya cjó rí so'bügieji. 'Ma jiyö ra jñün'c'ügieji ngüenda Mizhocjimi. ² C'ua ja nzi gui so'bütegieji, je xo rga cjanu rgã jñün'c'ügieji ngüenda Mizhocjimi. Mizhocjimi ra nzhocüts'üji c'ua ja nzi gui tsjagueji. ³ O dyaxü, xenda na nojo que na ngue o ngümpaxa. Je xo ga cjatjonu in nzhunc'ejji. Pe na nojo in nzhunc'ejji nza cja 'na dyaxü, y pe ts'iquë nza cja 'naja ngümpaxa c'o o nzhübü yo nin minteji. Nguec'ua, ¿jenga in so'büji c'e ngümpaxa c'ü o'o a nzhö yo nin minteji? Maco dya in cöt'p'üji 'ñi c'e dyaxü c'ü o'o in chöji. ⁴ ¿Ja rgã sö rí xiqueji yo nin minteji: "Jyëzguime rá cjö'pc'öjme ne ngümpaxa nu o'o nin chögüe", rí 'ñembeji? Maco dya ixi cjöbügieji c'e dyaxü c'ü o'o in chögüeji. ⁵ Nu'tsc'ejji in cjaqueji c'ü na jots'c'ejji, pero dya cjuana. C'ü rí tsjagueji, ot'ü rí tsjunc'ejji c'e dyaxü c'ü o'o in chögüeji, ngue c'ua ra sö rí jñandaji na jo rí tsjü'p'üji c'e ngümpaxa c'ü o'o a nzhö'ö c'ü nin minteji, eñe e Jesús.

⁶ Bübü nte c'o chjëntji nza cja o cuchi c'o ra yödü c'o pje ri unügieji c'o dya ri ne anguezeji. Xo chjëntji nza cja o dyo c'o ra ë ra 'ñe zac'ejji 'ma pje c'o ri unügieji c'o dya ri neji. C'o nte c'o ga cjanu, dya cja xe rí zopjüji o jña Mizhocjimi nu me na sjü.

Pedir, buscar y tocar la puerta

⁷ Sido rí dyötqueji Mizhocjimi, ra dya'c'ejji. Sido rí jyodüji Mizhocjimi, rí chöt'c'ejji c'ü ni jyonc'ejji. Sido rí ma't'üji Mizhocjimi, ra dyä'tc'ejji. ⁸ Na ngue texe c'o ra dyörü, ra ch'unü c'o. Y texe c'o ra jyodü, ra chöt'ü c'o. Y texe c'o ra mapjü, ra dyätäji c'o.

⁹ 'Nu'tsc'ejji in 'ñec'ejji in ch'igüejji, 'ma ra chëzhi in jmi-ji in ch'igüejji ra dyö'tc'ejji 'na tjömëch'i, ¿cjo rí unügieji 'na ndojo? Iyö, dya sö. ¹⁰ Y 'ma ra dyö'tc'ejji 'na jmö'ö, ¿cjo rí unügieji 'na c'ijmi? Iyö, dya xo sö'ö. ¹¹ Maco in nteji in cjaji c'o na s'o, pero in pjëchiji rí unüji c'o na jo yo in ch'igüejji. Na c'ü nin Tatagueji c'ü bübü a jens'e, ¿cjo dya xo ra dya'c'ejji c'o na jo c'o rí dyötüji angueze?

¹² C'ua ja nzi gui ñegüejji c'ü ra s'iyats'üji yo nte, je xo ga cjanu rguí s'iyagueji yo. Na ngueje je ga cjanu ga mama o jña Mizhocjimi c'ü xiji ley 'ñe profeta.

La puerta angosta

¹³ 'Nu 'ma in ne rí nzhodüji cja o 'ñiji Mizhocjimi, tsjogüji cja c'e ts'ingoxtji. Na ngueje bübü 'na ngoxtji, 'ñe 'na 'ñiji c'o me na mbät'ä, pero ni zidyji nu ja ra sufreji cja sivi. Me na puncjü c'o cjogü cja c'e ngoxtji c'ü na mbät'ä. ¹⁴ Pero c'e 'ñiji c'ü ni zidyji nu ja ra bübütjoji co Mizhocjimi, na s'ich'i c'ü. Xo 'ñe c'e ngoxtji, xo s'ich'i c'ü. Y dya puncjü c'o töt'ü c'e ngoxtji c'ü rguí möji c'e 'ñiji.

El árbol se conoce por su fruto

¹⁵ 'Cārã nte c'o ra êtsc'eji ra 'ñe tsjapü ri ñaji o jña Mizhocjimi. Cjapüji na jo'oji nza cja ndënchjürü yo dya pje cja, pero a mbo o mü'büji me na s'oji nza cja o min'ño yo me na sate. Nguéc'ua rí pjötpüji ngüenda c'o. ¹⁶ C'ü rgui pärãgueji c'o xöpüte, rí unnc'eji ngüenda ja ga mimi c'o. In pärãgueji o visachi, dya quítsiji o uva c'o. Ni xo ri quítsiji o higo cja o bimpëdyi. Je xo ga cjatjonu c'o xöpüte c'o cjapü ri ña o jña Mizhocjimi, dya sô ra mimi na jo c'o. ¹⁷ Je xo ga cjatjonu texe o za'a c'o na jo, quis'i c'o na jo c'o. Pero c'o dya ga jo, quis'i c'o dya ga jo. ¹⁸ 'Na za'a c'ü na jo, dya sô ra nguis'i c'o dya ga jo. Ni xo ri ngue 'na za'a c'ü dya jo, dya sô ra nguis'i c'o na jo. ¹⁹ Texe za'a c'o dya quis'i c'o na jo, ra dyëziji cja rrü pant'aji a sivi. ²⁰ Nguéc'ua c'ü rgui pärãgueji c'o xöpüte, rí unnc'eji ngüenda ja ga mimi c'o.

No todos entrarán en el reino de los cielos

²¹ 'Na puncjü c'o ra xitscö: "Nu'tsc'e ín Jmuts'ügö", ra 'ñenzgöji. Pero dya texeji ra cjogüji c'ua ja manda Mizhocjimi. C'o ra cjogü nu, nguextjo c'o ra tsja c'ua ja nzi ga ne c'ü mi Tatagö c'ü bübü a jens'e. ²² 'Ma ra zädä c'e pa 'ma ra tjün ngüenda, me na puncjü c'o ra xitscö: "Nu'tsc'e ín Jmuts'ügö, ¿cjo dya mi nännc'äjme in chjügue, 'ma mi zopcjöjme yo nte? ¿Cjo dya xo mi nännc'öjme in chjügue 'ma mi pjongüjme o s'ondajma? ¿Cjo dya xo ngue co in chjügue c'ü mi jocüjme c'o mi sö'dyë, 'ñe c'o na puncjü c'o na nojo c'o mi cjajme?", ra 'ñenzgöji. ²³ Nuc'ua rá tjüntcöji c'ua, rá xipjiji: "Dya ngue o t'itsc'eji mi Tatagö. C'ueñeji cja ín jmigö dya, nu'tsc'eji i tsjagueji c'o na s'o", rá embeji.

Las dos bases

²⁴ 'Nguéc'ua, nu c'ü ra dyärä yo jña yo ró xi'tsc'öji dya, y ra tsja'a yo, rá jyëtspigö nza cja 'na bëzo c'ü na jo va mbeñe. O jyäbä 'naja ngümü a xes'e cja 'na peña. ²⁵ Go 'ñeje c'ua 'na tadyebe. Xo ëjë 'na tareje c'ü je 'ne pjat'ü cja c'e ngümü. Xo ë 'na tandajma c'ü me mi vü'ü cja c'e ngümü. Pero dya go tunü c'e ngümü, na ngueje vi tjäbä a xes'e cja c'e peña. ²⁶ 'Ma cjó c'o ra dyärä yo jña yo ró xi'tsc'öji dya, 'ma dya ra tsja c'ua ja nzi va dyärä, rá jyëtspigö nza cja 'na bëzo c'ü dya nguiñi na jo c'ua ja ro jyäbä o ngümü, je go jyäntjo cja 'ñöxömmü. ²⁷ Go 'ñeje c'ua 'na tadyebe. Xo ëjë c'e ndare. Xo vü e ndajma c'ü o juant'a c'e ngümü. Jo nu tunü c'ua o ngümü c'e bëzo, ixco chjorü, eñe e Jesús va nguarü va zopjüji.

²⁸ 'Ma o nguarü e Jesús o mama yo jña yo, me mi süji, dya mi pärã pje ro nguiñiji. ²⁹ Na ngueje o unüji ngüenda je vi 'ñe cja Mizhocjimi c'o vi mama e Jesús va xöpü anguezeji. Y dya je ma cjanu c'o xöpüte.

Jesús sana a un leproso

8 Nuc'ua o zöbü e Jesús cja c'e t'eje. Xo zöbü na puncjü o nte, mi pöji angueze. ² O ëjë c'ua 'naja bëzo c'ü mi sö 'naja ngueme c'ü xiji lepra, o 'ñe chëzhi cja e Jesús. Cjanu o ndüñijömmü c'ua a jmi, cjanu o xipji:

—Nu'tsc'e ín Jmuts'ügö, 'ma rí ñegue, ra sö rí jocüzü. ³ Cjanu o c'uaana c'ua a dyë e Jesús o ndörü c'e nte, o xipji:

—Rí negö. Ra jots'ü.

Nzi va ndörü, nzi va ojtjo c'ua c'e ngueme. ⁴ Nuc'ua e Jesús o xipji:

—Pjögüenda c'ü dya cjó rí ma xipjigue dya, nguextjo c'ü rí ma, rí ma jíchitsjë c'e mböcjimi c'ü ya jogüts'ü. Xo rí jñünü c'o rí unü Mizhocjimi c'ua ja nzi va mama e Moisés. Ixtí mague a cjanu ngue c'ua ra nu'tc'ügue c'e mböcjimi c'ü na cjuana ya jots'ü. Nguéc'ua yo nte ra mbärãji c'ü ya 'nin'tsc'i c'e ngueme.

Jesús sana al muchacho de un capitán romano

⁵ Nuc'ua o zät'ä e Jesús cja c'e jñiñi c'ü mi chjü Capernaum. Cja c'e jñiñi mi bübü 'naja bëzo c'ü mi manda 'naja ciento o tropa. 'Ma cja ma sät'ä e Jesús, o ë c'ua c'e bëzo o 'ñe ndünrü e Jesús. Cjanu o dyötü 'na favor. ⁶ O xipji:

—Nu'tsc'e ín Jmuts'ügö, dya cja sö ra 'ñömmü ín ch'i'i, ya zürü o ngueme. Ya dyöbütjo ín nzungö, y me sufre na puncjü c'o na ü.

⁷ Cjanu o ndünrü c'ua e Jesús o xipji:

—Jo rá magö, rá ma jocü.

⁸ O ndünrü c'ua c'e bëzo o xipji:

—Nu'tsc'e ín Jmuts'ügö, dya ga jozgö c'ü rí tsjogue a mbo cja ín nzungö. Zö nguextjo 'na jña c'ü rí mangue, ra jogü c'ín ch'i'i. ⁹ Na ngue xo 'ñetscö xo ch'acö poder, ngue c'ua rí mandagö o tropa. 'Ma rí xipjigö c'ü 'naja: "Ma'a", rá embe, ra ma. 'Ma rí xipjigö c'ü 'naja: "Chjä'dä", rá embe, ra ëjë. Xo 'ñe 'ma rí xipjigö c'ín mbëpji: "Tsja'a yo", rá embe, ra tsja'a.

¹⁰ Nuc'ua 'ma o dyärä e Jesús c'o vi mama c'e bëzo, me co nguextjo c'ua. Na ngue o unü ngüenda c'ü mi junt'ü o mü'bü c'e bëzo c'ü pje ro mama e Jesús, ro zädä. Nguéc'ua va xipji c'ua c'o mi pöji:

—Na cjuana rí xi'tsc'öji, ni ri 'na yo ín menzumüji a Israel ró tötc'ö c'ü ri ejme na jo nza cja ne bëzo nu.

¹¹ Nutscö rí xi'tsc'öji, na puncjü o nte c'o rgui 'ñeje nu ja ni mbes'e e jyarü, 'ñe nu ja ni nguibi, xo 'ñe textjo cja ne xoñijömmü; ra 'ñe mimiji nu ja manda Mizhocjimi a jens'e, ra zi'iji o xëdyi co e Abraham, 'ñe e Isaac, 'ñe e Jacob. ¹² Pero c'o ot'ü vi zojnüji ro cjogü nu ja manda Mizhocjimi, ts'ëtjo c'o go ne. Nguéc'ua c'o dya go ne'e, ra mboch'üji nu ja na bëxömmü, nu ja me ra huëji, y me ra nguünxt'ü o s'ibi rgá sufreji na puncjü.

¹³ Nuc'ua e Jesús o xipji c'e bëzo c'ü mi manda 'naja ciento tropa:

—Ma dya in nzungue. C'ua ja nzi vi 'ñejmegue, je rga cjanu rgá jogü c'ín ch'i'i.

Ixco jogü c'ua c'e t'i c'e ndajme c'ü.

Jesús sana a la suegra de Pedro

¹⁴ O ma c'ua e Jesús cja o ngümü e Pedro. O chöt'ü c'ua c'ü mi sö'dyë c'ü nu to'o e Pedro, mi sö pa'a c'ü.

¹⁵ Nuc'ua e Jesús cjanu o ndötpü c'ua a dyë. Jo ni

c'ueñe c'ua c'e pa'a. Cjanu o nanga c'ua c'e ndixü o dyät'ä o jñönü ro ziji.

Jesús sana a muchos enfermos

¹⁶ Nuc'ua 'ma ya vi nguibi e jyarü, o sinpiji e Jesús na puncjü nte c'o vi zürü o ndajma c'ü dya jo. E Jesús, nguextjo c'ü o mama ro mbedye c'o ndajma, y go mbedye c'ua c'o. Y texe c'o mi sö'dyë, o jocü c'o.

¹⁷ Nguéc'ua ma zädä c'o vi mama c'e profeta Isafas: "Angueze me go juentsqueji o 'ñe jocüzüji c'o ngueme c'o mi sufregöji", eñe c'e profeta.

Los que querían seguir a Jesús

¹⁸ Ya vi mundo na puncjü nte cja e Jesús. Nguéc'ua va ña e Jesús va xipji c'o o discípulo ro dat'üji cja 'na bü, ngue c'ua ro mbes'ejí a 'nanguarü cja c'e trazapjü.

¹⁹ Cjanu o sä c'ua 'naja bëzo c'ü mi xöpü c'ü o ley Mizhocjimi c'ü o ã xipji e Jesús:

—Xöpüte, rá tjünt'ü in xütce rá më nu ja c'o rí sätc'e.

²⁰ Cjanu o ndünrü c'ua e Jesús o xipji:

—Ante c'ü rá më, ixtí tsijñi c'ü rá xi'tsc'ö. Yo min'ño bübü o tjocüji, y yo s'ü pës'i o t'oxüji. Nutscö, zö rvá ěcjö cja Mizhocjimi pero dya rí pës'c'ö ja rá oxü, eñe e Jesús.

²¹ Nuc'ua cjanu o mama c'ua 'naja c'ü mi tjünt'ü a xütjü e Jesús, o xipji:

—Nu'tsc'e ín Jmuts'ügö, dyacö sjëtsi ot'ü rá ma'a, rá ma ögü mi tatagö, cja rrü mëgövi.

²² O xipji c'ua e Jesús:

—Yo nte, chjëntjui c'ü ya ndüji na ngue dya creozüji. Jyëzgue anguezeji ra dyögüji c'o nín mi añimaji. Nu'tsc'e chjünt'ü ín xütcjö rá mëgövi.

Jesús calma el viento y las olas

²³ Cjanu o dat'ü c'ua e Jesús cja c'e bü. Cjanu o möji c'ua c'o o discípulo. ²⁴ Jo ni vü'ü c'ua 'naja tandajma. Me mi pjö's'ü c'e ndeje ma mbo'o c'e bü'ü. Pero e Jesús ma jñtjo c'ü. ²⁵ Nuc'ua c'o discípulo o chëzhiji a jmi e Jesús, o xipji:

—Nu'tsc'e ín Jmuts'ügöjme, pjöcöjme para dya rá quibigöjme.

²⁶ O ndünrü c'ua e Jesús o xipji:

—Nu'tsc'eji, zjenga in sü'üji? ¿Cjo dya in ejmezügöji c'ü sö rá pjö'ceji?

Cjanu o nanga c'ua e Jesús, cjanu o huëñch'i c'e ndajma, 'ñe c'e ndeje. Ixco böbü c'ua c'e ndajma 'ñe c'e ndeje. ²⁷ Me co nguiñi c'ua c'o discípulo, mi mamaji:

—¿Pje ma poder c'ü pës'i ne bëzo nu, nguéc'ua ätä e ndajma 'ñe ne ndeje?

Los hombres endemoniados de Gadara

²⁸ Nuc'ua o zät'äji a 'nanguarü cja c'e trazapjü cja c'e lugar c'ü mi chjü a Gadara. O ã c'ua yeje bëzo c'o mi o'o o mü'bü o demonio c'o ngue o dyöji e Satanás c'ü dya jo; o 'ñe chjëji e Jesús. Je vi 'ñejui a nde cja c'o pan-teón cja campo santo. Me ma s'ovi 'ñe me ma cuëvi, nguéc'ua dya cjó mi sö cjó xi ro cjögü cja c'e 'ñiji c'ü.

²⁹ Nuc'ua c'o demonio o tsjapüji o mapjü na jens'e c'o bëzo va xipjivi e Jesús:

—Jesús, o T'itsc'e Mizhocjimi, zpje in pës'c'ü rí ñugöjme? ¿Cjo vi 'ñecje a 'ñecjua rí ã tsjacüjme rá sufrejme dya? Maco dya be sädä c'e pa 'ma ra tjün ngüenda, eñe c'o bëzo va 'ñö'p'üji o mü'bü c'ü dya jo ro ñavi.

³⁰ Na jë nu ja ma ñönü na puncjü o cuchi. ³¹ Nguéc'ua va tsja c'o demonio o dyötüji e Jesús, o xipji:

—'Ma rí pjongüzüjme cja o mü'bü yo bëzo, jyëzguijme rá ma quichc'öjme cja yo cuchi.

³² Cjanu o mama c'ua e Jesús:

—Pedyeji ma tsich'iji, embeji.

Nuc'ua c'o demonio go mbedyeji, go ma nguich'iji cja c'o cuchi. Nuc'ua texe c'o cuchi nde va dacütjoji va zöbüji cja c'e dyä'ä. Go ma jyäji c'ua cja c'e trazapjü. Nzhangua ndüji.

³³ Nuc'ua c'o mi pjörü c'o cuchi go cjuan'diji c'ua, go möji na niji cja c'e jñiñi; o ma cösteji texe c'o vi jñandaji, o xipji ja va jogü c'o bëzo c'o vi dyo'o o mü'bü c'o demonio. ³⁴ Nuc'ua cjanu o mbedye texe c'o mi cärä cja c'e jñiñi, o ma nuji e Jesús. 'Ma o zät'äji, o xipji c'ua e Jesús c'ü pje cjint'o tsja, ro mbedye cja c'ü o jñiñiji.

Jesús sana a un paralítico

9 Nuc'ua cjanu o dat'ü e Jesús cja c'e bü, xo 'ñe c'o o discípulo. Cjanu o mbes'ejí a 'nanguarü cja c'e trazapjü, o zät'äji nu cja c'e jñiñi nu ja mi oxü e Jesús.

² O ějë c'ua ja nzi nte ma siji 'na bëzo c'ü dya mi sö ro 'ñö'mü; ma tñji cja 'naja pjinguä. Mi junt'ü o mü'büji c'ü mi sö e Jesús ro jocü c'e bëzo. Nuc'ua 'ma o mbärä e Jesús c'ü mi ejmeji, o zopjü c'ua c'e bëzo c'ü dya mi sö ro 'ñö'mü, o xipji:

—Dya rí sügue, së'ë; ya ró perdonaots'ü dya in nzhunc'e, eñe e Jesús va xipji c'e bëzo.

³ Xo mi cärä nu, ja nzi xöpüte; o dyäräji e Jesús o perdonaots'ü c'e bëzo. Nguéc'ua ma nguiñiji o mü'bütsjëji: "Nujne Jesús chjëntjui c'ü o zadü Mizhocjimi nu", ma nguiñiji. ⁴ Ixmi pärä e Jesús c'o mi cjiñi anguezeji, nguéc'ua va xipji c'ua:

—¿Jenga in cjiñiji c'o na s'o a mbo cja in mü'bügueji?

⁵ Ró xipji ne bëzo: "Rí perdonaots'ü in nzhunc'e", ró embe, pero dya cjó sö ra mbärä cjo ya ma o nzhübü. Pero 'ma rá xipji ne bëzo: "Nu'tsc'e, ñanga rí nzhodü", rá embe; 'ñe 'ma ra nanga c'ua ne bëzo ra nzhodü, ixtí pärägueji 'ma c'ü dya rí xi'ts'iji o bëchjine. ⁶ Nutscö rvá ěcjö cja Mizhocjimi, ya ch'acö poder cja ne xoñijö'mü rá perdonaots'üji in nzhübüji. Unnc'eji dya ngüenda ngue c'ua rí päräji c'ü rí pës'c'ö c'e poder, embeji.

Cjanu o zopjü c'ua c'e bëzo c'ü dya mi sö ro 'ñö'mü, o xipji:

—Nu'tsc'e, ñanga, chuns'ü nu in os'ü, ma'a in nzmü, embeji c'e bëzo.

⁷ O nanga c'ua c'e bëzo, cjanu o ma c'ua o ngümü.

⁸ Nuc'ua c'o nte 'ma mü o jñandaji ja va jogü c'e bëzo, me go nguiñiji c'ua, na ngue nunca mi jandaji a cjanu. Me xo go mamaji me na jo Mizhocjimi, na ngue vi tsja a cjanu vi unü poder cja yo nte.

Jesús llama a Mateo

⁹ Nuc'ua o mbedye nu e Jesús, o cjogü nu ja ma jü'ü 'naja bëzo c'ü mi chjü'ü e Mateo, c'ü mi cobra o contribución. E Jesús o jñanda c'e bëzo, o xipji:

—Chjünt'ü in xütçjò rá mëgövi, embe.

Ixco böbü c'ua e Mateo o mëvi e Jesús.

¹⁰ 'Na nu pa, ya vi mimi e Jesús a mbo 'na ngumü, ma siji o xëdyi. Go ëjë c'ua na puncjü c'o mi cobra o contribución, c'o mi xiji ma s'onte, xo 'ñe c'o dya mi süpü o ley c'o menzumü a Israel, nguec'ua xo ma sjiji ma s'oji. O 'ñe ziji o xëdyi co e Jesús, 'ñe c'o o discípulo. ¹¹ C'o fariseo o jñandaji c'ü ma jüji e Jesús c'o bëzo, nguec'ua va xipjiji c'ua c'o o discípulo e Jesús:

—¿Jenga nin xöpütegueji nde si'iji o xëdyi co nujoy cobra o contribución 'ñejoy 'ñaja yo na s'o?, eñe c'o fariseo.

¹² E Jesús o dyärä c'o vi mama c'o fariseo, cjanu o xipjiji c'ua 'na ejemplo:

—Nu c'o dya sö'dyë, dya ni jyodü cjó ra dyät'ä c'o; nguec'ua c'o sö'dyë. Je xo ga cjatjonu yo tü o nzhübü, ngue c'o ni jyodü ra jocüji yo. ¹³ In pãrãji o jña Mizhocjimi c'ü mama a cjava: “C'ü ni pötcöji o animal, cja rrí pãscöji c'o, na jo c'ü. Pero c'ü xenda rí negö, ngue c'ü rí juentsqueji yo nin minteji”, eñe Mizhocjimi. Nujnu, ngue 'naja jña c'ü ni jyodü rí ma xörüji, xa'ma ra zi'ch'i in mün'c'ejji nu. C'ua ja nzi ga mama ne jña nu, rí juentsetegö. Nguec'ua, dya ngue c'o cchapü cja na jo c'ü rvá 'ñe xipji ra nzhogü o mü'büji cja Mizhocjimi. Ngue c'o pãrã tü o nzhübü.

Le preguntan a Jesús sobre el ayuno

¹⁴ Nuc'ua c'o o discípulo e Juan o säji nu ja mi bübü e Jesús, o xipjiji:

—Nutscöjme rí mbempcjöjme na puncjü, xo 'ñe yo fariseo. ¿Jenga dya mbempje yo in discipulogue?

¹⁵ O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji 'naja jña ngue c'ua ro mbãrãji jenga dya mi mbempje c'o o discípulo. O xipjiji:

—'Ma ra chjüntü 'naja së, 'ma dya be cjuarü c'e chjüntü, dya sö ra ndumü c'o o dyoji, na ngueje xe bübütjo c'e së a nde anguezeji. Pero ra zädä c'o pa 'ma ra s'inbiji c'e së. Nuc'ua cja ra mbempjeji rgá ndumüji 'ma.

¹⁶ Sido o ña e Jesús o xipjiji 'na ejemplo, o mama a cjava:

—'Na zëbitu, dya cjó sö ra mbä't'ä 'na bitu c'ü nuevo. Na ngue ro ñungü c'e nuevo bitu. Nuc'ua nu ja ya mi xüt'ü, xenda ro xüt'ü. ¹⁷ Dya xich'iji o ö't'apjü cja zëmbota, na ngueje ro xüt'ü c'e zëmbota, ro pjödü c'e t'apjü. Dya cja ro jogü c'ua c'e zëmbota. Je xich'iji o ö't'apjü cja mbota c'o cja nuevo, ngue c'ua dya ra xüt'ü c'e mbota ra pjödü c'e t'apjü, eñe e Jesús va xipjiji 'na ejemplo.

La hija de Jairo, y la mujer que tocó la ropa de Jesús

¹⁸ 'Ma ndänt'ä ma mama e Jesús c'o jña c'o, o ë c'ua 'naja bëzo c'ü pje mi pjëzhi cja c'o menzumü a Israel; o 'ñe ndüñijöümü a jmi e Jesús, o xipji:

—C'ín xunt'igö cja ndü mi ndajme. Pero rí ma'a, rí ma 'ñe's'e in dyëgue, ra tetjo.

¹⁹ Cjanu o böbü c'ua e Jesús o mëvi c'e bëzo, xo 'ñe c'o o discípulo. ²⁰ Nuc'ua cjanu o ëjë c'ua 'naja ndixü c'ü mi sö'dyë, c'ü ya mi pa 'na doce cje c'ü mi dagü o cji. O ë chëzhi a xütjü e Jesús, o 'ne ndötpü o fleco c'ü o bitu c'ü mi je'e e Jesús. ²¹ Na ngueje mi cjiñi c'e ndixü: “Nguec'ua c'ü rá tjötpü o bitu nu, ixta ndixqui”, eñe.

²² Nuc'ua e Jesús o jñanda c'e ndixü, o xipji:

—Dya rí sügue, süngü; ya jots'ügue dya, na ngueje in ejmezügö c'ü sö rá jocüts'ü in nzeme.

Nuc'ua ndeze c'e ndajme c'ü, o jogü na jo c'e ndixü.

²³ Nuc'ua o zät'ä e Jesús cja o ngumü c'e bëzo c'ü pje mi pjëzhi, cjanu o cjogü a mbo'o. O jñanda c'ua c'o mi jüxü o pito, 'ñe c'o nte c'o me mi huëñi. ²⁴ O mama c'ua e Jesús o xipjiji:

—C'ueñeji va. Na ngueje ne xunt'i nu, dya tñü nu, ñtjo nu.

Nuc'ua c'o nte me go tsjapütjoji burla e Jesús.

²⁵ Nuc'ua e Jesús o pjongü a tji c'o nte, cjanu o cjogü a mbo nu ja ma o'o c'e añima, cjanu o pënchp'i a dyë. Jo ni nanga c'ua c'e xunt'i. ²⁶ Nuc'ua texe cja c'e xoñijöümü, me mi nädätjoji c'ü vi tsja e Jesús vi tsjapü o te c'e xunt'i.

Jesús sana a dos ciegos

²⁷ O mbedye c'ua e Jesús cja o ngumü c'e bëzo. 'Ma ya mi ma'a, ma ë c'ua a xütjü yeje bëzo c'o mi ndëzhö, mi mapjüvi mi mamavi:

—Nu'tsc'e o mboxbëchets'ü e David, juentscöbe.

²⁸ Nuc'ua 'ma mü o zät'ä e Jesús nu cja c'e ngumü nu ja mi oxü, o ë c'ua c'o mi ndëzhö, o chëzhivi a jmi. Nuc'ua e Jesús o xipjivi:

—¿Cjo in ejmevi c'ü sö rá jocüts'üvi in chövi?

Cjanu o ndünrüvi c'ua:

—Jä, sö rí jocüzübe, in Jmutsc'öbe, eñevi.

²⁹ Nuc'ua e Jesús o ndötpü a nzhö'o c'o mi ndëzhö, o xipjivi:

—Rá jocüts'üvi c'ua ja nzi gui 'ñejmevi, eñe e Jesús.

³⁰ Jo ni jogü c'ua a nzhövi. Cjanu o xipjivi c'ua e Jesús c'ü dya cjó ro ma ngös'üvi. ³¹ Pero 'ma ya vi mbedyevi, mi mamavi texe cja c'e xoñijöümü, mi xipjiji c'o nte c'ü vi tsja e Jesús.

Jesús sana a un mudo

³² Nzi va mbedye c'o mi ndëzhö, o ë c'ua c'o ma siji 'naja bëzo c'ü mi ngone, ma sinpiji e Jesús. Nu c'e bëzo vi zürü 'naja ndajma c'ü dya jo. ³³ Nuc'ua e Jesús o pjongü c'e ndajma. Cjanu o ña c'ua na jo c'ü mi ngone. C'o nte, me co nguiñijji c'ua cjanu o mamaji:

—Nunca rí jandagöji va a Israel c'ü ri jogü yo ngone.

³⁴ Pero c'o fariseo mi mamaji:

—Ngue e Satanás c'ü dya jo c'ü unü poder ne bëzo nu, nguec'ua ga pjongü yo ndajma yo dya jo.

Jesús tiene compasión de la gente

³⁵ Mi nzhodü e Jesús texe cja c'o jñiñi, 'ñe cja c'o nda-jñiñi, mi xöpüji cja c'o o nintsjimi anguezeji, y mi xipjiji o jña Mizhocjimi. Mi xipjiji ja rvá manda nu c'ü vi 'ñeme Mizhocjimi a jens'e. Mi jocü texe c'o mi sô o ngueme, 'ñe texe c'o mi sô'o na ü. ³⁶ E Jesús 'ma mü o jñanda c'o nte, me go juentseji c'ua anguezeji, na ngueje mi chjëntji nza cja ndëchjürü c'ü dya bübü o mbörü, ya me ni pizhiji, ya me xo ni ponch'ü o mü'büji. ³⁷ E Jesús o xipji c'ua c'o o discípulo va jyëtspiji ndëxü c'o nte'e:

—Na puncjü yo ndëxü yo ya jogü, pero ts'ëtjo yo ndagrëxü. ³⁸ Mizhocjimi ngue o cjaja yo ndëxü. Nguec'ua rí dyötqueji angueze ra ndjäjä c'o xe 'ñaja mbëpji ra ëji, ra 'ñe pëpjiji cja ne dagrëxü.

Jesús escoge a los doce apóstoles

10 Nuc'ua e Jesús o ma't'ü c'o doce o discípulo ro chëzhiji a jmi. Cjanu o unüji poder ngue c'ua ro sô ro pjongüji o ndajma c'o dya jo, y ro jocüji texe c'o ndötc'ijeme, 'ñe texe c'o mi sô na ü.

² Nujyo, ngue o tjü'ü c'o doce discípulo c'o o xipjiji c'ua apóstole: E Simón c'ü xo mi xiji Pedro, 'ñeje e Andrés c'ü nu cjuarma, 'ñe e Jacobo c'ü nu t'i e Zebedeo, 'ñe e Juan c'ü nu cjuarma e Jacobo. ³ Xo 'ñe e Felipe, 'ñe e Bartolomé, 'ñe e Tomás. Xo 'ñe e Mateo c'ü mi cobra o contribución, 'ñe e Jacobo c'ü nu t'i e Alfeo, 'ñe e Lebeo c'ü xo mi xiji Tadeo. ⁴ Xo 'ñe e Simón c'ü mi revolucionario, 'ñe e Judas Iscariote c'ü ro dyëdyi c'o nte ro ma zürüji e Jesús.

Jesús manda a los discípulos a predicar

⁵ E Jesús ya mi ngue ro ndjäjä c'o doce apóstole, nguec'ua va xipjiji c'ü ro tsjaji. O xipjiji a cjava:

—Dya rí möji cja o 'ñiji yo dya menzumü a Israel, dya xo rí sät'äji cja o jñiñi yo menzumü a Samaria. ⁶ C'ü rí tsjagueji, rí möji cja yo ín menzumü a Israel, na ngue anguezeji chjënji nza cja ndëchjürü c'o ya bëzhi. ⁷ 'Ma rí möji, rí zopjüji c'o nte rí xiji c'ü ya ngue ra manda nu c'ü o 'ñeme Mizhocjimi a jens'e. ⁸ Rí jocüji c'o ri sô'dyë. Y rí tsjapüji ra te'e c'o ya rguí ndü'ü. Y rí dyät'äji c'o ri sô o lepra. Y rí pjongüji o ndajma c'o dya jo cja o mü'bü yo nte. 'Ma rí pjösc'ejji a cjanu yo nte, dya rí cobrajji. Na ngueje o dya'c'ütjoi Mizhocjimi ne poder.

⁹ Y 'ma rí möji, dya rí jñünnc'ejji oro, ni plata, ni pje ma t'opjü. ¹⁰ Dya xo rí tsanaji mape c'ü pje rguí tsant'aji o pje rguí jñunt'üji para cja 'ñiji. Dya xo rí tsanaji o bitu, ni xo rí tsidyiji mbäcua c'ü rguí pötüji. Dya xo rí jñünüji 'na chjäjä rguí dänäji. Rí xi'tsc'öji a cjanu, na ngue 'na mbëpji ni jyodü ra ch'unü c'ü ra zi'i c'ü, 'ñe c'ü ra jye'e.

¹¹ 'Nu 'ma ja c'o rí sätc'ejji, zö pje nde ma jñiñi o nda-jñiñi, rí tsjaji t'önü nu, cjó ngue c'ü na jonte nu cja c'e jñiñi. Nguec'ua je rí oxüji cja o ngumü c'ü, hasta 'ma cja rí ñe rí pedyeji; dya rí pötqueji ngumü rguí oxqueji. ¹² 'Ma rí tsjogüji cja c'e ngumü, rí ma'tp'üji Cjimi c'o ri

cärã nu. ¹³ Nu 'ma ra dyä'tc'ejji in jñagueji c'o ri cärã nu, ix na cjuana ra mbös'ü Mizhocjimi anguezeji c'ua ja nzi vi zenguaji. Pero 'ma dya ra dyä'tc'ejji, iyö 'ma. ¹⁴ 'Ma dya ra sätc'ejji, 'ma dya ra dyä'tc'äji c'o rí xipjiji, rí pedyeji 'ma cja c'e ngumü, 'ñe cja c'e jñiñi; rí pjë'biji o jömü c'o ya rguí jyäs'ä in mbäcuaji, ngue c'ua ra unü ngüenda c'o menzumü nu, que vi tsjaji c'o na s'o, dya sätc'ejji. ¹⁵ Na cjuana rí xi'tsc'öji, nu pa c'ü ra tjün ngüenda, xenda ra sofre c'o ri cärã c'e jñiñi, que na ngueje ra sofre c'o ma cã a Sodoma, 'ñe a Gomorra c'o o chjotü Mizhocjimi mi jinguã na ngueje c'ü me ma s'oji.

Persecuciones

¹⁶ Dyäräji c'ü rí xi'tsc'öji. Rí täc'öji nza cja o ndëchjürü a nde cja o min'ño. Rí pjöngüendaji na jo cja yo nte, pero dya cjó pje rí tsjapüji. Rga cjatsc'ejji o mbaro yo dya pje cja c'o na s'o. ¹⁷ Rí pjötpüji ngüenda yo nte, na ngueje ra zints'iji nu ja ra jñün'c'üji ngüenda c'o pje pjëzhi. Y ra ndaxc'üji cja c'o o nintsjimiji anguezeji. ¹⁸ Ra zints'iji cja c'o gobernador 'ñe cja c'o rey, na ngueje in ejmezgöji. Nguec'ua rí xiqueji anguezeji 'ñe c'o 'ñaja nte, ja ga czazgö. ¹⁹ 'Ma ra zints'iji, dya rí tsjijñiji c'ü ja rguí chjünrüji, o c'ü pje rí manji. Na ngueje c'e ndajme c'ü, ra ch'a'c'üji c'o rí mamaji. ²⁰ Na ngue c'ü rí ñagueji, dya ngue c'ü rí tsjijñit-sjëji; ngue o Espiritu Mizhocjimi c'ü nin Tatagueji ra dya'c'ejji c'e jña'a.

²¹ Cärã c'o ra nzhö'o nu cjuarma ra mbö't'üji. Cärã o tata c'o ra nzhö'o nu t'i. Cärã t'i c'o ra chütsjëji nu tataji 'ñe o nanaji, y ra mbö't'üji. ²² Ra nuc'üji na ü texe yo nte, na ngue c'ü ni 'ñejmezgöji. C'o ra sido ra 'ñejmezü, zö ra mbö't'üji, ra salva c'o. ²³ 'Ma ra ndäc'äji cja 'na jñiñi, rí c'ueñeji c'ua rí möji c'ü 'naja jñiñi. Na cjuana rí xi'tsc'öji, dya be xi ri nzhonnc'ejji texe cja yo jñiñi a Israel 'ma rá ëgö na yeje cja Mizhocjimi.

²⁴ Xe sido o ña e Jesús o xipji 'na ejemplo c'o o apóstole, o mama:

—Xenda respetaoji 'na xöpüte que na ngue c'o o discípulo. Y xenda respetaoji 'naja lamu que na ngue c'o o mbëpji. ²⁵ Nguec'ua 'ma ra sofre 'na xöpüte, xo ni jyodü ra sofre c'o o discípulo. Y 'ma ra sofre 'na lamu, xo ni jyodü ra sofre c'o o mbëpji. Y 'ma ra mama yo nte ra xiji dya jo 'naja bëzo, xenda ra xiji dya jo c'o ri cärã o ngumü.

A quién se debe tener miedo

²⁶ Nguec'ua, dya rí sügueji c'ü ra tsja'c'ejji yo nte. Pero rí tsjacjuanaoji rí zopjüji, na ngueje ni jyodü ra jñandaji c'ü dya be jandaji dya, y ni jyodü ra mbäräji c'ü dya be päräji dya. ²⁷ Na puncjü c'o ín jñagö, nguextjotsc'ejji i dyäräji 'ma mi cärätsjégöji. Nguec'ua ni jyodü rí xipjiji yo nin minteji texe c'ua ja rí chjëji. C'o jña c'o rí xi'tsc'öt-sjëji, rí xipjiji ngue c'ua ra dyäräji texeji. ²⁸ Dya rí sügueji c'o ra mbö'tc'üji in cuerpoji, pero in aljmaji, dya ra sô ra mbö'tc'üji c'o. Nu c'ü rí sügueji ngue Mizhocjimi c'ü sô'o ra mbohc'üji a ma a linfiernu, nu ja me ra sofre in cuerpoji, xo 'ñe in aljmaji.

²⁹ Mizhocjimi c'ín Tatagöji pjörü yo ts'ins'ü. Nguéc'ua 'ma dya ra ne angueze, dya ra sö ra ndü ne rí 'na ts'ins'ü; maco dya ni muvi yo, pöji yeje por 'na cinco.

³⁰ Xo 'ñe in ñixtegueji, zö dya ni muvi yo, pero Mizhocjimi pãrã ja nzi sö'ö yo. ³¹ Nu'tsc'eji xenda ni muvits'ügueji que na ngueje na puncjü o ts'ins'ü.

Nguéc'ua dya rí sügueji, xo ra mbö'ceji Mizhocjimi.

Los que reconocen a Jesucristo delante de la gente

³² Texe c'o ra xipji yo nte c'ü pãcöji, xo rá xipjigö c'ü mi Tatagö c'ü bübü a jens'e c'ü rí pãrãgö c'o. ³³ Pero texe c'o ra xipji yo nte c'ü dya pãcöji, xo rá cãnbãgöji a jmi c'ü mi Tatagö c'ü bübü a jens'e, rá xipji c'ü dya rí pãrgö c'o.

Jesús es causa de división

³⁴ In pëzhgueji rvá ëcjö cja ne xoñijömmü ngue c'ua dya cja ra chü yo nte. Pero dya rí tsijñijji a cjanu. Dya ngue c'ü rvá ëcjö c'ü. Na ngueje c'ü rvá ëcjö, ra bübü o chü cja yo nte. ³⁵ Na ngue c'ü rvá ëcjö, cãrã bëzo c'o ra jyonbüji o chü, ra tsja c'o o t'iji. Cãrã ndixü c'o ra jyonbüji o chü, ra tsja c'o o xunt'iji. Cãrã ndixü c'o ra jyonbüji o chü, ra tsja c'o o cjöji. ³⁶ C'o ra nu'u na ü c'o ri ejmezü, ngue c'o ri cãrã nu ngumütsjéji.

³⁷ "Ma cjó c'o ne ra ndennguegö, ni jyodü xenda ra nezegö que na ngue c'ü nu tata 'ñe nu nana. Y ni jyodü xenda ra neze que na ngue c'ü nu t'i 'ñe nu xunt'i. 'Ma jiyö, dya ra sö rá cjacpö ín ntegö c'ü. ³⁸ 'Ma cjó c'o ne ra ndennguegö, ni jyodü ra bübü dispuesto ra sufreji o ra ndüji. 'Ma jiyö, dya ra sö rá cjacpö ín ntegö c'o. ³⁹ C'o dya bübü dispuesto ra sufre na ngueje dya ne ra ndüji, dya ra chöt'üji c'ü rguí bübüji. Pero c'o bübü dispuesto ra bö't'ü na ngueje c'ü ni 'ñejmezügöji, ra chöt'üji c'ü rguí bünji.

Premios

⁴⁰ C'o ra recibidots'üji, chjëntjui c'ü ri nguetscö ra recibidozögö c'o. Y c'o ra recibidozögö, chjëntjui c'ü ri recibidoji c'ü o ndäcjägö. ⁴¹ C'o ra säjä 'naja profeta na ngue c'ü ni ña o jña Mizhocjimi, Mizhocjimi ra unüji c'o na jo, c'ua ja nzi rgá unü c'o profeta. C'o ra säjä 'na nte c'ü cja na jo na ngue c'ü ni tsja na jo, xo ra unüji c'o na jo c'ua ja nzi rgá unü c'o cja na jo. ⁴² Rí xi'tsc'öji, 'ma cjó c'o ra unütjo 'naja ts'ixalo jörteje 'naja yo ín mbëpji yo dya nda pjëzhi, na ngue ín discí pulogö, nuc'o, na cjuana ra unü Mizhocjimi c'o na jo c'o, eñe e Jesús.

Los enviados de Juan el Bautista

11 Nuc'ua 'ma o nguarü e Jesús o xipji c'o doce o discí pulo c'ü ro tsjaji, cjanu ndäji o möji. Cjanu o mbedye c'ua e Jesús, cjanu o ma cja c'o o jñiñi anguezeji, ngue c'ua ro xöpü c'o nte y ro zopjüji.

² E Juan xe ma o'tjo a pjörü. Nuc'ua 'ma o mbãrã angueze c'o mi cja e Jesucristo, o ndãjä c'ua yeje c'o o discí pulo o säjui cja e Jesús. ³ O xipjivi: —¿Cjo ngue'tsc'e Cristo c'ü ro ëjë, o xe rá te'bejme c'ü xe 'naja?

⁴ Cjanu o ndünrö c'ua e Jesús o xipjivi:

—Mëvi ma xipjivi e Juan yo in ärävi, 'ñejoyo in jandavi.

⁵ Rí ma xipjivi e Juan c'ü ya janda yo mi ndëzhö; xipjivi c'ü ya nzhodü yo mi me'dye; xipjivi c'ü ya jogü yo mi sö'ö o lepra, 'ñe yo mi ngogö, ya ärä yo. Xo rí xipjivi c'ü ya tetjo yo ya vi ndü, 'ñe c'ü rí zopcjö yo dya pje pë's'i, rí xipjiji nu o jña Mizhocjimi nu me na jo. ⁶ Xo rí xipjivi, 'ma cjó c'o ra sido ra 'ñejmezü y dya ra yembeñe c'ü rguí xögü co nutscö, ngue nu rguí mäjã 'ma c'ü, eñe e Jesús va xipji c'o o discí pulo e Juan.

⁷ O ma c'ua c'o yeje o discí pulo e Juan. Nuc'ua e Jesús o mbürü o xipji c'o nte c'ua ja ma cja e Juan, o mama:

—'Ma i ma ñuji e Juan cja c'e majyadü, ¿pje mi cjijñijji rvi ma chöt'üji? ¿Cjo mi cjijñijji c'ü rvi chöt'üji 'naja bëzo c'ü ri pötpü o jña, nza cja ga pötü o lugar 'naja xitji 'ma juant'a e ndajma? ⁸ ¿Pje mi cjinnceji c'ü rvi ma chöt'üji? ¿Cjo mi cjinnceji c'ü rvi chöt'üji 'naja bëzo c'ü ri je bitu c'o me ni muvi? Tsijñijji. C'o je'e bitu c'o me ni muvi, ngue c'o rey 'ñe c'o cãrã cja o palacio. ⁹ Nama, ¿pje mi cjijñijji c'ü rvi ma chöt'üji 'ma? ¿Cjo mi cjijñijji c'ü rvi chöt'üji 'naja profeta? Jã, rí mangö ngue 'naja profeta. Pero xenda ni muvi o bëpji angueze que na ngueje c'o 'ñaja profeta. ¹⁰ Je t'opjü o jña Mizhocjimi c'ü mama ja ga cja e Juan:

Dyãrã, ró juajnügö 'na bëzo ra zopjü yo nte ra xipjiji ín jñagö.

Ra ot'ü in xo'ñigue, ngue c'ua 'ma rí mague, ya rguí bübü dispuesto yo nte ra dyã'tc'ãji, eñe.

¹¹ Na cjuana rí xi'tsc'öji, dya ch'unü 'naja bëpji yo nte c'ü ni muvi nza cja c'ü o unü Mizhocjimi e Juan. Zö me ma nojo c'e bëpji c'ü mi pë's'i e Juan, 'ñe me ma zö, pero xenda na zö 'ma cjó c'o ra tsjapü Mizhocjimi o nte, eñe e Jesús.

¹² Xe sido o ña e Jesús o xipjiji:

—Bübü c'o zopjü yo nu minteji, xipjiji c'ü ni jyodü ra unü o mü'büji Mizhocjimi ra tsjapüji o Jmuji. Pero ndeze c'o pa 'ma o mbürü e Juan Bautista o zopjü yo nte, hasta yo pa dya, nu c'o ga cjanu ga zopjü yo nu minteji, sufreji cja dyë yo nte. Y c'o nte c'o jodü Mizhocjimi co texe o mü'bü, ngue c'o cjacpü Mizhocjimi o nte. ¹³ Texe c'o o jña Mizhocjimi c'o o dyopjü c'o profeta, 'ñe c'o xiji ley, mi mamaji c'ü ro ëjë c'e pa 'ma ro manda Mizhocjimi. Pero 'ma o mbürü e Juan o zopjü yo nte, ya ma sädã c'e pa. ¹⁴ Nu 'ma in ne rí creoji c'ü rí xi'tsc'öji, rí xi'tsc'öji e Juan o pätpã e Elías c'ü mi te'begueji ro ëjë na yeje. ¹⁵ Nu'tsc'eji bübü in tsöji, rí dyãräji na jo yo jña yo rí xi'tsc'öji.

¹⁶ 'Rá xi'tsc'öji ja ga cja yo nte yo cjë yo rí cãrãji dya. Anguezeji chjëntjui nza cja yo ts'it'i yo junrö cja chöjmü yo eñe cjaji o mbaxua, ma't'üji o dyoji mamaji: "Ró pjë'pc'ijme o flauta, pero nu'tsc'eji dya i nemeji", embeji yo nu dyoji. O 'ma jiyö, eñeji cjaji como que ya vi ndü 'na nte, eñe pa ögüji c'e añima, xipjiji nu mit'iji: "Me ró nzhumüjme rvã xörüjme, pero nu'tsc'eji dya i huëgueji", eñeji. ¹⁸ Je xo ga cjatjonu yo nte yo cãrã yo cjë dya. 'Ma o mbürü e Juan o pëpji, o xögü, dya cjó go zivi o xëdyi c'ü rvi mäjã. Nguéc'ua yo nte mamaji: "E Juan bübü o mü' bü c'ü dya jo", eñeji. ¹⁹ Nuc'ua nutscö rvã

ĕcjö cja Mizhocjimi, rí mājā rgá sigöji o xēdyi. Nguéc'ua ga mama yo nte: "Chjä, 'na bëzo nu me ñöñü, y me si o vinu. Me xo joji yo cobra o contribución, 'ñe yo 'ñaja yo xiji na s'o", eñeji. Pero rí xi'tsc'öji, c'o ätä Mizhocjimi unüji ngüenda Mizhocjimi me pärā na jo c'ü cja'a; nguéc'ua nde nan'ño bëpji va dyacöbe e Juan.

Los pueblos desobedientes

²⁰ Nuc'ua e Jesús o mbürü o huēnch'i c'o mi menzumü cja ja nzi c'o ndajñiñi. Na ngueje angueze vi jocü na puncjü c'o mi s'ödyē, 'ñe vi tsjapü o te ja nzi c'o ya vi ndü'ü, y na puncjü c'o pje nde vi tsja'a. Pero dya go nzhogü o mü'büji cja Mizhocjimi. O mama a cjava e Jesús va huēnch'iji:

²¹ —Nu'tsc'ejí in menzumüji a Corazín, 'ñetsc'ejí in menzumüji a Betsaida, juentsc'ejí ra tsja'c'ü Mizhocjimi rí sufreji. Na ngueje cja in jñiñiji ró cjagö na puncjü c'o na nojo c'o nunca mi jandagueji, pero dya go nzhogü in mü'büji cja Mizhocjimi. Nu 'ma je ri ngueje a ma a Tiro 'ñeje a ma a Sidón c'ü ro jizhi a cjanu, ya rví mezhe c'ü ro nzhogü o mü'büji cja Mizhocjimi c'o mi menzumü nu, zö ma s'oji. Ya rví jye'ejí c'o na ärä, y ya rví minji cja bozivi c'ü ro jizhiji c'ü ya vi nzhogü o mü'büji.

²² Nguéc'ua rí xi'tsc'öji 'ma ra tjün ngüenda, xenda ra jñus'ü c'ü rgui sufregueji que na ngue c'ü ra sufre c'o mi menzumü a Tiro, 'ñe c'o mi menzumü a Sidón.

²³ Nu'tsc'ejí in menzumüji a Capernaum, in pēzhgueji c'ü me na jots'ejí rí sät'ejí a jens'e; pero rí xi'tsc'öji ra tsja'c'üji rí ma sufregueji a linfiernu. Na ngueje cja in jñiñiji ró cjagö na puncjü c'o me na nojo, pero dya nzhogü in mü'büji cja Mizhocjimi. Nu 'ma je ri ngueje a ma a Sodoma c'ü ro cjagö a cjanu, xe ri büntjo dya c'e jñiñi. ²⁴ Nguéc'ua rí xi'tsc'öji, nu pa c'ü ra tjün ngüenda, xenda ra jñus'ü c'ü rgui sufregueji que na ngueje c'ü ra sufre c'o mi menzumü a Sodoma, embeji.

Vengan a mí y descansen

²⁵ C'e ndajme, o dyötü Mizhocjimi e Jesús o mama:

—Mi Tatats'ügö, in mandague a jens'e 'ñe textjo cja ne xoñijöümü. Rí da'c'ü 'na pöjö na ngueje yo jña yo, dya i unügue c'ü rví mbärā c'o c'apü me pärā. C'ü i tsjague, i unngue c'ü ro mbärā c'o dya mi pärā. ²⁶ Jā, mi Tatats'ügö; je ga cjanu vi ñegue.

²⁷ Nuc'ua e Jesús o xipji c'o o discípulo:

—Texe o poder, ya nde dyacö mi Tatagö. Dya cjó pácö c'ua ja ga c'azgö; nguextjo mi Tatagö c'ü pácö. Dya cjó xo pärā mi Tatagö; nguextjozögö o T'izgö rí pärägö. Y nutsö rí jíchi c'o rí ne rá jíchi c'ua ja ga cja c'ü mi Tatagö; ngue c'ua xo ra mbärā c'o. ²⁸ Cäräts'ejí in jonnc'ejí rí tsjaji c'o ne Mizhocjimi, pero ya tögü in mün'c'ejí. Chjä'däji co nutsö, rá da'c'öji ra söya in mün'c'ejí, dya cja pje rí mbeñeji. ²⁹ O nzhünü äräji 'ma 'huēch'iji. Je xo rga cjats'ejí nu, rí dyätcöji in jñagö. Dya rá huēnch'ejí rga jíts'öji. Dya xo rí c'japütsjē na nozö c'ü rgui bëzhgueji in tseji. Nguéc'ua ra söya in mün'c'ejí, dya pje rí mbeñeji. ³⁰ Na ngueje in jñagö

chjēntjui nza cja 'na yugo c'ü dya ga ü'ü nu; dya xo rí sögueji na jyü yo rí xi'ts'iji rí tsjagueji.

Los discípulos recogen trigo en el día de descanso

¹² 'Na nu pa, o cjogü e Jesús c'ua ja mi cja o ndëxü; mi ngue c'e pa 'ma mi söya c'o menzumü a Israel. Mi sant'a c'o o discípulo e Jesús, nguéc'ua ma tücüji o ñirëxü c'o mi tjö't'üji; cja rrü zaji. ² Nuc'ua 'ma mü o jñanda c'o fariseo c'o mi cja c'o discípulo, cjanu o xiji c'ua e Jesús:

—Jñant'ma yo in xöpque, na cjaji c'o mama o ley Mizhocjimi c'ü dya rá cjaji yo pa yo rí söyaji.

³ O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—Nu'tsc'ejí ya i xörügueji nu c'ü o tsja e David 'ñe c'o mi dyoji, 'ma ya mi sant'aji; maco dya in so'büji anguezeji. ⁴ O cjogü e David cja o ngümü Mizhocjimi nu ja ma sjü. Cjanu o jñü c'ua c'o tjö'mëch'i c'o mi jüsp'üji Mizhocjimi nu. Nuc'ua e David 'ñe c'o mi dyoji o ziji c'o tjö'mëch'i. Maco mama c'o ley c'ü dya mi sö e David ro zi c'o, ni ri ngue c'o mi dyoji; mi nguextjo mböcjimi c'o mi söö ro zi c'o. ⁵ Nu'tsc'ejí ya xo i xörügueji c'ü mama c'e ley ja ga tsja o mböcjimi. Ma-ma c'e ley c'ü pēpji yo mböcjimi a mbo cja c'e templo yo pa yo rí söyaji, pero dya pēs'iji nu s'ocüji; maco sjü-pa yo. ⁶ Rí xi'tsc'öji zo'c'üji dya nu 'naja nu xenda na sjü que na ngueje c'e templo. ⁷ Ya t'opjü a cjava: "C'ü ni pötcöji o animale cja rrí päscöji c'o, na jo c'ü. Pero c'ü xenda rí negö, ngue c'ü rí juentsqueji yo nin minteji", eñe Mizhocjimi. Nu'tsc'ejí in fariseoji, nu 'ma rvi un'c'ejí ngüenda c'ü pje ne ra mama ne jña nu, dya rvi so'bügueji 'ma nujyo in discí pulogö yo dya pēs'i nu s'ocü ga ndücüji yo ñirëxü ra zaji ne sjüpa. ⁸ Nutsö rvá ĕcjö cja Mizhocjimi, nguextjozögö sö rá mangö ja rgui süpüji yo pa yo rí söyaji, embeji c'o fariseo.

El hombre de la mano seca

⁹ Cjanu o mbedye c'ua e Jesús nu, o ma cja c'ü o nintsjimi anguezeji. ¹⁰ Ma bübü nu 'naja bëzo c'ü mi dyot'ü 'naja o dyē. C'o fariseo c'o mi cārā nu, mi jodü ja rvá ngöt'üji e Jesús cja c'o pje mi pjēzhi; nguéc'ua va dyönüji e Jesús, o xiji:

—¿Cjo mama ne ley c'ü sö rá ät'aji yo södyē ne pa nu rí söyaji?, eñeji.

¹¹ O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—'Ma ri 'ñegueji 'naja ndēnchjürü, nu 'ma ra zo'o cja 'na pozo c'ü dya be cjuarü, ra zo'o nu pa c'ü rí söyaji, ¿cjo dya ri ma tsjünc'ejí c'ü? ¹² Rí xi'tsc'öji c'ü xenda ni muvi 'naja nte que na ngueje 'naja ndēnchjürü. Nguéc'ua na jo rá pjös'üji nu pa c'ü rí söyaji c'o pje ni jyodü yo nín minteji.

¹³ Nuc'ua e Jesús o zopjü c'e bëzo c'ü mi dyot'ü a dyē, o xipji:

—C'uana dya in dyē.

Cjanu o c'uana c'ua o dyē. Ixco jogü c'ua, c'ua ja nzi ma cja c'ü 'naja o dyē. ¹⁴ Cjanu o mbedye c'ua c'o fariseo. Mi pötma mamaji ja rvá mbö't'üji e Jesús.

Una profecía acerca de Jesús

¹⁵ Ya xmi pãrã e Jesús c'o mi ne ro tsja c'o fariseo ro mbö't'üji angueze; nguec'ua va mbedye nu. Na puncjü o nte c'o o möji angueze. Y angueze o jocü c'ua texe c'o mi sö'dyë. ¹⁶ Pero o mama e Jesús o xipji c'o nte c'ü dya c'j ro ma ngös'üji c'ü pje mi pjëzhi angueze.

¹⁷ Nguec'ua ya ma sädã o jña Mizhocjimi c'ü vi mama c'e profeta Isaías:

¹⁸ Bünc'ua nín mbëpcjõ nu ró juajnügö, nu me rí s'ia, nu me rí mäpägö.

Angueze rá unngö ín Espíritu, ngue c'ua ra xipji yo dya menzumü a Israel ja rgá jogüji a jmi Mizhocjimi.

¹⁹ Nujnu, dya c'j ro zövi o jña nu. Dya xo ra ña rrã jens'e nu, ni xo ra ña cja nda'ñi c'ü rguí dyärã na puncjü o nte.

²⁰ Cãrã nte c'o nza cja 'naja dye'e c'ü ya cho't'ü, na ngue dya ga zëzhi ga 'ñejmeji.

Xo cãrã c'o nza cja 'naja sivi c'ü me pjüt'ü, na ngue dya nda bübü jya 's'ü o mü'büji.

Pero nín mbëpcjõ, dya ra chjotü c'o; ra mbös'ü c'o. Nguec'ua ra zädã c'ü ra tsjaji c'o na jo.

²¹ Yo dya menzumü a Israel nguejyo ra 'ñench'e o mü'büji rgá nde'beji angueze, eñe c'e profeta va pätpã Mizhocjimi.

Nguec'ua 'ma o ã e Jesús o 'ñe zopjü c'o nte, ma sädã c'ü vi mama c'e profeta.

Acusan a Jesús de tener el poder del demonio

²² C'ü 'na nu pa, o ã c'o ma siji 'naja bëzo c'ü vi zürü 'naja o ndajma c'ü dya jo; o sinpiji a jmi e Jesús. Nu c'e bëzo mi ndëzhö, y mi ngone. Nuc'ua e Jesús o jocü c'ua c'e bëzo. Nuc'ua c'e bëzo, cjanu o ña c'ua y o jñanda c'ua. ²³ Nguec'ua me mi cijjñi texe c'o nte mi mama-ji:

—Pãrã, ¿cjo ri ngue o mboxbëche e David nu rí te'beji ra manda?, mi eñeji.

²⁴ Nuc'ua 'ma mü o dyärã c'o fariseo c'o mi mama c'o nte, cjanu o manji c'ua:

—Je ngue e Satanás c'ü dya jo c'ü manda cja yo demonio c'ü o unü ne poder ne bëzo nu; nguec'ua ga pjongü yo demonio, eñeji.

²⁵ Ixmi pãrã e Jesús c'o mi cijjñi c'o fariseo, nguec'ua va xipjiji:

—Cja 'na ndajñiñi c'ü ra chütsjëji, ra chjorü 'ma c'o ri cãrã nu. Texe o ndajñiñi 'ñeje texe o ngumü, 'ma ra pötca chütsjë c'o ri cãrã nu, ra chjorüji 'ma. ²⁶ Xo 'ñetjo e Satanás 'ma ro pjongü c'o demonio c'o ngue o dyoji, ro chütsjë 'ma c'o. Y 'ma rva cjanu, zja rvã sö xe ro manda 'ma c'ü? ²⁷ ¿Jenga in xitscöji ngue e Satanás c'ü o dyacö ne poder nu rgá pjongü yo demonio? Maco c'o in dyocjeji xo pjongüji yo. Ixi 'ñetsetjo c'ü na s'o gui tsjijñiji. ²⁸ Rí xi'tsc'öji ngueje o Espíritu Mizhocjimi c'ü o dyacö ne poder nu rí pjongü yo demonio. Nguec'ua rí jñunt'ü in mün'ceji c'ü na cjuana ya säjä a ndetsc'ejni c'ü o 'ñeme Mizhocjimi ra manda.

²⁹ Rí önn'üji, zja rgá sö'ö c'j ro c'jogü cja nu ngumü 'naja bëzo c'ü me na zëzhi, cja rrü jñünbü c'o ri pë's'i, 'ma dya ot'ü ra jyü'tp'ü a dyë c'ü na zëzhi? Nuc'ua ya ra sö ra pönbü 'ma texe c'o ri pë's'i cja o ngumü. Je xo ga c'jagö nu, ya ró töpü c'ü dya jo ngue c'ua sözögö rá pjongü dya yo demonio.

³⁰ C'o dya tenngue co nuzgö, chjëntjui c'ü ri nugü na ü c'o. C'o dya ra xipji yo nte ra creozüji, chjëntjui c'ü ri c'a's'üji yo nte ngue c'ua dya xo ra creozüji.

³¹ Nguec'ua rí xi'tsc'öji, texe c'o o nzhubüji ra sö ra perdonaoji yo nte. Xo 'ñe texe c'o s'o va jña c'o ra xiji Mizhocjimi. Pero c'o ra zadü o Espíritu Mizhocjimi ra mamaji o bëpji o Espíritu ngueje o bëpji c'ü dya jo, nuc'o, nunca ra perdonaoji c'o. ³² C'o pje nde ra xitscöji nutscö rvã ëcjö cja Mizhocjimi, ra sö ra perdonaoji c'o. Pero c'o ra zadü o Espíritu Mizhocjimi, nunca ra perdonaoji c'o, ni ri ngue yo cjë dya, ni xo ri ngueje c'o cjë c'o va ëjë 'ma ya rguí nguins'i ne xoñijö'mü.

El árbol se conoce por su fruto

³³ "Na za'a c'ü na jo'o, quis'i c'o na jo. 'Na za'a c'ü dya ga jo'o, quis'i c'o dya ga jo. Je xo ga c'jatjonu 'na nte. C'ü ni tsja 'na nte, je ngue c'ü ni 'mätpätjo c'e nte cjo na jo cjo jiyö. Nguec'ua 'ma na jo c'ü cja'a 'na nte, dya rí mangueji c'ü dya jo c'e nte. ³⁴ Tsjijñiji o pozü, na s'oji na ngueje po'o o posuña a ne. Je xo ga c'jatsc'ejni nu; na s'otsc'ejni, nguec'ua ga mbedye in teji c'o na s'o. Na ngue c'o rí pë'sc'öji cja ín mü'büji, ngue c'o pedye cja ín tegöji. ³⁵ C'o nte c'o cja na jo, mama c'ü na jo c'o, na ngueje pë's'iji na jo cja o mü'büji. Pero c'o nte c'o cja na s'o, mama c'o na s'o jña c'o, na ngueje pë's'iji na s'o cja o mü'büji. ³⁶ Nutscö rí xi'tsc'öji, texe jña c'o ra mbedye o ne yo nte, zö dya ra nguiñi o ñi'iji, ra jñünpüji ngüenda c'o, nu pa c'ü ra tjün ngüenda. ³⁷ C'o jña c'o na jo c'o in mangueji dya, ngue c'o rguí pedyeji na jo c'o. Pero c'o jña c'o na s'o c'o in mangueji dya, ngue c'o rguí tsja'c'üji rí sufregueji c'o, eñe e Jesús.

La gente mala pide una señal milagrosa

³⁸ Cjanu o mama c'ua ja nzi c'o xöpüte 'ñe c'o fariseo, o xiji e Jesús:

—Xöpüte, rí negöjme c'ü pje rí tsjague c'ü rá jandgöjme, ngue c'ua rá päc'öjme pje pjë'tsc'e.

³⁹ Cjanu o ndünrú c'ua e Jesús o xipjiji:

—Me na s'o yo nte yo cãrã yo cjë dya, na ngueje ya jyëziji Mizhocjimi cja rrü ndeñeji c'o dya cjuana. Nguec'ua ga dyörüji c'ü pje ra jñandaji, ngue c'ua ra mbãrãji pje pjë'tscö. Pero dya ra ch'unüji c'ü ra jñandaji; nguextjo c'ua ja va tsja e Jonás c'ü mi profeta. ⁴⁰ O mezhe jñipa cja 'na jñixö'mü o dyo'o e Jonás a mbeme c'e trajmõ. Je xo rga c'jagö nu nutscö rvã ëcjö cja Mizhocjimi, ra mezhe jñipa cja 'na jñixö'mü rá o'o a jömü. ⁴¹ C'e pa 'ma ra tjün ngüenda, ra bübü nu c'o mi cãrã a Nínive, xo 'ñejyo nte yo cãrã yo cjë dya. E Jonás o ma zopjü c'o mi menzumü a Nínive; nguec'ua va nzhogü o mü'büji cja Mizhocjimi. Pero nu'tsc'ejni in cãrãji yo cjë dya, dya nzhogü in mü'büji, maco zo'c'ejni

dya nu pjëzhi xenda na nojo que na ngue e Jonás. Nguéc'ua ra jñün'c'ejí nguenda rí sufregueji. ⁴² C'e pa 'ma ra tjün nguenda, ra búbü nu c'e ndixü c'ü mi manda a ma Sur, xo 'ñejyo nte yo cãã yo cjë dya. Nu c'e ndixü o ëjë ndeze nu ja tjorü ne xoñijömü, o ë dyärã c'o mi mama e Salomón c'ü mi pës'i na puncjü o pjeñe. Pero nu'tsc'ejí in cããji yo cjë dya, dya in ne rí dyärãji; maco bunc'ua dya nu 'naja nu xenda pës'i o pjeñe que na ngueje e Salomón. Nguéc'ua ra jñün'c'ejí nguenda rí sufregueji.

El espíritu malo que regresa

⁴³ 'Naja demonio c'ü dya jo 'ma ra mbedye cja o mü'bü 'naja nte, ra nzhodü c'ua ja na dyodü; jodü c'ua ja ra söya, pero dya ra chöt'ü. ⁴⁴ Nguéc'ua ra mama c'e demonio c'ü dya jo: "Rá nzhogü rá magö nu ja mi bunc'ö, nu ja ró pedyegö", ra 'ñeñe. Nuc'ua 'ma ra zät'ä nu, ra chöt'ü c'ü ya rguí baxü, y ya xo rguí jocüji na jo, pero dya cjó ri búbü. ⁴⁵ Nuc'ua ra ma c'ua c'e demonio xe ra ma siji c'o xe siete c'o nu midemonioji c'o xenda na s'o que na ngueje angueze; ra ë cjugüji cja o mü'bü c'e bëzo, ra mimiji nu. Nuc'ua xenda ra sufre c'e nte c'ü, que na ngueje 'ma ot'ü. Na ngue xenda ra manda c'ü dya jo. Je xo rga cjanu rgá zädä yo nte yo cãã yo cjë dya yo me na s'o ga tsja, eñe e Jesús.

La madre y los hermanos de Jesús

⁴⁶ 'Ma ndänt'ä ma ña e Jesús ma zopjü c'o nte, ya mi böbü a tji c'ü nu nana, 'ñe c'o nu cjuarma e Jesús; na ngue mi ne ro ñaji. ⁴⁷ O mama c'ua 'naja c'o nte o xipji e Jesús:

—Bübü a tji c'ü nin nana, 'ñe c'o nin cjuarma; ne rí ñagueji c'o.

⁴⁸ O ndünrü c'ua e Jesús o xipji c'e nte:

—Rá xi'tsc'öji cjó rí cjacpö mi nanagö 'ñe c'o mi cjuarmagö, embe c'e nte.

⁴⁹ Nuc'ua e Jesús jo ni c'uana c'ua a dyë nu ja mi cãã c'o o discípulo, cjanu o mama:

—Je bunc'ua yo rí cjacpö mi nanagö 'ñejyo rí cjacpö mi cjuarmagö. ⁵⁰ Na ngueje texe c'o ra tsja c'ua ja ga ne'e c'ü mi Tatagö c'ü búbü a jens'e, nuc'o, rí cjacpö mi cjuarmagö c'o, 'ñe mi cjugö c'o, 'ñe mi nanagö c'o.

El ejemplo del sembrador

13 C'e pa c'ü, o mbedye e Jesús cja c'e ngümü nu ja mi oxü, o ma mimi c'ua a ñünü cja c'e tazapjü.

² Nuc'ua cjanu o jmurü na puncjü o nte nu ja mi búbü angueze. Nuc'ua e Jesús o dat'ü cja 'naja bü'ü, cjanu o mimi. Texe c'o nte mi böbütojji a ñünü cja c'e ndeje.

³ Nuc'ua e Jesús o xipji na puncjü o ejemplo c'o nte, o mama:

—Dyärãji c'ü rá xi'tsc'öji. 'Na mbondëxü o mbedye, o ma mbodü o ndëxü. ⁴ Nuc'ua 'ma ya ma podü, búbü o ts'indëxü c'o o zobütjjo cja 'ñiji. Cjanu o ë c'ua o s'ü, o 'ñe mbëchiji c'o. ⁵ Búbü o ts'indëxü c'o je zobütjjo cja o mbondojo nu ja dya ma pizhi o jömü. Dya mezhe o mbes'e, na ngueje dya ma pizhi o jömü. ⁶ Nuc'ua 'ma o

mbes'e e jyarü, o zant'a c'o ndëxü ixco dyot'üji, na ngueje dya ma pizhi e jömü c'ü rví tsizi o dyü'ü. ⁷ Búbü o ts'indëxü c'o o zobütjjo nu ja mi bodü o ndö o bidyi. 'Natjo c'ua va mbes'ejí. Ts'i vi nocü c'o bidyi, nguéc'ua va mbö't'ütjjo c'o ts'indëxü. ⁸ Búbü o ts'indëxü c'o je zobü c'ua ja ma jo jömü. Nuc'o, o jogü na jo c'o. Búbü c'o o unü 'na ciento ts'indëxü nzi 'na mata; 'ñaja c'o o unü sesenta; 'ñaja c'o o unü treinta. ⁹ Nu'tsc'ejí búbü in tsögueji, rí dyärãji na jo yo jña yo rí xi'tsc'öji, eñe e Jesús va xipji ejemplo c'o nte.

El propósito de los ejemplos

¹⁰ Nuc'ua cjanu o chëzhi c'o o discípulo a jmi, o xipjji: —¿Pje ni mangue yo ejemplo gui zopjü yo nte?

¹¹ O ndünrü c'ua e Jesús:

—Nu'tsc'ejí ya ch'a'c'ejí rí pärãgueji c'ua ja ga manda Mizhocjimi a jens'e, c'ü dya mi 'mãã 'ma ot'ü. Pero yo 'ñaja nte, dya ch'unü ra mbããji. ¹² C'o pärã ja ga manda Mizhocjimi, Mizhocjimi ra unü c'ü xenda ra mbãã c'o. Pero c'o dya unü nguenda, ra jñünbüji c'ü ts'iquë c'ü pärãji. ¹³ Yo nte, ya jñandaji c'o na jo c'o rí cjugö pero dya mbããji. O dyärãji c'o rí xipjji pero dya ngötcöji 'ñi. Dya xo zo'o o mü'büji c'o rí xipjji.

Nguéc'ua rgá xicöji o ejemplo rgá zopjüji dya, nguéc'ua dya unüji nguenda. ¹⁴ Ya va sädä anguezeji c'ü o mama e Isafas. O mama a cjava:

Rí dyärãji pero dya ra zo in mü'büji.

Rí jñandaji pero dya rí pärãji.

¹⁵ Yo nte, ya tsot'ü o mü'büji. 'Ma ro xogü o mü'büji, xa'ma ro zo in jñagö.

Y 'ma cjó c'o zopjüji, dya cja cjavüji nguenda. 'Ma ro tsjavüji nguenda, xa'ma ro dyärãji, y ro mbããji pje ri pjëzhi.

Ya c'uinch'itjo a nzhöji. 'Ma ro jñandaji, xa'ma ro mbããji, ro nzhogü o mü'büji.

Nuc'ua ro salvagö yo, ro jopcüji o mü'büji c'o na s'o, eñe c'e profeta va pätpä Mizhocjimi.

¹⁶ Xe sido o ña e Jesús o xipji c'o o discípulo:

—Nu'tsc'ejí 'ma in jandaji yo rí cjugö, in pärãji. Y 'ma in ärãji yo rí mangö, in pärãji pje pjëzhi. Nuc'ü, ngue c'ü rguí mäcjeji c'ü. ¹⁷ Na cjuana rí xi'tsc'öji, na puncjü profeta c'o mi cãã mi jinguã, 'ñe na puncjü nte c'o mi cja na jo, c'o me mi ne ro jñanda yo in jandgueji, pero dya go jñantji. Xo mi ne ro dyärãji yo in ärãgueji, pero dya go dyärãji.

Jesús explica el ejemplo del sembrador

¹⁸ 'Nu'tsc'ejí rá xi'ts'iji pje ne ra mama c'e mbondëxü c'ü ró xi'ts'iji mi ndajme. ¹⁹ 'Ma cjó c'o ra dyärã ja ga cja ga manda Mizhocjimi, nu 'ma dya ra zo'o na jo o mü'bü, ra ë c'ua c'ü dya jo, ra 'ñe jñünbü c'o jña. Nuc'o, ngue c'o ts'indëxü c'o o zontjjo cja 'ñiji c'o. ²⁰ Nu c'o o zontjjo cja mbondojo, ngueje c'o ärã o jña Mizhocjimi c'o. Nuc'ua me mäjä ga 'ñejme c'o. ²¹ Pero dya xo so'o na jo o mü'bü c'o y dya sido ejmeji. Na ngue c'ü ni 'ñejmeji o jña Mizhocjimi, ra nu'ujji na ü, ra tsja yo nte. O ra chötüji o ndümü. Nguéc'ua ra nguiññiji: "¿Pje na dya-

je c'ü rá sidogö?", ra 'ñeñeji. Ixta jyëztjoji c'ua. ²² Nu c'o ts'indëxü c'o o zontjo cja bidyi, ngueje c'o ärä o jña Mizhocjimi. Nuc'ua me cjiññiji pje nde ra mbë's'iji cja ne xoñijöümü; y nu c'o pë's'iji ngue c'o ni dyonpüji c'o. Nguec'ua ga jyombeñeji c'o jña c'o vi dyäräji, y dya cja c'ua ja va dyäräji. ²³ Nu c'o ts'indëxü c'o o zobü c'ua ja ma jo jöümü, ngueje c'o so'o na jo o mü'büji 'ma äräji o jña Mizhocjimi. Nguec'ua ga tsjaji c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi. Nguec'ua chjëntcui c'o ndëxü c'o o unü ciento nzi 'naja, o nza cja c'o o unü sesenta, o nza cja c'o o unü treinta.

El ejemplo de la mala hierba entre el trigo

²⁴ Nuc'ua e Jesús o mama c'ü 'na ejemplo, o xipjiji: —Mizhocjimi a jens'e o 'ñeme 'naja c'ü ra manda. Nuc'ü, chjëntjui nza cja 'naja bëzo c'ü o juajnü ndëxü c'o na jo, cjanu o mbodü cja o juajma. ²⁵ Mi bübü 'na bëzo c'ü mi nu'u na ü c'ü vi mbodü o ndëxü. Nuc'ua 'ma ya ma iñi c'o nte, cjanu o ma c'ua c'e bëzo c'ü xöümü, o ma mbonbü o ndömpjin'ño nu ja ya vi mbodüji c'o ndëxü, cjanu o mbedye cja c'e juajma o ma c'ua. ²⁶ Nuc'ua 'ma ya ma nguñi c'o ndëxü, ya xo nde ma nzhäjnä c'ua c'o pjin'ño. Nguec'ua va 'ñetse c'ü dya nde mi ndëxü c'o. ²⁷ Nuc'ua c'o mbëpji o ë o 'ñe xiji c'ü nu lamu: "Nu'tsc'e ín lamutsc'öjme, çcjo dya i juajnü o ndëxü c'o na jo, i podü cja in juancje? Maco nde cja'a o pjin'ño." ²⁸ O ndünrü c'ua angueze o xipjiji: "Pe ngue 'naja c'ü nugü na ü c'ü o ma mbodü c'o", embeji c'o mbëpji. O mama c'ua c'o mbëpji: "çCjo in negue rá ma ta't'üjme?" ²⁹ O mama c'ua c'e lamu: "Iyö. Na ngueje 'ma rí cha't'üji c'o, 'na rí ts'ü's'ütjoji 'ma c'o ndëxü. ³⁰ Jyëziji 'natjo c'ua ra nocüji hasta 'ma ra zädä dagrëxü. Nuc'ua rá zopjü c'o ndagrëxü rá xipjiji c'ü ot'ü ra ngã'maji c'o pjin'ño ra ndü't'üji o manaxo, cja rrü ndüt'üji cja sivi. Nuc'ua ra mbäräji c'o ndëxü, cja rrü ndeñeji c'ua ra 'ñe dyütçüji cja ín ch'ujmü, rá embeji c'o ndagrëxü."

El ejemplo de la semilla de mostaza

³¹ Xe go ña e Jesús, o xipji c'ü 'na ejemplo c'o o discípulo, o mama: —C'ü ni manda Mizhocjimi chjëntjui nza cja 'na ndö-mortasa c'ü o jñü 'naja bëzo, cjanu o ma ndujmü cja o juajma. ³² O ndömortasa xenda ts'iquë cja yo 'ña ndömpjin'ño, pero 'ma go nocü, xenda na nojo yo que na ngueje yo pje nde ma c'ajna, na ndä'ä yo. Nguec'ua va chëzhi yo s'ü va 'ñe jä's'äji o t'oxüji nu.

El ejemplo de la levadura

³³ O mama c'ua c'ü 'na ejemplo, o xipjiji: —C'ü ni manda Mizhocjimi chjëntjui nza cja icxjünü c'ü o jñü 'naja ndixü o huanba jñi vola o jocjünü, hasta 'ma o ixqui texe c'e cjünü, embeji.

El uso que Jesús hacía de los ejemplos

³⁴ Texe c'o jña c'o o mama e Jesús va xipji c'o nte, nde go mama o ejemplo. Dya zopjüji ne rí 'naja jña c'ü dya

ro mama o ejemplo. ³⁵ Nguec'ua ya ma sädä o jña Mizhocjimi c'ü vi mama c'e profeta:

Texe c'o rá xipjiji, rá mama o ejemplo.

Rá mangö c'o dya 'mārā ndeze 'ma o dyät'ä Mizhocjimi ne xoñijöümü.

Jesús explica el ejemplo de la mala hierba entre el trigo

³⁶ Nuc'ua e Jesús o 'ñezhe c'o nte. Cjanu o cjogü c'ua a mbo cja c'e ngumü nu ja mi oxü. Xo sä c'ua c'o o discípulo o 'ñe xipjiji:

—Xitscöjme ja ga cja c'o ndömpjin'ño c'o o ma mbodüji cja juajma, c'ü i xipji c'o nte.

³⁷ O ndünrü c'ua angueze:

—Nu c'ü o mbodü na jo ndëxü nguezgö rvá ëcjö cja Mizhocjimi. ³⁸ C'e juajma, ngue ne xoñijöümü c'ü. C'o na jo ndëxü, ngue c'o o t'i Mizhocjimi c'ü manda. Nu c'o pjin'ño, ngue c'o nte c'o o t'i c'ü dya jo. ³⁹ Nu c'ü mi üvi c'e lamu, ngue c'ü dya jo c'ü. C'e dagrëxü, ngue 'ma ra nguins'i nu xoñijöümü. Nu c'o ndagrëxü, ngue c'o o anxe Mizhocjimi. ⁴⁰ C'ua ja nzi va jmutüji c'o pjin'ño cjanu ndüt'üji cja trasivi, je xo rga cjanu 'ma ra nguins'i nu xoñijöümü. ⁴¹ C'o ra tsjapüji a cjanu ra sufre, ngue c'o cja na s'o, 'ñe çjapü nu minteji xo ga tsjaji c'o na s'o. Na ngueje nutscö rvá ëcjö cja Mizhocjimi, rá täcjö c'o ín anxe ra ë ra 'ñe jmutüji anguezeji, cja rrü pjongüji nu ja ri mandagö. ⁴² Cja rrü mboch'üji a ma a linfiernu nu ja me rva yorü 'naja trasivi. Je ra huëji nu, y me ra nguünxt'ü o s'ibi rgá sufreji na puncjü. ⁴³ Nuc'ua c'o vi tsja na jo ra bübüji nu ja ra manda c'ü nu Tataji c'ü bübü a jens'e, me ri juës'i c'o nza cja e jyarü. Nu'tsc'ëji bübü in tsöji, rí dyäräji na jo yo jña yo rí xi'tsc'öji.

El ejemplo del tesoro escondido

⁴⁴ C'ü ni manda Mizhocjimi, xo chjëntjui nza cja 'naja cja c'ü mi quiji na puncjü c'o me ni muvi, c'ü vi dyögütjo cja 'naja juajma. O chöt'ü 'naja bëzo, cjanu o dyögütjo na yeje. Me go mäjä c'e bëzo na ngue vi chöt'ü c'e cja, nguec'ua va ma mbö'ö texe c'o mi pë's'i, cjanu o ma ndöümü c'e juajma ngue c'ua ro tsjapü o cja c'e cja.

El ejemplo de la perla de mucho valor

⁴⁵ "Ma cjó c'o jodü ja rgá tsjapü o t'i Mizhocjimi c'ü manda, nuc'ü, chjëntjui nza cja 'na comerciante c'ü mi jodü perla c'o me ni muvi. ⁴⁶ Nuc'ua o mbärä c'e bëzo ja mi pë's'iji 'naja perla c'ü me mi muvi na puncjü. Nguec'ua va ma mbö c'ua texe c'o mi pë's'i, cjanu o ndöümü c'ua c'e perla.

El ejemplo de la red

⁴⁷ C'ü ni manda Mizhocjimi c'ü bübü a jens'e, chjëntjui 'naja rre c'ü ra mbät'äji cja tazapjü, ra zo'o texe c'o pje nde ma jmö. ⁴⁸ Nuc'ua 'ma ya ra nizhi c'e rre, c'o mbëjmö ra pjons'üji a ma a ñünü. Cja rrü mimiji c'ua, ra juajnüji c'o na jo jmö, ra dyüt'üji cja c'o o bos'iji c'o. Pero c'o jmö c'o dya s'a'a, ra mboztjoji nu c'o. ⁴⁹ Je xo rga çjatjonu, 'ma ra nguins'i nu xoñijöümü. Ra ë c'o o

anxe Mizhocjimi ra 'ñe pjongüji c'o nte c'o na s'o a nde cja c'o na jo. ⁵⁰ Nuc'ua ra mboch'üji c'ua ja rva yorü 'naja trasivi nu ja ra huëji, y me ra nguünxt'ü o s'ibi rgá sufreji na puncjü.

Tesoros nuevos y viejos

⁵¹ Xe go xipjiji c'ua:

—¿Cjo i pārāgueji dya texe yo ya ró xi'tsc'öji?

O ndünrú c'ua anguezeji:

—Jā, ín Jmuts'ügöjme, ya ró pārājme.

⁵² Nuc'ua angueze o xipjiji c'ua:

—I pārāji c'o ejemplo c'o ró xi'tsc'öji. Nguec'ua rí xi'tsc'öji, texe c'o ya mbārā na jo ja ga manda Mizhocjimi a jens'e, chjëntjui 'naja bēzo c'ü ri pēs's'i 'naja caja c'ü ri quiji c'o cja nuevo, 'ñe c'o ya mezhe. 'Ma pje c'o rguí jyodü c'o ri cārā o ngumü c'e bēzo, ra ma c'e bēzo ra ma ngama, o ra ma jñümü nu ja ri pēs's'i c'o.

Jesús en Nazaret

⁵³ Nuc'ua 'ma mü o nguarü e Jesús o mama c'o ejemplo, cjanu o mbedye c'ua nu. ⁵⁴ Cjanu o ma nu ja mi menzumü. Cjanu o cjogü a mbo cja nintsjimi o xöpü c'o nu menzumüji. Nguec'ua anguezeji me co nguijñiji, o mamaji:

—¿Ja va mbārā nu, 'ñe ja ga tsja'a yo me na nojo yo nunca rí nugöji? ⁵⁵ ¿Cjo dya nguejnu o t'i c'ü mi yaxü nu? ¿Cjo dya ngue nu nana c'ü ni chjü e María? ¿Cjo dya ngue nu cjuarma e Jacobo, 'ñe e José, 'ñe e Simón, 'ñe e Judas? ⁵⁶ ¿Cjo dya xo bübü c'o nu cjü cja ne jñiñi va? Nama, ¿ja va mbārā 'ma ne bēzo c'ü ni tsja yo? Ma-co xo menzumü va nu, eñeji.

⁵⁷ Nguec'ua ma ünbüji e Jesús. E Jesús o xipji c'ua anguezeji:

—'Na profeta nde respetaoji nu ja dya ri menzumü y ätäji. Pero nu ja ri menzumü, dya respetaoji c'ü. Ni xo ri ngue c'o ri cārā cja ngumü, dya xo respetaoji c'ü.

⁵⁸ Nuc'ua e Jesús dya jocü nu na puncjü c'o mi sō'dyē, ni pje xe ro tsja, na ngueje dya mi ejmeji angueze.

La muerte de Juan el Bautista

14 E Herodes mi manda cja c'e xoñijömmü a Galilea. Nuc'ua c'o pa c'o, o dyärä e Herodes me mi mama c'o nte c'o mi cja e Jesús. ² O mama c'ua e Herodes o xipji c'o o mbēpji:

—Nu c'ü me nädäji, ngue e Juan c'ü mi jichi yo nte. O ndü, pero pe ya tetjo, nguec'ua na zēzhi angueze ga jocü c'o sō'dyē. Y xo cja'a a cjanu na puncjü c'o na nojo, embeji.

³ 'Ma xe mi bübütjo e Juan, e Herodes mi bün'hui c'ü nu bëpe c'ü mi chjü Herodías. Nu c'e ndixü mi ngue o su e Felipe c'ü nu cjuarma e Herodes. Nguec'ua ma mama e Juan ma xipji e Herodes:

—Dya pje ga jo rí 'ñenpe nu su nin cjuarma, embe.

O ē c'ua 'na nu pa, o manda e Herodes o zürüji e Juan, o jyüt'üji co cadena, cjanu o ngot'üji a pjörü. ⁵ Y nuc'ua e Herodes mi ne ro mbö't'ü e Juan. Pero mi sū'ü 'na pje ro tsjapü c'o nte, na ngueje mi junt'ü o mü'büji

c'ü mi profeta e Juan mi pätpä Mizhocjimi ma zopjü c'o nte. ⁶ Nuc'ua 'ma o cumple o cjē e Herodes, o mbita o tsjaji o mbaxua. Nuc'ua c'ü o xunt'i e Herodías o neme a jmi nu ja ma cāji. Me go mājā c'ua e Herodes. ⁷ O xipji c'ua c'e xunt'i:

—C'ua ga mbārā Cjimi 'ma pje rí dyötcü, nutscö rá da'c'ü, eñe e Herodes.

⁸ Nuc'ua c'ü nu nana c'e xunt'i o dyüt'ü o xipji c'ü pje ro dyötü e Herodes. O ma c'ua c'e xunt'i o ma xipji:

—Ixtí dyacö dya a ñi e Juan c'ü jichi yo nte, dyacö co 'naja mblato, eñe c'e xunt'i.

⁹ Me co ndumü c'ua c'e rey Herodes. Pero jo ni mbeñe c'ü vi nädä Cjimi, 'ñe c'ü ya vi dyärä c'o nte c'o ma cā'ā nu. Nguec'ua va manda ro unüji c'e xunt'i c'ü vi dyörü. ¹⁰ O manda ro ma jñüpcüji a ñi e Juan nu cja c'e pjörü. ¹¹ Nuc'ua 'ma ya vi jñüpcüji o ñi, cjanu o jünji c'ua cja 'naja mblato, cjanu o unüji c'e xunt'i. Cjanu o ma c'ua c'e xunt'i o ma unü c'ü nu nana.

¹² Jo ni säjä c'ua c'o o discípulo e Juan, o 'ñe ndunüji c'ü o cuerpo e Juan. Cjanu o ma dyögüji c'ua c'ü. Cjanu o möji c'ua, o ma xiji e Jesús c'ü ya vi bö't'ü e Juan.

Jesús da de comer a cinco mil hombres

¹³ Nuc'ua 'ma o mbārā e Jesús c'ü vi mbö't'üji e Juan, o mbedye c'ua ja mi bübü. O ma c'ua cja 'naja bübü; je ro zät'ä nu ja dya cjo mi ndeñe, nu ja ro bünstjē. O mbārā c'ua c'o nte c'ü vi dat'ü e Jesús cja c'e bü, ro mbes'e a 'nanguarü cja c'e tazapjü. Nguec'ua va mbedyeji cja c'o o jñiñiji, o ngös'üji a ñünü ngue c'ua ro zät'äji nu ja ro zät'ä e Jesús. ¹⁴ Nuc'ua 'ma mü o mbes'e cja c'e bü, e Jesús o jñanda c'ü ya ma cā'ā na puncjü o nte. Y e Jesús o juentseji anguezeji, o jocü c'o mi sō'dyē. ¹⁵ Nuc'ua 'ma ya vi nzhä, o chēzhi c'o o discípulo a jmi, o xiji:

—Nu va ja rí cārāji, majyadü va. Ya xo nzhä'ä. Nguec'ua rí xipji yo nte ra möji cja c'o jñiñi, ra ma ndömüji c'ü ra ziji.

¹⁶ Nuc'ua e Jesús o xipji c'o o discípulo:

—Dya ni jyodü ra ma yo. Nu'tsc'eji rí unngueji c'ü ra ziji.

¹⁷ O ndünrú c'ua c'o discípulo o mamaji:

—Tsi'ch'atjo tjömmēch'i c'o jünji a 'ñecjua, cja na yeje jmö'ö. Nguec'ua, ¿ja rgá sō rá 'huiñigöjme yo nte yo me na puncjü?

¹⁸ O mama c'ua e Jesús:

—Ma tsincöji a 'ñecjua c'o tjömmēch'i 'ñe c'o jmö.

¹⁹ Nuc'ua e Jesús o xipji c'o nte ro mimiji cja t'ēbi. Cjanu o jñü c'ua c'o tsi'ch'a tjömmēch'i, 'ñe c'o yeje jmö. Jo ni nā's'ä c'ua a jens'e va unü 'na pöjö Mizhocjimi. Cjanu o xēdyi c'ua c'o tjömmēch'i, o unü c'o o discípulo. Nuc'ua c'o discípulo o unüji c'o nte. ²⁰ Go ññönüji texeji go nijmiji na jo. Xe go nguistjoji c'ua c'o ya nde mi ts'ipéraso, xe go nizhtjo doce bos'i. ²¹ Tsi'ch'a mil c'o bēzo c'o vi ññönü; dya bezhe c'o ndixü, ni ri ngue c'o ts'it'i, ni xo ri ngue c'o ts'ixut'i.

Jesús camina sobre el agua

²² Nuc'ua e Jesús o xānbā c'o o discípulo ro dat'ūji cja c'e bū'ū, ro möji a 'nanguarū cja tazapjū. Nuc'ua 'ma ya mi ma c'o discípulo, e Jesús o xipji c'o nte ro möji o ngumūji. ²³ Nuc'ua 'ma ya vi ma c'o nte, o ma e Jesús cja 'naja t'eje, o ma dyötü Mizhocjimi. Nuc'ua 'ma ya vi xōmü, ya mi 'natsjē nu e Jesús. ²⁴ Nu c'e bū'ū ya mi pa a nde cja c'e tazapjū. Pero me mi pjat'ū na zēzhi c'e ndeje cja c'e bū'ū, na ngueje c'e ndajma je mi 'ñeje nu ja mi ma c'e bū. ²⁵ Nuc'ua 'ma ya ma 'ñetsajōmü, o ma e Jesús mi nzhodü a xes'e cja c'e ndeje; mi ma'a nu ja ma cā c'o o discípulo cja c'e bū. ²⁶ Nuc'ua c'o discípulo, 'ma mü o jñandaji ma nzhodü e Jesús a xes'e cja c'e ndeje, me co zūji c'ua go mapjūji na jens'e go manji:

—Chjā 'na piche nu va ē nu, eñeji va mapjūji.

²⁷ Nuc'ua e Jesús o zopjūji o xipjiji:

—Nguezgö. Dya ra pi'tsc'eji, dya rí sūgueji.

²⁸ Jo ni ndünrū c'ua e Pedro o xipji:

—Nu'tsc'e ín Jmuts'ügö, nu 'ma ngue'tsc'e, xitscö xo rá nzhodü a xes'e cja c'e ndeje rá ma tjün'c'ü.

²⁹ O ndünrū c'ua e Jesús o xipji:

—Chjā'dä, Pedro.

O dagü c'ua e Pedro cja c'e bū, o nzhodü a xes'e cja c'e ndeje; mi ma'a nu ja ma ējē e Jesús. ³⁰ Nuc'ua 'ma o zö'ö e Pedro que ma zēzhi c'e ndajma, me go zū c'ua go mbürü go nguibi c'ua. Jo ni mapjū c'ua na jens'e, o mama:

—Nu'tsc'e ín Jmuts'ügö, tsjüxcö; 'ma jiyö rá quibigö cja ne ndeje.

³¹ Jo ni c'uana c'ua a dyë e Jesús go pēnch'i e Pedro, o xipji:

—Nu'tsc'e dya in ejmezügö na jo. ¿Jenga i yembeñe?

³² Nuc'ua 'ma ya vi ndes'evi cja c'e bū'ū, o böbü c'ua c'e ndajma. ³³ Nuc'ua c'o discípulo c'o mi cā'ā cja c'e bū'ū, o ndüñijōmüji a jmi e Jesús, o xipjiji:

—Na cjuana o T'itsc'e Mizhocjimi, embeji.

Jesús sana a los enfermos en Genesaret

³⁴ 'Ma ya vi zāt'āji a 'nanguarū cja c'e tazapjū, o mbes'eji c'ua. Mi xiji a Genesaret c'e xoñijōmü.

³⁵ Nuc'ua c'o bëzo c'o mi menzumü nu, o mbārāji c'ü mi ngue e Jesús c'ü vi zāt'ā nu. Nguec'ua o ndājāji c'o ro ma cöste nu cja c'e jñiñi. Cjanu o sinpiji e Jesús texe c'o mi sō'dyë. ³⁶ O tsja c'o nte o dyötüji sjëtsi e Jesús c'ü ro ndötpüji zö ri nguextjo o fleco c'ü o bitu angueze. Nuc'ua texe c'o o ndötpü, nde go ndis'i c'o.

Lo que hace impuro al hombre

15 Nuc'ua c'o fariseo 'ñe c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi, o mbedyeji a Jerusalén o sāji cja e Jesús, o xipjiji:

²—¿Jenga yo in discípuogue, dya sūpüji yo tjürü yo o zocüzüji c'o ín mboxatitaji? Maco dya xindyëji 'ma go ziji o xëdyi.

³ O ndünrū c'ua e Jesús o xiji:

—Nu'tsc'eji, ¿jenga in sūpqueji yo o tjürü c'o ín mboxatitaji? Maco dya in cjaji c'ü manda Mizhocjimi.

⁴ Mizhocjimi mama a cjava: "Respetaoji nin tataji, 'ñe nin nanaji, y rí pjös'üji c'o rguí jyodüji. C'ü ra zadü nu tata o nu nana, ra mbö't'üji c'ü", eñe Mizhocjimi. ⁵ Pero nu'tsc'eji nan'ño gui mangueji. In mangueji 'ma pje ni jyodü c'o nu tata 'naja nte, ra sō ra mama c'e nte ra xipji c'o nu tata: "Perdonaozüvi pero c'ü ro pjöxc'övi, ya ró mama rá mbeñe Mizhocjimi. Nguec'ua dya sō rá pjöxc'övi", ra 'ñembevi. Nguec'ua nu'tsc'eji in fariseoji 'ñetsc'eji in xöpüteji in cja püji c'ü dya ni muvi c'ü manda Mizhocjimi, na ngueje in jizhiji yo o tjürü c'o ín mboxatitaji. ⁷ Nu'tsc'eji in cja pqueji c'ü me na jotsc'eji, pero dya cjuana. Na cjuana c'ü o mama e Isaías c'ü ja ga cjatsc'eji. O mama a cjava:

⁸ Nujyo nte yo, sūcö yo, pero nguextjo co o neji. C'o o mü'büji, na jē būbü co nutscö.

⁹ Bē ga zūcö yo. Jizhiji yo o tjürü yo nte; cja püji c'ü ri ngueje o jña Mizhocjimi yo, eñe e Isaías va pätpä Mizhocjimi.

¹⁰ Nuc'ua e Jesús o xipji c'o nte:

—Chēzhiji ga 'ñeva. Dyārāji na jo, ngue c'ua rí pārāji ja ga cja. ¹¹ Zö dya ra xindyë 'na nte ante c'ü ra zi o xëdyi, pero dya ngue c'o jñöñü c'o ra s'onbü o mü'bü c'ü rrā s'o c'e nte, iyö. C'ü ra s'onbü o mü'bü c'e nte, ngue c'o na s'o c'o ra nguifñi a mbo o mü'bü, cja rrü ña c'o na s'o, embeji.

¹² Nuc'ua c'o discípulo o chēzhiji a jmi, o xiji:

—¿Cjo i unnc'e ngüenda o üdü c'o fariseo 'ma o dyārāji c'o jña c'o i mangue?

¹³ O ndünrū c'ua e Jesús o mama:

—Texe c'o za'a c'o dya ngant'a mi Tatagö c'ü būbü a jens'e, ra c'üs'ü c'o. ¹⁴ Jyēziji yo fariseo. Na ngueje cja püji jizhiji c'ü na jo 'ñiji c'o nte c'o dya pje pārā, pero anguezeji chjēntji c'ü ri ndēzhöji. In pārāgueji 'ma ra tsja 'naja ndēzhö ra ngüjnü nu mindēzhövi, ra zo'ovi nza yejui cja cöt'ü 'ma.

¹⁵ O ndünrū c'ua e Pedro o xipji e Jesús:

—Xitscöjme ja ga cja c'e ejemplo c'ü i xitsijme in ndajme.

¹⁶ O ndünrū c'ua e Jesús o mama:

—¿Cjo xo 'ñetsc'eji xo bë'tsc'eji c'ü rí pārāgueji ja ga cja o jñöñü? ¹⁷ Texe jñöñü c'o c'üt'ü 'naja nte'e, je nde sāt'ä a mbeme c'o, y je nde ni mbedye a ndü'bü c'o.

¹⁸ Pero c'o jña c'o pedye a ne 'naja nte, je ni 'ñeje cja o mü'bü c'o. Nuc'o, ngue c'o ni s'onbü o mü'bü c'e nte c'ü, ngue c'ua na s'o. ¹⁹ Je ngueje cja o mü'bü yo nte, nu ja ni 'ñeje c'ü ni nguifñiji s'opjeñe, 'ñe c'ü ni pö't'ün-teji, 'ñe c'ü ni tsāji o ndixü, 'ñe yo ndixü c'ü ni tsāji o bëzo. Je xo ni 'ñeje nu c'ü pje ni pönüji, 'ñe c'ü ni xosp'üji o bëchjine nu minteji, 'ñe c'ü ni santeji. ²⁰ Nujyo, nguejyo ni s'odü o mü'bü 'naja nte yo, dya ngue c'ü dya ni xindyë 'ma go zi o xëdyi.

Una mujer extranjera que creyó en Jesús

²¹ Nuc'ua o mbedye nu e Jesús, o ma a ma cja c'o jñiñi a Tiro 'ñe a Sidón. ²² Nuc'ua 'ma ya mi pa e Jesús

cja 'ñiji, o ě c'ua 'naja ndixũ c'ũ mi menzumũ a Canaán, c'ũ vi mbedye cja c'ũ o jñiñi. Mi mapjũ mi mama:

—Nu'tsc'e ín Jmuts'ügö o mboxbëchets'ũ e David, juentsquegö. Na ngueje ín xunt'i me 'nanga mbö't'ũ; ya zürũ 'naja s'ondajma.

²³ Pero e Jesús dya go ndüntũ c'ũ. Nuc'ua c'o o discipulo e Jesús o chëzhiji a jmi e Jesús, o dyötũji na puncjũ o xipjiji:

—Xöpũte, pjös'ũ ne ndixũ, cja rrí xipji ra ma. Na ngue mapjũ na jens'e ga ndünt'ũ ín xütjũji.

²⁴ O mama c'ua e Jesús:

—C'ũ vi ndäcjö Mizhocjimi, ngue c'ũ rá pjös'ũ yo ín menzumügöji a Israel yo chjëntji nza cja ndënchjürũ c'o ya bëzhi. Nguextjo yo vi ndäcjä rá pjös'ũ.

²⁵ Nuc'ua c'e ndixũ o ějë, o 'ñe ndũñijömmũ a jmi e Jesús, o xipji:

—Nu'tsc'e ín Jmuts'ügö, pjöxcügö.

²⁶ O ndünrũ c'ua e Jesús:

—Dya jo ra jñünbũji o xëdyi yo t'i, c'ũ ra panbaji o dyo'o.

²⁷ O mama c'ua c'e ndixũ:

—Jã, na cjuana c'ũ ín mangue, ín Jmuts'ügö. Pero zö jyëtsquijme dyo'o c'o ín menzumügueji a Israel, ín pärägue ja ga cja yo dyo'o, siji c'o ngünxëdyi c'o jãbã cja o mexa nu jmuji, c'o jã'bã c'o ts'it'i.

²⁸ O ndünrũ c'ua e Jesús o xipji:

—Nu'tsc'e ndixũ, na jo c'ua ja gui 'ñejme c'ũ rá pjöxc'ũ. Rá pjöxc'ũ c'ua ja gui ñe, embe.

Ixco jogũ c'ua c'e ndajme c'ũ o xünt'i c'e ndixũ.

Jesús sana a muchos enfermos

²⁹ Nuc'ua xe go matjo e Jesús, o cjogũ a ñünũ cja c'e tazapjũ c'ũ ni chjũ a Galilea. O ma cja 'na t'eje, o mimi c'ua nu. ³⁰ O sä c'ua na puncjũ o nte nu ja mi bũbũ e Jesús, ma sinpiji c'o mi sö'dyë. Ma sinpiji c'o mi me'dye, 'ñe c'o mi ndëzhö, 'ñe c'o mi ngone, 'ñe c'o mi dodyë, 'ñe c'o xe 'ñaja ndötc'ijeme. Ma ě'p'ëji a jmi e Jesús. Nde go jocũji c'ua anguezeji. ³¹ C'o nte o jñandaji c'o mi ngone o mbürũ o ña'a c'o, 'ñe c'o mi dodyë me go jogũ c'o, 'ñe c'o mi me'dye me go nzhodũ na jo c'o, 'ñe c'o mi ndëzhö me co jñanda c'ua c'o. Nguец'ua c'o nte me go nguijñiji na ngue nunca mi jandaji a cjanu. Y me co ma't'ũji c'ua c'ũ o Mizhocjimi c'o menzumũ a Israel, mi mamaji c'ũ me na nojo angueze.

Jesús da de comer a cuatro mil hombres

³² Nuc'ua e Jesús o ma't'ũ c'o o discipulo ro chëzhiji a jmi, cjanu o xipjiji:

—Rí juentscö yo nte, na ngueje ya ëdyi jñipa c'ũ ya rí cãrgöji va yo, y dya cja jünji pje ra ziji. Dya rí ne rá tãjä ra ma o ngumũji c'ũ dya ra ziji o xëdyi; ra tögũji cja 'ñiji.

³³ O ndünrũ c'ua c'o o discipulo o xipjiji e Jesús:

—¿Ja rá tötc'öjme tjömmëch'i c'ũ rguí nijmi yo nte yo na puncjũ? Na ngueje rí cãrgöji va cja ne majyadũ.

³⁴ O ndünrũ c'ua e Jesús o xipjiji:

—¿Ja nzi tjömmëch'i va jüngueji?

O manji anguezeji:

—Yencho tjömmëch'i, cja na ja nzitjo jmö'ö.

³⁵ Nuc'ua e Jesús o manda c'o nte ro minji a jömmũ.

³⁶ Cjanu o jñũ c'ua c'o yencho tjömmëch'i, cja na 'ñe c'o jmö'ö, cjanu o unũ 'na pöjö Mizhocjimi. Cjanu o xëdyi c'ua, cjanu o unũ c'o o discipulo. Nuc'ua c'o o discipulo o unũji c'ua c'o nte. ³⁷ Nuc'ua go ñöñũji texeji go nijmiji na jo. Y xe go nguistjoji c'o ts'ipëraso c'ũ vi mboncjütjo, c'o xe yencho bos'i c'o go nizhtjo. ³⁸ Mi nziyo mil c'o bëzo c'o vi ñöñũ; dya mbezheji c'o ndixũ, ni ri ngueje c'o ts'it'i, ni xo ri ngueje c'o ts'ixut'i. ³⁹ Nuc'ua e Jesús o xipji c'o nte ro möji o ngumũji. Cjanu o dat'ũ c'ua cja c'e bũ'ũ, o ma cja c'o jñiñi a ma a Magdalá.

Los fariseos y los saduceos piden una señal milagrosa

16 'Ma ya vi zät'ä nu e Jesús, o säjä c'ua c'o fariseo 'ñe c'o saduceo. Chaque o ě dyönũji e Jesús o xipjiji:

—Jítscöjme 'na señal a jens'e c'ũ me na nojo, ngue c'ua rá päräjme pje pjë'tsc'e.

² O ndünrũ c'ua e Jesús o xipji:

—'Ma ya mbat'ütjo a jens'e 'ma nzhä'ä, ín mangueji ya ra jopa c'ũ na ye nu pa. ³ 'Ma xörũ 'ma va cjins'i tangömmũ, ín mangueji ra 'ñe dyebe 'ma. Nu'tsc'ëji ín cja'pũji na jots'ũji, ín unũji ngüenda ja ga 'ñetse a jens'e, nguec'ua ín päräji ja ga cja yo jopa, 'ñe yo ra 'ñeje dyebe. Pero dya ín unnc'ëji ngüenda ja ga pëpji Mizhocjimi yo cjë yo rí cãrãji dya. ⁴ Nu'tsc'ëji ín cãrãji yo cjë dya, na s'otsc'ëji j jyëzgueji Mizhocjimi. Nguец'ua ín ötcügöji pje rí jñandgueji ngue c'ua rí pärägueji pje pjëtscö. Pero dya ra ch'a'c'ëji pje rí jñandgueji; nguец'tjo c'ũ o tsja e Jonás c'ũ mi profeta, embeji.

Ixco ma c'ua e Jesús o zogütjo c'o fariseo 'ñe c'o saduceo.

La levadura de los fariseos

⁵ Nuc'ua c'o discipulo o möji a 'nanguarũ cja c'e tazapjũ. O jyombeñeji, dya jñünũji o tjömmëch'i. ⁶ Nuc'ua e Jesús o xipjiji:

—Pjötüpji ngüenda c'o o levadura c'o fariseo 'ñe c'o saduceo.

⁷ C'o discipulo mi pötma mamaji:

—Xítscöji a cjanu e Jesús, na ngueje c'ũ dya ró jüngöji o tjömmëch'i.

⁸ Mi pärã e Jesús c'ũ mi cjiñiji, nguec'ua va xipjiji c'ua: —Nu'tsc'ëji, dya ín ejmezügöji na jo. ¿Jenga ín pötqui dyönütsjëji na ngue c'ũ dya j jñũji o tjömmëch'i? ⁹ ¿Cjo dya be ín pärägueji c'ũ sö rá da'c'ëji c'ũ rí si'iji? ¿Cjo dya ín mbennc'ëji c'o ts'ich'a tjömmëch'i? Maco o nijmi c'o ts'ich'a mil o bëzo. ¿Cjo dya j tsis'itjoji ja nzi bos'i c'o o mboncjütjo? ¹⁰ ¿Cjo dya xo ín mbeñeji c'o yencho tjömmëch'i? Maco xo nijmi c'o nziyo mil o bëzo. Maco xo j tsis'itjoji ja nzi bos'i c'o ts'ipëraso c'o o mboncjütjo.

¹¹ Ró xi'tsc'öji rí pjötüpji ngüenda c'o o levadura c'o fariseo 'ñe c'o saduceo, pero dya ngue c'o tjömmëch'i c'o ró mangö. ¿Jenga dya ín unnc'ëji ngüenda?

¹² Nuc'ua, cja mbārã c'ua c'o discípulo pje mi ne ro mama e Jesús va xipjiji ro mbötpüji ngüenda c'o o levadura c'o fariseo, 'ñe c'o saduceo. O mbārãji e Jesús vi jyëti o levadura c'o o tjürü c'o fariseo 'ñe c'o saduceo. O unüji ngüenda c'ü ro mbötpüji ngüenda c'o o tjürüji, dya ro tsjaji.

Pedro declara que Jesús es el Cristo

¹³ Nuc'ua e Jesús o ma a ma cja c'e jñiñi a Cesarea de Filipino. 'Ma o zät'ä nu, o tsja t'önü e Jesús o xipji c'o o discípulo:

—¿Pje mama yo nte'e pje pjëtscö nutscö rvã ëcjö cja Mizhocjimi?

¹⁴ Anguezeji o manji:

—Bübü c'o mama ngue'tsc'e e Juan c'ü mi jichi yo nte; 'ñaja c'o mama ngue'tsc'e c'e profeta Elías; 'ñaja c'o mama ngue'tsc'e c'e profeta Jeremías, o 'ma jiyö, c'ü 'naja profeta c'o ya ndü.

¹⁵ O ndünrö c'ua e Jesús o xipjiji:

—Natsc'eji, ¿pje xo in mangueji, pje pjëtscö?

¹⁶ O ndünrö c'ua e Simón Pedro o xipji:

—Nutscö rí mangö ngue'tsc'e Cristo. Ngue'tsc'e o T'itsc'e Mizhocjimi c'ü ixi bübü.

¹⁷ O ndünrö c'ua e Jesús o xipji:

—Nu'tsc'e Simón, o t'itsc'e e Jonás, dya cjó xi'tsc'e 'na nte c'ü o T'izgö Mizhocjimi. Nu c'ü o tsja'c'e i pãrãgue, ngueje mi Tatagö c'ü bübü a jens'e. Nguec'ua ngue nu rguí mäjje. ¹⁸ Nutscö xo rí xi'tsc'ö ngue'tsc'e e Pedro. Nza cjatsc'e 'na ndojo c'ü ni jyäbãji ngumü. Na ngue c'e jna c'ü rí xipjigue yo nte, na puncjü c'o rá cjapcö in ntegö. Zö ra ndüji, pero ra büntjo na ye co nuzgö c'o.

¹⁹ Rá da'c'ü poder cja c'o nte c'o unü o mü'büji Mizhocjimi c'ü manda. Rá da'c'ü poder cja ne xoñijömmü rí xipjiji pje ni mbë c'o na s'o c'o dya ra tsjaji, y xo rí xipjiji pje ni mbë c'o na jo c'o ra tsjaji. Nu c'ü rí xipjiji, ngue c'ü mama Mizhocjimi pje ni mbë c'o na jo ra tsjaji, 'ñe pje ni mbë c'o dya jo c'o dya ra tsjaji.

²⁰ Cjanu o xipji c'ua c'o o discípulo:

—Dya cjó rí xiqueji cjo nguetscö Cristo, embeji c'o.

Jesús anuncia su muerte

²¹ Ndeze c'o pa c'o, o mbürü e Jesús o xipji c'o o discípulo c'ü mi jyodü ro zädä. O xipjiji:

—Ni jyodü rá magö a ma a Jerusalén, ra jñüncöji ngüenda rá sufregö na puncjü; ra tsja c'o tita c'o manda, 'ñe c'o ndamböcjimi, 'ñe c'o xöpüte. Xo ni jyodü ra mbötcöji, pero rá tetcjö c'ü na jñi nu pa, embeji c'o discípulo.

²² Nuc'ua e Pedro o ndans'avi e Jesús ro ñatsjévi. Cjanu o mama c'ua e Pedro o huënch'i e Jesús:

—Nu'tsc'e in Jmuts'ügö, ra juen'tsc'e Mizhocjimi, dya ra jyëzi c'ü ra tsja'c'üji yo in mangue.

²³ Nuc'ua e Jesús o jñanda e Pedro, o xipji:

—C'ueñe in jmigö, na ngueje i dyätque c'ü dya jo i xitscö yo jña yo. Na ngueje c'e pjeñe c'ü in cijñigue dya, dya ngue c'ü cijñi Mizhocjimi; ngueje c'ü cijñi yo nte.

²⁴ Nuc'ua e Jesús o xipji c'o o discípulo:

—'Ma cjó c'o ne ra ndennguegö ra tsja c'ua ja nzi rgá cjagö, ni jyodü dya cja ra tsja c'o netsjë angueze. Y ra bübü dispuesto ra sufre o ra ndü'ü. Y ra tsjacjuana ra ndennguegö. ²⁵ 'Ma cjó c'o dya bübü dispuesto ra sufre o ra ndü nguec'ua dya ra ne ra ndenngue co nutscö, dya ra chöt'üji c'ü rguí bübüttöji. C'o tenngue co nutscö, zö ra mbö't'üji, pero ra chöt'üji c'ü rguí bübüttöji. ²⁶ Nu 'ma ro tsja 'naja nte ro tsjapü o cjaja texe yo bübü va cja ne xoñijömmü, pero 'ma dya ro 'ñe-jmezü, ¿pje ro dyeje 'ma? Na ngueje ro jyëzi Mizhocjimi c'e nte. Y 'ma ya jyëzi Mizhocjimi c'e nte, zö ro tsja c'e nte ro unü c'ua Mizhocjimi texe c'o ri pë's'i, pero dya ro ë bübü 'ma Mizhocjimi co c'e nte. ²⁷ Nutscö rvã ëcjö cja Mizhocjimi, rá ëcjö na yeje co c'o in anxe. Me rrã zö c'ua ja rva ëcjö, c'ua ja ga cja me na zö c'ü mi Tatagö. Nuc'ua c'o o tsja na jo, rá unüji c'o na jo. Pero c'o o tsja na s'o, rá cjapüji ra sufreji. ²⁸ Na cjuana rí xi'tsc'öji, bünc'ua ja nzi yo dya ra ndü hasta 'ma cja ra jñandgöji c'ua ja rga czazgö, 'ma rá ëcjö rá ë manda. Nutscö rvã ëcjö cja Mizhocjimi, ra jñandgöji c'ua ja ga czazgö me rrã zëzhizgö, eñe e Jesús va xipji c'o o discípulo.

La transfiguración de Jesús

17 Xe go mezhtjo c'ua 'nanzo, e Jesús o zidy e Pedro, 'ñe e Jacobo, 'ñe e Juan c'ü nu cjuarma e Jacobo. O mötsjëji c'ua cja 'na t'eje c'ü me ma jens'e.

² 'Ma mi cãrãji nu, 'nangua juëns'i c'ua o jmi e Jesús nza cja e jyarü. Y c'o o bitu, me ma t'öxü me mi juëns'i.

³ Cjanu o 'ñetse c'ua e Moisés, 'ñe e Elías, ya mi ñaji e Jesús. ⁴ Jo nu ña c'ua e Pedro o xipji e Jesús:

—Nu'tsc'e in Jmuts'öjme, me na jo rí cãrãjme va co nu'tsc'e 'ñe e Moisés 'ñe e Elías. 'Ma in negue, rá ät'äjme va jñi ngumü. 'Naja c'ü rá ä'tc'öjme, 'naja c'ü rá ä'tp'äjme e Moisés, 'naja e Elías.

⁵ 'Ma ndänt'ä ma ña e Pedro, o sä c'ua 'naja ngömmü c'ü me mi juëns'i, o 'ñe ngobü anguezeji. Xo t'ärã c'ua 'naja jña cja c'e ngömmü c'ü mi mama a cjava:

—Nujnu ngue in Ch'igö, nu me rí ne'e y me rí mäpägö. Ni jyodü rí dyätqueji nu.

⁶ Nuc'ua 'ma mü o dyärã a cjanu c'o discípulo, 'nangua nügüji na ngueje me co pizhiji va züji. ⁷ Nuc'ua o chëzhi e Jesús o 'ñe's'e o dyë c'o discípulo, o xipjiji:

—Nu'tsc'eji ñangueji, dya rí süji.

⁸ Nuc'ua 'ma o jñüs'ü o ñi c'o discípulo, dya cja jñandaji e Moisés 'ñe e Elías; ya mi nguextjo e Jesús.

⁹ Nuc'ua 'ma ya ma sjöbüji cja c'e t'eje, cjanu o mama e Jesús o xipjiji:

—Dya cjó rí xipjiji yo cja i jñandaji. Nutscö rvã ëcjö cja Mizhocjimi, 'ma rá tügö cja rrü tegö, cja rí xipjiji 'ma yo nte.

¹⁰ Nuc'ua c'o discípulo o dyönüji e Jesús:

—¿Jenga mama c'o xöpü o ley Mizhocjimi c'ü ni jyodü ot'ü ra ëjë na yeje e Elías, cja rrü ëjë Cristo?

¹¹ O ndünrö c'ua e Jesús o mama:

—Na cjuana c'e jña c'ü mamaji, c'ü ot'ü ra ë na yeje e Elías ra 'ñe jocü texe. ¹² Pero nuzgö rí xi'tsc'öji, e Elías ya ë na yeje c'ü. Pero dya go mbārã yo nte pje mi

pjëzhi c'ü; go tsjapüji c'ü go ne anguezeji. Je xo rga cjazgö nu. Nutscö rvá ëcjö cja Mizhocjimi, rá sufregö c'ua ja rgá ne yo nte.

¹³ O mbärã c'ua c'o discípulo c'ü vi mama e Jesús. O unüji ngüenda cjó mi ngue c'ü vi jyëtsivi e Elías; o mbärãji c'ü vi jyëtsivi e Juan c'ü mi jichi yo nte cja ndare.

Jesús sana a un muchacho epiléptico

¹⁴ Nuc'ua 'ma o zät'äji cja c'o nte, o peje c'ua 'naja bë-zo cja c'o nte, o 'ñe ndünjömü a jmi e Jesús, o xipji:

¹⁵ —Nu'tsc'e ín Jmuts'ügö, juentsquegö c'ín ch'i, na ngueje me pöt't'ü o taque, ndajmetjo ga ndü. Ya na puncjü ga zo a sivi, y na puncjü ga c'ot'ü cja ndeje.

¹⁶ Ró sinpigö yo in discípulo; anguezeji dya go sö go jocüji.

¹⁷ Cjanu o ndünrö c'ua e Jesús o xipji c'o discípulo:

—Nu'tsc'eji in cãrãji dya yo cjë dya, dya jo ga pjeñe c'o in cjiñji. ¿Jenga dya in creozüji rá pjöxc'üji rí tsjaji c'o na nojo? Maco ya mezhe rí cãrãgöji, ya mezhe rí pë'sc'ö paciencia co nu'tsc'eji. Ma sinquiji a 'ñecjua c'e t'i.

¹⁸ Nuc'ua o tsja e Jesús o huënc'h'i c'e ndajma c'ü dya jo c'ü vi zürü c'e t'i, o xipji ro mbedye. Jo ni mbedye c'ua c'e ndajma. Ixco jogü c'ua c'e t'i c'e ndajme c'ü.

¹⁹ Nuc'ua o chëzhi c'o discípulo a jmi e Jesús, o xipjitsjëji:

—¿Jenga dya sö ro pjombgüjme c'e ndajma?

²⁰ O ndünrö c'ua e Jesús o xipjiji:

—Na ngueje dya in ejmeji na jo. Na cjuana rí xi'tsc'öji, nu 'ma rí jñunt'ü in mün'c'eji c'ü ra dya'c'eji Mizhocjimi c'ua ja nzi gui dyötqueji, ra sö rí xipjiji ne t'eje: “Ch-jans'a ga manu”, rí 'ñembeji, ra ma c'ua. Nu 'ma rí 'ñejmeji a cjanu Mizhocjimi, texe nde ra sö rí tsjaji, zö dya nda in ejmeji. ²¹ Na puncjü o ndajma nza cja c'e ndajma c'ü vi zürü c'e t'i, pero dya ra mbedye ne ri 'naja c'o. Nguextjo 'ma rí dyötüji Mizhocjimi y rí mbempjeji, ra mbedye c'ua c'o.

Jesús anuncia otra vez su muerte

²² Nuc'ua 'ma mi nzhodüji a ma a Galilea, o mama e Jesús o xipji c'o o discípulo:

—Nutscö rvá ëcjö cja Mizhocjimi, ra nzhögügöji cja yo nte. ²³ Y ra mbötcüji. Pero c'ü na jñi nu pa'a rá tetcjö, embeji.

Me co nzhümüji c'ua na puncjü anguezeji.

El pago del impuesto para el templo

²⁴ Nuc'ua 'ma o zät'äji a Capernaum, o sä c'ua c'o mi jmutü o merio c'o mi örüji para cja c'e templo. O chëzhiji c'ua a jmi e Simón Pedro, o xipjiji:

—Na nin xöpütegejeji, ¿cjo xo cjöt'ü c'o örüji?

²⁵ O ndünrö c'ua e Pedro o xipjiji:

—Jã, xo cjöt'ü c'ü, embe c'o.

Nuc'ua 'ma o cjogü e Pedro a mbo cja c'e ngümü, ya xmi pätpã e Jesús c'ü pje ro mama e Pedro. Nguéc'ua ot'ü o ña c'ua e Jesús o xipji:

—Yo rey yo manda cja ne xoñijömü, 'ma jü'p'üji o t'opjü, ¿cjo ngue c'o nu menzumüji c'o ötüji, o ngue c'o dya menzumüji? ¿Pje in mangue, Simón?

²⁶ O ndünrö c'ua e Pedro o mama:

—Ngue c'o dya o menzumüji c'o ötüji.

O xipji c'ua e Jesús:

—Jã, ngue c'o dya o menzumüji. Nguéc'ua nujyo nu menzumüji, dya ni jyodü ra ngöt'ü 'ma yo. ²⁷ Pero pa dya ra üdü c'o örü ra nguiñiji na s'o rí cjaji, na jo rá cjöt'üji c'ü örüji. Nguéc'ua rí mague cja c'e tazapjü, ma pä't'ã 'naja gancho. Nuc'ua c'e jmö c'ü ot'ü rí sürü, rí pënc'h'i rí xejpje a ne'e. Rí chö'tp'ü c'ua 'naja t'opjü rí jñü'p'ü, ya xtí ma tsjöt'ü c'ü t'ötcüvi.

¿Quién es el más importante?

18 Nuc'ua c'e ndajme c'ü, o jmurü c'o discípulo cja e Jesús, o mamaji:

—¿Cjó ngue c'ü nda na nozgöjme, nutscöjme ró unü in mü'büjme Mizhocjimi c'ü manda?, eñeji.

² Nuc'ua e Jesús o ma't'ü 'naja ts'it'i. O 'ñe'p'e c'ua a nde anguezeji. ³ Cjanu o xipjiji:

—Nu'tsc'eji in cjanüji na nots'üji. Na cjuana c'ü rí xi'tsc'öji, ni jyodü rí jyëziji c'e pjeñe c'ü in cjiñji a cjanu, rí tsjaji nza cja 'na ts'it'i c'ü dya cjanü na nojo. 'Ma jiyö, dya ra sö Mizhocjimi a jens'e ra tsja'c'eji o ntetsc'eji ra mandats'üji. ⁴ Ne ts'it'i, dya cjanü na nojo nu. Nu c'o ga cjanu rgá tsja, ngue c'o nda rrã nojo cja c'o cjanü Mizhocjimi o nte. ⁵ C'o ra recibido 'naja ts'it'i nza cja ne ts'it'i, na ngueje c'ü ni 'ñejmezgö c'e ts'it'i, chjëntjui c'ü ri nguezgö recibidozügö c'o.

El peligro de caer en pecado

⁶ Cãrã c'o chjëntcui nza cja ts'it'i na ngueje dya cjanüji na nojo pero ejmezgö c'o. 'Ma cjó c'o ra tsjapü ra tsja na s'o 'na c'o ejmezgö, ra nduns'ü 'ma na puncjü o nzhubü. Xenda rvá jo ro 'nutpü 'na travacjünü o dyizi c'e nte c'ü, cja rrü ma pant'aji cja trazapjü nu ja na jë'ë, que na ngueje c'ü ro tsjapü ro tsja na s'o a cjanu 'na c'ü ejmezgö. ⁷ Siempre bübü o nte c'o cjanü ra tsja c'o na s'o yo nu minteji. Juejme c'o cjanü a cjanu yo nu minteji; Mizhocjimi ra tsjapü me ra sufrejji.

⁸ 'Maco in mamaji ngue in dyëgueji o in cuagueji c'ü cja'c'üji rí tsjaji c'o na s'o, dyocüji 'ma, panaji. Na ngueje zö ri 'natjo in dyëji zö ri 'natjo in cuaji, pero xenda na jo rí ma bübütojji co Mizhocjimi, que na ngueje 'ma ri tñ nza ye in dyëji 'ñe in cuaji ra pantc'aji cja c'e tasivi c'ü nunca ra juench'e. ⁹ Maco in mamaji ngue in chögueji c'ü cja'c'eji rí tsjaji c'o na s'o, jñü'müji 'ma, panaji. Na ngueje zö ri 'natjo in chöji pero xenda na jo rí ma bübütojji co Mizhocjimi, que na ngueje ri yeje in chöji ra pantc'aji cja c'e sivi a linfiernu.

El ejemplo de la oveja perdida

¹⁰ 'Pjöt'püji ngüenda, dya rí tsjapüji menu ne ri 'naja yo chjëntjui ts'it'i na ngueje ejmezüji. Na ngue rí xi'tsc'öji cãrã c'o o anxe Mizhocjimi c'o pjörü na jo yo. Y c'o anxe cãrãji a jmi c'ü mi Tatagö c'ü bübü a jens'e.

¹¹ C'ü rvá ěgö cja Mizhocjimi, ngueje c'ü rvá ě jodü c'o ya bēzhi, rá salvaji.

¹² ¿Pje in mangueji? 'Ma ri tsājā 'naja ciento ndēnchjürü 'naja bēzo, 'ma ra xögü 'naja, ¿cjo dya ra zogü c'o noventa y nueve, ra ma jyodü c'ua c'ü ya rguí bēzhi? Já, ra ma jyodü. ¹³ Na cjuana rí xi'tsc'öji 'ma ra chöt'ü c'ü vi xögü, xenda ra mǎpǎ c'ü, que na ngueje c'o noventa y nueve c'o dya bēzhi. ¹⁴ Je xo ga cjatjonu c'ü mi Tatagö c'ü bübü a jens'e; dya ne'e c'ü ra bēzhi o aljma ne ri 'naja yo ejmezgö, zö chjēntji ts'it'i c'ü dya cjpǎjji na nojo.

Cómo se debe perdonar al hermano

¹⁵ 'Ma ra tsja'ceji na s'o nin cjuarmaji, möji rí ma zopjütsjēji. 'Ma ra dyä'tc'äji c'o rí xipcjeji, ya i jo'tp'ügueji 'ma c'e cjuarma c'ü. ¹⁶ Pero 'ma dya ra dyä'tc'ä c'o rí xipjiji, sidyiji xe 'naja o yeje cjuarma, ngue c'ua ra bübü c'o ra mbārǎ c'ua ja rguí ñaguevi c'e cjuarma c'ü pje tsja'ceji. ¹⁷ Nu'ma dya xo ra tsjapü ngüenda c'e cjuarma c'o yeje o jñi c'o rí möji, nu'ma, rí möji rí ma cösteji 'ma jmurü c'o cjuarma. 'Ma ra tsja c'e cjuarma, dya ra dyätǎ texe c'o cjuarma, dya cja rí tsjapüji nin cjuarmaji 'ma. Na ngueje chjēntjui c'o dya rí menzumügöji c'o dya ma't'ü Mizhocjimi. Y chjēntjui yo publicano yo xiji na s'o.

¹⁸ Nu'tsc'eji rí xipcjeji yo nin cjuarmaji pje ni mbē c'o na s'o c'o dya ra tsjaji. Xo rí xipcjeji pje ni mbē c'o na jo c'o ra tsjaji. Na cjuana rí xi'tsc'öji, nu c'ü rí xipcjeji ngueje c'ü mama Mizhocjimi.

¹⁹ Na cjuana rí xi'tsc'öji na yeje, 'ma in yejui, 'ñe 'ma 'natjo jña c'ü in mamavi gui dyötüvi Mizhocjimi nucjuǎ cja ne xoñijömmü, nuc'ua c'ü mi Tatagö c'ü bübü a jens'e ra tsja c'ua ja gui dyötquevi c'ü. ²⁰ Na ngueje nu c'ua ja ri bübü c'o ra matcügö, zö ri yetjo o jñitjo, nujnu je rá bñnc'ö a nde.

²¹ Nuc'ua o chēzhi e Pedro o xipji e Jesús:

—Nu'tsc'e in Jmuts'ügö, ¿ja nzi ra zās'ǎ rga perdonaogö yo mi cjuarma 'ma ra tsjacö c'o na s'o? ¿Cjo sietetjo vez rga perdonao?

²² Cjanu o ndünrú c'ua e Jesús o xipjiji:

—Dya rí xi'tsc'ö sietetjo. Rí xi'tsc'ö rí perdonaogue hasta setenta c'o nde ga siete; siempre rí perdonaogue.

El ejemplo del siervo que no quiso perdonar

²³ Nu c'ü manda a jens'e chjēnjui nza cja 'naja c'ü manda c'ü o mbeñe o tsjaji ngüenda c'o nu mbēpji.

²⁴ Nuc'ua 'ma o mbürü o tsja ngüenda, o sinpiji 'naja bēzo c'ü mi tunpü na puncjü millón o mbēxo. ²⁵ Pero c'e bēzo, dya mi jün pje rí ngö't'ü c'o mi tū'ü. O manda c'ua c'ü nu lamu ro mböji c'e bēzo, 'ñe c'ü nu su, 'ñe c'o o t'i, 'ñe c'o pje xe mi pēs'i, ngue c'ua ro ngö't'ü c'o mi tū c'ü. ²⁶ Jo ni ndüñijömmü c'ua c'e mbēpji a jmi c'ü nu lamu, o xipji: "Nu'tsc'e in lamuts'ügö, mbāxtjo nin chjü, chepquegö ngue c'ua rá cjö'tc'ü texe c'o rí tun'c'ü", eñe c'e mbēpji c'ü mi tū na puncjü o merio. ²⁷ Nuc'ua c'e lamu o juentse c'e mbēpji. Cjanu o 'ñeme c'ua libre, o

perdonao texe c'o mi tunpü. ²⁸ Nuc'ua 'ma o mbedye c'e mbēpji, cjanu o chjēvi c'ua c'ü 'naja nu mimbēpji c'ü mi tunpü angueze como yetjo ciento mbēxo. Jo ni pēnch'i c'ua go nde'chp'e o dyizi, o xipji: "Tsjötcü c'o in tuncü", embe c'ü nu mimbēpji. ²⁹ Nuc'ua c'ü nu mimbēpji jo ni ndüñijömmü a jmi, o xipji: "Mbāxtjo nin chjü, xe rí chepque; jo rá 'ñe cjö'tc'ü texe c'o rí tun'c'ü."

³⁰ Pero c'e mbēpji, dya go ne go nde'be c'ü nu mimbēpji. Go zidyí c'ua ro ma ngot'üji a pjörü hasta 'ma cja ro ngö't'ü texe c'o mi tunpü. Cja rrü 'ñemeji c'ua libre c'ü. ³¹ Nuc'ua 'ma o unü ngüenda c'o nu mimbēpji c'ü vi ngot'üji a pjörü c'e mbēpji, me co nguiññiji c'ua; go möji go ma ngösp'üji c'ua c'ü nu lamuji. ³² Nuc'ua c'e lamu o zojnü c'ua c'ü o mbēpji c'ü vi tsjapü na s'o c'ü nu mimbēpji, o xipji: "Nu'tsc'e in mbēpjis'ügö, me na s'otsc'e. Nu'tsc'e me mi tuncügö na puncjü; pero ró perdonaots'ü texe c'o, na ngueje me vi dyötcö favor.

³³ Na c'ü nin mimbēpji quevi, ¿cjo dya xo mi jyodü rvi juentsque c'ü, nzi rvá juen'tsc'egö?", embe. ³⁴ Nuc'ua me co üdü c'e lamu. Cjanu o nzhö c'ua c'ü o mbēpji nu ja me ro tsjapüji me ro sufre c'ü, hasta 'ma cja ro ngö't'ü texe c'o mi tunpü. Cja rrü 'ñemeji 'ma libre c'ü. ³⁵ Je xo rga cjatsc'eji nu; 'ma pje ra tsja'ceji 'naja yo nin cjuarmaji, nu 'ma dya rí perdonaoji co texe in mü'büji, dya xo ra perdonaots'üji in nzhubüji c'ü mi Tatagö c'ü bübü a jens'e, eñe e Jesús.

Jesús enseña sobre el divorcio

19 Nuc'ua 'ma ya vi nguarü e Jesús vi xipji c'o jña c'o o discípulo, cjanu o mbedye c'ua a Galilea; o ma cja 'na xoñijömmü c'ü je tsja a Judea, c'ü je bübü a 'nanguarü cja c'e ndare a Jordán. ² Mi pöji na puncjü nte e Jesús. C'o mi sö'dyē, mi jocü e Jesús nu cja c'e xoñijömmü c'ü.

³ O säjä c'ua ja nzi c'o fariseo a jmi e Jesús. Chaque o tsjapüji t'önü e Jesús, mi cjijñiji 'na xo ro jyopü c'ü ro mama. O dyönüji:

—¿Ja ga mama cja o ley Mizhocjimi? ¿Cjo na jo 'na bēzo ra mbēzi nu su 'ma dya cjacjuana, 'ma pje c'o cja'a?

⁴ O ndünrú c'ua e Jesús o xipjiji:

—¿Cjo dya i xörügueji ja va tsja Mizhocjimi? Ndeze 'ma ot'ü o 'ñeme e bēzo 'ñe e ndixü. ⁵ Nguéc'ua yo bēzo ra zogü nu tata 'ñe nu nana, ra min'hui c'ü nu su. Ya ri 'natjo o ts'inguevi c'ua nza yejui. Je ga cjanu ga mama Mizhocjimi. ⁶ Nguéc'ua dya cja ri yeje, ya ri 'natjo o ts'inguevi c'ua. Mizhocjimi ya 'ñe'chp'e e bēzo e ndixü, ngue c'ua dya ra xöcü e bēzo.

⁷ Nuc'ua c'o fariseo o xipjiji:

—Maco o manda e Moisés e bēzo ro unü xiscömmü c'ü rví mbēzi nu su.

⁸ O ndünrú c'ua e Jesús o xipjiji:

—Nu'tsc'eji, na me in mü'bügüjeji, dya in ne rí s'iyagueji c'o nin suji. Nguéc'ua va dya'ceji sjētsi e Moisés rí pēziji c'o. Pero 'ma o mbürü o ngārǎ yo nte, dya ma cjanu ma tsja c'o. ⁹ Dyārǎji c'ü rá xi'tsc'öji. Dya ra jogü ra tsja 'na bēzo ra mbēzi nu su, 'ma dya 'ñeje nan'ño bēzo c'e ndixü c'ü. Na ngueje 'ma ra mbēzi ga

cjanu c'ü nu su'u cja rrü chjüntüvi c'ü xe 'na ndixü, tsājã ndixü 'ma c'e bëzo c'ü. Xo 'ñe 'na bëzo, 'ma ra mbārã c'ü vi bëzi c'e ndixü c'ü, y ra chjüntui, xo ra mbè's'i nu s'ocü 'ma c'e bëzo c'ü, chjëntjui c'ü xo ri tsājã ndixü c'ü, embeji.

¹⁰ O mama c'ua c'o discipulo:

—In mangue c'ü dya sò 'na bëzo ra mbèzi o su, zò dya gusta o jmandago c'ü cja. Nguéc'ua xenda na jo, dya ra chjüntüji.

¹¹ O ndünrú c'ua e Jesús o xipjiji:

—Dya texeji sò ra tsajaj c'ua ja vi mangueji c'ü dya ra chjüntüji. Nguextjo c'o ya unü Mizhocjimi a cjanu c'o dya ra chjüntü. ¹² Bübü c'o dya chjüntü na ngueje ya c'i'p'iji. Bübü c'o dya chjüntü na ngue ndeze 'ma mü o mus'ü nu nana ixca cjatjonu c'o, dya chjüntü. Bübü c'o dya chjüntü na ngueje ne ra mbèpiji Mizhocjimi c'ü manda a jens'e. Nu c'o unü ngüenda c'ü vi ch'unü dya ra chjüntü, dya ra chjüntü c'o.

Jesús bendice a los niños

¹³ Nuc'ua c'o nte o siji ja nzi o ts'it'i, o sinpiji e Jesús ngue c'ua ro 'ñe's'e o dyë cja c'o ts'it'i, ro dyötpü Mizhocjimi c'o. Nuc'ua c'o o discipulo o huënc'h'i c'o nte c'o vi siji c'o ts'it'i. ¹⁴ Nuc'ua e Jesús o xipji c'o o discipulo:

—Jyëziji yo ts'it'i ra ëji cja ín jmigö; dya rí ts'a's'üji yo. Na ngue nu c'o ra ëjë co nuzgö nza cja yo ts'it'i, ngueje c'o cchapü Mizhocjimi o nte c'o.

¹⁵ Nuc'ua 'ma o nguarü e Jesús o 'ñe's'e o dyë cja c'o ts'it'i, o mbedye c'ua nu.

Un joven rico habla con Jesús

¹⁶ O ëjë c'ua 'naja bëzo o 'ñe xipji e Jesús:

—Na jots'ügue, xöpüte. ¿Pje ni mbë c'ü na jo rá cjangö, ngue c'ua rá bübütjo?

¹⁷ O ndünrú c'ua e Jesús o xipji:

—¿Jenga in xitsi na jözü? Dya cjó bübü c'ü na jo'o; nguextjo Mizhocjimi. Pero rá xi'tsc'ö c'ü i dyönngü. Nu 'ma in ne rí bübütjo, rí tsja c'o mandazüji Mizhocjimi.

¹⁸ O ndünrú c'ua c'e bëzo o mama:

—¿Pje ma mandamiento c'o ni jyodü rá ätcö?

O ndünrú c'ua e Jesús o xipji:

—Nujyo nguejyo rí tsjague. Dya rí pöt'ünte. Dya rí tsājã o ndixü. Dya pje rí pönü. Dya rí xos'ü o bëchjine.

¹⁹ Respetao nin tata 'ñe nin nana. S'iya yo nin minteji c'ua ja nzi gui s'iyatsjègue.

²⁰ O mama c'ua c'e bëzo:

—Texe yo, ya nde ró cjangö yo ndeze cja mi ts'iquëgö. ¿Pje xe bëtsi dya 'ma?

²¹ O mama c'ua e Jesús o xipji:

—Nu 'ma in ne rí bübütjo, ma'a ma pöt'ö texe c'o in pè's'i, cja rrí unü c'o merio c'o dya pje pè's'i. Dya ra me't's'e c'ua ixtí chennguegö rá më. 'Ma rí tsjague a cjanu, rí pè's'igue 'ma a jens'e c'o me ni muvi.

²² Nuc'ua 'ma mü o dyärã c'e bëzo c'o vi mama e Jesús, me co ndümü va ma'a, na ngueje mi pè's'i na puncjü.

²³ Nuc'ua e Jesús o xipji c'o o discipulo:

—Na cjuana rí xi'tsc'öji, nu c'o pè's'i na puncjü, na s'èzhi para ra unü o mü'büji Mizhocjimi ra tsjapüji o Jmuji. ²⁴ 'Naja camello, dya sò ra cjogü cja c'ü o xägö 'naja dyepjadü. Je xo ga cjatjonu 'na nte c'ü pè's'i na puncjü, dya sò ra unü o mü'bü Mizhocjimi ra tsjapü o nte.

²⁵ 'Ma mü o dyärã c'o discipulo c'o vi mama e Jesús, me co pizhi na puncjü c'o, o mamaji:

—¿Ja rgá sò cjó ra jogü o mü'bü c'ü ra salva 'ma?, eñeji.

²⁶ Nuc'ua e Jesús cjanu o jñandbaji a jmi c'o o discipulo, o xipjiji:

—Dya cjó sò yo nte ra jocütsjè o mü'bü c'o na s'o, pero Mizhocjimi nde sò ra tsja texe.

²⁷ O ndünrú c'ua e Pedro o xipji:

—Nutscojme ró sogüjme texe c'o mi pè's'ijme, ró tennc'ejme co nu'tsc'e. Nazgöjme, ¿pje xo ra ch'acöjme?

²⁸ O ndünrú c'ua e Jesús o xipjiji:

—'Ma ya ndo ri nuevo ne xoñijöümü 'ñe a jens'e, nutsco rvã ëgö cja Mizhocjimi rá mimigö nu ja rá mandagö. Xo 'ñetsc'ëji i chennguegöji, na cjuana c'ü rí xi'tsc'öji, xo rí mimigueji nu ja rá mandagö. Nguéc'ua rí jñünpüji ngüenda c'o o mboxbëche c'o doce o t'i e Israel. ²⁹ Cärã c'o ejmezügö. Nguéc'ua ra zogü nu ngümüji, o nu cjuarmaji, o nu cjüji, o nu tataji, o nu nanaji, o nu suji, o nu t'iji, o o juajmaji. Pero rí xi'tsc'öji c'o ra tsja a cjanu, ra ch'unüji c'ü rrã puncjü que na ngueje 'naja ciento c'ü ra yepe c'ü mi pè's'iji ot'ü. Xo ra ch'unüji c'ü rguí bübütjoji. ³⁰ C'o cchapü vi tsjaji c'o me ni muvi, dya rguí muvi a jmi Mizhocjimi c'o. C'o unü ngüenda c'ü dya ni muvi c'ü cjaji, rguí muvi na puncjü a jmi Mizhocjimi c'o.

El ejemplo de los trabajadores

20 'C'ü manda a jens'e chjënjuj nza cja 'naja bëzo c'ü tjë'e o juajma. Xörtjo o mbedye, o ma jyodü mbèpiji c'o ro mbèpi c'ü o juajma. ² Nuc'ua c'e bëzo o ñaji c'o ro pèpiji, o xipjiji c'ü ro ngöt'üji 'naja merio denario nu pa nzi 'najaji. Cjanu o xipjiji c'ua ro möji cja c'ü o juajma ro ma pèpiji. ³ O mbedyetjo c'ua na yeje c'e lamu 'ma ya mi ngue ro zünü nueve c'ü xörü, o jñanda c'o 'ñaja bëzo c'o ma cã cja chöjmü c'o dya mi pè's'i bèpiji. ⁴ Cjanu o xipji c'ua c'o: "Nu'tsc'ëji xo rí möc'jeji cja c'ín juancjö, rá cjö'tc'üji na jo." Anguezeji go möji c'ua cja c'e bèpiji. ⁵ Nuc'ua c'e lamu o matjo c'ua na jñi 'ma ya mi ngue ro zünü jñislarü, o ma jyodü c'o 'ñaja mbèpiji. Ndo nzhogü o mbedyetjo c'ua 'ma ya mi ngue ro zünü jñi c'ü nzhã, c'ü xe ro ma jyontjo o mbèpiji. ⁶ Xo mbedye 'ma ya mi ngue ro zünü ts'ich'a c'ü nzhã, o jñanda c'o 'ñaja c'o dya xo mi pè's'i o bèpiji, o xipjiji: "¿Jenga in cãrãtjoji va texe ne pa dya? Maco dya in pèjceji." ⁷ O ndünrú c'ua anguezeji o mamaji: "Dya rí pèpcjöjme dya, na ngueje dya cjó xitscojme o bèpiji." O ndünrú c'ua c'e bëzo o xipjiji: "Nu'tsc'ëji xo rí möc'jeji rí ma pèpcjeji cja c'ín juancjö, rá cjö'tc'üji na jo." ⁸ Nuc'ua c'ü nzhã'a c'e pa c'ü, o ma c'e lamu c'ü mi ngue o cjaja c'e juajma, o ma xipji c'ü o mbèpiji c'ü mi

manda c'o mbëpji: "Ma't'ü c'o mbëpji rí tsjõ't'üji. Ot'ü rí tsjõ't'ü c'o cja ró ma jodü, cja rguí nguarü c'o ts'i vi pëpji." ⁹ O ëjë c'ua c'o cja vi nguich'i c'e bëpji 'ma mü o zünü tsi'ch'a c'e nzhä, o ts'õ't'üji 'naja denario nzi 'naja-ji. ¹⁰ Nuc'ua c'o ot'ü o pëpji, mi pëzhiji xe ro jñus'ü c'ü ro ts'õ't'ü anguezeji, pero xo ts'õ'txtoji 'na denario nzi 'naja anguezeji. ¹¹ Nuc'ua 'ma ya vi jñüji c'ü vi ts'õ't'üji, o mbürü o reclamaoji, o zopjüji c'e lamu. ¹² O xipjiji: "Nujyo bëpja, cja pëpji 'natjo hora, pero nde 'na vi tsjõcütjome. Maco nuzgøjme 'napa rvá pëpji; ró sufregøjme jyarü." ¹³ O ndünrü c'ua c'e lamu o xipji 'naja c'o mbëpji c'o mi reclamao: "Nu'tsc'e bëzo, dya pje rí jün'c'üts'ügö, maco i xitscö na jo ro cjõ'tc'ü 'naja denario. ¹⁴ Nguéc'ua rí mague, jñünü c'ü in rayague. Ró ne ró cjõ't'ügö yo cja bëpja ró ma siji, c'ua ja xo nzi rgá cjõ'tc'ügö. ¹⁵ Na, ¿cjo dya sö rá cjapcö c'ü rí negö ín meriogö? ¿Cjo in nepque c'ü ró cjõ't'ügö yo 'ñaja mbëpji na ngueje na jontezügö?", embe. ¹⁶ Nguéc'ua rí xi'tsc'öji, c'o cjapü vi tsjaji c'o me ni muvi, dya rguí muvi a jmi Mizhocjimi c'o. C'o unü ngüenda c'ü dya ni muvi c'ü cjaji, rguí muvi na puncjü a jmi Mizhocjimi c'o.

Nuevamente Jesús anuncia su muerte

¹⁷ O ë 'na nu pa, ya mi nguins'i e Jesús ga ma a Jerusalén. O xöcü c'ua c'o doce o discípulo cja 'ñiji, o ñatsjëji o xipjiji:

¹⁸ —Dyäräji na jo c'ü rá xi'tsc'öji. Ya rrä möjö a ma a Jerusalén nu ja ra nzhögügöji nutscö rvá ëgö cja Mizhocjimi. Ra nzhögügöji cja o dyë c'o ndamböcjimi 'ñe c'o xöpü o ley Mizhocjimi, ngue c'ua ra jñüncöji ngüenda c'ü rguí mbötcöji. ¹⁹ Ra nzhögügöji c'ua cja o dyë c'o dya menzumü a Israel c'ü me rguí tsjacöji burla, ra mbärüzüji, cja rrü ndät'ázüji cja ngronsi. Nuc'ua c'ü na jñi nu pa, rá tetcjö.

Lo que pidió la madre de Jacobo y Juan

²⁰ Nuc'ua o ëjë c'ua c'ü nu su e Zebedeo c'ü ya vi ndü, ma siji c'o o t'i. O 'ñe ndüñijömü a jmi e Jesús, o xipji:

—Rvá ë rvá 'ñe ö'tc'ü 'na favor.

²¹ O ndünrü c'ua e Jesús o xipji:

—Dya ndumü, xitsi pje ni 'ñeje.

O ndünrü c'ua c'e ndixü o xipji:

—Mamague yo yeje ín ch'igö ra mimivi co nu'tsc'e nu ja rí mandague; 'naja ra mimi cja in jodyëgue, nu 'naja ra mimi c'ü 'nanguarü.

²² O ndünrü c'ua e Jesús o xipji c'o ye o discípulo c'o mi ngue o t'i c'e ndixü:

—Dya in unnc'evi na jo ngüenda c'ü na ötcügö nu nin nanavi. ¿Cjo ra sö rí sufreguevi c'o rá sufregö?

O ndünrüvi c'ua:

—Jä, ra sözübe, eñevi.

²³ Nuc'ua e Jesús o xijui:

—C'o rá sufregö, jä na cjuana xo rí sufreguevi c'o. Pero dya nguezgö tocazú rá unü cjó ra mimi cja ín jodyë, ne ri ngue c'ü 'nanguarü. Nguextjo c'ü mi Tatagö c'ü ya jaujnü cjó ra mimi nu.

²⁴ Nuc'ua 'ma o dyärä c'o diez discípulo c'ü vi mama c'e ndixü, go ünbüji c'ua c'o ye discípulo. ²⁵ Pero e Jesús o xipjiji ro chëzhiji cja o jmi, cjanu o xipjiji c'ua:

—In pärägueji ja ga cja c'o pje nde pjëzhi cja yo nte yo dya pärä Mizhocjimi, cjapüji yo nte ra tsjaji c'ü mandaji. Y xipjiji ra tsjaji c'o sóji na jyü. ²⁶ Nu'tsc'ëji, dya rga cjatsc'ëji c'o pje pjëzhi. 'Ma bübütsc'ëji 'naja c'ü ne ra mbëzhi na nojo cja Mizhocjimi, ni jyodü ra mböxc'üji 'ma c'ü, dya ra mandatsc'ëji. ²⁷ Y c'o ra ne ra tsja in xo'ñigueji, ni jyodü ra mbë'pc'iji c'o, dya me ra mandatsc'ëji. ²⁸ Nutscö c'ü rvá ëcjö cja Mizhocjimi, dya ngue c'ü ra mböxcö yo nte; ngue c'ü rá pjöscö yo. Xo rvá ëcjö rá tügö, ngue c'ua rá cjõ'tp'ü o nzhübü na puncjü o nte, eñe e Jesús va xipji c'o o discípulo.

Jesús sana a dos ciegos

²⁹ Nuc'ua 'ma ya ma pedyeji a Jericó, mi pöji na puncjü nte e Jesús. ³⁰ Cja c'e 'ñiji c'ü mi pöji, ma jü'ü yeje c'o mi ndëzhö. Nuc'ua c'o mi ndëzhö 'ma o mbärävi ya ma cjogü e Jesús cja c'e 'ñiji, o mapjüvi c'ua na jens'e mi mamavi:

—Nu'tsc'e ín Jmuts'ügöbe o mboxbëchets'ü e David, juentsquegöbe.

³¹ Nuc'ua c'o nte o huënc'h'iji c'ua c'o mi ndëzhö, o xipjiji c'ü ro ngo't'ü a nevi. Pero anguezevi, xenda go mapjüvi c'ua na jens'e mi mamavi:

—Nu'tsc'e ín Jmuts'ügöbe o mboxbëchets'ü e David, juentsquegöbe.

³² O böbü c'ua e Jesús o ma't'üvi o xipjivi:

—¿Pje in neguevi c'ü rá pjöxc'üvi?

³³ O ndünrüvi c'ua:

—Nu'tsc'e ín Jmuts'öbe, jocüzügöbe ín chöbe ngue c'ua rá jandgöbe, eñevi.

³⁴ E Jesús o juentsevi o ndötpüvi c'ua a nzhövi. Jo ni jñandavi c'ua, cjaxnu ndeñevi co e Jesús o möji c'ua.

Jesús entra en Jerusalén

21 Ya vi zät'äji a Betfagé cja c'e t'eje c'ü ni chjü Olivos, ya xo mi bëxtjo ro zät'äji a Jerusalén. Nuc'ua e Jesús o ndäjä yeje c'o o discípulo c'o ro ot'ü a xo'ñi. ² O xipjivi:

—Mëvi cja ne jñiñi nu bübü a xo'ñi. Rí chöt'üvi nu 'na burru c'ü ri 'nünt'ü, c'ü ri siji o t'i. Rí xäpcävi c'e burru rí dyënquivi ga 'ñecjua nza yejui. ³ 'Ma cjó c'o pje ra xi'ts'ivi, rí xipjivi a cjava: "Ngue c'ín Jmugöji ni jyodü yo", rí 'ñembevi. Nuc'ua ixta jyë'tsc'itjo rí dyëvi, eñe e Jesús.

⁴ Mi jinguä vi mama a cjava 'na c'o o profeta Mizhocjimi:

Xipjiji c'o menzumü a ma a Sion c'ü ya va ëjë anguezeji nu nu ra tsjapüji o Jmuji.

Xipjiji c'ü dya pje cjapü na nojo nu, na ngue va chägätjo 'na burru nu, eñe c'e profeta.

Nguéc'ua 'ma o tsja e Jesús o xipji c'o ye o discípulo ro ma ë'ëvi c'e burru, o mbürü o zädä c'ua c'e jña c'ü vi mama c'e profeta.

⁶ Cjanu o ma c'ua c'o yeje discípulo o tsjavi c'ua ja nzi va xipjivi e Jesús. ⁷ O ë'ëvi c'e burru 'ñe c'ü o t'i. O ngäsp'ävi c'ua c'o o bituvi c'o mi tējēvi. Cjanu o chägä c'ua e Jesús. ⁸ Ma puncjü nte c'o mi pōji. Bübü c'o mi xī'mi o bituji cja c'e 'ñiji; 'ñaja c'o mi ocü o dyë c'o za'a mi xī'p'iji. ⁹ C'o nte c'o mi ot'ü a xo'ñi, 'ñe c'o ma bēpja, mi mapjüji mi mamaji:

—Me na nojo nu o mboxbēche e David. Me na jo nu o 'ñeme Mizhocjimi ra mandazüji. Xo 'ñeje c'o cārā a jens'e ra mamaji: “Me na nojo nu”, eñeji va mamaji.

¹⁰ Nuc'ua 'ma mü o zāt'ä e Jesús a Jerusalén, dya mi pārā pje ro nguiñi c'o mi menzumü nu. Mi mamaji:

—¿Cjō ri nguexā nu?

¹¹ Nuc'ua c'o nte c'o mi pōji e Jesús, mi mama c'o:

—Nujnu ngue e Jesús nu profeta, nu je menzumü a Nazaret c'ü tsjaja a Galilea, eñeji.

Jesús purifica el templo

¹² Nuc'ua e Jesús o cjogü a mbo c'ü o templo Mizhocjimi, cjanu o pjongü a tji texe c'o nte c'o pje nde ma pō, 'ñe c'o pje nde ma tōmü nu. Xo tunbü c'o o mexa c'o mi pötü o merio, 'ñe c'o o silla c'o mi pō o mbaro. ¹³ Cjanu o xipjiji:

—Je t'opjü a cjava: “Nu ín nzungö rguí xiji ngümü c'ua ja ra dyötüji Mizhocjimi”, eñe o jña Mizhocjimi. Nu'tsc'ëji na cjapcütjoi nín nzungö nza cja 'ma ri ngue o ngümü o mbē'ë c'ua ja tsjōjōji, embeji c'o pje ma pō, 'ñe c'o pje ma tōmü, 'ñe c'o ma pötü o merio.

¹⁴ O ëjē c'ua ja nzi c'o mi ndēzhō 'ñe c'o mi me'dye, o chēzhiji a jmi e Jesús a mbo cja c'e templo. E Jesús o jocü c'ua c'o. ¹⁵ C'o ndamböcjimi 'ñe c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi, o jñandaji c'o o tsja e Jesús o jocü c'o mi sō'dyë. Xo jñandaji c'o t'i'i c'o ma mapjü a mbo cja c'e templo. O dyäräji mi mamaji: “Me na nojo nu o mboxbēche e David”, mi eñe c'o t'i. Me co üdü c'ua c'o ndamböcjimi, 'ñe c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi.

¹⁶ Nguец'ua va mamaji o xipjiji e Jesús:

—¿Cjo in ärague nu na s'o nu mama yo t'i?

O ndünrū c'ua e Jesús o xipjiji:

—Jā, rí äragō yo. ¿Cjo dya i xörügueji c'ü mama a cjava:

Ngue yo ts'it'i 'ñe yo sibatjo yo i xöcü ra tōjōji c'o me na zō o alabanza rgá ma'tc'üji, eñe o jña Mizhocjimi?

¹⁷ Nuc'ua e Jesús o zogü c'o nte cja c'e templo, cjanu o mbedye c'ua nu a Jerusalén, o ma a ma a Betania o ma oxtjo nu.

Jesús maldice a la higuera sin fruto

¹⁸ Nuc'ua c'ü xörü, xörütjo o mbedye nu, o nzhogütjo ga 'ñe a Jerusalén. O zant'a c'ua. ¹⁹ O jñanda c'ua 'naja za'a c'ü mi ngue higo, c'ü bēxtjo mi 'netjo cja c'e 'ñiji. O ma nu'u, pero ojtjo dya pje chöt'ü c'ü ri quis'i. Mi nguextjo o xi c'o mi cans'a. O mama c'ua e Jesús o xipji c'e higo:

—Dya cja xe ra nguis'its'ü, embe.

'Nangua dyoxtjo c'ua c'e za'a. ²⁰ Nuc'ua 'ma o jñanda c'o discípulo c'ü vi dyot'ü c'e za'a, me co nguiñi c'ua, mi mamaji:

—¿Jenga ixco dyot'ü dya ne higo?

²¹ O ndünrū c'ua e Jesús o xipjiji:

—Na cjuana rí xi'tsc'öji, 'ma rí jñunt'ü in mün'c'ëji c'ü ra dyä'tc'ëji Mizhocjimi 'ma rí dyötqueji, y 'ma dya rí yembeñeji, dya nguextjo nu ró cjapü ne higo nu ra sö rí tsjagueji. Xo ra sö rí xipjigüejji ne t'ëje nu bübü nu: “C'ueñe c'ua, ma so'o cja ne ndeje”, rí 'ñembeji. Ra ma c'ua, ra ma zo'o nu. ²² Texe c'o pje nde rí dyötüji Mizhocjimi, 'ma rí jñunt'ü in mün'c'ëji c'ü ra dyä'tc'ëji c'ü, nde ra ch'a'c'ëji c'ua ja nzi gui dyötüji, embeji c'o discípulo.

La autoridad de Jesús

²³ Nuc'ua e Jesús o cjogü a mbo nu cja c'e templo, o mbürü o xöpü c'o nte. Nuc'ua 'ma ya ma xöpü e Jesús, cjanu o säjä c'ua c'o ndamböcjimi, 'ñe c'o tita c'o pje nde mi pjēzhi cja c'o nte, o 'ñe dyönüji e Jesús, o xipjiji:

—¿Pje pjē'tsc'e c'ü in cjague yo? ¿Cjō ngue c'ü o 'ñempc'e rí tsjague yo?

²⁴ O ndünrū c'ua e Jesús o xipjiji:

—Xo rá önn'ögöji 'naja t'önü. 'Ma xo rí xitscöji c'e t'önü c'ü rá önn'üji, xo rá xi'tsc'öji 'ma c'ü pje pjē'tscö nguec'ua rí cjagö yo. ²⁵ ¿Cjō 'ñeme e Juan c'ü mi jichi yo nte co ndeje? ¿Cjo ngueje Mizhocjimi c'ü o 'ñeme, o ngueje yo nte?, embeji.

Anguezeji me mi pötma ñatsjēji c'ua, mi mamaji:

—'Ma rá xipjiji ngueje Mizhocjimi c'ü o 'ñeme, ra xitscöji 'ma: “¿Jenga dya i 'ñejmegueji 'ma c'ü mi xi'ts'iji e Juan?”, ra 'ñenzgöji nu. ²⁶ Dya xo ra sö rá xipjiji ngueje yo nte yo o 'ñeme, na ngue rí sügöji yo nte 'na pje c'o ra tsjacöji. Na ngue yo nte mamaji c'ü mi profeta e Juan, mi pätpä Mizhocjimi ma zopjüji, eñeji ma mantsjēji.

²⁷ O ndünrū c'ua anguezeji o xipjiji e Jesús:

—Dya rí päragöjme cjō 'ñeme e Juan, eñeji.

Xo va ndünrütjo c'ua e Jesús o xipjiji:

—Dya xo rá xi'tsc'öji pje pjē'tscö nguec'ua rí cjagö yo.

El ejemplo de los dos hijos

²⁸ O sido o ña e Jesús o xipjiji:

—Tsjiñi c'e jña c'ü rá xi'tsc'öji dya. Mi bübü 'naja bēzo c'ü mi 'ñeje yeje o t'i. 'Na nu pa o ma c'ua c'e bēzo, o ma xipji c'ü 'naja o t'i: “Nu'tsc'e ín ch'itsc'ö, mague ma pēpji nu pa dya, cja ín juancjö.” ²⁹ O ndünrū c'ua c'e t'i o xipji: “Iyö. Dya rá magö”, eñe. Nuc'ua o nzhogü o mü'bü, o ma c'ua a bēpji. ³⁰ Xo ma c'e bēzo cja c'ü 'naja o t'i, o xitjo c'ua ja nzi va xipji c'ü 'naja o t'i. O ndünrū c'ua c'e t'i o mama: “Jā papá, jo rá magö”, eñe. Pero dya go ma. ³¹ ¿Pje in mangueji c'o yeje t'i? ¿Ja ngue c'ü o tsja c'ü mi ne'e c'ü nu tatavi?

O mama c'ua anguezeji:

—Nu c'ü ot'ü o xipji, eñeji.

Nuc'ua e Jesús o xipjiji:

—Je xo ga cjatjonu yo publicano, 'ñe c'o ndixū c'o tsājā o bēzo, nzhogū o mū'būji cja Mizhocjimi 'ma rí zopcjōji. Nguец'ua rí xi'tsc'ōji c'ū na cjuana, yo publicano 'ñe c'o ndixū c'o tsājā o bēzo, sō Mizhocjimi a jens'e ra tsjapūji o nte ra mandaji anguezeji. Pero nu'tsc'eji, dya sō. ³² O ētsc'eji e Juan, o 'ñe xi'ts'iiji ja rvi mimiji na jo. Pero dya i 'ñejmegueji c'ū o xi'tsc'eji c'ū. Yo publicano 'ñe c'o ndixū c'o tsājā o bēzo o 'ñejmeji c'ū. Nu'tsc'eji zō xo i jñandgueji ja ma creo c'o, pero nu'tsc'eji dya go nzhogū in mū'būgueji c'ū rvi creoji c'ū mi xi'tsc'eji e Juan.

El ejemplo de los trabajadores malvados

³³ Dyārāji nu xe 'naja jña nu rá xi'tsc'ōji. Mi búbū 'na bēzo c'ū mi tjē o juajma. Nuc'ū, o ngant'a o uva cja c'ū o juajma, cjanu o ngot'ū o za'a a squina c'e juajma. Cjanu o dyō'būji nu ja ro jyāt'āji o uva cja rrū yōdūji, ngue c'ua ro mbedye o ndeje o uva. Cjanu ndā'sā c'ua 'naja ts'ingumū nu ja ro mimi c'ū ro mbörū cja c'e juajma.

'Cjanu o unū c'ua media c'o ro mbēpi c'o uva. Cjanu o ma c'ua na jē. ³⁴ Nuc'ua 'ma ya mi ngue ro jogū c'o uva, c'e lamu o ndājā c'o o mbēpi ro möji ja c'o mi pēpiji c'o uva, ngue c'ua ro unūji c'o uva c'o mi toca c'ū nu lamuji. ³⁵ Nuc'ua c'o mi pēpi c'o uva, o zürūji c'ua c'o mbēpi c'o vi ndājā c'e lamu. 'Naja c'ū o s'odūji, 'naja c'ū o mbō't'ūji, 'naja c'ū o pjat'ūji o ndojo. ³⁶ Nuc'ua c'e lamu o yepe o ndājā c'o 'ñaja o mbēpi c'o xe ma puncjū. Nuc'ua c'o mi pēpi c'o uva, o yepe o tsjapūtjōji c'o mbēpi c'ua ja nzi va tsjapūji c'o ot'ū.

³⁷ Nuc'ua c'ū na jñi, o ndājātsjē c'ua c'ū o t'i, o mama: "Nu nín ch'igō xenda ra dyātāji nu", eñe c'e lamu.

³⁸ Nuc'ua c'o mi pēpi c'o uva, 'ma mū o jñandaji ma ējē c'ū o t'i c'e lamu, me co pōtcua mamaji: "Nujnu nguejnu ra zopcūji texe yo pēs'i c'ū nu tata nu. Mō rá pōt'ūji ngue c'ua rá cjacōji in tsjaji yo ra zopcūji nu."

³⁹ Nuc'ua 'ma o sājā c'ū o t'i c'e lamu, jo ni zürūji c'ua c'ū, go pjongūji cja c'e juajma, o mbō't'ūji.

⁴⁰ Xe sido o ña e Jesús o dyōnūji:

—'Ma ra ējē c'e lamu c'ū ngue o cjaja c'e juajma, zpārā ja gui tsjijñiji? zPje me ra tsjapūji c'o pēpi c'o uva?

⁴¹ O ndünrū c'ua c'o ndamböcjimi 'ñe c'o tita, o xiji e Jesús:

—Nu c'e lamu, dya ra juentse c'o ya tsja na s'o, ra mbō't'ūji c'o. Ra unū c'ua media c'o 'ñaja nte c'o ra unū c'ū ra toca angueze 'ma ra jogū c'o uva, eñe c'o ndamböcjimi 'ñe c'o tita.

⁴² O ndünrū c'ua e Jesús o xipjiji va jyētsitsjē 'na ndojo:

—zCjo dya i xörūgueji c'o ya t'opjū c'ū mama a cjava: Nu c'e ndojo c'ū dya ne c'o mi jābā o ngumū, ngue c'ū ot'ū ya jñumūji cja squina c'ū.

Ngueje Mizhocjimi c'ū o tsja a cjanu.

Nguec'ua me rí məcjōji rgá jandgōji. zCjó ro nguijñi c'ū ro zādā a cjanu?, eñe.

⁴³ Nguец'ua rí xi'tsc'ōji, ra zādā 'ma dya cja ra tsja'c'ūji o ntets'ūji ra mandats'ūji Mizhocjimi. Ra tsjapū o nte c'o 'ñaja nte c'o ra tsja c'ua ja nzi ga ne angueze. ⁴⁴ C'o ra

pjeñe cja c'e ndojo c'ū rí xi'tsc'ōji, ixta 'huagū na jo c'o. Y 'ma ra ē zē'bi c'e ndojo cja 'na nte, ixta nzhench'e 'ma c'e nte, embeji c'o.

⁴⁵ Nuc'ua 'ma mū o dyārā c'o ndamböcjimi 'ñe c'o fariseo c'o jña c'o mi mama e Jesús, o unūji c'ua ngüenda c'ū mi ngueje anguezeji mi jyētsiji.

⁴⁶ Nguец'ua mi jodū ja rvá zürūji e Jesús. Pero mi sūji c'o nte, na ngueje c'o nte mi junt'ū o mū'būji que mi profeta e Jesús mi pätpä Mizhocjimi ma ña'a.

El ejemplo del casamiento

22 Nuc'ua e Jesús xe go mama c'ua ja xe nzi ejemplo, o xipjiji:

² —Nu c'ū manda a jens'e chjēnjui nza cja 'na c'ū manda c'ū xiji rey; ro dyāt'ā 'na jñōnū 'ma ya ro chjüntū c'ū o t'i. ³ O ndājā c'o o mbēpi o ma zojnūji c'o ya vi xipji ro ējē cja c'e chjüntū. Pero dya go ne go ēji.

⁴ Nuc'ua c'e rey o xipji c'o 'ñaja mbēpi: "Mōji cja c'o ya ró xipjigō ra ējē, ma xipjiji c'ū ya jogū c'o jñōnū, ya mbō't'ūji c'o in ts'inzhünū 'ñe c'o pje nda ma animale c'o ma pi. Xipjiji c'ū ya nde jogū texe cja ne chjüntū, nguec'ua ra ēji", eñe c'e rey va xipji c'o o mbēpi. Cjanu o ma c'ua c'o mbēpi o ma xipjiji. ⁵ Pero c'o ya vi s'ojnū, dya go tsjapūji ngüenda ro möji. C'ū o tsjaji, 'naja c'ū o ma cja o juajma, 'naja c'ū o ma ma mbō'ō. ⁶ C'o 'ñaja o zürūji c'o mbēpi c'o vi ndājā c'e rey, o mbārāji, cjanu o mbō't'ūji. ⁷ 'Ma mū o mbārā c'e rey c'ū vi tsjapūji c'o o mbēpi, me co üdü c'ua c'ū. O ndājā c'ua c'o o tropa o ma mbō't'ūji c'ua c'o bēzo c'o vi mbō'tp'ū c'o o mbēpi. Cjanu o ndū'tp'ūji c'ū o jñiñiji. ⁸ Nuc'ua c'e rey o xipji c'ua c'o 'ñaja o mbēpi: "Yo jñōnū ya jogū yo. Pero c'o ró zojnū, dya go ne go ēji. Nguец'ua na jo, dya ra ngārāji dya cja ne chjüntū. ⁹ Nguец'ua möji dya ga ma a ññnū, c'ua ja ni mbedye c'o 'ñiji, rí ma xipjiji texe c'o rí chjēji, c'ū ra ēji cja ne chjüntū", eñe c'e rey. ¹⁰ O mbedye c'ua c'o mbēpi o möji cja 'ñiji, o ma siji texe c'o mi chjēji c'o ma s'o 'ñe c'o ma jo. Nuc'ua me go ndūji cja c'e chjüntū.

¹¹ Nuc'ua 'ma o cjogū c'e rey a mbo ngue c'ua ro jñanda c'o vi siji c'o mbēpi, o jñanda c'ua 'na bēzo c'ū dya mi je o bitu c'ua ja nzi ma jyeji 'ma mi cjaji chjüntū.

¹² O xipji c'ua: "Nu'tsc'e bēzo, zja vi tsjogue va? Maco dya in jegue c'o bitu c'o jeji 'ma chjüntūji." C'e bēzo dya go ndünrū. ¹³ Nuc'ua c'e rey o xipji c'o mi pjōste cja c'e chjüntū: "Jyū'tp'ūji a ngua 'ñe a dyē ne bēzo nu. Ma pant'aji nu ja na bēxōmū nu ja me ra huē, y me ra nguünxt'ū o s'ibi rgá sufre na puncjū", embeji c'o pjōste. ¹⁴ Nguец'ua rí xi'tsc'ōji, na puncjū c'o s'ojnū pero ja nzitjo c'o juajñūji, eñe e Jesús va nguarū va zopjūji.

El asunto de los impuestos

¹⁵ Nuc'ua o mbedye c'o fariseo, mi pōtma mamaji ja rvá dyōnūji e Jesús c'ū rví jyopū angueze, ngue c'ua ro sō ro ngōt'ūji cja c'o pje mi pjēzhi. ¹⁶ Nuc'ua c'o fariseo o ndāji c'o o discípulo anguezeji, o möji co c'o nu dyoji e Herodes, o ma xipjiji e Jesús:

—Xöpüte, rí pärägöjme c'ü na cjuana c'ü in mangue, 'ñe c'ü in jizhigue c'ü na cjuana ja ga cja o 'ñiji Mizhocjimi. Xo rí pärägöjme, dya cjó in sügue rí zopjü, na ngueje dya in cjarque ngüenda zö pje ri pjézhi 'na nte. ¹⁷ Nguec'ua rí xitsijme pje xo in cjiñigue, ¿cjo na jo rá cjöt'üji o contribución c'ü örü e César c'ü mero manda, o jiyö?, eñeji.

¹⁸ Pero e Jesús ya xmi pätpä c'ü ma s'o ma mbeñe anguezeji. Nguec'ua ixco xipjiji:

—Nu'tsc'eji in cjarüji na jots'üji, chaque in önnöji. ¿Jenga na sögöji? ¹⁹ Jitscöji c'e merio ja ga cja c'ü örü e César.

Anguezeji o ma jünpüji c'ua 'naja merio c'ü mi xiji denario. ²⁰ Nuc'ua e Jesús o xipjiji:

—¿Cjó o ñi nu cuat'ü ne merio, 'ñe cjó o tjü nu juns'ü?

²¹ O ndünrú c'ua anguezeji o xiji:

—Ngue e César.

O ndünrú c'ua e Jesús o xipjiji:

—C'ü toca e César, rí unüji e César. C'ü toca Mizhocjimi, rí unüji Mizhocjimi.

²² 'Ma o dyäräji c'o jña c'o, me co nguiñiji c'ua, cjanu o jyanbüji c'ua e Jesús, o möji.

La pregunta sobre la resurrección

²³ C'o saduceo mamaji c'ü dya ra sö ra te c'o añima. Nuc'ua c'e pa c'ü, o ñe ja nzi anguezeji cja e Jesús, cjanu o dyönüji o xipjiji:

²⁴ —Nu'tsc'e xöpüte, o mama e Moisés 'ma cjó c'o ra ndü, 'ma dya be 'ñejui t'i c'ü nu su, nuc'ua c'ü nu su ra chjüntüvi 'ma c'ü 'naja o cjuarma c'e bëzo c'ü ya ndü. Nuc'ua c'e bëzo c'ü vi ndü, je ngue o tjü angueze c'ü ra jñusp'üji c'e t'i c'ü ot'ü ra jmus'ü. ²⁵ Nuzgöjme, mi bübüzgöjme yenko bëzo c'o mi cjuarma. 'Naja anguezeji o chjüntü, pero o ndü, dya jmusp'ü t'i c'ü. Nuc'ua c'ü na ye nu cjuarma o chjüntüvi c'e ndixü.

²⁶ C'ua ja nzi va ndü c'ü ot'ü, je xo va cjatjonu c'ü na yeje, 'ñe c'ü na jñi. Nde va cjatjoji c'ua nza yenchoji, dya jmusp'üji o t'i. ²⁷ Nuc'ua 'ma ya vi ndü nza yencho c'o bëzo, xo ndü c'ua c'e ndixü. ²⁸ Nguec'ua rí önc'üjme, 'ma ra te c'o añima ja c'o nzi gui mangue, ¿cjo ngue c'ü ra tsjapü nu su c'e ndixü? Na ngueje nza yenchoji nde go tsjapü o suji.

²⁹ O ndünrú c'ua e Jesús o xipjiji:

—Dya jo c'ua ja gui mbeñegueji. Na ngueje 'ma in xörügueji o jña Mizhocjimi, dya in unnc'eji ngüenda pje ne ra mama yo; dya xo in pärägueji ja ga cja c'ü me na zézhi Mizhocjimi. ³⁰ Yo nte chjüntüji. Xo 'ñe c'o o t'iji, chjüntpüji. Pero 'ma ra te c'o añima, dya cja ra chjüntüji. Na ngue ra chjëntji nza cja c'o o anxe Mizhocjimi c'o dya chjüntü. ³¹ ¿Cjo dya i xörügueji yo o jña Mizhocjimi c'ü mama ra tetjo c'o añima? ³² Mama a cja-va o jña: "Nguezgö o Mizhocjimizü e Abraham, 'ñe e Isaac, 'ñe e Jacob", eñe Mizhocjimi. Nguec'ua ixi 'ñetsetjo zö ya ndü e Abraham 'ñe e Isaac 'ñe e Jacob, pero bütjöji y ra tetjoji, eñe e Jesús.

³³ Nuc'ua 'ma mü o dyärä c'o nte c'o jña c'o mi xöpü e Jesús, me mi süji, dya mi pärä pje ro nguiñiji.

El mandamiento más importante

³⁴ Xo 'ñe c'o saduceo dya cja mi päräji pje ro manji. Nuc'ua 'ma mü o mbärä a cjanu c'o fariseo, cjanu o chézhiji c'ua a jmi e Jesús. ³⁵ 'Naja anguezeji c'ü me mi pärä o ley Mizhocjimi, chaque o tsjapü t'önü e Jesús ngue c'ua ro zö'ö, o xipji:

³⁶ —Xöpüte, ¿ja ngue c'ü xenda ni muvi mandamiento cja o ley Mizhocjimi?

³⁷ O ndünrú c'ua e Jesús o xipji:

—C'ü rí tsjaji, rí ñeji Mizhocjimi c'in Jmugueji. Rí ñegueji co texe in mü'büji, 'ñe co texe in aljmaji, 'ñe co texe in pjeñeji. ³⁸ Nujnu nguejnu ot'ü yo o mandamiento Mizhocjimi, ngue nu nda ni muvi. ³⁹ Bübü c'ü 'naja o mandamiento angueze c'ü xo chjënjuí nu cja ró xi'ts'iji c'ü mama a cjava: "Rí s'iyaji yo nin minteji, c'ua ja nzi gui s'iyatsjégueji", eñe Mizhocjimi. ⁴⁰ Nu 'ma rí tsjague c'ü mama nujyo yeje o mandamiento Mizhocjimi, ya xo i tsjague 'ma c'ü mama texe o jña Mizhocjimi yo xiji ley, 'ñe yo o dyopjü c'o profeta, eñe e Jesús.

¿De quién es hijo el Cristo?

⁴¹ Nuc'ua 'ma xe ma cãjä c'o fariseo, o ña e Jesús. ⁴² O xipjiji:

—¿Pje xo in mangueji ja rga cja c'ü ri ngue Cristo? ¿Cjó ri ngue o mboxbëche?

O ndünrüji c'ua:

—Ri mboxbëche cja e David.

⁴³ O mama c'ua e Jesús o xipjiji:

—Na jo c'ü. Pero 'ma o mama e David c'ü ja ga cja e Cristo, ¿jenga o mama: "Nuc'ü, in Jmugö c'ü", eñe? In pärägueji o Espíritu Mizhocjimi o 'ñünbü o mü'bü e David o dyopjü a cjava:

Mizhocjimi o zopjü in Jmugö o xipji: "Mimi cja in jodyögö.

Rí da'c'ü rí mandague hasta 'ma cja rí chöpü yo nuc'ü na ü", eñe Mizhocjimi va dyopjü e David.

⁴⁵ E David o nädä e Cristo o mama: "Ngue in Jmugö", eñe. ¿Pje ne ra mama c'ü ri mboxbëche e Cristo cja e David 'ñe c'ü xo ri ngue o Jmu?, eñe e Jesús va tsjapü t'önü c'o fariseo.

⁴⁶ Nguec'ua anguezeji dya sö ro ndünrüji. Ndeze c'e pa c'ü, dya cja cjó xe rezga xe ro dyönüji e Jesús.

Jesús acusa a los fariseos y a los maestros de la ley

23 Nuc'ua e Jesús o zopjü c'o nte 'ñe c'o o discípulo, o xipjiji:

² —Nujyo xöpü o ley Mizhocjimi 'ñe yo fariseo, ya ngamaji ra xöpüji yo nte, ra xipjiji ja ga cja c'ü o ley Mizhocjimi c'ü o dyopjü e Moisés. ³ Nguec'ua texe c'o ra xi'tsc'eji yo, nde rí tsjagueji, dya rí jyëzgueji. Pero dya rí tsjagueji c'ua ja ga tsja anguezeji. Na ngueje mamaji c'ü na jo, pero dya cjaji. ⁴ Anguezeji xipjiji yo nte c'o ley c'o na s'ézhi, dya sö ra cumpleji. Nguec'ua chjëntjui c'ü ri ät'äji o trapöjü c'o ri tütüji, c'o me na jyü rgá nduns'üji. Pero anguezeji dya ne ra mbasp'üji ne rí 'naja o ñidyëji. ⁵ Texe c'o cja yo fariseo 'ñe yo xöpü o ley

Mizhocjimi, cjaji c'ü rguí jñanda yo nte. C'ü cjaji, ät'äji xenda na nojo yo ts'icüero yo tjün't'üji cja o yüdüji 'ñe a nzhë'ëji, nu ja pä't'äji o jña Mizhocjimi. Xo ät'äji xenda na maja yo fleco yo 'nüns'ü a squina o bituji. ⁶ 'Ma cjaji mbaxua, me juajnüji o lugar c'o xe na jo'o ja ra mimiji ra ziji o xëdyi, ngue c'ua yo nte ra jñandaji anguezeji ra mamaji me na joji. Xo 'ñe 'ma pöji cja nintsjimi, me xo juajnüji o lugar c'o na jo nu ja ra mimiji. ⁷ Me neji ra tsja yo nte ra mbësp'iji t'ëcjañömü rgá zenguaji cja chöjmü. Me xo ne o mü'büji ra mama yo nte ra xiji xöpüte.

⁸ Pero nu'tsc'ëji ín discípulots'ëji, dya rí ñe'ëji c'ü cjó ra xi'tsc'ëji xöpüte. Na ngueje 'natjo c'ü in xöpütegejeji c'ü nguezgö e Cristo o 'ñempque Mizhocjimi, y textsc'ëji ín cjuarmaji. ⁹ Dya cjó rí xipjiji tata cja ne xoñijömü c'ü rí süji nza cja Mizhocjimi. Na ngueje 'natjo c'ü nin Taguejeji; ngueje c'ü bübü a jens'e. ¹⁰ Dya xo rí ñe'ëji ra xi'ts'iji jmu, na ngueje 'natjo c'in Jmuguejeji, c'ü nguezgö e Cristo. ¹¹ Nu 'ma ín neguejeji ra mbë'tsc'ëji na nojo, ni jyodü rí pjöstegejeji cja yo in cjuarmaji. ¹² Na ngueje c'o ra tsjapütsjé rrä nojo, ra tsjapüji dya pje rgué muvi c'o. Y c'o dya ra tsjapü na nojo, ra tsjapüji na nojo c'o.

¹³ Nu'tsc'ëji ín xöpüji o ley Mizhocjimi, 'ñetsc'ëji ín fariseoji, ín cjaquejeji na jots'üji pero dya cjuana. Juentsc'ëji ra castigaots'üji Mizhocjimi. Na ngueje ín c'asp'üji yo nte, ngue c'ua dya unü o mü'büji Mizhocjimi c'ü manda. Nu'tsc'ëji dya ín jëziji ra mandats'üji c'ü, y c'o ne'e c'ü ra manda Mizhocjimi cja anguezejeji, ín c'asp'üji.

¹⁴ Nu'tsc'ëji ín xöpüji o ley Mizhocjimi, 'ñetsc'ëji ín fariseoji, ín cjaquejeji na jots'üji, juentsc'ëji ra castigaots'üji Mizhocjimi. Na ngueje ín jünbügejeji c'o pë's'i c'o ndixü c'o ya ndü nu xíra. Y para dya ra mama yo nte na s'ots'ëji, chaque me mezhe gui dyötquejeji Mizhocjimi. Nguec'ua rí xi'tsc'ëji, 'ma ra jñün'c'üji ngüenda Mizhocjimi, xenda ra jñu's'üts'üji c'ü rguí sufreguejeji.

¹⁵ Nu'tsc'ëji ín xöpütejeji 'ñetsc'ëji ín fariseoji, ín cjaquejeji c'ü na jots'üji, juentsc'ëji ra castigaots'üji Mizhocjimi. Na ngue ín pes'ëji cja mar ín sätc'ëji texe cja ne xoñijömü. In xöpüji yo nte, xa'ma cjó ra 'ñejme c'ua ja nzi gui 'ñejmeguejeji. Nuc'ua c'o nte c'o ejme c'ua ja gui xiquejeji, xenda cja na s'o c'o, que na ngue'tsc'ëji. Nguec'ua xenda pë's'i o s'ocüji c'ü rguí möji a ma a linfiernu.

¹⁶ Nu'tsc'ëji ín xöpütejeji 'ñetsc'ëji ín fariseoji, ín cjaquejeji ín jizhigüjeji nu o 'ñiji Mizhocjimi, pero ya tsot'ü in chöguejeji ín chjëntcjeji nza cja 'na ndëzhö. Juentsc'ëji, ra castigaots'üji Mizhocjimi, na ngueje ín mamaji: "'Ma cjó c'o ra nädä nzi ga mbärä ne templo, dya xo rguí muvi 'ma. Nguec'ua dya ni jyodü ra mama c'o na cjuana. Pero 'ma cjó c'o ra nädä c'o traste de oro c'o bübü a mbo cja ne templo, ni muvi 'ma c'ü ra nädä. Nguec'ua ni jyodü ra mama c'o na cjuana", ín eñejeji. ¹⁷ Nu'tsc'ëji ya tsot'ü in chöji, dya ín päräji ja ga cja. Rí xi'tsc'ëji c'ü xenda ni muvi ne templo, que na ngueje c'o traste de oro c'o bübü a mbo. C'ü na sjü c'o traste de oro, je ni

'ñeje cja ne templo. ¹⁸ Dya xo ín cjaquejeji me ni muvi c'e arta nu ja pö'tp'üji animale Mizhocjimi, cja rrü ndü'tp'üji nu. Na ngueje ín manguejeji: "'Ma cjó c'o ra nädä nzi ga mbärä c'e arta, dya ni muvi 'ma c'ü ra nädä. Pero 'ma cjó c'o ra nädä c'o animale c'o tjü'tp'üji nu, ni muvi 'ma", ín eñejeji. ¹⁹ Nu'tsc'ëji ya tsot'ü in chöji, dya ín päräji ja ga cja. Rí xi'tsc'ëji c'ü xenda ni muvi c'e arta, que na ngue c'o animale c'o tjü'tp'üji Mizhocjimi nu. Na ngue c'ü na sjü c'o animale, je ni 'ñeje cja c'e arta. ²⁰ C'ü ra nädä nzi ga mbärä c'e arta, nädä 'ma c'e arta 'ñe texe c'o animale c'o tjü'tp'üji Mizhocjimi nu. ²¹ C'ü ra nädä ne templo, xo nädä 'ma Mizhocjimi c'ü bübü cja ne templo. ²² C'ü ra nädä nzi ga mbärä a jens'e, nädä 'ma c'ua ja manda Mizhocjimi, xo nädä 'ma Mizhocjimi c'ü manda nu.

²³ Nu'tsc'ëji ín xöpütejeji 'ñetsc'ëji ín fariseoji, ín cjaquejeji c'ü na jots'üji, ín mbeñejeji Mizhocjimi ín unüji c'o in xits'ajnaji, 'ñe c'o 'ñaja in pjün'ñoji. Na jo rí tsjaji a cjanu, dya rí jyëziguejeji. Pero juentsc'ëji, ra castigaots'üji Mizhocjimi, na ngue dya ín cö'tp'üji 'ñi c'o jña c'o xenda ni muvi cja o ley Mizhocjimi. Mama c'e ley rá cjaji c'o na jo, 'ñe rá juentsetejeji, 'ñe rá cumplejeji c'ua ja nzi rgá mamaji. Nujyo, nguejyo xenda mi jyodü rvi tsjaguejeji yo. ²⁴ ¿Ja rgá sö rí jíchiji yo dya pärä ngue c'ua ra mbäräji o 'ñiji Mizhocjimi? Maco ya tsot'ü in chöji, dya xo ín päräquejeji. C'ü ni jyodü rí tsjaji, dya ín cjaji. Y c'ü dya nda ni muvi, ngue c'ü ín jodü rí tsjaji c'ü. Nguec'ua ín chjëntcjeji nza cja 'na bëzo c'ü ro ma cja mëjë ro paxü c'e ndeje ngue c'ua dya ro ts'üt'ü o ts'imörö. Cja rrü zitjo c'e ndeje, maco ri o'o nu 'na camello.

²⁵ Bübü o nte c'o pe'ch'e a xes'e o mojmü 'ñe o xalo, pero dya xibi na jo a mbo. Nguec'ua na s'o a mbo c'o mojmü 'ñe c'o xalo. Je xo ga cjatsc'ëji nu, nu'tsc'ëji ín fariseoji. In xindyëji ín tjintsiji c'ü ni xes'ets'üji pero bübü a mbo in mü'büji c'o na s'o; me ín jodü ja rguí tsjapü in tsjacjeji c'o pë's'i yo nin mintejeji. Juentsc'ëji ra castigaots'üji Mizhocjimi. ²⁶ Nu'tsc'ëji ín fariseoji, ya tsot'ü in chöguejeji, dyäräji c'ü rá xi'tsc'ëji. Ot'ü rí jyodüji ja rgá ndin'tsc'i in mü'büji. Nuc'ua, rrä jo c'ü ni xes'ets'üji 'ñe a mbo in mü'büji.

²⁷ Nu'tsc'ëji ín xöpütejeji 'ñetsc'ëji ín fariseoji ín cjaquejeji na jots'üji, juentsc'ëji ra castigaots'üji Mizhocjimi. Na ngueje ín chjëntcjeji nza cja o panteón cja campo santo. Ch'öxcüji a xes'e c'ü ni 'ñetse na zö, pero a jömü me jä'ä c'o o ndo'dye c'o añima, 'ñe cjo ts'ë me na xí'í. ²⁸ Je xo ga cjatsc'ëji nu, a xes'ets'üji ín jizhiji c'ü ni mama yo nte na jots'ëjeji. Me ín cjaquejeji c'ü na jots'üji, pero a mbo in mü'büji me bübü na puncjü c'o na s'o.

²⁹ Nu'tsc'ëji ín xöpütejeji 'ñetsc'ëji ín fariseoji, juentsc'ëji ra castigaots'üji Mizhocjimi. Na ngueje ín cjaquejeji c'ü na jots'üji, pero dya cjuana. In jä'päji panteón c'ua ja dyögüji c'o profeta mi jinguä, 'ñe ín ä'tp'äji me na zö'ö c'ua ja dyögüji c'o 'ñaja c'o o tsja na jo. ³⁰ In mamaji 'ma ya ri bünc'ëji c'o cjé 'ma mi cärä c'o ín mboxpalegöji, dya rvi pjösp'ügejeji 'ma mi pö't'üji c'o profeta. ³¹ Nguec'ua ín mantsjéguejeji ngue o mboxbëchets'üji c'o o mbö't'ü c'o profeta. ³² Nguec'ua

rí xi'tsc'öji rí cjuatügueji c'o na s'o c'o xe bészhtjo ro tsja c'o in mboxpaleji.

³³ C'o in mboxpalegueji, ma s'oji nza cja o c'ijmi. Nu'tsc'ejji je xo ga cjatsc'ejji nu. Nguéc'ua, zja rgá sô rí c'ueñeji c'ü dya ra jñün'c'üji ngüenda rguí möji a ma a linfiernu? ³⁴ Nutscö rá tãjä o profeta 'ñe c'o pãrä o 'ñiji Mizhocjimi, 'ñe c'o ra xöpü o jña angueze. Anguezeji, búbü c'o rí chät'ãji cja ngronsi rguí pöt't'ügueji; 'ñaja c'o rí cha's'üji cja nintsjimi. Y nzi 'na jñiñi rí chãji c'o. ³⁵ Cja ne xoñijöümü ya mböt't'üji na puncjü o nte c'o mi cja na jo. C'ü ot'ü o mböt't'üji mi ngue e Abel c'ü mi cja na jo. C'ü bépja o mböt't'üji mi ngue e Zacarías c'ü mi mböc'jimi c'ü mi ngue o t'i e Berequías. I tsjogüji a nde nu ja na sjü 'ñe cja c'e arta nu ja tjüt'p'üji animale Mizhocjimi, i pöt't'üji e Zacarías. Na ngue c'ü rí tsjapüji ra sufre c'o rá tãjä ra é zo'c'üji, ra jñün'c'üji ngüenda Mizhocjimi c'ü nde ngue in s'ocügueji c'ü vi mböt't'üji texe c'o mi cja na jo ndeze e Abel hasta e Zacarías. Nguéc'ua me ra tsja'c'üji rí sufreji na puncjü. ³⁶ Na cjuana rí xi'tsc'öji, nu'tsc'ejji in cãräji yo cjë dya, ngue'tsc'ejji rí sufregueji yo.

Jesús llora sobre Jerusalén

³⁷ Nu'tsc'ejji in menzumüji a Jerusalén, in pöt't'üji c'o profeta, 'ñe in pjat'üji o ndojo c'o va tãjä Mizhocjimi va é zo'c'üji. Na puncjü rvá juen'tsc'öji. Mi negö ro jmu'tc'ejji c'ua ja nzi ga tsja 'na ngöñi, juis'i c'o o ts'in-göñi a mbo cja o juaja, pero dya xo i 'ñe ri chëzhgueji. ³⁸ Tsjiñiji. Xe jãrätjo a Jerusalén nu nin ndajñiñigueji, pero ya jyëts'iji dya Mizhocjimi. ³⁹ Rí xi'tsc'öji ndeze ne ndajme dya, dya cja xe rí jñandgöji va hasta 'ma cja rí mamaji: "Me na jo nu va ëjë nu o 'ñeme Mizhocjimi ra manda", rí 'ñeñeji.

Jesús dice que el templo será destruido

24 Nuc'ua 'ma ma pedye e Jesús cja c'e templo, o ëjë c'ua c'o o discípulo o chëzhiji a jmi, ngue c'ua ro jíchiji e Jesús c'ü me ma zö c'e templo. ² Cjanu o ma-ma c'ua e Jesús o xipjiji:

—Me in jandgueji ne templo. Pero na cjuana rí xi'tsc'öji, ra zädä c'o pa 'ma dya cja ra jyäns'ä yeje ndojo c'o dya ra yät'ä.

Señales antes del fin

³ Nuc'ua e Jesús o ma cja c'e t'eje c'ü ni chjü Olivos, o mimi c'ua nu. Nuc'ua c'o o discípulo o ëji a jmi, o 'ñe xipjiji:

—Xitscöjme jinguã ra yät'ä ne templo. Xo rí xitscöjme pje ma señal c'ü rga pãrgöjme 'ma rí 'ñecje na yeje, y 'ma ra nguins'i ne xoñijöümü.

⁴ Cjanu o ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—Pjötöpüji ngüenda c'ü dya cjó ra dyon'c'ejji. ⁵ Na ngueje ra ëjë na puncjü c'o ra jñüncügö in chjü, ra mamaji ngueje Cristo anguezeji, ngue c'ua ra dyonpüji na puncjü yo nte. ⁶ Y rí dyärãji ri cjaji o chü. Xo ra mbezheji ya ri cjaji o chü. Pjötöpüji ngüenda c'ü dya rí sügüejji, na ngueje ni jyodü ra zädä yo. Pero dya be ri sädä 'ma

ra nguins'i nu xoñijöümü. ⁷ Yo país ra chüji co yo 'ñaja país. C'o rey ra chüji co c'o 'ñaja rey. Na puncjü c'ua ja ra sufreji o tjimi, 'ñe c'ua ja ra mbi'i na zëzhi ne xoñijöümü. ⁸ Nujyo, nguejyo rguí mbürü ra sufreji yo.

⁹ Nuc'ua texe cja yo país ra nuc'ejji na ü, na ngueje c'ü ni 'ñejmezügöji. Ra nzhöc'ügueji nu ja rí sufreji, y ra mböt'tc'ejji. ¹⁰ Nuc'ua na puncjü c'o ra xögü cja Mizhocjimi, y ra pötca nzhötsjéji o dyoji, y ra pötca nuji na ü.

¹¹ Na puncjü c'o ra 'ñe tsjapü ri ña o jña Mizhocjimi, ra 'ñe dyonpü na puncjü o nte. ¹² Na puncjü c'o dya cja ra s'iya o dyoji, na ngue dya cja ri ätäji Mizhocjimi. ¹³ C'o sido ra 'ñejmezüji, ra ma búbütjoji co Mizhocjimi.

¹⁴ Nuc'ua textjo cja ne xoñijöümü rí cãrä c'o ra zopjü yo nte ra xipjiji ra dyätãji Mizhocjimi na ngue ngueje c'ü manda. Nu'ma, ngue 'ma ya ra nguins'i nu xoñijöümü.

¹⁵ Mizhocjimi o 'ñünbü o mü'bü c'e profeta Daniel o mama c'ü ra é 'naja nte c'ü me rrã s'o a jmi Mizhocjimi, ra 'ñe chjotj texe, y ra 'ñe mimi c'ua ja me na sjü.

Nu'tsc'ejji ri xörüji yo jña yo, rí unüji na jo ngüenda c'ü rguí pãräji. Nguéc'ua 'ma rí jñandajji c'ü ya ri búbü nu c'e nte, rí c'ueñeji rí möji a ma cja t'eje, nu'tsc'ejji ri cãräji a Judea. ¹⁷ Nu'tsc'ejji ri tãgãji a xes'e cja in nzungueji, ixtí c'ueñeji, dya pje rí chunüji c'o ri pë's'iji a mbo cja in nzungueji. ¹⁸ Nu'tsc'ejji ri bünc'ejji cja juajma, dya rí nzhogueji cja in nzungueji c'ü rí 'ñe tsanagueji in bituji. ¹⁹ Juejme c'o ri ndunte 'ñe c'o ri jötü o lëlë c'o pa c'o. ²⁰ Dyötüji Mizhocjimi ngue c'ua 'ma rí c'ueñeji, dya ri ngue c'o pa c'o ri jãrä o së, ni xo ri ngue nu pa c'ü rí söyaji. ²¹ Na ngueje me ra sufreji na puncjü c'o pa c'o, c'ü nunca go sufreji a cjanu ndeze 'ma o jyans'ü ne xoñijöümü. Y dya cja xe ra sufreji c'ua. ²² Pero Mizhocjimi ra tsjapü c'ü dya nda ra mezhe c'o pa c'o ra sufreji, ngue c'ua dya ra chjorü texe c'o nte. Ra tsjapü c'ü dya ra mezhe c'o pa c'o, na ngue ri cãrä c'o ya juajnü Mizhocjimi.

²³ Nuc'ua 'ma cjó c'o ra xi'ts'iji: "Je bünc'ua e Cristo" o ra xi'ts'iji: "Je búbü nu e Cristo", ra 'ñents'ejji, dya rí creoji c'o xi'tsc'ejji a cjanu. ²⁴ Na ngueje ra ëjë c'o ra tsjapü ri ngueje e Cristo. Xo ra é c'o ri cjapü profeta ri cjapü ri ñaji o jña Mizhocjimi. Ra tsjaji c'o me na nojo c'o nunca mi janda c'o nte, nguec'ua me ra nguiñiji. C'o ri cjapü a cjanu profeta, ra tsjaji a cjanu, ngue c'ua xa'ma ra sö ra dyonpüji c'o ya juajnü Mizhocjimi ra tsjapü o nte.

²⁵ Nguéc'ua rí xi'ts'iji dya, ante c'ü ra zädä c'o pa c'o.

²⁶ Nguéc'ua 'ma ra xi'ts'iji: "Je va búbü e Cristo cja majjadü", dya rí pedyeji rí ma ñu'uji. O 'ma ra xi'ts'iji: "Je na búbü a mbo cja 'na ngümü c'ü", dya xo rí creoji c'o xi'ts'iji. ²⁷ 'Ma go juë's'i dyebe nu ja ni mbes'e e jyarü, ixi 'ñetse textjo a lado hasta nu ja ni nguibi e jyarü. Je xo rga cjatjonu 'ma rá ëcjö na yeje cja Mizhocjimi, ra jñandgöji texe cja ne xoñijöümü. ²⁸ Dyärãji ne jña nu rá xi'tsc'öji dya: "C'ua ja ri 'mana c'e animale c'ü ya rguí ndü, je nguejnu ra jmurü c'o ndopare."

Cómo vendrá el Hijo del Hombre

²⁹ Nuc'ua 'ma ra nguarü ra sufreji c'o pa c'o, ra bëxöümü e jyarü. Y dya ra 'ñetse e zana. Ra jyäbä yo seje. Y ra 'ñünü nujyo na zëzhi a jens'e. ³⁰ Nuc'ua ra jñan-

daji 'na señal a jens'e c'ü rguí mbārã yo nte c'ü ya rva ěcjö na yeje cja Mizhocjimi. Y texe c'o ri cārã cja ne xoñijömmü, me ra nzhümü rgá huëji na ngueje ra jñandgöji rva ěcjö na yeje cja Mizhocjimi. Ra jñandgöji rva ěcjö cja ngömmü, ra jñandgöji c'ü me rrã zëtsi 'ñe me rrã zözü. ³¹ Nuc'ua, ra mbë'biji na jens'e 'na corneta, y nutscö rá tãjä c'o ín anxe ra 'ñe jmutüji c'o ya ró juajnügö c'o ri cārã texe cja ne xoñijömmü.

³² 'Nu'tsc'eji rí unüji ngüenda yo za yo xiji higo. 'Ma ya ra dogü, 'ma ya pjürü peje o xi, in pārãgueji ngue 'ma ya ra paja ne xoñijömmü. ³³ Je xo rga cjatjonu, 'ma rí jñandaji ya ra zädã texe yo rí xi'tsc'öji, rí pārãji 'ma c'ü ya ngue ra nguins'i ne xoñijömmü. ³⁴ Na cjuana rí xi'tsc'öji, c'o ri cārã c'o pa c'o, dya ra ndü texe c'o, hasta 'ma cja ra zädã texe yo rí xi'tsc'öji. ³⁵ Ra nguarü e jens'e 'ñe ne xoñijömmü, pero nín jñagö nunca ra nguarü nu.

³⁶ 'Dya cjó pārã pje ma pa, ni pje ma ndajme 'ma ra zädã c'o, ni xo ri pārã c'o o anxe Mizhocjimi, ni xo ri pārãgö nutscö o T'izgö Mizhocjimi. Nguextjo mi Tatagö c'ü pārã.

³⁷ 'C'ua ja nzi ma cja c'o cjë 'ma mi bübü e Noé, je xo rga cjatjonu, 'ma rá ěcjö na yeje cja Mizhocjimi. ³⁸ C'o cjë 'ma mi bübü e Noé, 'ma dya be mi ějë c'e tradyebe, mi ñöñüji 'ñe pje nde mi si'iji. Mi chjüntüji, xo mi chjüntpüji o t'iji hasta 'ma cja zädã c'e pa 'ma mü o cjogü e Noé a mbo cja c'e barco. ³⁹ Dya mbārãji cjo ro 'ñeje c'e tradyebe hasta 'ma cja 'ñeje, go chjorüji c'ua texeji. Je xo rga cjatjonu, 'ma rá ěcjö na yeje cja Mizhocjimi. ⁴⁰ Na ngueje ye bëzo c'o rva bübü cja juajma. 'Naja c'ü rá sidyi, 'naja c'ü rá sogü. ⁴¹ Ye ndixü c'o 'natjo c'ua rva cüjnü. 'Naja c'ü rá sidyi, 'naja c'ü rá sogü.

⁴² 'Nguec'ua rí xi'tsc'öji rí pjötpüji ngüenda, na ngueje dya in pārãji c'e ndajme 'ma rá ěcjö nutscö in Jmuzgöji.

⁴³ 'Na bëzo c'ü ri xo'tp'üji o ngümü, nu 'ma ro mbārã pje ma ndajme c'ü xömmü c'ü ro ějë c'e mbë'ë, dya ro tji; ro nde'betjo, dya ro jyëzi ro xo'tp'ü c'ü nu ngümü. ⁴⁴ Je xo rga cjatsc'eji nu, rí pjötpüji ngüenda, na ngueje nutscö rá ěcjö na yeje cja Mizhocjimi c'e ndajme c'ü dya ri tepcöji.

El siervo fiel y el siervo infiel

⁴⁵ 'Nza cja 'na lamu c'ü 'ñeje 'na mbëpji c'ü cjacjuana, 'ñe c'ü pārã ra pëpji na jo. Ra tsja c'e lamu ra xipji c'e mbëpji c'ü ra 'huinbi c'o ri cārã cja ngümü, ra unüji o xëdyi 'ma nzi ga zant'aji. Ra ma c'ua c'e lamu.

⁴⁶ Nuc'ua, 'ma ra nzhogü c'e lamu, 'ma ra ě chöt'ü c'e mbëpji rrã cja'a c'o vi xipji, me ra mäjã 'ma c'e mbëpji c'ü. ⁴⁷ Na cjuana rí xi'tsc'öji, c'e lamu ra unü c'e mbëpji c'ü ra mbötpü texe c'o ri pës'i c'e lamu. ⁴⁸ Pero 'ma ri s'ombëpji c'e mbëpji, 'ñe ra mamatsjë: "C'ín lamugö ra mezhtjo c'ü", ra 'ñeñe, 'ñe 'ma ra yabü c'o nu mim-bëpji, 'ñe me ra ziji o xëdyi 'ñe ra tji co c'o me tji, nuc'ua ra ějë c'ü o lamu nu c'e pa c'ü dya ri te'be, 'ñe c'e ndajme c'ü dya ri pārã. ⁵¹ Nuc'ua c'e lamu ra manda ra ndas'üji na puncjü co chirrio c'e mbëpji, cja rrü pant'aji c'ua ja rva cã c'o mi cja pü mi cja na jo. Je ra huë nu c'ü, 'ñe ra nguünxt'ü o s'ibi rgá sufre na puncjü.

El ejemplo de las muchachas

²⁵ 'Rá xi'tsc'öji dya 'na ejemplo c'ü ja rgá manda Mizhocjimi c'ü bübü a jens'e. Mi bübü dyëch'a xunt'i c'o mi tunü o sivi. O mbedye o möji, ro ma ndün-rüji 'na t'i c'ü ya ro chjüntü. ² Tsi'ch'a anguezeji c'o dya mbeñe na jo, pero c'o tsich'a o mbene na jo c'o. ³ Nu c'o dya mi jün o pjeñe, o ndunü o siviji, pero dya xe go ndunüji petroleo c'ü ro xich'iji 'ma ro tjeze c'ü mi tjë.

⁴ Nu c'o o mbeñe na jo, o ndunüji petroleo co o botiaji, 'ñe c'o xe mi po'o c'o o siviji. ⁵ Nuc'ua xe mezhtjo ro säjä c'e t'i c'ü ro chjüntü. Nguec'ua c'o xunt'i o ndägäji o t'iji, o tji. ⁶ Nuc'ua c'ü ndexömmü, o dyärãji 'na jña c'ü mi mapjü mi mama: "Ya va ějë nu ra chjüntü; pedyeji ma chjünrüji" ⁷ O böbü c'ua texe c'o xunt'i, cjanu o jocü c'o o siviji. ⁸ Nu c'o dya mi pës'i o pjeñe, o xipji c'o vi mbeñe na jo: "Dyacöjme ts'ë in petroleooji, na ngueje ya ne ra juench'etjo yo ín sivigöjme" ⁹ O ndünrü c'ua c'o vi mbeñe na jo, o xipji: "Iyö, dya ra sö rá da'c'ujme. Na ngueje 'ma rá da'c'ujme, dya ra zögöjme, ni xo ri ngue'tsc'eji. Moji ma chömmüji nu ja pöji", eñe c'o xunt'i c'o vi mbeñe na jo va xampja. ¹⁰ Nuc'ua 'ma cja vi mötji, o säjä c'ua c'e t'i c'ü ro chjüntü. Nu c'o ya vi xampja na jo, o cjogüji c'ua co angueze cja c'e ngümü nu ja ro tsjaji c'e chjüntü. Jo nu ngot'üji c'ua c'e ngoxtji. ¹¹ Dya mezhe c'ua o säjä c'o xunt'i c'o vi ma ndömmü o petroleo, o mamaji: "Xocüzüjme, nu'tsc'e nin t'ec-jañömmü." ¹² O ndünrü c'ua c'e t'i o xipji: "Na cjuana rí xi'tsc'öji, dya rí pã'c'öji", embeji.

¹³ Nguec'ua rí xi'tsc'öji, rí pjötpüji ngüenda, na ngueje dya in pārãgueji ja ma pa, ni pje ma ndajme 'ma rá ěcjö na yeje cja Mizhocjimi.

El ejemplo de los talentos

¹⁴ 'Xe rá xi'tsc'öji c'ü 'na ejemplo c'ü ja ga manda c'ü o 'ñeme Mizhocjimi. Mi bübü 'na bëzo c'ü ro ma ne jë'ë. O ma't'ü c'o o mbëpji, o zopcüji c'o mi pës'i ngue c'ua ro mbötpüji.

¹⁵ 'C'ü 'na mbëpji o zopcüji tsi'ch'a ts'icaja o merio; c'ü 'na o zopcüji ye ts'icaja; c'ü 'na ozopcüji 'naja ts'icaja. O zopcüji c'ua ja nzi rvã sö ro pëpji nzi 'naji. O ma c'ua na jë c'e lamu. ¹⁶ Nuc'ua c'ü vi s'opcü tsi'ch'a ts'icaja, o ma ndömmü c'o ro mbö'ö c'ü. Y o ndöjö c'o xe 'na tsi'ch'a ts'icaja o merio. ¹⁷ Je xo va cjatjonu c'ü vi s'opcü ye ts'icaja, o ndöjö c'o xe 'na yeje ts'icaja. ¹⁸ Pero nu c'ü vi s'opcü 'na ts'icaja, o ma dyö'bü a jömmü, cjanu dyöpcütjo nu c'o o merio c'ü nu lamu.

¹⁹ 'O mezhe c'ua na puncjü pa, cja nzhogü c'ü nu lamu c'o mbëpji, o zojnüji ngue c'ua ro tsjaji ngüenda. ²⁰ O sä c'ua c'ü vi s'opcü tsi'ch'a ts'icaja o merio, xe ndo ma jüntjo c'o xe tsi'ch'a ts'icaja. Cjanu o xipji c'ua c'ü nu lamu: "Nu'tsc'e ín lamuts'ügö, i socüzü tsi'ch'a ts'icaja. Xe va ěcjuã yo xe 'na tsi'ch'a yo ró töcjö", ñe. ²¹ O mama c'ua c'e lamu o xipji: "Me na jo ga mbëpjis'ügue. I tsjacjuana i tsjague na jo'o co c'o ts'ëtjo c'o ró socüts'ügö. Nudya rá da'c'ü o bëpji c'o xenda ni muvi. Tsjogü me rá mäjui na ngue i pëpquigö na jo." ²² Xo

sājā c'ua c'ü vi s'opcü yeje ts'icaja, o xipji c'ü nu lamu: "Nu'tsc'e ín lamuts'ügö, i socüzügö ye ts'icaja. Nudya bñnc'ua yo xe 'na yeje ts'icaja yo ró töcjö", eñe c'e mbëpji. ²³ Nuc'ua c'ü nu lamu o xipji angueze: "Me na jo ga mbëpjits'ügue, i tsjacjuanague i tsjague na joco c'o ts'ëtjo c'o ró socüts'ügö. Nudya rá da'cü o bëpji c'o xenda nu muvi. Tsjogü me rá májui na ngue i pëpcö na jo", embe. ²⁴ Xo sä c'ua vi s'opcü 'naja ts'icaja, o xipji c'ü nu lamu: "Nu'tsc'e ín lamuts'ügö, rí pã'c'ägö nu'tsc'e in dacüjme o bëpji c'o na jyü; maco ngue'tsc'e in c'apü in tsjacje yo rí tögöjme. Zö nguetscöjme rí podüjme c'o in nzhëxügue 'ñe rí c'ajme texe, pero ngue in ch'ujmügue nu ja rí üt'öjme c'o ndëxü. ²⁵ Nguet'ua ró sügö, ró ma ö'ts'üts'ü nin ts'icaja nu i socüzügö. Bñnc'ua dya nin ts'icajague." ²⁶ O mama c'ua c'ü nu lamu o xipji: "Na s'o ga mbëpjitsc'e, me na mañats'ü. Nu'tsc'e in pãrãgue rí c'apü in tsjacjö c'o ndëxü, zö dya rí podügö ni xo rí pit-sigö; ngue'tsc'ejji in c'ajji texe c'e bëpji. ²⁷ Nguet'ua ma jo rvi ma socüzü cja banco yo in meriogö. Nguet'ua 'ma ro ëcjö, ro dyacöji yo in tsjacjö, 'ñe c'o ya rvi ndöjö yo", embe. ²⁸ Cjanu o xipji c'ua c'o o mbepji: "Jññnbüji ne ts'icaja nu jün nu, unnüji nujjnu quiji dyëch'a ts'icaja. ²⁹ C'o ch'unü pje rguí pëpjiji, 'ma ra ndöji, xe ra ch'unü 'ma c'o. Pero 'ma dya ra pëpjiji c'o vi ch'unü ra jññnbüji 'ma c'o vi ch'unüji. ³⁰ Rí pant'aji ne s'ombëpji a ma a linfiernu nu ja na bëxömmü. Nujnu, nguejnu je ra huë nu ne mbëpji, 'ñe me ra nguünxt'ü o s'ibi rgá sufre nu", eñe c'e lamu va xipji c'o o mbëpji.

El juicio de las naciones

³¹ 'Nu 'ma rá ëcjö na yeje cja Mizhocjimi, me rrã zëzhizügö. Rá dyocjöjme texe c'o o anxë Mizhocjimi. Nuc'ua rá mimi nu ja me na zö'ö, ngue c'ua rá jünpü ngüenda yo nte. ³² Nuc'ua texe yo cãrã cja ne xoñijömmü, ra ngãrãji cja ín jmigö. Nuc'ua rá xöcüji nza cja 'na mbörü xöcü c'o o ndënc'hjürü cja c'o chiva. ³³ C'o rí jyëtscö ndënc'hjürü rá cama cja ín jodyë c'o, y nu c'o chiva rá cama c'ü 'nanguarü. ³⁴ Nuc'ua nutscö rí mandagö rá xicö c'o ri cãrã ín jodyë: "Nu'tsc'ejji na jots'üji cja jmi Mizhocjimi nu mi Tatagö, chjã'dägueji. Rá da'c'üji dya, c'ü xo rí mandagueji. Ndeze 'ma dya be mi t'ät'ä nu xoñijömmü, o xöcüts'üji a cjanu xo rí mandagueji. ³⁵ Rá ca'c'üji a cjanu, na ngueje 'ma mi santc'ö, nu'tsc'ejji mi dacöji c'ü ro sigö. Y 'ma mi türegö, nu'tsc'ejji mi dacöji ndeje. Y 'ma ró sät'ägö cja in jñññigueji i säcjöji zö dya mi ngue in menzumüzgöji. ³⁶ Y 'ma dya mi cãjägö pje ro jegö, nu'tsc'ejji mi dacöji c'ü ro jegö. Y 'ma mi sö'dyëgö, nu'tsc'ejji mi pa cjinngöji. Y 'ma mi cjocö a pjörü, nu'tsc'ejji mi pa nugöji nu", rá embe c'o ri cãrã cja ín jodyë. ³⁷ Rá ndünrü c'ua c'o vi tsja na jo, ra xitscöji: "Nu'tsc'e ín Jmuts'ügöjme, zjinguã ró jantc'ajme mi santc'e c'ü ró da'c'öjme 'na xëdyi? zjinguã mi turegue c'ü ró da'c'üjme ndeje? ³⁸ zjinguã i sät'ägue cja ín jñññigöjme c'ü ró säc'öjme? zjinguã dya mi cãgue bitu c'ü ró da'c'üjme c'ü ri jyegue? ³⁹ zjinguã ró jantc'ajme mi södyëgue, o c'ü mi cjo'cügue a pjörü c'ü ró ma cjinnc'ijme?", ra 'ñenzgö c'o vi tsja na jo. ⁴⁰ Nutscö rí mandagö rá tjünrü c'ua rá

xipji: "Nu cjuana rí xi'tsc'öji, c'ü vi pjös'ügueji yo mi ts'icjuarmagö nujyo dya pje mi pjëzhi, xo 'ñetscö xo i pjöxcöji", rá embe c'o.

⁴¹ 'Nuc'ua rá xipji c'o ri cãrã ín scerda: "Nu'tsc'ejji, me na s'otsc'ejji, c'ueñeji cja ín jmigö, möji cja sivi c'ü nunca ra juench'e, c'ü o dyät'ä Mizhocjimi c'ua ja ra sufre c'ü dya jo, 'ñe c'o demonio c'o ngue o dyoji. ⁴² Na ngueje 'ma santc'ö dya i dyacöji c'ü ro si. Y 'ma mi sufregö 'nure, dya i dyacöji ts'ë ndeje. ⁴³ Y 'ma ró sät'ägö cja in jñññigueji, cya i recibidozüji. Y 'ma dya mi cãgö bitu c'ü ro je'e, dya i dyacöji c'ü ro jegö. Y 'ma mi sö'dyëgö 'ñe 'ma mi cjocö a pjörü, dya mi pa cjinnguigöji." ⁴⁴ Nuc'ua anguezeji xo ra ndünrüji ra xitscöji: "Nu'tsc'e ín Jmuts'ügöjme, zjinguã ró jantc'ajme mi sant'ague o mi sufregue 'nure, o i sät'ägue cja ín jñññigöjme c'ü dya ró pjöxc'ume? zjinguã dya mi cãgue bitu c'ü rvi jye, o mi sö'dyegue, o mi cjo'c'e apjörü, c'ü dya ró cö'tc'üjme 'ñi?" ⁴⁵ Nuc'ua rá tjünrü rá xicöji: "Na cjuana rí xi'tsc'öji, dya i pjösc'ejji a cjanu ne rí 'na yo mi cjuarmagö yo dya pje mi pzëshi. C'ü dya vi pjösc'ejji yo, xo ñezgö, dya xo i pjöxcöji", rá embeji. ⁴⁶ Nuc'ua rá tãgöji ra möji nu ja nunca ra nguarü rgá sufreji. Pero c'o vi tsja na jo, ra möji ra ma ngãrãji a jmi Mizhocjimi para siempre.

Planes para prender a Jesús

26 Nuc'ua 'ma o nguarü e Jesús o mama c'o jña c'o, xe go xipji c'ua c'o o discípulo:

² —In pãrãji ya bëzhtjo yepa ra zädä c'e mbaxua c'ü ni chjü Pascua. Nutscö rvã ëcjö cja Mizhocjimi, ra nzhögügöji ngue c'ua ra ndät'üzüji cja ngronsi, embeji.

³ Nuc'ua c'e xömmü c'ü, o ma c'o ndamböcjimi 'ñe c'o tita c'o pje nde mi pjëzhi, o ma jmurüji cja c'e palacio nu ja mi bübü c'ü mi mero ndamböcjimi c'ü mi chjü Caifás. ⁴ O ñaji ja rva cja rvã zürüji e Jesús c'ü dya ro mbãrã c'o nte. Ro zürüji ngue c'ua ro mböt'tüji. ⁵ Mi mamaji:

—Dya ra jogü rá sürüji cja ne mbaxua; 'na ra huëñi yo nte ra tsja o dyëji, eñeji.

Una mujer unge a Jesús

⁶ 'Na nu pa, mi bübü e Jesús a Betania nu cja nu ngümü e Simón c'ü mi sö 'na ngueme c'ü ni chjü lepra. ⁷ O sājā c'ua 'na ndixü nu ja mi bübü e Jesús, ma tñ 'na botia ndojo c'ü mi po'o c'o me ma jo ma jyärä. Me mi muvi na puncjü o merio c'ü. Cjanu xisp'i o ñi e Jesús 'ma ya ma jü'ü cja mexa. ⁸ C'o o discípulo e Jesús o jññandaji c'ü vi tsja c'e ndixü. Me co üdüji c'ua go mamaji:

—Chjã, jyäctjo. zJenga ya bëzhi yo me ni muvi? ⁹ Mi sö ro bö'ö na mizhi nu, ngue c'ua c'o merio c'o, ro ch'unü yo dya pje pë's'i, eñe c'o.

¹⁰ O unü ngüenda e Jesús c'o vi mama c'o discípulo, o xipji c'ua:

—zJenga na molestaoji ne ndixü? Maco na jo c'ü o tsjacö nu. ¹¹ Nu'tsc'ejji xe rí mintc'ejji nujyo dya pje pë's'i, pero nutscö ra zädä 'ma dya cja rá bñnc'ö a ndetsc'ejji.

¹² Ne ndixü nu, ya xisquigö ín cuerpo nujyo na jo ga

iyärä, ngue c'ua ya na seguro c'ü rgá dyögüzgöji.

¹³ Na cjuana rí xi'tsc'öji, texe cja ne xoñijömi c'ua ja ra zopjüji yo nte ra xipjiji ja ga czazgö, nde ra nädäji nu o tsja ne ndixü nu, ngue c'ua ra mbeñeji nu na jo nu o tsjacö, eñe e Jesús.

Judas traiciona a Jesús

¹⁴ C'o doce discípulo, mi bübü 'naja c'ü mi chjü Judas Iscariote. Nuc'ü, o ma c'ua cja c'o ndamböcjimi, o ma xipjiji:

—¿Ja nzi rí tsjötücügöji ngue c'ua rá nzhö'c'üji e Jesús?

Nuc'ua c'o ndamböcjimi o ngö't'üji treinta merio o plata e Judas. ¹⁶ Ndeze c'ua, o mbürü e Judas o jyodü c'ü ja rvá tsjapü, ngue c'ua ro nzhö e Jesús.

La Cena del Señor

¹⁷ Ya vi zädä c'e mbaxua c'ü ni chjü Pascua, 'ma mi siji o tjömech'i c'o dya mi bän'sä. C'ü ot'ü pa c'ü mi pjongüji c'e mbaxua, o ëjë c'ua c'o discípulo cja e Jesús, o xipjiji:

—¿Ja ngue c'ua in ne rá ma ät'äjme o jñöñü c'ü rí sigue rguí sūpque ne mbaxua?

¹⁸ O ndünrü c'ua e Jesús o xipji c'ua yeje c'o o discípulo:

—Mévi a ma a Jerusalén rí ma zopjüvi c'e bëzo c'ü ya in pãrãguevi, rí xipjivi: “Va täcjöbe c'e xöpüte rá xi'ts'ibe c'ü ya va sädä c'ü ra sufre. Nguet'ua c'e mbaxua je ra züpü cja in nzungue co c'o o discípulo, va 'ñenzgöbe c'e xöpüte.” Je rí xipjivi a cjanu.

¹⁹ Nuc'ua c'o discípulo o mëvi c'ua ja va xipjivi e Jesús, o ma dyät'ävi c'e jñöñü c'ü rví züpüji c'e mbaxua c'ü ni chjü Pascua.

²⁰ Nuc'ua 'ma ya vi nzhä, o mimi c'ua e Jesús cja c'e mexa ro ziji o xëdyi c'o doce o discípulo. ²¹ 'Ma ndänt'ä ma siji o xëdyi, e Jesús o xipjiji:

—Na cjuana rí xi'tsc'öji, bübütsc'ëji 'na c'ü ra nzhögügö cja o dyë c'o ra mbötcö, embeji.

²² Anguezeji 'ma o dyäräji a cjanu, me go ndumüji c'ua. O mbürü o mama nzi 'naja anguezeji mi xipjiji e Jesús:

—¿Cjo nguetscö, in Jmuts'ügö?

²³ O ndünrü c'ua e Jesús o mama:

—'Naja c'ü ya ndü'bü o xëdyi co nuzgö cja ne mojmü nu rrä sigöji, ngue c'ü ra nzhögügö c'ü. ²⁴ Nutscö rvá ëcjö cja Mizhocjimi, ra mbötcöji c'ua ja nzi ga t'opjü cja o jña Mizhocjimi. Pero juejme c'e bëzo c'ü ra nzhögügö. Xenda rvá jo c'ü dya ro jmus'ü c'e bëzo c'ü, na ngueje ra ma sufre na puncjü.

²⁵ O ndünrü c'ua e Judas nu c'ü ro nzhö'ö, o mama:

—¿Cjo nguetscö, xöpüte?

O ndünrü c'ua e Jesús o xipji:

—Ya i mantsjégue, ngue'tsc'e.

²⁶ 'Ma ndänt'ä ma siji o xëdyi, o jñü c'ua e Jesús 'na tjömech'i, o unü 'na pöjö Mizhocjimi. Cjanu o xënmbi c'o o discípulo, o xipjiji:

—Jñüji ne tjömech'i nu rrä xëñc'iji, rí siji. Nujnu ngue in cuerpogö nu.

²⁷ Cjanu o ndës'i c'ua c'e vaso. O unü 'na pöjö Mizhocjimi, cjanu unü c'o o discípulo, o xipjiji:

—Sigueji c'ü po'o nu in texeji. ²⁸ Na ngueje nujnu, ngue in tsjigö nu. Na ngue c'ü rga pjödügö in tsji rá tügö, Mizhocjimi ra tsja dya c'ua ja nzi va mama; ra perdonao dya o nzhübü na puncjü o nte. ²⁹ Rí xi'tsc'öji, ndeze dya, dya cja xe rá sigö o ndeje o uva hasta 'ma cja ra zädä c'e pa 'ma 'natjo c'ua rá cãrãji nu ja rá mandagö, c'ua ja nzi va mama Mizhocjimi c'ü mi Tatagö. Cja rá sigöji 'ma c'o cja nuevo c'o me xe rrä jo, eñe e Jesús.

Jesús anuncia que Pedro le negará

³⁰ Nuc'ua o töji 'na himno va ma't'üji Mizhocjimi. Cjanu o mbedyeji c'ua a tji, o möji cja c'e t'ëje c'ü ni chjü Olivos. ³¹ Nuc'ua e Jesús o xipjiji:

—Texets'ügueji nde rí jyëzguigöji ne xömi dya, na ngue c'ü ra tsjacügöji. Na ngueje ya t'opjü a cjava: “Rá nzhö'ö c'e mbörü ra mböt'üji. Nguet'ua c'o o ndenchjürü ra mböt'ü c'o”, eñe. ³² Pero 'ma rá tegö a nde cja c'o añima, ot'ü rá magö a ma a Galilea, ngue c'ua 'ma rí sätc'ëji nu, ya rva bünc'ö nu.

³³ O ndünrü c'ua e Pedro o xipji:

—Zö texe ra jyëts'igüjeji, pero nuzgö nunca rá jëts'igö, eñe.

³⁴ E Jesús o xipji c'ua:

—Na cjuana rí xi'tsc'ö, dya be ri huë'ë o tare ne xömi dya, 'ma ya na jñi rguí tsädä c'ü dya in pãcãgö.

³⁵ O mama c'ua e Pedro:

—Zö rá tügö co nu'tsc'e, pero nunca rá cädägö c'ü rgá pãc'ãgö, eñe c'ü.

Xo nde va mantjo c'ua texe c'o discípulo.

Jesús ora en Getsemaní

³⁶ Nuc'ua o möji nu ja mi chjü Getsemaní. Nuc'ua e Jesús o xipji c'o o discípulo:

—Mimiji va, ndeze c'ü rá magö a manu, rá ma ötü Mizhocjimi c'ü mi Tatagö, eñe.

³⁷ Nuc'ua e Jesús o zidy e Pedro 'ñe nza yeje c'o o t'i e Zebedeo. O mbürü o ndumü c'ua e Jesús, y me mi cijñi na puncjü. ³⁸ Nuc'ua o xipjiji:

—Me rí ndumügö, rí sö ra mbötcügö c'ü rgá sentiogö. Chepquetjoi va, dya rí tji, eñe e Jesús.

³⁹ Xe go ma c'ua xe ts'iquë a ma a xo'ñi, o ndüne a jömü, o dyötü Mizhocjimi o mama:

—Mi Tatats'ügö, 'ma ra sö, rí ts'a's'ü c'ü dya ra zädä c'ü rá sufregö. Pero dya rí tsjague c'ua ja rgá negö, tsjague c'ua ja nzi gui ñegue, eñe e Jesús va dyötü Mizhocjimi.

⁴⁰ O nzhögü c'ua e Jesús nu ja mi cãrã c'o jñi o discípulo, o 'ñe chöt'ü ya nde vi tñjo c'o. E Jesús o xipji c'ua e Pedro:

—¿Cjo dya mi sö rvi chepquegöji 'na ts'indajme c'ü dya rvi tcejje? ⁴¹ Dya rí tji. Dyötqueji Mizhocjimi ngue c'ua dya ra ndö'c'ëji c'ü dya jo. Já, a mbo in mün'c'ëji in neji c'ü dya rí tji ngue c'ua rí dyötqueji Mizhocjimi. Pero yo in cuerpoji, ya mbo o cuë yo, embeji c'o.

⁴² Nuc'ua o ma na yeje, o ma dyötü Mizhocjimi o ma-
ma:

—Mi Tatats'ügö, 'ma dya sö ra cjugü c'ü rá sufre, rí ne rá sufregö 'ma. Na ngue je rí negö rí tsjacö c'ua ja nzi gui ñegue, eñe e Jesús va dyötü Mizhocjimi.

⁴³ O nzhogü c'ua na yeje, o ñ chöt'ütjo ya ma ñtjoji na yeje, na ngueje me mi tågäji na puncjü o t'ñji. ⁴⁴ Ndo zogütjoji c'ua, o ma dyötü Mizhocjimi c'ü na jñi, o mantjo c'ua ja nzi va mama 'ma ot'ü. ⁴⁵ Nuc'ua ndo go nzhogü go ñtjo c'ua cja c'o o discípulo, o xipjiji:

—¿Cjo xe in ñcjeji 'ñe in söyaji? Maco ya zädä ne ndajme nu ra nzhögügöji nutscö rvá ñcjö cja Mizhocjimi. Ra nzhögügöji cja dyë c'o nte c'o me cja na s'o. ⁴⁶ Ya va säjä nu ra nzhögügö. Nguéc'ua rí ñangaji; rá chjëji.

Llevan preso a Jesús

⁴⁷ 'Ma ndänt'ä ma ña e Jesús, o säjä e Judas c'ü mi ngue 'naja c'o doce discípulo. Ma dyoji na puncjü nte c'o vi ndjäjä c'o ndamböcjimi, 'ñe c'o tita c'o pje nde mi pjëzhi cja c'e jñiñi, ma jünji tratjëdyi 'ñe ngarrote. ⁴⁸ E Judas c'ü ro nzhö e Jesús, ya vi xipji a cjava c'o nte c'o mi pöji:

—Nu c'ü rá tjünegö, ngue c'ü in jonnc'ejji c'ü.

Nguéc'ua rí pënc'h'iji c'ü, embeji.

Nguéc'ua ya mi päxtjo c'ua c'o nte.

⁴⁹ Nuc'ua e Judas ixco sätjo cja e Jesús, o zengua. Jo ni zü'tp'ü c'ua o jmi. ⁵⁰ Nuc'ua e Jesús o xipji:

—¿Pje vi 'ñecje, bëzo?

Nuc'ua o säjä c'o nte, ixco pënc'h'iji c'ua e Jesús ngue c'ua ro zidyiji.

⁵¹ Nuc'ua 'naja c'o mi dyoji e Jesús o ngübü c'ü o tratjëdyi, o mbetspi 'naja o ngö 'naja c'o o mbëpji c'ü mi mero ndamböcjimi. ⁵² Nuc'ua e Jesús o xipji:

—Tsöt'ü nin chjëdyi c'ua ja mi o'o. Na ngueje texe c'o ra pö't'unte co tjëdyi, tjëdyi rguí nzhü c'o. ⁵³ ¿Pje in mangue? ¿Cjo dya sö rá ötcö c'ü mi Tatagö, angueze ixta ndjäjä c'ü ra cjugü doce mil o anxe ra ñ mböxcüji? Já, sö. ⁵⁴ Pero 'ma ra ñ c'o anxe, ja rgá zädä 'ma yo ya t'opjü yo ni jyödü rá sufregö.

⁵⁵ Nuc'ua c'e ndajme c'ü, o mama e Jesús o xipji c'o nte:

—¿Ja cja c'ü in cjagueji? Maco i pedyejji cja c'in jñiñiji va ñ sücöji nza cja 'ma ri nguezgö 'na mbë'ë, va jünji in chjëdyiji 'ñe in ngarroteji. Pama mi cärägöji cja c'e templo mi jí'tsc'öji, maco dya mi pënzhuigöji 'ma. ⁵⁶ Pero texe yo, ya va sädä yo, ngue c'ua ra zädä c'ü o dyopjü c'o profeta, embeji.

Nuc'ua texe c'o discípulo o c'ueñeji o zogüji e Jesús.

Jesús delante de la Junta Suprema

⁵⁷ 'Ma ya vi pënc'h'iji e Jesús, o zidyiji cja e Caifás c'ü mi mero ndamböcjimi, nu ja ya vi jmurü c'o tita 'ñe c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi. ⁵⁸ 'Ma ya mi pöji, e Pedro mi bëpjtjo na jë, hasta 'ma o zät'ä nu cja c'ü o tji c'ü mi mero ndamböcjimi. O cjugü c'ua e Pedro a mbo, o ma mimi nu ja ma cã c'o mbëpji, ngue c'ua ro nu'u pje ro tsjapüji e Jesús.

⁵⁹ Ma cã nu, c'o ndamböcjimi 'ñe c'o 'ñaja c'o ya vi jmurü ro jñünpüji ngüenda e Jesús. Nuc'ua mi jodüji testigo c'o ro xosp'ü o buëchjine e Jesús, ngue c'ua ro bö't'ü. ⁶⁰ Pero dya mimi yeje testigo c'o ro mama 'natjo o jñavi. Nuc'ua 'ma ya vi mezhe ts'ë, o ëjë c'ua yeje testigo o 'ñe ngöt'üvi o mamavi:

—Nujne Jesús o mama a cjava: "Sö rá yä'tp'ägö nu o templo Mizhocjimi. Nuc'ua jñipatjo rá jübä ngue c'ua ra jyärätjo na yeje", eñe.

Nuc'ü, ngue c'ü o mama c'o testigo.

⁶² O böbü c'ua c'ü mi mero ndamböcjimi o xipji e Jesús:

—¿Cjo dya sö rí chjünrügue? ¿Pje in mangue co nu-
jyo jña yo na xi'tsc'ejji?

⁶³ Pero e Jesús dya go ndünrö c'ü. Nuc'ua c'ü mi mero ndamböcjimi o dyönü o xipji:

—Xitsijme nza mbärä Mizhocjimi c'ü bübü a jens'e, ¿cjo ngue'tsc'e Cristo c'ü ngue o T'i Mizhocjimi, o jiyö?

⁶⁴ O ndünrö c'ua e Jesús o xipji:

—C'ua ja gui mangue, nguezgö. Nutscö rvá ñcjö cja Mizhocjimi, rí jñandgöji rva ñcjö cja ngömü a jens'e. Rí jñandgöji ri pë'sc'ö texe poder cja o jodyë Mizhocjimi c'ü me na zëzhi.

⁶⁵ Go üdü c'ua c'ü mi mero ndamböcjimi, go ts'üdü c'o o bitu c'o mi je'e c'ü, o mama:

—I dyäräji o zadü Mizhocjimi nu. ¿Pje xe ni jyongöji o testigo? Cja i dyäräji ya zadü Mizhocjimi nu. ⁶⁶ ¿Pje xo in mangueji?

O ndünrö c'ua anguezeji o mamaji:

—Pë's'i nu s'ocü c'ü rguí bö't'ü nu, eñe c'o ma jünpü ngüenda e Jesús.

⁶⁷ Jo nu zosp'üji c'ua a jmi e Jesús. Bübü c'o mi ya'bü co punte, 'ñaja c'o mi pjë'chp'i a jmi c'ü dya mi janda e Jesús cjó mi ngue. ⁶⁸ Nguéc'ua mi xipjiji e Jesús:

—Maco in mangue ngue'tsc'e e Cristo, rí xitscöjme cjó ngue c'ü na pjë'chc'i in jmi dya.

Pedro niega conocer a Jesús

⁶⁹ E Pedro ya vi mintjo nu cja c'e tji. Mi bübü nu 'na ndixü c'ü mi pëpji nu. Nu c'e ndixü o chëzhi a jmi e Pedro, o xipji:

—Nu'tsc'e, xo mi dyocjevi e Jesús nu menzumü a Galilea.

⁷⁰ O ngädätjo c'ua e Pedro o mama:

—Dya rí pärägö pje pjëzhi c'ü in mangue.

Nde go dyärätjo c'ua texe c'o mi cärä nu.

⁷¹ Nuc'ua e Pedro o mbedye c'ua cja c'e ngoxtji. Mi bübü nu c'ü 'na ndixü c'ü xo mi pëpji nu. Angueze o jñanda e Pedro mi böbü nu, nguec'ua va xipji c'o mi cärä nu:

—Xo 'ñe ne bëzo nu, nde mi bübüvi e Jesús nu menzumü a Nazaret, eñe.

⁷² E Pedro o yepe o ngädätjo c'ua, o mama:

—C'ua ga mbärä Mizhocjimi, dya rí pärägö ne bëzo nu.

⁷³ Dya mezhe c'ua o chëzhi a jmi e Pedro nu c'o mi böntjo nu, o xipjiji:

—Na cjuana xo ngue'tsc'e 'naja yo o dyoji nu, na ngueje c'ua ja gui ña, ixi 'mã'tc'ätjo.

⁷⁴ Nuc'ua e Pedro o mama:

—C'ua ga mbärã Mizhocjimi, dya rí pärgö ne bëzo nu. 'Ma dya cjuana c'ü rí xi'tsc'öji, ra zücö 'ma c'ü.

Jo ni huë c'ua 'na tare. ⁷⁵ O mbeñe c'ua e Pedro c'o jña c'o vi xipji e Jesús c'ü dya be ri huë tare 'ma ya na jñi rí ngädä c'ü mi pärã. Cjanu o mbedye c'ua e Pedro a tji, me go huë c'ua co texe o mü'bü.

Jesús es entregado a Pilato

27 Nuc'ua c'ü xörü, texe c'o ndamböcjimi 'ñe c'o tita cja c'e jñiñi mi pötma dyüt'üji ja rvá tsjapüji e Jesús ngue c'ua ro mböt'üji. ² O jyüt'p'üji c'ua o dyë e Jesús, cjanu zidyiji a ma cja e Pilato c'ü mi gobernador.

La muerte de Judas

³ Nuc'ua 'ma o mbärã e Judas c'ü vi jñünpüji ngüenda e Jesús ro bö't'ü, me co nguiñi c'ua c'ü, na ngue vi nzhö'ö. Nuc'ua cjanu o jñünü c'ua c'o treinta merio o plata o ma zogütjo cja c'o ndamböcjimi, 'ñe c'o tita, cjanu o mama:

—Ró cjägö c'o na s'o. Na ngue ró nzhö'ö c'ü ra bö't'ü 'na bëzo c'ü dya pje tsja, eñe c'ü.

Anguezeji cjanu o mamaji c'ua:

—¿Pje pë'sc'ü rá nugöjme? Nu'tsc'e rí ñu'u ja rguí tsjapü.

⁵ Nuc'ua e Judas o mbozö c'o merio a mbo cja c'e templo. Cjanu o ma c'ua, o ma ngant'atsjé tjüjmü o dyizi, cjanu o chjüns'ütsjé cja 'na za'a.

⁶ Nuc'ua c'o ndamböcjimi o mbëchiji c'o merio, cjanu o mamaji:

—Nguejyo o 'nömü 'na nte c'ü rguí bö't'ü. Nguec'ua dya ra sö rá üt'üji nu ja quiji c'o ni mbeñeji Mizhocjimi. Na ngue je ga mama a cjanu ín leyji, eñeji.

⁷ Nuc'ua 'ma ya vi ñaji, cjanu o jñüji c'o merio, o ma ndömüji c'ü o juajma 'na bëzo c'ü mi ät'ä o traste. O ndömüji ngue c'ua je ro dyögüji nu, c'o dya ri menzumü cja c'e ndajñiñi c'ü. ⁸ Nguec'ua c'e juajma c'ü, xe ni chjütjo dya: "Juajma c'ü o 'nömü co c'ü vi nzhü 'na nte." ⁹ Je va cjanu va zädä o jña Mizhocjimi c'ü vi mama c'e profeta Jeremías: "C'o o mboxbëche e Israel o mamaji c'ü mi muvitjo treinta merio o plata c'e nte c'ü. Nguec'ua o ngö't'üji, cjanu o nguis'iji c'o merio.

¹⁰ Nuc'ua co c'o merio, o ma ndömüji c'ü o juajma c'e bëzo c'ü mi ät'ä o traste, o ndömüji c'ua ja nzi va xitsi Mizhocjimi ro tsjapüji c'o merio", eñe e Jeremías. Nguec'ua 'ma o ndömüji c'e juajma, o zädä c'e jña c'ü vi mama e Jeremías.

Jesús ante Pilato

¹¹ E Jesús ma böntjo a jmi c'e gobernador c'ü mi chjü Pilato. Nuc'ua c'e gobernador o dyönü o xipji:

—¿Cjo ngue'tsc'e o rey yo menzumü a Israel?

O ndünrö c'ua e Jesús o xipji:

—Jã, c'ua ja gui mangue, nguetscö.

¹² Nuc'ua c'o ndamböcjimi 'ñe c'o tita o ngöt'üji e Jesús cja c'e gobernador, pero e Jesús dya mi tjünrö c'ü. ¹³ Nuc'ua e Pilato c'ü mi gobernador o xipji:

—¿Cjo dya ín ärague texe yo pje nde xi'ts'ijji?

¹⁴ Pero dya go ndünrö e Jesús ne ri 'naja jña c'o pje nde ma xipjiji. Nguec'ua c'e gobernador, dya mi pärã pje ro nguiñi.

Jesús es sentenciado a muerte

¹⁵ Tsjë'ma mi cjaji c'e mbaxua c'ü ni chjü Pascua, y xo mi cja c'o nte mi ötüji 'na favor c'e gobernador. Mi ötüji ro 'ñeme libre 'naja bëzo c'ü ma o'o a pjörü. Y c'e gobernador cja rrü 'ñeme c'ua libre c'e nte. ¹⁶ C'o pa c'o, ma o'o a pjörü 'na bëzo c'ü mi chjü Barrabás c'ü me mi nântji ma s'o. ¹⁷ C'o ndamböcjimi 'ñe c'o tita, mi mbidaji e Jesús, nguec'ua va nzhöji cja e Pilato. E Pilato o unü ngüenda pje vi nzhöji, nguec'ua va dyönüji:

—¿Ja ngue c'ü ín negueji rá pjongü cja ne pjörü ra ma libre? ¿Cjo ngue e Barrabás o ngue e Jesús nu xiji Cristo?

¹⁹ Ma jü'ü e Pilato nu ja mi jün ngüenda. Nuc'ua c'ü nu su e Pilato o mbenpe 'na jña, o xipji: "Dya pje rí tsjapü c'e bëzo c'ü dya pje tsja c'o na s'o. Na ngueje mi xömü ró cjinch'i angueze, me ró sufre rvá cjinch'i", eñe c'e ndixü. Nguec'ua e Pilato xenda mi ne ro 'ñeme libre e Jesús.

²⁰ Pero c'o ndamböcjimi 'ñe c'o tita mi üt'üji c'o nte ro dyötüji e Pilato ro 'ñeme libre e Barrabás, y xo ro dyörüji c'ü ro mböt'üji e Jesús. ²¹ Cjanu o mama c'ua e Pilato o xipjiji:

—¿Ja ngue c'ü ín negueji rá eme libre?

Anguezeji nzhangua ndünröji c'ua:

—Rí 'ñeme libre e Barrabás, eñeji.

²² Nuc'ua e Pilato o mama:

—¿Pje rá cjapcö 'ma ne Jesús nu xiji e Cristo?

Cjanu o mama c'ua texe c'o nte:

—Chät'ä cja ngronsi nu.

²³ Nuc'ua e Pilato o mama:

—¿Pje ni mbë c'ü na s'o c'ü o tsja nu?

Anguezeji xenda go mapjüji na jens'e o mamaji:

—Mangue ra dät'ä cja ngronsi nu, eñeji.

²⁴ Nuc'ua o nu'u e Pilato c'ü dya mi sö ja rvá tsjapü, ro 'ñeme e Jesús. Na ngue xenda mi huëñi c'o nte, 'na ro tsjaji o dyëji. Nguec'ua e Pilato o ma tjë 'na mojmü o ndeje, cjanu o xindyë a jmi cja c'o nte, o mama:

—Ra bö't'ü ne bëzo c'ua ja nzi gui mangueji, pero dya pje rí tö'tp'ügö nada nu. Nguec'ua rí xindyëgö c'ü rguí pärägueji c'ü dya rí pë'sc'ö ín s'ocü; ngue'tsc'eji ín pë's'i nin s'oqueji c'ü ra bö't'ü nu, eñe e Pilato va xipji c'o nte.

²⁵ Cjanu o ndünrö c'ua texe c'o menzumü a Israel o mamaji:

—Dya ra tsja, nguezgöjme rá tuns'ü ín nzhubüjme c'ü rguí bö't'ü nu. Xo 'ñe c'o ín ch'igöjme xo ra nguejmeji responsable. Xo 'ñe c'o ín bëchejme.

²⁶ Nuc'ua e Pilato o 'ñeme c'ua libre e Barrabás c'ua ja va dyörü c'o nte. Cjanu o manda c'ua e Pilato o ndas'üji e Jesús co chirrio. Nuc'ua 'ma o nguarü o

ndas'üji, cjanu o nzhöji e Jesús ngue c'ua ro ma ndät'äji cja ngronsi.

²⁷ Nuc'ua c'o o tropa c'e gobernador o zidyiji e Jesús o möji cja c'ü o palacio. Nzhangua jmurü c'ua texe c'o tropa c'o mi cãrã nu. ²⁸ Cjanu o ts'osp'üji c'ua c'o o bitu e Jesús. Cjanu o jyecheji c'ua 'naja bitu c'ü ma mbaja. ²⁹ Nuc'ua o dyät'äji 'na corona c'ü mi dyavo bidyi, cjanu jñu'tp'üji a ñi e Jesús. Cjanu o ngö'tp'üji 'na xitji cja o jodyë e Jesús. Nuc'ua cjanu o ndüñijömjüji a jmi, me mi pãtãji mi xipjiji:

—Nu'tsc'e o reys'tügue yo menzumü a Israel, sido rí mandague, mi embeji ma tsjapüji burla.

³⁰ Me mi sos'üji, y o jñünbüji c'ua c'e xitji c'ü vi ngö'tp'üji a dyë. Co nuc'ü, mi ya'p'üji a ñi. ³¹ Nuc'ua 'ma o nguarü o eñbeji, o ts'osp'üji c'ua c'e mbabitu c'ü vi jyecheji. Cja ndo nu jyecheji c'ua c'o o bitutsjë. O zidyiji c'ua nu ja ro ma ndät'äji cja ngronsi.

La crucifixión

³² Nuc'ua 'ma ya ma pedyeji cja c'e ndajñiñi, o chjëji 'na bëzo c'ü mi chjü Simón, c'ü mi menzumü a Cirene. Nuc'ü, o tsjapüji o nduns'ü c'e ngronsi c'ü mi tuns'ü e Jesús c'ü rví ndät'äji.

³³ O zät'äji c'ua, nu ja ni chjü'ü Gólgota c'ü ne ra mama: T'ejeñinte. ³⁴ Nuc'ua mi unüji e Jesús ro zi o vino c'ü vi chjanbaji c'ü ma cjö'ö. 'Ma mü o zö, dya go ne go zi c'ü.

³⁵ Nuc'ua c'o tropa 'ma o nguarü o ndät'äji e Jesús cja c'e ngronsi, o eñeji c'ua, cjó ngue c'ü ro tsjapü o cjava c'o o bitu e Jesús. Nguec'ua va zädä c'o vi mama 'na profeta: "O eñeji cjó ngue c'o ro ngana c'o ín bitugö", eñe cja o jña Mizhocjimi c'ü o dyopjü c'e profeta.

³⁶ Cjanu o mintji nu, mi pjörütjoi e Jesús. ³⁷ Cjanu o cuatüji a ñi c'e ngronsi c'ü mi t'opjü, ngue c'ua ro 'mãrã pje vi tjünpü ngüenda angueze. Mi t'opjü a cjava: "Nujnu, ngueje e Jesús nu o rey yo menzumü a Israel."

³⁸ Nuc'ua xo ndät'äji nu, yeje mbë. 'Naja c'ü o ndät'äji bëxtjo cja o jodyë e Jesús, 'naja c'ü o ndät'äji c'ü 'nanguarü. ³⁹ Nu c'o mi cjogü nu, me mi juant'ü a ñi ma zadüji e Jesús, mi xipjiji:

—Nu'tsc'e mi mangue rvi yä't'ä c'e templo, y c'ü na jñi nu pa rvi cjuatü rvi jyäbätjo na yeje. 'Ma ngue'tsc'e o T'itsc'e Mizhocjimi, 'ñemetsjë dya, dyagü cja ne ngronsi, mi embeji e Jesús.

⁴¹ Xo ma mantjo c'ua c'o ndamböcjimi, 'ñe c'o xöpüte, 'ñe c'o fariseo, 'ñe c'o tita. Me mi cja'püji burla e Jesús, mi mamaji:

⁴² —Maco o mbös'ü na puncjü o nte nu, maco dya sö ra 'ñemetsjë ra dagü cja ne ngronsi. 'Ma ngueje nu ra manda a Israel nu, ra dagü dya 'ma cja ne ngronsi, ngue c'ua rá ejmegöji 'ma nu. ⁴³ Maco mi ench'e o mü'bü Mizhocjimi nu, na ngueje mi mama nu: "Nguezgö o T'izügö Mizhocjimi", mi eñe nu. Nguec'ua 'ma s'ia Mizhocjimi nu, sö ra ë dya Mizhocjimi ra 'ñe 'ñeme cja ne ngronsi, mi eñeji ma tsjapüji burla.

⁴⁴ Nuc'ua c'o ye mbë c'o 'natjo c'ua vi ndät'äji e Jesús, xo nde ma xitjo c'ua c'o na s'o jña c'o.

Muerte de Jesús

⁴⁵ Nuc'ua 'ma cja vi zünütjo jñisiarü, o bëxömmü c'ua textjo cja ne xoñijömmü, hasta 'ma cja zünü jñi c'ü nzhä.

⁴⁶ Nuc'ua 'ma ya mi ngue ro zünü jñi c'ü nzhä, o mapjü c'ua na jens'e e Jesús o mama:

—Elí, Elí, lama sabactani, mi eñe.

C'e jña ne ra mama: "Nu'tsc'e ín Mizhocjimits'ügö, ín Mizhocjimits'ügö, zjenga i jyëzguigö?"

⁴⁷ C'o mi cãrã nu, o dyäräji c'o vi mama e Jesús. Bübü anguezeji c'o o mama c'ua:

—Nujnu, ma't'ü e Elías rguí 'ñeje a jens'e.

⁴⁸ Cjanu o cjuan'di c'ua 'naja anguezeji, o ma cãjä c'ua 'naja esponja. Cjanu o ngant'a cja vinagre, cjanu o ngãsp'ã cja 'na xitji, mi unüji e Jesús ro züt'ü. ⁴⁹ Pero c'o 'ñaja mi mamaji:

—Jyëzi, rá nuxãji cjo ra ëjë e Elías ra 'ñe 'ñeme nu.

⁵⁰ Nuc'ua e Jesús ndo go yepco mapjütjo na jens'e, ix-co ndütjo c'ua. ⁵¹ Nzi va ndü e Jesús, o chödü a nde c'e manta c'ü mi 'nüns'ü a mbo cja c'e templo, c'ü mi cjet'ü nu ja me ma sjü. O xüt'ü ndeze nu ja mi 'nüns'ü hasta a jömmü. Go mbi c'ua na zëzhi ne xoñijömmü, go chädatsjë c'o ndojo. ⁵² C'o panteón nu ja mi cöt'üji o añima, go xogü c'o. Go yepe go mintjo na puncjü c'o nte c'o mi ejme Mizhocjimi c'o ya vi ndü. ⁵³ 'Ma mü o te e Jesús, cja xo mbedyeji c'ua anguezeji nu ja vi ngöt'üji, cjanu o möji c'ua a Jerusalén c'ü ngue o ndajñiñi Mizhocjimi. Na puncjü nte c'o mi cãrã nu, c'o o ndäcä anguezeji c'ü ya vi tetjoi.

⁵⁴ C'ü o xo'ñi c'o tropa, 'ñe c'o o tropa c'o mi pjörü e Jesús, o unüji ngüenda c'ü mi mbi ne xoñijömmü, 'ñe c'o pje nde mi cja. Me go zü c'ua c'o, go mamaji:

—Na cjuana mi ngue o T'i Mizhocjimi nu, eñeji.

⁵⁵ Ma jë ts'ë cja c'e ngronsi, mi cãrã na puncjü o ndixü, mi jandaji e Jesús. Anguezeji mi pöji e Jesús ndeze a Galilea, mi pjös'üji c'ü. ⁵⁶ Cja c'o ndixü c'o, mi bübü nu e María Magdalena, 'ñe e María c'ü nu nana e Jacobo 'ñe e José. Xo mi bübü nu, c'ü nu su e Zebedeo.

Jesús es sepultado

⁵⁷ Mi bübü 'na bëzo c'ü mi chjü José c'ü mi menzumü a Arimatea. Mi pë's'i na puncjü o merio. Nu c'e bëzo mi ätpä o jña e Jesús. 'Ma ya vi nzhä, o ma c'ua e José cja e Pilato, o ma dyötü c'ü o cuerpo e Jesús. Nuc'ua e Pilato o manda ro unüji c'e cuerpo. ⁵⁹ Nuc'ua e José o ndunü c'ü o cuerpo e Jesús, cjanu o mböch'ü 'na t'öxbitu. ⁶⁰ E José mi pë's'i 'na cueva c'ü dya cjó be mi cöt'üji nu, vi manda ro dyöt'üji cja peña. Je o ma ngöt'ü c'ua nu, c'ü o cuerpo e Jesús. Cjanu o ngot'ü c'ua co 'na tralaja. Cjanu o ma c'ua c'ü. ⁶¹ Nuc'ua e María Magdalena, 'ñe c'ü 'na María, o mintjovi a jmi cja c'e cueva.

La guardia delante del sepulcro de Jesús

⁶² Nu c'e pa c'ü, ngue 'ma mi preparao c'o menzumü a Israel, na ngue c'ü na jyas'ü mi ngue c'e pa 'ma söyaji. Nuc'ua c'ü na jyas'ü, c'o ndamböcjimi 'ñe c'o fariseo o möji cja e Pilato, o xipjiji:

—Nu'tsc'e nin t'ecjañödmü, cja ró mbennc'öjme ja va mama c'e dyonpüte Jesús 'ma xe mi büntjo. O mama: "Ma ya rguí zö'ö jñipa 'ma rá tügö, rá tetcjö", eñe c'ü. ⁶⁴ Nguéc'ua rí mandague ra ma mbörüji cja c'e cueva hasta 'ma cja ra zö c'o jñipa. Na ngue 'ma jiyö, 'na ra ëjë c'o o discipulo ra 'ñe ngüs'üji c'e añima. Nuc'ua c'o discipulo ra xiji yo nte: "Ya tetjo e Jesús a nde cja c'o añima", ra 'ñeñeji. Nu 'ma rga cjanu, xenda ra dyonpüji 'ma yo nte, que na ngue 'ma mi büntjo c'ü, eñe c'o ndamböcjimi 'ñe c'o fariseo va xipjiji e Pilato.

⁶⁵ Cjanu o mama c'ua e Pilato:

—Rá da'ceji tropa ra ma mbörüji. Möji co anguezeji, tsjaji c'ua ja gui mbeñegueji, ngue c'ua dya cjó ra sö ra 'ñe ngüs'ü c'e añima.

⁶⁶ Nuc'ua o möji anguezeji. Y pa dya cjó ro 'ñe ndörü c'e cueva, o meyaji c'ua c'e tralaja, cjanu o ngamaji c'o tropa o mbörüji nu.

La resurrección de Jesús

28 Nuc'ua 'ma ya vi cjogü c'e pa 'ma mi söyaji, 'ma ya ma jya's'ü c'ü ot'ü pa'a nu ngo'o, o ëjë c'ua e María Magdalena, 'ñe c'ü 'naja María ro 'ñe nu'uvi c'e cueva. ² Nuc'ua o ëjë c'ua 'naja c'o o anxe Mizhocjimi, vi 'ñeje a jens'e o 'ñe chjen'chp'e c'e tralaja c'ü mi cjot'ü c'e cueva. Co nu c'ü vi 'ñe chjen'chp'e c'e tralaja, o mbi'i ne xoñijödmü. Nuc'ua c'e anxe cjanu mimi c'ua a xes'e cja c'e tralaja. ³ C'e anxe me mi juëns'i nza cja 'ma go juë's'i e dyebe. C'o o bitu me mi jyaxtjo nza cja xitsji. ⁴ Nu c'o tropa 'ma o jñandaji c'e anxe c'ü vi 'ñe a jens'e, me co mbi'ch'i va pizhiji c'ua, y me co privaji. ⁵ Nuc'ua c'e anxe o xipji c'o ndixü:

—Rí pãrãgö in jodüguevi e Jesús c'ü o ndät'äji cja ngronsi. Pero dya rí süguevi, na ngueje dya cja bünc'ua c'ü; ya tetjo c'ua ja nzi va mama. Chjä'dä rí ñu'uvi nu ja ngöt'üji. ⁷ Nuc'ua 'ma rí cjuarü rí ñuvi, rí mëvi na niji rí ma xipjivi c'o o discipulo e Jesús c'ü ya tetjo. Xipjiji c'ü ra ot'ü angueze ra ma a Galilea, je ra chjëji nu. Ya ró xi'ts'ivi, eñe c'e anxe.

⁸ Nuc'ua c'o ndixü ixco mbedyevi c'ua cja c'e cueva. Me mi süvi, me xo mi mäjävi. O mëvi c'ua na niji ro ma xipjivi c'o discipulo c'o jña c'o vi dyärävi. ⁹ 'Ma ndänt'ä ma mëvi, cjanu o ë c'ua e Jesús o 'ñe chjëji o zenguavi. Nuc'ua anguezevi o chëzhivi a jmi, o ndüñijödmü o

nda'p'üvi a ngua, o ma't'üvi c'ua. ¹⁰ E Jesús o xipji c'ua c'o ndixü:

—Dya rí süguevi. Mëvi rí ma xipjivi c'o mi cjuarmaji ra möji a Galilea, je rá chjëjme nu.

Lo que contaron los soldados

¹¹ Nuc'ua 'ma ya vi ma c'o ye ndixü, ja nzi c'o tropa c'o mi pjörü c'e cueva o möji a ma a Jerusalén, o ma ngös'üji c'o ndamböcjimi texe c'o vi ts'a. ¹² Nuc'ua c'o ndamböcjimi o jmurüji c'ua co c'o tita. Nuc'ua 'ma o nguarü o ñatsjëji, cjanu o unüji na puncjü o merio c'o tropa, cjanu o xipjiji:

—Nu'tsc'ejí rí xipjiji yo nte c'ü o ëjë c'o o discipulo e Jesús mi xödmü, o 'ñe ndunüji c'ü o cuerpo 'ma ya vi zü'ceji t'jji. ¹⁴ Nu 'ma ra mbãrã c'e gobernador c'ü vi ñc-jeji, jo rá ma jo'tp'ügöjme c'ü. Nguéc'ua dya rí sügueji, embeji c'o tropa.

¹⁵ Nuc'ua c'o tropa o nguiji c'ua c'o merio. Cjanu o ma tsjaji c'ua ja nzi va manda c'o ndamböcjimi. O xipjiji c'o nte c'ü vi 'ñeje c'o o discipulo e Jesús, vi 'ñe ndunüji c'ü o cuerpo. Nguéc'ua hasta yo pa dya, xe mantji cja yo menzumü a Israel c'ü o ma ngüs'üji c'ü xödmü c'ü o cuerpo e Jesús.

Jesús comisiona a los apóstoles

¹⁶ Nuc'ua c'o once discipulo cjanu o möji a ma a Galilea cja c'e t'eje nu ja ya vi xipjiji e Jesús ro möji.

¹⁷ Nuc'ua 'ma o jñandaji e Jesús, cjanu o ndüñijödmüji o ma't'üji. Pero bübü c'o discipulo c'o mi yembeñe mi mamaji:

—Pãrã, ¿cjo ri ngue e Jesús nu?, mi eñe c'o.

¹⁸ Nuc'ua e Jesús o chëzhi a jmi anguezeji, o zopjüji o xipjiji:

—Nutsco ya nde ch'acügö texe poder c'ü na zëzhi a jens'e, 'ñe cja ne xoñijödmü. ¹⁹ Nguéc'ua nu'tsc'ejí rí möcjeji cja yo nte yo cãrã texe cja ne xoñijödmü, rí xöpüji o jña Mizhocjimi ngue c'ua ra 'ñejmezüji. Y 'ma rí jichiji cja ndeje, rí ñänbãji o tjü Mizhocjimi c'ü mi Tata, 'ñezgö nu T'izü, 'ñe o Espíritu. ²⁰ Rí xöpüji yo nte ra tsjaji texe c'o ya ró xi'ts'iji. Jñunt'ü in mün'ceji nutsco rí bübü co nu'tsc'ejí textjo yo cjë, hasta 'ma ra nguarü ne xoñijödmü, dya rá jëtsc'iji. Je rga cjanu, amén.

SAN MARCOS

Juan el Bautista predica en el desierto

1 Rá xi'tsc'öji ja ga cja e Jesucristo c'ü o T'i Mizhocjimi. Ne historia o mbürü 'ma mi zopjü e Juan c'o nte, c'ua ja nzi va dyopjü mi jinguã e Isaías c'ü mi profeta. O dyopjü a cjava:

Dyärä, ró juajnügö 'na bëzo ra zopjü yo nte ra xipjiji in jñagö.

Ra ot'ü in xo'ñigue ngue c'ua 'ma rí mague, ya rguí bübü dispuesto yo nte ra dyä'tc'äji.

³ Ri bübü 'na nte c'ü je ra mapjü cja ndajyadü, ra mama a cjava:

"Rí jyëzigueji c'e 'ñiji c'ü na s'o, na ngueje ya ngue ra ëjë c'ü in Jmugöji c'ü bübü a jens'e", ra 'ñeñe c'e nte.

⁴ Mi ngueje e Juan c'ü o mapjü a cjanu. O ma cja ndajyadü o ma jichi c'o nte cja ndeje. O zopjüji o xipjiji:

—Ra nzhogü in mü'büji, rí jiji, ngue c'ua Mizhocjimi ra perdonao in nzhubügueji, eñe.

⁵ Texe c'o mi cärä a Judea 'ñe cja c'e jñiñi a Jerusalén o möji cja c'e ndajyadü o ma dyäräji c'o mi mama e Juan. O mamaji c'o na s'o c'o mi caji. Nuc'ua e Juan o jichiji cja c'e ndare c'ü ni chjü a Jordán.

⁶ E Juan mi je'e 'na bitu c'ü vi t'ät'ä o xi o camello, y mi nzünt'ü 'naja xipjadü. Mi sa'a c'o mi nza cja o t'ünxü 'ñe mi si o òt'apjü ngüjnü. ⁷ O mama a cjava e Juan o xipji c'o nte:

—Ra ëjë 'naja bëzo c'ü me pjëzhi na nojo; nutscö rí menutjogö que na ngueje 'na mbëpji. Bübü o mbëpji c'o o cjaja c'ü nu lamu, xäpcäji o correa cja o tjiä c'ü nu lamu ga mbös'ü. Nutscö, dya pje pjëtscö rá pjöscö a cjanu nu c'ü va ëjë. ⁸ Nutscö rí jichi co ndeje yo nte. Pero nu c'ü cja va ëjë, 'ma rí 'ñench'e in mü'büji angueze, nuc'ü, ra dya'c'üji o Espiritu Mizhocjimi c'ü.

El bautismo de Jesús

⁹ E Jesús ma bübü a Nazaret c'ü tsja a Galilea. O ë 'na nu pa, o mbedye o ma nu ja ma bübü e Juan. E Juan o jichi cja c'e ndare a Jordán. ¹⁰ Nuc'ua e Jesús, 'ma o mbes'e cja c'e ndeje o jñanda c'ua o xogü a jens'e. Xo o jñanda ma sjöbü o Espiritu Mizhocjimi nza cja 'na mbaro, ma ë ndägä a xes'e angueze. ¹¹ O dyäräji c'ua 'naja c'ü o ña a jens'e o mama:

—Ngue'tsc'e in Ch'itsc'ö, me rí s'iyats'ü, me rí mä'c'ägö.

Tentación de Jesús

¹² Nuc'ua o Espiritu Mizhocjimi o ndäjä e Jesús, o ma cja 'na ndajyadü. ¹³ O mezhe nu cuarenta pa'a. Mi cärä

nu, c'o animal c'o na sate. Xo mi bübü nu, e Satanás nu c'ü dya jo; mi xipji e Jesús c'ü ro tsja c'o na s'o. Nuc'ua o ë c'ua c'o o anxe Mizhocjimi, o ë mbös'üji e Jesús.

Jesús comienza su trabajo en Galilea

¹⁴ 'Ma o ngot'üji e Juan a pjörü, nuc'ua e Jesús o nzhogü o ma cja c'e xoñijömü a Galilea. Mi zopjü o jña Mizhocjimi c'o nte, mi xipjiji ja rvá sö ro 'ñemeji libre cja c'o na s'o. ¹⁵ Mi xipjiji:

—Ya zädä yo pa, ya ngue ra manda nu c'ü o 'ñeme Mizhocjimi. Tsja'püji ra nzhogü in mü'bügueji, 'ñejmeji o jña Mizhocjimi.

Jesús llama a cuatro pescadores

¹⁶ 'Na nu pa, mi nzhodü e Jesús a jmi c'e zapjü a Galilea. O jñanda c'ua yeje bëzo c'o ma pä't'ä o t'ös'üvi cja c'e zapjü. C'o bëzo mi cjuarma c'o. 'Naja c'ü mi chjü Simón. C'ü 'naja mi chjü Andrés. Anguezevi mi mba-jmövi. ¹⁷ Cjanu o mama c'ua e Jesús o xipjivi:

—Nu'tsc'evi in mbajmövi dya. Pero chjünt'üvi in xütçjö, rá j'its'ivi rí zopjüvi yo nte ngue c'ua anguezeji xo ra ndünt'üji in xütjügö, embevi.

¹⁸ Jo ni zogüvi c'ua c'o o t'ös'üvi, cjanu o ndünt'üvi c'ua o xütjü e Jesús.

¹⁹ Xe möji a ma xo'ñi. E Jesús o jñanda c'ua xe yeje bëzo c'o xo mi cjuarmavi. 'Naja c'ü mi chjü Jacobo. Nu c'ü nu cjuarma mi chjü Juan. Mi ngue o t'ivi e Zebedeo. Ma cäji cja 'na bü; ma jocüji c'o o t'ös'üji. ²⁰ E Jesús o ma't'ü c'ua c'o yeje cjuarma. O jyëzivi c'ua c'ü nu tatavi cja c'e bü co c'o mbëpji. Nuc'ua o ndünt'üvi a xütjü e Jesús.

Un hombre que tenía un espíritu malo

²¹ O möji c'ua a Capernaum. Nuc'ua nu pa c'ü söyaji, e Jesús o cjogü a mbo cja o nitsjimi anguezeji. Je mi xöpü c'o nte nu. ²² C'o nte me mi dyönütsjëji na ngueje mi ña e Jesús c'o jña c'o vi unü Mizhocjimi. Mi mamaji: "Nu ne bëzo nu, nandyo ga xöcüji. Maco, dya xöcüji c'ua ja nzi ga cja c'o xöpü o ley Mizhocjimi", mi eñeji.

²³ O cjogü c'ua a mbo cja c'e nitsjimi 'naja bëzo c'ü mi o'o o mü'bü 'naja demonio. O mapjü c'e bëzo o mama:

²⁴ —Nu'tsc'e Jesús in menzumü a Nazaret, ¿pje in pës'i c'ü rí ñu co nutscöjme? ¿Cjo vi 'ñecje rí tsjacü rá ma sufridogöjme? Nutscö rí pä'c'ä. Ngue'tsc'e o T'itsc'e Mizhocjimi, dya bübüts'ü c'o na s'o.

²⁵ E Jesús o huëch'i c'ua c'e demonio o xipji:

—Tso't'ü in te. Pedye cja ne bëzo.

²⁶ Nuc'ua c'e demonio o mapjü na jens'e, o tsjapü o nügü c'e bëzo. O mbedye c'ua cja c'e bëzo. ²⁷ Me co nguijñi c'ua c'o nte, mi pötma dyönüji o mamaji:

—¿Pärã, pje ne ra mama nu cja'a ne bëzo? Xipji yo demonio ra mbedye, y pedye yo, o 'ñeñeji.

²⁸ Nguец'ua dya mezhe c'ua, me mi nãntji e Jesús texe cja c'o jñiñi c'o tsja a Galilea.

Jesús sana a la suegra de Simón Pedro

²⁹ Nuc'ua e Jesús o mbedye cja c'e nitsjimi co e Simón 'ñe e Andrés 'ñe e Jacobo 'ñe e Juan. Cjanu o möji cja o ngumü e Simón 'ñe e Andrés. ³⁰ C'ü nu to'o e Simón mi orü cja ngama; nuc'ü, mi sö o pa'a c'ü. O xipjiji c'ua e Jesús mi sö'dyë c'e ndixü. ³¹ Cjanu o ma c'ua nu ja mi orü c'e ndixü. O pënchp'i o dyë'e, o xos'ü nu ja mi orü. O c'ueñe c'ua c'e pa'a. Nuc'ua c'e ndixü o dyät'ä c'ua jñöñü, cjanu o 'huiñiji.

Jesús sana a muchos enfermos

³² Nuc'ua 'ma ya vi nguibi e jyarü, o sinpiji e Jesús texe c'o mi sö'dyë 'ñe c'o mi bübü demonio cja o mü'bü. ³³ Texe c'o mejñiñi o jmurüji a jmi cja c'e ngumü. ³⁴ E Jesús o jocü na puncjü c'o mi sö'dyë. Xo o pjongü na puncjü o demonio cja o mü'bü yo nte. Dya mi jëzi ra ñaji, na ngueje mi pärãji pje mi pjëzhi e Jesús.

Jesús predica en Galilea

³⁵ Nuc'ua c'ü xörü ts'i vi nanga e Jesús. Xe mi xömütjo. O mbedye cja c'e ngumü. O ma cja 'na ndajjadü, mi ötü Mizhocjimi nu. ³⁶ E Simón 'ñe c'o mi joji angueze o ma jyodüji e Jesús. ³⁷ 'Ma o chöt'üji o xipjiji: —Texe yo nte me jonc'üji, o 'ñeñeji.

³⁸ O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—Möjö cja yo jñiñi yo bëxtjo, ngue c'ua xo rá zopjü yo nte yo cãrã, rá xipjiji o jña Mizhocjimi. Na ngueje ngueje yo rvã ëcjö yo.

³⁹ O ma c'ua cja c'o dyaja jñiñi c'o tsja a Galilea, mi zopjüji cja c'o o nitsjimiji 'ñe mi pjongü o demonio.

Jesús sana a un leproso

⁴⁰ O ëjë c'ua 'naja bëzo c'ü mi sö o lepra. O ndüñi-jömü a jmi e Jesús, o dyötü ro jopcü. O xipji:

—Nu 'ma in ne'e, ra sö rí jocüzü ne lepra.

⁴¹ E Jesús o juentse c'ua c'e bëzo. Cjanu o c'uana c'ua o dyë o ndörü c'e bëzo, o xipji:

—Rí negö ra jogüts'ü, eñe.

⁴² Jo ni c'ueñe c'ua c'e lepra c'ü mi sö c'e bëzo. O jogü c'ua. ⁴³ E Jesús o 'ñezhe c'ua, o xipji:

⁴⁴ —Pjötüpügue ngüenda c'ü dya cjó rí ma xipjigue ja va jogüts'ü. C'ü rí tsja, rí ma cja c'e mböcjimi rí ma jizhitsjë c'ü ya jogüts'ü. Cja rñi unügue c'ua, c'ua ja nzi va manda e Moisés. Nuc'ua ra mbãrã yo nte c'ü ya jogüts'ü, eñe.

⁴⁵ O mbedye c'ua c'e bëzo. Zö vi xipji e Jesús c'ü dya cjó ro xipji, pero xenda o mama c'ü mi cja e Jesús. Nguец'ua e Jesús dya cja mi sö ro zät'ä cja 'na jñiñi na ngueje texe c'o nte ya mi pärãji angueze. Nguец'ua je

mi bübü nu ja dya cjó mi ndeñe. C'o nte c'o ja nde mi 'ñeje mi sät'äji nu ja mi bübü e Jesús.

Jesús sana a un paralítico

2 'Ma ya vi cjogü ja nzi pa, e Jesús o nzhogü a Capernaum. O dyärãji c'ua mi mama c'o nte, ya vi zät'ä e Jesús nu cja c'e ngumü nu ja mi oxü. ² O jmurü c'ua na puncjü nte nu ja mi bübü angueze. Me mi nzhüji, dya cja mi sö ro cjogüji cja ngoxtji. E Jesús ma zopjü c'o nte o jña Mizhocjimi. ³ Nuc'ua o ëjë nziyo bëzo c'o ma tuns'ü 'naja bëzo c'ü dya mi sö ro 'ñöñü. Ma sinpiji e Jesús. ⁴ Pero dya sö ja rvã tsjocüji cja o jmi e Jesús, na ngueje me mi nzhüji nu cja c'e ngumü. O ndes'eji c'ua a xes'e cja c'e ngumü. O xä's'äji c'ua c'e techö, cjanu o sjö'büji c'e bëzo co texe c'ü mi os'ü. ⁵ E Jesús o unü ngüenda, c'o bëzo ya vi 'ñejmeji c'ü ro tsja angueze, ro jocü c'e bëzo. O mama c'ua e Jesús o xipji c'e bëzo:

—Nu'tsc'e së, ró perdonaots'ü in nzhubügue, eñe.

⁶ Xo mi junrü nu, ja nzi c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi. O nguijñiji o dyönütsjëji a cjava: ⁷ "¿Jenga ña a cjanu ne bëzo nu ngueje Jesús? Chjëntjovi c'ü o zadü Mizhocjimi nu. Maco dya cjó sö cjó ra perdonao nzhubü; nguextjo Mizhocjimi c'ü sö." ⁸ Exmi pärãtjo e Jesús c'o mi cjiñi anguezeji, nguец'ua o xipjiji c'ua:

—¿Jenga in cjiñiñi a cjanu cja in mü'büji? ⁹ Ró xipji ne bëzo nu dya sö ra 'ñöñü: "Ró perdonaots'ü in nzhubügue." Xo sö rá xipjigö ne bëzo: "Rí ñanga, rí chuns'ü yo in pjizhñi, ma in nzungue." ¿Ja ngue c'ü xenda na s'ëzhi c'ü ra zädä? ¹⁰ Rvã ëcjö cja Mizhocjimi, rí negö rí pärãgueje sö rá perdonaogö yo nzhubü, nguец'ua dyärãji dya c'ü rá xipji ne bëzo.

O xipji c'ua:

¹¹ —Rí ñanga, chuns'ü nu in pjinguã nu in pjizhñi, ma'la in nzumü, embe.

¹² O nanga c'ua c'e bëzo c'ü dya mi sö ro 'ñöñü; o nduns'ü o pjinguã c'ü mi pjizhñi, cjanu o ma o ngumü. Texeji o jñandaji 'ma o nanga c'e bëzo. Me go pizhiji go mamaji:

—Me na nojo Mizhocjimi. Nudya ró jandaji yo nunca rñi jandaji.

Jesús llama a Leví

¹³ E Jesús o ma na yeje a ñünü c'e zapjü a Galilea. Me mi jmurü c'o nte nu ja mi bübü. E Jesús o xöpüji c'ua.

¹⁴ O mbedye c'ua nu, e Jesús; o jñanda e Leví c'ü nu t'i e Alfeo. Je mi junrü nu ja mi cobra o contribución. E Jesús o xipji c'ua:

—Chjünt'ü in xütjögö.

Cjanu o böbü c'ua e Leví, o ndünt'ü a xütjü e Jesús.

¹⁵ 'Na nu pa 'ma mi si xëdyi e Jesús cja o ngumü e Leví, mi cãrã na puncjü c'o mi cobra o contribución 'ñe c'o nte c'o mi xiji na s'o na ngueje dya mi süpüji o ley c'o menzumü a Israel. 'Natjo c'ua mi siji xëdyi co e Jesús 'ñe c'o o discípulo. Na ngueje na puncjü c'o mi tjünt'ü a xütjü e Jesús. ¹⁶ Mi cãrã o fariseo c'o mi xöpü o ley c'o menzumü a Israel. O jñandaji 'natjo c'ua ma

siji xëdyi e Jesús 'ñe c'o mi cobra contribución 'ñe c'o dya mi sūpū o leyji. Nguец'ua o xipjiji c'ua c'o o discipulo e Jesús:

—¿Jenga nin xöpütegueji 'natjo c'ua siji o xëdyi yo cobra o contribución 'ñejoyo dyaja yo na s'o'o?, eñe c'o fariseo.

¹⁷ E Jesús o dyärä c'o vi mama c'o fariseo, cjanu o xipjiji c'ua:

—Nu c'o dya sö'dyë, dya ni jyodü o médico c'o. C'o ni jyodü o médico ngueje c'o sö'dyë. Je xo ga cjatjonu, dya ngue c'o mama cja na jo, c'ü rvá ã rá xipji ra nzhogü o mü'büji cja Mizhocjimi; ngue c'o pãrã tũ o nzhübü c'ü rvá ã rá xipji ra nzhogü o mü'büji.

Le preguntan a Jesús sobre el ayuno

¹⁸ Mi mbempje c'o o discipulo e Juan 'ñe c'o fariseo.

Nuc'ua o ëjë ja nzi nte nu ja mi bübü e Jesús, o xipjiji:

—C'o o discipulo e Juan me mbempje c'o; me ötüji Mizhocjimi. Je xo ga cjatjonu c'o o discipulo c'o fariseo. Maco yo in discipulogue siji o xëdyi 'ma mbempje c'o dyaja.

¹⁹ O ndünrö c'ua e Jesús o xipjiji:

—'Ma ra chjüntü 'naja së, 'ma dya be cjuarü c'e chjüntü, ¿cjo ra ne ra mbempje c'o o dyoji? 'Ma ndãnt'ä xe bübü'tjo c'e së a nde anguezeji, dya ra mbempjeji.

²⁰ Pero ra zädã c'o pa 'ma ra zinbiji c'e së. Nuc'ua cja ra mbempjeji 'ma.

²¹ O sido o ña e Jesús o xipjiji c'ü 'na jña:

—'Ma cjó c'o cãjä 'naja zëbitu c'ü ya xüt'ü, dya ra mbã't'ä c'ua co 'naja bitu c'ü cja dadyo. 'Ma rga cjanu, ra ñungü c'e bitu c'ü cja dadyo; xenda ra xüt'ü c'ua c'e zëbitu. ²² Dya cjó xo xich'i o ö't'apjü cja zëvota, na ngueje ro xüt'ü c'o zëvota, ro pjödü c'e t'apjü. O ö't'apjü je xich'iji cja vota c'o cja dadyo, eñe.

Los discípulos recogen trigo en el día de descanso

²³ 'Na nu pa 'ma mi söya c'o menzumü a Israel, e Jesús 'ñe c'o o discipulo o cjogüji c'ua ja mi cja o ndëxü. C'o discipulo mi tücüji o ñirëxü, mi tjö't'ü co o dyëji, jo rron zaji. ²⁴ Nuc'ua c'o fariseo o xipjiji e Jesús, o mama-ji:

—Jñanda yo in discipulogue, na tücüji yo ñirëxü, maco mama c'ü o ley Mizhocjimi c'ü dya sö rá cjaji a cjanu yo pa yo rí söyaji.

²⁵ O ndünrö c'ua e Jesús o xipjiji:

—Nu'tsc'eji ya i xörügueji nu c'ü o tsja e David 'ñe c'o mi dyoji, 'ma ya mi sant'aji. ²⁶ O cjogü e David cja o ngümü Mizhocjimi nu ja ma sjü. Nuc'ua e David 'ñe c'o mi dyoji o ziji c'o tjömëch'i c'o mi jüsp'üji Mizhocjimi nu. O tsjaji 'ma mi mero ndamböcjimi e Abiatar. Maco mama c'e ley c'ü dya cjó sö cjó ro zi c'o; nguejtjo mböcjimi c'o sö ro zi c'o. Pero e David o zi; xo o unü o zi c'o mi dyoji angueze.

²⁷ O sido o ña e Jesús o xipjiji:

—Mizhocjimi ot'ü o dyät'ä yo nte; cjanu o dyät'ä c'e pa c'ü ra söya yo nte. O tsja a cjanu ngue c'ua ra mbös'ü yo nte. Dya ot'ü o dyät'ä nu pa c'ü rí söyaji cja

o dyät'ä c'ua yo nte ngue c'ua rvá züpüji c'e pa.

²⁸ Nutscö rvá ëcjö cja Mizhocjimi. Nguextjozgo sö rá mangö ja rgui sūpüji yo pa yo rí söyaji, embeji c'o fariseo.

El hombre de la mano seca

3 Nuc'ua e Jesús o ma na yeje cja c'ü o nitsjimi anguezeji. Mi bübü nu 'naja bëzo c'ü mi dyot'ü o dyë. ² Xo mi cãrã nu, c'o nte c'o mi jodü ja rvá ngöt'üji e Jesús cja c'o pje mi pjëzhi. Nguец'ua me mi jandaji e Jesús, mi nuji cjo ro jocü o nte c'e pa c'ü mi söyaji.

³ Nuc'ua e Jesús o xipji c'e bëzo c'ü mi dyot'ü o dyë:

—Xã'dãgue a 'ñecjua.

⁴ Nuc'ua e Jesús o tsja t'önü o xipji c'o nte:

—¿Ja ngue c'ü mama c'ü ín leygöji rá cjaji yo pa yo rí söyaji? ¿Cjo je mama a cjanu c'e ley rá cjaji c'o na jo o rá cjaji c'o na s'o? ¿Cjo je mama a cjanu c'e ley rá pjös'üji yo ín minteji ngue c'ua dya ra ndüji, o rá pö't'üji?, eñe.

C'o nte dya pje o ndünrö c'o. O ngo't'ü o neji. ⁵ E Jesús o nguinch'i na jo c'o nte. Mi üdü c'ü, pero mi juentseji. Me mi cijjñi e Jesús na ngueje me ma me o mü'büji. Cjanu o xipji c'e bëzo:

—C'uana in dyë.

Cjanu o c'uana c'ua o dyë; o jogü c'ua. ⁶ Pero c'o fariseo o mbedyeji cja c'e nitsjimi. O ma ñaji c'ua co nu c'o mi tjünt'ü a xütjü e Herodes. Mi jodüji ja rvá mbö't'üji e Jesús.

Mucha gente a la orilla del lago

⁷ E Jesús 'ñe c'o o discipulo o möji c'ua cja c'e zapjü a Galilea. Na puncjü nte c'o o ndünt'ü c'ua a xütjü. Mi menzumüji a Galilea. ⁸ 'Ma o dyärãji c'o mi cja e Jesús, xo o ëjë na puncjü nte c'o mi menzumü a Judea, 'ñe a Jerusalén, 'ñe a Idumea, 'ñe c'o mi menzumü a 'nanguarü a Jordán. Xo o ëjë c'o mi menzumü texe a ma a Tiro 'ñe a Sidón. O ë nuji e Jesús. ⁹ Me ma pizhi c'o nte c'o ma ëjë. E Jesús o xipji c'o o discipulo ro xöpcüji 'naja bü ngue c'ua dya ro s'is'iji. ¹⁰ Na ngueje na puncjü c'o ya vi jocü. Nguец'ua texe c'o mi sö'dyë me mi chütüji, mi ne ro zãt'ãji cja o jmi e Jesús, ro ndörüji. ¹¹ Nu c'o demonio 'ma o jñandaji e Jesús, o ndüñijömüji a jmi angueze. Mi mapjüji mi mamaji:

—Nguец'tsc'e o T'its'ü Mizhocjimi.

¹² E Jesús o huëch'iji o xipjiji c'ua c'ü dya cjó ro ma ngös'üji c'ü pje mi pjëzhi angueze.

Jesús escoge a los doce apóstoles

¹³ Nuc'ua, o ma e Jesús cja 'na t'eje. O zojnü c'ua c'o bëzo c'o mi ne angueze. O möji nu ja mi bübü angueze. ¹⁴ Cjanu o 'ñeme c'ua doce c'o ro dyoji angueze. O xipjiji:

—Ró empce'göji rí ma zopjügueji yo nte ín jñagö.

¹⁵ Xo rí da'c'üji rí mandaji ngue c'ua rí jocüji c'o sö'dyë, y rí pjongüji o demonio, embeji c'o.

¹⁶ Nuyo, ngue o tjü'ü c'o doce discipulo c'o o 'ñeme e Jesús: e Simón c'ü xo o jñusp'ü Pedro; ¹⁷ 'ñe e Jacobo

'ñe e Juan c'ü nu cjuarma; o t'ivi e Zebedeo. E Jesús o jñusp'üvi c'ü 'naja o t'jüvi Boanerges. C'e t'jü'ü ne ra ma ma ngue bëzo c'ü na zëzhi nza cja 'ma yürü e dyebe. ¹⁸Xo o 'ñeme e Andrés 'ñe e Felipe 'ñe e Bartolomé 'ñe e Mateo 'ñe e Tomás 'ñe e Jacobo c'ü nu t'i e Alfeo. Xo o 'ñeme e Tadeo 'ñe e Simón c'ü mi revolucionario. ¹⁹Xo o 'ñeme e Judas Iscariote, nu c'ü ro nzhö e Jesús.

Acusan a Jesús de tener el poder del demonio

Nuc'ua e Jesús 'ñe c'o o discipulo o cjogüji a mbo cja 'naja ngumü. ²⁰O ëjë c'ua na yeje me na puncjü nte. Nguec'ua e Jesús 'ñe c'o o discipulo dya mi sö ro ziji xëdyi. ²¹Mi cãrã c'o nte c'o mi mama c'ü ya mi loco e Jesús. Nu c'ü nu mamá e Jesús 'ñe c'o o cjuarma, 'ma o dyärãji c'ü mi mama c'o nte, o möji c'ua, ngue c'ua ro ma sijiji e Jesús.

²²Vi 'ñeje a Jerusalén c'o mi xöpü o ley yo menzumü a Israel. Mi mamaji:

—Bübü demonio cja o mü'bü ne Jesús. Nguetsjë e Satanás c'ü dya jo c'ü pjös'ü ne bëzo, nguec'ua pjongü o demonio.

²³E Jesús o ma't'ü c'ua c'o nte o xipjiji jña c'ü ro mbãrãji pje mi mama angueze. O mama e Jesús:

—¿Ja rgá sö e Satanás ra pjongü o demonio? Maco nguetsjë o mbëpji. ²⁴Cja 'na ndajñiñi c'ü ra chütsjëji, ra chjorü 'ma c'o ri cãrã nu. ²⁵Cja 'na ngumü, 'ma ra pötca chütsjë c'o ri cãrã nu, ra chjorüji 'ma. ²⁶Xo nzitjo e Satanás 'ma ro pjongü c'o demonio, xo ro chütsjëji. 'Ma rva cjanu, zja xe rvã sö ro manda 'ma c'ü?

²⁷'Dya cjó sö ra cjogü cja o ngumü 'naja bëzo c'ü me na zëzhi, cja rron jñünbü c'o ri pë's'i, 'ma dya ot'ü ra jyü'tp'ü o dyë c'e bëzo c'ü na zëzhi. Nguec'ua ra sö ra pönbü 'ma texe c'o ri pë's'i cja o ngumü.

²⁸O sido o ña e Jesús o xipjiji:

—Rí xi'ts'iji, texe c'o na s'o c'o cja'a yo nte ra sö ra perdonaoji. Xo texe c'o me xipji na s'o jña, Mizhocjimi xo ra sö ra perdonaoji. ²⁹Pero c'o ra zadü o Espiritu Mizhocjimi ra mamaji o bëpji o Espiritu Mizhocjimi ngueje o bëpji c'ü dya jo, nuc'o, dya ra perdonaoji. Nuc'o, t'ü o nzhübü c'ü dya ra perdonao Mizhocjimi.

³⁰O mama a cjanu e Jesús na ngueje mi cãrã c'o o mama: "Bübü demonio cja o mü'bü e Jesús."

La madre y los hermanos de Jesús

³¹O säjä c'ua c'ü nu mamá e Jesús, cja na 'ñeje c'o o cjuarma e Jesús. Mi böbütjoji a tji. O ndäjãji c'ua c'ü ro ma xipji e Jesús ro mbedye ro ë ñaji. ³²Nu ja mi bübü e Jesús mi junrü na puncjü o nte. O mama c'ua c'o nte o xipjiji e Jesús:

—Nin mamá 'ñe c'o nin cjuarma cãrãji a tji, neji c'ü rí ñaji.

³³O ndünrü c'ua e Jesús o xipji c'o nte:

—¿Cjó ngueje mi mamágö 'ñe mi cjuarmagö?

³⁴O jñanda c'ua c'o 'natjo c'ua mi junrüji. O mama:

—Je bübü va yo ngueje mi mamágö 'ñe mi cjuarmagö. ³⁵Na ngueje texe c'o ra tsja c'ua ja ga ne'e

Mizhocjimi, nuc'o, ngueje mi cjuarmagö c'o, 'ñe mi cjügö c'o, 'ñe mi mamágö.

El ejemplo del sembrador

4 E Jesús o ma na yeje cja c'e zapjü a Galilea. Mi xöpü c'o nte nu. Cjanu o jmurü na puncjü nte nu ja mi bübü angueze. Nuc'ua e Jesús o dat'ü cja 'na bü'ü; je o mimi nu. C'e bü mi bübü cja ndeje. Texe c'o nte mi böbütjoji a ñünü cja c'e ndeje. ²Nuc'ua e Jesús o xipjiji na puncjü jña c'o mi ngue ejemplo. O xipjiji a cja-va:

³—Dyärãji c'ü rá xi'ts'iji: 'Na mbonzhëxü o mbedye o ma mbodü o ndëxü. ⁴Nuc'ua 'ma ya ma podü, bübü o ts'indëxü c'o o zobütjo cja 'ñiji nu ja mi cjogü o nte. O ëjë c'ua c'o s'ü o mbëchiji c'o ts'indëxü. ⁵Bübü o ts'indëxü c'o je zobütjo cja o mborojjo nu ja dya ma pizhi o jömmü. Dya mezhe va mbes'e, na ngueje dya mi jäs'ã na puncjü jömmü. ⁶Nuc'ua 'ma o mbes'e e jyarü, o banü c'o ndëxü o dyot'üji. Na ngueje dya vi mbeje o dyüji.

⁷Bübü o ts'indëxü c'o o zobütjo nu ja mi bodü o ndöbidi. 'Natjo c'ua va mbes'eji. Ndajme o nocü c'o bidyi, nguec'ua dya jyëzi ro nocü c'o ndëxü. Nguec'ua dya nguiji. ⁸Bübü o ts'indëxü c'o o zobü c'ua ja ma jo jömmü. Nuc'o, o nocü, o jogü na jo. Nzi 'na c'o ndëxü c'o o mbes'e, bübü c'o o unü treinta ts'indëxü. Dyaja c'o o unü sesenta; dyaja c'o o unü 'na ciento.

⁹'Ma o nguarü o xipjiji a cjanu o mama c'ua e Jesús: —Nu'tsc'eji bübü in tsögueji, rí dyärãji na jo yo jña yo rí xi'tsc'öji.

El propósito de los ejemplos

¹⁰Nuc'ua 'ma ya mi bübütsjë e Jesús, o ëjë c'o doce discipulo, cja na 'ñeje ja nzi c'o dyaja nte c'o vi dyärã c'o o mama e Jesús. O ë dyönüji e Jesús o mamaji:

—¿Pje ne ra mama yo jña yo i xitsijme?

¹¹O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—Nu'tsc'eji o dya'c'üji Mizhocjimi rí pärãji c'ü dya mi pärã c'o nte 'ma ot'ü; o dya'c'üji rí pärãji c'ua ja ga manda Mizhocjimi. Yo dyaja nte, rí xipjigö o ejemplo yo. ¹²Ngue c'ua zö ra jñandaji y ra dyärãji, pero dya ra mbãrãji pje ne ra mama yo jña. Na ngueje 'ma ro zo o mü'büji, ro nzhogü o mü'büji cja Mizhocjimi. Nuc'ua Mizhocjimi ro perdonao o nzhübüji.

Jesús explica el ejemplo del sembrador

¹³Nuc'ua e Jesús xe o xipjiji:

—¿Cjo dya in pärãgueji pje ne ra mama yo jña yo cja ró xi'ts'iji? ¿Ja rgá sö rí pärãgueji pje ne ra mama yo dyaja ejemplo yo rá xi'ts'iji? ¹⁴Nu c'o jña c'o ró xi'ts'iji je a cjava c'o: Nu c'ü podü o ts'indëxü chjëntjovi nu c'ü zopjü o jña Mizhocjimi yo nte. Nu c'o ts'indëxü ngueje o jña Mizhocjimi c'o. ¹⁵O ndëxü c'o o zobütjo cja 'ñiji, chjëntjoji c'o nte c'o ärä o jña Mizhocjimi, nuc'ua va ëjë e Satanás c'ü dya jo, va ë jünbü c'o jña c'o bübü cja o mü'büji. ¹⁶C'o ndëxü c'o o zobütjo cja mborojjo, ngueje c'o ärä o jña Mizhocjimi, nuc'ua me mäjã ga 'ñejme c'o. ¹⁷Pero dya si'ch'i cja o mü'büji c'o jña. Nuc'ua 'ma ra

ējē c'ü ra sufridoji 'ñe ra nuji na ü na ngue c'ü ni 'ñe-meji c'o jña, nuc'ua exta tögüji, dya cja ra sidoji. ¹⁸ Nu c'o ts'indëxü c'o o zobütjo nu ja mi bodü o ndö o bidyi, ngue c'o ärä o jña Mizhocjimi. ¹⁹ Pero me mbeñeji c'o o bēpjiji, 'ñe me jodüji ja rgá ndöjōji na puncjü o ch'opjü, 'ñe me mēpäji yo bübü cja ne xoñijōmü; cjaji c'o net-sjēji. Nguec'ua dya cjaji c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi. ²⁰ C'o ndëxü c'o o zobü c'ua ja ma jo jōmü ngue c'o nte c'o ärä o jña Mizhocjimi. Nuc'o, ejme co texe o mü'bü c'o. Nguec'ua cjaji c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi. Chjēntjoji c'o ndëxü c'o me xo jogü na jo. Bübü c'o o unü treinta ts'indëxü; dyaja c'o o unü sesenta; dyaja c'o o unü 'na ciento.

El ejemplo de la lámpara

²¹ Sido o ña e Jesús o xipjiji:

—'Ma tjtütüji 'na sivi, dya co'büji co 'naja cja. Dya xo emeji a mbo cja 'na ngama. Je ē's'ēji nu ja na ts'ijens'e, ngue c'ua ra jñandaji. ²² C'ua ja ga cja c'o, je xo ga cjatjonu ín jñagö. Zö dya pärã dya yo nte, pje ne ra ma ma ín jñagö, pero ra zädã 'ma ra mbärãji. Zö bübü o jña c'o dya mi pärãji 'ma ot'ü, pero ra xogü o ndö yo nte, ra unüji ngüenda ja ga cja. ²³ Nu'tsc'eji bübü in tsögueji, rí dyärãji na jo yo jña yo rí xi'tsc'öji.

²⁴ Xo o mama e Jesús o xipjiji:

—Rí dyätãji na jo yo o jña Mizhocjimi yo in ärãji; ra dya c'üji mas rí pärãji. ²⁵ 'Ma rí unnc'eji na jo ngüenda yo jña, Mizhocjimi ra dya c'üji xenda rí tendiogueji yo. Zö in cjiññiji c'ü ya i pärãji 'na jña, pero 'ma dya rí unüji ngüenda, ra jñünnc'üji 'ma c'ü ts'iquë c'ü ya in pärãji.

El ejemplo de la semilla que crece

²⁶ Xe o ña e Jesús o mama:

—C'ü ni manda Mizhocjimi chjēntjovi nza cja 'na bëzo c'ü podü o ndëxü cja o juajma. ²⁷ 'Ma xömü tji c'e bëzo. 'Ma ya ra jyas'ü, ra nanga ra ma pēpji. Nu c'o ndëxü c'o o mbodü nocü c'o. Pero dya pärã c'e bëzo ja ga mbes'e c'o, ni ri ngueje ja ga te'e c'o. ²⁸ Ngue e jōmü c'ü je cjpü ra te'e c'o ndëxü, 'ñe ra ngui'iji. Ot'ü ra mbes'e, nuc'ua ra nocü, cja rron c'os'ü o ngu'iji. Nuc'ua ya ra ngui'i o ndëxü. ²⁹ Nuc'ua 'ma ya ra jogüji ya ra ndagüji c'ua, na ngueje ya ni dyot'üji.

El ejemplo de la semilla de mostaza

³⁰ Xe o ña e Jesús o xipjiji:

—Rá xi'ts'iji pje nza cja c'ü ni manda Mizhocjimi. ³¹ C'ü ni manda Mizhocjimi, chjēntjovi nza cja 'na ndö-mortasa c'ü o jñü 'na bëzo, cjanu o ma ndujmü. O ndö-mortasa xenda ts'iquë cja yo dyaja ndöpjindy. ³² Pero 'ma ra nocü, xenda na nojo yo, que na ngueje yo pje nde ma c'ajna, na ndã'ã yo. Nguec'ua ga ējē yo s'ü ga dyät'ãji o t'oxüji nu.

El uso que Jesús hacía de los ejemplos

³³ Na puncjü ejemplo c'o mi mama e Jesús ma xipji c'o nte o jña angueze. O xipjiji texe yo jña yo mi sō ro tendioji. ³⁴ Dya zopjüji ne ri 'naja jña c'ü dya ro jyēntspi-

ji 'na ejemplo. Pero o xipji na jo c'o o discípulo ja cja. O xipjiji 'ma mi cārãtsjēji.

Jesús calma el viento y las olas

³⁵ Nuc'ua c'ü nzhãä c'e pa'a c'ü, o mama e Jesús o xipji c'o o discípulo:

—Möjō je rá pes'eji 'nanguarü a manu cja ne zapjü, eñe.

³⁶ O 'ñezheji c'ua c'o nte. O dat'ü e Jesús cja 'na bü. C'o o discípulo xo o dat'üji nu, o möji e Jesús. Mi jãrä nu, ja xe nzi o ts'ibü'ü c'o xo dat'ü c'o nte, xo möji e Jesús. ³⁷ Jo ni vü'ü c'ua 'na ndajma c'ü me ma zëzhi. Me mi pjō's'ü c'e ndeje ma mbo'o c'e bü'ü. Mi cjiññiji ro nizhi ndeje c'e bü'ü. ³⁸ E Jesús je mi orü cja o squina c'e bü'ü. Ma tji. Mi jü's'ü o ñi cja 'na almada. C'o o discípulo o zopjüji c'ua e Jesús. O xipjiji:

—Nu'tsc'e xöpüte, ñanga. ¿Cjo dya in juentsquegöjme? 'Na rá tügöjme.

³⁹ O nanga c'ua e Jesús. O huēnch'i c'e ndajma. O xipji c'e ndeje:

—Söya, juemegue.

Cjanu o böbü c'ua c'e ndajma; c'o ndeje, dya cja mi pjō's'ü. ⁴⁰ Nuc'ua o mama e Jesús o xipji c'o o discípulo: —Nu'tsc'eji, ¿jenga in süji? ¿Cjo dya in ejmezügöji rí pjō'c'ügöji?

⁴¹ C'o discípulo me mi süji, mi pötma mamaji:

—¿Pärã, pje pjëzhi ne Jesús? Maco manda ra böbü e ndajma 'ñe yo ndeje, y nujyo, ätäji nu.

El hombre endemoniado de Gadara

5 O zät'ãji c'ua a Gadara c'ü bübü a 'nanguarü c'e zapjü a Galilea. ² 'Ma ya vi mbes'e e Jesús cja c'e bü, o ējē c'ua 'na bëzo c'ü je vi 'ñeje cja panteón cja campo santo. O ē chjēvi e Jesús. ³ Nu c'e bëzo, mi bübü demonio cja o mü'bü. Dya cja mi bübü cja ngumü c'e bëzo; ya je mi bübü cja panteón cja campo santo. Dya cja mi sō ro ndün't'üji co cadena. ⁴ Na ngueje ya ma puncjü vi ndün't'üji o dyë 'ñe o ngua co cadena. Nu c'e bëzo mi c'üdütjo c'o cadena. Dya mi sō ro zürüji. ⁵ Xömü ndempa mi nzhodü c'e bëzo cja t'eje 'ñe cja campo santo. Mi mapjü. Xo mi jüntsjë o ndojo cja rron dyodütsjë o ts'ingue. ⁶ Nuc'ua c'e bëzo o jñanda e Jesús 'ma ma ējē na jë. O cjuañi c'ua c'e bëzo. 'Ma o zät'ã a jmi e Jesús, cjanu o ndüñijōmü nu. ⁷ O mapjü na jens'e o mama:

—Nu'tsc'e Jesús, o T'its'ü Mizhocjimi a jens'e, ¿pje in pë'sc'ü rí ñugue co nutscö? Rí ö'tc'ügö, dya rí tsjacügö rá ma sufrido.

⁸ O mama a cjanu na ngueje e Jesús o mama:

—Nu'tsc'e demonio, pedyegue cja ne bëzo.

⁹ E Jesús o dyönü c'ua c'e demonio:

—¿Pje ni chjütsc'e?

Cjanu o ndünrü c'ua:

—Ni chjüzü Legión na ngueje na puncjüzjme, eñe.

¹⁰ C'e demonio c'ü mi chjü Legión mi ötü na puncjü e Jesús c'ü dya ro manda c'o demonio ro mbedyeji cja c'e xoñijōmü. ¹¹ Mi cãrã na puncjü o cuchi cja c'e t'eje ma

ñõnũji. ¹² Nuc'ua c'o demonio o dyõtũji e Jesús o xipjiji:

—Chãcõjme nu cja yo cuchi ngue c'ua je rá quich'igõjme nu.

¹³ Nuc'ua e Jesús o jyëzi c'ua c'o demonio ro mõji nu cja c'o cuchi. O mbedye c'ua c'o demonio cja o mü'bũ c'e bëzo. Je ma nguich'iji c'ua cja c'o cuchi. Nuc'ua texe c'o cuchi cjanu o zõbuji cja c'e dyä'ä, o ma jyäji nu cja c'e ndeje. O tsjünt'ũji nu. C'o cuchi mi sõ yeje mil c'o.

¹⁴ O cjuañi c'ua nu c'o mi c'as'ũ c'o cuchi. O ma cõxteji cja c'e jñiñi 'ñe textetjo c'ua ja mi cjogũji. O mbedye c'ua c'o nte cja c'e jñiñi, o ma nuji pje na mbëjẽ c'o vi ts'a. ¹⁵ O zãt'ãji c'ua ja mi bũbũ e Jesús, o chõt'ũji nu c'e bëzo c'ũ vi mbedye c'o demonio. Mi junrũ c'e bëzo, ya mi je'e o bitu, ya vi ndũmbeñe. O zũji c'ua. ¹⁶ O ña c'ua c'o nte c'o vi jñanda, o xipjiji c'o ma sãjã ja va tsja e Jesús va pjongũ c'o demonio c'o mi bũbũ o mü'bũ c'e bëzo. Nde xipjiji ja va ma nguich'i c'o demonio cja c'o cuchi. ¹⁷ Nuc'ua c'o nte ya mbũrũ o dyõtũji e Jesús ro mbedye nu ja je mi jnorũ o xoñijõmũ anguezeji.

¹⁸ O dat'ũ c'ua e Jesús cja c'e bũ. Nuc'ua c'e bëzo c'ũ vi pjombgũ demonio cja o mü'bũ mi õtũ e Jesús c'ũ ro mëvi. ¹⁹ Pero e Jesús dya jyëzi ro mëvi, o xipji:

—Nzhogũ, ma in nzungue. Rí xipji c'o in dyocjeji texe c'ua ja va juen'tsc'e Mizhocjimi 'ñe c'ua ja va mbõxc'ũ, embe.

²⁰ O ma c'ua c'e bëzo cja c'o dyëch'a jñiñi c'o xiji Decápolis, o ma mama texe c'o vi tsja e Jesús 'ma o juentse. Texe c'o nte me mi dyõnũtsjẽji ja va jocũ e Jesús c'e bëzo.

La hija de Jairo, y la mujer que tocó la ropa de Jesús

²¹ 'Ma ya mi bũbũ e Jesús cja c'e bũ, cjanu o mõji c'ua c'ũ 'na lado c'e zapjũ. 'Ma o zãt'ãji nu, o jmurũ c'ua na puncjũ o nte a ññũ c'e ndeje nu ja mi bũbũ e Jesús.

²² O ëjẽ c'ua 'naja bëzo c'ũ mi chjũ Jairo. Nuc'ũ, mi xo'ñi nu cja 'na nitsjimi a Israel. O jñanda mi bũbũ e Jesús, o ndũñijõmũ c'ua cja o jmi. ²³ Mi mama c'e bëzo mi õtũ e Jesús:

—Nu c'ũ ín xunt'igõ ya ngue ra ndũ. Xã'dã rí ma 'ñe's'e in dyë, ngue c'ua ra jogũ y ra bũbũtjo.

²⁴ O ma c'ua e Jesús, o mëvi c'e bëzo. Me ma puncjũ nte mi põi e Jesús, me mi chõtũji ma mõji. ²⁵ Xo mi pa 'na ndixũ c'ũ ya vi mezhe doce cjẽ c'ũ mi dagũ o cji.

²⁶ Ya vi dyãt'ã cja na puncjũ o médico, hasta ya vi ndeze texe o merio. Pero dya cjó sõ ro jocũ; xenda mi cjatjo, sido mi sufrido. ²⁷ C'e ndixũ o dyãrã c'o mi mamaji c'o mi cja e Jesús. Nuc'ua c'e ndixũ je mi pa a xõtjũ e Jesús; o ndõnbũ c'ua o bitu. ²⁸ Na ngueje mi cijjñi c'e ndixũ: "Nguextjo c'ũ rá tjõnbũ o bitu nu, exta ndixqui", eñe. ²⁹ Exo bõbũ c'ua c'o cji c'o mi dagũ. Exo zõ c'ua c'ũ ya vi jogũ c'o me mi sufrido. ³⁰ O mbãrã e Jesús c'ũ cjó c'o vi jocũ. O ñezhe a nde c'o nte, o mama:

—¿Cjõ ngue c'ũ o ndõnngũ ín bitu?

³¹ O ndũnrũ c'ua c'o o discípulo o xipjiji:

—Nu'tsc'e ññ cjaque t'õnũ cjõ ngue c'ũ o ndõ'tc'ũ in bitu. Maco me nzhũ'ũ yo nte, me s'ixc'igueji, embeji.

³² Pero e Jesús mi janda texe cja c'o nte ngue c'ua ro jñanda cjó mi ngue c'ũ vi ndõtpũ o bitu. ³³ C'e ndixũ mi

pãrã c'ũ ngue e Jesús vi jocũ. Nguet'ua o ndũñijõmũ cja o jmi, cjanu o xipji c'ua c'ũ mi ngue angueze vi ndõnbũ o bitu ngue c'ua ro ndis'i. Nu c'e ndixũ me mi sõ, me mi mbĩ. ³⁴ O mama c'ua e Jesús o xipji c'e ndixũ:

—Nu'tsc'e süngũ, ya jots'c'e dya, na ngueje ññe-jmezũgõ c'ũ ro sõ ro jo'c'ũts'ũ. Me rí mãjã rguí ma dya; dya cja rí sögue dya, c'ũ me mi sufridogue.

³⁵ 'Ma xe ma ña e Jesús, o sãjã c'ua 'naja c'ũ je vi 'ñeje cja o ngumũ e Jairo, o ã xipji e Jairo:

—Nu c'ũ rvã ëcjõ, nu c'ũ in xunt'i ya ndũ c'ũ. Dya cja ni jyodũ rí xipji ne xõpũte ra ëjẽ nu.

³⁶ E Jesús dya tsjapũ ngũenda c'o mi mamaji. C'ũ o tsja, o xipji c'e bëzo c'ũ mi xo'ñi:

—Dya rí sũ'ũ. Extí jñunt'ũ in mü'bũ c'ũ ra bũbũtjo c'ũ in xunt'igue.

³⁷ Nuc'ua e Jesús o zidy e Pedro 'ñe e Jacobo 'ñe e Juan c'ũ nu cjuarma e Jacobo ro mõji angueze. Nguextjo c'o o mõji cja o ngumũ c'e bëzo c'ũ mi xo'ñi cja c'e nitsjimi. Dya jyëzi c'o dyaja ro mõji. ³⁸ O zãt'ãji c'ua cja c'e ngumũ. O jñanda e Jesús c'o nte c'o mi cãrã nu, me mi mapjũ ma huëpiji c'e añima. ³⁹ Nuc'ua e Jesús o cjogũ a mbo. O mama c'ua o xipjiji:

—¿Jenga me ññ mapjũ gui huëpiji ne xunt'i? Dya tũ nu, jñtjo.

⁴⁰ Nuc'ua c'o nte o ndenbetjoji e Jesús va tsjapũji burla. Nuc'ua e Jesús, c'ũ o tsja, o pjongũ a tji c'o nte. Cjanu o tsjocũ c'ũ nu papã 'ñe c'ũ nu mamá c'e xunt'i, cja na 'ñe c'o jñi discípulo c'o mi dyoji e Jesús. Nuc'o, 'ñe e Jesús o cjogũji a mbo nu ja ma o'o c'e xunt'i.

⁴¹ Nuc'ua e Jesús o pënchp'i o dyë c'e xunt'i, o xipji:

—Talita, cumi, o 'ñembe.

C'o jña c'o, ne ra mama: Nu'tsc'e xunt'i, rí xi'ts'i, ñanga.

⁴² O nanga c'ua c'e xunt'i, o nzhodũ c'ua. Ya mi pẽ's'i doce cjẽ'ẽ c'e xunt'i. Me co zũ c'ua c'o mi cãrã nu. Dya mi pãrãji pje ro nguñijõji. ⁴³ Nuc'ua o xipji e Jesús anguezeji c'ũ dya cjó ro xipjiji c'ũ vi jñandaji. Cjanu o mama ro unũji pje ro zi c'e xunt'i.

Jesús en Nazaret

6 Cjanu o mbedye c'ua nu e Jesús, o ma nu ja mi menzumũ. O mõji c'o o discípulo. ² Nuc'ua c'e pa c'ũ mi sõyaji, o mbũrũ o xõpũ yo nte a mbo cja c'e nitsjimi. Na puncjũ nte c'o mi ãrã, me mi õnũtsjẽji mi mamaji:

—¿Cjõ jíchi ne bëzo? ¿Ja va mbãrã nu, 'ñe ja ga tsja c'o me na nojo c'o nunca rí ãrãgõji? ³ ¿Cjo dya nguejnu e yaxũ nu, o t'i e María? ¿Cjo dya ngue nu cjuarma e Jacobo 'ñe e José 'ñe e Judas 'ñe e Simón? ¿Cjo dya xo bũbũ c'o o cjũ cja ne jñiñi va?, eñeji.

Nguet'ua ma ùnbũji e Jesús. ⁴ E Jesús o xipji c'ua anguezeji:

—'Na profeta nde respetaoji nu ja dya ri menzumũ y ãtãji. Pero nu ja ri menzumũ, dya respetaoji c'ũ. Ni xo ri ngue c'o o dyoji, ni ri ngue c'o ri cãrã o ngumũ, dya xo respetaoji c'ũ, embeji.

⁵ E Jesús dya sõ ro tsja c'o na nojo cja c'e jñiñi. Nguextjo o 'ñe's'e o dyë ja nzi c'o mi sõ'dyë. O jocũji c'ua. ⁶ Me

mi cjiñi e Jesús na ngueje dya mi ejmeji angueze. Nuc'ua e Jesús o ma cja c'o ts'ijñiñi c'o bëxtjo mi jãrä, o ma xöpü c'o nte.

Jesús manda a los discípulos a predicar

⁷ Nuc'ua e Jesús o ma't'ü c'o doce o discípulo ro ëjëji cja o jmi. Cjanu o ndäjäji c'ua nde yeje nde yeje ro ma zopjüji c'o nte. Xo o unüji c'ü ja rvã sô ro pjongüji o demonio cja o mü'bü yo nte. ⁸ O xipjiji, dya pje ro ndunüji c'o rví jyodüji cja 'ñiji. Nguextjo 'na ch'äjã c'ü ro jñünü nzi 'najaji. Dya ro ndunüji xëdyi ne ri ngueje merio. Dya xo ro nganaji mape. ⁹ Nguextjo o tñiza ro ndin'ch'iji. Dya xo ro jyãns'p'ã o bituji. ¹⁰ Xo o mama e Jesús o xipjiji:

—Cja ngumü c'ua ja rí sät'äji, je rí oxüji nu hasta 'ma cja rí ñe rí pedyeji, dya rí pötqueji ngumü rguí oxqueji. ¹¹ 'Ma rí sätc'ëji cja 'na jñiñi, 'ma dya ra sãc'ëji, 'ma dya ra dyãtc'äji c'o rí xipjiji, rí pedyeji 'ma nu. Rí jyã'bãji o jömü c'o ya rguí jyã's'ã in cuaji, ngue c'ua ra unü ngüenda c'o menzumü nu, que vi tsjaji na s'o, dya sãc'ëji. Na cjuana rí xi'tsc'öji, nu pa c'ü ra tjün ngüenda, xenda ra sufrido c'o cãrä c'e jñiñi c'ü, que na ngueje ra sufrido c'o mi cãrä a Sodoma, 'ñe a Gomorra c'o o chjotü Mizhocjimi mi jinguã na ngueje c'ü me ma s'oji.

¹² Nuc'ua c'o discípulo o möji c'ua. O ma zopjüji c'o nte. Mi xipjiji c'ü mi jyodü ro nzhogü o mü'büji. ¹³ Mi pjongüji na puncjü o demonio cja o mü'bü c'o nte. Xo mi cosp'üji aceite na puncjü c'o mi söd'yë, y o jocüji.

La muerte de Juan el Bautista

¹⁴ E Herodes c'ü mi manda a Galilea, o dyärã texe c'o na nojo c'o mi cja e Jesús, na ngueje texetjo me mi mama c'o nte c'o. O mama c'ua e Herodes:

—E Juan c'ü mi jichi yo nte cja ndeje, ya tetjo, ya bübüjtjo na yeje. Nguéc'ua na zëzhi angueze ga tsja'a na puncjü c'o na nojo, embeji.

¹⁵ Bübü c'o mi mama:

—C'ü cja yo me na nojo, ngueje c'e profeta Elías c'ü ya ëjë na yeje.

Dyaja c'o mi mama:

—Ngueje 'naja profeta c'ü chjëntjovi nza cja c'o profeta c'o mi cãrä mi jinguã.

¹⁶ Pero e Herodes 'ma o dyärã o mama:

—C'ü cja'a yo, ngueje e Juan c'ü ró mandagö o jñüpcüji o ñi. Ya te'etjo c'ü, embeji.

¹⁷ Ngue e Herodes c'ü vi manda o ma zürüji e Juan; cjanu o ngot'üji c'ua a pjörü. O tsja a cjanu e Herodes na ngueje, 'ma xe mi bübüjtjo e Juan, e Herodes vi chjüntüvi c'ü nu bëpe c'ü mi chjü Herodías. Nu c'e ndixü mi ngue o su e Felipe c'ü nu cjuarma e Herodes.

¹⁸ Nguéc'ua o mama e Juan o xipji e Herodes:

—Dya sô rí 'ñejegue nu su nin cjuarma, embe.

¹⁹ Nuc'ua e Herodías me mi ünmbü e Juan. Me mi ne ro mbö't'ü, pero dya mi sô. ²⁰ Na ngueje e Herodes mi sũ e Juan, na ngueje mi pãrä mi ngueje 'naja bëzo c'ü mi cja c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi. Nguéc'ua e Herodes dya mi jëzi cjó pje ro tsjapü e Juan. Me mi

mãjä e Herodes ma dyärã c'o mi mama e Juan, pero dya go creo na ngueje mi yembeñe. ²¹ O ë c'ua 'na nu pa'a, o chöt'ü e Herodías ja rvã mbö't'ü e Juan. C'e pa c'ü, vi sãs'ã o cjë e Herodes. O tsja mbaxua e Herodes. O zojnü c'o mi menzumü a Galilea c'o pje mi pjëzhi 'ñe c'o jmu 'ñe c'o comandante. ²² Nuc'ua c'ü o xunt'i e Herodías o ë neme a jmi nu c'o mi cãrä cja c'e mbaxua. Me go mãjä c'ua e Herodes 'ñe c'o mi cãrä nu. Nuc'ua e Herodes c'ü mi rey o xipji c'e xunt'i:

—Dyötcü texe c'ü rí ñe, nde rá da'c'ü.

²³ Xo o mama:

—C'ua ga mbãrä Cjimi 'ma pje rí dyötcü, zö ri ngue nde'e c'o rí mandagö, nutscö rá da'c'ü, eñe e Herodes.

²⁴ O mbedye c'ua c'e xunt'i, o ma xipji c'ü nu mamá:

—Xitsi, ¿pje rá ötü e Herodes?

O ndünrü c'ua c'ü nu mamá o xipji:

—Dyötpü o ñi e Juan c'ü mi jichi cja ndeje yo nte.

²⁵ Nuc'ua nzi va cjogü c'e xunt'i nu ja mi bübü c'e rey Herodes, o xipji:

—Rí negö extí dyacü o ñi e Juan c'ü mi jichi yo nte, jñüncü cja 'na tramojmü, eñe c'e xunt'i.

²⁶ Me co nguijñi c'ua c'e rey Herodes. Pero jo ni mbeñe c'ü vi nädã Cjimi, 'ñe c'ü ya vi dyärã c'o nte c'o ma cãã nu; nguec'ua dya o ne ro xipji c'e xunt'i c'ü dya ro unü. ²⁷ C'e rey jo ndäjã c'ua 'na xondaro c'ü ro ma jñüpcü o ñi e Juan. O ma c'ua c'e xondaro, o ma jñüpcü o ñi e Juan nu cja c'e pjörü. ²⁸ Cjanu o jün c'ua cja 'na tramojmü, cjanu o unü c'e xunt'i. Cjanu o ma c'ua c'e xunt'i o ma unü c'ü nu nana.

²⁹ Nuc'ua c'o o discípulo e Juan, 'ma o dyärã mi mamaji c'ü vi bö't'ü e Juan, o möji o ma nduns'üji o cuerpo. Cjanu o ma dyögüji c'ua.

Jesús da de comer a cinco mil hombres

³⁰ Nuc'ua c'o discípulo c'o vi ndäjã e Jesús o nzhogüji nu ja mi bübü angueze, o xipjiji e Jesús texe c'o vi tsjaji 'ñe c'o vi xöpüji c'o nte. ³¹ Ma puncjü nte c'o mi ma mi 'ñeje, nguec'ua e Jesús 'ñe c'o o discípulo dya mi sô ro ziji xëdyi. Nguéc'ua o mama e Jesús o xipji c'o o discípulo:

—Möjô nu ja dya cjó ndeñe. Rá cãrätsjëji nu ngue c'ua rá söyaji 'na ndajme, eñe.

³² O mötsjëji c'ua cja 'naja bü o zät'äji nu ja dya mi cãrä o nte. ³³ Na puncjü nte c'o o jñanda 'ma o möji. O mbãräji mi ngueje e Jesús 'ñe c'o o discípulo. Nguéc'ua c'o nte o mbedyeji cja c'o jñiñi o nzhodütjoji va möji. Ot'ü o zät'ä c'o nte nu ja ro zät'ä e Jesús 'ñe c'o o discípulo. ³⁴ 'Ma o mbes'e e Jesús cja c'e bü, o jñanda ya mi cãrä na puncjü nte. Mi chjëntjoji nza cja o ndëchjürü 'ma dya cjó pjörü. E Jesús me mi juentse c'o nte. O mbürü o xöpüji c'ua, o xipjiji na puncjü jña.

³⁵ Nuc'ua 'ma ya o nzhã'ã, o ëjë c'o o discípulo e Jesús cja o jmi angueze, o xipjiji:

—Ya nzhã'ã. Nu va rí cãräji, ndajyadü va. ³⁶ Xipji yo nte ra möji cja yo jñiñi yo bëxtjo, 'ñe a ma a ñünü c'ua ja cãrä o nte, ngue c'ua ra ndömüji pje ra ziji.

³⁷ O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—Nu'tsc'ëji rí unügueji pje ra ziji.

Anguezeji o ndünrúji o mamaji:

—¿Cjo in ne rá ma tòmüjme ye mil mbëxo o tjömëch'i c'ü rá unüjme c'ü ra ziji?

³⁸ O ndünrú c'ua e Jesús, o dyönüji:

—¿Ja nzi tjömëch'i in jünji? Ma ñuji.

O ma nuji c'ua. Cjanu o ëji c'ua, o mamaji:

—Rí jünjme tsi'ch'a tjömëch'i cja na yeje jmö'ö.

³⁹ O mama c'ua e Jesús o xipji c'o o discípulo:

—Xipjiji yo nte ra mimiji cja o t'ëbi. Nde ra jyadüji rgá mimiji, embeji.

⁴⁰ Nuc'ua c'o nte o mimiji. O xögüji, bübü c'o nde mi ciento va mimiji. Bübü c'o nde mi cincuenta va mimiji.

⁴¹ Nuc'ua e Jesús o jñü c'o tsi'ch'a tjömëch'i 'ñe c'o yeje jmö. Cjanu o nä's'ä c'ua a jens'e va unü na pöjö

Mizhocjimi. Cjanu o xëdyi c'ua c'o tjömëch'i. Cjanu o unü c'o o discípulo ngue c'ua ro unüji c'o nte. Xo o xënmbiji texeji c'o yeje jmö'ö. ⁴² O ziji texeji o nijmiji.

⁴³ Nuc'ua c'o discípulo o nguis'iji c'ua c'o tjömëch'i 'ñe c'o jmö c'o o mboncjütjo. O nizhitjo doce bos'i. ⁴⁴ Nu c'o bëzo c'o o zi c'o tjömëch'i 'ñe c'o jmö mi sö tsi'ch'a mil.

Jesús camina sobre el agua

⁴⁵ Nuc'ua e Jesús o xänbä c'o o discípulo ro dat'üji cja c'e bü'ü, ro möji a Betsaida cja c'ü 'nanguarü c'e tazapjü. Nuc'ua 'ma ya mi ma c'o discípulo, e Jesús o xipji c'o nte ro möji o ngumüji. ⁴⁶ Nuc'ua 'ma ya vi ma c'o nte, o ma e Jesús cja 'na t'eje, o ma dyötü Mizhocjimi.

⁴⁷ Nuc'ua 'ma ya vi xömü, nu c'e bü'ü ya mi pa a nde cja c'e tazapjü. Pero e Jesús mi 'natsjë a ñünü cja c'e ndeje.

⁴⁸ O jñanda e Jesús dya mi sö c'o o discípulo ro ndütüji c'e bü na ngueje c'e ndajma mi 'ñeje nu ja mi möji.

Nuc'ua 'ma ya ma 'ñetsajömmü, o ma e Jesús mi nzhodü a xes'e cja c'e ndeje; mi ma nu ja ma cã'ä c'o o discípulo cja c'e bü'ü. Mi ne ro cjogütjo e Jesús. ⁴⁹ Nuc'ua c'o o discípulo, 'ma o jñandaji ma nzhodü e Jesús a xes'e cja c'e ndeje, mi cijijñiji mi ngueje 'na piche. Me co züji texeji. O mapjüji o mamaji:

—Chjä, 'na piche nu va ë nu, eñeji.

Nuc'ua e Jesús o zopjüji o xipjiji:

—Nguezgö. Zëchi in mü'büji, dya rí sügueji.

⁵¹ O dat'ü c'ua e Jesús cja c'e bü nu ja ma cã'ä c'o o discípulo. O söya c'ua c'e ndajma. C'o discípulo me mi süji me mi dyönütsjëji ja va zädä c'ü o söya c'e ndajma.

⁵² Na ngueje dya mi päräji pje mi ne ro mama 'ma o tsjapü e Jesús o puncjü c'o tjömëch'i. Ma me o mü'büji, dya mi sö ro nguijñiji pje mi ne ro mama c'o na nojo c'o mi cja e Jesús.

Jesús sana a los enfermos en Genesaret

⁵³ O zät'äji c'ua cja 'nanguarü c'e zapjü cja c'e xoñijömmü c'ü xiji Genesaret. O ndün't'üji na jo c'e bü'ü.

⁵⁴ 'Ma o mbes'ëji cja c'e bü'ü, c'o nte c'o mi cãrä nu, exo mbäräji mi ngue e Jesús c'ü vi säjä. ⁵⁵ O ma cöxteji texe cja c'e jñiñi. Cjanu o mbürü o sinpiji e Jesús c'o mi sö'dyë co texe c'o ma os'üji. O sinpiji nu c'ua ja mi äräji mi bübü e Jesús. ⁵⁶ Texe c'ua ja mi sät'ä e Jesús, cja o ts'iñiñi 'ñe cja o ndajñiñi 'ñe cja o ngumü c'o mi järät-

sjë cja batjü, mi emeji nu c'o mi sö'dyë cja o 'ñiji. C'o nte o dyötüji e Jesús c'ü ro ndötpüji zö ri nguextjo o fleco c'ü o bitu angueze. Texe c'o o ndötpü, o ndis'i c'o.

Lo que hace impuro al hombre

7 Nuc'ua c'o fariseo 'ñe c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi, o mbedyeji a Jerusalén o säjäji cja e Jesús. ² O jñandaji c'ü dya o xindyë c'o o discípulo e Jesús ante c'ü ro ziji o xëdyi. ³ Nu c'o fariseo 'ñe c'o dyaja menzumü a Israel mi cjaji c'ua ja nzi ma tsja o tjürü c'o o mboxtitaji. Nguet'ua dya ra ziji xëdyi 'ma dya ot'ü ra xindyëji. ⁴ 'Ma ra nzhogüji cja chöjmü, cja ra ziji xëdyi 'ma ya ra nguarü ra xindyëji na jo. Na puncjü tjürü c'o mi süpüji. Mi xibiji o xalo 'ñe o s'äbä 'ñe o mojmü c'o mi dyavo metal. ⁵ Nuc'ua c'o fariseo 'ñe c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi o xipjiji e Jesús o mamaji:

—¿Jenga yo in discí pulogue, dya süpüji yo tjürü yo o zocüzüji c'o mi tataji? Maco dya xindyëji 'ma siji o xëdyi.

⁶ O ndünrú c'ua e Jesús o xipjiji:

—Nu'tsc'ëji in cchapqueji c'ü me na jotsc'ëji, pero dya cjuana. Na cjuana c'ü o mama e Isaías c'ü ja ga cjatsc'ëji. O mama a cjava va pätpä Mizhocjimi:

Nujyo nte yo, sücö yo, pero nguextjo co o neji.

O mü'büji, na jë jyadü co nuzgö.

⁷ Bë ga zücö yo. Jizhiji yo o tjürü o nte, cchapüji c'ü ri ngueje o jña Mizhocjimi yo jizhiji, eñe e Isaías.

⁸ Dya in cjaji c'ü manda Mizhocjimi. Nguet'ua c'o o tjürü yo nte c'o in cjaji.

⁹ Xo o xipjiji:

—In cijijñiji na jo c'ü in cjaji. Dya in cchapüji ngüenda c'ü manda Mizhocjimi, ngue c'ua gui tsjatsjëji in chjürüji. ¹⁰ O mama a cjava e Moisés: "S'iyaji nin tataji, 'ñe nin nanaji. C'ü ra zadü nu tata o nu nana, ra mbö't'üji c'ü", eñe e Moisés. ¹¹ Pero nu'tsc'ëji in mangueji 'ma pje ni jyodü c'o nu tata 'naja nte, sö ra mama c'e nte ra xipji c'o nu tata: "Dya sö rá pjöxc'üvi. Ya ró mama rá unügö Mizhocjimi texe c'o ro sö ro da'c'üvi", ra 'ñembevi. ¹² Nguet'ua dya cja in jëziji pje xe ra unü c'ü nu tata 'ñe c'ü nu nana. ¹³ A cjanu in cchapüji c'ü dya ni muvi c'ü mama Mizhocjimi, na ngueje in jizhiji yo o tjürü c'o nin mboxtitaji. Na puncjü c'o in cjaji a cjanu.

¹⁴ Nuc'ua e Jesús o xipji na yeje c'o nte:

—Chëzhiji a 'ñecjua. Dyätcäji in texeji, ngue c'ua rí päräji ja ga cja'a. ¹⁵ Dya ngueje o jñöñü c'o ra zi 'na nte c'ü ra tsjapü ra tsja c'o na s'o. C'ü ra tsjapü ra tsja na s'o, ngue c'o na s'o c'o ra nguijñi a mbo o mü'bü.

¹⁶ Nu'tsc'ëji bübü in tsöji, rí dyäräji yo jña yo.

¹⁷ Nuc'ua e Jesús o xögü cja c'o nte, o cjogü a mbo c'e ngumü. Nuc'ua c'o o discípulo e Jesús o dyönüji pje mi ne ro mama c'o jña c'o cja vi mama angueze. ¹⁸ O ndünrú c'ua e Jesús o mama:

—¿Cjo xo 'ñetsc'ëji xo bë'tsc'ëji rí pärägueji ja cja c'o jña c'o cja ró mangö? O jñöñü c'o si 'naja nte, dya s'onbü o mü'bü, na ngueje je sät'ä cja o pjeme, y je nde ni mbedye a ndü'bü c'o.

A cjanu o mama e Jesús c'ü nde na jo texe o jñõnũ c'o pje nde si yo nte. ²⁰ Xe o ña e Jesús o mama:

—Nu c'o búbũ cja o mü'bũ 'na nte ngue c'o ni s'onbũ c'e nte c'ü. ²¹ Na ngueje je ngueje cja o mü'bũ yo nte, nu ja ni 'ñeje c'o pjeñe c'o na s'o, nguec'ua ga tsãji o ndixũ, 'ñe yo ndixũ tsãji o bëzo, 'ñe cjaji a cjanu c'o pje nde na s'o, 'ñe pje c'o põnũji, 'ñe põt'ũteji, 'ñe nepeji c'o pës'i yo nu minteji, 'ñe nuji na ü, 'ñe ojnũteji, 'ñe cjaji texe c'o va ëjë o pjeñeji, dya c'a's'ũji, 'ñe envidiaji, 'ñe santeji, 'ñe cjaþtsjẽji na nojo, 'ñe dya pãrãji pje na mbëjë c'o na jo. ²³ Texe yo na s'o nguejyo ni s'odũ o mü'bũ 'naja nte, na ngueje je ni 'ñeje cja o mü'bũ.

Una mujer extranjera que creyó en Jesús

²⁴ Nuc'ua o mbedye nu e Jesús, o ma cja c'o jñiñi a Tiro 'ñe a Sidón. O cjogũ a mbo cja 'na ngumũ. Mi ne c'ü dya cjó ro mbãrã cjo mi búbũ nu; pero o mbãrãji. ²⁵ 'Naja ndixũ o dyärã mi mamaji mi búbũ e Jesús. C'ü o ts'ixunt'i c'e ndixũ mi búbũ demonio cja o mü'bũ. Nuc'ua c'e ndixũ o ma nu ja mi búbũ e Jesús; o ndũñi-jõmũ cja o jmi. ²⁶ C'e ndixũ je mi menzumũ a Fenicia c'ü tsja a Siria. Dya mi menzumũ cja c'o mi Israel. C'e ndixũ o dyõtũ e Jesús ro pjongũ c'e demonio cja c'ü nu ts'ixunt'i. ²⁷ O ndünrũ c'ua e Jesús o xipji:

—Ot'ũ ra zi' yo t'i; na ngueje dya jo ra jñũnbũji o xedyi yo t'i, c'ü ra panbaji o dyo'o.

²⁸ O ndünrũ c'ua c'e ndixũ o xipji:

—Jãgã, na cjuana c'ü ñ mangue, ñ Jmuts'ügö. Pero zö jyentsquijme dyo'o c'o in menzumũgueji a Israel, ñ pãrãgue ja ga cja yo dyo'o, si'iji c'o ngũnxedyi c'o jãbã cja mexa, c'o jã'bã c'o ts't'i.

²⁹ O ndünrũ c'ua e Jesús o xipji:

—Na jo c'ua ja gui mangue. Nguec'ua sò rí nzhogũ cja in nzungue. C'e demonio ya mbedye cja in xunt'i.

³⁰ O ma c'ua c'e ndixũ, o zãt'ã o ngumũ. O nu'u ya vi mbedye c'e demonio cja c'e xunt'i, ya mi söya c'e xunt'i.

Jesús sana a un sordomudo

³¹ Nuc'ua e Jesús o mbedye na yeje cja c'o jñiñi c'o mi jãrã a Tiro, o cjogũ cja c'o jñiñi c'o mi jãrã a Sidón 'ñe a Decápolis. O zãt'ã cja c'e zapjũ a Galilea. ³² O sinpji c'ua 'naja bëzo c'ü mi ngogö, xo mi c'ũjne c'e bëzo. O dyõtũji e Jesús ro 'ñe's'e o dyë cja c'e bëzo. ³³ E Jesús o xõcũ c'ua c'e bëzo c'ü mi ngogö. O cuã't'ã c'ua o ñidyë cja o ngõ'õ. Cjanu o zos'ũ o ñidyë, o ndõtpũ c'ua o c'ijñi c'e bëzo. ³⁴ O nã's'ã c'ua a jens'e e Jesús. O yeya, o ma ma c'ua:

—Efata, eñe.

C'e jña ne ra mama: "Xogũ."

³⁵ Ya o dyärã c'ua c'e bëzo. Xo o jogũ c'ua o c'ijñi, o ña c'ua na jo. ³⁶ E Jesús o manda c'ua c'ü dya cjó ro ma xipjiji c'ü vi tsja angueze. Pero 'ma o xipjiji dya ro mamaji, xenda mi mamaji c'ua. ³⁷ Me mi sũ c'ua c'o nte, mi mamaji:

—Me na jo texe yo cja'a ne bëzo nu. Cjapũ ra dyärã yo ngogö, 'ñeje yo ngone cjaþũ ra ña'a.

Jesús da de comer a cuatro mil personas

8 Dya mezhe c'ua, o jmurũ na yeje na puncjũ o nte. Mi ojtjo pje ro ziji. Nuc'ua e Jesús o ma't'ũ c'o o discípulo c'ü je ro chëzhiji cja o jmi, cjanu o xipjiji:

² —Rí juentscö yo nte, na ngueje ya pa jñipa c'ü ya ró cãrãgöji va, y dya cja jünji pje ra ziji. ³ 'Ma rá tãjãji ra mõji o ngumũji c'ü dya ra ziji o xedyi, ra tõgũji cja 'ñiji. Cãrã yo vi 'ñeje na jẽ.

⁴ O ndünrũ c'ua c'o o discípulo o xipjiji e Jesús:

—¿Ja ri búbũ va o tjõmëch'i c'ü rguí nijmi yo nte yo na puncjũ? Na ngueje rí cãrãgöji va cja ne ndajyadũ.

⁵ O ndünrũ c'ua e Jesús o dyõnũji:

—¿Ja nzi tjõmëch'i ñ jüngueji?

Anguezeji o mamaji:

—Yenchtjo yo rí jünjme.

⁶ Nuc'ua e Jesús o manda c'ua c'o nte ro mimiji a jõmũ. Cjanu o jñũ c'ua c'o yencho tjõmëch'i. Cjanu o unũ na pøjõ Mizhocjimi. Cjanu o xedyi c'ua c'o tjõmëch'i, cjanu o unũ c'o o discípulo. Nuc'ua c'o o discípulo o unũji c'ua c'o nte'e. ⁷ Xo mi jünji ja nzi ts'ijmõ. E Jesús xo o unũ na pøjõ Mizhocjimi c'o jmõ, cjanu o xipji c'o o discípulo xo ro unũji c'ua c'o nte. ⁸ O ziji c'ua; o nijmiji na jo. Nuc'ua o nguis'tjõji c'ua c'o ts'ipëraso c'o vi mboncjõtjo. O nizhi yencho bos'i c'o. ⁹ Nu c'o nte c'o o zi, mi nziyo mil c'o. Nuc'ua e Jesús o xipji c'ua c'o nte ro mõji o ngumũji. ¹⁰ Cjanu o dat'ũ c'ua cja c'e bũ'ũ co c'o o discípulo. O mõji c'ua cja c'o jñiñi a ma a Dalmanuta.

Los fariseos piden una señal milagrosa

¹¹ 'Ma ya vi zãt'ãji nu, o sãjã c'ua c'o fariseo. O ã zõji o jña e Jesús. O dyõtũji c'ü pje ro jñandaji c'ü rví 'ñeje a jens'e, ngue c'ua ro mbãrãji pje mi pjëzhi e Jesús. ¹² O yeya e Jesús o xipjiji:

—Yo nte yo cãrã yo cjë dya, ¿jenga örũji pje ra jñandaji ngue c'ua ra mbãrãji pje pjëtscö? Na cjuana c'ü rí mangö, dya ra ch'unũji c'ü ra jñandaji.

¹³ O ma c'ua e Jesús o zogũtjo c'o fariseo. O dat'ũ cja c'e bũ, o mõji c'o o discípulo c'ü 'na lado cja c'e zapjũ.

La levadura de los fariseos

¹⁴ C'o o discípulo e Jesús, 'natjo tjõmëch'i c'ü vi jñünũji 'ma o dat'ũji cja c'e bũ, na ngueje vi jyombeñeji. ¹⁵ Nuc'ua e Jesús o xipjiji:

—Pjõtpũji ngüenda c'o o levadura c'o fariseo 'ñe c'o o levadura e Herodes.

¹⁶ C'o discípulo mi põtma mamaji:

—Xitscöji a cjanu ne Jesús, na ngueje c'ü dya ró jüngöji o tjõmëch'i.

¹⁷ Mi pãrã e Jesús c'ü mi cjijñiji, nguec'ua o xipjiji c'ua:

—¿Jenga ñ põtqui mamaji na ngue c'ü dya ñ jñũji o tjõmëch'i? ¿Cjo dya be ñ pãrãgueji c'ü sò rá da'c'ejji c'ü rí si'ijji? ¿Cjo ya me na me in mü'bũgueji? ¹⁸ ¿Cjo dya ñ jandagueji co in chõji? Búbũ in tsõji. ¿Cjo dya pje ñ äräji? ¿Cjo dya ñ mbeñeji? ¹⁹ Nu 'ma ró xënmbi c'o

tsi'ch'a tjömëch'i, o nijmi c'o tsi'ch'a mil o bëzo. ¿Ja nzi bos'i o ts'ipëraso c'o i tsis'iji?

Anguezeji o ndünrúji o xipjiji:

—O nizhi doce c'o bos'i c'o o mboncjü.

²⁰ Xe o ña e Jesús o xipjiji:

—Nu 'ma ró xënmbi c'o yenko tjömëch'i, o nijmi c'o nziyo mil o bëzo. ¿Ja nzi o bos'i o ts'ipëraso c'o i tsis'iji?

Anguezeji o ndünrúji o xipjiji:

—O nizhi yenko c'o bos'i c'o o mboncjü.

²¹ Nuc'ua o mama e Jesús o xipjiji:

—¿Cjo dya be in tendioji ja cja c'ü rí xi'ts'igöji?

Jesús sana a un ciego en Betsaida

²² Nuc'ua o zät'ä e Jesús 'ñe c'o o discípulo a Betsaida. C'o nte o sinpiji 'naja bëzo c'ü mi ndëzhö. Mi ötüji e Jesús ro 'ñe's'e o dyë cja c'e bëzo c'ü mi ndëzhö.

²³ Nuc'ua e Jesús o pënchp'i o dyë, o zidy a ñünü cja c'e jñiñi. Cjanu o ngosp'ü c'ijñi o ndö'ö. Cjanu o 'ñe's'e c'ua o dyë'ë. O mama c'ua e Jesús:

—Nu'tsc'e, ¿cjo ya in janda?

²⁴ O ndünrú c'ua c'e bëzo o mama:

—Rí jandagö yo bëzo; 'ñetse nza cja za'a. Pero nzhodüji.

²⁵ Nuc'ua e Jesús o 'ñe's'e na yeje o dyë cja o ndö c'e ndëzhö. O nguinch'i c'ua na jë c'e bëzo. O jogü o ndö'ö. Ya ndäcä c'ua na jo texe. ²⁶ E Jesús o ndäjä c'ua cja o ngumü. O mama e Jesús o xipji c'e bëzo:

—Dya rí sät'ä cja c'e jñiñi. Dya cjó rí ma xipji nu, c'o ró cjagö.

Pedro declara que Jesús es el Cristo

²⁷ Nuc'ua e Jesús 'ñe c'o o discípulo o möji cja c'o jñiñi c'o tsja a Cesarea de Filipo. 'Ma mi pöji cja 'ñiji o tsja t'önü e Jesús o xipji c'o o discípulo:

—¿Pje mama yo nte pjëtsigö?

²⁸ O ndünrú c'ua anguezeji:

—Bübü c'o mama ngue'tsc'e e Juan c'ü mi jichi cja ndeje yo nte. Dyaja c'o mama ngue'tsc'e e Elías. Dyaja c'o mama ngue'tsc'e 'naja c'o profeta c'o mi cärä mi jin-guã.

²⁹ O mama c'ua e Jesús o dyönüji:

—Natsc'eji, ¿pje in mangueji? ¿Pje pjëtsigö?

O ndünrú c'ua e Pedro o xipji:

—Ngue'tsc'e e Cristo o 'ñempc'egue Mizhocjimi rí mandague.

³⁰ Nuc'ua e Jesús o xipji c'ua c'o o discípulo c'ü dya cjó ro xipjiji c'ü mi ngue Cristo c'ü.

Jesús anuncia su muerte

³¹ Nuc'ua o mbürü e Jesús o xipji c'o o discípulo c'ü mi jyodü ro zädä. O xipjiji:

—Nutsco rvä ëcjö cja Mizhocjimi, ni jyodü me rá sufridogö na puncjü. Ra jñüncü nguenda c'o tita c'o pje pjëzhi, 'ñe c'o ndamböcjimi, 'ñe c'o xöpü o ley Mizhocjimi, ra mamaji c'ü na s'o c'ü rí cjagö. Nuzgö ra mbötcügöji. Nuc'ua c'ü na jñi nu pa, rá tegö rá bübüjtjo na yeje.

³² O xipjiji na jo'o yo jña'a yo. Nuc'ua e Pedro o xöcü 'na lado e Jesús, y o mbürü o hüench'i. ³³ O ñezhe c'ua e Jesús, o jñanda c'o dyaja o discípulo. O mama c'ua e Jesús o huëch'i e Pedro:

—C'ueñe cja in jmigö, Satanás. Nu c'ü in cjiñigue, dya pje ngue c'ü cjiñi Mizhocjimi; ngueje c'ü je cjiñi yo nte.

³⁴ Nuc'ua e Jesús o ma't'ü c'ua c'o nte 'ñe c'o o discípulo; o xipjiji:

—'Ma cjó c'o ne ra ndünt'ü in xütjügö, dya ra tsja c'ua ja nzi ga netsjë. Ra bübü dispuesto ra sufrido o ra ndü. Y ra ndenngue co nutsco. ³⁵ Na ngueje nu c'o dya bübü dispuesto ra sufrido o ra ndüji, dya ra chöt'üji c'ü rguí bübüjtjoji. Pero nu c'o bübü dispuesto ra bö't'ü na ngue c'ü ni 'ñejmezügöji 'ñe c'ü ni xipjiji yo nte xo ra 'ñejmezüji, ra chöt'üji c'ü rguí bübüjtjoji. ³⁶ Nu 'ma ro tsja 'na nte ro tsjapü o cjaja texe yo bübü va cja ne xoñi-jömü, pero 'ma ro jyëzi Mizhocjimi c'e nte, ¿pje rví mu-vi? ³⁷ Na ngueje, 'ma ya jyëzi Mizhocjimi 'na nte, dya ra sö c'e nte pje ra unü Mizhocjimi ngue c'ua ra ë bübü Mizhocjimi co angueze. ³⁸ Yo pa dya yo, ya mbëtspiji o jña Mizhocjimi; me cjaji na s'o. Nu c'ü ra tseje rgá 'ñejmezü 'ñe in jñagö, nuzgö dya rá recibido angueze 'ma rá ëcjö na yeje cja Mizhocjimi. Rá ëcjö na yeje; c'ua ja ga cja me na zö c'ü mi Tatagö, je rga cjazgö nu 'ma rá ëcjö. Rá ëcjö co o anxe Mizhocjimi; me rrä zözgöjme.

9 Xo o mama e Jesús:

—Na cjuana rí xi'tsc'öji, bübü nu yo cärä va, yo dya ra ndü'ü hasta 'ma cja ra nu'uji ja ga cja 'ma ra manda Mizhocjimi co texe o poder.

La transfiguración de Jesús

² 'Ma ya vi cjogü 'ñanto pa, e Jesús o zidy e Pedro 'ñe e Jacobo 'ñe e Juan. O mötsjëji cja 'na t'eje c'ü me ma ndä'ä. 'Ma mi jandaji, 'nangua o pötü c'ua o jmi e Jesús. ³ Xo pötü c'ua ja ma 'ñetse o bitu, me mi juës'i, me ma t'öxü nza cja xitsji. Ni ri 'naja mbedye cja ne xoñijömü c'ü ra tsjapü me rrä t'öxü a cjanu. ⁴ Jo ni 'ñetse c'ua e Elías 'ñe e Moisés, mi ñaji e Jesús.

⁵ Nuc'ua o ña c'ua e Pedro o xipji e Jesús:

—Xöpüte, me na jo rí cärägöji va. Rá ä't'äjme jñi ts'ingumü co dyëza. 'Naja c'ü rá ä'tc'öjme, 'naja c'ü rá ä'tp'äjme e Moisés, 'naja c'ü rá ä'tp'äjme e Elías, eñe.

⁶ O mama a cjanu e Pedro na ngueje me mi sü angueze 'ñe c'o yeje c'o mi dyoji. Nguet'ua dya mi pärä pje ro mama. ⁷ O säjä c'ua 'na ngömü c'ü o ë ngobü anguezeji. O dyäräji c'ua 'na jña cja c'e ngömü c'ü mi mama a cjava:

—Nujnu ngue in Ch'igö nu me rí s'iya. Dyätäji angueze.

⁸ Nuc'ua 'ma o ndäcä c'o discípulo, dya cja jñandaji e Moisés 'ñe e Elías; ya mi nguextjo e Jesús c'ü mi bübü.

⁹ Nuc'ua 'ma ya ma sjöbüji cja c'e t'eje, cjanu o mama c'ua e Jesús o xipjiji:

—Dya cjó rí xipjiji yo cja i jñandaji. Nutsco rvä ëcjö cja Mizhocjimi. 'Ma rá tügö, rá tegö na yeje. Cja rí xipjiji 'ma yo nte.

¹⁰ Nguéc'ua mi cijjñitsjéji c'o vi jñandaji. Dya cjó mi xipjiji. Pero mi pótma mamaji pje mi ne ro mama c'ü ro te'e cja c'o añima. ¹¹ Nuc'ua c'o discípulo o dyönüji e Jesús:

—¿Jenga mama c'o xöpü o ley Mizhocjimi c'ü ni jyodü ot'ü ra ëjë na yeje e Elías, cja rron ëjë e Cristo?

¹² O ndünrú c'ua e Jesús o mama:

—Na cjuana c'e jña c'ü mamaji, c'ü ot'ü ra ëjë na yeje e Elías ra ë jocü texe. ¿Pje mama cja o jña Mizhocjimi? Mama a cjava c'ü me rá sufridogö, nutscö rvá ëcjö cja Mizhocjimi. Xo ra tsjacüji c'ü dya pje ni muvizügö.

¹³ Nuzgö rí xi'tsc'öji, e Elías ya ëjë na yeje c'ü. O tsjapüji c'ü me mi ne anguezeji, c'ua ja nzi ga t'opjü c'ü ro tsjapüji.

Jesús sana a un muchacho que tiene un espíritu malo

¹⁴ Nuc'ua 'ma o zät'äji nu ja mi cãrã c'o dyaja discípulo, o jñandaji na puncjü nte c'o ya vi jmurü nu. Mi cãrã nu c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi. Mi söji jña co c'o discípulo. ¹⁵ Nuc'ua c'o nte 'ma o jñandaji e Jesús, me co mäjäji. O cjuañiji o ma zenguaji angueze. ¹⁶ Nuc'ua e Jesús o dyönüji:

—¿Ja cja c'e jña c'ü in mangueji?

¹⁷ O ndünrú c'ua 'naja bëzo c'ü ma dyoji c'o nte, o mama:

—Xöpüte, ró sin'c'igö ín ch'igö na ngueje bübü demonio cja o mü'bü c'ü cja pü ra ngone. ¹⁸ C'e demonio texe c'ua ja pënch'i me cja pü ra ñus'ü. Me pjont'ü pjügü a ne'e. Me s'i'ch'i o s'ibi; me zëchi o cuerpo. Ró xipji yo in discipulogue ro pjombgüji c'e demonio; dya sö ra pjongüji, eñe.

¹⁹ O ndünrú c'ua e Jesús o xipjiji:

—Nu'tsc'eji in cãrãji yo cjë dya, dya in ejmeji. ¿Jenga dya in creozüji rá pjöxc'üji rí tsjaji c'o na nojo? Maco ya mezhe rí cãrãgöji, ya mezhe rí pë'sc'ö paciencia co nu'tsc'eji. Sinqüji ne t'i'i.

²⁰ O sinpiji c'ua. C'e demonio 'ma o jñanda e Jesús, exo tsjapü o mbi'ch'i c'e t'i. O nügü c'e t'i; mi ñus'ü. Me mi pjont'ü pjügü a ne'e. ²¹ Nuc'ua e Jesús o tsja t'önü, o xipji c'ü nu tata c'e t'i'i:

—¿Jinguã ndeze o mbürü c'ü sufrido a cjanu ne t'i?

O ndünrú c'ua c'ü nu tata c'e t'i o mama:

—Ndeze 'ma cja mi ts'it'i me sufrido a cjanu. ²² C'e demonio ya na puncjü ga tsjapü ga zo'o cja sivi 'ñe cja ndeje, ngue c'ua ra mbö't'ü. Nu 'ma sö pje rí tsjague, juentsquegöbe, pjöxcügöbe.

²³ O ndünrú c'ua e Jesús o xipjiji:

—In önnü, ¿cjo sö pje rá cjagö? Rí önn'ügö, nu'tsc'e, ¿cjo ra sö rí 'ñejmegue Mizhocjimi? Nu c'ü ejme Mizhocjimi, Mizhocjimi ra tsja texe c'o ra dyötü.

²⁴ Exo mapjü c'ua na jens'e c'ü nu tata c'e t'i, o mama:

—Rí ejmegö Mizhocjimi. Pero bëtsi, nguéc'ua rí ö'tc'ügö rí pjöxcü rá ejmegö Mizhocjimi texe c'ua ja nzi ga ne angueze.

²⁵ Nuc'ua 'ma o jñanda e Jesús ma jmurü na puncjü nte, o huénch'i c'ua c'e demonio, o xipji:

—Nu'tsc'e demonio in cja pü ra ngone 'ñe ra ngogö ne t'i, rí mandats'ü rí pedye cja ne t'i. Y dya cja nzho xe rí tsich'i cja o mü'bü.

²⁶ Nuc'ua c'e demonio o mapjü; o tsjapü me mi mbi'ch'i c'e t'i. Cjanu o mbedye c'ua c'e demonio. Nuc'ua o jändü c'e t'i. Mi nza cja c'ü ya vi ndü.

Nguéc'ua na puncjü nte c'o mi mama: "Ya ndü'ü."

²⁷ Nuc'ua e Jesús o pënch'p'i a dyë'ë, o xos'ü. O böbü c'ua c'e t'i'i.

²⁸ Nuc'ua e Jesús o cjogü a mbo cja c'e ngumü nu ja mi oxü. C'o o discípulo o xipjitsjéji c'ua:

—¿Jenga dya sö ro pjombgüjme c'e demonio?

²⁹ O ndünrú c'ua e Jesús o xipjiji:

—'Na demonio nza cja nu c'ü cja ró pjongü, dya cjó ra sö ra pjongü 'ma dya ra dyötü Mizhocjimi 'ñe ra mbempje.

Jesús anuncia otra vez su muerte

³⁰ Nuc'ua o möji a ma a Galilea. E Jesús dya mi ne cjó ro mbãrã ja mi bübü angueze. ³¹ Na ngueje mi xöpü c'o o discípulo. O xipjiji:

—Nutscö rvá ëcjö cja Mizhocjimi, ra nzhögügöji cja yo nte ra mbötcüji. Nuc'ua c'ü na jñi nu pa, rá tetjogö, embeji.

³² Anguezeji, dya mi pãrãji pje mi ne ro mama c'o jña c'o. Mi süji ro dyönüji ja ma cja c'o jña.

¿Quién es el más importante?

³³ E Jesús 'ñe c'o o discípulo o zät'äji a Capernaum. 'Ma ya mi cãrãji cja ngumü, o mama c'ua e Jesús o dyönüji:

—¿Ja cja c'o mi mamagueji 'ma ma ëji cja 'ñiji?

³⁴ C'o discípulo dya ndünrúji na ngueje vi pötva dyönüji cja 'ñiji cjó ngue nza texeji ro nguejme na nojo.

³⁵ Nuc'ua o mimi e Jesús, cjanu o ma't'ü c'ua c'o doce discípulo o xipjiji:

—'Ma cjó c'o ne ra nguejme na nojo, ni jyodü dya ra tsjapü na nojo; ra pjöxte, ra mbös'ü texe yo nu minteji.

³⁶ Nuc'ua e Jesús o ziji c'ua 'na ts'it'i. O 'ñeme c'ua a nde nu ja mi cãrãji. O ndës'i c'ua. Cjanu o xipjiji:

³⁷ —'Naja nte c'ü s'iya 'naja yo ts'it'i na ngueje c'ü ejmezügö c'e nte, nguetscö s'iyazü. 'Ma cjó c'o s'iyazü, dya nguextjozügö c'ü s'iya, xo s'iya Mizhocjimi c'ü o ndäcjä va cja ne xoñijömü.

El que no está contra nosotros, está a nuestro favor

³⁸ O mama c'ua e Juan o xipji e Jesús:

—Xöpüte, ró jandajme 'na bëzo c'ü mi nãnn'ägue in chjü ma pjongü yo demonio. Ró xipjijme c'ü dya ro tsja a cjanu na ngueje, dya rí dyocjöji c'ü.

³⁹ O ndünrú c'ua e Jesús o xipjiji:

—Dya rí ts'a's'üji c'e nte. Na ngueje dya cjó nãngä ín chjügö ga tsja c'o na nojo, nuc'ua cja rron mama na s'ozügö. ⁴⁰ Na ngueje nu c'ü dya nugüji na ü, ngue ín dyocjöji c'ü. ⁴¹ Na cjuana rí xi'ts'iji, nu c'ü ra dya'cüji ndeje rí siji na ngueje ín ntets'üji nutscö e Cristo, nuc'ü, Mizhocjimi ra ngö't'ü c'ü.

El peligro de caer en pecado

⁴² Ma cjó c'o ra tsjapü ra tsja na s'o 'naja yo ts'iquë yo ejmezügö, xenda rvá jo ro jyü'tp'üji 'na travacjünü dyizi c'e nte c'ü, cja rron pant'aji c'ua cja trazapjü, que na ngueje c'ü ro tsjapü ro tsja na s'o 'naja c'ü ejmezügö. ⁴³ Maco in mamaji ngue in dyëji c'ü cja'c'ü rí tsjaji c'o na s'o, dyocüji 'ma. Xenda na jo rí ma bübütjoji co Mizhocjimi c'ü ri 'natjo in dyëji que na ngueje ri bübü nza yeje in dyëji ri möji a linfiernu cja c'e sivi c'ü dya ra juench'e. ⁴⁴ Cja c'e lugar, dya tû c'o dyoxü c'o jä'a cja c'o ya ndü; 'ñe c'e sivi dya juench'e. ⁴⁵ Maco in mamaji ngue in cuaji c'ü cja'c'ü rí tsjaji c'o na s'o, dyocüji 'ma. Xenda na jo rí ma bübütjoji co Mizhocjimi c'ü ri docuaji que na ngueje ri bübü nza yeje in cuaji, ra pantc'aji cja c'e sivi c'ü dya ra juench'e. ⁴⁶ Cja c'e lugar, dya tû c'o dyoxü c'o jä'a cja c'o ya ndü; 'ñe c'e sivi dya juench'e. ⁴⁷ Maco in mamaji ngue in chöji cja'c'ü rí tsjaji c'o na s'o, jñü'müji 'ma. Xenda na jo rí tsjogüji nu ja manda Mizhocjimi c'ü ri 'natjo in chöji que na ngueje ri bübü nza yeje in chöji, ra pantc'aji cja c'e sivi a linfiernu. ⁴⁸ Cja c'e lugar, dya tû c'o dyoxü c'o jä'a cja c'o ya ndü; 'ñe c'e sivi dya juench'e.

⁴⁹ Mi jinguã mi tjüt'üji o animal c'o mi unüji Mizhocjimi; xo mi ü's'üji ð c'o. Texets'üji in chjentjoji c'o animal c'o mi tjüt'üji na ngueje rí tsjogüji na puncjü c'o na s'ëzhi. ⁵⁰ Na jo o ð'ð. Pero 'ma rrã 'huë'e c'o ð'ð, ¿ja xergá ðxcü 'ma? Nu'tsc'ejni ni jyodü rí chjentjoji c'e ð'ð c'ü na quijmi. Ni jyodü rí pötqui ñe'leji.

Jesús enseña sobre el divorcio

10 Nuc'ua o mbedye c'ua nu, e Jesús. O ma cja c'o jñiñi c'o tsja a Judea. O mbes'e c'ü 'nanguarü c'e ndare a Jordán. Nuc'ua na yeje o jmurü na puncjü nte nu ja mi bübü e Jesús, c'ua ja nzi va jmurüji nu ja ot'ü mi bübü. O xöpüji c'ua ja nzi va xöpü c'o dyaja nte. ² O säjä c'ua c'o fariseo. Chaque o tsjapüji t'önü e Jesús. C'ü mi 'ñejeji, ngue c'ü ro zöji e Jesús. Mi cijijñiji 'na ro jyopü c'ü ro mama. O dyönüji:

—¿Ja ga mama cja o ley Mizhocjimi, cjo na jo 'na bëzo ra mbëzi nu su'u?

³ O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—¿Pje mama cja yo mandamiento yo o dyopjü e Moisés?

⁴ O mama c'ua c'o fariseo:

—E Moisés o unü sjëtsi e bëzo ro unü xiscöma c'ü rví mbëzi nu su.

⁵ O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—Nu'tsc'ejni me na me in mü'büji, dya in s'iyaji c'o nin suji, nguec'ua o dya'ceji sjëtsi e Moisés rí pëziji c'o.

⁶ Pero 'ma o mbürü o ngärã yo nte, dya ma cjanu. Na ngueje ndeze 'ma ot'ü, Mizhocjimi o 'ñeme e bëzo 'ñe e ndixü. ⁷ Nguec'ua nu yo bëzo ga zogüji nu tata 'ñe nu nana, ga mimivi c'ü nu su. ⁸ C'o mi yeje ya ri 'natjo o ts'inguevi. Dya cja ri yeje, ya ri 'natjo o ts'inguevi c'ua.

⁹ Nu c'o o tsjapü Mizhocjimi ra 'natjovi, dya ra xöcü e bëzo.

¹⁰ Nuc'ua e Jesús 'ñe c'o o discípulo o cjogüji a mbo cja 'na ngumü. Nuc'ua c'o discípulo o dyönüji ja ma cja c'o cja vi mama. ¹¹ O mama c'ua e Jesús o xipjiji:

—Nu c'ü ra mbëzi nu su, cja rron chjüntüvi c'ü 'naja ndixü, tsäjã ndixü 'ma c'ü. ¹² Nu 'ma ngueje e ndixü ra mbëzi nu xira cja rron chjüntüvi c'ü 'naja bëzo, tsäjã bëzo 'ma c'e ndixü c'ü.

Jesús bendice a los niños

¹³ Ma ëjë c'o nte ma siji c'o o ts'it'iji cja o jmi e Jesús, ngue c'ua e Jesús ro 'ñe's'e o dyë anguezeji ro dyötpüji Mizhocjimi. Nuc'ua c'o discípulo 'ma o jñandaji c'o, o huënc'h'iji c'ua c'o ma siji c'o ts'it'i. ¹⁴ Pero e Jesús 'ma o jñanda c'ü mi cja c'o o discípulo, o üdü c'ua. O xipjiji:

—Jyëziji yo ts'it'i ra ëji cja ín jmigö; dya rí ts'a's'üji yo, na ngueje nu c'o va ëjë co nuzgö nza cja yo ts'it'i, ngueje c'o c'apü Mizhocjimi o nte c'o. ¹⁵ Na cjuana rí xi'tsc'öji, 'ma cjó c'o dya ra ëjë co nuzgö c'ua ja nzi ga 'ñeje yo ts'it'i, 'ma dya ra unü o mü'bü Mizhocjimi ra dyätä, dya ra sö Mizhocjimi ra tsjapü o nte, eñe e Jesús.

¹⁶ Nuc'ua o ndës'i c'ua nzi 'naja c'o ts'it'i. O 'ñe's'e o dyë anguezeji o dyötpüji Mizhocjimi nzi 'naja.

Un joven rico habla con Jesús

¹⁷ 'Ma ya mi pedye e Jesús ro ma cja 'ñiji, o cjuañi 'na bëzo o säjä nu ja mi bübü e Jesús. O ndüñijömü cja o jmi, cjanu o mama c'ua:

—Na jots'ügue, xöpüte. ¿Pje na mbë c'ü rá c'agö ngue c'ua ra ch'acü rá bübütjo co Mizhocjimi para siempre?

¹⁸ E Jesús o xipjiji:

—¿Jenga in xitsi na jozü? Dya cjó bübü c'ü na jo'o; nguextjo Mizhocjimi. ¹⁹ In pärãgue c'o o mandamiento Mizhocjimi c'o o dya'c'üji. Mama a cjava c'o: "Dya rí tsäjã ndixü; yo ndixü dya ra tsäjãji bëzo. Dya rí pöt't'üteji. Dya pje rí pönüji. Dya rí xos'üji bëchjine. Dya cjó rí dyonpüji. Rí respetaoji nin tataji 'ñe nin nanaji."

²⁰ O ndünrü c'ua c'e bëzo:

—Xöpüte, texe yo, ya nde ró c'agö yo ndeze 'ma cja rí ts'iquëgö.

²¹ E Jesús 'ma o jñanda c'e bëzo, o ne'e, cjanu o xipjiji:

—Nu'tsc'e, xe bëzhi 'naja c'ü rí tsjague. Ma pögue texe c'o in pës's'i, unügue c'o dya pje pës's'i. A cjanu rí pës's'igue a jens'e c'o me ni muvi. Cja rrí 'ñecje rí chjünt'ü ín xütjügö.

²² Nuc'ua 'ma o dyärã c'e bëzo c'o vi mama e Jesús, me co ndumü va ma'a, na ngueje mi pës's'i na puncjü.

²³ Nuc'ua e Jesús o jñanda texe c'o mi cãrã nu, o xipjiji c'ua c'o o discípulo:

—Nu c'o me pës's'i na puncjü, me na s'ëzhi c'ü ra unü o mü'büji Mizhocjimi ra dyätãji angueze.

²⁴ 'Ma o dyärã c'o discípulo c'o vi mama e Jesús, o züji. Pero e Jesús o xipjiji na yeje:

—Nu'tsc'ejni ín ch'its'üji, me na s'ëzhi c'ü ra tsjapü o nte Mizhocjimi nu c'o cijijñi me ra mbös'üji c'o pës's'iji.

²⁵ 'Naja camello, dya sö ra cjogü cja o xägö 'na dyep-

jadü. Je xo ga cjatjonu 'na nte c'ü pës'i na puncjü, dya sö ra unü o mü'bü Mizhocjimi ra tsjapü o nte.

²⁶ Nuc'ua anguezeji xenda mi sÿji c'ua. O mamaji:

—Ma a cjanu, zcjö ngue c'ü ra sö ra jogü o mü'bü?

²⁷ E Jesús cjanu o jñandaji c'ua, o xipjiji:

—Dya cjö sö yo nte ra jocütsjê o mü'bü; pero Mizhocjimi sö ra jopcü o mü'büji. Na ngueje Mizhocjimi sö ra tsja texe.

²⁸ O mama c'ua e Pedro:

—Nutschöjme ró sogüjme texe c'o mi pës'ijme ngue c'ua rí tjünt'ügöjme in xütjügue.

²⁹ O ndünrú c'ua e Jesús o mama:

—Cärä c'o ejmezügö c'o ra zopjü in jñagö yo nte.

Nguec'ua ra zogü o ngumüji, o nu cjuarmaji, o nu cjüji, o nu 'ninzhömüji, o nu cjüjuéji, o nu tataji 'ñe nu nanaji, o nu t'iji, o o juajmaji. ³⁰ C'o ra tsja a cjanu, ra ch'unüji c'ü rrä puncjü que na ngueje 'naja ciento c'ü mi pës'iji 'ma ot'ü. Ra ch'unüji o ngumüji, 'ñe nu cjuarmaji, 'ñe nu cjüji, 'ñe nu 'ninzhömüji, 'ñe nu cjüjuéji, 'ñe nu nanaji, 'ñe nu t'iji, 'ñe nu juajmaji. Xo ra nuji na ü; ra tsja yo nte. Xo ra ch'unüji c'ü rguí bübütjoji co Mizhocjimi. ³¹ Je a cjanu, c'o cjanü vi tsjaji c'o me ni muvi, dya rguí muvi a jmi Mizhocjimi c'o. C'o unü ngüenda c'ü dya ni muvi c'ü cjaji, rguí muvi na puncjü a jmi Mizhocjimi c'o.

Nuevamente Jesús anuncia su muerte

³² E Jesús 'ñe c'o o discípulo mi pöji cja 'ñiji, mi cjins'iji a ma a Jerusalén. Mi ot'ü a xojñi e Jesús. Me mi sÿ c'o discípulo 'ñe c'o nte c'o mi tjünt'ü a xütjü. Nuc'ua e Jesús o xöcü c'o doce o discípulo, o ñatsjêji o xipjiji c'ü ro tsjapü c'o nte ro sufre angueze. ³³ O xipjiji a cjava:

—Ya rrä möjö a ma a Jerusalén nu ja ra nzhögügöji nutschö rvá êcjö cja Mizhocjimi. Ra nzhögügöji cja o dyê c'o ndamböcjimi 'ñe c'o xöpü o ley Mizhocjimi, ngue c'ua ra jñüncöji ngüenda c'ü rguí mbötcöji. Ra nzhögügöji c'ua cja o dyê c'o dya menzumü a Israel. ³⁴ Me ra tsjacüji burla ra zoxcüji, ra ndaxcüji o chirrio, ra mbötcüji. Nuc'ua c'ü na jñi nu pa, rá tetcjö rá bübütjo na yeje.

Jacobo y Juan piden un favor

³⁵ Nuc'ua e Jacobo co e Juan, c'o o t'i e Zebedeo, o chëzhivi a jmi e Jesús. O xipjivi:

—Nu'tsc'e, xöpüte, rí negöbe rí tsjacübe 'na favor nu rá ö'tc'übe.

³⁶ O ndünrú c'ua e Jesús o xipjivi:

—¿Pje na mbëjê c'ü in nevi rá cja'c'üvi?

³⁷ O ndünrúvi o xipjivi:

—Dyacübe sjëtsi rá mimigöbe nu ja rí mandague; 'naja cja in jodyê, 'naja cja c'ü 'naja in dyê.

³⁸ O ndünrú c'ua e Jesús o xipji c'o yeje o discípulo:

—Dya in unnc'evi ngüenda c'ü in ötcügövi. Nuzgö rá sufridogö c'o ra tsjacü yo nte; y rá tügö. Nu'tsc'evi dya, zcjo ra sö rí sufridovi c'o?

³⁹ O ndünrúvi c'ua:

—Jägä, ra sözübe, eñevi.

Nuc'ua e Jesús o xipjivi:

—Nuzgö rá sufridogö y rá tügö. Jä, na cjuana xo rí sufridoguevi y rí chüguevi. ⁴⁰ Pero dya nguezgö tocazü rá unü cjö ra mimi cja in jodyê, ne ri ngue c'ü 'nanguarü. Nguextjo c'ü mi Tatagö c'ü ya juajnü cjö ra mimi nu.

⁴¹ Nuc'ua c'o dyêch'a discípulo 'ma o dyäräji, o mbürü o ünbüji c'ua e Jacobo 'ñe e Juan. ⁴² Pero e Jesús o xipji c'ua c'o o discípulo ro chëzhiji, cjanu o xipjiji c'ua:

—In pärägueji ja cja c'o pje nde pjëzhi cja yo nte yo dya pärä Mizhocjimi, cjanüji yo nte ra tsjaji c'ü mandaji. Y xipjiji ra tsjaji c'o söji me na jyü. ⁴³ Nu'tsc'evi, dya rga cjatsc'evi c'ua nzi ga cja c'o pje pjëzhi. 'Ma bübütsc'evi 'naja c'ü ne ra tsjapü na nojo a jmi Mizhocjimi, ni jyodü ra mböxc'üji 'ma c'ü, dya ra mandats'üji. ⁴⁴ Y c'o ra ne ra tsja in xojñigueji, ni jyodü ra mbë'pc'iji c'o, dya me ra mandats'üji. ⁴⁵ Nutschö c'ü rvá êcjö cja Mizhocjimi, dya ngue c'ü ra mbëpqui yo nte'e; ngue c'ü rá pëpcö yo. Xo rvá êcjö rá tügö, ngue c'ua rá cjö'tp'ü o nzhübü na puncjü o nte'e, c'ü rga emeji libre, eñe e Jesús va xipji c'o o discípulo.

Jesús sana a Bartimeo el ciego

⁴⁶ O zät'äji c'ua a Jericó. Nuc'ua o mbedyeji nu, e Jesús 'ñe c'o o discípulo 'ñe na puncjü nte. Cja c'e 'ñiji c'ü mi pöji, mi junrú 'naja bëzo c'ü mi ndëzhö c'ü mi chjü Bartimeo. Mi ngueje nu t'i e Timeo. Mi örü o merio. ⁴⁷ C'e bëzo 'ma o dyärä mi ngueje e Jesús c'ü mi menzumü a Nazaret c'ü ma cjogü, o ña c'ua na jens'e o mama:

—Nu'tsc'e Jesús o mboxbëchets'ü e David, juentsquegö.

⁴⁸ Na puncjü c'o nte o huënc'h'iji c'ua c'e bëzo o xipjiji ro ngo't'ü o ne. Pero nuc'ü, xenda o mapjü na jens'e:

—Nu'tsc'e o mboxbëchets'ü e David, juentsquegö.

⁴⁹ Nuc'ua e Jesús o böbü c'ua o mama:

—Ma't'üji ne bëzo ra chëzhi cja in jmigö.

O ma't'üji c'ua c'e bëzo c'ü mi ndëzhö o xipjiji:

—Böbü dya, mama e Jesús rí chëzhigue cja o jmi. Jñunt'ü in mü'bügue ra joguts'ü.

⁵⁰ Nuc'ua c'e bëzo o ngama c'ü mi tējê. Exco böbü c'ua o chëzhi cja e Jesús. ⁵¹ Nuc'ua o dyönü e Jesús o xipji c'e bëzo:

—¿Pje in ne c'ü rá cja'c'ü?

O ndünrú c'e bëzo c'ü mi ndëzhö o mama:

—Xöpüte, rí negö rí xocüzü in chö rá janda.

⁵² E Jesús o xipji c'ua:

—Sö rí mague dya. Ya na jots'ü na ngueje i 'ñejme c'ü ro jo'c'üts'ü.

Jo ni zätä c'ua o ndö c'e bëzo, ya jñanda c'ua. Cjanu o ndünt'ü a xütjü e Jesús nu ja mi ma'a.

Jesús entra en Jerusalén

11 Nuc'ua o zät'äji a Betfagé 'ñeje a Betania a jmi c'e t'eje c'ü ni chjü Olivos; ya mi ngue ro zät'äji a Jerusalén. Nuc'ua e Jesús o ma't'ü c'ua yeje c'o o discípulo. ² Cjanu o xipjivi:

—Mèvi cja ne jñiñi nu jārā a xojñi. 'Ma rí sāt'āvi nu, rí chōt'ūvi 'na burru c'ū 'nūnt'ū, nu c'ū dya cjó be chāgā. Rí xāpcāvi, jo rī sījivi. ³ Nu 'ma cjó c'o ra dyōnnc'ūvi: "¿Jenga in xāpcāvi ne burru?", ra 'ñents'evi, nu'ma, rí xipjivi a cjava: "Ngue c'ū in Jmugōji c'ū ni jyodū; pero jo rá ē socūts'ūtjōjme", rí 'ñembevi c'o.

⁴ O mèvi c'ua, o chōt'ūvi c'e burru. Mi 'nūnt'ū a jmi 'na ngoxtji nu ja mi cjogū 'na 'ñiji. O xāpcāvi c'ua. ⁵ Nu c'o mi cārā nu, búbū c'o o xipjivi:

—¿Pje na cjaguevi? ¿Jenga na xāpcāvi ne burru?

⁶ Anguezevi o ndūnrūvi c'ua ja nzi va xipjivi e Jesús. Nguec'ua va jyēziji o mèvi c'ua. ⁷ O sījivi c'ua c'e burru cja e Jesús. Cjanu o ngāsp'āvi c'o mi tējēvi cja xūtjū c'e burru. Nuc'ua o chāgā c'ua e Jesús. ⁸ Ma puncjū nte c'o mi pōji. Dyaja c'o mi xī'mi o bituji cja c'e 'ñiji; dyaja c'o mi ocū o dyēza mi xī'p'iji.

⁹ C'o nte c'o mi ot'ū a xojñi, 'ñe c'o ma bēpja, mi mapjūji mi mamaji:

—Me na jo nu va ējē nu o 'ñeme Mizhocjimi ra mandazūji. ¹⁰ Me na jo c'ua ja rgá manda nu; ra manda c'ua ja nzi va manda in mboxtitaji e David. Me na nojo Mizhocjimi.

¹¹ Nuc'ua o zāt'ā e Jesús a Jerusalén. O cjogū c'ua a mbo cja c'e templo. O nu'u texe c'o mi cjaji nu. Ya mi nzhā'ā, ngue c'ua o mbedye nu o ma a Betania. O möji c'o doce o discípulo.

Jesús maldice a la higuera sin fruto

¹² Nuc'ua c'ū na jyas'ū, o mbedyeji a Betania o möji a Jerusalén, ya mi sant'a e Jesús. ¹³ O jñanda c'ua na jē mi 'ne'e 'na za'a c'ū mi ngue higo c'ū mi cans'a o xi. O ma nu'u cjo ri quis'i c'e higo. 'Ma o zāt'ā cja c'e higo, o chōt'ū mi nguextjo o xi c'o mi cans'a; na ngueje dya mi ngueje o pa'a c'o quis'i o higo. ¹⁴ O mama c'ua e Jesús o xipji c'e higo:

—Dya cja ra nguis'its'ū c'ū cjó ra zi'i, embe.

O dyārā c'o o discípulo.

Jesús purifica el templo

¹⁵ O zāt'āji c'ua a Jerusalén. Nuc'ua e Jesús o cjogū a mbo cja c'e templo, cjanu o pjongū a tji texe c'o nte c'o pje nde ma pō, 'ñe c'o pje nde ma tōmū nu. Xo o tunbū c'o o mexa c'o mi pōtū o merio, 'ñe c'o o silla c'o mi pō o mbaro. ¹⁶ Y dya mi jēzi cjó pje ro ndunū a mbo cja c'e templo. ¹⁷ O xōpū c'ua c'o nte, o xipjiji:

—Ya t'opjū a cjava: "Nu in nzungō ngue ngumū c'ua ja ra dyōtū Mizhocjimi yo nte yo cārā texe cja ne xoñi-jōmū", eñe o jña Mizhocjimi. Nu'tsc'eji na cjapcūtjōji nu in nzungō nza cja 'ma ri ngue o ngumū o mbē'ē c'ua ja tsjōjōji, embeji c'o.

¹⁸ C'o ndambōcjimi 'ñe c'o mi xōpū o ley Mizhocjimi o dyārāji c'o mi mama e Jesús; nguec'ua mi jodūji ja rvā mbō't'ūji angueze. Anguezeji me mi sūji na ngueje texe c'o nte me mi mājā ma dyārāji c'o jña c'o mi mama e Jesús. ¹⁹ Nuc'ua c'ū nzhā'ā o mbedye e Jesús 'ñe c'o o discípulo cja c'e jñiñi.

La higuera se seca

²⁰ Nuc'ua 'ma o cjogūji c'ū na jyas'ū o jñandaji c'e higo; ya vi dyot'ū na jo texe. ²¹ O mbeñe c'ua e Pedro 'ma ot'ū o nuji c'e higo; o mama c'ua o xipji e Jesús:

—Xōpūte, jñanda ne higo nu i xipji c'ū dya cja ro nguis'i, ya o dyot'ū.

²² O ndūnrū c'ua e Jesús o xipjiji:

—Ni jyodū rí jñunt'ū in mü'būji ra dya'c'ūji Mizhocjimi c'ua ja nzi gui dyōtūji. ²³ Na cjuana rí xi'ts'igōji, 'ma rí jñunt'ū in mü'būgueji c'ū ra zādā c'ū in mangueji, y 'ma dya rí yembeñeji, ra sō rí xipjiji ne t'eje nu: "C'ueñe c'ua, ma so'o cja ne ndeje", rí 'ñembeji. Ra tsja c'ua, c'ua ja gui mangueji. ²⁴ Nguec'ua rí xi'ts'igōji, texe c'o pje nde rí dyōtūji Mizhocjimi, rí jñunt'ū in mü'būgueji c'ū ya o dya'c'ūji Mizhocjimi c'ū i dyōtūji. Nuc'ua ra zādā a cjanu. ²⁵ 'Ma in ot'ūji Mizhocjimi, ni jyodū rí perdonaoji 'ma cjó pje o tsja'ceji. Ngue c'ua c'ū nin Tataji c'ū búbū a jens'e xo ra perdonaojs'ūji in nzhubūgueji. ²⁶ Pero 'ma dya rí perdonaojeji c'ū cjó pje cja'c'ūji, dya xo ra perdonaojs'ūji in nzhubūji 'ma, c'ū nin Tataji c'ū búbū a jens'e.

La autoridad de Jesús

²⁷ O zāt'āji c'ua a Jerusalén. 'Ma mi nzhodū e Jesús a mbo c'e templo, o ējē c'o ndambōcjimi 'ñe c'o mi xōpū o ley Mizhocjimi 'ñe c'o tita, o sājāji cja o jmi e Jesús.

²⁸ O dyōnūji:

—Nu'tsc'e rí xitscōjme pje pjē'tsc'e nguec'ua in cjague yo. ¿Cjó ngue c'ū o 'ñempc'e rí tsjague yo?

²⁹ O ndūnrū c'ua e Jesús o xipjiji:

—Xo rá önn'ügōji 'naja t'önū. 'Ma rí xitscōji c'ū rá önc'ūji, xo rá xi'tsc'ōji 'ma c'ū pje pjē'tscō nguec'ua rí cjagō yo. ³⁰ ¿Cjó o 'ñeme e Juan mi jichi yo nte cja ndeje? ¿Cjo ngueje Mizhocjimi c'ū o 'ñeme, o ngueje yo nte? Xitscōji xā, embeji.

³¹ Anguezeji mi pōtū ma mamaji c'ua:

—'Ma rá mamaji ngueje Mizhocjimi c'ū o 'ñeme, ra xitscōji: "¿Jenga dya i 'ñejmegueji 'ma c'ū mi xi'ts'iji e Juan?", ra 'ñenzgōji. ³² Y 'ma rá mamaji ngueje yo nte c'o o 'ñeme e Juan, dya xo ra sō, eñeji ma mantsjēji.

Na ngueje mi sūji yo nte pje c'o ro tsjapūji. Na ngueje yo nte mi ejmeji na cjuana mi profeta e Juan. ³³ O ndūnrū c'ua anguezeji o xipjiji e Jesús:

—Dya rí pāragōjme cjó 'ñeme e Juan, eñeji.

Xo o ndūnrū c'ua e Jesús o xipjiji:

—Dya xo rá xi'tsc'ōji pje pjē'tscō nguec'ua rí cjagō yo.

El ejemplo de los trabajadores malvados

12 Nuc'ua e Jesús cjanu o zopjū c'o nte, o xipjiji 'na ejemplo:

—Mi búbū 'na bēzo c'ū mi tjē 'na juajma. O ngant'a o uva cja c'ū o juajma, cjanu o ngot'ū c'ua. Cjanu o dyō'bū nu ja ro yōdūji c'o uva. Cjanu o ndā's'ā c'ua 'na-ja ts'ingumū nu ja ro mimi c'ū ro mbōrū cja c'e juajma. Cjanu o unū c'ua media c'o ro mbēpi c'o uva. Cjanu o ma c'ua na jē. ² Nuc'ua 'ma ya mi ngue ro jogū c'o uva,

cjanu o tsja c'e lamu o ndäjä 'naja o mbëpji o ma'a nu ja mi pëpji c'o uva, ngue c'ua ro unüji c'o uva c'o mi toca. ³ Nuc'ua c'o mi pëpi c'o uva o zürüji c'e mbëpji c'ü cja vi säjä. O mbäräji c'e mbëpji; cjanu o pjongüji. Dya pje unüji. ⁴ Nuc'ua c'e lamu o ndäjä c'ua c'ü 'naja o mbëpji. 'Ma o zät'ä nu ja mi pëpji c'o uva, o s'onbüji o ñi'i; me co tsjapüji na s'o. ⁵ Nuc'ua c'e lamu cjanu o ndäjä c'ua c'ü 'naja o mbëpji. Nuc'ü, o mböt'üji c'ü. C'e lamu xe o ndäjä na puncjü c'o dyaja o mbëpji. Pero c'o mi pëpi c'o uva, nde o tsjapüji na s'o. Dyaja c'o o mbäräji; dyaja c'o o mböt'üji.

⁶ Nu c'e lamu, xe mi büntjo 'naja c'ü xe ro ndäjä. Mi ngueje nu t'i'i c'ü me mi s'ia. O ndäjä c'ua c'e t'i'i. O mama c'e lamu: "Nu nu ín ch'igö, ra dyätäji nu." ⁷ Pero 'ma o zät'ä c'e t'i, c'o mi pëpi c'o uva o pötva mamaji: "Nujnu, ngueje nu ra zopcüji ne juajma ra tsjapü o tsjaja. Mö rá pöt'üji ngue c'ua rá cjacjöji ín tsjacjöji ne juajma", eñeji. ⁸ Nuc'ua o zürüji c'e t'i. O mböt'üji. Cjanu o pjongüji o cuerpo cja c'e juajma.

⁹ Xe sido o ña e Jesús o xipjiji:

—¿Cjo ín pãrãgueji pje ra tsja dya c'e lamu? ¿Pje ra tsjapü c'o pëpi c'o uva? C'ü ra tsja, ra ñ mböt'üji. Nuc'ua cja rron unü o media c'o 'ñaja nte ra mbëpi c'o uva.

¹⁰ ¿Cjo dya i xörügueji c'o ya t'opjü? Je mama a cjava c'o:

Nu c'e ndojo c'ü dya ne c'o mi jäbä c'e ngumü, ngue c'ü ot'ü ya jñumüji cja squina c'ü.

¹¹ Ngueje Mizhocjimi c'ü ín Jmugöji c'ü o tsja a cjanu.

Nguec'ua me rí cijñijji jenga va tsja a cjanu, eñe o jña Mizhocjimi.

¹² Nuc'ua mi jodüji ja rvá zürüji e Jesús. Na ngueje 'ma o mama e Jesús c'e ejemplo, o mbäräji c'ü mi nguetsjë anguezeji vi jyëtsiji c'o mi pëpi c'o uva. Pero dya zürüji na ngueje me mi sñji c'o nte. O jyëziji c'ua, o möji.

El asunto de los impuestos

¹³ Nuc'ua o ndäjäji c'ua cja e Jesús, ja nzi o fariseo 'ñe c'o político c'o mi tjünt'ü a xütjü e Herodes. Ro ma tsjapüji t'önü e Jesús. Ro dyäräji c'ua, xama pje c'o ro mama angueze, ngue c'ua ro sö ro ngöt'üji cja c'o pje mi pjëzhi. ¹⁴ O zät'äji cja e Jesús o xipjiji:

—Xöpüte, rí pãrãgöjme c'ü na cjuana c'ü ín mangue. In xöpügue c'ü na cjuana ja ga cja o 'ñiji Mizhocjimi. Dya cjó ín sügue rí zopjü, na ngueje dya ín cjacque ngüenda zö pje ri pjëzhi 'na nte. Nguec'ua rí xitsijme pje ín cijñigue, ¿cjo na jo rá cjöt'üji o contribución c'ü örü e rey César o maxque jiyö?, eñeji.

¹⁵ Pero e Jesús ya xmi pãtpã c'ü ma s'o c'o mi mbeñeji. Nguec'ua o xipjiji:

—¿Jenga chaque ín önnüji? Jñüncüji 'na merio ngue c'ua rá nu'u.

¹⁶ O ma jünpüji c'ua 'naja merio. Nuc'ua e Jesús o xipjiji:

—¿Cjó o ñi nu cuat'ü ne merio 'ñe cjó o tjü nu juns'ü?

O ndünrüji c'ua o mamaji:

—Ngueje e César.

¹⁷ O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—C'ü toca e César, rí unüji e César. C'ü toca Mizhocjimi, rí unüji Mizhocjimi, eñe e Jesús.

Me co nguiñijji c'ua c'ü vi ndünrü e Jesús.

La pregunta sobre la resurrección

¹⁸ C'o saduceo mi mamaji c'ü dya ra sö ra te yo añima. O säjä c'ua ja nzi anguezeji cja e Jesús o dyönüji:

¹⁹ —Xöpüte, e Moisés o dyopjü cja ín leygöji, 'ma cjó c'o ra ndü, 'ma dya be 'ñejui t'i c'ü nu su, nu'ma, c'ü nu su ra chjüntüvi 'ma c'ü 'naja o cjuarma c'e bëzo c'ü ya ndü. Nuc'ua c'e bëzo c'ü vi ndü, je ngue o tjü c'ü ra jñusp'üji c'e t'i c'ü ot'ü ra jmus'ü. ²⁰ Mi bübü yenchö bëzo c'o mi cjuarma. 'Naja anguezeji o chjüntü pero o ndü, dya 'ñejui t'i c'ü nu su. ²¹ Nuc'ua c'ü na yeje o cjuarma xo chjüntüvi c'e ndixü. Xo ndütjo, dya 'ñejui t'i. Je xo va cjatjonu c'ü na jñi. ²² Nde va cjatjoji c'ua nza yenchöji. O chjüntüji c'e ndixü nza texeji. Y o ndüji, dya 'ñeji t'i. Cjanu o ndü c'ua c'e ndixü. ²³ Nguec'ua rí önc'üjme, 'ma ra te c'o añima, ¿cjó ngue c'ü ra tsjapü nu su nza yenchöji? Na ngueje nza yenchöji nde o tsjapüji o suji, eñe c'o saduceo.

²⁴ O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—In jyopüji na ngueje, dya ín unnc'ejji ngüenda pje ne ra mama o jña Mizhocjimi; dya xo ín pãrãgueji ja ga cja c'ü me na zëzhi Mizhocjimi. ²⁵ Yo nte chjüntüji. Xo 'ñe c'o o t'iji, chjüntpüji. Pero 'ma ra te'e c'o añima, dya cja ra chjüntüji a cjanu. Na ngueje ri chjëntjoji nza cja c'o o anxe Mizhocjimi c'o cãrã a jens'e. ²⁶ Exi 'mãrãtjo cja o jña Mizhocjimi c'o o dyopjü e Moisés, c'ü ra te c'o añima. ¿Cjo dya i xörügueji c'e pasaje nu ja mama c'ü mi tjë c'e bidyi? O dyopjü e Moisés ja va zopjü Mizhocjimi. O mama a cjava Mizhocjimi: "Nguezgö o Mizhocjimi e Abraham 'ñe e Isaac 'ñe e Jacob." ²⁷ Mizhocjimi dya ngue o Mizhocjimi c'o añima, ngue o Mizhocjimi c'o bübüjtjo. Nguec'ua exi 'ñetsetjo, zö ya ndü e Abraham 'ñe e Isaac 'ñe e Jacob, pero bübüjtjoji y ra tetjoji. Nu'tsc'ejji me ín jyopüji, dya ín cijñijji na jo, eñe e Jesús.

El mandamiento más importante

²⁸ O säjä c'ua 'naja c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi o dyärä 'ma mi söji o jña'a, y o mbärã vi ndünrü na jo e Jesús. O chëzhi c'ua cja o jmi e Jesús, o dyönü:

—¿Ja ngue c'ü xenda ni muvi c'o o ley Mizhocjimi?

²⁹ O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—C'ü xenda ni muvi c'o o ley Mizhocjimi je mama a cjava: "Dyäräji, nu'tsc'ejji ín menzumüji a Israel. Mizhocjimi c'ü ngueje ín Jmugöji, 'natjo c'ü. ³⁰ Nguec'ua rí ñegueji Mizhocjimi co texe ín mü'büji, 'ñe co texe in aljmaji, 'ñe co texe in pjeñeji, 'ñe co texe c'ü na zë'ts'iji." Nujnu nguejnu xenda ni muvi yo o ley Mizhocjimi.

³¹ C'ü na yeje o ley Mizhocjimi, chjëntjovi nu cja ró xi'ts'iji. Je mama a cjava: "Rí s'iyaji yo nin minteji, c'ua ja nzi gui s'iyatsjëgueji", eñe Mizhocjimi. Ojtjo xe 'naja o ley Mizhocjimi c'ü xenda ni muvi nza cja yo.

³² Nuc'ua o mama c'e bëzo c'ü mi xöpü o ley Mizhocjimi:

—Xöpüte, na cjuana c'ü in mangue. 'Natjo Mizhocjimi. Dya bübü xe 'naja c'ü ri Mizhocjimi. ³³ C'ü rá neji Mizhocjimi co texe in mü'büji, 'ñe co texe in pjeñeji, 'ñe co texe in aljmaji, 'ñe co texe c'ü na zëtsiji, y rá s'iyaji in minteji c'ua ja nzi rgá s'iyatsjëji, ngue c'o xenda ni muvi. Xenda ni muvi que na ngueje texe c'o animal c'o rá pöt'tüji cja rron tjü'tp'üji Mizhocjimi, 'ñe c'o pje nde rá unüji.

³⁴ Nuc'ua 'ma o dyärä e Jesús vi ndünrú na jo c'e bëzo, o xipji c'ua:

—Dya nda bëts'i c'ü ra tsja'c'ü o t'its'ü Mizhocjimi c'ü manda texe.

Nuc'ua dya cjó cja rezga pje xe ro dyönü e Jesús.

¿De quién es hijo el Cristo?

³⁵ E Jesús ma xöpü c'o nte cja c'e templo o xipjiji:

—C'o xöpü o ley Mizhocjimi mamaji e Cristo ri mboxbëche cja e David. ³⁶ Maco nguetsjë e David o mama a cjava 'ma o 'ñünbü o mü'bü o Espiritu Mizhocjimi:

Mizhocjimi o zopjü c'ü in Jmugö o xipji:

“Mimi cja in jodyëgö. Rí da'c'ü rí mandague hasta 'ma cja rí chöpü yo nuc'ü na ü”, eñe Mizhocjimi.

³⁷ E David o nädä e Cristo o mama: “Ngue in Jmugö”, eñe. ¿Pje ne ra mama c'ü ri mboxbëche e Cristo cja e David 'ñe c'ü xo ri ngue o Jmu?

C'o nte c'o mi ärä, ma puncjüji. Me mi mäjä ma dyäräji c'o mi mama e Jesús.

Jesús acusa a los maestros de la ley

³⁸ E Jesús 'ma ma xöpüji o xipjiji:

—Rí pjötpüji ngüenda cja yo xöpü o ley Mizhocjimi. Anguezeji cja püji na nojoji ga nzhodüji na maja o bituji. Me xo neji cjó ra mbësp'iji t'ecjañumü rgá zenguaji cja o chöjmü. ³⁹ 'Ma pöji cja nitsjimi, me juajnuji o lugar c'o na jo ja ra mimiji. Y 'ma cjaji mbaxua, me xo juajnüji o lugar c'o me na jo. ⁴⁰ Anguezeji jünbüji c'o pës'i c'o ndixü c'o ya 'nanxü. Pero me cja püji na joji; me mezhe ga dyötüji Mizhocjimi. Nguec'ua Mizhocjimi ra tsjapü xenda ra sufridoji que na ngueje 'ma dya ri xöpüteji.

La ofrenda de la viuda pobre

⁴¹ 'Na nu pa e Jesús o mimi a mbo c'e templo a jmi cja c'e ts'icaja nu ja mi mbeñeji Mizhocjimi. O jñanda c'o nte mi junt'üji o merio cja c'e caja. Na puncjü c'o rico mi junt'üji na puncjü merio. ⁴² Xo o ëjë 'na 'nanxü c'ü dya pje mi pës'i, o ë jñunt'ü yeje ts'imerio; mi ts'iquëtjo mi muvi c'o. ⁴³ Nuc'ua e Jesús o ma't'ü o discípulo ro chëzhiji cja o jmi, o xipjiji:

—Na cjuana rí xi'ts'iji, nu e 'nanxü, nu dya pje pës'i, nu c'ü o jñunt'ü nu, xenda ni muvi a jmi Mizhocjimi, que na ngue c'o o dyüt'ü yo dyaja. ⁴⁴ Na ngueje anguezeji o mbeñeji Mizhocjimi o unüji c'o vi mboncjü. Nu ne ndixü nu dya pje pës'i, o unü texe c'o rí ma ndömü pje ro zi, eñe.

Jesús dice que el templo será destruido

13 Nuc'ua 'ma ya mi mbedye e Jesús cja c'e templo, o mama c'ua 'naja c'o o discípulo:

—Xöpüte, jñanda yo ndojo, me na zö yo. Me na jo va dyät'äji ne templo.

² O ndünrú c'ua e Jesús o xipji:

—Nujyo in jandaji va cja ne templo, ra zädä c'o pa 'ma dya cja ra jyäns'ä yeje ndojo c'o dya ra yät'ä.

Señales antes del fin

³ Nuc'ua e Jesús o ma cja c'e t'eje c'ü ni chjü Olivos c'ü tsjinch'ivi a jmi c'e templo; o mimi c'ua nu. Nuc'ua e Pedro 'ñe e Jacobo 'ñe e Juan 'ñe e Andrés o dyönüt-sjëji e Jesús c'ü dya cjó ro dyärä, o mamaji:

⁴ —Xitscöjme jinguä ra zädä yo. ¿Pje ma señal c'ü rá jandajme ngue c'ua rá päräjme 'ma ya ri ngue ra zädä yo?

⁵ Cjanu o ndünrú c'ua e Jesús o xipjiji:

—Pjötpüji ngüenda c'ü dya cjó ra dyon'c'üji. ⁶ Na ngueje ra ëjë na puncjü c'o ra jñüncügö in chjü, ra mamaji ngueje Cristo anguezeji, ngue c'ua ra dyonpüji na puncjü yo nte.

⁷ Rí dyäräji ri cjaji o chü. Xo ra mbezheji ya ri cjaji o chü. Dya rí sügueji, na ngueje ni jyodü ra zädä a cjanu. Pero dya be ra nguins'i ne xoñijömü. ⁸ Na ngueje yo ndajñiñi ra pötü rgá chüji yo nu mindajñiñiji; xo nzitjo c'o jmu ra pötü rgá chüji c'o nu mijmuji. Na puncjü c'ua ja ra mb'it na zëzhi ne xoñijömü, 'ñe c'ua ja ra zöji o tjiimi. Nujyo nguejyo rguí mbürü ra sufridoji yo.

⁹ 'Nu'tsc'eji, rí pjötpüji na puncjü ngüenda, na ngueje ra nzhöc'ügueji nu ja ra jñün'c'üji ngüenda. Ra dyëts'iji nu cja c'o nitsjimi. Ra zints'iji cja yo rey 'ñe yo gobernador na ngue c'ü ri ejmezüji y ri nänngäji in chjügö. 'Ma ra zints'iji a cjanu cja c'o pje pjëzhi, ra sö rí xipjiji ja cjazgö. ¹⁰ Texetjo cja ne xoñijömü ri cärä c'o ra zopjü yo nte ra xipjiji o jña Mizhocjimi, ra xipjiji ja ga manda. Nu'ma, ngue 'ma ya ra nguins'i ne xoñijömü. ¹¹ 'Ma ra zints'iji cja c'o pje pjëzhi, extí jñunt'ü in mü'büji c'ü dya ni jyodü rí tsjijñiji ja rguí chjünrúji, ante c'ü ra jñün'c'üji ngüenda. Na ngueje c'e ndajme c'ü, Mizhocjimi ra dya'c'üji o jña c'ü rí mangueji. Na ngueje dya ngue'tsc'eji rí ñaji; nu c'ü ra ña ngueje o Espiritu Mizhocjimi. ¹² Ra zädä 'ma ri ngue nu c'o ri cjuarma ra nzhöji nu cjuarmaji c'ü ra mböt'üji; o ri ngue nu tataji 'ñe nu nanaji ra nzhöji nu t'iji c'ü ra mböt'üji; xo nzitjo c'o t'i ra nzhöji nu tataji 'ñe nu nanaji c'ü ra mböt'üji.

¹³ Texe yo nte ra nuc'üji na ü, na ngueje c'ü ri ejmezügöji. Pero 'ma sido rí 'ñejmezüji texe yo pa yo ri bübüji cja ne xoñijömü, nuc'ua rí bübütjoji co Mizhocjimi a jens'e.

¹⁴ Rí xörügueji, rí tsjapüji ngüenda yo jña yo rá xi'ts'iji. Nu c'ü me na s'o c'ü cja pü ra s'odü texe, 'ma ya rí jñandaji c'ü je ri bübü cja c'e templo, nuc'ua nu'tsc'eji ri cäräji a Judea, rí c'ueñe rí möji cja t'eje. ¹⁵ Nu'tsc'eji ri tägäji a xes'e cja in nzungueji, extí c'ueñeji, dya pje rí chunüji c'o ri pës'iji a mbo cja in nzungueji. ¹⁶ Nu'tsc'eji

ri bñnc'ejji cja juajma, dya rí nzhoguejji cja in nzunguejji c'ü rí tsannguejji c'ü rí chëjji. ¹⁷ Juejme c'o ri ndunte 'ñe c'o ri jötü o lëlë c'o pa c'o. ¹⁸ Dyötüjji Mizhocjimi ngue c'ua 'ma rí c'ueñejji, dya ri ngue c'o pa c'o ri jārā o sē. ¹⁹ Na ngueje me ra sufridojji na puncjü c'o pa c'o, c'ü nunca sufridojji a cjanu ndeze 'ma o dyät'ā Mizhocjimi ne xoñijöümü. Y dya cja xe ra sufridojji c'ua. ²⁰ Pero Mizhocjimi ra tsjapü c'ü dya nda ra mezhe c'o pa c'o ra sufridojji, ngue c'ua dya ra chjorü texe c'o nte. Ra tsjapü c'ü dya ra mezhe c'o pa c'o, na ngue ri cārā o nte Mizhocjimi c'o ya juajnü.

²¹ 'Nuc'ua 'ma cjó c'o ra xi'ts'ijji: "Je bñnc'ua e Cristo" o "Je bñbü nu e Cristo", ra 'ñents'ejji, dya rí creoguejji c'ü xi'tsc'ejji a cjanu. ²² Na ngueje ra ëjē c'o ra tsjapü ri nguejji e Cristo. Xo ra ëjē c'o ri c'apü profeta, ri c'apü ri ñaji o jña Mizhocjimi, ra 'ñe jíchijji señaal yo nte. Y ra tsjaji c'o me na nojo c'o ra jñanda c'o nte. Ra tsjaji a cjanu, ngue c'ua 'na xo ra sō ra dyonpüjji c'o ya juajnü Mizhocjimi. ²³ Nguet'ua extí xi'ts'ijji dya, ante c'ü ra zädä c'o pa c'o; ngue c'ua rí pjötpüjji ngüenda.

Comó vendrá el Hijo del Hombre

²⁴ 'Nuc'ua 'ma ra nguarü ra sufridojji c'o pa c'o, ra bëxöümü e jyarü. Y dya ra 'ñetse e zana. ²⁵ Ra jyäbä yo seje. Y ra 'ñünü nujyo na zëzhi a jens'e. ²⁶ Nuc'ua ra jñandgagöjji nutscö rvä ëcjö cja Mizhocjimi. Ra jñandgöjji rva ëcjö cja ngöümü, ra jñandgöjji c'ü me rrä zëtsi 'ñe me rrä zözü. ²⁷ Nuc'ua rá täjägö c'o ín anxe c'o cārā a jens'e ra ë jmutüjji c'o ró juajnü c'o ri cārā texe cja ne xoñijöümü.

²⁸ 'Nu'tsc'ejji rí unüjji ngüenda yo za yo xijji higo. 'Ma ya ra dogü, 'ma ya pjürü peje o xi, ín pāräguejji ngue 'ma ya ra paja ne xoñijöümü. ²⁹ Je xo rga cjatjonu, 'ma rí jñandajji c'ü ya ra zädä yo rí xi'tsc'öjji, rí pāräguejji 'ma c'ü ya ra nguins'i ne xoñijöümü. ³⁰ Na cjuana rí xi'tsc'öjji, c'o ri cārā c'o pa c'o, dya ra ndü texe c'o, hasta 'ma cja ra zädä texe yo rí xi'tsc'öjji. ³¹ Ra nguarü e jens'e 'ñe ne xoñijöümü, pero nín jñagö nunca ra nguarü nu.

³² 'Dya cjó pārä pje ma pa, ni pje ma ndajme 'ma ra zädä c'o, ni xo ri pārä c'o o anxe Mizhocjimi, ni xo ri pārägö nutscö o T'izgö Mizhocjimi. Nguextjo mi Tatagö c'ü pārä.

³³ 'Pjötpüjji ngüenda; chepquegöjji; sido rí dyötüjji Mizhocjimi, na ngueje dya ín pāräguejji jinguā ra zädä c'e pa'a c'ü. ³⁴ Rí chjëntcjöbe nza cja 'na bëzo c'ü ri ngue o cjaja 'na ngümü c'ü ro ma na jē. O zojnü c'o o mbëpjji, o xipjijji c'o bëpjji c'o ro tsjaji nzi 'najajji. C'e mböngoxtjji o xipjji c'ü ro mbörü, dya ro jji. ³⁵ Nguet'ua rí xi'ts'ijji rí chepquegöjji na ngueje, dya ín pāräjji ja hora rá ëcjö na yeje. Dya ín pāräjji cjo ya ri nzhä, o cjo ya ri ndexöümü, o cjo ri ngue 'ma huë o chare, o cjo ya rguí jyas'ü. ³⁶ Rí chepquegöjji na ngueje 'nandga ëcjö, 'na rá ë tö'c'üjji rrü jji'tjojji. ³⁷ Nujoyo rí xi'ts'ijji, rí xipjigö texe, sido rí chepquegöjji.

Conspiración para prender a Jesús

14 Ya mi bëzhtjo yepa ro zädä c'e mbaxua c'ü ni chjü Pascua, 'ma mi siji o tjömëch'i c'o dya mi bñns'ä. C'o ndamböcjimi 'ñe c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi mi jodüjji ja rvä zürüjji e Jesús c'ü dya cjó ro mbärä, ngue c'ua ro mbö't'üjji. ² Mi mamajji:

—Dya ra jogü rá sürüjji cja ne mbaxua; 'na ra huëñi yo nte ra tsja o dyëjji, eñejji.

Una mujer unge a Jesús

³ 'Ma mi bñbü e Jesús a Betania nu cja o ngümü e Simón c'ü mi sō lepra, o säjä c'ua 'na ndixü nu ja mi bñbü e Jesús, ma tñ 'na botia ndojo c'ü mi po'o c'o me ma jo ma jyärä. Me mi muvi na puncjü merio c'ü. O mbärä c'e botia, cjanu o xisp'i o ñi e Jesús 'ma ya ma jü cja mexa. ⁴ C'o mi cārā nu, bñbü c'o o üdü. O pötva mamajji:

—¿Jenga o tsja a cjanu? O nda pjödü ne perfume nu me na jo ga jyärä. ⁵ Mi sō ro bö'ö nu, ro cjogü jñi mil mbëxo nu. C'o merio c'o, ro sō ro ch'unü yo dya pje pës's'i, eñe c'o.

Mi ünmbüjji c'e ndixü, mi huëñch'ijji.

⁶ O mama c'ua e Jesús o xipjijji:

—Jyëziji. ¿Jenga na huëñch'ijji ne ndixü nu? Me na zö nu o tsjacü nu. ⁷ Nu'tsc'ejji, xe rí mintcjejji nujyo dya pje pës's'i, nguec'ua 'ma rí ñeguejji, ra sō rí pjös'üjji. Pero nutscö ra zädä 'ma dya cja rá bñnc'ö a ndetsc'ejji. ⁸ Ne ndixü nu, o tsja nu c'ü o sō o tsja. Ya xisquigö ín cuerpo nujyo na jo ga jyärä, ngue nu ya na seguroa c'ü rguí dyögüzügöjji. ⁹ Na cjuana rí xi'tsc'öjji, texe cja ne xoñijöümü c'ua ja ra zopjüjji yo nte ra xipjijji ja ga czazgö, nde ra nädäji nu o tsja ne ndixü nu, ngue c'ua ra mbeñejji nu o tsjacü, eñe e Jesús.

Judas traiciona a Jesús

¹⁰ E Judas Iscariote c'ü mi ngueje 'naja c'o doce o discípulo e Jesús, o ma cja c'o ndamböcjimi o ma xipjijji c'ü ro nzhö e Jesús. ¹¹ Nuc'ua c'o ndamböcjimi me co mäjäji 'ma o dyäräji c'ü ro tsja e Judas. Anguezejji o mamajji c'ua c'ü ro ngö't'üjji e Judas. Angueze o jyodü c'ü ja rvä tsjapü ngue c'ua ro nzhö'ö e Jesús.

La Cena del Señor

¹² Ya vi zädä c'ü ot'ü pa c'e mbaxua 'ma mi siji o tjömëch'i c'o dya mi bñns'ä. Ngueje c'e pa 'ma mi jyodü ro mbö't'üjji 'na ts'imë c'ü rví pjongüjji c'e mbaxua. C'o o discípulo e Jesús o xipjijji:

—¿Ja ngue c'ua ín ne rá ma ät'äjme o jñöñü c'ü rí sigue rguí süpü ne mbaxua?

¹³ Nuc'ua e Jesús o ndäjä yeje c'o o discípulo, o xipjijji:

—Mëvi cja c'e jñiñi. 'Ma rí sät'ävi nu, rí chjëjji 'na bëzo c'ü ri tunü 'na xäjñä ndeje. Rí chjünt'üvi a xütjü c'e bëzo. ¹⁴ Nu ja ra cjogü angueze rí xipjijji c'e bëzo c'ü menzumü nu: "C'ü rvä ëcjöbe, mama c'e xöpüte, zja bñbü c'e cuarto nu ja ra mimi co c'o o discípulo ra zijji c'ü rguí züpüjji ne mbaxua?" Je rga cjanu rguí xipjijji c'e men-

zumü. ¹⁵ Nuc'ua angueze ra jí'ts'ivi 'na jyäxcumü c'ü na nojo c'ü ya bübü texe c'o ni jyodü. Ngueje nu rí dyät'ävi o jñöñü c'ü rá siji, eñe e Jesús.

¹⁶ Anguezevi o mävi c'ua cja c'e jñiñi, o chöt'üvi c'ua ja nzi va xipjivi. O dyät'ävi c'ua o jñöñü c'o ro ziji rvá züpüji c'e mbaxua.

¹⁷ Nuc'ua c'ü nzhä o möji e Jesús co c'o doce o discípulo. ¹⁸ O mimiji cja mexa. 'Ma ndänt'ä ma siji o xëdyi, e Jesús o xipjiji:

—Na cjuana rí xi'ts'igöji, bübü 'najats'ügueji nu va rrä siji o xëdyi c'ü ra nzhögügö cja o dyë c'o ra mbötcü, embeji.

¹⁹ Anguezeji 'ma o dyäräji a cjanu, me go ndumüji c'ua. O mbürü o dyönüji e Jesús nzi 'naja anguezeji:

—¿Cjó je ngueje c'ü, cjo nguetscö?

²⁰ O ndünrú c'ua e Jesús o xipjiji:

—Ngueje 'najats'ügueji in doceji c'ü je tü'bü o xëdyi co nuzgö cja ne mojmü nu rrä sigöji, ngue c'ü ra nzhögügö c'ü. ²¹ Nutscö rvá écjö cja Mizhocjimi, ra mbötcüji c'ua ja nzi ga t'opjü. Pero juejme ne bëzo nu ra nzhögügö. Xenda rvá jo c'ü dya ro jmus'ü ne bëzo nu; me ra sufrido na puncjü nu.

²² 'Ma ndänt'ä ma siji o xëdyi, o jñü 'naja tjömech'i e Jesús, o unü na pöjö Mizhocjimi. Cjanu o xënmbi c'ua c'o o discípulo, o xipjiji:

—Jñü'üji ne tjömech'i nu rrä xëñc'iji, rí si'iji. Nujnu ngue in cuerpogö nu.

²³ Cjanu o ndës'i c'ua c'e vaso. O unü na pöjö Mizhocjimi, cjanu o unü c'o o discípulo. O ziji c'ua texeji. ²⁴ O mama e Jesús o xipjiji:

—Nujnu ngue in tsjigö nu. Na ngue c'ü rga pjödügö in tsji rá tügö, Mizhocjimi ra tsja dya, c'ua ja nzi va mama ra tsja; ra perdonao dya o nzhübü na puncjü o nte'e. ²⁵ Rí xi'tsc'öji, ndeze dya, dya cja xe rá sigö o ndeje o uva hasta 'ma cja ra zädä c'ü rá mandagö, c'ua ja nzi va mama Mizhocjimi. Cja rá sigö 'ma c'o cja dadyo, eñe e Jesús.

Jesús anuncia que Pedro lo negará

²⁶ 'Ma o nguarü o töjji 'na himno, o mbedyeji o möji cja c'e t'eje c'ü ni chjü Olivos. ²⁷ E Jesús o xipjiji c'ua:

—Texets'ügueji nde rí xögüji ne xömü dya, na ngue c'ü ra tsjacügöji dya. Na ngueje ya t'opjü a cjava: "Nuzgö rá pö't'ügö c'e mbörü. Nuc'ua c'o o ndënchjürü ra mböt'ü c'o", eñe c'ü t'opjü. ²⁸ Pero 'ma ya rá tegö a nde cja c'o añima, ot'ü rá magö a ma a Galilea, ngue c'ua 'ma rí sätc'ejji nu, ya rva bünc'ö nu.

²⁹ O ndünrú c'ua e Pedro o xipjiji:

—Zö texe ra jyëts'igüejji, pero nuzgö dya rá jëts'igö, eñe.

³⁰ E Jesús o ndünrú c'ua o xipjiji:

—Na cjuana rí xi'tsc'ö, dya be ri huë'e na yeje o chare ne xömü dya, 'ma ya na jñi rgui tsädä c'ü dya in päcägö.

³¹ Xenda o mama na zëzhi c'ua e Pedro:

—Jiyö. Zö rá tügö co nu'tsc'e, pero dya pje rá cädägö c'ü rgá päc'ö, eñe c'ü.

Xo nde va mantjo c'ua texe c'o discípulo.

Jesús ora en Getsemaní

³² O möji c'ua nu ja ni chjü Getsemaní. Nuc'ua e Jesús o xipji c'o o discípulo:

—Mimiji va; rá ma ötügö Mizhocjimi, eñe.

³³ Nuc'ua e Jesús o zidyí e Pedro 'ñe e Jacobo 'ñe e Juan. O mbürü o ndumü c'ua e Jesús, y me mi cjiñi na puncjü. ³⁴ Nuc'ua o xipjiji:

—Me ndumü in mü'bügö, rí sö ra mbötcügö c'ü rgá sentiogö. Chepqueji va, dya rí tji, eñe e Jesús.

³⁵ Xe ma c'ua xe ts'iquë a ma xojñi, o ndüne a jömmü, o dyötü Mizhocjimi, 'ma ro sö, ro cjogütjo c'ü dya ro zädä c'ü ro tsjapüji c'e hora. ³⁶ O mama:

—Mi Tatats'ügö. Sö rí tsjague texe. Tsjapü ra cjogü c'ü dya ra zädä c'ü rá sufridogö. Pero dya rí tsjague c'ua ja nzi rgá negö; tsjague c'ua ja nzi gui ñegue, eñe.

³⁷ O nzhögü c'ua e Jesús nu ja mi cärä c'o jñi o discípulo; o chöt'ü ya nde vi tjiñtjo c'o. E Jesús o xipji c'ua e Pedro:

—Nu'tsc'e Simón, ¿cjo in tje? ¿Cjo dya mi sö ri chepque 'na hora c'ü dya rvi tje?

³⁸ Cjanu o xipjiji texeji:

—Dya rí tjiñtjo. Dyötqueji Mizhocjimi ngue c'ua dya rí dyätäji c'ü dya jo. Cja in mü'büji, na cjuana in ne rí tsjaji c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi; pero in cuerpoji ya mbo o cuë yo.

³⁹ Nuc'ua o ma na yeje e Jesús; o ma dyötü Mizhocjimi. O mama c'o jña c'o vi mama 'ma ot'ü. ⁴⁰ O nzhögütjo na yeje; o chöt'ü ya nzho ma tjiñtjoji na ngueje me mi tägä o t'jiñ anguezeji. Dya mi päräji ja rvá ndünrúji. ⁴¹ O nzhögü c'ua c'ü na jñi, o xipjiji:

—¿Cjo ya in tjeji 'ñe ya in söyaji? Ya na jo dya. Ya zädä ne ndajme. Nutscö rvá écjö cja Mizhocjimi, ya ra nzhögüji cja dyë c'o nte c'o cja c'o na s'o. ⁴² Ya rí ñangaji dya. Ya va säjä nu ra nzhögügö. Mö rá chjëji.

Llevar preso a Jesús

⁴³ 'Ma xe ma ña e Jesús, o säjä e Judas c'ü mi ngue 'naja c'o doce discípulo. Ma dyoji na puncjü nte c'o vi ndäjä c'o ndamböcjimi, 'ñe c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi, 'ñe c'o tita, ma jünji tratjëdyi 'ñe ngarrote. ⁴⁴ E Judas c'ü ro nzhö e Jesús, ya vi xipji a cjava c'o nte c'o mi pöji:

—Nu c'ü rá tjünegö, ngue c'ü in jödügüejji c'ü. Nguéc'ua rí pëñch'iji na jo c'ü, c'ü dya ra c'ueñe, empji.

⁴⁵ Nuc'ua e Judas 'ma o säjä, exco chëzhi a jmi e Jesús, o xipjiji:

—Nu'tsc'e in xöpütets'ügö.

Jo ni ndüne c'ua a jmi. ⁴⁶ Nuc'ua c'o nte exco pëñch'iji c'ua e Jesús ngue c'ua ro zidyiji.

⁴⁷ Nuc'ua 'naja c'o mi dyoji e Jesús o ngübü c'ü o tratjëdyi, o jñüpcü o ngö 'naja c'o o mbëpji c'ü mi mero ndamböcjimi. ⁴⁸ E Jesús o xipjiji c'ua:

—I pedyeji cja c'in jñiñiñi va é sücöji nza cja 'ma ri nguezgö 'na mbë, va jünji in chjëdyiji 'ñe in ngarroteji. ⁴⁹ Pamü mi cärägöji cja c'e templo mi xöc'üji, maco dya mi pëñzhuigöji 'ma. Pero ya va säjä yo, ngue c'ua ra

zädä c'ü o dyopjü c'o profeta cja o jña Mizhocjimi, embeji.

⁵⁰ Nuc'ua texe c'o discipulo o c'ueñeji o zogüji e Jesús.

El joven que huyó

⁵¹ Pero mi bübü 'naja t'i c'ü mi tjünt'ü a xütjü e Jesús. Nguetjo 'na manta mi tējē c'e t'i. C'o nte o pēnch'iji.

⁵² Pero c'e t'i o mbägä c'ü o manta. O cjuañi, o matjo manguerga.

Jesús delante de la Junta Suprema

⁵³ C'o nte o zidyiji e Jesús nu ja mi bübü c'ü mi mero ndamböcjimi. Ya vi jmurü texe c'o ndamböcjimi 'ñe c'o tita 'ñe c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi. ⁵⁴ 'Ma ya mi pöji, e Pedro mi bēpjatjo na jē, hasta 'ma o zät'ä nu cja c'ü o tji c'ü mi mero ndamböcjimi. O cjogü c'ua e Pedro a mbo, o ma mimi nu ja mi cārā c'o mbēpji. Ma pa't'ü cja sivi e Pedro.

⁵⁵ C'o ndamböcjimi 'ñe c'o dyaja c'o ya vi jmurü ro jñünpüji ngüenda e Jesús, mi jodüji o testigo c'o ro mama vi tsja na s'o e Jesús, ngue c'ua ro sö ro mböt'üji. Pero dya mi tö'tp'üji. ⁵⁶ Ma puncjü c'o mi mama vi tsja na s'o e Jesús, pero dya ma cjuana. Dya mimi yeje testigo c'o ro mama 'natjo o jñavi. ⁵⁷ O böbü c'ua o testigo c'o dya ma cjuana c'o o mama a cjava:

⁵⁸ —Nutscöjme ró äräjme ne Jesús o mama: “Rá tunbügö nu ne templo nu o dyät'ä yo nte. Nuc'ua jñipatjo rá jäbä c'ü 'naja c'ü dya ra jyäbä yo nte”, o 'ñeñe.

⁵⁹ Zo mi mamaji a cjanu, pero dya mi 'natjo o jñavi.

⁶⁰ O böbü c'ua c'ü mi mero ndamböcjimi a nde nu ja mi cārā c'o nte, o dyönü e Jesús:

—¿Cjo dya pje rí chjünrügue? ¿Pje in mangue co nu jyo jña yo na xi'tsc'eji?

⁶¹ Pero e Jesús, dya pje ndünrü. Nuc'ua c'ü mi mero ndamböcjimi o dyönü na yeje o xipji:

—¿Cjo ngue'tsc'e e Cristo c'ü ngue o T'i Mizhocjimi c'ü me na jo?

⁶² O ndünrü c'ua e Jesús o xipji:

—Jägä, nguezgö. Nutscö rvä ēcjö cja Mizhocjimi, ra zädä 'ma rí jñandgöji 'ma rá mimigö cja o jodyē Mizhocjimi c'ü me na zēzhi. Rí jñandgöji rva ēcjö cja ngömü a jens'e.

⁶³ O üdü c'ua c'ü mi mero ndamböcjimi, o ts'üdü c'o o bitu c'o mi je'e c'ü, o mama:

—¿Pje xe ni jyongöji o testigo? ⁶⁴ Cja i dyäräji o zadü Mizhocjimi nu. ¿Pje in mangueji?

Texeji mi mamaji mi jyodü ro bö't'ü e Jesús.

⁶⁵ Nuc'ua mi bübü c'o o zosp'ü a jmi e Jesús. O ngo'tp'üji o ndö. Cjanu o ya'büji. Cjanu o xipjiji:

—Rí xitscöjme cjó ngue c'ü na yapc'ü dya.

Nu c'o policia xo o mbē'chp'iji a jmi.

Pedro niega conocer a Jesús

⁶⁶ E Pedro mi büntjo nu cja c'e tji. O ējē c'ua 'naja ndixü c'ü mi pēpi c'ü mi mero ndamböcjimi. ⁶⁷ Nu c'e ndixü 'ma o jñanda e Pedro c'ü ma pa't'ü cja sivi, o nguinch'i. Cjanu o xipji:

—Nu'tsc'e, xo mi dyocjevi e Jesús nu menzumü a Nazaret.

⁶⁸ O ngädätjo c'ua e Pedro o mama:

—Dya rí pärägö c'ü. Dya xo rí pärägö pje pjēzhi c'ü in mangue.

O mbedye c'ua a ma tji cja c'e ngoxtji. Jo ni huē c'ua 'na chare. ⁶⁹ Nuc'ua c'e ndixü c'ü mi mbēpite o jñanda na yeje e Pedro, o xipji c'ua c'ü na yeje c'o mi cārā nu:

—Ne bëzo nu, ngue 'naja o dyoji e Jesús, eñe.

⁷⁰ E Pedro o ngädätjo na yeje. Dya mezhe c'ua, c'o mi cārā nu, o xipjiji na yeje e Pedro:

—Na cjuana xo ngue'tsc'e 'naja o dyoji nu, na ngueje in menzumü a Galilea; c'ua ja gui ña, exi 'mä'tc'ätjo.

⁷¹ Nuc'ua e Pedro o mbürü o ña, o mama c'ü ro zübü Mizhocjimi 'ma dya ma cjuana c'ü mi mama. O mama:

—C'ua ga mbārā Mizhocjimi, dya rí pärägö ne bëzo nu in mangueji.

⁷² Jo ni huē c'ua na yeje 'na chare. O mbeñe c'ua e Pedro c'o jña c'o vi mama e Jesús vi xipji: “Ma dya be ri huē na yeje 'na chare, ya na jñi rgui mamague c'ü dya in päcägö”, vi 'ñeñe. Me go huē c'ua e Pedro.

Jesús ante Pilato

15 Nuc'ua c'ü xörü, c'o ndamböcjimi o jmurüji co c'o tita 'ñe c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi 'ñe c'o dyaja c'o ro jñü ngüenda. Mi pötma dyüt'üji. O jyüt'üji o dyē e Jesús, cjanu o zidyiji o ma nzhötüji e Pilato. ² O mama c'ua e Pilato o dyönü e Jesús:

—¿Cjo in reygue cja yo menzumü a Israel?

O ndünrü c'ua e Jesús o xipji:

—Jägä, nguetscö c'ua ja vi mangue.

³ C'o ndamböcjimi me mi ñaji ma xiji e Pilato c'ü vi tsja e Jesús na puncjü c'o ma s'o. ⁴ Nuc'ua e Pilato o dyönü na yeje o xipji e Jesús:

—¿Cjo dya in tjünrü? Maco na puncjü yo pje nde xi'ts'iji.

⁵ Pero dya ndünrü e Jesús. Nguet'ua dya mi pärä pje ro nguijñi e Pilato.

Jesús es sentenciado a muerte

⁶ Tsjē'ma 'ma mi cjaji c'e mbaxua, c'o nte mi ötüji c'e gobernador ro pjongü libre 'naja bëzo c'ü ma o'o a pjörü. ⁷ C'o pa c'o, ma o'o a pjörü 'na bëzo c'ü mi chjü Barrabás, 'ñe c'o o dyoji. Na ngueje vi chüji c'e gobierno, y mi pöt'üji o nte. ⁸ Nuc'ua c'o nte o chēzhiji a jmi e Pilato, o dyötüji c'ü ro pjongü libre 'naja bëzo c'ü ma o'o a pjörü c'ua ja nzi ma cja tsjē'ma. ⁹ O ndünrü c'ua e Pilato o xipjiji:

—¿Cjo in neji rá pjongü libre nu c'ü ngue in reygueji nu'tsc'eji in menzumüji a Israel?

¹⁰ O mama a cjanu e Pilato na ngueje o unü ngüenda, c'o ndamböcjimi mi envidiaji e Jesús nguet'ua je va nzhöji c'ua angueze. ¹¹ C'o ndamböcjimi o dyüt'üji c'ua c'o nte ro dyörüji e Barrabás c'ü ro pjongüji libre cja pjörü. ¹² O dyönü c'ua na yeje e Pilato:

—¿Pje rá cjapcö 'ma ne bëzo nu in mangueji ngue in reygueji?

¹³ Anguezeji o mapjüji na yeje o mamaji:

—Chät'ä cja ngronsi.

¹⁴ Nuc'ua e Pilato o mama:

—¿Pje na mbë c'o na s'o c'ü o tsja nu?

Pero anguezeji xenda mi mapjüji mi mamaji:

—Chät'ä cja ngronsi.

¹⁵ E Pilato mi ne ro tsjapü ro mäjä c'o nte; nguec'ua va pjongü c'ua e Barrabás. Cjanu o manda c'ua o ndas'üji e Jesús co chirrio. Nuc'ua 'ma ya o nguarü o ndas'üji, cjanu nzhöji ngue c'ua ro ma ndät'äji cja ngronsi.

¹⁶ Nuc'ua c'o xondaro o zidyiji e Jesús o cjogüji a mbo cja o palacio c'e gobernador. O jmutüji c'ua texe c'o tropa. ¹⁷ Cjanu o jyecheji c'ua e Jesús 'na bitu c'ü ma cijipobü. O dyät'äji 'na corona c'ü mi dyavo bidyi, cjanu o jñu'tp'üji a ñi e Jesús. ¹⁸ Nuc'ua o mbürü o mapjüji o mamaji:

—Nu'tsc'e o Jmuts'ügüe yo menzumü a Israel, sido rí tsjague Rey, mi empji.

¹⁹ Mi ya'p'üji o ñi co 'naja xitji, cja ma zos'üji. O ndüñi-jömüji a jmi, mi cja'pü mi t'ecjañumü ma zopjüji, me mi mbätäji. ²⁰ 'Ma o nguarü o tsjapüji burla, o ndonsp'üji c'ua c'e bitu c'ü ma cijipobü c'ü vi jyecheji. Cja ndo nu jyecheji c'ua c'o o bitutsjê. O zidyiji c'ua nu ja ro ma ndät'äji cja ngronsi.

La crucifixión

²¹ 'Ma ya mi sidyiji e Jesús, o chjëji 'na bëzo c'ü mi menzumü a Cirene c'ü vi 'ñeje cja juajma. Nuc'ü, mi chjü Simón c'ü; mi ngueje nu tata e Alejandro 'ñe e Ruffo. O tsjapüji e Simón o nduns'ü c'e ngronsi c'ü mi tuns'ü e Jesús.

²² O zät'äji c'ua, nu ja ni chjü'ü Gólgota c'ü ne ra mama: nu t'eje nu ni chjü T'ejeñinte. ²³ Nuc'ua mi unüji e Jesús ro zi o vino c'ü vi chjanbaji o mirra. Pero e Jesús dya o zi'i. ²⁴ O ndät'äji c'ua cja ngronsi. Cjanu o eñeji c'jó ngue c'ü ro ngana nzi 'naja o bitu, cjanu o jyadüji c'o o bitu.

²⁵ Ya vi zünü nueve c'ü xörü 'ma o ndät'äji e Jesús.

²⁶ O cuatüji a ñi c'e ngronsi c'ü mi t'opjü, ngue c'ua ro 'mãrã pje vi tjünpü ngüenda angueze. Mi t'opjü a cjava: "Nujnu, o Rey yo menzumü a Israel nu." ²⁷ Nuc'ua xo ndät'äji nu, yeje mbë. 'Naja c'ü o ndät'äji cja o jodyë e Jesús, 'naja c'ü o ndät'äji c'ü 'nanguarü. ²⁸ A cjanu o zädä c'ü t'opjü cja o jña Mizhocjimi c'ü mama a cjava: "Mi pëzhiji mi ngue 'naja yo cja na s'o."

²⁹ Nu c'o mi cjogü nu, me mi juant'a a ñi ma zadüji e Jesús, mi xipjiji:

—Nu'tsc'e mi mangue rvi yä't'ä ne templo, y c'ü na jñi nu pa ri cjuatü ri jyäbätjo na yeje. ³⁰ Rí 'ñemetsjê dya, dyagü cja ne ngronsi, mi empji e Jesús.

³¹ Xo ma cjanu ma mama c'o ndamböcjimi 'ñe c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi. Me mi cja'püji burla e Jesús, mi pötma mamaji:

—Maco mamaji me o mbös'ü na puncjü o nte nu, maco dya sô ra 'ñemetsjê ra dagü cja ne ngronsi.

³² 'Ma nguejnu e Cristo nu ra manda a Israel, ra dagü

dya cja ne ngronsi, ngue c'ua rá jandaji 'ñe rá ejmegöji 'ma nu.

Nuc'ua c'o yeje c'o 'natjo c'ua vi ndät'äji e Jesús, xo mi xipjivi c'o na s'o jña c'o.

Muerte de Jesús

³³ Nuc'ua 'ma ya vi zünü nisiarü, o bëxömü c'ua texetjo cja ne xoñijömü, hasta 'ma cja zünü jñi c'ü nzhä.

³⁴ Nuc'ua 'ma o zünü jñi c'ü nzhä, o mapjü c'ua na jens'e e Jesús o mama:

—Eloi, Eloi, ¿lama sabactani?, mi eñe.

C'e jña ne ra mama: Nu'tsc'e ín Mizhocjimits'ügö, ¿jen-ga i jyëzguigö?

³⁵ C'o mi cãrã nu, o dyäräji c'o vi mama e Jesús. Bübü anguezeji c'o o mama c'ua:

—Dyäräji, nujnu, ma't'ü e Elías rguí 'ñeje a jens'e.

³⁶ Cjanu o cjuañi c'ua 'naja anguezeji, o ma cãjã 'naja esponja. Cjanu ngant'a cja vinagre, cjanu ngãsp'ã cja 'na xitji, mi unüji e Jesús ro züt'ü. O mama c'ua:

—Rá nuxãji cjo ra ëjê e Elías ra ë 'ñeme nu.

³⁷ Nuc'ua e Jesús o mapjü na jens'e, cjanu o ndü c'ua.

³⁸ Y o chödü a nde c'e manta c'ü mi c'jot'ü a mbo cja c'e templo nu ja me ma sjü; exo ndöt'ü c'ü 'na lado a ndü'bü. ³⁹ C'e capitán c'ü mi xojñi cja c'o xondaro, mi böbü a jmi e Jesús. 'Ma o unü ngüenda ja va mapjü e Jesús cjanu o ndü, o mama c'ua:

—Na cjuana mi ngue o T'i Mizhocjimi nu, eñe.

⁴⁰ Xo mi бүбү ja nzi ndixü c'o mi janda ndeze na jë'ë. Mi бүбү e María Magdalena 'ñe e María c'ü nu nana e Jacobo c'ü mi menor. Nuc'ü, xo mi ngue nu nana e José. Xo mi бүбү e Salomé. ⁴¹ 'Ma mi бүбү a Galilea e Jesús, xo mi tjünt'üji o xütjü angueze; mi pëpiji angueze. Xo mi cãrã c'o dyaja ndixü c'o ma puncjü c'o vi möji e Jesús a Jerusalén.

Jesús es sepultado

⁴² C'e pa'a c'ü, ngue 'ma mi preparao nu c'o men-zumü a Israel, na ngueje c'ü na jyas'ü ri ngue nu pa 'ma sôyaji. ⁴³ Nuc'ua c'ü nzhä'a o säjä 'na bëzo c'ü mi chjü José c'ü mi menzumü a Arimatea. Mi ngue 'naja c'o mi pjëzhi na nojo c'o mi jün ngüenda. Nuc'ü, xo mi te'be c'ü ro ë manda nu c'ü vi 'ñeme Mizhocjimi. E José dya zü, o ma cja e Pilato, o ma dyötü c'ü o cuerpo e Jesús. ⁴⁴ E Pilato dya mi sô ro 'ñejme c'ü ya vi ndü e Jesús. O zojnü c'ua c'e capitán; o dyönü cjo ma cjuana ya vi ndü. ⁴⁵ O ndünrü c'ua c'e capitán o xipji que jägã ya vi ndü. Nuc'ua e Pilato o manda ro unüji c'e cuerpo e José. ⁴⁶ Nuc'ua e José o ma ndömü 'na t'öxbitu. Cjanu o ts'üpcü c'ua o cuerpo e Jesús cja c'e ngronsi. Cjanu o mböch'ü c'e bitu. Cjanu o ma ngöt'ü cja 'na cueva c'ü vi dyöt'üji cja 'na dyä c'ü peña. Cjanu o chjen'chp'e c'ua 'na tralaja va ngot'ü. ⁴⁷ E María Magdalena co e María c'ü nu mamá e José o jñandavi nu ja je ngue c'ua vi ngöt'üji e Jesús.

La resurrección de Jesús

16 Nuc'ua 'ma ya vi cjogü c'e pa 'ma mi söyaji, o ma c'ua e María Magdalena, 'ñe e María c'ü nu nana e Jacobo, 'ñe e Salomé. O ma ndömüji o pjindyo c'o ma jo ma yüdü ngue c'ua ro ma ngã's'ãji a xes'e c'e añima. ² Nuc'ua c'ü ot'ü pa nu ngo 'ma ya ma jya's'ü, o ma c'o ndixü cja c'e cueva. O zät'ãji 'ma ya vi mbes'e e jyarü. ³ Mi pötma mamaji:

—¿Cjó ra chjen'chp'e c'e tralaja cja c'e cueva? Dya ra sözgöji.

⁴ Pero 'ma o jñandaji, o nuji na jo ya vi chjen'chp'eji c'e tralaja c'ü mi c'ot'ü c'e cueva. ⁵ O nguich'iji c'ua cja c'e cueva; o jñandaji 'naja t'i c'ü mi junrü cja o jodyë. Mi je'e 'naja t'öxbitu c'ü ma maja. Me co züji c'ua. ⁶ O mama c'ua c'e t'i, o xipjiji:

—Dya rí sũ'üji. In jodüji e Jesús c'ü mi menzumü a Nazaret nu c'ü o ndät'ãji cja ngronsi. Ya te'etjo c'ü; dya cja bünc'ua c'ü. Rí ñu'uji va ja ngöt'üji. ⁷ Möji, ma xipjiji c'o o discípulo c'ü ra ot'ü angueze ra ma a Galilea, je rí chjëji nu, c'ua ja nzi va mama. Xo rí xipjiji a cjanu e Pedro c'ü o discípulo, eñe c'e t'i.

⁸ Nuc'ua c'o ndixü o c'ueñeji cja c'e cueva na ngueje me mi mbĩtji 'ñe me mi sũji. Dya cjó xo mi xipjiji na ngueje mi sũji.

Jesús aparece a María Magdalena

⁹ E Jesús o te'e xörtjo c'ü ot'ü pa nu ngo. Nu 'ma ot'ü o jizhitsjë e Jesús, ngue e María Magdalena c'ü o jñanda. E Jesús vi pjombgü yencho demonio cja o mü'bü c'e ndixü. ¹⁰ O ma c'ua e María Magdalena, o ma ngös'ü c'o mi dyoji e Jesús. Me mi cjiñijji; me mi huëji. ¹¹ 'Ma o dyärãji mi mama e María Magdalena c'ü mi bübü e Jesús y vi jñanda angueze, dya mi ejmeji.

Jesús aparece a dos de sus discípulos

¹² Nuc'ua e Jesús o jizhitsjë na yeje. Ngueje yeje o dyoji c'o o jñanda 'ma mi pëvi cja batjü. Nandyo va jñandavi e Jesús. ¹³ C'o yeje o nzhogüvi o ma ngös'üji c'o dyaja o dyoji. Pero dya o 'ñejmeji.

Jesús comisiona a los apóstoles

¹⁴ Nuc'ua e Jesús o jizhitsjë a nde cja c'o once o discípulo; o jñandaji. Ma siji xëdyi 'ma o jñandaji e Jesús. E Jesús o huënc'h'iji na ngueje dya mi ejmeji, ma me o mü'büji. Dya mi ejmeji nu c'o ya vi jñanda vi te'e e Jesús. ¹⁵ O mama c'ua e Jesús o xipjiji:

—Möji texe cja ne xoñijömmü; rí ma zopjüji texe yo nte, rí xipjiji in jñagö. ¹⁶ Nu c'o ra 'ñejmezügö 'ñe ra j'i'iji, ra jogü o mü'bü c'o. Nu c'o dya ra 'ñejmezügö, Mizhocjimi ra tsjapü ra sufridoji. ¹⁷ Nu c'o ra 'ñejmezügö, Mizhocjimi ra unüji c'ü ra tsjaji señañ c'ü ra 'ñetse na zëzhiji. Nguéc'ua ra nänngãji in chjügö rgá pjongüji o demonio. Ra ñaji nandyo jña. ¹⁸ 'Ma ra ngü's'üji o c'ijmi, dya pje ra s'odüji. Dya xo ra s'odüji 'ma ra ziji o veneno. Ra 'ñe's'e o dyëji cja c'o sö'dyë, ra jogü c'ua c'o.

Jesús sube a los cielos

¹⁹ Nuc'ua e Jesucristo c'ü in Jmugöji, 'ma o nguarü o ña, Mizhocjimi o zidyi a jens'e. Je ma mimi nu cja o jodyë Mizhocjimi. ²⁰ C'o discípulo o möji, o ma zopjüji texe yo nte. E Jesucristo c'ü in Jmugöji o mbös'üji o tsjaji o señañ c'o me ma nojo; nguec'ua o 'ñetse c'ü na cjuana c'o mi mamaji. Je va cjanu, amén.

SAN LUCAS

Prólogo

1 Nu'tsc'e Teófilo nin t'ecjañömü, ya in pãrãgue nu c'o o zädä a ndezgöjme. Bübü c'o mi pöji e Jesucristo ndeze 'ma o mbürü o zopjü c'o nte. O jñandaji c'o mi cja angueze. Anguezeji xo mamaji o jña e Jesucristo ma zocüjme. Nguec'ua бүбү c'o ya dyopjü c'ua ja ma cja 'ma mi nzhodü e Jesucristo cja ne xoñijöümü. ³ Nguec'ua xo ró cjiñigö xo na jo rá opjügö c'ua ja va cja. Na ngue ya ró c jagö na jo t'önü ró pãrãgö na jo ja ma cja ndeze 'ma o mbürü. Ngue c'o rí xi'tsc'ö dya cja ne carta, nu'tsc'e Teófilo nin t'ecjañömü. ⁴ Rí xi'tsc'ö yo, ngue c'ua rí pãrãgue c'ü na cjuana c'o o xi'tsc'eji.

Un ángel anuncia el nacimiento de Juan el Bautista

⁵ O mbürü ne historia 'ma mi rey e Herodes a Judea. Mi бүбү 'naja mböcjimi c'ü mi chjü e Zacarías. 'Ma mi pëpji c'o mböcjimi cja c'e grupo c'ü mi xiji Abías, xo mi pëpji e Zacarías. C'ü nu su, mi mboxbëche cja e Aarón, mi chjü e Elisabet c'ü. ⁶ E Zacarías 'ñe e Elisabet, ma jo a jmi Mizhocjimi nza yejui. Mi nzhodüvi na jo cja o 'ñiji Mizhocjimi, mi ätävi c'o o ley. Dya cjó sö pje ro xipjivi. ⁷ Pero dya mi 'ñejevi t'i. Na ngue dya mi muxt'i e Elisabet. Ya mi pale e Zacarías, ya xo mi male e Elisabet.

⁸ O zädä c'e zana c'ü ro mbëpi Mizhocjimi c'o mböcjimi c'o mi xiji Abías. ⁹ 'Na nu pa, o echaji suerte, o toca e Zacarías o cjogü a mbo cja c'ü o templo Mizhocjimi o jyät'ä c'o ma jo ma jyärä nza cja o nguichjünü. ¹⁰ 'Ma ma jät'ä e Zacarías c'o ma jo ma jyärä, mi cãrã a tji na puncjü o nte, mi ötüji Mizhocjimi. ¹¹ 'Nango jñetse c'ua 'naja c'o o anxe Mizhocjimi, o jñanda e Zacarías mi böbü c'e anxe cja o jodyë cja c'e mexa nu ja mi jät'ä c'o me ma jo ma jyärä. ¹² E Zacarías 'ma mü o jñanda c'e anxe, me go pizhi me go zü. ¹³ O mama c'ua c'e anxe o xipji:

—Nu'tsc'e Zacarías, dya rí sũ. Rvã 'ne xi'tsc'ö o dyä'tc'ä Mizhocjimi c'ü i dyötü. E Elisabet c'ü nin sugue ra nduns'ü 'na ts'it'i; rí 'ñecjevi 'na ts'it'i c'ü rí jñusp'üvi o tjü e Juan. ¹⁴ Me ra mäjã na puncjü in mü'bügue. Xo 'ñe na puncjü o nte ra mäjji 'ma rí 'ñecjevi in ch'igue. ¹⁵ Na ngue 'ma ra nocü, me rguí muvi a jmi Mizhocjimi. Dya ra zi o vino ne ri 'naja c'o ni tji. O Espiritu Mizhocjimi ra 'ñünbü o mü'bü e Juan ndeze 'ma ra nduns'ü nu nana, nguec'ua ra dyätã na jo Mizhocjimi. ¹⁶ Ra zopjü yo nte, ngue c'ua na puncjü yo in menzumügueji a Israel ra jyëziji c'o na s'o, ra nzhogüji a jmi Mizhocjimi c'ü in Jmugöji. ¹⁷ E Juan, ot'ü ra zopjü yo nte; cja ra ëjë c'ua c'ü in Jmugöji. C'ua ja nzi ma cja c'e profeta Elías, je xo

rga cjatjonu e Juan. Ra mbë's'i o poder Mizhocjimi c'ua ja nzi va mbë's'i e Elías. Nguec'ua 'ma ra zopjü yo nte, ra jyëziji c'o na s'o. C'o dya ne ra dyärã, ra nzhogü o mü'büji ra dyärãji. Nguec'ua yo tata 'ñe yo t'i ra ngãrãji na jo. C'e t'i ra zopjü yo nte, ngue c'ua 'ma ra ëjë c'ü in Jmugöji, ra dyätãji c'ü, eñe c'e anxe.

¹⁸ Nuc'ua e Zacarías o xipji c'e anxe:

—¿Ja rga pãrãgö cjo na cjuana ra zädä yo? Na ngue ya rí pãlegö. Ya xo male c'ü mi sugö, eñe.

¹⁹ O ndünrü c'ua c'e anxe o xipji:

—Nguetscö e Gabriel rí zo'c'ö. Rí бүбүgö a jmi Mizhocjimi. O xitscö Mizhocjimi ró ëjë ró ë zo'c'ü, ró xi'tsc'ö yo me na jo. ²⁰ Rã da'c'ü 'na seña c'ü rgui pãrãgue na cjuana c'ü ra zädä yo ró xi'ts'i. Ngue c'ü rí ngonegue dya. Dya ra sö rí ña'a hasta 'ma cja rí 'ñecjevi in ch'i. Rí ngone na ngue dya i creo yo ró xi'ts'i. Texe yo ró xi'ts'i, ra zädä yo, 'ma ra zädä c'o pa, eñe c'e anxe.

²¹ C'o nte mi te'beji ro mbedye e Zacarías. Mi sũji 'na pje c'o vi tsja e Zacarías, na ngue vi mezhe a mbo cja c'e templo. ²² Nuc'ua e Zacarías 'ma mü o mbedye, dya cja mi sö ro zopjüji. Mi jizhitjo co o dyë, na ngue ya mi ngone. O mbãrã c'ua c'o nte, pje c'o vi jñanda e Zacarías a mbo cja c'e templo.

²³ O cjogü c'ua c'o pa c'o mi toca e Zacarías o tsja o bëpji de mböcjimi. Cjanu o ma c'ua o ngumü. ²⁴ Nuc'ua 'ma mü o cjogü c'o pa, o ndunte c'ua e Elisabet c'ü nu su. O tsot'ü c'ua tsi'ch'a zana cja nu ngumü, o mama:

²⁵ —Mi bëzhgö in tse cja yo nte, na ngue dya mi muxt'igö. Pero me na jo va s'iyazügö dya Mizhocjimi c'in Jmugöji, ngue c'ua dya cja rá bëzhgö in tse.

Un ángel anuncia el nacimiento de Jesús

²⁶ O mezhe c'ua 'ñanto zana, Mizhocjimi o xipji c'e anxe Gabriel o ma cja 'na jñiñi c'ü ni chjü a Nazaret c'ü tsja a Galilea. ²⁷ O ma zopjü 'naja xunt'i c'ü cja mi xunt'itjo. C'e xunt'i ya mi ñavi 'na bëzo ro chjüntüvi. C'e bëzo, mi chjü e José c'ü. Mi mboxbëche cja e David. C'e xunt'i, mi chjü e María. ²⁸ O cjogü c'ua c'e anxe nu ja mi бүбү c'e xunt'i, o xipji:

—Cjimi, süngü. Me s'iyats'ü Mizhocjimi, y бүбү co nu'tsc'e. Xenda ra intsjimits'ü que na ngue texe yo 'ña-ja ndixü, eñe c'e anxe.

²⁹ Nuc'ua e María 'ma mü o jñanda c'e anxe 'ñe 'ma mü o dyärã c'o jña c'o o mama, go zü c'ua o mü'bü, dya mi pãrã pje mi ne ro mama c'o jña. ³⁰ O mama c'ua c'e anxe o xipji:

—Nu'tsc'e María, dya rí sũ. Mizhocjimi me s'iyats'ũ.
³¹ Nudya rí ndunte rí mus'ũ 'na ts'it'i c'ũ rí jñusp'ũ o tjũ e Jesús. ³² Nuc'ũ, ra mbèzhi na nojo c'ũ, na ngueje ngue o T'i Mizhocjimi c'ũ bũbũ a jens'e. Mizhocjimi c'ũ ín Jmugöji ra 'ñeme c'ũ nu T'i ra manda c'ua ja mi manda e David c'ũ nu mboxpale. ³³ Ra tsja jmu cja yo o mboxbèche e Jacob, ra manda para siempre.

³⁴ O ndünrũ c'ua e María o xipji c'e anxe:

—¿Ja rgá sò ra zädä yo? Dya be rí juntabe o bëzo.

³⁵ O ndünrũ c'ua c'e anxe o xipji:

—Ra èjë o Espiritu Mizhocjimi c'ũ bũbũ a jens'e, ra èjë co texe o poder, ra 'ñe dya c'ũ rí chuns'ũ 'na ts'it'i. Nguec'ua c'e ts'it'i c'ũ rí 'ñeje, ngueje o T'i Mizhocjimi. Nuc'ũ, dya ra tsja na s'o, eñe c'e anxe.

³⁶ O sido o ña c'e anxe o xipji e María:

—Tsjiñi c'ũ o tsjapũ Mizhocjimi e Elisabet c'ũ ín prima. Zö ya male, pero ya xo ndunte dya c'ũ. Mi xiji c'ũ dya mi muxt'i, pero ya zö 'ñanto zana ndeze 'ma mü o ndunte. ³⁷ Na ngueje Mizhocjimi sò ra tsja texe, eñe c'e anxe.

³⁸ O mama c'ua e María:

—Rí bũnc'ö dispuesto ra tsjacö Mizhocjimi c'ua ja nzi gui mangue. Na ngue ín Jmugö c'ũ; nutscö ngue o mbèpjizũ.

Nuc'ua cjanu o ma c'ua c'e anxe.

María visita a Elisabet

³⁹ Nuc'ua cjanu o ma c'ua e María o zät'ä cja 'na jñiñi c'ũ tsja a Judea, c'ũ ma jäl'ä cja t'eje. ⁴⁰ Nuc'ua 'ma o zät'ä cja o ngumũ e Zacarías, o zenguete e María, cjanu o cjogũ a mbo. ⁴¹ 'Ma mü o dyärä e Elisabet mi zenguete e María, c'e ts'it'i c'ũ mi tũ e Elisabet o 'ñömbũ a mbeme. Nuc'ua o Espiritu Mizhocjimi me co 'ñünbũ o mü'bũ e Elisabet. ⁴² Nguec'ua va mapjũ na jens'e, o mama:

—Xenda go intsjimits'ũ Mizhocjimi que na ngue texe yo 'ñaja ndixũ. Me xo ra intsjimi c'e ts'it'i c'ũ ín tũgue.

⁴³ Va ècje va 'ñe zenguazũ, maco ngue o nanats'ũgue c'ũ ín Jmugö. ¿Ja va zocũ Mizhocjimi i 'ñe zenguazügö?

⁴⁴ 'Ma nzi rvä ärägö 'ma mi zenguete, ixco 'ñömbũ ín pjeme c'e ts'it'i, na ngue me co mäjä. ⁴⁵ Nu'tsc'e i creó c'o o xi'ts'i Mizhocjimi. Ngue c'ũ rguí mäjägue. Na ngue ra zädä c'ua ja nzi va mama, eñe e Elisabet.

⁴⁶ O mama c'ua e María:

Me na nojo Mizhocjimi, rí unügö 'na pöjö co texe ín mü'bũ.

⁴⁷ Me rí mähägö Mizhocjimi c'ũ ra 'ñevgüegö libre cja c'o na s'o.

⁴⁸ Zö me ni muvi c'ũ ín Jmugö, zö dya pje ni muvizügö, pero me go s'iyazgö. Ndeze nudya, texe c'o ra ngärä c'o cjé c'o va èjë, ra mamaji o tsjacũ Mizhocjimi rá mäjçö.

⁴⁹ Na ngue o tsjacũ c'o me na nojo. Angueze sò ra tsja texe; ojtjo xe 'naja c'ũ ri chjëntjui c'ũ. Me na sjũ, 'ñe me na jo c'ũ.

⁵⁰ Ndeze 'ma o mbürö o ngärä yo nte, Mizhocjimi juentse c'o sũ angueze.

⁵¹ Mizhocjimi cja'a yo me na nojo, na ngue me na zèzhi.

C'o me cja'pũ na nojo ga nguiñi o mü'bũ, Mizhocjimi cja'pũ dya ni muvi c'o.

⁵² Yo manda c'o me cja'pũ na nojo, Mizhocjimi pjongũ c'o, ngue c'ua dya cja pje ra mbèzhiji.

C'o dya cja'pũ na nojo, cja'pũji c'ũ rguí muvi c'o.

⁵³ C'o unũ ngüenda bèzhiji na puncjũ, ch'unũji c'o na jo, dya cja pje ra bèzhiji.

C'o cjiñi dya pje bèzhiji, Mizhocjimi cja'pũji ra bèzhiji texe.

⁵⁴ Yo nte a Israel yo ma't'ũ Mizhocjimi, me pjös'ũji yo.

Mizhocjimi me juentse yo, na ngue sido mbeñe c'ua ja va mama va xipji e Abraham c'ũ ín mboxpalegöji, 'ñe c'o o t'i, 'ñe c'o o bëche ro juentseji, dya ro jyèziji, eñe e María va xipji e Elisabet.

⁵⁶ O mezhe jñi zana e María mi bũbũvi e Elisabet. Nuc'ua cjanu o ma c'ua o ngumũ.

Nacimiento de Juan el Bautista

⁵⁷ Nuc'ua o zädä c'e pa c'ũ ro zö'dyè e Elisabet. O 'ñeje 'na ts'it'i. ⁵⁸ C'o mi chängumũji e Elisabet 'ñe c'o o dyoji 'ma mü o dyäräji Mizhocjimi vi juentse na puncjũ e Elisabet vi unũ 'na ts'it'i, o mäjji c'ua na puncjũ co angueze. ⁵⁹ 'Ma o zö chjün, o èjë c'ua c'o ro circuncidao c'e ts'it'i. Xo èjë c'o o dyoji e Elisabet. Mi ne ro jñusp'ũji e Zacarías c'e ts'it'i, na ngue mi ngueje o tjũ c'ũ nu tata. ⁶⁰ O ndünrũ c'ua e Elisabet c'ũ nu nana c'e ts'it'i o mama:

—Iyö. Rguí chjũ e Juan.

⁶¹ O mama c'ua c'o o dyoji e Elisabet:

—¿Jenga rí jñusp'ũ a cjanu? Maco dya cjó bũbũ c'ũ ni chjũ Juan yo ín dyoji, eñe c'o o dyoji e Elisabet.

⁶² Cjanu o tsjaji seña co o dyèji va dyönũji e Zacarías pje ma tjũ mi ne ro jñusp'ũ c'ũ o ts'it'i. ⁶³ Nuc'ua e Zacarías xo o tsja c'ua seña va dyörũ pje rví dyopjũ. Cjanu o dyopjũ c'ua: "Rguí chjũ e Juan", eñe va dyopjũ. Me co nguiñiñi c'ua texeji cjanu o mamaji:

—Pärä, ¿jenga o jñusp'ũvi a cjanu?, mi eñeji.

⁶⁴ 'Nango ña c'ua e Zacarías o unũ 'na pöjö Mizhocjimi. ⁶⁵ Nuc'ua texe cja c'o jñiñi c'o tsja a Judea c'o järä cja t'eje, me mi sũji me mi mamaji c'o me ma nojo c'o vi zädä. ⁶⁶ C'o nte c'o mi ärä, mi cjiñiñi o mü'bũji mi mamaji:

—Pärä, ¿pje ra mbèzhi c'e ts'it'i?, eñeji.

Na ngue mi unũji ngüenda mi bũbũvi Mizhocjimi c'e ts'it'i.

El canto de Zacarías

⁶⁷ O Espiritu Mizhocjimi o 'ñünbũ o mü'bũ e Zacarías o ña c'o o unũ Mizhocjimi ro mama:

⁶⁸ Rí unügö 'na pöjö Mizhocjimi c'ũ ín Jmugöji nutscöji rí menzumũji a Israel. Na ngue o èjë ra 'ñe mböxcöji nutscöji o ntezgöji, ra 'ñevgüegöji libre.

⁶⁹ Mizhocjimi o xipji o èjë 'na c'ũ me na zèzhi ra 'ñevgüegöji libre.

Nuc'ü, je ri mboxbêche cja e David c'ü mi pêpi Mizhocjimi.

⁷⁰ Ngue c'ü o mama c'o o profeta Mizhocjimi c'o mi cãrã mi jinguã. Na ngue Mizhocjimi o 'ññnbü o mü'büji o zopjüji c'o nte.

⁷¹ O mamaji c'ü ra salvazüji Mizhocjimi cja o dyë c'o rí üji c'o nugüji na ü.

⁷² O mamaji c'ü ra mbeñe Mizhocjimi ra tsja c'ua ja nzi va mama; ra s'iyazüji c'ua ja nzi va s'iya c'o ín mboxpaleji.

⁷³ Ngue c'e jña c'ü o mamatsjë na cjuana Mizhocjimi va xipji e Abraham c'ü ín mboxpaleji.

⁷⁴ O mama Mizhocjimi c'ü ra salvazüji cja o dyë c'o nugüji na ü, ngue c'ua dya rá süji rga ma't'üji c'ü.

⁷⁵ Y ngue c'ua rá cãjaji c'ua ja nzi ga ne angueze c'o na jo, texe yo pa yo rí cãrãji cja ne xoñijömmü.

⁷⁶ Nu'tsc'e ín ch'itsc'ö, ngue o profetats'ü Mizhocjimi c'ü bübü a jens'e.

Rí ot'ügue a xo'ñi cja c'ü ín Jmugöji, ngue c'ua 'ma ra ëjë angueze, ya rguí bübü dispuesto yo nte ra dyätãji c'ü.

⁷⁷ Nu'tsc'e rí zopjügue yo nte, ngue c'ua ra mbãrãji ja rgã sö ra salvaji ra perdonaoji c'o na s'o, ngue c'ua ra tsjapüji o nte Mizhocjimi.

⁷⁸ Na ngueje me s'iyazüji Mizhocjimi me juentsqueji. O xipji o ëjë c'ü ixmi bübüvi a jens'e, ra 'ñe dyacüji jya's'ü cja ín mün'c'öji.

⁷⁹ Nutscöji rí nteji rí nzhodüji cja bëxömmü. C'o dya ra nzhogü o mü'bü, ra ma sufreji 'ma ra ndüji. Pero nu c'ü ra ëjë, ra dyacüji jya's'ü cja ín mü'büji.

Y ra jítscöji c'e 'ñiji ja rgã sö ra mäjã ín mün'c'öji, dya cja pje rá mbeñeji, eñe e Zacarías.

⁸⁰ C'e ts'it'i c'ü mi chjü Juan, go nocü c'ua. Xo go nzhodü na jo cja o 'ñiji Mizhocjimi. Mi bübü cja majyadü hasta 'ma cja mü o zädã c'e pa 'ma o mbürü o zopjü c'o nu menzumüji a Israel.

Nacimiento de Jesús

2 C'o pa c'o, e César Augusto mi manda cja c'o país. O manda o tsjaji 'na censo ngue c'ua ro mbãrã ja nzi o nte c'o mi cãrã texe c'o país nu ja mi manda. ² C'e censo c'ü ot'ü o dyät'ãji, o tsjaji 'ma mi gobernador e Cirenio a Siria. ³ Nguec'ua texe c'o nte mi jyodü ro möji nu ja mi menzumüji, je ro ma jñu's'üji o tjüji. ⁴ Mi bübü 'na bëzo c'ü mi chjü e José. Mi bübü a Nazaret c'ü tsja a Galilea. Ya mi ñavi ro chjüntüvi e María. Nuc'ua e José o mëvi e María a ma a Belén c'ü tsja a Judea nu ja mi menzumü e David mi jinguã. Je mëvi nu, na ngue e José mi mboxbêche cja e David. O mëvi ro ma jñu's'üvi o tjüvi. 'Ma mü o mëvi, ya mi ndunte e María. ⁶ Nuc'ua 'ma mi bübüvi a Belén, o zädã c'e pa 'ma ro zö'dyë. ⁷ O mus'ü c'ua c'ü nu ts'it'i c'ü ot'ü. Cjanu o mbös'ü o bitu, cjanu o ngöbü c'ua nu ja mi ñöñü o burru 'ñe o nzhünü. Na ngue dya cja mi jyadü cja c'e mesón nu ja mi oxü c'o nte.

Los ángeles y los pastores

⁸ Mi bëxtjo cja c'e jñiñi a Belén, mi cãrã o mbörü cja batjü, mi pjörüji c'o o ndénchjürüji 'ma xömmü. ⁹ 'Nango zät'ã c'ua 'na o anxe Mizhocjimi nu ja mi cãrã c'o mbörü. Y nu c'ü o jya's'ü Mizhocjimi me go juëns'i nu ja mi cãrãji. Me co pizhiji c'ua. ¹⁰ Nuc'ua c'e anxe o xipji c'o mbörü:

—Dya rí süji. Dyärãji, rá xi'tsc'öji yo me na jo yo me rguí mâcejeji. Me xo ra mäjã yo nte texe cja ne xoñijömmü. ¹¹ Na ngue nudya o jmus'ü 'na ts'it'i cja c'e jñiñi nu ja mi menzumü e David. Ngueje e Cristo c'ü ín Jmuji. Nuc'ü, ra 'ñempc'ejji libre c'ü. ¹² Nujnu ngue nu rguí pãrãgueji nu. Rí chöt'üji c'e ts'it'i c'ü ri bös'ü o bitu. Rí chöt'üji ri orü nu ja ñöñü o burru, eñe c'e anxe.

¹³ 'Nango 'ñetse c'ua cja c'e anxe na puncjü c'o o anxe Mizhocjimi, mi unüji 'na pöjü Mizhocjimi mi mamaji:

¹⁴ Rí unüji na puncjü 'na pöjü Mizhocjimi a jens'e c'ü me na nojo. Na ngue me go ne go mbös'ü yo nte, ngue c'ua ra mäjã o mü'büji, dya cja ra mbeñeji c'o na s'o, eñe c'o anxe.

¹⁵ Nuc'ua cjanu o ma c'ua c'o anxe o möji a jens'e nu ja vi 'ñeji. Nuc'ua cjanu o pötü va mama c'ua c'o mbörü:

—Möjü a Belén, rá ma nuji nujo ya zädã yo o xitsiji c'o o anxe Mizhocjimi, eñeji.

¹⁶ Nuc'ua ixco möji dya c'ua na niji, o ma chöt'üji e María 'ñe e José 'ñe c'e ts'it'i. C'e ts'it'i je mi orü nu ja mi ñöñü o burru 'ñe o nzhünü. ¹⁷ Nuc'ua c'o mbörü, 'ma o jñandaji c'e ts'it'i, o zopjüji texe c'o mi cãrã nu, o xipjiji c'o vi dyärãji pje ro mbëzhi c'e ts'it'i. ¹⁸ C'o o dyärã, o nguijñiji: “Pãrã, ¿ja rga cja yo?”, eñeji. ¹⁹ Pero e María o mbë's'i texe c'o jña. Mi sido mi cjijñi o mü'bü pje mi ne ro mama c'o, dya go jyombeñe. ²⁰ O nzhogü c'ua c'o mbörü, mi mamaji me na nojo Mizhocjimi. Y mi unüji 'na pöjü na ngue texe c'o vi dyärãji 'ñe c'o vi jñandaji. Na ngue ya vi zädã c'ua ja nzi va xipji c'e anxe anguezeji.

El niño Jesús es presentado en el templo

²¹ 'Ma o zö chjün ngue c'ua ro circuncidaoji c'e ts'it'i, o jñusp'üji o tjü e Jesús, c'ua ja nzi va mama c'e anxe ante c'ü ro ndunte e María.

²² Nuc'ua o zäs'ã c'o pa c'o o jogü e María c'ua ja ga mama c'o o ley Mizhocjimi c'o o dyopjü e Moisés. E José e María o mëvi a Jerusalén o zidyivi c'e ts'it'i c'ü mi ngue e Jesús, ngue c'ua ro presentaovi a jmi Mizhocjimi. ²³ O tsjavi a cjanu, na ngue c'ü o ley Mizhocjimi ma ma a cjava: “Texe c'o ts'it'i c'o ot'ü rí 'ñecjeji, rí xöcügueji ra mbëpiji Mizhocjimi”, eñe. ²⁴ Xo o ma unüvi c'o ro mbäsp'ãji Mizhocjimi c'ua ja nzi ga mama cja c'ü o ley Mizhocjimi: “Rí unüji yeje vilo Mizhocjimi. O 'ma jiyö, yeje mbaro”, eñe.

²⁵ Mi bübü 'na bëzo a Jerusalén c'ü mi chjü e Simeón. Mi cja na jo, y mi sü Mizhocjimi. Mi te'be c'e pa 'ma ro 'ñeme libre Mizhocjimi c'o nu menzumüji a Israel, ro

unüji c'ü rví máji. Mi ätä o Espíritu Mizhocjimi c'ü me mi 'ñünbü o mü'bü. ²⁶ O Espíritu Mizhocjimi ya vi tsjapü ro mbārā e Simeón c'ü dya ro ndü hasta 'ma cja ro jñanda nu c'ü vi juajnü Mizhocjimi ro 'ñe salva c'o nte. ²⁷ 'Na nu pa, o Espíritu Mizhocjimi o 'ñünbü o mü'bü e Simeón o ma cja c'e templo. Ngue c'e pa 'ma xo ma'a nu e José 'ñe e María o zidyivi c'e ts'it'i o ma presentaovi c'ua ja nzi ma mama c'e ley. ²⁸ Nguec'ua 'ma o cjogü e José 'ñe e María, o tsja c'ua e Simeón o ndēs'i e Jesús, o unü 'na pöjō Mizhocjimi o mama:

²⁹ Nu'tsc'e mi Jmuts'ügō; nutschō in mbēpjizü. Jyēzgue rá tūgō, rá ma söyagō cja in jmigue. Na ngue ya zādā c'ua ja nzi vi xitsi.

³⁰ Ya ró jandagō dya, nu i xipji o ējē ra 'ñe 'ñevgüegōjme libre.

³¹ Nujnu, ya i mbeñe i juajnü ra salva yo nte texe cja ne xoñijōmü.

³² Nujnu, ra unü jya's'ü cja o mü'bü yo dya menzumü a Israel ngue c'ua ra mbā'c'āji. Xo 'ñe yo menzumü a Israel yo vi juajnügue, ra mbārāji c'ü me na nots'ügue, eñe e Simeón va unü 'na pöjō Mizhocjimi.

³³ E José 'ñe e María me go nguijñivi c'o vi mama e Simeón ja rvá cja c'e ts'it'i. ³⁴ Nuc'ua e Simeón cjanu o dyötpüvi Mizhocjimi. Cjanu o xipji e María c'ü nu nana e Jesús:

—Dyärā c'ü rá xi't's'i. Mizhocjimi o xipji o ējē ne ts'it'i ngue c'ua 'ma ya ra nocü, ra 'ñetse yo nte ja ga nguijñi o mü'büji. Yo ín menzumügōji a Israel, na puncjü c'o dya ra dyätpā o jña nu, nguec'ua dya ra salvaji. Y xo na puncjü c'o ra dyätpā o jña, nguec'ua ra salvaji. Me ra nu'uji na ü nu. Nguec'ua xo 'ñetsc'e me ra sufre in mü'bügü nza cja 'ma cjó c'o ri tjocüts'ü 'na tjēdyi, eñe e Simeón.

³⁶ Mi bübü 'na ndixü c'ü mi 'ñünbü o mü'bü Mizhocjimi ma zopjü c'o nte. Nuc'ü, mi chjü e Ana. Mi ngue o xunt'i e Fanuel, mi mboxbēche cja e Aser. Angueze ya mi male. Ts'i vi ndü c'ü nu xīra, vi mimivi sietetjo cjē.

³⁷ Y ndeze 'ma o ndü c'ü nu xīra, ya vi mezhe ochenta y cuatro cjē. Mi bübü cja c'e templo, dya mi c'ueñe nu. Mi ötü Mizhocjimi zō xōmü zō ndempa. Y mi mbempje.

³⁸ 'Ma xe mi bübü nu e José 'ñe e María 'ñe e Jesús, o ējē c'ua e Ana o unü 'na pöjō Mizhocjimi. Nuc'ua o mbürü e Ana o xipji c'o nte pje ro mbēzhi c'e ts'it'i. Na ngue mi cārā a Jerusalén c'o mi te'be ro ējē 'naja c'ü ro 'ñeme libre anguezeji.

El regreso a Nazaret

³⁹ Nuc'ua e José 'ñe e María, 'ma ya vi tsjavi texe c'ua ja nzi ga mama c'ü o ley Mizhocjimi, cjanu o nzhogü o mēvi a Nazaret c'ü mi ngue o jñiñivi c'ü tsja a Galilea.

⁴⁰ C'e ts'it'i o nocü mi te na zēzhi. Y mi cjiñi na jo o ñi, y mi pārā na jo Mizhocjimi. Mizhocjimi mi bübü co angueze.

El niño Jesús en el templo

⁴¹ Tsjē'ma tsjē'ma mi pjongüji a Jerusalén c'e mbaxcua c'ü mi chjü Pascua. Nguec'ua 'ma mi sādā c'e

mbaxcua, e José 'ñe e María mi pēvi nu. ⁴² 'Ma ya mi pēs's'i e Jesús doce cjē, e José 'ñe e María o zidyivi e Jesús o möji a Jerusalén cja c'e mbaxcua. Na ngue tsjē'ma mi pēvi nu. ⁴³ 'Ma mü o cjogü c'e mbaxcua, e José 'ñe e María o mbedyevi a Jerusalén ro möji c'o 'ñaja nte c'o vi 'ñeje a Galilea. Dya mbārāvi cjo vi nguejme e Jesús a Jerusalén. ⁴⁴ Mi pēzhivi e Jesús ma dyoji c'o nte. Nguec'ua o nzhodüji 'napa cja 'ñiji. Nuc'ua cjanu o jyodüvi e Jesús cja c'o o dyoji, 'ñe cja c'o nu menzumüji c'o mi pārāji. ⁴⁵ Pero dya go chöt'üvi. Nguec'ua o nzhogüvi c'ua o mēvi na yeje a Jerusalén o ma jyodüvi.

⁴⁶ Nuc'ua 'ma o zō jñipa ndeze 'ma o mbedyevi a Jerusalén, o chöt'üvi e Jesús a mbo cja c'e templo. Ma jü a nde cja c'o xöpüte c'o mi jizhi o ley Mizhocjimi. E Jesús mi ärā c'o mi mamaji, y mi cjañüji o t'önü c'o. ⁴⁷ C'o xöpüte xo mi cjañüji t'önü e Jesús. O unüji ngüenda e Jesús me mi pēs's'i na puncjü o pjeñe, me ma jo va ndünrü. Nguec'ua va nguijñiji c'ua:

—¿Ja ni 'ñeje c'ü pārā nu? Maco cja ts'it'i nu, eñeji.

⁴⁸ Nuc'ua e José 'ñe e María 'ma mü o jñandavi e Jesús ma jü a nde cja c'o xöpüte, me go nguijñivi. Cjanu o mama c'ua e María:

—Nu'tsc'e ín ch'itsc'ö, ¿jenga i tsjacübe a cjanu? Nin tatague 'ñetsc'ö me rí sufregöbe rgá jonc'ügöbe.

⁴⁹ O ndünrü c'ua e Jesús o xipjivi:

—Dya ni jyodü rí jyongüvi. ¿Cjo dya in pārāvi ni jyodü rá bübü cja o ngumü c'ü mi Tata, rá cjağō c'o o bēpjij?, eñe.

⁵⁰ Anguezevi dya mi pārāvi pje mi ne ro mama c'o jña c'o vi xipjivi.

⁵¹ Nuc'ua e Jesús o mbedye a Jerusalén co e José 'ñe e María, o möji a Nazaret. Na ngue e Jesús mi ätä c'ü o tata 'ñe c'ü o nana. C'o jña c'o vi mama e Jesús, o mbeñe e María cja o mü'bü pje mi ne ro mama. ⁵² E Jesús o nocü na jo, y mi cjiñi na jo o ñi. Nguec'ua Mizhocjimi mi bübü co angueze, y me mi mápā c'ü. Xo 'ñe yo nte, me xo mi mápāji c'ü.

Juan el Bautista predica en el desierto

3 O mezhe c'ua ja nzi cjē, mi emperador e Tiberio César. Ya mi quince cjē c'ü mi emperador. Mi gobernador e Poncio Pilato a Judea. E Herodes mi gobernador a Galilea. E Felipe mi gobernador a Iturea 'ñe a Traconite. E Lisaniás mi gobernador a Abilinia. ² E Anás 'ñe e Caifás mi mero ndamböcjimi c'o. C'o pa c'o, e Juan c'ü nu t'i e Zacarías mi bübü cja majjadü. 'Na nu pa, Mizhocjimi o 'ñünbü o mü'bü e Juan o mbürü o zopjü c'o nte. ³ Nguec'ua mi nzhodü bēxtjo cja c'e ndare a Jordán, mi xipji c'o nte ro nzhogü o mü'büji cja Mizhocjimi ro jyēziji c'o na s'o, 'ñe ro jil'iji. Nu'ma, ro perdonao 'ma Mizhocjimi c'o na s'o c'o mi cjañi. ⁴ Mi jingüā c'e profeta Isaías o dyopjü 'na libro. O dyopjü c'ü ro bübü 'na nte cja 'na majjadü c'ü ro mapjü, ro zopjü c'o nte ro xipjiji:

“Rí jyēzgueji c'e 'ñiji c'ü na s'o, rí jyēzgueji c'e 'ñiji c'ü mogü. Na ngue ya ngue ra ē c'ü ín Jmugōji c'ü bübü a jens'e.

⁵ Ma ra ějĕ 'na c'ü manda, rí parejaogöji o 'ñiji, y rí nderesaöji c'o 'ñiji c'o mogü. Je xo rga cjatsc'ejji nu, rí jyžijji c'e 'ñiji c'ü na s'o c'o in tĕpiji.

⁶ Na ngue ra ějĕ nu c'ü o juajnü Mizhocjimi ra salva yo nte texe cja ne xoñijömmü", ro 'ñeñe c'e nte. Je ga cjanu va mama e Isaías c'ü ro mama c'e nte. Nguec'ua 'ma o mbürü e Juan o zopjü c'o nte, o zädä c'e jña c'ü vi mama e Isaías.

⁷ Na puncjü o nte c'o mi pedye cja c'o o jñiñiji mi pöji cja e Juan ngue c'ua ro jiji cja c'e ndare. Nguec'ua o mama e Juan va xipjiji:

—Nza cjatsc'ejji o c'ijmi yo sũ ga c'ueñe 'ma tjĕ o batjü. In sũji ra jñün'c'üji ngüenda Mizhocjimi rí sufregueji, nguec'ua va ěgueji va 'ñe jigueji. ⁸ Pero 'ma na cjuana o nzhogü in mü'büji cja Mizhocjimi, rí tsjaji na jo, ngue c'ua ra jñetse ya nzhogü in mü'büji. In pĕzhgueji ra recibidots'üji Mizhocjimi, na ngue o mboxbĕchets'üji e Abraham. Pero rí xi'tsc'öji, dya cja rí tsjijñiji c'ü ni jyödü ra recibidots'üji. Na ngue me na zĕzhi Mizhocjimi, sö ra tsjapü yo ndojo ra mbĕzhi nte c'o ra jñu's'ü e Abraham, xo ra 'ñench'e o mü'büji Mizhocjimi. ⁹ Nza cjatsc'ejji za'a c'o dya jo c'o quis'i, c'o ya juns'ütjo jacha cja o dyü'ü, na ngue ya ra dyocüji. Texe za'a c'ü dya jo c'o quis'i, ya bübü ra dyĕziji cja rrü mboch'üji cja sivi. Je xo rga cjanu rgá tsja'c'üji, nu 'ma dya ra nzhogü in mü'büji cja Mizhocjimi.

¹⁰ C'o nte mi önüji mi mamaji:

—¿Pje ni mbĕ c'ü ni jyödü rá cjaime 'ma, ngue c'ua dya ra tsjacüjme Mizhocjimi rá ma sufrejme?

¹¹ O ndünrü c'ua e Juan o xipjiji:

—Nu c'ü cãjã yeje pajna, ra unü 'na pajna c'ü dya cãjã. Nu c'ü pĕs'i pje ra zi, ra unü c'ü dya pĕs'i, eñe e Juan.

¹² Xo ějĕ ja nzi c'o mi cobra o ndüvajma, o ěji ro 'ñe j'i'iji. O xipjiji e Juan:

—Xöpüte, ¿pje ni mbĕ c'ü ni jyödü rá cjaogjme?

¹³ O ndünrü c'ua e Juan o xipjiji:

—Rí cobraji ja c'o nzi ga mama c'o ley; dya rí jñu's'üji rgui cobraji.

¹⁴ Xo o tsja t'önü c'o tropa o mamaji:

—Nuzgöjme, ¿pje xo ni jyödü rá cjaogjme?

O ndünrü c'ua e Juan o xipjiji:

—Bübü 'ma in pizhiji yo nte, o in pezheji o bĕchjine ngue c'ua ra ch'a'c'üji o merio. Pero dya cja rí tsjaji a cjanu. Rí mäji co c'o in rayaji c'o cjo'tc'üji.

¹⁵ C'o nte me mi cijijñiji e Juan, cjo mi ngue Cristo c'ü mi te'beji ro ějĕ. ¹⁶ O mama c'ua e Juan o xipjiji:

—Bübü o mbĕpji c'o o cja c'ü nu lamu, xäpcäji o correa cja o mbäcua c'ü nu lamu ga mbös'ü. Nutscö ni pje pjĕtscö rá pjösc'ö a cjanu nu c'ü va ětjo. Na ngue me na nojo na puncjü angueze; nutscö rí menutjogö que na ngue 'na mbĕpji. Nutscö rí jichi co ndeje yo nte. Pero nu c'ü cja va ětjo, 'ma rí 'ñench'e in mü'büji angueze, ra dya'c'üji o Espiritu Mizhocjimi c'ü. 'Ma jiyö, ra dya'c'üji rí ma sufreji cja sivi.

¹⁷ Xe go sido go ña e Juan o xipjiji:

—'Na campesino ra jñüs'ü o yelgo, cja rrü mbitsi na jo o ndĕxü. C'o ndĕxü ra dyüt'ü cja c'ü o t'ujmü c'o,

pero c'o paxa ra ndüt'ü co sivi c'o. Je xo ga cjanu rgá tsja nu c'ü cja va ětjo. Ya bübü angueze ra recibido c'o ra nzhogü o mü'bü, pero c'o dya ra nzhogü o mü'bü, ya bübü ra mboch'üji a sivi c'ü dya ra juench'e, eñe e Juan.

¹⁸ Nujyo, ngue yo o mama e Juan va xipji c'o nte ja rva cja e Cristo. Y na puncjü o jña c'o xe go xipjiji. ¹⁹ C'e gobernador Herodes vi mimivi e Herodías c'ü nu su e Felipe. E Felipe mi ngue c'ü nu cjuarma e Herodes. Y mi cja c'o na s'o e Herodes. Nguec'ua e Juan va huĕnch'i e Herodes mi xipji c'ü dya jo c'o mi cja.

²⁰ Nuc'ua e Herodes go tsja c'ua mas c'o na s'o, go manda o ma pant'aji a pjörü e Juan.

El bautismo de Jesús

²¹ 'Ma mi jichi e Juan c'o nte cja c'e ndare a Jordán, xo j'i e Jesús. E Jesús 'ma o nguarü o j'i, cjanu o dyötü c'ua Mizhocjimi. 'Ma ma ötü Mizhocjimi, go xogü a jens'e c'ua. ²² Y o zöbü o Espiritu Mizhocjimi c'ü mi nza cja 'na mbaro, o ějĕ o 'ñe ndägä a xes'e e Jesús. O dyäräji c'ua 'naja c'ü o ña a jens'e o mama:

—Ngue'tsc'e ín Ch'itsc'ö, me rí s'iyats'ü, me rí mä'c'ägö.

Los antepasados de Jesucristo

²³ E Jesús ya mi pĕs'i treinta cĕ 'ma mü o mbürü o zopjü c'o nte. C'o nte mi mamaji e Jesús mi ngueje nu t'i e José. E José mi t'i cja e Elí. ²⁴ E Elí mi t'i cja e Matat. E Matat mi t'i cja e Leví. E Leví mi t'i cja e Melqui. E Melqui mi t'i cja e Jana. E Jana mi t'i cja e José. ²⁵ E José mi t'i cja e Matatías. E Matatías mi t'i cja e Amós. E Amós mi t'i cja e Nahum. E Nahum mi t'i cja e Esli. E Esli mi t'i cja e Nagai. ²⁶ E Nagai mi t'i cja e Maat. E Maat mi t'i cja e Matatías. E Matatías mi t'i cja e Semei. E Semei mi t'i cja e José. E José mi t'i cja e Judá. ²⁷ E Judá mi t'i cja e Joana. E Joana mi t'i cja e Resa. E Resa mi t'i cja e Zorobabel. E Zorobabel mi t'i cja e Salatiel. E Salatiel mi t'i cja e Neri. ²⁸ E Neri mi t'i cja e Melqui. E Melqui mi t'i cja e Adi. E Adi mi t'i cja e Cosam. E Cosam mi t'i cja e Elmodam. E Elmodam mi t'i cja e Er. ²⁹ E Er mi t'i cja e José. E José mi t'i cja e Eliezer. E Eliezer mi t'i cja e Jorim. E Jorim mi t'i cja e Matat. ³⁰ E Matat mi t'i cja e Leví. E Leví mi t'i cja e Simeón. E Simeón mi t'i cja e Judá. E Judá mi t'i cja e José. E José mi t'i cja e Jonán. E Jonán mi t'i cja e Eliaquim. ³¹ E Eliaquim mi t'i cja e Melea. E Melea mi t'i cja e Mainán. E Mainán mi t'i cja e Matata. E Matata mi t'i cja e Natán. ³² E Natán mi t'i cja e David. E David mi t'i cja e Isaí. E Isaí mi t'i cja e Obed. E Obed mi t'i cja e Booz. E Booz mi t'i cja e Salmón. E Salmón mi t'i cja e Naasón. ³³ E Naasón mi t'i cja e Aminadab. E Aminadab mi t'i cja e Aram. E Aram mi t'i cja e Esrom. E Esrom mi t'i cja e Fares. E Fares mi t'i cja e Judá. ³⁴ E Judá mi t'i cja e Jacob. E Jacob mi t'i cja e Isaac. E Isaac mi t'i cja e Abraham. E Abraham mi t'i cja e Taré. E Taré mi t'i cja e Nacor. ³⁵ E Nacor mi t'i cja e Serug. E Serug mi t'i cja e Ragau. E Ragau mi t'i cja e Peleg. E Peleg mi t'i cja e Heber. E Heber mi t'i cja e Sala. ³⁶ E Sala mi t'i cja e Cainán. E Cainán mi t'i cja e

Arfaxad. E Arfaxad mi t'i cja e Sem. E Sem mi t'i cja e Noé. E Noé mi t'i cja e Lamec. ³⁷ E Lamec mi t'i cja e Matusalén. E Matusalén mi t'i cja e Enoc. E Enoc mi t'i cja e Jared. E Jared mi t'i cja e Mahalaleel. E Mahalaleel mi t'i cja e Cainán. ³⁸ E Cainán mi t'i cja e Enós. E Enós mi t'i cja e Set. E Set mi t'i cja e Adán. E Adán mi t'i cja Mizhocjimi na ngue o dyät'ä Mizhocjimi c'ü.

Tentación de Jesús

4 O Espíritu Mizhocjimi me go 'ñünbü o mü'bü e Jesús o mbedye cja c'e ndare a Jordán, o ma cja 'na majyadü nu ja dya cjó mi ndeñe. Na ngue mi ätä o Espíritu Mizhocjimi. ² O mezhe nu cuarenta pa. Xo mi bübü nu, e Satanás nu c'ü dya jo, mi xipji e Jesús c'ü ro tsja c'o na s'o. C'o cuarenta pa, dya pje zí e Jesús. 'Ma ya vi cjogü c'o pa c'o, o zant'a c'ua e Jesús. ³ Nuc'ua e Satanás nu c'ü dya jo, o xipji e Jesús:

—Ngue'tsc'e o T'itsc'e Mizhocjimi, nguec'ua rí xipjigüe yo ndojo ra mbëzhi o xëdyi rí sigue, eñe c'ü dya jo.

⁴ O ndünrö c'ua e Jesús o xipji:

—Dya rá ä'tc'ägö c'ü in xitsi. Na ngue je t'opjü o jña Mizhocjimi c'ü dya nguextjo xëdyi rga minc'öjme. C'ü xenda ni jyodü, ngue c'ü rá cjaime texe ja c'o nzi ga mama Mizhocjimi.

⁵ Nuc'ua c'ü dya jo o zidy e Jesús cja 'na t'eje c'ü ma ndä'ä. O mezhe 'na ndajme o jíchi texe yo jñiñi cja ne xoñijömmü. ⁶ Nuc'ua c'ü dya jo o xipji e Jesús:

—Nu'tsc'e rá da'c'ü rí mandague texe cja yo jñiñi yo in jandague. Xo rá da'c'ü texe yo me ni muvi yo bübü cja yo jñiñi. Texe yo, ya ch'acügö yo. Ra sö rá unü c'ü rí ne rá unü. ⁷ Nu 'ma rí ndüñijömmü rí matcügö, rí tsjapü in tsjacje texe yo.

⁸ O ndünrö c'ua e Jesús o xipji:

—Nu'tsc'e Satanás, dya rá ma'tc'ö. Na ngue ya t'opjü o jña Mizhocjimi c'ü rá ndüñijömmüme rá ma't'üjme Mizhocjimi c'ü ngue in Jmuji. Y nguextjo angueze rá pëpijme, enzgöjme c'ü.

⁹ Xo tsja c'ü dya jo o zidy e Jesús a ma a Jerusalén, o 'ñe's'e c'ua a xes'e cja 'naja c'o torre c'o mi bübü cja c'e templo. O xipji c'ua:

—Ngue'tsc'e o T'itsc'e Mizhocjimi, nguec'ua rí dacügüe dya a ma a jömmü. ¹⁰ Ni jyodü rí tsjague a cjanu, na ngue ya xo t'opjü o jña Mizhocjimi:

Mizhocjimi ra xipji c'o o anxë rguí 'ñeji a jens'e ra 'ñe mböxc'üji.

¹¹ Ra 'ñe penhc'iji ngue c'ua dya ra s'onnc'ü in cua 'ma rí sos'ü cja ndojo, eñe c'ü ya t'opjü. Ngue c'ua rí dacügüe ndezgua hasta jömmü, eñe c'ü dya jo.

¹² Cjanu o ndünrö c'ua e Jesús o xipji:

—Dya rá dacü c'ua ja gui xitscö. Na ngue ya xo t'opjü c'ü dya rá söjme o jña Mizhocjimi c'ü in Jmugöji, enzgöjme. Nguec'ua dya rá dacü a ma a jömmü para rá nugö cjo ra mböxcö Mizhocjimi, eñe e Jesús.

¹³ Nuc'ua c'ü dya jo, dya mi pärã pje xe ro xipji e Jesús para ro tsja c'o na s'o, nguec'ua va c'ueñe ja nzi pa, cja ro nzhogü na yeje pje xe ro 'ñe xipji.

Jesús comienza su trabajo en Galilea

¹⁴ Nuc'ua e Jesús o nzhogü o ma a Galilea. Mi bübüvi texe c'ü o poder o Espíritu Mizhocjimi. Nguec'ua texe cja c'o jñiñi c'o mi tsja a Galilea, o mbürü o mamaji c'o ma nojo c'o mi cja e Jesús. ¹⁵ Mi cja e Jesús mi jíchiji cja c'o o nintsjimiji. Texeji mi mamaji:

—Ne bëzo bübüvi Mizhocjimi.

Jesús en Nazaret

¹⁶ O ma c'ua e Jesús a Nazaret nu ja mi menzumü. Nuc'ua c'e pa c'ü mi söyaji, o cjogü a mbo cja c'e nintsjimi ja c'o nzi ma cja c'ü o tjürü. Cjanu o mimi nu. Cjanu o böbü c'ua ro xörü. ¹⁷ Cjanu o ch'unü c'ua c'e libro c'ü vi dyopjü e Isaías c'ü mi profeta. Cjanu o xücü c'e libro c'ü mi 'mans'a, o chöt'ü nu ja mi t'opjü a cjava:

¹⁸ O Espíritu Mizhocjimi bübü co nutscö, na ngue o juancügö.

O juancügö rá zopjü c'o unü ngüenda bëzhiji na puncjü, rá xipjiji jña c'o rguí mäji.

O juancügö rá cjaipü ra mäjä c'o me nzhumü o mü'bü.

O juancügö rá zopjü yo nte yo dya libre, rá xipjiji ja rgá sö ra 'ñemeji libre.

C'o ndëzhö, rá cjaipü ra jñandaji.

C'o me sufre, rá emeji libre.

¹⁹ O juancügö rá xipji yo nte c'ü ya zädä c'o pa c'o o juajnü Mizhocjimi ra salvaji.

²⁰ Cjanu o mbans'a c'ua c'e libro, cjanu o unü c'ü mi pëpji cja nintsjimi. Cjanu o mimi c'ua ro jíchi c'o nte. Texe c'o mi cãrä cja c'e nintsjimi me mi cjinch'iji angueze, mi te'beji pje pjëzhi c'o ro mama. ²¹ Nuc'ua cjanu o ña e Jesús o xipjiji:

—Nu o jña Mizhocjimi nu cja ró xörügö, ya zädä dya a ndetsc'eji nu, eñe.

²² C'o nte, me co nguiñiji y me go mamaji:

—Me na jo yo jña yo mama nu, pero ¿ja ga mbãrä nu? Maco ngue nu t'i e José c'ü mi ngue in menzumügöji.

²³ O mama e Jesús o xipjiji:

—In pärãji c'e jña c'ü rí mangöji: "Nu'tsc'e médico, rí dyät'ätsjé ante c'ü rí dyät'ä c'o 'ñaja." Pe ngue c'ü in cji-jñiji dya, cja in mü'büji. Pe xo in ne rí xitscöji a cjava: "Ró ärãjme i tsjague c'o me na nojo a Capernaum, maco dya in cjaque yo cja in jñiñigöji", rí 'ñenzgöji.

²⁴ O sido o ña e Jesús o mama:

—Dyärãji na jo c'ü rá xi'tsc'öji, c'o na cjuana. Yo nte, dya respetaoji 'na profeta 'ma ngue nu menzumütsjéji.

²⁵ Dyärãji na jo c'ü xo rá xi'tsc'öji. Ya in pärãji ja ma cja mi jinguã 'ma mi bübü e Elías. O mezhe jñi cjë nde c'ü dya go 'ñeje o dyebe, nguec'ua mi bübü 'na tjijmi texe cja c'o jñiñi. C'o pa c'o, mi cãrä va a Israel na puncjü o ndixü c'o ya vi ndü nu xïra. ²⁶ Pero dya ngue anguezeji c'o o xipji Mizhocjimi e Elías ro 'ñe mbös'ü. O xipji o ma a Sarepta c'ü bëxtjo järã a Sidón, o ma mbös'ü 'na ndixü nu c'ü vi ndü nu xïra, maco dya mi menzumü a Israel. ²⁷ C'o cjë c'o mi bübü e Elías, mi cãrä va a Israel na puncjü c'o mi sö c'e ngueme c'ü xiji o lepra. Pero

dya cjó jogü ne ri 'naja anguezeji. Nguextjo e Naamán c'ü mi menzumü a Siria c'ü o jogü.

²⁸ Nuc'ua c'o mi cãrã cja c'e nintsjimi, 'ma mü o dyärãji c'o jña c'o, me co sjëyaji c'ua na puncjü. ²⁹ Go böbüji c'ua, cjanu o pjongüji e Jesús cja c'ü o jñiñiji, o zidyiji cja c'e dyã'a nu ja mi jäs'a c'e jñiñi. O zidyiji ro ma pa'maji a jömü. ³⁰ Pero e Jesús o cjogütjo a nde anguezeji, o ma c'ua.

Un hombre que tenía un espíritu malo

³¹ Nuc'ua e Jesús o zöbü o ma c'ua a Capernaum c'ü mi ngue 'na jñiñi a Galilea. Chjüma chjüma c'o pa c'o mi söyaji, mi jíchi c'o nte cja c'e nintsjimi. ³² C'o nte me mi sñji mi cijjñiji:

—Nunca rí ärãji a cjanu. Je ni 'ñeje cja Mizhocjimi c'o jña c'o xitsiji nu, eñeji.

³³ Cja c'e nintsjimi, mi bübü 'na bëzo c'ü vi zürü 'naja o s'ondajma e Satanás nu c'ü dya jo, c'ü o tsjapü o mapjü c'ua na jens'e c'e bëzo. ³⁴ O mama:

—Nu'tsc'e Jesús in menzumü a Nazaret, çpje in pë'sc'ü rí ñu co nuzgöjme? ¿Cjo vi 'ñeje rí tsjacü rá ma sufregöjme? Nutscö rí pã'c'ã. Ngue'tsc'e o T'itsc'e Mizhocjimi, dya bübüts'ü c'o na s'o.

³⁵ E Jesús o huënc'h'i c'ua c'ü o s'ondajma c'ü dya jo o xipji:

—Tso't'ü in te. Pedye cja ne bëzo.

Nuc'ua c'ü o s'ondajma c'ü dya jo o tsjapü o nügü c'e bëzo a nde c'o nte c'o mi cãrã. O mbedye c'ua c'e s'ondajma cja c'e bëzo y dya pje tsjapü. ³⁶ Me co nguijñi c'ua c'o nte, o mamaji:

—¿Pje pjëzhi c'ü pë's'i ne bëzo c'ü me na nojo? Manda yo o s'ondajma c'ü dya jo nza cja c'ü ri pë's'i o poder. Xipjiji ra mbedyeji, cja na mbedyeji c'ua.

³⁷ Nguec'ua texe cja c'o jñiñi c'o tsja a Galilea, me mi mamaji c'o ma nojo c'o mi cja e Jesús.

Jesús sana a la suegra de Simón Pedro

³⁸ Nuc'ua e Jesús o böbü o mbedye cja c'e nintsjimi. Cjanu o ma c'ua o zät'ã cja nu ngumü e Simón. C'ü nu to'o e Simón, mi sö pa'a. O xipjiji c'ua e Jesús ro jocü.

³⁹ Nuc'ua e Jesús o ëjë nu ja mi orü c'e ndixü. Cjanu o huënc'h'i c'ua c'e pa'a. O c'ueñe c'ua c'e pa'a. O nanga c'ua na zëzhi c'e ndixü, cjanu o dyät'ã o jñöñü cjanu o zijji.

Jesús sana a muchos enfermos

⁴⁰ 'Ma ya ma quibi e jyarü, ma ëjë c'o nte ma siji c'o o dyoji c'o mi sö pje nde ma ngueme, ma sinpiji e Jesús. Nuc'ua e Jesús mi ë's'ë o dyë nzi 'naja c'o mi sö'dyë, y mi jogüji. ⁴¹ Na puncjü c'o mi sö'dyë c'o o mbedye o s'ondajma c'ü dya jo. Nzi ma mbedye, nzi ma mamaji:

—Ngue'tsc'e o T'its'ü Mizhocjimi, eñe c'o s'ondajma.

E Jesús mi huënc'h'iji, dya mi jëzi ra ñaji, na ngue mi pärãji e Jesús mi ngue e Cristo.

Jesús predica en Galilea

⁴² Nuc'ua 'ma mü o jyas'ü, o mbedye e Jesús o ma cja 'na majyadü nu ja dya cjó mi ndeñe. Nuc'ua c'o nte mi jodüji e Jesús. 'Ma mü o chöt'üji, mi sñjmüji ngue c'ua dya ro xögü co anguezeji. ⁴³ O mama c'ua e Jesús o xipjiji:

—Xo ni jyodü rá ma zopjü c'o nte c'o cãrã c'o nan'ño jñiñi, rá xipjiji ni jyodü ra dyätãji Mizhocjimi, na ngueje ngue c'ü manda. Ngue c'ü vi juancügö Mizhocjimi rá c jagö, eñe.

⁴⁴ O ma c'ua cja c'o 'ñaja jñiñi c'o mi tsja a Galilea, mi zopjüji cja c'o o nintsjimiji.

La pesca milagrosa

5 'Na nu pa, e Jesús mi bübü cja squina c'e zapjü c'ü ni chjü Genesaret. O ëjë c'ua na puncjü o nte, me mi chütüji ngue c'ua ro dyärãji o jña Mizhocjimi. ² E Jesús o jñanda c'ua yeje bü'ü c'o ma jä'ã cja squina c'e zapjü. C'o mbëjmö ya vi mbes'ëji cja c'o bü, mi pe'ch'ëji c'o o rreji. ³ E Jesús o dat'ü c'ua cja 'naja c'o bü c'ü mi ngue o cjaja e Simón. Cjanu o xipji c'ua e Simón xe ro ndütü c'e bü a ma cja c'e ndeje. O mimi c'ua cja c'e bü, o jíchi c'o nte. ⁴ Nuc'ua 'ma mü o nguarü o ña, o xipji e Simón:

—Mague cja c'e ndeje nu ja xenda na jë'ë. Rí pät'ãji c'o in rreji ngue c'ua rí sürüji o jmö.

⁵ O ndünrü c'ua e Simón o xipji:

—Xöpüte, 'naxömü ró pëpjijme, dya ró sürüjme. Pero rá pät'ägö ne rre ja c'o nzi gui xitsi, eñe.

⁶ O tsjaji c'ua ja va xiji. O zürüji c'ua na puncjü o jmö, nguec'ua ya ma xüt'ü c'e rre. ⁷ Nuc'ua o juãj pã o dyëji c'o o dyoji c'o ma cãjã cja c'ü 'naja bü, ngue c'ua ro ëji ro 'ñe mbös'üji. O ëjëji c'ua, o nichiji nza yeje c'o bü, ya mi ne ro nguibi c'o. ⁸ E Simón Pedro 'ma mü o jñanda c'o jmö, o ndüñijömmü a jmi e Jesús, o xipji:

—Nu'tsc'e in Jmuts'ügö, rí sñ rgá bübü in jmigue. Na ngue me na s'ozgö, rí tñ in nzhubü, eñe.

⁹ Me mi sñ e Simón Pedro na ngue ma puncjü c'o jmö c'o vi zürüji. Xo mi sñ c'o mi dyoji e Pedro cja c'e bü. ¹⁰ Xo mi sñ e Jacobo 'ñeje e Juan c'o mi ngue o t'i e Zebedeo. Mi ngue o dyoji e Simón Pedro. E Jesús o xipji c'ua e Simón:

—Dya rí sñ; chenngue dya co nutscö. Nu'tsc'e mi mbëjmögue, mi tenn'c'e o jmö. Pero nudya rá jí'ts'i rí zopjü yo nte, ngue c'ua ra dyät'c'ãji ra ndenn'c'ëji, xo ra creozüji.

¹¹ Nuc'ua e Simón Pedro 'ñe c'o o dyoji cjanu o pjons'üji a squina c'e bü. O zogüji texe nu, o möji e Jesús, ngue c'ua ro dyätpãji o jña.

Jesús sana a un leproso

¹² 'Na nu pa, e Jesús mi bübü cja 'na jñiñi nu ja xo mi bübü 'na bëzo c'ü me mi sö o lepra. C'e bëzo 'ma o jñanda e Jesús, o ëjë o 'ñe ndüñijömmü a jmi, o dyötü ro jocü, o xipji:

—Nu'tsc'e ín Jmuts'ügö, nu 'ma in ne'e, sö rí jocüzü ne lepra, eñe c'e bëzo.

¹³ E Jesús o c'uaana c'ua o dyë o ndörü, o xipji:

—Rí negö ra jogüts'ügue, eñe.

Jo ni c'ueñe c'ua c'e lepra. ¹⁴ E Jesús o xipji c'ua c'e bëzo:

—Dya cjó rí ma xipjigüe ja va jogüts'ü. Nguextjo c'e mböcjmí rí ma jíchitsjë c'ü ya jogüts'ü. Cja rrí unügue c'ua, ja c'o nzi va manda e Moisés. Nuc'ua ra mbãrã yo nte c'ü ya jogüts'ü, eñe.

¹⁵ Zö vi xipji e Jesús c'e bëzo c'ü dya cjó ro xipji, pero xenda go mamaji c'o mi cja e Jesús. Nguéc'ua o ëjë na puncjü o nte ro dyärãji e Jesús, y ngue c'ua e Jesús ro jocü c'o mi sö'dyë. ¹⁶ Nguéc'ua e Jesús mi xögü mi pa cja c'e majyadü nu ja dya cjó mi ndeñe, mi ötü Mizhocjimi.

Jesús sana a un paralítico

¹⁷ 'Na nu pa e Jesús mi xöpü c'o nte. Xo mi cãrã nu, ja nzi c'o fariseo 'ñe ja nzi c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi. Vi 'ñeji texe cja c'o jñiñi c'o mi tsja a Galilea 'ñe c'o mi tsja a Judea. Xo mi cãrã c'o vi 'ñeje a Jerusalén. C'ü o poder Mizhocjimi mi búbüvi co e Jesús ro jocü c'o mi sö'dyë.

¹⁸ O ëjë c'ua ja nzi bëzo c'o ma tuns'ü 'na bëzo cja 'na pjinguã. C'e bëzo, dya mi sö ro 'ñömmü. Mi ne ro tsjocüji nu ja ma búbü e Jesús, ngue c'ua ro ngöbüji a jmi ro jocü. ¹⁹ Pero dya sö ja rvã tsjocüji, na ngue me mi ndüji nu cja c'e ngümü. O ndes'ejí c'ua a xes'e cja c'e ngümü. O xo's'üji c'ua c'o mi t'üs'ü, cjanu o sjö'büji c'e bëzo a jmi e Jesús a nde cja c'o nte. ²⁰ Nguéc'ua o unü ngüenda e Jesús c'ü mi junt'ü o mü'büji c'ü ro tsja angueze ro jocü c'e bëzo. Nguéc'ua o mama c'ua e Jesús o xipji c'e bëzo:

—Nu'tsc'e së, rá perdonaots'ü dya in nzhubü, eñe.

²¹ Nuc'ua c'o xöpüte 'ñe c'o fariseo o nguijñiji: “¿Pje pjëzhi ne bëzo nu mama perdonao o nzhubü? Chjëntjovi c'ü ro zadü Mizhocjimi nu. Maco dya cjó sö ra perdonao o nzhubü; nguextjo Mizhocjimi.”

²² Mi pãxtjo e Jesús c'o mi cijñi anguezeji, nguec'ua o xipjiji c'ua:

—¿Jenga in cijñiji a cjanu in mü'büji? ²³ Ró xipji ne bëzo: “Rá perdonaots'ü dya in nzhubü”, ró embe, pero dya cjó sö ra mbãrã cjo ya ma o nzhubü. Pero 'ma rá xipji ne bëzo: “Rí ñanga rí nzhodü”, rá embe; nu 'ma ra nanga c'ua ne bëzo ra nzhodü, nu'ma, ixtí pãrãgueji 'ma c'ü dya rí on'c'üji. ²⁴ Nutscö rvã ëjë cja Mizhocjimi, ya ch'acö poder cja ne xoñijömmü rá perdonaots'üji c'o na s'o c'o in cja. Unnc'ejí dya ngüenda ngue c'ua rí pãrãji c'ü rí pë'sc'ö c'e poder, embeji.

Cjanu o zopjü c'ua c'e bëzo c'ü dya mi sö ro 'ñömmü, o xipji:

—Rí ñanga, chuncs'e nu in pjinguã nu in os'ü, ma'a in nzümü, embeji c'e bëzo.

²⁵ O nanga c'ua c'e bëzo c'ü dya mi sö ro 'ñömmü. Texeji o jñandaji 'ma mü o nanga c'e bëzo. Nuc'ua c'e bëzo o nduns'ü c'ü o pjinguã c'ü mi os'ü, cjanu o ma o ngümü, me mi unü 'na pöjö Mizhocjimi. ²⁶ C'o nte, me go pizhiji go mamaji:

—Me na nojo Mizhocjimi. Nudya ró jandaji yo me na nojo. ¿Cjó ro nguijñi c'ü ri pë's'i poder a cjanu 'na nte?

Jesús llama a Leví

²⁷ O mbedye c'ua nu e Jesús, o jñanda 'naja bëzo c'ü mi chjü e Leví c'ü mi cobra o contribución. Mi junrü nu ja mi cobrají o contribución. E Jesús o xipji c'ua:

—Chengue co nutscö rí dyätcã ín jña.

²⁸ Nuc'ua e Leví o zogü texe c'e bëpji c'ü mi cja, o böbü o mëvi e Jesús.

²⁹ E Leví o manda o dyät'ãji o jñönnü cja nu ngümü, o mbita e Jesús. Xo ma'a nu, na puncjü c'o mi cobra o contribución, o ma ziji o xëdyi e Jesús 'ñe e Leví. ³⁰ C'o xöpüte 'ñe c'o fariseo mi so'büji ma xipjiji c'o o discípulo e Jesús:

—¿Jenga 'natjo c'ua in sigueji o xëdyi yo cobra o contribución yo me cja c'o na s'o?

³¹ O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—Nu c'ü dya sö'dyë, dya ni jyodü o médico. C'o ni jyodü o médico, ngueje c'o sö'dyë. ³² Je xo ga cjatjonu, dya ngue c'o cja cja na jo c'ü rvã 'ñe xipji ra nzhogü o mü'büji cja Mizhocjimi; ngue c'o pãrã tũ o nzhubü.

Le preguntan a Jesús sobre el ayuno

³³ O xipjiji c'ua e Jesús:

—C'o o discípulo e Juan me mbempjeji y me ötüji Mizhocjimi. Je xo ga cjatjonu c'o o discípulo c'o fariseo. Maco yo in discipulogue siji o xëdyi 'ma mbempje c'o 'ñaja.

³⁴ O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji 'na jña, ngue c'ua ro mbãrãji jenga dya mi mbempje c'o o discípulo. O xipjiji:

—'Ma ra chjüntü 'na sëë, 'ma dya be cjuarü c'e chjüntü, dya sö rí tsjapüji c'o o dyoji ra nzhumüji. Na ngueje xe ri búbütjo c'e së a nde anguezeji. ³⁵ Pero ra zädã c'o pa 'ma ra zimbiji c'e së. Nuc'ua cja ra mbempjeji rgã nzhumüji 'ma.

³⁶ O sido o ña e Jesús o xipjiji c'ü 'na ejemplo:

—'Ma cjó c'o cãjã 'na zëbitu c'ü ya xüt'ü, dya ra xüt'ü 'na bitu c'ü nuevo cja rrü mbã't'ã cja c'e zëbitu. Na ngue 'ma rga cjanu, ra s'odü 'ma c'ü cja dadyo. Y c'e ts'ipëraso c'ü vi xüt'ü cja c'ü cja dadyo, dya xo ra chjënjuí c'e zëbitu. ³⁷ Yo nte, dya xich'iji o ö't'apjü cja zëcuëro. Na ngue ro xüt'ü c'o zëcuëro, ro pjödü c'e t'apjü. Y dya cja ro jogü c'ua c'o zëcuëro. ³⁸ Ni jyodü ra xich'iji o ö't'apjü cja cuëro c'o cja nuevo, ngue c'ua dya ra s'odü o cuëro ra pjödü c'e t'apjü.

O mama a cjanu e Jesús ngue c'ua ro unü ngüenda c'o nte 'ma ro dyätpäji o jña, pero 'ma ro sido ro tsjaji c'o tjürü c'o mi cja, ro s'odü o mü'büji. ³⁹ Xo mama e Jesús, 'ma cjó c'o me süpü c'o o tjürü c'o ín mboxatitaji, nu 'ma ra dyärã ja ga cja o 'ñiji angueze, nu'ma, 'na ra mama c'e nte: “Dya rí negö, na ngue xenda na jo ne 'ñiji nu ya rí pagö.”

Los discípulos recogen trigo en el día de descanso

6 'Na c'o pa c'o mi söya c'o mi menzumü a Israel, e Jesús 'ñe c'o o discípulo mi cjogüji nu ja mi cja o ndëxü. C'o discípulo mi tücüji o ñirëxü, mi tjõ't'ü co o dyëji, cja ma zaji. ² Mi cãrã ja nzi c'o fariseo c'o o xipji c'o discípulo:

—¿Jenga in tücüji o ñirëxü? Maco mama c'ü o ley Mizhocjimi c'ü dya sö rá cjaji a cjanu yo pa yo rí söyaji.

³ O ndünrú c'ua e Jesús o xipjiji:

—Nu'tsc'ejji ya i xörügueji nu c'ü o tsja e David 'ñe c'o mi dyoji, 'ma ya mi sant'aji; maco dya in so'büji angueze. ⁴ O cjogü e David cja o ngumü Mizhocjimi nu ja ma sjü. Cjanu o jñü c'ua c'o tjõmëch'i c'o mi jüsp'üji Mizhocjimi nu. Nuc'ua e David 'ñe c'o mi dyoji o ziji c'o tjõmëch'i. Maco mama c'e ley c'ü dya cjó mi sö ro zi c'o; mi nguextjo mböcjimi c'o mi sö ro zi c'o.

⁵ O sido o ña e Jesús o xipjiji:

—Nutsco rvã ëcjö cja Mizhocjimi, sö rá mangö ja rguí súpüji yo pa yo rí söyaji, embeji c'o xöpüte 'ñe c'o fariseo.

El hombre de la mano seca

⁶ Nuc'ua c'ü xe 'na nu pa c'ü mi söyaji, o cjogü e Jesús a mbo cja c'e nintsjimi. Cjanu o jíchi c'o nte. Mi bübü nu 'na bëzo c'ü mi dyot'ü o jodyë. ⁷ C'o xöpüte 'ñe c'o fariseo me mi jandaji e Jesús, mi nuji cjo ro jocü o nte c'e pa c'ü mi söyaji. Mi jodüji ja rvã ngõt'üji e Jesús cja c'o pje mi pjëzhi. ⁸ E Jesús ixmi pãrã c'o na s'o c'o mi mbeñe anguezeji. O xipji c'ua c'e bëzo c'ü mi dyot'ü o dyë:

—Böbügüe, rguí 'ñeje a nde, eñe.

Cjanu o böbü c'ua c'e bëzo o ma a nde. ⁹ Nuc'ua e Jesús o xipji c'o xöpüte 'ñe c'o fariseo:

—Rá cja'cüji 'na t'önü. ¿Ja ngue c'ü mama c'ü in leygöji rá cjaji yo pa yo rí söyaji? ¿Cjo mama rá cjaji c'o na jo o rá cjaji c'o na s'o? ¿Cjo mama rá pjös'üji yo nín minteji o rá pöt'üji?, eñe.

¹⁰ Nuc'ua e Jesús o nguinch'i na jo texe c'o nte c'o mi cãrã a jmi. Cjanu o xipji c'e bëzo:

—C'uana in dyë, eñe.

Cjanu o c'uana c'ua o dyë, y ixco jogü c'ua. ¹¹ Pero c'o xöpüte 'ñe c'o fariseo me go sjëyaji, mi pötma mamaji ja rvã sö pje ro tsjapüji e Jesús.

Jesús escoge a los doce apóstoles

¹² C'o pa c'o, o ma e Jesús cja t'eje. 'Naxö mü va dyötü Mizhocjimi nu. ¹³ Nuc'ua 'ma mü o jyas'ü, o ma't'ü c'o o discípulo. Cjanu o xöcü doce anguezeji c'o xo jñusp'ü o tjü apóstole. ¹⁴ O juajnü e Simón c'ü xo jñusp'ü e Pedro. Xo juajnü e Andrés c'ü nu cjuarma e Simón. Xo juajnü e Jacobo 'ñe e Juan 'ñe e Felipe 'ñe e Bartolomé. ¹⁵ Xo juajnü e Mateo 'ñe e Tomás 'ñe e Jacobo c'ü mi t'i cja e Alfeo. Xo juajnü e Simón c'ü mi revolucionario. ¹⁶ Xo juajnü e Judas c'ü nu cjuarma e Jacobo. Xo juajnü e Judas Iscariote, nu c'ü ro mbö e Jesús.

Jesús enseña a mucha gente

¹⁷ E Jesús 'ñe c'o o discípulo o zöbüji c'ua cja c'e t'eje, o zät'äji cja 'na batjü o böbüji nu. Mi cãrã nu na puncjü o nte c'o mi dyoji e Jesús c'o mi ätpã o jña. Xo mi cãrã na puncjü c'o 'ñaja nte. Vi 'ñeji a Judea 'ñe a Jerusalén. Je xo vi 'ñeji texe a squina c'e mar a ma a Tiro 'ñe a Sidón. Vi 'ñeji ro 'ñe dyäräji e Jesús. Xo vi 'ñeji ngue c'ua e Jesús ro jocü c'o mi sö'dyë. ¹⁸ Nuc'ua e Jesús o jocüji hasta c'o vi zürü c'o o s'ondajma e Satanás nu c'ü dya jo, xo jocü c'o. ¹⁹ Texe c'o nte mi jodü ja rvã ndörüji e Jesús, na ngue mi pës'i o poder mi jocü c'o mi sö'dyë.

La felicidad y la infelicidad

²⁰ Nuc'ua e Jesús o jñanda c'o nte c'o mi dyoji c'o mi ätpã o jña, o xipjiji:

—Nu'tsc'ejji zö in pöbreji, pero 'ma in jodügüeji Mizhocjimi, ngue c'ü rguí mäcjeji. Na ngue ya ngue in Jmugueji dya Mizhocjimi.

²¹ 'Zö in sant'aji dya, pero ngue c'ü rguí mäcjeji. Na ngue Mizhocjimi ra dya'cüji c'o me nda na jo, dya pje ra bë'ts'iji.

'Zö me in nzhümüji dya, pero ngue c'ü rguí mäcjeji. Na ngue Mizhocjimi ra tsja'cü me rí mäcjeji.

²² In ätcäji in jñagö nutsco rvã ëjë cja Mizhocjimi. Nguéc'ua bübü 'ma ra nuc'üji na ü yo in menzumügüeji, ra pjongüts'üji a nde anguezeji ra xi'ts'iji c'o me na s'o rgá zanc'ejji. Zö ra tsja'cüji a cjanu, pero ngue yo rguí mäcjeji yo. ²³ C'o pa 'ma ra tsja'cejji ga cjanu, me rí mäcjeji na puncjü. Na ngue Mizhocjimi a jens'e ra ngõt'cüji na jo. C'o in mboxpalegueji xo tsjaji a cjanu o tsjapüji o sufre c'o profeta c'o mi cãrã mi jinguã.

²⁴ "Ma in ricoji, nu 'ma in mäpäji c'o in pës'iji, nu'ma, juentsc'ejji 'ma, na ngue ra tsja'cüji Mizhocjimi rí sufreji.

²⁵ "Ma in pëzhgueji c'ü dya pje bë'ts'iji, juentsc'ejji. Na ngue ra tsja'cüji rí sant'aji.

"Ma me in mäjä gui minc'ejji dya, 'ma dya in mäpqueji Mizhocjimi, juentsc'ejji. Na ngue ra tsja'cüji me rí nzhümüji me rí huëgueji.

²⁶ 'Juentsc'ejji na ngue c'ü ra tsja'cüji Mizhocjimi, nu 'ma ra mama texe yo nte c'ü na jots'üji. Je xo va cjanu va tsja c'o in mboxpalegueji, o mamaji c'ü me ma jo c'o profeta c'o dya ma cjuana.

El amor a los enemigos

²⁷ 'Nu'tsc'ejji in äräji, rí xi'ts'iji rí s'iyagueji c'o in üji, rí tsjaji na jontets'üji cja c'o nuc'üji na ü. ²⁸ Rí ma'tp'üji Mizhocjimi c'o sanc'üji. Xo rí dyötpüji Mizhocjimi c'o jün'sc'üji o bëchjine. ²⁹ 'Ma cjó c'o ra yapc'ü in jmiji cja in jodyëji, xo rí jyëziji ra yapc'üji c'ü 'na lado. 'Ma cjó c'o ra ngannc'aji c'ü in tējēji, xo rí jyëziji ra ngannc'aji c'ü in jeji. ³⁰ 'Ma cjó c'o pje ra dyö'tc'üji, unüji c'ü ni jyodü c'o. 'Ma cjó c'o pje ra jñünn'üji 'ma ngue in tsjacjeji, dya cja rí dyötüji. ³¹ C'ua ja nzi gui ñegueji c'ü ra s'iyats'üji yo nte, je xo rguí s'iyagueji a cjanu anguezeji.

³² "Ma nguextjo c'o s'iyats'üji c'o in s'iyaji, zja bübü c'o na jo c'o in cjagueji 'ma? Maco c'o cja na s'o, xo s'iyaji c'o s'iya anguezeji. ³³ Nu'tsc'eji, 'ma nguextjo c'o pjöxc'üji c'o in pjös'üji, zja bübü c'o na jo c'o in cjagueji 'ma? Maco c'o cja na s'o, xo pjös'üji c'o pjös'ü anguezeji. ³⁴ Nu 'ma nguextjo c'o pe'sc'eji c'o in pespe'ji, zja bübü c'o na jo c'o in cjagueji 'ma? Maco c'o cja na s'o, pötca pespe'ji 'ma pje c'o ni jyodü c'o o dyoji. ³⁵ Rí s'iyagueji c'o in üji, rí tsjaji na jontets'üji y rí pespe'ji. Dya rí pëtsaji c'ü pje ra nzhocüts'üji. 'Ma rí tsjaji a cjanu, ra ngö'tc'üji na jo 'ma Mizhocjimi c'ü bübü a jens'e. Y ra jñetse ngue o t'its'üji 'ma angueze. Na ngue me na jo angueze, me pjös'ü texe yo nte, zö cãrã c'o na s'o c'o dya unü 'na pöjö. ³⁶ Rí juentsqueji yo nte c'ua ja nzi ga juen'tsc'eji Mizhocjimi c'ü in Tataji.

No juzguen a otros

³⁷ Dya cjo rí so'büji. 'Ma jiyö, ra jñün'c'eji ngüenda Mizhocjimi. Dya cjo rí xipjiji: "Na s'ots'ügue", rí ñembeji. 'Ma jiyö, xo ra mama Mizhocjimi: "Na s'ots'ügueji", ra ñents'eji. Nguextjo Mizhocjimi ra mama ja ngue c'ü na jo y ja ngue c'ü na s'o. Rí perdonaogueji yo nin minteji; Mizhocjimi ra perdonaots'üji. ³⁸ 'Ma cjo c'o pje ni jyodü, rí unügueji. Mizhocjimi ra dya'c'eji c'ua texe c'o ni jyodüts'üji, hasta ra mboncjütjo. Ra dya'c'üji c'ua ja nzi gui unnc'eji.

³⁹ O sido o ña e Jesús o xipjiji:

—Ja gui tsijijñiji? ¿Cjo sö 'naja ngorö ra jíchi o 'ñiji c'ü 'na ngorö? Dya sö. Na ngue ra zo'ovi cja t'ore nza yejui.

⁴⁰ 'Na c'ü cja xötpü, dya xo'ñi cja c'ü nu xöpüte. Cja ra xötpü na jo. Nu'ma, ya ri nza cja c'ü nu xöpüte 'ma.

⁴¹ ¿Jenga in so'büji yo nin minteji? Maco c'o na s'o c'o cja'a yo nin minteji, pe ts'iquë nza cja 'na ngümpaxa c'ü ri o'o o ndö 'na nte, pero c'o na s'o c'o in cjagueji, na nojo nza cja 'na dyaxü. ¿Jenga dya in unnc'eji ngüenda c'o na s'o c'o in cjagueji? ¿Pje ma jmi in pe'sc'eji c'ü in xiqueji yo nin minteji: "Jyëzguijme rá cjü'pc'öjme ne ngümpaxa nu o'o nin chögüe", in embeji? Maco dya ixi cjübügueji c'o dyaxü c'o o'o in chögüeji. Nu'tsc'eji in cjaqueji na jots'üji, pero dya cjuana. C'ü rí tsjagueji, ot'ü rí tsjünc'eji c'o dyaxü c'o o'o in chögüeji, ngue c'ua ra sö rí jñandaji na jo rí tsjü'p'üji c'e ngümpaxa c'ü o'o a nzhö c'ü nin minteji, eñe e Jesús.

El árbol se conoce por su fruto

⁴³ O sido o ña e Jesús o xipjiji:

—'Na za'a, 'ma dya quis'i o fruta, dya sö ra mamaji na jo c'ü. Pero 'ma quis'i o fruta, dya sö ra mamaji na s'o c'ü. ⁴⁴ Nzi 'naja za'a 'mãrã co c'o quis'i. Dya quistsiji o higo cja o bidyi; dya xo quistsiji o uva cja o pëdyi. ⁴⁵ Je xo ga cjatjonu, 'na nte c'ü na jo, mama o jña c'o na jo, na ngue bübü o mü'bü c'o na jo. 'Na nte c'ü na s'o, mama c'o na s'o, na ngue bübü o mü'bü c'o na s'o. C'o bübü o mü'bü 'na nte, ngue c'o ra mbedye o ne.

Las dos bases

⁴⁶ ¿Jenga in xitsiji: "Nu'tsc'e Señor, in Jmuts'ügöjme", in enzgöji? Maco dya in cja'ji c'ua ja nzi rgá xi'ts'iji. ⁴⁷ C'o ra ëjözögö, 'ma ra dyätcãji in jña 'ñe 'ma ra tsjaji c'o rí mangö, rá xi'ts'iji cjo chjëntjui c'o. ⁴⁸ Chjëntjui nza cja 'na bëzo c'ü ro jyäbã na jo 'na ngümü. Ro dyö'bü na jë, cja rrü ngü'p'ü c'ua c'e cimientto co peña. Nuc'ua 'ma ro c'os'ü c'e ndare, ro pjat'ü na zëzhi cja c'e ngümü. Pero dya ro tunbü, na ngue vi tjäbã co peña. ⁴⁹ Pero yo o dyärã yo ró xi'ts'iji, 'ma dya ra tsjaji yo, chjëntjui 'na bëzo c'ü ro jyäbã 'na ngümü c'ü dya ro ngü'p'ü o cimientto, ro 'ñe'setjo a xes'e cja e jömmü. Nuc'ua c'e ndare ro pjat'ü na zëzhi cja c'e ngümü, cja rrü tunbü c'ua.

Jesús sana al siervo de un oficial romano

7 E Jesús 'ma mü o nguarü o zopjü c'o nte, cjanu o ma c'ua cja 'naja jñiñi c'ü mi chjü a Capernaum.

² Cja c'e jñiñi mi bübü nu 'naja bëzo c'ü mi manda c'o tropa romano. Mi 'ñeje 'na mbëpji c'ü mi s'iya, c'ü mi sö'dyë, ya mi ngue ro ndü. ³ Nuc'ua c'ü mi manda c'o tropa, o dyärã c'o mi cja e Jesús mi jocü c'o mi sö'dyë. O tsja c'ua c'e bëzo o zopjü ja nzi c'o pje mi pjëzhi cja c'o menzumü a Israel, o xipjiji:

—Möji, ma dyötüji favor e Jesús rí xipjiji ra ëjë ra 'ñe jocü nu in mbëpji.

⁴ C'o pje mi pjëzhi o möji c'ua cja e Jesús, o ma xipjiji:

—Rvã 'ne ö'tc'üjme favor. Sö'dyë c'ü o mbëpji c'e bëzo c'ü manda cja c'o tropa; va pen'c'e 'na jña c'e bëzo rí mague, rí ma tsjapü ra ndis'i c'ü o mbëpji. Na jo rí mague. ⁵ Na ngue zö dya in menzumügöji c'e bëzo, pero s'iyazügöji nutscöji rí menzumüji a Israel. Nutscöjme o jyäpcãjme in nintsjimijme, embeji e Jesús.

⁶ O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—Mö.

Cjanu o möji c'ua. 'Ma ya mi ngue ro zät'ãji cja c'ü o ngümü c'e bëzo c'ü mi manda c'o tropa, cjanu o tsja c'e bëzo o xipji ja nzi c'o o dyoji:

—Möji ma chjünrüji e Jesús.

Cjanu o möji c'ua. 'Ma mü o chjëji e Jesús 'ñe c'o pje mi pjëzhi, o xipjiji c'ua e Jesús c'ua ja nzi va mama c'e bëzo:

—Rvã 'ñe tjün'c'üjme rá xi'ts'ijme c'ü mama c'e bëzo c'ü manda c'o tropa. Nuc'ü, mama a cjava: "Perdonozü ró ö'tc'ü favor ri mague in nzumügö, pero dya ni jyodü. Nu'tsc'e me na jots'c'e, nuzgö rí tügö in nzhübü. Nguéc'ua dya rí tsjogü cja in nzumü.

⁷ Nguéc'ua dya rvã ma nu ja mi bünc'e ro ö'tc'ü ri ma tsjapü ra ndis'i c'ü in mbëpji. Pero 'ma rí mamague c'ü ra jogü c'ü in mbëpji, rí pãrãgö ra jogü 'ma. ⁸ Nza cjazgö, o ch'acügö rí manda cja c'o tropa. 'Ma rí xipjigö 'na tropa ra ma'a ra ma tsja 'na bëpji, jo rrü ma c'ua. 'Ma rí xipji c'ü 'na tropa ra ëjë, ra ëjë c'ua. Y 'ma rí xipji c'ü in mbëpji ra tsja 'na bëpji, ra tsja c'ua. Nguéc'ua rí pãrãgö 'ma rí mamague c'ü ra jogü c'ü in mbëpji, ra jogü 'ma", eñe c'e bëzo va penpe 'na jña e Jesús.

⁹ E Jesús 'ma mü o dyärä c'e jña c'ü vi pejñe c'e bëzo, me co mäjä na ngue c'e bëzo mi junt'ü o mü'bü c'ü ro tsja e Jesús ro jocü c'e mbëpji. Cjanu o ñezhe c'ua e Jesús o xipji c'o nte c'o mi pöji:

—Dyäräji na jo c'ü rá xi'ts'iji. Nutscöji rí menzumüji a Israel rí ma't'üji Mizhocjimi, pero dya cjó rí töt'ügö yo ín menzumüji c'ü ri ench'e o mü'bü Mizhocjimi c'ua ja nzi ga tsja c'e bëzo c'ü junt'ü o mü'bü c'ü rá c'apü ra ndis'i c'ü o mbëpji, eñe e Jesús.

¹⁰ C'o vi ma ndürü e Jesús, cjanu o nzhogüji c'ua cja o ngumü c'e bëzo, o 'ñe chöt'üji c'ü ya vi ndis'i c'e mbëpji c'ü mi s'öldyë.

Jesús resucita al hijo de una viuda

¹¹ 'Na nu pa, o mbedye e Jesús nu ja mi bübü, ro ma cja 'naja jñiñi c'ü mi chj'ü a Naín. Mi pöji angueze na puncjü c'o o discipulo 'ñe na puncjü c'o nte. ¹² 'Ma ya mi ngue ro zät'äji cja o ngoxtji c'e jñiñi a Naín, o jñandaji c'ua ma pedye o nte ma tuns'üji 'na añima ro ma dyögüji. Mi nguextjo c'e t'i c'ü mi 'ñeje c'ü nu nana. Ya vi ndü c'ü nu x'ira c'e ndixü. Mi pöji c'e ndixü na puncjü c'o o menzumüji. ¹³ Nuc'ua e Jesús c'ü ín Jmugöji, 'ma mü o jñanda me mi huë c'e ndixü, me go sentio o xipji c'ua:

—Dya rí huë, eñe.

¹⁴ Cjanu o ëjë c'ua e Jesús a jmi cja c'e cja, cjanu o 'ñe's'e o dyë. C'e cja, dya mi cjo'bü. C'o mi tuns'ü c'e cja o böbüji. Cjanu o mama c'ua e Jesús o xipji c'e añima:

—Nu'tsc'e së, rí xi'tsc'ö rí ñanga.

¹⁵ Go nanga go mimi c'ua c'e t'i c'ü mi añima, y cjanu o ña c'ua. O mama c'ua e Jesús o xipji c'e ndixü:

—Bübü dya va nin ch'igue, eñe.

¹⁶ C'o nte, me go pizhiji c'ua texeji o mamaji:

—Me na nojo Mizhocjimi. Ya ndo bübüzgöji 'na profeta nu me na nojo. Nujnu, o 'ñeme Mizhocjimi ra mböxcüji nutscöji o ntezgöji, eñe c'o nte.

¹⁷ Me mi nantji c'ua e Jesús texe a Judea, na ngue vi tsjapü o te c'e t'i c'ü vi ndü, o bübütjo na yeje. Xo mi nantji e Jesús texe cja c'o jñiñi c'o mi chj'itjoji.

Los enviados de Juan el Bautista

¹⁸ Nuc'ua c'o o discipulo e Juan o möji, o ma xipjiji e Juan c'o mi cja e Jesús. Nuc'ua e Juan o juajnü yeje c'o discipulo c'o vi säjä. ¹⁹ Cjanu o xipjivi:

—Mëvi cja e Jesús, rí ma dyönüvi a cjava: "¿Cjo ngue'tsc'e c'ü rí te'bejme ra ëjë, o rá te'bejme c'ü 'naja", rí 'ñembevi c'ü.

²⁰ Nuc'ua cjanu o ma c'ua c'o bëzo o zät'ävi cja e Jesús, cjanu o xipjivi:

—C'ü rvá ëgöbe; e Juan c'ü mi jichi yo nte cja c'e ndare a Jordán o xitsibe ro 'ñe önn'übe, ¿cjo ngue'tsc'e c'ü rí te'bejme, o rá te'bejme c'ü 'naja?

²¹ C'e ndajme 'ma mi bübü nu c'o o discipulo e Juan, e Jesús mi jocü na puncjü o nte c'o me mi sufre o ngueme. Xo mi cãrä nu na puncjü o nte c'o vi zürü o s'ondajma e Satanás c'ü dya jo. E Jesús o tsjapü o

mbedye c'o s'ondajma c'o. Y na puncjü c'o mi ndëzhö, o jocü e Jesús ngue c'ua va jñanda c'o mi ndëzhö.

²² Nuc'ua e Jesús cjanu o xipji c'o yeje o discipulo e Juan:

—Nzhogü rí mëvi cja e Juan, rí ma xipjivi nu yo i jñandavi ró c'agö. Xo rí xipjivi yo i dyärävi ró xipjigö yo nte. Xipjivi ya janda yo mi ndëzhö, 'ñe yo mi me'dye ya nzhodüji na jo. Xipjivi e Juan, yo mi sö o lepra c'ü vi pëgaji, ya jogü yo. Xipjivi, yo mi ngogö, ya äräji dya. Y bübü c'o ya vi ndü y go tetjoji, ya bübütjoji dya. Xipjivi e Juan c'ü rí zopjügö yo pöbre rí xipjiji ja rgá jogü o mü'büji cja Mizhocjimi. ²³ Xipjivi, 'ma cjó c'o ra sido ra 'ñejmezü y dya ra yembeñe c'ü rguí xögü co nutscö, ngue c'ü rguí mäjä c'o, eñe e Jesús va xipji c'o o discipulo e Juan.

²⁴ O ma c'ua c'o o discipulo e Juan. Nuc'ua e Jesús o zopjü c'o nte o xipjiji ja ma cja e Juan, o dyönüji:

—'Ma i möcjeji a ma cja c'e majyadü i ma ñuji e Juan, pe mi cjiñiñi rvi chöt'üji 'na bëzo c'ü ri pötpü o jña, nza cja ga pötü o lugar 'na xitji 'ma juant'ü e ndajma. ²⁵ Pe mi cjiñiñi rvi chöt'üji 'na bëzo c'ü ri je'e bitu c'o me ni muvi. Tsjiñiñi; c'o je'e bitu c'o me ni muvi, ngue c'o rey 'ñe c'o cãrä cja o palacio. ²⁶ 'Ma i ma ñuji e Juan, pe mi cjiñiñi rvi chöt'üji 'naja profeta. Jã, rí mangö ngue 'na profeta e Juan. Pero xenda ni muvi o bëpji angueze que na ngue c'o 'ñaja profeta. ²⁷ Je t'opjü o jña Mizhocjimi ja ga cja e Juan c'ü mama a cjava:

Dyärä, ró juajnügö 'na bëzo ra zopjü yo nte ra xipjiji ín jñagö.

Ra ot'ü in xo'ñigue ngue c'ua 'ma rí mague, ya rguí bübü dispuesto yo nte ra recibidots'üji, eñe.

²⁸ Rí xi'tsc'öji, cja yo nte, dya cjó ch'unü 'na bëpji c'ü rí muvi nza cja c'ü o unü Mizhocjimi e Juan. Zö me ma nojo c'e bëpji c'ü mi pë's'i e Juan, 'ñe me ma zö, pero xenda na zö 'ma cjó c'o ra tsjapü Mizhocjimi o nte, eñe e Jesús.

²⁹ C'o nte 'ma mü o dyäräji c'e jña c'ü vi mama e Jesús, o unüji ' na pöjö Mizhocjimi. Xo 'ñe c'o mi cobra o contribución. Na ngue vi möji cja e Juan, vi ma j'iñi y vi nzhogü o mü'büji cja Mizhocjimi. ³⁰ Pero c'o fariseo 'ñe c'o mi xöpü c'o ley, iyö c'o. Vi tsjapüji c'ü dya mi muvi c'e bëpji c'ü vi ch'unü e Juan, dya go ma jiji. Maco Mizhocjimi vi mbeñe ro perdonao texe c'o nte. ³¹ O mama c'ua e Jesús:

—Rá xi'tsc'öji ja ga cja yo nte yo cjë yo rí cãräji dya, c'o dya dyätä e Juan ni ri nguetscö. ³² Anguezeji chjëntjui nza cja yo ts'it'i yo junrü cja chöjmü yo eñe cjaji o mbaxua, ma't'üji o dyoji mamaji: "Ró pjë'pc'ijme o flauta, pero nu'tsc'ëji dya i nemeji", embeji yo nu dyoji. O 'ma jiyö, eñeji cjaji como que ya vi ndü 'na nte, eñe pa ögüji c'e añima, xipjiji nu mit'iji: "Me ró nzhumüjme rvá xörüjme, pero nu'tsc'ëji, dya i huëgueji", eñeji. ³³ C'ua ja nzi ga cja yo ts'it'i, je xo ga cjatjonu yo nte yo cãrä yo cjë dya. 'Ma o mbürü e Juan o mbëpi Mizhocjimi, o xögü, dya cjó go zivi o xëdyi c'ü rví mäjä. Nguet'ua yo nte mamaji: "E Juan pë's'i 'naja o s'ondajma c'ü dya jo", eñeji. ³⁴ Nuc'ua nutscö rvá ëcjö cja Mizhocjimi, rí mäjä rgá sigöji o xëdyi. Nguet'ua ga mama c'o nte c'o dya

ne ra dyärä o jña Mizhocjimi: “Chjä, 'naja bëzo nu me ñönü, y me si o vinu. Me xo joji yo cobra o contribución, 'ñe yo 'ñaja yo xiji na s'o”, eñeji. ³⁵ Pero rí xi'tsc'öji, c'o ätä Mizhocjimi unüji na jo ngüenda Mizhocjimi me cijñi na jo o ñi, me päřä na jo c'ü cja'a; nguec'ua nde nan'ño bëpji va dyacöbe e Juan.

Jesús en la casa de Simón el fariseo

³⁶ 'Na nu pa, 'naja c'o fariseo o mbita e Jesús ro ma o ngümü ro ziji o xedyi. O ma c'ua e Jesús o zät'ä cja o ngümü c'e bëzo, o cjogü a mbo cjanu o ziji o xedyi c'e bëzo c'ü vi mbita. ³⁷ Cja c'e jñiñi mi bübü ' na ndixü c'ü mi cja na puncjü c'o na s'o. O mbärä c'ua c'e ndixü c'ü mi bübü e Jesús cja o ngümü c'e bëzo mi siji o xedyi. Cjanu o ëjë c'ua c'e ndixü cja o ngümü c'e bëzo, ma tũ'ü 'na ts'ibotia de ndojo c'ü mi po'o o aceite c'o ma jo ma jyärä. ³⁸ Cjanu o ë ndüñijö mü cja o ngua e Jesús. Me mi huë c'e ndixü, me co mbögü o nguizhö va mbe'chp'e o ngua e Jesús. Nuc'ua co c'o o ñixte, cjanu o ndintspi o ngua, y me co zü'tp'ü o ngua. Cjanu o ndü c'ua c'e aceite c'ü vi tũ, o ngosp'ü o ngua. ³⁹ C'e fariseo c'ü vi mbita e Jesús, 'ma mü o jñanda c'o mi cja c'e ndixü, cjanu o nguijñitsjé c'ua: “Ne bëzo, 'ma na cjuana ri profeta nu, ro mbärä 'ma cjó ngue ne ndixü nu na tjörü. Ro mbärä pje ma ndixü nu, ro mbärä c'ü me cja na s'o nu.” ⁴⁰ O mama c'ua e Jesús o xipji c'e fariseo:

—Simón, bübü 'na jña c'ü rí ne rá xi'ts'i.

O ndünrü c'ua c'e bëzo:

—Xitsigö, xöpüte.

⁴¹ O mama c'ua e Jesús:

—Mi bübü yeje bëzo c'o mi tũ ngüenda mi tunpüji 'na bëzo. C'ü 'naja mi tũ cuatro mil o mbëxo; c'ü 'naja mi tũ cuatro ciento. ⁴² Dya mi jünvi pje rví ngöt'üvi. Nguec'ua c'e bëzo o perdonaovi nza yejui. ¿Ja gui tsijñi yo yeje bëzo yo o perdonaovi? ¿Ja va ngue c'ü xenda ra gradecido ra ne'e c'e bëzo c'ü ya perdonaovi?

⁴³ O ndünrü c'ua e Simón o xipji:

—Pe ngue c'e bëzo c'ü xenda mi tũ na puncjü o merio, xenda ra gradecido c'e bëzo c'ü vi perdonao texe c'o mi tunpü.

E Jesús o xipji c'ua:

—Na cjuana c'ua ja vi tsijñi.

⁴⁴ Nuc'ua e Jesús o jñanda c'e ndixü, cjanu o xipji c'ua e Simón:

—¿Cjo i unü na jo ngüenda c'ü o tsja ne ndixü? Ró säcjö cja in nzumügue, nu'tsc'e, dya i dyacö ndeje c'ü ro pe'ch'e ín cua, c'ua ja nzi ga cja ín chjürügöji. Pero ne ndixü o mbechque ín cua co o nguizhö, cjanu o ndintsqui ín cua co o ñixte. ⁴⁵ Nu'tsc'e, dya i sütcü ín jmi; pero ne ndixü, me sütcü ín cua. ⁴⁶ Nu'tsc'e, dya pje i xisqui ín ñi; pero ne ndixü o ngoscü ín cua o aceite yo na jo ga jyärä. ⁴⁷ C'ü vi tsja a cjanu ne ndixü, ixi 'ñetse c'ü o unü ngüenda c'ü tũ na puncjü o nzhubü y ya nzhogü o mü'bü. Nguec'ua Mizhocjimi ra perdonao c'o na puncjü o tsja c'o na s'o. Pero 'ma cjó c'o dya ra unü ngüenda cjo ri tũ o nzhubü, 'ma dya ra unü ngüenda c'ü ni jyodü ra perdonao Mizhocjimi c'ü, nu'ma, dya xo ra neze 'ma c'ü.

⁴⁸ Nuc'ua e Jesús o xipji c'e ndixü:

—Rí perdonaots'ü c'o na s'o c'o i tsja, eñe.

⁴⁹ C'o nte c'o ma siji o xedyi e Jesús 'ñe e Simón, mi pötma mamaji:

—¿Cjó ngue ne bëzo nu? A poco sö ra perdonaozgöji c'o na s'o.

⁵⁰ Nuc'ua e Jesús o xipji c'ua c'e ndixü:

—Ya jogü in mü'bügue, na ngue i 'ñench'ezü in mü'bü, i creo c'ü ro perdonaots'ü Mizhocjimi. Ma dya, dya cja rí mbeñe c'o na s'o.

Mujeres que ayudaban a Jesús

8 C'o pa c'o, e Jesús mi sät'ä cja texe c'o jñiñi 'ñe c'o ts'ijñiñi. Mi zopjü c'o nte mi xipjiji ja rvá jogü o mü'büji, ngue c'ua Mizhocjimi ro tsjapüji o nte anguezeji. Mi pöji e Jesús c'o doce o discípulo. ² Xo mi pöji e Jesús ja nzi ndixü c'o vi zürü c'o o s'ondajma e Satanás c'ü dya jo, 'ñe c'o mi sö'dyë. Mi pöji e Jesús na ngue angueze vi pjongü c'o s'ondajma, y vi jocü c'o mi sö'dyë. C'ü 'na ndixü mi chjü e María c'ü mi menzumü a Magdala. Nu c'e ndixü, vi zürü siete c'o o s'ondajma c'ü dya jo, pero vi pjongü e Jesús c'o. ³ C'ü 'na ndixü mi chjü e Juana. C'e ndixü, mi ngue o su e Chuza c'ü mi ngue o ngapta e Herodes, mi manda cja c'o o mbëpji. C'ü 'naja ndixü, mi chjü e Susana. Xo mi pöji e Jesús c'o 'ñaja ndixü c'o ma puncjü. Mi pjös'üji e Jesús co c'o o merioji.

El ejemplo del sembrador

⁴ Mi pedye na puncjü o nte cja o jñiñiji, mi pöji e Jesús. 'Na nu pa 'ma ya ma cäji na puncjüji, e Jesús o zopjü c'o nte o xipjiji 'na ejemplo, o mama a cjava:

⁵ —'Na mbonzhëxü o mbedye o ma mbodü o ndëxü. Nuc'ua 'ma ya ma podü, bübü o ts'indëxü c'o o zobütjo cja 'ñiji nu ja mi cjogü o nte. O ëjë c'ua c'o s'ü o 'ñe jñüs'üji c'o ts'indëxü. ⁶ Bübü o ts'indëxü c'o je xo zobütjo nu ja c'o dya ma pizhi e jömü. Nuc'ua 'ma mü o mbes'e, o dyot'ü c'o ndëxü na ngue mi ojtjo o c'ajömü. ⁷ Bübü o ts'indëxü c'o o zobütjo nu ja mi bodü o ndö o bidyi. 'Natjo c'ua va mbes'ëji. Ts'i vi nocü c'o bidyi, nguec'ua va mböt'ütjo c'o ts'indëxü, dya jyëzi ro nocü na nojo. ⁸ Bübü o ts'indëxü c'o o zobü c'ua ja ma jo o jömü. 'Ma ya mü o nocüji, o jogüji na jo o unüji 'naja ciento ts'indëxü nzi 'na mata.

'Ma mü o nguarü o xipjiji a cjanu yo, go ña c'ua na jens'e e Jesús o mama:

—Nu'tsc'ëji bübü in tsögueji, rí dyäräji na jo yo jña yo rí xi'tsc'öji.

El propósito de los ejemplos

⁹ Nuc'ua c'o o discípulo e Jesús cjanu o dyönüji e Jesús o mamaji:

—¿Pje ne ra mama yo jña yo i xitsijme?

¹⁰ O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—Nu'tsc'ëji o dya'c'üji Mizhocjimi rí päřäji c'ü dya mi päřä c'o nte 'ma ot'ü; o dya'c'üji rí päřäji ja ga manda Mizhocjimi. Yo 'ñaja nte, rí xipjigö o ejemplo yo, ngue

c'ua zö ra jñandaji y ra dyäräji, pero dya ra mbäräji pje pjëzhi c'ü ne ra mama c'o jña.

Jesús explica el ejemplo del sembrador

¹¹ C'e ejemplo c'ü ró xi'ts'iji, je a cjava. C'o ndëxü c'o ró xi'tsc'öji, ngue c'o ró jyë'tsc'öji o jña Mizhocjimi. ¹² C'o ndëxü c'o o zobütjo cja 'ñiji, ró jyë'tsc'öji c'o ärä o jña Mizhocjimi. Nuc'ua va ëjë e Satanás c'ü dya jo, va 'ñe jünbü c'o jña cja o mü'büji. Nguec'ua, dya ra 'ñench'e o mü'büji Mizhocjimi. Nguec'ua, dya ra nd-intspiji o mü'büji c'o na s'o. ¹³ C'o ndëxü c'o o zobütjo nu ja c'o dya ma pizhi o jömü, ró jyë'tsc'öji c'o me mäjä ga dyärä o jña Mizhocjimi, y me mäjä ga creoji. Pero nujyo, dya jëzitsjë ra zi'ch'i na jo o mü'büji c'o jña. Nguec'ua 'ma va ëjë c'o ra sufreji, dya sido creoji Mizhocjimi, xögüji. ¹⁴ Nu c'o ndëxü c'o o zobütjo nu ja mi bodü o ndö o bidyi, rá jyë'tsc'öji c'o ärä o jña Mizhocjimi, nuc'ua me mbeñeji c'o o bëpjiji, 'ñe me jodüji ja rgá ndöji na puncjü o t'opjü, 'ñe me mapäji yo bübü cja ne xoñijömmü ga tsjaji c'o netsjëji. Nguec'ua, dya cjaji ja nzi ga ne Mizhocjimi. ¹⁵ C'o ndëxü c'o o zobü c'ua ja ma jo jömü, ró jyë'tsc'öji c'o ärä o jña Mizhocjimi c'o creo co texe o mü'bü. Zö pje c'o ra sufreji pero sido nzhodüji cja o 'ñiji Mizhocjimi. Nguec'ua chjëntjui nza cja c'o ndëxü c'o ra jogü na jo.

El ejemplo de la lámpara

¹⁶ "Ma tjütüji 'naja sivi, dya co'büji co 'naja s'äbä. Dya xo emeji a mbo cja ngama. Je ë's'ëji nu ja na ts'ijens'e, ngue c'ua ra sö ra jñanda c'o ri cjogü a mbo cja ngumü. ¹⁷ Je xo ga cjatjonu ín jñagö. Zö ró xi'tsc'ötsjëji dya yo ín jñagö, pero ni jyodü ró xipcjeji yo nte. Zö dya päräji, pero ni jyodü ra mbäräji ngue c'ua ra bübü o jya's'ü Mizhocjimi cja o mü'büji.

¹⁸ 'Pjötüpüji na puncjü ngüenda ró dyäräji na jo yo jña yo ró xi'tsc'öji. 'Ma ró unnc'eji ngüenda yo jña, 'ñe 'ma ró 'ñench'e in mü'bügueji yo, nu'ma, mas ró tendiogueji 'ma yo. Zö in cjiññiji c'ü ya i jñüs'üji 'na jña, pero 'ma dya ró unüji ngüenda, ra jñünnc'üji 'ma c'ü ts'inguilëjë c'ü ya in päräji.

La madre y los hermanos de Jesús

¹⁹ 'Na nu pa, o ëjë c'ü nu nana e Jesús, 'ñe c'o nu cjuarma, ro säji nu ja mi bübü e Jesús. Pero dya mi sö ro cjogüji nu ja ma bübü, na ngue me ma puncjü o nte c'o ma cã nu. ²⁰ O mama c'ua c'o nte o xipjiji e Jesús:

—Nin nana 'ñe c'o nin cjuarma cãräji a tji; ne anguezeji ró ñaji.

²¹ O ndünrö e Jesús o xipji c'ua c'o nte:

—C'o ró cjacö mi nanagö 'ñe mi cjuarma, ngueje c'o ärä o jña Mizhocjimi c'o cja ja c'o nzi ga mama.

Jesús calma el viento y las olas

²² 'Na nu pa, o dat'ü e Jesús cja 'naja bü co c'o o discípulo. O mama c'ua e Jesús o xipjiji:

—Mö rá pes'eji nu 'nanguarü a manu cja ne trazapjü, eñe.

Cjanu o möji c'ua. ²³ 'Ma ya mi möji, o zürü c'ua t'jji e Jesús. Jo ni ëjë c'ua 'na trandajma c'ü me mi vü cja c'e zapjü. Ya ma pjürü ma po'o o ndeje cja c'e bü c'ü mi pjö's'ü o ndajma; mi bübü peligro c'ü ro nguibiji. ²⁴ O ëjë c'ua c'o discípulo a jmi e Jesús, o zopjüji o xipjiji:

—Rí ñanga, xöpüte, ya rá quibiji.

O zö c'ua e Jesús o nanga c'ua. Cjanu o huënc'h'i c'ua c'e ndajma, 'ñe c'o ndeje c'o me mi pjö's'ü. Ixco söya c'ua c'e ndajma, 'ñe c'o ndeje, dya cja mi pjö's'ü. ²⁵ O mama c'ua e Jesús o xipji c'o discípulo:

—¿Jenga dya mi creozüji c'ü ro pjö'c'öji?, eñe.

C'o discípulo me mi süji mi pötma mamaji:

—¿Mbärä, pje pjëzhi e Jesús? Maco manda ra böbü e ndajma 'ñe yo ndeje, y nujyo, ätäji nu. Nunca ró jandaji a cjanu.

El hombre endemoniado de Gadara

²⁶ O zät'äji c'ua cja c'e país c'ü ni chjü a Gadara c'ü bübü a 'nanguarü a Galilea cja c'e trazapjü. ²⁷ 'Ma ya vi mbes'e e Jesús cja c'e bü, o ëjë c'ua 'naja bëzo c'ü je vi peje cja c'e jñiñi a Gadara, o 'ñe chjëvi e Jesús. Nu c'e bëzo, ya vi mezhe vi zürü o s'ondajma e Satanás c'ü dya jo. Dya cja mi je'e o bitu. Dya cja xo mi bübü cja ngumü; je mi bübü cja panteón cja campo santo.

²⁸ 'Ma mü o jñanda c'e bëzo e Jesús, o mapjü c'ua na jens'e, cjanu o ndüñijömmü cja jmi e Jesús, cjanu o mama na jens'e:

—Nu'tsc'e Jesús, o T'its'ü Mizhocjimi, ¿pje pë'sc'ü ró ñugue co nutscö? Rí ö'tc'ügö, dya ró tsjacü rá ma sufregö.

²⁹ O mama a cjanu na ngue e Jesús mi manda c'ü o s'ondajma c'ü dya jo ro mbedye cja c'e bëzo. C'ü o s'ondajma c'ü dya jo, ya vi mezhe vi zürü c'e bëzo. C'o nte mi tjün't'üji co cadena c'e bëzo, mi tjün'tp'üji o dyë 'ñe o ngua, ngue c'ua dya ro nzhodü libre. Pero mi c'üdütjo c'o mi ndün't'üji. Y c'ü o s'ondajma c'ü dya jo mi cjacü c'e bëzo ra nzhodü cja majjadü. ³⁰ E Jesús o dyönü c'e bëzo:

—¿Pje ni chjütsc'e?

Cjanu o ndünrö c'ua c'e bëzo:

—Ni chjüzü Legión, eñe.

C'e jña legión ne ra mama: "Na puncjü." Mi chjü a cjanu c'e bëzo, na ngue na puncjü o s'ondajma c'o vi cjogü a mbo cja o mü'bü. ³¹ C'o s'ondajma mi ötüji na puncjü e Jesús c'ü dya ro manda ro möji nu ja c'o va 'nün't'ü c'o nu mis'ondajmaji. ³² Ma cã na puncjü o cuchi cja c'e t'ëje ma ñönüji. Nuc'ua c'o o s'ondajma c'ü dya jo, o dyötüji e Jesús ro unü sjëtsi anguezeji ro ma nguich'iji cja o mü'bü c'o cuchi. O unüji c'ua sjëtsi.

³³ Nuc'ua c'o s'ondajma o mbedyeji cja o mü'bü c'e bëzo, cjanu o ma nguich'iji cja o mü'bü c'o cuchi. Nuc'ua c'o cuchi cjanu o zöbüji texeji cja c'e dyä'ä, o ma zo'oji cja c'e trazapjü o nguibiji.

³⁴ Nuc'ua c'o mi pjörü o cuchi, 'ma mü o jñandaji, o c'ueñeji c'ua na zëzhi o ma mamaji cja c'e jñiñi, 'ñe texe cja c'o lugar nu ja c'o mi cãrä o nte. ³⁵ Nuc'ua c'o nte o mbedyeji c'ua, o ma nuji c'o vi tsja e Jesús. O zät'äji c'ua ja mi bübü e Jesús, o chöt'üji nu c'e bëzo c'ü vi

mbedye c'o o s'ondajma c'ü dya jo, mi junrö cja o ngua e Jesús, ya mi je'e o bitu, ya mi tjümbeñe. O züji c'ua.

³⁶ O ña c'ua c'o nte c'o vi jñanda, o xipjiji c'o ma säjä ja va tsja e Jesús va pjongü c'o s'ondajma c'o mi bübü o mü'bü c'e bëzo. ³⁷ Nuc'ua c'o mi menzumü cja c'e país a Gadara, me mi süji mi xipjiji e Jesús:

—Rí ö'tc'üjme favor rí pedye cja nín jñiñigöjme.

O dat'ü c'ua e Jesús cja c'e bü, ngue c'ua ro nzhogü nu ja vi 'ñeje. ³⁸ Nuc'ua c'e bëzo c'ü vi mbedye c'o s'ondajma, mi ötü c'ü ro möji e Jesús 'ñe c'o o discípulo.

Pero e Jesús o xipji:

³⁹ —Nzhogü, ma in nzumü. Rí mama c'ü ja va mböxc'ü Mizhocjimi, embeji c'e bëzo.

Nuc'ua cjanu o ma c'ua c'e bëzo, o ma mama texe cja c'e jñiñi ja va cja va pjongü e Jesús c'o s'ondajma c'o vi zürü c'e bëzo.

La hija de Jairo, y la mujer que tocó la ropa de Jesús

⁴⁰ Nuc'ua 'ma mü o nzhogü na yeje e Jesús nu ja vi 'ñeje, texe c'o nte o recibidoji na ngue mi te'beji angueze. ⁴¹ O ëjë c'ua 'naja bëzo c'ü mi chjü e Jairo. Nuc'ü, mi xo'ñi cja 'na nintsjimi nu ja mi pa c'o mi menzumü a Israel mi pa ma't'üji Mizhocjimi. O ndüñijöümü a jmi e Jesús mi xipji ro mëvi cja o ngumü. ⁴² Na ngue mi 'ñeje 'natjo o xunt'i c'ü mi ëdyi doce cjë'ë. Nuc'ü, ya ma t'ü'ü. 'Ma ya mi ma e Jesús, me ma puncjü o nte c'o mi pöji, dya mi sö ro ma na niiji.

⁴³ Cja c'o nte c'o mi pöji e Jesús, xo mi pa 'na ndixü c'ü ya vi mezhe doce cjë c'ü mi dagü o cji. Ya vi ndeze texe o merio c'o mi jün, 'ma mi pa cja o médico. Pero dya cjó mi sö ro jocü. ⁴⁴ Nuc'ua c'e ndixü cjanu o ëjë a xütjü e Jesús, cjanu o ndönbü cja squina c'ü o bitu c'ü mi tējë. Ixco böbü c'ua c'o mi xot'ü.

⁴⁵ Nuc'ua e Jesús cjanu o mama:

—¿Cjó ngue c'ü o ndöcügö?

Cjanu o ngädätjoji texeji. Nuc'ua e Pedro 'ñe c'o 'ñaja discípulo cjanu o xipjiji e Jesús:

—Nu'tsc'e xöpüte, in öñügüe cjó ngue c'ü o ndö'c'ügüe. Ngue yo nte yo me s'ixc'igüe.

⁴⁶ O ndünrö c'ua e Jesús o mama:

—Rí pärägö bübü c'ü o ndöcügö. Na ngue nutscö ró pärä o mbedyezü c'ü na zëzhi, eñe.

⁴⁷ O unü c'ua ngüenda c'e ndixü c'ü mi pärä e Jesús c'ü vi ndönbü o bitu. Nguéc'ua o ëjë cja e Jesús, me mi mbi'i. Cjanu o ndüñijöümü a jmi, cjanu o xipji c'ua c'ü mi ngue angueze vi ndönbü o bitu ngue c'ua ro ndis'i c'e ngueme c'ü mi sö. Y o xipji nzi va ndönbü nzi va ndis'i. O dyärä texe c'o nte. ⁴⁸ O ndünrö c'ua e Jesús o xipji c'e ndixü:

—Nu'tsc'e süngü, o ndixc'i na ngue i creozü c'ü ro jocüts'ü. Mizhocjimi rí mëvi; dya cja ra mbeñe in mü'bü.

⁴⁹ 'Ma xe ma ña e Jesús, o säjä c'ua 'naja c'ü vi 'ñeje cja o ngumü c'e bëzo c'ü mi xo'ñi cja c'e nintsjimi, o 'ñe xipji c'e bëzo:

—C'ü rvá ëcjö, c'ü in xunt'i ya ndü c'ü. Dya cja pje ni jyodü rí xipji ne xöpüte xe ra ëjë nu.

⁵⁰ 'Ma mü o dyärä e Jesús, cjanu o xipji c'e bëzo c'ü mi xo'ñi:

—Dya rí s'ü'ü. Ixtí jñunt'ü in mü'bü c'ü rá cjacö ra tetjo in xunt'i ra bübü'tjo na yeje.

⁵¹ 'Ma mü o zät'äji cja o ngumü c'e bëzo, dya jyëzi e Jesús cjó ro cjogü; nguextjo e Pedro 'ñe e Jacobo 'ñe e Juan, 'ñe c'ü nu tata c'e xunt'i, 'ñe c'ü nu nana. ⁵² C'o nte c'o ma cã nu, mi huëji texeji y me mi mapjü ma huëpiji c'e añima. O mama c'ua e Jesús o xipjiji:

—Dya rí huëji. Dya t'ü'ü ne xunt'i, itjo dya nu.

⁵³ Nuc'ua c'o nte o tjezhetjoji va tsjapüji burla e Jesús. Na ngue mi päräji c'ü ya vi ndü c'e xunt'i. ⁵⁴ Nuc'ua e Jesús o pënchp'i o dyë c'e xunt'i, o ma't'ü na jens'e o xipji:

—Rí ñanga, xunt'i.

⁵⁵ Cjanu o te c'ua c'e xunt'i o bübü'tjo na yeje; ixco nanga c'ua c'ü. Nuc'ua e Jesús o xipjiji ro unüji pje ro zi c'e xunt'i. ⁵⁶ C'ü nu tata c'e xunt'i 'ñe c'ü nu nana me go pizhivi, dya mi pärä pje ro nguijñivi. Nuc'ua e Jesús o xipjivi c'ua c'ü dya cjó ro xipjivi c'ü vi tsjapü o te c'e xunt'i.

Jesús envía a los doce discípulos

9 E Jesús o ma't'ü c'o doce o discípulo ro ëji cja o jmi. Cjanu o unüji poder ngue c'ua ro sö ro pjongüji texe yo o s'ondajma e Satanás c'ü dya jo, 'ñe ro jocüji c'o mi sö c'o pje nde ma ngueme. ² O xipjiji ro ma zopjüji c'o nte ro xipjiji c'ü ngue Mizhocjimi c'ü manda, nguéc'ua mi jyodü anguezeji ro dyätäji c'ü. Xo xipjiji ro ma jocüji c'o mi sö'dyë. ³ O xipjiji:

—Dya pje rí jñünüji c'o pje rguí jyodüts'üji cja 'ñiji. Dya pje rí jñünüji c'ü rguí chäji. Dya xo rí tsanaji mape c'ü pje rguí tsant'aji o pje rguí jñunt'üji. Dya xo rí jñünüji pje rí siji ni ri ngue o merio. Dya xo rí tsanaji o bitu c'ü rguí pötüji. ⁴ Cja ngumü c'ua ja rí sät'äji, je rí oxüji nu hasta 'ma cja rí ñe rí pedyeji; dya rí pötqueji ngumü rguí oxqueji. ⁵ 'Ma rí sätc'ëji cja 'na jñiñi, 'ma dya cjó ra recibidots'üji, rí pedyegueji 'ma nu. 'Ma rí pedyegueji, rí jyä'bäji o jöümü c'o ya rguí jyäs'ä in mbäcuaji, ngue c'ua ra unü ngüenda c'o menzumü nu, c'ü vi tsjaji na s'o, dya recibidots'üji, eñe e Jesús va xipji c'o o discípulo.

⁶ Go mbedye go ma c'ua c'o apóstole, mi nzhodüji texe cja c'o jñiñi mi zopjüji c'o nte mi xipjiji ja rvá jogü o mü'büji cja o jmi Mizhocjimi. Texe c'ua ja mi sät'äji, mi jocüji c'o mi sö'dyë.

La muerte de Juan el Bautista

⁷ E Herodes c'ü mi manda cja c'e país a Galilea, o dyärä texe c'o na nojo c'o mi cja e Jesús. Dya mi pärä pje ro nguijñi, na ngue bübü c'o mi mama: "E Juan ya tetjo, ya bübü'tjo na yeje. Ngue c'ü cja yo me na nojo", eñe c'o. ⁸ Bübü c'o mi mama: "C'ü cja yo me na nojo, ngueje c'e profeta Elías c'ü ya ëjë." Bübü c'o mi mama: "Ya te'e c'ü 'naja c'o profeta c'o mi cãrã mi jinguã, ya bübü'tjo na yeje." ⁹ O mama e Herodes:

—E Juan, maco ró mandagö o jñüpcüji o ñi. Pero, ¿cjö ri ngue c'ü cja c'o me na nojo c'o rí ärägö?

Nuc'ua e Herodes me mi jodü ja rvá jñanda e Jesús.

Jesús da de comer a cinco mil hombres

¹⁰ O nzhogü c'ua c'o discípulo c'o xo mi xiji apóstole, o xipjiji e Jesús c'o bēpji c'o vi tsjaji. Nuc'ua e Jesús o zidyí c'o apóstole o möji nu ja dya mi cārā o nte, bēxtjo cja c'e jñiñi c'ü mi chjü a Betsaida. ¹¹ Pero c'o nte go mbārāji nu ja ro zāt'ä e Jesús 'ñe c'o o discípulo, nguec'ua xo möji nu. E Jesús o recibido c'o nte, o xipjiji c'ü ngue Mizhocjimi c'ü manda, nguec'ua mi jyodü anguezeji ro dyätäji c'ü. Y o jocü c'o mi sö'dyē.

¹² Nuc'ua 'ma ya o nzhä'ä, o ějē c'o doce discípulo cja jmi e Jesús, o xipjiji:

—Xipji yo nte ra möji cja yo jñiñi yo bēxtjo, 'ñe texe cja c'o lugar nu ja cārā o nte, ngue c'ua ra chöt'üji pje ra ziji, y ra oxüji. Na ngue rí cārāji va cja 'naja majjadü.

¹³ O ndünrū c'ua e Jesús o xipjiji:

—Nu'tsc'eji rí unügueji c'ü pje ra ziji.

Anguezeji o ndünrūji o mamaji:

—Dya rí jünjme c'ü ra zi yo; nguextjo tsi'ch'a tjömech'i cja na yeje jmō. ¿Cjo in ne rá ma tömjme c'ü ra zi yo nte yo me na puncjü?, embeji e Jesús.

¹⁴ Mi tsi'ch'a mil c'o bëzo. O mama c'ua e Jesús o xipji c'o o discípulo:

—Xipjiji ra xögüji nde ri cincuenta rga mimiji.

¹⁵ Cjanu o tsja c'ua c'o discípulo ja c'o nzi va manda e Jesús, o xipjiji ro mimi texe c'o nte. ¹⁶ Nuc'ua e Jesús o jñü c'o tsi'ch'a tjömech'i 'ñe c'o yeje jmō. Cjanu o nä's'ä c'ua a jens'e va unü 'na pöjō Mizhocjimi. Cjanu o mëch'i c'ua c'o tjömech'i 'ñe c'o jmō. Cjanu o unü c'o o discípulo ngue c'ua ro unüji c'o nte. ¹⁷ O ziji texeji o ni-jmiji na jo. Nuc'ua cjanu o nguis'itjoji c'ua c'o ya nde mi ts'ipëraso c'o o mboncjütjo, y go nizhitjo doce bos'i.

Pedro declara que Jesús es el Cristo

¹⁸ 'Na nu pa, e Jesús mi cārātsjēji co c'o o discípulo, mi ötü Mizhocjimi. 'Ma mü o nguarü o dyötü Mizhocjimi, cjanu o dyönü c'o discípulo:

—¿Pje mama yo nte cjó nguetscö?

¹⁹ O ndünrū c'ua anguezeji:

—Bübü c'o mama ngue'tsc'e e Juan c'ü mi jichi yo nte co ndeje. Bübü c'o mama ngue'tsc'e e Elías. Bübü c'o mama o te 'naja c'o 'ñaja profeta c'o mi cārā mi jinguā; mamaji ngue'tsc'e c'e profeta.

²⁰ O mama c'ua e Jesús o dyönüji:

—Nu'tsc'eji, ¿pje xo in mangueji? ¿Cjó nguetscö?

O ndünrū c'ua e Pedro o xipji:

—Ngue'tsc'e e Cristo o 'ñempc'e Mizhocjimi rí mandague.

Jesús anuncia su muerte

²¹ O mama c'ua e Jesús o xipji c'o discípulo:

—Pjötpüji na puncjü ngüenda c'ü dya cjó be rí xipcjeji c'ü nguetscö e Cristo. ²² Zö rvá ěcjö cja Mizhocjimi, pero ni jyodü me rá sufregö na puncjü. Ra jñüncü

ngüenda yo tita c'o pje pjēzhi, 'ñe yo ndamböcjimi, 'ñe yo xöpü o ley Mizhocjimi, ra mamaji c'ü na s'o c'ü rí cjagö. Y ra mbötücügöji. Nuc'ua 'ma ra cjogü jñipa, rá tetcjö rá bübüjtjo na yeje, eñe e Jesús va xipji c'o o discípulo.

²³ O mama e Jesús o xipji texe c'o nte:

—'Ma cjó c'o ne ra ndenngue co nuzgö, ni jyodü c'ü dya cja ra tsja c'o netsjē angueze. Y pama ra bübü dispuesto ra sufre o ra ndü. Y ra sido ra dyätcä in jña.

²⁴ C'o dya bübü dispuesto ra sufre na ngue c'ü dya ne ra ndüji, dya ra chöt'üji c'ü rguí bübüji. Pero c'o bübü dispuesto ra bö't'ü na ngue c'ü ni dyätcäji in jña, ra chöt'üji c'ü rguí bünji. ²⁵ Nu 'ma ro tsja 'na nte ro tsjapü o cja texe yo bübü va cja ne xoñijöümü, pero 'ma dya ro dyätcä in jña, ¿pje ro dyeje 'ma? Na ngue ro jyēzi Mizhocjimi c'e nte. ²⁶ Nutscö rvá ěcjö cja Mizhocjimi. Rí xi'tsc'öji rá ěcjö na yeje; me rrä zö c'ua ja rva ěcjö, c'ua ja ga cja me na zö c'ü mi Tatagö, 'ñe c'o o anxe. 'Ma cjó c'o ra zü, y ra mama: "Dya rí pärägö e Jesús, dya xo rí ätpägö o jña", ra 'ñeñe; nu'ma, xo rá mangö c'ü dya rí pärägö c'o, 'ma rá ěcjö na yeje. ²⁷ Rí dyäräji na jo yo rá xi'tsc'öji. Bübü va ja nzi yo dya ra ndü'ü hasta 'ma ra nuji ja ga cja 'ma rá mandagö, nutscö o 'ñempquegö Mizhocjimi.

La transfiguración de Jesús

²⁸ 'Ma ya vi cjogü 'nanzo c'ü vi mama e Jesús c'o jña c'o, o zidyí e Pedro 'ñe e Juan 'ñe e Jacobo, o nguins'iji cja 'na t'eje, ngue c'ua e Jesús ro ma dyötü Mizhocjimi.

²⁹ 'Ma ma ötü Mizhocjimi, o pötü c'ua ja ma jñetse o jmi. Xo pötü c'ua ja ma jñetse o bitu; me ma t'öxü me mi juëns'i. ³⁰ Jo ni jñetse c'ua yeje bëzo c'o mi ngue e Moisés 'ñe e Elías, vi 'ñejui a jens'e mi ñaji e Jesús.

³¹ Anguezevi me mi juëns'ivi. Mi mamavi ja rvá cja c'ü ya mi ngue ro zädä; mi mamavi c'ü ja rvá mbö't'üji e Jesús a Jerusalén. ³² E Pedro 'ñe e Juan 'ñe e Jacobo me ma ějē o t'ijji, pero dya go iji. Nguec'ua o jñandaji me mi juëns'i e Jesús ma zö. Xo jñandaji nza yeje bëzo c'o mi böbüji co e Jesús. ³³ Nuc'ua 'ma ya mi ma e Moisés 'ñe e Elías, jo ni ña c'ua e Pedro o xipji e Jesús:

—Xöpüte, na jo rí cārägöjme va co nu'tsc'e 'ñe e Moisés 'ñe e Elías. Rá ät'äjme jñi ts'ingümü de dyēza. 'Naja c'ü rá ä'tc'öjme, 'naja c'ü rá ä'tp'ägöjme e Moisés, 'naja c'ü rá ä'tp'ägöjme e Elías, eñe.

Dya mi pärā pje ro mama e Pedro. ³⁴ 'Ma ndänt'ä ma ña e Pedro, o säjä c'ua 'na ngömü o 'ñe ngobü anguezeji. 'Ma mü o ngobüji c'e ngömü, o züji c'ua.

³⁵ O dyäräji c'ua 'na jña cja c'e ngömü c'ü mi mama a cjava:

—Nujnu ngue in Ch'igö nu me rí ne'e. Dyätäji angueze, eñe.

³⁶ 'Ma ya vi nguarü c'e jña, c'o discípulo o jñandaji c'ü nguextjo e Jesús c'ü mi bübü. C'o pa c'o, dya cjó xipjiji c'o vi jñandaji.

Jesús sana a un muchacho que tenía un espíritu malo

³⁷ Nuc'ua c'ü na ye nu pa, cjanu o zöbüji c'ua cja c'e t'eje. O ëjë c'ua na puncjü o nte o 'ñe ndünrüji e Jesús.

³⁸ Nuc'ua 'naja bëzo c'ü ma dyoji c'o nte, o mapjü o xipji e Jesús:

—Xöpüte, rí ö'tc'ö rí 'ñe ñutcü nu ín ch'i. Na ngueje nguextjo nu rí 'ñeje nu. ³⁹ 'Naja yo o s'ondajma c'ü dya jo, nu ndajmetjo ga zürü nín ch'igö, c'apü ra mapjü. Me xo c'apü ra mbi'ch'i hasta 'ma ra pjont'ü o pjügü. Xo c'apü ra nügü hasta ya me ni c'anga. Mezhe ga mbö't'ü, dya ne ra jyëzi. ⁴⁰ Ró xipji c'o in discí pulogue ro pjongüji c'e s'ondajma; dya sö ro pjongüji, eñe.

⁴¹ O ndünrü c'ua e Jesús o xipji texeji:

—Nu'tsc'eji in cārāji yo cjë dya, ya s'odü in mü'büji. ¿Jenga dya in creozüji rá pjöxc'üji rí tsjaji c'o na nojo? Maco ya mezhe rí cārāgöji, ya mezhe rí p'esc'ö paciencia co nu'tsc'eji.

Cjanu o xipji c'e bëzo:

—Siji ga 'ñecjua nin ch'igüe.

⁴² 'Ma ya ma siji c'e t'i, nuc'ua c'ü o s'ondajma c'ü dya jo o tsjapü o nügü c'e t'i, ixco mbö't'ü. Nuc'ua e Jesús cjanu o huënc'h'i c'ua c'e s'ondajma, o xipji ro mbedye cja c'e t'i; ixco ndis'i c'ua c'e t'i. Nuc'ua e Jesús cjanu o xipji c'e bëzo:

—Bübü dya c'ua nin ch'igüe; ya jogü nu.

⁴³ Texe c'o o ñanda, o unüji ngüenda c'ü me na zëzhi Mizhocjimi, ngue c'ua va jocü e Jesús c'e t'i. Y mi cjiñijji mi mamaji:

—Nunca rí jandaji a cjanu, eñeji.

Jesús anuncia otra vez su muerte

'Ma mi cjiñi c'o nte c'ü vi tsja e Jesús, o ña c'ua e Jesús o xipji c'o o discípulo:

⁴⁴ —Nu'tsc'eji, dyärāji na jo yo rá xi'tsc'öji. Nutscö rvá ëcjö cja Mizhocjimi, pero ra nzhögügöji cja yo nte ra mbötcüji, eñe e Jesús.

⁴⁵ Anguezeji, dya mi pärāji pje mi ne ro mama c'o ña c'o; dya jyëziji ro mbārāji c'o. Mi süji ro dyönüji ja ma cja c'o ña.

¿Quién es el más importante?

⁴⁶ Nuc'ua c'o discípulo o mbürü o ñatsjëji, cjó mi ngue anguezeji c'ü xenda ro mbëzhi na nojo. ⁴⁷ E Jesús mi pärā c'o mi cjiñijji cja o mü'büji. O ma't'ü c'ua 'naja ts'it'i ro ëjë a jmi. ⁴⁸ Cjanu o xipji c'ua:

—'Ma cjó c'o ra recibido ne ts'it'i y ra mbös'üji nu, nguetscö recibidozö c'o. Na ngue je ga cjanu rgá negö. 'Ma cjó c'o ra recibidozögö, xo recibido Mizhocjimi c'ü o xitsigö ró ëgö cja ne xoñijö mü. Zö ra mbë'ts'iji na nojo, zö dya pje ra mbë'ts'iji, pero 'ma rí pjös'üji c'o pje ni jyodü, rrā nots'üji cja ín jmigö 'ma.

El que no está contra nosotros, está a nuestro favor

⁴⁹ O ndünrü c'ua e Juan o xipji e Jesús:

—Nu'tsc'e xöpüte, ró jandajme 'na bëzo c'ü mi nännc'ägue in chjü ma pjongü yo o s'ondajma c'ü dya jo.

Ró xipijme c'ü dya cja ro tsja a cjanu, na ngue dya rí dyocjöji c'ü.

⁵⁰ O ndünrü c'ua e Jesús o xipji:

—Dya rí ts'a's'üji c'ü. 'Na nte zö dya rí dyocjöji c'ü, pero 'ma dya nugüji na ü, nu'ma, bübü co nutscöji ' ma c'ü.

Jesús reprende a Jacobo y a Juan

⁵¹ Nuc'ua c'o pa, ya mi ngue ro zädä 'ma ro zidyiji e Jesús a jens'e. Zö mi pärā e Jesús c'ü me ro sufre a Jerusalén, pero sido mi nzhodü para ro zät'ä nu.

⁵² Nuc'ua cjanu o xipji c'o ro ot'ü ro ma. Anguezevi o mëvi c'ua o zät'ävi cja 'na jñiñi c'ü tsja a Samaria, o jyo-düvi nu ja ro oxüji e Jesús. ⁵³ Pero c'o mi menzumü nu, dya ne ro recibidoji e Jesús. Na ngue o unüji ngüenda c'ü je mi ma e Jesús a Jerusalén. ⁵⁴ Nuc'ua e Jacobo 'ñe e Juan c'o mi discípulo, 'ma mü o dyärävi c'ü dya ro recibidoji e Jesús, cjanu o ma xipjivi e Jesús:

—Nu'tsc'e ín Jmuts'ügöjme, mi jinguã o mama e Elías c'ü ro jyäbä o sivi a jens'e ro castigao c'o mi cja na s'o. ¿Cjo in ne rá cjabe a cjanu rá mamabe ra jyäbä o sivi, ra chjorü c'o nte na ngue dya recibidots'üji?, eñevi.

⁵⁵ Nuc'ua e Jesús o jñanda na jo anguezevi, cjanu o huënc'h'ivi o mama:

—In pëzhguevi c'ü na jo c'ü cja i manguevi. Pero ixtí xi'tsc'övi, dya ngue Mizhocjimi c'ü o 'ñünc'ü in mü'büvi i manguevi a cjanu. ⁵⁶ C'ü rvá ëcjö cja Mizhocjimi, ró ëcjö cja ne xoñijö mü, dya ngue c'ü rá chjotü yo nte; ngueje c'ü rá salva yo, eñe.

Nuc'ua, dya oxüji cja c'e jñiñi, o möji c'ua c'ü 'na jñiñi.

Los que querían seguir a Jesús

⁵⁷ 'Ma ya mi pöji cja 'ñiji, o ëjë c'ua 'na nte cja o jmi e Jesús o xipji:

—Nu'tsc'e ín Jmuts'ügö, rá tennc'e co nu'tsc'e rá më c'ua ja rí mague.

⁵⁸ Cjanu o ndünrü c'ua e Jesús o xipji:

—Ante c'ü rá më, ixtí tsjiñi c'ü rá xi'tsc'ö. Yo min'ño pës'i o tjocü ja obüji, y yo s'ü pës'iji o t'oxüji. Pero nutscö, zö rvá ëcjö cja Mizhocjimi, pero dya rí p'esc'ö ja rá oxü, eñe e Jesús.

⁵⁹ Xe go ña c'ua e Jesús o xipji c'ü 'na nte:

—Chjä'dä rá mö.

O ndünrü c'ua o xipji e Jesús:

—Nu'tsc'e ín Jmuts'ügö, dyacü sjëtsi ot'ü rá ma'a, rá ma ögü mi tatagö, cja rrü mëgövi.

⁶⁰ E Jesús o xipji c'ua:

—Yo nte, chjëntjui c'ü ya ndüji, na ngue dya creozüji. Jyëzgue anguezeji ra dyögüji c'o nín mi añimaji. Nu'tsc'e rí chenngue co nutscö rá j'its'i rí zopjügue yo nte, rí xipji ni jyodü ra dyätäji Mizhocjimi, na ngue angueze ngue c'ü manda, eñe.

⁶¹ Cjanu o ña c'ua c'ü 'naja o xipji e Jesús:

—Nu'tsc'e ín Jmuts'ügö, rá mëgövi; nguextjo c'ü rí jyëzgui ot'ü rá ma ëzhë c'o cārā in nzungö.

⁶² O ndünrü c'ua e Jesús o xipji:

—'Ma c'j'ó c'o übü o t'jäjä, dya ñezhe ra jñanda a xütjü. 'Ma jiyö, ra s'odü 'ma c'e t'jäjä. Je xo ga c'jatjonu, 'ma c'j'ó c'o ra ndenngue co nuzgö, ni jyodü ra sido ín 'ñijigö co texe o mü'bü; dya me ra mbeñe c'o b'epji c'o vi zogü, ne ri ngue c'o o d'yoji. 'Ma jiyö, dya ra sö Mizhocjimi ra tsjapü o nte 'ma c'ü.

Jesús envía a los setenta

10 'Na nu pa, e Jesús c'ín Jmugöji o juajnü c'o xe 'ñaja nte c'o ro mb'epi angueze; o zäs'äji setenta. Cjanu o xipji c'ua nde yeje rvá möji; ro möji c'o jñiñi nu ja ro ma angueze, ro ma zopjüji c'o nte. ² Ante c'ü ro möji, e Jesús o xipji c'ua c'o o discipulo va jyetspi o ndëxü c'o nte:

—C'o ndëxü me na puncjü c'o, pero c'o ndagrëxü, ts'ëtjo c'o. Nguet'ua rí dyötüji Mizhocjimi c'ü o c'aja c'o ndëxü, ra juajnü c'o xe 'ñaja mb'epji ra ëji ra 'ñe p'epjiji c'ja ne ndagrëxü. ³ Möji, ma zopjüji yo nte. Pero pjöt-püji ngüenda, na ngue in chjëntc'jeji nza c'ja o ndëchjürü a nde c'ja o min'ño. ⁴ Dya rí tsanaji o mape c'ü pje rí jñunt'üji o c'ü pje rí tsant'aji. Dya xo rí tsidyji c'o rí chin'ch'iji. Dya ra mezhe r'gui zenguagueji c'ja 'ñiji. ⁵ C'ja c'e ngümü c'ua ja rí sät'äji nzi 'naja jñiñi, xipjiji c'o ri c'ärä c'e ngümü: "Mizhocjimi ne ra mböxc'üji", rí 'ñembeji c'o. ⁶ Nu 'ma c'j'ó c'o ri bübü nu c'ü ri te'be nu c'ü ra 'ñe 'ñeme libre c'o nte, ix na cjuana ra tsja Mizhocjimi ra salvaji c'ua ja nzi vi zenguagueji. 'Ma dya ra dyä'tc'äji, iyö 'ma. ⁷ C'ü ot'ü ngümü nu ja ra recibidots'üji, je rí oxügueji nu hasta 'ma c'ja rí ñe rí pedeyji; dya rí pötüji o ngümü. C'o ra dya'c'üji rí sigueji, rí siji c'o; dya rí tsegueji. Na ngue c'o o mb'epji Mizhocjimi ni jyodü ra ch'unü c'ü ra zi'iji. ⁸ Texe jñiñi c'ua ja rí sät'äji, rí siji c'o ra ch'a'c'üji. ⁹ Rí jocüji c'o ri sö'dyë nu. Y rí xipjiji: "Ya ngue ra mandats'üji c'ü o 'ñeme Mizhocjimi", rí 'ñembeji. ¹⁰ 'Ma ja c'o rí sät'äji c'ja 'naja jñiñi, 'ma dya ra recibidots'üji, rí böbüji c'ja 'ñiji c'ja rrí xipjiji c'o nte: ¹¹ "Ne xijö mü c'ja in jñiñigueji nu o jyäs'ä ín cuabe, rá tjintsibe dya, ngue c'ua rí p'äräji c'ü i tsjaji na s'o, dya i recibidozübe. Dyäräji na jo c'ü rí xi'ts'ibe. Zö dya i recibidozübe, pero ya ngue ra manda c'ü o 'ñeme Mizhocjimi", rí 'ñembeji.

¹² O sido o ña e Jesús o xipji c'o o discipulo:

—Rí xi'tsc'öji, c'o jñiñi c'o dya ra recibidots'üji, me ra sufreji c'e pa 'ma ra jñü ngüenda Mizhocjimi. Xenda ra sufreji que na ngue c'ü ra sufre c'o mi menzumü a Sodoma, zö me ma s'o c'o o tsjaji.

Los pueblos desobedientes

¹³ 'Juejme yo menzumü a Corazín 'ñe yo menzumü a Betsaida, na ngue Mizhocjimi ra tsjapü me ra sufre yo. Nu c'ja yo yeje jñiñi, ró c'jagö na puncjü c'o me na nojo, pero dya go jyëziji c'o na s'o c'ü ro nzhogü o mü'büji c'ja Mizhocjimi. Nu 'ma ri ngue a ma a Tiro 'ñeje a ma a Sidón c'ü ro c'jagö a cjanu, ya rví mezhe c'ü ro nzhogü o mü'bü c'ja Mizhocjimi c'o mi menzumü nu, zö ma s'oji. Ya rví jyeji c'o na ärä, y ya rví minji c'ja bozivi c'ü ro jizhiji c'ü ya nzhogü o mü'büji. ¹⁴ Nguet'ua rí xi'tsc'öji,

'ma ra jñü ngüenda Mizhocjimi, xenda ra jñus'ü c'ü ra sufre yo menzumü a Corazín 'ñe yo menzumü a Betsaida, que na ngue c'ü ra sufre c'o mi menzumü a Tiro 'ñe a Sidón. ¹⁵ Yo menzumü a Capernaum, c'japüji c'ü me na joji, c'jijñiji c'ü ra zät'äji a jens'e. Pero Mizhocjimi ra tsjapü ra ma sufreji a linfiernu.

¹⁶ "Ma c'j'ó c'o ra dyä'tc'ägueji, nguetscö ra dyätcägö c'o. 'Ma c'j'ó c'o dya ra dyä'tc'ägueji, nguetscö, dya ne ra dyätcägö c'o. 'Ma c'j'ó c'o dya ra dyätcägö, dya xo ra dyätä Mizhocjimi c'ü o 'ñembgue, eñe e Jesús va xipji c'o setenta c'o vi juajnü.

Cjanu o mbedye c'ua c'o setenta o möji o ma zopjüji c'o nte.

Regreso de los setenta

¹⁷ 'Ma mü o nzhogü c'o setenta, me mi mäji. O xipjiji e Jesús:

—Dya nguextjo yo nte yo o dyätcäjme, xo 'ñe o s'on-dajma e Satanás c'ü dya jo. Ró nännc'äjme in chjügue rvá xipijime ro mbedyeji c'ja o mü'bü c'o nte; go mbedyeji c'ua.

¹⁸ O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—Ró jandagö e Satanás c'ü dya jo, ixco ndögü a jens'e go säjä a jö mü, chjëntjui nza c'ja 'ma go pjäjnä o rayo va tögü 'na sivi. ¹⁹ Ró da'c'üji poder rí yödüji o c'ij-mi 'ñeje o alacrán. Ró da'c'üji poder rí chöpüji e Satanás c'ü rí üji. Nguet'ua, dya ra sö pje ra tsja'c'üji. ²⁰ In mäc'jeji na ngue o dyä'tc'äji c'o o s'ondajma c'ü dya jo. Pero nujyo, dya ngue yo r'gui mäc'jeji yo. C'ü r'gui mäc'jeji, ngue c'ü ya juns'ü in chjügueji a jens'e na ngue ya ngue o ntetsc'jeji dya Mizhocjimi, eñe e Jesús va xipji c'o setenta.

Jesús se alegra

²¹ Nuc'ua o Espiritu Mizhocjimi o 'ñünbü o mü'bü e Jesús, o tsjapü me go mäjä na puncjü, o dyötü 'na pöjö Mizhocjimi o xipji:

—Mi Tatats'ügö in mandague a jens'e 'ñe c'ja ne xoñi-jö mü. Yo jña yo, dya i unü ro mbärä c'o c'japü me p'ärä. I unügue o mbärä yo nza c'ja o ts'it'i yo unü ngüenda c'ü dya p'äräji. Nguet'ua rí da'c'ü 'na pöjö. Na jo, na ngue je ga cjanu vi ñegue, mi Tatats'ügö.

²² Cjanu o mama c'ua e Jesús:

—Dya c'j'ó p'ärä c'j'ó nguetscö; nguextjo mi Tatagö p'äcägö. Dya c'j'ó xo p'ärä mi Tatagö; nguextjozügö o T'izü, rí p'ärägö c'ü. Y nutsö rí j'ichi c'o rí ne rá j'ichi c'ua ja ga c'ja mi Tata, ngue c'ua xo ra mbärä c'o. Je ga cjanu va dyacö mi Tata rí c'jagö; o dyacö texe o poder.

²³ Nuc'ua e Jesús cjanu o xipjitsjé c'o discipulo:

—Mizhocjimi o dya'c'üji in jandaji yo rí c'jagö. Nguet'ua r'gui mäc'jeji nu. ²⁴ Rí xi'tsc'öji, na puncjü c'o profeta c'o mi c'ärä mi jinguä 'ñe c'o mi manda a Israel, c'o mi ne ro jñanda yo in jandaji y ro dyäräji yo in äräji. Pero dya jñandaji yo, dya xo dyäräji, eñe e Jesús.

Ejemplo del buen samaritano

²⁵ O böbü c'ua 'na c'ü me mi pãrä o ley Mizhocjimi, o dyönü e Jesús ngue c'ua ro mbãrä pje pjëzhi c'ü ro ma-ma. O xipji:

—Nu'tsc'e xöpüte, ¿pje ni mbë c'ü rá c jagö ngue c'ua ra dyacü Mizhocjimi c'ü rá bübü'tjo co angueze para siempre?, eñe.

²⁶ O ndünrú c'ua e Jesús o xipji c'ua:

—¿Pje ni mbë c'ü t'opjü cja o ley Mizhocjimi c'ü in xörü?

²⁷ O ndünrú c'ua c'e bëzo o xipji:

—Je mama a cjava o ley Mizhocjimi: "Rí ñeji Mizhocjimi co texe in mü'büji, 'ñe co texe in aljmaji, 'ñe co texe in fuerzaji, 'ñe co texe in pjeñeji. Y rí s'iyaji yo nin minteji ja c'o nzi gui s'iyatsjégueji."

²⁸ O ndünrú c'ua e Jesús o xipji:

—Na jo c'ua ja vi chjünrú. Tsjague yo, ngue c'ua rá bübü'tjogue.

²⁹ C'e bëzo, dya mi ne ro bëzhi o tse. Nguec'ua va dyönü:

—¿Cjó ngue c'ü ni jyodü rá s'iyagö?

³⁰ O ndünrú c'ua e Jesús o xipji:

—Mi bübü 'na bëzo c'ü mi menzumü a Jerusalén; o mbedye nu o zöbü a Jericó. Nuc'ua cjanu o ëjë c'ua o mbë'ë o pëñch'iji c'e bëzo, o ts'osp'üji c'ua c'o o bitu o mbãräji. Cjanu o möji c'ua, o mbëztjoji nu c'e bëzo; ya mi ngue ro ndü. ³¹ Xo ma sjöbü 'na mböcjimi cja c'e 'ñi-ji. 'Ma mü o zät'ä nu ja mi 'mana c'e bëzo c'ü vi pëñch'i o mbë, o ñhanda pero o ngös'ütjo cja c'e 'ñiji. ³² Xo ma sjöbü 'na levita. 'Ma ya mi ngue ro zät'ä nu ja mi 'mana c'e bëzo, jo nu ñhanda, xo go ngös'ütjo c'ua c'ü. ³³ Xo ma sjöbü 'naja c'ü mi menzumü a Samaria c'ü mi chägä 'na burru. Zö mi nan'ño menzumü pero 'ma mü o zät'ä, o ndäcä o juentse c'ua c'ü. ³⁴ Nuc'ua cjanu o ndü c'ua o aceite 'ñe o vinu, cjanu o xisp'i c'e bëzo nu ja vi s'odü. Cjanu o jyü'tp'ü c'ua o manta. Nuc'ua cjanu o 'ñe's'e c'ua cja o burru, cjanu o zidy cja 'naja mesón c'ua ja mi oxü c'o nte. O mbörütjo c'ua nu. ³⁵ Nuc'ua c'ü jyas'ü, o jñümü c'ua yeje merio, cjanu o unü c'ua c'ü mi ngue o cjaja c'e mesón, o xipji: "Pjörü ne bëzo nu. Nu c'o xe rí gasto, 'ma rá nzhogü, rá cjö'tc'ü", eñe c'e bëzo.

³⁶ O sido o ña e Jesús o xipji c'e bëzo c'ü mi pãrä o ley Mizhocjimi:

—¿Pje in cjiñigue? ¿Cjó ngue nza jñi, c'ü o s'iya c'e bëzo c'ü vi pëñch'i o mbë?

³⁷ O ndünrú c'ua c'ü mi pãrä o ley Mizhocjimi, o xipji e Jesús:

—Nu c'ü o s'iya, ngue c'ü o juentse o mbös'ü.

Nuc'ua e Jesús o xipji:

—Mague, y xo rí tsjague a cjanu.

Jesús en la casa de Marta y María

³⁸ E Jesús mi pöji c'o o discípulo. O zät'äji c'ua cja 'na jñiñi. Mi bübü nu 'naja ndixü c'ü o mbitaji e Jesús ro ma cja o ngümü. C'e ndixü mi chjü e Marta. ³⁹ E Marta mi 'ñeje 'naja o cjüjuë c'ü mi chjü e María. E María mi

junrú cja o ngua e Jesús, mi ätpä o jña. ⁴⁰ Pero e Marta me ma jñünt'ü c'o ma cja'a, ma ät'ä o jñönü. Nuc'ua o ma xipji e Jesús:

—Nu'tsc'e in Jmuts'ügö, ¿cjo dya in cjanü nguënda nu mi tsjjuë? O jyëzguitsjé rá ät'ätsjégö texe o jñönü. Xipjigue ra mböxcü.

⁴¹ O ndünrú c'ua e Jesús o xipji:

—Marta, ¿jenga in mangue a cjanu? Me in jñünt'ügue c'o na cague. ⁴² C'ü xenda ni muvi rí tsjague, ngue c'ü na cja dya e María ätcä in ñhagö. Nguec'ua na jo ra sido ra mimi ra dyätcägö in jña.

Jesús y la oración

11 'Na nu pa, e Jesús mi ötü Mizhocjimi. Nu 'ma o nguarü, o mama c'ua 'naja c'o o discípulo o xipji:

—Nu'tsc'e in Jmuts'ügöjme, e Juan mi jíchi c'o o discípulo ja rvá dyötüji Mizhocjimi. Nu'tsc'e, xo rí jítscöjme ja rga ötcöjme Mizhocjimi.

² O ndünrú c'ua e Jesús o xipji:

—'Ma rí dyötqueji Mizhocjimi, rí xipjiji a cjava: Mi Tatats'ügöjme, je in bübü a jens'e, rí pjöxcüjme nutscöjme rí cãrãjme cja ne xoñijömmü, ngue c'ua rá süc'üjme ja c'o nzi ga züc'ü c'o cãrã a jens'e.

Xo rí pjöxcüjme ngue c'ua dya ra mezhe ra zädä c'ü rá ä'tc'öjme ja c'o nzi ga dyä'tc'ä c'o cãrã a jens'e. Na ngue ngue'tsc'e in mandague.

Xo rí ö'tc'öjme rá cjaime c'ua ja nzi gui ñegue.

³ Dyacöjme dya o xëdyi c'o rá sigöjme ne pa dya.

⁴ Perdonaozögöjme c'o na s'o c'o rí cjaime.

Na ngue rí perdonaogöjme 'ma cjo c'o pje cjacüjme. Dya rí jyëzgue ra ndöcöjme c'ü dya jo. Pjöxcüjme ngue c'ua dya rá cjaime c'o na s'o.

Je rga cjanu rgui dyötüji Mizhocjimi.

⁵ O sido o ña c'ua e Jesús o xipji:

—'Ma va säjä 'naja c'ü in jogueji c'ü ndexömmü va 'ñe zenguats'üji, 'ma ojtjo pje rí unngueji c'ü ra zi c'ü, nuc'ua in pöcjeji cja 'naja in dyocjeji in pa xipjiji:

"Nu'tsc'e rí jogövi, rvá ne ö'tc'ü 'na favor rí pesque jñi tjömëch'i, na ngue cja säjä cja in nzungö 'naja c'ü rí jogöbe, c'ü vi 'ñeje na jë. Ojtjo pje rá unügö c'ü ra zi", in embeji. ⁷ Ra ndünrú c'ü bübü a mbo: "¿Jenga va 'ñe molestaozö? Ya ró tranca na jo ne ngoxtji. Ya rrü ñgöjme yo in ch'igö cja pjinguã. Dya sö rá nanga rá da'c'ü c'ü in pesque", ra 'ñents'eji c'ü. ⁸ Zö ra xi'ts'iji a cjanu, pero sido in ötüji. Zö ngue in dyocjeji c'ü, pero dya ra dya'c'üji. Pero rí mangö ra dya' c'üji 'ma rí sido rí dyötüji favor. Na ngue ra xicha ra pe'sc'eji c'ü.

⁹ Nguec'ua rí xi'tsc'öji, sido rí dyötqueji Mizhocjimi ra dya'c'üji. Sido rí ma't'üji Mizhocjimi ra dyä'tc'ëji c'ü in ötüji. ¹⁰ Na ngue texe c'o ra dyörü, ra ch'unü c'o. Y texe c'o ra jyodü, ra chöt'ü c'o. Y texe c'o ra mapjü, ra dyätäji c'o.

¹¹ 'Nu'tsc'eji in 'ñecjeji in ch'igueji, 'ma ra ëjë cja in jmiji in ch'igueji ra dyö'tc'üji 'na tjömëch'i, ¿cjo rí unügueji 'na ndojo? Iyö, dya sö. O 'ma ra dyö'tc'üji 'na jmö, ¿cjo rí unügueji 'na c'ijmi? Iyö, dya xo sö. ¹² O 'ma ra dyö'tc'üji 'na blanquillo, ¿cjo rí unügueji 'na alacrán? Iyö. ¹³ Maco in nteji in cjai c'o na s'o, pero in pjëchi rí

unüji c'o na jo yo in ch'igüejji. Nguec'ua ixtí jñunt'ü in mü'büji, mi Tataji c'ü bübü a jens'e ra dya'c'üji o Espíritu c'ü ra é bübü a mbo in mü'büji 'ma rí dyötqueji; 'ñe texe c'o ni jyodüts'üji, eñe e Jesús va xipji c'o o discípulo.

Acusan a Jesús de tener el poder del demonio

¹⁴ E Jesús o chjéji 'na bëzo c'ü vi zürü o s'ondajma c'ü dya jo. C'e s'ondajma mi c'apü ra ngone c'e bëzo. Nuc'ua e Jesús cjanu o pjongü c'ua c'e s'ondajma cja c'e bëzo. 'Ma mü o mbedye c'e s'ondajma, ixco ña c'ua c'e bëzo. Nguec'ua c'o nte me co nguifñiji cjanu o mamaji:

—Nunca rí jandaji a cjanu.

¹⁵ Anguezeji bübü c'o mi mama:

—C'ü unü o poder ne bëzo ra pjongü o s'ondajma c'ü dya jo, nguetsjé e Beelzebú c'ü dya jo, c'ü manda cja c'o s'ondajma, eñeji.

¹⁶ Bübü c'o o mama:

—'Ma vi 'ñecje cja Mizhocjimi, rí tsjague 'na señal c'ü me na nojo c'ü rá jandagöjme.

¹⁷ E Jesús mi pärä c'o mi cijññiji; nguec'ua va xipjiji c'ua:

—Cja 'na ndajñiñi c'ü ra chütsjéji, ra chjorü 'ma c'o ri cãrä nu. Texe o ndajñiñi 'ñe texe o ngumü, 'ma ra pötca chütsjé c'o ri cãrä nu, ra chjorüji 'ma. ¹⁸ Xo 'ñetjo e Satanás 'ma ro pjongü c'o o s'ondajmatsjé, ¿ja rvá sô xe ro manda 'ma c'ü? ¹⁹ ¿Jenga in xitscöji ngue e Beelzebú c'ü dya jo c'ü o dyacö ne poder nu rgá pjongü yo o s'ondajma? Maco c'o in dyocjeji xo pjongüji yo. Ixi 'ñetsetjo c'ü in cijññiji na s'o. ²⁰ Rí xi'tsc'öji o dyacü Mizhocjimi o poder, nguec'ua rgá pjongö yo. Nguec'ua rí jñunt'ü in mü'büji c'ü na cjuana ya säjä a ndetsc'ejji nu c'ü o 'ñeme Mizhocjimi ra manda.

²¹ 'Naja bëzo c'ü na zëzhi, 'ma jün o arjma c'o na jo, nu'ma, pjörü na jo o ngumü. A cjanu, dya c'ó sô c'ó ra 'ñe pönbü c'o pës'i. ²² Pero 'ma ra ëjë 'naja c'ü xenda na zëzhi, ra ndöpü c'ü ngue o cjaja c'e ngumü, ra jñünbü c'o o arjma c'o mi confiao ro mbös'ü. Y ra ndunbü c'o ri pës'i cja c'e ngumü ra jyanbü c'ua c'o o dyoji. Je xo ga cjanu, nutscö xenda na zëtscö que na ngue e Satanás c'ü dya jo; nguec'ua sözgö rá pjongü dya c'o o s'ondajma.

²³ C'o dya tengue co nuzgö, chjëntjui c'ü ri nugü na ü c'o. C'o dya ra xipji yo nte ra creozüji, chjëntjui c'ü ri c'a's'üji yo nte ngue c'ua dya xo ra creozüji.

El espíritu malo que vuelve

²⁴ 'Na s'ondajma 'ma ra mbedye cja 'na nte, ra nzhodü c'ua ja na dyodü, ra jyodü c'ua ja ra söya pero dya ra chöt'ü. Nguec'ua ra mama c'e s'ondajma: "Rá nzhogü rá magö nu ja mi bünc'ö, nu ja ró pedyegö", ra 'ñeñe. ²⁵ Nuc'ua 'ma ra zät'ä nu, ra chöt'ü c'ü rguí baxü y ya xo rguí jocüji na jo, pero dya c'ó ri bübü. ²⁶ Nuc'ua ra ma c'ua c'e s'ondajma xe ra ma siji xe siete c'o nu mis'ondajmaji c'o xenda na s'o que na ngue angueze;

ra 'ñe cjogüji cja o mü'bü c'e bëzo, ra mimiji nu. Nuc'ua xenda ra sufre c'e nte c'ü, que na ngue 'ma ot'ü. Na ngue xenda ra manda c'ü dya jo.

La felicidad verdadera

²⁷ 'Ma mi mama e Jesús c'o jña, o mapjü c'ua 'na ndixü c'ü mi bübü a nde c'o nte, o xipji e Jesús:

—Me na jo va unü Mizhocjimi c'ü in nanague; o unü o muxc'ügue 'ñe o jö'tc'ü. Mizhocjimi ra intsjimi na puncjü c'ü.

²⁸ O ndünrú c'ua e Jesús o xipji c'ua:

—C'o ra intsjimi Mizhocjimi, ngueje c'o ra dyärä o jña Mizhocjimi 'ñe ra tsjaji ja c'o nzi ga mama.

La gente mala pide una señal milagrosa

²⁹ Nuc'ua 'ma xe ma jmurü c'o nte nu ja mi bübü e Jesús, o xipjiji c'ua:

—Yo nte yo cãrä yo cjé dya, na s'oji. Nguec'ua ga dyörüji c'ü pje ra jñandaji, ngue c'ua ra mbäräji pje pjëtscö. Pero dya ra ch'unüji c'ü ra jñandaji. ³⁰ 'Ma mü o ma e Jonás a Nínive o ma zopjü c'o nte, o creo c'o nte na ngue e Jonás vi mbedye cja o ne c'e trajmö nu ja ya vi dyo'o jñipa. Je xo rga cjazgö nu. Na ngue c'o ra tsjacüji 'ñe c'o rá cjagö, na puncjü yo nte yo cãrä yo cjé dya, ra 'ñejmezüji ra unüji ngüenda c'ü rvá ëcjö cja Mizhocjimi. Pero dya rá cjagö señal c'ü ra jñanda yo nte ja c'o nzi ga dyörüji. ³¹ C'e pa 'ma ra jñü ngüenda Mizhocjimi, ra bübü nu c'e ndixü c'ü mi manda a ma a Sur, xo 'ñejyo nte yo cãrä yo cjé dya. Nu c'e ndixü vi ëjë ndeze nu ja tjorü ne xoñijömmü, o'ñe dyärä c'o mi mama e Salomón na ngue mi pës'i na puncjü o pjeñe. Pero nu'tsc'ejji in cãräji yo cjé dya, dya in ne rí dyäräji; maco zo'c'üji dya nu 'naja nu xenda pës'i o pjeñe que na ngue e Salomón. Nguec'ua ra jñün'c'üji ngüenda rí sufrejji. ³² C'e pa 'ma ra jñü ngüenda Mizhocjimi, ra bübü nu c'o mi cãrä a Nínive, xo 'ñejyo nte yo cãrä yo cjé dya. E Jonás o ma a Nínive o ma zopjü c'o mi menzumü nu; nguec'ua va jyéziji c'o na s'o o nzhogüji cja Mizhocjimi. Pero nu'tsc'ejji in cãräji yo cjé dya, dya nzhogü in mü'büji, maco zo'c'üji dya nu 'naja nu xenda pjëzhi na nojo que na ngue e Jonás. Nguec'ua ra jñün'c'üji ngüenda Mizhocjimi rí sufrejji.

La lámpara del cuerpo

³³ 'Ma tjütüji 'na sivi, dya emeji nu ja tsjötü. Dya xo co'büji co 'na cja. Je ë's'ëji nu ja na ts'ijens'e, ngue c'ua ra sö ra jñanda c'o ri cjogü a mbo cja ngumü. ³⁴ C'ü rgá jandagöji, ngue in chöji. 'Ma na jo in chöji, rí jandaji na jo e jya's'ü. Pero 'ma s'odü in chöji, chjëntjui c'ü ri bübüji cja bëxömmü 'ma. Je xo ga cjatsc'ejji nu. 'Ma na jo in mü'büji, dya tsot'ü in chöji. Nguec'ua in unüji na jo ngüenda c'ü rvá ëcjö cja Mizhocjimi. Pero 'ma na s'o in mü'büji, iyö 'ma. ³⁵ Nguec'ua rí xi'tsc'öji rí pjötpügueji ngüenda rí jyéziji c'ü ra zi'ch'i in mü'bügieji o jya's'ü Mizhocjimi. 'Ma jiyö, ra bübüts'üji o bëxömmü. ³⁶ Pero 'ma rí unnc'ejji ngüenda c'o jña c'o rí xi'tsc'öji, 'ma rí jyéziji c'ü ra zi'ch'i in mün'c'ejji o jya's'ü Mizhocjimi, ra

bübüts'üji na puncjü o jya's'ü 'ma. A cjanu rí pärägueji na jo 'ma, cjó nguetscö, 'ñe rí pärägueji ja rgui minc'eji, eñe e Jesús.

Jesús acusa a los fariseos y a los maestros de la ley

³⁷ Nuc'ua 'ma mü o nguarü e Jesús o ña c'o jña, o ëjë c'ua 'naja c'o fariseo o 'ñe xipji e Jesús ro mëvi nu ngumü ro ma ziji o xëdyi. O mëvi c'ua. 'Ma o zät'ävi cja c'e ngumü o cjogüvi a mbo, o mimi e Jesús cja mexa.

³⁸ Nuc'ua c'e fariseo o jñanda c'ü dya go xindyë e Jesús ante c'ü ro zi o xëdyi. Nguet'ua va nguijñitsjé c'ua:

“¿Jenga dya go xindyë nu, maco je ga cjanu in chjürügöjme?” ³⁹ O mama c'ua e Jesús c'ín Jmugöji:

—Bübü o nte c'o pe'ch'e a xes'e o mojmü 'ñe o xalo, pero dya xibi na jo a mbo. Nguet'ua na s'o a mbo c'o mojmü 'ñe c'o xalo. Je xo ga cjatsc'eji nu nu'tsc'eji in fariseoji. In xindyëji in tjintsiji c'ü ni xes'ets'üji pero бүбү a mbo in mü'büji c'o na s'o; me in jodü ja rgui ts-japü in tsjacjeji c'o pës'i yo nin minteji. ⁴⁰ Nu'tsc'eji, dya in unnc'eji ngüenda ja ga cja. O ngambgagöji Mizhocjimi. Ne angueze c'ü dya nguextjo c'ü ni xes'ets'üji c'ü ra 'nin'tsc'iji; ne c'ü xo ra 'nin'tsc'iji in mü'büji. ⁴¹ Rí dyötüji Mizhocjimi ra ndin'tsc'iji in mü'büji. Nu'ma, dya cja cjó pje rí jñunbüji. Y rí unüji co texe in mü'büji c'o pje ni jy-odü. Nuc'ua rrã jo c'ü ni xes'ets'üji, xo 'ñe a mbo in mü'bügieji.

⁴² Nu'tsc'eji in fariseoji, in mbeñeji Mizhocjimi in unüji o xits'ajna 'ñe o lota 'ñe c'o 'ñaja pjín'ño c'o cja'a cja in juajmaji. Na jo rí tsjaji a cjanu, dya rí jyëziji. Pero juentsc'eji, ra castigaots'üji Mizhocjimi. Na ngue dya in cjaji ja c'o nzi ga ne Mizhocjimi, y dya in neji angueze co texe in mü'büji. Nujyo, ngueje yo xenda mi jyodü rvi tsjagueji yo.

⁴³ Nu'tsc'eji in fariseoji, juentsc'eji ra castigaots'üji Mizhocjimi. Na ngue 'ma in pöcjeji cja nintsjimi, me in juajnüji o lugar c'o xenda na jo nu ja rí mimiji. Me xo in neji c'ü ra mbë'sc'iji t'ecjañömü rgá zenguats'üji cja chöjmü.

⁴⁴ Ma dya jä'p'äji o panteón a xes'e nu ja t'ögü o añi-ma, yo nte nzhodüji a xes'e na ngue dya päräji cjo je t'ögü nu 'na añima. Nguet'ua mamaji contaminaoji. Je xo ga cjatsc'eji nu, nu'tsc'eji in xöpüteji 'ñetsc'eji in fariseoji. In cjapüji na jots'üji; nguec'ua yo nte nzhodüji co nu'tsc'eji. Pero dya päräji c'ü бүбү in mün'c'eji c'o na s'o. Nguet'ua xo ra s'odü o mü'büji. Nguet'ua juentsc'eji ra castigaots'üji Mizhocjimi, eñe e Jesús.

⁴⁵ O ndünrü c'ua 'naja c'o me mi pärã o ley Mizhocjimi, o xipji e Jesús:

—Xöpüte, c'ü vi xipjigüe yo fariseo, xo 'ñezgöjme xo i huénzhuigöjme.

⁴⁶ E Jesús o mama c'ua o xipji c'e bëzo:

—Nu'tsc'eji in päräji o ley Mizhocjimi, juentsc'eji xo ra castigaots'üji Mizhocjimi. Na ngue in xipjiji yo nte c'o ley c'o na s'ëzhi c'o dya s'o ra cumpleji. Chjëntjui c'ü ri ätc'eji o trapöj c'o ri tütüji, c'o me na jyü rgá nduns'üji. Pero dya in ne rí pasp'üji ne ri 'naja in ñidyëgueji.

⁴⁷ Juentsc'eji ra castigaots'üji Mizhocjimi. In jä'p'äji o panteón c'ua ja t'ögü c'o profeta. Nguet'ua c'o in mbox-

palegueji c'o o mbö't'ü c'o. ⁴⁸ C'o in mboxpalegueji o mbö't'üji c'o profeta; nu'tsc'eji in jä'p'äji o panteón c'ua ja t'ögü c'o profeta. A cjanu, ixí 'ñetse c'ü in mäji c'o vi tsja c'o in mboxpaleji.

⁴⁹ Mizhocjimi ix mi pärã c'ü ro zädä a cjanu; nguec'ua va mama: “Rá juajnügö o profeta 'ñe o apóstole ra zopjüji c'o nte. Bübü c'o ra mbö't'üji; бүбү c'o ra nu'uji na ü, ra tsjapüji ra sufreji.” ⁵⁰ Ndeze 'ma o jyas'ü ne xoñijöümü, ya mbö't'üji na puncjü o profeta. C'ü ot'ü o mbö't'üji, mi ngue e Abel. C'ü bëpja o mbö't'üji, ngue e Zacarías c'ü o mbö't'üji a tji cja c'e lugar c'ü na sjü, nu ja chäjui c'e arta nu ja päsp'äji o animale Mizhocjimi. Nu'tsc'eji in cäräji yo cjé dya, in cjiññiji ja c'o nzi ma nguijñi c'o in mboxpalegueji. Nguet'ua ra jñün'c'eji ngüenda Mizhocjimi c'ü xo ngue in s'ocügieji c'ü vi mbö't'üji ndeze e Abel hasta e Zacarías. Nu'tsc'eji in cäräji yo cjé dya, ngue'tsc'eji rí tsjöt'üji.

⁵² Mama o ley Mizhocjimi ra ëjë 'naja c'ü ra 'ñe salvats'üji. Zö in pärägueji na jo o ley, pero dya in unüji ngüenda c'ü nguetscö ró ëjë. C'o cja ni unütjo ts'ë ngüenda cjó nguetscö, nan'ño gui xipjiji c'o. Nguet'ua, dya xo päräji ja rgá s'o ra salvaji. Juentsc'eji, ra castigaots'üji Mizhocjimi.

⁵³ Ma o nguarü e Jesús o mama c'o jña, nuc'ua c'o xöpüte 'ñe c'o fariseo me go sjëyaji o dyönüji na puncjü o t'önü e Jesús. ⁵⁴ Me mi te'beji pje ro mama e Jesús, nza cja yo nte 'ma te'beji 'na animale ra zürüji. Mi te'beji, xa'ma pje c'o ro mama e Jesús nguec'ua ro s'o ro ngöt'üji cja c'o mero mi pjëzhi na nojo.

Jesús enseña contra la hipocresía

12 Ma jmurü na puncjü o nte cja jmi e Jesús; dya 'mãrã ja nzi mil mi cãrã. Mi pötma chütüji.

Nuc'ua o mbürü e Jesús o xipji c'o o discípulo:

—Pjötüpügieji na puncjü ngüenda c'ü dya rí tsjaji nza cja yo fariseo. Anguezeji cjapüji na joji, pero бүбү o mü'büji c'o na s'o, chjëntjui nza cja o cjüjnü 'ma ya ix-qui 'ma chjanbaji o cjüjnü c'o dya ixqui. ² Yo fariseo, zö cädäji c'o na s'o c'o cjaji 'ñe c'o cjiññiji, pero ra zädä 'ma ra jñetse c'o. Y zö cjaji para dya cjó ra mbãrã, pero ra zädä 'ma ra mbãrãji. ³ C'o jña c'o in ñatsjéji cja in nzumüji, ra zädä c'ü ra mbãrã texe yo cãrã cja in jñiñiji.

A quién se debe tener miedo

⁴ Nu'tsc'eji rí dyocjöji, dyäräji c'ü rá xi'tsc'öji. Dya rí sügieji yo nte. Zö ra mbö'tc'üji in cuerpoji, pero dya xe s'o pje xe ra tsja'c'üji. ⁵ Rá xi'tsc'öji dya, cjó ngue c'ü rí sügieji. Sügieji Mizhocjimi c'ü s'o ra mbö'tc'üji c'ü xo s'o ra pantc'aji a linfiernu. Já, ngue c'ü rí xi'tsc'öji rí sügieji c'ü.

⁶ Yo ts'ins'ü, maco ni muvitjo yeje centavo por tsi'ch'a, pero Mizhocjimi pjörü yo. ⁷ Xo 'ñe in ñixtegueji, zö dya ni muvi yo, pero Mizhocjimi pärã ja nzi s'ö'o yo. Mizhocjimi pjörü yo ts'ins'ü; xo ra mbö'c'ügieji. Na ngue xenda ni muvits'ügieji a jmi que na puncjü o ts'ins'ü. Nguet'ua dya rí sügieji pje ra tsja'c'üji yo nte.

Los que reconocen a Jesucristo delante de la gente

⁸ Rí xi'tsc'öji, nu c'ü ejmezü c'ü ra xipji yo nte c'ü rvá ěcjö cja Mizhocjimi, nutscö rá xipji c'o o anxe Mizhocjimi c'ü ngue ín ntegö c'ü. ⁹ Pero 'ma cjó c'o ra xipji yo nte c'ü dya ejmezü 'ñe dya päcägö, nu'ma, rá xipjigö c'o o anxe Mizhocjimi c'ü dya xo rí päragö c'e nte c'ü.

¹⁰ "Ma cjó c'o dya ra unü ngüenda c'ü rvá ěcjö cja Mizhocjimi; zö ra zangüji, pero ra sö ra perdonaoji c'o. 'Ma cjó c'o ra 'ñünbü o mü'bü o Espíritu Mizhocjimi nguec'ua ra mbärä c'e nte pje pjëtscö, pero 'ma dya ra 'ñejmezü, chjëntjui c'ü ro zadü o Espíritu Mizhocjimi. Nu'ma, dya ra perdonaoji 'ma c'ü.

¹¹ 'Nu'tsc'ëji in tenngueji co nutscö, ra zints'iji cja nintsjimi ra jñün'c'üji ngüenda c'o pje pjëzhi nu. O ra zints'iji cja o juesi, o c'o xenda pjëzhi na nojo. Pero dya rí tsjijñiji ja rgui chjünrüji, 'ñe pje rí mangueji. ¹² Na ngue o Espíritu Mizhocjimi ra mböxc'üji c'e ndajme c'ü, ra jí'ts'iji c'ü rgui jyodü rí mamaji.

El peligro de las riquezas

¹³ O ña c'ua 'naja c'o nte o xipji e Jesús:
—Xipjigue nín cjuarma rá jyadübe c'o o zogü c'ü mi tatagöbe.

¹⁴ O ndünrü c'ua e Jesús o xipji:
—Nu'tsc'ë in cjiñi c'o na s'o. Dya 'ñembguegö Mizhocjimi rá cjagö juesi rá jyan'c'üvi c'o o zogü nin tatavi.

¹⁵ O sido o ña e Jesús o xipji texe c'o nte:
—Pjötüpügueji na puncjü ngüenda c'ü dya rí jyodüji ja rgui pë's'iji na puncjü o merio. Dya xo rí jyodüji ja rgui chjëji na puncjü o juajma, ni xo ri ngue o animale rí tsäji na puncjü. Zö ri pë's'i 'na nte na puncjü, pero dya ngue c'ü na cjuana rguí mäjä o mü'bü c'e nte.

¹⁶ Cjanu o xipjiji 'na ejemplo c'o nte, o mama:
—Mi bübü 'na bëzo c'ü mi pë's'i na puncjü. C'o o juajma o unü na puncjü o ndëxü. ¹⁷ Nguec'ua va mamatsjë c'ua: "¿Pje xe rá cjagö? Na ngue ojtjo ja xe rá üt'ü yo ndëxü, na ngue ya nizhi cja yo ín ch'ujmü." ¹⁸ O mama c'ua: "C'ü rá cja'a, rá mandagö ra yätcäji yo ín ch'ujmü, cja rrü jyäpcäji c'o xenda rrä nojo. Nguec'ua je rá üt'ügö texe nu c'o ín nzhëxü 'ñe texe c'o rí pë'sc'ö. ¹⁹ Rí pë'sc'ö na puncjü dya; ra mezhe na puncjü o cjë. Rá söyagö dya. Rá mägö dya, rga sigö o xëdyi, y pje c'o nde rá sigö", eñe. ²⁰ O mama c'ua Mizhocjimi o xipji c'e bëzo: "Nu'tsc'ë in cjiñigue na s'o. Ixtí chügue dya ne xömü. Me i jyodü ja vi pë'sc'ë na puncjü, pero dya ra sö rí chünügue yo", eñe Mizhocjimi va xipji c'e bëzo.

²¹ O sido o ña e Jesús o xipji c'o nte:
—C'ua ja va tsjapü Mizhocjimi c'e bëzo, je xo rga cjanu rgá tsjapü texe c'o ra jyodü ja rgá mbë's'i na puncjü, y dya ra jyodüji Mizhocjimi para ra ch'unüji c'ü na cjuana ni muvi.

Dios cuida a sus hijos

²² E Jesús o xipji c'ua c'o o discípulo:

—Nguec'ua rí xi'tsc'öji, dya rí tsjijñiji ja rgui chöt'üji c'ü rí siji. Dya xo rí tsjijñigueji c'ü pje rí jyeji. ²³ Mizhocjimi o ngampc'aji va. Nadya, zcjo dya xo ra dya'c'üji c'ü rí siji, 'ñe c'ü rí jyegueji? ²⁴ Tsijñiji yo s'ü. Dya podüji o ndëxü, dya xo tagüji, dya pje xo üt'üji cja t'ujmü. Maco Mizhocjimi 'huiñi yo. Nu'tsc'ëji, xenda ni muvits'ügueji que na ngue yo s'ü. Nguec'ua, zcjo dya xo ra 'huintsc'ëji Mizhocjimi? ²⁵ Dya cjó bübüts'ëji c'ü sö ra chäcä 'naja nde metro c'ü xe rrä ndä. ²⁶ Maco dya sö rí chäcäji 'na nde metro c'ü xe rrä ndäts'üji, zjenga in cjiñiji ja rgui chöt'üji c'ü pje rí sigueji 'ñe c'ü pje rí jyeji?

²⁷ 'Unüji ngüenda ja ga te yo lirio. Dya pëpjiji, dya xo jench'ëji o tjüjmü para ra dyät'äji o bituji. Pero me na zö yo. E Salomón mi pjëzhi na nojo, mi je o bitu c'o me ma zö. Pero xenda na zö yo lirio. ²⁸ Yo pjiniñi cja'a cja juajma, pero ra xörü münü ra ngant'aji cja hornu ra ndüt'üji yo; maco Mizhocjimi unü c'ü na zö o ndäjnä yo. Natsc'ëji, zcjo dya xo ra dya'c'üji Mizhocjimi c'ü rí jyegueji? Nguec'ua, zjenga dya in junt'ü in mü'büji c'ü ra dya'c'üji Mizhocjimi c'o ni jyodüts'üji? ²⁹ Nguec'ua, dya me rí tsjijñiji ja rgui chöt'üji c'ü pje rí siji. ³⁰ Na ngue yo dya pärä Mizhocjimi ngueje yo me jodü ga cjanu yo. Pero nu'tsc'ëji in 'ñecjeji c'ü nin Tataji c'ü bübü a jens'e c'ü pärä c'ü nde ni jyodüts'üji texe yo. ³¹ Nu'tsc'ëji ot'ü rí jyodüji ja rgui tsjaji ja c'o nzi ga mandats'üji Mizhocjimi, na ngue in Jmugueji c'ü. Nu 'ma rí tsjaji a cjanu, texe yo, nde ra dya'c'üji yo.

Riqueza en el cielo

³² In chjëntcjeji nza cja o ndëncjürü. Y ja nzitjots'üji. Pero dya rí sügueji. Na ngue c'ü ín Tatagöji ne ra dya'c'üji c'ü rgui bübütjoji co angueze nu ja manda, na ngue o ntets'üji dya. ³³ Pöji c'o in pë's'iji 'ñe rí unüji c'o pje ni jyodü. 'Ma rí pë's'itjogueji in merioji, 'na ra ë o mbë ra 'ñe pönc'üji. O 'ma jiyö, ra s'odü c'o. Pero 'ma rí unügueji c'o pje ni jyodü, rí pë'sc'ëji 'ma a jens'e c'o na cjuana ni muvi c'o dya ra s'odü. Nujnu, dya sät'ä o mbë ra pönc'üji c'o. Dya xo bübü o dyoxü ra tsjapü ra dya c'o. ³⁴ Nu 'ma rí pë's'igueji na puncjü cja ne xoñijömmü, je rgui mäcjeji 'ma c'o ri pë's'iji cja ne xoñijömmü. Pero 'ma ra bë'sc'ëji na puncjü a jens'e, je rgui mäcjeji 'ma c'o ri pë's'iji a jens'e.

Hay que estar preparados

³⁵ "Ma ra ma 'na bëzo cja chjüntü, c'o o mbëpji ra nde'beji hasta 'ma cja ra nzhögü. Ra xa'maji na jo, y ra ndütüji o sivi. Ra nde'beji ngue c'ua 'ma ra nzhögü c'ü nu lamuji ra ma't'ü cja ngoxtji, jo rrü xopcüji ra cjögü c'ua a mbo. Je xo rgui tsjagueji a cjanu rí chepqueji, na ngue rá ěcjö na yeje. ³⁷ 'Ma ra nzhögü c'e lamu, 'ma ra chöt'ü rrä te'betjo c'o mbëpji, ra tsja c'e lamu ra mäpä c'o mbëpji. Na cjuana c'ü rí xi'tsc'öji, c'e lamu ra xipji c'o mbëpji ra mimiji cja mexa. Nuc'ua ra ts'o's'ü c'ü mi tējē ra 'huiñi c'o mbëpji. ³⁸ Zö ya rguí ndëxömmü 'ma ra säjä c'e lamu, o zö ya rguí 'ñetsajömmü, pero ni jyodü c'o mbëpji ra nde'beji, dya ra tji. 'Ma ra 'ñe chöt'ü c'e lamu c'ü rrä te'betjo c'o mbëpji, ra tsja c'e lamu me ra mäpä

c'o. ³⁹ 'Na bëzo c'ü ri xo'tp'üji o ngumü, nu 'ma ro mbārã pje ma ndajme c'ü ro ëjë c'e mbë, dya ro jji, ro nde'betjo, dya ro jyëzi ro xo'tp'ü c'ü nu ngumü. ⁴⁰ Je xo rga cjatsc'ëji nu rí pjötpüji ngüenda, na ngue nutscö rá ëcjö na yeje cja Mizhocjimi c'e ndajme c'ü dya ri tepcöji.

El siervo fiel y el siervo infiel

⁴¹ Nuc'ua e Pedro o xipji e Jesús:

—Nu'tsc'e ín Jmuts'ügöjme. C'o jña c'o cja i mangue, çcjo nguetscöjme i xitscöjme c'o, o ngue texe yo nte?

⁴² O ndünrö c'ua e Jesús c'ín Jmugöji:

—Para rí pärãgueji, rá xi'tsc'öji 'na ejemplo. 'Na lamu 'ñeje 'na mbëpji c'ü manda cja c'o nu mimbëpji. 'Ma cjaçuana c'e mbëpji, 'ñe 'ma pärã ra pëpji na jo, ra tsja c'e lamu ra xipji c'e mbëpji ra 'huinbi c'o nu mimbëpji 'ma nzi ga zant'aji. Ra ma c'ua c'e lamu. ⁴³ Nuc'ua 'ma ra nzhogü c'e lamu, 'ma ra 'ñe chöt'ü c'e mbëpji rrã cja'a c'o vi xipji, me ra mähä 'ma c'e mbëpji. ⁴⁴ Na cjuana c'ü rí xi'tsc'öji, c'e lamu ra unü c'e mbëpji c'ü ra mbötpü texe c'o ri pës'i c'e lamu. ⁴⁵ Pero 'ma ri s'ombëpji c'e mbëpji, 'ñe ra mamatsjë: "C'ín lamugö ra mezhtjo c'ü", ra 'ñeñe, 'ñe 'ma ra yabü c'o nu mimbëpji zö bëzo zö ndixü, 'ñe me ra zi o xëdyi 'ñe ra zi c'o rguí tñ, nu'ua, ra ëjë c'ü o lamu c'e pa c'ü dya ri te'be, 'ñe c'e ndajme c'ü dya ri pärã. Nuc'ua c'e lamu ra manda ra jyüt'üji na puncjü co chirrio c'e mbëpji, cja rrü pant'aji c'ua ja rva cã c'o vi tsja na s'o.

⁴⁷ C'o mbëpji c'o pärã c'o ne c'o nu lamu, pero 'ma dya cja c'o, ni xo ri te'beji ra nzhogü c'o nu lamu, ra jyüt'üji na puncjü 'ma c'o. ⁴⁸ Bübü o mbëpji c'o dya nda pëpji na jo, na ngue dya nda pärãji pje pjëzhi c'ü ne c'o nu lamu. Anguezeji mercedo xo ra jyüt'üji co chirrio. Pero dya nda ra jyüt'üji, na ngue dya nda pärãji c'o ne c'o nu lamu. Nu c'o ch'unü ra mbārã c'o ne Mizhocjimi ra tsjaji, ni jyodü ra tsjaji c'o. Nu c'o xenda ch'unü ra mbārã, ngue c'o ni jyodü xenda ra tsjaji. 'Ma jiyö, xenda ra castigaaji 'ma c'o.

Jesús es causa de división

⁴⁹ 'Na ngue c'ü rvã ëcjö cja ne xoñijömmü, ra zädä 'ma ra bübü o chü cja ne xoñijömmü. Rí negö c'ü ya ri sädä. ⁵⁰ Pero ni jyodü ot'ü rá sufregö na puncjü. Me rí cji-jñigö; me rí negö c'ü ya rva sufregö. ⁵¹ In pëzhgueji rvã ëcjö cja ne xoñijömmü ngue c'ua dya cja ra chü yo nte. Pero dya ngue c'ü rvã ëcjö c'ü. Na ngue c'ü rvã ëcjö, ra bübü o chü cja yo nte. ⁵² Ndeze nudya, ra bübü o chü. Cja 'na ngumü c'ü ri cãrã tsi'ch'a o nte, jñi c'o ra nu'u na ü c'o yeje, na ngue c'ü ri ätcävi ín jña. O 'ma jiyö, yeje c'o ra nu'u na ü c'o jñi. ⁵³ 'Na bëzo ra nu'u na ü c'ü nu t'i; o c'e t'i ra nu'u na ü c'ü nu tata. 'Na ndixü ra nu'u na ü c'ü o xunt'i; o c'e xunt'i ra nu'u na ü c'ü nu nana. 'Na ndixü ra nu'u na ü c'ü nu cjö'ö; o c'e cjö'ö ra nu'u na ü c'ü nu cö'ö.

Las señales de los tiempos

⁵⁴ E Jesús o sido o ña, o xipji c'ua c'o discípulo 'ñe c'o 'ñaja nte:

—'Ma in jandaji 'na trangömmü va cjins'i, ix in mangueji c'ua: "Ra 'ñeje o dyebe", in eñeji. Y ra 'ñeje. ⁵⁵ 'Ma in unüji ngüenda vü'ü c'e ndajma c'ü je ni 'ñeje a ma a Sur, in mamaji c'ü me rrã pa. Y me rrã pa. ⁵⁶ In unüji ngüenda ja ga 'ñetse a jens'e ngue c'ua in pärãji ja ga cja yo jopa 'ñe yo ra 'ñeje o dyebe. Maco ya i dyäräji na puncjü c'o rvi pärãgueji c'ü rvã ëcjö cja Mizhocjimi, çjenga dya in ejmezüji?

Procura ponerte en paz con tu enemigo

⁵⁷ 'Nguec'ua rí önnc'üji, çjenga dya in cja cja c'o nzi ga ne Mizhocjimi? ⁵⁸ 'Na nte c'ü pje vi tsjapü c'ü 'na nte, 'ma ra zidyji cja juesi, 'ma cja ri pëtjovi cja 'ñiji, na jo ra zopjü c'e nte c'ü pje vi tsjapü, ra ñavi ja rgá reglavi. 'Ma jiyö, ra zidyji cja c'e juesi. Nuc'ua c'e juesi ra nzhö'ö cja c'e mböpjörü. Y c'e mböpjörü ra pant'a a pjörü c'ü. ⁵⁹ Dya ra mbedye nu, hasta 'ma cja ra ngöt'ü texe c'o tñ. Je xo rga cjatsc'ëji nu, 'ma dya rí dyöt'üji Mizhocjimi ra perdonaots'üji c'o na s'o c'o in tunpüji, nu'ma, ra castigaots'üji 'ma c'ü.

Importancia de un cambio de actitud

13 Mi cãrã nu c'o cja vi säjä. Nuc'ua cjanu o ñaji c'ua o xipji e Jesús ja va bö't'ü ja nzi nte c'o mi menzumü a Galilea. Nuc'o, vi möji cja c'e templo o ma unüji c'o o animaleji ro mbäsp'aji Mizhocjimi. Nuc'ua e Pilato o manda c'o o tropa o ma mbö't'üji c'o nte. ² O ndünrö c'ua e Jesús o xipji:

—C'o nte c'o o mbö't'üji, in pëzhgueji c'ü xenda mi cja c'o na s'o c'o, que na ngue c'o 'ñaja o menzumüji, nguec'ua va mbö't'üji c'o. ³ Pero rí xi'tsc'öji, dya je ga cjanu. Xo 'ñetsc'ëji xo rí chügueji, 'ma dya rí jyëziji c'o na s'o, 'ma dya ra nzhogü in mü'büji cja Mizhocjimi. ⁴ In mbeñeji ja va tunü c'e torre c'ü xiji Siloé. O ndibi c'o nte, o ndüji dieciochoji. In pëzhgueji c'ü xenda mi cja c'o na s'o c'o, que na ngue c'o 'ñaja c'o cãrã a Jerusalén. ⁵ Pero rí xi'tsc'öji, dya je ga cjanu. Xo 'ñetsc'ëji xo rí chügueji 'ma dya rí jyëziji c'o na s'o, 'ma dya ra nzhogü in mü'büji cja Mizhocjimi.

El ejemplo de la higuera sin fruto

⁶ O sido o ña e Jesús o xipji 'na ejemplo, o mama: —Mi bübü 'na bëzo c'ü mi pës'i 'na huerta c'ü mi cja o uva. Nujnu, xo vi 'ñench'e nu 'na fruta c'ü ni chjü higo. 'Na nu pa, o ëjë c'e bëzo cja c'e huerta ro ë nu'u cjo mi quis'i o higo. Pero dya pje chöt'ü. ⁷ Nuc'ua cjanu o xipji c'ü o mbëpji c'ü mi pjörü c'o uva: "Ya sö jñi cjë c'ü rvã ë nu'u ne higo cjo quis'i, pero dya pje ri töt'ü. Ixtí dyëch'i. 'Ma jiyö, bëzhitjo tiempo ja 'ne'e." ⁸ Nuc'ua o ndünrö c'e mbëpji o mama: "Nu'tsc'e ín lamuts'ügö, rí ö'tc'ügö xe rí jyëzi ne cjë dya nu, ndezc'e rá tsötpügö e jömmü y xo rá jä'tp'ä o lama. ⁹ Nu 'ma ra nguis'i, dya rá ëch'iji 'ma. Nu 'ma jiyö, rá ëch'igö ja nzi gui xitsi."

Jesús sana en día de descanso a una mujer jorobada

¹⁰ 'Na nu pa c'ü mi söyaji, o ma e Jesús cja 'na nintsjimi. O ma xöpü c'o nte. ¹¹ Mi bübü nu 'na ndixü c'ü mi sö'dyë. Ya vi mezhe dieciocho cjë vi zürü 'naja o s'ondajma e Satanás c'ü dya jo, mi cja pü ra zö'dyë mi mocü ma nzhodü. Dya mi sö ro xos'ü o xütjü ro böbü derecho. ¹² E Jesús 'ma mü o jñanda c'e ndixü o ma't'ü o xipji:

—Chjä'dä a 'ñecjua.

Cjanu o xipji:

—Süngü, ra c'ueñe dya c'ü in sögue na ü, embe.

¹³ Cjanu o 'ñe's'e o dyë cja c'e ndixü. Nuc'ua c'e ndixü cjanu o xos'ü o xütjü o böbü derecho. Cjanu o unü 'na pöjö Mizhocjimi o mama:

—Me na jo Mizhocjimi o tsjacü o ndixqui.

¹⁴ C'ü mi xo'ñi cja c'e nintsjimi, dya go ne a cjanu. Na ngue mi xabaro 'ma mü o jocü e Jesús c'e ndixü; mi ngue c'e pa 'ma mi söyaji. Go üdü c'e bëzo o xipji c'o nte:

—In päräji 'ñanto pa nu ngo c'ü ni jyodü rá pëpjiji. Ngue c'o pa c'o na jo rí 'ñeji ngue c'ua ra ndixc'i in nze-meji. Dya rí 'ñecjeji dya, na ngue ngueje ne pa nu rí söyaji, embeji c'o nte.

¹⁵ O ndünrü c'ua e Jesús c'ín Jmugöji o xipji c'e bëzo, 'ñe c'o mi dyoji:

—¿Jenga in mangueji na s'o c'o rí cja gë rí jocü c'o sö'dyë ne pa 'ma rí söyagöji? Maco nu'tsc'ejji in xäpcägueji c'o in nzhünüji 'ma xabaro, 'ñe c'o in burruji, cja rri ma unüji o ndeje. ¹⁶ Nujne ndixü nu, je mboxbëche cja e Abraham. Ya vi zürü c'ü dya jo, chjëntjui c'ü ro ndün't'ü o tjüjmü para dya ro nzhodü libre. Ya vi mezhe dieciocho cjë. Maco in xäpcägueji in animaleji, na ne ndixü, ¿cjo dya xo mi jyodü ro emegö libre nu?

¹⁷ C'o mi nu'u na ü e Jesús, 'ma mü o dyäräji c'o jña, o bëzhi o tseji c'ua, dya sö pje xe ro mamaji. Pero c'o 'ña-ja nte, me go mäji na ngue c'o me ma nojo c'o mi cja e Jesús, 'ñe c'o me ma zö.

El ejemplo de la semilla de mostaza

¹⁸ Xe go ña e Jesús o xipjiji:

—Rá xi'tsc'öji 'na jña ngue c'ua rí päräji ja ga manda Mizhocjimi. ¹⁹ C'ü ni manda Mizhocjimi, chjëntjui nza cja 'naja ndömortasa c'ü o jñü 'na bëzo, cjanu o ma ndujmü cja o juajma. Nuc'ü, o mbes'e o nocü, o chjëntjui 'naja za'a c'ü na ndä. O ëjë c'ua o s'ü o 'ñe dyät'ä o t'oxüji nu.

El ejemplo de la levadura

²⁰ Xo mama c'ua na yeje e Jesús:

—Rá xi'tsc'öji c'ü 'na jña ngue c'ua rí päräji ja ga manda Mizhocjimi. ²¹ C'ü ni manda Mizhocjimi, chjëntjui nza cja o ixcjüjnü c'ü o jñü 'naja ndixü o huanba jñi vola o jocjüjnü, hasta 'ma o ixqui texe c'e cjüjnü.

La puerta angosta

²² E Jesús sido mi mbeñe c'ü mi jyodü ro ma a Jerusalén. Pero mi sät'ä nzi 'na jñiñi, mi xöpü c'o nte.

²³ 'Na nte o dyönü e Jesús:

—Nu'tsc'e xöpüte, ¿cjo ja nzitjo c'o ra zät'ä nu ja bübü Mizhocjimi?

Nuc'ua e Jesús o ndünrü o xipji c'o nte:

²⁴ —Me rí jyodüji rí sät'äji nu ja manda Mizhocjimi. Na ngue c'ü rguí sätc'ejji nu, na s'ëzhi, chjëntjui c'ü ri cjogü 'na nte cja 'na ngoxtji c'ü me s'is'i. Rí xi'tsc'öji, na puncjü c'o ra jyodü ja rgá cjogüji, pero dya ra sö ra cjogüji. ²⁵ Nu c'ü o cjaja c'e ngumü, ra zädä 'ma ra ngot'ü c'e ngoxtji. 'Ma cja rí sät'äji 'ma ya rguí cjot'ü c'e ngoxtji, dya cja ra xocüts'üji. Zö rí bönc'ejji nu cja c'e ngoxtji rí püt'üji rí mamaji: "Nu'tsc'e in Jmuts'ügöjme, xocüzüme", rí 'ñembeji, pero dya ra xocüts'üji. C'ü ra tsja ra xi'ts'ijji: "Dya rí päc'öji, dya ngue in ntetsc'öji", ra 'ñents'eji c'ü. ²⁶ Nuc'ua rí xipcjeji: "Maco nutscöjme ró sigöji o xëdyi, 'ñe 'ma mi jizhigue cja c'o 'ñiji cja c'o in jñiñigöjme, xo ma bünc'öjme nu, mi äräjme." ²⁷ Ra ndünrü c'ua angueze ra xi'ts'ijji: "Ya ró xi'tsc'öji c'ü dya rí päc'öji. Nu'tsc'ejji i tsjaji c'o na s'o. C'ueñeji cja in jmigö in texeji." ²⁸ Nuc'ua me rí huëgueji y me ra nguünxt'ü in s'ibi rguí sufreji. Na ngue ri jandagueji e Abraham, 'ñe e Isaac 'ñe e Jacob 'ñe texe c'o profeta ri cäräji co Mizhocjimi nu ja ri manda, pero nu'tsc'ejji dya ra xocüts'üji. ²⁹ Ra ëjë na puncjü o nte, ra 'ñe ngäräji nu ja ri manda Mizhocjimi, me ra mäji cja o jmi. Rguí 'ñeji nu ja ni mbes'e e jyarü 'ñe nu ja ni nguibi. Xo rguí 'ñeji a ma a norte 'ñe a ma a sur. ³⁰ C'o cja pü cja na jo nguec'ua pëzhiji ra zät'äji nu ja manda Mizhocjimi, dya ra zät'ä c'o. C'o unü ngüenda c'ü dya ni muviji a jmi Mizhocjimi, ra zät'ä c'o.

Jesús llora sobre Jerusalén

³¹ C'e pa c'ü, o ëjë ja nzi o fariseo o 'ñe xipjiji e Jesús: —Pedye va rí mague. Na ngue ne ra mbö'tc'ü e Herodes c'ü manda va.

³² O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—Zö pës'i na puncjü o pjeñe e Herodes c'ü ne ra mbö'tcügö c'ü, pero möji ma xipjiji c'ü ni jyodü rá pjongü o s'ondajma e Satanás c'ü dya jo, Rá jocü c'o sö'dyë. Xipjigueji c'ü rá cja gë yo, hasta 'ma cja rá cjuatügö ne bëpji. ³³ Zö ne ra mbö'tcügö c'ü, pero rá sido rá cja gë ne bëpji hasta 'ma rá cjuatügö. Na ngue je ngueje a Jerusalén nu ja pöt'üji texe c'o ña o jña Mizhocjimi; dya ngue va. Nu'tsc'ejji rí riqueji a cjanu e Herodes.

³⁴ O sido o ña e Jesús o mama:

—Nu'tsc'ejji in menzumüji a Jerusalén, in pöt'üji c'o profeta 'ñe in pjat'üji o ndojo c'o juajnü Mizhocjimi ra zo'c'üji. Ró juen'tsc'öji na puncjü. Mi negö ro jmu'tc'üji c'ua ja nzi ga tsja'na ngöñi juis'i c'o o ts'ingöñi a mbo cja o juaja, pero dya xo i ñeji ri dyätcäji in jña. ³⁵ Dyäräji c'ü rá xi'tsc'öji. Xe järätjo a Jerusalén nu nin jñiñigueji, pero ya jyëts'ijji dya Mizhocjimi. Rí xi'tsc'öji, ndeze ne

ndajme dya, dya cja xe rí jñandgöji va hasta 'ma cja rí mamaji: "Me na jo nu va ëjë nu o 'ñeme Mizhocjimi ra manda", rí 'ñeñeji.

Jesús sana a un hombre con enfermedad de hinchazón

14 O ëjë 'na nu xabaro, e Jesús o ma cja o ngumü 'naja c'o fariseo c'ü mi xo'ñi cja 'naja nintsjimi, o ma ziji o xëdyi. C'o ma cã'ã nu, me mi jandaji e Jesús me mi äräji xa'ma ro mama o jña c'o dya mi jyodü. ² Nu a jmi e Jesús, mi bübü 'na bëzo c'ü mi sò'dyë, mi pjänt'ä texe o cuerpo. ³ Nuc'ua e Jesús o xipji c'o fariseo 'ñe c'o mi pãrã o ley Mizhocjimi:

—¿Pje mama o ley Mizhocjimi? ¿Cjo na jo rá jocüji yo sò'dyë 'ma xabaro? Maco ngue nu pa nu rí söyaji.

⁴ Anguezeji dya ndünrüji. Nuc'ua e Jesús o 'ñe's'e c'ua o dyë c'e bëzo c'ü mi pjänt'ä, o jocü cjanu o xipji:

—Ma dya in nzumü, embe.

⁵ Cjanu o xipji c'o fariseo:

—'Ma ri 'ñegueji 'na burru o 'na ts'inzhünü, nu 'ma ro zo'o cja 'na pozo, ro zo'o c'ü xabaro c'ü ngue 'ma rí söyaji, ¿cjo dya ri ma tsjünc'ejji c'ü?

⁶ Anguezeji dya mi pãrãji ja rvá ndünrüji.

Los invitados al casamiento

⁷ E Jesús o jñanda c'o nte c'o vi mbitaji ro ziji o xëdyi, me mi juajnüji c'o xenda na jo nu ja ro mimiji. Nguec'ua va mama e Jesús o xipjiji:

⁸ —'Ma cjó c'o ra mbitats'üji rí möji cja chjüntü, dya rí ma mimiji nu ja xenda na jo. 'Na ra ëjë 'naja c'ü vi mbitaji c'ü xenda ri pjëzhi na nojo que rá ngue'tsc'ejji.

⁹ Nuc'ua ra ëjë nu c'ü o mbitats'üji ra 'ñe xi'ts'ijji:

"Chjench'e xe rí mimi a ma c'ua. Na ngue nu ja in junrügüe, ra mimi ne bëzo", ra 'ñents'ejji. Nuc'ua ix 'na tsetjo rguí ma minc'ejji cja squina. ¹⁰ C'ü rí tsjagueji 'ma ra mbitats'üji, rí minc'ejji a squina, ngue c'ua 'ma ra säjä in jmigueji nu c'ü o mbitats'üji, xa'ma ra xi'ts'ijji:

"Nu'tsc'e rí jogövi na jo, je rguí 'ñe cjuã rí mimi nu ja xe na jo", ra 'ñents'ejji. Nuc'ua c'o rrü jü'ü cja mexa, ra unüji ngüenda c'ü me nets'ejji c'ü o mbitats'üji. ¹¹ C'ü ra tsjapütsjë na nojo, ra tsjapüji c'ü dya pje rguí muvi. C'ü ra unü ngüenda c'ü dya ni muvi, ra tsjapüji c'ü rguí muvi a jmi Mizhocjimi.

¹² O sido o ña e Jesús o xipji c'e bëzo c'ü vi mbita:

—'Ma in ät'ägüe 'na jñönü, in mbita c'o in negue, 'ñe c'o in cjuarma, 'ñe c'o 'ñaja in dyocjeji, 'ñe c'o bëxtjo in cãrãgueji c'o jün o t'opjü. Nuc'o, nguextjo c'o in mbitague c'o. Rí xi'tsc'ö c'ü dya cja rí tsjague a cjanu. Na ngue anguezeji xo ra mbitats'üji rí mague rí ma siji o xëdyi cja o ngumüji. A cjanu, ra ngö'tc'ütjoi c'ü vi mbitague anguezeji, pero dya ra ngö'tc'ü Mizhocjimi.

¹³ C'ü rí tsjague 'ma rí dyät'ä 'na jñönü, xo rí mbitague c'o pöbre c'o dya pje pë's'i, c'o ch'odyë 'ñe c'o me'dye 'ñe c'o ngorö. ¹⁴ 'Ma rí tsjague a cjanu, me rí mäjägue 'ma. Na ngue dya ra sò ra ngö'tc'üji ra mbitats'üji c'ua ja nzi vi mbitague anguezeji. Nguec'ua 'ma ra bübüjtjo

na yeje c'o vi tsja na jo, xo rí tegue ra ngö'tc'ü Mizhocjimi.

El ejemplo de la gran cena

¹⁵ 'Naja c'o mi junrü cja mexa, 'ma mü o dyärä c'o vi mama e Jesús, o xipji:

—Me ra mäjä c'o ra mbita Mizhocjimi ra ma ziji o xëdyi nu ja manda angueze.

¹⁶ O ndünrü c'ua e Jesús o xipji:

—Mi bübü 'na bëzo c'ü ro tsja 'na mbaxua ro dyät'ä o jñönü. Na puncjü o nte c'o o mbita. ¹⁷ Nuc'ua 'ma o zädä c'e hora 'ma ro ziji o xëdyi, c'e bëzo o xipji c'ü o mbëpji: "Mague cja c'o ró mbita, ma xipjiji ra ëji dya, na ngue ya jogü texe", eñe c'e bëzo. ¹⁸ Nuc'ua texeji o mbürü o mamaji ro perdonaoji na ngue dya mi sò ro möji. Nu ja ot'ü o zät'ä c'e mbëpji, o xipjiji a cjava: "Perdonaozü, dya sò rá ma sigö o xëdyi. Cja ró tömügö 'na juajma; ni jyodü rá ma nu'u." ¹⁹ C'ü 'naja o mama: "Perdonaozü, dya sò rá ma sigö o xëdyi. Cja ró tömügö tsi'ch'a yonda o nzhünü; ni jyodü rá ma nugö cjo na jo ga pëpji c'o." ²⁰ C'ü 'naja o mama: "Cja ró chjüntü, nguec'ua dya ra sò rá ma sigö o xëdyi." ²¹ Cjanu o nzhogütjo c'ua c'e mbëpji o ma xipji c'ü nu lamu c'o vi mama c'o vi mbita. Nuc'ua c'e lamu go sjëya c'ua o xipji c'ua c'ü o mbëpji: "Mague dya cja yo 'ñiji. Ja c'o rí chjëji c'o pöbre, rí sigue c'o. Rí sigue c'o ch'odyë 'ñe c'o me'dye 'ñe c'o ngorö", eñe. O ma c'ua c'e mbëpji.

²² Nuc'ua 'ma mü o nzhogü, o mama: "Nu'tsc'e in lamuts'ügö, ró cjägö ja c'o nzi vi xitsi ró ma sigö o nte. Pero xe jyadütjo cja nin nzungue." ²³ O ndünrü c'ua c'e lamu o xipji c'ü o mbëpji: "Pedyegue cja ne jñiñi, rí mague texe c'ua ja bübü o 'ñiji ja c'o cjogü o nte, rí sido rí xiqueji ra ëji, ngue c'ua ra ndüji cja in nzungö. ²⁴ Rí xi'tsc'ö, nu c'o ot'ü ró mbitagö ro ëjë, nuc'o, dya ra zi yo jñönü yo ró ät'ägö ne ri 'naja c'o", eñe.

Lo que cuesta seguir a Cristo

²⁵ Na puncjü o nte c'o mi pöji e Jesús. 'Na nu pa 'ma mi pöji cja 'ñiji, e Jesús o ñezhe c'ua o xipji c'o nte:

²⁶ —'Ma cjó c'o ne ra ndenngue co nuzgö, ni jyodü xenda ra nezegö que na ngue c'ü nu tata 'ñe c'ü nu nana. Ni jyodu xenda ra nezegö que na ngue c'ü nu su 'ñe c'o o t'i. Ni jyodü xenda ra nezegö que na ngue c'o nu cjuarma 'ñe c'o nu cjü. 'Ma jiyö, dya ra sò ra ndenngue co nuzgö. Ra tsja ja c'o nzi rgá negö; dya cja ra tsja ja c'o nzi ga netsjë. ²⁷ 'Ma cjó c'o ne ra ndenngue co nuzgö, ni jyodü ra bübü dispuesto ra sufrejji o ra ndüji. 'Ma jiyö, dya ra sò ra ndenngue co nuzgö. ²⁸ 'Ma cjó c'o ne ra jyäbä 'na ngumü, ni jyodü ot'ü ra tsja ngüenda, cjo ra zäs'ä c'ü rguí cjuatü c'e ngumü. ²⁹ 'Ma jiyö, 'ma ya rguí ngü'p'ü c'e cimientto, pero 'ma dya ri säs'ä c'ü rguí cjuatü c'e ngumü, texe c'o vi jñanda c'e bëzo mi jäbä o ngumü, ra ndenbeji rgá tsjapüji burla. ³⁰ Ra mamaji: "Ne bëzo o mbürü o jyäbä 'na ngumü, pero dya zäs'ä c'ü rví cjuatü", ra 'ñeñeji. ³¹ Xo rí tsji-jñigueji ja ga cja ga tsja yo rey. 'Na rey c'ü ëë diez mil c'o o tropa, dya ixta ma chüvi c'ü 'na rey c'ü va ëjë va

ēē veinte mil c'o o tropa. Ot'ü ra nguifñi cjo ra sō ra ndöpü c'o va ējē. ³² 'Ma ra unü ngüenda c'ü dya ra sō, ra ndājā c'ua c'o ra ma ndünrū c'e rey 'ñe c'o o tropa 'ma xe na jē va ētjoji, ra ma reglaji para dya ra chūji. ³³ Je xo ga cjatsc'ēji nu. Ante c'ü rí chenngueji co nuzgō, ni jyodü rí tsjijñiji na jo cjo sō rí sídoji. 'Ma dya in būbüji dispuesto rí sogūji texe c'o in pēs's'iji, dya ra sō rí chenngueji co nuzgō 'ma.

Cuando la sal deja de estar salada

³⁴ O sido o ña e Jesús o mama:

—Na jo o ðō. Pero 'ma ra bēzhi c'ü na ðxū, ŷja xe rgá sō xe ra ðxcü? ³⁵ Zō ra huanbaji o lama cja rrū jyā'tp'āji cja jōmü, pero dya cja rguí muvi. Nguec'ua ra mbozūji. Nu'tsc'ēji in ārāji yo jña, rí tsjapūji na puncjü ngüenda yo.

El ejemplo de la oveja perdida

15 Ma ējē cja e Jesús c'o mi cobra o contribución 'ñe c'o 'naja c'o mi nāntji mi cja c'o na s'o. Ma ēji ro ē dyārāji c'o mi mama e Jesús. ² Nguec'ua c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi 'ñe c'o fariseo, mi tsjojneji ma zo'būji e Jesús mi mamaji:

—Ne bēzo nu, me ne yo cja na s'o ra dyoji co angueze. Y me siji o xēdyi yo.

³ O mama c'ua e Jesús o xipjiji:

⁴ —'Ma ri tsāgueji 'na cien o ndēnchjürü, 'ma ri bēzhi 'naja, ri sogueji cja batjü c'o noventa y nueve, cja rrí mōji c'ua ri ma jyodūji c'e ndēnchjürü c'ü ri bēzhi. Ri jyodūji hasta 'ma cja ri chōt'ūji, zō ri 'natjo ndēnchjürü.

⁵ Nuc'ua 'ma ri chōt'ūji, me ri mājceji c'ua na puncjü, ri tsō's'ūji in jyōgueji. ⁶ Nuc'ua 'ma ri sājceji in nzumūji, ri ma xipjiji c'o in dyocjeji 'ñe c'o bēxtjo in cārāji: "Rí mbitats'ü rí ma cja in nzumü rá mājji. Na ngue ya ró tōt'ü c'ü in nzhēnchjürü c'ü rvá bēzhi", ri 'ñeñeji. ⁷ Rí xi'tsc'ōji, je xo ga cjatjonu 'ma ra nzhogü o mü'bü 'na nte c'ü vi tsja c'o na s'o, me ra mājji a jens'e. Xenda ra mājpañi c'e nte que rá ngue c'o noventa y nueve nte c'o cjañü cja na jo y dya unūji ngüenda c'ü ni jyodü ra nzhogü o mü'būji.

El ejemplo de la moneda perdida

⁸ "Na ndixü c'ü ri jün diez merio de plata, 'ma ro bēzhi 'naja, ro ndütü 'na sivi ro jyodü c'e merio. Ro paxü na jo cja c'e ngumü ro jyodü hasta 'ma cja ro chōt'ü. ⁹ Nuc'ua 'ma ro chōt'ü, ro xipji c'o o dyoji 'ñe c'o bēxtjo ri cārāji: "Rí mbitats'ü rí mague cja in nzumü rá mājji. Na ngue ya ró tōt'ü c'e merio c'ü rvá bēzhigō", ro 'ñeñe. ¹⁰ Rí xi'tsc'ōji, je xo ga cjatjonu 'ma ra nzhogü o mü'bü 'na nte c'ü vi tsja c'o na s'o, me ra mājji Mizhocjimi 'ñe c'o o anxe c'o cārā a jmi.

El ejemplo del hijo pródigo

¹¹ Xo mama c'ua:

—'Naja bēzo mi 'ñeje yeje t'i. ¹² Nu c'e t'i c'ü mi sēbi o ma cja c'ü nu tata, o ma xipji: "Mi tatats'ügō, dyacō c'ü toczü yo in pēs'c'e", embe. Nuc'ua c'e bēzo o jyadü

c'ua c'o mi pēs's'i o unü nza yeje c'o o t'i. ¹³ Dya mezhe c'ua pa, c'e t'i c'ü mi sēbi o jmutü texe c'o mi pēs's'i, cjanu o ma c'ua o zāt'ā cja 'na país c'ü ma jē. Nuc'ua o ndeze nu texe o merio va tsja c'o na s'o; dya mbörütsjē ja rvá mimi. ¹⁴ Nuc'ua 'ma mü o ndeze texe o merio, o ējē c'ua 'naja tjiimi cja c'e país. Nuc'ua c'e t'i mi ojtjo pje ro zi. ¹⁵ Cjanu o ma c'ua cja 'naja bēzo cja c'e país, o ma xipji: "¿Cjo dya in pēs's'i o bēpji rí dyacō?", eñe. C'e bēzo, dya mi ne ro unü o bēpji, pero c'e t'i sido mi örü. Nguec'ua c'e bēzo, zō dya mi ne, pero o unü o bēpji, o ndājā cja c'ü o hacienda ro ma ts'as'ü o cuchi. ¹⁶ C'e t'i, dya mi nijmi c'ü mi ch'unü ro zi. Nguec'ua me mi ne c'ü xo ro ch'unü c'o mi si c'o cuchi, ngue c'ua ro nijmi. Pero dya cjo mi unü. ¹⁷ O nzhogü o mü'bü c'ua c'o na s'o c'o vi tsja, o mama: "Mi tatagō tsājā na puncjü o mbēpji. Anguezeji poncjütjo c'ü siji; nutscō rí sufregō va o tjiimi. ¹⁸ Ixtá magō dya cja mi tata, rá ma xipji: Mi tatats'ügō, 'ma ró xōgō co nu'tsc'e, ró cja'c'ō c'o na s'o, 'ñe cja o jmi Mizhocjimi. ¹⁹ Dya ga jozgo c'ü xe rí xitsi in ch'izügō. Tsjacü rá cjañü 'naja in mbēpjiizügō, rá embe." ²⁰ Ixco ma c'ua cja c'ü nu tata.

"Ma xe ma jētjo ma ējē c'e t'i, c'e bēzo o jñanda c'ü o t'i. O juentse c'ua, o cjuan'di o ma ndünrū. Cjanu o ndaja, me go zü'tp'ü o jmi. ²¹ Nuc'ua c'e t'i o xipji: "Mi tatats'ügō, 'ma ró xōgō co nu'tsc'e, ró cja'c'ō c'o na s'o, 'ñe cja o jmi Mizhocjimi. Dya ga jozgo c'ü xe rí xitsi in ch'izügō." ²² Nuc'ua c'e bēzo o xipji c'o o mbēpji: "Ma tsāji c'e bitu c'e xenda na jo, rí jyecheji nu in ch'igō. Rí jñu'tp'ūji 'na anilio cja o dyē. Rí chin'chp'iji o dyatsi a ngua. ²³ Ma siji c'e ts'inzhünü c'ü na pi, pō't'ūji rá saji rá cjañi 'na mbaxua. ²⁴ Dya mi pārāgō ja vi ma'a nu in ch'igō. Mi pēzhgō 'na ya vi ndü. Pero ya nzhogütjo, būbü dya", eñe c'e bēzo va xipji c'o o mbēpji. O mbürü o tsjaji c'ua c'e mbaxua.

²⁵ 'C'e t'i c'ü mi nzhasē ma būbü'tjo cja juajma. Nuc'ua 'ma mü o nzhogü, 'ma ya mi ngue ro sājā cja c'e ngumü, o dyārā mi pjē'biji o bizhi 'ñe mi nemeji. ²⁶ O ma't'ü c'ua 'naja c'o mbēpji, cjanu o dyönü pje pjēzhi c'o mi cjañi. ²⁷ O ndünrū c'ua c'e mbēpji o xipji: "Ngue nin cjuarma c'ü ya nzhogü. O sājā na jo, dya pje tsja. Nguec'ua o manda nin tatague o mbō't'ūji c'e ts'inzhünü c'ü ma pi." ²⁸ Cjanu o üdü c'ua c'ü mi nzhasē, dya mi ne ro cjogü a mbo. O mbedye c'ua c'ü nu tata o xipji ro cjogü. ²⁹ O ndünrū c'ua c'e t'i o xipji c'ü nu tata: "Dyārā rá xi'ts'i. Nutscō na puncjü o cjē'ē c'o ya ró pē'pc'i na zēzhi nza cja 'ma ri nguetscō in mbēpji. Nu c'ü in mandazü, nde rí cjañü texe. Pero dya nunca in dacügō 'na animale c'ü rga mājōjme c'o rí pājōjme. Ni ri 'naja ts'ichivo ri dacügō. ³⁰ Pero 'ma o sājā dya nu in ch'igüe nu na s'o, i manda o mbō'tp'ūji c'e ts'inzhünü c'ü ma pi; maco o nde'tsc'e in meriogüe ma dyoji c'o ndixü c'o na s'o, c'o nde ga dyonpütjo o bēzo." ³¹ O ndünrū c'ua c'e bēzo o xipji c'ü nu t'i: "Nu'tsc'e in ch'itsc'ō, rí būbü'tjogōvi. Texe c'o in tsjagō, ngue in tsjague. ³² Dya mi pārāgō ja vi ma'a nu nin cjuarma; mi pēzhgō 'na ya vi ndü. Pero ya nzhogütjo, būbü dya. Nguec'ua rá cjañi na jo mbaxua rá mājji."

El ejemplo del mayordomo que abusó de confianza

16 E Jesús xo xipji c'o o discípulo:

—Mi bübü 'na bëzo c'ü mi rico c'ü mi 'ñeje 'na mbëpji c'ü mi pjötpü texe c'o mi pës'si c'ü nu lamu. C'e mbëpji mi s'onbü c'o mi pës'si c'ü o lamu. Nguéc'ua mi bübü c'o o ma cja c'e lamu o ma cösteji. ² Nuc'ua c'e lamu o zojnü c'ü o mbëpji. 'Ma mü o ëjë c'e mbëpji, o mama c'ua c'e lamu o xipji: “¿Jenga vi tsjacügö a cjanu yo rí ärägö? Mague ma chjënquigö c'o xiscömü c'o juns'ü ja nzi o merio c'ü tuncügö yo nte. Nuc'ua, dya cja xe rí pëpquigö”, eñe c'e lamu va xipji c'e bëzo.

³ Nuc'ua c'e mbëpji cjanu o ma c'ua o mamatsjë c'ua: “Nu c'ü ín lamugö ya ra pjongüzü c'ü dya cja rá pëpigö c'ü. ¿Ja rga czazgö dya? Dya zëtsi rá cjagö bëpji c'o na jyü, y dya sö rá örü pje rá sigö, na ngue rí tsegö. ⁴ Ya ró mbeñegö dya c'ü rá cjagö, ngue c'ua 'ma ra zädä c'ü dya cja rá pëpigö c'ín lamugö, ra recibidozü yo nte cja o ngumüji”, eñe. ⁵ Cjanu o zojnü c'ua texe c'o mi tunpü o merio c'ü nu lamu, cjanu o ñatsjëvi c'ua nzi 'naji. O mama c'e bëzo va dyönü c'ü ot'ü o säjä: “¿Ja nzi in tunpügüe c'ü ín lamugö?” ⁶ O mama c'ua c'e nte: “Rí tunpü 'na ciento barri o aceite.” O mama c'ua c'e mbëpji: “Bübü dya c'ua nin vale rí xüt'tü. Ixtí dyät'ä c'ü 'na vale rí jñu's'ütjo cincuenta, cja rrí jñu's'ü in chjügüe.”

⁷ Nuc'ua cja ndo nu ëjë c'ua c'ü ndo 'naja. Cjanu o mama c'e mbëpji o xipji: “¿Ja nzi in tügüe?” Angueze o mama: “Rí tunpü 'na ciento mape o ndëxü.” O mama c'ua c'e mbëpji: “Bübü dya c'ua nin vale rí xüt'tü. Ixtí dyät'ä c'ü 'na vale rí jñu's'ütjo ochenta”, eñe. Je ga cjanu va tsja c'e mbëpji o jñu's'ütjo menu c'o mi tñ c'o nte. Cjanu o ma c'ua cja c'ü nu lamu o ndënbi c'o xiscömü c'o mi ngue c'o vale c'o cja vi dyät'ä. ⁸ O mezhe ts'ë, nuc'ua c'e lamu cja mbärä c'o na s'o c'o vi tsja c'e mbëpji, cjanu o mama: “¿Ja va ndöcügö c'e s'ombëpji? Me pës'si na puncjü o pjeñe”, eñe. C'ua ja nzi va tsja c'e mbëpji, je xo ga cjatjonu c'o nte c'o dya pärä Mizhocjimi, me pës'siji na puncjü o pjeñe ja ga tsjaji na jontejji cja yo nu mintejji, que na ngue yo nte c'o bübü o mü'bü o jya's'ü Mizhocjimi.

⁹ O sido o ña e Jesús o xipjiji:

—Yo nte cjaji na s'o co o merioji; nu'tsc'eji rí tsjaji na jontets'üji co in merioji. Rí unüji yo nte c'o pje ni jyodü; rí gastoji in merioji ja c'o nzi ga ne Mizhocjimi. Nguéc'ua 'ma rí chüji, 'ma rí sät'äji a jens'e, Mizhocjimi me ra mäc'äji ra xi'ts'iji na jo vi tsjagueji.

¹⁰ C'o ra tsja c'o na jo co o merioji, xo ra tsjaji na jo c'o o bëpji Mizhocjimi c'o nda ni muvi que na ngue o merio. Pero c'o dya ra tsja c'o na jo co o merioji, dya xo ra tsjaji na jo c'o o bëpji Mizhocjimi. ¹¹ Zö cja c'o na s'o yo nte co o merioji, pero nu'tsc'eji ni jyodü rí tsjaji rrä jontets'üji. 'Ma dya rí tsjaji na jo co in merioji, dya xo ra dya'c'üji o bëpji Mizhocjimi c'ü nda ni muvi. ¹² 'Ma dya rí tsjaji na jo co o merio c'ü tjeze, ¿ja rgá sö ra dya'c'üji Mizhocjimi c'o dya ra tjeze rí tsjapüji in tsjacjeji?

¹³ 'Ma cjó c'o ra mbëpi yeje lamu, dya ra sö ra dyätävi nza yejui. Na ngueje c'ü 'naja ri nu'ujji na ü, ra tsja c'e mbëpji; c'ü 'naja ri ne. O 'ma jiyö, 'naja c'ü ri ätä; 'naja

c'ü ri cja pü dya rguí muvi. Je xo ga cjatsc'eji nu, 'ma rí jyodüji ja rguí pës'siji na puncjü cja ne xoñijö mü, nu'ma, dya rí pëpqueji 'ma Mizhocjimi co texe in mü'büji.

¹⁴ C'o fariseo c'o mi cärä nu, 'ma mü o dyärä c'o jña c'o mi mama e Jesús, o tsjaji c'ua burla. Na ngue anguezeji me mi neji o merio. ¹⁵ O mama c'ua e Jesús o xipjiji:

—Nu'tsc'eji in cja püji me na jots'üji cja yo nte, pero Mizhocjimi pä'tc'ä in mü'büji. C'o in cjaji c'o mama yo nte na jo, Mizhocjimi mama na s'o c'o.

La ley y el reino de Dios

¹⁶ 'Texe c'o o jña Mizhocjimi c'o xiji ley 'ñe profeta, mamaji c'ü ro ëjë c'e pa 'ma ro manda Mizhocjimi. Pero 'ma o mbürü e Juan o zopjü yo nte, ya ma sädä c'e pa. Ndeze c'o pa c'o, hasta nudya, bübü c'o zopjü yo nte, xipjiji c'ü ya ëjë c'ü o 'ñeme Mizhocjimi ra manda. Nguéc'ua bübü o nte c'o me jodü ja rgá ndeñeji angueze.

¹⁷ 'Zö ra manda dya, nu c'ü o 'ñeme Mizhocjimi, pero xo na cjuana texe c'o mama o ley Mizhocjimi. Zö ra nguins'i e jens'e 'ñe ne xoñijö mü, pero dya ra cjogü o ley Mizhocjimi. C'o mama o ley Mizhocjimi na s'o c'o in cjaji, ix na cjuana na s'o c'o.

Jesús enseña sobre el divorcio

¹⁸ 'Ma cjó c'o ra mbëzi nu su, cja rrü chjüntüvi c'ü xe 'na ndixü, nu'ma, cja c'o na s'o chjëntjui 'ma ri tsjä o ndixü. Y c'e bëzo c'ü ra chjüntüvi c'e ndixü c'ü vi bëzi, xo cja na s'o c'ü chjëntjui c'ü ri tsjä o ndixü.

El hombre rico y Lázaro

¹⁹ O sido o ña e Jesús o xipjiji:

—Mi bübü 'naja bëzo c'ü mi rico. Mi je'e o bitu c'o me ma jo, nza cja o bitu c'o je'e o rey. Pama me mi mäji c'o o dyoji mi cjaji o mbaxua. ²⁰ Cja ngoxtji c'ü o ngumü c'e bëzo, vi 'ñemeji 'na bëzo c'ü mi pöbre c'ü mi dya o ts'ingue texe cja o cuerpo. Nuc'ü, mi chjü e Lázaro.

²¹ Mi sant'a na puncjü. Nguéc'ua me mi ne xa'ma ro ch'unü pje ro zi'i, zö ri nguextjo c'o mëxëdyi 'ñe c'o jñöñü c'o mi jäbä a jö mü cja c'ü o mexa c'e bëzo c'ü mi rico. C'o dyo, mi jösp'üji cja o cuerpo c'ü mi s'odü. ²² O ë 'na nu pa, o ndü c'e bëzo c'ü mi pöbre. Nuc'ua c'o o anxe Mizhocjimi o zidyiji a jens'e nu ja bübü e Abraham. 'Ma mü o ndü c'e bëzo c'ü mi rico, o dyögüji na jo. ²³ Nuc'ua 'ma me mi sufre a linfiernu c'e bëzo, o nä's'ä o jñanda e Abraham mi bübü a jens'e. Xo jñanda mi bübü nu e Lázaro a jmi e Abraham. ²⁴ O mapjü c'ua na jens'e o mama: “Nu'tsc'e Abraham, mi mboxpalets'ügö, juentsquegö. Xipji e Lázaro ra ëjë ra 'ñe popjü o ñidyë cja ndeje ra jötcü ín ts'ijñi. Na ngueje rrä sufregö na puncjü cja ne sivi.” ²⁵ O ndünrü c'ua e Abraham o xipji: “Nu'tsc'e ín mboxbëchets'ügö, mbeñegue. 'Ma mi bübügüe a xoñijö mü, mi pës'sigue texe c'o mi negue y me mi mäpague c'o; maco e Lázaro mi bëzhi pje ro zi 'ñe pje ro jye. Pero nudya, mäjä, dya cja sufre

dya. Nu'tsc'e in sufregue c'ua. ²⁶ Dya nguextjo nu; xo búbü 'na cöt'ü c'ü na jê a ndetsc'e 'ñezgöbe. Nguéc'ua yo cãrã a 'ñecjua, dya sô ra mbes'e a ma c'ua ja in bünce'ji. Ni xo ri ngueje c'o cãrã a ma c'ua, dya sô ra mbes'e'ji a 'ñecjua." ²⁷ Cjanu o mama c'ua c'ü mi rico: "Mi mboxpalets'ügö, rí ö'tc'ü na puncjü rí xipji e Lázaro ra ma cja o ngumü mi tata. ²⁸ Na ngueje rí 'ñeje tsi'ch'a ín cjuarma. Rí chãjã e Lázaro ra ma zopjü c'o mi cjuarma, ra xipjiji ra nzhogü o mü'büji cja Mizhocjimi. Xa'ma dya ra êjê anguezeji va ja rí sufregö." ²⁹ O ndünrú c'ua e Abraham o xipji: "Anguezeji tjêji c'ü o dyopjü e Moisés 'ñe c'o o dyopjü c'o profeta. 'Ma ra dyätãji c'o, dya ra zät'ãji nu ja na bünce'." ³⁰ O ndünrú c'ua c'ü mi rico o mama: "Iyö, dya ra tsjapüji ngüenda c'o. Pero 'ma cjó c'o ra te'e yo ya ndü ra ma'a nu ja cãrã c'o ín cjuarma, ra nzhogü o mü'büji 'ma." ³¹ O ndünrú c'ua e Abraham o xipji: "Nu 'ma dya c'apüji ngüenda c'o o dyopjü e Moisés 'ñe c'o o dyopjü c'o profeta, dya xo ra creoji zö ra tetjo 'naja yo ya ndü."

El peligro de caer en pecado

17 O sido o ña e Jesús o xipji c'o discípulo:
—Siempre búbü o nte c'o c'apü ra tsja c'o na s'o yo nu minteji. Juejme c'o c'apü a cjanu yo nu minteji; Mizhocjimi ra tsjapü me ra sufreji. ² Xenda rvã jo 'ma ro 'nutpü 'na travacjünü o dyizi c'e nte c'ü, cja rrü pant'aji cja trazapjü nu ja na jê'ê, que na ngueje c'ü ro tsjapü ro tsja na s'o a cjanu 'naja c'o dya pje pjêzhi c'o ejmezü. ³ Nguéc'ua rí pjötpüji ngüenda.

"Ma pje ra tsja'c'üji yo nin cjuarmaji, rí zopjüji. Y 'ma ra nzhogü o mü'büji, rí perdonaogueji 'ma. ⁴ Zö siete vez nu pa c'ü pje ra tsja'c'üji 'ñe siete vez ra 'ñe xi'ts'iji: "Perdonaözügö, ró cja'c'ügö c'o na s'o", ra 'ñents'eji, pero ni jyodü rí perdonaogueji c'ü.

El poder de la fe

⁵ Nuc'ua c'o apóstole o xipjiji e Jesús:

—Nu'tsc'e ín Jmuts'ügöjme, pjöxcjüjme xenda rá creojme Mizhocjimi ngue c'ua rá perdonaojme c'ua ja nzi gui xitsijme.

⁶ E Jesús c'ín Jmugöji o xipjiji c'ua:

—Zö ts'ëtjo gui 'ñejmeji Mizhocjimi, pero 'ma rí jñunt'ü in mü'büji c'ü ra dyä'tc'ãji Mizhocjimi c'ü rí dyötqueji, ra sô rí xipjiji ne za'a nu 'ne nu: "Ts'üs'ü va, ma 'ne'e cja ne trazapjü", rí 'ñembeji. Ra tsja c'ua.

El deber del que sirve

⁷ O sido o ña e Jesús o xipjiji:

—Tsjijñiji ja ga tsja 'na bëzo c'ü 'ñeje o mbëpji. Ra ma c'e mbëpji ra ma huajma, o ra ma ts'as'ü o nzhünü. 'Ma ra nzhogü c'e mbëpji, dya ra mama c'e lamu: "Ixtí tsjogü rí sigue o xëdyi", ra 'ñeñe, iyö. ⁸ C'ü ra mama: "Ma dyät'ã c'ü rá sigö ne nzhã. Nuc'ua rí xa'ma rí sirvezü c'ü rá sigö hasta 'ma cja rá cjuarü rá si. Cja rí sigue o xëdyi", ra 'ñeñe. ⁹ Zö ra tsja c'e mbëpji ja c'o nzi va xipji, pero c'e lamu, dya ra unü 'na pöjö c'e mbëpji. ¹⁰ Je xo rga c'atsc'eji nu. Zö rí tsjaji texe c'o ra xi'ts'iji

Mizhocjimi, pero dya rí mangueji c'ü ni jyodü ra ngö'tc'üji c'ü. Na ngue c'o rí tsjaji ngue c'o ni jyodü rí tsjaji, eñe e Jesús.

Jesús sana a diez leprosos

¹¹ E Jesús 'ma mi ma a Jerusalén, mi nzhodü cja c'e 'ñiji nu ja mi chãjui a Samaria 'ñe a Galilea. ¹² 'Ma ya ma sät'ã cja 'naja ts'ijñiñi, o chjêji dyêch'a bëzo c'o mi sô 'na ngueme c'ü ni chjü lepra. Pero dya chêzhiji cja o jmi, o böbütjoji na jê. ¹³ Cjanu o mapjüji c'ua o mamaji: —Jesús in xöpütegue, juentsquegöjme.

¹⁴ Nuc'ua e Jesús 'ma mü o jñanda c'o bëzo, o xipjiji c'o:

—Möji cja c'o mböcjimi ra nu'c'üji c'ü ya jogüts'üji dya, embeji c'o.

O möji c'ua. 'Ma ya mi möji, ixco ndis'iji na jo c'e ngueme. ¹⁵ Nuc'ua 'naja anguezeji, 'ma mü o nu'u c'ü ya vi jogü, o nzhogü o mapjü c'ua na jens'e va unü 'na pöjö Mizhocjimi. ¹⁶ Cjanu o ndüne a jömmü cja o ngua e Jesús, o unü 'na pöjö. C'e bëzo mi menzumü a Samaria c'ü. ¹⁷ O mama c'ua e Jesús:

—Maco nza dyêch'a c'o mi sô c'e ngueme ró jocü, çjenga dya nzhogü c'o nueve ro ã unüji 'na pöjö Mizhocjimi? ¹⁸ Nguextjo ne bëzo nu dya ín menzumügöji nu o nzhogü o ã unü 'na pöjö Mizhocjimi.

¹⁹ Cjanu o xipji c'ua c'e bëzo:

—Böbü rí mague. Ya jogüts'ü na ngue j creozügö.

Cómo llegará el reino de Dios

²⁰ Nuc'ua c'o fariseo o dyönüji e Jesús:

—¿Jinguã ra mbürü ra manda nu c'ü o 'ñeme Mizhocjimi?

O ndünrú c'ua e Jesús o xipjiji:

—Zö cjó c'o me ra jñanda c'o seña, pero dya ra sô ra mbãrãji jinguã ra mbürü Mizhocjimi ra manda. ²¹ Zö ra mamaji: "Je búbü a 'ñecjua nu c'ü o 'ñeme Mizhocjimi ra manda", ra 'ñeñeji, zö ra mamaji: "Je búbü a manu nu", pero dya rrü cjuana. Na ngue ya manda Mizhocjimi a ndetsc'eji.

²² O sido o ña e Jesús o xipji c'o o discípulo:

—Nutscö rvã êcjö cja Mizhocjimi y rá êcjö na yeje. Pero ante que rá êcjö, ra zädã o pa 'ma me rí sufregueji. Nguéc'ua me rí ñeji rá êcjö rá cãrãgöji va, zö ri 'natjo pa c'ü ri neji rí söyagueji c'ü dya rí sufregueji. Pero dya be ri sädã. ²³ Rí búbü o xöpüte c'o dya cjuana ra xi'ts'iji: "Chjã'dã co nuzgöjme, na ngue búbü a 'ñecjua c'ü o 'ñeme Mizhocjimi ra manda." O ra xi'ts'iji: "Je búbü a manu c'ü", ra 'ñents'eji. Dya rí cheñeji anguezeji, dya rí creoji c'o. ²⁴ 'Ma go juë's'i e dyebe, ixí 'ñetse textetjo. Je xo rga c'atjonu 'ma rá êcjö na yeje, ra jñandgagöji texe cja ne xoñijömmü. ²⁵ Pero ot'ü ni jyodü rá sufregö na puncjü. Na ngue yo nte yo ín menzumügöji, dya ra 'ñejmezüji. ²⁶ C'ua ja nzi ma cja c'o cjê 'ma mi búbü e Noé, je xo rga c'atjonu 'ma rá êcjö na yeje cja Mizhocjimi. ²⁷ C'o cjê 'ma mi búbü e Noé, 'ma dya be mi êjê c'e tradyebe, mi ñönüji 'ñe pje nde mi si'iji. Mi chjüntüji, xo mi chjüntpüji hasta 'ma cja zädã c'e pa 'ma mü o

cjogü e Noé a mbo cja c'e bü. Dya creoji cjo ro 'ñeje c'e tradyebe hasta 'ma cja 'ñeje, go chjorüji c'ua texeji.

²⁸ C'ua ja xo nzi ma cja c'o cjë 'ma mi bübü e Lot, je xo rga cjatjonu 'ma rá ěcjö na yeje. Mi siji o xëdyi. Y pje c'o nde mi pa tömüji y pje c'o nde mi pöji. Mi podüji o ndëxü. Mi jäbäji o ngumüji. ²⁹ Pero c'e pa 'ma mü o mbedye e Lot a Sodoma, o jyäbä o sivi a jens'e, 'ñe o asufre; o chjotüji texeji. ³⁰ Je xo rga cjanu c'e pa 'ma rá ěcjö na yeje, 'ma ra jñandgöji texeji cjó nguetscö.

³¹ C'e pa c'ü, c'o ri bübü cja azotea a xes'e cja c'o o ngumüji, dya ra dagüji pje c'o ra ma pjongüji a mbo. C'o ri bübü cja juajma, dya ra nzhogüji cja o ngumüji. ³² Rí mbeñegueji ja va tsjapüji c'ü o su e Lot. ³³ Nu c'o dya ra ndenngue co nuzgö, c'o ra tsjatsjë c'o netsjëji rgá mäpäji yo bübü cja ne xoñijöümü, dya ra bübü co Mizhocjimi c'o. Nu c'o ra ndenngue co nuzgö, zö ra mbö't'üji c'o, pero ra ma ngäräji co Mizhocjimi c'o.

³⁴ "Ma ri xömü 'ma rá ěcjö, ri bübü yeje c'o 'natjo c'ua ri orüvi. 'Naja c'ü rá sidyi, 'naja c'ü rá sogü. ³⁵ O 'ma ri ndempa 'ma rá ěcjö, yeje ndixü c'o rrä cüjnüvi. 'Naja c'ü rá sidyi, 'naja c'ü rá sogü. ³⁶ Yeje c'o ri bübü cja juajma. 'Naja c'ü rá sidyi, 'naja c'ü rá sogü.

³⁷ O ndünrö c'ua c'o apóstole o mamaji:

—Nu'tsc'e ín Jmuts'ügöjme, zja ngue c'ua rí tsjague a cjanu?

O ndünrö c'ua e Jesús o xipjiji:

—Nu ja 'mana 'na animale c'ü ya ni ndü c'ü ya na xí, je nguejnu jmurü o ndopare nu. Je xo ga cjatjonu, nu ja cja'a yo nte c'o me na s'o c'o rá cjapü ra sufre, je ngue nu rá xöcügö a cjanu yo.

El ejemplo de la viuda y el juez

18 Nuc'ua e Jesús o mama 'na jña, ngue c'ua ro unüji ngüenda mi jyodü ro sido ro dyötüji Mizhocjimi, dya ro tögü o mü'büji. ² O xipjiji:

—Cja 'naja jñiñi mi bübü 'na juesi c'ü dya mi sü Mizhocjimi, dya xo mi respetao yo nte. ³ Nu cja c'e jñiñi xo mi bübü 'na ndixü c'ü vi ndü nu xíra. Mi pa cja c'e juesi mi pa xipji: "Rvá ějë rvá 'ne xi'ts'i 'na nte c'ü o ndënngui ín juajma. Rí zojnügue rí castigao", eñe. ⁴ O mezhe ja nzi pa, c'e juesi dya mi cjapü ngüenda c'e ndixü c'ü mi ötü. Xe go mezhtjo, cjanu o mamatsjë: "Dya rí sügö Mizhocjimi, ne xo ri ngue yo nte. Pero ne ndixü, me xichazü na ngue sido va ějë. Rá cjagö ja c'o nzi ga dyötcü, ngue c'ua dya cja ra ějë ra ě mo-lestaozü", eñe.

⁶ O mama e Jesús c'ü ín Jmugöji:

—Tsjiñijji na jo c'ü o mama c'e juesi. ⁷ Zö ma s'o c'e juesi, pero o mbös'ü c'e ndixü. Nguéc'ua rí xi'tsc'öji, c'o o nte Mizhocjimi, 'ma ra dyötüji Mizhocjimi xömü ndempa, Mizhocjimi ra mbös'ü c'o. Zö bübü 'ma ra mezhe, pero ra zädä 'ma ra dyätä c'o o nte ja c'o nzi ga dyötüji. ⁸ Rí xi'tsc'öji, 'ma ra zädä c'e pa, ixta mbös'ü c'o o nte. Nutscö 'ma rá ěcjö na yeje cja Mizhocjimi rá 'ñe manda, ja nzitjo nte c'o ri bübü c'o ri tepquegö 'ñe ri ejmezü, eñe e Jesús.

El ejemplo del fariseo y el cobrador de impuestos

⁹ Ma cãã nu ja nzi c'o mi cjapü me na joji, 'ñe mi cjapüji menu c'o 'ñaja nte. Nguéc'ua e Jesús o mama 'na ejemplo o xipjiji:

—O nguins'i yeje bëzo a ma cja c'e templo, ro ma dyötüvi Mizhocjimi. C'ü 'naja mi fariseo. C'ü 'naja mi cobra o contribución. ¹¹ C'e fariseo o böbüjtjo mi cjapü na nojo cja jmi Mizhocjimi o mama: "Mizhocjimi, rí da'c'ü 'na pöjö na ngueje dya nza czazgö c'o 'ñaja nte. Na mbëji, na s'o cjaji, tsäji o ndixü. Dya xo nza czazgö ne bëzo nu cobra o contribución. ¹² Yendgá mbempje nu ngo. Y rí da'c'ü ín diezmo texe c'o rí tögö", eñe.

¹³ Nu c'ü mi cobra o contribución mi jyadüvi na jë; dya mi ne ro nä's'ä a jens'e. Mi ya'bü o tijmi mi mama: "Mizhocjimi, me na s'o c'o rí cjagö; rí tügö na puncjü ín nzhübü. Rí ö'tc'ü rí juentsque rí perdonaozü", eñe.

¹⁴ Nuc'ua o nzhogüvi o mëvi o ngumüvi. Rí xi'tsc'öji, Mizhocjimi o perdonao c'e nte c'ü mi cobra o contribución. Pero c'e fariseo, dya perdonaoji c'ü. C'ü ra tsjapütsjë na nojo, ra tsjapüji c'ü dya pje rguí muvi. C'ü ra unü ngüenda c'ü dya ni muvi, ra tsjapüji c'ü rguí muvi a jmi Mizhocjimi.

Jesús bendice a los niños

¹⁵ Ma ějë c'o nte ma siji c'o o ts'it'iji cja o jmi e Jesús, ngue c'ua e Jesús ro 'ñe's'e o dyë anguezeji ro dyötpüji Mizhocjimi. Nuc'ua c'o discípulo 'ma mü o jñandaji c'o, o huënc'h'iji c'ua c'o ma siji c'o ts'it'i. ¹⁶ Pero e Jesús o xipji c'o nte, na jo ro siji c'o ts'it'i. Cjanu o xipji c'o o discípulo:

—Jyëziji yo ts'it'i ra ěji cja ín jmigö; dya rí ts'asp'üji. Na ngue c'o va ějë co nuzgö nza cja yo ts'it'i, ngueje c'o cjapü Mizhocjimi o Jmu. ¹⁷ Dyäräji na jo c'ü na cjuana c'ü rá xi'tsc'öji. 'Ma cjó c'o dya ra ějë co nuzgö c'ua ja nzi ga 'ñeje yo ts'it'i, dya ra sö ra tsjapüji Mizhocjimi o Jmuji, eñe e Jesús va xipji c'o o discípulo.

Un joven rico habla con Jesús

¹⁸ O mama c'ua 'naja c'ü mi xo'ñi cja 'na nintsjimi o xipji:

—Nu'tsc'e xöpüte, me na jots'ügue. ¿Pje ni mbë c'ü rá cjagö ngue c'ua ra ch'acü c'ü rga bübüjtjo co Mizhocjimi para siempre?

¹⁹ E Jesús o xipji:

—¿Pje ni xitsi na jozö? Dya cjó bübü c'ü na jo; nguex-tjo Mizhocjimi. ²⁰ In päřague c'o o mandamiento Mizhocjimi c'o o dya'c'üji: "Dya rí pö't'üteji. Dya rí tsäji o ndixü. Dya pje rí pönüji. Dya rí pezheji o bëchjine. Rí respetaoji nin tataji 'ñe nin nanaji." Xo 'ñe c'o 'ñaja mandamiento, xo in päřague c'o, eñe e Jesús.

²¹ O ndünrö c'ua c'e bëzo:

—Texe yo, ya nde ró cjagö yo ndeze 'ma mi ts'iquëgö.

²² Nuc'ua e Jesús 'ma mü o dyärä c'o, o xipji:

—Xe bëzhtjo 'naja c'ü rí tsjague. Ma pögue texe c'o in pë's'i, rí unü c'o dya pje pë's'i. A cjanu rí pë's'igue a

jens'e c'o me ni muvi. Cja rrí chenngue co nuzgö rá mē.

²³ Nuc'ua 'ma mü o dyärä c'e bëzo c'o o mama e Jesús, me co ndumü c'ua, na ngue mi pēs's'i na puncjü.

²⁴ E Jesús 'ma mü o jñanda me go ndumü c'e bëzo cjanu o mama c'ua:

—Nu c'o pēs's'i na puncjü, me na s'ēzhi para ra unü o mü'büji Mizhocjimi ra tsjapüji o Jmuji. ²⁵ 'Naja camello, dya sō ra cjogü cja o xägö 'na dyepjadü. Pero rí xi'tsc'öji, xenda sō ra cjogü a cjanu 'na camello, que na ngue 'na nte c'ü pēs's'i na puncjü ra unü o mü'bü Mizhocjimi ngue c'ua Mizhocjimi ra tsjapü o nte.

²⁶ C'o mi ärä, o mamaji:

—'Ma ga cjanu, zja rgá sō cjó ra salva 'ma?

²⁷ O ndünrú c'ua e Jesús o mama:

—C'ü dya sō yo nte ra tsja, Mizhocjimi sō ra tsja.

²⁸ Nuc'ua e Pedro o mama:

—Nutschöjme ró sogüjme texe c'o mi pēs's'ijme ró ten-nc'öjme co nu'tsc'e.

²⁹ O ndünrú c'ua e Jesús o xipjiji:

—Dyäräji na jo c'ü na cjuana c'ü rá xi'tsc'öji. Cärä c'o ra unü o mü'bü Mizhocjimi ra tsjapüji o Jmuji. Nguec'ua ra zogü o ngumüji, o nu tataji 'ñe nu nanaji, o nu cjuarmaji, o nu cjüji, o nu suji, o nu t'iji, ngue c'ua ra tsjaji c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi. ³⁰ C'o ra tsja a cjanu, ra ch'unüji c'ü rrä puncjü que na ngue c'ü mi pēs's'iji 'ma ot'ü. Y 'ma ya rguí nguins'i ne jens'e 'ñe ne xoñijö mü, ra bübütjoji co Mizhocjimi.

Nuevamente Jesús anuncia su muerte

³¹ 'Na nu pa e Jesús o xöcü c'o doce o discípulo, o ñat-sjēji o xipjiji:

—Ya rrä mö a ma a Jerusalén. Ra zädä texe c'o o dyopjü c'o profeta c'ü rá sufregö nutschö rvá ējē cja Mizhocjimi. ³² Ra nzhögügöji cja o dyē c'o dya men-zumü a Israel, me ra tsjacüji burla ra zoxcüji. Y pje c'o me nde ra tsjacüji. ³³ Ra mbäräzüji ra mbötcüji. Nuc'ua c'ü na jñi nu pa, rá tetcjö rá bübütjo na yeje, eñe e Jesús.

³⁴ C'o doce discípulo, dya mbäräji c'o jña. Dya mi unüji ngüenda c'ü ja rvá zädä c'ü ro sufre e Jesús. Dya be mi ch'unü ro mbäräji.

Jesús sana a un ciego de Jericó

³⁵ E Jesús 'ma ya mi ngue ro zät'äji a Jericó c'o o discípulo, nu cja c'e 'ñiji mi junrú 'na bëzo c'ü mi ngorö. Mi örü o merio. ³⁶ 'Ma mü o dyärä mi cjogü na puncjü o nte, o tsja t'önü pje mi cja c'o nte c'o mi cjogü. ³⁷ O xipjiji:

—Cjogü e Jesús nu menzumü a Nazaret, embeji c'ü.

³⁸ Nuc'ua c'e bëzo o ña c'ua na jens'e o mama:

—Nu'tsc'e Jesús o mboxbēchets'ü e David, juentsquegö.

³⁹ C'o nte c'o mi ot'ü a xo'ñi o huēch'iji c'ua c'e bëzo o xipjiji c'ü ro ngo't'ü o ne. Pero nuc'ü, xenda go mapjü na jens'e:

—Nu'tsc'e o mboxbēchets'ü e David, juentsquegö.

⁴⁰ Nuc'ua e Jesús o böbü c'ua o mama:

—Siji ga 'ñecjua ne bëzo.

Nuc'ua 'ma mü o zät'ä, o dyönü e Jesús o xipji c'e bëzo:

⁴¹ —¿Pje in ne rá cja'c'ü?

O ndünrú c'e bëzo o mama:

—Nu'tsc'e ín Jmuts'ügö, rí ne c'ü rí xocüzü ín chö rá janda.

⁴² E Jesús o xipji c'ua:

—Jñandague. Ró jocüts'ü na ngue i creozü.

⁴³ Jo ni zätä c'ua o ndö o jñanda. Cjanu o möji c'ua e Jesús. Y o unü 'na pöjö Mizhocjimi. C'o nte 'ma mü o jñandaji o jogü c'e bëzo, o mamaji:

—Me na jo Mizhocjimi, eñeji.

Jesús y Zaqueo

19 E Jesús 'ñe c'o mi pöji, o zät'äji a Jericó o cjogüji cja c'e jñiñi. ² Mi bübü nu 'na bëzo c'ü mi chjü Zaqueo c'ü mi jefe cja c'o mi cobra o contribución. Nuc'ü, mi rico c'ü. ³ E Zaqueo, 'ma mü o dyärä o cjogü e Jesús cja c'e jñiñi, mi jodü ja rvá jñanda. Pero dya mi sō, na ngue mi pöji e Jesús na puncjü o nte, 'ñe dya ma ndä e Zaqueo. ⁴ Nuc'ua o ot'ü a xo'ñi o ma ndes'e cja 'na za'a c'ü mi chjü sicómoro. O ndes'e nu, ngue c'ua ro jñanda e Jesús. Na ngue je ro cjogü nu e Jesús 'ñe c'o mi pöji. ⁵ Nuc'ua 'ma mü o cjogü e Jesús a ngua c'e za'a, o näs'ä c'ua o xipji:

—Zaqueo, dyagü na zēzhi. Na ngue rá oxü cja in nzungue dya, eñe.

⁶ Nuc'ua e Zaqueo ixco dagü c'ua. Me co mājā va mēvi e Jesús cja ngumü. ⁷ C'o nte 'ma mü o jñandaji c'o, me mi tsjojne ma zo'büji e Jesús mi mamaji c'ü vi ma oxü e Jesús cja ngumü 'na bëzo c'ü ma s'o. ⁸ 'Ma mi cārāji cja c'e ngumü, o böbü e Zaqueo o xipji e Jesús c'ü ín Jmugöji:

—Nu'tsc'e ín Jmuts'ügö, bübü c'ü ni jyodü rá xi'tsc'ö. C'o rí pēs's'i, rá unügö nde, yo dya pje pēs's'i. 'Ma ró cjopcö rvá cobra, rá nzhopcö xe 'na nziyo c'ü ró cjopcö.

⁹ O mama c'ua e Jesús:

—Nudya o jogü o mü'bü ne bëzo 'ñe yo cārā o ngumü. Ixna cjuana mboxbēche dya nu, cja e Abraham. ¹⁰ C'ü rvá ēcjö cja Mizhocjimi, ngue c'ü rá jodü c'o cja na s'o, ngue c'ua rá emeji libre cja c'o na s'o. 'Ma jiyö, ra bēzhiji.

El ejemplo de las diez monedas

¹¹ C'o nte xe mi cijñijji c'o jña c'o vi xipjiji e Zaqueo. Mi unüji ts'ē ngüenda e Jesús mi ngueje c'ü vi 'ñeme Mizhocjimi ro 'ñe manda. Na ngue c'ü ya mi ngue ro zät'äji a Jerusalén, mi pēzhiji c'ü ya mi ngue ro manda e Jesús. Nguec'ua e Jesús xe go ña o xipjiji 'na jña c'ü rví unüji o ngüenda c'ü dya be ro manda. ¹² O mama:

—'Naja rey mi 'ñeje 'na t'i. C'e t'i ya mi ngue ro ma cja 'na país c'ü ma jē, je ro ch'unü nu c'e poder c'ü ro manda. Jo rrü nzhögü ro ē manda. ¹³ Ante c'ü ro ma, o ma't'ü diez c'o o mbēpji, cjanu o unüji 'na merio c'ü me ni muvi nzi 'naji. Cjanu o xipjiji: "Rí pēpji co yo merio,

ngue c'ua 'ma rá nzhogö, ya rguí ndöjõ", embeji c'o mbëpji. Cjanu o ma c'ua. ¹⁴ C'o o menzumü c'e t'i, mi nuji na ü c'ü. Nguéc'ua va ndäji c'o xo ro ma'a nu ja ro ma c'e t'i, ro mamaji: "Dya rí negöjme ra mandazüjme nu", ro 'ñeñe c'o ro ma zogü 'na jña. ¹⁵ Pero o ch'unü poder c'e t'i ro manda. Nuc'ua 'ma mü o nzhogü, o manda o zojnüji c'ua c'o mbëpji c'o vi unü o merio, ngue c'ua ro mbärã ja nzi vi ndö nzi 'na c'o. ¹⁶ O ëjë c'ua 'naja mbëpji o mama: "Nu'tsc'e ín Jmuts'ügö, i socüzü 'na merio c'ü me mi muvi. Xo va ëcjuã yo xe 'na dyëch'a merio yo ró töcjö", eñe. ¹⁷ Angueze o xipji: "Me na jo ga mbëpjits'ü. I tsjacjuana i tsjague na jo c'o ts'ëtjo c'o ró socüts'ügö. Nudya rá da'c'ü rí mandague cja dyëch'a jñiñi", eñe c'e t'i c'ü ya mi rey. ¹⁸ O ëjë c'ü 'naja mbëpji o mama: "Nu'tsc'e ín Jmuts'ügö, i socüzü 'na merio c'ü me mi muvi. Nudya xo va ëcjuã yo xe 'na tsi'ch'a merio yo ró tögö", eñe. ¹⁹ O ndürü c'ua c'e rey o xipji: "Nu'tsc'e rá da'c'ü rí mandague tsi'ch'a jñiñi." ²⁰ O ëjë c'ua c'ü 'naja mbëpji o mama: "Nu'tsc'e ín Jmuts'ügö, bübü c'ua nu in merio. Ró pös'ü cja 'na ts'imbayo ró pès'i na jo. ²¹ Ró sügö ró mama, zö rá pëpcjö na zëzhi, pero pje ra dyeje c'o, ró eñegö. Na ngue nu'tsc'e in dacüjme o bëpji c'o na jyü. Zö rí pë'pc'ijme, ngue'tsc'e in cja'pü in tsjacje yo rí tögöjme. Zö nguetscöjme rí podüjme c'o in nzhëxügüe 'ñe rí cja-jme texe, ngue in ch'ujmügüe nu ja üt'üji c'o ndëxü", eñe c'e mbëpji. ²² O ndürü c'ua c'e rey o xipji: "Na s'o ga mbëpjits'ügüe. Na ngue c'o in mangue, ixi 'ñetsetjo c'ü na s'o ga mbëpjits'ügüe. Nu'tsc'e in pärägüe c'ü rí da'c'öji o bëpji c'o na jyü, 'ñe rí cja'pü in tsjacjö c'o in pëpjigüeji, 'ñe je ngue in ch'ujmügö nu ja üt'üji c'o ndëxü c'o in podügüeji cja in juancjö. ²³ Maco in pärägüe yo, zjenga dya i mague cja banco ri ma sogü nu, nu in meriogö? 'Ma rva cjanu, 'ma ro ëcjö, ro dyacöji ne merio, 'ñe c'o ya rí ndöjõ nu", embe. ²⁴ O sido o ña c'e rey o xipji c'o mi cãrã nu: "Jñünbüji ne merio ne bëzo, unüji nu o ndöjõ 'na dyëch'a merio." ²⁵ Anguezeji o xipji: "Nu'tsc'e ín Jmuts'ügöjme, maco ya jün dyëch'a merio." ²⁶ O mama c'ua c'e rey: "Rí xi'tsc'öji, c'o ch'unü pje rguí pëpjiji, 'ma ra ndöji, xe ra ch'unü 'ma c'o. Pero 'ma dya ra pëpjiji c'o vi ch'unüji ra ndöji, nu'ma, ra jñünbüji 'ma c'o vi ch'unüji. ²⁷ C'o nte c'o nugü na ü, c'o dya go ne c'ü ro mandagö anguezeji, ma siji a 'ñecjua c'o, rí pöt'üji cja in jmigö c'o", eñe c'e rey.

Jesús entra en Jerusalén

²⁸ Nuc'ua e Jesús 'ma mü o nguarü o mama c'o jña, go sido go ndëpi c'e 'ñiji c'ü mi ma a Jerusalén, mi pöji co c'o o discípulo. ²⁹ 'Ma ya mi ngue ro zät'äji a Betfagë 'ñeje a Betania cja c'e t'ëje c'ü ni chjü Olivos, o ma't'ü c'ua yeje c'o o discípulo. ³⁰ Cjanu o xipjivi:

—Mévi cja ne jñiñi nu bübü a ma a xo'ñi. 'Ma rí sät'ävi nu, rí chöt'üvi 'na ts'iburru c'ü 'nünt'ü, nu c'ü dya cjó be chägä. Rí xäpcävi, cja rrí sijjivi. ³¹ 'Ma cjó c'o ra dyönn'üvi: "Zjenga in xäpcävi ne burru?", ra 'ñents'evi, nu'ma, rí xipjivi a cjava: "Ngue c'ü in Jmugöji c'ü ni jyodü", rí 'ñembevi c'o.

³² O ma c'ua c'o yeje o ma chöt'üvi ja c'o nzi va mama e Jesús. ³³ 'Ma ma xäpcävi c'e ts'iburru, cjanu o mama c'ua c'o mi ngue o cjava c'e ts'iburru o xipjivi:

—Zjenga in xäpcävi ne ts'iburru?

³⁴ Anguezevi o mamavi:

—Ngueje c'ü in Jmugöji c'ü ni jyodü.

³⁵ Nuc'ua 'ma mü o nguarü o xäpcävi, cjanu o sinpivi c'ua e Jesús. Cjanu o ts'o's'üvi c'o mi tējēvi, cjanu o ngäsp'ävi c'e ts'iburru. Cjanu o 'ñes'evi c'ua e Jesús.

³⁶ Nu ja mi pa e Jesús, c'o nte xo mi c'o's'üji c'o mi tēji, cja ma x'p'iji cja c'e 'ñiji. ³⁷ 'Ma ya mi ngue ro zät'äji cja c'e t'ëje c'ü ni chjü Olivos, nza texe c'o nte c'o mi pöji e Jesús o mäji o mapjüji c'ua na jens'e o mamaji:

—Me na jo Mizhocjimi, me na nojo yo o dyacöji ró jandaji. ³⁸ Me na jo nu va ëjë nu o 'ñeme Mizhocjimi ra manda. Ya dyacöji Mizhocjimi c'ü rá pötca mápäji angueze, dya pje rá mbeñeji; me na nojo Mizhocjimi, eñe c'o nte.

³⁹ Nuc'ua c'o ja nzi fariseo c'o mi dyoji c'o nte, o mamaji o xipjiji e Jesús:

—Xöpüte, huënc'h'i yo nte yo in pöcjeji, xipji ra ngo't'ü o neji.

⁴⁰ O ndürü c'ua e Jesús o xipjiji:

—Rí xi'tsc'öji, 'ma dya ra mapjü yo, ra mapjü yo ndo-jo.

⁴¹ Nuc'ua 'ma ya mi ngue ro zät'äji, 'ma mü o jñanda e Jesús c'e jñiñi a Jerusalén, o huë'è na ngue ja ma cja c'o mi menzumü nu. ⁴² O mama:

—Quera ri unnc'ëji ngüenda c'o mi xi'tsc'öji. Nu'ma, ri salvagueji 'ma. Pero ya tsot'ü in chögüeji. ⁴³ Ngue c'ua ra zädä c'o pa 'ma ra ëjë c'o nuc'üji na ü ra 'ñe dyö'büji o sanja ra mundoji c'e jömu, ra ngäräji texe lado cja in jñiñigüeji. Nguéc'ua dya ra sö rí pedyeji, dya xo ra sö cjó ra cjogü ra 'ñe mböxc'üji. ⁴⁴ Ra yä'tc'äji nin jñiñigüeji; dya ra nguejme ne ri 'na ndojo a xes'e cja c'ü nín mindojovi. Y ra mbö'tc'üji. Na ngue dya i tsjapüji ngüenda nu nu o 'ñeme Mizhocjimi ro ë 'ñempc'ëji libre.

Jesús purifica el templo

⁴⁵ Nuc'ua cjanu o cjogü a mbo cja c'e templo. Cjanu o pjongü c'o pje mi pö'ö cja c'e templo, 'ñe c'o pje mi tömü. ⁴⁶ O xipjiji:

—Ya t'opjü a cjava: "Nín nzungö ngue 'na ngümü c'ua ja ra dyötüji Mizhocjimi", eñe o jña Mizhocjimi.

Nu'tsc'ëji na cja'pütjoi nín nzungö nza cja 'ma ri ngue o ngümü o mbë'ë c'ua ja tsjöji, embeji c'o.

⁴⁷ Nuc'ua pama mi pa cja c'e templo mi xöpü c'o nte. C'o ndamböcjimi 'ñe c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi, 'ñe c'o 'ñaja c'o mi pjëzhi na nojo, mi jodü ja rvä mbö't'üji e Jesús. ⁴⁸ Dya mi tö't'üji ja rvä tsjapüji, na ngue texe c'o nte me mi mä ma dyäräji c'o jña c'o mi mama e Jesús.

La autoridad de Jesús

20 'Na nu pa, e Jesús mi xöpü c'o nte nu cja c'e templo mi xipjiji c'ü mi jyodü ro unü o mü'büji Mizhocjimi na ngue ngueje c'ü manda. O säjä c'ua c'o

ndamböcjmimi 'ñe c'o mi xöpü o ley Mizhocjmimi 'ñe c'o 'ñaja c'o mi pjëzhi na nojo. ² O dyönüji e Jesús:

—Nu'tsc'e rí xitscöjme pje pjë'tsc'e c'ü in cjague yo. ¿Cjó ngue c'ü o 'ñempc'e rí tsjague yo?

³ O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—Xo rá önn'ügöji 'na t'önü c'ü rí xitscöji dya. ⁴ ¿Cjó 'ñeme e Juan ro jichi yo nte? ¿Cjo ngueje Mizhocjmimi c'ü o 'ñeme, o ngueje yo nte?, embeji.

⁵ Anguezeji pötü va mamatsjëji c'ua:

—'Ma rá mamaji ngueje Mizhocjmimi c'ü o 'ñeme, ra xitscöji: "¿Jenga dya i creoji 'ma c'ü mi xi'ts'iji e Juan?", ra 'ñenzgöji. ⁶ 'Ma rá mamaji c'ü ngueje yo nte c'o o 'ñeme, ra pjacüji o ndojo yo nte. Na ngue c'apüji c'ü mi profeta e Juan, eñeji.

⁷ Cjanu o ndünrüji c'ua o mamaji c'ü dya mi päräji cjó ngue c'ü vi 'ñeme e Juan. ⁸ Nuc'ua e Jesús o mama o xipjiji:

—Dya xo rá xi'tsc'öji pje pjë'tscö nguec'ua rí cjagö yo.

El ejemplo de los trabajadores malvados

⁹ Nuc'ua e Jesús cjanu o zopjü c'o nte, o xipjiji 'na ejemplo:

—Bübü 'na bëzo c'ü tjë 'na juajma. O ngant'a o uva cja c'ü o juajma. Cjanu o unü c'ua media c'o ro mbëpi c'o uva. Cjanu o ma c'ua na jë; o mezhe c'ua. ¹⁰ Nuc'ua 'ma ya mi ngue ro jogü c'o uva, cjanu o tsja c'e lamu o ndjäjä 'naja o mbëpi o ma'a ja c'o ma cja'a c'o uva, ngue c'ua ro unüji c'o uva c'o mi toca. Nu c'o pëpi c'o uva, o mbäräji na puncjü c'e mbëpi c'ü cja vi säjä, cjanu o pjongüji, dya pje unüji. ¹¹ Nuc'ua c'e lamu o ndjäjä c'ua c'ü 'naja o mbëpi. 'Ma o zät'a nu ja pëpiji c'o uva, xo mbäräji c'ü, me go mbätäji. Cjanu o pjongüji, dya pje unüji. ¹² Nuc'ua c'e lamu cjanu o ndjäjä c'ua c'ü 'naja o mbëpi. Nuc'ü, o xo'tp'üji o cji, cjanu o pjongüji.

¹³ Nuc'ua c'ü o cjaja c'o uva o mama: "¿Ja rga c'apügö dya? C'ü rá cjagö, rá täjä nu in ch'igö nu me rí negö. Xa'ma ra respetaoji nu", eñe. ¹⁴ C'o pëpi c'o uva, 'ma mü o jñandaji ma ëjë c'e t'i, o pötü va mamaji c'ua: "Nujnu, ngueje nu ra zopcüji ne huerta ra tsjapü o cja-ja. Mö rá pöt'üji ngue c'ua rá c'apcöji in tsjacjöji ne huerta", eñeji. ¹⁵ Nuc'ua cjanu o ma pjongüji c'e t'i cja c'e huerta, cjanu o mböt'üji. Ya nguarü ne ejemplo. ¿Cjo in pärägüeji pje ra tsja dya c'e lamu? ¿Pje ra tsjapü c'o pëpi c'o uva? ¹⁶ C'ü ra tsja, ra ëjë ra ë mböt'ü c'o pëpi c'o uva. Nuc'ua cja rrü unü o media c'o 'ñaja nte ra mbëpi c'o uva.

C'o ndamböcjmimi 'ñe c'o mi xöpü o ley Mizhocjmimi 'ñe c'o 'ñaja c'o mi pjëzhi na nojo, 'ma mü o dyäräji, o mamaji:

—Dya ra jyëzi Mizhocjmimi ra zädä c'ua ja nzi vi mangue.

¹⁷ Nuc'ua e Jesús o jñandbaji na jo o jmiji, o xipjiji:

—¿Jenga in mangueji c'ü dya ra zädä? Maco xo t'opjü cja o jña Mizhocjmimi c'ü mama a cjava:

Nu c'e ndojo c'ü dya go ne c'o mi jäbä c'e ngümü, ngue c'ü ot'ü ya jñumüji dya a squina c'ü, eñe.

¹⁸ C'o ra pjeñe cja c'e ndojo, ixta 'huagü na jo c'o. Y 'ma ra ëjë c'e ndojo ra 'ñe zë'bi 'na nte, ixta nzhench'e 'ma c'e nte, embeji c'o.

El asunto de los impuestos

¹⁹ C'o ndamböcjmimi 'ñe c'o mi xöpü o ley Mizhocjmimi, mi jodüji ja rvá sô ro zürüji e Jesús. Na ngue 'ma mü o mama e Jesús c'e jña, o mbäräji c'ü mi nguetsjë anguezeji vi jyëtsiji c'o mi pëpi c'o uva. Pero dya zürüji na ngue mi süji c'o nte. ²⁰ C'ü o tsjaji, o xipjiji ja nzi c'o o dyoji ro ma chëzhiji cja c'o nte c'o mi xöpü e Jesús, ro ma tsjapüji t'önü e Jesús. Xa'ma pje c'o ro mama angueze, ngue c'ua ro sô ro ngöt'üji cja c'e gober-nador. Pero ro tsjapüji c'ü mi ne ro mbäräji. ²¹ O mama c'ua anguezeji o xipjiji e Jesús:

—Nu'tsc'e xöpüte, rí pärägöjme c'ü in mamague c'o na jo, 'ñe in xöpügue na jo yo nte. In xipji c'ü na cjuana yo nte, zö pjëzhiji zö dya pje pjëzhiji. Xo rí pärägöjme c'ü in xöpügue c'ü na cjuana ja ga cja o 'ñiji Mizhocjmimi. ²² Xitscöjme pje mama o ley Mizhocjmimi. ¿Cjo na jo rá cjöt'üji o contribución c'ü örü e rey César o jiyö?, eñeji.

²³ E Jesús mi pärä c'o na s'o c'o mi cijjñiji; nguec'ua va xipjiji:

—¿Jenga chaque va 'ñe önnüji? ²⁴ Jítsiji 'na merio.

O jíchiji c'ua 'na merio. O mama c'ua e Jesús:

—¿Cjó o ñi nu cuat'ü ne merio 'ñe cjó o tjü nu juns'ü? O ndünrüji c'ua o mamaji:

—Ngueje e César.

²⁵ O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—C'ü toca e César, rí unüji e César. C'ü toca Mizhocji-mi, rí unüji Mizhocjmimi, eñe e Jesús.

²⁶ Na jo va ndünrü e Jesús, y vi dyärä c'o nte c'o ma puncjü. Nguec'ua c'o ndamböcjmimi 'ñe c'o xöpüte, dya sô pje ro chöt'p'üji angueze. O unüji ngüenda c'ü me na jo va ndünrü. O nguijñiji c'ua:

—Nunca rí ärägöji c'ü ri ña a cjanu 'na nte, eñeji.

Y dya cja pje dyönüji.

La pregunta sobre la resurrección

²⁷ C'e partido c'ü mi xiji saduceo mi mamaji c'ü dya ra sô ra te yo añima. O säjä c'ua ja nzi anguezeji cja e Jesús o xipjiji:

²⁸ —Xöpüte, e Moisés o dyopjü cja in leygöji, 'ma cjó c'o ra ndü, 'ma dya be 'ñejui t'i c'ü nu su, nu'ma, c'ü nu su ra chjüntüvi 'ma c'ü 'naja o cjuarma c'e bëzo c'ü ya ndü. Nuc'ua c'e bëzo c'ü vi ndü, je ngue o tjü c'ü ra jñusp'üvi c'e t'i c'ü ot'ü ra jmus'ü. ²⁹ Nuzgöjme, mi bübüzgöjme siete bëzo c'o mi cjuarmaji. 'Naja anguezeji o chjüntü pero o ndü, dya 'ñejui t'i c'ü nu su.

³⁰ Nuc'ua c'ü na yeje o cjuarma xo chjüntüvi c'e ndixü. Xo ndütjo, dya 'ñejui t'i. ³¹ Je xo va cjatjonu c'ü na jñi, hasta o llega nza sieteji. O chjüntüvi c'e ndixü nza texe-ji. Y o ndüji, dya 'ñeji t'i. ³² Cjanu o ndü c'ua c'e ndixü.

³³ 'Ma ra te c'o añima ja c'o nzi gui mangue, ¿cjó ngue c'ü ra tsjapü nu su c'e ndixü? Na ngue nza sieteji nde go tsjapü o suji, eñe c'o saduceo.

³⁴ O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—Yo nte cja ne xoñijömü chjüntüji. Xo 'ñe c'o o t'iji chjüntpüji. ³⁵ Yo nte, dya texeji ra teji ra ma ngäräji a jens'e; nguextjo c'o ya rguí jogü cja jmi Mizhocjimi. 'Ma ra te c'o, dya ra chjüntüji, dya cjó xo ra chjüntpüji. ³⁶ Na ngue dya cja ra ndüji. Nguéc'ua ri chjëntjui c'o o anxe Mizhocjimi c'o dya chjüntü ni ri tütü. Y ri chjëntjui nza cja Mizhocjimi, na ngue ya rguí tetjoji ya rguí bübütjoji na yeje. ³⁷ Ixi 'ñetsetjo cja o jña Mizhocjimi c'o o dyopjü e Moisés, c'ü ra te c'o aña. Ngue cja c'e pasaje nu ja mama c'ü mi tjë c'e bidyi. O dyopjü ja va mama Mizhocjimi. O mama a cjava: "Ngue o Mizhocjimizü e Abraham 'ñe e Isaac 'ñe e Jacob", eñe Mizhocjimi cja c'o o dyopjü e Moisés. ³⁸ Mizhocjimi dya ngue o Mizhocjimi c'o aña, ngue o Mizhocjimi c'o bübütjo. Ngue c'ua ixi 'ñetsetjo, zö ya ndü e Abraham 'ñe e Isaac 'ñe e Jacob, pero bübütjoji y ra tetjoji, eñe e Jesús.

³⁹ Nuc'ua ja nzi c'o fariseo o xipjiji c'ua e Jesús:

—Xöpüte, me na jo gui mangué, embeji.

⁴⁰ Dya cjó cja rezga pje xe ro dyönü e Jesús.

¿De quién es hijo el Cristo?

⁴¹ O mama c'ua e Jesús o xipjiji:

—C'o xöpü o ley Mizhocjimi mamaji e Cristo ri mboxbëche cja e David. ⁴² Maco nguetsjë e David o dyopjü a cjava cja Salmo:

Mizhocjimi o zopjü c'ü ín Jmugö o xipji:

"Mimi cja ín jodyëgö.

⁴³ Rí da'c'ü rí mandague hasta 'ma cja rí chöpü yo nuc'ü na ü", eñe Mizhocjimi cja c'o o dyopjü e David.

⁴⁴ E David o nädä e Cristo o mama: "Ngue ín Jmugö", eñe. ¿Pje ne ra mama c'ü ri mboxbëche e Cristo cja e David 'ñe c'ü xo ri ngue o Jmu?, eñe e Jesús va xipji c'o nte.

Jesús acusa a los maestros de la ley

⁴⁵ Nuc'ua e Jesús o zopjü c'o o discípulo; ma dyärä c'o nte. ⁴⁶ O xipjiji:

—Rí pjötpüji ngüenda cja yo xöpü o ley Mizhocjimi. Anguezeji cja püji na noji ga nzhodüji na maja o bituji. Me xo neji cjó ra mbësp'iji t'ecjañömü rgá zenguaji cja o chöjmü. 'Ma pöji cja nintsjimi, me juajnüji o lugar c'o na jo ja ra mimiji, ngue c'ua yo nte ra jñandaji anguezeji ra mamaji me na joji. Y 'ma go tsjaji o mbaxua, me xo juajnüji o lugar c'o me na jo. ⁴⁷ Anguezeji jünbüji c'o pës'i yo ndixü yo ya ndü nu xïra. Pero me cja püji na joji; me mezhe ga dyötüji Mizhocjimi. Na ngue c'ü ni tsjaji c'o na s'o, Mizhocjimi ra tsjapü xenda ra sufreji que na ngue 'ma dya ri xöpüteji.

La ofrenda de la viuda pobre

21 Nuc'ua e Jesús o jñanda c'o rico mi junt'ü o merioji cja c'e caja nu ja mi mbeñeji Mizhocjimi.

² Xo jñanda o ëjë 'na ndixü c'ü mi pöbre c'ü ya vi ndü nu xïra, o 'ñe jñunt'ü yeje merio c'o dya nda mi muvi.

³ O mama c'ua e Jesús:

—Dyäräji na jo c'ü rá xi'tsc'öji. C'o yeje merio c'o o jñunt'ü ne ndixü nu pöbre, xenda ni muvi a jmi Mizhocjimi que na ngue c'o o jñunt'ü yo 'ñaja. ⁴ Yo rico o mbeñeji Mizhocjimi o unüji c'o vi mboncjö. Nu ne ndixü o unü texe c'o mi jün c'o rví ma ndömü c'ü ro zi, eñe.

Jesús dice que el templo será destruido

⁵ Mi bübü ja nzi c'o o mama ja ma cja c'e templo. O mamaji c'ü me ma zö c'o ndojo c'o vi dyät'äji c'ü; me xo ma zö c'o mi dornao c'e templo c'o vi unü c'o nte. O mama c'ua e Jesús:

⁶ —Nujyo ín jandaji, ra zädä c'o pa 'ma dya cja ra jyäns'ä yeje ndojo c'o dya ra yät'ä.

Señales antes del fin

⁷ O mamaji c'ua:

—Xöpüte, ¿jinguä ra zädä yo? ¿Pje ma señal c'ü rá jandajme ngue c'ua rá päräjme 'ma ya ri ngue ra zädä yo?

⁸ O ndünrü c'ua e Jesús:

—Pjötpüji ngüenda c'ü dya rí creogueji c'o ra 'ñe dyon'c'üji. Ra ëjë na puncjü c'o ra jñüncügö ín chjü, ra mamaji ngueje Cristo anguezeji. Y bübü c'o ra mama c'ü ya ra nguins'i e jens'e 'ñe ne xoñijömü. Dya rí cheñeji anguezeji. ⁹ Y rí dyäräji ri cjaji o chü. Xo ra mbezheji ya ri cjaji o chü. Dya rí sügueji, na ngue ni jyodü ra zädä a cjanu. Pero dya be ra nguins'i ne xoñijömü.

¹⁰ O sido o ña e Jesús o xipjiji:

—Yo país ra chüji co yo 'ñaja país. C'o rey ra chüji co c'o 'ñaja rey. ¹¹ Ra mbi na zëzhi ne xoñijömü. Y na puncjü o jñiñi ja c'o ra sufreji o tjijmi 'ñe na puncjü o jñiñi c'o ra nzhodü o ngueme c'o me na s'ëzhi. Ra jñandaji a jens'e c'o nunca jandaji nguec'ua me ra züji.

¹² 'Ante c'ü ra zädä yo, ra zü'c'üji yo nte ra tsja'c'üji c'ü rí sufregueji. Ra zints'iji cja yo nintsjimi ra jñün'c'üji ngüenda ra pantc'aji a pjörü. Y ra zints'iji cja yo rey 'ñe yo gobernador. Nujyo, ra tsja'c'üji yo, na ngue c'ü ri ejmezüji y ri nänngäji ín chjügö. ¹³ 'Ma ra zints'iji a cjanu cja c'o pje pjëzhi, ra sö rí xipjiji ja ga cjazgö. ¹⁴ Ixtí jñunt'ü in mü'büji c'ü dya ni jyodü rí tsjijñiji ja rguí chjünrüji, ante c'ü ra jñün'c'üji ngüenda. ¹⁵ Na ngue nutscö rá da'c'üji o jña c'ü rí manguéji, 'ñe o pjeñe. Nguec'ua c'o nuc'üji na ü, dya ra sö pje ra xi'ts'iji. Dya xo ra sö ra xi'ts'iji: "Dya cjuana c'ü ín manguéji", ra 'ñents'eji. ¹⁶ Bübü 'ma ri ngue nin tataji 'ñe nin nanaji ra zints'iji cja c'o pje pjëzhi. Bübü 'ma ri ngue nin cjuar-maji o ngue 'na in dyocjeji, o ngue 'na c'ü ín jogueji. Bübüts'üji c'o ra mböt'üji. ¹⁷ Texeji ra nuc'üji na ü, na ngue nu'tsc'eji ri ejmezüji y ri nänngäji. ¹⁸ Pero dya ra sö pje ra tsja'c'üji, 'ma dya ra ne Mizhocjimi, ni ri ngue 'naja in ñixteji ra ndö'tc'üji. ¹⁹ Zö ra tsja'c'üji yo, pero 'ma rí sido rí 'ñejmeji Mizhocjimi, rí bübütjogueji 'ma.

²⁰ "Ma rí jñandaji c'ü ya ri cãrã o tropa texe lado a Jerusalén, ngue 'ma rí pärãgueji 'ma c'ü ya ra zädä ra yät'äji. ²¹ 'Ma rí jñandaji a cjanu, nu'tsc'eji ri cãrãji a

Judea rí c'ueñe rí möji cja t'eje. Nu'tsc'eji ri cārāji mero a Jerusalén, rí pedye rí möji. Nu'tsc'eji ri cārāji cja in juancjeji ri pēpjiji, dya cja rí nzhogūji a Jerusalén; ixtí möji. ²² C'o pa c'o, yo nte ra sufreji na ngue c'o na s'o c'o vi tsjaji. Ra zādā c'o t'opjū o jña Mizhocjimi. ²³ Juejme c'o ri ndunte 'ñe c'o ri jötü o lèlè c'o pa c'o. Me ra sufreji va a Judea texeji; Mizhocjimi ra castigao yo nte. ²⁴ Cārā c'o ra mböt't'ūji co tjēdyi. Cārā c'o ra dyēdyiji cja c'o nan'ño país. C'o dya menzumü a Jerusalén, ngueje c'o ra manda nu, hasta 'ma ra zādā c'ü ya mama Mizhocjimi c'ü dya cja ra mandaji.

Cómo vendrá el Hijo del Hombre

²⁵ Ra jñandaji c'o nunca jandaji, na ngue nan'ño rgá jñetse e jyarü 'ñe e zana 'ñe yo seje. Y cja ne xoñijōmü me ra yu'u na jens'e yo mar rgá pjō's'ü e ndeje. Nguec'ua yo nte, me ra zūji, dya ra mbārāji pje ra tsjaji. ²⁶ Me ra jyoji na ngue c'ü me ri sūji c'o xe ra zādā. Na ngue yo bübü a jens'e ra pötü c'ü dya ri nza cja 'ma ot'ü. ²⁷ Nuc'ua ra jñandgagōji rva ēcjō cja ngōmü, ra jñandgōji c'ü me rrā zētsi 'ñe rrā zözü. ²⁸ 'Ma ra mbürü ra zādā yo, me rí māji rgui chepquegōji. Na ngue dya cja ra mezhe rá 'ñe emp'c'ōji libre c'o ri sufregueji.

²⁹ O sido o ña e Jesús o xipjivi:

—Tsjijñiji ja ga cja c'e za'a c'ü ni chjū higo, 'ñe yo pje nde ma za'a. ³⁰ 'Ma in jandaji ya peje o xi, in pārāji ya ra ējē c'o pa 'ma ra paja ne xoñijōmü. ³¹ Je xo rga cjatjonu, 'ma rí jñandaji c'ü ya ra zādā yo rí xi'tsc'ōji, rí pārāgueji 'ma c'ü ya rá mandagō nutscō o 'ñevguegō Mizhocjimi.

³² Dyārāji na jo c'ü rá xi'tsc'ōji dya. C'o ri cārā c'o pa c'o, dya ra ndü texe c'o, hasta 'ma cja ra zādā texe yo rí xi'tsc'ōji. ³³ Ra nguarü e jens'e 'ñe ne xoñijōmü, pero nín jñagō nunca ra nguarü nu.

³⁴ Pjōtpūji na puncjü ngüenda c'ü dya rí mǎpāji yo bübü cja ne xoñijōmü, nza cja c'o si o t'apjü cja na tñji. Dya xo rí mamaji ja rgui chöt'ūji pje rí siji 'ñe pje rí jyeji. 'Ma rí tsjaji a cjanu, ra meze in mü'būji. Nguec'ua 'ma ra zādā c'e pa 'ma rá ēcjō na yeje, dya ri tepqueji. ³⁵ 'Ma ra ējē c'e pa, ra sufre texe yo cārā cja ne xoñijōmü c'o dya ri tepque. ³⁶ Nu'tsc'eji rí chepqueji. Rí sido rí dyötüji Mizhocjimi ra dya'c'ūji rí zēzhgueji, ngue c'ua dya rí sufreji c'o ra zādā. Y ngue c'ua 'ma rá ēcjō na yeje cja Mizhocjimi, 'ma rá jün'c'ūji ngüenda, dya pje rá tö'tc'ūji.

³⁷ 'Ma ndempa e Jesús mi xöpü cja c'e templo. 'Ma xōmü mi pedye mi pa oxü cja c'e t'eje c'ü ni chjū Olivos. ³⁸ 'Ma xörü, ts'i mi 'ñeje c'o nte cja c'e templo, ma ē ātpāji o jña.

Conspiración para prender a Jesús

22 Ya mi ngue ro zādā c'e mbaxua c'ü mi chjū Pas-cua, 'ma mi siji o tjōmēch' i c'o dya mi bāns'ä.

² C'o ndamböcjimi 'ñe c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi mi ne ixto mböt't'ūji e Jesús. Pero mi sūji c'o nte. Nguec'ua me mi jodü ja rvá sō ro mböt't'ūji.

³ C'ü dya jo mi dyojui e Judas Iscariote c'ü mi ngue 'naja c'o doce o discípulo e Jesús. O 'ñünbū o mü'bū e

Judas. ⁴ Nuc'ua e Judas o dyätā c'ü dya jo, o ma cja c'o ndamböcjimi 'ñe c'o comandante cja c'e templo, o ma ñaji ja rvá tsja e Judas ngue c'ua anguezeji ro sō ro zürüji e Jesús. ⁵ Anguezeji me co māji c'ua, o mamaji c'ü ro ngöt't'ūji e Judas. ⁶ Nuc'ua e Judas o mama c'ü ro tsja ja c'o nzi va xipjivi. Nuc'ua mi jodü ja rvá zidy anguezeji nu ja c'o ma bübü e Jesús, ngue c'ua ro sō ro zürüji e Jesús 'ma dya ri cārā c'o nte.

La Cena del Señor

⁷ O zādā c'ua c'e pa 'ma mi jyodü ro mböt't'ūji 'na ts'imē c'ü ro zaji c'ü rví pjongūji c'e mbaxua. Xo ro ziji o tjōmēch'i c'o dya mi bāns'ä. Tsjē'ma mi cjaji a cjanu.

⁸ Nuc'ua e Jesús o ma't'ü e Pedro 'ñe e Juan o xipjivi:

—Mēvi ma dyät'ävi o jñönü ngue c'ua rá süpcōji ne mbaxua.

⁹ O ndünrū c'ua anguezevi o dyönüvi:

—¿Ja ngue c'ua in ne rá sigōji, ngue c'ua rá ma ät'äbe?

¹⁰ O ndünrū c'ua e Jesús o xipjivi:

—Dyārāvi c'ü rí xi'ts'ivi. 'Ma rí sät'ävi cja c'e jñiñi, rí chjēji 'na bëzo c'ü ri tunü 'na xājñā o ndeje. Rí möji angueze, xo rí tsjogüvi cja c'e ngumü nu ja ra cjogü angueze. ¹¹ Rí xipjivi c'ua c'e bëzo c'ü menzumü nu: "C'ü rvá ēcjōbe, mama c'e xöpüte rá ē xi'ts'ibe, ¿ja bübü c'e cuarto nu ja ra mimi co c'o o discípulo ra ziji c'ü rgui züpūji ne mbaxua?" Je rga cjanu rgui xipjivi c'e menzumü. ¹² Nuc'ua angueze ra jí'ts'ivi 'na jyāxcumü c'ü na nojo c'ü ya bübü texe c'o ni jyodü. Ngueje nu rí dyät'ävi o jñönü nu, eñe e Jesús.

¹³ Anguezevi o mēvi c'ua, o ma chöt'üvi c'ua ja nzi va xipjivi. O dyät'ävi c'ua o jñönü c'o ro ziji rvá züpūji c'e mbaxua.

¹⁴ Nuc'ua 'ma mü o zādā c'e hora c'ü ro ziji c'e jñönü, o mimi c'ua e Jesús cja c'e mexa. Xo 'ñe c'o o discípulo.

¹⁵ O mama c'ua e Jesús:

—Me rí negō c'ü 'natjo c'ua rá siji c'ü rga süpcōji ne mbaxua ante c'ü rá sufregō. ¹⁶ Rí xi'tsc'ōji, dya cja rá sigō c'ü rga süpcō ne mbaxua; ya ra mböt'cūji ja c'o nzi ga mböt't'ūji o ts'imē c'o ni züpūji ne mbaxua. Nuc'ua, ngueje nu ja manda Mizhocjimi cja rá sigōji na yeje 'ma.

¹⁷ O ndü c'ua 'na vaso, cjanu o unü 'na pōjō Mizhocjimi. O mama c'ua:

—Chūji nu, rí siji in texeji. ¹⁸ Rí xi'tsc'ōji, dya cja rá sigō o ndeje o uva hasta 'ma ra zādā c'ü rá mandagō nutscō o 'ñevguegō Mizhocjimi, embeji c'o discípulo.

¹⁹ Cjanu o jñü c'ua 'na tjōmēch'i o unü 'na pōjō Mizhocjimi. Cjanu o xēnbi c'ua c'o o discípulo, o xipjivi:

—Nujnu ngue ín cuerpogō nu. Co nín cuerpogō, rá päjtc'ägōji c'ü rvi chūji. Nu na cjagueji dya, dya rí jy-ombeñe rí tsjagueji nu, ngue c'ua rí mbenzgōji, eñe.

²⁰ Nuc'ua 'ma ya vi nguarü vi ziji c'e tjōmēch'i, e Jesús xo ndü c'e vaso. O yepe o unü 'na pōjō ja c'o nzi va jñü c'e tjōmēch'i. Cjanu o xipji c'o o discípulo:

—Nujnu ngue ín tsjigō nu. C'ü rga pjödü ín tsji rá tūgō, ngue c'ü rgui pārāgueji c'ü ra perdonaots'ūji Mizhocjimi ja c'o nzi va mama.

²¹ 'Tsjijñiji c'ü rá xi'tsc'öji. Nu c'ü ra nzhögügö cja o dyë yo nte ngue c'ua ra mbötcüji, ngueje 'naja yo rrã sigöji o xëdyi. ²² C'ü rvá êcjö cja Mizhocjimi, ngue c'ü ra mbötcüji ja c'o nzi va mama Mizhocjimi. Pero juejme ne bëzo nu ra nzhögügö. Ra tsjapü Mizhocjimi me ra sufre nu.

²³ Nuc'ua anguezeji pötü va dyönüji cjó mi ngue anguezeji c'ü ro tsja a cjanu ro nzhö e Jesús.

Se discute quién sería el más importante

²⁴ C'e xö mü, c'o discípulo o zöji o jña cjó mi ngue anguezeji c'ü ro tsja xo'ñi. ²⁵ Nuc'ua o mama e Jesús o xipjiji:

—C'o o rey c'o nte c'o dya ma't'ü Mizhocjimi, me mandaji yo nte. Me xipjiji c'ü pje ra tsja yo nte, maco ne c'o rey c'ü ra xiji me na jonteji. ²⁶ Nu'tsc'eji, dya je rga cjatsc'eji nu. Bübüts'üji c'o ra ch'unü ra mbëzhiji na nojo, pero ni jyodü ra pjösteji nza cja 'na t'i c'ü xe sëbi. Zö bübütsc'eji c'o ra mandatsc'eji, pero ni jyodü ra mböxc'üji nza cja 'ma ri ngue 'na mbëpji. ²⁷ ¿Ja ngue c'ü mamaji c'ü xenda na nojo? ¿Cjo ngue c'ü mimi cja mexa ga zi o xëdyi, o ngue c'ü sirve o jñöñü? Ngueje c'ü mimi cja mexa. Maco rí pjöstegö a ndetsc'eji.

²⁸ 'Zö dya ätcägö yo nte, zö me nugüji na ü, pero nu'tsc'eji sido in nzhodüji co nuzgö. ²⁹ Nguec'ua rí da'c'ü rí mandaji, ja c'o nzi va dyacügö mi Tatagö. ³⁰ 'Ma rá mandagö, nu'tsc'eji rí mimiji co nuzgö rá siji o xëdyi. Y rí tsjaji juesi rí jñünpüji ngüenda c'o in men-zumüji a Israel c'o tsja cja c'o doce estado.

Jesús anuncia que Pedro lo negará

³¹ Xo mama c'ua e Jesús c'ín Jmugöji:

—Nu'tsc'e Simón, dyärä na jo c'ü rí xi'tsc'ö. E Satanás c'ü dya jo, o ch'unü sjëtsi ra zöc'üji in texeji. Ne angueze rí xögueji co nuzgö rí pjöt'üji, nza cja ga mböt'ü o paxa 'ma pitsiji o ndëxü. ³² Nu'tsc'e Simón, rí pärägö ra mezhe 'na ndajme ra ndö'c'ü c'ü dya jo. Pero ró ö'tc'ü Mizhocjimi c'ü rí sido rí creozügö. 'Ma ra nzhögü in mü'bügue, rí pjös'ü yo nin cjuarma xo ra zëzhiji.

³³ O ndünrö c'ua e Simón Pedro o xipji e Jesús:

—Nu'tsc'e in Jmuts'ügö, rí bübü dispuesto rá mëgövi, zö ra pantcavi a pjörü. Xo rí bübü dispuesto rá tügö co nu'tsc'e.

³⁴ E Jesús o xipji:

—Nu'tsc'e Pedro, rí xi'ts'i, ante c'ü ra huë o tare, ya na jñi rguí mamague c'ü dya in päcägö.

Se acerca la hora de prueba

³⁵ O sido o ña e Jesús o xipji c'o discípulo:

—'Ma i möcjeji i ma zopjüji yo nte, ró xi'tsc'öji c'ü dya i tsanaji o mape, ni xo i jñünüji o merio. Xo ró xi'tsc'öji c'ü dya i tsidyiji c'o ri chin'ch'iji. ¿Cjo pje c'o o bë'ts'iji 'ma?

O ndünrö c'ua anguezeji o mamaji:

—Iyö, dya pje bëtsijme.

³⁶ O ndünrö c'ua e Jesús o xipjiji:

—Nudya, c'o cãjãts'üji mape ra ngana c'o. Xo rí jñünüji o merio. Na ngue dya cja ra recibidots'üji nza cja 'ma ot'ü. C'o dya jün o tjëdyi, ra mböji c'ü tëji ra ndömüji. ³⁷ Na ngue rí xi'ts'iji c'ü ni jyodü ra zädä o jña Mizhocjimi c'ü mama a cjava rá sufregö: "Yo nte ra mamaji c'ü me na s'o c'ü", eñe. Jã, ni jyodü ra zädä texe c'ü ya t'opjü ja rga sufregö.

³⁸ O mama c'ua c'o discípulo:

—Nu'tsc'e in Jmuts'ügöjme, bübü va yeje tjëdyi.

O ndünrö c'ua e Jesús o xipjiji:

—Na jotjo co nujyo.

Jesús ora en Getsemaní

³⁹ Cjanu o mbedye c'ua e Jesús o ma cja c'e t'eje c'ü ni chjü Olivos, o ma'a ja c'o nzi ma cja o tjürü. Xo möji co c'o o discípulo. ⁴⁰ 'Ma mü o zät'äji cja c'e t'eje, o mama c'ua e Jesús o xipjiji:

—Dyötüji Mizhocjimi c'ü dya rí dyätäji c'ü dya jo 'ma ra zöc'üji, embeji c'o.

⁴¹ Nuc'ua cjanu o xögü co anguezeji, o ma c'ua na ts'ijë, nza cja 'ma ja c'o sobü 'na ndojo 'ma cjó c'o pana. O ndüñijö mü c'ua va dyötü Mizhocjimi. ⁴² O mama:

—Mi Tatats'ügö. 'Ma rí ñegue, rí ts'a's'ü c'ü dya ra zädä c'ü rá sufregö. Pero dya rí tsjague c'ua ja rgá negö; tsjague c'ua ja nzi gui ñegue, eñe.

⁴³ O 'ñetse c'ua 'na anxe c'ü vi 'ñeje a jens'e cja Mizhocjimi, o 'ñe tsjapü o zëzhi e Jesús. ⁴⁴ Me ma sufre e Jesús. Xe ma ötü Mizhocjimi co texe o mü'bü. O jenzhe, me ma puncjü ma mbibi a jö mü nza cja o cji.

⁴⁵ Nuc'ua 'ma mü o nguarü o dyötü Mizhocjimi, o böbü. Cjanu o ma c'ua nu ja mi bübü c'o o discípulo. O chöt'üji ma jji, na ngue c'o mi cjijñiji ro sufre e Jesús.

⁴⁶ O mama c'ua e Jesús o xipjiji:

—¿Jenga in jceji? Rí ñangaji rí dyötüji Mizhocjimi, ngue c'ua dya rí dyätäji c'ü dya jo, 'ma ra zöc'üji.

Llevar preso a Jesús

⁴⁷ 'Ma xe ma ña e Jesús, o säjä c'ua na puncjü o nte. Mi ot'ü a xo'ñi c'ü mi chjü e Judas c'ü mi ngueje 'naja c'o doce discípulo. Cjanu o chëzhi c'ua cja e Jesús cjanu o zü'tp'ü o jmi. ⁴⁸ Nuc'ua e Jesús o xipji:

—Nu'tsc'e Judas. Rvá êcjö cja Mizhocjimi. Maco va ë sütcü in jmi ngue c'ua yo va dyocjeji ra mbäcöji nguetscö e Jesús, ngue c'ua ra zinzgöji.

⁴⁹ C'o mi dyoji e Jesús, 'ma mü o jñandaji c'ü ya ro zidyiji e Jesús, o xipjiji c'ua:

—¿Cjo na jo rá ya'büjme co tjëdyi yo?

⁵⁰ Cjanu o tsja c'ua 'na c'o discípulo o ya'bü 'na tjëdyi 'naja c'o o mbëpji c'ü mi mero ndamböcjimi, o jñüpcü o ngö cja o jodyë. ⁵¹ O ndünrö c'ua e Jesús o mama:

—Iyö. Jyëziji ra tsjacüji c'ua ja c'o nzi ga neji, embeji c'o discípulo.

Nuc'ua e Jesús o jopcü c'ua c'ü o ngö c'e mbëpji.

⁵² Nuc'ua e Jesús cjanu o zopjü c'o ndamböcjimi, 'ñe c'o comandante cja c'e templo, 'ñe c'o 'ñaja c'o pje mi pjëzhi c'o vi 'ñe zidy e Jesús, o xipjiji:

—¿Jenga in cagueji a cjanu? I pedyeji cja c'in jñiñiji va ě sücöji nza cja 'ma ri nquezgö 'na mbē, va jünji in chjedyiji 'ñe in ngarroteji. ⁵³ Pama mi bünc'öji co nu'tsc'ejji cja c'e templo, maco dya mi sücügöji 'ma. Pero nudya, ngue ne hora nu ya ch'a'c'üji rí tsjacöji yo. Ngue ne hora nu ya ch'unü e Satanás c'ü dya jo, ra tsja ja c'o nzi ga ne.

Pedro niega conocer a Jesús

⁵⁴ Nuc'ua anguezeji o pēnch'iji e Jesús, cjanu o zidyiji cja o ngumü c'ü mi mero ndamböcjimi. 'Ma ya mi möji, e Pedro mi bēpjtajo na jē cja e Jesús. ⁵⁵ 'Ma mü o zāt'äji, o 'ñörüji c'ua 'na sivi a nde cja c'e tji, o mimiji c'ua o pa't'üji. E Pedro xo mimi co anguezeji. ⁵⁶ 'Na ndixü c'ü mi mbēpíte nu, o jñandaji e Pedro mi junrü cja o jya's'ü c'e sivi. O nguinch'p'i c'ua o jmi, cjanu o mama:

—Nujnu, nde mi dyoji e Jesús.

⁵⁷ O ngädä c'ua e Pedro o mama:

—Dya rí pärägö nu.

⁵⁸ Dya mezhe c'ua, c'ü 'naja nte o jñanda mi junrü nu e Pedro, cjanu o xipji:

—Xo ngue'tsc'e 'naja c'o nde mi dyoji e Jesús.

O mama c'ua e Pedro:

—Nu'tsc'e bëzo, dya nguetscö.

⁵⁹ O mezhe c'ua 'na hora, cjanu o mama c'ua c'ü 'naja:

—Na cjuana rí pärägö, ne bëzo nu, nde mi dyoji e Jesús. Xo menzumü a Galilea nu.

⁶⁰ O mama c'ua e Pedro:

—Nu'tsc'e bëzo, dya rí pärägö c'ü in mangue.

Nuc'ua 'ma mi ña e Pedro, cjanu o huē c'ua 'na tare.

⁶¹ Nuc'ua e Jesús c'ü in Jmugöji o jñandaji e Pedro.

Nuc'ua e Pedro o mbeñe c'o jña c'o vi xipji c'ín Jmugöji: "Ante c'ü ra huē o tare, ya na jñi rgui mamague c'ü dya in päcägö", vi 'ñeñe. ⁶² Nuc'ua e Pedro o mbedye a tji, me go huē co texe o mü'bü.

Se burlan de Jesús

⁶³ C'o bëzo c'o mi pjörü e Jesús, me mi cjpüji burla e Jesús, y mi päräji. ⁶⁴ Cjanu o ngo'tp'üji o ndö co 'na ts'imbayo. Cjanu o ya'büji o jmi, o xipji:

—'Ma o 'ñempc'e Mizhocjimi, mamague cjó ngue c'ü o mbäräts'ü, embeji.

⁶⁵ Y pje c'o nde mi xipji ma zadüji.

Jesús delante de la Junta Suprema

⁶⁶ Nuc'ua 'ma ya mü o jyans'ü, o jmurü c'ua c'o tita c'o pje mi pjēzhi cja c'e jñiñi, 'ñe c'o ndamböcjimi, 'ñe c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi. O zidyiji c'ua e Jesús nu ja ro jñünpüji ngüenda. O jñünpüji c'ua ngüenda o xipji:

⁶⁷ —¿Cjo ngue'tsc'e e Cristo? Xitsijme.

O ndünrü c'ua angueze o xipji:

—Zö ro xi'ts'iji, pero dya in creozüji. ⁶⁸ Nu 'ma xo ro önn'ügöji, dya xo ri chjünrügueji. Dya xo ri xäcäzüji.

⁶⁹ Nutscö rvä ěcjö cja Mizhocjimi, dya ra mezhe rá ma mimi cja o jodyē Mizhocjimi c'ü me na zēzhi.

⁷⁰ Texeji o mamaji c'ua:

—¿Cjo ngue'tsc'e o T'its'ü Mizhocjimi 'ma?

O ndünrü c'ua e Jesús o xipji:

—Jä, nquezgö c'ua ja vi mangueji.

⁷¹ Anguezeji o mamaji c'ua:

—¿Pje xe ni jyodü o testigo? Nuzgötsjēji ró äräji c'o o mama.

Jesús ante Pilato

23 Cjanu o böbüji c'ua texeji, cjanu o zidyiji c'ua e Jesús cja e Pilato. ² O mbürü o xipji e Pilato c'ü vi tsja na s'o e Jesús, o mamaji:

—Nu ne bëzo nu, ró tö'tp'üjme mi onpü yo in menzumögjme, mi xipji c'ü dya cja ra dyätäji c'ü in gobiernogue. Mama c'ü dya rá cjö't'üjme o contribución e César. Xo mama c'ü nguetsjē angueze e Cristo c'ü te'be yo nte ra manda.

³ O mama c'ua e Pilato o xipji e Jesús:

—¿Cjo in reygue cja yo menzumü a Israel?

O ndünrü c'ua e Jesús o xipji:

—Jä, nguetscö c'ua ja vi mangue.

⁴ Nuc'ua e Pilato, o xipji c'o ndamböcjimi 'ñe c'o nte:

—Dya pje rí tö'tp'ügö c'o na s'o ne bëzo nu.

⁵ C'o ndamböcjimi 'ñe c'o nte, sido mi xipji e Pilato c'ü vi tsja na s'o e Jesús, o mamaji:

—Nujne bëzo nu, xöpü yo nte texe cja yo in jñiñigjme. O mbürü a ma a Galilea. Nuc'ua ma ějē ma xöpü texe cja yo jñiñi hasta 'ma cja mü o säjä a 'ñeva a Jerusalén, xo xöpü va. Nguet'ua yo nte ne ra tsjaji o chü, dya cja ra dyätäji in gobiernogue, mi eñeji ma ngöt'üji e Jesús.

Jesús ante Herodes

⁶ Nuc'ua e Pilato 'ma mü o dyärä c'o vi mamaji, cjanu o tsja c'ua t'önü:

—¿Cjo menzumü a Galilea ne bëzo?

⁷ Nuc'ua e Pilato, 'ma mü o mbärä c'ü je mi menzumü e Jesús a Galilea, o manda c'ua ro zidyiji e Jesús cja e rey Herodes c'ü mi bübü a Jerusalén c'o pa c'o. Na ngue ngueje e Herodes c'ü mi manda a Galilea.

⁸ Nuc'ua e Herodes, 'ma mü o jñanda e Jesús, me co mājā na puncjü. Na ngue ya vi mezhe mi ne ro jñanda, na ngue mi ärä c'ü me mi nāntji e Jesús. Mi te'be c'ü ro tsja e Jesús o señal c'o me na nojo, ngue c'ua ro jñanda. ⁹ Nguet'ua va tsjapü na puncjü t'önü e Jesús. Pero dya go ndünrü. ¹⁰ Xo mi cārā nu c'o ndamböcjimi 'ñe c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi. Me mi ñaji ma ngöt'üji e Jesús. ¹¹ E Herodes 'ñe c'o o tropa, me mi mbäxtjoji e Jesús mi cjpüji menu. Cjanu o jyecheji c'ua 'na bitu c'ü me mi muvi, c'ü mi nza cja c'o je'e o rey. Nuc'ua cjanu o manda o zidyiji na yeje cja e Pilato. ¹² E Pilato 'ñe e Herodes ot'ü mi üvi. Pero c'e pa c'ü, o jovi.

Jesús es sentenciado a muerte

¹³ Nuc'ua e Pilato o zojnü texe c'o ndamböcjimi 'ñe c'o 'ñaja c'o mi pjēzhi na nojo 'ñe c'o nte. ¹⁴ O xipji:

—Nu'tsc'eji i sinquigöji ne bëzo nu, i xitsiji c'ü onpü yo nte ngue c'ua ga ne ra tsjaji revolución. Pero dyäräji na jo c'ü rá xi'tsc'öji. Ró önügö na jo ne bëzo; i dyäräji in texeji. Dya pje ró tö'tp'ügö c'o in mangueji. ¹⁵ Ni xo ri ngue e Herodes, dya pje xo chö'tp'ü nu. Nguec'ua va manda i sigueji na yeje a 'ñeva. Dyäräji na jo. Dya pje tsja c'o na s'o ne bëzo, c'o rga pö't'üji. ¹⁶ Pero ante c'ü rá eme libre, rá manda ra jyüt'üji o chirrio, eñe e Pilato.

¹⁷ Tsjë'ma mi cjaji c'e mbaxua c'ü mi chjü Pascua, y tsjë'ma mi cja c'o nte mi ötüji e Pilato ro 'ñeme libre 'na bëzo c'ü ma o'o a pjörü. Nuc'ua e Pilato mi eme c'ua libre c'e nte. ¹⁸ C'o ndamböcjimi 'ñe c'o nte, dya neji c'ü ro 'ñemeji libre e Jesús. Nguec'ua va mapjüji texeji o mamaji:

—Pö't'ü ne bëzo. Rí negöjme rí 'ñeme libre e Barrabás, eñe c'o.

¹⁹ E Barrabás vi pant'aji a pjörü na ngue vi pjütü 'na chü a Jerusalén, vi chüji c'e gobierno, y mi pö't'ü o nte.

²⁰ E Pilato ndo zopjütjo na yeje c'o nte, na ngue mi ne ro 'ñeme libre e Jesús. ²¹ Pero anguezeji o mapjüji c'ua na jens'e o mamaji:

—Chät'äji cja ngronsi, chät'äji cja ngronsi.

²² Nuc'ua c'ü na jñi, o mama c'ua e Pilato o xipjiji:

—¿Pje ni mbë c'ü o tsja c'ü na s'o? Dya pje rí tö'tp'ügö c'o na s'o c'ü rga pö't'üji. Pero ante c'ü rá eme libre, rá manda ra jyüt'üji o chirrio, eñe.

²³ Pero c'o ndamböcjimi 'ñe c'o nte sido mi mapjüji na jens'e, sido mi mamaji c'ü mi jyödü ro ndät'äji e Jesús cja ngronsi. O ndöji na ngue sido mi mapjüji.

²⁴ Nguec'ua e Pilato o mama c'ü ro tsja ja c'o nzi ma dyörü anguezeji. ²⁵ O 'ñeme c'ua libre c'e bëzo ja c'o nzi ma dyörüji; maco vi tsja c'o na s'o. C'ü vi pant'aji a pjörü, ngue c'ü vi pjütü 'na chü 'ñe mi pö't'ü o nte. E Pilato xo manda c'ü ro ndät'äji e Jesús ja c'o nzi ma neji.

La crucifixión

²⁶ 'Ma ya mi sidyiji e Jesús ro ma ndät'äji cja ngronsi, o pënc'h'iji 'na bëzo c'ü mi menzumü a Cirene c'ü vi 'ñeje cja juajma. Nuc'ü, mi chjü Simón c'ü. O tsjapüji e Simón ro nduns'ü c'e ngronsi ro bëpja cja e Jesús.

²⁷ Mi bëpja ma möji na puncjü o nte. Na puncjü c'o ndixü me mi ndumüji ma huëpji e Jesús. ²⁸ E Jesús o jñanda c'o ndixü o xipjiji:

—Nu'tsc'eji ndixü in menzumüji a Jerusalén, dyäräji c'ü rá xi'tsc'öji. Dya rí huëji por nutscö; huëtsjégueji 'ñe rí huëpji in ch'igüjeji. ²⁹ Na ngue ra zädä c'o pa 'ma me rí sufregueji. Nguec'ua ra mamaji: "Xenda rvá jo 'ma dya ro muxt'i yo ndixü 'ñe 'ma dya ro ndunteji 'ñe 'ma dya ro jötüji o lëlé", ra 'ñeñeji. Na ngue ra sufreji na puncjü. ³⁰ Nuc'ua ra mama c'o nte: "Quera ro yëbi yo t'ëje 'ñe yo ts'it'ëje ro ndivguiji. Xe na jo que na ngue c'ü rá sufregöji yo na s'ëzhi", ra 'ñeñeji. ³¹ Nutscö, zö dya pje ró cjagö, pero rá sufregö na puncjü. Nadya yo menzumü va yo tuns'ü na puncjü o nzhubü, ¿pje ra tsjapüji yo?, eñe e Jesús.

³² 'Ma mü o zidyiji e Jesús, xo mi sidyiji yeje bëzo c'o xo ro ndät'äji cja ngronsi. Nuc'o, vi tsja na s'o c'o.

³³ Nuc'ua 'ma mü o zät'äji nu ja mi chjü T'ëjeñinte, o

ndät'äji cja ngronsi nu, e Jesús 'ñe c'o vi tsja na s'o. 'Na-ja c'ü o ndät'äji cja ngronsi cja a lado o jodyë e Jesús; 'naja c'ü o ndät'äji c'ü 'nanguarü. ³⁴ O mama c'ua e Jesús:

—Mi Tatats'ü in bübü a jens'e, rí ö'tc'ü rí perdonaogue yo. Na ngue dya päräji c'ü cjacü yo, eñe.

Nuc'ua c'o tropa o eñeji cjö ngue c'ü ro tsjapü o cjaja c'o o bitu e Jesús. ³⁵ C'o nte mi böbü mi jandaji e Jesús. Anguezeji 'ñe c'o pje mi pjëzhi, me mi c'apüji burla e Jesús mi mamaji:

—Maco mamaji o mbös'ü na puncjü o nte nu, maco dya sö ra 'ñemetsjë ra dagü cja ne ngronsi. Maco mi mama ngueje nu o juajnü Mizhocjimi ra manda, maco dya dagü dya cja ne ngronsi, eñeji.

³⁶ C'o tropa xo mi c'apüji burla e Jesús. Mi chëzhiji cja o jmi e Jesús, mi unüji ro zi o vino c'o dya nda ma jo.

³⁷ Mi xipjiji:

—Nu 'ma ngue'tsc'e o rey yo menzumü a Israel, ts'ügütsjë dya, dyagü cja ne ngronsi.

³⁸ A xes'e cja o ñi c'e ngronsi, mi cuat'ü 'na xiscö mü c'ü mi t'opjü o letra c'e jña griego, 'ñe o latín 'ñe hebreo. Mi t'opjü a cjava: "Nujnu, o Rey yo menzumü a Israel nu."

³⁹ Nuc'ua 'naja c'o vi tsja na s'o c'ü xo mi dät'ä nu, o zadü e Jesús o xipji:

—Nu 'ma ngue'tsc'e e Cristo, 'ñemetsjë dya, dyagü cja ne ngronsi. Xo rí 'ñevgüegöbe libre.

⁴⁰ O ndünrö c'ua c'ü 'naja c'ü mi dät'ä nu, o huënc'h'i o xipji:

—Nu'tsc'e, dya in sügue Mizhocjimi. ¿Jenga in sadügue ne bëzo? Nujnu, xo na sufre yo rrä sufregövi.

⁴¹ Nutscövi, rí mercedovi rá sufregövi yo, na ngue ró cjavi c'o me na s'o. Pero ne bëzo, dya pje tsja nu.

⁴² O sido o ña c'ua c'e bëzo o xipji e Jesús:

—Nu'tsc'e in Jmuts'ügö, rí ö'tc'ü c'ü rí mbenzegö 'ma rí nzhogue na ye rí ë mandague, eñe.

⁴³ O ndünrö c'ua e Jesús o xipji:

—Dyärä na jo c'ü rá xi'tsc'ö. Ne pa dya, rí bübügue co nutscö a jens'e nu ja me na zö.

Muerte de Jesús

⁴⁴ Nuc'ua 'ma mü o zünü jñislarü, o bëxö mü c'ua texe cja ne xoñijö mü hasta 'ma mü o zünü jñi c'ü nzhä. ⁴⁵ O bëxö mü e jyarü. Y o chödü a nde c'e manta c'ü mi cjot'ü a mbo cja c'e templo nu ja me ma sjü. ⁴⁶ Nuc'ua e Jesús o mapjü na jens'e o mama:

—Nu'tsc'e mi Tatats'ügö, sinngui dya in aljma.

Nuc'ua 'ma mü o nguarü o mama c'o, cjanu o ndü c'ua.

⁴⁷ Nuc'ua c'ü mi manda c'o tropa, 'ma mü o jñanda c'o me na nojo, o ma't'ü Mizhocjimi o mama:

—Ne bëzo, na cjuana c'ü dya tsja c'o na s'o.

⁴⁸ Na puncjü o nte c'o vi ma jñanda pje ro tsjapüji e Jesús. 'Ma mü o jñandaji ja va ndü, o nzhogüji mi ya'büji o tijmiji. Na ngue me mi süji 'na pje ro zädä.

⁴⁹ C'o mi dyoji e Jesús, ma böbü'tjoji na jë, xo jñandaji. Xo 'ñe c'o ndixü c'o mi pöji e Jesús ndeze 'ma mü o mbürü o xöpü c'o nte a Galilea.

Jesús es sepultado

⁵⁰ Mi búbü 'na bëzo c'ü mi chjü José. Mi menzumü a Arimatea c'ü mi tsja cja c'e estado de Israel. Ma jonte c'e bëzo, y mi cja ja c'o nzi ga ne Mizhocjimi. Mi ngue 'na c'o mi pjëzhi na nojo c'o mi jün ngüenda. ⁵¹ Pero dya go ne c'o vi tsja c'o 'ñaja, 'ma mü o mamaji mi jyodü ro mböt'üji e Jesús. Mi te'be c'ü ro ã manda nu c'ü vi 'ñeme Mizhocjimi. ⁵² Nuc'ü, o ma c'ua cja e Pilato o ma dyötü c'ü o cuerpo e Jesús. ⁵³ Cjanu o ma ts'üpcü c'ü o cuerpo cja c'e ngronsi. Cjanu o mböch'ü 'na bitu. Cjanu o ma ngöt'ü cja 'na cueva c'ü vi dyöt'üji cja peña, c'ü dya cjó be mi cöt'üji. ⁵⁴ Nu c'e pa c'ü, ngue 'ma mi preparao c'o menzumü a Israel, na ngue c'ü na jyas'ü mi ngue c'e pa 'ma söyaji. Ya mi ngue ro nguibi e jyarü, ya mi ngue ro mbürü c'e xabaro.

⁵⁵ C'o ndixü c'o mi pöji e Jesús ndeze 'ma mü o mbürü o xöpü c'o nte a Galilea, xo möji e José. O ma nuji c'e cueva ja ngöt'üji o cuerpo e Jesús. ⁵⁶ Cjanu o nzhogüji a Jerusalén, o dyät'äji o perfume 'ñe o unguento, ngue c'ua ro ma ngosp'üji o cuerpo e Jesús. Nuc'ua c'ü na ye nu pa, 'ma mi söya yo menzumü a Israel, o söya c'ua c'o ndixü ja c'o nzi ma mama cja c'o o mandamiento Mizhocjimi.

La resurrección de Jesús

24 Nuc'ua c'ü ot'ü pa nu ngo'o 'ma ya ma jya's'ü, o ma c'o ndixü cja c'e cueva, o ndunüji c'o perfume c'o vi dyät'äji. Xo möji c'o 'ñaja ndixü. ² 'Ma mü o zät'äji cja c'e cueva, o chöt'üji ya vi chjen'chp'eji c'e tralaja c'ü mi c'ot'ü c'e cueva. ³ Pero 'ma mü o cjogüji a mbo, dya chöt'üji c'ü o cuerpo e Jesús c'ín Jmugöji. ⁴ Go züji c'ua, dya mi pärã pje ro tsjaji. 'Nango jñetse c'ua yeje anxe c'o mi 'ñetse nza cja o bëzo, mi böbüvi o jmi-ji, me mi juëns'i o bituvi. ⁵ Me go pizhi c'ua c'o ndixü o ñücüji a jömü. O mama c'ua c'o anxe o xipjivi:

—¿Jenga in jodüji a nde cja yo añima nu c'ü bübütjo? ⁶ Dya búbü va c'ü; ya tetjo. Mbeñeji na jo c'o o xi'tsc'eji e Jesús 'ma mi búbü a Galilea. ⁷ O xi'tsc'eji c'ü vi 'ñeje cja Mizhocjimi pero mi jyodü ro nzhöji angueze cja c'o nte c'o cja na s'o, ro ndät'äji cja ngronsi. Nuc'ua c'ü na jñi nu pa, ro tetjo ro bübütjo na yeje, eñe c'o anxe va xipjivi c'o ndixü.

⁸ O mbeñe c'ua c'o ndixü c'o vi mama e Jesús. ⁹ Cjanu o mbedyeji nu, o möji c'ua nu ja mi cãrã c'o once apóstole 'ñe c'o 'ñaja, o ma xipjivi c'o vi mama c'o anxe.

¹⁰ C'o o ma xipji c'o apóstole, mi ngueje e María Magdalena 'ñeje e Juana 'ñe e María c'ü nu nana e Jacobo. Xo mi ngue c'o 'ñaja ndixü c'o mi dyoji. ¹¹ C'o apóstole o nguijñiji c'ü mi jyo c'o ndixü. Nguec'ua dya go creoji c'o o xipjivi.

¹² Pero e Pedro ixco cjuan'di go ma cja c'e cueva. 'Ma mü o zät'ä nu, o dãnã o jñanda a mbo. C'ü o jñanda, nguextjo c'e manta c'ü vi mböch'üji o cuerpo e Jesús. Cjanu o ma c'ua, me mi cijñi pje mi ne ro mama c'o vi jñanda.

En el camino a Emaús

¹³ C'e pa c'ü, yeje anguezeji mi mëvi cja 'na ts'ijñiñi c'ü ni chjü Emaús. C'e jñiñi mi jyadüvi once kilómetro a Jerusalén. ¹⁴ 'Ma mi pëvi, mi pötma mamavi ja va ndät'äji e Jesús cja ngronsi 'ñe ja va ngöt'üji cja cueva. Xo mi mamavi ja ga cja c'o vi mama c'o ndixü c'ü vi te e Jesús. ¹⁵ 'Ma mi ñavi 'ñe mi pötma dyönüvi, nuc'ua e Jesús o chëzhi ts'ë c'ua, cjanu o möji c'ua. ¹⁶ Anguezevi o jñandavi e Jesús, pero dya mbärãvi c'ü mi ngue e Jesús. ¹⁷ O mama c'ua e Jesús o xipjivi:

—¿Pje ni mbë c'o pötqui mamavi gui mëvi, nguec'ua me in ndumüvi?, eñe e Jesús.

¹⁸ 'Naja c'o bëzo mi chjü e Cleofas. O ndünrü c'ua o xipji e Jesús:

—¿Cjo dya in bübügue va a Jerusalén? Maco texe yo nte pärãji c'o o zädã va yo pa yo.

¹⁹ O ndünrü c'ua e Jesús o dyönüvi:

—¿Pje ni mbë c'o o zädã?

O ndünrüvi c'ua o xipjivi:

—Ngueje c'o o tsjapüji e Jesús c'ü mi menzumü a Nazaret. Mizhocjimi o 'ñeme ro zopjü yo nte. Mi cja ja c'o nzi ma ne Mizhocjimi; mi ña na jo o jña Mizhocjimi y mi cja c'o me na nojo. Nguec'ua yo nte me mi nãntji c'ü, me mi mamaji c'ü me ma jo c'ü. ²⁰ C'o ndamböcjimi 'ñe c'o 'ñaja in menzumüji c'o pjëzhi na nojo, o zidyiji e Jesús nu ja jñünpüji ngüenda. Y o mböt'üji cja ngronsi. ²¹ Nutscöjme mi dyocjöjme e Jesús, mi pëzhgöjme mi ngue angueze c'ü vi 'ñeme Mizhocjimi ro salvazüji nutscöji rí menzumüji a Israel, ro 'ñevgueji libre cja c'o nugüji na ü. Pero ya pa jñi pa ndeze 'ma mü o ndü.

²² Mi xörü, ts'i vi mbedye ja nzi ndixü c'o in dyocjöjme o möji cja c'e cueva nu ja ngöt'üji e Jesús. Dya chöt'üji c'ü o cuerpo pero 'ma mü o nzhogüji, o xitsijme c'ü o jñetse yeje anxe c'o o xipjivi c'ü ya te e Jesús ya bübütjo na yeje. Nguec'ua ró sügöjme ró mamajme: "Xa'ma ya te e Jesús. Pero, ¿pärã cjo na cjuana?", ró mamajme a cjanu. ²⁴ Nguec'ua búbü ja nzi c'o in dyocjöjme c'o o ma cja c'e cueva o ma nuji. O chöt'üji ja c'o nzi va mama c'o ndixü, dya cja mi o'o e Jesús a mbo cja c'e cueva. Pero dya jñandaji c'ü. Nguec'ua, ¿pärã cjo ya tetjo?

²⁵ O ndünrü c'ua e Jesús o xipjivi:

—Nu'tsc'evi, dya in pärãvi na jo c'o o dyopjü c'o profeta. Dya j jyëzi ro zi'ch'i in mü'büvi c'o jña. Nguec'ua dya in creovi texe c'o o dyopjüji. ²⁶ Mi jyodü e Cristo me ro sufre rvã ndü, cja rrü ma c'ua a jens'e nu ja ra manda, eñe e Jesús.

²⁷ Nuc'ua e Jesús o xipjivi pje mi ne ro mama c'o o jña Mizhocjimi c'o vi dyopjü e Moisés 'ñe c'o vi dyopjü texe c'o profeta. Nde vi dyopjüji ja rvã cja e Cristo.

²⁸ Ya mi ngue ro zät'äji cja c'e ts'ijñiñi nu ja mi möji. E Jesús mi cjpü c'ü ro cjogütjo xe ro ma c'ü 'na jñiñi.

²⁹ Nuc'ua anguezevi o züjmüvi c'ua o xipjivi:

—Oxque co nutscöbe na ngue ya nzhã, dya ra mezhe ra xömü, eñevi.

Nguec'ua o cjogüji a mbo cja c'e ngumü ro oxüji.

³⁰ Nuc'ua 'ma ya ma jüji cja mexa, e Jesús o jñü c'ua 'na tjömëch'i, cjanu o unü 'na pöjö Mizhocjimi, cjanu o

xënbivi c'ua. ³¹ Nuc'ua ixco xogü o ndövi, cja mbärävi c'ua c'ü mi ngue e Jesús c'ü mi ñaji. Nuc'ua 'nangua ojtjo c'ua e Jesús; dya cja jñandavi. ³² Nuc'ua o pötü va mamavi:

—Ma ró ñaji e Jesús cja 'ñiji, 'ma o xitsivi pje ne ra mama c'o o jña Mizhocjimi, me go zi'ch'i ín mü'büvi y me ró mäcjövi, eñevi.

³³ Ixco nzhogüvi o mëvi c'ua a Jerusalén. 'Ma mü o zät'ävi, o chöt'üvi ya vi jmurü c'o once apóstole 'ñe c'o mi dyoji. ³⁴ O mama c'ua anguezeji o xipjiji c'o yeje c'o cja vi säjä:

—Ya tetjo c'ü ín Jmugöji. E Pedro o jñanda c'ü bübütjo c'ü, embeji c'o yeje.

³⁵ Anguezevi o mamavi c'ua c'ü vi chjëji e Jesús cja 'ñiji pero dya mi pärävi cjo mi ngue c'ü. Cja mbärävi 'ma mü o xënbivi c'e tjömech'i cjanu o unüvi.

Jesús aparece a los discípulos

³⁶ 'Ma mi mamaji c'o, jo ni 'ñetse c'ua e Jesús a nde anguezeji o zenguaji.

³⁷ Nuc'ua anguezeji me go züji. Mi pëzhiji mi ngue 'na espíritu c'ü mi 'ñetse nza cja 'na nte. ³⁸ Nuc'ua e Jesús o mama c'ua:

—Dya rí süji; dya rí tsijñiji. ³⁹ Jñandgaji c'ü nguetscö e Jesús. Chjönngüji ngue c'ua rí pärägüjeji c'ü dya nguezgö 'na espíritu. Na ngue bübü ín ts'ingue 'ñe ín nzho'dyë.

⁴⁰ 'Ma mü o mama a cjanu, cjanu o jíchiji o dyë 'ñe o ngua. ⁴¹ Anguezeji me co mäji c'ua na puncjü. Pero o nguijñiji: "Pärã, ¿cjo na cjuana yo rí jandagöji 'ñe yo rí äräji", eñeji. Nguéc'ua dya nda mi creoji cjo vi te e Jesús. O mama c'ua e Jesús:

—¿Cjo bübü pje rá sigö?

⁴² Nuc'ua o unüji 'na përaso o jmö c'ü vi jñaxaji, cja na 'ñe 'na përaso o panal c'ü mi po'o o miel. ⁴³ O jñü c'ua e Jesús c'e jmö 'ñe c'e panal, cjanu o zi c'ua; anguezeji o jñandaji. ⁴⁴ O mama c'ua e Jesús o xipjiji:

—Ma ot'ü mi bübügö co nu'tsc'eji, ró xi'tsc'öji c'ü mi jyodü ro zädä c'o t'opjü cja c'o ley c'o o dyopjü e Moisés, 'ñe c'o o dyopjü c'o profeta, 'ñe c'o t'opjü cja yo salmo. C'o ró xi'tsc'öji, ngueje yo ya zädä.

⁴⁵ Nuc'ua e Jesús o zopjüji, nguec'ua va mbäräji pje mi ne ro mama c'o mi t'opjü cja o jña Mizhocjimi.

⁴⁶ Cjanu o xipjiji:

—C'ua ja nzi ga t'opjü o jña Mizhocjimi, mi jyodü ro tügö nuzgö e Cristo, cja rrü tetcjö c'ü na jñi nu pa. ⁴⁷ Xo ni jyodü ra zopjüji yo nte ra xipjiji ra 'ñench'ezüji o mü'büji ra jyëziji c'o na s'o. A cjanu ra perdonaoji c'o na s'o c'o vi tsjaji. Ot'ü ra zopjüji yo cärä a Jerusalén, cja rrü ma zopjüji yo cärä texe cja ne xoñijömmü.

⁴⁸ Nguéc'ueji i jñandgüjeji yo o zädä, ngue'tsc'eji rí zopjüji yo nte. ⁴⁹ Rá täjä o Espíritu Mizhocjimi ra ëjë ra ë bübü cja in mü'büji ja c'o nzi va mama Mizhocjimi. Rí che'beji va a Jerusalén hasta 'ma cja ra ëjë a jens'e, ra 'ñe dya'c'üji o poder ja rguí zopjüji yo nte.

Jesús sube a los cielos

⁵⁰ 'Na nu pa, e Jesús o möji c'o apóstole o zät'äji c'ü 'nanguarü a Betania. Nuc'ua e Jesús o c'ua's'ä c'ua o dyë o dyötpü Mizhocjimi c'o o apóstole. ⁵¹ 'Ma mi ötpüji Mizhocjimi, ixco ma c'ua e Jesús go zidyí Mizhocjimi a jens'e. ⁵² Anguezeji o ndüñijömmüji o ma't'üji c'ua e Jesús. Cjanu o nzhogüji a Jerusalén, me mi mäji. ⁵³ Sido mi pöji cja c'e templo mi unüji 'na pöjö Mizhocjimi. Je va cjanu, amén.

SAN JUAN

La Palabra de Dios hecha hombre

1 Mi jinguã 'ma dya be mi ät'ä Mizhocjimi e jens'e 'ñe ne xoñijömmü, ya exmi bübü e Jña'a. E Jña'a ngueje o T'i Mizhocjimi. E Jña'a mi bübüvi Mizhocjimi. Ngueje Mizhocjimi nu e Jña'a. ² Nunu, ya exmi bübüvi Mizhocjimi. ³ Texe yo bübü ngueje e Jña'a o dyät'ä. ⁴ Ngue angueze c'ü dacüji c'ü rí bübüji. Ngueje angueze c'e jya's'ü ngue c'ua ra sö rá päräji Mizhocjimi. ⁵ C'e Jña je jya's'ü cja e bëxömmü. E bëxömmü, dya sö'ö ra ts'a's'ü e jya's'ü.

⁶ Mi bübü 'naja bëzo c'ü mi chjü Juan. Mizhocjimi o juajnü c'e bëzo. ⁷ O xipji c'o nte ja ma cja c'e jya's'ü, ngue c'ua ro 'ñench'e o mü'büji c'ü. ⁸ E Juan dya mi ngueje c'e jya's'ü. C'ü vi juajnü Mizhocjimi c'ü, ngue c'ü ro xipji c'o nte ja ma cja c'e jya's'ü. ⁹ E Jña'a c'ü ngue c'e jya's'ü c'ü na cjuana, ya mi ngue ro mbürü ro pëpji va. Nuc'ü, ngue c'e jya's'ü, ngue c'ua yo nte sö ra mbärä Mizhocjimi.

¹⁰ Mi bübü cja ne xoñijömmü. Ngueje angueze o dyät'ä ne xoñijömmü. Pero c'o mi cärä cja ne xoñijömmü, dya o tsjapüji ngüenda que ngueje c'e jya's'ü c'ü na cjuana.

¹¹ Nuc'ua o mimi cja ne xoñijömmü; o jmus'ü cja c'o menzumü a Israel. Pero anguezeji dya go säjäji, zö mi ngue o menzumüji c'ü. ¹² Pero texe c'o o säjä, 'ñe o 'ñench'e o mü'büji; nuc'o, o unüji c'ü nguejeji o t'i Mizhocjimi.

¹³ C'ü ni tsjacöji o t'izgöji Mizhocjimi, dya ngue c'ü vi muxcüji c'o ín tataji; ngue c'ü je ga ne a cjanu Mizhocjimi.

¹⁴ C'e Jña'a c'ü ngue e Jesucristo, o ë jmus'ü cja ne xoñijömmü nza czazgöji rí nteji. O mimi a nde nu ja rí cäräjme. Ró nugöjme c'ü me na zö angueze. Me na zö na ngueje nguetjo c'ü 'natjo o T'i Mizhocjimi. Nuc'ü, ró unnc'öjme ngüenda c'ü me s'iyazügöji, y na cjuana c'o o mama. ¹⁵ E Juan o mama c'o ma cjuana ja ga cja e Jesucristo. O mama na zëzhi:

—Nunu ngueje nu mi xi'ts'igöji nu 'ma ró xi'ts'iji: "Nu c'ü va bëpjazügö ra ot'ü, na ngueje ya exmi bübü 'ma dya be rmi bübügö."

¹⁶ E Jesucristo me s'iyazüji; dacüji texe c'o ni jyodü ín mü'büji. ¹⁷ Mi jinguã e Moisés o unü c'ü o ley Mizhocjimi c'o ín mboxatitagöji. Nudya, ya ëjë e Jesucristo. Nguec'ua rgá pärägöji me s'iyazüji Mizhocjimi, y na cjuana c'o ya mama. ¹⁸ Dya cjó janda Mizhocjimi. Pero c'ü 'natjo o T'i Mizhocjimi o jítscöji ja ga cja Mizhocjimi. Angueze pätpä o mü'bü Mizhocjimi.

Juan el Bautista habla en favor de Jesucristo

¹⁹ 'Na nu pa'a, c'o mi menzumü a Jerusalén o ndäjäji c'o ro ma tsjapü t'önü e Juan. O ndäjäji o mböcjimi 'ñe o Levita o zät'äji cja e Juan, o dyönüji:

—¿Cjó ngue'tsc'e?

²⁰ E Juan exo xipjiji c'ü na cjuana. O mama:

—Nuzgö, dya nguetscö e Cristo.

²¹ O dyönüji c'ua:

—¿Cjó ngue'tsc'e 'ma? ¿Cjo ngue'tsc'e Elías?

O mama:

—Nuzgö, dya nguetscö.

Xo o dyönüji:

—¿Cjo ngue'tsc'e c'e profeta c'ü rí te'bejme ra ëjë?, eñeji.

O ndünrú e Juan, o mama:

—Jiyö. Dya nguetscö.

²² O xipjiji c'ua:

—Xitscöjme cjó ngue'tsc'e, ngue c'ua rá xipjijme nu c'o o ndäcjäjme. ¿Pje in mamague dya, cjó ngue'tsc'e?

²³ O mama c'ua e Juan:

—In pärägueji ja va mama c'e profeta Isaías. O mama c'ü ro bübü cja ndajjadü 'na nte c'ü ri mapjü ri xipji yo nte: "Jyëziji c'o 'ñiji c'o na s'o, na ngueje ya ra ëjë c'ín Jmugöji", ro 'ñeñe. Nguetscö c'e nte c'ü o mama c'e profeta, eñe e Juan.

²⁴ Ngue c'o fariseo c'o vi ndjä o mböcjimi 'ñe o Levita cja e Juan. ²⁵ O dyönüji:

—¿Jenga in jichigue co ndeje yo nte 'ma dya ngue'tsc'e e Cristo, 'ma dya xo ngue'tsc'e e Elías, ne ri ngue'tsc'e c'e profeta?, mi eñeji.

²⁶ O ndünrú c'ua e Juan, o mama:

—Nutscö rí jichi yo nte cja ndeje. Bübü a nde nu va in cärägueji 'naja nu c'ü dya in pärägueji; ²⁷ ngueje nu va bëpjazügö. Nutscö dya pje pjëtscö. Nuc'ü, me pjëzhi na nojo.

²⁸ Nuyo, je o zädä a Betábara, 'naja jñiñi cja c'ü 'nanguarü c'e ndare c'ü ni chjü Jordán, nu ja je mi jichi yo nte, e Juan.

Jesús, el Cordero de Dios

²⁹ C'ü na yejnu pa'a o jñanda e Juan, ma ëjë e Jesús nu ja mi bübü angueze. O mama c'ua e Juan:

—Jñandaji dya. Va ëjë nu c'ü o 'ñeme Mizhocjimi ra ndunbü o nzhubü yo cärä cja ne xoñijömmü. Ngueje o Ts'imë Mizhocjimi. ³⁰ Ngueje nu ró xi'ts'iji nu, va bëpjazügö 'naja bëzo c'ü ra zopjü yo nte. Ya exmi bübü, 'ma dya be rmi bübügö. Ngueje nu xenda pjëzhi que

na nguetscö. ³¹ Nuzgö dya mi pärägö c'ü pje pjëzhi nu. Rvá ëjëgö rvá jichite cja ndeje ngue c'ua yo menzumü a Israel ra mbäräji angueze.

³² O sido o ñatjo e Juan, o mama:

—Ró janda o Espiritu Mizhocjimi c'ü ma sjöbü a jens'e nza cja 'na mbaro. Je o ë söya a xes'e angueze.

³³ Nuzgö, dya mi pärägö c'ü pje pjëzhi nu. Pero Mizhocjimi, nu c'ü o juancö ró ë jichi cja ndeje yo nte, ya vi xitsi: "Nu c'ü rí jñanda ra zät'ä ín Espiritugö c'ü ra söya a xes'e angueze ngueje c'ü ra ndäjä o Espiritu Mizhocjimi ra bübü cja o mü'büji." ³⁴ Ró jandagö o ëjë o Espiritu Mizhocjimi co nu e Jesús, nguec'ua rí xi'ts'iji na cjuana, exi ngueje nu o T'i Mizhocjimi nu.

Los primeros discípulos de Jesús

³⁵ C'ü na yejnu pa'a mi bübüjtjo nu, e Juan co yeje c'o o discípulo. ³⁶ O jñanda e Juan mi cjogü e Jesús. O mama c'ua:

—Pa nu, o Ts'imë Mizhocjimi.

³⁷ O dyärä c'ua yeje c'o o discípulo e Juan. Ya ndünt'üvi c'ua a xütjü e Jesús. ³⁸ O ñezhe c'ua e Jesús. O jñanda mi tjünt'üvi a xütjü. O xipjivi:

—¿Pje in jodüvi?

Anguezevi o mamavi:

—Xöpüte, ¿ja je ngue c'ua in bübü?, o 'ñembevi.

³⁹ O mama c'ua e Jesús:

—Xä'dävi ngue c'ua rí jñandavi ja je rí bübü.

Ya o möji c'ua. Ya o jñandavi nu ja je mi bübü. C'e pa'a c'ü, o nguejmetjoji nu e Jesús, na ngueje ya mi zünü dyëch'a c'ü xörü.

⁴⁰ E Andrés, c'ü nu cjuarma e Simón Pedro mi ngueje 'naja c'o yeje c'o vi dyärä nu c'o o mama e Juan, cja nu o ndünt'üvi a xütjü e Jesús. ⁴¹ E Andrés o chöt'ü e Simón c'ü nu cjuarma. O xipji:

—Ya ró chjögjme nu c'ü o ndäjä Mizhocjimi, eñe. Nuc'ü, ngue c'ü xiji Mesías.

⁴² Nuc'ua e Andrés o zidy e Simón o mëvi c'ua ja mi bübü e Jesús. E Jesús o jñanda c'ua. O xipji:

—Ngue'tsc'e e Simón, nu t'its'ü e Jonás. Rguí chjütsc'e e Cefas, eñe.

Ne jña Cefas ne ra mama Pedro.

Jesús llama a Felipe y a Natanael

⁴³ C'ü na yejnu pa'a o ne c'ua e Jesús o ma a Galilea. O chjëvi e Felipe. O xipji:

—Chjünt'ü ín xütjü.

O mëvi c'ua. ⁴⁴ E Felipe mi menzumü a Betsaida, nu ja mi menzumü e Andrés 'ñe e Pedro. ⁴⁵ E Felipe o ma xipji e Natanael:

—E Moisés o dyopjü cja o ley Mizhocjimi c'ü ra ëjë Mesías. Je xo va dyopjü c'o profeta. Ya ró chjëjme dya c'ü. Ngueje e Jesús c'ü menzumü a Nazaret, c'ü o t'i e José.

⁴⁶ E Natanael o xipji e Felipe:

—¿Cjo sö ra bübü a Nazaret c'ü na jo?

O ndünrö c'ua e Felipe:

—Xä'dä rí ñu'u.

⁴⁷ E Jesús o jñanda ma ëjë e Natanael. O mama c'ua: —Va ë c'ua 'naja yo menzumü a Israel nu na cjuana. Nunu, dya onpüte nu.

⁴⁸ E Natanael o xipji e Jesús:

—¿Ja cja dya, c'ü ya in päcägö?

O ndünrö c'ua e Jesús. O xipji:

—'Ma dya be mi zon'c'ü e Felipe, nu 'ma mi bübügue cja ngua c'e higo, ró jantc'a 'ma, y rí pä'tc'ä in mü'bü.

⁴⁹ O ndünrö e Natanael, o xipji:

—Xöpüte, exi ngue'tsc'e o T'its'ü Mizhocjimi. Nu'tsc'e, ngue'tsc'e i 'ñe ngue c'ua rí mandazüji rí menzumüji a Israel.

⁵⁰ O ndünrö e Jesús, o xipji:

—In ejmezü dya, na ngueje mi pä'tc'ä in mü'bü 'ma mi bünc'e cja ngua c'e higo. Pero xenda na nojo c'o rí jñanda.

⁵¹ 'Na cjuana rí xi'ts'iji, rí jñandaji ra xogü a jens'e; 'ñe rí jñandaji c'o anxe Mizhocjimi ra möji a jens'e, ra nzhogüji nu ja rá bünc'ö, nutscö rvá ëcjö cja Mizhocjimi.

Un casamiento en Caná de Galilea

2 C'ü na jñi nu pa'a o tsjaji 'naja chjüntü a Caná c'ü tsja a Galilea. Je o ma nu c'ü nu mamá e Jesús.

² Xo o zojnüji cja c'e chjüntü e Jesús co c'o o discípulo.

³ O tjezetjo c'ua c'e vino. C'ü nu mamá e Jesús o xipji:

—Ya ndezeji o vinoji.

⁴ E Jesús o xipji c'ua:

—¿Jenga in xitsigö a cjanu? Dya be sädä c'e hora 'ma ra 'mārā cjó nguetscö.

⁵ C'ü nu mamá e Jesús o xipji c'o mi pjöxte:

—Rí tsjaji texe c'ü ra xi'ts'iji e Jesús.

⁶ Mi järä nu, 'ñanto tras'äbä c'o mi ngueje ndojo c'o mi xich'iji ndeje. Nu c'e ndeje c'o mi po'o nu, mi ngue para ro xindyë c'o mi menzumü a Israel, c'ua nzi va manda o ley anguesji. C'o tras'äbä mi süjü ochenta o 'na ciento litro nzi 'naja. ⁷ E Jesús o xipji c'o mi pjöxte:

—Nu'ts'ceji, nichiji ndeje yo tras'äbä.

Cjanu o nichiji c'ua. Nde o jaxcüji na jo c'o tras'äbä.

⁸ E Jesús o xipjiji c'ua:

—Dyö'büji dya, chunbüji c'ü manda cja ne chjüntü.

Cjanu o ndünüji c'ua. ⁹ C'ü mi manda, o zö'ö ts'iquë c'ü e ndeje c'ü vi mbëzhi vino. Dya mi pärä ja je vi tüji. Pero c'o mböxte mi päräji na ngueje vi dyö'büji c'e ndeje. O tsja c'ua c'ü mi manda, o ma't'ü c'ua c'ü e t'i'i c'ü cja vi chjüntü. ¹⁰ Cjanu o xipji c'ua:

—'Ma cjaji chjüntü, ot'ü xisp'iji vino c'ü na jo'o.

Nuc'ua 'ma ya ra nijmiji, cja rrö xisp'iji c'ü dya nda jo. Nu'tsc'e mi pë's'itjo c'ü xenda na jo vino. Cja na unügue dya.

¹¹ Nujyo, o tsja'a e Jesús a Caná c'ü tsja a Galilea.

Nguejyo o mbürü o jizhi c'ü dya nunca mi janda c'o nte. A cjanu o mbäräji c'ü me na nojo angueze. C'o o discípulo o 'ñejmeji c'ua angueze.

¹² Nu 'ma o nguarü yo, o zöbüji a ma a Capernaum e Jesús 'ñe c'ü nu mamá 'ñe c'o o cjuarma 'ñe c'o o discípulo. Nunu, o mimiji ja nzitjo pa'a. Dya o mezheji.

Jesús purifica el templo

¹³ Ya mi ngue ro zädä c'e mbaxua c'ü ni chjü Pascua c'ü cja yo menzumü a Israel. Nuc'ua o ma a ma a Jerusalén e Jesús. ¹⁴ O chöt'ü c'o mi pö o nzhünü 'ñe o ndénchjürü 'ñe o mbaro cja c'e templo. C'o mi pötü o merio xo nde mi junrü nu c'o. ¹⁵ E Jesús o dyät'ä c'ua 'naja o chirrio. Cjanu o ndas'üji va pjongüji cja c'e templo texeji co c'o o nzhünüji 'ñe c'o o ndénchjürüji. Cjanu o pjö'tp'ü o merio c'o mi pötü o merio. O tunbüji c'o o mexaji. ¹⁶ O xipji c'ua c'o mi pö'ö c'o mbaro:

—Nuyo, pjongüji va yo. Nu'tsc'eji, dya rí tsjapcüji chöjmü nu o ngumü mi Tatagö.

¹⁷ Nuc'ua c'o o discípulo o mbeñeji c'ua c'o ya t'opjü, c'ü mama a cjava: “Na ngueje c'ü me rgá pjörügö in nzungue, me ra nugöji na ü”, eñe va zopjü Mizhocjimi.

¹⁸ Nuc'ua c'o menzumü a Israel, o tsjapüji t'önü e Jesús, o xipjiji:

—¿Pje rí jítijime ngue c'ua rá päräjme pje pjë'ts'igüe nguec'ua in cjaque nu yo in cjaque?

¹⁹ O ndünrö c'ua e Jesús, o xipjiji:

—Yät'äji nu e templo nu. Na jñi nu pa'a rá bö'bütjo.

²⁰ O mama c'ua c'o menzumü a Israel:

—O mezhe cuarenta y seis cjë'ë va dyät'äji nu.

Nu'tsc'e in mama jñipatjo rí bö'bü.

²¹ Pero e Jesús je mi mama e templo c'ü je mi nguet-sjë angueze. ²² 'Ma o te'le cja yo añima e Jesús, nuc'ua c'o o discípulo o mbeñeji c'ü vi mama yo. Nuc'ua ya o 'ñejmeji c'ua yo vi t'opjü 'ñe c'e jña'a c'ü vi mama e Jesús.

Jesús conoce a todos

²³ 'Ma mi bübü e Jesús a Jerusalén cja c'e mbaxua c'ü ni chjü Pascua, na puncjü nte c'o o 'ñejme c'o mi cja e Jesús. 'Ma o jñandaji c'o mi cja angueze c'o nunca mi jandaji, ya o 'ñejmeji c'ua. ²⁴ Pero e Jesús mi pärä c'ü dya ro ndünt'üji o xütjü. Mi pärä na ngueje mi pätpäji o mü'büji. ²⁵ Dya mi jyodü cjó ro xipji ja ma cja c'o nte. Na ngueje angueze nde mi pärä nu c'o mi cijñijji.

Jesús y Nicodemo

3 Mi bübü 'naja c'o fariseo c'ü mi chjü Nicodemo. Mi jmu'u cja c'o menzumü a Israel. ² Nuc'ü, o ëjë 'na nu xöümü cja e Jesús. O xipji:

—Xöpüte, rí pärägöjme o juan'c'ü Mizhocjimi rí xöpügüe yo nte. Na ngueje 'ma dya ri bübügüe co Mizhocjimi, dya ro sö ri tsjague 'ma, nuyo in jizhigüe yo nunca mi jandajme.

³ O ndünrö c'ua e Jesús, o xipji:

—Na cjuana c'ü rí xi'ts'i. Nu c'ü dya ra jmus'ü na yeje, dya ra sö ra nu'u c'ü ra manda Mizhocjimi a jens'e.

⁴ O xipji c'ua e Nicodemo:

—¿Ja rgá sö ra jmus'ü 'naja nte 'ma ya zöya? ¿Cjo ra sö ra cjogü cja o pjeme nu nana ra jmus'ü na yeje?

⁵ O ndünrö e Jesús:

—Rí xi'ts'igö c'ü na cjuana. Nu c'ü dya ra jmus'ü cja ndeje 'ñe cja o Espíritu Mizhocjimi, dya ra sö ra nu c'ü

ra manda Mizhocjimi a jens'e. ⁶ Yo nte'e unüji o ts'ingüe c'o nu t'iji, nguec'ua xo ga nte c'o t'i. Je xo ga cjatjonu 'ma cjó c'o ra 'ñejme, Mizhocjimi unü c'ü o Espíritu ngue c'ua c'e nte ra tsjapü o t'i 'ma Mizhocjimi.

⁷ Dya me rí tsjijñi c'ü ró xi'ts'i, ni jyodü ra jmuxc'ü na yeje. ⁸ E ndajma ja nde vü'ü. In ärä vü'ü. Pero dya in pärä ja je ni 'ñeje, ne ja je ni ma'a, na ngueje dya sö rí jñandgüe. Je xo ga cjatjonu, dya sö rí jñandgüe Mizhocjimi 'ma unü o Espíritu 'na nte ga tsjapü o t'i.

⁹ O ndünrö c'ua e Nicodemo, o xipji:

—Nuyo, ¿ja rga sö ra ts'a'a yo?

¹⁰ O ndünrö e Jesús, o xipji:

—Ngue'tsc'e in xöpüte cja yo in menzumüji a Israel. ¿Cjo dya in pärä yo rrä xi'ts'i? ¹¹ Nuzgö rrä xi'ts'igö c'ü na cjuana. Nu c'o rí pärägöjme rí xi'tsc'öjme. Nu c'o ró nujme rí mamajme na cjuana. Pero dya in ejmeji c'o rí xi'tsc'öjme. ¹² Nu 'ma rí xi'ts'iji c'o tsjaja cja ne xoñijöümü, dya in ejmeji. ¿Ja rguí 'ñejmeji 'ma rá xi'ts'iji c'o tsjaja a jens'e?

¹³ 'Dya cjó nguins'i a jens'e ngue c'ua ra mbärä ja ga cja Mizhocjimi. Pero bübü c'ü pärä. Nutscö rvá ëjë a jens'e cja Mizhocjimi nu ja exmi bübügö, nguetscö rí pärägö. ¹⁴ 'Ma ma ëjë c'o c'ijmi ma ë saji c'o in mbox-titagöji cja c'e ndajyadü, e Moisés o dyät'ä 'na c'ijmi de bronce, cjanu o ndün't'ü cja 'na za'a c'ü ma jens'e.

Nguec'ua 'ma mi janda c'o nte, dya mi tñji c'o vi za o c'ijmi. Xo rga cjatjonu, xo ni jyodü ra ndüntcüji cja ngronsi, nutscö rvá ëcjö cja Mizhocjimi. ¹⁵ Nguec'ua texe c'o ra 'ñench'ezügö cja o mü'bü nde ra bübütjoji, dya ra ndüji, eñe e Jesús.

El amor de Dios para el mundo

¹⁶ Mizhocjimi me s'ia texe yo cärä cja ne xoñijöümü. Nguec'ua va nzhö c'ü nu T'i c'ü 'natjo para o ndü va ngötcü in nzhübüji; nguec'ua texe c'o ra 'ñench'e o mü'bü angueze, dya ra ndüji, ra bübütjoji. ¹⁷ C'ü vi ndäjä Mizhocjimi c'ü nu T'i'i cja ne xoñijöümü, dya ngue c'ü ra tsjapü ra ngöt'ü o nzhübü yo cärä cja ne xoñijöümü. O ndäjä ngue c'ua o ngö'tp'ü c'o nzhübü c'o tñji. A cjanu, nu c'o ench'e o mü'bü angueze, ra bübütjoji.

¹⁸ Nu c'ü ejme c'ü nu T'i Mizhocjimi, dya ra tsjapü Mizhocjimi ra ma sufrido. C'ü dya ejme, o mama Mizhocjimi c'ü ra tsjapü ra ma sufrido. Na ngueje o ndäjä c'ü 'natjo o T'i, pero dya ne c'e nte ra 'ñejme. ¹⁹ E jya's'ü o ëjë cja ne xoñijöümü. Pero yo nte mi neji bëxöümü. Dya neji e jya's'ü na ngueje na s'o cja. Nguec'ua ra ma ngöt'üji o nzhübüji. ²⁰ Texe c'o cja na s'o me ünmbüji e jya's'ü. Dya xo ne ra säjäji cja e jya's'ü na ngueje 'ma ro säjäji cja e jya's'ü ro tjandbaji 'ma c'o na s'o c'o cja. ²¹ Nu c'o cja na cjuana, va ëji cja e jya's'ü ngue c'ua ra tjandbaji c'ü vi tsjaji c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi.

Juan el Bautista vuelve a hablar de Jesús

²² 'Ma o nguarü yo, o ma c'ua e Jesús co nu c'o o discípulo a ma Judea. O nguejme nu co anguesji. Mi jichite nu. ²³ E Juan xo mi jichite a Enón bëxtjo a Salim.

Mi jichite nu, na ngueje mi po na puncjü ndeje nu. O ëjë c'o nte'e ma ë j'i'iji. ²⁴ Dya be mi cjot'ü cja pjörü 'ma, e Juan.

²⁵ Nuc'ua c'o o discipulo e Juan o zöji jña 'naja bëzo c'ü mi menzumü a Judea. O zöji jña c'ua ja ga cja c'ü mi jichite e Jesús, 'ñe c'ü mi jichite e Juan. ²⁶ O möji cja e Juan. O xipjiji:

—Xöpüte, c'e bëzo, nu c'ü mi bübüguevi mbes'e a manu cja c'e ndare a Jordán, nu c'ü i xitsijme cjó ngueje, ya jichi yo nte. Nudya nde pöji texeji nu ja bübü angueze.

²⁷ O ndünrö e Juan, o mama:

—Na jo c'ü. Na ngueje Mizhocjimi o unü c'e bëpji nguec'ua ga tsja c'ua. ²⁸ Nu'tsc'eji in pärätsjëji ró mamagö, "Dya nguetscö e Cristo. O däckätjogö ró ot'ü ró xipji yo nte c'ü va ëjë e Cristo. Cja rron 'ñeje angueze."

²⁹ Rá xi'ts'i'iji 'na jña. 'Ma cjaji chjüntü, ngue c'ü jovi c'e t'i c'ü ra 'ñe'chp'e a dyë c'e xunt'i. Pero c'ü jovi c'e t'i me mäjä ga dyärä ña'a c'e t'i ga zopjü c'e xunt'i. Je xo ga czazgö nu, me rí mäcjö na ngueje ya ngue e Jesús c'ü ya zopjü dya yo nte. ³⁰ Na ngueje xenda ra mbëzhi na nojo angueze. Dya cja pje ra mbëtscö.

El que viene de arriba

³¹ 'Nu c'ü vi 'ñeje a jens'e ngue c'ü manda texe. Nutsö je ró tegö cja ne xoñijöümü rí mama c'o tsjaja cja ne xoñijöümü. Nu c'ü exmi bübü a jens'e ngue c'ü manda texe. ³² Nuc'ü, mama c'o o jñanda a jens'e 'ñe c'o o dyärä. Pero dya cjó ejme c'o mama. ³³ Nu c'ü ejme c'o mama, ya o jñunt'ü o mü'bü c'ü na cjuana c'ü mama Mizhocjimi. ³⁴ Na ngueje nu c'ü o ndjä Mizhocjimi, mama o jña Mizhocjimi. Mizhocjimi o unü o Espiritu ra ña o jña. Dya ënmbitjo ga unü o Espiritu. ³⁵ Mizhocjimi me s'ia c'ü nu T'i'i. O nzhötü texe cja o dyë'e. ³⁶ Nu c'ü ench'e o mü'bü e Jesucristo c'ü nu T'i Mizhocjimi, ra bübütjo, dya ra ndü. Nu c'ü dya ench'e o mü'bü c'ü nu T'i Mizhocjimi, ra ndü'ü, dya ra bübü. Mizhocjimi ünmbü c'ü.

Jesús y la mujer de Samaria

4 C'o nte ya mi pjürü mi nädäji e Jesús mi mamaji: —E Jesús xenda na puncjü o nte c'o xöpü que na ngue c'o mi xöpü e Juan. Y xenda na puncjü o nte c'o jichi co ndeje, mi eñeji.

² Bueno, dya mi ngue e Jesús c'ü mi jichi c'o nte, mi ngue c'o o discipulo. O üdü c'ua c'o fariseo va dyäräji c'ü mi mama c'o nte. ³ Nguec'ua 'ma o mbärä a cjanu e Jesús, o mbedye c'ua a Judea co c'o o discipulo, o möji na yeje a Galilea.

⁴ Mi jyodü ro cjogü a Samaria ngue c'ua ro zät'ä a Galilea. ⁵ O zät'äji c'ua cja 'na ndajñiñi c'ü mi tsja a Samaria c'ü mi chjü Sicar. O juajma e Jacob bëxtjo mi tizhi cja c'e jñiñi. Nu c'e juajma vi zopcü c'ü nu t'i c'ü mi chjü José. ⁶ Mi bübütjo nu o pozo e Jacob. E Jesús ya me vi mbo o cuë ma nzhodü cja 'ñiji. O mimi a jmi cja c'e pozo. Ya mi zünü 'ñanto c'ü nzhä 'ma o zät'äji. ⁷ O

ëjë c'ua 'naja ndixü c'ü mi menzumü a Samaria. O ë ngüs'ü ndeje. Nuc'ua e Jesús o xipji:

—Dyacü ts'iquë ndeje, rá si'i, eñe.

⁸ C'o o discipulo e Jesús vi möji cja c'e ndajñiñi. O ma ndömüji c'ü ro ziji e Jesús. ⁹ O mama c'ua c'ü e ndixü a Samaria, o xipji e Jesús:

—Maco in menzumü a Israel. ¿Jenga in ötcügö ndeje c'ü rí sigue? Nutsö rí ndixü y rí menzumü a Samaria, eñe.

C'o menzumü a Israel, dya ñuji c'o menzumü a Samaria. ¹⁰ O ndünrö e Jesús, o xipji:

—Nu 'ma ri pärägue c'ü unü Mizhocjimi 'ñe cjó je nguetscö c'ü xi'ts'i, "Dyacü ts'iquë ndeje rá si'", nu'tsc'e rí dyötcü, nuc'ua ro da'c'ügö ndeje c'ü sido rí bübütjo, eñe e Jesús.

¹¹ O ndünrö c'ua c'e ndixü:

—Nu'tsc'e së'ë, ojtjo pje rguí tsjüs'ügue. Me na jëë ne pozo. ¿Ja je ngue c'ua peje c'e ndeje c'ü sido rá bübütjo? ¹² Ne pozo nu, o dyacöjme e Jacob c'ü mi mboxtitagöjme. Nuc'ü, mi si'i ne ndeje. Xo 'ñe c'o o t'i, 'ñe c'o o animaleji. Nu'tsc'e, ¿cjo xenda pjë'tsc'e na nojo que na ngueje e Jacob? A poco rí dyacö ndeje c'ü xenda na jo, eñe c'e ndixü.

¹³ O ndünrö e Jesús, o xipji:

—C'ü ra zi ne ndeje nu, ra türetjo. ¹⁴ Nu c'ü ra zi c'e ndeje c'ü rá unügö, dya cja ra ndüre. C'e ndeje c'ü rá unügö, ra bübü cja o mü'bü; ra chjëntjovi nza cja ndeje c'ü peje cja mëjë, nguec'ua sido ra bübütjo c'e nte, eñe e Jesús.

¹⁵ O ndünrö c'ua c'e ndixü:

—Nu'tsc'e, së, dyacö c'e ndeje c'ü. Ngue c'ua dya cja rá türe. Ngue c'ua dya cja xo rá ë cjüs'ü a 'ñecjua.

¹⁶ Nuc'ua e Jesús o xipji:

—Ma zojnü nin xira. Nuc'ua rí 'ñejevi a 'ñecjua.

¹⁷ O ndünrö c'e ndixü:

—Dya rí 'ñecjö in xira.

O xipji c'ua e Jesús:

—I mamague c'ü na cjuana, dya in 'ñecje nin xira.

¹⁸ Na ngueje ya mi 'ñeje ts'ich'a nin xira. Nu c'ü in 'ñeje dya, dya ngueje nin xira. I mamague na cjuana yo.

¹⁹ O ndünrö c'ua c'e ndixü, o mama:

—Nutsö, së, rgá cijñigö ngue'tsc'e 'na profeta. ²⁰ Nu c'o in mboxtitajme o ma't'üji Cjimi cja ne t'eje nu. Nu'tsc'eji in menzumügueji a Israel in mamagueji ngueje a Jerusalén nu ja je rá ma't'üji Cjimi, eñe c'e ndixü.

²¹ O ndünrö e Jesús, o xipji:

—Dyätcägö yo rá xi'ts'i. Ra zädä yo pa'a nu 'ma dya cja rguí jyodü rí möji cja ne t'eje; dya cja xo rguí jyodü rí möji a Jerusalén ngue c'ua rí ma't'üji in Tataji Mizhocjimi. ²² Nu'tsc'eji in ma't'ügueji Cjimi, pero dya in päräji ja ga cja c'ü. Nutsöjme rí ma't'ügöjme Cjimi, pero rí päräjme ja ga cja c'ü. Na ngueje nu c'ü ra jopcü o mü'bü yo nte, je vi 'ñeje cja yo menzumü a Israel.

²³ Ya säjä yo pa, c'ü ni jyodü yo nte ra mbäräji c'ü na cjuana ja ga cja Mizhocjimi, 'ñe ra ma't'üji co texe o mü'büji. 'Ma ra tsjaji a cjanu, na cjuana rgá ma't'üji 'ma Mizhocjimi. Mizhocjimi ne'e cjó c'o ra ma't'ü a cjanu.

²⁴ Mizhocjimi ngueje Espiritu, dya sō rá jandaji. Nguéc'ua c'o ra ma't'ü Mizhocjimi ni jyodü ra mbārāji a cjanu, c'ü dya ngue 'na ts'ita c'ü sō ra jñandaji. Pero ra ma't'üji Mizhocjimi co texe o mü'büji, eñe e Jesús.

²⁵ O ndünrū c'ua c'e ndixū:

—Rí pāragō ra ējē e Mesías; 'ma ra ējē c'ü, ra nda xitsiji texe ja cja, eñe c'e ndixū.

C'e jña Mesías ne ra mama: "Ngué Cristo c'ü o 'ñeme Mizhocjimi ra manda."

²⁶ O ndünrū c'ua e Jesús:

—Nguetscō e Cristo; rí ñagōvi.

²⁷ Nuc'ua o sājā c'o o discípulo. Me mi cijññiji c'ua, jenga mi ñavi 'na ndixū. Pero dya cjó xipji:

—¿Jenga in ñavi ne ndixū? ¿Pje in önü nu?, ro 'ñeñeji.

²⁸ Nuc'ua c'e ndixū o zogütjo c'ü nu xājñā. O ma c'ua cja c'e ndajñiñi. O ma xipji c'o nte:

²⁹ —Xā'dāji dya. Mō rá ma nuji 'naja bëzo c'ü o xitsi texe c'o ró cjadō. 'Na ri ngueje e Cristo c'ü.

³⁰ Nuc'ua o mbedyeji cja c'e ndajñiñi. O möji nu ja je mi bübü e Jesús. ³¹ 'Ma ndānt'ā ma ñaji c'e ndixū c'o nte, nuc'ua c'o o discípulo ma xipji e Jesús:

—Nu'tsc'e, xöpüte; ni jyodü rí sigue xēdyi.

Pero dya o zi'i. ³² E Jesús o xipji c'ua c'o o discípulo:

—Nuzgō rí pēs'igō c'ü rá si'i; nu'tsc'eji dya in pāragueji.

³³ Nuc'ua c'o discípulo mi pötma mamaji:

—¿Cjó ngue c'ü ro tunpü c'ü ra zi'i nu?

³⁴ E Jesús o xipji c'ua:

—C'e jñōnū c'ü ni zēzhi in mü'bü, ngue c'ü rí cjadō c'ü ne'ne nu c'ü o ndäcjadō, y rá cjuatpügō texe c'ü ne angueze. ³⁵ ¿Cjo dya in magueji xe bëzhi nziyo zana cja ra zādā dagrēxü? Pero rí xi'tsc'ōji, jñanchjāji dya, yo nte yo va ējē ra dyārāji yo in jñagō, chjēntjoji nza cja o ndēxü c'o ya na jo ra dagü. ³⁶ Nu c'ü tagü jo mājā c'ü; na ngueje bübü c'o ra 'ñejmezü. Sidō ra bübütjoji; dya ra ndūji. Nguéc'ua c'ü tagü 'ñe c'ü podü 'natjo c'ua ra mājāvi. ³⁷ Na ngueje na cjuana c'ü je mama a cjava: "Naja ngue c'ü podü. C'ü 'naja ngue c'ü tagü." ³⁸ Ró täch'ägōji rí chagüji nu ja dya i pēpiji. Nandyo c'o o pēpiji. Nu'tsc'eji in tagüji c'o o mbodü anguezeji.

³⁹ Na puncjü c'o mi menzumü cja c'e ndajñiñi c'ü mi tsja a Samaria o 'ñejmeji e Jesús na ngueje c'o vi mama c'e ndixū. Vi mama c'e ndixū: "O xitsi texe c'o ró cjadō", eñe. ⁴⁰ 'Ma o sājā c'o mi menzumü a Samaria nu ja mi bübü e Jesús, c'o nte mi sümüji ja nzi pa e Jesús. Nguéc'ua va nguejme c'ua yepa nu. ⁴¹ Xenda na puncjü c'o o 'ñejme c'ua na ngueje c'o mi mama e Jesús. ⁴² O mama c'ua c'o nte, o xipji c'e ndixū:

—Ya rí pārajme na cjuana ne bëzo nu, ngueje nu o ējē ra 'ñeme libre yo cārā cja ne xoñijōmü, ngueje e Cristo. Rí ejmegōjme na ngueje c'o i xitscōjme; y ya xo ró ärätsjējme c'o mama angueze.

Jesús sana al hijo de un empleado del gobierno

⁴³ 'Ma ya vi mezhe yepa nu, cjanu o mbedye c'ua nu. Cjanu o ma a Galilea. ⁴⁴ Na ngueje ya vi mama e Jesús: "Dya respetaoji 'na profeta cja o jñiñitsjējē." ⁴⁵ 'Ma o zāt'ā a Galilea e Jesús, c'o mi cārā nu, me co mājā va

jñandaji. Na ngueje xo vi möji cja c'e mbaxua a Jerusalén c'ü ni chjü Pascua, vi jñandaji texe c'o vi tsja nu e Jesús.

⁴⁶ O yepe o ma c'ua e Jesús a Caná c'ü tsja a Galilea. Nujnu, nguejnu vi tsjapü c'ü e ndeje o mbēzhi vino. Nujnu, mi bübü nu, 'naja c'ü mi jmu'u. Nu c'ü nu t'i'i mi sō'dyē. Je mi bübü a Capernaum. ⁴⁷ Nu c'e jmu o dyārā je vi mbedye a Judea e Jesús; ya vi zāt'ā a Caná c'ü je tsja a Galilea. O ma c'ua nu ja je mi bübü e Jesús. O ma dyötü na puncjü ro zōbü a Capernaum, ro ma jopcü c'ü nu t'i'i na ngueje ya ma tū'ü. ⁴⁸ Nuc'ua e Jesús o xipji:

—Maco rí xi'tsc'ōji cjó je nguetscō, pero in ne rí jñandgueji c'ü rá cjadō c'ü me rrā nojo c'ü rí mangueji: "Nunca rí jandgōji a cjanu", rí 'ñeñeji. 'Ma jiyō, dya rí 'ñejmezüji.

⁴⁹ C'e jmu o xipji:

—Nu'tsc'e nin t'ecjañumü, na jo ya rí sjöbü, ngue c'ua xe rí sürü rí jocü in ch'i. Ya va tū'ü.

⁵⁰ O mama c'ua e Jesús:

—Mague dya. Nu c'ü in ch'i'i, dya ra ndū'ü c'ü. Ra bübütjo.

Nuc'ua c'e bëzo o 'ñejme c'o jña c'o o xipji e Jesús. O ma c'ua. ⁵¹ 'Ma ya ma sjöbü angueze, o mbedye c'ua c'o o mbēpji. O ma ndünrūji. O xipji:

—Nu c'ü in ch'i'i bübütjo c'ü.

⁵² Nuc'ua c'ü nu tata c'e t'i o tsja t'önü ja hora o mbürü o jogü. O xipji c'ua:

—A ndā'ā 'ma o zünü sietē, o c'ueñe c'e pa'a.

⁵³ Nuc'ua c'e tata ya o mbārā mi ngueje c'e hora c'ü vi xipji e Jesús: "In ch'i'i ra bübütjo." Nuc'ua c'ü o tata c'e t'i o 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo cja na 'ñe texe c'o mi cārā o ngumü.

⁵⁴ 'Ma o mbedye e Jesús a Judea o ma a Galilea o jocü c'e t'i'i, ngue c'ü na yeje c'ü o jizhi e Jesús c'o nunca mi janda c'o nte.

Jesús sana al paralítico de Betesda

5 Nuc'ua 'na nu pa mi cja o mbaxua c'o menzumü a Israel. O ma c'ua a Jerusalén e Jesús. ² Cja c'e ngoxtji a Jerusalén nu ja mi cjocüji o ndēchjürü, nu-jnu, bëxtjo mi bübü 'na t'ore. Cja c'e jña hebreo ni chjü Betesda c'ü e t'ore. Mi jārā tsi'ch'a o porta nu. ³ Nunu mi orü nu, na puncjü c'o mi sō'dyē. Mi cārā c'o mi ndēzhō, 'ñe c'o mi me'dye, 'ñe c'o dya mi sō ro 'ñōmü. Mi te'beji ro pjō's'ü c'e ndeje. ⁴ Na ngueje mi bübü 'ma mi dat'ü 'naja o anxe Mizhocjimi nu ja je mi po c'e ndeje. Me mi ñus'ü c'e ndeje. C'ü ot'ü mi dat'ü cja c'e ndeje 'ma ya ra nguarü ra ñus'ü, mi jogü c'o pje nde ma ngueme c'o mi sō'ō. ⁵ Mi bübü nu, 'naja bëzo c'ü ya mi pa'a treinta y ocho cjē'ē c'ü mi sō'dyē. ⁶ 'Ma o jñanda e Jesús mi orü c'e bëzo, o mbārā ya vi mezhe mi sō'dyē. Nuc'ua e Jesús o dyönü c'ua:

—¿Cjo in ne ra jots'ü?

⁷ O ndünrū c'ü mi sō'dyē:

—Nu'tsc'e nin t'ecjañumü, nuzgō, ojtjo cjó ra ngöcügō cja ne t'ore 'ma pjō's'ü ne ndeje. 'Ma cja rí negō rá dat'ü, ya ni ot'ü ni dat'ü 'naja.

⁸ O ndünrū c'ua e Jesús:

—Nu'tsc'e ñanga dya, xos'ü c'ü in pǐzhǐ, nzhodü dya.

⁹ Nuc'ua exo jogü c'ua c'e bëzo. Ya o nduns'ü c'ua c'ü mi pǐzhǐ. Nuc'ua ya o nzhodü c'ua c'e bëzo. Nu pa c'ü o nzhodü c'e bëzo ngue c'e sjüpa 'ma mi söyaji.

¹⁰ Nguéc'ua c'o pje mi pjëzhi cja c'o nte a Israel o xipjiji c'ü vi jogü:

—Ngue nu pa dya nu rí söyaji. Mama cja o ley Mizhocjimi c'ü o dyopjü e Moisés, dya pje ra sö rí chunü nu in pǐzhǐ nu pa dya.

¹¹ O ndünrū c'ua c'e bëzo:

—Nguejetsjë c'ü o jocüzü c'ü o xitsitsjējë: “Xos'ü nu in pǐzhǐ, rí nzhodü dya.”

¹² O dyönüji c'ua:

—¿Cjó ngue c'e bëzo c'ü o xi'ts'i: “Rí xos'ü nu in pǐzhǐ rí nzhodü?”

¹³ C'ü ya vi jogü, dya mi pãrã cjó ngue c'ü vi jocü. Na ngueje e Jesús vi xögü vi cjogü cja c'o nte c'o ma puncjü. ¹⁴ Nu c'e ndajme c'ua, e Jesús o chöt'ü c'e bëzo a mbo cja c'e templo. O xipji:

—Jñanda dya, xã. Ya o jots'ü dya. Dya cja rí tsja dya c'o na s'o. 'Na pje ne ra ts'a'c'ü c'ü xenda rí sufrido.

¹⁵ O ma c'ua c'e bëzo. O ma xipji c'o mi pjëzhi cja c'o nte a Israel:

—Ngueje e Jesús c'ü o tsjacö o jozü.

¹⁶ Nguéc'ua c'o nte a Israel me mi nuji na ü e Jesús. Mi jodüji ro mböt'üji na ngueje mi cja'a yo, c'e sjüpa 'ma mi söyaji. ¹⁷ Pero o mama e Jesús:

—Mi Tatagö c'ü bübü a jens'e pëpjitjo; 'ñetscö xo rí pëpjitjogö, eñe e Jesús.

¹⁸ Nuc'ua c'o mi pjëzhi cja c'o nte a Israel xenda mi jodüji c'ua ro mböt'üji. Na ngueje e Jesús dya mi süpü c'e pa'a c'ü söyaji; xo mi mama: “Mizhocjimi nguejmi Tatagö.” A cjanu mi cjäpü ra mbãrãji c'ü Mizhocjimi angueze.

La autoridad del Hijo de Dios

¹⁹ Nuc'ua e Jesús, o xipjiji:

—Na cjuana c'ü rí xi'tsc'öji. Nuzgö exi ngue o T'izgö Mizhocjimi. Nguéc'ua nunca rí cja'gö c'ü rí netsjögö. C'ü rí cja'a, nguextjo c'ü rí janda cja'a Mizhocjimi c'ü mi Tata. Na ngueje c'o cja'a mi Tata xo rí cja'gö yo, na ngue o T'izü Mizhocjimi. ²⁰ Mi Tata me s'iyazü. Nguetzgö o T'izü angueze. Mi Tata jítisi texe c'o cja'a angueze. Xe ra jítisi c'o xenda na nojo bëpji que na ngueje yo, c'o rá cja'gö. Nguéc'ua me rí tsjijñigueji. ²¹ Mi Tata xos'ü c'o ya ni ndü'ü. Unüji c'ü ra bübütjoji. Nuzgö o T'izü Mizhocjimi, xo ga cjatjözögö. Rá unütjo ra bübüji, nu c'o rí ne rá unütjo. ²² Mi Tata dya cjó ra jñünpü ngüenda. Ya o dyacügö mi Tata rá jünpü ngüenda texe yo nte. ²³ Nguéc'ua, ra respetaozgöji c'ua ja nzi ga respetaoji mi Tata. Nu c'ü dya neze, dya xo ne mi Tata c'ü o ndäcjä.

²⁴ Yo nte, chjëntjui c'ü ya ni ndüji, na ngueje tñji o nzhübüji. Pero rí xi'tsc'öji c'ü na cjuana, nu c'ü ra dyätcä in jñagö, 'ñe ra 'ñejme nu c'ü o ndäcjä, exta bübütjo. Nguéc'ua dya rá jünpü ngüenda ra ma sufrido. ²⁵ Na cjuana c'ü rí xi'ts'igöji, yo nte yo ya ni ndü, ya

ngue ra zädä y ya zädä dya, c'ü ra dyäräji in jña'a, nutscö o T'izü Mizhocjimi. Nu c'o ra dyätcägö, rá unüji c'ü ra bübütjoji. ²⁶ Na ngue c'ua ja nzi ga cja Mizhocjimi je xo ga cjazgönu, nutscö o T'izü. Exo rí bübütjogö.

²⁷ Mizhocjimi xo o dyacü rá jünpü ngüenda yo nte. Na ngueje rvá ëcjö cja Mizhocjimi. ²⁸ Dya cja rí tsjijñiji:

“Pero, ¿ja rgá sö ne bëzo ra tsja yo?”, in mangueji a mbo in mün'ceji. Na ngueje ra ts'a c'o xe rrã nojo, ra ëjë nu pa'a 'ma ra dyätcä in jñagö texe c'o ya ndü.

²⁹ Texeji ra mbes'ejji c'ua ja t'ögüji. Nu c'o o tsja c'ü ne Mizhocjimi, ra ch'unüji c'ü sido ra bübütjoji. Nu c'o dya o tsja c'ü ne Mizhocjimi, ra jñünpüji ngüenda; ra sufridoji, dya ra nguarü.

Pruebas de la autoridad de Jesús

³⁰ Xe ma ña'a e Jesús. O mama:

—Nunca rí cja'gö c'ü rí netsjögö. Nu c'ü xitsi in Tatagö a jens'e ngue c'ü rí cja'gö c'ü. Rí jünpügö ngüenda texe yo cãrã cja ne xoñijömmü. Na jo c'ua nzi rga cja'gö rá jünpüji ngüenda, na ngueje dya rí jodügö rá cja c'ü rí netsjë. Nuzgö rí cja'gö c'ü ne'e mi Tata c'ü o ndäcjä.

Nguextjo c'o rí cja'gö c'o. ³¹ 'Ma ri nguextjozögö rí mama c'ü exi ngue o T'izgö Mizhocjimi, ro sö ri mangueji 'ma, c'ü dya cjuana. ³² Pero rí xi'ts'iji, bübü ne 'naja c'ü mama pje pjëtscö. Rí pãrãgö c'ü na cjuana c'ü mama angueze.

³³ Nu'tsc'ejji i chãjãgueji o mböcjimi 'ñe o levi-ta o ma tsjapüji t'önü e Juan pje pjëtscö. Angueze o xipjiji c'ü na cjuana. ³⁴ Zö na cjuana c'ü o mama e Juan, dya nda ni muvi na ngueje nguextjo bëzo. Pero rí mbeñ'ejji c'o jña c'o o mama e Juan. Ngue c'ua ra sö rí 'ñejmezüji, rá jocuts'ü in mü'büji. ³⁵ 'Na sivi ü'süji cja 'ñiji. Je xo ma cjatjonu e Juan, mi jí'tsc'ejji o 'ñiji Mizhocjimi. Nu'tsc'ejji i mäjãji ja nzi pa co c'o vi xi'ts'iji.

³⁶ E Juan o mama pje pjëtsigö; pero bübü c'o xenda ni 'ñetse pje pjëtsigö. Ngue c'o rí cja'gö c'o o dyacü mi Tata a jens'e. Rá cjuatügö texe nu c'o o dyacü rá cja'gö. Nuc'o, ngue c'ü ni 'mãrã c'o, c'ü na cjuana o ndäcjä mi Tata. ³⁷ A cjanu, mi Tata c'ü o ndäcjägö mama na cjuana pje pjëtsigö, zö nunca in ätpãji o jña'a 'ñe dya xo xögü in chöji ngue c'ua rí pãrãgueji ja ga cja c'ü. ³⁸ Dya xo in ench'e in mü'büji o jña Mizhocjimi, na ngueje dya in ejmezügöji nutscö o ndäcjä mi Tata. ³⁹ In xörüji na jo cja o jña Mizhocjimi, na ngueje in cjincejji 'ma rí xörügueji ra ch'a'c'üji c'ü rí bübütjoji. Nguetsjë yo jña'a yo je mama pje pjëtsigö. Nguetscö rí unügö c'ü rí bübütjoji. ⁴⁰ Pero dya pje in neji rí 'ñejmezüji. 'Ma ri 'ñejmezüji ro da'ceji 'ma c'ü ri bübütjogueji.

⁴¹ Nuzgö dya pje rí jodütsjögö c'ü ra mama yo nte na nozgö. ⁴² Pero nutscö rí päjt'ägöji cja in mü'büji. Rí pãrãgö c'ü dya pje in s'iyaji Mizhocjimi. ⁴³ Mi Tata a jens'e o ndäcjä ró ëcjö ngue c'ua rá cja'gö c'ü ne angueze. Pero nu'tsc'ejji, dya pje in säcjägöji. 'Ma cjó c'o ra ë mama c'ü pjëzhi na nojo, nuc'ü, ngue c'ü rí säjäji c'ü. ⁴⁴ ¿Ja rgá sö rí 'ñejmezüji? Dya sö. Na ngueje me in unüji ngüenda c'ü mama yo nin minteji na jots'ejji. Dya in ne rí unüji ngüenda o jña Mizhocjimi c'ü xi'tsc'ejji cjó je ngue c'ü exna cjuana na jo'o. ⁴⁵ Dya rí tsjijñigueji c'ü rá cö'c'öji a jmi in Tatagö a jens'e. Bübü

c'ü na cö'c'ejj. Ngueje o ley Mizhocjimi c'ü o dyopjü e Moisés. In cjiñigueji c'ü me na jots'c'ejj na ngueje in tjëji c'e ley, pero je ngue c'ü ni 'ñetse c'ü na s'o in cjaji. ⁴⁶ Nu 'ma ri 'ñejmegueji yo o dyopjü e Moisés, xo ri 'ñejmezügöji; na ngueje e Moisés o dyopjü cja o jña Mizhocjimi c'ua ja ga c'azgö. ⁴⁷ 'Ma dya in ejmeji yo o dyopjü e Moisés, zja rguí 'ñejmezügöji c'ü rí mangö?

Jesús da de comer a cinco mil hombres

6 'Ma ya o nguarü yo, o ma e Jesús nu 'nanguarü c'e zapjü a Galilea c'ü xo ni chjü Tiberias. ² Me mi pöji na puncjü o nte'e. Na ngueje mi nuji c'o mi jizhi 'ma mi jocü c'o mi sö'dyë. ³ O ma e Jesús cja 'na t'eje. O mimi nu co nu c'o o discípulo. ⁴ Ya mi ngue ro zädätjo c'e mbaxua c'ü ni chjü Pascua c'ü cja yo nte a Israel. ⁵ O jñe'ch'e c'ua e Jesús, o jñanda me ma puncjü o nte c'o ma ëjë nu ja mi bübü angueze. O dyönü c'ua e Felipe:

—Zja je rá tömüji c'ü ra zi'i yo?

⁶ Mi mama yo, na ngueje ma sö e Felipe, mi cja e Jesús. E Jesús ya mi pärã c'ü ro tsja'a. ⁷ Nuc'ua o ndünrú e Felipe:

—Yeje ciento mbëxo tjömech'i, dya ra zöji, zö rá xënji nde ri nde'ejj.

⁸ Nuc'ua o ña c'ua 'naja c'o o discípulo c'ü mi ngueje e Andrés c'ü nu cjuarma e Simón Pedro, o xipji e Jesús:

⁹ —Bübü va 'naja t'i, nu jün tsi'ch'a tjömech'i ndëxü, cja na yeje jmö'd. Pero, zja ra zö texeji? Na puncjüji.

¹⁰ Nuc'ua o mama e Jesús, o xipji c'o o discípulo:

—Nudya, xipjiji ra mimi dya, yo nte'e.

Mi cja na puncjü o pjindyo nu ja mi cãrãji. O mimiji c'ua. Po mi tsi'ch'a mil o bëzo. ¹¹ Nuc'ua o jñü c'o tjömech'i e Jesús. Cjanu o unü 'na pöjö Mizhocjimi. Nuc'ua, cjanu o unü c'ua c'o o discípulo. Nuc'ua c'o o discípulo o unüji c'o ya vi mimi. Ya nde unüji c'ua c'o jmö'd. O zi'iji. O ziji texe c'o mi neji. ¹² O nijmiji na jo. O xipji c'ua e Jesús c'o o discípulo:

—Tsis'iji yo ya mboncjü, yo nde ndetjo, ngue c'ua dya pje ra nguejme.

¹³ O jmutüji c'ua c'o nde mi ndetjo. O nizhi doce cánista nu c'o tsi'ch'a tjömech'i ndëxü. Nuc'o, ngue c'o o mboncjü c'o vi ziji. ¹⁴ Nuc'ua c'o nte 'ma o jñandaji c'o vi tsja'a e Jesús mi mamaji:

—Na cjuana ngueje ne profeta nu ro ëjë cja ne xoñijö'mü.

¹⁵ O mbãrã e Jesús mi neji ro zidyiji ngue c'ua ro tsjapüji a fuerza ro manda. Nguec'ua va xögü e Jesús o matsjé na yeje cja 'na t'eje.

Jesús camina sobre el agua

¹⁶ Nuc'ua 'ma ya o nzhãä, ya o zöbü c'ua c'o o discípulo, o zät'ãji cja c'e zapjü. ¹⁷ Cjanu o dat'üji cja 'naja bü'ü. Je mi möji nu 'nanguarü c'e ndeje a ma Capernaum. Ya vi xömütjo. E Jesús dya be ma sãjä nu ja mi bübü anguesji. ¹⁸ Me mi pjö's'ü c'e ndeje na ngueje mi vü na zëzhi e ndajma. ¹⁹ 'Ma ya vi möji tsi'ch'a o 'ñanto kilometro o jñandaji e Jesús c'ü mi nzhodü xes'e e nde-

je. Ya mi ngue ro zät'ã cja c'e bü'ü. Me co züji c'ua.

²⁰ Nuc'ua e Jesús o xipjiji:

—Nguetscö e Jesús. Dya rí sügueji.

²¹ Nuc'ua anguesji o mäjãji. O xipjiji c'ua e Jesús ro dat'ü cja c'e bü'ü. Exo zät'ã c'ua c'e bü'ü cja c'e jñiñi nu ja je mi möji.

La gente busca a Jesús

²² Mi cãrã c'o nte c'o vi nguejme 'nanguarü c'e traza-pjü nu ja vi unü 'na pöjö Mizhocjimi e Jesús cjanu unüji o tjömech'i c'o o ziji. Anguezeji vi unüji ngüenda c'ü mi 'natjo bü'ü c'ü mi jãrã c'e xö'mü. Y 'ma vi dat'ü c'o discípulo cja c'e bü'ü, dya dat'ü e Jesús co anguezeji, nguec'ua c'o discípulo vi mötsjëji. Nguec'ua c'ü na yejnu pa c'o nte mi jodüji e Jesús, pero dya o chöt'üji. Dya xo jñandaji c'o o discípulo. Nguec'ua como vi sãjä ja nzi bü'ü c'o vi 'ñeje a Tiberias, o tsja c'ua c'o nte o dat'üji cja c'o bü, o möji c'ua a Capernaum o ma jyodüji e Jesús.

Jesús, el pan de la vida

²⁵ 'Ma o chöt'üji a Capernaum nu 'nanguarü cja e ndeje o xipjiji:

—Xöpüte, zjinguã i sãjägue a 'ñecjua?

²⁶ O ndünrú c'ua e Jesús:

—Na cjuana c'ü rí xi'ts'igöji. Ró da'c'ejj tjömech'i ngue c'ua ri unnc'ejj ngüenda c'ü ngue o T'izgö Mizhocjimi, ngue c'ua ri 'ñejmezüji. Pero c'ü va 'ñe jongöji, dya ngue para rí 'ñejmezüji. Ngue c'ü in neji rá da'c'üji na yeje c'o ra nijmi in pjemeji. ²⁷ C'e jñö'nü c'ü rí sigöji, tjezetjo c'ü. Nguec'ua, dya me rí jyonnc'ejj c'o. Jyodüji c'e jñö'nü c'ü dya ra tjeze, c'ü sido rí bübü'tjaji. Nutscö rvã ëcjö cja Mizhocjimi, nguetscö rá da'c'üji c'e jñö'nü c'ü sido rí bübü'tjaji. Mizhocjimi c'ü mi Tatagö ya jizhi c'ü o ndäcjã rá da'c'ejj a cjanu.

²⁸ O ndünrú c'ua c'o nte o xipjiji e Jesús:

—¿Pje rá cjaime ngue c'ua rá cjaime c'ü ne'e Mizhocjimi?

²⁹ O ndünrú c'ua e Jesús. O xipjiji:

—Nunu, ngueje c'ü ne Mizhocjimi: rí 'ñejmezügöji na ngueje o ndäcjã angueze.

³⁰ O xipjiji c'ua:

—¿Pje na mbë c'o rí jítscöjme ngue c'ua rá jandagöjme; ngue c'ua rá ejmets'üjme? ¿Pje na mbëjë c'o rí tsjague? ³¹ C'o ín mboxtitaji o ziji o maná nu cja ndajyadü, 'ma mi cãrãji nu, co e Moisés. C'ua ja nzi ga t'opjü: "O unüji ro ziji tjömech'i c'o vi 'ñeje a jens'e", eñe. ¿Cjo xo sö rí tsjague a cjanu?

³² O ndünrú c'ua e Jesús, o xipjiji:

—Na cjuana c'ü rí xi'ts'iji. E Moisés dya ngue c'ü o dya'c'üji o tjömech'i c'o vi 'ñeje a jens'e; ngue mi Tatagö. C'e tjömech'i c'ü o zi c'o ín mboxtitaji, dya ngue c'ü exna cjuana ni muvi. Mi Tatagö je unü c'e tjömech'i c'ü exna cjuana ni muvi c'ü vi 'ñeje a jens'e. ³³ Na ngueje o tjömech'i Mizhocjimi ngueje c'ü vi 'ñeje a jens'e c'ü unü c'ü ra bübü'tjo yo cãrã texe cja ne xoñijö'mü, eñe e Jesús.

³⁴ O xipjiji c'ua:

—Nu'tsc'e nin t'ecjañumü, sideo rí dyacöjme ne tjömëch'i nu.

³⁵ E Jesús o xipjiji:

—Nuzgö, nguetscö e tjömëch'i c'ü ra dya'c'ejji c'ü rguí bübüjtogueji. Nu c'ü ra ëjë co nuzgö, dya ra zant'a. Nu c'ü ra 'ñejmezügö, dya ra ndüre. ³⁶ Ya ró xi'ts'ijji, zö xi i jñandgaji ró cjagö c'ü na nojo, pero dya pje in ejmezügöji. ³⁷ Texe nu c'o dacügö mi Tata, ra ëjëji co nutscö ra 'ñejmezüji. Nuzgö, dya rá tãjãgö ra ma c'o. ³⁸ Rvá ëjëgö a jens'e; dya pje ngue c'ü rá cjagö c'ü rá ne'e. Rá cja'a c'ua ja ga ne'e mi Tatagö c'ü o ndãcjã. ³⁹ Nunu, ngueje c'ü ne'e Mizhocjimi, nu c'ü o ndãcjã; ne'e c'ü dya rá bëzhi ne ri 'naja c'o o dyacü. 'Ma rá ëcjö na yeje rá xos'üji. ⁴⁰ Nunu, ngueje c'ü ne'e mi Tata c'ü bübü a jens'e: texe c'o unü nguenda nguezgö o T'izü Mizhocjimi, y ejmezügöji, ra ch'unü c'ü rguí bübüjtogi co Mizhocjimi. 'Ma rá ëcjö na yeje rá xos'üji.

⁴¹ C'o pje mi pjëzhi cja c'o nte a Israel mi pötma mamatsjëji na ngueje dya mi ejmeji c'ü vi mama e Jesús: "Nguetscö e tjömëch'i c'ü vi 'ñeje a jens'e." ⁴² Mi mamajji c'ua:

—Nunu, ¿cjo dya ngueje e Jesús nu o t'i e José? Nu tata 'ñe nu nana rí pärãgöji. Nunu, ¿jenga mama dya nu: "Rvá ëjë a jens'e"?

⁴³ E Jesús o xipjiji c'ua:

—Dya rí pötqui mamatsjëgueji yo. ⁴⁴ Dya cjó sö ra ëjë co nutscö nu 'ma dya ra 'ñünbü o mü'bü mi Tata c'ü bübü a jens'e c'ü o ndãcjã. Nuzgö, 'ma rá ëcjö na yeje rá xos'ü nu c'o. ⁴⁵ Ya t'opjü cja o jña Mizhocjimi c'o o dyopjü c'o profeta: "Mizhocjimi ra nda xöpüji." A cjanu texe c'o ätä mi Tata, 'ñe pärãji pje pjëzhi c'ü mama, va ëji co nutscö.

⁴⁶ 'Zö ätpãji o jña Mizhocjimi, pero dya jandaji ja ga jmi. C'ü o jñanda nguextjozögö rvã ëjëgö cja Mizhocjimi. Nguetzgö ró janda mi Tata. ⁴⁷ Na cjuana c'ü rí xi'ts'igöji, nu c'ü ejmezügö ra ch'unü c'ü rguí bübüjtogi co Mizhocjimi para siempre. ⁴⁸ Nguetscö e tjömëch'i ngue c'ua rí bübüjtogueji. ⁴⁹ Nu c'o nin mboxtitaji o ziji c'e maná nu cja ndajyadü. Pero o ndü'ü c'o.

⁵⁰ Nguetscö nu e tjömëch'i nu vi 'ñeje a jens'e. Nguet'ua nu c'ü ra zi'i nu, dya ra ndü'ü, ra bübüjtogi.

⁵¹ Exi rgá büntcjö, nguet'ua sö rá da'cüji c'ü rí bübüjtogueji. Je rvã ëjëgö a jens'e. 'Ma cjó c'o ra zi'i nu e tjömëch'i ra ch'unü c'ü rguí bübüjtogi. Ne tjömëch'i c'ü rá unügö nu, ngueje ín cuerpogö. Nuzgö rá unügö ngue c'ua ra bübüjtogi yo cãrã texe cja ne xoñijömmü.

⁵² Nuc'ua c'o pje mi pjëzhi cja c'o nte a Israel mi ña, mi ñatsjëji. Mi mamajji:

—¿Ja rgá sö ra dyacöji o cuerpo rá siji?

⁵³ E Jesús o xipjiji:

—Na cjuana c'ü rí xi'tsc'öji. Nutscö rvã ëcjö cja Mizhocjimi. 'Ma dya rí si'ijji ne tjömëch'i c'ü ngueje ín cuerpogö, 'ñe 'ma dya rí si'ijji ín tsjigö, dya rí bübüji.

⁵⁴ Nu c'o ra zi'i e tjömëch'i c'ü ngueje ín cuerpogö 'ñe ra zi ín tsjigö ra ch'unü c'ü rguí bübüjtogi. Nutscö 'ma rá ëcjö na yeje rá xos'ü nuc'o. ⁵⁵ C'e jñöñü c'ü na cjuana c'ü rí siji ngue ín cuerpogö c'ü; 'ñe ín tsji'igö. ⁵⁶ Nu c'ü

ra zi nu e jñöñü c'ü ngueje ín cuerpogö, 'ñe ra zi ín tsjigö ra bübüzügö. Y nutscö je rá bünc'ö cja o mü'bü angueze. ⁵⁷ Mi Tata c'ü o ndãcjã exi bübüjtogi c'ü. Nguet'ua exo rgá bübüjtogö. Nu c'ü ra zi c'e jñöñü c'ü ngue ín cuerpogö 'ñe ín tsjigö, xo ra bübüjtogi, na ngueje exi rgá büntcjö. ⁵⁸ Nguetscö e tjömëch'i, rvã ëjëgö a jens'e. Dya nza cjazgö c'e maná c'ü o zi ín mboxtitaji. Nuc'o, o ndü c'o. Pero c'ü ra zi'i nu e tjömëch'i c'ü nguetscö, dya ra ndü, ra bübüjtogi co Mizhocjimi para siempre.

⁵⁹ Nu yo jña'a yo, o mama e Jesús 'ma mi bübü a Capernaum 'ma mi xöpü c'o nte cja c'ü o nintsjimiji.

Palabras de vida eterna

⁶⁰ Na puncjü c'o mi tjünt'ü a xütjü e Jesús, 'ma o dyärãji, o mamajji:

—Me na jyü yo jña'a yo. ¿Cjõ ra sö'ö ra dyätã yo?

⁶¹ O mbãrãtsjë e Jesús c'o mi mamatsjëji. O xipjiji c'ua:

—¿Cjo in ne rí chjench'ejji a xütjü na ngueje ró xi'ts'ijji yo jña'a yo? ⁶² ¿Pje rí tsjagueji 'ma, 'ma rí jñandgaji rá magö a jens'e nu ja ot'ü rmí bünc'ö? Nutscö rvã ëcjö cja Mizhocjimi. ⁶³ Ngueje o Espiritu Mizhocjimi c'ü da'cüji rí bübüji. Dya pje ni muvi e cuerpo. Yo jña'a yo rí xi'ts'igöji je va ëjë cja o Espiritu Mizhocjimi yo. Ngueje yo da'cüji rí bübüjtogi. ⁶⁴ Pero bübüts'ügueji c'o dya pje ejmezügö.

E Jesús ya mi pärã ndeze 'ma ot'ü cjó ngue c'o dya mi ejme. Ya nde mi pärãtjõ cjó ngueje c'ü ro nzhö'ö. ⁶⁵ O mama c'ua e Jesús:

—Ya ró xi'ts'ijji, dya cjó ra sö ra ëjë co nuzgö, 'ma dya ra 'ñünbü o mü'bü mi Tata c'ü bübü a jens'e.

⁶⁶ 'Ma o nguarü o mama yo jña'a, na puncjü c'o o chjench'e a xütjü, dya cja o ndünt'üji o xütjü e Jesús.

⁶⁷ O mama c'ua e Jesús o xipji c'o doce discípulo:

—¿Cjo xo in ne rí chjench'ejji a xütjü, c'ü dya cja rí chjünt'üji ín xütjügö?

⁶⁸ O ndünrü c'ua e Simón Pedro:

—Pero ín Jmuts'üjme, ¿cjó rá ma teñegöjme? Na ngueje nguextjots'ügue in xitsijme ja rga sö rá bübüjtogjme co Mizhocjimi para siempre. ⁶⁹ Nutscöjme rí ejmets'ügöjme. Rí pärãjme ngue'tsc'e e Cristo. Nguet'sc'e o T'its'ü Mizhocjimi c'ü exi bübüjtogi.

⁷⁰ O ndünrü c'ua e Jesús:

—In doceji. ¿Cjo dya ró juan'c'ügöji? 'Najats'ügueji bübü c'ü dya jo cja o mü'bü.

⁷¹ Nu c'ü mi mama e Jesús, mi ngueje e Judas Iscariote, c'ü mi ngue o t'i e Simón. Na ngueje nguejnu ro nzhö'ö e Jesús. Mi ngueje 'naja c'o doce discípulo.

Los hermanos de Jesús no le creían

7 'Ma o nguarü yo, mi nzhodü e Jesús a Galilea. Dya mi ne ro nzhodü a Judea, na ngueje mi cãrã nu, c'o mi ne ro mbö't'üji e Jesús. ² Ya mi ngue ro zãdãtjõ 'na mbaxua c'ü mi cja c'o nte. Mi ät'ãji ts'ingumü c'o mi ngueje o dyëza. Mi mimiji cja c'o ts'ingumü 'ma mi caji c'e mbaxua. ³ C'o o cjuarma e Jesús o xipjiji c'ua:

—Na jo rí pedyegue va. Mague a Judea ngue c'ua c'o in discípulo c'o cārã nu, xo ra jñantc'aji yo in cjague yo me na nojo. ⁴ Nu c'ü ne'e pje ra tsja'a, ra tsja ngue c'ua ra jñanda yo nte. Nu 'ma in cja'a yo me na nojo, jizhit-sjējē ngue c'ua ra jñanda texe yo nte.

⁵ Ne xo ri ngueje c'o o cjuarma, dya xo mi ejmeji e Jesús. ⁶ O mama c'ua e Jesús:

—Dya be va sädã nu 'ma ra mbārãji cjó nguetscö. Nuzgö dya be sö'ö rá magö. Pero nu'tsc'eji sö rí mötjoji nu hora c'ü in ne rí möji. ⁷ Nu'tsc'eji, dya sö ra nuc'eji na ü yo cārã cja ne xoñijömü. Nguetscö je nugüji na ü, na ngueje rí xipjigöji c'ü na cjuana, rí xipjigöji me na s'o cjaji. ⁸ Nu'tsc'eji, möji cja c'e mbaxua. Nutscö dya be rá magö cja c'e mbaxua, na ngueje dya be va sädã c'ü ne'e Mizhocjimi c'ü ya rá magö.

⁹ Nu 'ma o mama yo, xe o nguejmetjo a Galilea.

Jesús en la fiesta de las chozas

¹⁰ Nuc'ua o ma cja c'e mbaxua c'o o cjuarma. E Jesús xo ma'a c'ua. Pero nuc'ü, dya cjó o xipji ja va ma. O matsjējē. ¹¹ Nu cja c'e mbaxua, c'o pje mi pjězhi cja c'o nte mi jodüji e Jesús, mi mamaji:

—¿Ja je ri búbüxã c'e Jesús?, eñeji.

¹² Na puncjü nte c'o me mi tsjojne mi mamaji ja cja mi cja e Jesús. Mi cārã c'o mi mama: “Na jonte c'e bëzo c'ü.” Nu c'o dyaja mi mamaji: “Dya jonte c'ü. Onpü yo nte.”

¹³ C'o nte mi sÿji c'o pje mi pjězhi. Nguec'ua dya cjó mi mama na jo ja ma cja e Jesús.

¹⁴ Cja mi patjo nziyo pa'a c'ü mi cjaji c'e mbaxua. Xe mi bëzhi nziyo pa ro nguarü. O zät'ã c'ua e Jesús cja c'e templo. Ya je nguejnu o xöpü c'ua c'o nte. ¹⁵ C'o pje mi pjězhi mi cjjñiji: “Nunca rí ärägöji a cjanu.” Pero mi mamaji:

—¿Ja ga mbārã yo? Dya o ma ja ro xörü.

¹⁶ O ndünrü c'ua e Jesús:

—Nu yo rrã xöpü yo nte, dya rí mamatsjējégö yo. Nu c'ü o ndäcjägö ngue c'ü je o xöcügö c'ü. ¹⁷ 'Ma cjó c'o ne ra tsja'a c'ü ne'e Mizhocjimi, ra mbārã cjo je va ëjë cja Mizhocjimi yo rí xöpügö yo nte, o maxque rí mamatsjējégö yo. ¹⁸ Nu c'ü xöpü c'ü mamatsjējē, jodüt-sjējē c'ü ra mama yo nte: “Me na jo 'na xöpüte”, ra 'ñeñeji. Nuzgö rí jodügö c'ü ra mamaji me na jo Mizhocjimi c'ü o ndäcjä. Nuzgö rí mamagö c'ü na cjuana, dya bëchjine.

¹⁹ 'Nu'tsc'eji, ¿cjo dya o dya'c'üji c'e ley e Moisés? Pero ne ri 'najats'ügueji dya in cjaji c'ü mama c'e ley. Maco mama c'e ley c'ü dya rá pöt'üteji, ¿jenga in jongügöji rí pötcüji?

²⁰ O ndünrü c'ua c'o nte, o xipjiji:

—Nu'tsc'e, búbü demonio cja in mü'bügue. ¿Cjó ngue c'ü ra jyonc'ü ra mbö'tc'ü?

²¹ O ndünrü c'ua e Jesús:

—'Natjo c'ü ró cjagö, pero nuc'ua texets'üji me o sjëyats'üji c'ü ró cjagö. ²² Cja o ley Mizhocjimi c'ü o dyopjü e Moisés, xi'ts'iji rí meyaji in cuerpoji. C'ü ni tsjaji a cjanu, dya ngue e Moisés c'ü o mbürü; ngueje c'o in mboxitajji c'o o mbürü ndeze mi jinguã. Búbü 'ma in

meyaji in cuerpoji nu pa c'ü rí söyaji. ²³ Nu pa c'ü rí söyaji in meyaji o cuerpo 'na bëzo ngue c'ua rí cumpleji o ley Mizhocjimi c'ü o dyopjü e Moisés. ¿Jenga me in ünngügöji c'ü ró jopcügö texe o cuerpo 'na bëzo nu pa c'ü rí söyaji? ²⁴ Tsjiñiji na jo c'ua ja ga mama o ley e Moisés. Nuzgö, zö ró jocü 'na bëzo c'e pa c'ü rí söyagöji, pero na jo c'ü rvã cjagö.

Jesús habla de su origen

²⁵ Ja nzi c'o mi menzumü a Jerusalén o mamaji c'ua:

—Nujnu, ¿cjo dya ngueje nu jodüji ra mbö't'üji?

²⁶ Maco, ña'atjo dya nu. Dya pje s'ü nu. Dya cjó pje xipji. Mbārã, c'o pje pjězhi, ¿cjo ri cjjñiji c'ü ngueje e Cristo nu? Po jiyö. ²⁷ Na ngueje nutscöji rí pärägöji na jo ja je menzumü nu. 'Ma ra ëjë e Cristo, nuc'ü, dya cjó ra mbārã ja rguí 'ñeje.

²⁸ E Jesús o ña'a na jens'e nu cja c'e templo nu ja mi xöpü c'o nte, o xipjiji:

—Nu'tsc'eji, ¿cjo in päcãji? ¿Cjo in pärãji na jo ja je rí menzumü? Nuzgö dya ró ëtsjējégö. Na ngueje búbü 'naja c'ü exna cjuana o ndäcjägö, c'ü dya in pärägüje. ²⁹ Pero nuzgö rí pärägö c'ü, na ngueje je rvã ëcjö cja angueze. Ngueje angueze o ndäcjägö ró ëjë a 'ñecjua.

³⁰ Nuc'ua, mi ne ro zürüji c'ua. Pero dya cjó o pënc'h'i, na ngueje dya be ne Mizhocjimi ro zürüji. ³¹ Na puncjü c'o nte c'o mi cārã nu, o 'ñejmeji e Jesús. Mi mamaji:

—Dya cjó sö ra tsja c'o xe rrã nojo. ¿Cjo ri ngueje e Cristo nu?

Los fariseos mandan policías a llevar preso a Jesús

³² C'o fariseo o dyärãji c'ua c'o mi mama c'o nte. Na ngueje c'o nte mi tsjojne ma ñaji c'o mi cja'a e Jesús. Nuc'ua c'o ndamböc'jimi 'ñe c'o fariseo o ndäjãji o policía ro ma, ro ma zürüji e Jesús. ³³ O mama c'ua e Jesús:

—Xe quejme ja nzi zana c'ü xe rá mimiji. Nuc'ua ra zädã c'e pa 'ma rá ma nu ja búbü c'ü o ndäcjä ró ëjë.

³⁴ Nuc'ua rí jyongügöji. Dya cja rí chöcügöji. Nu ja rá búbügö, dya sö rí möcjeji.

³⁵ Nuc'ua c'o pje mi pjězhi cja c'o nte a Israel o pötva mamaji:

—Mbārã, ¿ja je ra ma'a nu? ¿Jenga xitsiji c'ü dya cja rá tö't'üji? Mbārã, ¿cjo je ra ma cja yo in menzumügöji a Israel c'o pjöt'ü cja yo dyaja nte? Mbārã, ¿cjo ra ma xöpü c'o dyaja nte'e? ³⁶ Mbārã, ¿ja cja'a nu o mama: “Rí jyongüji pero dya rí chöc'üji”? Xo o xitsiji: “Nu ja rá búbügö, dya pje ra sö'ö rí sät'ãji.”

Ríos de agua viva

³⁷ C'e pa c'ü bëpja c'e mbaxua ngue c'ü xenda mi sÿpüji. Nuc'ua c'e pa'a c'ü, o böbü e Jesús. O zopjü c'ua c'o nte, o xipjiji:

—'Ma cjó c'o türe, xä'dãji co nutscö. Si'iji c'e ndeje c'ü rá da'c'üji rí siji. ³⁸ Nu c'o ra 'ñejmezügö, ra zädã anguezeji c'ua ja nzi ga mama cja o jña Mizhocjimi: A mbo cja o mü'bü ra chjëntjovi nza cja 'na mbereje c'ü

peje na puncjü o ndeje. Nguec'ua xo ra zi'i c'o dyaja, ngue c'ua xo ra bübütjoji.

³⁹ Nujyo o mama e Jesús, nguejyo ro tsja o Espíritu Mizhocjimi c'ü ro ch'unü nu c'o ro 'ñejme e Jesús. C'e Espíritu dya be ma ëjë c'ü, na ngueje dya be vi ma e Jesús cja nu Tata c'ü bübü a jens'e.

División entre la gente

⁴⁰ Nuc'ua 'ma o dyäräji yo jña'a yo, mi cãrä c'o o mama:

—Nunu, na cjuana ngueje e profeta nu mi te'beji.

⁴¹ Dyaja c' o o mama c'ua:

—Ngueje e Cristo nu o ndjäjä Mizhocjimi nu.

Mi cãrä c'o dyaja c'o o mama:

—Nujnu je menzumü a Galilea. Nguec'ua, zja rgá sö ra tsja e Cristo nu? ⁴² Na, ¿cjo dya mama cja yo ya t'opjü: “E Cristo je ri ngueje o mboxbëche e David?” ¿Cjo dya xo mama: “Je ra te'e cja c'e ts'ijñiñi a Belén nu ja mi menzumü e David?”

⁴³ Nuc'ua a cjanu, o xögü c'ua c'o nte'e, na ngueje dya mi 'natjo o pjeñeji ma nguijñiji e Jesús. ⁴⁴ Mi cãrä c'o mi ne ro zürü e Jesús. Pero dya cjó xo o pënch'i angueze.

Las autoridades no creen en Jesús

⁴⁵ Nuc'ua c'o policía o nzhogü c'ua c'o. O möji cja c'o ndamböcjimi 'ñe cja c'o fariseo. Nuc'ua c'o ndamböcjimi 'ñe c'o fariseo o dyönüji c'ua:

—¿Jenga dya i siji e Jesús?

⁴⁶ O ndünrú c'ua c'o policía:

—Nunca rí ärljme ra ña 'na bëzo c'ua nzi ga ña'a c'e bëzo c'ü.

⁴⁷ O ndünrú c'ua c'o fariseo, o xipjiji c'o policía:

—¿Cjo ya xo o dyon'c'ügueji? ⁴⁸ Tsijñiñiji dya xã. ¿Cjo ya xo bübü o jmu'u 'ñe o fariseo c'o ya o 'ñejme e Jesús? Iyö. ⁴⁹ Nu yo nte'e yo, dya pje päräji o ley Mizhocjimi. Dya pje sö ra zät'äji a jmi Mizhocjimi.

⁵⁰ E Nicodemo nu c'ü vi ma'a 'na nu xömmü cja e Jesús, mi ngueje 'naja c'o fariseo. O mama angueze:

⁵¹ —Cja ín leygöji, dya sö rá mamaji c'o na s'o vi tsja 'na bëzo c'ü dya be ri äräji c'o mama angueze, y c'ü dya be ri päräji ja cja c'ü cja'a.

⁵² O ndünrú c'ua c'o fariseo, o xipjiji e Nicodemo:

—Nu'tsc'e, Nicodemo, ¿cjo xo in menzumügue a Galilea? Ni jyodü rí ñu'u yo ya t'opjü, ngue c'ua rí ñuxã c'ü dya cjó ra te'e a Galilea c'ü ri ngueje profeta.

La mujer adúltera

⁵³ Nuc'ua, como ya vi nguarü c'e mbaxua, o ma nzi 'najaji o ngumüji.

8 E Jesús o ma c'ua cja c'e t'eje c'ü ni chjü Olivos. ² Nuc'ua 'ma mi xörtjo c'ü na yejnu pa, e Jesús o ma na yeje cja c'e templo. Nuc'ua texe c'o nte'e o chëzhiji a jmi e Jesús. O mimi c'ua e Jesús. Cjanu o xöpü c'ua c'o nte. ³ Nuc'ua c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi 'ñe c'o fariseo o sinpiji c'ua 'naja ndixü c'ü vi ch'ö'tp'ü bëzo c'ü dya mi ngueje o xïra. O tsjapüji o mimi a nde'e nu ja mi bübü e Jesús. ⁴ O mamaji c'ua:

—Xöpüte, nu e ndixü nu, o zürüji. Mi bübüvi 'na bëzo c'ü dya ngueje o xïra. ⁵ Cja c'e ley c'ü o dyopjü e Moisés o mandazüji rá pjat'üji ndojo yo cja a cjanu. ¿Nu'tsc'e dya, pje rí xitsijme dya?

⁶ Nu yo mi xipjiji nguetjo ma söji, ngue c'ua ro sö ro ngöt'üji cja c'o pje mi pjëzhi. Nuc'ua e Jesús o ñücü a jömmü. O dyopjü c'ua a jömmü co o ñidyë. ⁷ Nu 'ma sido mi önütjoji, o jñüs'ü o ñi'i. Cjanu o xipjiji c'ua:

—'Ma bübütsc'eji 'naja c'ü dya tñü o nzhübü ngue c'ü ra ot'ü ra pjat'ü ndojo ne ndixü.

⁸ Nuc'ua o ñücütjo na yeje a jömmü e Jesús. O dyopjü a jömmü co o ñidyë. ⁹ 'Ma o dyäräji, o nguijñiji c'ua cja o mü'büji c'ü mi tñüji o nzhübüji. Nuc'ua nde 'naja va möji c'ua. Nu c'o xenda mi tita ngue c'o ot'ü o ma c'o. Cjanu o mbedye c'ua c'o cja mi t'i'i. Nuc'ua ya o nguejmetsjë c'ua e Jesús 'ñe c'e ndixü c'ü mi junrü a jmi. ¹⁰ Nuc'ua cjanu o jñüs'ü c'ua o ñi'i e Jesús. Dya cjó cja o jñanda. Ya mi nguetjo c'e ndixü c'ü xe mi bübü. O xipji c'ua:

—Nu'tsc'e ndixü, zja je cãrä dya, nu c'o mi mama in tügue nzhübü? ¿Cjo dya cjó pja'c'ü ndojo?

¹¹ C'e ndixü o ndünrú:

—Nu'tsc'e, ín Jmuts'ügö, dya cjó pjacö ndojo.

Nuc'ua o xipji e Jesús:

—Ne xo ri nguetscö, dya xo rí xi'ts'i ni jyodü rí chügue. Ma'a dya. Pero dya cja rí tsja c'o na s'o.

Jesús, la luz del mundo

¹² E Jesús o zopjütjo na yeje c'o nte. O xipjiji: —Nguetscö e jya's'ü cja ne xoñijömmü. Nu c'ü ra ndünt'ü ín xütjügö, dya ra nzhodü cja e bëxömmü. Nuc'ü, ra bübü jya's'ü o mü'bü c'ü ra unü c'ü rguí bübütjo.

¹³ Nuc'ua c'o fariseo o xipjiji:

—Nu'tsc'e in mamatsjégue pje pjë'ts'i. Nu c'o in mague dya cjuana.

¹⁴ O ndünrú c'ua e Jesús, o xipjiji:

—Zö rí mamatsjégö pje pjëtsi, pero yo rí xi'ts'igöji na cjuana. Na ngueje rí pärägö ja je rvá ëjë, 'ñe ja rga ma'a. Nu'tsc'eji, dya in pärägueji ja rvá ëjëgö. Dya xo in päräji ja ngue c'ua rá ma'a. ¹⁵ Nu'tsc'eji c'ua ja nzi gui tsjinncjeji, in jünji ngüenda in mamaji c'ü na s'ozgö. Pero nutscö, c'ü rvá ëcjö, dya ngue c'ü rá mangö c'ü cja na s'o 'naja, y c'ü cja na jo c'ü 'naja. ¹⁶ Zö dya ngue c'ü rvá ëcjö, pero 'ma rí mangö ja ga cja 'na nte ga nguijñi o mü'bü, na cjuana c'ü rí mangö. Na ngueje c'ü rí mangö, dya ngue c'ü rgá cijñitsjégö, ngue c'ü cijñi Mizhocjimi c'ü o ndäcjö c'ü rí bübübe. ¹⁷ Ya xo t'opjü cja in leygueji c'ü je mama a cjava: “Nu c'ü mama yeje nte ngue c'o na cjuana.” ¹⁸ Nuzgö rí mama pje pjëtsi. Nu c'ü mi Tatagö c'ü o ndäcjä, ngue c'ü xo mama pje pjët-sigö.

¹⁹ Nuc'ua o xipjiji c'ua:

—¿Ja je bübü c'ü nin Tata?

O ndünrú c'ua e Jesús, o xipjiji:

—Ni xo ri nguetscö in päcäji, ni ri ngueje mi Tata in päräji. Nu 'ma ri päcägöji, ngue 'ma xo ri päcäji mi Tata.

²⁰ E Jesús mi xöpü c'o nte cja c'e templo. Je mi mama yo jña'a yo, nu ja mi sogüji o ofrendaji. Dya cjó o zürü e

Jesús, na ngueje dya be mi jëzi c'ü nu Tata Mizhocjimi.

“A donde yo voy, ustedes no pueden ir”

²¹ Nuc'ua o ndünrö c'ua na yeje e Jesús:

—Nutschö ya rá ma'a. Nu'tsc'eji rí jyongüji. Pero rí chügueji na ngue c'o in nzhunc'eji c'o in tügueji. Nguéc'ua nu ja je rá magö, nu'tsc'eji, dya ra sö rí sät'äji nu.

²² O mama c'ua c'o pje mi pjëzhi cja c'o nte a Israel:

—Nu e bëzo nu, ¿cjo ra pö't'ütsjèjè? Nguéc'ua mama: “Nu ja je rá magö, nu'tsc'eji dya ra sö rí sät'äji.”

²³ Nuc'ua o ndünrö c'ua e Jesús:

—Nu'tsc'eji, in menzumüji a jömmü. Nutschö, je rí menzumügö a jens'e. Nu'tsc'eji, in menzumügueji cja ne xoñijömmü. Nutschö, dya pje rí menzumügö va cja ne xoñijömmü. ²⁴ Nguéc'ua ró xi'ts'iji: “Rí chügueji na ngue c'o in nzhunc'eji c'o in tügueji.” Na ngueje 'ma dya rí 'ñejmeji nguezgö extí bübü, c'o nzhübü c'o in tüji ngue c'o je rgui chüji c'o.

²⁵ O ndünrö c'ua c'o nte:

—Xitsijme cjö ngue'tsc'e.

Nuc'ua e Jesús o xipjiji:

—Ya ró xi'ts'igöji cjö nguezgö. ²⁶ Na puncjü c'o me rí ne rá zo'c'üji. Me na puncjü c'o in cjaji c'o sö rá mama in tügueji nzhübü. Pero nu c'ü o ndäcjägö ngue c'ü na cjuana c'ü. C'o ró ätpägö o mama angueze nguejyo je rí zopjü yo cãrä cja ne xoñijömmü.

²⁷ E Jesús mi xipjiji mi nguejnu Tata c'ü vi ndäjä. Pero dya mi pärã c'o nte. ²⁸ O ndünrö c'ua e Jesús:

—Nutschö rvã ëcjö cja Mizhocjimi. Nu'tsc'eji rí chäpcöji cja ngronsi. Nu'ma, cja ra zädã 'ma rí unnc'eji ngüenda c'ü nguezgö extí bübü. Dya pje rí cjagö c'ü rí cjatsjè. Ngue yo o xöcü mi Tata, yo rí xi'ts'iji. ²⁹ Nu c'ü o ndäcjä bübü co nuzgö. Dya pje jyëzguigö c'ü rá bübütsjègö c'ü, na ngueje sido rí cjagö c'o ne angueze.

³⁰ 'Ma o mama yo jña'a yo, na puncjü c'o o creo c'o mi mama e Jesús.

Los hijos de Dios y los esclavos del pecado

³¹ O xipji c'ua e Jesús c'o nte a Israel c'o ya vi 'ñejme angueze:

—'Ma sido rí 'ñejmeji yo jña yo rí ña'a, nu'ma, na cjuana in ätcöji 'ma. ³² 'Ma rí 'ñejmezügöji yo jña yo rí ña'a, rí pärãji c'ü na cjuana 'ma. 'Ma rí pärãji c'ü na cjuana, ra t'empc'eji libre 'ma.

³³ O ndüntüji c'ua, o xipjiji:

—Nguetscöjme o mboxbëchejme e Abraham. Dya cjö rí pëpcöjme. ¿Jenga in mamague c'ü ra 'ñempcöjme libre?

³⁴ O ndünrö e Jesús, o mama:

—Na cjuana c'ü rí xi'ts'iji. Texe c'o cja'a c'o na s'o, dya libre c'o. Chjëntjovi nza cja 'na mbëpji c'ü tjünt'ü a xütjü, c'ü dya sö ra xögü cja nu lamu. ³⁵ C'o tjünt'ü a xütjü o nzhübü, dya ngueje o t'i Mizhocjimi c'o. Angueze ra pjongü nu c'o dya ngueje o t'i. C'o o t'i ra sido ra bübütojji co Mizhocjimi. ³⁶ Nu c'ü na cjuana ra 'ñempc'eji libre cja c'o na s'o, nguetscö o T'izü Mizhocji-

mi. ³⁷ Rí pärãgö ngue'tsc'eji o mboxbëchets'üji e Abraham. Pero in ne rí pötcügöji, na ngueje in jñagö, dya pje in ench'e cja in mü'büji. ³⁸ Rí ñagö nu c'o ró nugö cja o jmi mi Tatagö c'ü bübü a jens'e. Nu'tsc'eji in cjaji nu c'o i dyärãji cja o jmi nin tataji.

³⁹ Nuc'ua o ndünröji, o xipjiji:

—C'ü mi tatagöjme ngueje e Abraham.

O ndünrö c'ua e Jesús, o xipjiji:

—'Ma ri ngue'tsc'eji o t'its'üji e Abraham, ri tsjaji c'ü o tsja e Abraham. ⁴⁰ E Abraham, nuc'ü, o dyätã Mizhocjimi c'ü. Pero nudya in jongüji rí pötcüji. E Abraham dya ro tsja a cjanu. Nutschö rí bëzo ró xi'ts'iji c'o na cjuana nu c'o ró äragö cja Mizhocjimi. Nguéc'ua in ne rí pötcüji. ⁴¹ Nu'tsc'eji in cjaji c'ü cja c'ü nin tatagueji.

O xipjiji c'ua:

—Nutschöjme dya o t'izgöjme nandyo bëzo. 'Natjo mi Tata rí sicjöjme. Ngueje Mizhocjimi.

⁴² E Jesús o xipjiji c'ua:

—'Ma ri ngueje Mizhocjimi nin tatagueji, ri s'iyazügöji 'ma. Na ngueje nguezgö 'natjözügö o T'izü Mizhocjimi. Je ró pecjö cja Mizhocjimi. Dya ró ëjët-sjègö. Ngueje Mizhocjimi je ndäcjö ró ëjè. ⁴³ ¿Jenga dya in pärãji ja cja c'ü rí mangö? Dya in pärãji na ngueje, dya in ne rí dyätcãji in jña'a. ⁴⁴ Nu'tsc'eji, nu c'ü nin tatagueji ngueje c'ü dya jo. In ne rí tsjaji nu c'o ne'e nin tatagueji. Ndeze o mbürü, c'ü dya jo ngue mbö't'üte. Nuc'ü, dya pje mama c'ü na cjuana c'ü. Na ngueje c'ü na cjuana, dya pje bübü o mü'bü. Nu 'ma mama c'o dya cjuana ngueje c'o cjiñitsjè cja o mü'bü c'o mama. Na ngueje c'ü dya jo, na mbëchjine. Nguenjnu tata nu c'o xo mama c'ü dya cjuana. ⁴⁵ Dya in ejmezüji na ngueje nutschö rí mama c'o na cjuana. ⁴⁶ ¿Cjo bübüts'eji 'naja c 'ü sö ra mama rí cjagö c'o na s'o? Nu 'ma rí xi'ts'iji c'ü na cjuana, ¿jenga dya pje in ejmezügöji? ⁴⁷ Nu c'o ngueje o t'i'i Mizhocjimi ätpäji o jña'a. Pero nu'tsc'eji, dya ngue'tsc'eji o t'its'üji Mizhocjimi na ngueje dya in ätpägueji c'o o jña.

Cristo existió antes que Abraham

⁴⁸ O ndünrö c'ua c'o pje mi pjëzhi cja c'o nte a Israel. Me co üdüji. O xipjiji:

—Rí pärãjme na jo, bübü demonio cja in mü'bügue. Je i tegue a ma a Samaria, dya in pärãgue ja cja Mizhocjimi.

⁴⁹ O ndünrö c'ua e Jesús, o xipjiji:

—Dya bübü demonio cja in mü'bügö. C'ü rí mamagö ngue c'ü ne'e mi Tatagö. Nu'tsc'eji c'ü in cjaji, dya pje in ejmezügöji rvã ëcjö cja mi Tatagö Mizhocjimi. ⁵⁰ Dya rí jodügö c'ü rí mangueji na nojozügö; nu c'ü jodü c'ü rí mangueji na nojozügö, ngue mi Tatagö Mizhocjimi. Angueze ra jizhi c'ü na nojozügö. ⁵¹ Na cjuana c'ü rí xi'ts'igöji, nu c'ü sido ra dyätcö yo rí mangö, dya ra ndü'ü, ra bübütjo c'ü.

⁵² Nuc'ua c'o pje mi pjëzhi cja c'o nte a Israel o xipjiji:

—Nudya, rí pärãjme na jo dya, bübü demonio in mü'bügue. Ya o ndü'ü e Abraham. Ya xo o ndü'ü c'o profeta. Maco nu'tsc'e in mama nu c'ü sido ra dyä'tc'ägue, dya ra ndü'ü, sido ra bübütjo. ⁵³ Nu'tsc'e in

cjinncje xenda na nojots'ügue que na ngueje mi tatajme e Abraham. Nuc'ü, o ndü'ü c'ü. Xo o ndü'ü c'o profeta. ¿Cjó ngue c'ü je na c'apütsjégue?

⁵⁴ O ndünrú e Jesús, o xipjiji:

—Nu 'ma ri jodütsjējögö c'ü ro mama yo nte na nojözögö, dya pje rví muvi 'ma c'o. Mi Tatagö ngue c'ü jodü c'ü ra mamaji a cjanu. Maco in mamagueji que mi Tatagö ngueje in Mizhocjimigueji. ⁵⁵ Nu'tsc'eji, dya in pãrãgueji angueze. Pero nutscö rí pãrãgö c'ü. 'Ma ro mama c'ü dya rí pãrãgö Mizhocjimi, ri nguezgö 'na mbëchjine nza c'atasc'eji. Jo rí pãrãgö Mizhocjimi. Rí c'agö c'o mama angueze. ⁵⁶ E Abraham c'ü nin mboxtataji me co mājã 'ma o 'ñejme ro jñandga ma ëcjö. A cjanu o jñandga. O mājã c'ua.

⁵⁷ C'o pje mi pjëzhi cja c'o nte a Israel o xipjiji c'ua:

—Dya be xo in nzhodügue ni cincuenta cjë'ë. ¿Ja rvi jñandague e Abraham?

⁵⁸ E Jesús o xipjiji:

—Na cjuana c'ü rí xi'ts'iji. 'Ma dya be mi bübü e Abraham, ya exmi bübügö.

⁵⁹ Nuc'ua o jñús'üji ndojo c'o ro p'at'üji e Jesús. Pero nuc'ü, o tsjödö c'ü. Dya cjó jñanda ja va ma. O mbedye cja c'e templo. O ma'a.

Jesús sana a un hombre que nació ciego

9 'Ma o cjögü e Jesús o jñanda 'naja bëzo c'ü mi ndëzhö. Mi ndëzhö 'ma o jmus'ü c'ü. ² Nuc'ua c'o o discípulo o dyönüji e Jesús, o xipjiji:

—Xöpüte, ¿Cjó ngue c'ü o tsja c'o na s'o, nguec'ua va ndëzhö nu? ¿Cjo ngueje ne bëzo nu ndëzhö maxque ngueje c'o o tata?

³ O ndünrú c'ua e Jesús, o xipjiji:

—C'ü vi ndëzhö, dya ngue c'ü vi tsja c'o na s'o nu. Dya xo ngue c'ü vi tsja c'o na s'o c'o o tata. C'ü vi ndëzhö ngue c'ü rguí 'ñetse c'ü me na nojo c'ü cja'a Mizhocjimi. ⁴ Ni jyodü rá c'agö c'o ne'e nu c'ü o ndäcjä, ndeze 'ma xe ndempa. Va ëjé xömü, 'ma dya cja sö cjó ra pëpji. ⁵ Ndeze c'ü xe rá mimigö cja ne xoñijömmü, nguetscö e jya's'ü cja ne xoñijömmü.

⁶ 'Ma o mama a cjanu o zogü a jömü o c'ijñi, o mbopjü c'ua c'e jömü. Cjanu o ngans'a c'o mbëömmü. O ngosp'ü c'ua cja o ndö'ö c'e bëzo c'ü mi ndëzhö. ⁷ E Jesús o xipji c'ua:

—Ma xinzhö cja c'e t'ore c'ü ni chjü Siloé, eñe. C'e tjü'ü ne ra mama 'naja c'ü dājã.

Cjanu o ma'a c'ua c'e bëzo c'ü mi ndëzhö. O ma xinzhö. Nu 'ma o nzhögü c'ua, ya mi janda. ⁸ Nuc'ua c'o o mejñiñi 'ñe c'o ya vi jñanda mi ndëzhö mi mamaji:

—¿Cjo dya ngueje nu mi ndëzhö nu ja nde mi junrü nu me mi örü pje ra zi?

⁹ Mi cãrã c'o mi mama:

—Ngueje nu.

C'o dyaja mi mamaji:

—Dya ngue nu, pero exi nguetjo nu.

O ndünrú c'ua c'ü mi ndëzhö, o mama:

—Nguetscö.

¹⁰ O xipjiji c'ua:

—¿Ja va xögü dya, c'o in chö'ö?

¹¹ O ndünrú c'ua angueze, o mama:

—C'e bëzo c'ü ni chjü'ü Jesús o ngans'a mbëömmü. O ngoscügö in chö'ö. Cjanu o xitsi c'ua: "Ma a Siloé, ma xinzhö." Ró ma'a c'ua, ró ma xinzhö. Ya o xögü c'ua yo in chögö, ya ró janda.

¹² Nuc'ua o xipjiji:

—¿Ja je bübü dya, c'e bëzo c'ü?

Angueze o ndünrú:

—Dya rí pãrãgö ja je bübü.

Los fariseos interrogan al ciego que fue sanado

¹³ O zidyiji nu c'ü mi ndëzhö, o möji cja c'o fariseo.

¹⁴ C'e pa 'ma söyaji ngue 'ma o ngans'a e Jesús o mbëömmü c'ü vi xopcü o ndö'ö c'e bëzo c'ü mi ndëzhö.

¹⁵ Nuc'ua o yepe o ña c'ua c'o fariseo, o dyönüji c'e bëzo pje vi ts'apü ngue c'ua va xögü o ndö'ö. Angueze o xipjiji:

—O ngoscügö mbëömmü in chö'ö. Cjanu ró xinzhö.

Nudya ya rí janda dya.

¹⁶ Nuc'ua mi cãrã o fariseo c'o mi mama:

—C'e bëzo c'ü in mangue o jo'c'üts'ü, dya pje vi 'ñeje cja Mizhocjimi c'ü; na ngueje dya pje süpü nu pa c'ü rí söyaji.

Dyaja c'o mi mama:

—C'e bëzo, dya cja'a c'o na s'o. 'Ma ri cja c'o na s'o c'e bëzo, dya ro sö ro tsja'a yo me na nojo yo nunca rí jandaji.

Dya mi 'natjo o pjeñeji.

¹⁷ O yepe o dyönütjoji c'ü mi ndëzhö:

—¿Pje xo in mangue, pje pjëzhi nu c'ü o xo'c'üts'ü in chö'ö?

Angueze c'ua, 'ma o ndünrú o mama:

—Ngueje 'na profeta.

¹⁸ Nu c'o pje mi pjëzhi cja c'o nte a Israel, dya mi ejmeji cjo mi ndëzhö c'e bëzo. Dya mi ejmeji cjo vi xögü c'o o ndö'ö. Cja 'ñejmeji 'ma cja o zojnüji nu tata c'e bëzo c'ü vi xögü o ndö'ö, 'ñe nu nana. ¹⁹ O dyönüji, o xipjiji:

—¿Cjo ngueje in ch'iguevi nu, nu nu in manguevi exmi ndëzhö 'ma o jmus'ü? ¿Jenga janda dya 'ma?

²⁰ O ndünrú c'ua c'ü nu tata 'ñe c'ü nu nana, o mami:

—Rí pãrãgöbe ngueje in ch'igöbe nu. 'Ma o jmus'ü nu, exmi ndëzhö nu. ²¹ Jenga ya janda dya, dya rí pãrãbe. Dya xo rí pãrãgöbe cjó je o xopcü o ndö'ö nu. Ya jo ndümbeñe angueze. Dyönütsjëji. Ya ra xi'ts'itsjëji.

²² O mama a cjanu c'ü nu tata 'ñe c'ü nu nana na ngueje mi süvi c'o pje mi pjëzhi cja c'o nte a Israel. Na ngueje ya vi mamaji 'ma cjó c'o ro mama e Jesús ngueje e Cristo, ro pjongüji c'e nte'e cja o nitsjimiji.

²³ Nguec'ua va mama c'ü nu tata c'e bëzo 'ñe c'ü nu nana: "Ya jo ndümbeñe. Dyönüji angueze. Ya ra xi'ts'itsjëji."

²⁴ Nuc'ua o yepe o zojnütjoji c'e bëzo c'ü mi ndëzhö, o xipjiji:

—Unü 'na pöjö Mizhocjimi c'ü o xo'c'üts'ü in chö'ö.

Nutscöjme rí pãrãjme na jo, c'e bëzo cja'a c'o na s'o c'ü.

²⁵ O ndünrú c'ua c'ü mi ndëzhö, o mama:

—Dya rí pãrãgö c'ü, cjo cja c'o na s'o c'ü. Nguextjo nu rí pãrãgö, nutscö dya rmi jandagö. Nudya rí janda dya.

²⁶ Nuc'ua na yeje o xipjitjoji c'ua:

—Pero, ¿pje o tsja'c'ü? ¿Ja va xo'c'üts'ü in chö'ö?

²⁷ C'ü mi ndëzhö o ndüntüji:

—Ya ró xi'ts'iji, pero dya i dyätcöji. ¿Jenga in ne rí yepe rí dyärãji? Maxque, ¿cjo xo in negueji rí chjünt'üji o xütjü?

²⁸ Nuc'ua o zadütjoji, o mamaji:

—Nu'tsc'e ngue'tsc'e in tjünt'ü a xütjü e Jesús. Nutscöjme rí tjünt'üjme a xütjü e Moisés. ²⁹ Nutscöjme rí pãrãgöjme, e Moisés o zopjü c'o nte. O mama c'o jña c'o vi mama Mizhocjimi. Pero c'e bëzo c'ü in mangue o jo'c'üts'ü, dya rí pãrãjme ja je vi 'ñeje c'ü.

³⁰ O ndünrö c'ua c'e bëzo c'ü mi ndëzhö, o xipjiji:

—Yo in xitsiji, me in cjacüji rá dyäxä. Maco o xocüzügö in chö'ö c'e bëzo, ¿jenga dya in pãrãji ja je vi 'ñeje c'ü? ³¹ Rí pãrãgöji, zö ra tsja 'na nte ra dyötü Mizhocjimi ra unü poder, pero 'ma cja na s'o c'e nte, Mizhocjimi dya ra dyärä c'ü örü c'e nte. Pero nu c'o ma't'ü Mizhocjimi 'ñe cja'a c'ua ja ga ne'e angueze, nuc'o, Mizhocjimi ra dyätä c'o. ³² Ndeze 'ma o mbörü ne xoñijömü, cãrã c'o o jmus'ü ndëzhö. Pero dya rí äragöji c'ü ri bübü 'na bëzo c'ü ri jocü c'o. ³³ Nu c'e bëzo, 'ma dya rví 'ñeje cja Mizhocjimi c'ü, dya xo ro sö'ö pje ro tsja'a.

³⁴ O ndüntüji c'ua, o xipjiji:

—Nu'tsc'e i tsja c'o na s'o; exvi chetjovi in nzhunc'e.

¿Jenga in cjinncje ra sö rí xöcügöjme?

Cjanu o pjongüji c'ua cja c'e nitsjimi.

Ciegos espirituales

³⁵ O dyärä e Jesús ya vi pjongüji c'e bëzo. Nguet'ua va jyodü ja je mi nzhodü c'e bëzo. 'Ma o chöt'ü, o xipji:

—¿Cjo in ejmegue o T'i Mizhocjimi?

³⁶ O ndünrö angueze, o mama:

—Nu'tsc'e së'ë, xitsigö cjo ngueje o T'i Mizhocjimi; ngue c'ua ra sö rá ejmegö angueze.

³⁷ O ndünrö c'ua e Jesús:

—Ya i jñandague angueze. Nguet'ua rrã ñavi.

³⁸ O mama c'ua c'e bëzo:

—Nu'tsc'e in jmut's'ügö, rí ejmets'ü. Nguet'ua o T'its'ü Mizhocjimi.

Cjanu o ndüñijömü o ma't'ü c'ua.

³⁹ O mama c'ua e Jesús:

—Na ngue c'ü rvá ëcjö, exi 'ñetsetjo ja ga nguijñi o mü'bü yo nte. C'o unü ngüenda c'ü ni jyodü ra xogü o ndöji ngue c'ua ra bübü o jya's'ü Mizhocjimi cja o mü'büji, ra xogü o ndöji ra mbãrãji Mizhocjimi. Pero c'o cjiñi ya xogü o ndöji, nuc'o, ra ndëzhöji, dya ra mbãrãji c'ü na cjuana.

⁴⁰ O dyärä ja nzi c'o fariseo c'o mi cãrã bëxtjo nu ja mi bübü e Jesús, o mamaji c'ua:

—A poco in cjiñigue c'ü xo rí ndëzhöjme.

⁴¹ O ndünrö c'ua e Jesús:

—'Ma ri unnc'ejji ngüenda c'ü ni jyonc'ejji o jya's'ü Mizhocjimi, ro perdonaots'üji 'ma c'o na s'o. Pero in

mangueji: "Ya xogü in chögöjme, rí pãrãjme na jo", in eñeji. Nguet'ua xe in tütjoji in nzhunc'ejji.

El ejemplo del corral

10 'Na cjuana c'ü rá xi'ts'igöji. Nu c'ü dya ra cjogü cja o ngoxtji nu ja cot'üji o ndëncjürü, nu c'ü je dacütjo cja ndüngumü, nuc'ü ngueje mbë'ë c'ü; y xopcü nu ja cjot'ü o ndëncjürü. ² Nu c'ü je cjogü cja o ngoxtji nu ja cjot'ü o ndëncjürü ngueje e mbörü c'ü. ³ E mböngoxtji xopcü ngoxtji e mbörü. C'o ndëncjürü ätpäji o jña'a. Nu c'e mbörü nãnbã o tjü'ü yo o ndëncjürü. Ngueje c'ü pjongü c'ua c'o ndëncjürü ra ma ziji o t'ëbi. ⁴ 'Ma ra mbedye c'o o ndëncjürü, ra ot'ü e mbörü. Cja rron ma c'o o ndëncjürü. C'o ndëncjürü tjünt'üji a xütjü c'e mbörü, na ngueje pätpäji o jña'a. ⁵ 'Ma ra ëjë 'naja c'ü dya pãrãji, dya ra ndünt'üji a xütjü. Nu c'ü ra tsjaji, ra c'ueñeji; na ngueje dya pätpäji o jña'a c'o nandyo.

⁶ Nu yo jña'a yo, je zopjü e Jesús o fariseo. Pero anguesji dya o mbãrãji ja cja c'ü mi xipjiji.

Jesús, el buen pastor

⁷ O ña c'ua na yeje e Jesús, o xipjiji:

—Na cjuana c'ü rá xi'ts'igöji. Nutscö nguetscö e ngoxtji nu ja cjogü yo ndëncjürü. ⁸ Texe c'o va ëts'ejji c'o ne c'ü rí chjünt'üji o xütjü, ne ra dyon'c'ejji. Ngue o mbë'ë c'o xopcü nu ja cjot'ü o ndëncjürü. Pero c'o ndëncjürü dya pje ätäji. ⁹ Nuzgö nguetscö e ngoxtji nu ja cjogü yo ndëncjürü. Nu c'ü ra 'ñench'ezü o mü'bü, ngue c'ü sö ra cjogü. Nuc'ü, ngue c'ü ra jogü o mü'bü c'ü. Nuc'ü, ra chöt'ü texe c'o ni jyodü o mü'bü. Nguet'ua ra chjëntjovi nza cja 'na ndëncjürü c'ü ra cjogü, ra mbedye, ra chöt'ütjo o t'ëbi c'ü ra zi'i.

¹⁰ 'E mbë'ë ni 'ñetjo ra ë pönü c'o ndëncjürü. Ra mböt'ü texe c'o. Nutscö rvá ëjëgö ngue c'ua ra bübütjoji. Me ra mäpä Mizhocjimi rgá bübütjoji.

¹¹ Va mama c'ua e Jesús:

—Nuzgö nguetscö 'na mbörü c'ü me na jo; ojtjo c'ü ri nza czazgö. 'Na mbörü c'ü na jo, bübü dispuesto ra ñana c'o ndëncjürü cja c'o mbë'ë, zö ra mböt'üji c'ü.

¹² Pero 'ma cjo c'o ts'öt'ü ra mbörü c'o ndëncjürü, dya ra mbörü na jo c'o, na ngueje dya exi ngue o cja'a c'o ndëncjürü. Nguet'ua 'ma ra jñanda rva ëjë e mindyo, exta zogü c'ua c'o ndëncjürü, ra c'ueñe ra ma. Nguet'ua c'e mindyo ra pënc'i c'o ndëncjürü, nde ra mböt'ü c'ua c'o. ¹³ C'ueñe c'ü mi pjörü na ngueje ts'öt'ütjo, dya ngueje o cja'a c'o ndëncjürü. Nguet'ua dya cja'pü ngüenda pje ra ts'apü c'o.

¹⁴ Xe ma ña'a e Jesús, o mama:

—Nguetscö c'e mbörü c'ü me na jo. Rí pãrãgö c'o ngueje in nzhëncjürügö. Anguezeji xo pãcãgöji. ¹⁵ A cjanu, xo pãcã mi Tata c'ü bübü a jens'e. Nuzgö xo rí pãrãgö mi Tata. Nuzgö rá tügö ngue c'ua ra bübütjo c'o in nzhëncjürügö. ¹⁶ Xo rí tsãjãgö c'o dyaja ndëncjürü c'o dya be tjünt'ü in xütjügö. Nuc'o, xo ni jyodü xo rá pjörü c'o. Ra dyätcãji in jñagö, ra ndünt'üji

ín xütjü. A cjanu ri 'natjo nu ja ri cārāji, 'ñe ri 'natjo mbörü, c'ü ngezgö.

¹⁷ 'Me s'iyazü mi Tata c'ü bübü a jens'e; na ngueje rá tügö ngue c'ua rá yepe rá bübütjo. ¹⁸ Dya cjó ra tsjacü rá tügö. Nguetscö rrä unütsjējē rá t'ü. Sö'ö rá unütsjējō rá t'ü, 'ñe sö'ö rá nanga. Ngueje c'ü vi ndäcjä mi Tatagö c'ü bübü a jens'e.

¹⁹ Na ngueje vi mama yo jña'a yo e Jesús, c'o nte o zöji na yeje co jña, dya mi 'natjo pjeñe mi cijjñiji. ²⁰ Na puncjü anguesji c'o mi mama:

—Bübü demonio cja o mü'bü ne Jesús. Dya pãrä pje mama. ¿Jenga in ätäji c'ü xi'ts'iji nu?

²¹ Dyaja c'o mi mama:

—Ne bëzo nu, 'ma ri bübü c'ü dya jo cja o mü'bü, dya ro mama yo jña yo me na jo. C'ü dya jo, a poco sö'ö ra xopcü o ndö'ö 'na ndëzhö, c'ua ja nzi va tsja ne bëzo.

Las autoridades de Israel rechazan a Jesús

²² C'o pa'a c'o, c'o nte a Jerusalén o tsjaji 'na mbaxua, mi mbeñeji c'e pa 'ma o dyötüji Mizhocjimi ro nintsjimi na yeje c'e templo. Ma së c'o pa c'o. ²³ E Jesús je mi nzhodü nu cja c'e templo cja o porta e Salomón.

²⁴ Nuc'ua c'o pje mi pjëzhi cja c'o nte a Israel, o jmurüji a jmi e Jesús, o xipjiji:

—¿Jenga dya rí xitsijme na jo cjó je ngue'tsc'e? Nu 'ma ngue'tsc'e e Cristo extí xitsijme na jo.

²⁵ Nuc'ua o ndünrö e Jesús, o xipjiji:

—Ró xi'ts'iji cjó je nguetscö. Nu'tsc'eji dya in ejmezüji. Nuzgö rrä c jagö c'o ne'e mi Tata a jens'e. A cjanu, 'mãrä na jo cjó je nguetscö. ²⁶ Nu'tsc'eji, dya in ejmezüji na ngueje dya ngue'tsc'eji in nzhënhjürüts'üji. ²⁷ C'o in nzhënhjürügö ätcäji in jñagö. Rí pãrägö c'o. Anguesji tjünt'üji in xütjügö. ²⁸ Nu c'o in nzhënhjürügö rí unügö c'ü sido ra bübütjoji. Nuc'o, dya ra ndü'ü c'o. Nuc'o, dya cjó sö cjó ra zipqui cja in dyëgö. ²⁹ Mi Tatagö c'ü o dyacügö c'o, ngueje c'ü xenda na nojo texe c'ü. Nguec'ua dya cjó sö cjó ra zinbi cja o dyë'e mi Tatagö c'o. ³⁰ Nutscö co c'ü mi Tata a jens'e rí 'natjobe, eñe e Jesús.

³¹ Nuc'ua o jñüs'ü na yeje o ndojo c'o pje mi pjëzhi cja c'o nte a Israel. Ro pjat'üji e Jesús. ³² O ndünrö c'ua e Jesús, o xipjiji:

—Na puncjü c'o na jo c'o ya ró jí'ts'iji. Mi Tata a jens'e ngue c'ü o jítsigö c'o. Texe yo ró cja'a, ¿ja bübü c'ü na s'o c'ü rgui pjacüji?

³³ O ndünrö c'ua anguezeji, o mamaji:

—Nu yo na jo in tsjague, dya nguejyo rga pja'c'üjme yo. C'ü rga pja'c'üjme, ngueje c'ü in sadügue Mizhocjimi. Maco xo nguetjots'ügue 'na bëzo; pero in cja'pü que nguets'ü Mizhocjimi.

³⁴ O ndünrö c'ua e Jesús o xipjiji:

—Mbeñeji ja ga t'opjü cja in leyji. Je t'opjü nu, c'ü ja va sjipji c'o o juajnü Mizhocjimi jinguã ro pätpäji angueze rvá zopjüji c'o nte. Je t'opjü a cjava: "Ngue'tsc'eji in mizhocjimigueji", eñe Mizhocjimi. Rí pãrägöji c'ü je va mama Mizhocjimi, na ngueje na cjana c'ü t'opjü cja o jña. C'o nte c'o o juajnü Mizhocjimi mi jinguã, o mama Mizhocjimi o xiji mizhocjimi c'o.

Nguec'ua, ¿jenga in mamaji rí sadügö Mizhocjimi na ngueje ró xi'ts'iji: "Exi nguejezü o T'izü Mizhocjimi", maco Mizhocjimi o ndäcjä ró ëjë cja ne xoñijömü? ³⁷ Tsji-jñiji na jo cjo rí c jagö c'ü ne'e mi Tata; 'ma jiyö, dya rí 'ñejmezüji 'ma. ³⁸ Pero 'ma in jandgaji rí c jagö c'ü ne'e angueze, extí unnc'eji ngüenda 'ma c'ü bübüzügö mi Tata, 'ñe nutscö rí bunc'öbe angueze. Extí unnc'eji ngüenda a cjanu zö dya in ejmezüji c'ü ró xi'tsc'öji exi ngue o T'izü Mizhocjimi.

³⁹ Nuc'ua mi neji na yeje ro zürütjoji. Nuc'ua o mbedyetjo e Jesús cja o dyëji.

⁴⁰ O ma mbes'e na yeje cja c'e ndare a Jordán nu ja ot'ü mi jichite e Juan. O nguejme c'ua nu. ⁴¹ Na puncjü c'o o zät'ä cja o jmi'i e Jesús, mi mamaji:

—E Juan dya pje o tsja'a c'ü me na nojo c'ü nunca rí jandaji. Pero ma cjuana c'o o mama e Juan ja ga cja ne bëzo, ne Jesús.

⁴² A cjanu, na puncjü c'o mi cãrä nu, o 'ñench'e o mü'büji e Jesús.

Muerte de Lázaro

11 Mi bübü c'ua 'naja bëzo c'ü mi sö'dyë c'ü mi chjü'ü e Lázaro. Mi menzumü a Betania, nu ja mi menzumü e María 'ñe e Marta c'ü nu cjüjuë. ² Mi ngueje c'e María c'ü je o ngosp'ü o ngua e Jesús c'ü in Jmugöji c'e perfume c'ü ma jo ma yüdü. Cjanu o ndintspi c'ua o ngua'a co o ñixti. Nu c'ü nu 'ninzhömü c'ü mi chjü e Lázaro, ngue c'ü mi sö'dyë c'ü. ³ C'o o cji e Lázaro o mbenpevi c'ua na jña e Jesús, o xipjivi:

—Nu'tsc'e, in Jmuts'üjme, nu c'ü me in s'iyague, sö'dyë c'ü.

⁴ 'Ma o dyärä e Jesús o mama:

—Nu c'e ndötc'ijeme c'ü, dya ngue c'ü rguí nzhü'ütjo. Na ngueje rá c jagö c'ü rguí unü ngüenda yo nte c'ü me na zëzhi Mizhocjimi. A cjanu xo ra unüji ngüenda nguezgö o T'izü Mizhocjimi, me xo na zëtscö.

⁵ E Jesús me mi s'iya e Marta co c'ü nu cjüjuë 'ñe e Lázaro. ⁶ Nuc'ua 'ma ya vi dyärä mi sö'dyë e Lázaro, xe o nguejmetjo e Jesús yepa nu ja je mi bübü nu 'nanguarü c'e ndare a Jordán. ⁷ 'Ma ya o cjugü c'ua c'o yepa, o xipji c'o o discípulo:

—Möjō a Judea. Rá yepe rá sät'ätjoji nu.

⁸ C'o o discípulo o xipjiji c'ua:

—Xöpüte, dya be mezhe 'ma mi ne ro pja'c'ü ndojo c'o pje pjëzhi cja c'o nte a Israel. ¿Cjo rí matjo na yeje a manu?

⁹ O ndünrö e Jesús, o xipjiji:

—¿Cjo dya cja'a doce hora nu pa'a? Nu c'ü ra nzhodü 'ma ndempa, dya ra pjeñe na ngueje janda e jya's'ü cja ne xoñijömü. ¹⁰ Nu c'ü ra nzhodü 'ma xömü ngue c'ü ra pjeñe c'ü, na ngueje dya bübü e jya's'ü c'ü ra jñanda ja ngue c'ua nzhodü.

¹¹ 'Ma o nguarü o mama a cjanu, o mama c'ua:

—Nu c'ü e Lázaro c'ü rí joji jñitjo. Rá ma'a, rá ma dyö'ö.

¹² O mama c'ua c'o o discípulo:

—Nu'tsc'e in Jmuts'üjme, nu 'ma jñitjo, ra jogütjo 'ma.

¹³ C'ü mi mama e Jesús ngue c'ü ya vi ndü'ü e Lázaro. Pero c'o o discípulo o nguijñiji mi mama c'ü vi söyatjo vi jji. ¹⁴ Nuc'ua e Jesús ya xo xipjiji na jo:

—E Lázaro ya ndü'ü c'ü. ¹⁵ Na jo c'ü dya mi bübügö nu, ante c'ü ro ndü e Lázaro; ngue c'ua rí 'ñejmezüji dya, 'ma rí jñandaji c'ü rá cjagö. Möjö dya, rá ma nuji.

¹⁶ O mama c'ua e Tomás c'ü xo mi chjü'ü Cuate, o xipji c'o o midiscípuloji:

—Xo rá möjö ngue c'ua 'natjo c'ua rá ma tñji co e Jesús.

O möji c'ua.

Jesús es la resurrección y la vida

¹⁷ 'Ma o zät'äji, ya o mbärä c'ua e Jesús ya mi pa nziyo pa'a c'ü ya vi c'öt'ü e Lázaro cja cueva. ¹⁸ C'e jñiñi a Betania mi bëxtjo a Jerusalén. Mi jjadütjovi yeje kilometro nde. ¹⁹ Nguéc'ua na puncjü c'o mi menzumü a Jerusalén c'o o ma a Betania, o ma jo'tp'üji e Marta 'ñe e María, na ngueje ya vi ndü e Lázaro c'ü nu 'ninzhömüvi. ²⁰ Nuc'ua o dyärä e Marta ma ëjë e Jesús. Nzi va dyärä, nzi va mbedye; o ma ndünrö. E María o nguentjo nu cja ngumü. ²¹ E Marta o xipji e Jesús:

—Nu'tsc'e, ín Jmuts'ügö, nu 'ma ri bübügüe a 'ñecjua, dya ro ndü'ü 'ma c'ü ín 'ninzhömü. ²² Nudya, xo rí pärägö, texe c'o rí dyötü Mizhocjimi, nde ra dya'c'ü.

²³ O ndünrö c'ua e Jesús:

—Ra teletjo c'ü nin 'ninzhömü.

²⁴ O xipji c'ua e Marta:

—Rí pärägö c'e pa'a 'ma ra te'le c'o añima, xo ra teletjo c'ü mi 'ninzhömü.

²⁵ O xipji c'ua e Jesús:

—Nuzgö nguetscö rá xos'ü c'o ya ndü, rá cjapü ra te'ejí. Rá unügö c'ü rguí bübüji. Nu c'ü ra 'ñejmezügö, zö ra ndü'ü, ra teletjo, ra bübütjo na yeje. ²⁶ Texe c'o bübü c'o ejmezügö, dya ra ndü'üji. ¿Cjo ín ejme yo rrä xi'ts'i?

²⁷ Nuc'ua e Marta o xipji c'ua:

—Jägä, ín Jmuts'ügö. Nutscö rí ejmegö ngue'tsc'e e Cristo, o T'its'ü Mizhocjimi. Ngué'tsc'e o mama Mizhocjimi ri 'ñecje cja ne xoñijömü.

Jesús llora junto al sepulcro de Lázaro

²⁸ Nuc'ua 'ma o nguarü o mama a cjanu e Marta, o ma c'ua. O ma zojnü e María c'ü nu cjüjuë. O tsjontp'ütjo va ña'a, o xipji:

—E xöpüte va säjä. Zon'c'ü rí ma'a nu.

²⁹ E María nzi va dyärä, nzi va böbü. Nuc'ua o ma'a nu ja je mi bübü e Jesús. ³⁰ E Jesús dya be mi sät'ä cja c'e jñiñi. Xe mi bübütjo nu ja je vi chjëvi e Marta. ³¹ Nuc'ua c'o nte a Israel c'o mi jo'tp'ü e María nu cja ngumü, o jñandaji o böbü zacü e María. O mbedye a tji'i. Anguezeji o ndünt'üji a xütjü, o mamaji:

—Ni ma cja c'e cueva. Ra ma huë'e nu.

³² Nuc'ua o zät'ä e María nu ja je mi bübü e Jesús. 'Ma o jñanda o ndüñijömü a jmi'i e Jesús. O xipji c'ua:

—Nu'tsc'e, ín Jmuts'ügö, 'ma ri bübügüe a 'ñecjua, dya ro ndü'ü 'ma c'ü mi 'ninzhömügö.

³³ Nuc'ua e Jesús o jñanda c'ua e María mi huë'e; 'ñe c'o nte a Israel c'o mi dyoji e María xo mi huëji. Nuc'ua me co sentio cja o mü'bü. Me mi chana o mü'bü. ³⁴ O dyönü c'ua e Jesús, o mama:

—¿Ja je ngue c'ua i tsöt'üji c'e añima?

O xipjiji:

—Nu'tsc'e ín Jmuts'üjme, xä'dä rí ë ñu'u.

³⁵ Nuc'ua o huë'e e Jesús. ³⁶ O mama c'ua c'o nte a Israel:

—Jñandaji. Nujnu me mi s'iya e Lázaro.

³⁷ Mi cärä anguesji c'o o mama:

—Nu e bëzo nu, maco o xopcü o ndö'ö c'ü mi ndëzhö. ¿Cjo dya ro sö ro jocü e Lázaro ngue c'ua dya ro ndü'ü?

Resurrección de Lázaro

³⁸ Nuc'ua e Jesús me co sentio na yeje cja o mü'bü. Cjanu o ma nu ja vi ngöt'üji e Lázaro. Mi c'ot'ü 'na ndojo. ³⁹ O mama c'ua e Jesús:

—Tsjüs'üji ne ndojo.

E Marta c'ü nu cjü e Lázaro c'ü ya vi ndü, o xipji e Jesús:

—Nu'tsc'e, ín Jmuts'ügö. Maco ya na xit' c'ü. Ya pa nziyo pa ndeze o ndü.

⁴⁰ O ndünrö c'ua e Jesús, o xipji:

—Ya ró xi'ts'i, nu 'ma rí 'ñejme, rí jñanda c'ü na zëzhi c'ü cja Mizhocjimi.

⁴¹ Nuc'ua o ngüs'üji c'ua c'e ndojo nu ja je vi ngöt'üji c'e añima. E Jesús o nä's'ä c'ua a jens'e, o mama:

—Nu'tsc'e mi Tatats'ü, rí da'c'ü na pöjö na ngueje i dyätcä, y rí tsjague c'ua ja nzi rvä ö'tc'ü. ⁴² Nutscö ya rí pärägö sido ín ätcä. C'ü cja rvä da'c'ü na pöjö, ngue c'ü ra dyärä yo cärä a 'ñecjua, ngue c'ua ra 'ñejmeji ngue'tsc'e i chäcjägö.

⁴³ 'Ma o nguarü o mama yo jña'a yo, o mapjü na jens'e:

—Nu'tsc'e Lázaro, pedyegue a tji.

⁴⁴ Nuc'ua e Lázaro c'ü ya vi ndü'ü o mbedye c'ua. Mi 'mans'a o manta. O jmi'i mi bö's'ü 'naja bitu. O mama c'ua e Jesús:

—Xäpcäji dya ne manta. Jyëziji ra ma cja o ngumü.

Conspiración para prender a Jesús

⁴⁵ Nuc'ua na puncjü c'o mi menzumü a Jerusalén c'o mi dyoji e María, o 'ñench'e o mü'büji e Jesús. Na ngueje vi jñandaji c'ü vi tsja e Jesús. ⁴⁶ Nuc'ua mi cärä anguesji c'o o ma c'ua cja o fariseo. O xipjiji c'o vi tsja e Jesús. ⁴⁷ Nuc'ua c'o ndamböcjimi 'ñe c'o fariseo o jmurüji c'ua. O pötva mamaji:

—¿Pje rá cjagöji? C'e bëzo Jesús, cja'a na puncjü c'o me na nojo. ⁴⁸ 'Ma rá jëzitjoji ra tsja a cjanu, ra nda 'ñejme angueze texe yo ín menzumügöji ra tsjapüji o jmuji. Nguéc'ua c'o menzumü a Roma c'o mandazüji dya, ra 'ñe yätcöji ne templo nu ja rí ma't'üji Cjimi. A cja dya nu rá chorügöji.

⁴⁹ 'Naja c'o mi jmurü, mi chjü e Caifás. Nuc'ü, mi mero ndamböcjimi c'e cjë'e c'ü. O xipjiji:

—Nu'tsc'eji, dya pje in pārāgueji. ⁵⁰ Dya in pārāji c'ü xenda na jo c'ü ri 'natjo bëzo c'ü ra ndü ngue c'ua dya ra ndü texe yo nte.

⁵¹ C'e Caifás mi mero ndamböcjimi c'e cjë'e c'ü, nguec'ua Mizhocjimi o tsjapü o mama c'ü ro zäda zö dya mi pārā e Caifás ja cja c'ü mi mama. O mama ro ndü'ü e Jesús ngue c'ua dya ro ndü c'o mejñiñi. ⁵² Dya nguextjo anguezeji c'o dya ro ndü. Xo ro ngārātjo na puncjü nte texe cja ne xoñijömmü c'o dya ro ndü na ngueje ro 'ñenche o mü'büji e Jesús, ro tsjaji o t'i Mizhocjimi. ⁵³ Ndeze c'e pa c'ü, mi pötma dyüt'ütsjéji ja rvá tsjapüji ro mböt'üji e Jesús.

⁵⁴ Nuc'ua e Jesús dya cja nzhodü c'ü ro jñanda c'o pje mi pjëzhi a Jerusalén. O mbedye cja c'e xoñijömmü a Judea. Je o ma'a cja c'e xoñijömmü c'ü bübü a jmi'i cja c'e ndajyadü. O ma cja 'naja jñiñi c'ü ni chjü'ü Efraín. Ya je nguejme nu, co nu c'o o discipulo.

⁵⁵ C'e mbaxua c'ü cja yo nte a Israel c'ü ni chjü Pascua ya ma sädätjo. Na puncjü c'o nte o möji a ma Jerusalén 'ma dya be mi sädä c'e mbaxua. Ro 'nintspiji ante c'ü ro mbedye c'e mbaxua. ⁵⁶ Nuc'ua mi jodüji c'ua e Jesús. Mi pötma mamaji 'ma mi bübüji cja c'e templo:

—¿Pje in mangueji? ¿Cjo ra rezga ra ëjë e Jesús cja c'e mbaxua?, mi eñeji.

⁵⁷ C'o ndamböcjimi 'ñe c'o fariseo ya vi mandaji, nu 'ma cjó c'o ro mbärä ja je mi bübü e Jesús ro ngös'üji anguezji ngue c'ua ro ma zürüji.

Una mujer unge a Jesús

12 'Ma xe mi bëzhtjo 'ñanto pa'a ro zädä c'e mbaxua c'ü ni chjü Pascua, o ma c'ua e Jesús a Betania nu ja je mi bübü e Lázaro c'ü vi ndü'ü. Nuc'ü, vi xos'ü cja c'o añima. ² O dyä'tp'äji nu 'na jñöñü e Jesús. Ngueje e Marta c'ü mi xisp'i. E Lázaro mi ngue 'naja c'o mi junrü co e Jesús cja mexa. ³ Nuc'ua e María o tñü'ü nde kilo o unguento c'ü mi dyavo nardo. Me mi muvi na mizhi. O ngosp'ü c'ua o ngua'a e Jesús. Cjanu o ndintspi co o ñixti. Nu cja c'e ngumü me co jyä'ä c'ü mi yüdü c'e unguento. ⁴ Xo mi bübü nu, e Judas Iscariote c'ü mi ngue o t'i e Simón. Mi ngue 'naja c'o o discipulo e Jesús. Ngue c'e Judas c'ü ro nzhö'ö e Jesús. O mama e Judas:

⁵ —¿Jenga dya vi bö'ö jñi ciento mbëxo ne unguento; ro ch'unü c'o dya pje pë's'i?

⁶ C'ü vi mama a cjanu e Judas, dya ngue c'ü mi juentse c'o dya pje mi pë's'i. Na ngue dya mi juentse c'o. C'ü vi mama yo jña'a yo, ngue c'ü mi mbë'ë. Mi pjörü c'e cji'merio, y mi quibi c'o je mi üt'üji nu. ⁷ Nuc'ua e Jesús o mama:

—Jyëzigue. E María o ngoscü ne unguento; ngue c'ü ra tsjacüji 'ma ya rga tñü'ü. Pero angueze na mbenze dya. ⁸ Sido in bübügueji yo dya pje pë's'i. Pero nutscö, dya sido rá bünc'öji.

Conspiración contra Lázaro

⁹ Nuc'ua na puncjü o nte c'o mi cärä a Israel o mbäräji mi bübü nu e Jesús, nguec'ua va möji nu. Dya

mi nguextjo c'ü ro ma nuji e Jesús. Xo mi möji ro ma nuji e Lázaro, c'ü vi xos'ü cja c'o añima. ¹⁰ Nguec'ua c'o ndamböcjimi o dyüt'ütsjéji ngue c'ua xo ro mböt'üji e Lázaro. ¹¹ Na ngueje na puncjü o nte a Israel c'o mi xögüji co anguezeji mi möji cja e Jesús. Mi ejmeji angueze, na ngueje vi xos'ü e Lázaro.

Jesús entra en Jerusalén

¹² C'ü na yejnu pa'a na puncjü nte'e c'o vi möji cja c'e mbaxua o dyäräji ro ëjë e Jesús a Jerusalén. ¹³ Nuc'ua o ngant'aji o dyë o palma. Cjanu o mbedyeji c'ua, o ma ndünrüji e Jesús. Mi mapjüji, mi mamaji a cjava:

—Aleluya. Me na jo nu va ëjë nu o 'ñeme Mizhocjimi ra mandazüji nutscöji rí menzumüji a Israel.

¹⁴ E Jesús o chöt'ü 'naja burru. O chägä c'ua, c'ua ja nzi ga t'opjü cja o jña Mizhocjimi. Mama a cjava c'ü:

¹⁵ Nu'tsc'eji in menzumüji a Sion, dya rí süji.

Jñandaji. Va ëjë cjuä in Jmugueji.

Nuc'ü, va chägä 'naja burru c'ü, eñe cja o jña Mizhocjimi.

¹⁶ C'o o discipulo e Jesús, dya be mi pārāji ja ma cja nu yo jña'a yo. Nuc'ua 'ma ya vi ma a jens'e e Jesús, ngue 'ma cja o mbeñeji c'ü ngueje e Jesús c'ü vi t'opjü yo jña yo. Cja nde o mbeñeji c'ua c'ü vi ts'a a cjanu.

¹⁷ C'o nte c'o vi jñanda e Jesús 'ma o tsjapü o tele e Lázaro 'ma o zopjü ro mbedye cja c'e cueva, nuc'o, o xipjiji c'o dyaja. Nguec'ua va mbärä c'o dyaja, nguec'ua va ma ndünrüji e Jesús ante c'ü ro säjä a Jerusalén. ¹⁹ O pötva mama c'ua c'o fariseo:

—Nu'tsc'eji ya i ñutsjéji, dya sö pje rí tsjaji c'ü rí ts'a's'üji e Jesús. Texe yo nte ya tjünt'üji a xütjü angueze, ya nde möji c'ü.

Unos griegos buscan a Jesús

²⁰ Xo mi cärä ja nzi nte c'o mi ña griego c'o vi ma ma't'ü Mizhocjimi cja c'e mbaxua. ²¹ Nuc'ua c'o griego o zät'äji cja e Felipe c'ü mi menzumü a Betsaida c'ü tsja a Galilea. O dyötüji, o xipjiji:

—Nu'tsc'e së'ë, nutscöjme rí negöjme rá chjëjme e Jesús.

²² O ma c'ua e Felipe; o ma xipji e Andrés. O mëvi c'ua; o ma xipjivi e Jesús c'ü ya mi cärä o griego. ²³ O ndünrü c'ua e Jesús, o mama:

—Ya va sädä rá tügö, rá magö a jens'e cja Mizhocjimi nu ja rvä ëcjö. ²⁴ Nuzgö, na cjuana c'ü rí xí'ts'iji. 'Naja ndëxü c'ü ya ra zobü a jömmü, 'ma ra nguibi a jömmü, ra mbes'e ra unü na puncjü ndëxü. C'e ndëxü 'ma dya ra nguibi a jömmü, ra nguejme 'natjo ndëxü. ²⁵ Nu c'ü s'iy-atsjéjé o vida, nuc'ü, ra ndü'ü c'ü. Nu c'ü dya s'iyatsjéjé o vida nu va cja ne xoñijömmü, nuc'ü, sido ra bübüjtjo c'ü. Dya ra ndü'ü. ²⁶ Nu c'ü ne ra ndünt'ü in xütjügö, ni jyodü sido ra 'ñejme in jñagö. Nu ja je rá bübügö je xo ra bübü nu. Mi Tatagö a jens'e ra s'iya nu c'ü sido ejme in jñagö.

Jesús anuncia su muerte

²⁷ Nudya me sufrido ín mü'bügö. ¿Pje rá mamagö? ¿Cjo rá xipji mi Tata a cjava: “Mi Tatats'ü rí ts'a's'ü ngue c'ua dya rá tügö?” Jiyö, dya rá xipji a cjanu, na ngueje, ngueje yo rvá ëjë cja ne xoñijö mü. Ró ë rá tügö.

²⁸ Nguéc'ua rí tsjague c'ua ja nzi gui ñegue rá tügö, ngue c'ua ra mbärä yo nte c'ü me na nojots'ügue, nu'tsc'e mi Tatats'ü.

Nuc'ua o dyäräji 'naja jña a jens'e, o mama:

—Ya ró jíchi yo nte c'ü me na nojozögö. Pero xe rá jí-chitjoi c'ü me na nozögö.

²⁹ C'o nte c'o mi cärä nu, o dyäräji c'e jña c'ü vi 'ñeje a jens'e. O mamaji c'ua c'ü vi yürü. Pero bübü c'o mi ma-ma:

—Ngueje 'naja o anxe Mizhocjimi c'ü o zopjü e Jesús.

³⁰ O ndünrú c'ua e Jesús, o xipjiji:

—I dyäräji c'e jña. Dya pje nguetjözögö o zocü. O zo'c'ü in texeji, ngue c'ua rí unnc'eji na puncjü ngüenda. ³¹ Na ngue c'o ya ngue ra tsjacöji, ra 'ñetse c'ü nugü na ü yo nte yo cärä cja ne xoñijö mü. Nguéc'ua Mizhocjimi ra tsjapü ra sufridoji. C'ü dya jo c'ü manda cja ne xoñijö mü, Mizhocjimi ya ra pjongü a tji dya c'ü.

³² 'Ma ra ndäpcäji cja ngronsi, nuc'ua yo nte ra nguiñji cja o mü'büji. Ra mbäräji pje pjëtscö.

³³ Mi mama a cjanu yo, ngue c'ua ro mbäräji ja rvá ndü'ü. ³⁴ O ndüntü c'ua c'o nte, o mamaji:

—Nutscojme ya ró äräjme c'ü mama cja o ley Mizhocjimi c'ü o dyopjü e Moisés. Mama a cjava: “E Cristo, nu c'ü ra ndäjä Mizhocjimi, sido ra bübüjtö”, eñe. ¿Jenga in mangue ni jyodü ra däpc'ä cja ngronsi? Maco in mangue vi 'ñegue cja Mizhocjimi. ¿Cjo dya ri ngue'tsc'e 'ma e Cristo? O, ¿ja ga cja c'ü in xitscöjme?

³⁵ E Jesús o ndünrú c'ua:

—Xe ja nzi pa xe rá bübüjtögö rí jya's'ü c'ua in cärägüeji. Jyëziji ra nguich'i jya's'ü cja in mü'büji 'ma xe rí bübüjtögö va, ngue c'ua dya rí nzhodügueji cja bëxö mü. Na ngueje 'ma rí nzhodüji cja bëxö mü, dya rí päräji ja rí möji 'ma. ³⁶ Nudya, nutsco rí jya's'ü xe rí bübügö a nde c'ua ja in cärägüeji. Rí 'ñejmezüji, ngue c'ua ra bübü o jya's'ü Mizhocjimi a mbo cja in mü'büji.

Nu yo jña'a yo, o mama e Jesús. Cjanu o ma'a c'ua. Dya cja jñandaji ja vi ma'a.

Por qué la gente de Israel no creía en Jesús

³⁷ E Jesús ya vi tsja na puncjü c'o na nojo cja o jmi anguesji; pero dya mi ejmeji angueze. ³⁸ A cjanu o zädä c'o vi mama e Isaías c'ü mi profeta. O mama:

Nu'tsc'e, ín Jmuts'ügö. ¿Cjó ngue c'ü ya o 'ñejme nu c'o ró mamaji?

¿Cjó ngue c'ü ya o unü na jo ngüenda c'ü me na zëzhi c'ü ín Jmugöji?

Dya cjó 'ñejme. Dya cjó ne ro jñanda, eñe c'e profeta.

³⁹ Nguéc'ua dya cjó sö cjó ro 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi. Xo o mama a cjava e Isaías:

⁴⁰ Mizhocjimi o tsjapü o ndëzhöji. Xo o tsjapü o meze o mü'büji, nguec'ua dya o 'ñejmeji.

'Ma ro unüji na jo ngüenda, 'ma ro 'ñejmeji cja o mü'büji, nu'ma, ro nzhogü o mü'büji, nuc'ua ro mama 'ma Mizhocjimi:

“Nutsco rá jopcüji o mü'büji.”

⁴¹ Nu yo jña'a yo, o mama e Isaías na ngueje o jñanda c'ü me na nojo e Cristo. O mama c'ua ja rva cja e Cristo.

⁴² Na puncjü c'o pje mi pjëzhi mi ejmeji e Jesús. Pero dya mi ne ro mamaji cjo mi ejmeji. Ngue c'o fariseo c'o mi süji. Mi sü anguesji ro pjongüji cja o nintsjimiji.

⁴³ Xenda mi süji c'o mama c'o bëzo que na ngueje c'o mama Mizhocjimi.

Las palabras de Jesús juzgarán a la gente

⁴⁴ Nuc'ua e Jesús o ña na jens'e, o mama:

—Nu c'ü ench'ezögö cja o mü'bü, xo ench'e cja o mü'bü nu c'ü o ndäcjögö. ⁴⁵ Nu c'ü jandgagö, 'ñe unü ngüenda cjó je nguetscö, xo unü ngüenda ja ga cja c'ü o ndäcjögö. ⁴⁶ Ró ëjë cja ne xoñijö mü; nguetscö e jya's'ü. Texe c'o ench'ezögö cja o mü'büji, dya ra nzhodüji cja bëxö mü. ⁴⁷ 'Ma cjó c'o ra dyärä yo jña yo rí mangö, pero 'ma dya ätcä, dya nguezgö rá mama c'ü ni jyodü ra ma sufrido c'ü. Na ngueje c'ü rvá ëcjö cja ne xoñijö mü, dya ngue c'ü rá cjavü ra ma sufrido yo cärä; ngue c'ü rá salvaji. ⁴⁸ Nu c'o dya ejmezü y dya xo ätcä yo rí mama, bübü c'ü ra jñünpü nguarü c'ü. Na ngueje 'ma rá ëcjö na yeje, yo jña yo ró mangö ngueje c'ü rguí tjünpü nguarü c'o vi tsja na s'o c'o. ⁴⁹ Na ngueje nutsco, dya ró mamatsjögö yo jña'a yo. Mi Tata a jens'e c'ü o ndäcjä ngueje c'ü o mandazü ró xi'ts'iji yo jña'a yo, xo xitsi ja rvá zo'c'üji. ⁵⁰ Rí pärägö yo jña'a yo o ndäcjä mi Tata ró ë mama ngueje yo jña yo cjavü sido ra bübüjtö yo nte. Rí mangö yo jña yo xitsi mi Tatagö.

Jesús lava los pies de sus discípulos

13 'Ma xe mi bëzhitjo ro zädä c'e mbaxua c'ü xiji Pascua, ya mi pärä e Jesús ya vi zädä c'ü ro ndü; ro mbedye cja ne xoñijö mü. Je ro ma cja nu Tata c'ü bübü a jens'e. Me mi s'iya c'o mi cärä cja ne xoñijö mü c'o mi ench'e o mü'bü angueze. Y o tsja c'ua c'ü ni 'ñetse me mi s'iyaji na puncjü.

² E Jesús 'ñe c'o o discípulo ma siji xëdyi. E Judas Iscariote c'ü mi nguejnu t'i e Simón, ya vi dyätä c'ü dya jo ro nzhö e Jesús. ³ Ya mi pärä e Jesús, c'ü nu Tata a jens'e ya vi unü texe poder ngue c'ua ro manda. E Jesús mi pärä je vi 'ñeje cja Mizhocjimi, y ro nzhogü cja Mizhocjimi. ⁴ O böbü c'ua e Jesús nu ja ma siji o xëdyi, o ngäcä o bitu c'ü mi tëjë. Cjanu o ngäjä c'ua 'naja bitu c'ü o mbä'bä. ⁵ Cjanu o xich'i c'ua ndeje 'naja ts'i ndamojmü c'ü mi xindyëji. Cjanu o mbürü o mbe'chp'e o ngua'a c'o o discípulo. Mi tjintspi c'ua co nu c'ü o bitu c'ü mi pä'bä.

⁶ Cjanu o böbü a jmi e Simón Pedro. E Pedro o xipji:

—Nu'tsc'e, ín Jmuts'ügö. ¿Jenga rí pechquegö ín cua'a?

⁷ O ndünrú e Jesús, o xipji:

—Nu yo rrã c jagö, dya in pãrãgue dya. Cja rí pãrã después nu yo rrã c jagö.

⁸ O ndünrũ c'ua e Pedro:

—Dya pje rá jè'tsc'i rí pechquegö in cua'a.

O ndünrũ c'ua e Jesús, o xipji:

—Nu 'ma dya rí jyëtsqui rá pe'chc'e, dya pje rí jogövi.

⁹ O mama c'ua e Simón Pedro:

—Nu'tsc'e, in Jmuts'ügö. Dya nguextjo in cua c'ü rí pechque. Xo rí pechque in dyë'è 'ñe in jmi'i.

¹⁰ O mama c'ua e Jesús:

—Nu c'o ya xaja, ya nguetjo o nguaji c'ü xe ra be'chp'eji, ngue c'ua ra nda chjĩzi texe. Nu'tsc'eji ya chjĩzĩts'üji na jo, pero dya chjĩzĩts'üji in texeji.

¹¹ E Jesús ya mi pãrã cjo ngue c'ü ro nzhö'ö, nguec'ua o mama a cjanu: "Dya chjĩzĩts'üji in texeji."

¹² Nuc'ua 'ma o nguarũ o mbe'chp'e o nguaji, cjanu o ngans'a c'ua o bitu, o ndëjë. O mimitjo c'ua na yeje cja mexa. Cjanu o dyönüji c'ua, o xipjiji:

—¿Cjo in pãrãji yo cja ró cja'c'üji? ¹³ Nu'tsc'eji in xitsiji que nguezgö in xöpütezüji, nguezgö in Jmuzüji. Na jo c'ü in mamaji, na ngueje na cjuana. ¹⁴ Nuzgö in xöpütezüji, in Jmuzüji, ró pe'chc'egö in cuaji. Nguec'ua, nu'tsc'eji xo ni jyodü rí pötqui pe'ch'e in cuaji. ¹⁵ Nuzgö c'ua ja nzi rvã cja'c'üji, nu'tsc'eji, xo ni jyodü rí pötqui tsjagueji a cjanu. ¹⁶ Na cjuana c'ü rí xi'ts'iji, 'naja mbëpji, dya xenda na nojo que na ngueje o lamu. Ne xo ri ngueje c'ü o dãjä, dya xenda na nojo que na ngueje nu c'ü o ndãjä. ¹⁷ Nu 'ma in pãrãji yo, me rí mãjäji 'ma rí tsjaji.

¹⁸ Rí pãrãgö ja ga cjatsc'eji nu'tsc'eji ró juan'c'üji. Rí pãrãgö bübüts'c'eji 'naja c'ü ra tsja c'ua ja nzi ga t'opjü c'ü mama a cjava: "Maco mi dyocjöbe c'e bëzo y ma sigöbe o xëdyi, pero ra nzhögü c'ü." Dya in texeji rí tsjaji yo. ¹⁹ Rí xi'ts'iji yo, 'ma dya be va sädã ngue c'ua 'ma ra zädã yo, rí 'ñejmeji, nu c'ü ya ró xi'ts'iji, rvã ëcjö cja Mizhocjimi. ²⁰ Na cjuana c'ü rí xi'ts'iji, nu 'ma rá täc'öji rí zopjüji yo nte, nu c'ü ra säc'eji nguetscö säcjö 'ma c'ü. Nu 'ma ra säcjö c'ü, xo säjä 'ma c'ü o ndäcjägö.

Jesús anuncia que Judas lo traicionará

²¹ 'Ma o nguarũ o mama a cjanu e Jesús, me go nguijñi go sufrido o mü'bü c'ua. O xipjiji na jo:

—Na cjuana c'ü rí xi'ts'iji, nu'tsc'eji bübüts'c'eji 'naja c'ü ra nzhögü.

²² Nuc'ua c'o o discípulo mi pötma jñandaji. Dya mi pãrãji cjo ngue c'ü je vi mama. ²³ 'Naja c'o o discípulo 'natjo c'ua mi junrũvi e Jesús. E Jesús me mi s'iya c'e discípulo. ²⁴ E Simón Pedro o tsjapü seña c'e discípulo ngue c'ua ro tsja t'önü cjo je ngue c'ü mi xipji e Jesús. ²⁵ Nuc'ua c'e discípulo c'ü 'natjo c'ua mi junrũvi e Jesús o dyönü:

—Nu'tsc'e, in Jmuts'ügö, ¿cjo ngue c'ü ra nzhöc'ügue?

²⁶ O ndünrũ c'ua e Jesús, o xipji:

—Nu c'ü rá unü ne xëdyi nu rá tü'bü cja ne jñönü ngue c'ü ra nzhögü c'ü.

Cjanu o ndü'bü c'ua, cjanu o unü e Judas Iscariote c'ü nu t'i e Simón. ²⁷ Nuc'ua e Judas, 'ma o jñü'ü c'e xëdyi,

o nguich'i c'ua c'ü dya jo cja o mü'bü. E Jesús o xipji c'ua:

—Nu c'o rí tsjague, ya extí ma'a rí ma tsjague c'o.

²⁸ Nu c'o dyaja c'o mi junrũ cja mexa, dya pje mbãrãji jenga mi xipji a cjanu. ²⁹ E Judas mi tü'ü c'e cñimerio. Mi cãrã c'o discípulo c'o mi cjiñi e Jesús mi xipji e Judas ro ma ndömü c'o mi jyodü cja c'e mbaxua. Mi cãrã c'o mi cjiñi mi xipji e Jesús c'ü ro ma unü merio c'o dya pje mi pë's'i. ³⁰ Nuc'ua e Judas 'ma o jñü'ü c'e xëdyi, exo mbedye c'ua. Ya mi xömü.

El nuevo mandamiento

³¹ Nuc'ua 'ma o mbedye e Judas, o mama c'ua e Jesús:

—Nutsco rvã ëcjö cja Mizhocjimi, rá c jagö dya nu c'ü rvã ëjë rá cja'a. A cjanu ra 'ñetse c'ü me na nojozögö. A cjanu xo ra 'ñetse c'ü me na nojo Mizhocjimi c'ü ngueje mi Tatagö. ³² C'ü rá c jagö, ya zädã rá c jagö. Nguec'ua ra 'ñetse c'ü me na nojo Mizhocjimi. Nuc'ua Mizhocjimi ra tsjapü ra 'ñetse c'ü me na nojozö, nutsco rvã ëcjö cja Mizhocjimi. ³³ Nu'tsc'eji in ch'itsc'öji, ya 'natjo ndajme xe rá bübü co nu'tsc'eji. Rí jyongügöji. C'ua ja nzi rvã xipji c'o pje pjëzhi cja c'o nte a Israel, a cjanu xo rí xi'ts'igöji dya. Nu ja je rá magö, nu'tsc'eji, dya ra sö rá möcjöji dya. ³⁴ Rí xi'tsc'öji 'na jña nu cja dadyo. Nguejnu rí tsjaji nu. Rí pötqui s'iyaji. C'ua ja nzi rvã s'iyats'ügöji, je xo rgui s'iyagueji a cjanu. ³⁵ 'Ma rí pötqui s'iyaji, a cjanu ra mbãrã texe yo nte ngue'tsc'eji in discípulots'üji.

Jesús anuncia que Pedro le negará

³⁶ E Simón Pedro o xipji e Jesús:

—Nu'tsc'e in Jmuts'ügö. ¿Ja je rí mague?

O ndünrũ c'ua e Jesús, o xipji:

—Nu ja je rá magö, dya pje ra sö rá möcjöji dya. Cja ne rí sät'ägueji después nu ja je rá sätc'ö.

³⁷ O ndünrũ c'ua e Pedro:

—Nu'tsc'e, in Jmuts'ügö, ¿jenga dya ra sö rá mëgovi dya? Nutsco rá nzhötsjējë ngue c'ua ra mbötcüji c'ü dya ra mbö'tc'ügueji.

³⁸ O ndünrũ e Jesús, o xipji:

—Nu'tsc'e Pedro, in mangue rí nzhötsjējë ra bö'tc'ü ngue c'ua dya ra bötcügö. Pero na cjuana c'ü rí xi'ts'igö, 'ma rí dyärã ra huë'ë o chare, ya rí pa na jñi rgui tsänngã c'ü in pãcãgö.

Jesús, el camino al Padre

14 Xe ma ña'a e Jesús, o mama:

—Dya me ra triste in mü'büji. Rí 'ñench'e in mü'büji Mizhocjimi. Xo rí 'ñench'ezügö cja in mü'büji.

² A jens'e nu ja bübü mi Tatagö, nunu, me jãrã na puncjü ja rá bübügöji. Nuzgö ya rá magö a manu, rá ma xãmã nu ja rí bübügueji. Nu 'ma dya ri jãrã na puncjü o ngumü nu ja rí bübügueji, dya ro xi'ts'iji a cjanu. ³ Nuzgö na cjuana rá magö, rá ma xãmãgö nu ja je rí bübügueji. Pero rá ëtcjö na yeje. Rá sints'iji ngue c'ua nu ja je rá magö, nu'tsc'eji xo rí ma

bübügueji nu. ⁴ Nu'tsc'eji ya in pãrãji nu ja je rá magö. Xo in pãrãji c'e 'ñiji c'ü je sät'ä nu.

⁵ Nuc'ua e Tomás o xipji:

—Nu'tsc'e, in Jmuts'üjme, dya rí pãrãgöjme nu ja je rá mague. ¿Ja rgá sö rá pãrãgöjme c'e 'ñiji c'ü je sät'ä nu?

⁶ O ndünrö c'ua e Jesús, o mama:

—Nuzgö nguetscö e 'ñiji. Nguetscö rí jí'ts'iji c'ü na cjuana ja ga cja Mizhocjimi. Nguetscö rí da'c'üji c'ü sido rí бүбүтjoi. 'Ma cjó c'o ra 'ñench'ezü cja o mü'bü, ra zät'ä a jens'e 'ma nu ja бүбү mi Tatagö. 'Ma jiyö, dya ra sö ra zät'ä. ⁷ Nu 'ma ya ri pãcãgöji, ya xo ri pãrãji mi Tata. Nudya, ya i pãrãji mi Tata, ya i jñandaji dya angueze.

⁸ E Felipe o xipji c'ua:

—Nu'tsc'e, in Jmuts'üjme, jí'tsigöjme c'ü nin Tata. Nguextjo c'ü ri negöjme c'ü.

⁹ E Jesús o xipji c'ua:

—Nu'tsc'e Felipe, ya mezhe rí бүбүгöji. ¿Cjo dya be in pãrã cjó je nguetscö? Nu c'ü ya o jñandga, ya xo jñanda mi Tatagö c'ü ngueje Mizhocjimi. ¿Jenga in mague: "Jí'tsiijme c'ü nin Tata"? ¹⁰ ¿Cjo dya in ejmegue je rí бүбүгö cja mi Tata, y mi Tata je бүбүзүгö? Yo jña'a yo rí xi'ts'igöji, dya pje rí mamatsjögö yo. Ngueje mi Tata c'ü je бүбүзүгö c'ü xitsi rá cja yo rí cjangö. ¹¹ Ya ró xi'ts'iji rí бүбүгöbe mi Tata, je xo бүбүзүгö mi Tata. 'Ma dya sö rí jñunt'ü in mü'büji c'ü ró xi'ts'itjoi, 'ñejmeji na ngueje yo na nojo yo rí cjangö. ¹² Nuzgö, na cjuana c'ü rí xi'ts'iji, nu c'ü ra 'ñejmezügö, xo ra tsja c'ua ja nzi rgá cjangö. Nuzgö ya ngue rá magö cja mi Tata. Nuc'ua nu c'ü ra 'ñejmezügö rá unü c'ü ra tsja c'ü xenda na nojo que na ngue yo rí cjangö. ¹³ 'Ma rí jyodü rí tsjaji c'ua ja nzi rgá negö, ra sö rí dyötüji mi Tata a jens'e. Nuc'ua rá da'c'üji c'ua ja nzi gui dyötüji c'ü. A cjanu ra 'ñetse c'ü me na nojo mi Tatagö c'ü ngueje Mizhocjimi. ¹⁴ 'Ma pje rí dyörüji na ngueje in ejmezü, nutscö rá cja'a.

Jesús promete enviar el Espíritu Santo

¹⁵ Nu 'ma in s'iyazüji, rí tsjaji yo rí mandats'ügöji.

¹⁶ Nutscö rá ötügö mi Tata a jens'e. Angueze ra ndäjä ne 'naja ra ã бүбү co nu'tsc'eji c'ü ra 'ñe mböxc'üji. Sido ra бүбүts'ügueji c'ü. ¹⁷ Nu c'ü ra dya'c'üji Mizhocjimi ngueje o Espiritu c'ü ra jí'ts'iji ja ga cja Mizhocjimi. Nu c'o cãrã cja ne xoñijömmü c'o dya ench'ezü cja o mü'büji, o Espiritu Mizhocjimi dya sö ra бүбүji, na ngueje dya pãrãji angueze, ni xo pãrãji ja ga pëpji c'ü. Pero nu'tsc'eji in pãrãgueji na ngueje бүбү co nu'tsc'eji. Xo ra бүбү cja in mü'bügueji. ¹⁸ Nuzgö dya rá sogüts'üji nza cja 'na jyoya. Nuzgö rá yepe rá nzhogütjogö rá ëjë va ja in cãrãgueji. ¹⁹ Dya cja ra mezhe c'ü xe ra jñandga yo cãrã cja ne xoñijömmü. Pero nu'tsc'eji rí jñandgaji. Sido rá бүбүтjogö, nguec'ua nu'tsc'eji xo sido rí бүбүтjogueji. ²⁰ Nu'tsc'eji, 'ma ra zädä c'e pa'a c'ü ra ëjë o Espiritu Mizhocjimi, rí pãrãji je rí bunc'öbe mi Tata. Xo rí pãrãji in bunc'eji co nutscö, 'ñe nutscö rí bunc'ö cja in mü'bügueji. ²¹ Nu c'ü pãrã yo rí mandagö, c'ü xo ra tsja'a yo rí mandagö, ngueje c'ü s'iyazü c'ü. Mi

Tatagö xo ra s'iya nu c'ü s'iyazü. Nuc'ü, xo rá s'iyagö c'ü. Nuc'ü, xo rá cjavü ra mbãcã na jo'o.

²² O ndünrö c'ua e Judas c'ü dya mi ngueje e Judas Iscariote, o mama:

—Nu'tsc'e, in Jmuts'ügöjme. ¿Ja rgá sö'o rí tsjacüjme rá pã'c'ãjme c'ü dya ra mbã'c'ã yo cãrã cja ne xoñijömmü?

²³ O ndünrö c'ua e Jesús, o xipji:

—Nu c'o s'iyazügö ra tsja'a yo rí mama. Nuc'ua ra tsja mi Tatagö xo ra s'iyaji anguezeje. Nuc'ua nutscöbe rá ã бүбүгöbe cja o mü'büji. ²⁴ Nu c'o dya s'iyazü, dya xo cja'a yo rí mama. C'o jña'a c'o rí mangö, dya pje rí mamatsjögö yo. Mi Tatagö c'ü o ndãcãgö, xitsi rá mama yo jña'a yo.

²⁵ Nu yo jña'a yo, rí xi'ts'iji dya yo, nudya xe rí бүбү cja in jmiji. ²⁶ Mizhocjimi c'ü ngueje mi Tatagö ra ndäjä nu c'ü ra 'ñe mböxc'üji c'ü ngueje o Espiritu angueze. Nuc'ü, ra pãcãgö c'ü. Ra xö'c'üji texe, ra mbeñ'ceji texe c'o ró xi'ts'igöji.

²⁷ Yo nte 'ma zenguaji yo nín minteji, xipjiji ra söyaji. Pero c'o o mü'büji sido sü'ü, dya söya. Nutscö, söya in mü'bügö, rá cjavü ra söya in mü'bügueji. Nuzgö ya rá magö. Pero dya rí sü'üji, ra söya in mü'büji. ²⁸ Ya me sü in mü'bügueji na ngueje ya i dyãrãji c'ü ró xi'ts'iji ya rá magö. Rá nzhogü rá ëtcjö c'ua ja ri cãrãgueji. Nu 'ma xenda ri s'iyazüji, me ri mãcjeji 'ma, na ngueje rá ma cja mi Tata a jens'e. Na ngueje mi Tatagö xenda na nojo que na nguezgö. ²⁹ Ya ró xi'ts'iji dya, nudya dya be sädä. Ngue c'ua 'ma ra zädä, sido rí 'ñejmezüji.

³⁰ 'Dya cja xe rá ñaji na puncjü, na ngueje va ëjë c'o nte c'o pëpi c'ü dya jo. C'ü dya jo manda cja o mü'bü yo cãrã cja ne xoñijömmü. Pero dya sö ra manda cja in mü'bügö. ³¹ Pero ni jyodü ra mbãrã yo cãrã cja ne xoñijömmü, nuzgö me rí s'iyagö mi Tata. Nguec'ua rí cjangö c'o mandazü mi Tata. Böbüji. Rá pedyeji va.

La planta de uva y sus ramas

15 O mama e Jesús:

—Na cjuana nguetscö e za'a c'ü me na jo. Mi Tatagö a jens'e ngue c'ü pjörü c'e za'a c'ü. ² Texe o dyëza c'ü бүбүзүгö c'o dya quis'i, ra dyëch'iji. Texe dyëza c'o quis'i, ra dyodüji ngue c'ua xenda ra nguis'i na puncjü. ³ Nu'tsc'eji ya i 'ñejmeji c'o jña'a c'o ya ró xi'ts'iji, nguec'ua ya jogü in mü'büji dya. ⁴ Sido rí 'ñejmezügöji, nuc'ua nutscö sido rá бүбү cja in mü'büji. Chjëntjovi nza cja 'naja dyëza, 'ma dya ra бүбү cja c'e za'a, dya ra nguis'i. Xo rga cjavüts'ügueji nu, nu 'ma dya sido rí 'ñejmezügöji, dya xo sö rí tsjaji nu c'ü rí negö.

⁵ Nutscö nguetscö e za'a. Nu'tsc'eji ngue'tsc'eji o dyë. Nu c'ü sido ra 'ñejmezügö, nutscö sido rá бүбүгö cja o mü'bü c'ü. Nuc'ü, ra sö ra tsja nu c'ü rí negö. Nu'tsc'eji, dya ra sö pje rí tsjaji c'ü rí negö, 'ma dya rí 'ñejmezügöji. ⁶ Nu c'ü dya sido ra 'ñejmezügö chjëntjovi nza cja 'na dyëza c'ü dya jo, c'ü panatjoi, cja na dyot'ü c'ua, cja na jñüs'üji c'ua, cja na ngöt'üji a sivi, ra ndë.

⁷Nu 'ma sido rí 'ñejmezügöji, nu 'ma sido ra búbü ín jñagö cja in mü'bügueji, nuc'ua dyörüji c'ü rí 'ñe'jeji. A cjanu ra dya'c'üji 'ma. ⁸Nu 'ma rí tsjaji c'ü rí negö, ra 'ñetse 'ma c'ü ri ngue'tsc'ejji ín discípulots'ügöji. A cjanu ra 'ñetse 'ma, c'ü me na nojo mi Tatagö. ⁹C'ua ja va s'iyazügö mi Tata a jens'e, je xo rvá s'iyats'ügöji. Sido rí tsjaji c'ü rí negö na ngueje rí s'iyats'üji. ¹⁰Mi Tatagö a jens'e me sido s'iyazügö c'ü, na ngueje rí cjagö c'o mandazü angueze. A cjanu sido rá s'iyats'üji 'ma rí tsjaji c'o rí mandats'üji.

¹¹'Ró xi'ts'iji nu yo jña'a yo, ngue c'ua ra mäjä in mü'büji c'ua nzi rgá mäjägö. A cjanu, na cjuana me rí mäjceji 'ma. ¹²Ngueje nu rí mandats'üji nu, rí pötqui s'iyaji c'ua ja nzi rvá s'iyats'ügöji. ¹³Nu c'ü xenda s'iyate ngue c'ü ra unütsjējē c'ü ra bö't'ü c'ü; ngue c'ua dya ra bö't'ü c'ü jovi. ¹⁴Nu'tsc'ejji ngue'tsc'ejji rí jogöji, nu 'ma rí tsjaji yo rí mandats'ügöji. ¹⁵Dya cja rá xi'ts'iji c'ü ri ngue'tsc'ejji ín mbēpjits'ügöji, na ngueje 'naja mbēpji dya pārā c'o cja'a o lamu. Rí xi'ts'iji dya, c'ü ngue'tsc'ejji rí joji dya, na ngueje texe c'o ró äragö cja mi Tata a jens'e, ya ró xi'ts'iji. ¹⁶Nu'tsc'ejji dya i juancügöji. Nuzgö nguetscö ró juanc'ügöji. Ró empc'egöji ngue c'ua sido rí tsjaji c'ua ja nzi rgá negö, rí ma zopjüji yo nte ngue c'ua sido ra 'ñejmezüji anguezeji. Nuc'ua texe c'o rí dyötüji mi Tata a jens'e na ngueje in ejmezüji, angueze ra dya'c'üji. ¹⁷Nutscö rí mandats'üji rí pötqui s'iyagueji.

El mundo odia a Jesús y a los suyos

¹⁸'Ma ra nuc'üji na ü yo cārā cja ne xoñijömmü c'o dya ejmezü, dya me rí tsjijñiji. Rí mbeñegueji nutscö ot'ü o nugöji na ü 'ma dya be mi nuc'ejji na ü. ¹⁹Nu 'ma ri tsjaji c'ü cja yo cārā cja ne xoñijömmü c'o dya ejmezü, nu'ma, ro s'iyats'ügueji 'ma yo. Pero nu'tsc'ejji ya i 'ñejmezügöji na ngueje ró juanc'ügöji. A cjanu, dya pje in cjaji c'ua ja nzi ga tsja c'o dya ejmezü, nguec'ua nuc'ügueji na ü. ²⁰Mbeñeji c'e jña'a c'ü ró xi'ts'iji: "'Naja mbēpji dya xenda na nojo que na ngueje o lamu.'" Nu 'ma ya nugöji na ü, me trācjāji, xo 'ñetsc'ejji xo ra nugöji na ü, ra ndrāc'āji. 'Ma o dyātcāgöji c'o ró xipjiji, xo ra dyā'tc'āgueji c'o rí xipjiji. ²¹Ra tsja'c'üji a cjanu, na ngueje in ejmezügöji. Dya pārāji nu c'ü o ndācjā ró ēcjö cja ne xoñijömmü.

²²'Nudya tūji o nzhubüji dya, na ngueje 'ma ró ē zopjügöji ín jñagö, dya 'ñejmezüji. ²³Nu c'ü nugögö na ü, xo nu'u na ü c'ü mi Tatagö a jens'e. ²⁴Ró cjagö c'o me na nojo a jmi anguezeji c'ü dya sö cjó ro tsja. Nguec'ua va unüji ngüenda c'ü o ndācjā mi Tatagö. Pero dya 'ñejmezüji. Nguec'ua, dya nguextjozögö nugöji na ü, xo nuji na ü c'ü mi Tatagö. Nguec'ua me tūji o nzhubüji dya. ²⁵A cjanu, va sādā nu c'ü t'opjü cja o leyji c'ü o unü Mizhocjimi anguezeji. Je mama a cjava: "O nugüji na ü, dya pje rmí cjagö", eñe cja c'e ley.

²⁶Xe mi ña e Jesús, o mama:

—Nuc'ua 'ma ra ējē nu c'ü ra 'ñe mböxc'üji, ngue c'ü ra mama c'ü ja ga czazgö c'ü. Nuzgö nguetscö rá tājā ndeze cja mi Tatagö a jens'e nu c'ü ra 'ñe mböxc'üji. Ngueje o Espiritu Mizhocjimi c'ü ra jít's'iji c'ü na cjuana.

²⁷Nu'tsc'ejji xo rí mamaji ja ga czazgö, na ngueje rí dyocjōji ndeze 'ma ot'ü 'ma ró zopjü yo nte.

16 'Nuzgö rí xi'ts'iji yo jña'a yo, ngue c'ua dya rí chjench'ejji a xütjü. ²Yo nte a Israel ra pjongüts'üji cja o nintsjimiji. Ra zādā 'ma ra nguiñiji c'ü ri ne Mizhocjimi ra tsja anguezeji ra mbö'tc'üji. ³Ra tsjaji a cjanu na ngueje dya pārāji mi Tata, ne xo ri nguetscö pācāji. ⁴Ya ró xi'ts'iji yo, ngue c'ua 'ma ra zādā c'e pa, rí mbeñeji ya rvá xi'ts'igöji yo.

Lo que hace el Espíritu Santo

'Cja rrā xi'ts'iji dya yo jña, na ngueje cja ni jyonc'ejji rí pārāgueji dya. ⁵Nudya, rá ma'a nu ja je búbü c'ü o ndācjā. Pero nu'tsc'ejji, ne ri 'najats'ügueji, dya cjó önnü ja je rá ma. ⁶Me in cjijñiji na puncjü cja in mü'büji na ngueje ró xi'ts'iji yo. ⁷Rí xi'ts'igöji c'ü na cjuana. Nuzgö ni jyodü rá magö, na ngueje 'ma dya rá magö, dya ra ējēts'ügueji nu c'ü ra 'ñe mböxc'üji. Nu 'ma rá magö, rá tājā c'ü ra 'ñe mböxc'üji. ⁸Nu 'ma ra ējē c'ü, ra tsjapü yo cārā cja ne xoñijömmü ra mbārāji c'ü tūji o nzhubüji. Xo ra tsjapü ra mbārāji nguextjozögö me na jozögö, nguextjozögö sö rá jocüji. Ya xo ra tsjapü ra mbārāji ngue Mizhocjimi c'ü ra jñünpü ngüenda anguezeji ra ma sufridoji. ⁹Nu c'ü ra 'ñe mböxc'üji, ra tsjapü ra mbārāji c'ü tūji o nzhubüji na ngueje dya ench'ezügö cja o mü'büji. ¹⁰Ra tsjapü ra mbārāji me na jozögö, nguextjozögö sö rá jocüji. Na ngueje 'ma ya rga tūgö, rá tetjögö. Nuc'ua rá magö cja mi Tata. Dya cja xe rí jñandgaji. ¹¹Nu c'ü ra 'ñe mböxc'üji, ra tsjapü ra mbārāji, Mizhocjimi manda y ra tsjapü ra ma sufrido nu c'o dya ätä angueze. Na ngueje Mizhocjimi ya ri jizhi c'ü ra ma sufrido c'ü dya jo c'ü manda cja ne xoñijömmü.

¹²'Xe rí pēs'itjögö na puncjü c'o rá xi'ts'iji. Pero dya be sö rí tendioji ja ga cja nu c'o ro xi'ts'iji. ¹³Nu 'ma ra ējē o Espiritu Mizhocjimi, nuc'ü, ra jít's'iji texe c'o na cjuana. Nuc'ü, dya pje ra ñatsjējē. Ra mama texe c'o ra dyārā c'o mama Mizhocjimi. Nuc'ü, ra 'ñe ngöxc'üji c'o cja ra zādā. ¹⁴Angueze ra jít's'iji c'ü me na nozögö, na ngueje ra mböxc'üji rí tendioji na jo ja ga cja c'o ín jñagö c'o ya ró xi'tsc'öji. ¹⁵Texe c'ua ja ga cja mi Tatagö, nuzgö xo ga czazgö nu. Nguec'ua ró mama: "O Espiritu Mizhocjimi ra mböxc'üji rí tendioji na jo ja ga cja c'o ín jñagö c'o ya ró xi'tsc'öji."

La tristeza se cambiará en alegría

¹⁶'Dya cja ra mezhe c'ü xe rí jñandgagöji. Nuc'ua, dya ra mezhe rí jñandgatjōji na yeje.

¹⁷Nuc'ua c'o o discípulo búbü c'o o pötva mama:

—¿Ja ga cja yo xitsiji: "Dya cja ra mezhe xe rí jñandgaji, nuc'ua, dya ra mezhe rí jñandgatjōji na yeje"? ¿Jenga nde mama: "Dya rí jñandgaji na ngueje rá magö cja mi Tata"?

¹⁸Mi mamaji c'ua:

—Pārā, ¿ja ga cja yo mama: "Dya cja ra mezhe"? Nuzgöji, dya rí pārāgöji ja ga cja c'ü mama.

¹⁹ O mbārã e Jesús, mi ne ro dyönüji, nguec'ua o xipjiji c'ua:

—In pötqui dyönütsjëji pje ne ra mama c'ü ró xi'ts'iji c'ü dya cja ra mezhe xe rí jñandgaji, nuc'ua, dya ra mezhe rí jñandgatjoji na yeje. ²⁰ Nuzgö na cjuana c'ü rí xi'ts'iji, nu'tsc'eji me rí huë'ëji, me rí tristegueji rí mbenzeji. Pero yo cārã cja ne xoñijömmü c'o dya ejmezügö, nuyo, me ra mājã yo. Nu'tsc'eji me rí tsijjñiji cja in mü'büji. Pero nu c'ü me rguí tristeji, exi ngue c'ü rguí mäjceji después. ²¹ 'Naja ndixü, nu 'ma mus'ü o t'i, me sufrido na ü'ü. Nuc'ua 'ma ya mus'ü c'ü nu ts'it'i, dya cja mbeñe c'ü na ü'ü. Ya mājätjo na ngueje c'ü ya vi mus'ü 'naja ts'it'i cja ne xoñijömmü. ²² Nu'tsc'eji, je xo ga cjatsc'eji dya nu. Me in sufridoji c'ü me in cjiññiji cja in mü'büji. Pero rã chjëtjoji na yeje. Nuc'ua me ra mājätjo na yeje in mü'büji. Dya cjó ra sö ra jñücüts'ügueji c'ü me rí mājãji.

²³ 'Nu pa'a c'ü rá chjëtjoji na yeje, dya pje rí dyönngüji 'ma. Ya ri pārãji ja ga cja c'ü rí xi'ts'iji dya. Na ngueje in ejmezüji, sö rí dyötüji mi Tata a jens'e. Nuc'ua ra dya'c'üji c'ua ja nzi gui dyötüji c'ü. ²⁴ Dya be in nänngäji in chjügö c'ü pje ni dyötüji mi Tatagö. Dyötüji dya. Texe nde ra dya'c'üji, ngue c'ua me ra mājã in mü'büji.

Jesucristo, vencedor del mundo

²⁵ 'Nu yo ró xi'ts'iji, dya be sö rí tendioji na jo ja ga cja yo. Ra zädã 'ma ya rá xi'ts'iji na jo ja ga cja mi Tata.

²⁶ Dya rí xi'ts'iji nguetscö rá ö'tc'üji mi Tata. C'e pa'a c'ü, rí dyötütsjëji mi Tata, rí nänngäji in chjügö. ²⁷ Na ngueje nguetsjë mi Tata c'ü s'iyats'üji, na ngueje nu'tsc'eji me in s'iyazüji. I 'ñejmeji c'ü je rvã ëcjö cja mi Tata c'ü Mizhocjimi. ²⁸ Je rvã ëcjö cja mi Tata a jens'e. Ró ëcjö cja ne xoñijömmü. Ya ngue rá pedye cja ne xoñijömmü. Rã nzhogü, rá ma cja mi Tata.

²⁹ C'o o discipulo o xipjiji c'ua:

—Nudya, 'ñetse na jo, yo jña yo in mangue. Ya ró tendiojme ja ga cja c'o in xitsijme. ³⁰ Nudya ya rí pārãgöjme c'ü nde in pārãgue texe. In pätcöjme in mü'büjme, nguec'ua dya ni jyodü rá cja'c'üjme t'önü. Nguec'ua ya rí ejmeje je i pedyegue cja Mizhocjimi.

³¹ O ndünrü c'ua e Jesús, o xipjiji:

—Nudya, ¿Cjo ya in ejmezüji dya, 'ma? ³² Ya ngue ra zädã c'e hora, na cjuana ya o zädã, c'ü rí pjötc'eji in texeji. Nde 'naja rguí möcjeji cja in nzungueji. Nuc'ua ya rí sogüzütsjëji. Pero nutscö, dya rí bübütsjögö. Nuzgö rí bünc'öbe mi Tata c'ü bübü a jens'e. ³³ Nu yo jña'a yo, rí xi'ts'iji yo, ngue c'ua mas rí 'ñejmezüji, a cjanu rá da'c'üji ra söya in mü'bügueji. Cja ne xoñijömmü me rí sufridogueji. Pero, dya rí süji na ngueje ró töpügö nu c'ü manda yo cārã cja ne xoñijömmü.

Jesús ora por sus discípulos

17 Nuc'ua 'ma o nguarü e Jesús o mama yo jña'a yo, o nä'sã c'ua a jens'e, o mama:

—Nu'tsc'e mi Tatats'ü, ya zädã c'e hora 'ma rá tügö. Tsjapü ra mbārã yo nte cjó je nguetscö. Rí tsjapü ra mbārãji nguetscö in Ch'izgö me na nozgö. A cjanu,

ngue c'ua xo ra mbã'c'ãji me na notsc'e, nu'tsc'e mi Tatats'ügö a jens'e. ² Nu'tsc'e mi Tatats'ü, ya i dyacö rá mandagö texe yo nte cja ne xoñijömmü. Nu c'o ench'ezügö cja o mü'bü, rá unügö c'ü sido ra bübütjoji. ³ Sido ra bübütjoji na ngueje pä'c'ãji, nu'tsc'e nguetjots'ügue in Mizhocjimigue c'ü na cjuana. Sido ra bübütjoji na ngueje xo päcãji, nutscö e Jesucristo i chãcjägö cja ne xoñijömmü.

⁴ Nutscö ró jíchi yo nte yo cārã cja ne xoñijömmü c'ü me na nots'ügue, na ngueje ró cja texe c'o i xitsi.

⁵ Nudya, mi Tatats'ü, rí tsjague ngue c'ua rá bübügö na yeje co nu'tsc'e nu ja me na nojots'ügue. Rí tsja ngue c'ua rá bübügövi c'ua ja nzi rmã bübügövi 'ma dya be mi t'ät'ã ne xoñijömmü.

⁶ 'Nu c'o cārã cja ne xoñijömmü yo i dyacü, ngue'tsc'e je i 'ñünbü o mü'büji, ngue c'ua o 'ñench'ezü cja o mü'büji. Nujoy, ró jíchiji ja ga cjats'ügue, mi Tatats'ü. Anguesji sido cjaji nu c'o in mangue. ⁷ Texe c'o ró cjagö, 'ñe c'o ró mangö, ngue'tsc'e i xitscö ró cjagö, ngue'tsc'e i xitscö ró ñagö. ⁸ Na ngueje ya ró xipjiji c'o jña'a c'o i xitsi ro xipjiji. Anguesji o 'ñejmeji c'o ró xipjiji. Ya xo pārãji cja o mü'büji c'ü na cjuana je rvã ëcjö cja in dyë'ë. Ya xo 'ñejmeji, ngue'tsc'e i chãcjã cja ne xoñijömmü.

⁹ 'Nu'tsc'e mi Tatats'ü, nutscö rí ö'tc'ügö yo o 'ñejmets'ü in jñague. Dya rí ö'tc'ügö yo cārã cja ne xoñijömmü yo dya ejme. C'o rí ö'tc'ügö ngueje c'o i dyacü na ngueje ngue'tsc'e je in 'ñeje dya yo. ¹⁰ Texe yo in ntegö ngueje in ntegue. Texe yo in ntegue ngueje in ntegö. Anguezeji päcãji exi ngue in Ch'izügö.

¹¹ 'Nutscö je rá magö nu ja je in bünc'e, nu'tsc'e mi Tatats'ü. Dya cja rá bübügö va cja ne xoñijömmü. Pero nu yo i dyacü, nuyo, cārãji cja ne xoñijömmü. Mi Tatats'ü, nu'tsc'e me na jots'ü, rí ö'tc'ü rí tsjapü nu yo i dyacü, ra mbã'c'ãji c'ü xo ngue'tsc'e nu Tatats'üji. A cjanu rí pjörüji. Nguec'ua ra 'natjoji c'ua ja xo nzi ga cjazgövi, rí 'natjogövi, mi Tatats'ü. ¹² Nutscö xe rí bübügö co anguesji, rí pjörügöji, na ngueje me na zë'ts'igue, i dyacügö ja rgã pjörüji. Nguec'ua ne ri 'naja anguesji cjó ró bëzhigö. Nguextjo 'natjo c'ü o dyo'o o mü'bü c'ü dya jo. O bëzhi c'ü, c'ua ja nzi ga mama cja in jñague.

¹³ 'Mi Tatats'ügö, ya rá magö c'ua ja je in bünc'e. Rã mangö yo jña'a yo, nudya xe rí bünc'ö cja ne xoñijömmü, ngue c'ua nu yo i dyacö, na cjuana ra mājãji c'ua ja nzi rgã mājägö. ¹⁴ Nu yo i dyacü, ró xipjigöji in jñagö. Yo cārã cja ne xoñijömmü c'o dya ejme, me nuji na ü nu yo ejme in jñagö. Na ngueje c'ua ja nzi ga cjazgö c'ü dya rí tsja va cja ne xoñijömmü, je xo ga cjatjonu yo ejme in jñagö. ¹⁵ Dya rí ö'tc'ü c'ü rí sidyiji c'ü dya cja ra ngärãji cja ne xoñijömmü. Rã ö'tc'ü rí pjörüji nu va cja ne xoñijömmü nu ja manda c'ü dya jo. ¹⁶ Na ngueje dya menzumüji va cja ne xoñijömmü. C'ua ja nzi ga cjazgö, dya rí menzumü va cja ne xoñijömmü, je xo ga cjatjonu anguesji. ¹⁷ Anguezeji o 'ñejmeji in jñague, nguec'ua nu'tsc'e rí xöcüji ra tsjaji c'ua ja nzi gui ñegue. Ngue in jñague jíchiji c'ü in negue. ¹⁸ I chãcjã, ró ë zopjü yo cārã cja ne xoñijömmü ró xipjiji yo in jñague. C'ua ja nzi vi chãcjägö cja ne xoñijömmü, ró juajnü anguesji ra zopjüji

yo nte yo cārã cja ne xoñijömmü. ¹⁹ Rá cjangö c'ua ja nzi gui ñegue rá tügö. Ngue c'ua anguezeji xo ra tsjaji c'ua ja nzi gui ñegue.

²⁰ Dya nguextjo yo i dyacü rí ö'tc'ü yo. Xo rí ö'tc'ü c'o cja ra 'ñejmezügö na ngueje c'o ín jñagö c'o ra mama yo i dyacü. ²¹ Rí ö'tc'ü, texeji nde ra 'natjoji, c'ua ja nzi ga cjatsc'e mi Tatats'ü, in búbüzügö, nutscö rí búbüts'ügö. Rí ö'tc'ügö, texe yo xo ra 'natjoji co nutscövi. Rí ö'tc'ü a cjanu ngue c'ua yo cārã cja ne xoñijömmü ra 'ñejmezüji c'ü ngue'tsc'e i chäcjägö.

²² Nu'tsc'e mi Tatats'ü, c'ua ja nzi rgá 'natjovi, xo ró unü anguezeji c'ü ri 'natjoji anguesji co nutscövi. Nguet'ua ri 'natjoji anguesji c'ua ja nzi rgá 'natjovi. ²³ Na ngueje ri búbü cja o mü'bü anguesji. Y nu'tsc'e mi Tatats'ü, ri búbüzügö. Nguet'ua anguesji na cjuana ra 'natjoji. A cjanu yo cārã cja ne xoñijömmü ra mbārãji ngue'tsc'e i chäcjägö. Xo ra mbārãji ngue'tsc'e mi Tatats'ü in s'iyague anguesji, c'ua ja xo gui s'iyazügö.

²⁴ Nu'tsc'e mi Tatats'ügö, nu yo i dyacü, rí negö c'ü xo ra búbüji nu ja je rá magö. Nguet'ua ra jñandaji c'ü me ma zö'ö rmá búbügö co nu'tsc'e 'ma dya be mi t'ät'ä ne xoñijömmü. Ra jñandaji c'ü ja gui s'iyazügö ndeze 'ma dya be mi t'ät'ä ne xoñijömmü. ²⁵ Nu'tsc'e, mi Tatats'ü, me in cjague me na jo. Yo cārã cja ne xoñijömmü, dya päc'äji. Pero nutscö rí päc'ä. Nu yo i dyacü xo pärãji ngue'tsc'e i chäcjä. ²⁶ Ya ró unüji o mbäc'äji, nu'tsc'e mi Tatats'ü. Sido rá unüji yo, ra mbäc'äji. Nguet'ua, c'ua ja gui s'iyazü, ra mbārãji cja o mü'büji c'ü xo in s'iyague anguesji. Xo rá búbügö cja o mü'bü anguesji.

Llevan preso a Jesús

18 'Ma o nguarü o mama yo jña'a yo e Jesús, nuc'ua o möji c'ua co o discípulo. O mbes'ejji cja c'e 'ñinze c'ü ni chjü Cedrón, o zät'äji nu ja je mi búbü 'naja huerta. Nuc'ua e Jesús co c'o o discípulo o cjogüji a mbo cja c'e huerta. ² Nu c'ü e Judas c'ü ro nzhö'ö e Jesús, xo mi pärã nu cja c'e huerta. Na ngueje e Jesús 'ñe c'o o discípulo sido mi pöji nu. ³ E Judas o dyëdyi c'ua c'o xondaro. Xo dyëdyi c'o policía c'o mi pëpi c'o ndamböcjimi 'ñe c'o fariseo. Nuc'ua o möji cja c'e huerta. Ma tñji o lámpara 'ñe o tizhi c'o mi tjë'ë. Nde ma jünji c'o rí tsjaji o chü. ⁴ E Jesús ya mi pärã texe c'o ro tsjapüji c'ü. O ma chjëji c'ua, o dyönüji:

—¿Cjó ngue c'ü in jodügueji?

⁵ O ndünrö c'ua c'o nte c'o ma ë'ë e Judas, o xipjiji:

—Rí jodügöjme e Jesús c'ü menzumü a Nazaret.

E Jesús o xipjiji:

—Nutscö nguetscö e Jesús.

Xo mi búbü co anguesji e Judas, nu c'ü ro nzhö'ö e Jesús. ⁶ Nzi va mama e Jesús: "Nguetscö", nuc'ua o ndã't'ätsjëji na zëzhi o xütjütsjëji, o nügüji. ⁷ E Jesús o yepe o dyönüji c'ua:

—¿Cjó ngue c'ü in jodügueji?

Anguesji o mamaji:

—Rí jodügöjme e Jesús c'ü menzumü a Nazaret.

⁸ Nuc'ua o yepe o ndünrö c'ua e Jesús, o xipjiji:

—Ya ró xi'ts'iji que nguetscö. Nu 'ma nguetscö in jongüji, jyëtsquiji yo ín discí pulogö ra möji.

⁹ A cjanu o zädä c'o jña'a c'o ya vi mama e Jesús. O mama: "Nu c'o i dyacü, dya pje ró bëzhigö ne ri 'naja c'o." ¹⁰ E Simón Pedro mi jün 'na tjëdyi. O ngübü c'ua c'e tjëdyi cja o xipjadü. Cjanu o ya'bü c'ua c'ü nu mbëpji c'ü mi mero ndamböcjimi. O dyopcü c'ü nu ngö'ö cja o jodyë. Nu c'e mbëpji mi chjü'ü Malco.

¹¹ Nuc'ua e Jesús o xipji e Pedro:

—Tsöt'ü c'ü in chjëdyi cja o xipjadü. Dya rí ts'axcügö c'ü rá cjangö c'ü ne mi Tatagö c'ü búbü a jens'e.

Jesús ante el jefe de los sacerdotes

¹² Nuc'ua c'o xondaro 'ñe c'ü mi manda cja c'o xondaro 'ñe c'o policía c'o mi menzumü a Israel, o zürüji e Jesús. Ya nde jyü'tp'üji c'ua o dyë'ë. ¹³ Nuc'ua ot'ü o zidyiji e Jesús cja nu ndä e Caifás c'ü mi chjü Anás. C'e cjë'ë c'ü, mi mero ndamböcjimi e Caifás. ¹⁴ Mi ngueje e Caifás c'ü vi xipji c'o pje mi pjëzhi a Israel c'ü mi jyodü ro ndü'ü 'naja bëzo ngue c'ua dya ro ndü texe c'o mejñiñi.

Pedro niega conocer a Jesús

¹⁵ E Simón Pedro mi tjünt'ü a xütjü e Jesús. Xo 'ñe 'naja o discípulo xo mi tjünxtjo a xütjü. Nu c'ü mi mero ndamböcjimi mi pärã c'e discípulo c'ü. O cjogü c'ua c'e discípulo co e Jesús nu ja ma búbü c'ü mi mero ndamböcjimi. ¹⁶ Nu c'e Pedro o nguejmetjo a tji'i cja c'e ngoxtji. O mbedye c'ua c'ü 'naja discípulo c'ü mi pärã c'e ndamböcjimi. O ma zopjü c'e ndixü c'ü mi mböngoxtji. O jyëziji c'ua o cjogü a mbo c'e Pedro. ¹⁷ Nuc'ua c'e ndixü c'ü mi mböngoxtji, o xipji e Pedro:

—¿Cjo dya xo ngue'tsc'e 'naja o discípulo ne bëzo nu?

O xipji c'ua angueze:

—Nutscö, dya nguetscö o discí pulozgö nu.

¹⁸ Nuc'ua c'o mbëpji 'ñe c'o policía nde mi böbüji nu. Vi 'ñörüji chjeme na ngueje ma së'ë. Ma pa't'üji. Anguesji nde mi dyoji e Pedro ma pa't'üji cja sivi.

El jefe de los sacerdotes interroga a Jesús

¹⁹ Nuc'ua c'e ndamböcjimi o dyönü e Jesús, cjó mi ngue c'o mi tjünt'ü a xütjü angueze. Xo o dyönü pje nza cja c'ü mi xöpüji. ²⁰ O ndünrö c'ua e Jesús, o xipji: —Nutscö ró zopjü na puncjü o nte cja ne xoñijömmü. Nutscö sido ró xöpüte cja yo nitsjimi va a Israel. Xo nde ró xöpüte cja c'e templo nu ja je jmurü na puncjü ín menzumügöji. Dya pje ró mamagö c'ü dya cjó ro dyärä. ²¹ ¿Jenga in önnügö dya yo? Dyönüji c'o ya o dyärä, pje ni mbë c'ü ró xipjiji. Nuc'o, pärã na jo c'o ró mangö c'o.

²² 'Ma o mama a cjanu e Jesús, 'naja c'o policía c'ü mi búbü nu, o chötü 'naja mbädyë e Jesús. O xipji:

—¿Cjo je rga cjanu rgui chjüntügue ne ndamböcjimi?

²³ O ndüntü c'ua e Jesús, o xipji:

—Nu 'ma ró tjüntügö na s'o, mamague pje pjëzhi c'ü na s'o c'ü ró xipji. 'Ma ró tjüntügö c'ü na cjuana, zjenga i pjëchqui ín jmigö?

²⁴ Nuc'ua e Anás cjanu o ndäjä e Jesús nu cja e Caifás c'ü xo mi mero ndamböcjimi. Xe mi tjüt'ütjo o dyë e Jesús.

Pedro niega otra vez a Jesús

²⁵ Xe mi böntjo e Simón Pedro, ma pa't'ütjo a sivi. O ña c'ua c'o xo mi cãrã nu, o dyönüji e Pedro:

—¿Cjo dya xo ngue'tsc'e o discipulots'ü e Jesús?

E Simón Pedro o ngädä, o mama:

—Nuzgö, dya pje nguetscö 'naja o discipulo.

²⁶ C'ü mi mero ndamböcjimi mi 'ñeje 'na o mbëpji c'ü mi ngue o dyojui c'e bëzo c'ü vi dyogü o ngõ'õ c'ü vi dyopcü e Pedro. O ña c'ua c 'e mbëpji o xipji e Pedro:

—Xo ró jantc'agö cja c'e huerta, nde mi dyocjevi e Jesús.

²⁷ Nuc'ua o ngädätjo na jñi'i e Pedro. Nuc'ua jo ni huë'e c'ua c'o chare.

Jesús delante de Pilato

²⁸ Nuc'ua o mbedyeji c'ua cja o ngumü e Caifás, o zidyiji e Jesús cja o palacio c'e gobernador. Xõxtjo o zät'äji. Nu c'o pje mi pjëzhi a Israel dya o cjogüji nu cja c'e palacio. Na ngueje mi sÿji 'na ro contaminaoji. C'ua ja nzi ga mama o ley anguesji, 'na ro contaminaoji, dya ro sö ro zi'iji c'ü ch'unü cja c'e mbaxua c'ü ni chjü Pascua. ²⁹ Nuc'ua o mbedye e Pilato nu ja je mi cãrã anguesji. O xipjiji:

—¿Pje vi sicjeji va ne bëzo nu?

³⁰ O ndünrüji c'ua, o xipjiji:

—Nu 'ma dya ro tsja c'o na s'o nu, dya xo ro ë nzhöc'üjme.

³¹ O ndünrü c'ua e Pilato:

—Sidyigueji ngue c'ua rí jñünpüji ngüenda c'ua ja nzi ga manda in leygueji.

C'o pje mi pjëzhi cja c'o nte a Israel o ndünrüji c'ua:

—Dya in jëzguigöjme cjó rá pö't'ügöjme.

³² A cjanu o zädä c'o vi mama e Jesús ja cja rvá ndü'ü.

³³ Nuc'ua e Pilato o cjogü na yeje a ma a mbo'o nu cja c'e palacio. Nuc'ua o ma't'ü c'ua e Jesús, o xipji:

—¿Cjo ngue'tsc'e o jmuts'ü yo nte a Israel?

³⁴ O ndüntü c'ua e Jesús, o xipji:

—¿Cjo in ejmetsjégue yo, maxque bübü c'ü o xi'ts'i cjó je nguetscö?

³⁵ O ndünrü c'ua e Pilato:

—A poco in cjinncje xo rí menzumügö a Israel. Nguetsjé c'o ndamböcjimi 'ñe c'o dyaja in menzumüt-sjégueji c'o o ë nzhöc'üji va ja rí bunc'ö. Nguet'ua rí önc'ü pje i tsjague.

³⁶ O ndünrü e Jesús, o xipji:

—Nutsö, dya nza czazgö c'o dyaja jmu'u c'o manda cja ne xoñijömmü. 'Ma rva cjanu, nuc'ua nu c'o tjünt'ü in xütjügö ro ñangagö c'o. Nguet'ua dya ro nzhögüji cja yo in menzumügöjme va a Israel. Nguet'ua rí xi'ts'i, dya nza czazgö c'o dyaja jmu'u c'o manda cja ne xoñijömmü.

³⁷ O ndünrü c'ua e Pilato:

—¿Cjo ngue'tsc'e 'naja c'ü manda 'ma?

O ndünrü c'ua e Jesús:

—In mamague c'ü rí mandagö. Ngueteje c'ü je rvá te'egö c'ü. Nguet'ua rvá ëjë cja ne xoñijömmü ngue c'ua rá mama c'o na cjuana. Texe yo nte c'o ätä c'ü na cjuana päräji cjó je nguetscö.

³⁸ O dyönü c'ua e Pilato:

—¿Pje ni mbëjë c'ü na cjuana?

Jesús es sentenciado a muerte

'Ma o mama yo, o mbedye na yeje a tji e Pilato nu ja mi cãrã c'o nte a Israel. O xipjiji:

—Dya pje rí tö'tp'ü c'ü na s'o c'ü ro tsja c'e bëzo c'ü.

³⁹ Nu'tsc'eji in menzumüji a Israel in pë's'iji 'na tjürü c'ü in cjaji 'ma pedye ne mbaxua nu ni chjü Pascua. In ötcöji rá pjongü libre 'naja c'ü na o'o a pjörü. ¿Cjo in ne rá pjongü libre e Jesús c'ü in jmu'ueji?

⁴⁰ Nuc'ua o mapjüji na yeje texeji, o mamaji:

—Nuc'ü, dya rí pjongü c'ü. Pjongü e Barrabás.

Nu c'ü e Barrabás mi ngueje 'naja mbëë mi pö't'üte c'ü.

19 Nuc'ua e Pilato o manda c'o xondaro o ndas'üji e Jesús. ² Nuc'ua c'o xondaro o mbeji 'naja corona c'ü mi dyavo bidyi. Nuc'ua cjanu o jñusp'üji cja o ñi e Jesús. Cjanu o jyecheji c'ua 'naja bitu c'ü ma cjipobü. ³ Cjanu o chëzhiji a jmi go mbë'chp'iji c'ua o jmi, o xipjiji:

—Nu'tsc'e in jmu'u cja yo nte a Israel, sido rí tsjague jmu'u.

Nuc'ua ya o chötüji c'ua c'o mbädÿe.

⁴ Nuc'ua e Pilato o mbedye na yeje a tji. O xipji c'o nte a Israel c'o mi cãrã nu:

—Jñandaji. Rvá siñc'iji a tji e Jesús, ngue c'ua rí päräji dya pje ró tö'tp'ügö c'ü pje ro tsja'a c'ü.

⁵ Nuc'ua o mbedye c'ua a tji e Jesús. Mi juns'ü c'e corona c'ü mi dyavo bidyi. Nde mi je c'e bitu c'ü ma cjipobü. E Pilato o xipji c'ua c'o nte a Israel:

—Jñandaji dya. Ya bübü va ne bëzo.

⁶ C'o ndamböcjimi 'ñe c'o policia 'ma o jñandaji e Jesús, exo mapjüji c'ua, o mamaji:

—Chät'ä cja ngronsi nu, chät'ä cja ngronsi nu.

O ndünrü c'ua e Pilato:

—Nu'tsc'eji, sidyigueji, rí ma chät'äji. Nuzgö dya pje rí tö'tp'ügö c'ü na s'o c'ü ro tsja'a.

⁷ O ndünrüji c'ua:

—Nutsöjme rí pë'sc'öjme in leyjme. C'ua ja nzi ga mandazügöjme c'e ley, ni jyodü ra ndü ne bëzo, na ngueje o tsjapütsjé c'ü ngue o T'i Mizhocjimi.

⁸ Nuc'ua 'ma o dyärä yo jña'a yo, xenda o zü'ü c'ua e Pilato. ⁹ Nuc'ua o cjogütjo c'ua na yeje a mbo cja c 'e palacio. O xipji c'ua e Jesús:

—¿Ja je in menzumügue?

E Jesús, dya pje o ndünrü c'ü.

¹⁰ Nuc'ua e Pilato o xipji:

—¿Jenga dya in tjüntcü yo rí zo'c'ü? ¿Cjo dya in pärä pje pjëtscö? Sö rá empc'e libre. Xo sö rá nzhöc'ü c'ü ra ndät'äts'üji cja ngronsi.

¹¹ O ndünrü c'ua e Jesús:

—Dya pje ro sö pje ri tsjacü 'ma dya ro dya'c'ü sjëtsi Mizhocjimi c'ü bübü a jens'e. Nguec'ua nu c'ü o ẽ nzhögü cja in dyëgue, ngue c'ü xenda na nojo o nzhübü c'ü.

¹² Ndeze c'e ndajme c'ua, e Pilato mi ne ro 'ñeme libre e Jesús. Pero c'o nte a Israel mi mapjüji, mi mama-ji:

—'Ma rí 'ñeme libre c'e bëzo, dya pje in joguevi 'ma e César c'ü mero jmu cja ne xoñijöümü. Na ngueje 'ma cjo c'o xe ra tsjapü jmu nza cja ga tsja c'e bëzo, nu'ma, chüvi e César 'ma.

¹³ Nuc'ua e Pilato, 'ma o dyärä yo jña'a yo, o zidyitjo na yeje a ma a tji e Jesús. E Pilato o ma mimi c'ua, nu ja je mi jünpü ngüenda c'o nte. Cja jña hebreo mi chjü Gabata c'e lugar, c'ü ne ra mama nu ja vi mbäbäji cemento. ¹⁴ C'e pa'a c'ü, mi ngue 'ma mi preparaoji ngue c'ua c'ü na jyas'ü ro tsjaji c'e ndambaxua c'ü ni chjü Pascua. Ya vi zünü 'ñanto c'ü xörü. Nuc'ua e Pilato o xipji c'o nte a Israel:

—Jñandaji. Bübü va, nu in jmugueji, nu mandats'üji.

¹⁵ Anguesji o mapjüji:

—Sidyí ne bëzo nu, ma chät'ä cja ngronsi.

E Pilato o xipjiji c'ua:

—Nu nin jmugueji, zcjo in neji rá tát'ä cja ngronsi?

O ndünrú c'ua c'o ndamböcjimi, o mamaji:

—Nu c'ü in jmujme nguetjo e César.

¹⁶ Nuc'ua e Pilato o nzhö e Jesús ngue c'ua ro dät'ä cja ngronsi. Cjanu o zidyiji c'ua e Jesús.

La crucifixión

¹⁷ Nuc'ua o nduns'ütsjé c'ua c'ü nu ngronsi. O mbedye, o ma nu ja je mi chjü'ü ñinte. Cja jña hebreo mi chjü'ü Gólgota. ¹⁸ Nunu ngue nu ja je ndät'äji cja ngronsi nu. O ndät'äji angueze, cja ne yeje bëzo c'o xo ndät'äji, 'naja cja o jodyë, c'ü 'naja cja o squierda. E Jesús, mi bübü a nde'e c'ü. ¹⁹ E Pilato o dyopjü c'ua 'naja xiscöma c'ü ro ma cuatüji c'ua cja o ngronsi e Jesús. C'ü mi t'opjü mi mama a cjava: "Nunu ngueje e Jesús, nu je menzumü a Nazaret. Ngueje o Jmu'u yo nte a Israel." ²⁰ Na puncjü c'o nte a Israel c'o o xörü nu mi cuat'ü cja o ngronsi e Jesús, na ngueje nu ja vi dät'ä e Jesús mi bëxtjo cja c'e jñiñi. C'o jña'a c'o, mi t'opjü cja jña hebreo 'ñe cja griego 'ñe cja latín. ²¹ C'o ndamböcjimi cja c'o nte a Israel o ma xipjiji c'ua e Pilato:

—Dya ri dyopjü a cjava: "Ngueje o Jmu'u yo nte a Israel." Ri dyopjü a cjava: "Mi cja pütsjé ne bëzo mi ngueje o Jmu'u yo nte a Israel."

²² O ndünrú c'ua e Pilato:

—Nuzgö, nu c'o ya ró opjügö, dya rá pötügö.

²³ Nuc'ua c'o xondaro 'ma ya o nguarü o ndät'äji e Jesús, o nganbaji c'ua c'o o bitu. C'o nziyo xondaro nde 'naja o bitu va ngana c'o. Nde o nganbaji c'ü mi tëjë. C'ü mi tëjë mi 'na ma cjatjo va be'e texe, dya mi ch'äcä. ²⁴ O pötva mamatsjé anguesji:

—Nu nu mi tëjë, dya rá xü't'üji nu. Nu c'ü rá cjaji, rá eñeji cjo ra ndöjö ra tsjapü o cjaja.

A cjanu o zädä c'ü je t'opjü c'ü mama a cjava: "Ra nganngöji in bitugö, ra jyadüji nde 'naja rgá nganaji. Y

nu c'ü rí tëjëgö, ra eñeji cjo ra ndöjö ra ngana c'ü", eñe. Nuyo, o tsja a cjanu c'o xondaro.

²⁵ Mi cärä a jmi cja o ngronsi e Jesús, c'ü nu nana cja na 'ñe c'ü nu cjüjuë c'ü nu nana. Xo mi bübü nu e María c'ü nu su e Cleofas, 'ñe e María Magdalena. ²⁶ E Jesús o jñanda c'ua c'ü nu nana c'ü mi bübü nu, 'ñe c'ü nu discípulo c'ü mi s'iya, nde mi böbüvi nu. Nuc'ua o xipji c'ua c'ü nu nana:

—Jñanda dya, mamá, nunu in discípulogö, nu nde in böbüvi, ya ngueje in ch'igue dya nu.

²⁷ Nuc'ua e Jesús o xipji c'ü nu discípulo:

—Jñanda, nu mi mamágö, ya ngueje nin mamáque dya nu.

Ndeze c'e hora c'ü, c'ü nu nana e Jesús o tsjapü nu nana c'e discípulo. Nuc'ua c'e discípulo, 'ma o ma o ngumü, o zidyí c'e ndixü.

Muerte de Jesús

²⁸ Nu 'ma ya o nguarü yo, ya mi pãrä e Jesús ya vi nguarü texe. Nuc'ua o mama c'ua:

—Me rí türe dya.

A cja dya nu o zädä c'ü mi t'opjü.

²⁹ Mi järä nu, 'naja s'äbä c'ü mi nizhi o vinagre.

Nuc'ua o popjüji 'naja esponja cja c'e vinagre. Cjanu o mbans'aji cja 'naja maza c'ü ni chjü'ü hisopo. Nuc'ua o c'uäsp'äji c'e maza o zät'ä cja o ne'e e Jesús. ³⁰ Nuc'ua e Jesús, 'ma ya o popjüji o ne co c'e vinagre, o mama c'ua:

—Ya o nguarü texe.

Nuc'ua ya ñücü c'ua, ngueje 'ma ya o ndü'ü.

Un soldado abre con su lanza el costado de Jesús

³¹ Nuc'ua c'o nte a Israel ya mi preparaoji, na ngue c'ü na jyas'ü mi ngueje c'e ndambaxua c'ü ni chjü Pascua. Nuc'ua o dyötüji e Pilato ro 'huapcüji o ngua'a c'o añaima c'o vi dät'ä cja ngronsi, ro ts'ücüji ngue c'ua dya ro bübüji nu cja ngronsi nu pa c'ü mi söya c'o nte. Na ngueje me mi süpüji c'e pa. ³² O ma c'ua c'o xondaro, o ma 'huapcüji o ngua c'o yeje c'o nde vi dät'ä 'ma o dät'ä e Jesús. ³³ Nuc'ua 'ma o zät'äji cja e Jesús, o nu'uji c'ua, ya vi ndü'ü. Nuc'ua dya cja o 'huapcüji o ngua'a.

³⁴ Nuc'ua 'naja c'o xondaro o chjopcü o ximätjä e Jesús co 'naja lanza. Nuc'ua ya o mbedye c'ua o cji'i 'ñe o ndeje. ³⁵ Bübü 'na bëzo c'ü o jñanda texe yo o tsjapüji e Jesús, nguec'ua ga xi'tsc'ëji yo. Angueze pãrä na cjuana yo mama. C'ü ni xi'tsc'ëji yo, ngue c'ü xo rgui 'ñe-jmegueji e Jesús. ³⁶ O ts'a'a yo ngue c'ua ro zädä c'o mi t'opjü c'o mama a cjava: "Angueze, dya pje ra 'huapcüji ne ri 'naja o ndo'dyë." ³⁷ Xo t'opjü c'ü mama a cjava: "Nu c'ü o chjocüji lanza, nuc'ü, ra jñandaji c'ü."

Jesús es sepultado

³⁸ Mi bübü 'na bëzo c'ü mi menzumü a Arimatea c'ü mi chjü José. Nuc'ü, xo mi ejme e Jesús, pero dya cjo ngös'ü na ngueje mi sü'ü c'o dyaja c'o pje mi pjëzhi cja c'o nte a Israel. C'e bëzo c'ü, o ma dyötü e Pilato ro unü sjëtsi ro ma ts'ücü c'e añaima c'ü mi ngueje e Jesús.

Nuc'ua e Pilato o unü sjëtsi. ³⁹ Nuc'ua xo o ëjë c'ua e Nicodemo, nu c'ü vi ma'a c'ü xömü cja e Jesús. Mi tũ'ü o pjindyo c'o mi chjü mirra 'ñe c'o mi chjü áloes c'o vi huana. Nu c'o pjindyo c'o, o zö treinta kilo c'ü na jyü'ü. ⁴⁰ O ndunüvi c'ua c'e añima. O ngos'üvi c'o mirra 'ñe c'o áloes. Cjanu o mbös'üvi manta. Nuc'o, je mi cjavi a cjanu, na ngueje c'o nte a Israel je ga dyögüji a cjanu. ⁴¹ Cja c'e lugar c'ü, nu ja je vi dät'ä e Jesús, mi bübü 'naja huerta. Nu cja c'e huerta mi bübü 'naja cueva nu ja ro ngöt'üji o añima. Dya cjó be mi cöt'üji nu. ⁴² Ya mi ngue ro mbürü c'e pa 'ma söya c'o menzumü a Israel. Nguec'ua je ngöt'üvi e Jesús cja c'e cueva, na ngueje mi bëxtjo nu ja vi ndät'äji c'ü.

La resurrección de Jesús

20 C'ü ot'ü pa nu ngo'o, e María Magdalena o ma cja c'e cueva. Xe mi xömütjo 'ma o ma. O jñanda c'e ndojo c'ü mi c'o't'ü, dya cja mi c'o't'ü cja c'e cueva. ² Nuc'ua cjanu o ma c'ua na niji. O ma nu ja mi bübü e Simón Pedro 'ñe c'ü 'naja discípulo. Nu c'e discípulo c'ü, me mi s'iyaji c'ü, mi cja e Jesús. E María o xipjivi: —C'ü ín Jmu'uji, ya o ndunüji c'ü. Dya pje rí pãrãjme ja je o ngöt'üji. ³ O ma c'ua e Pedro co c'ü 'naja discípulo. Je mëvi nu cja c'e cueva nu ja je vi c'öt'ü e Jesús. ⁴ O mëvi na niji nza yejevi. Nu c'ü 'naja discípulo ngue c'ü xenda o ma na niji c'ü. Nuc'ü, ot'ü o zät'ä nu cja c'e cueva c'ü. ⁵ Nuc'ua o nguich'í c'ua c'e discípulo cja c'e cueva. O jñanda c'ua c'o bitu c'o ya mi bädätjo. Nu c'e discípulo, dya o nguich'i cja c'e cueva. ⁶ O säjä c'ua e Simón Pedro c'ü ma tjünt'ü a xütjü. Ngue c'ü ya je nguich'i cja cueva c'ü. O nu'u c'o bitu c'o vi mbös'üji ya mi bädätjo c'o. ⁷ C'e bitu c'ü mi bös'ü o ñi'i e Jesús, dya chjana c'o mi tējē c'ü. Mi bädä aparte c'ü. Mi ch'o't'ü na jo. ⁸ Nuc'ua ya xo o nguich'i c'ua c'ü 'naja discípulo c'ü ot'ü vi zät'ä cja c'e cueva. O 'ñejme c'ua e Jesús ya vi te'e. ⁹ Dya be mi pãrãvi ja cja c'ü mama yo ya vi t'opjü c'ü mama c'ü mi jyodü ro te'etjo e Jesús nu ja vi c'öt'ü cja c'o añima. ¹⁰ Nuc'ua c'o discípulo o nzhogütjovi. O mëvi cja o ngumüvi.

Jesús se aparece a María Magdalena

¹¹ Nu c'e María mi böbütjo a tji'i. Me mi huëë c'ü. O nguich'í c'ua cja c'e cueva. ¹² Nuc'ua o jñanda c'ua yeje o anxe Mizhocjimi c'o mi je na t'öxü. Je mi junrüvi nu ja je vi c'öt'ü e Jesús. 'Naja je mi junrü nu ja vi jñusp'üji o ñi'i. C'ü 'naja je mi junrü cja o ngua'a. ¹³ Nuc'ua c'o anxe o dyönüvi e María: —¿Jenga in huë'ëgue? O ndünrü c'ua e María: —Rí huë'ëgö na ngueje ya o ndunngügöji c'ü ín Jmu'ugö. Dya rí pãrã dya, ja je ma ngöt'üji. ¹⁴ 'Ma o nguarü o mama yo jña'a yo, e María o ñezhe a ma a xütjü. Ya o jñanda c'ua 'naja c'ü mi böbü cja o xütjü. E María dya pje mbãrã c'ü, cjo mi ngueje e Jesús. ¹⁵ Nuc'ua e Jesús o xipji c'ua: —¿Jenga in huë'ëgue? ¿Cjó ngueje c'ü in jodügue?

E María mi cjiñi mi ngueje c'ü mi pjörü c'e huerta. Nuc'ua e María o xipji: —Së'ë, nu 'ma i chunügue ín Jmugö, xitsigö ja je i ma sogü, nguec'ua rá magö nu, rá tunü. ¹⁶ E Jesús o zopjü c'ua, o mama: —Nu'tsc'e María. O ñezhe c'ua e María. O ña cja jña hebreo, o xipji: —Nu'tsc'e ngue'tsc'e ín xöpütets'ügö. ¹⁷ E Jesús o xipji: —Dya rí pënzhuigö, na ngueje dya be rí pagö cja mi Tata c'ü bübü a jens'e. Nu c'ü rí tsja, ma cja yo mi cjuar-ma. Xipjiji, nuzgö ya rá magö cja mi Tatagö a jens'e. Nuc'ü, xo ngueje nin Tatagueji. Angueze ngueje ín Mizhocjimigö. Xo ngueje ín Mizhocjimigüji. ¹⁸ O ma'a c'ua e María Magdalena, o ma ngös'ü c'ua c'o discípulo, o xipjiji: —Nuzgö ya ró chjégöbe nu c'ü ín Jmugöji. O xipjiji c'ua c'o jña'a c'o vi mama e Jesús.

Jesús se aparece a los discípulos

¹⁹ Ya mi nzhä'ä c'ü ot'ü pa nu ngo'o. Mi cjot'ü c'e ngoxtji nu ja 'natjo c'ua mi cãrã c'o o discípulo e Jesús. Vi ngot'üji na jo c'e ngoxtji na ngueje mi süji c'o nu menzumüji a Israel. O ëjë c'ua e Jesús, o ë böbü a nde anguesji. O ë zenguaji, o xipjiji: —Cjimi in texeji ín cjuarmats'üji. Ra söya in mü'büji, dya cja rí sügueji. ²⁰ 'Ma o xipjiji a cjanu, ya o jíchiji o dyë'ë 'ñe c'ü nu ximätjä. Me co mäjä c'ua c'o o discípulo 'ma o jñandaji nu c'ü nu Jmu'uji. ²¹ E Jesús o xipjtjoji c'ua na yeje: —Ra söya in mü'büji, dya cja rí sügueji. C'ua ja nzi va ndäcjo mi Tatagö c'ü bübü a jens'e, xo rgá täc'ägöji rí ma zopjüji yo nte. ²² 'Ma o nguarü o mama yo jña'a yo, o juipji e Jesús. O xipjiji: —Ra bübü cja in mü'büji o Espiritu Mizhocjimi. ²³ Nuc'ua, nu c'o rí perdonaogüjeji o nzhubüji, ya perdonaoji c'ua c'o. Nu c'o dya rí perdonaogüjeji o nzhubüji, dya perdonaoji c'o.

Tomás ve al Señor resucitado

²⁴ Nu 'ma o ëjë e Jesús, dya mi bübü co anguesji e Tomás c'ü xo mi chjü Gemelo. Nuc'ü, xo mi ngueje 'naja c'o doce discípulo. ²⁵ Nguec'ua c'o dyaja discípulo 'ma o chjëji e Tomás, o xipjiji c'ua: —Nu'tsc'e, Tomás, nuzgöjme ró jandajme ín Jmugöji. E Tomás o xipjiji: —Nuzgö dya pje rí ejmegö. Cja rá ejmegö 'ma rá nu'tp'ü o dyë'ë c'ua ja je o ndäp'äji 'ñe 'ma rá c'ua't'ä ín nidyë c'ua ja je o chjopcüji o clavo, y 'ma rá c'ua't'ä ín dyë'ë cja o ximätjä nu ja je o chjopcüji. Ngue 'ma cja rá ejme 'ma. ²⁶ Nu 'ma o zö chjün'ü, ma cã'ä na yeje a mbo cja c'e ngumü c'o discípulo. E Tomás xo nde mi bübüji. Mi cjot'ütjo na jo c'o ngoxtji. Nuc'ua o ëjë c'ua e Jesús. O ë böbü a nde anguesji. Nuc'ua o yepe o mamatjo c'ua:

—Cjimi in texeji, in cjuarmats'üji. Ra söya in mü'büji, dya cja rí sügueji.

²⁷ E Jesús o xipji c'ua e Tomás:

—C'ua't'ä in ñidyë dya va. Jñandga in dyëgö. C'uañä in dyë, c'ua't'ä cja in ximätjägö. Dya rí tsijñi cjo dya nguetscö. C'ü rí tsja, ñejmegue que nguetscö.

²⁸ Nuc'ua o ndünrö c'ua e Tomás, o xipji:

—Jägä. Ngue'tsc'e in Jmuts'ügö. Ngue'tsc'e in Mizhocjimits'ügö.

²⁹ E Jesús o xipji c'ua:

—Nu'tsc'e Tomás, i ñench'ezü cja in mü'bügie na ngueje ya i ñutcü in dyë'e. Nu c'o dya nutcügö in dyë'e, pero ra ñench'ezü cja o mü'büji, me ra mäjä c'o, eñe e Jesús.

El propósito de este libro

³⁰ Xe ma puncjü c'o ma nojo c'o o tsja'a e Jesús cja o jmi c'o o discípulo. Pero nuc'o, dya pje t'opjü cja nu e libro c'o. ³¹ Nu c'o ya t'opjü dya va, t'opjü ngue c'ua rí ñejmeje e Jesús ngueje e Cristo c'ü o T'i Mizhocjimi. A cjanu, nu 'ma rí ñench'ejji in mü'büji e Cristo, angueze ra dya'cüji c'ü sido rí bübütojji co Mizhocjimi.

Jesús se aparece a siete de sus discípulos

21 Dya cja mezhe c'ua, o matjo na yeje e Jesús nu ja mi cärä c'o o discípulo cja c'e trazapjü a Tiberias, ngue c'ua xe ro unüji ngüenda c'ü vi te'etjo. Rá xi'tsc'öji ja va ts'a. ² 'Natjo c'ua mi cäräji e Simón Pedro ñe e Tomás c'ü xo mi chjü'ü Gemelo ñe e Natanael c'ü mi menzumü a Caná c'ü tsja a Galilea, ñe c'o yeje o t'i e Zebedeo, cja na xe yeje c'o o discípulo e Jesús. ³ E Simón Pedro o xipjiji:

—Nuzgö rá ma pagö o jmö'ö.

O ndünrö c'ua c'o dyaja discípulo:

—Xo ñezgöjme, xo rá möjö.

Nuc'ua o möji c'ua. O dat'üji cja 'naja bü'ü. C'e xömu c'ü, dya pje o zürüji. ⁴ Nu 'ma ya mi ngue ro jyas'ü, e Jesús ya mi böbü cja ñünü cja c'e ndeje. C'o discípulo dya mi päräji cjo mi ngueje e Jesús. ⁵ Nuc'ua e Jesús o xipjiji:

—Nu'tsc'ejji in ch'itsc'öji, ¿cjo ya i sürügieji 'na jmö c'ü rí sagueji?

O ndünröji, o mamaji:

—Jiyö. Ojtjo dya pje rí sürügiejme.

⁶ E Jesús o xipjiji c'ua:

—Pät'äji dya c'e red a ma cja in jodyëji cja e bü'ü, ngue c'ua rí chöt'üji.

Nuc'ua o mbät'äji c'ua. Nuc'ua, dya cja mi sö ro ngüs'üji na ngueje me ma puncjü c'o jmö'ö c'o vi ngäjäji. ⁷ Nuc'ua c'ü o discípulo e Jesús c'ü me mi s'iya o xipji e Pedro:

—Nunu ngueje in Jmuji nu.

'Ma o dyärä e Simón Pedro mi ngueje o Jmuji, o jye o bitu c'ü vi ndons'ü. Cjanu o dat'ü c'ua cja ndeje. ⁸ Nu c'e bü'ü mi jyadüvi cien metro ro zät'ä a ñünü c'e zapjü. C'o dyaja discípulo ma ëjëji cja c'e bü'ü, ma cjüt'üji c'e red c'ü me mi nizhi o jmö'ö. ⁹ 'Ma o zät'äji a ñünü cja

c'e zapjü o jñandaji o chjeme c'o ya ma tjë'e. Mi juns'ü c'ua o jmö'ö. Xo ma jä'ä o xëdyi. ¹⁰ E Jesús o xipjiji c'ua:

—Ma jñüji dya, ja nzi jmö'ö c'o i sürüji.

¹¹ E Simón Pedro o ndes'e c'ua cja c'e bü'ü. O ma t'ü'ü c'e red. Cjanu o jyät'ä a ndeje, cjanu o ngüt'ü va ma cja ñünü c'e zapjü. C'e red ma nizhi o jmö'ö c'o nde ma nojo. Ma qui'i 'naja ciento cincuenta y tres o jmö'ö. Zö xi ma puncjüji, dya pje o xüt'ü c'e red. ¹² O mama c'ua e Jesús, o xipji c'o discípulo:

—Xä'däji dya. Rí siji o xëdyi.

C'o discípulo dya mi rezga ro dyönüji cjo mi ngueje. Anguezeji ya mi päräji mi ngueje o Jmuji. ¹³ Nuc'ua e Jesús o jñü'ü c'ua c'o xëdyi. Cjanu o unüji. Ya nde unüji c'ua c'o jmö'ö.

¹⁴ Nunu, ya ma jñi'i ma chjëji e Jesús ndeze vi te'e cja c'o aña.

Jesús habla con Simón Pedro

¹⁵ Nuc'ua 'ma o nguarü o ziji o xëdyi, e Jesús o xipji e Simón Pedro:

—Nu'tsc'e, Simón, o t'its'ü e Jonás, ¿cjo xenda in s'iyazügö que na ngueje yo?

E Pedro o xipji c'ua:

—Jägä. Nu'tsc'e in Jmuts'ügö, in pärägie rí nets'egö.

O ndünrö c'ua e Jesús:

—'Huiñi c'o in ts'imëgö.

¹⁶ E Jesús o xipji c'ua na yeje:

—Simón, nu'tsc'e o t'its'ü e Jonás, ¿cjo in s'iyazü?

O ndünrö c'ua e Pedro:

—Jägä. Nu'tsc'e in Jmuts'ügö, in pärägie rí nets'egö.

O xipji c'ua e Jesús:

—Pjörü c'o in nzhëncjürügö.

¹⁷ E Jesús o xipji c'ua na jñi'i:

—Nu'tsc'e Simón, o t'its'ü e Jonás, ¿cjo in neze?

O nguiñi c'ua e Pedro na ngueje e Jesús vi xipji c'ü na jñi'i: "¿Cjo in neze?" O ndünrö c'ua, o xipji:

—Nu'tsc'e, in Jmuts'ügö, in pärägie texe. In pärägie rí netsc'ö na puncjü.

O xipji c'ua e Jesús:

—Pjörü c'o in nzhëncjürügö. ¹⁸ Na cjuana c'ü rí xi'ts'i. Nu'tsc'e, Pedro, ndeze 'ma cja mi t'igue, mi cjague c'ü mi cji in ñigue, y mi pague c'ua ja mi negue. Nu 'ma ya rí titague, rí chjüdügue in dyë'e, y ra zints'iji nu ja dya rí ñegue rí ma'a.

¹⁹ E Jesús o xipji e Pedro yo jña'a yo, ngue c'ua ro mbärä ja rvá ndü'ü na ngueje sido ro ñejme Mizhocjimi. Xo o xipji c'ua:

—Nudya, chjünt'ü in xütjügö dya.

El discípulo amado

²⁰ O ñezhe e Pedro. O jñanda c'e discípulo c'ü mi junrövi e Jesús 'ma o ziji o xëdyi ante c'ü ro bö't'ü e Jesús. Ngue c'ü vi mama: "Nu'tsc'e, in Jmuts'ü, ¿cjo je ngue c'ü ra nzhöc'ügue?" C'e discípulo ma tjünt'ü a xütjü e Pedro ñe e Jesús. E Jesús me mi s'iya c'e discípulo. ²¹ E Pedro 'ma o jñanda c'e discípulo, o xipji c'ua e Jesús:

—Nu'tsc'e, ín Jmuts'ügö, ne bëzo nu, ¿pje ra tsjapüji c'ü ra sufrido nu?

²² O ndünrü c'ua e Jesús:

—Nu'tsc'e, Pedro, 'ma rá negö xe ra bübü nu hasta cja ne rá ěcjö na yeje, ¿pje mportats'ügue? C'ü ni jyodü rí tsjague, sido rí chjüntc'e ín xütjögö.

²³ Nguéc'ua c'o cjuarma nde mi mamaji c'ü dya ro ndü'ü c'e discípulo. Pero e Jesús dya vi xipji c'ü dya ro ndü'ü. C'ü vi xipji je ngueje a cjava: "'Ma rá negö xe ra

bübü angueze cja rá ěcjö na yeje, nu'tsc'e, ¿pje mportats'ügue?"

²⁴ Nu c'e discípulo nguejnu na xi'tsc'eji nu c'o o ts'a'a. Nguejnu na opjü yo jña'a yo. Rí pārāgöjme nu c'ü xi'tsc'eji c'e discípulo, na cjuana yo.

²⁵ Xe bübütjo c'o dyaja c'o me na puncjü c'o o tsja'a e Jesús. Nu 'ma ro t'opjü texe c'o, rí cjinncjö, dya xo ro chjënfi cja ne xoñijö mü c'o libro c'o ro t'opjü. Na cjuana texe yo rí xi'tsc'öji, amén.

HECHOS

La promesa del Espíritu Santo

1 Nu'tsc'e Teófilo, ya ró pen'c'e 'na carta. Ró xi'tsc'ö ja ga cja c'o o tsja e Jesús hasta 'ma o ma a jens'e, 'ma o zidyí Mizhocjimi. Ró xi'tsc'ö c'o o tsja, 'ñe c'o jña c'o o jíchi va zopjü c'o nte. Ante c'ü ro zidyíji a jens'e e Jesús, o zopjü c'o bëzo c'o vi juajnü c'o mi apóstole. O xipjiji c'ü ro ëjë o Espíritu Mizhocjimi; nguec'ua mi jyo-dü ro sidoji c'e bëpji c'ü mi cja e Jesús. ³ O ndü e Jesu-cristo cja ngronsi, cjanu o tetjo c'ua o bübütjo na yeje. Nuc'ua, ante c'ü ro zidyíji a jens'e, xe go mezhe cuarenta pa c'ü xe mi bübütjo cja ne xoñijö mü. Na puncjü vez va jñetse nu ja mi cãrã c'o apóstole, o jizhi c'ü ya vi te'e. Anguezeji o jñandaji c'ü na cjuana vi te. E Jesús o zopjü c'o apóstole o xipjiji c'ü ja rvã manda angueze. Na ngue ngue c'ü vi 'ñeme Mizhocjimi.

⁴ 'Na nu pa mi cãrãji e Jesús c'o o apóstole. Nuc'ua e Jesús o zopjü c'o apóstole o xipjiji:

—Dyãrãji na jo c'ü rá xi'tsc'öji. Dya rí pedyeji va a Jerusalén. Rí che'beji ra ch'a'c'üji nu c'ü o mama Mizhocjimi c'ü ya ró xi'tsc'öji. ⁵ Ró xi'tsc'öji e Juan mi jichi yo nte co ndeje. Pero dya cja ra mezhe o pa, ra ëjë o Espíritu Mizhocjimi ra ë bübü cja in mü'bügueji, em-beji c'o apóstole.

Jesús sube al cielo

⁶ 'Ma mi cãrãji e Jesús c'o o apóstole, o mama c'ua c'o apóstole o dyönüji e Jesús:

—Nu'tsc'e ín Jmuts'ügöjme, nutscöjme rí men-zumüjme a Israel. 'Ma ot'ü, mi 'ñegöjme ín reygöjme c'o ín menzumügöjme. ¿Cjo ya ngue rí mandague rí ts-jague ín reygöjme, ngue c'ua dya cja ra mandazüjme c'o 'ñaja nte?

⁷ O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—C'ü mama Mizhocjimi mi Tata ra zädã, nguextjo angueze ra mama jinguã ra zädã, 'ñe ja rga cja c'o pa c'o. Nu'tsc'eji, dya ngue'tsc'eji tocats'üji rí pãrãji yo.

⁸ C'ü tocats'üji rí pãrãji, ngueje c'ü ra ëts'üji o Espíritu Mizhocjimi ra ë bübü cja in mü'büji ra dya'c'üji poder. Nguec'ua rí zopjügueji yo nte yo tsja va a Jerusalén rí xipjiji c'o ya jñandaji ró cjagö, 'ñe c'o idyãrãji ró xi'tsc'öji. Xo rí möji a Judea rí ma zopjüji c'o nte c'o cãrã nu. Xo 'ñe a ma a Samaria, 'ñe texe cja ne xoñijö mü, eñe e Jesús va xipji c'o o apóstole.

⁹ 'Ma o nguarü e Jesús o mama c'o jña c'o, o jñanda c'o apóstole o nguins'i a jens'e e Jesús; o zidyí Mizhocjimi. O cjogü c'ua cja 'na ngö mü; dya cja jñandaji c'ua c'ü. ¹⁰ 'Ma xe mi jandaji a jens'e, 'nango jñetse c'ua yeje

anxe c'o mi nza cja o bëzo. Mi je'evi o bitu c'o me ma t'öxü. Mi böbüvi cja o jmi c'o apóstole. ¹¹ O xipjiji c'ua c'o apóstole:

—Nu'tsc'eji ín menzumüji a Galilea, ¿jenga ín jandaji a jens'e? Mizhocjimi ya zidyí a jens'e e Jesús. Ja c'o nzi vi jñandagueji va ma a jens'e, je xo rga cjatjonu 'ma ra ëjë na yeje, eñe c'o yeje anxe.

Se escoge a Matías para reemplazar a Judas

¹² C'o apóstole mi cãrãji cja c'e t'eje c'ü ni chjü Olivo. O mbedyeji nu, o möji a Jerusalén nu ja vi 'ñeji e Jesús. C'e t'eje mi bëxtjo a Jerusalén; mi jyadütjovi 'na kilómetro. Nguextjo c'ü mi mama c'o ley c'ü mi sö ro nzhodüji c'e pa 'ma mi söyaji. ¹³ C'o apóstole mi chjü e Pedro, 'ñe e Jacobo 'ñe e Juan 'ñe e Andrés 'ñe e Felipe 'ñe e Tomás 'ñe e Bartolomé 'ñe e Mateo 'ñe e Jacobo c'ü mi t'i cja e Alfeo. Xo mi chjü e Simón c'ü mi revolucionario, 'ñe e Judas c'ü mi cjuarmavi e Jacobo. 'Ma mü o zãt'ãji a Jerusalén, o cjogüji cja c'e ngümü nu ja mi oxüji cjanu o ndes'eji o cjogüji cja c'e cuarto c'ü mi jãsã a xes'e. ¹⁴ Mi 'natjo o pjeñeji ma dyötüji Mizhocjimi. Xo mi bübü nu c'o o cjuarma e Jesús, 'ñe c'ü nu nana c'ü mi ngue e María, 'ñe c'o 'ñaja ndixü. Xo mi ötüji Mizhocjimi.

¹⁵ Nu cja c'e jyãxcümü, mi cãrã 'na ciento viente cjuarma. C'o pa 'ma mi cãrãji nu, o böbü e Pedro a nde cja c'o cjuarma, cjanu o xipjiji:

¹⁶ —Nu'tsc'eji mi cjuarmats'ügöji. Mi jinguã o Espíritu Mizhocjimi o 'ñünbü o mü'bü e David o dyopjü ja rva cja nu c'ü ro mbös'ü c'o nte ro zürüji e Jesús. E Judas o jizhi ja mi cãrãgöji e Jesús, nguec'ua va zidyíji e Jesús cja c'o pje mi pjëzhi. Nguec'ua o zädã c'ü o jña Mizhocjimi ja c'o nzi va mama e David. ¹⁷ Mi dyocjöji e Judas. E Jesús xo vi 'ñeme e Judas c'ü ro tsja c'e bëpji c'ü rá cjaji, eñe e Pedro.

¹⁸ E Judas o ngö't'üji para o tsja na s'o, o zidyí c'o nte c'o o ma zürü e Jesús. Nuc'ua cjanu o ma chjüns'ütsjë; o ndögü a jö mü o mböt'ü texe c'o o xëpjo. Co c'e merio c'ü vi ngö't'üji e Judas, o ndömüji 'na juajma. ¹⁹ C'o mi menzumü a Jerusalén, 'ma mü o mbãrãji c'o vi tsja e Judas, o jñusp'üji c'ua c'e juajma mi chjü Acéldama cja o jña anguezeji. C'e tjü Acéldama ne ra mama Cijjuajma c'ü.

²⁰ O sido o ña e Pedro o mama:

—Je t'opjü a cjava cja Salmos:

Dya cja cjó ri bübü cja o ngümü; dya cja cjó ri nzheñe nu, eñe.

Xo mama cja Salmos:

C'e bēpji c'ü o ch'unü ra tsja, ra tsja c'ü 'naja, eñe o jña Mizhocjimi.

²¹ 'Nguec'ua c'ü ro pēpji e Judas, rá juajnüji c'ü ra pēpji. Bübü va o bëzo c'o mi dyocjöji co e Jesús. ²² Mi dyocjöji co e Jesús ndeze c'o pa 'ma mi jichi e Juan c'o nte, hasta 'ma o zidyiji a jens'e e Jesús. 'Naja yo, xo ni jyodü ra tsja apóstole co nutscöji, rá xipjiji yo nte c'ü o te e Jesús, eñe e Pedro.

²³ Nguec'ua c'o mi cārã nu, o mamaji c'ü mi bübü yeje c'o dya mi apóstole c'o mi dyoji e Jesús ndeze 'ma mi jichi e Juan c'o nte, hasta 'ma o zidyiji a jens'e e Jesús. Nuc'o, mi chjü e José Barsabás 'ñe e Matías. E José Barsabás xo mi xiji Justo. ²⁴ Nuc'ua o dyötüji Mizhocjimi o mamaji:

—Mizhocjimi ín Jmuts'ügöjme, in pätcägöjme ín mü'büjme nutscöjme rí ntegöjme. Rí ò'tc'öjme c'ü rí jítscöjme yo yeje cjuarma, ja ngue c'ü ya i juajnügue. ²⁵ Nguec'ua ra tsja apóstole ra tsja c'e bēpji c'ü ro tsja e Judas. Na ngue e Judas o xögü co nuzgöjme, o tsja c'o na s'o. Nguec'ua va ma sufere, eñeji va dyötüji Mizhocjimi.

²⁶ Nuc'ua cjanu o echaji suerte; o toca e Matías. Nguec'ua o zötjo c'o doce apóstole.

La venida del Espíritu Santo

2 O zädä c'ua c'o pa 'ma mi pjongüji c'e mbaxua c'ü mi chjü Pentecostés. C'o apóstole 'ñe c'o 'ñaja c'o mi ench'e o mü'bü e Jesucristo, 'natjo c'ua mi cārãji.

² 'Nango dyärãji c'ü vi 'ñeje a jens'e c'ü me mi yürü nza cja 'ma vü na zēzhi o ndajma. Me go yürü c'ua na jens'e a mbo cja c'e ngümü nu ja ma jüji. ³ 'Nango jñandaji c'ua o c'ijñi c'o mi 'ñetse nza cja o sivi. Nuc'o, o mböt'ü o 'ñe toca nzi 'naji. ⁴ Nuc'ua o Espiritu Mizhocjimi o cjogü a mbo o mü'bü texeji, me go 'ñünbü o mü'büji. Nguec'ua o mbürü o ñaji c'ua nan'ño idioma, ja c'o nzi va unü o Espiritu Mizhocjimi o ñaji.

⁵ Mi cārã a Jerusalén c'o mi ätä Mizhocjimi c'o mi ngue o dyoji c'o menzumü cja c'e país a Israel, pero vi jmus'üji cja c'o 'ñaja país. ⁶ Anguezeji 'ma mü o dyärãji, o möji c'ua nu ja mi cārã c'o apóstole 'ñe c'o 'ñaja cjuarma. Dya mi pãrã pje ro nguijñiji, na ngue mi ärãji mi ñaji o jña c'o mi ña anguezeji. ⁷ Me co züji c'ua, me co mamaji:

—Nujyo na ña'a, ¿cjo dya menzumüji a Galilea? ⁸ Maco ña ín jñagöji yo, eñeji.

⁹ Nu c'o vi ã dyärã c'o mi ña c'o cjuarma, mi cārã c'o vi jmus'ü cja c'e país c'ü mi chjü a Partia. Xo mi cārã c'o vi jmus'ü a Media 'ñe a Elam. Xo mi cārã c'o vi jmus'ü a Mesopotamia. Xo mi cārã c'o vi jmus'ü a Judea. Xo mi cārã c'o vi jmus'ü a Capadocia 'ñe a Ponto 'ñe a Asia.

¹⁰ C'o o ã dyärã c'o mi ña c'o cjuarma, xo mi cārã c'o vi jmus'ü a Frigia 'ñe a Panfilia. Xo mi cārã c'o vi jmus'ü a Egipto 'ñe a Cirene 'ñe cja c'o 'ñaja país a Cirene a manu. Xo mi cārã c'o vi 'ñeje a Roma. C'o vi 'ñeje a Roma, bübü c'o mi ngue o dyoji c'o menzumü cja c'e país a Israel; bübü c'o dya mi ngue o dyoji c'o menzumü a Israel, pero mi ma't'üji Mizhocjimi ja c'o nzi ma ma't'ü Mizhocjimi c'o menzumü a Israel. ¹¹ C'o o ã dyärã c'o

mi ña c'o cjuarma, xo mi cārã c'o vi jmus'ü a Creta 'ñe a Arabia. Texe c'o o ã dyärã, pötü va mamaji:

—Rí ärägöji ña yo bëzo yo ín jñagöji nzi 'nazgöji. Mamaji c'o me na nojo c'o o tsja Mizhocjimi, mi eñeji.

¹² Anguezeji mi süji, dya mi pãrã pje ro nguijñiji. Mi pötü ma mamaji:

—¿Pje ne ra mama c'ü ñaji a cjanu yo ín jñagöji?, eñeji.

¹³ Bübü c'o me mi tjenbe ma tsjapü burla c'o cjuarma, mi mamaji:

—Nujyo, ya tñ yo.

Lo que Pedro dijo a la gente

¹⁴ Nuc'ua o böbü c'o doce apóstole. Cjanu o ña c'ua na jens'e e Pedro o zopjü c'o nte c'o vi 'ñe dyärã, o xipjiji:

—Nu'tsc'eji in cārãji a Jerusalén, dyärãji c'ü rá xi'tsc'öji zö in menzumüji va a Judea o jiyö. Rí unnc'eji na jo ngüenda. ¹⁵ Bübüts'üji c'o pēzhi rí tñgöjme, pero dya ga cjanu. Maco xöxtjo, cja zünü a las nueve. ¹⁶ C'ü rgá ñagöjme nan'ño idioma, ya zädä c'ü o mama e Joel c'ü mi profeta. O mama a cjava:

¹⁷ O mama Mizhocjimi: C'o cjë c'o ya rguí ma ra nguins'i e jens'e 'ñe ne xoñijömmü, rá täjä ín Espiritu ra ma bübü cja o mü'bü yo nte yo cārã texe cja ne xoñijömmü. Me ra 'ñünbü o mü'büji.

Nguec'ua c'o së ra mamaji ín jñagö; 'ñe c'o süngü.

C'o së 'ñe c'o tata ra nguinch'iji o t'ñji ra mbãrãji c'o ra zädä.

¹⁸ C'o pa c'o, rá unü ín Espiritu c'o bëzo 'ñe c'o ndixü c'o pēpquigö.

Ra 'ñünbü o mü'büji ra zopjüji yo nte ra xipjiji ín jñagö.

¹⁹ Rá jizhigö a jens'e o señañ c'o me rrã nojo, c'o me rguí zü yo nte. Xo 'ñe cja ne xoñijömmü.

Ra jñandaji o cji, 'ñe o sivi, 'ñe o bipji c'ü ri nza cja o trangömmü.

²⁰ Ra bëxömmü e jyarü. E zana ri jñetse nza cja o cji.

Nujyo, rá jizhgö yo. Nuc'ua ra ëjë c'in Jmugueji ra 'ñe manda.

Me rrã sjü c'e pa c'ü.

²¹ Nu c'o ra dyötü Mizhocjimi co texe o mü'bü, ra perdonaoji 'ma c'o na s'o, mama a cjanu o jña Mizhocjimi ja c'o nzi va dyopjü e Joel c'ü mi profeta.

²² O sido o ña e Pedro o mama:

—Nu'tsc'eji ín menzumüts'ügöji a Israel, dyärãji na jo c'ü rá xi'tsc'öji. Rá xi'tsc'öji ja ga cja e Jesús c'ü mi menzumü a Nazaret. Mizhocjimi o unü poder e Jesús; nguec'ua va tsja c'o me na nojo a ndetsc'eji c'o nunca mi jandagueji. Nuc'o, ngue c'o rvi pãrãgueji c'ü vi 'ñeje e Jesús cja Mizhocjimi. ²³ Pero i dyötüji c'o dya ín menzumügöji o ndät'ãji cja ngronsi c'ü, maco dya tjëji o ley Mizhocjimi. Nguec'ua in pēs'i in s'ocügueji chjëntjui c'ü ri pöt'ügueji. Mizhocjimi ya mi pãrã c'o ri tsjapüji e Jesús. Na ngue ndeze mi jinguã o mama c'ü ro ëjë e Jesús ro ã ndü. Nguec'ua o jyëzi i tsjaji a cjanu c'o na s'o. ²⁴ Zö o mböt'üji e Jesús, pero Mizhocjimi o tsjapü o te, o bübütjo na yeje. Dya sö ro nguejme cja c'e cueva

nu ja vi ngöt'üji. Na ngue me na zëzhi e Jesús que na ngue e muerte. ²⁵ Mi jinguã o mama e David c'ü ja rvá te e Jesús. O mama:

Rí pãrãgö Mizhocjimi bübü co nuzgö, dya jëzguigö. Nuc'ü, bübü cja ín jodyëgö pjöxcügö; dya ni jyodü pje rá sügö.

²⁶ Nguec'ua me mäjä ín mü'bü, y me rí unü 'na pöjô Mizhocjimi.

Zö rá tügö, pero rí pãrãgö c'ü rá tetjo.

²⁷ 'Ma rá tügö, rí pãrãgö c'ü dya rí jyëzi ín aljmagö ra ma nu ja cãrã c'o 'ñaja aljma.

Dya xo rí jyëzi ra dya'a ín cuerpogö. Na ngue in Ch'izügö.

²⁸ I jítscö ja rgá sö rá bübüjtjo co nu'tsc'e para siempre.

Me rá mäcjö cja in jmigue, eñe e David.

²⁹ O sido o ña e Pedro o mama:

—Nu'tsc'eji ín menzumüts'ügöji, ixtá xi'tsc'öji ja ga cja, c'ü dya ngue e David c'ü ro zädä texe yo jña. E David c'ü ín mboxatitagöji o ndü, cjanu o dyögüji c'ua c'ü. Zö ya mezhe, pero rí texeji rí pãrãgöji ja dyögüji.

³⁰ E David mi profeta mi mama c'o jña c'o o xipji Mizhocjimi ro mama. Mizhocjimi o mamatsjë na cjuana o xipji e David ja rva cja e Cristo c'ü o mama Mizhocjimi ra 'ñevgueji libre. O xipji c'ü ri mboxbëche e Cristo cja e David; 'ñe c'ü ro manda ja c'o nzi ma manda e David. ³¹ Ante c'ü ro ëjë e Cristo, o mama e David c'ü ro tetjo e Cristo. O mama c'ü dya ro ma o aljma nu ja cãrã c'o 'ñaja aljma; dya xo ro dya'a o cuerpo.

³² Nutscöjme ró jandajme; nguec'ua rí xi'tsc'öjme Mizhocjimi o tsjapü o te e Jesús 'ma ya vi ndü. ³³ Cjanu o zidyí a jens'e o unü c'ü o mimi cja o jodyë Mizhocjimi nu ja mandavi dya. Nuc'ua Mizhocjimi o tsja ja c'o nzi va mama, o unü poder e Jesús o ndjäjä o Espíritu Mizhocjimi o ëjë cja ne xoñijöümü. Ngueje o Espíritu Mizhocjimi c'ü cja'a yo ín jandagueji 'ñe yo ín äräji. ³⁴ O mama e David:

Mizhocjimi o zopjü c'ín Jmugö o xipji:

"Mimi cja ín jodyëgö.

³⁵ Rí da'c'ü rí mandague hasta 'ma cja rí chöpu yo nuc'ü na ü", eñe e David.

Ín pãrãgueji, dya zidyiji e David a jens'e cja o jodyë Mizhocjimi.

³⁶ 'Nu'tsc'eji ín menzumüts'ügöji a Israel, ixtí jñunt'ü ín mün'c'eji ngueje e Jesús c'ü o 'ñeme Mizhocjimi. Ngueje e Jesús c'ü ra 'ñevgueji libre rá cjapüji ín Jmugöji. Maco í dyörüji o ndät'äji cja ngronsi, eñe e Pedro.

³⁷ C'o nte c'o mi cãrã nu, 'ma mü o dyäräji c'o jña, o zi'ch'i o mü'büji, o unüji ngüenda c'ü vi tsjaji c'o na s'o. Cjanu o xipjiji e Pedro 'ñe c'o 'ñaja apóstole:

—Nu'tsc'eji ín menzumüts'ügöjme, ró cjagöjme c'o na s'o. ¿Pje rá cjagöjme dya?

³⁸ O ndünrü c'ua e Pedro o xipjiji:

—C'ü rí tsjaji; jyëziji c'o na s'o, ra nzhogü in mü'büji cja Mizhocjimi. Y rí jigueji. A cjanu rí jizhigueji c'ü rí dyätäji dya e Jesucristo. Nu 'ma rí tsjaji a cjanu, ra perdonaots'üji 'ma Mizhocjimi. Xo ra dya'c'üji o Espíritu ra

bübü cja in mü'büji. ³⁹ O mama Mizhocjimi c'ü ín Jmugöji, c'ü ra dya'c'üji o Espíritu 'ma ra nzhogü in mü'büji. Ra dya'c'üji, 'ñe c'o in ch'igüejí. Xo ra unü o Espíritu c'o nte c'o cãrã na jë. Ra unü o Espíritu texe c'o ra tsjapü o nte, eñe e Pedro.

⁴⁰ Xe na puncjü o jña c'o o mama e Pedro va zopjü c'o nte. Mi zopjüji co texe o mü'bü mi xipjiji:

—Nu'tsc'eji ín cãrãji yo cjë dya, na s'o ín cjaji. Jyëziji c'o na s'o, ra nzhogü in mü'büji. Nguec'ua ra jogü in mü'büji.

⁴¹ Nu c'o o dyätpä o jña e Pedro, o jiji. O zö como 'na jñi mil o nte c'o o 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo, o ndeñeji co c'o ya mi creo. ⁴² Sido mi äräji c'o jña c'o mi mama c'o apóstole. Me mi mäji ma ngäräji. 'Natjo c'ua mi siji c'ü mi mbeñeji ja va ndü e Jesús. Sido mi ötüji Mizhocjimi.

La vida de los primeros cristianos

⁴³ O Espíritu Mizhocjimi o unü poder c'o apóstole mi cjaji c'o me na nojo. Nguec'ua c'o nte o unüji ngüenda c'ü na cjuana c'o mi mama c'o apóstole. Y me mi süji.

⁴⁴ Nu c'o o 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo mi pötü ma s'iyaji. C'o pje mi pës'i, dya mi ne ro jñütsjëji, mi pjös'üji c'o pje mi jyodü. ⁴⁵ 'Ma cjó pje mi jyodü, mi pa 'na cjuarma mi pa pö 'na juajma o 'na ngümü, o pje c'o mi pa pö. Cja rrü unü c'ua c'o dya pje mi pës'i. ⁴⁶ Pama mi jmurüji cja c'e templo. Cja o ngümüji mi pötü ma mbitaji mi siji o xëdyi ma mbeñeji ja va ndü e Jesucristo. Y me mi mäji, dya pje mi mbeñeji. ⁴⁷ Mi unüji na puncjü 'na pöjô Mizhocjimi. C'o nte, mi nuji na jo c'o mi creo e Jesucristo. Pama Mizhocjimi o jopcü o mü'bü na puncjü o nte. Nguec'ua pama mi jmurüji mas c'o ya vi creo.

Un cojo es sanado

3 'Na nu pa e Pedro o mëvi e Juan cja c'e templo, o ma dyötüvi Mizhocjimi nu. Ya vi zünü jñi'i c'ü nzhä; mi ngue 'naja hora c'o mi pa ötüji Mizhocjimi. ² 'Ma ya mi mëvi, ma tñji 'na bëzo c'ü dya mi sö ro nzhodü.

Nuc'ü, je ma cjanu ndeze 'ma o jmus'ü. Nguec'ua pama mi pa emeji c'e bëzo cja 'na o ngoxtji c'e templo, ngue c'ua ro dyötü o merio c'o mi cjogü nu. C'e ngoxtji nu ja mi emeji, ni chjü Na Zö. ³ C'e bëzo o jñanda e Pedro 'ñe e Juan c'ü ya mi ngue ro cjogüvi cja c'e templo. Cjanu o dyötü o merio anguezevi. ⁴ Nuc'ua e Pedro o jñanda na jo c'e bëzo; xo 'ñe e Juan. O mama c'ua e Pedro o xipji:

—Jñandgagöbe, eñe.

⁵ Nuc'ua c'e bëzo o jñanda na jo anguezevi, mi te'be pje ro ch'unü. ⁶ O mama c'ua e Pedro o xipji:

—Dya rí jüngö pje rá da'c'ü; dya rí jüngö plata ni oro. Pero rí xi'tsc'ö ra mböxc'ü e Jesús c'ü mi menzumü a Nazaret. Nuc'ü, ngue c'ü o ndjä Mizhocjimi ra 'ñevgueji libre. Nguec'ua rí böbügue rí nzhodü, embeji c'e bëzo c'ü dya mi sö ro nzhodü.

⁷ Nuc'ua e Pedro cjanu o pënchp'i c'ua o jodyë c'e bëzo, cjanu o bö'bü. Ixco jogü c'ua o ngua 'ñe o bola, o

zëzhi. ⁸ Nuc'ua ixco böbü c'ua o nzhodü. Cjanu o cjogü c'ua cja c'e templo co e Pedro 'ñe e Juan, mi nzhodü y mi dacü. Mi mama c'ü me na jo Mizhocjimi, mi unü 'na pöjō. ⁹ C'o nte c'o ma cã'ã cja c'e templo, o jñandaji mi nzhodü c'e bëzo 'ñe mi unü 'na pöjō Mizhocjimi. ¹⁰ Mi pãrãji ngueje c'e bëzo c'ü mi junrü cja o ngoxtji c'e templo c'ü ni chjü Na Zö, mi örü o merio. Me go züji c'ua, dya mi parã pje ro nguijñiji. Na ngueje ya vi jogü c'e bëzo, ya mi nzhodü.

Discurso de Pedro en el Portal de Salomón

¹¹ Cja c'e templo, bübü 'na porta c'ü ni chjü o Portal e Salomón. Je mi bübü nu e Pedro 'ñe e Juan. C'e bëzo c'ü vi jogü o ngua, sido mi dyoji co anguezevi. C'o nte o möji c'ua na niji nu ja mi bübü c'e bëzo 'ñe e Pedro 'ñe e Juan. Me mi sñji, na ngue vi jogü c'e bëzo. ¹² E Pedro 'ma mü o jñanda ya vi mundo c'o nte, cjanu o xipjiji c'ua:

—Nu'tsc'eji ín menzumüts'öji a Israel, ¿jenga me in sñji me in jandgagöbe? In pëzhgueji c'ü me na jozgöbe 'ñe me na zëzhi ín jñagöbe, nguec'ua rvã jocübe ne bëzo. Pero iyö. ¹³ C'ü o jocü, ngue o T'i Mizhocjimi c'ü mi ma't'ü e Abraham 'ñe e Isaac 'ñe e Jacob c'o mi ngue ín mboxatitagöji. Nudya Mizhocjimi ya unü poder e Jesús c'ü o T'i ngue c'ua ra manda. Nu'tsc'eji i sidiyi e Jesús cja jmi e Pilato ngue c'ua ro jñünpüji ngüenda. Mi ne e Pilato ro 'ñeme libre e Jesús, pero dya i ñegueji. ¹⁴ Maco e Jesús dya tsja c'o na s'o, pero dya i ñeji ro 'ñemeji libre c'ü. Maco ngue c'e bëzo c'ü mi pö't'üte c'ü i dyötüji e Pilato o 'ñeme libre. ¹⁵ I dyötüji e Pilato o mbö't'üji e Jesús, maco ngueje c'ü o ngambgagöji va c'ü o dyacüji c'ü rgã bübü'tjoji. O mbö't'üji e Jesús, pero Mizhocjimi o tsjapü o te'e o bübü'tjo na yeje. Nutscöjme ró jandajme; nguec'ua rí xi'tsc'öjme o te.

¹⁶ Ngue o poder e Jesús c'ü o tsjapü o zëzhi o ngua ne bëzo, na ngue o 'ñench'e o mü'bü e Jesús, o creo c'ü ro jogü. Nujnu, in pãrãgueji c'ü dya mi sö ro nzhodü. Pero in jandaji ya jogü dya. O 'ñench'e o mü'bü e Jesús; nguec'ua o jogü ja c'o nzi gui jñandaji, eñe e Pedro.

¹⁷ O sido o ña e Pedro o mama:

—Nu'tsc'eji ín menzumüts'ügöji, rí pãrãgö c'ü dya mi pãrãgueji cjo ngueje c'ü vi 'ñeme Mizhocjimi ra manda. Xo 'ñe c'o mböcjimi 'ñe c'o 'ñaja c'o pje pjëzhi, dya xo mi pãrãji. ¹⁸ O zädã ja c'o nzi va mama Mizhocjimi. Mi jinguã Mizhocjimi o 'ñünbü o mü'bü texe c'o o profeta o mamaji c'ü ro sufre nu c'ü vi 'ñeme Mizhocjimi. ¹⁹ Ixtí unnc'eji ngüenda c'ü i tsjaji c'o na s'o. Nzhogüji cja Mizhocjimi rí dyötüji ra perdonaots'üji. 'Ma rí tsjaji a cjanu, ra perdonaots'üji 'ma. Nuc'ua Mizhocjimi ra dya c'üji me rí mäcjeji, dya pje rí mbeñeji. ²⁰ Xo ra ndãjä e Jesús ra ëjë na yeje. Na ngue ngueje c'ü o 'ñeme Mizhocjimi ra manda. ²¹ Pero sido ra bübü e Jesús a jens'e hasta 'ma cja ra zädã c'o o mama Mizhocjimi. Mizhocjimi o 'ñünbü o mü'bü c'o o profeta o mamaji ra zädã 'ma ra jogü texe, ja c'o nzi ma cja 'ma cja vi dyät'ã Mizhocjimi e jens'e 'ñe ne xoñijömmü. ²² O mama e Moisés: "Mizhocjimi c'ín Jmugöji o 'ñempquegö rí magagö o jña. Je xo rga cjatjonu, ra 'ñeme c'ü 'na c'o ín

menzumügöji xo ra mama o jña. Texe c'o ra xi'ts'iji c'ü, rí dyätãji c'ü. ²³ 'Ma cjó c'o dya ra dyätpã o jña, ra pjongüji cja c'o o nte, ra mbö't'üji." Nuyo, ngue yo o mama e Moisés, eñe e Pedro va xipji c'o nte.

²⁴ O sido o ña e Pedro o mama:

—E Samuel mi ngue c'e profeta c'ü ot'ü o mama yo ya zädã yo cjë dya. Xo mama a cjanu c'o 'ñaja profeta. ²⁵ Mizhocjimi o xipji a cjava e Abraham: "Na ngue c'ü ra tsja c'ü in mboxbëchegue, rá intsjimigö yo nte yo cãrã texe cja ne xoñijömmü", eñe Mizhocjimi va xipji e Abraham. C'o ín mboxatitagöji mi te'beji ro zädã c'ü vi mama Mizhocjimi. Nutscöji o mboxbëchezüji anguezeji, nguezgöji ne ra intsjimizüji dya Mizhocjimi ja c'o nzi va xipji e Abraham, 'ñe ja c'o nzi va mama c'o profeta. ²⁶ Mizhocjimi o 'ñeme e Jesús. Nutscöji rí menzumüji a Israel, nguetscöji ot'ü o ë zocüji, ngue c'ua rá jëziji c'o na s'o, ra nzhogü ín mü'büji cja Mizhocjimi. A cjanu ra intsjimizüji. Nguec'ua rí xi'tsc'öji ni jyodü rí dyätpãji dya o jña e Jesucristo, ra nzhogü in mü'büji cja Mizhocjimi, eñe e Pedro.

Pedro y Juan delante de las autoridades

4 'Ma mi ña e Pedro 'ñe e Juan ma zopjüvi c'o nte, o ëjë c'ua c'o mböcjimi, 'ñe c'e comandante cja c'e templo, 'ñe c'o saduceo. ² Me mi sjëyaji na ngue e Pedro 'ñe e Juan mi jíchivi c'o nte, mi xipjiji c'ü vi te e Jesús nguec'ua ra zädã 'ma ra te'e texe yo ya ndü.

³ Cjanu o zidyiji c'ua e Pedro 'ñe e Juan o ma pant'aji a pjörü. Je ro dyovi nu hasta c'ü na ye nu pa, na ngue ya vi nzhã. ⁴ Na puncjü c'o o dyärã 'ma mi ña e Pedro, o 'ñench'e o mü'büji e Jesucristo. Nguec'ua o zö como 'na ts'ich'a mil o bëzo c'o ya mi creo.

⁵ Nuc'ua c'ü na ye nu pa, o zojnüji c'ua c'o pje mi pjëzhi cja c'o menzumü a Israel, 'ñe c'o tita, 'ñe c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi, o jmurüji a Jerusalén. ⁶ Xo mi bübü nu e Anás c'ü mi mero ndamböcjimi, 'ñe e Caifás, 'ñe e Juan 'ñe e Alejandro, 'ñe c'o 'ñaja o dyoji e Anás 'ñe e Caifás. ⁷ O mandaji c'ua o ma siji e Pedro 'ñe e Juan. 'Ma mü o säjui, cjanu o xipjiji ro böbüvi a nde. Cjanu o dyönüji c'ua:

—¿Cjó dya c'üvi poder i jocüvi ne bëzo? ¿Cjó o tjü i ñänbãguevi?

⁸ Nuc'ua o Espíritu Mizhocjimi me go 'ñünbü o mü'bü e Pedro o ndünrü:

—Nu'tsc'eji in mandaji cja yo nte, 'ñetsc'eji in titaji. ⁹ Ró cjagöbe c'o na jo, ró pjös'übe ne bëzo nu dya mi sö ro nzhodü. Maco nu'tsc'eji in cjacübe t'önü ja rvã jocügöbe nu. ¹⁰ Ixtí unnc'eji ngüenda in texeji, 'ñe texe yo ín menzumüji a Israel, ngueje e Jesús c'ü mi menzumü a Nazaret nu c'ü o jocü ne bëzo, nguec'ua böbü dya cja in jmigueji. E Jesús ngue e Cristo c'ü o mama Mizhocjimi ra 'ñevgueji libre. Nu'tsc'eji i dyörüji o ndät'ãji cja ngronsi. Pero 'ma ya vi ndü, o tsjapü Mizhocjimi o te'e o bübü'tjo na yeje. ¹¹ In pãrãji c'ü mama o jña Mizhocjimi: "Nu c'e piedra c'ü dya go ne c'o mi jãbã o ngumü, ngue c'ü ot'ü ya jñumüji cja squina dya c'ü", eñe c'e jña. Ya zädã c'e jña. Nu'tsc'eji, dya i ñeji e Jesucristo. Pero Mizhocjimi ya 'ñeme ra manda.

¹² Ojtjo xe 'naja c'ü ra jocüzü ín mü'büji c'o na s'o; nguextjo e Jesucristo. Dya cjó xe ra ndjä Mizhocjimi ra ë salvazüji; nguextjo e Jesús, eñe e Pedro.

¹³ C'o mi jün ngüenda o nguiññiji c'ua:

—¿Ja ni 'ñeje c'ü ni ñavi a cjanu? Dya s'üvi, dya xo tsejevi, mi eñeji.

O mamaji a cjanu, na ngue mi pãrãji c'ü dya xötpüvi cja yo ley, y dya pje xo mi pjëzhivi. Cjanu o mbeñeji c'ua:

—Mi dyoji e Jesús; ngue c'ü o jíchi yo, eñeji.

¹⁴ Dya mi sô pje ro xipjiji e Pedro 'ñe e Juan. Na ngue o jñandaji mi böbü nu c'e bëzo c'ü ya vi jogü.

¹⁵ Nguec'ua o xipjiji e Pedro 'ñe e Juan ro mbedyevi a tji. 'Ma mü o mbedyevi a tji, nuc'ua cjanu o ñaji ja rvá tsjapüji. ¹⁶ O mamaji:

—¿Ja rga cjanüji? Texe yo cãrã va a Jerusalén ya pãrãji c'ü o tsjavi c'ü me na nojo, o jocüvi ne bëzo. Dya sô rá cãdägöji. ¹⁷ Para dya cja xe ra mbãrã yo ín menzumügöji a Israel, ni jyodü rá xipjiji yo ye bëzo pje c'o rá cjanüji 'ma sido ra nãmbãvi o tñü e Jesús rgá zopjüvi yo nte.

¹⁸ Nuc'ua cjanu o ma't'üji e Pedro 'ñe e Juan. Anguezevi o cjogüvi c'ua na yeje nu ja mi jünji ngüenda. Nuc'ua c'o mi jün ngüenda, cjanu o xipjiji e Pedro 'ñe e Juan:

—Dya cja rí xipjivi yo nte ja ga cja e Jesús. 'Ma xe rí ñãmbãvi o tñü, jo rí ñuvi 'ma, embeji e Pedro 'ñe e Juan.

¹⁹ O ndünrú c'ua e Pedro 'ñe e Juan o xipjiji:

—Tsjijñiji. ¿Cjo na jo a jmi Mizhocjimi ot'ü rá ä'tc'ägöbe que na ngue Mizhocjimi? ²⁰ C'o ró jandabe 'ñe c'o ró äräbe, ni jyodü rá xipjibe yo nte c'o.

²¹ Nuc'ua c'o mi jün ngüenda o menasaoji na yeje e Pedro 'ñe e Juan, cjanu o 'ñemeji libre. Dya mi sô pje ro tsjapüji, na ngue mi s'üji c'o nte. Na ngue c'o nte me mi ma't'üji Mizhocjimi mi mamaji c'ü me na nojo, na ngue vi jogü c'e bëzo. ²² C'e bëzo ya mi pë's'i mas de cuarenta cjë.

Los creyentes piden confianza y valor

²³ E Pedro 'ñe e Juan, 'ma mü o 'ñemeji libre, cjanu o mëvi c'ua nu ja ma cã c'o o dyoji; o ma xipjiji texe c'o vi mama c'o ndamböcjimi 'ñe c'o tita c'o pje mi pjëzhi.

²⁴ 'Ma mü o dyärãji, me go ma't'üji c'ua Mizhocjimi texeji o mamaji:

—Mizhocjimi ín Jmuts'ügöjme, me na zë'ts'igue sô rí tsjague texe. Ngue'tsc'e i dyät'ä e jens'e 'ñe ne xoñijömü, 'ñe yo mar, 'ñe texe yo bübü 'ñe yo cja'a. ²⁵ I chãjä in Espiritu o ë 'ñünbü o mü'bü e David c'ü mi ngue ín mboxatitagöjme c'ü mi pë'pc'igue. Nguec'ua o mama a cjava:

C'o 'ñaja nte me üdü ga tsjaji o mbecuë.

Yo nte yo ín menzumügöji me cjiññiji c'ü pje ra tsjaji, pero dya sô.

²⁶ Yo rey cja ne xoñijömü 'ñe c'o 'ñaja c'o pje pjëzhi o jmurüji, mi nuji na ü Mizhocjimi 'ñe c'ü vi 'ñeme Mizhocjimi ro manda, eñe in jñague c'ü o mama e David.

²⁷ O sido o dyötüji Mizhocjimi o mamaji:

—Na cjuana o zädä ne jña nu o mama e David; o zädä cja ne ndajñiñi. Yo ín menzumügöjme va a Israel 'ñe c'o 'ñaja nte mi 'natjo o pjeñeji va mamaji c'ü ro mbö't'üji e Jesús c'ü ngue in Ch'igue. Maco dya pje vi tsja. E rey Herodes 'ñe e gobernador Poncio Pilato o jyëzivi o mbö't'üji e Jesús. ²⁸ Nu c'ü o tsjaji, ngue c'ü ya vi mangue ro zädä. I tsjapü o zädä. ²⁹ Mizhocjimi ín Jmuts'ügöjme. C'o o jñünpü ngüenda yo ín cjuar-magöjme, o mamaji c'ü pje ra tsjacüjme 'ma sido rá zopjüjme yo nte. Nguec'ua rí ö'tc'öjme rí dyacöjme c'ü dya rá s'üjme, sido rá mamajme in jñague. Na ngue in mbëpjizüjme. ³⁰ Xo rí ö'tc'öjme rí pjöxcüjme. Nguec'ua 'ma rá nãmbãjme o tñü e Jesús c'in Ch'igue c'ü me in mãpãgue, nu'tsc'e rí jocü c'o sô'dyë y rí tsja c'o 'ñaja c'o me na nojo. Nguec'ua yo nte ra unüji ngüenda c'ü na cjuana c'ü rí xipjijme, eñeji va dyötüji Mizhocjimi.

³¹ 'Ma mü o nguarü o dyötüji Mizhocjimi, o mbi c'ua na zëzhi nu ja ma cãji. O Espiritu Mizhocjimi me go 'ñünbü o mü'büji texeji. Nguec'ua 'ma mü o xipjiji o jña Mizhocjimi c'o nte, sido mi zopjüji, dya mi s'üji.

Todas las cosas eran de todos

³² C'o mi creo e Jesús, mi 'natjo o mü'büji 'ñe o pjeñeji; mi pötü ma s'iyaji. C'o pje mi pë's'i, dya cjó mama: "Ngue ín tsjacö nu", ro 'ñeñeji. Na ngue c'o mi pë's'iji mi cjanüji nde mi ngue o cjai. ³³ C'o apóstole sido mi zopjüji c'o nte mi xipjiji c'ü vi te e Jesús. O ch'unüji ja va zopjüji; nguec'ua c'o jña o zi'ch'i o mü'bü c'o nte. Mizhocjimi o mbös'ü texeji. ³⁴ C'o mi creo e Jesús, dya cjó cja mi bëzhi. Na ngue 'ma cjó c'o pje mi jyodü, mi pa 'na cjuarma mi pa pö 'na juajma o 'na ngümü. ³⁵ Cja rrü jün c'o merio ra ë unü c'o apóstole. Nuc'ua c'o apóstole ra unüji c'ua c'o pje mi jyodü. ³⁶ Mi bübü 'na cjuarma c'ü mi chjü e José c'ü mi mboxbëche cja e Leví. Nuc'ü, je mi menzumü a Chipre. C'o apóstole xo jñusp'üji Bernabé c'e cjuarma. C'e tñü Bernabé ne ra mama: Nu c'ü cjacüji rá mãji. ³⁷ C'e cjuarma o mbö 'na juajma, cjanu o jün c'o merio o unü c'o apóstole.

El pecado de Ananías y Safira

5 C'ü 'naja cjuarma mi chjü e Ananías. Mi chjü e Safira c'ü nu su. O mbövi 'na juajma. ² Cjanu o ma c'ua e Ananías o ma unü c'o merio c'o apóstole. Dya unü texe, ndetjo c'o o unü. Pero o tsjapü c'ü vi unü texe. C'ü nu su, mi pãrã c'ü ro tsja a cjanu e Ananías c'ü dya ro unü texe. ³ 'Ma mü o unüji c'o merio c'o apóstole, o mama e Pedro o xipji e Ananías:

—Nu'tsc'e Ananías, ¿jenga i dyätãgue e Satanás c'ü dya jo 'ma o 'ñünnc'ü in mü'bügü? C'o merio c'o o ngö'tc'üji c'e juajma c'ü i pöguevi, i jñügü 'na parte pero i tsjapü i jñügü texe. Chjëntjui c'ü ri xique 'na bëchjine o Espiritu Mizhocjimi. ⁴ 'Ma dya be mi pöguevi c'e juajma, mi ngue in tsjacjevi; mi sô ri tsjapüvi ja c'o nzi mi ñeguevi. Nuc'ua 'ma vi pöguevi, mi sô ri gastovi c'o merio ja c'o nzi mi ñeguevi. Na ngue mi ngue in tsjacjevi. Nguec'ua, ¿jenga i tsjijñivi in mü'büvi yo na s'o

yo i tsjaguevi? Mi cjaque nguextjogöjme mi xitscöjme c'o dya cjuana. Pero ngue o Espiritu Mizhocjimi c'ü i xipjigüe c'o, eñe e Pedro.

⁵ Nuc'ua e Ananías 'ma mü o dyärä yo jña yo, cjanu o nügü o ndü. Texe c'o o dyärä c'o jña c'o vi xipjiji e Ananías, me go züji c'ua. ⁶ O ëjë c'ua ja nzi o së o ë mböch'üji o manta c'e aña. Cjanu o ndunüji c'ua o ma dyögüji.

⁷ O mezhe c'ua jñi hora, o cjogü c'ua c'ü o su e Ananías; dya mi pärä cjo vi ndü c'ü nu xïra. ⁸ O mama c'ua e Pedro o xipji c'e ndixü:

—Yo merio yo o jün e Ananías, ¿cjo nguextjo yo o ngö'tc'üji c'e juajma c'ü i pöguevi?

O ndünrü c'ua c'e ndixü:

—Jã, nguextjo yo.

⁹ O ndünrü c'ua e Pedro o xipji:

—¿Jenga i ñaguevi c'ü nin xïra i tsjijñigüevi a cjanu yo na s'o? ¿Cjo i pëzhgüevi c'ü dya ro castigaots'üvi o Espiritu Mizhocjimi? Rí ärägö ya va säjä nu c'o o ndunü c'ü nin xïra o ma dyögüji. Xo ra ndunnc'üji in cuer-pogue, embeji c'e ndixü.

¹⁰ Ixco nügü c'ua c'e ndixü cja o ngua e Pedro, o ndü. 'Ma mü o cjogü c'o së, o jñandaji ya vi ndü. O ndunüji c'ua c'e ndixü o ma dyögüji 'na lado nu ja vi dyögüji c'ü nu xïra. ¹¹ Me go zü c'ua texe c'o mi creo e Jesucristo; 'ñe texe c'o o mbärä ja va ndü e Ananías 'ñe e Safira.

Muchos milagros y señales

¹² Mizhocjimi o unü o poder c'o apóstole o tsjaji na puncjü c'o na nojo c'o nunca mi janda c'o nte. C'o cjuarma mi jmurüji cja c'e porta c'ü ni chjü o Portal e Salomón. ¹³ C'o dya mi creo, mi süji ro ndeñeji c'o cjuarma. Pero c'o 'ñaja me mi mamaji c'ü me ma jonte c'o cjuarma. ¹⁴ Na puncjü o nte c'o xo 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo c'ín Jmugöji; o bëzo 'ñe o ndixü.

¹⁵ Nguéc'ua mi pjongüji c'o mi sö'dyë, mi cö's'üji o ngama 'ñe o pjinguã, mi pa cöbüji cja 'ñiji. Nguéc'ua 'ma ro cjogü e Pedro, xa'ma ro ndöt'ü c'ü o xörü cja c'o mi sö'dyë ro jogüji. ¹⁶ Na puncjü o nte c'o vi 'ñeje cja c'o jñiñi c'o mi bëxtjo a Jerusalén, o siji c'o mi sö'dyë 'ñe c'o vi zürü o s'ondajma c'ü dya jo. Nde go jogüji.

Los apóstoles son perseguidos

¹⁷ C'ü mi mero ndamböcjimi 'ñe c'o saduceo c'o mi dyoji, me mi sjëyaji. Na ngue na puncjü o nte c'o mi teñe c'o apóstole. ¹⁸ Nguéc'ua o zürüji c'o apóstole, cjanu o pant'aji a pjörü nu ja ma cãjä texe c'o mi cja na s'o. ¹⁹ Nuc'ua c'e xö mü, o ëjë c'ua 'na o anxë Mizhocjimi o ë xocü c'o ngoxtji cja c'e pjörü, o 'ñeme libre c'o apóstole. Cjanu o xipjiji:

²⁰ —Möji cja ne templo, böbüji nu ja ra jñantc'aji yo nte. Nuc'ua rí xipjiji yo jña yo mama ja rgá sö ra salvaji ra bübüji co Mizhocjimi, embeji c'o.

²¹ O tsjaji ja c'o nzi va xipjiji. C'ü na jyas'ü o möji cja c'e templo o ma jíchiji c'o nte.

C'ü mi mero ndamböcjimi 'ñe c'o mi dyoji o ëji nu ja mi jünji ngüenda. Cjanu o zojnüji c'ua c'o pje mi pjëzhi

cja c'o menzumü a Israel o jmurüji ngue c'ua ro jñün-püji ngüenda c'o apóstole. Cjanu o mandaji c'o mbëpji ro möji cja c'e pjörü ro ma siji c'o apóstole. ²² 'Ma mü o zät'ä c'o mbëpji cja c'e pjörü, dya cja chöt'üji c'o apóstole. Cjanu o nzhogüji o ë xipjiji:

²³ —Ró ma tötc'öjme cjo't'ütjo na jo c'o ngoxtji. Y c'o guardia cja c'e pjörü, böbüji pjörüji. Pero 'ma ró xocüjme c'o ngoxtji ró cjogüjme a mbo, dya cja ró tö't'üjme c'o bëzo c'o ro ma sigöjme, eñeji.

²⁴ C'ü mi mero ndamböcjimi 'ñe c'o 'ñaja ndamböcjimi 'ñe c'ü mi comandante cja c'e templo, 'ma mü o dyäräji yo jña, dya mi pärä pje ro nguijñiji. O mamaji: —Pärä, ¿pje me ra tsja c'o bëzo c'o ró pant'aji a pjörü?

²⁵ Nuc'ua o säjä c'ua 'naja c'ü o ë xipjiji:

—C'o bëzo c'o i pant'aji a pjörü, böbüji cja ne templo jíchiji yo nte, embeji.

²⁶ Nuc'ua c'e comandante 'ñe c'o mbëpji o möji cja c'e templo o ma siji c'o apóstole, pero dya pje tsjapüji. Na ngue mi süji c'o nte, 'na ro pjat'üji o ndojo. ²⁷ 'Ma mü o siji c'o apóstole, o xipjiji ro böbüji a nde nu ja ro jñün-püji ngüenda. Nuc'ua c'ü mi mero ndamböcjimi cjanu o tsjapü t'önü c'o apóstole. ²⁸ O xipjiji:

—¿Jenga sido in jíchiji yo nte? Maco ró xi'tsc'öjme c'ü dya cja ri ñänbäji o tjü e Jesús. Nudya, texe va a Jerusalén päräji c'o in mamaji. In neji c'ü ra nguiñi yo nte c'ü ngue in s'ocüjme o mböt'üji e Jesús.

²⁹ O ndünrü c'ua e Pedro 'ñe c'o 'ñaja apóstole o mamaji:

—Xenda ni jyodü rá ätc'öjme Mizhocjimi que na ngue'tsc'ëji rá ätc'öjme. Na ngue in ntetjogueji nza czazgöjme. ³⁰ I dyörüji c'ü ro ndät'äji e Jesús cja ngronsi, nza cja 'ma ro tsja c'o na s'o. Nguéc'ua in pë's'i in s'ocügüejji chjëntjui c'ü ri pöt'ügüejji c'ü. Pero Mizhocjimi c'ü mi ma't'ü c'o in mboxatitagöji, o tsjapü o te. ³¹ O zidyí a jens'e e Jesús nu ja mimi dya cja o jodyë. O unü c'ü ra tsja in Jmugöji 'ñe c'ü ra salvazüji nutsöji rí menzumügöji a Israel. Nguéc'ua 'ma cjo c'o ra nzhogü o mü'bü, ra perdonao 'ma Mizhocjimi. ³² Rí xi'tsc'öjme yo, na ngue ró jandajme y ró äräjme. Xo 'ñe o Espiritu Mizhocjimi jizhi c'ü na cjuana c'ü rí mamajme. Mizhocjimi unü o Espiritu texe c'o ätpä o jña, eñeji.

³³ C'o mi jün ngüenda, 'ma mü o dyäräji c'o jña c'o mi mama e Pedro, me co üdüji c'ua na puncjü, mi ne ro mböt'üji c'o apóstole. ³⁴ Cja c'o mi jün ngüenda, mi bübü 'na fariseo c'ü mi chjü e Gamaliel. Mi xöpü o ley Mizhocjimi; me mi nantji cja c'o nte. E Gamaliel o böbü, o manda ro pjongüji a tji c'o apóstole. ³⁵ Cjanu o ñat-sjëji c'o 'ñaja c'o mi jün ngüenda o xipjiji:

—Nu'tsc'ëji rí menzumügöji a Israel. Tsjijñiji na jo c'ü rí tsjapüji yo bëzo. ³⁶ Mbeñegueji c'o pa 'ma mi bübü c'e bëzo c'ü mi chjü e Teudas. Nuc'ü, mi cja pü mi manda. Na puncjü o bëzo c'o mi teñe angueze, mi sö 'na nziyo cientoji. Pero o mböt'üji c'e bëzo, y o mböt'ü texe c'o mi dyoji. O bëzhi c'ü mi ne ro tsja. ³⁷ Nuc'ua c'o pa 'ma mü o tsjaji o censo, na puncjü o nte c'o mi teñe e Judas c'ü mi menzumü a Galilea. Pero o ndü, y c'o mi dyoji xo mböt'ü c'o. ³⁸ Nguéc'ua rí xi'tsc'öji, jyëziji yo

bëzo, dya rí pö't'üji. Na ngue 'ma nguetsjë anguezeji cjiññiji c'o jña c'o mamaji, 'ñe 'ma ngue o podertsjëji c'ü ni tsjaji yo me na nojo, dya ra mezhe ra chjorü 'ma.
³⁹ Pero 'ma ngueje Mizhocjimi c'ü unü o poder yo bëzo, dya ra sö rí ts'a's'üji. 'Ma rí ts'a's'üji, chjëntjui c'ü in c'a's'üji Mizhocjimi, eñe e Gamaliel.

⁴⁰ C'o 'ñaja cjanu o mamaji:

—Na jo ja c'o nzi vi mangue. Dya rá pö't'üjme, eñeji.

Cjanu o xipjiji c'o apóstole ro cjogüji na yeje. O mbäräji c'ua, cjanu o xipjiji c'ü dya cja ro xipjiji o jña e Jesús c'o nte. Cjanu o 'ñemeji libre. ⁴¹ C'o apóstole cjanu o mbedyeji, me mi mäji. O mamaji:

—Zö o bëchqui ín tseji va mbärüzüji, pero rí mäcjöji. Na ngue Mizhocjimi o dyacüji rí sufregöji por e Jesús, eñeji. ⁴² Sido mi pöji cja c'e templo mi jíchiji c'o nte, mi mamaji e Jesús ngue c'ü o 'ñeme Mizhocjimi ra manda. Xo mi xöpüji cja o ngumü c'o nte.

Se nombran a siete diáconos

6 Pama mi creo na puncjü o nte e Jesucristo. Nuc'ua 'ma ya ma puncjü c'o mi creo, c'o cjuarma c'o mi ña griego o reclamaoji o mamaji:

—Yo ndixü yo ín dyocöjme yo ya ndü o xíra, dya nda ch'unüji pje ra ziji. Xenda ch'unü yo ndixü yo ña hebreo, embeji c'o apóstole.

² Nuc'ua c'o apóstole o ñaji cjanu o zojnüji texe c'o mi ätpä o jña Mizhocjimi. 'Ma mü o jmurüji, cjanu o xipjiji c'ua:

—Nutsöjme rí xipijime o jña Mizhocjimi yo nte. Dya ra jogü rá jëzijme ne bëpji para rá nu'ujme cjo pë's'i pje ra zi texe yo cjuarma. ³ Nguec'ua rí xi'tsc'öjme cjuarma, rí juajnügueji siete cjuarma, rá unüji c'e bëpji ra unüji c'ü ra zi c'o cjuarma c'o pje ni jyodü. Rí juajnüji c'o me nântji cjaji na jo, 'ñe ätäji o Espiritu Mizhocjimi, 'ñe pë's'iji na jo o pjeñeji. ⁴ Nutsöjme rí apóstolejme sido rá ötcöjme Mizhocjimi, y sido rá xipijime o jña Mizhocjimi yo nte, eñeji.

⁵ Texe c'o mi cärã nu, o nguejmeji conforme c'o jña c'o vi mama c'o apóstole. Cjanu o juajnüji c'ua e Esteban c'ü mi creo co texe o mü'bü, y mi ätä o Espiritu Mizhocjimi. Xo juajnüji e Felipe 'ñe e Prócoro 'ñe e Nicanor 'ñe e Timón 'ñe e Parmenas 'ñe e Nicolás. E Nicolás mi menzumü a Antioquía, pero ante c'ü ro creo e Jesucristo, mi creo Mizhocjimi ja c'o nzi ga creo yo menzumü a Israel. ⁶ 'Ma mü o nguarü o juajnüji c'o siete cjuarma, o xipjiji ro böbüji cja o jmi c'o apóstole. Nuc'ua c'o apóstole cjanu o 'ñe's'e o dyëji va dyötpüji Mizhocjimi.

⁷ Nuc'ua mas mi mamaji o jña Mizhocjimi. Nguec'ua me na puncjü o nte a Jerusalén c'o o 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo. Na puncjü o mböcjimi c'o xo dyätpä o jña Mizhocjimi xo 'ñench'e o mü'büji e Jesucristo.

Toman preso a Esteban

⁸ Mizhocjimi o mbös'ü e Esteban 'ñe o unü poder. Nguec'ua o tsja c'o me na nojo c'o nunca mi janda c'o nte. ⁹ Mi bübü 'na nintsjimi c'ü mi chjü o Nintsjimi c'o

nte c'o ya 'ñemeji libre. C'o mi pa nu, mi bübü ja nzi anguezeji c'o o zöji o jña e Esteban. Mi menzumüji a ma a Cirene 'ñe a ma a Alejandria 'ñe a ma a Cilicia 'ñe a ma cja c'e país a Asia. ¹⁰ O Espiritu Mizhocjimi o mbös'ü e Esteban o unü o pjeñe ja rvá ñaji c'o. Nguec'ua anguezeji, dya cja sö pje ro mamaji.

¹¹ Nuc'ua cjanu o dyü't'üji c'ua ja nzi o bëzo. Nguec'ua ja c'o nde mi mamaji:

—Ró äräjme e Esteban o zadü e Moisés 'ñe Mizhocjimi, eñeji.

¹² Nguec'ua c'o tita c'o mi manda, 'ñe c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi, 'ñe c'o 'ñaja nte, me co üdüji c'ua na puncjü. Nuc'ua c'o nte c'o vi zöji o jña e Esteban, ixco cjuan'diji go möji nu ja mi bübü e Esteban o ma pëñch'iji. Cjanu o zidyiji nu ja ro jñünpüji ngüenda.

¹³ Cjanu o 'ñemeji c'ua o testigo c'o ro mama o bëchjine. O mamaji a cjava:

—Ne bëzo nu, sido sadü ne templo nu me na sjü. Xo sadü o ley Mizhocjimi c'ü o dyopjü e Moisés. ¹⁴ Ró äräjme o mama c'ü ra ëjë e Jesús c'ü mi menzumü a Nazaret ra ë yä't'ä ne templo. Ra xitsiji nan'ño rga cjaji c'o dya nza cja c'o o mama e Moisés, eñe c'o mi mama o bëchjine.

¹⁵ O jmi e Esteban me mi juëns'i nza cja o jmi 'na o anxé Mizhocjimi. Nguec'ua texe c'o mi jün ngüenda, me go jñandbaji o jmi c'ü mi juëns'i.

Defensa de Esteban

7 Nuc'ua c'ü mi mero ndamböcjimi o dyönü e Esteban o mama:

—¿Cjo na cjuana c'ü mama yo?

² O ndünrü c'ua e Esteban o xipji c'o mi jün ngüenda 'ñe c'o 'ñaja nte:

—Nu'tsc'eji ín menzumüts'öji, dyäräji c'ü rá xi'tsc'öji. Mizhocjimi a jens'e o zopjü e Abraham c'ín mbox-atitagöji 'ma mi bübü a Mesopotamia. Dya be mi pa a Harán. ³ O xipji: “Pedyegue cja in jñiñi rí sogü yo in dyocjeji, rí mague nu ja rá jí'tsc'ö”, embeji e Abraham. ⁴ O mbedye c'ua e Abraham a Caldea c'ü tsja a Mesopotamia, o ma mimi a Harán. 'Ma mü o ndü c'ü nu tata e Abraham, Mizhocjimi o xipji e Abraham o ëjë nu va ja rí cäräji. ⁵ Dya ch'unü e Abraham ne ri 'na juajma c'ü ro tsjapü o cjaja. Pero o mama Mizhocjimi c'ü ro zädä 'ma ro unü e Abraham texe ne país ro tsjapü o cjaja. Xo mama c'ü ro tsjapü o cjaja c'o o mboxbëche c'o ro tsäjä. Zö dya mi 'ñeje e Abraham o t'i, pero Mizhocjimi o mama a cjanu. ⁶ Xo mama Mizhocjimi: “C'o in mboxbëchegue ra ma mimiji cja c'ü 'na país. Ra mezhe cuatro ciento cjë, nuc'ua c'o menzumü nu, ra tsjapüji me ra sufre c'o in mboxbëche, ra tsjapüji ra mbëpiji anguezeji. ⁷ Pero rá castigao c'e nación c'ü ra mbëpiji. Nuc'ua ra mbedye libre c'o in mboxbëchegue, ra ëji a 'ñeva ra ë matcügöji”, eñe Mizhocjimi va xipji e Abraham.

⁸ O sido o ña e Esteban o mama:

—Mizhocjimi o xipji e Abraham ro circuncidaoji c'ü o t'i 'ñe c'o o bëche. Ngue c'ü rví mbeñeji c'ü vi mama Mizhocjimi ro unü anguezeji. 'Ma mü o jmusp'ü 'na t'i e

Abraham, o jñusp'ü o tjü e Isaac. Nuc'ua cjanu o circuncidao 'ma o zö chjün. Je xo va cjanu e Isaac o circuncidao c'ü o t'i c'ü mi ngue e Jacob. Y e Jacob o circuncidao c'o doce o t'i c'o mi ngue ín mboxatitagöji.

⁹ C'o once ín mboxatitagöji me mi sjëyaji na ngue c'ü o tataji xenda mi s'iya e José que na ngue anguezeji. Nguec'ua o mböji e José, o mböpüji c'o mi pa a Egipto o zidyiji nu e José. Pero Mizhocjimi mi bübü co e José, o 'ñeme libre nu ja mi sufre. ¹⁰ O unü na puncjü o pjeñe; nguec'ua e Faraón c'ü mi rey a Egipto me go ne'e e José, o 'ñeme o tsja gobernador texe a Egipto. Xo unü o manda texe cja c'o o mbëpji e Faraón c'o mi cãrã cja o palacio.

¹¹ O ëjë c'ua 'na tjjimi texe a Egipto, 'ñe texe a 'ñeva nu ja mi xiji Canaán c'o pa c'o. Me mi sufre c'o nte. C'o ín mboxatitagöji mi ojtjo pje ro ziji. ¹² Nuc'ua e Jacob o dyärã mi pöji o ndëxü a Egipto. Nguec'ua o ndäjã c'o o t'i c'o mi ngue ín mboxatitagöji o möji a Egipto.

¹³ Nuc'ua 'ma mü o möji na yeje a Egipto, e José o xipjitsjë anguezeji: "Nutschö nguetscö e José in cjuarmazüji", eñe. Nuc'ua e José cjanu o jichi anguezeji a jmi e Faraón. Nguec'ua va mbãrã e Faraón anguezeji mi ngue o cjuarma e José. ¹⁴ Nuc'ua e José o mbenpe 'na jña e Jacob c'ü mi ngue o tata, o xipji ro möji a Egipto texe c'o o t'i 'ñe c'o o bëche. Mi söji como 'na setenta y cincoji. ¹⁵ O möji c'ua. Nujnu, je nguejnu o ma ndü e Jacob. Nuc'ua o tÿji o cuerpo a 'ñe a Siquem, o ë ngöt'ÿji cja c'e cueva c'ü vi ndömü e Abraham. Vi ngöt't'ü ja nzi merio de plata c'o o t'i e Hamor c'o mi menzumü a Siquem c'o mi ngue o cjaja c'e cueva. Je xo ngue a Egipto o ndü c'o o t'i e Jacob c'o mi ngue ín mboxatitagöji. Xo tÿji c'o o cuerpoji a 'ñe a Siquem, xo ngöt'ÿji cja c'e cueva.

¹⁷ "Ma ya mi ngue ro zädã c'o vi xipji Mizhocjimi e Abraham, me co ngãrã na puncjü c'o ín mboxatitagöji c'o mi cãrã a Egipto. Me ma puncjüji. ¹⁸ Nuc'ua o mimi c'ua rey 'na bëzo a Egipto c'ü dya mi pãrã c'o vi tsja e José. ¹⁹ C'e rey o tsjapüji na s'o c'o ín mboxatitagöji, mi xipjiji ra ma mbëziji c'o o ts'it'iji 'ma cja mi mus'ütjoji. A cjanu, dya nda rvã puncjüji 'ma. ²⁰ C'o pa c'o, o jmus'ü e Moisés c'ü me ma zö a jmi Mizhocjimi. O mezhe jñi zana, c'ü o tata 'ñe c'ü o nana o mbörüvi e Moisés.

²¹ Nuc'ua cjanu o pjongüvi c'ua cja o ngumüvi. Nuc'ua c'ü o xunt'i c'e rey a Egipto o chöt'ü, o mbörü nza cja 'ma ri ngue o t'i. ²² O jíchiji e Moisés texe c'o mi pãrã c'o mi menzumü a Egipto. Nguec'ua mi pjëchi ra ña'a na jo, y mi pjëchi ja rvã tsja na jo 'na bëpji.

²³ "Ma ya mi ëdyi cuarenta cje e Moisés, o nguijñi o mü'bü na jo ro ma nu'u pje mi cja c'o ín menzumüji a Israel c'o mi esclavo a Egipto. Na ngue mi ngue o dyoji.

²⁴ O jñanda c'ua 'na c'o mi menzumü a Egipto mi pãrã 'na c'o mi menzumü a Israel. Nuc'ua e Moisés cjanu o ma ñana c'ü mi menzumü a Israel, o mböt'ü c'ü mi menzumü a Egipto na ngue mi pãrã c'e Israelita. ²⁵ O nguijñi e Moisés: "Yo ín menzumügöjme ra unüji ngüenda c'ü o 'ñempquegö Mizhocjimi rá emeji libre", eñe. Je ga cjanu va nguijñi e Moisés c'ü ro unü ngüenda c'o ín mboxatitagöji. Pero dya unüji ngüenda. ²⁶ C'ü

na ye nu pa, e Moisés o jñanda mi chü yeje c'o ín mboxatitaji. E Moisés mi jo'tp'üvi o xipjivi: "Nu'tsc'evi, zjenga in pötqui chüguevi? Maco in dyocjevi", eñe e Moisés. ²⁷ Nuc'ua c'ü mi jonbü o chü c'ü 'na o dyoji, o ndütüji e Moisés cjanu o xipji c'ua: "Nu'tsc'e, zpje pë'sc'ü rí ñu co nuzgöbe? Dya cjó 'ñempc'e rí tsja juesi rí mandazübe. ²⁸ ¿Cjo in ne rí pötcügö ja c'o nzi vi pöt'ügue c'e Egipcio a ndä'ä?", embeji e Moisés. ²⁹ Nuc'ua e Moisés 'ma mü o dyärã c'o mi mama c'e bëzo, o unü c'ua ngüenda c'ü ya mi pãrãji c'ü vi tsja. Nguec'ua o c'ueñe o ma c'ua a ma a Madián nu ja dya cjó mi pãrã. Je chjüntü nu. C'ü nu su o musp'ü yeje o t'i.

³⁰ O mezhe c'ua cuarenta cje, e Moisés mi bübü cja 'na majyadü; mi bëxtjo cja 'na t'eje c'ü ni chjü a Sinaí. O jñetse c'ua 'na o anxe Mizhocjimi cja 'na zarza c'ü mi tjë. ³¹ E Moisés 'ma o jñanda, me co nguijñi, dya mi pãrã pje mi pjëzhi. 'Ma mü o chëzhi ro nu'u, o dyärã c'ua o ña Mizhocjimi. ³² O xipji e Moisés: "Nutschö o Mizhocjimizügö e Abraham 'ñe e Isaac 'ñe e Jacob c'o mi ngue ín mboxatitague", eñe Mizhocjimi. Me go mbi c'ua e Moisés, dya cja rezga xe ro nu'u. ³³ O mama c'ua Mizhocjimi: "Ts'o't'ü c'o in tin'ch'i. Na ngue me na sjü nu ja in böbü. ³⁴ C'o in menzumügue ngue ín ntegö c'o. Rí janda me cjanüji ra sufreji a Egipto. Xo rí ärä me quejaji. Nguec'ua rvã ëgö a jens'e rá emeji libre. Nudya rí xi'tsc'ö rí mague a ma a Egipto. A cjanu rá emeji libre", embeji e Moisés.

³⁵ O sido o ña e Esteban o mama:

—Mizhocjimi o ndäjã e Moisés o nzhogü a ma a Egipto. Maco c'o ín mboxatitagöji vi xipjiji: "Nu'tsc'e, zpje pë'sc'ü rí ñu co nuzgöjme? Dya cjó 'ñempc'e rí tsja juesi rí mandazüjme", embeji c'ü. Mizhocjimi o unü e Moisés mi manda cja c'o ín mboxatitagöji o 'ñemeji libre. C'e anxe c'ü vi jñetse cja c'e bidyi o mbös'ü e Moisés. ³⁶ E Moisés o tsja o señaal c'o me na nojo a Egipto, 'ñe cja c'e ndeje c'ü ni chjü Mar Rojo. Nguec'ua va pjongü libre a Egipto c'o ín mboxatitagöji. C'o cuarenta cje c'o mi cãrãji cja c'e majyadü, e Moisés mi manda anguezeji y mi cja c'o me ma nojo. ³⁷ E Moisés o xipji c'o nu menzumüji a Israel c'o mi ngue ín mboxatitaji: "Mizhocjimi ra 'ñeme 'na c'o ín menzumügöji ra mama o jña, ja c'o nzi va 'ñempquegö", eñe. ³⁸ E Moisés mi bübü cja c'e majyadü co c'o ín mboxatitaji c'o vi juajnü Mizhocjimi. Mi cãrãji cja o ngua c'e t'eje c'ü ni chjü a Sinaí. 'Na o anxe Mizhocjimi o zopjü e Moisés o xipji c'o o mandamiento Mizhocjimi c'o ro dyätã c'o nte. Nuc'ua e Moisés o xipji c'o ín mboxatitagöji. 'Ma ro dyätãji c'o ley, ro bübütjoji co Mizhocjimi para siempre.

³⁹ Pero c'o ín mboxatitaji, dya go ne go dyätãji e Moisés. Dya neji ro manda e Moisés anguezeji. Me mi mbeñeji a Egipto nu ja vi mbedyeji. ⁴⁰ Nguec'ua 'ma mü o mezhe e Moisés a xes'e cja c'e t'eje, c'o ín mboxatitagöji o xipjiji e Aarón: "Rí dyätcãjme 'na ts'ita c'ü ri nza cja 'na ts'inzhünü c'ü rá ma'tc'öjme, c'ü ra zinzijme na jo cja 'ñiji. Na ngue e Moisés c'ü o pjongüzüjme a Egipto, dya rí pãrãgöjme pje tsja", eñeji. ⁴¹ Nguec'ua cjanu o dyätãji c'ü mi nza cja 'na ts'inzhünü. Cjanu o

mbö't'üji o animale c'o o mbäsp'äji a jmi. Me go mäpäji c'e ts'inzhünü, maco vi dyät'ätjoji co o dyëtsjëji.

⁴² Nguec'ua Mizhocjimi o jyëzi anguezeji. Nguec'ua anguezeji o mbürü o ma't'üji e jyarü 'ñe e zana 'ñe yo seje. Nguec'ua va dyopjü a cjava c'o profeta:

Nu'tsc'eji in menzumüji a Israel, 'ma mi cäräji c'o cuarenta cjë cja majjadü, 'ma mi pöt'ügueji o animale cja rri pä's'äji, ¿cjo nguetscö mi matcügöji? Iyö.

⁴³ C'ü mi ma't'ügueji, ngue e Moloc 'ñe e Renfán.

I dyät'äji c'e ts'ingumü nu ja mi tägä e ts'ita Moloc.

Xo i dyät'äji e ts'ita Renfán c'ü mi nza cja 'na seje.

Nuc'o, mi tunügueji ja c'o mi pöcjeji.

Nguec'ua rá pjongüts'üji rí pjöt'ügueji a Babilonia a manu, eñe c'o profeta.

⁴⁴ O sido o ña e Esteban o mama:

—Mizhocjimi o xipji e Moisés ro dyät'ä 'na ngumü de xipjadü nu ja ro bübü Mizhocjimi a nde cja c'o in mboxatitaji cja c'e majjadü. O mama: "Rí dyät'ä c'ü ri nza cja c'ü ya ro jí'ts'i i jñanda", embe. ⁴⁵ 'Ma mü o ndü e Moisés, e Josué o tsja xo'ñi mi manda cja c'o o t'i c'o in mboxatitaji c'o vi mbedye a Egipto. 'Ma mü o säji cja ne país, ya mi cärä c'o 'ñaja nte. Pero Mizhocjimi o pjongü c'o. Nguec'ua c'o in mboxatitagöji o tsjapüji o cjaji ne país. 'Ma mü o säji, ma tñji c'e ngumü de xipjadü. Mi bübü c'e ngumü de xipjadü hasta c'o pa 'ma mi rey e David. ⁴⁶ Mizhocjimi me mi ne e David.

Nguec'ua e David o dyötü sjëtsi Mizhocjimi ro dyä'tp'ä 'na ngumü. Na ngue e Jacob c'ü nu mboxpale xo mi ma't'ü Mizhocjimi. ⁴⁷ Ngue o t'i e David c'ü mi chjü e Salomón c'ü o dyä'tp'ä 'na templo Mizhocjimi. ⁴⁸ Pero Mizhocjimi dya ni jyodü o templo nu ja ra mimi. Na ngue yo templo rí ä'tc'öji co in dyëji. Dyäräji c'ü o mama 'na o profeta Mizhocjimi:

⁴⁹ E jens'e ngue nu ja rí bübü rí manda.

Ne xoñijömmü ngue nu ja rí e'me in cua.

Nguec'ua dya sö rá mimigö cja 'na templo c'ü rí dyät'äji. ¿Ja rgá sö rá mimigö nu?

⁵⁰ Maco ró ä'tägö texe yo bübü 'ñe texe yo cja'a, eñe Mizhocjimi.

⁵¹ O sido o ña e Esteban o xipji c'o mi jün ngüenda:

—Nu'tsc'eji, dya in ne rí dyäräji. Ya meze in mü'büji, ya tsot'ü in tsöji. Zö 'ñünnc'ü in mü'büji o Espiritu Mizhocjimi, pero in cjaji ja c'o nzi gui ñetsjëji. In chjëntcjeji nza cja c'o in mboxatitagöji. ⁵² Anguezeji o mbö't'üji texe c'o profeta. Mi mama c'o profeta c'ü ro ëjë 'naja c'ü me na jo a jmi Mizhocjimi. Pero c'o in mboxatitaji o mbö't'üji c'o. Nu c'ü o ëjë, i sidyiji cja c'o pje pjëzhi o mbö't'üji; chjëntjui c'ü ri pöt'ügueji. ⁵³ C'o o anxe Mizhocjimi o ë unüji e Moisés c'ü o ley Mizhocjimi. In tjëgueji c'e ley, pero dya in ätäji, eñe e Esteban.

Muerte de Esteban

⁵⁴ C'o mi jün ngüenda, 'ma mü o dyärä yo jña yo vi mama e Esteban, me go üdüji me mi nguünxt'ü a zibiji. ⁵⁵ Pero e Esteban dya go zü; o Espiritu Mizhocjimi sido mi 'ñünbü o mü'bü. O nä's'ä a jens'e o jñanda nu ja bübü Mizhocjimi me mi juëns'i. Xo jñanda e Jesús mi böbü cja o jodyë Mizhocjimi. ⁵⁶ Cjanu o mama:

—Dyäräji. Rí jandagö ya xogü a jens'e. Rí janda nu vi 'ñeje cja Mizhocjimi, böbü cja o jodyë Mizhocjimi, eñe.

⁵⁷ Anguezeji o ngo't'ü o ngöji co o dyëji, o mapjüji c'ua na jens'e va ma pënc'h'iji e Esteban. ⁵⁸ Cjanu o pjongüji cja c'e ndajñiñi, cjanu o pjat'üji c'ua o ndojo. Ngue c'o testigo c'o vi xosp'ü o bëchjine e Esteban c'o ot'ü o pjat'ü o ndojo. Ante c'ü ro pjat'üji c'ü, o ts'o's'üji c'o mabitu c'o mi jeji, cjanu o unüji 'na së c'ü mi chjü e Saulo ro mbörü c'o. ⁵⁹ 'Ma mi pjat'üji o ndojo e Esteban, o dyötü c'ua Mizhocjimi o mama:

—Jesús in Jmuts'ügö, sinngui dya in aljma, eñe.

⁶⁰ Cjanu o ndüñijömmü o mapjü na jens'e o mama:

—Nu'tsc'e in Jmuts'ügö, na s'o yo na cjacöji. Pero rí ö'tc'ügö rí perdonaogueji yo.

Nuc'ua 'ma mü o nguarü o mama a cjanu, cjanu o ndü c'ua.

Saulo persigue a la iglesia

8 E Saulo me mi mäjä na ngue vi mbö't'üji e Esteban.

C'e pa c'ü, o mbürü o tsjapüji o sufre c'o mi creo e Jesucristo c'o mi cärä a Jerusalén. Nguec'ua o mbö't'üji o möji cja na puncjü o jñiñi a Judea 'ñe a Samaria. Nguextjo c'o apóstole c'o dya c'ueñe; o nguejmetjoji a Jerusalén. ² 'Ma mü o ndü e Esteban, mi bübü c'o mi sñ Mizhocjimi o ma dyögüji me mi huëpji. ³ E Saulo me mi nu'u na ü c'o mi creo e Jesús. O cjogü cja c'o ngumü nu ja mi cärä c'o cjuarma, o pjongüji cjanu o ma pant'aji a pjörü, zö mi bëzo zö mi ndixü.

Predicación del evangelio en Samaria

⁴ C'o cjuarma c'o vi mbedye a Jerusalén, mi mamaji o jña e Jesucristo texe nu ja c'o mi sät'äji, mi xipjiji c'o 'ñaja nte. ⁵ E Felipe o ma a Samaria o ma xipjiji:

—C'ü o mama Mizhocjimi ra ë 'ñevguegöji libre, ya ëjë. Ngueje e Jesús, eñe.

⁶ Na puncjü o nte c'o o dyärä c'o jña c'o o mama e Felipe. Xo jñandaji c'o me na nojo c'o o tsja. Nguec'ua na puncjü c'o o creo o jña e Jesucristo. ⁷ Na puncjü o nte c'o vi zürü o s'ondajma e Satanás c'ü dya jo. E Felipe mi xipji c'o s'ondajma ro mbedye; mi pedye c'ua c'o s'ondajma mi mapjüji na jens'e. Mi cärä na puncjü a Samaria c'o dya mi sö ro 'ñömmü. Xo na puncjü c'o mi me'dye. O jogü c'o. ⁸ Nguec'ua me mi mäji cja c'e jñiñi.

⁹ A Samaria mi bübü 'na bëzo c'ü mi chjü e Simón. Ante c'ü ro ma nu e Felipe, mi sëro e Simón mi cja c'o me na nojo c'o nunca mi janda c'o nte. Mi cjapü me ma nojo. ¹⁰ Texe c'o mi cärä nu, me mi ätpäji o jña, ndeze c'o dya pje mi pjëzhi hasta c'o mi pjëzhi na nojo. Mi mamaji:

—Nujnu ngue nu vi 'ñeje cja Mizhocjimi nu mero na zëzhi, mi eñeji.

¹¹ C'o nte me mi ätpäji o jña e Simón. Na ngue ya vi mezhe mi cja c'o me na nojo c'o nunca mi jandaji.

¹² Pero 'ma mü o zät'ä a Samaria e Felipe, o xipjiji c'o nte:

—Rí xi'tsc'öji 'na jña c'ü rguí mäcjeji. E Jesucristo ngue c'ü o 'ñeme Mizhocjimi ra manda. Ngue c'ü rí dyätäji, embeji.

Nguec'ua na puncjü o bëzo 'ñe o ndixü c'o o dyätpä o jña, cjanu o jiji. ¹³ Xo 'ñe e Simón o creo. Nuc'ua 'ma ya vi ji'i, mi teñe e Felipe. O jñanda mi cja e Felipe o señañ c'o me na nojo. Nguec'ua dya mi pãrã e Simón pje ro nguifñi, na ngue nunca mi janda a cjanu.

¹⁴ C'o apóstole c'o mi cãrã a Jerusalén, o dyärãji c'ü ya mi ätpãji o jña Mizhocjimi a Samaria. Nguec'ua o ndãji e Pedro 'ñe e Juan o mëvi a Samaria. ¹⁵ O mëvi ngue c'ua ro dyötpüvi Mizhocjimi c'o mi creo, ngue c'ua ro ch'unüji o Espiritu Mizhocjimi. ¹⁶ Na ngue dya be mi jizhi o Espiritu Mizhocjimi cjo mi ngue o nte Mizhocjimi c'o mi menzumü a Samaria. Ya vi jiji, pero nguextjo o tjü e Jesús c'ín Jmugöji c'ü o nãnbãji 'ma o jichiji.

¹⁷ Nuc'ua e Pedro 'ñe e Juan o 'ñe's'e o dyëvi c'o mi creo. O ë c'ua o Espiritu Mizhocjimi o ë bübü cja o mü'büji.

¹⁸ E Simón o jñanda e Pedro 'ñe e Juan o 'ñe's'e o dyëvi c'o cjuarma. O jñanda ja ma cja 'ma o ëjë o Espiritu Mizhocjimi. Nguec'ua o xipji e Pedro 'ñe e Juan:

—Dyacövi ne poder rá cjö'tc'üvi o merio. Nguec'ua 'ma cjo c'o rá ë's'ë in dyëgö, ra ëjë o Espiritu Mizhocjimi ra ë bübü o mü'büji, eñe.

²⁰ O ndünrö c'ua e Pedro o xipji:

—Ra ma a linfiernu in meriogue. Xo 'ñetsc'e, 'ma dya ra nzhogü in mü'bü. Na ngue in pëzhgue ri chömu c'ü unü Mizhocjimi. ²¹ Dya rí pë's'igue parte cja o jña e Jesucristo, na ngue dya jo in mü'bü a jmi Mizhocjimi.

²² Jyëzi nu na s'o nu in cjiñi, rí dyötü Mizhocjimi. Xa'ma ra perdonaots'ü. ²³ Rí unnc'ö ngüenda c'ü me na s'o in mü'bügüe. Xe in bübüjtjo cja o dyë e Satanás c'ü dya jo c'ü dya ne ra jyëts'c'i, eñe e Pedro va xipji e Simón.

²⁴ O ndünrö c'ua e Simón o mama:

—Dyötcügö Mizhocjimi ngue c'ua dya rá sufregö yo i xitsi, embeji e Pedro.

²⁵ E Pedro 'ñe e Juan o xipjivi o jña Mizhocjimi c'o nte, o mamavi c'o vi jñandavi 'ñe c'o vi dyärãvi. Nuc'ua cjanu o mbedyevi nu, ro mëvi a Jerusalén. 'Ma mü o cjogüvi na puncjü o jñiñi c'o tsja a Samaria, o xipjivi o jña e Jesucristo c'o nte.

Felipe y el hombre de Etiopía

²⁶ O ëjë 'na o anxe Mizhocjimi nu ja mi bübü e Felipe, o ë xipji:

—Ixtí mague a ma a sur, rí chëpi c'e 'ñiji c'ü pedye a Jerusalén c'ü ni ma a Gaza, embe.

C'e 'ñiji cjogü cja 'na majyadü. ²⁷ Ixco ma c'ua e Felipe. Cja c'e 'ñiji mi pa 'na bëzo c'ü mi menzumü a Etiopía. Mi tagã cja 'na carro c'ü mi cjüt'ü o pjadü. Mi pjëzhi na nojo, mi pjötpü texe c'o mi pë's'i e Candace c'ü mi reina a Etiopía. C'e bëzo ya vi 'ñeje a Jerusalén nu ja vi ma ma't'ü Mizhocjimi. 'Ma mü o jñanda e Felipe c'e bëzo, ya ma nzhogü ro ma cja o país a Etiopía. Mi xörü o jña Mizhocjimi c'ü vi dyopjü e Isaías c'ü mi profeta.

²⁹ Nuc'ua o Espiritu Mizhocjimi o xipji e Felipe:

—Chëzhi cja ne carro.

³⁰ 'Ma mü o chëzhi e Felipe, o dyärã mi xörü c'e bëzo c'o vi dyopjü e Isaías. O mama c'ua e Felipe o dyönü:

—¿Cjo in pãrãgue pje ne ra mama yo in xörügüe?

³¹ O ndünrö c'ua c'e bëzo o mama:

—¿Ja rgá sö rá pãrãgö, 'ma dya cjo ra jitsigö? Ches'e rá min'hui, embe.

³² C'ü o jña Mizhocjimi c'ü mi xörü, je mi t'opjü nu c'ü mama a cjava:

Ra zidyiji c'e nte ja c'o nzi ga zidyiji o ndënjürü, ra mbö't'üji.

Ja c'o nzi ga cja o ndënjürü 'ma äxãji, dya nzama o neji; je xo rga cjatjonu c'e nte 'ma ra tsjapüji c'o na s'o, dya pje ra mama.

³³ Ra tsjapüji burla c'e nte ra jñünpüji ngüenda ra tsjapüji ra sufre, zö dya pje vi tsja.

¿Ja rgá sö ra 'ñeje o t'i cja ne xoñijömu? Na ngue ra mbö't'üji c'ü, eñe o jña Mizhocjimi c'ü o dyopjü e Isaías.

³⁴ O mama c'ua c'e bëzo o xipji e Felipe:

—Tsjacü favor rí xitsi cjo ngue c'ü ra sufre a cjanu. ¿Cjo gueje c'e profeta c'ü o dyopjü ne jña, o ngue c'ü nan'ño?, eñe.

³⁵ Nuc'ua e Felipe o xipji c'e bëzo pje mi ne ro mama c'e jña c'ü mi xörü, o xipji ja va mbö't'üji e Jesús; o xipji gueje e Jesús c'ü ra salvazüji. ³⁶ Ya mi cjogüvi nu ja mi po'o o ndeje. O mama c'ua c'e bëzo:

—Po'o va o ndeje. ¿Cjo ra sö rá jigö?

³⁷ O ndünrö c'ua e Felipe o xipji:

—Jenga jiyö. Sö, 'ma in creo co texe in mü'bü.

O ndünrö c'ua c'e bëzo:

—Rí creogö e Jesucristo ngue o T'i Mizhocjimi, eñe c'e bëzo.

³⁸ Cjanu o manda o bö'büji c'e carro. Nuc'ua e Felipe 'ñe c'e bëzo o dagüvi cja c'e carro, cjanu o dat'üvi cja c'e ndeje. O tsja c'ua e Felipe o jichi c'e bëzo. ³⁹ Cjanu o mbes'evi cja c'e ndeje. Nuc'ua o Espiritu Mizhocjimi 'nango zidy e Felipe. Nguec'ua c'e bëzo dya cja jñanda. Pero sido mi pa cja c'e 'ñiji, me mi mäjã. ⁴⁰ Nuc'ua e Felipe mi bübü a Azoto. O mbedye a Azoto mi sät'ã nzi 'na jñiñi mi xipji c'o nte ja ga cja e Jesucristo, hasta o zät'ã a Cesarea.

Conversión de Saulo

9 E Saulo me mi nu'u na ü c'o mi ench'e o mü'bü e Jesucristo c'ín Jmugöji, sido mi mama:

—Rá pö't'ügö texe c'o, eñe.

Nguec'ua o ma c'ua cja c'ü mi mero ndamböcjimi. ² O ma xipji:

—Rí ö'tc'ügö rí dyopjügüe o carta c'o rá tjëdyi a ma a Damasco, rá jizhi cja c'o nintsjimi. Rí jñu's'ü c'ü ya i dyacügö sjëtsi nguec'ua 'ma cjo c'o rá töt'ügö a Damasco c'o sido o 'ñiji e Jesús, rá tjün't'ü co cadena rá siji a 'ñe-va a Jerusalén, zö ri bëzo zö ri ndixü, eñe e Saulo.

O tsja c'ua c'e ndamböcjimi ja c'o nzi va xipji e Saulo.

³ O ma c'ua e Saulo. 'Ma ya mi ngue ro zät'ã a Damasco, 'nango ëjë c'ua a jens'e 'na jya's'ü c'ü me mi juëns'i c'ü o pjat'ü nu ja ma ëjë e Saulo. ⁴ Cjanu o ndögü c'ua e

Saulo c'ü mi chägä, cjanu o dyärä c'ü mi mama a cjava:
—Nu'tsc'e Saulo, çjenga in cjanu ra sufre yo creozgö?
Chjëntjui c'ü ri nguetscö c'ü ri cjacö rá sufre.

⁵ O ndünrö c'ua e Saulo o mama:

—Çjójó ngue'tsc'e, nu'tsc'e nin t'ecjañömü?

O ndünrö c'ua c'ü in Jmugöji o xipji e Saulo:

—Nguetscö e Jesús. In cjanu ra sufre yo creozgö. In chjëntjui nza cja 'na nzhünü c'ü dya ne ra dyärä, c'ü me pjech'e c'e maza c'ü ni chjocüji, nguec'ua ga s'odü. Je xo ga cjatsc'e nu, 'ma dya rí dyätcägö in jña, mas ra s'odü in mü'bü.

⁶ Me go zü c'ua e Saulo me go mbi, cjanu o mama:

—Nu'tsc'e in Jmuts'ügö, çpje in ne rá cjangö?

O ndünrö c'ua e Jesús c'ín Jmugöji:

—Ixtí mague dya, rí sät'ä cja c'e ndajñiñi a Damasco; nujnu, ra xi'ts'iji c'ü rí tsja, embeji e Saulo.

⁷ C'o bëzo c'o mi pöji e Saulo, me go pizhiji, dya mi sö ro ñaji. O dyäräji c'ü mi ña pero dya jñandaji. ⁸ Nuc'ua e Saulo o nanga nu ja mi 'mana. Nuc'ua 'ma mü o xocü o ndö, dya cja mi janda. Nguec'ua o pënchp'iji o dyë, cjanu o ngüjnüji o zidyiji a ma a Damasco. ⁹ 'Ma mi bübü a Damasco, o zö jñi pa c'ü dya mi janda. Dya zi o jñönü, ne ri ndeje.

¹⁰ A Damasco mi bübü 'na bëzo c'ü mi chjü e Ananías, mi ench'e o mü'bü e Jesucristo. Mizhocjimi o zopjü a t'jji e Ananías o xipji:

—Nu'tsc'e Ananías.

O ndünrö c'ua e Ananías:

—Mizhocjimi in Jmuts'ügö, xitsigö pje in ne rá cjangö.

¹¹ O mama c'ua Mizhocjimi o xipji:

—Ixtí mague cja c'e calle c'ü ni chjü Derecho. 'Ma rí sät'ä cja o ngumü e Judas, rí tsja t'önü cjo bübü nu 'na bëzo c'ü ni chjü e Saulo c'ü o jmus'ü a Tarso. Nudya na ötcügö. ¹² Ró unügö o nguinch'i 'na t'jji o jñantc'a nu'tsc'e Ananías, i tsjögü cja c'e ngumü nu ja bübü, cja ni 'ñe's'e in dyëgue. Nguec'ua o jogü o ndö, o sö o jñanda na yeje. Je ga cjanu ró unügö o nguinch'i e Saulo.

¹³ O ndünrö c'ua e Ananías o mama:

—Mizhocjimi in Jmuts'ügö, na puncjü o cjuarma c'o o xitsi ja ga cja e Saulo. O tsjanü me go sufre c'o in ntegue c'o cãrä a Jerusalén. ¹⁴ Nudya, cja säjä va, tjë 'na carta c'ü o dyopjü c'o ndamböcjimi. C'ü mama c'e carta, e Saulo pë's'i sjëtsi ra zücüjme rí texejme nutscöjme rí ma'tc'öjme, ra pantcajme a pjörü.

¹⁵ O ndünrö c'ua Mizhocjimi o xipji e Ananías:

—Mague. Ya ró juajnügö e Saulo ra zopjü c'o in menzumügueji a Israel 'ñe c'o dya menzumü a Israel, 'ñe c'o o reyji. Nguec'ua ra mbäcäji ja ga cjangö. ¹⁶ Rá xipji e Saulo c'ü ra sufre na puncjü, na ngue ra xipji in jñagö yo nte, eñe Mizhocjimi va xipji e Ananías.

¹⁷ O ma c'ua e Ananías o zät'ä cja c'e ngumü nu ja mi bübü e Saulo. O cjögü a mbo, cjanu o 'ñe's'e c'ua o dyë e Saulo, cjanu o xipji:

—Nu'tsc'e Saulo, mi cjuarmats'ügö. E Jesús c'ín Jmugöji o jñetse, i jñanda 'ma ma ecje cja 'ñiji. O ndäcjö ró ëjë, ngue c'ua ra jogü in chö rí jñanda na

yeje, 'ñe ngue c'ua ra ëjë o Espiritu Mizhocjimi ra ë bübü in mü'bü, eñe e Ananías.

¹⁸ Ixco ndögü c'ua cja o ndö e Saulo c'o mi nza cja o ts'ixisquë. Nuc'ua ya jñanda c'ua na jo. Nuc'ua cjanu o ji'i; ngue e Ananías o jichi. ¹⁹ Cjanu o zi o xëdyi; nguec'ua o zëzhi. Nuc'ua e Saulo, o mimiji ja nzi pa a Damasco co c'o mi ench'e o mü'bü e Jesucristo.

Saulo predica en Damasco

²⁰ Nuc'ua mi pa cja c'o nintsjimi mi pa zopjü c'o nte, mi xipjiji e Jesús ngue o T'i Mizhocjimi. ²¹ C'o o dyärä mi ña e Saulo, me mi cijñi mi mamaji:

—Nujnu ngue nu mi cjanü me ra sufre c'o creo e Jesús c'o cãrä a Jerusalén. C'ü vi 'ñeje a 'ñeva ngue c'ü ro zürü yo creo, ro ndün't'üji co cadena cja rrü zidyiji cja c' o ndamböcjimi. Maco nudya, ya xipji o jña e Jesús yo nte, eñeji.

²² Pama Mizhocjimi xenda mi pjös'ü e Saulo ja ma zopjü c'o o menzumüji a Israel c'o mi cãrä a Damasco. O mbenbeji c'o vi dyopjü c'o profeta ja rva cja c'ü vi 'ñeme Mizhocjimi ro manda. A cjanu o jizhi c'ü ngueje e Jesús c'ü vi 'ñeme Mizhocjimi. Nguec'ua anguezeji, dya sö pje ro mamaji.

Saulo escapa de aquella gente de Israel que no creía en Jesucristo

²³ O mezhe c'ua, c'o mi menzumü a Israel c'o mi cãrä a Damasco o ñatsjëji o mamaji ja rvá mbö't'üji e Saulo. ²⁴ O mbärä e Saulo c'ü mi ne ro mbö't'üji. Xömü ndempa mi pjörüji cja o ngoxtji c'e jñiñi, ngue c'ua 'ma ro mbedye e Saulo, ro mbö't'üji. ²⁵ 'Na nu xömü, c'o mi ejme e Jesucristo, o mbös'üji e Saulo o mbedye libre cja c'e jñiñi. O xipjiji e Saulo o dyo'o cja 'na bos'i. Cjanu o sjö'büji cja c'e varda c'ü mi c'ot'ü cja c'e jñiñi.

Saulo en Jerusalén

²⁶ 'Ma mü o zät'ä e Saulo a Jerusalén, mi ne ro ndeñe c'o mi cãrä nu c'o mi creo e Jesucristo. Pero texeji mi süji e Saulo, dya mi creoji c'ü ya mi ätpä o jña e Jesucristo. ²⁷ 'Na cjuarma c'ü mi chjü e Bernabé o recibido e Saulo. Cjanu o zidy cja c'o apóstole o xipjiji:

—'Ma mi pa cja 'ñiji e Saulo, o jñetse c'ín Jmugöji; e Saulo o jñanda. C'ín Jmugöji o zopjü nu. Y 'ma mi bübü a Damasco, o xipji c'o nte ja ga cja e Jesús, dya zü, eñe e Bernabé.

²⁸ Nguec'ua o recibidoji c'ua e Saulo texe ja c'o mi jmurü c'o cjuarma a Jerusalén. ²⁹ Mi zopjü c'o nte mi xipjiji ja ga cja e Jesús c'ín Jmugöji, y dya mi sü. 'Ma mi zopjü c'o o menzumüji a Israel c'o mi ña griego, me mi söji o jña. Anguezeji o ñatsjëji o mamaji ja rvá mbö't'üji c'ü. ³⁰ 'Ma mü o mbärä c'o cjuarma, o möji e Saulo a ma a Cesarea. Cjanu o xipjiji:

—Ra sö rí sät'ägue na jo dya a Tarso, embeji e Saulo.

³¹ Nuc'ua c'o cjuarma c'o mi cãrä cja c'e estado de Judea, dya cja mi nuji na ü c'o, dya cja pje mi cjanüji. Xo 'ñe c'o mi cãrä cja c'e estado de Galilea 'ñe cja c'e estado de Samaria. Y xenda mi päräji ja ga cja e Jesucristo.

Mi sũji Mizhocjimi mi ätäji. O Espiritu Mizhocjimi mi pjös'ü anguezeji. Nguец'ua xe na puncjü c'o o creó.

Eneas es sanado

³² E Pedro mi pa texe nu ja mi cãrã o cjuarma. 'Na nu pa, o ma a Lida o ma zengua c'o mi ench'e o mü'bü e Jesucristo. ³³ Mi bübü nu 'na bëzo c'ü mi chjü e Eneas. Ya vi mezhe ocho cjë ma o'o cja ngama, dya mi sö ro 'ñõmü. E Pedro o jñanda c'e bëzo. ³⁴ Cjanu o xipji:

—Eneas, e Jesucristo ra jocüts'ü. Rí ñanga rí xã'ma in nzama, embe.

Nuc'ua cjanu o nanga c'ua. ³⁵ C'o mi cãrã a Lida 'ñe c'o mi cãrã a Sarón, o jñandaji ya vi jogü c'e bëzo. O jyëziji c'ua c'o mi creoji, o creoji e Jesucristo.

Resurrección de Dorcas

³⁶ Cja c'e jñiñi a Jope, mi bübü 'na ndixü c'ü mi chjü e Tabita c'ü mi ench'e o mü'bü e Jesucristo. Cja c'e idioma griego mi chjü e Dorcas. C'e ndixü mi unü o merio c'o dya pje mi pës's'i; me ma jonte mi pjös'ü texe c'o nte. ³⁷ C'o pa c'o, o zürü 'na ngueme o ndü. O xatüji o cuerpo, cjanu o ngöbüji cja 'na jyäxcumü. ³⁸ A Jope mi bëxtjo a Lida. C'o cjuarma a Jope o dyäräji e Pedro mi bübü a Lida. Nguец'ua o ndäji ye cjuarma c'o o ma xipji e Pedro:

—Rvã ã ö'tc'öbe favor ixtá mö a Jope, eñevi.

³⁹ Nuc'ua e Pedro o möji c'ua anguezevi. 'Ma mü o zät'äji, cjanu o zidyiji e Pedro cja c'e jyäxcumü. Ma cã nu na puncjü o ndixü c'o ya vi ndü nu xïra. O ma böbüji cja o jmi e Pedro, me mi huëpiji e Dorcas. O jíchiji e Pedro c'o pajna 'ñe c'o 'ñaja bitu c'o vi ndä'bã e Dorcas 'ma xe mi bübü. ⁴⁰ E Pedro o xipji texe c'o ndixü ro mbedyeji. Nuc'ua cjanu o ndüñijömü o dyötü Mizhocjimi. Cjanu o jñanda c'e ndixü c'ü vi ndü, o xipji:

—Nu'tsc'e Tabita, ñanga.

Nuc'ua c'e ndixü o xocü c'ua o ndö o jñanda e Pedro. Cjanu o nanga o mimi c'ua. ⁴¹ Nuc'ua e Pedro o pëncp'i o dyë c'e ndixü o bö'bü. Cjanu o ma't'ü c'ua c'o ndixü 'ñe c'o 'ñaja c'o o nte Mizhocjimi, o jíchiji c'ü ya vi te e Tabita ya mi bübütjo na yeje. ⁴² Texe c'o mi cãrã a Jope o dyäräji e Pedro vi tsjapü o te c'e ndixü. Nguец'ua na puncjü c'o o 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo c'ín Jmugöji. ⁴³ Nuc'ua e Pedro o mezhe na puncjü o pa va mimi a Jope. Mi oxü cja o ngumü 'na bëzo c'ü xo mi chjü e Simón c'ü mi corti o xipjadü o animale.

Pedro y Cornelio

10 A Cesarea mi bübü 'na bëzo c'ü mi chjü e Cornelio. Mi manda cja 'na cien o tropa c'o mi xiji Tropa Italiana. ² Zö dya mi menzumü a Israel e Cornelio, pero mi sũ 'ñe mi ma't'ü Mizhocjimi. Xo 'ñe texe c'o mi cãrã o ngumü. Mi unü o merio c'o dya pje mi pës's'i. Pama mi ötü Mizhocjimi. ³ 'Na nu pa 'ma ya vi zünü jñi c'ü nzhã, Mizhocjimi o unü e Cornelio o jñanda 'na anxe, nza cja 'ma ro nguinch'i 'na t'jji. O cjogü nu ja mi bübü o xipji:

—Nu'tsc'e Cornelio, eñe c'e anxe.

⁴ Me go zü e Cornelio me go jñanda c'e anxe. Cjanu o xipji:

—¿Pje pjëzhi, nu'tsc'e nin t'ecjañömü?

O ndünrü c'ua c'e anxe o mama:

—Rvã ã xi'ts'igö Mizhocjimi mäc'ägue. Na ngue in ötügue c'ü, 'ñe in unü o merio yo dya pje pës's'i.

⁵ Nudya rí chãjä o bëzo c'o ra ma a Jope ra ma siji 'na bëzo c'ü ni chjü e Simón Pedro. ⁶ Nuc'ü, je oxü cja o ngumü 'na bëzo c'ü xo ni chjü e Simón c'ü corti o xipjadü o animale. C'e ngumü jãrä a squina cja nezapjü. Ra xi'ts'i e Simón Pedro pje ni jyodü rí tsjague, eñe c'e anxe va xipji e Cornelio.

⁷ O ma c'ua c'e anxe c'ü mi ñavi e Cornelio. Nuc'ua e Cornelio ma't'ü c'ua yeje c'o o mbëpji, 'ñeje 'na c'o tropa c'ü mi teñe angueze, c'ü xo mi sũ Mizhocjimi. ⁸ O xipjiji texe c'o vi mama c'e anxe, cjanu o ndäji c'ua o möji a Jope.

⁹ C'ü na ye nu pa 'ma ya vi zünü jñisiarü, mi pöji cja 'ñiji ya mi ngue ro zät'äji a Jope. E Pedro o ndes'e a xes'e cja sotea cja c'e ngumü nu ja mi oxü, o dyötü Mizhocjimi. ¹⁰ Nuc'ua cjanu o zant'a, mi ne o xëdyi. 'Ma ma ät'äji o jñönü, mi sö e Pedro nza cja c'ü dya cja mi bübü cja c'e sotea, mi sö nza cja 'ma ro nguinch'i 'na t'jji. ¹¹ O jñanda ya vi xogü a jens'e. Cjanu o jñanda nza cja 'na manta c'ü me na nojo c'ü vi 'ñeje a jens'e o säjä a jömü. O jñetse nza cja c'ü cjó c'o mi pënc'h'i nza nziyo squina. ¹² Cja c'e manta mi cãã o c'ijmi 'ñe o s'ü, 'ñe c'o pje nde ma animale c'o bübü nziyo o ngua. ¹³ Nuc'ua e Pedro o dyärã 'na jña c'ü vi 'ñeje a jens'e c'ü o mama:

—Nu'tsc'e Pedro, böbü rí pöt'ügue 'na yo animale rí sa.

¹⁴ O ndünrü c'ua e Pedro o mama:

—Iyö, ín Jmuts'ügö, dya ra sö. Nunca rí sagö o ts'ingue c'o na s'o c'o mama in leygue c'ü dya rá sagöjme, eñe e Pedro.

¹⁵ O ndünrü c'ua c'ü mi zopjü e Pedro, o mama:

—Dya rí mangue na s'o nu c'ü ya ró tjintscö, eñe Mizhocjimi.

¹⁶ Jñi vez va xipjiji a cjanu e Pedro. Y jñi vez va ndünrü a cjanu. Nuc'ua c'e manta cjanu o nguins'i c'ua a jens'e nu ja vi 'ñeje. ¹⁷ E Pedro me mi cjiñi o mü'bü pje mi ne ro mama c'o vi jñanda. Jo nu säjä c'ua cja c'e ngoxtji c'o bëzo c'o vi 'ñeje cja e Cornelio. Na ngue ya vi tsjaji t'önü ja mi bübü o ngumü e Simón. ¹⁸ O zenguateji c'ua, cjanu o tsjaji t'önü cjo mi bübü nu 'na bëzo c'ü mi chjü e Simón Pedro. ¹⁹ 'Ma mi cjiñi e Pedro pje mi ne ro mama c'o vi jñanda, o ña c'ua o Espiritu Mizhocjimi o xipji:

—Cja säjä jñi bëzo c'o va ã jonc'ü. ²⁰ Dyagü cja ne sotea rí möji co anguezeji. Dya rí yembeñe; nutscö ró täcjö o ëjë c'o, embeji e Pedro.

²¹ O dagü c'ua e Pedro nu ja c'o ma böbü c'o bëzo c'o vi 'ñeje cja e Cornelio, cjanu o xipjiji:

—Nguetscö in jongüji. ¿Pje vi 'ñecjeji?, embeji.

²² Anguezeji o mamaji:

—O ndäcjöjme 'na bëzo c'ü ni chjü e Cornelio c'ü manda o tropa. Nuc'ü, sũ Mizhocjimi y cja ja c'o nzi ga ne Mizhocjimi c'o na jo. Texe yo in menzumügueji a Is-

rael mamaji c'ü cja na jo c'e bëzo. Mizhocjimi o ndjä 'na o anxe o ma zopjü e Cornelio. O xipji c'ü ro ndäcöjme rá ã sints'ijme rá mö o ngumü, ngue c'ua rí zopjügue. Angueze ra dyärä c'o rí xipjigue, eñe c'o bëzo va xipjiji e Pedro.

²³ Nuc'ua e Pedro o xipji c'o bëzo o cjogüji cja c'e ngumü o ziji o xëdyi. Y o oxüji. Nuc'ua c'ü na jyas'ü, e Pedro o möji c'o bëzo. Xo möji ja nzi c'o cjuarma c'o mi cãrä a Jope.

²⁴ C'ü na jñi nu pa, o zãt'ãji a Cesarea. E Cornelio ya ma te'be anguezeji; ya vi mbita c'o o dyoji 'ñe c'o mi pãräji. Nuc'o, ya ma cãji nu. ²⁵ 'Ma mü o zãt'ã e Pedro 'ñe c'o mi pöji cja o ngumü e Cornelio, o mbedye c'ua e Cornelio o recibido e Pedro. O ndüñijömü cja o jmi, nza cja 'ma ro ma't'ü Mizhocjimi. ²⁶ Nuc'ua e Pedro o pënch'p'i o dyë o bö'bü. O xipji:

—Böbü. Dya pje pjëtscö, xo rí ntetjogö nza cjatsc'e.

²⁷ O cjogüvi c'ua mi ñavi. E Pedro o jñanda ya vi jmurü na puncjü o nte. ²⁸ Cjanu o xipjiji:

—In pãrägueji nutscöjme rí menzumüjme a Israel, dya sö rá dyocjöji nu'tsc'eji dya in menzumüji a Israel, ni rá cjogüjme cja in nzungueji rá ñaji. 'Ma jiyö, 'na ra pëgazüjme c'o na s'o. Pero o jítscö Mizhocjimi c'ü dya cja rá mangö cjó na s'o. ²⁹ Nguec'ua 'ma mü o ma xitsi yo bëzo ro ëcjöjme yo, dya ró mangö: "Iyö", ro 'ñeñe. Nu'tsc'e Cornelio, xitscö pje vi chãjä o ma sigö yo, eñe e Pedro.

³⁰ O mama c'ua e Cornelio:

—Ya sö nziyo pa, mi ötügö Mizhocjimi y mi mbempje. Ya vi zünü jñi c'ü nzhä. O ã c'ua 'na bëzo o ã böbü in jmigö. Mi je'e o bitu c'o me mi juëns'i. ³¹ O xitsi:

"Nu'tsc'e Cornelio, Mizhocjimi o dyã'tc'ã c'o in ötü. Angueze pãrä c'ü in cja, in unü o merio yo dya pje pë's'i", enze. ³² Xo xitsi: "Rí chãjä o bëzo c'o ra ma a Jope ra ma siji 'na bëzo c'ü ni chjü e Simón Pedro. Nuc'ü, je oxü cja o ngumü 'na bëzo c'ü xo ni chjü e Simón, c'ü corti o xipjadü o animale. C'e ngumü jãrä a squina cja nezapjü", engö c'e bëzo c'ü ró janda.

³³ Nguec'ua ixtó täjä yo o ma sits'i. Pöcjü i 'ñeje. Rí cãräjme a jmi Mizhocjimi rí texejme, rí ne rá äräjme c'o o jít's'i rí xitscöjme.

Discurso de Pedro en la casa de Cornelio

³⁴ Nuc'ua e Pedro o zopjü c'o nte o xipjiji:

—Dyärãji na jo. Nudya, rí pãrägö Mizhocjimi dya jua-jnü cjó ra s'ia; ix na cjuana s'ia texe yo nte. ³⁵ Zö ja menzumü 'na nte, pero 'ma ra zü Mizhocjimi 'ñe ra tsja ja c'o nzi ga ne Mizhocjimi c'o na jo, nu'ma, ra mãpä Mizhocjimi 'ma c'o. ³⁶ Mizhocjimi o ndjä e Jesucristo o ã zocüjme nutscöjme rí menzumüjme a Israel. O xitscöjme ja rgá sö ra mãjä in mü'büji rí texeji, dya pje rá mbeñeji. Na ngue e Jesucristo ngue in Jmugöji zö ja nde rí menzumüji. ³⁷ In pãrägueji e Juan mi zopjü c'o nte mi jichiji co ndeje. Nuc'ua e Jesús c'ü mi menzumü a Nazaret, mi nzhodü a Galilea mi zopjü c'o nte. Xo 'ñe a Judea. ³⁸ Mizhocjimi o 'ñeme e Jesús o zopjü c'o nte. O Espiritu Mizhocjimi c'ü mi bübüvi, o unü o poder. Nguec'ua mi pjös'ü c'o nte, y mi jocü c'o vi zürü o s'on-

dajma e Satanás c'ü dya jo. Na ngue Mizhocjimi mi bübü co angueze. ³⁹ Nutscöjme rí apóstolejme ró jandajme c'o o tsja e Jesús a Jerusalén, 'ñe texe yo ja cãrä c'o in menzumügöjme a Israel. Nuc'ua o ndãt'ãji e Jesús cja ngronsi va mbö't'üji. ⁴⁰ Pero c'ü na jñi nu pa, Mizhocjimi o tsjapü o te. Cjanu o jizhi c'ü ya vi tetjo.

⁴¹ Pero dya texe yo nte o jñanda 'ma mü o te.

Nguecöjme ró jandajme. Na ngue o juancüjme Mizhocjimi rá xipjijme yo nte. 'Ma ya vi te e Jesús, ró sigöjme o xëdyi angueze. ⁴² O xitscöjme e Jesús rá zopjüjme yo nte, rá xipjijme c'ü ngueje angueze c'ü o 'ñeme Mizhocjimi ra jñünpü ngüenda c'o ya rguí ndü 'ñe c'o xe ri cãrä. ⁴³ Texe c'o profeta o mamaji ja ga cja e Jesús. O mamaji 'ma cjó c'o ra 'ñench'e o mü'bü c'ü, ra perdonaoji 'ma c'o na s'o c'o vi tsjaji, eñe e Pedro.

Reciben el Espíritu Santo los que no son de Israel

⁴⁴ 'Ma xe mi ña e Pedro, 'nango ëjë c'ua a jens'e o Espiritu Mizhocjimi o ã bübü cja o mü'bü c'o mi ärä c'o jña. ⁴⁵ C'o vi ëji e Pedro cja o ngumü e Cornelio, ya mi creoji e Jesucristo. Anguezeji xo mi menzumüji a Israel. Nguec'ua 'ma o ëjë o Espiritu Mizhocjimi, me go ngui-jñiji cjanu o mamaji:

—¿Cjó ro mama ro unü o Espiritu Mizhocjimi yo dya menzumü a Israel?, eñeji.

⁴⁶ O mbãräji c'ü vi 'ñeje o Espiritu Mizhocjimi, na ngue o dyärãji c'o nte mi ñaji nan'ño idioma; xo mi mamaji c'ü me na nojo Mizhocjimi 'ñe me na jo. O mama c'ua e Pedro o xipji c'o o menzumüji:

⁴⁷ —Na jo ra ji'i yo; dya sö rá c'a's'üji. Na ngue Mizhocjimi o unü o Espiritu anguezeji, ja c'o nzi va dyacöji, eñe.

⁴⁸ Nuc'ua e Pedro o xipji c'o nte c'o dya mi menzumü a Israel ro jiji, na ngue xo 'ñench'e o mü'büji e Jesús c'ü in Jmugöji. Nuc'ua anguezeji o xipjiji e Pedro c'ü ro mi-mi ja nzi pa co anguezeji.

Informe de Pedro a la iglesia de Jerusalén

11 C'o apóstole c'o mi cãrä a Judea 'ñe c'o 'ñaja cjuarma, o mbãräji c'ü vi creo o jña Mizhocjimi c'o dya mi menzumü a Israel. ² Cãrä a Jerusalén c'o mama ni jyodü rá circuncidaoji. 'Ma mü o nzhogü e Pedro a Jerusalén, anguezeji o huëñch'iji c'ua e Pedro. ³ O xipjiji:

—¿Jenga i tsjogü o ngumü c'o dya in menzumüji i siji o xëdyi? Maco dya circuncidao c'o, embeji e Pedro.

⁴ O ndünrü c'ua e Pedro o xipjiji texe ja va cja. O mama:

⁵ —Mi bübügö cja c'e jñiñi a Jope. 'Na nu pa mi ötügö Mizhocjimi. Nuc'ua ró sö nza cja c'ü dya cja mi bübü, nza cja 'ma ro cjinch'i 'na t'jñ. Ró janda c'ü mi nza cja 'na manta c'ü ma nojo. O jñetse nza cja c'ü cjó c'o mi pënch'i nza nziyo squina. Vi 'ñeje a jens'e o säjä a jömü cja in jmigö. ⁶ 'Ma ró janda na jo cja c'e manta, ró janda o c'ijmi 'ñe o s'ü 'ñe o animale c'o na sate, 'ñe c'o 'ñaja animale c'o bübü nziyo o ngua. ⁷ Nuc'ua ró ärägö 'na jña c'ü o mama: "Nu'tsc'e Pedro, böbü rí pö't'ügue 'na

yo animale rí sa", enzgö c'e jña. ⁸ Nuc'ua ró tjünrügö ró xipji: "Iyö, ín Jmuts'ügö, dya ra sö. Nunca rí sagö o ts'ingue c'o na s'o c'o mama in leygue c'ü dya rá sagöjme", rí embegö. ⁹ Nuc'ua c'e jña c'ü vi 'ñeje a jens'e, o xitsi c'ua na yeje: "Dya rí mangue na s'o c'ü ya ró tjintscö", enzgö Mizhocjimi. ¹⁰ Jñi vez va xitscö a cjanu. Y jñi vez rvá tjünrú a cjanu. Nuc'ua c'e manta cjanu o nguins'i c'ua a jens'e nu ja vi 'ñeje. ¹¹ Nuc'ua jo nu zät'ä c'ua jñi bëzo cja c'e ngumü nu ja mi bünc'ö. Vi 'ñeji a Cesarea o ë zinzgöji. ¹² O xitsi o Espiritu Mizhocjimi ro möjme c'o bëzo, dya ro yembeñe. Xo 'ñe yo 'ñanto cjuarma, xo ró möcjöjme yo. 'Ma ró sät'äjme, ró cjogüjme cja o ngumü c'e bëzo c'ü vi ndjä c'o o ma a Jope o ma sizgö. ¹³ Nuc'ua c'e bëzo o xitscöjme c'ü vi jñanda 'na anxe cja o ngumü. C'e anxe o zopjü o xipji: "Rí chäjä c'o ra ma a Jope ra ma siji e Simón Pedro. ¹⁴ Ra xi'ts'i ja rguí salvage, 'ñe texe yo cärä in nzungue", eñe c'e anxe va xipji c'e bëzo. ¹⁵ 'Ma ró zopjügö c'o mi cärä c'e ngumü, 'nango ëjë c'ua o Espiritu Mizhocjimi o ë bübü cja o mü'büji, ja c'o nzi va ëjë cja ín mü'bügöji 'ma ot'ü 'ma mi cärägöji va. ¹⁶ Ró mbeñe c'ua c'e jña c'ü vi mama e Jesús c'ín Jmugöji. O mama: "E Juan mi jichi yo nte co ndeje. Pero ra zädä 'ma ra ëjë o Espiritu Mizhocjimi ra ë bübü cja in mü'büji", eñe e Jesucristo.

¹⁷ O sido o ña e Pedro o mama:

—Mizhocjimi o unüji o Espiritu anguezeji 'ma o 'ñench'e o mü'büji e Jesucristo c'ín Jmugöji, ja c'o nzi va dyacöji 'ma ró ench'e ín mü'bügöji c'ü. ¿Cjó nguetscö c'ü dya ro ätägö Mizhocjimi c'ü dya ro cjogü cja o ngumü c'e bëzo?, eñe e Pedro.

¹⁸ C'o nte c'o vi huench'i e Pedro, 'ma mü o dyärä c'o mi mama, go juemeji. Cjanu o mamaji:

—Me na jo Mizhocjimi. Xo unü c'o dya menzumü a Israel ra dyäräji o jña. Nguец'ua 'ma ra jyëziji c'o na s'o ra nzhogü o mü'büji, ra bübütoji co Mizhocjimi.

La iglesia de Antioquía

¹⁹ 'Ma mü o pjat'üji o ndojo e Esteban, o mbürü o ts-japüji o sufre c'o mi creo e Jesucristo. Nguец'ua o c'ueñeji o möji cja c'o 'ñaja jñiñi. Bübü c'o o ma hasta cja c'e país a Fenicia, 'ñe c'e país a Chipre, 'ñe c'e jñiñi a Antioquía. Mi xipjiji o jña e Jesucristo c'o nu menzumüji c'o mi cärä nu. Pero c'o dya mi menzumü a Israel, dya mi xipjiji c'o. ²⁰ Mi cärä a Antioquía c'o vi 'ñeje a Chipre 'ñe a Cirene. 'Ma mü o säji nu, o mbürü o zopjüji c'o mi ña griego c'o dya mi menzumü a Israel, o xipjiji o jña e Jesucristo c'ín Jmugöji. ²¹ Mizhocjimi o mbös'ü anguezeji o zopjüji na jo c'o nte. Nguец'ua c'o dya mi menzumü a Israel, na puncjü c'o o jyëzi c'o mi creoji, o 'ñench'e o mü'büji e Jesucristo c'ín Jmugöji.

²² C'o cjuarma c'o mi cärä a Jerusalén, o mbäräji c'ü vi creo c'o dya mi menzumü a Israel. Nguец'ua o ndäji e Bernabé o ma a Antioquía. ²³ 'Ma mü o zät'ä, me go mäjä. Na ngue o unü ngüenda Mizhocjimi vi intsijimi na puncjü c'o nte. Nuc'ua cjanu o xipjiji sido ro 'ñejmeji co texe o mü'büji e Jesucristo c'ü ín Jmugöji. ²⁴ Ma jonte e Bernabé. Mi cja ja c'o nzi ma 'ñünbü o mü'bü o

Espiritu Mizhocjimi. Y mi creo e Jesucristo co texe o mü'bü. Nguец'ua 'ma mü o zopjü c'o nte, na puncjü c'o o 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo c'ín Jmugöji.

²⁵ Nuc'ua e Bernabé o mbedye a Antioquía cjanu o ma c'ua a Tarso o ma jyodü e Saulo. ²⁶ 'Ma o chöt'ü, o siji a Antioquía. O mezhevi 'na cjä nu, mi zopjüvi c'o cjuarma y mi jíchivi o 'ñiji e Cristo na puncjü o nte. Je ngue a Antioquía c'ü o mbürü o xiji cristiano c'o mi ench'e o mü'bü e Jesucristo.

²⁷ 'Ma mi bübü a Antioquía e Bernabé 'ñe e Saulo, o ëjë ja nzi c'o mi profeta c'o vi 'ñeje a Jerusalén. ²⁸ 'Na c'o profeta mi chjü e Agabo. O Espiritu Mizhocjimi o 'ñünbü o mü'bü. Nguец'ua o böbü nu ja mi jmurü c'o cjuarma, o mama c'ü ro ëjë 'na tjijimi ro sufreji texe cja c'o país. O zädä c'e jña 'ma mi manda e Claudio.

²⁹ Nguец'ua c'o cjuarma c'o mi cärä a Antioquía o ñaji o mamaji c'ü ro mbenpeji o merio c'o cjuarma c'o mi cärä a Judea. C'ü ro sö nzi 'naja, ro mbös'üji c'o.

³⁰ Nuc'ua 'ma o jmutüji c'o merio, cjanu o ndäji c'ua e Bernabé 'ñe e Saulo o jñünüvi c'o merio o ma zopcüvi c'o mi pastor cja c'o cjuarma a Judea.

Muerte de Jacobo y encarcelamiento de Pedro

12 C'o pa c'o, mi rey e Herodes. O manda o ma zürüji ja nzi c'o mi ma't'ü e Jesucristo, o tsjapü o sufreji. ² O manda o mböt'üji co tjëdyi e Jacobo c'ü mi ngue o cjuarma e Juan. ³ Nguец'ua me co mäjä c'o mi menzumü a Israel c'o dya mi creo e Jesucristo. O unü ngüenda e Herodes c'ü me mi mäjji; nguец'ua xo manda o ma zürüji e Pedro. Mi ngue c'o pa 'ma mi siji o tjömëch'i c'o dya mi bäs'ä. ⁴ 'Ma o zürüji e Pedro, o manda e Herodes o pant'aji a pjörü. O manda c'ua dieciseis o tropa ro mbörüji e Pedro; ro pëpji nziyo tropa, cja rrü cambiaji c'ua. O nguijñi e Herodes, 'ma ro nguarü c'e mbaxua c'ü ni chjü Pascua, ro jñünpü ngüenda e Pedro cja jmi c'o nte, cja rrü manda ro mböt'üji. ⁵ Nguец'ua mi pjörüji na jo e Pedro. Pero c'o cjuarma c'o mi cärä a Jerusalén sido mi ötü Mizhocjimi co texe o mü'büji, c'ü ro mbös'ü na puncjü e Pedro.

Dios libra de la cárcel a Pedro

⁶ 'Na nu xömü 'ma ma bübü e Pedro a pjörü, mi 'nün't'ü o cadena nzi 'na o dyë. Y cada lado mi bübü 'na tropa c'ü xo mi tjün't'ü o dyë c'o cadena. Ma tji e Pedro. Xo mi bübü yeje tropa c'o mi pjörü cja o ngoxtji c'e pjörü. C'ü na jyas'ü, e Herodes ro jñünpü ngüenda e Pedro cja jmi c'o nte. ⁷ C'e xömü 'nango jñetse 'na o anxe Mizhocjimi. Y me go jya's'ü cja c'e cuarto. C'e anxe o 'ñünmbü o ximatjü e Pedro ngue c'ua o zö. Nuc'ua c'e anxe cjanu o xipji:

—Ixtí ñanga, embeji e Pedro.

Nuc'ua c'o cadena c'o mi 'nün't'ü o dyë, o ndögü c'ua.

⁸ Nuc'ua c'e anxe cjanu o xipji e Pedro:

—Nzünt'ü in mbünt'ü, chin'ch'i in mbäcua.

O tsja c'ua e Pedro ja c'o nzi va mama c'e anxe.

Nuc'ua c'e anxe cjanu o xipji:

—Chëjë in bitu cja rñi 'ñeje. Rá ot'ügö, rí bëpjague.

⁹ O mbedye c'ua e Pedro mi bēpja cja c'e anxe. Dya mi pārā cjo ix na cjuana mi pedye cja c'e pjörü. Mi sō nza cja 'ma ro nguinch'i 'na t'jji. ¹⁰ O cjogüvi yeje ngoxtji nu ja xo mi pjörü o tropa. Cjanu o zät'ävi cja c'e ngoxtji de t'ēzi c'ü mi mbedyeji a tji. C'e ngoxtji o xogütsjē c'ua. O mbedyevi c'ua o caminaovi 'na calle. 'Nango ojtjo c'ua c'e anxe, ya mi 'natsjē e Pedro.

¹¹ Nuc'ua cjanu o mbārā c'ua e Pedro c'ü na cjuana vi mbedye cja c'e pjörü. Cjanu o mama c'ua:

—Nudya, rí pārāgō Mizhocjimi o ndājā c'ü o anxe o ē 'ñevgue libre. Nguéc'ua dya ro tsjacügō e Herodes ja c'o nzi ga ne c'o ín menzumügō c'o dya creo, eñe.

¹² 'Ma mü o mbārā e Pedro c'ü na cjuana vi mbedye libre, cjanu o ma c'ua cja o ngumü e María c'ü nu nana e Juan c'ü xo mi chjü Marcos. Nujnu, mi jmurü na puncjü o cjuarma mi ötüji Mizhocjimi. ¹³ 'Ma mü o zät'ä e Pedro cja c'e ngumü, o toca cja c'e ngoxtji. O mbedye c'ua 'na xunt'i cja c'e patio o ma dyärā cjo mi ngue. C'e xunt'i mi chjü e Rode. ¹⁴ C'e xunt'i o mbätpä o jña e Pedro 'ma mü o zenguate, pero dya xopcü c'e ngoxtji. Na ngue me go mājā. Cjanu o cjuan'di o cjogü a mbo, o ma xipji c'o ma cā nu:

—E Pedro böbü cja ngoxtji, embeji c'o.

¹⁵ O ndünrū c'ua anguezeji o mamaji:

—Nu'tsc'e in locague, eñeji.

O mama c'ua c'e xunt'i:

—Iyö. Na cjuana c'ü rí xi'tsc'öji, embeji c'o.

Anguezeji cjanu o mamaji:

—Iyö, dya ngue. Pe ngueje c'e anxe c'ü pjörü c'ü, eñeji.

¹⁶ E Pedro sido mi toca cja c'e ngoxtji. Nuc'ua c'o ma cā a mbo, cjanu o ma xopcüji c'e ngoxtji. 'Ma mü o jñandaji c'ü mi ngue e Pedro, me go nguiññiji c'ua o mamaji:

—Pārā, ¿ja va mbedye a pjörü nu?

¹⁷ Nuc'ua e Pedro cjanu o tsja c'ua o seña co o dyē ro ngo't'ü o neji. Cjanu o xipjiji ja va 'ñeme libre Mizhocjimi angueze. Xo xipjiji:

—Nujyo, rí xipjigueji e Jacobo 'ñe c'o 'ñaja cjuarma, eñe.

Cjanu o mbedye c'ua, o ma c'ü 'na lugar.

¹⁸ C'ü na jyas'ü, me mi sū c'o tropa me mi pötü ma mamaji c'ü dya mi pārāji ja vi ma e Pedro. ¹⁹ Nuc'ua e Herodes o ndājā c'o o ma jyodü e Pedro, pero dya chöt'üji. Nguéc'ua o tsjapü t'önü c'o tropa c'o mi pjörü e Pedro, cjanu o manda o mböt'üji c'o. Cjanu o mbedye a Judea o ma a Cesarea o ma mimi nu.

La muerte de Herodes

²⁰ E Herodes me mi ünü c'o mi menzumü a Tiro 'ñe a Sidón. Nguéc'ua anguezeji mi jodüji ja rvá jo'tp'üji c'ü. Na ngue c'o mi siji, mi tōmüji cja c'e país nu ja mi manda e Herodes. Mi bübü 'na bëzo c'ü mi pjēzhi na nojo cja o palacio e Herodes. Nuc'ü, mi chjü e Blasto. C'o mi cārā a Tiro 'ñe a Sidón o möji cja e Blasto o ma ngō't'üji o merio o xipjiji:

—Pjōxcüjme rá jo'tp'ügōjme ne rey Herodes, embeji.

Nguéc'ua e Blasto cjanu o ma cja e Herodes o ma xipji c'ü mi ne c'o mi menzumü a Tiro 'ñe a Sidón ro ñaji e Herodes. ²¹ Nuc'ua e Herodes o mbā's'ä 'na pa, c'ü ro ñaji c'o mi menzumü a Tiro 'ñe a Sidón. 'Ma mü o zādā c'e pa, e Herodes o jye'e c'o me na zō, na ngue mi rey. Cjanu o ndägā cja c'ü o silla c'ü xiji trono. Cjanu o zopjü c'o nte. ²² Nuc'ua c'o nte chaque o mapjüji c'ua na jens'e o mamaji:

—Nu na ña'a, dya nte nu, Mizhocjimi nu, eñeji.

²³ E Herodes o jyēzi c'o nte o ma't'üji angueze. Dya mama:

—Dya rí matcügōji; nguextjo Mizhocjimi c'ü bübü a jens'e rí ma't'üji, ro 'ñeñe.

Nguéc'ua o ējē 'naja o anxe Mizhocjimi o ē tsjapü o zō'dyē e Herodes, o ngā'ā o dyoxü a mbeme. C'o dyoxü o zapü a mbo o pjeme; dya mezhe o ndü.

²⁴ Xe na puncjü o nte c'o o dyärā o jña Mizhocjimi o 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo.

²⁵ E Bernabé 'ñe e Saulo, 'ma o ma ünüvi c'o merio c'o cjuarma a Judea, cjanu o mbedyevi a Jerusalén o nzhogü o mëvi a Antioquía mi sivi e Juan c'ü xo mi chjü Marcos.

Bernabé y Saulo comienzan su trabajo misionero

13 C'o cjuarma c'o mi cārā a Antioquía, mi bübü c'o mi profeta 'ñe c'o mi xöpüte mi jizhiji o jña Mizhocjimi. Mi ngue e Bernabé, 'ñe e Simón c'ü mi xiji Negro, 'ñe e Lucio c'ü mi menzumü a Cirene, 'ñe e Manaén c'ü junto va tevi e Herodes c'ü mi manda a Galilea, 'ñe e Saulo. ² 'Na nu pa, mi ma't'üji Mizhocjimi y mi mbempjeji. Nuc'ua o Espíritu Mizhocjimi o ña c'ua o xipjiji:

—Ya ró juajnügō e Bernabé 'ñe e Saulo ra mbēpquivi. Ixtí chāgueji ra ma tsjavi c'e bēpji, embeji c'o.

³ Nuc'ua 'ma mü o nguarü o ma't'üji Mizhocjimi 'ñe o mbempjeji, cjanu o 'ñe's'eji o dyēji e Bernabé 'ñe e Saulo. Cjanu o ndāji ro mëvi cja c'o 'ñaja jñiñi ro ma mbēpivi Mizhocjimi.

Los apóstoles predicán en Chipre

⁴ Nguēje o Espíritu Mizhocjimi c'ü o ndājā e Bernabé 'ñe e Saulo. Nuc'ua anguezevi cjanu o zidyivi e Marcos o möji c'ua a Seleucia. Nuc'ua o mbedyeji nu, o möji c'ua cja 'na barco o zät'āji cja c'e isla c'ü ni chjü a Chipre c'ü bübü a nde cja c'e ndeje. ⁵ O zät'āji a Salamina c'ü tsja a Chipre. Nuc'ua cjanu o möji c'ua cja c'o nintsjimi c'o bübü a Chipre nu ja ma't'ü Mizhocjimi c'o menzumü a Israel. E Bernabé 'ñe e Saulo o zopjüvi c'o mi jmurü nu, o xipjiji o jña Mizhocjimi. Mi dyoji e Marcos ngue c'ua ro mbös'ü anguezevi. ⁶ Cja c'e isla a Chipre, mi gobernador e Sergio Paulo. Nuc'ü, mi pēs's'i na puncjü o pjeñe. Mi dyojui e Sergio Paulo 'na bëzo c'ü mi menzumü a Israel c'ü mi cēro. Nuc'ü, mi chjü e Barjesús. Xo mi xiji e Elimas. Nuc'ü, mi cjäpü mi ña o jña Mizhocjimi, pero dya ma cjuana. E Bernabé 'ñe e Saulo 'ñe e Marcos o zät'āji texe cja c'o jñiñi cja c'e isla a Chipre. 'Ma mü o zät'āji cja c'e jñiñi a Pafos, nuc'ua e

Sergio Paulo o zojnū c'ua anguezeji. Na ngue me mi ne ro dyärä o jña Mizhocjimi. 'Ma mü o ña e Bernabé 'ñe e Saulo, dya go ne e Elimas. Me mi jodü ja rvá ts'a's'ü, ngue c'ua c'e gobernador dya ro creo o jña Mizhocjimi c'o mi mama e Bernabé 'ñe e Saulo. ⁹ Nuc'ua o Espiritu Mizhocjimi o 'ñünbü o mü'bü e Saulo c'ü xo ni chjü e Pablo, me go jñanda e Elimas. ¹⁰ Cjanu o xipji:

—Nu'tsc'e in cjapü in jíchi yo nte, pero me na s'o c'o in cjague. In onpügue yo nte in xipjiji c'o dya cjuana. O t'its'ü e Satanás c'ü dya jo, in cjague o bēpji c'ü. In nугue na ü texe c'o na jo. Me na jo o 'ñiji Mizhocjimi, pero nan'ño gui jíchigue yo nte in xipjiji c'o dya cjuana. ¹¹ Dyärä. Ra castigaots'ügue dya Mizhocjimi ra tsja'c'ü rí ndēzhōgue. Ra mezhe ja nzi o pa, dya rí jñanda o jya's'ü e jyarü, eñe e Pablo.

Nuc'ua o bēxōmü o ndö e Elimas, dya cja mi janda. Nguec'ua mi örü cjó ro pēnchp'i o dyē ro ngūjnü.

¹² 'Ma mü o jñanda c'e gobernador ja va ndēzhö e Elimas, me go nguifñi c'ua:

—Nunca rí janda a cjanu. Me na zēzhi o jña Mizhocjimi, eñe.

Nguec'ua o 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo.

Pablo y Bernabé en Antioquía de Pisidia

¹³ Nuc'ua e Pablo 'ñe c'o mi dyoji, cjanu o ndes'ejji c'ua cja 'na barco o mbedyeji a Pafos o möji c'ua a Perge c'ü tsja cja c'e estado de Panfilia. 'Ma mü o zät'äji nu, nuc'ua e Juan Marcos o jyanbüji co anguezevi, o nzhogü o ma c'ua a Jerusalén. ¹⁴ Nuc'ua e Pablo 'ñe e Bernabé o mbedyeji a Perge o mēvi c'ua a Antioquía c'ü bēxtjo cja c'e estado de Pisidia. Nuc'ua c'e pa 'ma mi söya c'o mi menzumü a Israel, o mēvi cja c'e nintsjimi, cjanu o mimivi c'ua. ¹⁵ Cjanu o böbü c'ua 'na c'ü o xörü o jña Mizhocjimi. O xörü 'na pasaje cja c'o ley c'o o dyopjü e Moisés, 'ñe 'na pasaje c'ü o dyopjü c'o profeta. Nuc'ua c'o mi manda cja c'e nintsjimi, cjanu o mandaji 'naja c'ü o ma xipji e Pablo 'ñe e Bernabé:

—Mi cjuarmats'ügövi, 'ma in jünguevi 'na jña, xitscōjme, embeji c'o.

¹⁶ Cjanu o böbü c'ua e Pablo o tsja o seña co o dyē c'ü dya cjó ro ña. Cjanu o mama:

—Nu'tsc'ejji in menzumüts'ügöji a Israel, 'ñetsc'ejji dya in menzumüji a Israel pero in süji Mizhocjimi, dyäräji na jo c'ü rá xi'tsc'öji. ¹⁷ Mizhocjimi o juajnü c'o in mboxatitaji nutscöji rí menzumüji a Israel, o tsjapüji o nte. 'Ma mi cārā anguezeji a ma a Egipto, Mizhocjimi o intsjimi anguezeji, nguec'ua va ngārāji na puncjü. Nuc'ua o pjongüji libre cjanu o möji c'ua, na ngue me na zēzhi angueze. ¹⁸ O mezhe c'ua cuarenta cjē mi pjörü Mizhocjimi anguezeji 'ma mi nzhodüji cja c'e majjadü. Zö mi cjaji c'o na s'o, pero Mizhocjimi mi pēsp'iji paciencia anguezeji. ¹⁹ Mizhocjimi o chjotü c'o siete raza c'o mi cārā a Canaán. Cjanu o unü a Canaán c'o in mboxatitagöji o tsjapü o cjaji. ²⁰ O mezhe cuatro ciento cincuenta cjē va 'ñeme Mizhocjimi c'o mi cja juesi cja c'o nte, hasta e Samuel c'ü mi bēpja juesi, c'ü xo mi profeta. ²¹ O mezhe c'ua, c'o in mboxatitaji o dyötüji

Mizhocjimi ro 'ñeme 'naja anguezeji c'ü ro tsja rey. O 'ñeme c'ua e Saúl c'ü mi t'i cja e Cis, 'ñe mi mboxbēche cja e Benjamín. O mezhe cuarenta cjē c'ü mi rey, mi manda cja c'o in mboxatitaji. ²² Nuc'ua Mizhocjimi dya cja jyēzi xe ro manda e Saúl; o 'ñeme c'ua e David o tsja rey. O mama Mizhocjimi: "E David c'ü nu t'i e Isaí, me rí mápägö c'ü; rí janda ätcägö c'ü. Ra tsja ja c'o nzi rgá negö", eñe Mizhocjimi. ²³ O mama Mizhocjimi c'ü ro 'ñeme 'na c'o o mboxbēche e David ro 'ñe 'ñevguegöji libre nutscöji rí menzumüji a Israel. Ya tsja Mizhocjimi ja c'o nzi va mama, o ndäjä 'naja c'ü o ē 'ñevgueji libre cja c'o na s'o c'o rí cjaji. Nuc'ü, ngueje e Jesús. ²⁴ Ante c'ü ro zopjü e Jesús c'o nte, e Juan ya mi pēpi Mizhocjimi. Mi zopjü c'o in menzumügöji mi xipjiji ro jyēziji c'o na s'o, ro nzhogü o mü'büji cja Mizhocjimi. ²⁵ E Juan, 'ma ya mi ngue ro nguarü c'ü mi pēpi Mizhocjimi, o xipji c'ua c'o nte: "In pēzhgueji nguetscö c'ü o mama Mizhocjimi ra ē 'ñempc'ejji libre, pero dya nguetscö; ngue c'ü cja va ējē. Bübü o mbēpji c'o xäpcä o mbäcua c'ü nu lamu ga mbös'ü. Nutscö, dya pje pjētscö rá pjöscö a cjanu c'ü cja va ējē. Na ngue angueze me na nojo na puncjü; nutscö, dya pje ni muvüzügö", eñe e Juan.

²⁶ O sido o ña e Pablo o mama:

—Rí zo'c'öji nu'tsc'ejji in menzumüts'ügöji a Israel, o mboxbēchezüji e Abraham. Xo rí zo'c'öji nu'tsc'ejji dya in menzumüji a Israel pero in süji Mizhocjimi. Mizhocjimi ne c'ü rí pärāgueji ja rgá sö rí salvagueji in texeji.

²⁷ 'Ma mü o ējē e Jesús, c'o ndamböcjimi 'ñe c'o 'ñaja c'o pje mi pjēzhi, dya mi pärāji cjo vi 'ñeje cja Mizhocjimi. Ni xo ri ngue c'o 'ñaja nte a Jerusalén dya xo mi pärāji. Dya unüji ngüenda cjo ya vi zädä o jña Mizhocjimi c'o vi dyopjü c'o profeta, maco chjüma'ma xabaro mi xörüji o jña Mizhocjimi. C'o profeta o mamaji c'ü mi jyodü ro ndü e Jesús. Nguec'ua va zädä c'o vi dyopjü c'o profeta. ²⁸ Zö dya chö'tp'üji c'ü vi tsja na s'o c'ü rví ndü, pero o dyötüji e Pilato c'ü ro manda ro mbö't'üji c'ü. ²⁹ Nguec'ua va zädä texe c'o mi t'opjü cja o jña Mizhocjimi ja rvá tsjapüji e Jesús. Nuc'ua, bübü c'o o ma ts'üpcü o cuerpo cja c'e ngronsi, cjanu o ma ngöt'üji cja 'na cueva. ³⁰ Zö ya vi ndü e Jesús, pero Mizhocjimi o tsjapü o te'e o bübütjo na yeje. ³¹ O mezhe c'ua ja nzi c'ü o jñetse e Jesús, o jñanda na puncjü o nte c'ü ya vi te. C'o o jñanda, ngue c'o mi nzhodüji e Jesús ante c'ü ro mbö't'üji. Mi nzhodüji ndeze 'ma o mbürü o zopjü c'o nte a Galilea, hasta o zät'ä a Jerusalén. Nguec'ua zopjüji yo nte, xipjiji o te e Jesús.

³² 'Rí xi'tsc'öbe c'ü rgui mäjceji. Nu c'e jña c'ü o xipji Mizhocjimi c'o in mboxatitagöji, ya zädä yo cjē yo rí cārāgöji nutscöji o mboxbēchezüji c'o. O tsjapü o te e Jesús ja c'o nzi ga t'opjü cja Salmo dos. Je mama a cja-va c'e Salmo: "Íxi ngue'tsc'e in Ch'itsc'ö. Ne pa dya, ró jizhi que nu'tsc'e in Ch'itsc'ö", eñe Mizhocjimi.

³⁴ Mizhocjimi xo mama: "Rá intsjmits'ü ja c'o nzi rvá xipjigö e David." C'ü vi mama a cjanu Mizhocjimi, ngue c'ü ro tsjapü ro te e Jesús, c'ü dya ro dya'a o cuerpo.

³⁵ Nguec'ua mama a cjava c'ü 'na Salmo: "Rí pärāgö c'ü

dya rí jyëzi ra dya'a ín cuerpogö. Na ngue i juancügö", eñe. ³⁶ E David o tsja rey cja c'o o menzumüji c'o mi ngue ín mboxatitagöji; o tsja ja c'o nzi va mama Mizhocjimi. Pero 'ma o ndü, o dyögüji a lado nu ja ya vi dyögüji c'o ín mboxatitaji. Cjanu o dya'a o cuerpo.

³⁷ Pero 'ma mü o ndü e Jesús, Mizhocjimi o tsjapü o te, dya go dya'a o cuerpo. ³⁸ Nguec'ua rí xi'tsc'öji nu'tsc'ëji ín menzumüts'ügöji, ngueje e Jesús c'ü ra per-donaots'üji in nzhubüji c'o in tñji. ³⁹ C'o o ley Mizhocjimi c'o o dyopjü e Moisés, dya ra 'ñempc'ëji libre cja c'o na s'o. Pero 'ma rí 'ñench'e in mü'büji e Jesucristo, ra 'ñempc'ëji libre texe cja c'o na s'o. ⁴⁰ Pjötöpüji na puncjü ngüenda. Na ngue 'ma dya rí 'ñench'e in mü'büji e Jesucristo, ra zädä 'ma rí sufregueji ja c'o nzi va dyopjü c'o profeta. Je dyopjüji a cjava:

⁴¹ Nu'tsc'ëji in cjacüji burla. Pero jñant'maji, rá cjadö c'o me na nojo, c'ü dya rí creoji zö cjó ra xi'ts'iji.

Y rí mangueji: "¿Ja ríh sö ra zädä yo?"

Pero rí chüji, eñe Mizhocjimi.

⁴² Nuc'ua e Pablo 'ñe c'o mi dyoji, cjanu o mbedyeji c'ua cja c'e nintsjimi. C'o nte me go mamaji c'ua:

—Tsjacüjme favor rí 'ñejui ra chjün, rí ñe yepe rí xitscöjme yo i xitsijme dya.

⁴³ 'Ma mü o nguarü c'e culto, na puncjü c'o mi menzumü a Israel c'o o ndeñe co e Pablo 'ñe e Bernabé. Xo 'ñe c'o dya mi menzumü a Israel pero mi ma't'üji Mizhocjimi, anguezeji xo na puncjü c'o o ndeñe co e Pablo 'ñe e Bernabé. Nuc'ua e Pablo 'ñe e Bernabé o zopjüvi c'ua anguezeji o xipjiji:

—Nu'tsc'ëji rí sido rí dyätpäji o jña e Jesucristo. Ngueje c'ü o ndäjä Mizhocjimi o ñe mböxcüji.

⁴⁴ Nuc'ua c'ü na ye nu xabaro, o ñe c'ua texe c'o mi cãrã c'e jñiñi o ñe dyäräji o jña Mizhocjimi. ⁴⁵ C'o mi menzumü a Israel, 'ma mü o jñandaji xo vi jmurü na puncjü o nte c'o dya mi menzumü a Israel, o sjëyaji c'ua na puncjü. O zadüji e Pablo o mamaji c'ü dya ma cjuana c'ü mi mama. ⁴⁶ Dya zü e Pablo 'ñe e Bernabé, o mamavi:

—Nu'tsc'ëji rí menzumügöji a Israel, ngue'tsc'ëji ot'ü ró xi'tsc'öbe o jña Mizhocjimi. Pero dya i ñeji.

Nguec'ua, zö Mizhocjimi ne ra 'ñempc'ëji libre cja c'o na s'o, pero dya sö. Na ngue dya in creoji c'ü xi'ts'iji. Nguec'ua dya cja rá zo'c'öbe; rá zopjübe c'o dya ngue ín menzumügöji. ⁴⁷ Ngue c'ü o xitsibe Mizhocjimi. O mama a cjava:

Ró juan'c'ü rí zopjü yo nte yo dya menzumü a Israel yo cãrã texe cja ne xoñijömmü,

ngue c'ua ra salvaji ra bübü ín jya's'ügö cja o mü'büji, eñe Mizhocjimi.

A cjanu va mama e Pablo.

⁴⁸ C'o dya mi menzumü a Israel, 'ma mü o dyäräji c'o jña c'o o mama e Pablo, me go mäji o mamaji c'ü me na jo o jña Mizhocjimi. Bübü c'o o 'ñench'e o mü'bü e Jesús. Nguec'ua o bübü'tjoji co Mizhocjimi. Nuc'ua, ngue c'o ya vi juanjü Mizhocjimi. ⁴⁹ Nuc'ua o jña e Jesucristo c'ín Jmugöji, o mamaji texe c'o jñiñi cja c'e estado.

⁵⁰ Nuc'ua c'o mi menzumü a Israel, o dyü't'üji c'o ndixü c'o pje mi pjëzhi cja c'e jñiñi c'o mi ma't'ü Mizhocjimi.

Xo dyü't'üji c'o bëzo c'o pje mi pjëzhi. Nguec'ua o nuji na ü e Pablo 'ñe e Bernabé, cjanu o pjongüji nu.

⁵¹ Nuc'ua e Pablo 'ñe e Bernabé 'ma mü o mbedyeji nu, cjanu o jyä'bävi c'ua o jömmü c'o mi jäs'ä cja o mbäcuavi, ngue c'ua ro mbärã c'o mi menzumü nu, c'ü vi tsjaji c'o na s'o, dya recibidoji anguezevi. Cjanu o mëvi cja c'e jñiñi a Iconio. ⁵² C'o mi cãrã a Antioquía c'o vi 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo, zö mi nuji na ü c'o, pero o Espiritu Mizhocjimi me go 'ñünbü o mü'büji o tsjapüji me go mäji.

Pablo y Bernabé en Iconio

14 'Ma mi bübüvi e Pablo 'ñe e Bernabé a Iconio, o mëvi cja c'e nintsjimi nu ja mi pa c'o mi menzumü a Israel. O zopjüvi c'o nte ja c'o nzi ma zopjüvi cja c'o 'ñaja jñiñi. Nuc'ua na puncjü c'o o 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo. C'o o creo, mi cãrã c'o mi menzumü a Israel; xo mi cãrã c'o dya mi menzumü a Israel. ² C'o mi menzumü a Israel c'o dya go ne go creo, o dyü't'üji c'o dya mi menzumü a Israel. Nguec'ua va nguiññi c'o na s'o, o nuji c'ua na ü e Pablo 'ñe e Bernabé. ³ E Pablo 'ñe e Bernabé o mezhe va mimivi a Iconio. Mi zopjüvi c'o nte, dya mi süvi. Mi xipjiji:

—Me s'iyats'üji e Jesucristo c'ü ín Jmugöji, mi eñevi.

Nguec'ua c'ü ín Jmugöji o unüvi poder o tsjavi c'o na nojo c'o nunca mi janda c'o nte. Nguec'ua va mbärãji c'ü na cjuana c'o mi mama e Pablo 'ñe e Bernabé. ⁴ C'o mi cãrã a Iconio, dya mi 'natjo o pjeñe ma nguiññi. Mi cãrã c'o mi teñe c'o mi menzumü a Israel c'o dya mi ätpä o jña e Jesucristo; mi cãrã c'o mi teñe c'o apóstole c'o mi ngue e Pablo 'ñe e Bernabé. ⁵ Nuc'ua c'o mi menzumü a Israel c'o dya mi ätä c'o apóstole, cjanu o ma ñaji c'ua c'o pje mi pjëzhi cja c'e jñiñi. Xo ñaji c'o 'ñaja nte c'o dya mi menzumü a Israel. O mamaji c'ü ro tsjapüji burla c'o apóstole, cja rrü pjat'üji o ndojo.

⁶ Pero e Pablo 'ñe e Bernabé o mbärãvi. Nguec'ua o c'ueñe o mëvi c'ua a Listra 'ñe a Derbe c'o tsja cja c'e estado de Licaonia. Nujnu, o zopjüvi c'o nte o xipjiji ja rvá sö e Jesús ro 'ñeme libre anguezeji cja c'o na s'o. Xo zopjüji c'o nte cja c'o 'ñaja jñiñi c'o bëxtjo mi chäji.

Apedrean a Pablo en Listra

⁸ A Listra mi bübü 'na bëzo c'ü dya mi sö ro nzhodü, mi junrü a jömmü. Je ma cjanu ndeze 'ma o jmus'ü.

⁹ Nuc'ü, o dyärã mi ña e Pablo 'ma mi zopjü c'o nte. E Pablo o jñanda na jo c'e bëzo, o mbärã c'ü mi junt'ü o mü'bü c'e bëzo c'ü ro sö Mizhocjimi ro jocü.

¹⁰ Nguec'ua o ña c'ua na jens'e e Pablo o xipji c'e bëzo:

—Böbü dya, rí böbü derecho, eñe.

O böbü na zëzhi, cjanu o nzhodü c'ua. ¹¹ Na puncjü o nte c'o o jñanda e Pablo ja va jocü c'e bëzo. O mapjüji c'ua na jens'e o ñaji c'e jña Licaonia o mamaji:

—Nujyo, ngue yo ín ts'itagöji yo rí ma't'üji. O mbëzhi o nte nza czazgöji. O ëjui nu ja rí cãrãgöji o ñe nugüji, eñeji.

¹² Cjanu o jñusp'üji c'ua ts'ita Júpiter e Bernabé. E Pablo, o jñusp'üji ts'ita Mercurio, na ngue mi ngue e

Pablo c'ü mi zopjü c'o nte. ¹³ A tji cja o ngoxtji c'e jñiñi nu ja mi cjogüji, mi järä 'na templo nu ja mi ma't'üji e Júpiter. Nuc'ua c'ü mi mböcjimi cja c'e templo o siji o toro cja o ngoxtji c'e jñiñi. C'o toro ya vi ndepeji o ndäjñä. C'e mböcjimi 'ñe c'o nte mi ne ro mbö't'üji c'o toro, cja rrü mbäsp'äji e Pablo 'ñe e Bernabé c'ü rví ma't'üji. ¹⁴ E Pablo 'ñe e Bernabé 'ma mü o mbärävi c'ü mi ne ro tsja c'o nte, o cjuan'divi o cjogüvi a nde nu ja mi cärä c'o nte. O ts'üdü o bituvi, o mapjüvi c'ua na jens'e o mamavi:

¹⁵ —Nu'tsc'eji in bëzoji, zjenga in ne rí pötcübe o toro? Maco rí ntetjogöbe nza cjatsc'eji. C'ü rvá ëcjöbe, rá xi'tsc'öbe ja rgá sö ra 'ñempc'eji libre cja c'o na s'o. Ni jyodü rí jyëziji yo ts'ita. Dya cja rí creoji, na ngue dya sö ra mböxc'üji. Rí 'ñench'e in mü'büji Mizhocjimi c'ü bübü para siempre, c'ü o dyät'ä e jens'e 'ñe ne xoñi-jö mü, 'ñe texe yo bübü a jens'e 'ñe yo bübü cja ne xoñijö mü. Xo dyät'ä yo ndeje 'ñe texe c'o cärä nu. ¹⁶ Mi jinguä Mizhocjimi o jyëzi texe c'o nte mi cjaji ja c'o nzi ma netsjëji. ¹⁷ Pero Mizhocjimi mi unü c'o mi jyodü c'o nte; xo 'ñetscöji dacöji c'o pje ni jyodüzüji. Va penqueji o dyebe; dacüji o ts'itjō. Nguec'ua me rí mäcjöji, bübü c'ü rá sigöji. A cjanu, ngue c'ü rga pärägöji bübü Mizhocjimi, eñe e Pablo 'ñe e Bernabé.

¹⁸ Zö mi mamavi a cjanu, pero c'o nte siempre mi ne ro mbö'tp'üji o toro anguezevi. Pero o sido o xipjivi c'ü dya ro tsjaji a cjanu.

¹⁹ Cjanu o säjä c'ua a Listra ja nzi o nte c'o mi menzumü a Israel, vi 'ñeji a Antioquía 'ñe a Iconio. O dyüt'üji c'ua c'o mi cärä a Listra o pjat'üji o ndojo e Pablo. Cjanu o ngüt'üji c'ua va pjongüji a tji cja c'e jñiñi. Mi pëzhiji ya vi ndü. ²⁰ Nuc'ua cjanu o ë c'ua c'o cja vi 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo, o ë böbüji nu ja mi 'mana e Pablo. Nuc'ua e Pablo cjanu o nanga c'ua, o cjogü na yeje cja c'e jñiñi. C'ü na ye nu pa, o mbedyevi nu e Bernabé o mëvi a Derbe.

²¹ A Derbe o zopjüvi c'o nte o xipjiji o jña Mizhocjimi. Na puncjü c'o o 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo. Nuc'ua cjanu o nzhogü o mëvi a Listra 'ñe a Iconio 'ñe a Antioquía. ²² O zopjüvi c'o mi creo e Jesucristo, o xipjiji:

—Nu'tsc'eji sido rí 'ñejmeji e Jesucristo. Dya pje rí tsji-jñiji 'ma pje c'o cja'c'üji. Na ngue 'ma cjó c'o unü o mü'bü Mizhocjimi ra dyätä, nuji na ü 'ma c'o, y pje c'o cjapüji, embeji c'o.

Nguec'ua o zëzhiji, dya züji. ²³ Nuc'ua e Pablo 'ñe e Bernabé cjanu o juajnüvi c'ua c'o ro tsja pastor nzi 'na ja jñiñi. C'o cjuarma c'o mi cärä nu, 'ñe c'o apóstole o mbempjeji. Nuc'ua c'o apóstole o dyötüvi Mizhocjimi ro mbös'ü c'o pastor 'ñe c'o 'ñaja cjuarma, na ngue vi creoji. Cjanu o mbedyevi o mëvi c'ua.

Pablo y Bernabé vuelven a Antioquía de Siria

²⁴ O huench'evi c'ua cja c'e estado de Pisidia o zät'ävi a Perge c'ü tsja a Panfilia. ²⁵ 'Ma mü o nguarü o zopjüvi c'o mi cärä nu, cjanu o zöbüvi o mëvi a ma a Atalia.

²⁶ Nujnu, o ndes'evi cja 'na barco c'ü mi ma a Antioquía c'ü tsja a Siria. Je mi mëvi nu, na ngue nujnu ngueje nu ja vi dyötü Mizhocjimi c'o cjuarma, ro mbös'ü e Pablo

'ñe e Bernabé cja c'e bëpji. Je mi mëvi nu, na ngue ya vi cjuatüvi c'e bëpji. ²⁷ 'Ma o zät'ävi a Antioquía, o zojnüvi c'ua c'o cjuarma. 'Ma mü o jmurüji, nuc'ua e Pablo 'ñe e Bernabé o xipjiji ja va mbös'ü Mizhocjimi va zopjüvi c'o nte. Xo xipjiji Mizhocjimi o 'ññnbü o mü'bü c'o dya mi menzumü a Israel, xo dyätpäji o jña e Jesucristo.

²⁸ O mezhe c'ua na puncjü o pa, mi cäräji co c'o mi cärä a Antioquía c'o mi ench'e o mü'bü e Jesucristo.

La reunión en Jerusalén

15 C'o pa c'o, xo säjä c'ua ja nzi o bëzo a Antioquía c'o vi 'ñeje a Judea. O zopjüji c'o cjuarma o xipjiji: —'Ma dya ra circuncidaots'üji ja c'o nzi va dyopjü e Moisés, dya ra sö rí salvagueji, embeji c'o cjuarma c'o mi cärä a Antioquía.

² E Pablo 'ñe e Bernabé o mamavi c'ü dya ro sö ro circuncidaoji c'o mi menzumü a Antioquía. Nguec'ua va zöji c'ua o jña c'o. Nguec'ua c'o cjuarma a Antioquía o xipjiji e Pablo 'ñe e Bernabé ro mëvi a Jerusalén, 'ñe ja nzi anguezeji, ro ma ñaji c'o apóstole 'ñe c'o pastor, ro dyönüji cjo mi jyodü ro circuncidaoji c'o dya mi menzumü a Israel.

³ Cjanu o möji c'ua. Bübü o cjuarma c'o o ma zogüji. 'Ma o cjogüji a Fenicia 'ñe a Samaria, o zät'äji c'o jñiñi nu ja mi cärä o cjuarma. O xipjiji c'ü ya vi creo na puncjü o nte c'o dya mi menzumü a Israel. Nguec'ua me co mäjä c'o cjuarma.

⁴ 'Ma mü o zät'äji a Jerusalén, c'o apóstole 'ñe c'o pastor 'ñe c'o 'ñaja cjuarma o recibidoji e Pablo 'ñe e Bernabé 'ñe c'o ma dyoji. Nuc'ua e Pablo 'ñe e Bernabé cjanu o mamavi ja va mbös'ü Mizhocjimi o zopjüvi c'o dya mi menzumü a Israel. ⁵ Mi bübü nu ja nzi o fariseo c'o vi creo e Jesucristo. O böbüji c'ua cjanu o mamaji:

—Ni jyodü rá circuncidaogöji c'o dya menzumü a Israel c'o ätpä o jña e Jesucristo. Xo rá xipjiji ni jyodü ra dyätäji o ley Mizhocjimi c'ü o dyopjü e Moisés, eñeji.

⁶ Nguec'ua o tsjaji 'na junta, o jmurü c'o apóstole 'ñe c'o pastor o ñaji ja rvá xipjiji c'o dya mi menzumü a Israel. ⁷ Nuc'ua 'ma ya vi mezhe vi zöji o jña, o böbü e Pedro o xipjiji:

—Mi cjuarmats'ügöji, in pärägueji ya mezhe ja nzi cjë, Mizhocjimi o juancügö nguetscö ot'ü ró zopjügö c'o dya menzumü a Israel ró xipjiji ja rvá 'ñemeji libre cja c'o na s'o. 'Ma o dyäräji c'o ró xipjiji, o creoji. ⁸ Ja c'o nzi va dyacöji Mizhocjimi o Espiritu, je xo ga cjanu va unü yo dya menzumü a Israel c'o ya 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo. Na ngue Mizhocjimi pätpä o mü'bü texe yo nte. ⁹ Angueze dya juajnü cjó ra s'iya. O ndintspi o mü'bü yo dya menzumü a Israel 'ma o 'ñench'e o mü'büji e Jesucristo, ja c'o nzi va ndintsqui in mü'bügöji. ¹⁰ Maco Mizhocjimi ya recibido yo dya menzumü a Israel, zjenga in xipjiji ni jyodü ra dyätäji c'o ley? Dya rí tsjaji a cjanu; 'na ra ünnc'üji Mizhocjimi. C'o in mboxatitagöji mi söji na jyü c'o ley, dya sö ro cumpleji c'o. Ni xo ri nguetscöji. ¹¹ Rí pärägöji na s'ozgöji pero ra salvazügöji Mizhocjimi na ngue me s'iyazüji e Jesús c'ín Jmugöji. Je xo rga cjanu rgá salva yo dya menzumü a Israel, eñe e Pedro.

¹² 'Ma mü o nguarü o ña e Pedro, dya cjó cja ndünrú. Nuc'ua e Pablo 'ñe e Bernabé o zopjüvi c'o mi cãrã nu, o xipjiji ja va mbös'üvi Mizhocjimi va zopjüvi c'o dya mi menzumü a Israel. O mbös'ü o tsjavi c'o na nojo c'o nunca mi janda c'o nte. ¹³ 'Ma mü o nguarü o ñavi, cjanu o ña c'ua e Jacobo o xipji c'o mi cãrã nu:

—Mi cjuarmats'ügöji, dyärãji c'ü rá xi'tsc'öji. ¹⁴ Ya xit-siji e Simón Pedro c'ü ya mezhe Mizhocjimi xo juentse yo dya menzumü a Israel, xo tsjapü o nte yo. ¹⁵ Nujyo, ngue yo o dyopjü c'o profeta c'ü ro zädä. C'o o dyopjüji je mama a cjava:

¹⁶ Yo nte, dya cja matcüji ja c'o nzi va matcüji cja c'e ngumü de xipjadü c'ü o dyät'ä e David.

Nguec'ua 'ma ra zädä c'o pa, rá nzhogö rá cjpü yo nte ra matcüji na yeje.

¹⁷ Rá cjpü ín ntego c'o 'ñaja nte, zö ja nde menzumüji.

Ra jyongüji ra mbãcãji, eñe Mizhocjimi.

Nujyo, o jítscöji ndeze mi jinguã yo.

Je ga cjanu va mama c'o profeta.

¹⁹ O sido o ña e Jacobo o mama:

—C'ü rí mangö, yo dya menzumü a Israel c'o ya ejme dya Mizhocjimi, dya ni jyodü rá xipjiji ra circuncidaoji ja c'o nzi ga mama c'o ley. ²⁰ C'ü rá cjaji, rá penpeji 'na carta rá xipjiji c'ü dya ra zaji o ts'ingue o animale c'o päsp'ãji yo ts'ita. C'o bëzo, dya ra tsãji o ndixü; c'o ndixü, dya xo ra tsãji o bëzo. Xo 'ñe c'o dya be chjüntü. Xo rá xipjiji, dya ra zaji o ts'ingue o animale c'o dya mbedye o cji. Dya xo ra ziji o cji. ²¹ Rá xipjiji a cjanu. Na ngue ya mezhe jizhiji o ley e Moisés texe cja c'o ciudad. 'Ma xabaro xörüji cja nintsjimi c'e ley, eñe e Jacobo.

²² Nuc'ua o nguejme conforme c'o apóstole 'ñe c'o pastor 'ñe c'o 'ñaja cjuarma. O juajnüji c'ua yeje cjuarma c'ü ro möji a Antioquía e Pablo 'ñe e Bernabé. Nuc'o, mi xo'ñivi cja c'o cjuarma. C'ü 'naja mi chjü e Judas Barsabás; c'ü 'naja mi chjü e Silas. ²³ O dyopjüji 'na carta o jñu's'üji a cjava:

"Nutsöjme rí apóstolegjme 'ñetscöjme rí pastorgöjme rí pen'c'öjme ne carta. Rí zenguats'üjme cjuarma, nu'tsc'eji dya in menzumüji a Israel in cãrãji a Antioquía 'ñe texe cja ne estado de Siria 'ñe ne estado de Cilicia. ²⁴ C'ü rgá pen'c'öjme ne carta, ró äragöjme bübü c'o o mbedye va ja rí cãragöjme c'o o ñe nuc'üji. O xi'ts'iji ni jyodü ra circuncidaots'üji 'ñe rí tsjaji c'o mama o ley Mizhocjimi c'ü o dyopjü e Moisés. Nguec'ua dya in pärãji ja ngue c'ü rí creoji. Nu c'o o ñe xi'ts'iji a cjanu, dya ró tägöjme c'o. ²⁵ Ya ró ñagöjme ró juajnüjme yeje cjuarma rá täcjöjme ra ëji e Bernabé 'ñe e Pablo, ra 'ñe zenguats'üji. Me rí s'iyagöjme anguezevi. ²⁶ Zö cjogüvi na puncjü peligro 'na ra mbö't'üji c'o, pero sido zopjüvi yo nte, xipjiji o jña e Jesucristo c'ín Jmugöji. ²⁷ Ró juajnüjme e Judas 'ñe e Silas ra ëji e Bernabé 'ñe e Pablo. E Judas 'ñe e Silas ra xi'ts'iji nu yo ró opjüjme cja ne carta. ²⁸ O Espiritu Mizhocjimi o dyacöjme o pjeñe, o jítscöjme c'o rá xi'tsc'öjme rí tsjaji. Y na jo, nguextjo c'o rá xi'tsc'öjme c'o. 'Ma jiyö, 'na rí sögueji na jyü. ²⁹ Yo rá xi'tsc'öjme, ngue c'ü dya rí saji o ts'ingue o animale c'o päsp'ãji yo ts'ita. Dya xo rí siji o cji. Dya xo rí saji o ani-

male c'o dya mbedye o cji. Nu'tsc'eji in bëzoji, dya rí tsãji o ndixü; 'ñetsc'eji in ndixüji, dya rí tsãji o bëzo. Xo 'ñetsc'eji dya be in chjüntüji. 'Ma dya rí tsjaji yo na s'o, in cjaji na jo'ma. Zenguaji, Mizhocjimi ra mböxc'üji", eñe c'e carta va dyopjüji.

³⁰ Cjanu o ndãji c'ua e Judas 'ñe e Silas o ndëdyivi c'e carta, o möji e Bernabé 'ñe e Pablo a Antioquía. 'Ma mü o zät'ãji, cjanu o xipjiji c'ua c'o cjuarma a Antioquía ro jmurüji. 'Ma o jmurüji, o unüji c'ua c'e carta. ³¹ 'Ma mü o xörüji c'e carta, me go mäji na ngue ma jo c'o jña c'o mi t'opjü nu. ³² E Judas 'ñe e Silas mi profetavi. O xipjivi na puncjü o jña c'o cjuarma, o jíchiji ja ga cja o jña Mizhocjimi. Nguec'ua c'o cjuarma xenda go zëzhiji cja o jña Mizhocjimi. ³³ E Judas 'ñe e Silas o mezhevi ja nzi pa a Antioquía. Nuc'ua 'ma mü o nzhogüvi nu ja vi 'ñeji e Bernabé 'ñe e Pablo, c'o cjuarma a Antioquía o xipjiji anguezevi:

—Mizhocjimi ra mböxc'üvi. Xipjivi ra mbörü Cjimi c'o o ndäc'ãji, eñeji.

³⁴ E Pablo 'ñe e Bernabé xe go mimivi a Antioquía. Anguezevi 'ñe c'o 'ñaja xöpüte mi jizhiji mi mamaji o jña Mizhocjimi.

Pablo comienza su segundo viaje misionero

³⁶ O mezhe c'ua ja nzi o pa, o mama c'ua e Pablo o xipji e Bernabé:

—Na jo rá më cja c'o jñiñi nu ja ya ró zopjüvi o jña Mizhocjimi c'o nte. Rá ma zenguavi c'o cjuarma, rá nuvi pje cjaji, eñe e Pablo.

³⁷ E Bernabé mi ne ro zidyivi e Juan Marcos. ³⁸ Pero o mama e Pablo c'ü xenda na jo 'ma dya ro zidyivi c'ü. Na ngue e Marcos vi jyanbüji co anguezevi a Panfilia; dya sido cja c'e bëpji co anguezevi. ³⁹ Nguec'ua o zövi c'ua o jña e Bernabé e Pablo. Nguec'ua va xögüvi c'ua. Nuc'ua e Bernabé cjanu o mëvi e Marcos. O mbes'evi cja 'na barco o mëvi a Chipre. ⁴⁰ Nuc'ua e Pablo o juajnü e Silas ro mëvi ro mbëpivi Mizhocjimi. C'o cjuarma a Antioquía o dyötpüji Mizhocjimi ro mbös'ü e Pablo 'ñe e Silas. Cjanu o mëvi c'ua. ⁴¹ O zät'ãvi texe cja c'e estado de Siria 'ñe cja c'e estado de Cilicia. E Pablo mi zopjü c'o cjuarma; nguec'ua va zëzhiji cja o jña Mizhocjimi.

Timoteo acompaña a Pablo y a Silas

16 Nuc'ua cjanu o mëvi c'ua a Derbe 'ñeje a Listra. Mi bübü nu 'na t'i c'ü mi chjü e Timoteo. Nuc'ü, mi ench'e o mü'bü e Jesucristo. C'ü nu nana mi menzumü a Israel, y xo mi ench'e o mü'bü e Jesucristo. C'ü nu tata mi menzumü a Grecia. ² C'o cjuarma a Listra 'ñe a Iconio mi mamaji c'ü mi cja na jo e Timoteo. ³ E Pablo o ne o zidyivi e Timoteo ngue c'ua ro mbös'üvi cja c'e bëpji. Pero ot'ü o circuncidado. Na ngue c'o mi menzumü a Israel c'o mi cãrã cja c'o jñiñi nu ja ro möji e Pablo e Silas e Timoteo, mi pärãji c'ü mi griego c'ü o tata e Timoteo, dya mi menzumü a Israel. 'Ma o nguarü o circuncidado, cjanu o möji c'ua. ⁴ Texe cja c'o jñiñi ja c'o mi pöji, mi zopjüji c'o cjuarma mi xipjiji c'o vi

mama c'o apóstole 'ñe c'o pastor c'o mi cārã a Jerusalén. ⁵ Nguéc'ua c'o cjuarma xenda go mbārãji go creoji e Jesucristo. Pama mi búbü c'o mi ench'e o mü'bü e Jesucristo.

La visión que Pablo tuvo de un hombre de Macedonia

⁶ Nuc'ua mi ne ro möji a Asia ro xipjiji o jña e Jesucristo c'o nte. Pero o Espíritu Mizhocjimi o tsjapü o mbārãji c'ü dya ro möji nu. Nguéc'ua va cjogütjoi cja c'e estado de Frigia 'ñe cja c'e estado de Galacia. ⁷ 'Ma ya mi ngue ro zät'ãji cja c'e estado de Misia, mi cja ro möji a Bitinia. Pero o Espíritu e Jesucristo dya jyëzi ro möji. ⁸ Nguéc'ua va cjogütjoi c'ua cja c'e estado de Misia, dya mamaji o jña Mizhocjimi nu. Nuc'ua o zät'ãji a Troas c'ü tsja a Misia. ⁹ 'Na nu xömü 'ma mi cārãji a Troas, Mizhocjimi o jíchi e Pablo c'ü o jñanda, nza cja 'ma ro nguinch'i 'na t'jji. O jñanda 'na bëzo c'ü mi menzumü cja c'e estado de Macedonia. Mi bóbü ma xipji e Pablo: "Möji a Macedonia rí ma pjöxcüjme", eñe c'e bëzo. ¹⁰ Nutscö e Lucas, je ngue a Troas ró chjögöjme e Pablo 'ñe c'o mi dyoji. Na ngue c'ü o jñanda e Pablo c'ü o jíchi Mizhocjimi, ró pãrãjme Mizhocjimi mi jítscöjme c'ü ro ma zopjüjme c'o mi cārã a Macedonia ro ma xipjijme o jña e Jesucristo. Ixtó xampjajme ro möcjöjme nu.

Pablo y Silas en Filipos

¹¹ Ró tes'ejme c'ua cja c'e barco c'ü ró töt'üjme a Troas ró möjme derecho ró sät'ãjme a Samotracia. C'ü na ye nu pa, ró sät'ãjme a Neápolis ró dagüjme cja c'e barco. ¹² Nuc'ua ró pedyejme nu ró sät'ãjme a Filipos nu ja cārã na puncjü o nte c'o vi 'ñeje a Roma o 'ñe mandaji nu. A Filipos ngue 'na jñiñi c'ü me na nojo cja c'o 'ñaja jñiñi c'o tsja a Macedonia. Ró mimijme ja nzi pa nu. ¹³ 'Ma mü o zädã c'e pa 'ma söya c'o menzumü a Israel, ró pedyejme cja o ngoxtji c'e jñiñi ró möcjöjme a squina cja 'na ndare nu ja mi pa ötüji Mizhocjimi. Ró mimijme ró jchijme c'o ndixü c'o mi jmurü nu. ¹⁴ 'Na c'o ndixü c'o mi ärã c'o mi mamajme, mi ngue 'na ndixü c'ü mi chjü e Lidia. Mi menzumü a Tiatira mi pö o bitu c'o ma cji pobü. Nuc'ü, mi ma't'ü Mizhocjimi. Mizhocjimi o 'ññnbü o mü'bü o creo c'o jña c'o o mama e Pablo. ¹⁵ Cjanu o ji c'ua, 'ñe c'o mi cārã o ngumü. Nuc'ua cjanu o xitscöjme:

—Nu 'ma in mangueji c'ü na cjuana rí ench'e in mü'bügö c'ü in Jmugöji, rí mbitats'üji rá mö in nzungö rí ma oxqueji nu, enzgöjme c'ü.

O zümpcüjme ró oxüjme nu.

¹⁶ 'Na nu pa, mi pöcjöjme nu ja mi pa ötüjme Mizhocjimi. Ró chjögöjme 'na xunt'i c'ü mi esclavo. Mi o'o o mü'bü 'na o espíritu e Satanás c'ü dya jo, mi unü poder mi divinao. C'o o lamu c'e xunt'i mi tóji na puncjü o merio co c'ü mi divinao c'e xunt'i. ¹⁷ Nuc'ü, mi tjünt'ü in xütjügöjme nu ja mi pöcjöjme e Pablo, mi mapjü na jens'e mi mama:

—Nu yo bëzo, ngue o mbëpji Mizhocjimi c'ü búbü a jens'e. Xi'ts'iji ja rgá sö rí salvagueji, eñe c'e xunt'i.

¹⁸ O mezhe c'ua na puncjü o pa, mi cja a cjanu c'e xunt'i mi tjünt'ü in xütjügöjme mi mama a cjanu. O xicha c'ua e Pablo o pjünü o jñanda c'e xunt'i. Cjanu o xipji c'ua c'ü o espíritu c'ü dya jo:

—Me na zëzhi e Jesucristo; rí xi'tsc'ö rí pedye cja ne xunt'i.

Cjanu o mbedye c'ua.

¹⁹ C'o o lamu c'e xunt'i o mbārãji c'ua c'ü dya cja ro ndöji na puncjü o merio. Nguéc'ua cjanu o zürüji c'ua e Pablo 'ñe e Silas o zidyiji a fuerza a jmi c'o pje mi pjëzhi, ngue c'ua ro jññnpüji ngüenda. ²⁰ 'Ma mü o zät'ãji cja c'o pje mi pjëzhi, cjanu o xipjiji c'ua:

—Nu yo bëzo, je menzumüvi a Israel. Va ã xipjiji nan'ño jña yo nte ga dyonpüji. Nguéc'ua dya pãrãji ja ngue c'ü ra creoji. ²¹ Mamavi o jña c'o mama in leygöji c'ü dya sö rá cjaji ni xo rá creoji. Na ngue rí menzumögöji a Roma, eñeji.

²² Nguéc'ua c'o nte o üdüji, mi ne ro mbārãji e Pablo 'ñe e Silas. C'o pje mi pjëzhi cjanu o ts'ünbüvi c'ua o bitu e Pablo 'ñe e Silas. Cjanu o mandavi o mbārãji co dyenza. ²³ Nuc'ua 'ma mü o nguarü o mbārãji na puncjü, cjanu o pant'aji c'ua a pjörü. Cjanu o xipjiji c'ua c'e mböppjörü ro mbörüji na jo e Pablo 'ñe e Silas para dya ro mbedyevi. ²⁴ Nguéc'ua c'e mböppjörü o tsja ja c'o nzi va xipjiji, o siji e Pablo 'ñe e Silas o ã tsjocüji mas a mbo cja c'e pjörü. Cjanu o ngö'tp'üji c'ua o nguavi cja yeje dyaxü c'o vi dyö't'üji, para dya ro sö ro mbedyevi.

²⁵ Nuc'ua c'ü ndexömü e Pablo 'ñe e Silas mi ötüvi Mizhocjimi y mi tövi o himno ma ma't'üvi Mizhocjimi. C'o 'ñaja c'o ma o'o a pjörü mi ärãji. ²⁶ 'Nango mbi c'ua na zëzhi ne xoñijömmü go 'ñömmü c'o cimientö cja c'e pjörü go xogü c'o ngoxtji. C'o cadena c'o mi 'nünt'ü c'o ma o'o a pjörü, o ndögü nu ja mi sa'a cja ndüngumü.

²⁷ C'e mböppjörü 'ma mü o zö, o jñanda ya vi xogü c'o ngoxtji cja c'e pjörü. O ngübü c'ua o tjëdyi ro pöt'ütsjë. Na ngue mi pëzhi ya vi c'ueñe texe c'o ma o'o cja c'e pjörü. ²⁸ Nuc'ua e Pablo o mapjü c'ua na jens'e o xipji:

—Dya rí pöt'ütsjë; rí cãxtjögöjme rí texejme, eñe.

²⁹ Nuc'ua c'e mböppjörü o manda o tñji o sivi. Cjanu o cjuan'di o ma a mbo cja c'e pjörü, me mi mbi. Cjanu o ndüñijömmü cja o jmi e Pablo 'ñe e Silas. ³⁰ Cjanu o zidyivi a tji o xipjivi:

—Nu'tsc'evi nin t'ecjañömmüvi, çpje ni jyodü rá cjagö ngue c'ua rá salvagö?

³¹ Cjanu o ndünrúvi o xipjivi:

—Rí 'ñench'e in mü'bü e Jesucristo rí tsjapü in Jmugue. Ra 'ñempc'e libre texe cja c'o na s'o; xo 'ñe yo cārã in nzumü, embeji c'e mböppjörü.

³² Nuc'ua cjanu o xipjivi o jña Mizhocjimi c'e bëzo 'ñe texe c'o mi cārã o ngumü. ³³ Nuc'ua mismo c'e xömü, c'e mböppjörü ixco zidyi c'ua e Pablo 'ñe e Silas nu ja mi po o ndeje o mbe'chp'evi nu ja vi s'odü. Nuc'ua cjanu o jchijji co ndeje c'e mböppjörü 'ñe c'o mi cārã o ngumü.

³⁴ Nuc'ua c'e mböppjörü cjanu o zidyi e Pablo 'ñe e Silas cja o ngumü, o ma unüvi o xëdyi o zivi. Me go mājã c'ua c'e mböppjörü 'ñe c'o mi cārã o ngumü, na ngue vi 'ñench'e o mü'büji Mizhocjimi.

³⁵ Nuc'ua c'ü na jyas'ü, c'o pje mi pjëzhi cjanu o zopjüvi c'ua c'o policia o xipjiji:

—Mëvi ma xopcüvi c'o bëzo c'o ró pant'aji a pjörü.

³⁶ 'Ma mü o zät'ävi nu, o xipjivi c'e mböpjörü. Nuc'ua c'e mböpjörü cjanu o ma xipji e Pablo:

—C'o pje pjëzhi o ndävi c'o o ë mama c'ü sö rí pedyevi libre. Nguéc'ua pedyevi, Mizhocjimi rí möji, eñe c'e mböpjörü.

³⁷ Pero e Pablo dya nguejme conforme o xipji c'o policia:

—C'o pje pjëzhi o mandavi o mbärüzübe na puncjü, me go bëchquibe in tsebe cja yo nte, zö dya jñüncübe ngüenda. Y o pandgabe a pjörü. O tsjacübe a cjanu, maco rí menzumügöbe a Roma. Nudya, nevi c'ü rá pedyebe, c'ü dya ra mbärä yo nte. Iyö. Ma xipjivi ra ëjui ra 'ñe pjongüzübe libre.

³⁸ Cjanu o ma c'ua c'o policia cja c'o pje mi pjëzhi, o ma xipjivi ja va mama e Pablo. 'Ma mü o dyärä c'o pje mi pjëzhi c'ü mi menzumü a Roma e Pablo 'ñe e Silas, me go züvi c'ua. ³⁹ Cjanu o mëvi c'ua cja c'e pjörü o ma xipjivi e Pablo 'ñe e Silas:

—Perdonozübe c'ü ró cja'cöbe.

Cjanu o pjongüvi c'ua libre cja c'e pjörü. Cjanu o xipjivi:

—Rí ö'tc'üjme 'na favor rí pedyevi cja ne jñiñi, eñe c'o pje mi pjëzhi.

⁴⁰ Nuc'ua e Pablo 'ñe e Silas 'ma mü o mbedyevi libre cja c'e pjörü, cjanu o ma zenguavi e Lidia. Nuc'ua cjanu o zopjüvi c'o cjuarma c'o mi cärä nu; nguéc'ua o mäji y o zëzhiji. O mbedye o möji c'ua co e Timoteo.

El alboroto en Tesalónica

17 O zät'äji c'ua a Anfípolis 'ñe a Apolonia pero o cjogütjoji, o zät'äji cja c'e jñiñi a Tesalónica. Nuc'ua, bübü nu 'naja nintsjimi nu ja ma't'ü Mizhocjimi c'o menzumü a Israel. ² Texe nu ja mi sät'ä e Pablo mi pa cja nintsjimi. Nguéc'ua o mezhe jñi nzo, chjünma mi pa cja c'e nintsjimi a Tesalónica mi pa jíchi o jña Mizhocjimi c'o nte. ³ O jíchiji c'o mama o jña Mizhocjimi, ngue c'ua ro mbäräji mi jyodü ro sufre rvá ndü e Cristo, cja rrü tetjo c'ua na yeje. O xipjiji:

—In te'beji c'ü o mama Mizhocjimi ra ë 'ñevgueji libre. Pero rí xi'tsc'öji, nuc'ü, ya ëjë. Nguéje e Jesús.

⁴ C'o menzumü a Israel, bübü c'o o creo o ndeñeji e Pablo 'ñe e Silas. C'o dya menzumü a Israel c'o xo mi sū Mizhocjimi, na puncjü c'o xo creo e Jesucristo. Nuc'o, mi bübü ja nzi ndixü c'o pje mi pjëzhi. ⁵ Nuc'ua c'o menzumü a Israel c'o dya mi creo, me go sjëyaji c'ua na ngue c'o nte o ndeñeji e Pablo 'ñe e Silas. Nguéc'ua cjanu o möji cja chöjmü nu ja mi cärä c'o bëzo c'o ma s'o c'o dya mi pëpji c'o ja nde mi nzhodü. O xipjiji ro möji anguezeji. 'Ma mi pöji, o mbürü o mapjüji c'ua na jens'e. Nguéc'ua va mundo c'ua na puncjü o nte. Nuc'ua cjanu o möji cja o ngumü e Jasón, Cjanu o xo'tp'üji o ngumü cjanu o cjogüji, ngue c'ua ro pjongüji e Pablo 'ñe e Silas ro zidyiji nu ja ro jñünpüji ngüenda a jmi c'o nte. ⁶ Pero dya chöt'üji. Nguéc'ua o pënc'h'iji c'ua e Jasón 'ñe ja nzi c'o 'ñaja cjuarma, o zidyiji a

fuerza cja c'o pje mi pjëzhi cja c'e jñiñi. O mapjüji na jens'e mi mamaji:

—E Pablo 'ñe e Silas nzhodüvi onpüvi yo nte.

Nguéc'ua texe cja ne xoñijömü bübü c'o ya s'onbüji o mü'bü na ngue c'o jña c'o mamavi. Nudya, va ëjui va ë oncügöji. ⁷ Nu ne Jasón o recibido cja o ngumü c'o, ngue c'ua sido oxüvi. C'o creo ja c'o nzi ga mama anguezevi, dya cjaji ja c'o nzi ga manda e César c'ü mero manda; mamaji e Jesús ngueje c'ü mero manda, eñeji.

⁸ C'o nte 'ñe c'o pje mi pjëzhi 'ma mü o dyäräji a cjanu, me go züji, dya mi pärä pje ro tsjaji. ⁹ Nuc'ua c'o pje mi pjëzhi cjanu o cobrají o merio e Jasón 'ñe c'o 'ñaja cjuarma, o xipjiji c'ü ro nzhopcüji c'o merio 'ma ro mbedye e Pablo 'ñe e Silas cja c'e jñiñi. Cjanu o 'ñemeji c'ua libre.

Pablo y Silas en Berea

¹⁰ Nuc'ua c'o cjuarma cjanu o xipjiji e Pablo 'ñe e Silas c'ü ro mbedyevi c'e xö mü, ro mëvi a ma a Berea. 'Ma mü o zät'ävi nu, o mëvi cja c'e nintsjimi nu ja ma't'ü Mizhocjimi c'o menzumü a Israel. ¹¹ C'o mi cärä a Berea xenda mi äräji que na ngue c'o mi cärä a Tesalónica. O dyäräji co texe o mü'büji c'o jña c'o mi mama e Pablo 'ñe e Silas. Pama mi nuji cja o jña Mizhocjimi cjo na cjuana c'o mi mamavi. ¹² Nguéc'ua c'o menzumü a Israel, na puncjü c'o o 'ñenche o mü'bü e Jesucristo. Xo 'ñe na puncjü o ndixü c'o pje mi pjëzhi c'o mi griego c'o dya mi menzumü a Israel, xo creoji e Jesucristo. Xo 'ñe o bëzo c'o mi griego. ¹³ Nuc'ua c'o mi cärä a Tesalónica c'o mi menzumü a Israel, o mbäräji c'ua e Pablo 'ñe e Silas vi mëvi a Berea; e Pablo mi zopjü c'o nte mi xipjiji o jña Mizhocjimi. Ixco möji c'ua o ma dyü't'üji c'o nte, ngue c'ua me go mundoji va mapjüji. ¹⁴ Nuc'ua c'o cjuarma ixco ndäji c'ua c'o ro ma caminao e Pablo ro zät'äji a squina cja c'e mar. E Silas 'ñe e Timoteo o nguejmevi a Berea. ¹⁵ C'o cjuarma o ma caminaoji e Pablo hasta o zät'äji a Atenas. Nuc'ua e Pablo o mama c'ua o xipjiji:

—'Ma rí nzhogueji a Berea, xipjiji e Silas 'ñe e Timoteo ra tsjavi posible ra ëjui, dya ra mezhevi.

Pablo en Atenas

¹⁶ E Pablo mi te'be e Silas 'ñe e Timoteo ro säjui a Atenas. Me go sufre o mü'bü, na ngue o jñanda mi tågä na puncjü o ts'ita cja c'e jñiñi. ¹⁷ Nguéc'ua mi pa cja c'e nintsjimi mi ñaji c'o mi menzumü a Israel mi xipjiji ja ga cja c'ü na cjuana. Xo mi ñaji c'o dya mi menzumü a Israel c'o xo mi ma't'ü Mizhocjimi. Y pama mi pa cja c'e chöjmü mi ñaji c'o mi pa nu. ¹⁸ Nuc'ua, mi pa nu c'o mi xiji epicureo c'o mi xötpü o jña e Epicuro, 'ñe c'o mi xiji estoico c'o mi xötpü o jña e Zenón. Anguezeji o zöji o jña e Pablo. Bübü c'o o mama:

—Mbärä, ¿pje ra xitscöji ne bëzo nu ja nde pezhe o jña?, eñeji.

Bübü c'o o mama:

—Nza cja c'ü xitscöji rá creoji nan'ño ts'ita c'o ma't'üji nan'ño jñiñi, eñeji.

O mamaji a cjanu na ngue e Pablo mi xipji anguezeji ja ga cja e Jesús 'ñe c'e Resurrección. Anguezeji dya tendioji, mi cja'püji e Jesús 'ñe c'e Resurrección mi ngue o tjü yeje ts'ita. ¹⁹ O zidyiji c'ua e Pablo nu ja mi chjü a Areópago nu ja mi jünji ngüenda. Cjanu o xipjiji:

—Rí ne rí xitscöjme ne jña nu in jizhgue ngue c'ua rá pãrãjme. ²⁰ In mangue yo nunca rí arãjme. Rí ne rá pãrãjme ja ga cja yo, embeji e Pablo.

²¹ C'o mi menzumü a Atenas 'ñe c'o dya mi menzumü a Atenas c'o mi cãrã nu, sido mi mamaji c'o jña c'o nuevo y me mi ne ra dyãrãji c'o jña c'o nuevo.

²² Nuc'ua e Pablo cjanu o böbü c'ua nu ja mi jünji ngüenda nu ja mi chjü a Areópago, cjanu o mama:

—Nu'tsc'eji in bëzoji in cãrãji va a Atenas, rí unnc'ö ngüenda c'ü me in ma't'üji o ts'ita. ²³ 'Ma mi nzhodügö mi janda yo ts'ita yo in ma't'üji, ró janda 'na altar c'ü juns'ü a cjava: "Ne altar ngue para c'e ts'ita c'ü dya rí pãrãgöji", je juns'ü a cjanu. Nudya rá xi'tsc'öji ja ga cja c'ü dya in pãrãji pero in mamaji in ma't'üji, c'ü ngueje Mizhocjimi.

²⁴ 'Mizhocjimi o dyät'ä e jens'e 'ñe ne xoñijömmü, 'ñe texe yo bübü 'ñe yo cja'a. Nuc'ü, manda texe a jens'e 'ñe texe cja ne xoñijömmü. Nguec'ua dya bübü a mbo o templo 'ñe o ts'ingumü nu ja ra mimi. Na ngue nuyo, ät'ätjoji co dyë yo. ²⁵ Nu'tsc'eji in cjiñiñi c'ü pje c'o ni jyodü yo ts'ita rí unügueji. Pero Mizhocjimi dya pje ni jyodü. Maco ngue angueze o ngambgagöji va cja ne xoñijömmü, y dacüji c'ü rgá bübüji 'ñe c'ü rgá tsjons'ü in jñüji. Xo dacüji texe c'o ni jyongüji.

²⁶ 'Mizhocjimi o ngama texe yo raza 'ñe yo nación. Na ngue je mboxbëchiji cja c'e bëzo c'ü ot'ü o dyät'ä Mizhocjimi. O mama Mizhocjimi jinguã ro mimi nzi 'na raza yo cãrã dya, 'ñe ja ngue c'ua ro ngãrãji. Xo 'ñe c'o cja ra ngãrã. ²⁷ O ngama a cjanu Mizhocjimi yo raza, ngue c'ua texeji ra jyodüji angueze, ra mbãrãji ja ga cja, ra 'ñench'e o mü'büji. Na ngue dya jë bübü Mizhocjimi co nuzgöji rí nteji. ²⁸ Na ngue dacüji c'ü rgá bübüji 'ñe c'ü rgá 'ñö'müji in dyëji 'ñe in cuaji.

Nguec'ua sö rá mamaji bübü co nutscöji c'ü. Xo mama a cjanu 'naja c'o in menzumügueji c'o mi xiji poeta c'o mi pjëchi ra ña c'o pje nde ma jña. O mama: "O t'izgöji Mizhocjimi", eñe. ²⁹ Nu 'ma o t'izgöji Mizhocjimi, ni jyodü rá unnc'öji ngüenda c'ü dya Mizhocjimi yo ts'ita yo ät'ä yo nte. Na ngue ät'äji ja c'o nzi ga neji, de oro o de plata o de ndojo. ³⁰ 'Ma ot'ü, Mizhocjimi mi pësp'i na puncjü paciencia c'o mi ma't'ü yo ts'ita. Na ngue dya mi pãrãji. Pero nudya, mama Mizhocjimi c'ü ni jyodü ra nzhogü o mü'bü texe yo cãrã cja ne xoñijömmü.

³¹ Mizhocjimi ya juajnü 'na pa 'ma ra jñüncüji ngüenda. O 'ñeme 'na bëzo c'ü ra jñüncüji na jo ngüenda. 'Ma o ndü c'e bëzo, Mizhocjimi o tsjapü o te. Ngue c'ü rga pãrãgöji rí texeji, c'e bëzo ngueje c'ü ra jñüncüji ngüenda, eñe e Pablo.

³² 'Ma mü o dyãrãji c'ü mi mama e Pablo c'ü vi te e Jesús 'ma ya vi ndü, bübü c'o o tsjapü burla va ndenbe e Pablo. Bübü c'o o mama:

—Xe rí xitscöjme 'na nu pa, eñeji.

³³ Nguec'ua e Pablo o mbedye nu ja mi cãrãji. ³⁴ Bübü c'o o ndeñe e Pablo o 'ñench'e o mü'büji e Jesucristo. 'Na anguezeji mi chjü e Dionisio. Mi ngue 'na c'o bëzo c'o mi jün ngüenda. Xo creo 'na ndixü c'ü mi chjü e Dámaris.

Pablo en Corinto

18 Nuc'ua e Pablo o mbedye a Atenas o ma a Corinto. ² Nujnu, o chjëvi nu 'na bëzo c'ü xo mi Israelita, pero vi jmus'ü cja c'e estado de Ponto c'ü tsja a Asia. Nuc'ü, mi chjü e Aquila. Cja vi 'ñejui c'ü nu su a Italia nu ja mi bübüvi. Na ngue e Claudio c'ü mi mero mi manda o xipji texe c'o mi menzumü a Israel ro mbedyeji a Roma c'ü tsja cja c'e país a Italia. C'ü nu su e Aquila mi chjü e Priscila. E Pablo o ma zengua e Aquila 'ñe e Priscila cja o ngumüvi. ³ C'e bëpji c'ü mi cja e Aquila 'ñe e Priscila, mi mismotjo c'e bëpji c'ü mi cja e Pablo. Mi tä'bãji o xipjadü o animale mi pöji. Y nu c'o mi tömmü, mi ät'äji o ngumüji. Nguec'ua e Pablo o mimiji co anguezevi, mi tä'bãji o xipjadü. ⁴ E Pablo mi pa 'ma xabaro cja c'e nintsjimi mi ñaji c'o menzumü a Israel 'ñe c'o dya menzumü a Israel, mi xipjiji ro dyãtpãji o jña e Jesucristo.

⁵ Nuc'ua cjanu o säjä c'ua e Silas 'ñe e Timoteo, vi 'ñejui cja c'e estado de Macedonia. Nuc'ua e Pablo pama mi zopjü c'o mi menzumü a Israel mi xipjiji:

—Rí xi'tsc'öji c'ü na cjuana, e Jesús ngue c'ü o mama Mizhocjimi ra 'ñevgueji libre, embeji.

⁶ Anguezeji dya go ne go creoji, y o zadüji e Pablo. Nguec'ua e Pablo o juancja o bitu ngue c'ua ro unüji ngüenda c'ü ro mbedye cja c'e nintsjimi, dya cja ro ma zopjü anguezeji. Cjanu o mama c'ua:

—C'ü rí ma sufregueji, dya ngue in s'ocügö; ngueje in s'ocügueji. Na ngue 'ma ró xi'tsc'öji ri 'ñench'e in mü'büji e Jesucristo, dya i dyãtcãji. Nudya, rá zopjügö yo dya menzumü a Israel, eñe e Pablo.

⁷ Cjanu o mbedye c'ua cja c'e nintsjimi. O cjogü c'ua cja 'na ngumü c'ü bëxtjo mi jãrã cja c'e nintsjimi. C'e ngumü mi ngue o ngumü e Justo. Nuc'ü, dya mi menzumü a Israel pero mi ma't'ü Mizhocjimi. Nu cja c'e ngumü ngue nu sido mi ña e Pablo o jña Mizhocjimi.

⁸ C'ü mi manda cja c'e nintsjimi, mi chjü e Crispo. Nuc'ü, o 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo c'ín Jmugöji; xo 'ñe texe c'o mi cãrã o ngumü. C'o mi menzumü a Corinto, na puncjü c'o o dyätä e Pablo cjanu o creoji e Jesucristo. Cjanu o jiji. ⁹ 'Na nu xömmü Mizhocjimi o unü e Pablo o jñanda nza cja 'ma ro nguinch'i 'na t'jji, o xipji:

—Dya rí sü. Sido rí zopjügue yo nte, dya rí jueme.

¹⁰ Na ngue rí bübügö co nu'tsc'e. Dya rá jëzi cjó pje ra tsja'c'ü. Na ngue cja ne jñiñi cãrã na puncjü o nte c'o ra dyãtcã in jña; nutscö rá cja'pü in ntegö, eñe Mizhocjimi.

¹¹ O mezhe 'na cjë nde va mimi e Pablo a Corinto mi jíchi o jña Mizhocjimi c'o nte.

¹² E Galión mi gobernador cja c'e estado de Acaya. 'Na nu pa, c'o mi menzumü a Israel c'o dya mi ätpã o jña e Jesucristo, o jmurüji o ñaji. Cjanu o ma zürüji e

Pablo o zidyiji a jmi e Galión nu ja mi jün ngüenda.

¹³ Cjanu o xipjiji c'ua e Galión:

—Ne bëzo nu, onpü yo nte xipjiji nan'ño rgá ma't'üji Mizhocjimi. Maco dya mama a cjanu c'o ley, eñeji va xipjiji e Galión.

¹⁴ Nuc'ua e Pablo ya mi ngue ro ndünrú. Pero e Galión o ña c'ua o xipji c'o mi menzumü a Israel:

—Nu'tsc'ëji in menzumüji a Israel, sido va ã mo-lestaozögöji, ya xichazögö co nu'tsc'ëji. 'Ma ro pöt'unte ne bëzo, o pje c'o ro tsjapü 'na nte, ro ä'tc'öji 'ma. ¹⁵ Pero dya pje tsja nu. C'ü ni ñugueji na ü nu, ngue c'ü dya jizhi ja c'o nzi ga mama c'o in leygueji. Nan'ño jña c'o mama y nan'ño tjü c'ü nädä. Nguec'ua ngue'tsc'ëji sö rí reglatsjëji; nutscö dya pë'sc'ü rá nugö yo, embeji c'o.

¹⁶ Cjanu o manda o pjongüji c'o mi menzumü a Israel nu ja mi jün ngüenda. ¹⁷ Nuc'ua c'o dya mi menzumü a Israel, o pënc'h'iji c'ua e Sóstenes c'ü mi manda cja c'e nintsjimi a Corinto, o mbäräji a jmi e Galión nu ja mi jün ngüenda. Pero e Galión dya tsjapü ngüenda.

Pablo vuelve a Antioquía y comienza su tercer viaje misionero

¹⁸ E Pablo xe go mezhe c'ua na puncjü o pa, o mimi a Corinto. Nuc'ua cjanu o 'ñezhe c'ua c'o cjuarma. Cjanu o möji c'ua e Aquila 'ñe e Priscila a ma a Siria, mi pöji cja 'na barco. 'Ma mü o zät'äji a Cencrea, o 'ñaxpaji o ñi na ngue ya vi cumple c'e promesa c'ü vi mama va xipji Mizhocjimi. ¹⁹ O mbedyeji nu, o zät'äji a Efeso. E Pablo cjanu o cjogü cja c'e nintsjimi o ñaji c'o mi menzumü a Israel o xipjiji ja ga cja e Jesucristo. Anguezeji mi süjmüji e Pablo xe ro mezhe rvá mimiji. Pero e Pablo o ndünrú o mama c'ü dya mi sö. Cjanu o 'ñezhe anguezeji o xipjiji:

—Ni jyodü rá magö a Jerusalén rá ma süpcö c'e mbaxcua c'ü ya ra zädä. Pero 'ma ra ne Mizhocjimi, rá nzhogü rá ã zenguats'üji na yeje.

Cjanu o ma ndes'e cja 'na barco c'ü mi cjogü a Efeso, o mbedye nu. E Aquila 'ñe e Priscila o nguejmevi a Efeso. ²² 'Ma mü o zät'ä c'e barco cja c'e jñiñi a Cesarea, o dagü e Pablo o ma'a nu ja mi jmurü c'o cjuarma a Jerusalén, o ma zenguaji. O mbedye c'ua nu, cjanu o ma c'ua a Antioquía. ²³ O mezhe ja nzi pa va mimi nu. Cjanu o mbedye o ma cja c'e estado de Galacia 'ñe cja c'e estado de Frigia. O zät'ä texe cja c'o jñiñi nu ja mi cärä c'o mi ätpä o jña e Jesucristo, o zopjüji. Nguec'ua o mäji y o zëzhiji.

Apolos predica en Efeso

²⁴ Dya go mezhe go säjä c'ua a Efeso 'na bëzo c'ü mi chjü e Apolos. Mi Israelita pero vi jmus'ü a Alejandría. C'e bëzo mi pärä na jo o jña Mizhocjimi, y mi pjëchi ra zopjü na jo c'o nte. ²⁵ Nuc'ü, ya vi jchiji ja ga cja o 'ñiji e Jesús c'ín Jmugöji. Mi zopjü c'o nte co texe o mü'bü, mi xipjiji ja ga cja e Jesús ja c'o nzi va dyärä. Pero dya mi pärä na jo ja ga cja. E Apolos mi pärä e Juan mi jichi co ndeje c'o nte. Pero dya mi pärä ja ga nänbäji dya o tjü

e Jesucristo 'ma jichiji c'o ench'e o mü'bü angueze.

²⁶ Nuc'ua e Apolos o mbürü o zopjü c'o nte cja c'e nintsjimi, o xipjiji texe c'ü mi pärä ja ga cja e Jesús. Y dya mi sü. Nuc'ua e Priscila 'ñe e Aquila 'ma mü o dyärävi mi ña e Apolos, o zidyivi o ngümüvi. Cjanu o ñatsjëji c'ua o xipjivi c'o jña c'o xe mi bëzhi ro mbärä.

²⁷ Nuc'ua e Apolos cjanu o mama c'ü ro ndes'e cja 'na barco ro ma cja c'e estado de Acaya. Nguec'ua c'o cjuarma a Efeso o xipjiji e Apolos:

—Jä, na jo rí mague, embeji c'ü.

Cjanu o dyopjüji 'na carta ro ndëdyi e Apolos, ngue c'ua c'o cjuarma a Acaya ro recibidoji c'ü. 'Ma o zät'ä a Acaya, Mizhocjimi o unü poder e Apolo o zopjü c'o mi menzumü a Israel c'o dya mi creo e Jesucristo. Mi söji o jña anguezeji nu ja mi cärä texe c'o nte mi äräji. Mi zopjüji co texe o mü'bü mi xipjiji ja ga mama o jña Mizhocjimi; nguec'ua c'o nte va mbäräji e Jesús ngueje c'ü o mama Mizhocjimi ra 'ñevgueji libre. Nguec'ua c'o mi söji o jña e Apolos o bëzhiji. Nguec'ua c'o ya vi creo e Jesucristo xenda go zëzhiji.

Pablo en Efeso

19 'Ma mi bübü e Apolos a Corinto c'ü tsja a Acaya, e Pablo mi nzhodü cja c'o jñiñi c'o mi järä cja t'eje. Cjanu o zät'ä a Efeso. Cjanu o chjëji nu, ja nzi c'o mi ätpä o jña e Jesucristo. ² Cjanu o xipjiji c'ua:

—'Ma i creogueji, zcjo o ëjë o Espíritu Mizhocjimi cja in mü'bügueji?

O ndünrú c'ua anguezeji o mamaji:

—Dya rí äräjme cjo bübü o Espíritu Mizhocjimi.

³ O ndünrú c'ua e Pablo o mama:

—¿Ja vi jigueji 'ma?

O ndünrú c'ua anguezeji:

—O nzhogü in mü'büjme ja c'o nzi va mama e Juan, cja rrü jigöjme.

⁴ O ndünrú c'ua e Pablo o xipjiji:

—'Ma mi jichi e Juan c'o nte, mi xipjiji ro jyëziji c'o na s'o ro 'ñench'e o mü'büji c'ü cja ro ëjë, c'ü ngueje e Jesús. Ngueje c'ü o mama Mizhocjimi ra 'ñevgueji libre cja c'o na s'o, eñe e Pablo.

⁵ 'Ma mü o dyäräji a cjanu, cjanu o jiji c'ua na yeje. O nänbäji o tjü e Jesús c'ín Jmugöji va jichiji. ⁶ Nuc'ua e Pablo o 'ñe's'e o dyë anguezeji. Nuc'ua o ëjë c'ua o Espíritu Mizhocjimi o ë bübü cja o mü'büji. Nuc'ua o mbürü o ñaji c'ua nan'ño idioma, y mi mamaji o jña Mizhocjimi. ⁷ Anguezeji mi söji 'na doce bëzo.

⁸ O mezhe jñi zana e Pablo mi pa cja c'e nintsjimi, mi pa ñaji c'o nte mi xipjiji mi jyodü ro 'ñench'e o mü'büji e Jesús, na ngue ngueje angueze c'ü o 'ñeme Mizhocjimi ra manda. ⁹ Pero bübü c'o o meze o mü'bü, c'o dya go 'ñejme e Jesucristo. Anguezeji o zopjüji c'ua c'o 'ña-ja c'o mi jmurü cja c'e nintsjimi, o xipjiji c'ü dya ma jo o 'ñiji e Jesús. Nguec'ua e Pablo o mbedye cja c'e nintsjimi, dya cja mi pa zopjü nu c'o nte. Nuc'ua e Pablo 'ñe c'o mi teñe angueze, cjanu o möji c'ua cja 'na scuela nu ja mi xöpüte 'na bëzo c'ü mi chjü e Tiranno. Nuc'ua e Pablo pama mi pa cja c'e scuela mi pa zopjü c'o nte.

¹⁰ O mezhe yeje cjë c'ü mi pa zopjü c'o nte nu.

Nguec'ua texe c'o mi cārã cja c'e estado de Asia, o dyārãji o jña e Jesucristo c'ín Jmugöji, zö mi menzumü a Israel zö dya mi menzumü a Israel. ¹¹ Mizhocjimi o unü poder e Pablo o tsja c'o na nojo c'o nunca mi janda c'o nte. ¹² Nguec'ua c'o ts'imbayo c'o mi jüt'ü o ñi e Pablo 'ñe c'o o péchera, mi canaji mi pa cuatüji c'o mi sö'dyë 'ñe c'o vi zürü c'o o s'ondajma e Satanás c'ü dya jo. Nguec'ua mi jogü c'o mi sö'dyë y mi pedye c'o s'ondajma.

¹³ Bübü c'o menzumü a Israel c'o mi nzhodü mi cjuama c'o vi zürü o s'ondajma c'ü dya jo. Mi nänbãji o tjü e Jesús c'ín Jmugöji ma cjuamaji, xa'ma ro mbedye c'o s'ondajma. Mi mamaji:

—Pedye cja ne nte. Rí xi'tsc'ö co o poder e Jesús c'ü nädä e Pablo ga zopjü yo nte, embeji c'o s'ondajma.

¹⁴ Cja c'o menzumü a Israel, mi bübü 'na ndamböcji-mi c'ü mi chjü e Esceva. Mi 'ñeje yencho t'i c'o mi nänbã o tjü e Jesús ma cjuamaji. ¹⁵ 'Na nu pa 'ma o nänbãji a cjanu o tjü e Jesús, o ndünrü c'ua c'e s'ondajma o mama:

—Ri pärãgö cjó ngueje e Jesús. Xo rí pärãgö cjó ngueje e Pablo. Natsc'ejji, ¿pje pjë'tsc'ejji?, eñe.

¹⁶ Nuc'ua c'e bëzo c'ü vi zürü c'e s'ondajma, 'nango dacü o ma ndaji c'o o t'i e Esceva. Me go mbärãji go ndöpüji. Nuc'ua o mbedyeji c'ua cja c'e ngumü, ya mi nzergatjoji y ya me vi s'odüji. ¹⁷ Nuc'ua c'o mi cārã a Efeso c'o mi menzumü a Israel, 'ma mü o mbärãji c'ü vi tsja c'o o t'i e Esceva, me go züji c'ua. Xo 'ñe c'o dya mi menzumü a Israel. Na ngue mi pärãji, zö mi nänbãji o tjü e Jesús pero dya mi creoji, nguec'ua va tsjapüji a cjanu c'o o t'i e Esceva. Nguec'ua o mamaji c'ü me na nojo e Jesús c'ü ín Jmugöji.

¹⁸ O ëjë c'ua na puncjü c'o ya mi creo e Jesucristo pero sido mi cëroji, mi divinaoji y pje c'o nde mi cjaji. O mamaji c'ü dya ma jo c'o mi cjaji, y dya cja ro tsjaji.

¹⁹ Bübü o cëro c'o mi cja o magia. O ma tjëji c'o o libroji c'o mi juns'ü c'o magia, cjanu o ndüt'üji a jmi texe c'o nte. O tsjaji ngüenda c'ü ja nzi mi muvi c'o libro; o zäs'ä cincuenta mil o merio de plata. ²⁰ Na puncjü o nte c'o o creo e Jesucristo co texe o mü'bü. Na ngue me na zëzhi o jña Mizhocjimi.

²¹ Nuc'ua o Espíritu Mizhocjimi o 'ñünbü o mü'bü e Pablo ro ma na yeje cja c'e estado de Macedonia 'ñe cja c' e estado de Acaya, ro ma zengua c'o cjuarma. Nuc'ua cja rrü ma a ma a Jerusalén. O mama:

—'Ma rá sät'ä a Jerusalén, xo ni jyodü rá ëjë a Roma, eñe.

²² Nuc'ua e Pablo o ndjä yeje c'o nu mimbëpjiji o mëvi a Macedonia. Nuc'o, mi ngueje e Timoteo 'ñe e Erasto. E Pablo xe nguejme o mimi cja c'e estado de Asia.

El alboroto en Efeso

²³ 'Na nu pa 'ma xe mi bübü e Pablo a Efeso, me mi huëñi c'o nte me mi mapjüji. Na ngue mi bübü c'o dya go ne o 'ñiji Mizhocjimi. ²⁴ Mi bübü 'na bëzo c'ü mi chjü e Demetrio. Mi ät'ä o ts'inana de plata c'o mi xiji ts'ina Diana. Xo mi ät'ä o ts'ingumü nu ja mi tãgä c'o ts'ina

Diana. Mi tsãjä o mbëpji c'o mi pjëchi ra dyät'ä o ts'inana; nguec'ua mi tõi na puncjü o merio. ²⁵ E Demetrio o zojnü c'ua c'o o mbëpji 'ñe c'o 'ñaja c'o mi ät'ä o ts'inana. 'Ma mü o jmurüji, cjanu o xipjiji c'ua:

—Nu'tsc'ejji nin t'ecjanömüji, ín pärãji rí tõi na puncjü o merio rgä ät'äji yo ts'inana. ²⁶ Pero xo ín pärãji ja ga cja ga tsja e Pablo, zopjü yo nte xipjiji c'ü dya mizhocji-mi yo ts'inana; na ngue rí ät'ätjoji co ín dyëgöji yo. Xo ín ärãji mama a cjanu e Pablo cja c'o 'ñaja jñiñi.

Nguec'ua na puncjü o nte c'o dya cja ma't'ü yo ts'inana; ya creoji c'o mama e Pablo. Dya nguextjo va a Efeso; xo 'ñe texe cja ne estado de Asia. ²⁷ Bübü peligrö ra tsjacüji burla yo nte, dya cja ra ndömüji yo ts'inana yo rí ätc'öji. Y dya nguextjo nu, xo ra tsjapüji c'ü dya cja ni muvi o templo e ts'ina Diana. Dya cja ra züpüji e ts'ina Diana. Maco nudyä ma't'üji texe va a Asia 'ñe texe cja ne xoñijömü.

²⁸ 'Ma mü o dyärãji c'o o mama e Demetrio, me go sjëyaji c'ua na puncjü o mapjüji c'ua na jens'e o mamaji:

—Me na nojo e ts'ina Diana nu rí ma'tc'öji nutscöji rí menzumüji a Efeso, eñeji.

Y sido mi mapjüji a cjanu. ²⁹ Nguec'ua texe c'o nte cja c'e jñiñi o mbürü o huëñiji, pero dya mi pärãji pje mi pjëzhi. Nuc'ua cjanu o cjuan'di o möji c'ua nu ja mi cjaji o junta. 'Ma mü o möji nu, o pënch'iji e Gayo 'ñeje e Aristarco c'o mi dyoji e Pablo, o zidyiji a fuerza nu ja mi cjaji o junta. Anguezevi mi menzumüvi a Macedonia.

³⁰ E Pablo mi ne ro cjogü a nde cja c'o nte ro ñaji. Pero c'o mi creo e Jesucristo, dya jyëziji ro cjogü. ³¹ C'o pje mi pjëzhi c'o mi manda cja c'e estado de Asia, bübü c'o mi joji e Pablo. Anguezeji o ndäji c'o o ma'a nu ja mi bübü e Pablo o ma dyötüji 'na favor c'ü dya ro ma cja c'e junta, 'na pje c'o ro tsjapüji. ³² C'o nte me mi huëñiji.

Nan'ño c'o mi mama c'o 'ñaja; nan'ño c'o mi mama c'o 'ñaja. Nguec'ua na puncjü c'o dya mi pärã pje vi jmurüji. ³³ Nuc'ua c'o menzumü a Israel c'o dya mi creo e Jesucristo, o juajnüji 'na c'o o dyoji c'ü mi chjü e Alejandro para ro frentaoji co c'o nte. Bübü c'o o xipji e Alejandro pje vi jmurüji cja c'e junta. Nuc'ua e Alejandro o tsja o seña co o dyë ngue c'ua ro ngo't'ü o ne c'o nte. Na ngue mi ne ro xipjiji c'o nte c'ü dya mi ngue o s'ocü c'o mi menzumü a Israel. ³⁴ Pero c'o nte, 'ma mü o jñandaji e Alejandro mi menzumü a Israel, cjanu o mapjüji c'ua na yeje. O mezhe c'ua yeje hora junto va mapjüji a cjava:

—Me na nojo e ts'ina Diana nu rí ma'tc'öji nutscöji rí menzumüji a Efeso, eñeji va mapjüji.

³⁵ Nuc'ua c'ü mi representante cja c'e jñiñi, o xipji o ngo't'ü o ne c'o nte. Cjanu o xipjiji:

—Nu'tsc'ejji ín menzumüts'ügöji a Efeso. Yo nte yo cārã texe cja ne xoñijömü pärãji nutscöji rí menzumüji a Efeso rí pjörügöji e ts'ina Diana c'ü vi 'ñeje a jens'e o säjä a jömü. Xo rí pjörügöji o templo. ³⁶ Maco nde pärãji a cjanu y dya cjó sö ra ngädä, na jo, dya rí mapjüji. Dya pje rí tsjaji. ³⁷ I siji yo yeje bëzo, maco dya pje pönüvi cja o templo c'ü ín ts'inana. Dya xo zadüvi c'ü. ³⁸ Nujyo, 'ma o tsjavi na s'o, 'ma pje c'o o tsjapüji e

Demetrio 'ñe yo 'ñaja yo ät'ä yo ts'inana, nu'ma, sö anguezeji ra möji cja juesi. Nuc'ua c'e juesi ra jñünpu ngüenda yo yeje bëzo. ³⁹Ma ngue 'na jña c'ü xe na s'ëzhi, rá ñaji 'ma ra zädä c'e pa 'ma rá cjaji junta, ja c'o nzi ga mama cja c'o ley. ⁴⁰Nu c'o mandazüji, ra ëji ra ë huënzgöji jenga me ró huëñiji. Ra nguijñiji rí ne rá cjaji o revolución, dya cja rá ätäji o gobiernoji. Dya ra sö pje rá xipjiji, eñe c'e representante.

⁴¹Nuc'ua 'ma mü o nguarü o ña, cjanu o xipji c'ua c'o nte ro möji o ngumüji.

Viaje de Pablo a Macedonia y a Grecia

20 'Ma o nguarü o huëñi c'o nte, nuc'ua e Pablo o mbenpe 'na jña c'o mi ejme e Jesucristo ro jmurüji. 'Ma mü o jmurüji, cjanu o zopjüji. Cjanu o 'ñezheji cjanu o ma a ma a Macedonia. ²O zät'ä cja c'o jñiñi nu ja mi cãrä o cjuarma, me go zopjüji ngue c'ua o mäji y o zëzhiji. Cjanu o mbedye a Macedonia o ma c'ua a Grecia c'ü xo xiji a Acaya. ³O mezhe jñi zana va mimi nu. Nuc'ua o mama ro ndes'e cja barco ro ma a Siria. C'o mi menzumü a Israel c'o dya mi creo, mi mamaji ja rvá mbö't'üji e Pablo 'ma ro ma cja barco. O mbãrä c'ua e Pablo; nguec'ua dya ndes'e cja barco. C'o o ndes'e ngue c'o mi dyoji e Pablo. Mi ngue e Sópater c'ü mi menzumü a Berea, 'ñe e Aristarco 'ñe e Segundo c'o mi menzumü a Tesalónica, 'ñe e Gayo c'ü mi menzumü a Derbe, 'ñe e Timoteo. Xo 'ñe e Tíquico 'ñe e Trófimo c'o mi menzumü cja c'e estado de Asia. Anguezeji ot'ü o möji cja barco. Pero e Pablo o nzhogü o ma na yeje a Macedonia. Nujnu, je ro ma ndes'e cja barco. Nutscö e Lucas ró chjögöbe e Pablo a Filipos c'ü tsja a Macedonia. O zädä c'ua c'e mbaxua 'ma siji o tjömëch'i c'o dya bän's'ä. 'Ma o cjogü c'e mbaxua, ró tes'ebe cja barco a Filipos xo ró mëbe a Troas. O mezhe ts'ich'a pa, cja ró sät'äbe nu. Ya ma tepquegöbe c'o cjuarma c'o vi ot'ü. Ró mimijme siete pa nu.

Visita de Pablo en Troas

⁷C'ü ot'ü pa nu ngo, ró jmurüjme c'o cjuarma c'o mi cãrä a Troas, ngue c'ua ro sijme o tjömëch'i c'ü rva mbeñejme ja va ndü e Jesucristo. E Pablo o zopjü c'o cjuarma, na ngue ro pedeyejme c'ü na ye nu pa. O mezhe ndexömü va ña. ⁸Mi tjë na puncjü o sivi nu ja mi jmurüjme cja c'e ngumü c'ü na jñi piso. ⁹'Na t'i c'ü mi chjü e Eutico mi tãgä cja ventana. O zürü o t'jji na ngue o mezhe va ña'a e Pablo. Nguec'ua va ndögü a jömu. 'Ma ró dagüjme ró ma nujme, ya vi ndü. ¹⁰E Pablo xo dagü cja c'e jyäxcumü, o ma ndaja c'e t'i c'ü ya vi ndü. Nuc'ua cjanu o xitscöjme c'ua:

—Dya rí sñji. Mizhocjimi o tsjapü o te, ya bübütjo na yeje, enzgöjme.

¹¹Nuc'ua e Pablo 'ñezgöjme ró tes'ejme na yeje cja c'e jyäxcumü. E Pablo o mëch'i c'e tjömëch'i c'ü rvá mbeñejme ja va ndü e Jesús. Cja rrü sigöjme o xëdyi. E Pablo cjanu o ñaji c'ua c'o cjuarma hasta 'ma o jyas'ü. Cjanu o ma c'ua. ¹²O zidyiji e Eutico cja o ngumü, me

mi mäji. Na ngue vi ndü pero Mizhocjimi o tsjapü o te na yeje.

Viaje desde Troas a Mileto

¹³Ante c'ü ro mbedye e Pablo a Troas, o xitscöjme ro tes'ejme cja barco nu, ro möjme a Asón; angueze ro matsjë cja 'ñiji. ¹⁴Nguec'ua 'ma ró chjögöjme e Pablo a Asón, xo ndes'e cja c'e barco. Cja rrü möcjöjme a Mitilene nu ja mi ma c'e barco. ¹⁵C'ü na ye nu pa, o mbedye nu c'e barco ró möjme ró cjogüjme a lado cja c'e isla a Quío. C'ü na jñi nu pa, ró sät'äjme cja c'e isla a Samos, y ró oxüjme cja c'e jñiñi a Trogilio. C'ü na ngiyo nu pa, ró sät'äjme a Mileto. ¹⁶E Pablo mi xädä ro ma a Jerusalén, xa'ma ro zät'ä nu 'ma ro pjongüji c'e mbaxua c'ü ni chjü Pentecostés. Nguec'ua ya vi juajnü 'na barco c'ü ro cjogütjo a Efeso c'ü dya ro böbü. Na ngue dya mi ne ro metscöjme cja c'e estado de Asia.

Discurso de Pablo a los ancianos de Efeso

¹⁷'Ma ró sät'äjme a Mileto, e Pablo o ndäjä c'o o ma a Efeso o ma siji c'o mi pastor cja c'o cjuarma. ¹⁸'Ma o ëji, nuc'ua e Pablo cjanu o xipji c'ua anguezeji:

—In pãrãgueji ja rvá minc'ö a ndetsc'ëji ndeze c'e pa 'ma cja rvá sägö va a Asia. ¹⁹Ró pëpcö Mizhocjimi co texe ín mü'bü. Y dya ró cjapü na nozü. Me mi huëgö na ngue c'o nte c'o dya go ne go creo. Y me mi sufregö na ngue c'o ín menzumügöjme a Israel me mi jodü ja rvá mbötcüji. ²⁰Ró xi'tsc'öji texe c'o mi jyodü ri pãrãgueji; dya ró co'bügö ne ri 'na jña. Ró zo'c'üji 'ma mi jmurügueji; xo ró zo'c'üji cja in nzungueji. ²¹Ró zopjügö c'o ín menzumügöjme a Israel, ró xipjiji co texe ín mü'bü ro jyëziji c'o na s'o ro nzhogüji cja Mizhocjimi, y ro 'ñench'e o mü'büji e Jesucristo c'ín Jmugöji. Xo 'ñetsc'ëji, dya in menzumügueji a Israel, xo ró zo'c'öji a cjanu. ²²Nudya rrã magö a Jerusalén. Na ngue o Espíritu Mizhocjimi jítscö c'ü ni jyodü rá magö nu. Dya rí pãrä pje ra tsjacüji nu. ²³Pero texe cja c'o jñiñi ja rí sätc'ö, o Espíritu Mizhocjimi xitscö c'ü ra pantcaji a pjörü nu, 'ñe me rá sufregö. ²⁴Pero dya ra tsja zö rá sufregö zö ra mbötcüji. C'ü rí negö, ngue c'ü rá cjuatü ne bëpji nu o dyacü e Jesús c'ín Jmugöji. O dyacü rí zopjügö yo nte rí xipjiji me s'iya Mizhocjimi anguezeji; ne ra 'ñemeji libre cja c'o na s'o.

²⁵'Ma mi bübü co nu'tsc'ëji, mi xi'tsc'öji c'ü ri unü in mü'bügueji e Jesús c'ü o 'ñeme Mizhocjimi ra manda. Nudya rí xi'tsc'öji c'ü dya cja rá chjögöji. ²⁶Tsjijñiji na jo c'ü rí xi'tsc'öji, na ngue ya rá jyanbüji ne pa dya. 'Ma cjö c'o bübüts'üji c'ü dya ra salva, c'ü ra ma sufre, dya ngue ín s'ocügö. ²⁷Na ngue ró xi'tsc'öji texe c'o ne Mizhocjimi rá pãrãgöji 'ñe rá cjaji; dya ró co'bügö ne ri 'na jña. ²⁸Rí pjötpüji ngüenda ja rguí minc'ëji. Xo rí pjörüji texe c'o 'ñaja cjuarma c'o ma't'ü e Jesucristo c'ín Jmugöji. Na ngue chjëntjui nza cja o ndëchjürü. O Espíritu Mizhocjimi o dya'c'üji ne bëpji rí tsjaji o mbörü. Rí pjörüji na jo, na ngue o pjödü o cji va ndü e Jesús; nguec'ua va tsjapü o ndëchjürü c'o. ²⁹Rí pãrãgö 'ma rá jyanbüji, 'ma rá magö, ra ëjë c'o na s'o ga xöpunte.

Nuc'o, ri chjëntjui nza cja o min'ño c'o me na sate, ra ë pjö't'üji c'o ndëncjürü. ³⁰ Xo ra bübüts'üji c'o ra jíchi c'o ya ri creo e Jesucristo, ra xipjiji o jña c'o dya cjuana, ngue c'ua c'o ya ri creo ra ndeñeji co anguezeji. Nguec'ua c'o ya ri creo e Jesucristo, bübü c'o ra creo c'o xöpüte. ³¹ Nguec'ua rí xi'tsc'öji rí pjötpügueji na puncjü ngüenda. Mbeñegueji, ró minc'ö jñi cjë a ndetsc'ëji. Zö xömü zö ndempa pero sido mi zo'c'öji. Mi xi'tsc'öji ja rvi minc'ëji hasta bübü 'ma mi huëgö por nu'tsc'ëji.

³² 'Nudya cjuarma, rí ötcö Mizhocjimi ra mbö'c'üji y ra tsja'c'üji ra zi'ch'i in mü'bügueji o jña c'ü mama ja ga s'iyazügöji. Me na zëzhi o jña, ra mböxc'üji ra tsja'c'üji xenda rí dyätäji Mizhocjimi. Nguec'ua ra dya'c'üji c'o me na jo a jens'e c'o ra ch'unü texe c'o cjarü o nte.

³³ 'Ma mi bübügö co nu'tsc'ëji, dya cjó mi nepegö o merio ne ri ngue o bitu. ³⁴ In päräji mi pëpcjö c'ü ma tötc'ö c'ü mi sigö 'ñe c'o mi jegö, 'ñe c'ü mi si c'ü mi dyocjójme 'ñe c'o mi jeji. ³⁵ Ró j'í'ts'íji 'na tjürü c'ü xo rí tsjaji. Rí pëpcjeji ngue c'ua rí pjös'üji c'o pje ni jyodü. Rí mbeñegueji c'ü o mama e Jesús c'ín Jmugöji: "Xenda rí mácjeji 'ma rí unüji, que na ngue 'ma ra ch'a'c'üji", eñe va mama.

³⁶ Nuc'ua e Pablo 'ma o nguarü o zopjü a cjanu c'o pastor, cjanu o ndüñijömmü o dyötü Mizhocjimi co texe anguezeji. ³⁷ Nuc'ua anguezeji me go huëji c'ua, na ngue ya ro ma e Pablo. Me go ndaji y me go zü'tp'üji o jmi. ³⁸ Me mi sentioji na ngue c'o jña c'o vi mama e Pablo c'ü dya cja ro chjëji. Nuc'ua ró möc'jójme e Pablo; anguezeji o ma zogüzüjme hasta cja c'e barco.

Viaje de Pablo a Jerusalén

21 Nuc'ua 'ma mü o 'ñetsc'ójme c'o cjuarma, cja rrü möjme c'ua cja c'e barco. Ró möc'jójme derecho cja c'e isla c'ü ni chjü a Cos. C'ü na ye nu pa, ró möjme a Rodas. 'Ma ró pedeyjme nu, ró möjme a Pátara. ² Nujnu, ró jodüjme nu 'na barco c'ü ro ma a Fenicia. 'Ma ró tö't'üjme, ró tes'ejme cja rrü möjme. ³ 'Ma ma möc'jójme, ró jandajme c'e isla c'ü ni chjü a Chipre ró cjogüjme cja o jodyë. Ró sidojme hasta ró sät'äjme cja c'e jñiñi c'ü ni chjü a Tiro c'ü tsja a Siria. Ró dagüjme cja c'e barco, na ngue je ro sjö'büji nu c'o mi tunü c'e barco. ⁴ A Tiro ró jodüjme ja mi cãrä c'o mi ätpä o jña e Jesucristo. Nujnu, ró minc'öjme nu siete pa. O Espíritu Mizhocjimi ya vi jíchiji c'o cjuarma c'ü me ro sofre e Pablo a Jerusalén. Nguec'ua o xipjiji e Pablo c'ü dya ro ma nu. ⁵ 'Ma o zädä c'o pa 'ma ro mbedye c'e barco, ró pedeyjme cja c'e jñiñi a Tiro ro möjme. Nuc'ua texe c'o cjuarma 'ñe c'o o suji 'ñe c'o o t'iji o ma caminaozüjme 'ma ró pedeyjme cja c'e jñiñi. 'Ma ró sät'äjme cja squina c'e mar, ró ndüñijömmüjme ró ötc'ójme Mizhocjimi. ⁶ Cjanu pötü rvá chagöjme, cjanu o 'ñetsc'ójme c'ua. Nuc'ua cja rrü tes'ejme cja c'e barco; anguezeji cjanu o nzhogüji o ngumüji.

⁷ 'Ma ró pedeyjme a Tiro, ró möjme a Tolemaida c'ü tsja a Fenicia. 'Ma ró dagüjme nu, dya cja ró möc'jójme cja barco. A Tolemaida ró ma zenguajme c'o cjuarma, y ró minc'öjme 'napa co anguezeji. ⁸ Nuc'ua c'ü na ye nu

pa, 'ma ró pedeyjme a Tolemaida, cja rrü möjme a Cesarea. 'Ma ró sät'äjme nu, ró cjogüjme cja o ngumü e Felipe ró oxüjme nu. Nuc'ü, mi zopjü c'o nte mi xipjiji ja rvá sö ro salvaji. E Felipe mi ngue 'na c'o siete c'o vi juajnüji ro unü pje ro zi'i c'o ndixü c'o ya vi ndü nu xíra. ⁹ E Felipe mi tsãjä nziyo o xunt'i c'o dya mi chjüntü. Mi mamaji o jña Mizhocjimi ja c'o nzi ma 'ññnbü o mü'büji. ¹⁰ Ró minc'öjme nu ja nzi pa. O ëjë c'ua 'na bëzo c'ü mi chjü e Agabo vi 'ñeje a Judea. Xo mi profeta mi mama o jña Mizhocjimi. ¹¹ O säjä nu ja mi cãräjme. Cjanu o nganba c'ua c'ü mi nzünt'ü e Pablo, cjanu o jyüt'ü c'ua o ngua 'ñe o dyë. Cjanu o mama:

—Rí xi'tsc'öji c'ü mama o Espíritu Mizhocjimi. C'o cãrä a Jerusalén c'o dya ätpä o jña e Jesucristo, je xo rgá cjanu rgá jyüt'üji o dyë 'ñe o ngua ne bëzo nu ngue o cja ja ne mbünt'ü, cja rrü zidyiji ra ma nzhöji cja o dyë c'o dya menzumü a Israel.

¹² 'Ma ró äragöjme c'o o mama e Agabo, nuzgöjme 'ñe c'o cjuarma c'o mi cãrä a Cesarea me ró ötc'ójme na puncjü e Pablo c'ü dya ro ma a Jerusalén. ¹³ O ndünrü c'ua e Pablo o xitsc'ójme:

—¿Jenga in huëji? In cjacüji xo rá sentiogö. ¿Cjo in neji c'ü dya rá cjarö ja c'o nzi ga ne Mizhocjimi? Rí bübü dispuesto ra zücüji a Jerusalén ra jyüt'üji in dyë 'ñe in cua, ra pantcaji a pjörü. Dya nguextjo nu; xo rí bübü dispuesto ra mbötc'üji na ngue rí pëpigö e Jesús c'ín Jmugöji, eñe.

¹⁴ 'Ma dya dyätcäjme, dya cja pje ró xipjijme. Ró majme:

—Ra zädä rí tsjague ja c'o nzi ga ne Mizhocjimi.

¹⁵ Nuc'ua ró xampjajme, cja rrü möjme c'ua a Jerusalén. ¹⁶ Bübü ja nzi cjuarma a Cesarea c'o o ma zogüzüjme hasta ró sät'äjme a Jerusalén. C'o cjuarma o zinzgöjme cja o ngumü e Mnasón c'ü mi menzumü a Chipre; je ró oxüjme nu. C'e bëzo, ya vi mezhe vi 'ñenche o mü'bü e Jesucristo.

Pablo visita a Jacobo

¹⁷ C'o cjuarma a Jerusalén me go mäji va recibidozüjme. ¹⁸ C'ü na ye nu pa, ró möc'jójme e Pablo ró ma zenguajme e Jacobo. Ya xo ma cãjä nu texe c'o pje mi pjëzhi cja c'o cjuarma. ¹⁹ 'Ma ró cjuarü ró zenguajme, nuc'ua e Pablo cjanu o xipji c'o cjuarma ja va mbös'ü Mizhocjimi angueze va zopjü c'o nte c'o dya mi menzumü a Israel. ²⁰ 'Ma o dyäräji c'o o mama e Pablo, o mama c'ü me na nojo Mizhocjimi 'ñe me na jo. Cjanu o xipjiji c'ua e Pablo:

—Na jo c'ua ja gui mangue, cjuarma. Pero dyärä na jo c'o rá xi'tsc'öjme. Cãrä na puncjü mil c'o in menzumügöji c'o ya creo e Jesucristo. Anguezeji me súpüji c'o ley c'o o dyopjü e Moisés. Y neji texe c'o cjuarma xo ra züpüji c'o. ²¹ Anguezeji äräji nan'ño gui jíchigue c'o in menzumügöji c'o cãrä c'o nan'ño jñiñi; äräji in xipjiji c'ü dya cja ra dyätäji c'o o dyopjü e Moisés; äräji in xipjiji c'ü dya cja ra circuncidaoji c'o o t'iji, ni xo ra tsjaji c'o 'ñaja in chjürügöji. ²² Yo in menzumügöji ra mbäräji c'ü i 'ñecje, ra mundoji 'na pje c'o ra tsja'c'üji. Nguec'ua, zja rga cjarüji? ²³ Na jo rí tsjague c'o rá xi'tsc'öjme dya.

Bübüzgöjme nziyo cjuarma yo o tsja promesa va xipjiji Mizhocjimi. ²⁴ Rí möcjeji yo cjuarma cja ne templo rí chömügüe o animale c'o rí unügueji. Nuc'ua yo cjuarma ra unüji c'o mböcjimi ra mbäsp'äji Mizhocjimi. A cjanu ra jogüji a jmi Mizhocjimi. Nuc'ua ra sö ra 'ñaxpaji o ñiji, na ngue ya rguí cumpleji c'o promesa. Nuc'ua yo ín menzumügöji ra mbäräji c'ü dya cjuana c'ü äräji; in cjague ja c'o nzi ga mama c'o ley c'o o dyopjü e Moisés. ²⁵ Dya rí xi'tsc'öjme c'ü ni jyodü ra dyätä c'o ley c'o dya rí menzumügöji. Na ngue ya ró ñagöjme ró penpejme 'na carta ró xipijime c'o ni jyodü ra tsjaji. Ngue c'ü dya ra zaji o ts'ingue o animale c'o bäsp'ä yo ts'ita. Dya xo ra ziji o cji. Dya xo ra zaji o ts'ingue o animale c'o dya mbedye o cji. C'o bëzo, dya ra tsäji o ndixü; c'o ndixü, dya xo ra tsäji o bëzo, eñe e Jacobo.

Toman preso a Pablo en el templo

²⁶ C'ü na ye nu pa, e Pablo o möji c'ua c'o nziyo cjuarma o cjogüji cja c'e templo. Nuc'ua e Pablo o xipji c'e mböcjimi c'ü ya mi ngue ro cumple c'o bëzo c'o promesa c'o vi xipjiji Mizhocjimi. Xo mama e Pablo:

—Nutschö nguetscö rá tömügö c'o animale c'o ra dya'c'ü yo bëzo, rí päsp'ägüe Mizhocjimi, eñe.

²⁷ Nuc'ua ya mi ngue ro zädä c'o xe siete pa 'ma ro cumpleji c'o promesa. C'o menzumü a Israel c'o vi 'ñeje cja c'e estado de Asia, bübü c'o o jñanda e Pablo cja c'e templo. O pëñch'iji c'ua e Pablo, cjanu o mapjüji c'ua na jens'e o mamaji:

—Nu'tsc'eji in bëzoji rí menzumüji a Israel, pjöxcüjme rá pëñch'ijme ne bëzo. Ngueje nu nzhodü texe cja ne xoñijömmü, jíchi yo nte c'o me na s'o. Nujnu, ña'a contra nutschöji o ntezgöji Mizhocjimi. Xo ña'a contra o ley e Moisés, 'ñe ne templo nu me na sjü. Y dya nguextjo nu; o siji yo dya rí menzumügöji o cjogüji cja ne templo nu me na sjü o contaminaoji, eñeji.

²⁹ C'o vi 'ñeje a Asia o mamaji a cjanu, na ngue o jñandaji a Jerusalén e Trófimo c'ü mi menzumü a Efeso mi dyojui e Pablo. Mi pëzhiji e Pablo xo vi siji e Trófimo cja c'e templo.

³⁰ Me co üdü c'ua texe c'o mi cärä cja c'e jñiñi. Go cjuan'diji c'ua go mundoji. Cjanu o pëñch'iji e Pablo go pjongüji cja c'e templo. Ixco ngot'üji c'ua c'o ngoxtji.

³¹ C'o nte mi ne ixto mbö't'üji e Pablo. Pero bübü c'o o ma cja c'e bëzo c'ü mi manda 'na mil o tropa romana, o ma xipjiji c'ü ya vi mundo texe c'o mi menzumü a Jerusalén ma huëñiji. ³² Nu c'e bëzo, ixco ma't'ü c'ua c'o tropa 'ñe c'o mi manda cada cien tropa, ixco dagüji c'ua cja c'e jyäxcumü nu ja mi cäräji c'ü mi chäjui c'e templo, o möji nu ja mi cärä c'o nte. C'o nte 'ma mü o jñandaji c'e bëzo 'ñe c'o tropa, o jyëziji c'ua, dya cja mbäräji e Pablo. ³³ O säjä c'ua c'e bëzo, cjanu o manda o pëñch'iji e Pablo cjanu o ndün't'üji yeje cadena.

Nuc'ua cjanu o zopjü c'o nte o dyönüji pje mi pjëzhi e Pablo y pje vi tsja. ³⁴ C'o nte me mi huëñiji. Nan'ño c'o mi mama c'o 'ñaja; nan'ño c'o mi mama c'o 'ñaja. Nguec'ua dya mi sö ro mbärä c'e bëzo pje vi tsja e Pablo. Nguec'ua cjanu o manda ro zidyiji e Pablo a mbo cja c'e jyäxcumü. ³⁵ 'Ma o zät'ä c'o tropa 'ñe e

Pablo cja c'e dezhe c'ü rví ndes'eji cja c'e jyäxcumü, c'o tropa o ndës'iji c'ua e Pablo cjanu o ngö's'ü o jyöji. Na ngue c'o nte me mi chütüji y me mi mapjüji na jens'e mi mamaji:

—Pöt'üji ne bëzo.

Pablo hace su defensa delante de la gente

³⁷ 'Ma ya mi ngue ro cjogü c'o tropa a mbo cja c'e jyäxcumü, o mama c'ua e Pablo o xipji c'e bëzo c'ü mi manda texe c'o tropa:

—¿Cjo sö rá xi'tsc'ö 'na jña?, eñe e Pablo.

O ndünrü c'ua c'e bëzo:

—Mi pëzhgö mi ngue'tsc'e c'e bëzo c'ü menzumü a Egipto. Pero dya ngue'tsc'e, na ngue in ñague griego. Nuc'ü, mi dyoji c'o rí xicöjme o pöt'ünte. Dya be mezhe mi jodü ja rvä tsjaji o revolución ro ndöpüji ne gobierno. C'e bëzo o dyëdyi nziyo mil c'o mi pöt'üte o möji cja majjadü nu ja dya cjó nzheñe, eñe c'e bëzo va xipji e Pablo.

³⁹ O ndünrü c'ua e Pablo o mama:

—Nutschö rí Israelitagö. O jmuxcü a Tarso c'ü tsja cja c'e estado de Cilicia. Rí tsjagö cja 'na jñiñi c'ü me manda. Rí ö'tc'ü favor rí jyëzgui rá zopjügö yo nte, eñe.

⁴⁰ O unü c'ua sjëtsi. Nuc'ua e Pablo o böbü cja c'e dezhe, o tsja o seña co o dyë ro ngo't'ü o ne c'o nte. Nguec'ua, dya cja nda mi mapjüji na jens'e. Nuc'ua e Pablo o ña c'ua c'e idioma hebreo va zopjü c'o nte, o mama:

22 —Nu'tsc'eji ín menzumüts'ügöji, nu'tsc'eji pjë'ts'iji in jünji ngüenda 'ñetsc'eji dya pje pjë'ts'iji, rí zo'c'öji. Dyärägüeji na jo c'ü rá xi'tsc'öji, ngue c'ua rí pärägüeji c'ü dya rí cjagö c'o na s'o, eñe e Pablo.

² 'Ma o dyäräji e Pablo mi ña hebreo, xe go juemeji c'ua. O mama c'ua e Pablo:

³ —Xo rí Israelitagö nza cjatsc'eji. O jmuxcügö a Tarso c'ü tsja a Cilicia, pero ró tegö va cja ne ndajñiñi. Nu c'ü o jítscö, mi ngue e Gamaliel. O jítscö na jo c'o ley c'o o unü Mizhocjimi c'o ín mboxatitagöji. Mi sügö Mizhocjimi; 'ma cjó c'o mi pëzhgö c'ü dya mi sü Mizhocjimi, mi sjëyazgö na puncjü ja c'o nzi gui tsjagueji dya.

⁴ Nguec'ua mi nugö na ü c'o mi tēpi o 'ñiji e Jesús, mi negö c'ü ro mbö't'üji texeji. Mi mandagö ra ndün't'üji o cadena cja rrü pant'aji a pjörü, zö mi bëzo zö mi ndixü.

⁵ Nu mero ndamböcjimi 'ñe yo jün ngüenda cja yo ín menzumüji, päräji c'ü na cjuana c'ü rí xi'tsc'öji je ma cjazgö nu. Na ngue anguezeji o dyacüji o carta c'ü ro tjëdyi a ma a Damasco ro jíchi c'o mi manda cja c'o nintsjimi nu. Nuc'ua ró ma c'ua ro ma sürü c'o mi creo e Jesús c'o mi cärä nu, cja rrü tjün't'üji co cadena ro ëji va a Jerusalén ngue c'ua ro castigaoji.

Pablo cuenta de su conversión

⁶ 'Ma mi pagö cja 'ñiji, 'ma ya mi ngue ro sät'ä a Damasco, ya vi jñislarü. 'Nango ëjë c'ua a jens'e 'na jya's'ü c'ü me mi juëns'i c'ü o pjat'ü nu ja mi pagö. ⁷ Ró tögü a jömmü c'ü mi chägägö. Cja rrü ärägö 'na jña c'ü o

xitscö a cjava: "Nu'tsc'e Saulo, ¿jenga in cjavü ra sufre yo creozügö? Chjëntjui c'ü ri nguetscö ri cjacö rá sufre", enzgö. ⁸ Ró tjüntügö ró xipji: "Nu'tsc'e nin t'ec-jañömü, ¿cjö ngue'tsc'e?" O ndünrú c'ua c'ü mi ña: "Nguetscö e Jesús mi menzumügö a Nazaret. In cjavü ra sufre yo creozgö; chjëntjui c'ü ri nguetscö ri cjacö rá sufre", enzgö. ⁹ C'o mi pöcjöjme, me co züji. O jñandaji c'e jya's'ü pero dya dyäräji pje pjëzhi c'ü o mama c'e jña c'ü mi zocügö. ¹⁰ Ró mamagö c'ua: "Nu'tsc'e in Jmuts'ügö, ¿pje in ne rá cjavögö?", ró embe. O ndünrú c'ua c'ín Jmugö o xitsi: "Íxtí mague dya, rí sät'ä a Damasco. Nujnu, ra xi'ts'iji nu, c'e bëpji c'ü ya mama Mizhocjimi rí tsjague", enze. ¹¹ Nuc'ua, dya cja mi jandagö na ngue me mi juëns'i c'e jya's'ü. Nguet'ua c'o mi pöcjöjme o pënzhuigui in dyë, cjanu o ngüncüji o zinziji a Damasco.

¹² Mi bübü 'na bëzo a Damasco c'ü mi chjü e Ananías. Mi sü Mizhocjimi mi ätä c'o ley. C'o in menzumügöji c'o mi cãrä nu, mi mamaji c'ü mi cja na jo. ¹³ O ëjë c'ua e Ananías nu ja mi oxügö, o böbü in jmigö o xitsi: "Nu'tsc'e Saulo mi cjuarmats'ügö. Ra jogü dya in chö rí jñanda na yeje", enze. Ixco jogü c'ua in chö ró janda e Ananías. ¹⁴ Nuc'ua e Ananías cjanu o xitscö: "Mizhocjimi c'ü mi ma't'ü c'o in mboxatitagöji, o juan'c'ügue ndeze mi jinguã ngue c'ua rí pãrägue c'o ne angueze rí tsja. O dya'c'ügue i jñanda e Jesús nu c'ü me na jo a jmi Mizhocjimi. Xo dya'c'ü i dyärä o zo'c'ü. ¹⁵ Nguet'ua rí xipjigie yo nte ja ga cja e Jesús; rí xipjiji ja ga cja c'ü i jñanda ñe c'o i dyärä. ¹⁶ Nudya, dya cja pje rí che'be; íxtí jigie dya. Rí ñench'e in mü'bü e Jesús y rí tsjapü in Jmugue. 'Ma rí tsjague a cjanu, ra ndin'tsc'i in mü'bü c'o na s'o", enzgö e Ananías.

Pablo cuenta cómo fue enviado a los que no eran de Israel

¹⁷ "Ma ró nzhogö a Jerusalén, ró ëjë cja ne templo ró ë ötü Mizhocjimi. 'Ma mi ötügö Mizhocjimi, o dyacü c'ü ró janda, nza cja 'ma ro cjinch'i 'na t'iji. ¹⁸ Ró janda e Jesús; o xitsi: "Pura pedyegue a Jerusalén, na ngue zö rí xipjigie yo nte ja rvá zo'c'ügö y ja vi jñandgagö, pero dya ra creots'üji", enzgö. ¹⁹ Pero ró xicö c'ua: "Iyö in Jmuts'ügö; ra creozüji. Pãräji mi pagö cja c'o nintsjimi mi pa jodü c'o mi creots'ü. Mi mandagö ra pant'aji a pjörü y ra mbäräji. ²⁰ 'Ma o mama e Esteban c'ü me na jots'ügue, 'ma o mbö't'üji c'ü, xo mi bönc'ö nu, me mi mäcjö. Ró pjötpü o bitu c'o o mbö't'ü c'ü", ró embe c'ín Jmugö. ²¹ O ndünrú c'ua o mama: "Pedyegue, rá täc'ä rí mague na jë nu ja cãrä c'o dya menzumü a Israel, rí ma zopjüji", enzgö. Nujyo, ngueje yo o mama e Pablo va xipji c'o nte.

Pablo en manos del comandante

²² C'o nte o dyäräji na jo, hasta 'ma cja mama e Pablo c'ü vi ch'unü o bëpji mi zopjü c'o dya menzumü a Israel. Nuc'ua cjanu o mapjüji c'ua na yeje o mamaji: —Pö't'üji ne bëzo. Dya cja xe ra mimi cja ne xoñi-jömü, eñeji.

²³ 'Ma mi mapjüji na jens'e, xo mi juant'aji o bituji y mi vos'üji o jömü a jens'e. Na ngue me mi üdüji.

²⁴ Nuc'ua c'ü mi manda c'o tropa, o manda o zidyiji e Pablo a mbo cja c'e jyäxcumü nu ja mi cãrä c'o tropa. Cjanu o manda ro ndas'üji o chirrio, ngue c'ua ro mama e Pablo pje vi tsja, nguec'ua ma mapjü c'o nte.

²⁵ Ante c'ü ro ndas'üji, o ndün't'üji o xipjadü. Mi böbü nu 'na bëzo c'ü mi manda cien tropa. Nuc'ua e Pablo cjanu o xipji c'ua c'e bëzo:

—Mama cja c'o ley c'ü dya sö rí chas'üji o chirrio c'o menzumü a Roma. Ni jyodü ot'ü rí jñünpüji ngüenda pje mbë c'ü o tsja, eñe e Pablo.

²⁶ C'e bëzo 'ma o dyärä c'o o mama e Pablo, cjanu o ma c'ua cja c'e bëzo c'ü mi manda texe c'o tropa, o ma xipji:

—Pjötpü ngüenda ne bëzo, c'ü dya pje xe rí tsjapü. Na ngue menzumü a Roma.

²⁷ Nuc'ua c'e bëzo c'ü mi manda texe c'o tropa, cjanu o ëjë c'ua nu ja mi bübü e Pablo, o ë xipji:

—Xitsi. ¿Cjo in menzumügue a Roma?

O ndünrú c'ua e Pablo:

—Jä.

²⁸ O ndünrú c'ua c'e bëzo:

—Maco ró cjöt'ügö na puncjü o merio para ró cjavögö menzumü a Roma.

O ndünrú c'ua e Pablo o mama:

—Nutsö rí menzumügö a Roma ndeze 'ma o jmux-cügö, eñe.

²⁹ Nuc'ua c'o ya mi ngue ro ndas'ü o chirrio e Pablo, o ndans'aji c'ua. Nuc'ua c'ü mi manda texe c'o tropa, xo zü c'ua. Na ngue vi manda o ndün't'üji co xipjadü e Pablo, maco mi menzumü a Roma.

Pablo delante de la Junta Suprema

³⁰ C'ü mi manda c'o tropa, mi ne ro mbärä jenga mi mama c'o mi menzumü a Israel c'ü mi jyodü ro ndü e Pablo. Nguet'ua c'ü na ye nu pa, o xipji c'o ndamböcjimi ñe texe c'o mi jün ngüenda ro ë jmurüji. Nuc'ua cjanu o xäpcä e Pablo, cjanu o dagüvi cja c'e jyäxcumü. Cjanu o cjogüvi nu ja mi jünji ngüenda. Cjanu o xipji e Pablo ro böbü cja o jmiji.

23 Nuc'ua e Pablo o jñanda na jo c'o mi jün ngüenda, cjanu o xipjiji:

—Nu'tsc'eji in menzumüts'ügöji, sido rí jodü rá cjavögö ja c'o nzi ga ne Mizhocjimi c'o na jo, eñe.

² Nuc'ua c'ü mi mero ndamböcjimi c'ü mi chjü e Ananías, cjanu o xipji c'o bëxtjo mi böbü cja e Pablo ro mbë'chp'iji o ne. ³ O ndünrú c'ua e Pablo o xipji c'ü mi mero ndamböcjimi:

—Nu'tsc'e in cjavü na jots'ügue, pero na s'o c'o in cjavue. Mizhocjimi ra castigaots'ü. In cjavü in jüncüji ngüenda ja c'o nzi ga mama c'o ley; maco in manda ra mbëchquiji in te, eñe e Pablo.

⁴ O ndünrú c'ua c'o bëxtjo mi böbü, o mamaji:

—¿Jenga i sadügue nu? Maco o ñeme Mizhocjimi ra tsja mero ndamböcjimi.

⁵ O ndünrú c'ua e Pablo o mama:

—Nu'tsc'eji ín menzumüts'ügöji, dya mi pärägö cjo mi mero ndamböcjimi nu. 'Ma ro pärägö, dya ro xipji a cjanu. Na ngue cja o ley Mizhocjimi, mama c'ü dya pje rá xicöji yo ín menzumügöji yo pje pjézhi.

⁶ Nuc'ua e Pablo o unü c'ua ngüenda c'o mi jün ngüenda, mi cãrã 'na partido c'o mi saduceo, mi cãrã 'na partido c'o mi fariseo. Nguec'ua o ña c'ua na jens'e:

—Nu'tsc'eji ín menzumüts'ügöji, rí fariseogö o t'izgö 'na fariseo. In jüncüji ngüenda na ngue rí creogö c'ü ra zädã c'e pa 'ma ra te'e texe c'o ya ndü.

⁷ Nuc'ua c'o fariseo 'ñe c'o saduceo, dya cja mi 'natjo o pjeñeji; ya nde mi nan'ño ma nguijñiji c'ua. ⁸ Na ngue yo saduceo mamaji c'ü dya cja ra te c'o ya ndü. Xo mamaji c'ü ojtjo anxe. Xo mamaji c'ü dya bübü e Satanás c'ü dya jo, ne ri ngue c'o o mbëpji. Yo fariseo creoji bübü nza texe yo. Xo creoji c'ü ra te c'o ya ndü.

⁹ Nuc'ua c'o mi jün ngüenda o mbürü o zöji o jña, o ña-ji na jens'e. Cjanu o böbü c'ua, ja nzi c'o fariseo c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi, o mamaji:

—Dya pje rí tö'tp'ügöjme c'o na s'o c'o ri cja ne bëzo. 'Na ri ngueje 'na o anxe Mizhocjimi c'ü o zopjü. 'Ma ga cjanu, na jo, dya pje rá c'apüji. Na ngue 'ma rá c'a's'üji nu, chjëntjui c'ü ro c'a's'üji Mizhocjimi.

¹⁰ Nuc'ua c'o fariseo mas go zöji o jña c'o saduceo, y o mbürü o chüji. Nuc'ua c'e bëzo c'ü mi manda c'o tropa, o zü c'ua 'na ro mbäräji e Pablo ro s'odü na puncjü. Nguec'ua o ma't'ü c'o tropa o dagüji cja c'e jyäxcumü o ñe ñanaji e Pablo a nde c'o saduceo, cjanu o zidyiji c'ua na yeje cja c'e jyäxcumü.

¹¹ Nuc'ua c'e xömü c'ü na ye nu pa, 'nango jñetse c'ua e Jesucristo c'ín Jmugöji mi böbü cja o jmi e Pablo, o xipji:

—Nu'tsc'e Pablo, dya rí sūgue; rí mäjce. I zopjügue yo nte va a Jerusalén, i xipjiji ja ga c'azgö. Xo ni jyodü rí mague a Roma xo rí zopjügue c'o nte c'o cãrã nu, eñe e Jesús va xipji e Pablo.

Planes para matar a Pablo

¹² C'ü na ye nu pa, c'o mi menzumü a Israel c'o dya mi creo e Jesucristo, o mamaji c'ü ro mbö't'üji e Pablo. O juraji Mizhocjimi va mamaji:

—Dya cja rá siji o xedyi ne ri ndeje, hasta 'ma rá cjuarü rá pö't'üji e Pablo. Ra zücöji Mizhocjimi 'ma dya rá c'agöji a cjanu.

¹³ Mi sō mas de cuarenta c'o o mama a cjanu.

¹⁴ Anguezeji cjanu o möji c'ua cja c'o ndamböcjimi 'ñe ja nzi c'o mi jün ngüenda, o ma xipjiji:

—Nutsöjme ró nädäjme Mizhocjimi. Ró mamajme c'ü dya cja rá sijme o xedyi ne ri ndeje, hasta 'ma rá cjuarü rá pö't'üjme e Pablo. Ra zücüjme Mizhocjimi 'ma dya rá c'ajme a cjanu. ¹⁵ Nguec'ua nu'tsc'eji 'ñe c'o 'ñaja c'o jün ngüenda, chaque rí penpeji 'na jña c'e bëzo c'ü manda c'o tropa ra sin'c'iji e Pablo. Rí xipcjeji ni jyodü xenda rí pärägueji pje pjézhi c'ü o tsja e Pablo. Nutsöjme ya rí bübüjme rá pö't'üjme ante c'ü ra säjä va, eñeji.

¹⁶ A Jerusalén mi bübü nu c'ü nu sobrinu e Pablo, o t'i c'ü nu c'ü. Nuc'ü, o dyärã c'o mi mama c 'o bëzo ro

mbö't'üji e Pablo 'ma ro c'ogü. Cjanu o ma c 'ua cja c'e jyäxcumü o ma xipji e Pablo. ¹⁷ Nuc'ua e Pablo cjanu o ma't'ü c'ua 'naja c'o bëzo c'o mi manda cien tropa, cjanu o xipji:

—Rí ö'tc'ü favor rí mëvi ne t'i cja c'e bëzo c'ü manda texe yo tropa; va jün 'na jña pje ra xipji, embe.

¹⁸ O zidyí c'ua cja c'e bëzo c'ü mi manda c'o tropa, cjanu o xipji:

—C'ü rvã ëcjöbe, o matcügö c'e bëzo c'ü ró cotc'öji c'ü ni chjü e Pablo. O dyötcü favor ró sigö ne t'i; va jün 'na jña pje ra xi'ts'i, embe.

¹⁹ Nuc'ua c'e bëzo c'ü mi manda texe c'o tropa, cjanu o pënchp'i c'ua o dyë c'e t'i, cjanu o ndans'avi ro ñat-sjëvi. Cjanu o dyönü:

—¿Pje pjézhi c'ü rí xitsi?

²⁰ O ndünrü c'ua c'e t'i:

—Yo menzumü va, ya ñaji. Ra xörü chaque ra ë dyö'tc'üji rí sidyi e Pablo nu ja jünji ngüenda. Ra xi'ts'iji c'ü ni jyodü xenda ra mbäräji pje pjézhi c'ü o tsja e Pablo. ²¹ Nguec'ua rí ö'tc'ügö c'ü dya rí tsjague c'ü ra ë xi'ts'iji. Na ngue sō mas de cuarenta bëzo c'o ne ra mbö't'ü e Pablo. Ya te'beji dya c'ü, ngue c'ua 'ma rí tsjogüvi, ra mbö't'üji. Anguezeji ya nädäji Mizhocjimi o mamaji a cjava: "Dya cja rá siji o xedyi ne ri ndeje, hasta 'ma rá cjuarü rá pö't'üji e Pablo. Ra zücüji Mizhocjimi 'ma dya rá c'agöji a cjanu", eñe anguezeji. Nguec'ua te'beji dya, c'ü rí tsjague ja c'o nzi rgá ë xi'ts'iji.

²² O ndünrü c'ua c'e bëzo:

—Pjötüpügue na puncjü ngüenda, dya cjó rí xipji c'ü i xitscö yo. Mague dya, embe c'e t'i.

Envían a Pablo ante Félix el gobernador

²³ Nuc'ua c'e bëzo cjanu o ma't'ü c'ua yeje c'o mi manda cien tropa, o xipjivi:

—Mandaguevi yo yeje ciento tropa yo nzhontjo ra xampjaji rí möji a Cesarea. Rí pedyeji 'ma ra unü a las nueve ne xömü. Xo rí möji setenta tropa c'o chägã o pjadü, cja na yeje ciento c'o qui o lanza. ²⁴ Xo rí xöcüvi o pjadü c'o ra chägã e Pablo. Rí pjörüji na jo, ngue c'ua ra zät'ã na jo cja e Félix c'ü gobernador, embeji c'o yeje c'o mi manda cien tropa.

²⁵ Nuc'ua c'e bëzo c'ü mi manda texe c'o tropa, cjanu o dyopjü 'na carta c'ü ro mbenpe e Félix. O jñu's'ü a cjava:

²⁶ "Nu'tsc'e Félix in gobernadorgue, rí zenguats'ügö nin t'ecjanömmü. Nguetscö e Claudio Lisias rí pen'c'ö ne carta. ²⁷ Rí xi'tsc'ö ne bëzo nu va siji yo tropa. C'o menzumü a Israel o zürüji ne bëzo, ya mi ngue ro mbö't'üji. 'Ma ró pärägö c'ü menzumü a Roma nu, ixtö ëdyigö ín tropa ró ma ñanajme ró c'ocüjme cja c'e jyäxcumü.

²⁸ Nutsö mi ne ro pärägö pje vi tsja ne bëzo, na ngue c'o nte mi mamaji c'ü vi tsja na s'o. Nguec'ua ró dagübe cja c'e jyäxcumü ró sidyi ne bëzo nu ja jün ngüenda c'o menzumü a Israel. ²⁹ Mi mama c'o nte c'ü vi tsja na s'o nu. Pero ró unnc'ö ngüenda nguextjo c'o o ley anguezeji c'o mi mamaji c'ü dya ätä nu. Dya pje ró tö'tp'ügö c'o na s'o c'o ro tsja, c'ü rva pö't'ü ni xo ri ngue c'ü rva pant'a a pjörü. ³⁰ Nuc'ua o ëjë 'naja c'ü o

'ñe xitsi c'ü mi cārã o bëzo c'o ya vi ñaji ja rvã mbö't'üji ne bëzo. Nguéc'ua ró täcjö yo tropa o siji nu. Y c'o nte c'o mama c'ü o tsja na s'o nu, ró xipjiji ra ëji ra ë xi'ts'iji", eñe va dyopjü c'e bëzo c'ü mi manda texe c'o tropa c'o ma cãjä cja c'e jyäxcumü.

³¹ Nuc'ua c'o tropa cjanu o tsjaji ja c'o nzi va xipjiji; o zidyiji e Pablo c'e xömü a Antípatris. ³² C'ü na ye nu pa, c'o tropa c'o mi nzhontjo o nzhogüji cja c'e jyäxcumü nu ja vi mbedyeji. C'o tropa c'o mi chägã o pjadü ngue c'o o möji e Pablo. ³³ 'Ma o zät'äji a Cesarea, o unüji c'e carta c'e gobernador, cjanu o nzhöji e Pablo. ³⁴ Nuc'ua c'e gobernador 'ma o nguarü o xörü c'e carta, cjanu o dyönü e Pablo pje ma estado mi tsja. 'Ma o mbärã mi tsja a Cilicia, cjanu o mama c'ua:

³⁵ —'Ma ra säjä c'o mama i tsjague c'o na s'o, rá jün'c'ügö ngüenda, embeji e Pablo.

Cjanu o manda o zidyiji e Pablo cja o palacio e Herodes nu ja ro oxü. Xo manda ro mbörüji nu.

Defensa de Pablo delante de Félix

24 O mezhe c'ua tsi'ch'a pa, o säjä c'ua a Cesarea e Ananías c'ü mi mero ndamböcjimi, 'ñe ja nzi c'o mi jün ngüenda. Ma siji 'na licenciado c'ü mi chjü e Tértulo. O möji cja c'e gobernador ngue c'ua ro cusaji e Pablo. ² Nuc'ua c'e gobernador o manda o siji e Pablo. 'Ma mü o säjä e Pablo, nuc'ua e Tértulo o mbürü o cusa e Pablo, o xipji c'e gobernador:

—Nu'tsc'e Félix nin t'ecjañömmü. Na ngue in gobernador, ró cārãjme na jo, dya cjó rí chjüjme. In pjöxcüjme na puncjü; nguec'ua dya pje bëtsöjme. ³ Nguéc'ua rí da'c'üjme na puncjü 'na pöjö nu'tsc'e Félix, me na jontets'ü. ⁴ Dya rí ne rá bë'chc'ijme na puncjü in tiempo. Pero rí ö'tc'üjme rí dyätcäjme na ngue na jontets'ü. Dya puncjü o jña c'o rá ñagöjme. ⁵ Ne bëzo ró tö'tp'üjme me na s'o c'o cja'a. Nzhodü texe cja ne xoñijömmü, zopjü c'o in menzumögöjme. Nguéc'ua anguezeji, dya cja ne ra dyätäji in gobiernogue. C'o teñe angueze, ni chjü nazareno. Anguezeji dya cja ma't'üji Mizhocjimi nza cjazgöjme; nan'ño ga creoji. ⁶ Ne bëzo ya mi ngue ro contaminao c'in templogöjme, pero ró sürüjme. Mi ne ro jünpüjme ngüenda ja c'o nzi ga mama c'o in leygöjme. ⁷ Pero o metio e Lisias c'ü manda c'o tropa nu, o möji c'o o tropa nu ja mi jünpüjme ngüenda ne bëzo, o ma zinnguijme a fuerza. ⁸ Cjanu o xitsijme ro ëcjöjme cja in jmigue. Nguéc'ua 'ma rí tsjapü t'önü ne bëzo, rí pärãgue c'ü na cjuana c'ü rí xi'tsc'öjme o tsja na s'o nu.

⁹ C'o 'ñaja c'o mi menzumü a Israel cjanu o mamaji c'ua:

—Na cjuana yo mama e Tértulo, embeji c'e gobernador.

¹⁰ Nuc'ua c'e gobernador cjanu o tsjapü c'ua o seña e Pablo ro ña. O mama c'ua e Pablo:

—Rí pärãgö ya pa ja nzi cjë c'ü in gobernador in jüngue ngüenda cja in paísgöjme. Nguéc'ua rí mägö; dya rí sū rá tjünrügö. ¹¹ Ya mezhe como 'na doce pa, ró magö a Jerusalén ró ma ma't'ügö Mizhocjimi. 'Ma rí tsja t'önü, rí pärãgue c'ü na cjuana yo rá xi'tsc'ö. ¹² Nujyo,

mamaji ró c jagö c'o na s'o 'ma ró magö a Jerusalén. Pero dya cjó ró sögöbe o jña para ro mundo c'o nte; ni ri ngue cja c'e templo, ni ri ngue cja c'o nintsjimi, ni ja xo ri ngue cja c'e ndajñiñi a Jerusalén. ¹³ Nujyo xi'tsc'ejji, dya sö ra mamaji c'ü na cjuana. ¹⁴ Nutscö na cjuana rí creogö c'e jña c'ü cja jizhi Mizhocjimi. Nujyo in menzumögöjme, mamaji c'ü nan'ño rgá creogö dya. Pero dya cjuana c'ü mama yo. Na ngue rí ma't'ügö Mizhocjimi c'ü mi ma't'ü c'o in mboxatitagöjme. Rí creogö texe c'o mama c'o ley, 'ñe texe c'o o dyopjü c'o profeta. ¹⁵ Rí creogö c'ü o mama Mizhocjimi ra te c'o ya ndü, c'o o tsja na jo 'ñe c'o o tsja na s'o. Nu yo in menzumögöjme xo creoji a cjanu. ¹⁶ Siempre rí jodügö rá c jagö c'o na jo, ngue c'ua dya rá c jagö na s'o a jmi Mizhocjimi, ni pje rá cjapcö yo nín minteji.

¹⁷ 'Ró magö ja nzi vez a Jerusalén, pero o mezhe ja nzi cjë c'ü cja ró magö. Mi doce pa, 'ma ró magö nu, ró jünügö c'o ró unü c'o pobre. Xo ró jünü c'o ro unügö Mizhocjimi. ¹⁸ 'Ma ró unügö Mizhocjimi cja c'e templo c'o ofrenda c'o mi jünügö, o jñandgaji nu. Pero nujyo, dya ngue yo o jñandga. C'o o jñandga, ngueje ja nzi in menzumögöjme c'o vi 'ñeje a Asia. Ya rvã cumplegö c'o rvã mama ro c jagö, ja c'o nzi ga cja in chjürügöjme. Dya mi dyocjögme na puncjü o nte; dya cjó xo ró sögöbe o jña c'ü ro mundo o nte. ¹⁹ C'o vi 'ñeje a Asia c'o o jñandga cja c'e templo, 'ma o jñandgaji ró c jagö c'o na s'o, sö ra ëji ra 'ñe mamaji. ²⁰ O 'ma jiyö, rí dyönü yo in menzumögöjme cjo ró c jagö c'o na s'o 'ma mi bñnc'ö a jmi yo, 'ma mi jüncüji ngüenda. ²¹ 'Ma o jñüncüji ngüenda, ró ñagö na jens'e ró mama a cjava: "In jüncüji ngüenda na ngue rí creogö c'ü ra te texe c'o ya ndü", ró embeji. Nu c'o ró mama a cjanu, dya s'o c'o, eñe e Pablo.

²² E Félix ya mi pärã na jo'o ja ma cja o 'ñiji e Jesucristo. Pero dya nguarü o jñünpü ngüenda e Pablo. O xipjiji c'o nte:

—'Ma ra ëjë e Lisias c'ü manda c'o tropa, rá jünpü na yeje ngüenda ne bëzo cja in jmigueji, eñe.

²³ Cjanu o ma't'ü c'ua 'na c'o mi manda cien tropa, o xipji c'ü ro mbörüji e Pablo, pero ro jyëziji ro nzhodü libre cja c'e palacio, y c'o o dyoji e Pablo mi sö ro ma zenguaji ro ma zopcüji c'o mi jyodü.

²⁴ O mezhe c'ua ja nzi pa, o ëjë c'ua na yeje e Félix nu ja mi jün ngüenda, ma dyojui c'ü nu su c'ü mi chjü e Drusila. E Drusila mi menzumü a Israel. Nuc'ua e Félix o manda ro ma siji e Pablo. 'Ma o säjä e Pablo, o zopjü e Félix 'ñe e Drusila o xipjivi ja ga cja e Jesucristo. ²⁵ O mama e Pablo ni jyodü 'na nte ra tsja ja c'o nzi ga ne Mizhocjimi c'o na jo, y ra mbörütsjé ja rgá mimi, dya ra tsja ja c'o nzi ga netsjé. Na ngue ra zädã c'e pa 'ma ra jñünpü ngüenda Mizhocjimi texe yo nte. O zü c'ua e Félix cjanu o xipji e Pablo:

—Mague dya cja c'e palacio. 'Ma xe rá pë'sc'ö tiempo, rá zon'c'ü na yeje.

²⁶ C'ü vi mama e Félix c'ü ro ma e Pablo, xo ngueje c'ü mi te'be xa'ma ro unü o merio e Pablo, ngue c'ua ro 'ñeme libre. Nguéc'ua na puncjü vez va zojnü o ñavi. ²⁷ O mezhe c'ua yeje cjë. Nuc'ua ya ro mbedye guber-

nador e Félix; ro tsja gobernador e Porcio Festo. E Félix dya 'ñeme libre e Pablo, na ngue mi ne ro unü favor c'o mi menzumü a Israel c'o mi nu'u na ü e Pablo.

Pablo delante de Festo

25 'Ma o tsja gobernador e Festo, o mezhe jñi pa, cjanu o mbedye a Cesarea o ma c'ua a Jerusalén. ² Nuc'ua c'o ndamböcjimi 'ñe c'o 'ñaja c'o pje mi pjèzhi cja c'o menzumü a Israel, o xipjiji e Festo c'ü vi tsja na s'o e Pablo. ³ O mamaji:

—Tsjacüjme favor rí manda ra siji a 'ñecjua e Pablo, eñeji.

O mamaji a cjanu, na ngue ya vi mamaji ja rvá mbö't'üji e Pablo 'ma ro cjogü cja 'ñiji. ⁴ O ndünrú c'ua e Festo:

—Je va cjot'ü a Cesarea e Pablo. Dya ra mezhe rá magö nu. ⁵ Nguéc'ua yo pje pjèzhits'üji rá möcöjme a Cesarea. 'Ma pje c'o o tsja c'e bëzo, ra xitscöji 'ma rá sät'äjme nu, eñe e Festo.

⁶ E Festo o mezhe como dyèch'a o ocho pa a Jerusalén. Cjanu o nzhogü o ma a Cesarea nu ja vi 'ñeje. C'ü na ye nu pa, e Festo o mimi nu ja mi jün ngüenda, cjanu o manda o ma siji e Pablo. ⁷ 'Ma o säjä, ya ma cãjä c'o menzumü a Israel c'o vi 'ñeje a Jerusalén.

Anguezeji o böbüji cja o jmi e Pablo, o mamaji na puncjü c'o na s'o c'o vi tsja. Pero dya sö ro mamaji c'ü na cjuana. ⁸ O ndünrú c'ua e Pablo o mama:

—Dya pje ró cjagö contra c'o mama ín leygöjme nutscöjme rí menzumüjme a Israel. Dya xo ró contaminao c'ü ín templojme. Dya pje xo ró mangö 'na jña contra e Cesar c'ü mero manda, embeji c'e gobernador.

⁹ E Festo mi ne ro unü favor c'o mi menzumü a Israel c'o mi nu'u na ü e Pablo. Nguéc'ua va dyönüji e Pablo:

—¿Cjo in ne rá sintsi a Jerusalén? Je rá ma jün'c'ügö nu ngüenda cjo na cjuana yo mama yo in menzumüjmeji.

¹⁰ O ndünrú c'ua e Pablo o xipji:

—Iyö. Na ngue je ngue va o 'ñempc'e e César rí jñü ngüenda; dya ngue a Jerusalén. In pärägue na jo, c'ü dya pje ró cjapügö yo ín menzumüjme. ¹¹ 'Ma pje c'o i chötcü c'o na s'o c'o ró cjagö c'ü rga tügö, rí bübü dispuosto rá tügö. Pero 'ma dya cjuana yo mama yo, dya in pè's'i derecho rí nzhögügö cja o dyè yo, c'ü pje ra tsjacüji. Rí negö ra jñüncü ngüenda e César c'ü mero manda a Roma, eñe e Pablo.

¹² Nuc'ua e Festo cjanu o ñaji c'ua c'o mi pjöste c'o mi pärä c'o ley romana. Cjanu o xipji c'ua e Pablo:

—I dyötcü ngueje e César ra jñün'c'ü ngüenda. Nguéc'ua ra zints'iji cja e César.

Pablo delante del rey Agripa

¹³ Dya mezhe pa, e Agripa c'ü mi rey 'ñe e Berenice o säjui c'ua a Cesarea, o'ñe zenguavi e Festo. ¹⁴ O mezhe va mimivi nu na puncjü o pa. E Festo o xipji c'e rey ja ma cja e Pablo, o mama:

—Bübü va 'na bëzo cja ne palacio c'ü dya sö ra mbedye libre ndeze 'ma mi gobernador e Félix. Nuc'ü, ni chjü e Pablo. ¹⁵ 'Ma ró magö a Jerusalén, c'o mero ndamböcjimi 'ñe c'o 'ñaja c'o pje pjèzhi cja yo in menzumüjmeji a Israel, o xitscöji c'ü vi tsja na s'o e Pablo. O dyötcüji c'ü ro mandagö ro mbö't'üji. ¹⁶ Nuc'ua ró xipjigöji: "Iyö. Nutscöjme rí menzumüjme a Roma, dya rí cjaime a cjanu. Zö cjó c'o ra ã mama bübü 'na nte c'ü o tsja na s'o, pero dya xtá pö't'ügöjme. C'e nte c'ü ri mamaji o tsja na s'o, pè's'i derecho ra pjendio ra mama cja o jmi c'o va ã cusa o tsja na s'o", ró embe c'o. ¹⁷ Nuc'ua 'ma o ëji a 'ñeva, c'ü na ye nu pa, ró ma mimigö nu ja rí jün ngüenda. Cja rrü mandagö c'ua o siji e Pablo. ¹⁸ Mi pèzhgö 'na pje c'o vi tsja c'e bëzo c'o ma s'o. Pero dya ga cjanu. Na ngue 'ma o böbü o ña c'o mi cusa e Pablo, dya mamaji na cjuana pje pjèzhi c'ü na s'o c'ü vi tsja. C'ü o mamaji, nguextjo c'ü ja ga cja ga ma't'üji Mizhocjimi, 'ñe c'ü nan'ño ga creó e Pablo. Mama e Pablo c'ü o ndü 'na bëzo c'ü mi chjü e Jesús, pero o tetjo na yeje. Anguezeji, dya neji a cjanu. ²⁰ Dya mi pärä ja rva jünpügö ngüenda e Pablo. Na ngue, dya rí pärägö ja ga cja o religiön yo in menzumüjmeji a Israel. Nguéc'ua ró önü e Pablo cjo mi ne ro sidyigö angueze a Jerusalén, je ro ma tjünpü ngüenda nu. ²¹ Pero dya ne e Pablo je ro ma tjünpü ngüenda a Jerusalén; o xitscö ngueje e César Augusto c'ü ra jñünpü ngüenda. Nguéc'ua ró manda sido ra mbörüji va, hasta 'ma cja ra sö rá täjä ra zidyiji nu ja va bübü e César, eñe e Festo va xipji e Agripa.

²² O ndünrú c'ua e Agripa o xipji e Festo:

—Xo rí ne rá ärägö c'o mama c'e bëzo.

O ndünrú c'ua e Festo:

—Ra xörü rí dyärägue.

²³ Nuc'ua c'ü na ye nu pa, o säjä c'ua e Agripa 'ñe e Berenice cja c'e cuarto nu ja mi jün ngüenda c'e gobernador. Mi jevi o bitu c'o me ma zö, y ma dyoji na puncjü c'o o dyoji. Xo säjä c'o bëzo c'o mi manda 'na mil o tropa. Xo säjä c'o pje mi pjèzhi cja c'e jñiña a Cesarea. Nuc'ua e Festo o manda o ma siji e Pablo.

²⁴ Cjanu o mama c'ua e Festo:

—Nu'tsc'e Agripa in reygue, 'ñetsc'eji in texeji in cãräji va. Bübü in jmigueji ne bëzo nu in ne rí dyäräji c'o mama, eñe.

O sido o ña e Festo o xipji e Agripa:

—Texe c'o in menzumüjmeji a Israel c'o cãrä a Jerusalén, 'ñe c'o cãrä va, o xitscöji c'ü o tsja na s'o ne bëzo. O mapjüji na jens'e va mamaji c'ü mi jyodü ro ndü. ²⁵ Pero dya pje ró tö'tp'ü c'ü rví bö't'ü. Ne bëzo o xitscö ngueje e César c'ü mero manda a Roma ra jñünpü ngüenda. Nguéc'ua ró mamagö c'ü rá manda ra zidyiji a manu. ²⁶ Pero dya rí pärä ja rga cjapü. Na ngue 'ma rá penpe 'na carta e César c'ín jmugö, dya rí pärä pje rá jü'sc'ö, na ngue dya pje rí tö'tp'ügö c'o na s'o ne bëzo. Nguéc'ua ró manda o siji cja in jmigueji in texeji rí dyäräji. Nu'tsc'e Agripa in reygue, ngue'tsc'e rí negö rí dyärägue, ngue c'ua rí mamague pje rá jü'sc'ö cja c'e carta. ²⁷ Na ngue 'ma rá mandagö ra zidyiji ne bëzo cja

e César ra jñünpüji ngüenda, pero 'ma dya rá mama pje ni cusaji, dya ra jogü, eñe e Festo.

Pablo presenta su caso ante el rey Agripa

26 O mama c'ua e Agripa o xipji e Pablo:
—Sö rí ñague; rí da'c'ü sjëtsi.

Nuc'ua e Pablo o c'ua's'ä o dyë, cjanu o mbürü o ña o mama:

²—Nu'tsc'e Agripa in reygue. Yo in menzumügöji me mamaji c'ü ró c'jagö na s'o. Rí mäcjö na ngue ngue'tsc'e rí dyätcä na jo c'o rá mangö. ³Na ngue in pärägue na jo yo in chjürügöji nutscöji rí menzumüji a Israel. Xo in pärägue c'o partido c'o bübüzüji; dya 'natjo rgá cijijñiji. Nguec'ua me rí sögöji o jña. Nguec'ua rí xi'tsc'ö rí pëscö paciencia rí dyätcägö.

La vida de Pablo antes de su conversión

⁴Texe yo in menzumügöji päräji ja ga cja rgá minc'ö ndeze 'ma cja mi ts'it'igö. Päräji ja ma minc'ö cja in jñiñigö 'ñe a Jerusalén. ⁵Ya mezhe päräji c'ü rí bünc'ö cja c'e partido c'ü ni chjü fariseo. Nutscöjme rí cäräjme cja c'e partido, xenda rí süpcöjme c'o ley que na ngue c'o cärä cja c'ü 'na partido. Yo in menzumügöji päräji. 'Ma ro ne ro xi'ts'iji, ro mamaji c'ü na cjuana yo rí mangö. ⁶Nudya in jüncü ngüenda; rí böbügö cja in jmigue na ngue rí creogö Mizhocjimi ra tsjapü ra te c'o ya ndü, ja c'o nzi va xipji c'o in mboxatitagöji. ⁷C'o in menzumügöji c'o tsja cja c'o doce estado, sido ma't'üji Mizhocjimi na ngue te'beji c'e pa 'ma ra te c'o ya ndü. Nu'tsc'e Agripa in reygue, c'o in menzumügöji te'beji c'o rí te'begö, maco anguezeji mamaji ró c'jagö c'o na s'o, embeji e Agripa.

⁸O sido o ña e Pablo o xipji texe c'o ma cäjã nu:

—¿Jenga dya in creoji c'ü sö Mizhocjimi ra tsjapü ra te c'o ya ndü?

Cómo Pablo antes perseguía a los cristianos

⁹O sido o ña e Pablo o xipji c'e rey:

—'Ma ot'ü mi nugö na ü c'o mi creo e Jesús c'ü mi menzumü a Nazaret, mi c'japü ra sufreji. Mi pëzhgö je ga cjanu ma ne Mizhocjimi. ¹⁰Ngue c'ü mi c'jagö a Jerusalén. O dyacü sjëtsi c'o mero ndamböcjimi mi pant'agö a pjörü c'o o nte e Jesús, maco ma jo a jmi Mizhocjimi c'o. 'Ma mi jünpüji ngüenda, mi mangö c'ü mi jyodü ro ndüji. ¹¹'Ma mi töt'ügö cja nintsjimi c'o mi creo e Jesús, mi c'japü ra sufreji; xa'ma ro mamaji c'ü dya ma jo e Jesús. Me mi ünbugö na puncjü c'o. Nguec'ua 'ma mi c'ueñeji, 'ma mi pöji cja c'o jñiñi c'o tsja cja c'o nan'ño país, mi pa jodügöji nu.

Pablo cuenta otra vez su conversión

¹²'Nguec'ua 'na nu pa, ró magö a Damasco. Na ngue c'o mero ndamböcjimi ya vi dyacü sjëtsi ro jodügö c'o o nte e Jesús ro c'japüji ro sufreji ja c'o nzi ma negö.

¹³Nu'tsc'e rey, 'ma mi pagö cja 'ñiji, 'ma ya vi jñisjarü, ró jandagö 'nango ëjë a jens'e 'na jya's'ü c'ü o pjat'ü nu ja mi pagö 'ñe c'o mi pöcöjme. Me mi juëns'i que na

ngue e jyarü. ¹⁴Nguec'ua ró tögöjme a jöümü nu c'o mi chägäjme. Nuc'ua ró ärägö c'ü mi ña c'e jña hebreo o xitscö: "Nu'tsc'e Saulo, ¿jenga in c'japü ra sufre c'o creozgö? Chjëntjui c'ü ri nguetscö ri c'jacö rá sufre. In chjëntjui nza cja 'na nzhünü c'ü dya ne ra dyärä, c'ü me pjech'e c'e maza c'ü ni chjocüji; nguec'ua ga s'odü", enzögö. ¹⁵Ró tjünrügö c'ua ró mama: "Nu'tsc'e nin t'ecjañöümü, ¿cjö ngue'tsc'e?", ró embe. O ndünrü c'ua c'ín Jmugö o xitsi: "Nguetscö e Jesús. In c'japü ra sufre yo creozügö; chjëntjui c'ü ri nguetscö ri c'jacö rá sufre. ¹⁶Böbü. Ya ró juan'c'ügö rí pëpquigö. Ngue c'o rvá cja'c'ü i jñandga. Nguec'ua rá täc'ä rí mague cja c'o dya in menzumügueji, rí ma xipjiji ja vi jñandga dya. Xo rí xipjiji c'o cja xe rá jí'tsc'ö 'ma rí jñandga. Nudya e Sattanás c'ü dya jo, ya ngo'tp'ü o ndöji. Pero 'ma rí zopjügueji, ra xogü o ndöji, ra zi'ch'i o mü'büji o jya's'ü Mizhocjimi. Nguec'ua, dya cja ra nzhodüji cja bëxöümü; ra jyëziji c'o na s'o, dya cja ra dyätäji c'ü dya jo. Ra 'ñench'e o mü'büji Mizhocjimi. Nuc'ua Mizhocjimi ra perdonaoji anguezeji c'o na s'o c'o c'jaji, ra tsjapüji o nte na ngue ri ejmezügö c'o. Bübü c'o in menzumügueji c'o ra jyodü pje ra tsja'c'ü; xo 'ñe c'o dya in menzumügueji. Pero rá emp'egö libre, dya pje ra tsja'c'üji", enzögö e Jesús. Ngue yo o mama e Pablo va xipji e Agripa.

Pablo obedece la visión

¹⁹O sido o ña e Pablo o mama:

—Nu'tsc'e Agripa in reygue, nu c'o o xitsigö e Jesús 'ma vi 'ñeje a jens'e c'e jya's'ü, ró ätä; ngue yo rí c'jagö.

²⁰Ot'ü ró zopjü c'o cärä a Damasco. Ró xipjiji mi jyodü ro jyëziji c'o na s'o ro nzhogüji cja Mizhocjimi, cja rrü tsjaji c'o na jo'o ngue c'ua ro jñetse c'ü o nzhogü o mü'büji. Xo ró zopjügö a cjanu c'o nte a Jerusalén 'ñe texe cja c'e estado de Judea. Xo ró magö nu ja cärä c'o dya in menzumügöji, ró ma zopjügö anguezeji.

²¹Nguec'ua 'ma mi bübügö cja c'e templo, o zücügö c'o in menzumügöji mi ne ro mbötcüji. ²²Pero dya mbötcüji. Na ngue o mböxcü Mizhocjimi. Nguec'ua xe rí bübüjtjo, rí böbügö cja in jmigueji. Rí zo'c'üji nu'tsc'eji pjë'ts'iji na nojo, 'ñetsc'eji dya pje pjë'ts'iji. C'ü rí xi'tsc'öji, ngue c'o o mama e Moisés 'ñe c'o profeta ro zädä. Dya rí mangö jña c'o nan'ño. ²³O mama e Moisés 'ñe c'o profeta, nu c'ü o mama Mizhocjimi ro ë 'ñevgueji libre mi jyodü ro sufre 'ñe ro ndü. Nuc'ua cja rrü te ro bübüjtjo na yeje, ngue c'ua ra zi'ch'i o jya's'ü Mizhocjimi cja o mü'bü yo menzumü a Israel 'ñe yo dya menzumü a Israel, eñe e Pablo.

Pablo trata de convencer a Agripa de que se haga cristiano

²⁴'Ma mi mama a cjanu e Pablo mi pjendiotsjë, 'nango mapjü c'ua na jens'e e Festo o mama:

—Nu'tsc'e Pablo in locogue, na ngue yo na puncjü yo in studiague.

²⁵O ndünrü c'ua e Pablo o xipji:

—Nu'tsc'e Festo nin t'ecjanöümü, dya rí locogö. Rí mangö c'o na cjuana. ²⁶ Ne rey pärã texe yo rí mangö. Nguec'ua dya rí sügö rí xipjigö texe yo. Rí pärãgö, nu-jnu unü ngüenda texe yo o zädä, na ngue texe cja ín paísgöjme pärãji.

²⁷ Nuc'ua e Pablo cjanu o zopjü c'ua e Agripa o xipji:

—Nu'tsc'e Agripa in reygue, ¿cjo in creogue c'ü na cjuana c'o o dyopjü c'o profeta? Rí pärãgö in creogue.

²⁸ O ndünrú c'ua e Agripa o mama:

—Pe in cjiñi rá creogö e Jesús, na ngue yo ja nzitjo jña yo in mangue.

²⁹ O ndünrú c'ua e Pablo o mama:

—Zö ja nzitjo jña, zö na puncjü o jña, pero quera ri creogue e Jesús ja c'o nzi rgá creogö. Xo 'ñe texe yo ärä yo rí mangö ne pa dya. 'Ma rí creoji, xa'ma dya ra ngo'c'üji ja c'o nzi ga ngocöji, eñe.

³⁰ O böbü c'ua c'e rey 'ñe c'e gobernador 'ñe e Berenice 'ñe c'o ma jü'ü nu. ³¹ Cjanu o mbedyeji o ma ñatsjéji ja rvá tsjapüji e Pablo. O pötü va mamaji:

—C'e bëzo, dya pje cja c'o na s'o c'ü rguí ndü, ni ra dyo a pjörü, eñeji.

³² O mama c'ua e Agripa o xipji e Festo:

—C'e bëzo, 'ma dya ro dyö'tc'ü ra jñünpü ngüenda e César angueze, ro sö ri 'ñemegue libre, eñe.

Pablo es enviado a Roma

27 Nuc'ua e Festo cjanu o mama ro zidyiji e Pablo a Roma c'ü tsja a Italia, ro möji cja barco. E Festo o nzhö e Pablo cja 'na bëzo c'ü mi chjü e Julio c'ü mi manda cien tropa c'o mi xiji grupo Augusto. Xo nzhötüji e Julio c'o 'ñaja nte c'o ma o'o a pjörü, xo ro zidyiji a Italia. Nutscö e Lucas xo ró möcjöjme. ² Ró tes'ejme cja 'na barco c'ü vi 'ñeje cja c'e jñiñi a Adramitio, c'ü ro zät'ä cja c'o jñiñi a Asia c'o järä squina cja mar. Cja rrü möjme c'ua. Xo ró möcjöjme 'na bëzo c'ü mi chjü e Aristarco c'ü mi menzumü a Tesalónica c'ü tsja cja c'e estado de Macedonia. ³ C'ü na ye nu pa, ró sät'äjme a Sidón. Ma jonte e Julio o unü sjëtsi e Pablo o ma zengua c'o mi pärã nu. O ziji o xëdyi anguezeji, cjanu o oxüji cja o ngumüji. ⁴ Nuc'ua 'ma ró pedyejme a Sidón cja c'e barco, mi vü na zëzhi e ndajma, mi pjös'ü c'e ndeje ma pjat'ü cja c'e barco. Na ngue e ndajma je mi 'ñeje nu ja ma möcjöjme. Nguec'ua 'ma ró cjogüjme cja c'e isla c'ü ni chjü a Chipre, ró cjogüjme cja c'e lado o jodyè nu ja mi tsjötü. ⁵ Sido ró möjme cja c'e barco ró cjogüjme bëxtjo cja c'e estado de Cilicia 'ñe cja c'e estado de Panfilia. Ró sät'äjme a Mira c'ü tsja cja c'e estado de Licia.

⁶ 'Ma mi cãrãjme a Mira, c'e bëzo c'ü mi manda cien tropa o jyodü 'na barco c'ü ro ma hasta a Italia. O chöt'ü c'ua 'na barco c'ü vi 'ñeje a Alejandría mi ma a Italia. Nuc'ua ró tes'ejme cja c'e barco. ⁷ Ró nzhodüjme ja nzi pa cja c'e ndeje, pero jmanch'a ma möjme. O metscöjme, co trabajo ró cjogüjme a Gnido nu ja mi bëxtjo. E ndajma mi vü na zëzhi, dya mi sö ro möcjöjme derecho. Nguec'ua ró unüjme vuelta cja ín squierdajme, ró cjogüjme bëxtjo a Salmón cja c'e isla c'ü ni chjü a Creta. Cja rrü unüjme c'ua vuelta cja ín

jodyögöjme, ngue c'ua ro cjogüjme a Creta cja c'e lado a sur nu ja mi tsjötü ts'ë. ⁸ Mi trávajo, pero ró sät'äjme nu ja ni chjü Puertos Buenos c'ü bëxtjo cja c'e jñiñi c'ü ni chjü a Lasea.

⁹ Ya vi metscöjme na puncjü o pa. Ya vi cjogü c'o pa c'o mi mbempje c'o menzumü a Israel. Ya vi zädä c'o pa c'o ma së 'ma mi bübü na puncjü o peligro ro nzhodüjme cja barco. Nguec'ua e Pablo o zopjü c'o mi pöcjöjme. ¹⁰ O xipjiji:

—Nu'tsc'eji nin t'ecjañöümüji, rí mangö 'ma rá sidoji, 'na pje c'o rá cjaji. 'Na ra nguibi ne barco ra bëzhi texe yo tunü. Xo 'ñetscöji rá tñji, eñe.

¹¹ C'e bëzo c'ü mi manda cien tropa, dya dyätä e Pablo; xenda dyätä c'ü mi ëdyi c'e barco 'ñe c'ü o cjaja c'e barco. O mamaji c'ü ro sidogöjme. ¹² Mi bübü ja nzi c'o mi ne ro nguejme c'e barco a Puertos Buenos. Pero xenda ma puncjü c'o dya ne. Na ngue a Puertos Buenos, dya nda ma jo'o ro böbü c'e barco c'o pa c'o ma së. Nguec'ua o mamaji c'ü ro pedyejme a Puertos Buenos ro sidojme, xa'ma ro sö ro sät'äjme a Fenice c'ü ngue c'ü 'na puerto cja c'e isla a Creta. Nujnu, je ro mimijme c'o pa c'o ma së. Na ngue c'e puerto, dya cjogü e ndajme 'ma ni 'ñeje a noroeste 'ñe 'ma ni 'ñeje a suroeste.

La tempestad en el mar

¹³ O pötü c'ua ja mi 'ñeje e ndajma. Dya cja mi 'ñeje nu ja ni nguibi e jyarü, ya je mi 'ñeje a sur. Dya cja mi vü na zëzhi. Nguec'ua c'ü mi ëdyi c'e barco 'ñe c'ü o cjaja, mi pëzhivi c'ü ro sö ro sät'äjme na jo a Fenice. Nguec'ua o mandavi o ngüs'üji c'o t'ëzi c'o mi nza cja o gancho c'o mi pëch'i c'e barco para dya ro ndütü e ndajma ro ma. Ró möjme c'ua ró cjogüjme bëxtjo a Creta. ¹⁴ Dya go mezhe c'ua go pötü na yeje e ndajma. 'Nango ë c'ua 'na trandajma c'ü vi 'ñeje a noreste cja c'e isla. ¹⁵ Nguec'ua, dya cja sö xe ro möjme derecho ro cjogüjme lado cja c'e isla. Ró jëzijme c'ua c'e barco o ndütü e ndajma. ¹⁶ O zät'ä cja 'na ts'i isla c'ü ni chjü a Clauda, ró cjogüjme cja c'e lado c'ü mi tsjötü. Cja rrü cjüs'üjme c'e ts'ibü c'ü mi cjüt'ü c'e barco, me mi tráva-jo ma cjüs'üjme. ¹⁷ 'Ma ró cjuarü ró cjüs'üjme c'e ts'ibü, nuc'ua c'o mi pëpji cja c'e barco, cjanu o tsjapüji o ndü c'o cable c'ü mi 'nünt'ü nu, ngue c'ua ro zëzhi c'e barco. Mi süji 'na mas ro ndütü e ndajma c'e barco ro zät'ä nu ja ni chjü a Sirte nu ja jä'ä o 'ñöxömü nu ja dya nda ga jë e ndeje. Mi süji 'na ro 'huagü c'e barco 'ma ro zät'ä nu. Nguec'ua va sjö'büji c'e manta c'ü ma mbät'ä, ngue c'ua dya nda ro ndütü e ndajma. O jyëziji c'e barco, dya cja mi ëdyiji. ¹⁸ C'ü na ye nu pa, sido mi pa c'e barco ma ndütü e ndajma. Nguec'ua o mboch'üji a ndeje c'o mi tunü c'e barco, ngue c'ua dya nda ro jyübü. ¹⁹ C'ü na jñi nu pa, ró poch'üjme a ndeje texe c'o mi pës'i c'e barco. ²⁰ O mezhe na puncjü o pa, dya mi cji e jyarü ne ri ngue yo seje. Sido mi vü na zëzhi e ndajma. Nguec'ua ró mamajme pärã cjo ro pedyejme na jo; 'na ro tñjme.

²¹ Ya vi mezhe c'ü dya cja mi sijme o xëdyi. Nuc'ua e Pablo o böbü c'ua a ndezgöjme, cjanu o mama:

—Nu'tsc'eji nin t'ecjañömjüji, ró xi'tsc'öji c'ü dya ro pedyeji a Puertos Buenos cja c'e isla a Creta. 'Ma ri dyätcäji, xenda rvá jo 'ma; dya ro sufreji. ²² Pero nudya rí xi'tsc'öji, dya rí sügueji. Zö ra 'huagü ne barco, pero dya cjó ra ndüzgöji. ²³ Rí xi'tsc'öji a cjanu, na ngue mi xömü o ëjë 'na o anxe Mizhocjimi cja ín jmigö o ë zocügö. Mizhocjimi c'ü bübü a jens'e ngue c'ü rí ma't'ügö; ngue o ntezgö c'ü. ²⁴ O xitsi c'e anxe: "Nu'tsc'e Pablo, dya rí sügue. Dya rí chügue, na ngue ni jyodü rí sät'ägue a Roma rí böbügue a jmi e César c'ü mero manda. Mizhocjimi o dyä'tc'ä c'ü i dyötü, nguec'ua dya cjó ra ndü yo in pöcjeji cja ne barco", engögö. ²⁵ Nguec'ua rí xi'tsc'öji, dya cja rí sügueji. Rí creogö Mizhocjimi c'ü ra zädä ja c'o nzi va xitsi c'ü o anxe. ²⁶ Pero 'ma ra 'huagü ne barco, rá sogöji cja ndeje bëxtjo cja 'na ts'i isla rá pes'eji, eñe e Pablo.

²⁷ Ya vi mezhe ye nzo c'e barco ma ndütü e ndajma. Mi nzhodü cja c'e mar c'ü ni chjü Mar Adria. Ya vi xömü. Nuc'ua c'ü ndexömü, c'o mi pëpji cja c'e barco o mamaji:

—Cja c'ü ya rá sät'äji cja 'na isla, eñeji.

²⁸ Cjanu o dyedyiji ja nzi mi pës's'i c'ü ma jë c'e ndeje. Mi sö treinta y seis metro. Xe möji ts'ë, cjanu o dyedyiji c'ua na yeje; ya mi sötjo veintisiete. ²⁹ Me go züji c'ua, 'na ro sät'äjme nu ja mi quiiji o ndojo. Nguec'ua o ma quiiji c'o nziyo t'ëzi c'o mi nza cja o gancho c'o mi 'nünt'ü o tjüjmü, cjanu o mboch'üji a ndeje cja o xütjü c'e barco ngue c'ua 'ma ro zät'ä a jömü, xa'ma ro gancha ro böbü c'e barco. Me mi mamaji quera ro jyans'ü. ³⁰ Nuc'ua c'o mi pëpji cja barco, o mbürü o sjö'büji c'ua c'e ts'ibü cja c'e ndeje. C'o t'ëzi c'o mi bübü a xo'ñi c'e barco, mi cja püji ro ndunüji na ts'ijë cja rrü mboch'üji, ngue c'ua dya nda ro 'ñömü c'e barco. Pero c'ü mi sjö'büji c'e ts'ibü, ngue c'ü mi ne ro c'ueñeji ro salvaji. ³¹ Nuc'ua e Pablo cjanu o ma't'ü c'e bëzo c'ü mi manda cien tropa, 'ñe c'o o tropa, o xipjiji:

—Nujyo, ni jyodü, dya ra dagüji cja ne barco. 'Ma jiyö, rí chüji, dya rí salvaji, embeji c'o.

³² Nuc'ua c'o tropa cjanu o ma dyocüji c'o tjüjmü c'o mi sjö'büji c'e ts'ibü; o ndögü a ndeje.

³³ Nuc'ua 'ma ya ma jya's'ü, e Pablo o xipji anguezeji ro ziji o xëdyi. O mama:

—Ya mezhe ye nzo c'ü dya in sigueji o xëdyi.

³⁴ Nguec'ua rí xi'tsc'öji rí sigueji dya o xëdyi ngue c'ua rí zëzhiji. Nguec'ua, dya rí chügueji ni pje rí tsjaji, eñe.

³⁵ Nuc'ua 'ma o nguarü o mama yo jña, cjanu o jñü c'ua o tjömech'i cjanu o unü 'na pöjö Mizhocjimi a jmi nza texeji. Cjanu o mëch'i c'ua, cjanu o zi c'ua.

³⁶ Anguezeji o mbürü o mäji c'ua, dya cja nda mi süji. Xo ziji c'ua o xëdyi. ³⁷ Mi söjme ye ciento setenta y seis mi cãrãjme cja c'e barco. ³⁸ 'Ma o nguarü o ziji o xëdyi o nijmiji, cjanu o mboch'üji a ndeje c'o mape c'o mi quiiji o ndëxü. O tsjaji a cjanu ngue c'ua dya nda ro jyübü c'e barco.

Se hunde el barco

³⁹ Nuc'ua 'ma mü o jyas'ü na jo, ró jandajme c'e isla c'ü ya mi bëxtjo. C'o mi pëpji cja c'e barco, dya mi

pãrãji ja mi ngue. Pero o jñandaji c'ü ma jä'ä o 'ñöxömü cja squina c'e ndeje. O mamaji xa'ma ro sö ro zät'ä c'e barco cja c'e 'ñöxömü. ⁴⁰ Nguec'ua o dyocüji c'o tjüjmü c'o mi 'nünt'ü c'o t'ëzi, ngue c'ua ro ma na yeje c'e barco. Y o xäpcäji c'e za'a c'ü mi dyëji. Xo ngüs'üji c'e manta c'ü ma mbät'ä, ngue c'ua o ndütü e ndajma. Nguec'ua c'e barco o mbürü o ma c'ua cja c'o 'ñöxömü c'o mi jä'ä a squina c'e ndeje. ⁴¹ Pero o zät'ä c'e barco nu ja dya nda ma jë c'e ndeje nu ja mi sjöbü yeje 'ñinzhe c'o mi chjë nu. Nguec'ua o böbü c'ua c'e barco. A xo'ñi c'e barco o nguibi cja c'e 'ñöxömü, dya cja mi 'ñömü. Pero o xütjü c'e barco o 'huagü, na ngue c'o ndeje me mi pjö's'ü na zëzhi. ⁴² Nuc'ua c'o tropa cjanu o mamaji:

—Na jo ixtá pöt'üji yo rvá siji yo ma o'o a pjörü. 'Ma jiyö, 'na ra dyömpüji cja ne ndeje ra c'ueñeji, eñe c'o tropa.

⁴³ C'ü mi manda c'o tropa, dya ne'e c'ü ro mböt'üji e Pablo. Nguec'ua dya jyëzi ro tsjaji ja c'o nzi ma mamaji. Cjanu o xitscöjme:

—'Ma in pjëchi rí dyömpüji cja ndeje, rí dyat'üji cja ndeje rí dyömpüji rí sät'äji cja squina ndeje. ⁴⁴ 'Ma dya in pjëchi rí dyömpüji, rí pënc'h'iji yo tabla yo ni ndunü e ndeje o yo pje nda ma za'a yo vi t'ät'ä ne barco. Ra ndüxc'üji ngue c'ua rí sät'äji cja squina ndeje, engögjme.

Nguec'ua ró pesc'öjme cja ndeje rí texejme, dya cjó ndüzgöjme.

Pablo en la isla de Malta

28 'Ma ró pes'ejme cja c'e ndeje, ró pãrãjme c'e isla mi chjü a Malta. ² C'o mi menzumü nu, ma jonteji. O recibidozjme na jo, o 'ñöruji 'na sivi ró pa't'üjme na ngue ya mi ëjë o dyebe, y ma së. ³ E Pablo xo ma mbëchi 'na cjörü o za'a, cjanu o ma ngã's'ã cja c'e sivi. Nuc'ua 'ma mü o mbürü o pat'ü c'o za'a, 'nango mbedye c'ua 'na c'ijmi c'ü ma sate c'ü mi nza cja 'na pozü. O zapü o dyë e Pablo, o 'nünt'ü, dya ts'i vi c'ügü. ⁴ C'o mi menzumü a Malta 'ma o jñandaji mi 'nünt'ütjo c'e c'ijmi, o pötü va mamaji c'ua:

—Ne bëzo, pe o pöt'ünte nu. Zö o mbes'e cja ndeje, dya ndü'ü, pero ya ngöt'ü dya c'o o tsja na s'o, eñeji.

⁵ Nuc'ua e Pablo o juancja o dyë; o c'ügü c'ua c'e c'ijmi o ndögü cja c'e sivi. Pero dya pje tsja e Pablo. ⁶ C'o mi menzumü nu, mi te'beji c'ü ro pjant'ä o ts'ingue e Pablo, o ro ndü. O mezhe mi te'beji pero dya pje tsja e Pablo. Nguec'ua, dya cja nguijñiji c'ü vi pöt'ünte e Pablo. Cjanu o mamaji e Pablo mi ngue 'naja c'o o ts'itaji c'o mi ma't'üji.

⁷ C'ü mi manda cja c'e isla a Malta mi chjü e Publio. Mi tjë o juajma c'o mi bëxtjo nu ja ró pes'ejme cja c'e ndeje. E Publio ma jonte, o recibidozjme na jo. O dyacüjme ja ró oxüjme, xo dyacüjme c'o ró sijme. O metscöjme jñi pa nu. ⁸ C'ü nu tata e Publio, ma o'otjo cja ngama mi sö'dyë. Mi sö o pa'a 'ñeje mi unü posición. Nuc'ua e Pablo o ma'a nu ja ma o'o c'e tita. O 'ñe's'e o dyë, cjanu o dyötpü Mizhocjimi o jocü. ⁹ 'Ma o jogü c'e tita, cjanu o ëjë c'ua c'o 'ñaja c'o mi cãrã cja c'e

isla c'o mi sö'dyë. E Pablo xo jocü anguezeji. ¹⁰ O dyacüjme na puncjü o regalo. 'Ma o zädä c'e pa c'ü ro tes'ejme cja barco ro möjme a Italia, xo dyacöjme texe c'o mi jyongöjme.

Pablo llega a Roma

¹¹ O mezhe jñi zana rvá minc'öjme cja c'e isla. Nuc'ua ró tes'ejme cja 'na barco c'ü vi böbü a Malta c'o pa c'o ma së. C'e barco vi 'ñeje a Alejandría. A xo'ñi cja c'e barco, mi cuat'ü c'e ts'ita Cástor 'ñe c'e ts'ita Pólux. ¹² 'Ma ró sät'äjme a Siracusa, ró cjogüjme cja c'e puerto o metscöjme jñi pa nu. ¹³ 'Ma ró pedyejme a Siracusa, ró cjogüjme bëxtjo cja squina c'e ndeje ró sät'äjme a Regio. C'ü na ye nu pa, o mbürü o vü e ndajma c'ü vi 'ñeje a sur. Nguéc'ua c'ü na jñi nu pa, ró sät'äjme a Puteoli. ¹⁴ Nujnu ró dagüjme cja c'e barco. Ró töt'üjme nu ja mi cãrã o cjuarma c'o xo creo e Jesucristo. O mbitazüjme ró mimijme co anguezeji. O mezhe 'na nzo ró mimijme nu. Nuc'ua 'ma ró pedyejme nu, ró möjme cja c'e 'ñiji c'ü ni ma a Roma. ¹⁵ C'o cjuarma a Roma o mbãrãji c'ü ma möjme nu. Nguéc'ua o mbedyeji nu, o ma ndüncüjme. Bübü c'o ró chjögöjme cja c'e jñiñi c'ü ni chjü a Foro de Apio; 'ñaja c'o cja ró ma chjögöjme 'ma ró sät'äjme cja c'e jñiñi a Tres Tabernas. 'Ma o jñanda e Pablo c'o cjuarma, o unü 'na pöjõ Mizhocjimi y me go mäjã o mü'bü. ¹⁶ 'Ma ró sät'äjme a Roma, c'e bëzo c'ü mi manda c'o tropa, o zidy c'ua c'o bëzo c'o vi siji cja c'e barco c'o ma o'a pjörü a Cesarea, o zät'äji nu ja mi bübü c'ü mi mero mböppjörü, ngue c'ua ro mbörüji c'o. Pero e Pablo, o jyëziji o mimi cja 'na ngumü aparte; 'natjo tropa c'ü o mbörü.

Pablo predica en Roma

¹⁷ O mezhe c'ua jñi pa, e Pablo o zojnüji c'ua c'o menzumü a Israel c'o mi manda cja c'o nintsjimi a Roma. 'Ma o jmurüji, cjanu o mama c'ua e Pablo o xipjiji: —Nu'tsc'ëji ín menzumüts'ügöji, dya pje cjó ró cja pü ne ri 'naja c'o ín menzumügöji. Pero o zücüji a Jerusalén o zinziji cja c'o manda nu, c'o menzumü va a Roma, o pantcaji a pjörü. C'o ín menzumügöji mamaji rí cja pü c'ü dya ni muvi yo tjürü yo o zocüzüji c'o ín mboxatitaji, pero iyö. ¹⁸ C'o manda nu, c'o menzumü va a Roma, o jñüncüji ngüenda pero dya pje chötcüji c'ü rví mbötcüji. Nguéc'ua mi ne ro 'ñevgueji libre. ¹⁹ Pero dya go ne a cjanu c'o ín menzumügöji. Nguéc'ua rvá örügö sjëtsi o sizgöji va a jmi e César. Dya ngue c'ü rá cusagö c'o ín menzumüji; ngue c'ü ra jñüncü ngüenda e César rá mama pje vi cusazüji anguezeji. ²⁰ 'Nünt'ütjo o cadena ín dyë, na ngue yo me na jo yo rí te'begö. Maco xo te'be a cjanu c'o ín menzumügöji. Ngué c'ü

rvá zon'c'üji; ngue c'ua rá xi'tsc'öji ja ga cja c'o na jo c'o ín te'beji, eñe.

²¹ O ndünrü c'ua anguezeji o xipjiji e Pablo:

—Dya rí pärägöjme cjo i tsjague na s'o. Na ngue dya cjó penquejme o carta ndeze a Judea. Dya cjó xo va ëjë. C'ü pje ra ë xitscöjme. ²² Rí ne rí zocüjme rí xitscöjme ja ga cja c'o ín creogue. Na ngue rí päräjme, texe cja c'o jñiñi mamaji c'ü dya ga jo o 'ñiji e Jesús.

²³ Cjanu o mbäsp'äji 'na pa c'ü ro ñaji na yeje. 'Ma o zädä c'e pa, o ëji na puncjüji cja c'e ngumü nu ja mi pjörüji e Pablo. O mbürü o ña e Pablo c'ü xörü; o böbü hasta c'ü nzhä. O mbenbeji c'ü mama c'o ley c'o o dyopjü e Moisés, 'ñe c'o o dyopjü c'o profeta; o xipjiji c'ü ya vi zädä c'o vi dyopjüji. O zopjüji a cjanu, ngue c'ua ro unüji ngüenda e Jesús ngueje c'ü o 'ñeme Mizhocjimi ra manda, ngue c'ua ro 'ñench'e o mü'büji c'ü.

²⁴ Bübü c'o o creo c'o mi mama e Pablo; bübü c'o dya creo. ²⁵ Nguéc'ua, dya mi 'natjo o pjeñe ma nguijñiji. Nuc'ua 'ma ya ro mbedyeji, o mama c'ua e Pablo o xipjiji:

—O Espíritu Mizhocjimi o xipji e Isaías c'ü mi profeta o zopjü c'o ín mboxatitagöji. Na cjuana c'e jña c'ü o mama ja ma cja anguezeji. Dyäräji c'ü o mama. Na ngue je xo ga cjatsc'ëji nu. O mama a cjava:

²⁶ Mague cja yo nte, rí ma xipjiji c'ü ra dyäräji pero dya ra mbãrãji.

Ra jñandaji pero dya ra mbãrãji pje pjëzhi.

²⁷ Yo nte, ya tsot'ü o mü'büji. Na ngue 'ma ro xogü o mü'büji, xa'ma ro zo'o o mü'büji ín jñagö.

Y 'ma cjó c'o zopjüji, dya cja cja püji ngüenda. Na ngue 'ma ro tsjapüji ngüenda, xa'ma ro dyäräji ro mbãrãji pje ri pjëzhi.

Ya tsot'ü a nzhöji. Na ngue 'ma ro jñandaji, xa'ma ro mbãrãji, ro nzhogü o mü'büji.

Nuc'ua ro salvagö yo, ro emeji libre cja c'o na s'o, embeji e Isaías.

²⁸ O sido o ña e Pablo o mama:

—Dyäräji na jo c'ü rí xi'tsc'öji. Nguéje c'o dya ín menzumügöji c'o ra xipjiji dya o jña Mizhocjimi, ngue c'ua Mizhocjimi ra 'ñemeji libre cja c'o na s'o. Anguezeji ra dyäräji.

²⁹ 'Ma o nguarü e Pablo o mama c'o jña, cjanu o mbedye c'ua c'o o menzumüji, me mi pötü ma zöji o jña.

³⁰ O mezhe ye cjë va mimi e Pablo cja c'e ngumü. Mi cjöt'ü o renta; ngue c'ua mi sö ra recibido c'o mi pa zengua. ³¹ Mi zopjü c'o nte mi xipjiji c'ü ro dyätäji Mizhocjimi, na ngue ngueje c'ü manda. Xo mi jíchiji ja ga cja e Jesucristo c'ü ín Jmugöji. Dya cjó mi sũ pje ro xipji, y dya cjó mi c'a's'ü.

ROMANOS

Pablo escribe a la iglesia de Roma

1 Nguetscö e Pablo. O mbëpjizü e Jesucristo. O 'ñembgüegö Mizhocjimi rá ma nu c'ua ja ra ndäcjä rá ma, rá ma zopjü yo nte rá xipjiji nu jña angueze, nu me na jo.

² Nguejne jña nu ya vi mama Mizhocjimi cja o jña angueze. Ngue c'o profeta c'o o dyopjü c'e jña'a c'ü.

³ Nu jña Mizhocjimi nu me na jo, mama ja cja c'ü nu T'i. O ëjë nza cja 'na nte cja ne xoñijömmü. Mi ngueje 'naja o mboxbëche e David. ⁴ O Espiritu Mizhocjimi me na zëzhi, o tsjapü o nanga c'ü nu T'i 'ma ya vi ndü. A cjanu o 'mără ngueje o T'i Mizhocjimi. Nujnu ngueje e Jesucristo c'ü ín Jmugöji. ⁵ E Jesucristo o nugü na jo. O ndäcjä rá cja o bëpji angueze. Ngue c'ua ra 'ñejmeji, ra dyätäji angueze, yo nte yo cärä texe cja ne xoñijömmü. A cjanu ra mamaji me na jo, me na nojo e Jesucristo. ⁶ Xo nzitjots'ügueji dya, xo o zon'c'üji e Jesucristo.

⁷ Nuts'c'ëji in cäräji a Roma, rí pen'c'ëji ne xiscömä, rí bö'tc'üji Cjimi. Me nets'ëji Mizhocjimi. O zon'c'ügueji o tsja'c'üji o nte angueze. Mizhocjimi c'ü mi Tataji 'ñe e Jesucristo c'ü ín Jmuji me ra nuc'üji na jo, xo ra tsja'c'üji dya pje rí tsjijñiji.

Pablo quiere visitar Roma

⁸ C'ü ot'ü rá xi'ts'iji dya: texe cja ne xoñijömmü mamaji que in ejmeji e Jesucristo. Nguet'ua rí nädä e Jesucristo rgá unü na pöjö ín Mizhocjimiji. ⁹ Ngue Mizhocjimi c'ü rí pëpigö co texe ín mü'bü; rí mama yo na jo jña c'o mama ja cja c'ü nu T'i. Mizhocjimi pärä na jo, 'ma rí ötügö Mizhocjimi, dya rí jyombeñets'üji. ¹⁰ Rí ötügö Mizhocjimi, 'ma ra ne angueze, rá magö rá ma zenguats'üji. Ya mezhe rí ne rá ma'a. ¹¹ Rí ötügö angueze a cjanu, na ngueje me rí ne rá chjëji. Rí ne rá jí'ts'iji c'ü ya xo o jítsi Mizhocjimi, c'ua ja cja angueze, ngue c'ua xo ra zëzhi in mü'büji. ¹² Nu c'ü rí mangö dya, rí ne rá bübü c'ua ja in cäräji ngue c'ua ra mäjä ín mü'bügö. Xo 'ñetsc'ëji xo ra mäjä in mü'bügüejji na ngueje nde 'natjo c'ü rí ejmeji rí texeji.

¹³ Mi cjuarmats'ügöji. Rí negö rí päräji, mi ne na puncjü ro ma'a. Pero hasta nudya dya be sö rá ma. Rí ne rá ma ngue c'ua c'ü rí pëpi Mizhocjimi ra tsja'c'üji rí zëzhiji, c'ua ja xo nzi rvá cja'a 'ma mi nzhodügö cja yo dyaja jñiñi. ¹⁴ Ni jyodü na puncjü rá zopjü c'o ña griego. Dya nguextjo yo, xo texe yo nde ña nandyo jña. Ni jyodü rá zopjü c'o pjëchi ra xörü 'ñe c'o dya pjëchi ra xörü. ¹⁵ Nguet'ua me rí ne xo rá ma xi'ts'iji nu o jña e Cristo, nu'tsc'ëji in cäräji a Roma.

El poder del evangelio

¹⁶ Me rí mähägö ne jña nu mama ja cja e Cristo, na ngue me na jo. Yo nte 'ma äräji ne jña, Mizhocjimi me pëpji na zëzhi ngue c'ua ra 'ñeme libre cja c'o na s'o texe c'o ra 'ñejme. Ot'ü ra dyärä c'o menzumü a Israel ra jogü o mü'büji. Nuc'ua xo ra dyärä c'o dyaja nte, xo ra jogü o mü'büji. ¹⁷ Nu na jo jña jítsiji ja ga sö ra mama Mizhocjimi ya na jozüji dya a jmi angueze. C'ü ra mama Mizhocjimi na jozüji, ni jyodü rá ench'e ín mü'büji e Jesucristo. Y sido rá ejmeji angueze. Je ga cjanu va t'opjü cja o jña Mizhocjimi: "Nu c'ü ra 'ñench'e o mü'bü angueze, nuc'ü, ra mama Mizhocjimi ya perdonao; dya tü nzhubü dya c'ü. Xo ra bübü'tjo c'ü, na ngueje ejme", eñe.

La culpa de la humanidad

¹⁸ Ya 'mără na jo, Mizhocjimi a jens'e me ra tsjapü ra sufrido c'o dya sü angueze, c'o cja na s'o. Jo päräji c'ü na cjuana c'ü ne Mizhocjimi ra tsjaji, pero cja'ji c'o na s'o. ¹⁹ Päräji ja cja Mizhocjimi. Nguetsjë angueze o jíchi-ji. ²⁰ Mizhocjimi me na zëzhi; dya sö rá jandaji angueze. Pero ndeze 'ma o dyät'ä Mizhocjimi e jens'e 'ñe ne xoñijömmü, yo nte päräji bübü Mizhocjimi. Päräji me na zëzhi angueze. Na ngueje unüji ngüenda texe yo o dyät'ä c'ü. Nguet'ua 'ma ra tjünpü nguarü c'o cja na s'o, dya ra sö ra mamaji c'ü dya mi päräji ja ga cja Mizhocjimi. ²¹ Zö xi mi päräji Mizhocjimi, dya mi cja'püji ngüenda. Dya xo mi unüji na pöjö. O pjeñeji c'ü mi cji-jñiji, dya pje mi muvi. A cjanu, mi nzhodüji cja bëxömmü; ya mi ojtjo jya's'ü cja o mü'büji. ²² Mi cja'püji me mi päräji. Pero o zädä c'ü dya cja mi päräji Mizhocjimi. ²³ Dya cja ma't'üji Mizhocjimi c'ü me na nojo c'ü dya sö ra ndü'ü c'ü ra ojtjo. O mbürü o dyät'äji nu c'o ro ma't'üji. O dyät'äji o ts'ita, o ts'inana c'o jñetse nza cja'zöji rí nteji, maco rí t'ü'üji. Nde dyät'äji o ts'ita yo 'ñetse nza cja s'ü'ü. Nde o dyät'äji o ts'ita yo t'ü nziyo o ngua, y yo c'jüt'ü o pjeme. Ngueje yo o ma't'üji yo nza cja 'ma ri ngueje Mizhocjimi.

²⁴ Nguet'ua Mizhocjimi o jyëzi c'ua o tsjaji texe c'o na s'o c'o mi ne o mü'büji. Mi pötma tsjaji c'o na s'o c'o me 'na tseje. ²⁵ Mizhocjimi o jyëzi o tsjaji a cjanu c'o na s'o, na ngue anguezeji ya vi jyëziji Mizhocjimi c'ü ixna cjuana c'ü o dyät'ä texe. Nujyo o dyät'ä Mizhocjimi nguejyo o ma't'üji yo. Mizhocjimi dya cja ma't'üji. Nguetjo angueze me na jo'o; me na nojo. Ni jyodü sido rá ma't'üji. Je rga cjanu.

²⁶ Na ngue c'ü mi cjaji a cjanu, Mizhocjimi o jyëzi c'ua me xe ne'e o cuerpoji c'o me na s'o. C'o ndixü dya cja mi ne ro mimivi co o xírají. Mi obütsjëji c'o nu mirixüji. ²⁷ Je xo ma cjatjonu c'o bëzo. Dya cja mi mimivi co o suji. Mi obütsjëji co c'o o mibëzoji. Me mi pötma neji o cuerpoji c'ü ro tsjaji c'o na s'o. Mi cjaji me 'na tseje. C'ü na s'o c'ü mi cjaji ngue c'ü je tsjapü me go sufrido o cuerpoji.

²⁸ Dya cja mi ne ro mbäräji ja ga cja Mizhocjimi. Nguéc'ua Mizhocjimi o jyëziji c'ua ro nguiñíji o pjeñeji c'o na s'o, c'ü dya cja ro sö ro tsjaji c'ü na jo. Me ma s'o mi cjaji c'o me 'na tseje. ²⁹ Me mi cjaji c'o dya jo. C'o bëzo mi tsäjäji ndixü; c'o ndixü mi tsäjäji bëzo. C'o mi pës's'i c'o dyaja, mi nepeji. Y mi cjiñí na s'o o pjeñeji. Me mi pötma envidiaji c'o o minteji. Me mi pöt'üteji. 'Ma ra zöji jña'a, me ma s'o ma santeji. Me mi pjëchiji ra dyonpü o dyoji. Me mi nuji na ü c'o o minteji. Me mi pötma mbechpëtsjëji c'o o dyoji. ³⁰ Mi xosp'üji bëchjine c'o o minteji. Mizhocjimi ya me mi nuji na ü c'ü. Me na s'o jña na ndünrüji. Me mi cjaþüji na nojoji. Me mi cjaþüji me na joji. Mi jodüji pje xe ro tsjaji c'ü xenda na s'o. C'o o tataji, dya cja mi ätäji. ³¹ Dya cja xo mi cjiñíji c'ü na jo ngue c'ua ro tsjaji. Dya cja xo mi cumpleji c'ü mi mamaji. Dya cja xo mi s'iyaji o menzumüji. Dya cja xo mi perdonaoji c'o o minteji. Dya mi juentseji c'o o minteji ngue c'ua ro mbös'üji. ³² Je ma cjanu ma tsja c'o nte, y je xo ga cjanu ga tsja dya yo nte. Me cjaji c'o na s'o, zö päräji mama Mizhocjimi ni jyodü ra ndü c'o. Dya xo nguextjo cjaji a cjanu, me xo mäpäji c'o cja c'ua nzi ga tsja anguezeji.

Dios juzga conforme a la verdad

2 Nu'tsc'eji, zö cjó c'o ri ngue'tsc'eji, dya rí tsjiñíji c'ü dya in tñji nzhübü. Nu'tsc'eji me in so'büji yo in minteji. Pero nu c'o cja in minteji, xo in cjatjogueji. In mamaji c'ü dya jo c'o cjaji. Dya xo jo c'o in cjaqueji. ² Rí päräji me na jo'o c'ü cja Mizhocjimi. Me ra jñünpü ngüenda c'o cja'a c'o ya ró xi'ts'íji. Ra tsjapü ra sufridoji. ³ Nu'tsc'eji me in so'büji c'o dyaja c'o me cja c'o na s'o. Nde 'na ma cjaztjots'üji in cjaji c'o na s'o. ¿Cjo in cjiñíji, dya xo ra jñün'c'ügueji ngüenda Mizhocjimi? ⁴ Mizhocjimi me na jo, me pëscöji paciencia yo rí cjaqöji. ¿Cjo in cjiñíji c'ü dya ra fastidio? ¿Cjo dya in päräji dya, me pëscöji paciencia ngue c'ua ra nzhogü in mü'büji? Pero in cjaþüji c'ü dya ni muvi c'ü ni mbëscöji paciencia. ⁵ Me na me in mü'büji. Dya in ne ra nzhogü in mü'büji. Me sido in cjaqueji c'o na s'o c'o rguí sufridogueji nu pa 'ma ra jñüncüji ngüenda Mizhocjimi, texe c'o ró cjaji. C'e pa'a c'ü, ra 'ñetse me na jo rgá jñüncüji ngüenda Mizhocjimi. ⁶ Ra tsjapü ra sufrido nu c'o cja na s'o. Nu c'o cja na jo, ra unüji c'ü na jo. ⁷ Bübü c'o te'be Mizhocjimi ra tsjapüji ra jogüji c'ua ja xo nzi ga cja angueze na jo. Jodüji c'ü ra mama Mizhocjimi cjaji na jo. 'Ma dya ra tögüji rgá tsjaji c'ü ne Mizhocjimi, angueze ra unüji 'ma c'ü ra bübütjoji, dya ra ndüji. ⁸ Pero bübü c'o dya ne ra dyätä yo jña yo na cjuana; cjaji c'o netsjëji. C'ü je ätäji ngue c'ü na s'o c'ü cjaji. Mizhocjimi ra ünmbü c'o. Ra tsjapü ra sufridoji na

ngueje cjaji c'ü na s'o. ⁹ Mizhocjimi ra jñünpüji ngüenda ra tsjapü me ra sufrido texe c'o cja na s'o. Ra tjünpü ngüenda c'o menzumü a Israel. Nuc'ua xo ra tjünpü ngüenda c'o dyaja nte c'o dya menzumü a Israel. ¹⁰ Nu c'o cja na jo, ra chöt'üji c'ü me na zö. Mizhocjimi ra xipjiji cjaji na jo. Xo ra chöt'üji c'ü ra söyaji. Nu c'o menzumü a Israel c'o o tsja na jo, ra chöt'ü c'o. Nuc'ua c'o dyaja nte xo ra chöt'ü c'o.

¹¹ Na ngueje Mizhocjimi nde jyëztjo ga nu'u yo menzumü a Israel 'ñe texe yo dyaja nte. ¹² E Moisés o zopcüji o ley Mizhocjimi nu c'o menzumü a Israel. Dya o zopcüji c'o dya menzumü a Israel. Pero c'o dya menzumü a Israel 'ma ra tsjaji c'o na s'o, ra ndüji, zö dya ra jñünpüji ngüenda Mizhocjimi c'ua ja nzi ga mama c'e ley. Nu c'o menzumü a Israel 'ma ra tsjaji c'o na s'o, Mizhocjimi ra jñünpüji ngüenda cjo o tsjaji c'ü mama c'e ley, cjo jiyö. ¹³ C'o na jo a jmi Mizhocjimi, dya ngue c'o pärätjo c'ü mama o ley angueze. Nguéje c'o cja'a c'ua ja nzi ga mama. ¹⁴ Rí tsjiñíji dya, yo dya menzumü a Israel. Dya tjëji o ley Mizhocjimi. Pero bübü 'ma cjaji c'ü mama c'e ley na ngueje päräji a mbo o mü'büji c'ü na jo. Nu c'ü ni mbäräji a cjanu, chjëntjui c'ü ri tjëji 'na ley. ¹⁵ Nu c'o dya menzumü a Israel, 'ñetse c'ü päräji cja o mü'büji c'ü mama c'e ley. Na ngueje päräji cja o mü'büji 'ma cjaji na jo, y 'ma cjaji na s'o. Bübü 'ma cjiñíji: "¿Jenga ró cja na s'o?" Bübü 'ma mamaji: "Rí pärä ró cjaqö na jo", eñeji. ¹⁶ Ra zädä c'e pa, Mizhocjimi ra unü e Jesucristo ra jñünpü ngüenda texe yo nte. Dya cjó pätcäji in mü'büji. Pero e Jesucristo pätcäji in mü'büji c'ü. Ra jñüncüji ngüenda nzi 'nazüji c'o ró cjaji. Ngué c'ü mama o jña e Cristo. Ngué c'o rí xipjigö yo nte.

La gente de Israel y la ley de Moisés

¹⁷ Nu'tsc'eji rí menzumügöji a Israel, in mangueji in päräji c'e ley c'ü o zocüzüji e Moisés. Me in cjaþütsjëji na nojo in mangueji nguextjozögöji o ntezgöji Mizhocjimi. ¹⁸ In mangueji in pärägueji c'ü ne'e Mizhocjimi. In mamaji: "Rí pärägö c'ü na jo rá cja, na ngueje ró xötpü ne ley", in eñeji. ¹⁹ In junt'ü in mü'büji in pjëchiji rí jíchiji c'o dya be xogü o ndö. In mangueji in päräji rí xöpüji yo nzhontjo cja bëxö mü, ngue c'ua ra bübü jya's'ü cja o mü'büji. ²⁰ In cjiñígueji me in päräji rí zopjütsjë yo dya pärä. In mamaji me in päräji rí xöpüji yo cja xötpütjo. C'e ley c'ü in tjëgueji in mamaji je t'opjü c'ua c'ü, texe c'o ni jyodü rá päräji, 'ñe texe c'o na cjuana. ²¹ Nu'tsc'eji in xöpüji, ¿jenga dya in cjaji c'ua ja gui xöpüji? Nu'tsc'eji in zopjüji yo nte in xipjiji dya pje ra pönüji, ¿jenga in pönügueji? ²² Nu'tsc'eji in xipjiji yo bëzo c'ü dya ra tsäjäji ndixü, yo ndixü c'ü dya ra tsäjäji bëzo, ¿jenga in tsäjägueji? Nu'tsc'eji me in üji yo ts'ita yo tågä cja nitsjimi, ¿jenga in pönüji nu ja na tågä yo? ²³ Nu'tsc'eji me in cjaþueji c'ü me na nojots'üji na ngueje in tjëji o ley Mizhocjimi, ¿cjo dya in cjiñígueji in bëchpiji o tseje Mizhocjimi na ngueje dya in cjaqueji c'o mama c'e ley? ²⁴ Je xo ga cjatjonu, ya t'opjü cja o jña Mizhocjimi c'ü mama a cjava: "Nu yo dya menzumü a

Israel sadüji Mizhocjimi na ngueje c'o menzumü a Israel c'aji c'o na s'o", eñe.

²⁵ Nutscöji rí menzumüji a Israel rí meyaji ín cuerpoji ngue c'ua ra 'mārā o ntezüji Mizhocjimi. Ngue c'ü rí mangöji rí circuncidaoji. C'ü ni jmeya in cuerpogueji, ni muvi, 'ma rí tsjaji c'ua ja nzi ga mama o ley Mizhocjimi. Pero 'ma dya rí tsjaji c'ü mama c'e ley, Mizhocjimi jantc'aji nza cja 'ma dya ri jmeya in cuerpoji. ²⁶ Nu c'o dya jmeya o cuerpo, 'ma ra tsjaji na jo c'ua ja nzi ga mama c'e ley, Mizhocjimi nutjoji nza cja c'ü rví jmeya o cuerpoji. ²⁷ Nu c'o ra nguejme c'ua ja va jmus'ü, c'ü dya ra jmeya o cuerpoji, 'ma ra tsjaji c'ü mama c'e ley, jizhiji c'ü dya ga jotsc'eji nu'tsc'eji, dya in c'aji c'ua ja ga mama c'e ley. Jizhiji c'ü dya jotsc'eji, zö in pārāji c'e ley y zö ya xo jmeya in cuerpoji. ²⁸ Dya ga cjuana ngue o nte Mizhocjimi nu c'ü a xes'etjo mama ngue o nte Mizhocjimi. Dya xo ga cjuana ngue o t'i Mizhocjimi nu c'ü jmeya o cuerpo pero dya ejme Mizhocjimi. ²⁹ Nu c'ü na cjuana ngue o nte Mizhocjimi, ya o 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi. Ngue o Espíritu Mizhocjimi c'ü pötpü o mü'bü. Zö rá c'aji c'ü mama o ley Mizhocjimi, pero dya ngue c'ü rguí pötcü ín mü'büji. Nu c'ü na cjuana ngue o nte Mizhocjimi, Mizhocjimi ra mama na jo'o c'ü, zö dya ra mama yo nte na jo'o c'ü.

3 Yo menzumü a Israel, ¿pje pès'iji 'ma, c'ü dya pès'i yo dyaja nte? ¿Pje ni muvi c'ü ni jmeya o cuerpoji? ² Ni muvi na puncjü. C'ü xenda ni muvi c'ü pès'i yo menzumü a Israel, ngueje nu jña Mizhocjimi nu o unüji ra dyätäji. ³ Pero c'o menzumü a Israel cārā c'o dya ätä o jña Mizhocjimi. Na ngueje c'ü dya ejmeji, ¿pje in c'ijñiji, cjo in c'incjeji c'ü dya ra cumple Mizhocjimi c'ü o mama ra tsja? Iyö. ⁴ Mizhocjimi tiene que ra cumple texe nu c'o o mama. Exna cjuana Mizhocjimi cja'a c'ü mama, zö ra mama texe yo nte c'o dya cjuana. Je t'opjü cja o jña Mizhocjimi c'ü mama a cjava:

Nu'tsc'e Mizhocjimi, na cjuana nu c'ü in mama.
'Ma ra unüji ngüenda ja cja c'ü in cjague, ra mbārāji in cjague na jo, eñe.

⁵ 'Ma cjo c'o cja na s'o, rí mamaji c'ü dya ätä Mizhocjimi. A cjanu, ixi jñetse c'ü me na jo Mizhocjimi. Maco jñetse c'ü me na jo Mizhocjimi 'ma rí c'aji c'o na s'o, ¿jenga ra castigaozüji Mizhocjimi? Dya rí mangö a cjanu; c'ü rí mangö, ngue c'ü c'ijñi yo nte ga cjanu. ⁶ Pero dya cjuana c'ü c'ijñiji. Na ngue 'ma dya ro castigao Mizhocjimi, ¿ja rvá sö ro jñünpü ngüenda yo cja na s'o?

⁷ Bübü c'o mama a cjava: "Ma rí mamajme o bëchjine, rí c'apüjme xenda ra 'ñetse c'ü na cjuana Mizhocjimi, 'ñe c'ü me na jo'o c'ü. Nguec'ua, ¿jenga ra jñüncüji ngüenda Mizhocjimi ra mama c'ü rí tñji ín nzhubüji?", eñeji. ⁸ Mamaji: "¿Cjo dya ra jogü rá c'aji c'o na s'o, ngue c'ua ra 'ñetse na jonte Mizhocjimi?" Bübü nte c'o mama rí mangö a cjanu. Dya cjuana c'ü mamaji. Mizhocjimi ra tsjapü ra sufridoji, na ngue na s'o c'ü mamaji.

Todos somos culpables

⁹ ¿Pje rá mangö 'ma? Rí menzumüji a Israel, ¿cjo xenda na jozüji que na ngueje yo dyaja nte? Jiyö. Ya ró jí'ts'iji c'ü nde tjünt'ü a xütjü nzhubü texe yo nte. Nutscöji rí menzumüji a Israel, xo nzitjo yo dyaja nte nde rí c'aji c'o na s'o. ¹⁰ Je xo ga cjatjonu, c'ü t'opjü cja o jña Mizhocjimi c'ü mama a cjava:

Dya cjo bübü c'ü rrä jo, ne rí 'naja.

¹¹ Dya cjo pārā ja ga cja Mizhocjimi. Dya cjo jodü Mizhocjimi.

¹² Ya xögüji cja Mizhocjimi, nza texeji. Ya s'odüji.

Dya cjo bübü c'ü ri cja'a na jo, ne rí 'naja.

¹³ Me na s'o jña c'o mamaji. Onpüji yo nte 'ma ñaji. Me xosp'üji bëchjine.

¹⁴ Pedye a neji c'ü me santeji. Me söji jña'a.

¹⁵ Me ts'iquëtjo c'ü jodüji mbo ra tsja dyëji. Mbö't'üteji.

¹⁶ Me s'odüji texe. Nu ja sät'äji me c'apüji ra sufrido c'o cārā nu.

¹⁷ Dya pārāji ja rgá mimiji na jo, c'ü dya ra chüji.

¹⁸ Dya pje süji Mizhocjimi. Je ga cjanu ga mama cja o jña Mizhocjimi.

¹⁹ Rí pārāgöji c'ü mama o ley Mizhocjimi je sjitscöji, nutscöji rí menzumüji a Israel, na ngueje rí tñji c'e ley. Nguec'ua ixi 'ñetse c'ü dya nguextjo c'o dya menzumü a Israel c'o na s'o a jmi Mizhocjimi; xo 'ñezgöji rí menzumüji a Israel xo rí tñji ín nzhubüji. Dya sö rá mamaji c'ü na jozgöji. ²⁰ A jmi Mizhocjimi dya cjo bübü c'ü dya tñ o nzhubü, zö jodü ra tsja c'ü mama c'e ley. Na ngue c'e ley, ngue c'ü xitscöji c'ü nde rí tñji ín nzhubüji.

La salvación es por medio de la fe

²¹ Nudya o tsjacüji rá pārāji ja rgá sö Mizhocjimi ra mama na jozüji dya. Ngue c'ü rí ench'e ín mü'büji e Cristo, dya ngue c'ü rí c'aji c'o mama c'e ley. Ya xo mama a cjanu cja yo vi t'opjü mi jinguā, yo xiji ley 'ñe profeta. ²² Zö cjo c'o ri ngueje, nu c'ü ra 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo, Mizhocjimi ra mama ya na jo dya c'ü. Yo menzumü a Israel'ñe yo dyaja nte nde 'na ma cjatjoji. ²³ Na ngueje texe yo nte c'aji c'o na s'o. Dya c'aji c'ü ne Mizhocjimi c'ü ra tsjaji. ²⁴ Na jonte Mizhocjimi. Dacütjoji c'ü dya ró tñjüji. Mizhocjimi mama c'ü dya rí tñji nzhubü na ngueje e Jesucristo o ndü va ngötcüji ín nzhubüji. ²⁵ Mi jinguā, Mizhocjimi mi pèsp'i na puncjü paciencia c'o mi cja na s'o. Nguec'ua cārā c'o mi mama c'ü dya mi c'apü ngüenda Mizhocjimi zö mi cja na s'o c'o nte. Pero nudya, ya jí'tscöji Mizhocjimi c'ü ra castigao c'o cja na s'o. Na ngue Mizhocjimi o ndütü e Jesucristo c'o ín nzhubügöji, o pjödü o cji va ngötcüji c'o. Nguec'ua, 'ma cjo c'o ra 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo, Mizhocjimi ra perdonao o nzhubüji. ²⁶ Mizhocjimi jí'tsiji dya c'ü ra castigao c'o cja na s'o. Na ngueje ya o ndü e Jesucristo, o ngötcüji ín nzhubüji. Pero nu c'ü ra 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo, Mizhocjimi ra mama c'ü ya perdonao; dya tñ o nzhubü dya c'ü.

²⁷ Nguéc'ua, dya sö rá c'apütsjéji na nojo. ¿Cjo pje ro sö ro c'ajaji c'ü ro c'jöt'ütsjéji ín nzhubüji? Jiyö. Dya sö ro c'ajaji texe c'ü mama o ley Mizhocjimi. Pero 'ma ró ench'e ín mü'büji e Jesucristo c'ü o ngötcüji ín nzhubüji, o mama Mizhocjimi c'ü na jozgöji dya a jmi. ²⁸ Nguéc'ua rí xi'tsc'öji, 'ma rá ench'e ín mü'büji e Jesucristo, nu'ma, ngue 'ma ra mama Mizhocjimi c'ü dya rí t'ü dya ín nzhubüji. Dya ngue c'ü ri c'ajaji c'ü mama o ley. ²⁹ Nutscöji rí menzumüji a Israel, ¿cjo nguetjözüji s'iyazgöji Mizhocjimi? ¿Cjo nguextjo ín Mizhocjimigöji? ¿Cjo dya xo ngue o Mizhocjimi yo dyaja nte? Xo nde texe yo dya menzumü a Israel xo ngueje o Mizhocjimi. ³⁰ 'Natjo Mizhocjimi bübü. Nu c'o menzumü a Israel, Mizhocjimi ra mama c'ü dya t'ü nzhubü dya c'o, 'ma ra 'ñench'e o mü'büji e Jesucristo. Xo 'ñeje c'o dyaja nte, Mizhocjimi xo ra mama c'ü dya t'ü nzhubü dya c'o, 'ma ra 'ñench'e o mü'büji e Jesucristo. ³¹ ¿Cjo dya pje ni muvi c'ua c'ü o ley Mizhocjimi? Ni muvi c'e ley. Pero 'ma rí ench'e ín mü'büji e Jesucristo, nu'ma, ngue 'ma na cjuana rí c'apüji ni muvi c'e ley.

El ejemplo de Abraham

4 Nu e Abraham c'ü ín mboxtitaji, nutscöji rí menzumüji a Israel, ¿pje rá mamaji dya c'ü? ² 'Ma ro mama Mizhocjimi c'ü dya cja mi t'ü nzhubü e Abraham na ngue c'ü pje vi tsja c'o na jo; nuc'ua e Abraham ro sö ro tsjapütsjé na nojo 'ma. Pero dya ngue c'ü ni tsja 'na nte c'o na jo, c'ü rguí jogü a jmi Mizhocjimi. ³ Nu yo o jña Mizhocjimi yo ya t'opjü mama a cjava: "E Abraham o 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi; o creo c'ü ro tsja c'ua ja nzi va mama. Nguéc'ua va mama Mizhocjimi c'ü dya cja mi t'ü nzhubü e Abraham." ⁴ 'Naja nte c'ü pöpji, t'öjö c'ü ts'ö't'ü; dya ch'unütjo. Pero dya c'jó sö ra ndöjö c'ü unü Mizhocjimi. Mizhocjimi dacütjoji. ⁵ Ngue Mizhocjimi c'ü perdonao yo t'ü nzhubü. Ra mama Mizhocjimi c'ü dya ri t'ü nzhubü nu c'ü ra 'ñench'e angueze cja o mü'bü. Dya ngue c'ü c'jöt't'ü c'ü cja'a c'e nte. Mizhocjimi unütjo c'ü rguí jogü a jmi. ⁶ Je xo ga c'jatjonu va mama e David, c'ü me ra mäjä 'na nte 'ma ra mama Mizhocjimi c'ü dya t'ü nzhubü dya c'ü. Dya ngue c'ü pje vi tsja c'o na jo c'e nte c'ü ro mama a cjanu Mizhocjimi. ⁷ O mama e David:

Me ra mäjä 'na nte, 'ma ra perdonao Mizhocjimi o nzhubü y dya ra castigao.

⁸ Me ra mäjä 'na nte 'ma ya ra mama Mizhocjimi c'ü dya ri t'ü o nzhubü.

⁹ Rá önn'üji 'na t'önü dya. ¿Cjo nguetjo c'o menzumü a Israel c'o jmeya o cuerpoji c'o ra mäjä a cjanu, maxque xo ra mäjä c'o dyaja nte c'o dya jmeya o cuerpoji? Xo ra mäjä c'o. Tsjiñiñi e Abraham c'ü mi menzumü a Israel. O 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi. Nguéc'ua o mama c'ua Mizhocjimi c'ü dya cja mi t'ü nzhubü e Abraham. ¹⁰ 'Ma o mama a cjanu Mizhocjimi, ¿cjo ya vi jmeya o cuerpo e Abraham, cjo jiyö? Jiyö. Dya be mi jmeya o cuerpo 'ma c'ü. ¹¹ Pero ya vi 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi; nguec'ua o mama Mizhocjimi c'ü dya cja mi t'ü nzhubü e Abraham. O jmeya o cuerpo c'ü rví jizhi ya vi mama Mizhocjimi c'ü dya cja mi t'ü

nzhubü c'ü. Nguéc'ua e Abraham ngue o mboxtita texe c'o ench'e o mü'bü Mizhocjimi zö menzumüji a Israel, zö jiyö. Zö dya jmeya o cuerpo yo dya menzumü a Israel, pero 'ma ra 'ñench'e o mü'büji Mizhocjimi, ra tsjapüji o mboxbëche 'ma e Abraham. Na ngueje ejmeji c'ua ja nzi xo va 'ñejme e Abraham. Y ra mama Mizhocjimi c'ü ya perdonaoji; dya ri t'üji nzhubü. ¹² Xo 'ñetjo yo menzumü a Israel yo ya jmeya o cuerpoji, 'ma ra 'ñench'e o mü'büji Mizhocjimi c'ua ja nzi va tsja e Abraham 'ma dya be mi jmeya o cuerpo, nu'ma, xo ra tsjapüji o mboxbëche 'ma angueze.

La promesa es cumplida por medio de la fe

¹³ Mizhocjimi o xipji e Abraham: "Rá da'c'ö ne xoñijö'mü c'ü rí tsjapü in tsjacje, cja na 'ñe c'o in mboxbëche, xo ra tsjapüji o c'ajaji." O xipji a cjanu na ngueje e Abraham vi 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi, nguec'ua o mama c'ua Mizhocjimi c'ü dya cja mi t'ü nzhubü e Abraham. Dya mi ngue c'ü vi tsja c'o mama c'e ley. ¹⁴ 'Ma ri ngue c'o cja c'ü mama c'e ley ro ch'unü ne xoñijö'mü, dya rví muvi 'ma c'ü rgá ench'ejí ín mü'büji Mizhocjimi. A cjanu, dya xo ro cumple Mizhocjimi c'ü mi mama. ¹⁵ Nu 'ma bübü ley, 'ma dya rí c'ajaji c'ü mama c'e ley, Mizhocjimi ünngüji. Ra tsjacüji rá sufridoji na ngue c'ü rí c'ajaji. Pero nu ja ojtjo ley, dya c'jó yödü ley.

¹⁶ O sjipji e Abraham ro ch'unü ne xoñijö'mü. Xo 'ñe texe c'o o mboxbëche, xo ro ch'unüji. O mama Mizhocjimi ro zädä a cjanu, nu 'ma ro 'ñench'ejí o mü'büji angueze, y dya ro jyodütsjéji ja rvá ndöjöji ne xoñijö'mü. Nguetsjéji Mizhocjimi ro unütjo. Nguéc'ua na cjuana ro tsjapü o tsjaja texe c'o o mboxbëche e Abraham c'o cja ro ngärä. Dya nguextjo c'o o t'i e Abraham c'o t'jé c'e ley ro ch'unü. Xo ro ch'unü nu c'o dya t'jé c'e ley pero ench'ejí o mü'büji Mizhocjimi c'ua ja nzi va tsja e Abraham. Mizhocjimi o jñanda e Abraham nza cja 'ma ri ngueje ín mboxtitagöji texezüji rí ejmeji Mizhocjimi. ¹⁷ Nguéc'ua je t'opjü cja o jña Mizhocjimi c'e jña c'ü vi sjipji e Abraham. Mizhocjimi o xipji a cjava: "Ró juan'c'ü rí tsja mboxtita me na puncjü jñiñi texe cja ne xoñijö'mü", eñe. O mama a cjanu na ngueje e Abraham o 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi. E Abraham o 'ñejme c'ü mi sö Mizhocjimi ro tsjapü ro zézhi na yeje 'na nte, zö ya ri pale, c'ü dya ro mezhe ro ndü. Xo o jñunt'ü o mü'bü c'ü mi sö Mizhocjimi ro zöjnü c'o cja ro jmus'ü nza cja 'ma ya ri cäräji.

¹⁸ E Abraham 'ma ya vi c'jogü yo c'jé 'ma ro 'ñeje t'i, xe mi te'betjo Mizhocjimi ro unü 'na t'i'i. Mi ejme Mizhocjimi ro cumple c'ü vi mama. Mi ejme ro tsja mboxtita e Abraham na puncjü jñiñi cja ne xoñijö'mü. Mizhocjimi ya vi xipji a cjava: "Je rga cjanu c'ü rrä puncjü c'o in mboxbëche; rrä puncjüji nza cja yo seje a jens'e", eñe. ¹⁹ E Abraham dya tögü c'ü ro jyézi Mizhocjimi; o 'ñejme cja o mü'bü Mizhocjimi ro cumple c'ü vi mama. Mi pärä c'ü ya mi tita angueze. Ya mi ngue ro sötü 'na ciento c'jé. Xo mi pärä ya vi c'jogü c'ü ro muxt'i e Sara c'ü nu su'u. ²⁰ Pero sido mi junt'ü o mü'bü c'ü na cjuana c'ü vi mama Mizhocjimi. Me co zézhi na puncjü. O 'ñejme

Mizhocjimi ro cumple c'ü vi mama. O mama me na no-jo Mizhocjimi. ²¹ E Abraham ya vi jñunt'ü o mü'bü c'ü dya s'èzhi ro tsja Mizhocjimi nu c'ü vi mama. ²² E Abraham o 'ñejme c'ü ro tsja c'ü vi mama. Nguéc'ua Mizhocjimi o mama c'ü dya cja mi tũ nzhübü e Abraham.

²³ Nu c'o jña c'o ya t'opjü cja o jña Mizhocjimi mama a cjava: "O mama Mizhocjimi, e Abraham dya cja mi tũ nzhübü na ngueje o 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi." Pero dya nguextjo e Abraham, ²⁴ xo 'ñezgöji ra mama Mizhocjimi c'ü dya rí tũji nzhübü 'ma rá ench'èji ín mü'büji Mizhocjimi. Ngué Mizhocjimi c'ü o xos'ü e Jesucristo 'ma ya vi ndü. E Jesucristo ngue c'ü ín Jmugöji c'ü. ²⁵ Mizhocjimi o ndäjä e Jesucristo o è ndü. A cjanu o ngötcöji c'o ín nzhübüji. Nuc'ua o te'etjo na yeje 'ma ya vi bö't'ü; nguec'ua ya mama Mizhocjimi c'ü dya rí tũji dya nzhübü.

El resultado de ser declarados sin culpa

5 Mizhocjimi mama c'ü dya rí tũji nzhübü dya, na ngueje ya ró ench'èji ín mü'büji e Jesucristo. Ya xo rí pötü rgá nuji dya Mizhocjimi, na ngue c'ü o tsja'a e Jesucristo c'ü ngueje ín Jmuji. ² Ya sö rá chëzhgöji dya a jmi Mizhocjimi c'ü nugüji na jo dya, na ngueje c'ü o tsja e Jesucristo. Me na zö Mizhocjimi. Me rí mäjäji rgá te'beji angueze; c'ua ja nzi ga cja na zö angueze, je xo rga cjazgöji nu. ³ C'ü ra tsjacüji c'ua nzi ga cja angueze, dya nguextjo c'ü rgá mäcöji c'ü. Xo rí mäjäji 'ma pje rí sufridoji. 'Ma rí sufridoji ngue 'ma rí zëzhiji, dya tögü ín mü'büji. ⁴ 'Ma rí zëzhiji, rí cjaji c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi. Nguéc'ua rí te'beji Mizhocjimi ra tsjacüji c'ua nzi ga cja angueze. ⁵ Rí pãrãji na cjuana ra zädä. Rí pãrãji na ngueje me si'ch'i ín mü'bügöji c'ü s'iyazügöji Mizhocjimi. O Espiritu Mizhocjimi c'ü o ch'acüji ra bübü cja ín mü'büji, ngue c'ü cjacüji rá pãrãji me s'iyazüji Mizhocjimi.

⁶ Me ma s'ozgöji. Dya sö pje ro cjangöji c'ü ro joczëgöji. Pero o säjä c'e pa o ndü e Cristo c'ü rva tügöji. ⁷ Casi dya cjó bübü c'ü me ri ne o minte ngue c'ua ro pätpä c'ü rví ndü nu minte. 'Na ri bübü c'o ro zëchi o mü'bü c'ü ro pätpä c'ü rví ndü 'na c'ü na jonte. ⁸ Pero ngueje 'ma rmí tũji ín nzhübüji, e Cristo o è ndü c'ü rva tügöji. Je a cjanu, rí pãrãji Mizhocjimi me s'iyazüji. ⁹ Nudya, ya mama Mizhocjimi c'ü dya rí tũji dya nzhübü na ngueje o è pjödü o cji e Jesucristo o böbü a nde. Nguéc'ua rí pãrãji c'ü dya ra ünngüji Mizhocjimi nu pa c'ü ra jñüncüji nguenda yo rí cjaji. ¹⁰ O è ndü e Jesucristo 'ma mi ünngüji Mizhocjimi. Nguéc'ua ya rí joji dya Mizhocjimi. Nguéc'ua rí pãrãji sido böbü a ndezügöji; dacüji c'ü sido rá bübütjoji. ¹¹ Dya nguextjo rí mäjäji na ngueje rá bübütjoji. Exi ngue dya, rí mähäji Mizhocjimi na ngueje e Jesucristo c'ü ín Jmuji o tsjacüji rá pötca nuji Mizhocjimi. Mizhocjimi dya ünngüji dya, na ngueje e Jesucristo o ngötcöji ín nzhübüji.

Adán y Cristo

¹² Nu c'ü e Adán c'ü ot'ü nte o tsja c'ü na s'o. Nguéc'ua je va te c'ua e nzhübü cja ne xoñijömmü. Je a cjanu va mbürü c'ü rí tũji. Nguéc'ua dya, nde rí tũji, na ngueje nde rí cjaji c'o na s'o. ¹³ 'Ma dya be mi ch'unü c'ü o ley Mizhocjimi, ya mi cjaji c'o na s'o cja ne xoñijömmü. Pero 'ma dya bübü ley, dya tjünpüji nguenda cjo tũji, cjo dya tũji nzhübü. ¹⁴ Pero o ndü texe c'o nte zö dya be mi ch'unüji c'e ley. O ndüji texeji ndeze e Adán hasta e Moisés c'ü o dyopjü c'e ley. O ndüji zö dya o tsjaji mismo c'e nzhübü c'ü vi tsja e Adán. E Adán c'ü ot'ü bëzo, dya mi chjëntjui c'e bëzo c'ü mi te'beji cja ro èjë. Nguéje e Jesucristo.

¹⁵ E Adán o dyacöji c'ü na s 'o; e Jesucristo o dyacöji c'ü na jo. Nde rí tũji rí texeji, na ngueje o tsja c'o na s'o 'naja nte c'ü ngueje e Adán. Je xo ga cjatjonu, Mizhocjimi nu'u na jo dya na puncjü nte, unüji c'ü rguí bübütjoji, na ngueje c'ü o tsja na jo 'naja nte, c'ü ngueje e Jesucristo. ¹⁶ E Adán mi 'natjo bëzo. 'Ma o tsja 'natjo nzhübü, ndeze nu'ma, texe yo nte cjaji c'o na s'o. Nguéc'ua va mama Mizhocjimi, texe yo nte tũji nzhübü. Na puncjü nzhübü c'o o tsja yo nte. E Jesucristo o ngö'tp'ü o nzhübü texeji. A cjanu Mizhocjimi sö ra mama c'ü dya tũji dya o nzhübüji. ¹⁷ Na ngueje o tsja c'ü na s'o 'natjo bëzo, texe yo nte tũji. C'ü 'naja bëzo c'ü ngueje e Jesucristo o ngö't'ü texe yo nzhübü. Nguéc'ua nu c'o ench'e o mü'bü angueze, ra mama Mizhocjimi c'ü dya tũji nzhübü. Nguéc'ua ra 'natjoji co angueze rgá bübütjoji.

¹⁸ 'Natjo nzhübü c'ü o tsja 'naja nte, c'ü ngueje e Adán. O mama c'ua Mizhocjimi rí tũji nzhübü rí texeji. Je xo va cjatjonu, na ngue c'ü vi tsja na jo 'natjo nte c'ü ngueje e Jesucristo, ra mama Mizhocjimi c'ü dya rí tũji nzhübü y rá bübütjoji. ¹⁹ Na ngueje c'ü dya dyätä Mizhocjimi 'naja nte c'ü ngueje e Adán, ndeze nu'ma, rí tũji nzhübü rí texeji. 'Naja nte, c'ü ngueje e Jesucristo o dyätä Mizhocjimi. A cjanu, na puncjü nte c'o ra mama Mizhocjimi c'ü dya ri tũ o nzhübüji.

²⁰ Mizhocjimi o dyacöji c'ü o ley ngue c'ua ro pãrãji mi tũji na puncjü nzhübü. Zö mi tũji na puncjü nzhübü, me co juentsqueji Mizhocjimi. ²¹ A cjanu, c'o ín nzhübüji mi pötcöji. Pero me co juentscöji Mizhocjimi. O ndäjä e Jesucristo o è ndü por nutscöji. Nguéc'ua na jozgöji dya a jmi Mizhocjimi, y angueze dacüji c'ü rgá bübütjoji.

Muertos respecto al pecado pero vivos en Cristo

6 ¿Pje rá mamaji 'ma? ¿Cjo sido rá cjaji c'o na s'o ngue c'ua xenda ra juentsqueji Mizhocjimi? ² Jiyö. Ya ró tũji. Ya 'ñevgueji libre cja c'o na s'o; nguec'ua dya cja rá cjaji c'o. ³ ¿Cjo dya ín pãrãji, nutscöji rí ench'e ín mü'büji e Jesucristo, 'ma ró jiji ró 'natjoji co e Cristo? Ne ra mama, ró 'natjoji co angueze 'ma o ndü. ⁴ 'Ma ró jiji ne ra mama ró 'natjoji co e Jesucristo 'ma o ndü 'ñe 'ma o t'ögü. Mizhocjimi c'ü na zëzhi o xos'ü nu T'i. A

cjanu, c'ua ja nzi va tsjapü o te angueze, ya xo rí dadyoji ngue c'ua dadyo rga nzhodüji dya.

⁵ Na ngueje 'ma ró 'natjoi co e Jesucristo 'ma o ndü, xo ró 'natjoi co angueze 'ma o te'e. ⁶ Rí pãrãgöji, me mi cjaji c'o na s'o c'ua ja nzi ma netsjëji, pero 'natjo c'ua o dät'ázüji cja ngronsi co e Jesucristo. O dät'ázüji nu, ngue c'ua dya cja rá ne rá cjaji c'o na s'o, ngue c'ua dya cja rá tjünt'üji a xütjü e nzhubü. ⁷ Na ngueje 'naja nte c'ü ya ndü, dya cja cja'a c'o na s'o. ⁸ 'Ma a cjanu ró 'natjoi co e Jesucristo 'ma o ndü, rí pãrãgöji rí búbütjogöji na ngueje búbü angueze. ⁹ Rí pãrãji e Jesucristo o nanga 'ma o ndü. Dya cja sö'ö xe ra ndü. Sido ra búbütjo. ¹⁰ 'Natjo va ndü e Jesucristo; dya ni jyodü ra ngötcüji na yeje ín nzhubüji. Ya búbütjo dya. Sido búbütjo a jmi Mizhocjimi. ¹¹ A cjanu rí jñunt'ü in mü'büji ya xo i chüji, c'ü dya cja rí chjünt'üji a xütjü e nzhubü. Nudya, ya in búbütjoi, c'ü ya je rí chjünt'üji a xütjü ngueje Mizhocjimi. Je a cja c'ua dya, na ngueje ya in 'natjoi co e Jesucristo.

¹² Nguec'ua, dya cja rí sidoji e nzhubü c'ü xe rí tsjaji c'ü ne'e in cuerpoji. ¹³ Dya cja rí jyéziji in cuerpoji xe ra tsja c'o na s'o, ne ri ngue in chöji, ne ri ngue in ts'ijñiji, texe in cuerpoji. Pero rí unüji in mü'büji Mizhocjimi na ngueje i chüji co e Jesucristo, y ya xoxc'üji Mizhocjimi. Xo rí unü in cuerpoji c'ü rguí tsjaji c'o na jo. ¹⁴ Dya cja xe ra mandats'üji e nzhubü. Nudya, dya ra jñün'c'üji ngüenda cjo i tsjaji c'o mama c'e ley. Na ngue Mizhocjimi nuc'üji na jo dya, ya perdonaots'üji.

Un ejemplo tomado de la esclavitud

¹⁵ Ya rí pãrãji Mizhocjimi, dya ra jñüncüji ngüenda cjo ró cjaji c'o mama c'e ley. Na ngue me nugüji na jo Mizhocjimi. ¿Pje rá cjaji 'ma? ¿Cjo rá cjaji c'o na s'o 'ma? Jiyö. Dya rá cjaji c'o na s'o. ¹⁶ ¿Cjo dya in pãrãji nu c'ü in ätäji c'ü in chjünt'üji a xütjü, ngue in jmuji c'ü? 'Ma rí chjünt'üji a xütjü e nzhubü, ngue in jmuji c'ü. Ngue c'ü ra mbö'tc'üji c'ü. 'Ma rí dyätäji Mizhocjimi, ngueje in Jmuji c'ü. Ngue c'ü ra tsja'c'üji rí búbütjoi. ¹⁷ Sido mi cjagueji c'o na s'o. Pero rí unü na pöjö Mizhocjimi, ya in ätäji co texe in mü'büji nu na jo jña nu ró xi'ts'iji. ¹⁸ O 'ñempc'ejji libre e Jesucristo c'ü dya cja rí sidoji e nzhubü. Nudya, c'ü je rí sidoji ngue c'ü na jo. ¹⁹ Rrä xi'ts'iji yo jña'a yo, ngue c'ua sö rí tendioji. Sido mi tjünt'üji a xütjü c'o na s'o. C'o ma s'o mi cjaji, xe mi juns'ü c'o mi cjaji c'o na s'o. Nudya ni jyodü rí unü in mü'büji Mizhocjimi, 'ñe in cuerpoji, ngue c'ua rí tsjaji ja c'o nzi ga ne angueze.

²⁰ 'Ma mi tjünt'üji a xütjü e nzhubü, dya mi ätäji Mizhocjimi c'ü xi'ts'iji rí tsjaji na jo. ²¹ Nudya, ya in tsejeji dya c'ü mi cjaji c'o na s'o. ¿Pje mi töjögueji 'ma c'ü mi cjaji c'o na s'o? C'ü ra ts'ö't'ü c'o cja c'o, ngue c'ü ra ndü. ²² Ya o 'ñempc'ejji libre e Jesucristo ngue c'ua dya cja rí chjünt'üji a xütjü e nzhubü. O 'ñempc'ejji ngue c'ua rí pëpiji Mizhocjimi; sido rí chjünt'üji a xütjü angueze. C'ü ra dya'c'üji, ngue c'ü rí mimiji dya, c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi; y sido rí búbütjoi co Mizhocjimi. ²³ Nu c'ü ra ndünt'ü a xütjü e nzhubü, ra ndü'ü c'ü. Ngueje c'ü je ts'ö't'ü c'ü. Nu c'ü tjünt'ü a xütjü e Jesu-

cristo c'ü ín Jmuji, sido ra búbütjo c'ü, dya ra ndü. Ngueje c'ü je unü Mizhocjimi.

Un ejemplo tomado del matrimonio

⁷ Nu'tsc'ejji mi cjuarmats'ügöji, rí zo'c'üji, nu'tsc'ejji in pãrãji c'e ley. ¿Cjo dya in pãrãji, 'ma xe in búbütjoi ngue 'ma in ätäji c'e ley? Dya ngueje 'ma ya rí chüji. ² Mama cja c'e ley, 'naja ndixü c'ü ya chjüntü, dya ra jyanmbüvi c'ü nu xíra 'ma xe ri búbütjo c'ü nu xíra. Pero 'ma ra ndü c'ü nu xíra, dya cja ni jyodü c'e ndixü ra dyätä c'e ley c'ü mama nguextjo nu xíra ra mimivi. Na ngueje ya ndü c'ü nu xíra. ³ Pero 'ma ra 'ñeje c'ü xe 'naja bëzo 'ma xe büntjo c'ü nu xíra, cja'a na s'o c'e ndixü, tsãjä bëzo. Pero 'ma ya rguí ndü c'ü nu xíra, c'e ley c'ü mama ja rvá mimivi c'ü nu xíra, dya cja manda c'e ndixü. Nuc'ua 'ma ra chjüntüvi c'ü 'naja bëzo, dya tsãjä bëzo 'ma.

⁴ Je xo ga cjatjots'ügueji nu, nu'tsc'ejji mi cjuarmats'ügöji. I chügueji na ngueje i 'natjoi co e Cristo 'ma o ndü. I chügueji, nguec'ua dya cja mandats'üji c'e ley. Ya ngue c'ü 'naja c'ü mandats'üji dya. Ngueje e Jesucristo. Mizhocjimi o xos'ü 'ma ya vi ndü. I 'natjoi co e Cristo 'ma o te'e, ngue c'ua rí mimiji dya, c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi. ⁵ C'e ley o jítscöji pje pjëzhi c'o na s'o c'o dya ro cjaji. Nguec'ua, 'ma dya be mi ench'e ín mü'büji e Jesucristo, ma ëjë ín pjeñeji c'ü ro cjaji c'o na s'o c'o mama c'e ley c'ü dya ro cjaji. Mi cjaji; nguec'ua mi tüji. ⁶ Pero ró 'natjoi co e Cristo 'ma o ndü. Nguec'ua ya 'ñembgueji libre, dya cja mandazüji c'e ley. Ngueje Mizhocjimi c'ü rí ätcöji dya. Dya cja rí jodüji ja rga ätäji c'e ley. Pero sö rá cjaji dya c'o na jo, na ngueje o Espíritu Mizhocjimi búbü cja ín mü'büji.

El pecado que está en mí

⁷ Na ngue c'ü búbü c'e ley, xenda rí cjaji c'o na s'o. ¿Pje rá mangöji dya? ¿Cjo na s'o c'e ley? Jiyö. Pero 'ma dya ro ch'unü c'o ley, dya ro pãrãgö cjo mi tügö nzhubü cjo jiyö. A cjanu, 'ma cjó c'o pje ro nepegö, dya ro pãrã c'ü mi tñ nzhubü 'ma dya ro búbü ley c'ü mama: "Dya cjó pje rí ñepegue", eñe. ⁸ C'ü mama c'e ley, o tsjapü xenda mi 'ñünnü ín mü'bü nguec'ua me mi ne ro c jagö texe c'o na s'o. 'Ma dya ro búbü ley, dya ro unü ngüenda cjo mi tñ nzhubü. ⁹ 'Ma dya be rmi pãrãgö c'e ley, nutscö mi cjiñigö rmi bünc'ö na jo. Pero 'ma ró pãrã c'e ley, nuc'ua extó pãrã dya rmi bünc'ö na jo, mi tügö nzhubü. ¹⁰ Vi ch'unü c'e ley c'ü rva búbütjoi. Pero nutscö mi tügö. ¹¹ Na ngueje 'ma mi ärä c'e ley, ma ëjë ín pjeñe c'ü ro c jagö c'o na s'o. Mi c jagö c'ü rmi netsjë. A cjanu, me co dyoncü c'o nzhubü c'o mi c jagö. Nu c'o nzhubü c'o mi c jagö ngue c'o ma tügö.

¹² Rí pãrãji me na jo c'e ley, c'ua ja nzi ga cja Mizhocjimi me na jo. Texe c'ü mandazüji c'e ley, me na jo'o. Ngue c'o ne'e Mizhocjimi. ¹³ Nudya, c'e ley c'ü na jo, ¿cjo mi pötcü c'ü? Iyö, dya ngue c'e ley c'ü mi pötcügö; ngueje c'o na s'o c'o mi c jagö. Na jo c'e ley. Pero 'ma mi ärägö c'e ley, xenda mi c jagö c'o na s'o. Nguec'ua ixi 'ñetse c'ü me na s'o c'o va ëjë ín pjeñeji.

¹⁴ Rí pãrãji c'e ley je ni 'ñeje cja o Espíritu Mizhocjimi. Pero nutscö me na s'ozgö. Zö rí ne rá cja na jo, pero rí cja c'ü na s'o. ¹⁵ C'ü rí c jagö, dya rí pãrãgö jenga rí c jagö. Nu c'ü rí pãrãgö na jo rá cja, dya rí c jagö c'ü. Nu c'ü na s'o c'ü rí c jagö, me rí s'o'ogö c'ü. ¹⁶ 'Ma me rí s'o'o yo rí cja'a, ixi 'ñetsetjo c'ü rí pãrãgö c'ü na jo'o c'e ley. ¹⁷ C'o na s'o c'o va ëjë ín pjeñe, ngue c'o cjacü rá cja c'ü dya rí ne rá cja. ¹⁸ Rí pãrãgö dya pje jozgö. Me na zëzhi c'o na s'o c'o va ëjë ín pjeñe. Nguéc'ua zö rí ne rá cja c'ü na jo, pero dya pje sözgoötsjê. ¹⁹ Dya rí c jagö c'ü na jo c'ü rí ne rá c jagö. Nu c'ü na s'o c'ü dya rí ne rá cja'a, ngue c'ü rí c jagö c'ü. ²⁰ Nu 'ma rí cja c'ü dya rí ne rá cja, ngueje c'o na s'o c'o va ëjë ín pjeñegö, cjacü rá c jagö a cjanu.

²¹ Ya rí pãrã 'ma rí ne rá cja c'ü na jo, ya rrü ts'axcü c'o na s'o c'o va ëjë ín pjeñe. ²² Cja ín mü'bü me rí mápä o ley Mizhocjimi. ²³ Zö rí mápä o ley Mizhocjimi, y rí pãrã c'ü na jo c'e ley, xe rí c jagö c'o na s'o. Nguéc'ua dya pje sözgoötsjê rá c jagö c'ü me ne ín mü'bügö rá ätä Mizhocjimi.

²⁴ Juenzgöji, zcjó ra sö ra böbü a nde, ra 'ñembgueji libre c'ü dya cja ra t jünt'üji a xütjü rá sidogöji e nzhubü c'ü pötcüji? ²⁵ Rí unügö na pöjö Mizhocjimi. Nguéje e Jesucristo c'ü ín Jmuji c'ü o böbü a nde. O 'ñembgueji libre. Rí yepe rí mangö, c'e ley c'ü o dyacüji Mizhocjimi, rí pãrã c'ü na jo'o c'ü. Pero c'e ley, dya sö ra 'ñembgueji cja yo nzhubü yo mandazüji.

La vida que es por el Espíritu de Dios

8 Nuc'ua ya 'ñemeji libre dya, nu c'o 'natjoji co e Jesucristo, c'o cja c'ua ja ga ne o Espíritu Mizhocjimi c'ü bübü cja o mü'büji, y dya cja'aji c'ua ja ga netsjëji. ² Dya cja mandazüji e nzhubü c'ü mi pötcüji. Nu c'ü mandazüji dya, ngueje o Espíritu Mizhocjimi c'ü cjacüji rá bübütoji na ngueje e Jesucristo o 'ñembgueji libre. ³ C'e ley, dya sö'o ro 'ñembgueji libre, na ngueje ma zëzhi c'o na s'o c'o ma ëjë ín pjeñeji. Pero Mizhocjimi c'ü na zëzhi o 'ñembgueji libre. O ndãjä e Jesucristo c'ü nu T'i cja ne xoñijömmü. Mi nte nza czazgöji, rí t jüji nzhubü. Pero angueze, dya mi t jü nzhubü. C'o nzhubü c'o mi t jügöji, ngue c'o je vi ndü angueze c'o. A cjanu mama Mizhocjimi, dya rí t jü nzhubü dya. ⁴ Nguéc'ua sö rá c jaji dya c'ü mama c'e ley, 'ma rá c jaji c'ü ne'e o Espíritu Mizhocjimi y dya rá c jaji c'ü rí netsjëji.

⁵ Nu c'o cja'a c'ua ja ga netsjëji, me jodüji c'ü netsjëji. Nu c'o cja'a c'ua ja ga ne o Espíritu Mizhocjimi, me jodüji c'ü ne'e o Espíritu Mizhocjimi. ⁶ Nu c'ü jodü ra tsja c'ü netsjë, ra ndü'ü c'ü. Nu c'ü ra jyodü c'ü ne o Espíritu Mizhocjimi, ra bübütoji c'ü, dya ra ndü. Ra mbãrã c'ü na jo angueze a jmi Mizhocjimi. ⁷ Nu c'ü ra jyodü ra tsja c'ü netsjë, üvi Mizhocjimi c'ü. Dya ne ra dyãtpä o ley Mizhocjimi. Dya xo sö'o ra dyãtä. ⁸ Nu c'o cja'a c'ua ja nzi ga netsjëji c'o na s'o c'o va ëjë o pjeñeji, dya sö ra tsjaji c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi c'ü rguí mäjã.

⁹ Pero nu'tsc'eji ín ätäji o Espíritu Mizhocjimi c'ü bübü ín mü'büji. Dya ín c jaji c'ü ín netsjëji. Nu c'ü dya bübü o Espíritu e Cristo cja o mü'bü, dya je 'ñeje e Cristo c'ü.

¹⁰ Nu 'ma bübü cja ín mü'büji e Jesucristo, ra bübütoji ín

aljmají na ngueje o jocüts'üji Mizhocjimi. Pero ra ndü'ü ín cuerpoji na ngueje ín c jaji c'o na s'o. ¹¹ Mizhocjimi o xos'ü e Jesucristo 'ma ya vi ndü. Nu 'ma bübü cja ín mü'büji o Espíritu Mizhocjimi, Mizhocjimi c'ü o tsjapü o te'e e Jesucristo 'ma ya vi ndü, xo ra unü fuerza dya, ín cuerpoji c'ü ya ra ndü.

¹² Nguéc'ua, nu'tsc'eji mi cjuarmats'ügöji, ni jyodü c'ü dya rá sidoji e nzhubü c'ü rá c jaji c'o ne ín cuerpoji.

¹³ Nu 'ma rí sidogueji e nzhubü, rí chüji 'ma. Pero nu 'ma rí dyãtäji o Espíritu Mizhocjimi c'ü bübü cja ín mü'büji, dya rí tsjaji c'ü ín netsjëji 'ma. Y rí bübütojejeji 'ma.

¹⁴ Nu c'o ätä o Espíritu Mizhocjimi, y c jaji c'ua nzi ga ne angueze, ngue o t'i Mizhocjimi c'o. ¹⁵ 'Ma mi jyodü ro ätäji e ley, dya mi sö. Me mi süji c'ua. Dya cja rí süji dya, na ngueje ya rí ätäji o Espíritu Mizhocjimi.

Nguéc'ua ya rí ma'tc'öji a cjava: "Nu'tsc'e Mizhocjimi, mi Tatats'ügöjme", rí empji. ¹⁶ O Espíritu Mizhocjimi cjacüji rá pãrãji cja ín mü'büji o t'izüji Mizhocjimi. ¹⁷ Nu 'ma o t'izüji Mizhocjimi, bübü c'ü ch'acüji. Ch'acüji c'ü pë's'i Mizhocjimi c'ü ín Tataji. C'ü ch'unü e Jesucristo c'ü nu T'i, xo 'ñezgöji xo ch'acüji c'ü. Je a cjanu, nu 'ma rí sufridoji na ngueje rí 'natjoji co e Cristo. Nuc'ua 'ma ra 'ñetse c'ü me na zö e Cristo, je xo rga czazgöji nu.

¹⁸ C'o me rí sufridoji yo pa dya yo, me ch'iquëtjo, na ngueje c'ü me na nojo c'ü cja rá jandaji. Rá jandaji c'ü me rrã zö. ¹⁹ Texe c'o o dyãtä Mizhocjimi me te'beji, me petsaji ra jñandgöji c'ü ya rvã nocüji cja o dyë angueze, nutscöji o t'izgöji Mizhocjimi. ²⁰ Texe yo o dyãtä Mizhocjimi cja ne xoñijömmü, o tsjapüji o s'odüji. Dya ngue c'ü vi neji a cjanu. Mizhocjimi o tsjapüji a cjanu, ngue c'ua xo ra nde'beji Mizhocjimi c'ü ra jocü texe.

²¹ Mizhocjimi ra jocüji ngue c'ua dya cja ra s'odüji. Ya xo rrã zöji 'ma ra 'ñeme libre Mizhocjimi c'o o t'i angueze. ²² Rí pãrãji texe yo bübü chjëntjui 'na ndixü c'ü ya ra zö'dyë. Me mapjü ga sufrido yo, je ga cjanu yo ndeze 'ma o mbürü o tsjaji c'o na s'o, hasta nu pa dya.

²³ Dya nguextjo yo, sufrido yo. Xo 'ñezgöji rí nteji, xo rí sufridoji. Chjëntjui c'ü ri mapjügöji a mbo ín mü'büji. Mizhocjimi ya o dyacüji c'ü o Espíritu, nguec'ua ya rí pãrãji nguetscöji o ts'it'izüji Mizhocjimi. Pero xe rí te'beji c'e pa, 'ma ya rrí dadyo ín cuerpoji. C'e pa'a c'ü, ra 'ñetse na jo, c'ü o t'izüji Mizhocjimi. ²⁴ Ya o jocüzüji ín mü'büji Mizhocjimi. Rí te'betjoji c'e pa 'ma ya rrí dadyo ín cuerpoji. Dya cjó te'be nu c'ü ya zädã. ²⁵ Pero nu 'ma rí te'beji c'ü dya be rí nuji, ni jyodü sido rá te'beji, dya ra tögü ín mü'büji.

²⁶ O Espíritu Mizhocjimi c'ü bübü cja ín mü'büji cjacüji sido rá te'beji. Xo pjöxcüji dya. Dya nda rí pãrãji ja rga ötüji Mizhocjimi. Dya rí jünji jña c'ü rga mamaji. Pero o Espíritu Mizhocjimi ötcüji angueze. ²⁷ Mizhocjimi pãtpã o mü'bü yo nte. Xo pãrã pje na ötü o Espíritu. Na ngue o Espíritu ötcüji Mizhocjimi nutscöji o ntezgöji, c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi.

Más que victoriosos

²⁸ Nu c'o s'iya Mizhocjimi, c'o o zojnü angueze c'ua nzi va ne angueze, rí pãrãji Mizhocjimi c japü ra

mbös'üji texe c'ü ra zädä; zö pje nde ra tsjapüji c'o.
²⁹ Ndeze 'ma ot'ü, ya mi pärã Mizhocjimi c'o o t'i angueze 'ma dya be mi jmus'üji. Nuc'o, o xöcü Mizhocjimi c'ü ro zädä c'ü exti nguetjoji e Jesucristo c'ü nu T'i. Nguet'ua c'ü nu T'i Mizhocjimi c'ü ngueje e Jesucristo ra ngue o ndasë na puncjü o cjuarma. ³⁰ Nu c'o vi mbeñe Mizhocjimi ro ngue c'o o t'i, xo o zojnü c'o. Nu c'o o zojnü angueze, o tsjapü o jogüji cja o jmi angueze. Nuc'o, xo o tsjapüji rrã zö'öji nza cja e Jesucristo c'ü nu T'i.

³¹ ¿Pje rá mangöji, yo ró xi'ts'iji? Bübüzüji Mizhocjimi. Dya ni jyodü cjó rá súji. ³² Mizhocjimi dya mama: "Jyácätjo ín Ch'igö; dya rá täjägö nu", ro 'ñeñe. Iyö. Pero o ndjä ä o ã ndü va pätcäji. Nuc'ua, ¿cjo dya xo ra dyacüji texe c'ü ngue o tsjaja angueze? ³³ ¿Cjó sö ra mama xe tũ nzhubü yo o juajnü Mizhocjimi? Dya cjó sö. Nguet'jê angueze mama c'ü ya perdonaözüji, dya rí tũji nzhubü. ³⁴ Nudya, ¿cjó sö ra mama ni jyodü rá tũji? Dya cjó sö, na ngueje ngue e Jesucristo c'ü o ndü c'ü rva tũgöji, cjanu o te. Nudya, bübütjo dya c'ü, cja o jodyë Mizhocjimi nu ja sido ñacöji cja jmi Mizhocjimi. ³⁵ ¿Cjó sö pje ra tsja c'ü dya cja ra s'iyazüji e Cristo? Dya sö'ö pje ra tsja'a 'naja. Zö pje rá nuji, zö pje rá sufridoji; me s'iyazüji e Cristo. Zö nugüji na ü; zö ri söji tjiimi; zö ojtjo pje rá jeji, me s'iyazüji e Cristo. Zö ya ngue rá tũji, zö ra mbötcüji, me s'iyazüji e Cristo. ³⁶ C'ü rrã nuji nguejnu je ga t'opjü cja o jña Mizhocjimi. Mama a cja-va:

Yo nte me cja'a ra mbötcüji texe yo pa'a na ngueje je ngue o t'izüji Mizhocjimi.

Rí chjëntjoji nza cja ndënchjürü c'o ya xöcüji ra mbö't'üji.

³⁷ Zö rí nuji texe yo, sido rí zëzhiji. Na ngueje e Jesucristo c'ü bübü cja ín mü'büji me na zëzhi c'ü. Me xo s'iyazüji. ³⁸ Cja ín mü'bügö rí pärã na cjuana me s'iyazüji Mizhocjimi. Dya sö pje ra jyanngügöji Mizhocjimi c'ü me s'iyazüji. Ne ri ngue c'ü rga tũji; ne ri ngue c'ü pje ra tsjacüji 'ma xe rí bübüji. Ne ri ngue c'o o anxe Mizhocjimi; ne ri ngue e Satanás c'ü dya jo 'ñe c'o o dyoji. Ne ri ngue c'o va sädä dya; ne ri ngue c'o cja ra zädä. Dya sö pje ra jyanngügöji Mizhocjimi c'ü me s'iyazüji. ³⁹ Ne ri ngue c'o bübü a jens'e; ne ri ngue c'o bübü a jömmü. Texe yo o dyät'ä Mizhocjimi; dya pje bübü c'ü sö ra jyanngügöji Mizhocjimi c'ü me s'iyazüji. Na ngue c'ü o tsja e Jesucristo c'ü ín Jmugöji, rí pärã me s'iyazüji Mizhocjimi.

Dios ha escogido a los de Israel

9 Na cjuana c'ü rí xi'ts'iji na ngueje bübüzü e Cristo. Dya bëchjine c'ü rí xi'ts'iji. O Espíritu Mizhocjimi cjacü rá pärã a mbo ín mü'bü c'ü na cjuana c'ü rí xi'ts'iji. ² Na cjuana me rí cijñi na puncjü; me nzhumü ín mü'bü c'ü dya c'ueñe. ³ Na ngueje nuzgö rí negö 'ma ro sö, ja rva cjaügö ro pätpägö yo ín menzumügöjme, dya cja ro bübüzü e Cristo, nu 'ma je rva cjanu ro jogü o mü'büji, ro bübütjo yo ín menzumügöjme. ⁴ Nu yo ín menzumügöjme je menzumüji a Israel. Ngue c'o o tsjapü Mizhocjimi o t'i. Ngue c'o mi jandaji na zö

Mizhocjimi. Ngue c'o o xipji Mizhocjimi pje mi ne angueze. Ngue c'o o ch'unü nu ley Mizhocjimi. Ngue c'o o xipji Mizhocjimi ja rvá ma't'üji angueze. Ngue c'o o xipji Mizhocjimi pje ro tsja angueze. ⁵ Nu c'o o mboxtita yo menzumü a Israel mi ngue c'o mi ma't'ü Mizhocjimi. E Cristo je vi peje nu cja c'o menzumü a Israel 'ma o jmus'ü cja ne xoñijömmü. Angueze ngue Mizhocjimi; manda texe a jens'e 'ñe texe cja ne xoñijömmü. Nguetjjo angueze rá ma't'üji. Je rga cjanu, amén.

⁶ Nu c'o mi mama Mizhocjimi ro unü yo menzumü a Israel, jo na cjuana c'o. Pero dya texe c'o menzumü a Israel ngue o t'i Mizhocjimi. ⁷ Nu c'e t'i c'ü mi mama Mizhocjimi ro unü e Abraham, ngue e Isaac. Nguetjjo c'o o mboxbëche e Isaac c'ü mama Mizhocjimi ngue c'o o mboxbëche e Abraham. ⁸ C'ü ni tsjapü o t'i Mizhocjimi 'na nte, dya ngue c'ü ri mboxbëche cja e Abraham, ngue c'ü ya mama Mizhocjimi ra tsjapü o t'i. ⁹ O mama Mizhocjimi a cjava, o xipji e Abraham: "Ra chjüncjê dya, rá ëjê. Nguet'ua e Sara c'ü nin su ra mus'ü 'na ts'it'i", eñe Mizhocjimi. C'e ts'it'i mi ngue e Isaac.

¹⁰ Nuc'ua e Rebeca mi tũ yeje ts'it'i c'o mi cuate c'o ro musp'ü e Isaac c'ü mi ngue ín mboxtitagöji. ¹¹ Mizhocjimi c'ü zojnü yo nte, juajnü c'o ne ra juajnü. 'Ma dya be mi jmus'ü c'o ye t'i, 'ma dya pje be mi cjavi c'ü na jo ne ri ngue c'ü na s'o, Mizhocjimi o mama, o xipji e Rebeca: "C'ü ot'ü ra jmus'ü, ra mbëpi c'ü va bëpja", eñe. ¹³ Je xo ga cjatjonu c'ü mama cja c'ü t'opjü: "Nza yeje bëzo, ngue e Jacob c'ü ró juajnü rá intsjimigö; dya ngueje e Esaú", eñe Mizhocjimi.

¹⁴ ¿Pje rá mangöji, 'ma? ¿Cjo rá mamaji c'ü dya jo c'ü cja Mizhocjimi? Jiyö. Me na jo ga tsja Mizhocjimi. ¹⁵ O xipji e Moisés: "Nuzgö rá juentscö nu c'ü rí ne rá juentse", eñe. ¹⁶ Mizhocjimi 'ma ra juentse 'na nte, dya ngue c'ü mi ne c'e nte c'ü rví juentse. Ne xo ri ngue c'ü me mi cja'a c'e nte c'ü rví juentse. Mizhocjimi ra juentse na ngueje ne ra juentse. ¹⁷ Je t'opjü c'ü o mama Mizhocjimi va xipji e Faraón: "Ró juan'c'ügö í tsja rey, ngue c'ua ra 'ñetse c'ü me na zëtsigö. Ró juan'c'ügö ngue c'ua ín chjügö ra 'mãrä texe cja ne xoñijömmü", eñe. ¹⁸ Nguet'ua 'ñetse Mizhocjimi juentse c'ü ne ra juentse. C'ua ja nzi va tsjapü Mizhocjimi e Faraón ma me o mü'bü, je xo ga cjatjonu cjaügö na me o mü'bü nu c'ü ne ra tsjapü a cjanu.

¹⁹ 'Na rí xitsiji: "¿Jenga mama Mizhocjimi c'ü ngue ín s'ocügöji c'ü rí cjaji 'ma? ¿Cjó ngue c'ü sö ra zövi Mizhocjimi? Angueze cja'a c'ü ne'e", rí 'ñenzgöji. ²⁰ ¿Pje pjë'tsc'e c'ü ni sövi jña Mizhocjimi? 'Na s'äbä, 'ma ro sö ro ña'a, ¿cjo ro xipji c'ü vi dyät'ä: "¿Jenga í dyäcö a cjanu?", ro 'ñeñe? ²¹ C'ü ät'ä o s'äbä, ¿cjo dya sö ra dyät'ä 'natjo mbëjömmü 'na s'äbä c'ü na zö, xo 'ñe 'na s'äbä c'ü rguí dyüt'ü o cañabü?

²² ¿Pje rá mangöji 'ma? Mizhocjimi ne'e ra jizhi c'ü ünmbü nzhubü; y ngue angueze c'ü na zëzhi c'ü sö ra tsjapü ra sufrido c'o tũ nzhubü. Zö Mizhocjimi ra tsjapü ra sufridoji a cjanu, pero pësp'iji na puncjü paciencia anguezeji. ²³ A cjanu Mizhocjimi o mbësp'iji na puncjü

paciencia; ngue c'ua ra 'ñetse me na zö c'ü c'apü nu c'o juentse angueze. Mizhocjimi o mama ndeze mi jinguä c'ü ra tsjapü a cjanu anguezeji. ²⁴ Ra tsjapü a cjanu Mizhocjimi nu c'o o zojnü angueze, dya nguextjo c'o menzumü a Israel; xo 'ñe c'o dyaja nte. ²⁵ Je xo ga cjatjonu c'ü mama Mizhocjimi c'ü o dyopjü e Oseas. O mama a cjava:

C'o dya mi ngue ín ntegö, rá mama ngue ín ntegö dya c'o.

C'ü dya mi s'iyagö, rá xipji dya: "Rí s'iyats'ügö dya", rá embe.

²⁶ Nu ja vi sjipjiji: "Dya ngue'tsc'ejí ín ntets'ügöji", eñe, ngueje nu c'ua ja ra sjipjiji ngueje o t'iji Mizhocjimi c'ü búbütjo.

²⁷ Xo 'ñeje e Isaías o mama co texe o mü'bü ja rva cja yo menzumü a Israel. O mama a cjava: "C'o o mboxbêche e Israel rrä puncjüji; ri chjëntjui 'ñöxijöümü a ññü e ndeje. Zö rrä puncjüji, pero ja nztjo c'o ra jogü o mü'bü c'o. ²⁸ Dya cja xe ra mezhe ra tsja Mizhocjimi c'ua ja nzi va mama, ra jñünpü ngüenda yo cãrã cja ne xoñijöümü c'o cja na s'o, ra castigaoji", eñe.

²⁹ Je xo ga cjatjonu va dyopjü e Isaías c'ü ro zädä. O mama a cjava:

Na ngueje me juentsete Mizhocjimi c'ü manda texe, o jyëzi c'ü xe ro cãrãji ja rí nziji.

'Ma jiyö, ya ro tjørüzüji rí texeji, nza cja c'o mi menzumü a Sodoma 'ñe c'o mi menzumü a Gomorra. O tjørü c'o, eñe.

La gente de Israel y el evangelio

³⁰ ¿Pje rá mangöji 'ma? Nu c'o dya mi menzumü a Israel, dya mi jodüji ja rvá jogüji a jmi Mizhocjimi. Pero o 'ñench'e o mü'büji Mizhocjimi, nguec'ua Mizhocjimi mama c'ü dya tñji nzhübü dya. ³¹ Nu c'o menzumü a Israel mi jodü ro tsjaji texe c'o mama o ley Mizhocjimi ngue c'ua ro jogüji a jmi angueze. Pero dya sö ro tsjaji. Nguec'ua xe tüttoji nzhübü. ³² ¿Jenga xe tüttoji nzhübü? Xe tüttoji nzhübü na ngueje dya 'ñench'e o mü'büji Mizhocjimi. C'ü mi cjaji, mi jodü ro cumpleji ngue c'ua ro jogüji a jmi Mizhocjimi. O pjeñeji cja c'e ndojo, c'ua ja nzi ga t'opjü cja o jña Mizhocjimi. ³³ C'e jña mama a cjava:

Tsjijñiji na jo. Rí emegö a Sion 'na ndojo c'ü ni pje'seji 'ñe c'ü ni nügüji. C'e ndojo ne ra mama e Cristo. Nu c'ü ra 'ñench'e o mü'bü angueze, dya ra bëzhi o tseje; ra chöt'ü c'ü na cjuana c'ü mama angueze, eñe.

10 Mi cjuarmats'ügöji, c'ü ne'e ín mü'bügö, c'ü rí ötpügö Mizhocjimi yo menzumü a Israel ngue c'ü ra 'ñemeji libre cja c'o na s'o, ra jogü o mü'büji. ² Rí pãrã na jo, me jodüji c'ü me ra neji Mizhocjimi. Pero dya pãrãji ra ma't'üji Mizhocjimi c'ua ja nzi ga ne angueze. ³ Anguezeji dya c'apüji ngüenda Mizhocjimi ja rgá sö ra jopcü o mü'büji. C'ü cjaji, jodütsjéji ra cumpleji o ley Mizhocjimi ngue c'ua ra jogüji cja o jmi. Dya ne ra dyätãji c'ü mama Mizhocjimi, c'ü ja rgá sö ra jopcü o mü'büji. ⁴ C'ü rguí jogü 'na nte a jmi Mizhocjimi, dya ngue c'ü ra cumple c'ü o ley. Na ngue ya ëjë e

Cristo. Nu c'o ench'e o mü'bü e Cristo, nguextjo c'o mama Mizhocjimi ya jogüji cja o jmi.

⁵ Nu c'o ne c'ü ra jopcü o mü'büji na ngueje jodü ra dyätãji o ley e Moisés, je t'opjü a cjava cja c'e ley: "Para ra búbütjo 'na nte, ni jyodü ra tsja texe c'o mama c'e ley", eñe. ⁶ Pero nudya, 'ma cjó c'o ra 'ñench'e o mü'bü e Cristo, ra jogü 'ma a jmi Mizhocjimi. Dya ni jyodü ra nguijñi cja o mü'bü: "¿Cjó ra ma a jens'e ra ma sinquiji a 'ñecjua e Cristo?" ⁷ Dya xo ni jyodü ra nguijñi: "¿Cjó ra ma cja c'o ya ndü ra tsjapü ra te'e e Cristo?", ra 'ñeñe, iyö. ⁸ Pero, ¿pje cjiñi cja o mü'bü nu c'e nte c'ü dya tñ nzhübü na ngueje o 'ñench'e o mü'bü e Cristo? Mama c'e nte'e c'ü: "Ya ró ärä o jña e Cristo; búbü o jña cja ín mü'bügö, y rí ña'a o jña", eñe. C'e jña, ngue c'ü rí xipjigö yo nte. ⁹ Rí xi'ts'iji: 'Ma na cjuana rí mangueji e Jesucristo ngue in Jmugueji y 'ma na cjuana ín ejmeji cja in mü'bü Mizhocjimi o xos'ü 'ma o ndü, ra jocüts'üji in mü'bü 'ma. ¹⁰ Na ngueje 'ma rí 'ñench'e in mü'büji e Cristo, ra mama Mizhocjimi ya perdonaots'üji, dya ín tñji dya nzhübü; y 'ma dya rí tseji rí mangueji e Cristo ngue in Jmugueji, Mizhocjimi ra jocüts'ü in mü'büji 'ma.

¹¹ O jña Mizhocjimi mama a cjava: "Nu c'ü ejme e Jesucristo, dya ra yembeñe na ngueje Mizhocjimi ra tsja texe c'ü o mama", eñe. ¹² C'ü ra 'ñejme, dya ra tsja zö ri menzumüji a Israel; zö ja nde ri menzumüji. Na ngueje 'natjo o Jmu yo menzumü a Israel y yo dyaja nte. Ra 'nintsjimiji texe c'o ma't'ü angueze. ¹³ Na ngueje ra jogü o mü'bü texe c'o na cjuana ma't'ü c'ü ín Jmugöji. ¹⁴ Pero, ¿ja rgá sö ra ma't'üji nu c'ü dya be ejmeji? ¿Ja xo rgá sö ra 'ñejmeji nu c'ü dya be äräji ja ga cja? ¿Ja xo rgá sö ra dyärãji nu 'ma ojtjo cjó ra zopjüji? ¹⁵ 'Ma dya cjó dãjä, ¿ja rgá sö ra zopjüji? Je xo ga cjatjonu, c'ü t'opjü c'ü mama a cjava: "Me na jo 'ma cjó c'o ra ma zopjü yo nte ra xipjiji o jña Mizhocjimi."

¹⁶ Dya texeji o 'ñejmeji nu o jña e Cristo. Ya zädä c'ua ja nzi va mama e Isaías. O mama a cjava: "Nu'tsc'e ín Jmuts'ügö, ¿cjó ngue c'ü o 'ñejme c'o ró mamajme?", eñe. ¹⁷ Ot'ü ra dyärã 'na nte o jña e Cristo; nuc'ua ra 'ñejme 'ma.

¹⁸ Pero rí mangö, ¿cjo dya dyärãji? Já, na cjuana o dyärãji. O jña Mizhocjimi mama a cjava:

Nu e jña'a nu, o mamaji texe cja ne xoñijöümü.

Xo dyärãji texe c'ua ja jnorü ne xoñijöümü.

¹⁹ Rá önnc'üji na yeje. ¿Cjo dya unü ngüenda c'o menzumü a Israel? E Moisés ngue c'ü ot'ü o dyopjü a cjava:

Rá nu na jo yo dya ngue ín ntegö, ngue c'ua me rí enviagueji anguezeji.

Yo nte yo dya pãrã, rá c'apüji na jo ngue c'ua rí ünmbügueji yo.

²⁰ Xo 'ñeje e Isaías o zëchi o mü'bü c'ü rví mama a cjava:

C'o dya mi jongü, ngue c'o o chöcügö c'o.

Ró jizhitsjé c'ü rví mbãcã c'o dya mi jodü ja rvá mbãcã, eñe.

²¹ Pero c'ü mi mama ja ga cja yo menzumü a Israel, o mama e Isaías a cjava: "'Najpa, 'najpa, rvá te'bete rvá ma't'ü yo nte yo dya ne ra dyätã. Pero dya c'acüji

ngüenda c'ü rí mama", eñe e Isaías va pätpä Mizhocjimi.

Los de Israel que son salvos

11 Nguéc'ua rí mangö: Nudya, ¿cjo ya jyëzi Mizhocjimi yo menzumü a Israel yo o juajnü mi jinguã? Jiyö; nutscö rí ejmegö e Jesucristo. Maco nguetscö 'naja yo menzumü a Israel. O mboxbëchezü e Abraham. Je xo rí bëche cja e Benjamín. ² Mizhocjimi dya jyëzi yo o nte angueze yo ya vi xöcü ro tsjapü o t'i angueze. Nudya, ¿cjo dya in päräji ja ga mama nu t'opjü, nu nädä e Elías, 'ma o ngöt'ü c'o nu menzumüji a Israel? O ngöt'üji a jmi Mizhocjimi. ³ O mama e Elías a cjava: "Nu'tsc'e in Jmuts'ügö, ya mböt't'üji c'o mi mama in jñague. Ya yät'äji c'o altar nu ja mi ma'tc'ügue c'o in nte'e. Ya nguetjözügö xe rí bünc'ö. Nudya jongüji ja rgá mbötcüji", eñe e Elías. ⁴ ¿Ja va ndüntü c'ua Mizhocjimi? O ndürü a cjava: "Ró xöcügö yencho mil c'o dya ndüñjömü a jmi c'e ts'ita Baal. Nuc'o, matcügö c'o", eñe Mizhocjimi. ⁵ Je xo ga cjatjonu yo pa dya yo. Cärä ja nzi yo menzumü a Israel yo ejme Mizhocjimi. Angueze o juajnüji na ngueje me na jonte c'ü. ⁶ O unütjoi c'ü ro jogü o mü'büji. Dya ngue c'ü pje vi tsja anguezeji c'o na jo c'ü o jogü o mü'büji. 'Ma ri ngue a cjanu, dya ro ch'unütjoi 'ma.

⁷ ¿Pje rá mangöji 'ma? Yo menzumü a Israel dya chöt'üji c'ü me mi jodüji. Pero c'o o juajnü Mizhocjimi, ngue c'o o chöt'ü c'o. C'o dyaja o tsjapüji ma me o mü'büji. ⁸ Anguezeji cjaji c'ua ja ga mama o jña Mizhocjimi c'ü mama a cjava: "Mizhocjimi o unüji 'na pjeñe c'ü dya ro tsjapüji ngüenda. O tsjapü o ndöji c'ü dya ro jñandaji, 'ñe o ngöji c'ü dya ro dyäräji. Je ga cjatjonu anguezeji hasta yo pa dya", eñe. ⁹ Xo 'ñeje e David, o mama a cjava:

Me ñöñüji na jo nguéc'ua ga nguiñiji me mäjä Mizhocjimi ga neji. C'ü o pjeñeji onpütjoi.

Pero Mizhocjimi ra nzhopcüji c'ü cjaji.

¹⁰ Ra ndëzhöji ngue c'ua dya ra sö ra jñandaji. Texe yo pa ra c'oxütjüji, eñe.

La salvación de los que no son de Israel

¹¹ C'ü rí mangö, ¿cjo ya pjeñeji c'ü dya cja ra sö ra böbüji? Jägä ra sötjo, 'ma ra dyätäji Mizhocjimi. Pero yo menzumü a Israel, dya ne ro dyätäji o jña e Cristo; yo dyaja nte ngueje yo na ätä dya. Nguéc'ua sö ra jopcü o mü'büji. A cjanu yo menzumü a Israel ra envidiäji na ngue c'ü ni jopcü o mü'bü dya, yo dyaja nte. ¹² O bëzhi yo menzumü a Israel 'ma dya ne ro dyäräji o jña e Cristo. Mizhocjimi o 'nintsjimi c'ua yo dyaja nte cja ne xoñijömü. Tsijñiji. Xenda ra 'nintsjimi texe yo nte cja ne xoñijömü 'ma xo ra nzhogü o mü'bü yo menzumü a Israel ra 'ñejmeji e Cristo.

¹³ Nu'tsc'ejji in päräji, Mizhocjimi o ndäcjä rá zo'c'üji dya, nu'tsc'ejji dya in menzumüji a Israel. Co texe in mü'bü rí zo'c'üji o jña e Cristo. ¹⁴ Xo rí xipji a cjanu yo in menzumügöjme c'ü ya jocüts'ü in mü'büji Mizhocjimi. Xa'ma xo ra ne ra 'ñejme ja nzi anguesji, ra jogü o

mü'büji. ¹⁵ Nu c'o menzumü a Israel, o xögüji cja Mizhocjimi; ngue c'ua Mizhocjimi dya cja cjavü o nte c'o. Nguéc'ua nudya, ngue yo dyaja nte cja ne xoñijömü c'o recibido dya Mizhocjimi. Tsijñiji, nu 'ma ra 'ñejme e Jesucristo yo menzumü a Israel, ra recibido na yeje Mizhocjimi 'ma yo. Nu'ma, ra chjënjuji c'ü ro nanga c'o ya vi ndü'ü. ¹⁶ E Abraham chjënjuji 'na dyüza. C'o o mboxbëche chjënjuji c'o o dyëza. A cjanu, Mizhocjimi 'ma o xöcü e Abraham xo o xöcü texe c'o o mboxbëche.

¹⁷ Bübü c'o dyëza c'o o 'huacüji cja c'e za'a. Anguesji ngue c'o menzumü a Israel c'o dya ejme e Jesucristo. Nu'tsc'ejji, dya in menzumüji a Israel, in chjënjuji o dyëza 'na olivo c'ü tetsjējē. O ch'äcäts'üji nu ja vi 'huacü c'o dyëza c'e olivo c'ü exvi 'ñench'ejji. Xo 'ñetsc'ejji dya, je ni 'ñeje cja c'e dyü'ü c'ü da'c'üji c'ü ni nocüji. ¹⁸ Zö je ga cjatjonu, dya rí tsijñiji xenda na jotsc'ejji que na ngueje c'o dyaja c'o o 'huacüji. Nu 'ma ra ëjē in pjeñeji a cjanu, rí unnc'ejji na jo ngüenda c'ü dya je ni 'ñejets'üji c'ü rguí nocü c'e dyü'ü. Ngué c'e dyü'ü c'ü da'c'üji c'ü rguí nocügueji.

¹⁹ 'Na ri bübüts'üji c'ü ra xitsi a cjava: "O 'huacüji c'o dyë olivo ngue c'ua o ch'äcäzögöjme", ra 'ñenzeji. ²⁰ Jä, na cjuana c'ü in mangueji. Pero pjötpüji ngüenda. ¿Jenga o 'huacüji? O 'huacüji na ngueje dya 'ñejmeji Mizhocjimi. Nu'tsc'ejji o ch'äcäts'üji na ngueje in ejmeji dya Mizhocjimi. Nguéc'ua dya rí tsjapütsjēji na nojo. C'ü rí tsjaji, rí süji Mizhocjimi. ²¹ Tsijñiji na jo. Mizhocjimi o 'huacü yo dyëza c'o je vi mbeje cja c'e za. Pjötpüji ngüenda, 'ma. Mizhocjimi xo sö'ö ra 'huacüts'üji nu'tsc'ejji o ch'äcäts'ügueji cja c'e za'a. ²² Me na jonte Mizhocjimi. Pero me xo cjavü ra sufrido nu c'o dya o 'ñejme. O 'huacüji cja c'e za'a. Pero nu'tsc'ejji, me na jonte c'ua nzi ga nuc'üji 'ma sido rí 'ñejmeji. 'Ma dya sido rí 'ñejmeji, xo ra 'huacüts'ügueji cja c'e za'a. ²³ Xo nz-itjo nu c'o menzumü a Israel, 'ma ra nzhogü o mü'büji ra 'ñejmeji Mizhocjimi, xo ra chäcä Mizhocjimi anguezeji. Na ngueje Mizhocjimi me na zëzhi. Sö ra chäcätjoi na yeje. ²⁴ Na ngueje c'o menzumü a Israel ngueje c'e olivo c'ü exo 'ñench'ejji. Nu'tsc'ejji ngue'tsc'ejji c'e za c'ü ni chjü olivo c'ü o tetsjējē. O ch'äcäts'üji cja c'e za c'ü exvi 'ñench'ejji. Xe ra sö ra ch'äcätjo na yeje c'o dyë c'o je vi mbeje cja c'e za c'ü exvi 'ñench'ejji.

La salvación final de los de Israel

²⁵ Mi cjuarmats'üji. Bübü c'ü dya 'mārā 'ma ot'ü c'ü rí negö rí pärägueji na jo. Rá xi'tsc'öji ngue c'ua dya rí tsjapütsjēji na nojo. Cärä c'o menzumü a Israel c'o o meze o mü'büji. Je rga cjatjoi c'ua dya, hasta 'ma cja ra sötü c'ua texe c'o ra 'ñejme Mizhocjimi yo dyaja nte. ²⁶ Nuc'ua ra jogü c'ua o mü'bü texe yo menzumü a Israel, c'ua ja nzi va t'opjü a cjava:

Ra ëjē nu c'ü ra böbü a nde. Rguí 'ñeje a Sion, ra nd-intspi o mü'bü yo o mboxbëche e Jacob.

²⁷ Nujnu ngue nu ró mama 'ma ot'ü c'ü rá cjagö; ró mama c'ü rá tjintspiji o mü'büji, eñe Mizhocjimi c'ü ra tsja'a.

²⁸ Anguezeji üji Mizhocjimi. Dya o dyätäji o jña e Cristo. Nguec'ua ya o säjä c'ua ja in cārāgueji c'e jña. Pero Mizhocjimi o juajnü yo menzumü a Israel na ngueje ngue o mboxbēcheji e Abraham. Mizhocjimi me s'iyaji. ²⁹ Nu c'ü mama Mizhocjimi ra tsja, ra cumple c'ü. O zojnü c'o menzumü a Israel. Mizhocjimi dya pötü c'ü cja'a. ³⁰ Nu'tsc'eji, dya in menzumüji a Israel, mi jinguā, dya mi negueji ri dyätäji Mizhocjimi. Pero ya juen'tsc'eji dya angueze, na ngueje yo menzumü a Israel, dya ne ra 'ñejmeji. ³¹ Je xo ga cjatjonu anguezeji, dya ne ra dyätäji. Pero c'ua nzi ga juen'tsc'egueji dya Mizhocjimi, xo ra zädä c'ü ra juentse anguezeji.

³² Mizhocjimi o tsjapü c'ü o 'ñetse c'ü tū'ü o nzhubü texe yo nte, yo menzumü a Israel 'ñe yo dyaja nte. Nguec'ua Mizhocjimi sō ra juentseji texeji.

³³ Me na jo c'ü cjiñi Mizhocjimi. Me na nojo c'ü cja'a. ¿Cjó sō ra mbārā jenga cja'a c'ü cja? Pero angueze, me na zō texe c'o cja'a. ³⁴ O jña Mizhocjimi mama a cjava: "¿Cjó ngue c'ü o mbārā c'ü mi cjiñi Mizhocjimi? ¿Cjó ngue c'ü sō ra tsja xöpüte ra xipji Mizhocjimi c'ü ra tsja? Dya cjó sō. ³⁵ ¿Cjó ngue c'ü ya vi mbeñe Mizhocjimi ante c'ü ro tsja Mizhocjimi ro mbeñe c'e nte? Ojtjo dya cjó búbü", eñe. ³⁶ Texe yo búbü, texe yo ts'a, je ni 'ñeje cja Mizhocjimi. 'Ma pje c'o ts'a, ngueje angueze vi mbeñe c'ü ro ts'a. 'Ma pje c'o ts'a, ngue c'ü ra 'mārā Mizhocjimi. Dya rá jējiji rga mamaji angueze me na zō'o. Je rga cjanu, amén.

La vida consagrada a Dios

12 Mi cjuarmats'üji, me co juen'tsc'eji Mizhocjimi. Nguec'ua rá ö'tc'üji rá nzhötütsjēji Mizhocjimi co texe in mü'büji texe yo pa c'o rá búbüji, rá tsjaji c'ua ja nzi ga ne angueze c'o na jo. Ngue c'ü ni jyodü rá tsjaji. Ngue c'ü rguí mājā Mizhocjimi. ² O Espiritu Mizhocjimi da'c'üji nuevo in pjeñeji. Nudya c'ü in dadyoji, ni jyodü dadyo rguí nzhodüji. Dya cja rá nzhodüji c'ua ja nzi ga nzhodü nu c'o dya pārā Mizhocjimi. Nuc'ua sō rá pārāji c'ü ne Mizhocjimi. Sō rá pārāji c'ü na jo.

³ Mizhocjimi o dyacü c'ü ja rgá sō rá jí'ts'iji c'ua nzi ga cja angueze. Nguec'ua rrā zoc'üji. Mizhocjimi o dya'c'üji ja rguí pēpiji angueze. Nguec'ua dya rá tsjiñit-sjēji que me na nojots'üji. Dya rá tsjiñiji que xenda ni muvits'üji a jmi Mizhocjimi que na ngueje yo nin cjuarmaji. ⁴ Nu in cuerpoji búbü na puncjü yo ch'ácázüji. Pero dya 'na ma cjatjo c'ü o bēpji anguezeji. ⁵ Je xo ga cjatjozögöji nu. Na puncjüzüji. Pero 'natjo in cuerpoji na ngueje e Cristo búbü cja in mü'büji. Rí 'natjo cuerpoji rá texeji; rá pötü rgá pjöxteji.

⁶ Yo bēpji yo sō rá cjaji, nde nandyo yo, c'ua nzi va dyacüji Mizhocjimi rá cjaji. C'o o ch'unü ra ña o jña Mizhocjimi, ra ña c'ua ja nzi va unü Mizhocjimi ra ña. ⁷ C'o o ch'unü ra tsja mböxte cja o bēpji Mizhocjimi, ra tsjacjuana. C'o o ch'unü ra xöpü o jña Mizhocjimi, ra xöpü na jo'o. ⁸ C'o o ch'unü ra zopjü yo cjuarma, ra zopjüji na jo o jña Mizhocjimi. Nu c'o ra unü c'ü pje nde pēs'i, ra unü co texe o mü'bü. Nu c'o o ch'unü ra tsja xo'ñi cja o bēpji Mizhocjimi, ra mbötpü ngüenda ra tsja

c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi. Nu c'ü pjös'ü c'o pje ni jyodü, ra mājā rgá mbös'ü.

Deberes de la vida cristiana

⁹ Rí s'iyaji yo nin minteji co texe in mü'büji. Jyēzgueji c'o na s'o. Sido rá tsjaji c'o na jo. ¹⁰ Rí pötqui s'iyaji na ngueje nde in cjuarmaji in texeji. Dya rá envidiaji yo nin cjuarmaji. Pero rá tsjiñiji c'ü xenda na jo nzi 'naja anguezeji que na ngue'tsc'eji.

¹¹ C'ü rá tsjaji rá pēpjigueji na jo; dya rá ndyemeji. Ngueje c'ín Jmugöji in pēpiji. C'ü rá tsjaji, rá tsjaji c'ua ja nzi ga ne o Espiritu Mizhocjimi c'ü búbü cja in mü'büji.

¹² Rí mājceji na ngue ra ch'a'c'eji c'o me na jo'o. Zō pje rá sufridoji, pero dya rá jyējiji Mizhocjimi. Sido rá dyötüji angueze.

¹³ Mizhocjimi ne'e, nu c'o in pēs'i rá unüji nin cjuarmaji 'ma pje ni jyodüji. Rí pjötpüji ngüenda rá säjäji na jo c'o cjuarma c'o va ējē na jē'ē.

¹⁴ Rí ma'tp'ütjoji Cjimi c'o nuc'üji na ü. Rí xipjiji na jo jña, dya rá sadüji.

¹⁵ 'Ma cjó c'o mājā, xo rá mājceji co anguezeji. 'Ma cjó c'o nzhümü o mü'bü, xo rá ndumüji co anguezeji.

¹⁶ Rí pötqui ñuji na jo. Dya rá tsjapüji na nojo c'ü ri nguetjo yo pje pjēzhi rá ñegueji y rá jogueji. Texe yo dya pje pjēzhi, xo rá ñeji yo, xo rá joji yo. Dya rá tsjiñitsjēji c'ü me ri pārāgueji.

¹⁷ 'Ma cjó c'o ra tsja'c'üji na s'o, dya rá nzhopqueji. C'ü rá tsjaji, mimiji na jo a jmi yo nte. ¹⁸ Rí tsjaji posible rá pötqui ñuji texe yo nte, zō dya ra nuc'üji anguezeji.

¹⁹ Nu'tsc'eji rá s'iyats'üji, 'ma cjó c'o pje ra tsja'c'üji na s'o, dya rá nzhopqueji. Nu'tsc'eji jyējiji ra nzhopcüji Mizhocjimi. Na ngueje o jña Mizhocjimi je t'opjü a cjava: "Nguetscö rá nzhopcö 'ma cjó c'o pje cjavü na s'o c'ü nu minteji. Nguetscö je rá castigao", eñe c'ín Jmuji.

²⁰ Xo mama a cjava: "Nu 'ma ri sant'a c'ü in üvi, unügue c'ü ra zi'i. Nu 'ma ri türe, unügue ndeje. 'Ma rá tsjague a cjanu, xāmā ra nguiñi, ra tseje na ngue vi tsja'c'ü na s'o", eñe c'ín Jmuji. ²¹ C'ü pje ra tsja'c'üji c'ü na s'o, dya rá jyēzi ra ndö'c'üji c'ü rá tsjaji c'ua c'ü na s'o. C'ü rá tsjaji, tsjapüji c'ü na jo c'e nte. 'Ma rga cjanu, rá chöpüji c'ü na s'o 'ma.

13 Ni jyodü rá dyätäji yo pje pjēzhi in texeji. Mizhocjimi jēzi yo pje pjēzhi ra mandaji cja yo nu minteji. Ngue angueze o ngamaji ra tsjaji jmu.

² Nguec'ua, c'ü dya ra dyätä c'o jmu, dya xo ätä Mizhocjimi 'ma c'ü. Mizhocjimi ra jñünpü ngüenda 'ma. Ra tsjapü ra sufrido. ³ C'ü vi ngamaji c'o pje pjēzhi, dya ngue c'ü ra zü'ü c'o cja na jo; ngue c'ü ra zü'ü c'o cja na s'o. Nu'tsc'eji, nu 'ma dya in neji rá süji yo pje pjēzhi, tsjagueji na jo 'ma. Nuc'ua anguezeji ra mamaji me na jots'c'eji. ⁴ Mizhocjimi o ngamaji yo pje pjēzhi ngue c'ua rá mimiji na jo. Pero nu 'ma rá tsjaji na s'o, rá sügueji 'ma. Na ngueje dya bëvatjo ga mbēs's'i poder yo pje pjēzhi ra tsja'c'üji rá sufridoji. Ngue o mbēpjiji Mizhocjimi ngue c'ua ra tsjapü ra sufrido c'o cja'a na s'o. Ra nzhopcüji c'ü vi tsjaji na s'o. ⁵ Nguec'ua rá dyätäji anguezeji. Dya nguextjo c'ü rguí süji c'ü pje ra tsja'c'üji rá sufridoji. Rí dyätäji na ngueje in pārāji c'ü na jo a

cjanu. ⁶ Ngue yo ni tsjöt'üji o ndünjuajma yo pje pjèzhi. Na ngue ya ngama Mizhocjimi anguezeji ra mandaji.

⁷ Tsjöt'üji texe c'o in tñji. C'ü in tunpüji faina rí tsjaji. C'ü in tunpüji ndünjuajma, tsjöt'üji. C'ü ni jyodü rí sñji, rí sñji c'ü. C'ü ni jyodü rí respetaoji, rí respetaoji c'ü.

⁸ Dya cjó pje rí chüsp'üji ngüenda. Pero rí pötqui s'yajji. C'ü ra s'ia nu minteji, cja'a c'ü mama o ley Mizhocjimi.

⁹ Je t'opjü a cjava: "Dya rí tsājā ndixü. Ne xo ri ngue e ndixü ra tsājā bëzo. Dya rí pöt'üte. Dya cjó pje rí pñmbü. Dya cjó rí xosp'ü bëchjine. Dya cjó pje rí ñepe." Nujyo ley yo, 'ñe c'o pje nde ma ley, ya vi tsjagueji c'ü mama yo, nu 'ma rí dyätäji c'e ley c'ü mama a cjava: "Rí s'ia nin minteji c'ua ja gui ñetsjègue", eñe. ¹⁰ C'ü ra s'ia nu minteji, dya ra tsjapü c'ü na s'o. Nguec'ua 'ma cjó c'o ra s'ia nu minteji, ya tsja 'ma, texe c'ü mama c'e ley.

¹¹ Dya cja rí tñji, rí söji. Tsjaji c'ü mama Mizhocjimi. Nutscöji ró ench'e in mü'büji e Jesucristo. Dya cja ra mezhe ra cumple texe c'o na jo c'o o mama ra dyacüji. ¹² E xömü ya ni ma'a. Ya va pä'mā a jömü e pa 'ma ra ëjē na yeje e Cristo. Dya cja rá cjaji c'o dya ma jo c'o mi cjaji 'ma rmi nzhodüji cja bëxömü. Rá zèzhiji, rá cjaji c'o na jo. Na ngueje ya rí nzhodüji cja e jya's'ü. ¹³ Rá mimigöji na jo nza cja 'ma ri ngue 'ma ndempa 'ma cjó c'o jandgaji. Dya me rá cjambaxuaji c'ü me rá tñji. Dya rá tsājāji ndixü, ne ri ndixü ra tsājāji bëzo. Dya rá cjaji c'ü pëndözüji in cuerpoji. Dya rá cjaji chü. Dya cjó rá envidiaji. ¹⁴ Rí jyèziji e Cristo c'ü bübü cja in mü'büji ra tsja'cüji rí zèzhiji. Dya rí tsjapüji ngüenda nu in cuerpoji c'ü rguí tsjijñiji ja rguí tsjaji c'ü ne'e nu in cuerpoji.

No critiques a tu hermano

14 Bübü cjuarma c'o cjiñi cja o mü'bü c'ü dya ra jogü ra tsjaji nu c'o in cjagueji, zö in cjiñiji cja in mü'büji ra jogü rí tsjagueji c'o. Rí säjäji c'o cjuarma c'o. Pero dya rí söji jña c'ü rguí xipjiji c'ü dya jo c'ü cjiñi anguezeji. ² Bübü c'o cjiñi na jo ra zi pje nde ma jñönü. Xo bübü c'o ra zitjo c'ajna, na ngueje cjiñiji cja o mü'büji c'ü dya ra jogü ra zaji o ts'ingue. ³ Nu c'ü sa ts'ingue, dya ra tsjapü menu c'ü dya sa ts'ingue. C'ü si c'ajna, dya xo ra mama c'ü dya jo c'ü cja nu c'ü dya si c'ajna. Na ngueje Mizhocjimi säjä nu c'ü sa ts'ingue; xo nzitjo c'ü si c'ajna. ⁴ ¿Jenga in so'büji yo nin cjuarmaji? Maco ngueje o mbèpjiji Mizhocjimi. Dya ngueje in mbèpjigueji. Nguetsjè Mizhocjimi mama cjo na jo va mbèpji, cjo jiyö. Mizhocjimi sö ra tsjapüji ra mbèpji na jo na ngueje na zèzhi angueze.

⁵ Bübü c'o cjiñi c'ü bübü pa'a c'o xenda na sjü'ü a jmi Mizhocjimi que na ngueje c'o dyaja pa'a. Bübü c'o cjiñi nde 'na ma cjatjo yo pa'a a jmi Mizhocjimi. Ni jyodü nzi 'naja ra mbärä na jo cja o pjeñe c'ü na jo c'ü cja'a. ⁶ C'o c'apü ngüenda c'o sjüpa, mbeñeji Mizhocjimi ga tsjaji. C'o dya c'apü ngüenda, xo mbeñeji Mizhocjimi. C'o si pje nde ma jñönü, mbeñeji Mizhocjimi na ngueje unüji na pöjö. C'o dya xo si, xo mbeñe Mizhocjimi c'o. Xo unüji na pöjö.

⁷ Dya rí cärätsjègöji. 'Ma rí tñji, dya xo rí büntsjeji.

⁸ Nu 'ma rí bübüji, ngueje in Jmuji c'ü rí bübüji a jmi.

Nu 'ma rí tñji, xo ngueje a jmi e Jmu c'ü rí tñji.

Nguec'ua zö rí bübütoji o zö ya rga tñji, je 'ñezgöji e Jesucristo. ⁹ E Cristo o tsja o Jmu c'o ya ndü 'ñe yo cärätjo dya. Ngue c'ü vi ndü'ü e Cristo, cjanu o tetjo o bübüto.

¹⁰ Nu'tsc'eji, ¿jenga in so'bügieji nin cjuarma? ¿Jenga in c'apüji menu nin cjuarma? Maco texezüji nde rá böbüji a jmi Mizhocjimi c'ü rguí jñüncüji ngüenda. ¹¹ Je t'opjü a cjava c'ü o mama c'ín Jmugöji:

Ixna cjuana rí bübügö. Je xo ga cjatjonu, na cjuana ra ndüñijömüji texeji cja in jmigö; ra mamaji c'ua nguezgö Mizhocjimi rí mandagö texe, eñe.

¹² Nguec'ua nzi 'nazgöji rá nzhötüji ngüenda Mizhocjimi c'ü pje nde ró cjaji nzi 'nazgöji.

No hagas tropezar a tu hermano

¹³ Nguec'ua dya cja rá pötca so'bü in dyoji. C'ü rá cja-ji, rá cjiñiji na jo c'ü dya pje rá cjaji c'ü ra tsjapü ra nügü yo mi cjuarmaji, nguec'ua dya ra xögüji cja e Cristo. ¹⁴ E Jesucristo c'ü bübü cja in mü'bügö, o tsjacü rá pärä c'ü dya cja c'o na s'o 'naja nte, zö ra za ts'ingue, zö dya ra za ts'ingue. Pero nu c'ü cjiñi c'ü cja c'o na s'o 'ma sa ts'ingue, o ma dya sa ts'ingue; nuc'ü, cja c'o na s'o 'ma c'ü. ¹⁵ 'Ma ra nügü nin cjuarmaji na ngue in sagueji ts'ingue, nuc'ua c'ü in cjagueji je 'ñetse c'ua, dya in s'yajji nin cjuarmaji. O ndü e Cristo ngue c'ua ro 'ñeme libre nin cjuarmaji. Dya rí tsjapüji ra xögüji cja e Cristo na ngue c'ü in ne rí saji ts'ingue. ¹⁶ Zö in pärgueji c'o na jo rí tsjaji, pero rí pjötpüji ngüenda ja rguí nzhodüji ngue c'ua, dya ra sö ra mamaji na s'o c'ü in cjagueji. ¹⁷ Ngue Mizhocjimi c'ü mandazüji.

Nguec'ua, dya ra tsja zö pje rá siji, zö dya pje rá siji. Nu c'ü ni muvi ngue c'ü rá nzhodüji na jo, 'ñe rá cäräji na jo yo nte. Me xo rá mäjäji na ngueje bübü o Espiritu Mizhocjimi cja in mü'büji. ¹⁸ Nu c'ü pèpi a cjanu e Cristo, Mizhocjimi ra mäpä c'ü, y yo nte ra mbärä cja o mü'büji na jo ga nzhodü c'ü.

¹⁹ Sido rí jyodüji rí pötqui ñuji, rí pötqui pjös'üji ngue c'ua xenda rí päräji Mizhocjimi in texeji. ²⁰ Dya pje rí sigueji c'ü rguí s'o'tp'üji c'ü cja Mizhocjimi cja o mü'bü c'ü 'naja. Já, na cjuana na jo texe yo pje nde ma jñönü. Pero 'ma cjó c'o pje ra zi c'ü rguí tsja c'o na s'o c'ü 'naja, dya rga jo 'ma. ²¹ Na jo c'ü dya rí saji ts'ingue, dya xo rí siji vino. Dya pje rí tsjaji c'ü rí tsjapüji ra nügü nin cjuarmaji, o ra mamaji c'ü dya jo c'ü in cjagueji. ²² Nu c'ü o jí'ts'iji Mizhocjimi ra jogü rí tsjaji na ngueje in ejmeji angueze, ngue c'ü rí tsjaji c'ü. Pero nin cjuarmaji c'ü ejme cja o mü'bü c'ü dya ra jogü ra tsja a cjanu, dya rí tsjaji a jmi'ü c'ü. Nu 'ma in pärä cja in mü'büji na jo in cjaji, me in mäcjeji 'ma. ²³ 'Naja cjuarma c'ü dya pärä cjo na jo ra za ts'ingue cjo jiyö, 'ma ra za c'e ts'ingue, cja c'o na s'o 'ma. Na ngueje 'ma dya pärä 'naja cjuarma cjo na jo ra tsja cjo jiyö, pero 'ma ra tsja, cja c'o na s'o 'ma.

Agrada a tu prójimo, no a ti mismo

15 Bübüzügöji rí ejmeji ra jogü pje rá cjaji. Nutscöji rí ejmeji a cjanu, dya rá xipjiji c'o dyaja c'ü ni jyodü ra 'ñejmeji c'ua ja nzi rgá ejmegöji. ² Bübü c'o rí ne rá cjaji c'o rí päräji c'o na jo. Pero ni jyodü rá cjiññiji yo ín cjuarmaji. Na ngueje, dya ra jogü pje rá cjaji c'ü rá cjacpöji ra tsja na s'o anguezeji. Rá cjaji ngue c'ua xenda ra mbäräji Mizhocjimi. ³ Je xo va cjatjonu e Cristo. Dya xo tsjatsjë nu c'ü mi ne'e; o tsja c'ua ja nzi ga t'opjü c'ü mama a cjava: "C'o jña c'o sanc'üji nu'tsc'e ín Mizhocjimits'ü, nguetscö je rí sèchigö c'o." ⁴ Texe c'o o t'opjü mi jinguã, je vi t'opjü c'o, c'ü rga xörüji ngue c'ua rá pärägöji. Nguec'ua rá te'beji na jo Mizhocjimi. Yo o jña Mizhocjimi yo t'opjü jítsiji rá sèchiji, nde rá mäjäji. ⁵ Ngue Mizhocjimi c'ü cjacüji rá zèzhiji 'ñe rá mäjäji. Angueze ra dya'c'üji c'ü 'natjo rguí tsjiññiji, c'ua ja nzi va tsja e Jesucristo. ⁶ Nguec'ua 'natjo jña rí mamaji. Rí mamaji me na jo Mizhocjimi c'ü nu Tata ín Jmuji e Jesucristo.

El evangelio anunciado a los que no son de Israel

⁷ Nguec'ua rí pötqui säjaji, c'ua ja nzi va säcjaji e Cristo. 'Ma je rguí tsjaji a cjanu, ra 'märä Mizhocjimi me na zö'ö. ⁸ Rí mangö e Cristo o tsja mböxte cja yo menzumü a Israel ngue c'ua ro mbärä yo nte c'ü na cjuana c'ü mama Mizhocjimi. O tsja mböxte ngue c'ua ro zädä c'ü vi xipji Mizhocjimi c'o ín mboxatitajme. ⁹ O ã tsja mböxte ngue c'ua xo ra juentse yo nte yo dya menzumü a Israel. Nguec'ua anguezeji me ra mamaji c'ü me na zö Mizhocjimi c'ua ja nzi va t'opjü a cjava: Ngue nu rga t'ö'c'ügö t'jödö a nde'e cja yo dya menzumü a Israel. Y rá ma'tc'ügö ín chjügue, eñe.

¹⁰ Xo mama a cjava:

Nu'tsc'eji, dya ín menzumüji a Israel, rí mäcjeji co yo o nte Mizhocjimi.

¹¹ Xo mama:

Nu'tsc'eji, dya ín menzumüji a Israel, rí ma'tc'eji ín Jmuji, ín texeji.

Texe yo nte nde ra mamaji me na jo Mizhocjimi.

¹² Je xo ga cjatjonu va mama e Isaías:

Ra ëjë 'naja o mboxbëche e Isaí, nza cja 'ma peje 'na dyüza c'ü ya ni dyocüji.

Ra 'ñejmeji ra tsja Jmu cja yo nte yo dya menzumü a Israel.

'Ma ra ëjë c'ü, ngue c'ü ra 'ñench'e o mü'büji, eñe.

¹³ Mizhocjimi dacüji c'ü me rrä te'beji. Rí ötügö ra tsja'c'üji rí mäcjeji na puncjü. Me ra söya na jo ín mün'c'eji na ngueje ín ejmeji angueze. Nguec'ua me xo rí che'beji na jo na ngueje na zèzhi o Espíritu Mizhocjimi c'ü bübü ín mü'bügueji.

¹⁴ Mi cjuarmats'ügöji, ya ró junt'ü ín mü'bügö na jo c'ü ín cjaji. Xo nde ín päräji c'ü ni jyodü. Xo söts'üji rí pötqui zopjüji nzi 'natsc'eji. ¹⁵ Nujo rí opjügö, rí zo'c'üji co yo na zèzhi jña ngue c'ua rí mbennc'eji. Ró opjügö a cjanu na ngueje o 'ñempcö Mizhocjimi rá zo'c'eji nu'tsc'eji, dya ín menzumüji a Israel. ¹⁶ O 'ñempcö

Mizhocjimi rí pëpi e Jesucristo a nde cja yo dya menzumü a Israel. Rí xipjiji o jña Mizhocjimi. Nguec'ua 'ma ra 'ñench'e o mü'büji e Jesucristo, ra mäjä Mizhocjimi. Ngueje o Espíritu Mizhocjimi ra xöcüji.

¹⁷ Me ni muvi c'ü ni mböxcü e Jesucristo c'ü rí pëpi Mizhocjimi. ¹⁸ C'ü rá mama, nguextjo c'ü o mböxcü e Cristo ró cja. Nguec'ua yo dya menzumü a Israel o dyätäji Mizhocjimi na ngue c'ü rvá zopjüji, 'ñe c'ü rvá c'jagö. ¹⁹ O Espíritu Mizhocjimi c'ü na zèzhi o 'ñünngügö ín mü'bü. O mböxcü ró c'jagö c'o na nojo, c'o me mi cjiññi yo nte; nguec'ua mi unüji ngüenda c'ü na cjuana c'o mi mangö. Ró mama na jo nu jña nu mama ja ga cja e Cristo. Ró pjürü ró mama ne jña'a nu ndeze a Jerusalén; ró nzhodü ró zopjü yo nte cja na puncjü jñiñi hasta ró sät'ä a ma a Ilírico. ²⁰ Me ne ín mü'bü rá mama o jña e Cristo nu c'ua ja dya be päräji e Cristo. Nguec'ua, dya rí chjëntcjöbe nza cja c'ü jübä 'na ngumü nu ja ot'ü vi pjütü cimientu c'ü 'naja. ²¹ C'o rí zopjügö, ngue c'o nädäji a cjava cja o jña Mizhocjimi: C'o dya sjipji ja ga cja Mizhocjimi, ngue c'o ra mbärä ja ga cja angueze.

Nu c'o dya dyärä, ngue c'o ra mbärä c'o.

Pablo piensa ir a Roma

²² Na ngue c'ü rgá nzhonc'ö cja yo jñiñi nu ja dya be äräji o jña e Jesucristo, dya sö ro ma zenguats'üji.

²³ Pero nudya, dya cja xe bübü jñiñi a 'ñecjua c'ü xe ni jyodü rá zopjüji. Y ya mezhe cjë'e me rí ne rá ma zenguats'üji. ²⁴ Nguec'ua 'ma rá ma a ma a España, rí negö rá c'jogü rá ma zenguats'üji. Rí ne rá mimi ja nzi pa co nu'tsc'eji, rá mäcjoji. Nuc'ua ra jogü rí pjöxcüji c'ü rga magö na jo cja 'ñiji. ²⁵ Pero nudya, je rga magö a ma a Jerusalén. Rá ma sopcö o merio c'o o nte Mizhocjimi c'o cärä nu. ²⁶ C'o ejme Mizhocjimi c'o cärä a Macedonia 'ñe yo cärä a Acaya, o ne ro jmutüji merio c'ü ro mbenpeji c'o o nte Mizhocjimi c'o cärä a Jerusalén c'o dya pje pë's'i. ²⁷ O ne ro tsjaji a cjanu. Na cjuana ni jyodü ra mbös'üji yo menzumü a Israel. Na ngueje anguezeji o mbös'üji yo dya menzumü a Israel 'ma o zopjüji o jña e Cristo. Nguec'ua yo dya menzumü a Israel ni jyodü xo ra mbös'üji dya, c'o menzumü a Israel. ²⁸ Nguec'ua rá ma sogü a ma a Jerusalén yo na jmutü c'o menzumü a Macedonia 'ñe c'o menzumü a Acaya. Nuc'ua 'ma rá ma a ma a España, rá c'jogü c'ua ja ín cärägueji. ²⁹ Rí pärägö 'ma rá sät'ä nu ja ín cärägueji, xenda ra 'nintsjimizüji e Cristo 'ma.

³⁰ Mi cjuarmats'ügöji rí ö'tc'üji rí pjöxcüji rí dyötcöji Mizhocjimi co texe ín mü'büji na ngue c'ü rgá ejmegöji e Jesucristo c'ü ín Jmuji. Xo rí dyötcöji Mizhocjimi na ngue c'ü o dyacüji o Espíritu c'ü rá pötca s'iyaji. ³¹ Rí dyötcöji Mizhocjimi c'ü ra böbü a nde, ra mböcü. Na ngueje me cärä a ma a Judea c'o dya ne ra 'ñejme. Xo rí dyötcöji Mizhocjimi ngue c'ua c'o o nte Mizhocjimi c'o cärä a ma a Jerusalén me ra mäjäji rgá nguiji c'o merio c'o rá ma sopcöji. ³² Xo rí dyötcöji Mizhocjimi nu 'ma ra ne angueze, rá mäjä rga sät'ä nu ja ín cärägueji, ngue c'ua rá söyagö ja nzi pa. ³³ Mizhocjimi ngue c'ü

dacüji c'ü ra söya ín mü'büji. Angueze ra бүbүts'üji, textets'üji. Je rga cjanu, amén.

Saludos personales

16 Rí ne rí päräji nu e Febe, mi cјүgöji na ngue xo ejme e Cristo. Va tјëë ne carta. Nujnu pјöxte, pëpi ín Jmuji nu cja c'o cjuarma c'o cärä a Cencrea. ² Rí säjägueji nu, c'ua ja xo gui säjäji c'o dyaja c'o ejme c'ü ín Jmuji. Rí pjös'üji texe c'o rguí jyodü e Febe. Angueze ya mbös'ü na puncjü cjuarma. Xo me co mböxcü na puncjü.

³ Xipjiji ra mbörü Cjimi nza yejevi e Priscila co e Aquila. Rí mimbëpjijme cja e Jesucristo. ⁴ Nza yejevi mi nzhötsjëvi c'ü rví ndüvi, c'ü dya ro mbötcügö c'o nte. Rí unügö na pöjö anguezevi. Dya xo nguextjözügö. Xo 'ñe texe yo ejme Mizhocjimi yo dya menzumü a Israel, xo unüji na pöjö e Priscila 'ñe e Aquila. ⁵ Xo rí bötpügö Cjimi c'o ejme Mizhocjimi c'o jmurü cja o ngumü e Priscila 'ñe e Aquila. Xo rí bötpügö Cjimi e Epeneto c'ü me rí s'iyagö. Ngue c'ü ot'ü o 'ñejme e Cristo nucjuä a Acaya. ⁶ Xipjiji e María ra mbörü Cjimi. Angueze o pëpji na puncjü a ndetsc'ëji. ⁷ Xipjiji ra mbörüvi Cjimi e Andrónico 'ñe e Junias; rí cjaime c'o. Ma бүbүjme a pјörü. C'o apóstole mamaji me na jonte anguezevi. Ot'ü o mbärävi e Cristo que na nguetscö.

⁸ Xipjiji ra mbörü Cjimi e Amplias. Me rí s'iyä na ngueje ejme e Jesucristo c'ü ín Jmuji. ⁹ Rí bötpügö Cjimi e Urbano c'ü o mböxcüjme ró pëpijme e Jesucristo. Xo rí bötpügö Cjimi e Estaquis. Rí s'iyagö c'ü. ¹⁰ Xo rí bötpügö Cjimi e Apeles c'ü ya 'mārā na jo c'ü ejme e Jesucristo. Xo rí xipjiji ra mbörü Cjimi c'o cärä nu ngumü e Aristóbulo. ¹¹ Xipjiji ra mbörü Cjimi e Herodiön c'ü rí cjabe. Rí bötpügö Cjimi e Narciso 'ñe c'o cärä o ngumü c'o xo ejme e Jesucristo c'ü ín Jmugöji. ¹² Xo rí xipjiji e Trifena 'ñe e Trifosa ra mbörüvi Cjimi. Anguezevi pëpjivi na puncjü c'ua ja ga ne c'ü ín Jmuji. Xo rí xipjiji e Pérsida ra mbörü Cjimi. Me rí s'iyagö c'ü. Xo o pëpji na zëzhi c'ua ja ga ne ín Jmuji. ¹³ Xo rí bötpü Cjimi e Rufo. Nuc'ü, me nädäji c'ü na jo ga dyätä c'ü ín Jmuji. Xo rí bötpügö Cjimi c'ü nu mamá e Rufo c'ü chjënjui nza cja 'ma xo ri ngue mi mamágö c'ü. ¹⁴ Xo rí bötpü Cjimi e Asíncrito 'ñe e Flegonte 'ñe e Hermas 'ñe e Patrobas 'ñe e Hermes 'ñe c'o cjuarma c'o jmurü co anguezeji.

¹⁵ Xo rí bötpü Cjimi e Filólogo 'ñe e Julia 'ñe e Nereo 'ñe c'ü nu cјү 'ñe e Olimpas 'ñe texe c'o o nte Mizhocjimi c'o jmurü co anguezeji.

¹⁶ Rí pötqui zenguateji co texe in mü'büji, na ngue c'ü ya je 'ñets'ügueji Mizhocjimi. Bö'tc'üji Cjimi texe yo ja nde jmurü yo ma't'ü e Jesucristo.

¹⁷ Mi cjuarmats'üji, rí ö'tc'üji rí pјötpüji ngüenda nu c'o nan'ño ga jizhi, nguec'ua ga xöcüji c'o cjuarma. Dya rí dyocjeji c'o. ¹⁸ Na ngueje c'o cja'a a cjanu, dya cjaji c'ü manda e Jesucristo c'ü ín Jmuji. Cjatsjëji c'ua ja nzi ga neji. Me t'ecjañumü ga ñaji. Me xo cjaпüji me päräji. A cjanu onpüji c'o cjuarma c'o ts'i ni 'ñejme c'o pje nde sјipjiji. ¹⁹ Pero texe yo nte ya pä'c'äji nu'tsc'ëji in ätäji o jña e Cristo. Nguec'ua me rí mä'c'äji. Rí negö rí pärägueji ja rgui tsjaji na jo; dya rí ne rí pärägueji c'ü na s'o. ²⁰ Mizhocjimi ngue c'ü cjacüji dya pje rá cјijñiji. Dya ra mezhe, angueze ra tsja'c'ü rí chöpüji c'ü dya jo c'ü ni chjü Satanás. Rí yödü'tjaji c'ü. Rí ötcö e Jesucristo c'ü ín Jmuji me ra nuc'üji na jo.

²¹ Bö'tc'üji Cjimi e Timoteo c'ü ín mimbëpjibe. Xo 'ñeje e Lucio 'ñe e Jasón 'ñe e Sosípater c'o rí cjaime.

²² Xo bö'tc'üji Cjimi e Tercio nu na opjü ne carta. Xo ejme e Jesucristo c'ü ín Jmuji.

²³ Xo bö'tc'üji Cjimi e Gayo. Angueze o säcjä na jo nu cja ngumü. Xo säjä texe yo cjuarma a 'ñecjua. Xo bö'tc'üji Cjimi e Erasto c'ü ngue tesoroero cja ne ndajñiñi va. Xo bö'tc'üji Cjimi e cjuarma Cuarto.

²⁴ Rí ötcö e Jesucristo c'ü ín Jmugöji me ra nuc'üji na jo nza textets'üji. Je rga cjanu, amén.

Alabanza final

²⁵ Me na jo Mizhocjimi c'ü sö'ö ra tsja'c'ü ra zë'ts'iji c'ua ja ga mama o jña e Cristo nu rí mama. Ngue nu cja 'mārā. Mi jinguä dya cјó mi pärā nu. ²⁶ Ya 'mārā ne jña dya nu. Nde 'na ma cjatjo ga mama nu jña'a nu, 'ñe c'ü o dyopjü c'o profeta. Mizhocjimi c'ü ra бүbүtjo para siempre, o manda c'ü ro jmama o jña, c'ü ro sјipji texe cja yo jñiñi texe cja ne xoñijömmü, ngue c'ua ra dyäräji, ra 'ñejmeji.

²⁷ Nguextjo Mizhocjimi c'ü me pärā na jo. Dya rá jëziji rá mamaji me na zö'ö Mizhocjimi na ngue c'ü o tsja e Jesucristo. Je rga cjanu, amén.

1 CORINTIOS

Pablo escribe a la iglesia en Corinto

1 Nutscö e Pablo rí apóstolegö o juancügö e Jesucristo rá zopcjö yo nte. Nguetsjê Mizhocjimi o ne o juancügö a cjanu. Nutscö 'ñe e cjuarma Sóstenes rí pen'c'egöbe ne carta. ² Nu'tsc'ejí in cārāgueji a Corinto c'ü tsja a Grecia, in jmurüji in ma'tc'ejí Mizhocjimi, ngue'tsc'ejí rí pen'c'ejí ne carta. Mizhocjimi o 'ñünc'ü in mün'c'ejí. Nguец'ua 'ma i 'ñench'e in mü'büji e Jesucristo, o tsja'c'üji Mizhocjimi o ntets'üji. Y o xöcüs'üji rí tsjaji c'ua ja nzi ga ne angueze. Dya nguextjotsc'ejí o ntets'ejí Mizhocjimi; xo ngue o nte angueze texe c'o ma't'ü e Jesucristo c'ín Jmugöji, zö ja nde cārāji. Dya nguextjozgöji in Jmugöji c'ü; xo 'ñe anguezeji, xo ngue o Jmuji. ³ Rí ötcö Mizhocjimi c'ü mi Tatagöji, 'ñe e Jesucristo c'ín Jmugöji c'ü ra sido ra nuc'ejí na jo, ngue c'ua ra mājā in mün'c'ejí, dya pje rí mbeñeji.

Bendiciones por medio de Cristo

⁴ Texe 'ma rí ötügö Mizhocjimi, rí unngö 'na pöjö c'ü ya me o mböxc'ügueji na jo. O mböxc'ejí a cjanu, na ngue bübü in mü'büji dya e Cristo Jesús. ⁵ O mböxc'ejí o dya'c'üji c'ü ja rguí pöpqueji c'ü. Nguец'ua sö rí zopcjeji dya yo nte, 'ñe rí pāragueji dya na jo, ja ga cja Mizhocjimi. O dya'c'üji a cjanu Mizhocjimi, na ngueje bübü in mün'c'ejí dya e Jesucristo. ⁶ Nguец'ua ya zādā c'ua ja rvā xi'tsc'öji. Na ngueje 'ma mi bübü co nu'tsc'ejí, ró xi'tsc'öji ro mböxc'üji e Cristo ri nzhodüji na jo cja o 'ñiji Mizhocjimi. Y na cjuana ya o mböxc'üji a cjanu. ⁷ Nguец'ua, dya pje bē'tsc'ejí dya; sö rí pöpqueji na jo dya Mizhocjimi. Y te'be in mün'c'ejí dya c'ü ra ējē na yeje e Jesucristo c'ü in Jmugöji. ⁸ Mizhocjimi ra sido ra dya'c'ejí c'ü rguí zēzhiji, ngue c'ua texe c'o cjē c'o xe rí minc'ejí, dya rí jyēzgueji c'ü. Nguец'ua c'e pa 'ma ra ējē e Jesucristo c'ín Jmugöji, dya pje ra chötcöji c'o na s'o. ⁹ Mizhocjimi o 'ñünc'ü in mün'c'ejí nzi 'natsc'ejí i 'ñench'e in mü'büji c'ü nu T'i c'ü ngueje e Jesucristo c'ín Jmugöji. Nguец'ua 'natjo in mü'büji dya co angueze. Ix-tí jñunt'ü in mün'c'ejí c'ü ra dya'c'ejí c'ü rguí zēzhiji. Na ngueje angueze cja'a c'ua ja nzi ga mama.

Divisiones en la iglesia

¹⁰ Rí ö'tc'ügöji cjuarma, c'ü ri 'natjo jña c'ü rí ñagueji, dya rí söji o jña. Na ngue je ga cjanu ga mandazüji e Jesucristo c'ín Jmugöji. Dya xo rí xögueji cja yo nin cjuarmaji. Nu c'ü rí tsjagueji, rí pötqui ñeji ngue c'ua ri 'natjo pjeñe c'ü rí tsjijñigueji, 'ñe c'ü rí tsjagueji.

¹¹ Nu'tsc'ejí mi cjuarmats'ügöji, o ngöxcö c'o cārā o

ngümü e Cloé c'ü ya in pötqui dyonpüteji.

¹² Bübüts'ejí c'o mama: "Rí teñejme e Pablo. Nguец'ü xe na jo ga xöpunte", eñeji. Bübü c'o mama: "Iyö. Nguец'ü e Apolos rí teñejme." Bübü c'o mama: "Nguец'ü e Pedro rí teñejme." Bübü c'o mama: "Nutscöjme rí teñejme e Cristo", eñeji. ¹³ ¿Cjo bübü na puncjü Cristo? Iyö, 'natjo c'ü bübü. Nutscö e Pablo, ¿cjo nguezgö o ndät'āzgöji cja ngronsi c'ü rva päjtc'āgöji? Iyö, dya nguezgö. ¿Cjo ngue in chjügö o nāngāgöji 'ma i jigueji? Iyö, dya nguezgö; ngue o tñü e Cristo. ¹⁴ Rí unngö 'na pöjö Mizhocjimi c'ü nguextjo e Crispo 'ñe e Gayo c'o ró jichcö a ndets'ejí. ¹⁵ Na ngue 'ma ro jichcö na puncjü o nte, bübü c'o ro mama: "E Pablo jichi cja ndeje na puncjü o nte, ngue c'ua ra ndeñeji co angueze", ro 'ñeñeji. ¹⁶ Xo rí mbeñegö xo ró jichcö c'o cārā nu ngümü e Estéfanos: Pero dya cja rí mbeñe cjó je nde ró jichcö. ¹⁷ C'ü vi juancügö e Cristo, dya ngue c'ü rá jichcö yo nte; ngue c'ü rá xipjiji ja ga cja e Jesucristo. 'Ma rí zopcjö yo nte, dya rí jodü rá xicöji jña c'o me na zö, para ra mamaji me rí pāragö. 'Ma rva cjanu, dya ro tsjapü ngüenda 'ma yo nte c'ü o pätcöji e Jesucristo va ndü cja ngronsi.

Cristo, el poder y la sabiduría de Dios

¹⁸ Nutscöjme rí apóstolejme rí zopcjöjme yo nte, rí xicöjme o ndü e Jesucristo va ngötcüji in nzhubüji. Cārā o nte c'o cja pü dya ni muvi yo rí mangöjme a cjanu. Anguezeji ya ni ma ra bēzhi o aljmaji, dya ra salvaji. Pero nutscöji sido jocüzü in mü'büji Mizhocjimi ngue c'ua rá jēzgöji c'o na s'o. Nguец'ua c'o jña c'o mama ja va ndü e Jesucristo cja ngronsi, ngue c'o rgā pāragöji c'ü me na zēzhi Mizhocjimi. ¹⁹ Ya zādā c'ü t'opjü ga cja-va:

Yo me pārä, rá jünbüji c'ü ni mbārāji.

C'o pēs'i na puncjü o pjeñe, rá cja pü c'ü dya cja rguí muvi c'o ra nguijñi c'o, eñe Mizhocjimi.

²⁰ Yo cārā cja ne xoñijömmü c'o dya pārä Mizhocjimi, bübü c'o me pārä. Xo bübü c'o me pjēchi ra jíchi yo nu minteji. Xo bübü c'o me pjēchi ra zöji o jña yo nu minteji. Pero, ¿pje ni muvi a jmi Mizhocjimi c'o nte c'o? Ya jizhi dya Mizhocjimi c'ü dya ni muvi c'ü pāratsjē yo nte. ²¹ Mizhocjimi pēs'i na jo o pjeñe. Nguец'ua ndeze mi jinguā o mbeñe c'ü dya ro sö ro nguijñitsjē yo nte ro mbārāji angueze. Mizhocjimi o ne ro salva yo nte, ngue c'ua va juajnü c'o ra zopjü yo nte, ra xipjiji ja ga cja e Jesucristo. Nguец'ua 'ma cjó c'o ra 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo, Mizhocjimi ra 'ñeme libre cja c'o na

s'o. C'o jña c'o mama ja va sufre e Jesucristo, ngue c'o c'apü yo nte c'ü dya ni muvi c'o.

²² Yo ín menzumüjme a Israel örüji 'na señal c'ü ra jñandaji. 'Ma jiyö, dya ra creoji zö c'ó c'o ra zopjüji. Yo ín menzumügueji a Grecia me jodüji 'na c'ü me pärä, ra zopjüji. 'Ma jiyö, dya xo ra creoji. ²³ Nutscöjme rí apóstolejme 'ma rí zopcjöjme yo nte, rí xicöjme o ndü e Cristo cja ngronsi por nutscöji. Yo ín menzumüjme a Israel, dya ne ra creoji; c'ijjñiji dya pè's'i poder, na ngue o sufre. Yo ín menzumügueji a Grecia, c'apüji c'ü dya ni muvi c'ü vi ndü a cjanu e Cristo. ²⁴ Pero Mizhocjimi o 'ñünnü ín mü'büjme ja rí nzijme rí menzumüjme a Israel; nguec'ua rvá ejmegöjme e Jesucristo. Xo 'ñünnü ín mün'c'ejji ja nzitsc'ejji ín menzumügueji a Grecia. Nguec'ua 'ma rí ärägöji c'ü ja va sufre e Cristo, rí unnc'öji ngüenda c'ü na zèzhi Mizhocjimi 'ñe c'ü me na jo va mbeñe. ²⁵ Mama yo ín menzumügueji c'ü dya ni muvi c'ü o mbeñe Mizhocjimi. Pero xenda na jo o pjeñe Mizhocjimi que na ngue yo nte. Mama yo ín menzumügöjme c'ü dya ga zèzhi e Jesucristo na ngue o sufre. Pero xenda na zèzhi Mizhocjimi c'ü o jyèzi o sufre e Cristo, que na ngue yo nte. ²⁶ Tsjijñiji cjuarma ja ga c'jatsc'ejji. Dya puncjüts'üji c'o pè's'i na puncjü o pjeñe c'ua ja nzi ga mbè's'i yo nte yo dya pärä Mizhocjimi. Pero Mizhocjimi o 'ñünnü ín mün'c'ejji i creoji e Jesucristo. Dya xo puncjüts'üji c'o pje pjèzhi, ni xo na puncjüts'ejji c'o ngue o t'i c'o me ma jonte, pero Mizhocjimi o 'ñünnü ín mü'büji i 'ñejmeji. ²⁷ Nu'tsc'ejji mama yo nte c'ü dya ín jüngueji in pjeñeji, o juan'c'ejji Mizhocjimi ngue c'ua ra bëchpiji o tseje nu c'o nántji me pärä. Nu'tsc'ejji mama yo nte c'ü dya pje pjè'tsc'ejji, o juan'c'ejji Mizhocjimi ngue c'ua ra bëchpiji o tseje c'o me nántji pje pjèzhi. ²⁸ Nu'tsc'ejji cja'c'üji yo nte c'ü dya ni muvitsc'ejji, o juan'c'ejji Mizhocjimi ngue c'ua ra jñünbü c'ü ni muvi c'o nántji me ni muvi. ²⁹ Je va cjanu va tsja Mizhocjimi. Nguec'ua dya c'ó ra tsjapütsjè na nojo a jmi Mizhocjimi.

³⁰ Nu'tsc'ejji bübü ín mün'c'ejji dya e Cristo; nguec'ua ín pärägueji ja ga cja Mizhocjimi. Rí pärägöji c'ü o ngötcüji e Jesucristo c'o ín nzhunc'öji; nguec'ua dya cja rí tñji c'o. Xo rí pärägöji c'ü sido pèpji cja ín mü'büji ngue c'ua xenda rá c'jaji c'ua ja nzi ga ne angueze. Nguetsjè Mizhocjimi c'ü o dyacöji c'ü ni bübü ín mün'c'öji dya e Cristo. ³¹ Nguec'ua, dya rá c'apüji na nozüji c'ü rgá pärägöji yo. Rá c'jaji c'ua ja nzi ga t'opjü o jña Mizhocjimi c'ü mama ga cjava: "Dya ra jogü c'ó ra tsjapütsjè na nojo. Nguextjo Mizhocjimi rá c'japcöji na nojo", eñe c'e jña.

El mensaje de Cristo crucificado

2 Je xo va cjanu rvá c'jagö 'ma ró sägö nu va ja ín c'arägueji cjuarma. 'Ma ró xi'tsc'öji ja ga salvazüji Mizhocjimi, dya zö rvá zo'c'öji. Dya xo ró xi'tsc'öji jña c'o mama yo c'apü me pärä. ² Na ngueje ró negö nguextjo ró xi'tsc'öji ja ga cja e Jesucristo, 'ñe ja va pätcöji va ndü cja ngronsi. ³ Y 'ma ró minc'öji va, dya mi sögö ma zètscö. Xo mi mbigö ma sügö, 'na dya ro zo'c'öji na jo. ⁴ Yo nte, me jodü ja rgá 'ñünbü o mü'bü

yo nu minteji, nguec'ua ga mamaji jña c'o 'ñetse me päräji. Pero nutscö, dya je va cjanu rvá zo'c'öji. O Espiritu Mizhocjimi o 'ñünnü ín mü'büji i päräji c'ü na cjuana c'o mi xi'tsc'öji. Nguec'ua vi 'ñench'e ín mü'büji e Jesucristo. ⁵ Dya ró negö c'ü rvi mamaji: "E Pablo pärä na puncjü; na jo ga zocöji. Nguec'ua ró creoji e Jesús", ri 'ñeñeji, iyö. Ró ötügö Mizhocjimi c'ü ro 'ñünnü c'ejji ín mü'büji. Nguec'ua ix na cjuana vi 'ñench'e ín mü'büji e Jesucristo.

Dios se da a conocer por medio de su Espíritu

⁶ Nutscöjme, zö dya zö rgá zopjüjme yo nte, pero rí pjèchcöjme na jo 'na jña. Pero nguextjo c'o nzhodü na jo co Mizhocjimi c'o rí xicöjme yo. Dya nza cja c'e pjeñe c'ü pè's'i yo nte yo c'arä yo c'jè dya yo dya pärä Mizhocjimi. Ni xo nza cja c'ü pjèchi yo pje pjèzhi yo c'jè dya. Na ngueje anguezeji, ra tsjapü Mizhocjimi c'ü dya cja pje ra mbèzhiji. ⁷ C'ü rí xipjijme c'o nzhodü na jo co Mizhocjimi, ngue c'ü c'ijñi Mizhocjimi. 'Ma ot'ü, dya c'ó mi pärä c'e pjeñe c'ü. Na ngue dya be mi ch'acöji ro päräji. Pero 'ma dya be mi ät'ä ne xoñijömu, ya xcuí mbeñe Mizhocjimi c'ü ra tsjacüji me rguí muvizgöji cja o jmi. ⁸ C'ü o mbeñe Mizhocjimi, dya mbärä ne rí 'naja yo pje pjèzhi yo c'jè dya. Nguec'ua va ndät'äji e Jesucristo cja ngronsi, maco Mizhocjimi e Jesucristo c'ü me na nojo. ⁹ Anguezeji go zädä c'ua ja nzi va t'opjü cja o jña Mizhocjimi c'ü mama ga cjava:

Nunca go jñandaji c'o ya vi preparao Mizhocjimi ra unü c'o ejme angueze 'ñe neji.

Dya xo go dyäräji c'ü ja ga cja.

Ni xo go nguiñitsjèji cja o mü'büji c'o, eñe c'e jña.

¹⁰ Pero nutscöji 'ma ró ench'e ín mün'c'öji e Jesucristo, o dyacüji Mizhocjimi o Espiritu o è bübü cja ín mün'c'öji. O Espiritu Mizhocjimi pärä texe c'ü ya mbeñe Mizhocjimi. Nguec'ua rgá pärägöji yo ya preparao Mizhocjimi ra dyacüji.

¹¹ Dya c'ó pärä texe c'ua ja ga nguiñi c'ü 'na nte. Nguextjo c'e nte, pärätsjè o pjeñetsjè angueze. Je xo ga c'jatonu, dya c'ó xo pärä ja ga nguiñi Mizhocjimi; nguextjo c'ü o Espiritu angueze. ¹² Nutscöji, dya ch'acöji rá c'ijñiji c'ua ja nzi ga nguiñi yo nte yo dya pärä Mizhocjimi. Mizhocjimi ya dyacüji o Espiritu, ngue c'ua ra sö rá pärägöji c'ua ja va s'iyazgöji Mizhocjimi, 'ñe c'ua ja ga mböxcöji. ¹³ Nujyo, nguejyo rí mangöjme yo. Pero dya ngue ín jñatsjèjme yo rí c'ijñitsjèjme yo rí mangöjme. Yo rí mangöjme, nguejyo jña yo jitsijme o Espiritu Mizhocjimi. Y c'o nte c'o rí xipjijme yo jña yo, ngue c'o ya bübü o mü'bü o Espiritu Mizhocjimi c'o.

¹⁴ C'o nte c'o dya bübü o mü'bü o Espiritu Mizhocjimi, dya ne ra creoji c'o mama c'ü. Na ngue c'apüji c'ü dya pje ni muvi c'o mama c'ü. Dya xo sö ra mbäräji pje pjèzhi c'o mama c'ü. Nguextjo c'o nte c'o bübü o mü'bü angueze c'o sö ra mbärä pje pjèzhi c'o mama c'ü. ¹⁵ Nu c'o bübü o mü'bü o Espiritu Mizhocjimi sö ra mbäräji c'o na cjuana ni muvi. Je t'opjü a cjava cja o jña Mizhocjimi: "Dya c'ó sö ra mbärä c'ü c'ijñi c'ín Jmugöji. Nguec'ua, dya c'ó sö ra tsja xöpunte 'na nte, c'ü pje ra j'ichi c'ín Jmugöji", eñe c'e jña. Nuzgöji bübü ín

mün'c'öji dya e Jesucristo, nguec'ua rgá mbeñeji c'e pjeñe c'ü cjiñi angueze. Nguec'ua yo nte me dyätjzögöji, dya sö ra mbäräji ja ga cja rgá mbeñeji. Na ngueje anguezeji, dya bübü o mü'büji o Espiritu Mizhocjimi.

Compañeros de trabajo sirviendo a Dios

3 'Ma mi bübügö co nu'tsc'ejji cjuarma, ró xi'tsc'öji o jña Mizhocjimi. Y xe ro xi'tsc'öji mas o jña, pero dya be sö rvi jñunt'ü in mün'c'ejji c'o. Na ngue dya i ts-jagueji na jo c'ua ja nzi ga ne o Espiritu Mizhocjimi; i ts-jaji c'o in netsjèji. Dya xo i dyätäji na jo e Cristo. ² Nza cjatsc'ejji yo lèlè yo sibatjo, yo dya sö ra za o ts'ingue. Ró xi'tsc'öji jña c'o dya s'èzhi rvi pãräji. Na ngue dya be sö rvi jñunt'ü in mün'c'ejji c'o xe 'ñaja jña. Dya be xo sö. ³ Na ngueje sido in cjagueji c'o in netsjèji. In pötqui huinsteji y me xo in pötqui dyonpütsjèji. C'ü ni tsjagueji a cjanu, je ni 'ñetse nu, c'ü in cjagueji c'o in netsjèji. Je xo ni 'ñetse nu, c'ü in nzhodüji c'ua ja nzi ga nzhodü c'o nte c'o dya pãrä Mizhocjimi. ⁴ Bübüts'ejji c'o mama: "Nutscöjme rí teñejme e Pablo", eñe c'o cjuarma. Bübü c'o mama: "Nutscöjme rí teñejme e Apolos", eñeji. Nguec'ua rí xi'tsc'öji, nza cjatsc'ejji yo nte yo dya pãrä Mizhocjimi.

⁵ Nuzgö e Pablo 'ñe e Apolos, dya ni jyodü rí mangueji nda ni muvizgöbe. Na ngueje rí mbèpjitjobe cja Mizhocjimi rí nza yejebe, nde ró zo'c'öbe in texeji. Nguec'ua vi 'ñenche in mü'büji e Jesucristo. Rí pèpcjöbe c'ua ja nzi va dyacöbe c'ín Jmuji. ⁶ Nguetscö e Pablo ot'ü ró zo'c'öji, nguec'ua rí chjèntcjöbe nza cja 'naja c'ü ro ngant'a o planta. E Apolos cja zo'c'ejji nguec'ua chjènjui nza cja c'ü ro xi'chp'i o ndeje c'o planta. Pero Mizhocjimi ngue c'ü che'ts'ejji c'ü. ⁷ Nguec'ua, dya nda ni muvi c'ü cant'a, ni xo ri ngue c'ü xi'chp'i o ndeje. C'ü na cjuana ni muvi, ngue Mizhocjimi c'ü cjapü ra nocü. ⁸ C'ü cant'a 'ñe c'ü xi'chp'i o ndeje, nde 'na ma cjatjovi. Pero zö nde 'na ma cjatjovi, ra ts'ö't'üvi c'ua ja nzi va pèpjivi. ⁹ Nutscö 'ñe e Apolos rí mimbèpjigöbe cja Mizhocjimi. Nu'tsc'ejji in chjèntcjèji nza cja 'na juajma c'ü ya ndujmüji c'ü ngue o cja Mizhocjimi.

O in chjèntcjèji 'na ngumü c'ü na jäbä angueze. ¹⁰ Mizhocjimi o dyacö c'ü ja rgá zopcjö yo nte. Nguec'ua rí chjèntcjöbe 'na bëzo c'ü ri pjèchi ra jyäbä na jo 'na ngumü. Nuzgö 'ma ró xi'tsc'öji rvi 'ñejmeji e Cristo, ró chjèntjobe 'na bëzo c'ü ro ngü'p'ü o cimientu 'na ngumü. C'o 'ñaja xöpunte c'o va 'ñe zo'c'ejji, chjèntjui 'na bëzo c'ü ro bö'bü o ndüngumü. Pero ni jyodü nzi 'naji ra mbötpüji ngüenda ja ga zo'c'ejji. ¹¹ Yo nte, 'ma jäbäji 'na ngumü, ot'ü cjü'p'üji o cimientu. Je xo va cjatjonu, nutscö ot'ü ró zo'c'öji, ró xi'tsc'öji rvi 'ñenche in mü'büji e Jesucristo. Y dya ra jogü cjö ra 'ñe xi'tsc'ejji nan'ño rguí 'ñejmeji. Na ngue ojtjo xe 'naja c'ü ra salvazüji. ¹² C'o 'ñaja xöpunte, zö xo ra xö'c'ejji ja ga cja e Cristo, pero ni jyodü ra mbèpji na jo Mizhocjimi. 'Ma ra mbèpji na jo, ra chjèntjui 'ma 'na bëzo c'ü ri ät'ä 'na ngumü co oro, o co plata, o co ndojo c'o me ni muvi. 'Ma jiyö, ra chjèntjui 'ma 'na bëzo c'ü ri ät'ä 'na ngumü

co zatjo, o co zacatón, o co xitjitjo. ¹³ 'Ma tjè'e 'na ngumü, jñetse cjo na jo va dyät'äji cjo jiyö. Na ngueje 'ma zatjo o zacatón c'ü vi dyät'äji, ixta chjorü 'ma c'e ngumü. Pero 'ma ndojo vi t'ät'ä, iyö 'ma. Je xo rga cjatjonu c'e pa 'ma ra jñüncüji ngüenda, ra 'ñetse ja va mbèpi Mizhocjimi nzi 'na xöpüte, cjo na jo o jiyö. Nu 'ma na jo va mbèpi, ra ts'ö't'ü 'ma c'ü. 'Ma jiyö, ra chjèntjui 'na bëzo c'ü ri tjè'e o ngumü. Zö ra sufre rgá mbedye c'e bëzo ngue c'ua ra salva, pero ra chjorü c'e ngumü c'ü vi dyät'ä. Je xo rga cjatjonu c'o vi 'ñenche o mü'bü e Jesucristo pero dya ga jo va mbèpji c'ü in Jmugöji. Zö ra salvaji, pero dya rguí muvi a jmi Mizhocjimi c'e bèpji c'ü vi tsjaji. Nguec'ua, dya ra ngö't'üji.

¹⁶ ¿Cjo dya in pãräji, ngue o templots'üji Mizhocjimi? Na ngue nguetsjè c'ü o Espiritu Mizhocjimi c'ü bübü in mün'c'ejji dya. ¹⁷ Nu 'ma rí sido rí huinsteji, ra zädä c'ü rí chjorütsjèji. Dya rí tsjaji a cjanu. Na ngue 'ma in cjaji a cjanu, in s'onbüji o templo Mizhocjimi c'ü me na sjü, c'ü ngue'tsc'ejji. Nu c'o ra sido ra tsjatsc'ejji a cjanu, Mizhocjimi ra tsjapü ra sufre c'o.

¹⁸ In cjiñiñji c'ü me ni muvi 'ma cjö c'o pãrä na puncjü. Pero dya rí tsjijñiji a cjanu, na ngueje dya cjuana. C'o cjiñiñts'ejji c'ü me pãrä c'ua ja nzi ga mbärä yo nte yo cãrä yo cjè dya, ni jyodü ra jyèziji c'e pjeñe c'ü cjiñiñji a cjanu. Y ra mbürü ra nguiñiñji c'e pjeñe c'ü cjiñiñji Mizhocjimi, zö mama yo nte c'ü dya ni muvi c'ü. A cjanu ra sö ra mbäräji c'ua c'ü na cjuana. ¹⁹ C'o pãrä yo nte cja ne xoñijö mü va, dya ni muvi a jmi Mizhocjimi c'o. Na ngueje je t'opjü c'ü mama ga cjava: "C'o me pãrä, pjèchiji ja ga dyonpüji yo nu minteji. Pero Mizhocjimi c'asp'üji c'ü ni tsjaji ga cjanu", eñe. ²⁰ Je xo t'opjü c'ü mama a cjava: "C'o cjapü me pãrä, pãrä c'ín Jmugöji c'ü dya ni muvi c'ü cjiñiñji c'o", eñe. ²¹ Nguec'ua rí xi'tsc'öji in texeji, dya rí mamaji c'ü cjö nda ni muvi 'na nte na ngue c'ü pje ni mbèzhi c'ü, nza czazgöjme rí apóstolejme. Na ngue nde rí mbèpjitjogöjme ngue c'ua rá pjöxc'üjme in texeji. ²² Zö ri nguezgö e Pablo, zö ri ngue e Apolos o e Pedro, Mizhocjimi o dyacüjme ne bèpji ngue c'ua rá pjöxc'üjme. Zö pje c'o va sädä yo cjè yo in cãräji cja ne xoñijö mü, zö pje c'o xe ra zädä, zö rí chügueji, pero Mizhocjimi ya mbeñe ja ga cja texe yo, y ra mböxc'üji. ²³ Nguec'ua, dya rí tsjaczöjme in jmuzgöjme. Na ngueje e Cristo ngue in Jmugöji c'ü rá ätcöji. Y e Cristo ätä Mizhocjimi c'ü nu Tata.

El trabajo de los apóstoles

4 Ni jyodü rí unnc'ejji ngüenda c'ü rí mbèpjitjogöjme cja e Jesucristo. Mizhocjimi o dyacöjme ne bèpji nu, c'ü rí xipijime yo nte yo o jña yo dya mi pãräji mi jinguä. ² In pãrägueji o mbèpji ni jyodü ra tsjacjuanaji ja c'o nzi ga ne c'o o lamuji. ³ Nguec'ua, dya nda rí cja'c'öji ngüenda, 'ma ngue'tsc'ejji in mangueji cjo na jo rgá pèpcö e Jesucristo o iyö. Dya xo rí cjapcö ngüenda yo nte zö xitscö yo, cjo na jo rgá pèpcö c'ü o iyö. Dya xo rí mbeñetsjègö ja rgá pèpcö c'ü. ⁴ Zö rí cjiñiñtsjè c'ü rgá ätcö na jo, pero dya ngue c'ü rguí mamaji c'ü na jozgö. Nu c'ü ra

jñüncügö nguenda c'ü ja rvá pëpcö c'ü, nguextjo c'ín Jmugöji. ⁵ Nguéc'ua rí xi'tsc'öji, dya rí tsjijñiji 'na nte ja ga mbëpi Mizhocjimi. Na ngueje dya be va sädä c'e pa 'ma ra jñüncüji nguenda Mizhocjimi. Che'beji hasta 'ma cja ra ëjë c'ín Jmugöji ra 'ñe tsjapü ra 'ñetse na jo, c'o dya 'ñetse dya. Ra tsjapü ra 'ñetse c'o cjiñi o mü'bü dya yo nte. Nuc'ua nu 'ma na jo rvá pëpcöji c'ü, nguextjo Mizhocjimi ra mama c'ü na jo rvá cja. ⁶ Mi cjuarmats'ügöji, c'ü rvá xi'tsc'öji yo, ngue c'ü dya rí tsjijñiji e Apolos c'ü me ni muvi, ni ri nguezgö c'ü me ni muvizgö; ngue c'ua rí tsjagueji c'ü t'opjü cja o jña Mizhocjimi. Nguéc'ua ne rí 'natsc'ëji, dya rí tsjapqueji c'ü me in pãrãgueji c'ü rguí mamaji c'ü me na jo 'na nte'e, 'ñe c'ü rguí tsjapqueji menu c'ü 'naja. ⁷ Nu'tsc'ëji, çjô dya'c'ëji sjëtsi c'ü in cjinncjeji c'ü xenda na jotsc'ëji que na ngueje c'o 'ñaja? Dya çjô dya'c'ëji sjëtsi. C'ü in pãrãgueji, çjô dya xo dya'c'ëji Mizhocjimi c'ü? Maco o dya'c'ëji, çjenga in çjapqueji na nots'üji nza cja 'ma ri ngue in pjeñetsjëji c'ü in cjiñijiji?

⁸ Nu'tsc'ëji in pëzhgueji c'ü dya cja xe ni jyodü rá jí'tsc'öjme. In pëzhgueji c'ü dya pje xe ni jyodü rá pãrãji. In çjapüji na nots'ëji nza cja 'ma ya me ri jmugueji; maco zügöjme rí apóstolejme, dya rí sôjme cjo ri jmugöjme. Quera ri tsjagueji na jo, ngue c'ua rvá nots'ëji a jmi Mizhocjimi, ngue c'ua nuzgöjme xo ro mbëtsijme jmu'u co nu'tsc'ëji 'ma. ⁹ Nutscöjme rí apóstolejme, rí cjiñigö c'ü dya ni muvizgöjme va ngambgöjme Mizhocjimi; rí cjiñigö o ngambgöjme nza cja o nte. C'o ya tjünpü nguenda ra bö't'ü. Rí cjiñigö a cjanu, na ngueje cja ne xoñijö mü me bëchquigöjme in tsejme ga jñandgöjme yo nte, na ngue yo rí sufregöjme. Xo 'ñe c'o o anxe Mizhocjimi me xo jandgöjme rí sufregöjme. ¹⁰ Nutscöjme rí apóstolejme rí zopjüjme yo nte rí xipjijme ja ga cja e Cristo. Nguéc'ua ga xitscöjme c'ü dya rí pãrã c'ü rí cjaime. Pero nu'tsc'ëji bübü in mün'c'ëji dya e Cristo, in çjapqueji c'ü me in pãrãgueji. Nutscöjme, mama yo nte c'ü dya ni muvizgöjme; nu'tsc'ëji in çjapüji c'ü me ni muvitsc'ëji. Nutscöjme me çjacüjme menu yo nte; nu'tsc'ëji me respetaots'üji yo. ¹¹ Hasta yo pa dya, bübü 'ma bëtsijme c'ü rá sijme 'ñe c'ü rá jejme. Yapcüjme yo nte, y ja c'o nde rí nzhonnc'öjme. ¹² Zö rí apóstolegöjme pero me po in cuëgöjme rgá pëpcöjme ngue c'ua rá tötc'öjme 'na xëdyi. 'Ma sangöjme yo nte, rí ma'tp'üttojme Cjimi yo. 'Ma çjacüjme yo nte rá sufregöjme, rí pësp'ijme paciencia. ¹³ Zö pechquejme o bëchjine, pero sido rí zopçöjme na jo. Yo nte yo dya pãrã Mizhocjimi, çjacüjme nza cja o cañabü. Hasta nudya çjacüjme c'ü dya ni muvizgöjme.

¹⁴ C'ü rvá xi'tsc'öji yo, dya ngue c'ü rvi tsejueji. Ró xi'tsc'öji nza cja 'na bëzo c'ü zopjü o t'i ga unü consejo, na ngueje me ne'e c'e t'i. ¹⁵ Zö xi ri sö'ö 'na dyëch'a mil c'o in xöpütegueji c'o o xi'tsc'ëji ja ga cja e Cristo, pero dya in 'ñecjeji na puncjü nin tatajueji. Nguextjözgö çjëntjui c'ü ri nguezgö nin tatazögöji. Na ngue 'ma ró xi'tsc'öji ja rvá jocüts'ü in mü'büji e Jesucristo, j 'ñench'e in mü'büji c'ü. ¹⁶ Nguéc'ua rí ö'tc'öji rí nzhodügueji c'ua ja nzi rgá nzhodügö.

¹⁷ Ró täjä e Timoteo ra ë nuc'üji. Nuc'ü, rí s'iyagö çjëntjui c'ü ri ngue in ch'igö. Angueze ärä c'ü rí xipjigö, na ngueje xo bübü o mü'bü e Cristo c'ü in Jmugöji. Angueze ra mbennc'ëji ja rgá minc'ö rgá ätcö e Cristo. Je xo rgá jíchcö a cjanu texe c'ua ja nde jmurü c'o cjuarma. ¹⁸ Bübütsc'ëji c'o çjapütsjë na nojo, na ngueje pëzhiji c'ü dya rá ëgö nu va ja in cãrãgueji. ¹⁹ Pero rí xi'tsc'öji, 'ma ra ne Mizhocjimi, dya ra mezhe rá ëgö rá 'ñe zenguats'üji. Jo rá 'ñe nugö c'o çjapü me pãrã. Dya rá çjapü nguenda c'o jña c'o ri mama c'o. Pero rá nu'u cjo çjaji ja c'o nzi ga 'ñünbü Mizhocjimi o mü'büji. ²⁰ C'ü ni mandazüji Mizhocjimi, dya nguextjo jña c'o rí ärägöji. C'ü ni muvi, ngue c'ü rá çjaji c'ua ja nzi ga 'ñünngü Mizhocjimi in mün'c'öji. ²¹ ¿Ja ngue c'ü in negueji? ¿Cjo in ne rí sido rí tsjapqueji na nots'ëji ngue c'ua rá ë huënc'h'iji na zëzhi? ¿O rí jyëziji c'ü in çjaji a cjanu ngue c'ua jmanch'a rga zo'c'öji, ngue c'ua rí pãrãgueji na jo c'ü rí s'iyats'ügöji?

Se juzga un caso de inmoralidad

5 Me mamaji c'ü bübütsc'ëji 'na cjuarma c'ü dyojui c'ü nu jänana. Me na s'o c'ü cja a cjanu, nguéc'ua hasta yo nte yo dya ma't'ü Mizhocjimi mamaji c'ü dya çjô sö ra tsja a cjanu. ² Maco nu'tsc'ëji in sido in çjapqueji c'ü me na jotsc'ëji. Xenda rvá jo 'ma rvi ndumügueji 'ñe rvi pjongueji c'e cjuarma a ndetsc'ëji. Na ngue me na s'o c'ü cja c'ü. ³ Nutscö, dya rí bünc'ö va ja in cãrãgueji, pero çjëntjui c'ü ri bünc'öji, na ngue rí mbentsc'öji co texe in mün'c'ö. Nguéc'ua çjëntjui nza cja 'ma ri bünc'öji, nutscö ya ró cjiñi ja rga xi'tsc'öji c'ü rí tsjapqueji c'e cjuarma c'ü cja na s'o ga dyojui c'ü nu jänana. ⁴ Rí jmurügueji. Nutscö çjëntjui c'ü xo rá bübü co nu'tsc'ëji. Y xo ra bübü e Jesucristo c'ín Jmugöji co texe o poder angueze. Rí jñünpüji nguenda c'e çjuarma na ngueje ya dya'c'ëji c'e poder e Jesús c'ín Jmugöji. ⁵ Rí xi'tsc'öji rí pjongüji c'e cjuarma, ngue c'ua Mizhocjimi ra jyëzi e Satanás c'ü dya jo ra tsjapü ra sufre o cuerpo, ngue c'ua c'e cjuarma xa'ma ra nzhogü o mü'bü cja Mizhocjimi. Nguéc'ua c'e pa 'ma ra ëjë e Jesús c'ín Jmugöji, ya rguí jogü o mü'bü c'e cjuarma c'o na s'o.

⁶ C'ü ni tsjapqueji na jotsc'ëji, çjëntjui nza cja o levadura c'o ni bän's'ä o tjömëch'i. ¿Cjo dya in pãrãgueji ra tsjapü ra bän's'ä na puncjü o tjömëch'i, zö ri ts'ëtjo o levadura c'ü ra huanbaji o harina? ⁷ In pãrãgueji ja ga cja c'e mbaxua 'ma pö't'üji o ts'imë y pjongüji o levadura cja o ngumüji. Je xo ga çjatjo dya nu, o mbö't'üji e Cristo ngue c'ua dya cja ra bübütsc'ëji c'o na s'o. Nguéc'ua, ja c'o nzi ga pjongüji o levadura, rí pjongüji c'e cjuarma c'ü cja na s'o a ndetsc'ëji. ⁸ Dya rá çjagöji c'o na s'o. Na ngue çjëntjui o levadura c'o. Rá çjaji c'o na jo'o 'ñe c'o na cjuana. Nuc'o, çjëntjui c'e harina c'ü dya huanbaji o levadura.

⁹ Ró opcjö 'na carta c'ü ró pen'c'ëji. Ró xi'tsc'öji c'ü dya rí dyocjeji c'o tsäjä o ndixü, ni ri ngue c'o ndixü c'o tsäjä o bëzo. ¹⁰ Pe in cjiñijiji ró xi'tsc'öji c'ü dya rí ñaji yo dya cjuarma c'o cja na s'o. Pero dya ngue c'ü ró xi'tsc'öji. Na ngue 'ma dya rí ñaji yo dya cjuarma, çja

rgá sô rí chõmüji, ja rgá sô rí pögueji, ja rgá sô rí minc'ejí? Na ngue cja yo dya cjuarma, na puncjü c'o tsãjä o ndixü, 'ñe na puncjü c'o me nepe c'o pës'i nu minteji. Xo na puncjü c'o me pjëchi ja ga dyonpü nu minteji, ngue c'ua pje c'o tjënbiji o pje c'o jünbüji. Xo na puncjü c'o ma't'ü o ts'ita. ¹¹ Rí mbennc'ejí dya c'ü ró xi'tsc'öji cja c'e carta. Ngue c'ü dya rí dyocjeji c'o xiji cjuarma 'ma tsãji o ndixü, o 'ma nepeji c'o pës'i nu minteji, o 'ma ma't'üji o ts'ita. Dya xo rí dyocjeji c'o xiji cjuarma 'ma so'büteji, o 'ma t'íji, o 'ma onpüji nu minteji ngue c'ua pje c'o ra ndënbiji o pje c'o ra jñünbüji. Dya xo rí sigueji o xëdyi c'o. ¹² Yo dya cjuarma, ¿pje pës'c'ü rá nugöji co nujyo, c'ü rga jünpügöji ngüenda va yo? Nguetsjê Mizhocjimi ra jñünpü ngüenda anguezeji. C'o ni jyodü rí jñünpügueji ngüenda nguextjo c'o cjuarma. Nguec'ua rí xi'tsc'öji, pjongueji nu c'ü bün'hui c'ü nu jänana, na ngue me na s'o a ndetsc'ejí.

Pleitos delante de jueces que no son creyentes

6 'Ma pje c'o cja'c'ejí yo nin cjuarmagueji, in pöcjeji a jmi c'o juesi c'o dya creo Mizhocjimi ngue c'ua ra jñünpüji ngüenda yo nin cjuarmaji. ¿Pje ma jmi in pës'c'ejí c'ü in cjagueji a cjanu? Maco dya in pöcjeji a jmi c'o ngue o t'i Mizhocjimi nza cjatsc'ejí. ² ¿Cjo dya in pãrãgueji 'ma ra zädä c'e pa 'ma ra tjün ngüenda, nguezgöji o t'izgöji Mizhocjimi rá jünpüji ngüenda texe yo cãrä va cja ne xoñijömmü? Maco rá jünpüji ngüenda texe yo nte c'e pa c'ü, ¿cjo dya xo sötsc'ejí rí jñünpüji ngüenda dya yo nin cjuarmaji? ³ ¿Cjo dya in pãrãgueji c'ü xo rá jünpügöji ngüenda c'o o anxe Mizhocjimi? Y 'ma rá jünpügöji ngüenda c'o o anxe Mizhocjimi, xo sô rá jünpügöji ngüenda yo mi cjuarmagöji c'o pje nde cja va cja ne xoñijömmü. ⁴ Nguec'ua 'ma bübüts'c'ejí c'o ts'i pje ma chü, ¿jenga in pöcjeji a jmi c'o juesi c'o dya ejme Mizhocjimi? Na ngueje dya pje pjëzhi cja o t'i Mizhocjimi c'o. ⁵ Rí xi'tsc'öji a cjanu ngue c'ua rí tsegueji. A poco dya bübüts'c'ejí 'na cjuarma c'ü pës'i na jo o pjeñe ra sô ra jñün'c'ejí ngüenda. ⁶ Pero c'ü in cjagueji, in sidyiji yo nin cjuarmaji nu ja ra ma jñünpüji ngüenda. Me na s'o ga cjanu. Pero c'ü xenda na s'o, ngue c'ü in sidyiji yo, a jmi c'o dya ejme Mizhocjimi.

⁷ C'ü ni sidyiji yo nin cjuarmaji ra tjünpüji ngüenda, in jëziji ga ndö'c'ejí c'ü dya jo. ¿Jenga dya in jëztjogueji zö cjó pje ra tsja'c'ejí? ¿Jenga dya in pësp'iji paciencia texe c'o pje nde jünnc'ejí 'ñe c'o pje nde tjënn'íji? Xenda na jo rí pësp'iji paciencia a cjanu. ⁸ Maco nu'tsc'ejí, xo bübü 'ma xo in cjaji c'o na s'o, hasta yo nin cjuarmaji in cjapüji, pje c'o in jünbüji.

⁹ Pe in cjiñijí zö ra tsja na s'o 'na nte pero sô ra zät'ä nu ja manda Mizhocjimi. Dya cja rí tsjiñijí a cjanu, na ngueje dya cjuana. C'o ma't'ü o ts'ita, dya sô ra zät'äji nu ja manda Mizhocjimi. Ni ri ngue c'o tsãjä o ndixü, ni ri ngue o ndixü c'o tsãjä o bëzo, dya xo sô ra zät'äji nu ja manda Mizhocjimi. Ni xo ri ngue c'o dya be chjüntü c'o cja a cjanu c'o na s'o. Ni xo ri ngue c'o obütsjê nu mibëzoji. Ni xo ri ngue yo mbë'ë, dya xo sô ra zät'äji nu ja manda Mizhocjimi. Ni ri ngue c'o nepe c'o pës'i nu

minteji. Ni xo ri ngue c'o t'í. Ni xo ri ngue c'o sante. Ni xo ri ngue c'o onpü nu minteji ngue c'ua pje c'o ra ndënbiji o ra jñünbüji. ¹¹ Bübüts'c'ejí c'o je xo ma cjanu ma tsja c'o na s'o. Pero ya i ñe o ndin'tsc'íji in mün'c'ejí. Ya xo o xöcüs'üji Mizhocjimi. Y dya in t'üji dya in nzhunc'ejí. Nguetsjê o Espiritu in Mizhocjimigöji c'ü o dya'c'ejí a cjanu. Je dya'c'ejí a cjanu na ngue c'ü vi ndü e Jesucristo c'ín Jmugöji por nutscöji.

La santidad del cuerpo

¹² Bübü c'o mama c'ü sô rá cjagöji texe c'o ne in cuerpoji. Pero rí xi'tsc'öji c'ü dya ni jyodü rá cjagöji texe c'o, na ngueje dya pjöxcöji c'o. Dya xo rá cjagöji c'ua ja nzi rgá netsjêgöji. 'Ma jiyö, ra ndöcügöji c'o. ¹³ O jñönü ngue para in pjemegöji. Xo 'ñe in pjemegöji me ne o jñönü. Nguec'ua sô rá sigöji c'o pje nde ma jñönü, na ngueje ra zädä c'e pa 'ma ra chjotü Mizhocjimi o jñönü 'ñe in pjemegöji nza yejui. Pero dya rgá cjanu in cuerpogöji. Nguec'ua in cuerpoji, dya ngue para rá tsãji o ndixü. Xo 'ñe o cuerpo o ndixü, dya ngue para ra tsãji o bëzo. Nín cuerpogöji ngue para rá pëpcöji c'ín Jmuji c'ü bübü a jens'e. Y c'ín Jmugöji ni jyongöji ra bübü cja in cuerpoji c'ü. ¹⁴ Mizhocjimi o tsjapü o te c'ín Jmugöji 'ma ya vi ndü. Nguec'ua je xo rgá cjazgöji nu, ra tsjacöji Mizhocjimi rá tetcjöji c'ü ri nuevo in cuerpoji, na ngueje me na zëzhi angueze.

¹⁵ In pãrãgueji c'ü mama cja o jña Mizhocjimi: "Ma cjó c'o ra min'hui 'na ndixü, ya ri 'natjo o ts'inguevi c'o mi yeje", eñe. Nguec'ua 'na cjuarma, 'ma ra juntavi 'na ndixü c'ü dya ngue nu su, ya unü o cuerpo c'e ndixü; maco ngue o cjaja e Cristo in cuerpogöji. Nguec'ua 'ma cjó c'o ra tsãjä o ndixü, chjëntjui c'ü ri jünbü o cuerpo c'ü ngue o cjaja e Cristo, cja rrü unü c'e ndixü. Xo 'ñe yo hermana 'ma tsãji o bëzo. ¿Cjo rá cjaji a cjanu? Iyö, dya ra sô. ¹⁷ 'Na nte 'ma ra bübü o mü'bü e Cristo c'ín Jmugöji, ya ri 'natjo o mü'büvi.

¹⁸ Pjötüpüji na puncjü ngüenda c'ü dya rí tsãc'ejí o ndixü. Xo 'ñetsc'ejí in hermanaji, dya rí tsãc'ejí o bëzo. Xo 'ñetsc'ejí, dya be in chjüntüji, dya xo rí tsjagueji c'o na s'o. Na s'o texe yo nzhübü. Pero 'ma cjó c'o tsãjä o ndixü, me na s'o c'o. Na ngueje unü o cuerpo c'e ndixü, maco ngue o cjaja Mizhocjimi c'ü o cuerpo c'e bëzo. ¹⁹ ¿Cjo dya in pãrãgueji, in cuerpogueji ngue o templo o Espiritu Mizhocjimi c'ü me na sjü'ü c'ü bübü in mün'c'ejí? Nguetsjê Mizhocjimi c'ü o dya'c'üji c'ü. Dya ngue in tsjatsjêgueji in cuerpoji. ²⁰ Na ngueje Mizhocjimi o ngöt'ü me na mizhi va ndömpc'ejí. Nguec'ua, dya rí tsjaji c'o netsjê in cuerpoji. Rí tsjaji c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi, ngue c'ua xenda ra mbãrä yo nte c'ü me na nojo angueze.

Consejos sobre el matrimonio

7 Nudya rá xi'tsc'öji c'o t'önü c'o i dyönnüji cja c'e carta c'ü i penquegöji. Rí xi'tsc'öji, na jo e bëzo dya ra 'ñe nu su'u. ² Pero para dya ra ndö'c'ejí c'ü rgui tsãc'ejí o ndixü, ni jyodü nzi 'na bëzotsc'ejí ra 'ñeje nu su'u. Xo 'ñe nzi 'na ndixütsc'ejí ra 'ñeje nu xira. ³ E bëzo ni jy-

odü c'ü dya ra ngänbä o cuerpo c'ü nu su. Je xo rgá cjatjonu e ndixü, ni jyodü c'ü dya ra ngänbä o cuerpo c'ü nu xíra. ⁴ Na ngueje c'e ndixü c'ü ya chjüntü, dya mandatsjé c'ü o cuerpo. Ngue c'ü nu xíra c'ü manda c'ü. Xo 'ñetjo e bëzo, dya cja xo mandatsjé c'ü o cuerpo c'ü. Je ngue c'ü nu su c'ü manda c'ü. ⁵ Nu'tsc'ëji in bëzoji, dya rí tsänbäji in cuerpoji yo nin suji. Xo 'ñetsc'ëji in ndixüji, dya xo rí tsänbäji in cuerpoji yo nin xíraji. Ra sö rí pötqui tsädävi a cjanu, nguextjo 'ma rí ñatsjévi in nza yejui c'ü xenda rí dyötüvi Mizhocjimi. Nu'ma, ra sö rí jyézi c'ü rgui juntavi 'ma. Pero dya xo ra mezhe pa c'ü rgui pötqui jyézivi. Nuc'ua ndo rí yepe rí juntavi c'ua. 'Ma jiyö, 'na ra ndöc'evi 'ma c'ü dya jo, na ngueje dya ra sö rí séchivi c'ü ne in cuerpovi.

⁶ Dya rí xi'tsc'öji rí chjüntqueji, pero in pè'sc'ëji sjëtsi rí chjüntqueji. ⁷ Quera ro tsja nza cjazgö texe o cjuarma, dya ro chjüntüji. Pero nzi 'nazgöji sö rá cjaji c'ua ja nzi na dyacöji Mizhocjimi. Bübü c'o ya o ch'unü ra chjüntü, bübü c'o o ch'unü ra mintsjé.

⁸ Nu'tsc'ëji dya be in chjüntqueji, rí xi'tsc'öji c'ü na jo rí tsjaji nza cjazgö c'ü dya rí chjüntqueji. Xo 'ñetsc'ëji ya ndü nin xíraji, dya cja rí yepe rí chjüntqueji. ⁹ Pero 'ma dya sö rí séchiji cja in cuerpoji, rí chjüntqueji 'ma. Na ngueje xenda na jo rí chjüntqueji, que na ngue rí sufreji rgui minc'ëji.

¹⁰ Nu'tsc'ëji ya in chjüntüji, dya rí c'uenbeji nin xíraji. Dya nguezgö ró cjiñtsjégö yo; ngue c'ín Jmugöji c'ü manda ga cjanu. ¹¹ 'Ma bübütsc'ëji c'ü ra jyanbüvi c'ü nu xíra, dya cja ra yepe ra chjüntü 'ma c'ü. O ra ma jo'tp'ü c'ü nu xíra, ngue c'ua ra mintjovi c'ua na yeje. Nu'tsc'ëji in bëzoji, dya rí pëzgueji nin suji.

¹² Xo bübü 'na jña c'ü rá xi'tsc'öji nu'tsc'ëji 'ma dya ejme Mizhocjimi nin suji 'ñe nin xíraji. Dya ngue c'ü ixo mandazü c'ín Jmugöji; nguezgö rí xi'tsc'öji yo. Nu'tsc'ëji cjuarma, 'ma dya creo Mizhocjimi yo nin sugueji, pero 'ma ne anguezeji xe rí mintcjeji c'o, dya rí jyanbügueji 'ma c'o. ¹³ Xo 'ñetsc'ëji hermana, 'ma dya ejme Mizhocjimi yo nin xíragueji, pero 'ma ne anguezeji xe rí mintcjeji c'o, dya xo rí jyanbügueji 'ma c'o. ¹⁴ Na ngueje Mizhocjimi ra intsjimi c'e bëzo c'ü dya creo, na ngue creo Mizhocjimi c'ü nu su'u. Xo 'ñe c'e ndixü c'ü dya creo, xo ra intsjimiji c'ü, na ngue creo Mizhocjimi c'ü nu xíra. 'Ma jiyö, dya ro intsjimi Mizhocjimi c'o o t'iji 'ma. Pero nudya, ya intsjimi Mizhocjimi c'o. ¹⁵ 'Ma ne ra ma c'ü nin suji o c'ü nin xíraji c'o dya ejme Mizhocjimi, nu'tsc'ëji rí jyéziji ra ma c'o. Nu'ma, dya cja xe ni jyodü xe rí minc'ëji 'ma c'o nin xíraji, o c'o nin sugueji. Na ngue ne'e Mizhocjimi c'ü rá cãrãji na jo. ¹⁶ Nu'tsc'ëji in ndixüji, pe in cjiñtsjéji 'ma dya rí jyëzgueji ra ma yo nin xíraji, xa'ma ra salva 'ma c'o. Pero, ¿ja rgui pãrãgueji? Xo 'ñetsc'ëji in bëzoji, ¿ja xo rgui pãrãgueji cjo ra salva yo nin sugueji, 'ma dya xo rí jyëzgueji ra ma c'o? Dya ra sö rí pãrãgueji.

¹⁷ Nzi 'natsc'ëji rí tsjaji c'ua ja c'o nzi va dya'c'ëji c'ín Jmugöji. Je ga cjanu rgá xipcjö yo cjuarma texe nu ja jmurüji. ¹⁸ Bübütsc'ëji c'o ya circuncidaotsc'ëji in cuerpoji. Nu 'ma ya vi circuncidaotsc'ëji 'ma o 'ñünc'ü in mü'büji Mizhocjimi i 'ñench'e in mü'büji e Jesucristo,

nu'ma, dya rí jyodüji ja rgui borraji c'o jmeja. Y 'ma dya vi circuncidaotsc'ëji 'ma o 'ñünc'ü in mü'büji, dya ni jyodü rí circuncidaotsc'ëji 'ma. ¹⁹ C'ü ni circuncidaotsc'ëji 'na nte, dya ni muvi c'ü. Dya xo ni muvi c'ü dya ni circuncidaotsc'ëji. C'ü na cjuana ni muvi, ngue c'ü rá cjaji c'ü mandazüji Mizhocjimi. ²⁰ Nguec'ua rí xi'tsc'öji, c'ua ja c'o nzi ma cjatsc'ëji 'ma o 'ñünc'ü in mün'c'ëji Mizhocjimi, je rga cjanu rgui minc'ëji nzi 'natsc'ëji. ²¹ Nu 'ma ngue o cjatsc'ëji 'na hacendado 'ma mü o 'ñünc'ü in mü'büji Mizhocjimi, dya rí pè'sc'ëji ndumü zö rí sido rí ngue'tsc'ëji o cjats'üji c'e hacendado c'ü. Pero 'ma ra sö rí reglaji ngue c'ua rí pedyegueji libre, rí tsjaji 'ma. Xenda na jo ga cjanu. ²² C'o ngue o cjaja 'na hacendado 'ma mü o 'ñünc'ü o mü'bü Mizhocjimi, ya libre a jmi e Cristo c'o, zö ri sidotjovi ri ngue o cjaja c'e hacendado. Y c'o libre c'o dya cjo o cjaja, ya ngue o cjaja dya e Cristo c'o, ra mbëpiji angueze. ²³ E Cristo o ngöt'ü me na mizhi va ndömpc'ëji. Nguec'ua, dya xtí dyätqueji c'ü ra xi'ts'iji yo nte; rí dyätãji c'ü xi'ts'iji e Cristo. ²⁴ Mi cjuarmats'ügöji, zö mi libregueji o jiyö 'ma mü o 'ñünc'ü in mü'büji Mizhocjimi, zö vi chjüntqueji o jiyö, zö vi circuncidaotsc'ëji o jiyö, pero c'ü ni jyodü, ngue c'ü rí sidoji Mizhocjimi.

²⁵ C'ü ra tsja c'ü dya be chjüntü, dya mandazü c'ín Jmugöji rá xi'tsc'öji. Pero o juentsquegö o dyacö rí apóstolegö. Nguec'ua rí cjiñi rí mamagö jña, c'ua ja nzi ga ne angueze. ²⁶ Rí cjiñigö xenda na jo 'ma dya ra chjüntü dya yo hermano 'ñe yo hermana. Na ngueje ya va sädä c'o pa c'o me ra tsjacüji yo nte rá sufreji va. ²⁷ 'Ma in 'ñegueji nin suji, dya rí jyodü ja rgui jyanbüji. 'Ma dya in 'ñegueji nin suji, dya rí jyodüji nin suji 'ma. ²⁸ Pero 'ma rí chjüntqueji, dya s'o c'ü in cjagueji 'ma. Xo 'ñetsc'ëji in ndixüji, dya xo ga s'o 'ma rí chjüntqueji. Pero me rí sufregueji va c'o pa c'o ya va sädä. Rí mangö c'ü na jo'o, dya rí chjüntqueji ngue c'ua xa'ma dya nda rí sufregueji 'ma.

²⁹ Dyärãji na jo c'ü rá xi'tsc'öji dya, cjuarma. Ya va sädä c'o pa c'o rá sufreji va. Nguec'ua rí xi'tsc'öji, c'o ya 'ñeje nu su'u, ra mbëpiji Mizhocjimi rgá minji co c'ü nu suji, chjëntjui nza cja c'ü dya ri 'ñeji o suji. ³⁰ C'o cjiñi ga ndumü, ra mimiji nza cja c'ü dya ri ndumüji. C'o mäjã, ra mimiji nza cja c'ü dya ri mäjãji. C'o pje nde tömü, ra mimiji nza cja c'ü dya pje ri pè's'iji. ³¹ Y 'ma bübütsc'ëji c'o mãpä yo bübü va cja ne xoñijömmü, dya ra mãpäji na puncjü c'o. Na ngue c'o cja yo nte cja ne xoñijömmü, ya va sädä c'ü dya cja rguí muvi c'o.

³² Rí negö c'ü dya pje rí mbenn'c'ëji cja ne xoñijömmü. C'o cjuarma c'o dya chjüntü, me ne ra mbëpiji c'ín Jmugöji nguec'ua ra mäjã angueze. ³³ Pero c'o cjuarma c'o ya chjüntü, me ne ra tsjaji c'ü cjaji cja ne xoñijömmü. Jodüji ja rgá mäjã c'o nu suji. ³⁴ Je xo ga cjatjonu c'o ndixü c'o ya chjüntü, 'ñe c'o dya chjüntü. Nde nan'ño ga nguiñiji. C'o dya be chjüntü, me ne ra mbëpiji c'ín Jmugöji. Jodüji ra dyätãji angueze co texe o cuerpoji, 'ñe co texe o mü'büji. Pero c'o ya chjüntü, me ne ra tsjaji c'ü cjaji cja ne xoñijömmü; jodüji ja rgá mäjã c'o nu xíraji.

³⁵ Dya ngue c'ü rgá c'axc'üji c'ü rí xi'tsc'öji c'ü dya rí chjüntqueji. Ngue c'ü rí ne rá pjöxc'ügöji, ngue c'ua ra sö rí sido rí pëpiji na jo c'ín Jmugöji, c'ü ri nguextjo angueze c'ü rí jyodüji c'ü rguí mājā.

³⁶ Ma c'jó c'o 'ñeje 'na xunt'i c'ü dya chjüntü, 'ma ya c'jogütjo va xunt'i, 'ma c'ijjñi c'ü nu tata c'ü ni jyodü ra chjüntü; nu'ma, ra tsja c'e bëzo ja c'o nzi ga nguifñi, ra chjüntpü 'ma c'ü o xunt'i. Dya xo rrã s'o c'ü ra chjüntpü c'ü. ³⁷ Pero 'ma ya mbeñe na jo c'ü dya ra chjüntpü c'ü nu xunt'i, 'ñe 'ma xo janda na jo c'ü dya ni jyodü ra chjüntpü; nu'ma, ra sö ra tsja 'ma c'e bëzo ja c'o nzi ga nguifñi. 'Ma ya nguifñi na jo c'ü dya ra chjüntü c'ü nu xunt'i, na jo c'ü dya ra chjüntpü 'ma c'ü. ³⁸ Nu c'ü ra chjüntpü c'ü nu xunt'i, na jo c'ja'a c'ü. Nu c'ü dya ra chjüntpü c'ü nu xunt'i, xenda na jo c'ü c'ja'a c'ü.

³⁹ Dya ra sö 'na ndixü ra jyanbüvi c'ü nu xíra, 'ma xe büntjo. Pero 'ma ya rguí ndü c'ü nu xíra, ya sö ra chjüntüvi c'ü 'na bëzo 'ma. Pero ra chjüntüvi 'na bëzo c'ü xo ätpä o jña c'ín Jmugöji. ⁴⁰ Pero rí mangö nu 'ma ra mintsjé c'e ndixü, xenda na jo rgá mimi 'ma. Je xo ga cjanu rgá c'ijjñi c'ü ni zocöji o Espíritu Mizhocjimi.

Los alimentos consagrados a los ídolos

8 Xo 'ñe i tsjacöji t'önü ja ga cja c'o o ts'ingue c'o animale c'o ya vi bäsp'ä cja yo ts'ita. Já, na cjuana c'ü i xitscöji c'ü rí pärägöji ja ga cja, rí texeji. Pero 'ma c'jó c'o c'ijjñi me pärã, c'japütsjé na nojo 'ma c'ü. 'Ma c'jó c'o s'iya c'ü nu cjuarma, ngue 'ma pjös'ü na jo 'ma c'ü. ² C'o c'ijjñi me pärã, ni jyodü ra unüji nguenda c'ü dya be pärãji ja c'o nzi ga jyodü ra mbãrãji. ³ C'ü ni muvi, dya ngue c'ü rá pärägöji na puncjü; ngue c'ü rá neji Mizhocjimi. Nu'ma, ra recibidozüji Mizhocjimi.

⁴ I dyönnöji cjo na jo rí sapüji c'o o ts'ingue c'o animale c'o ya vi bäsp'ä cja yo ts'ita. Rí pärägöji, dya pje ni muvi yo ts'ita cja ne xoñijömmü, na ngue 'natjo Mizhocjimi c'ü bübü. ⁵ Cãrã na puncjü c'o xiji mizhocjimi cja ne xoñijömmü 'ñe a jens'e. Na cjuana cãrã na puncjü c'o xiji mizhocjimi c'o c'japü yo nte o jmuji. ⁶ Pero nutscöji rí ejmeji e Cristo, 'natjo Mizhocjimi c'ü rí ma'tc'öji, c'ü ngue ín Tatagöji c'ü o dyät'ä texe ne jens'e 'ñe ne xoñijömmü. C'ü vi ngambgöji, nguextjo angueze rá pëpcöji c'ü. Xo 'natjo c'ü rí c'japcöji ín Jmugöji, c'ü ngue e Jesucristo c'ü o dyät'ä texe yo bübü. Ngue angueze o dyacöji c'ü rgá bunc'öji dya.

⁷ Pero yo cjuarma, dya texeji pärãji ga cjanu; dya texeji pärãji c'ü dya pje ni muvi yo ts'ita. Na ngueje cãrã o cjuarma c'o ot'ü mi ma't'ü yo ts'ita. Nguec'ua 'ma sapüji c'o o ts'ingue c'o animale c'o vi bäsp'ä cja yo ts'ita, xe c'ijjñiji yo ts'ita 'ma, 'ñe c'ijjñiji c'ü na s'o c'ü na c'jaji. Na ngueje dya be pärãji cjo na jo xe ra za'aji, cjo jiyö. ⁸ Dya ngue c'ü rá sigöji c'o, c'ü rguí recibidozüji Mizhocjimi. 'Ma rá sigöji c'o, dya pje ra mböxcöji c'o. Ni ri ngue 'ma dya rá sigöji, dya pje xo ra bëtscöji. ⁹ Sö rí sigueji c'o ts'ingue c'o vi bäsp'ä cja yo ts'ita. Pero bübü cjuarma c'o dya be pärã cjo na jo xe ra ziji cjo jiyö. Nguec'ua rí pjötpügueji nguenda c'ü dya rí ts'japqueji ra tsja c'o na s'o anguezeji c'ü ra ziji. ¹⁰ Na ngue 'ma rí möji nu ja c'o bübü yo ts'ita rí ma siji c'o ts'ingue c'o vi

bäsp'ä yo, 'ñe 'ma ra jñantc'aji 'na cjuarma c'ü dya be pärã cjo na jo xe ra zi cjo iyö, ¿cjo dya ra tsja c'o na s'o c'ü rguí rezga ra zi c'ü? Já, ra tsja c'o na s'o c'ü rguí rezga ra zi. ¹¹ Y nu'tsc'ejji na ngue c'ü in c'japqueji me in pärãji, 'ñe in siji c'o o bäsp'ä cja yo ts'ita, nu'ma, 'na ra bëzhi o aljma c'o cjuarma c'o dya be pärã na jo. Maco c'ü vi ndü e Cristo, ngue c'ü dya ra bëzhi, ra büntjo c'o. ¹² Nguec'ua 'ma in sigueji a cjanu, in c'jaji c'o na s'o contra e Cristo na ngueje in s'onbüji o bëpji angueze. Ngue c'ü in c'jaji 'ma xo si yo nin cjuarmaji nu 'ma dya be pärãji na jo ra ziji o jiyö. Dya nguextjo c'ü in c'jaji c'o na s'o contra anguezeji; xo in c'jaji c'o na s'o contra e Cristo. ¹³ Nu 'ma ri cja c'o na s'o 'na mi cjuarmagö, na ngue c'ü rvá sigö c'o ts'ingue c'o vi bäsp'ä cja yo ts'ita, nu'ma, nunca xe rá sigö 'ma c'o ts'ingue c'o. 'Ma jiyö, rá c'japcö ra tsja c'o na s'o 'ma mi cjuarma.

Los derechos de un apóstol

9 Sö rá c'jagö texe c'o dya mama Mizhocjimi na s'o. Na ngue e Jesucristo o 'ñevgueji libre, nguec'ua dya cja mandazüji c'o o ley Mizhocjimi c'o o dyopjü e Moisés. Y na yeje, pjëtscö apóstole. Ró janda e Jesús c'ín Jmugöji. Y 'ma ró pëpcö a ndetsc'ejji, i 'ñench'e in mün'ceji c'ü. ² Bübü c'o mama c'ü dya rí apóstolegö. Pero nu'tsc'ejji in pärägueji c'ü rí apóstolegö. Na ngueje bübütsc'ejji dya in mün'ceji c'ín Jmuji, na ngue ró zo'c'öji.

³ Ngue nu rí xicö c'o c'jaco t'önü pje pjëtsco. ⁴ Nutscöjme rí apóstolejme, rí pë'sc'öjme derecho c'ü ra dyacöjme yo cjuarma c'ü rá sijme. ⁵ E Pedro 'ñe c'o nu cjuarma e Jesucristo c'ín Jmuji 'ñe c'o 'ñaja apóstole, 'ma nzhodü ga zopjüji yo nte, sidijji o suji c'o xo creo e Jesucristo. Natscö 'ma ri 'ñegö mi su'u, ¿cjo dya xo ro pë'sc'ö derecho ro dyocjöbe c'ü? ⁶ ¿Cjo in c'ijjñiji nguextjo c'o 'ñaja apóstole c'o pë's'i derecho ra ch'unü c'ü ra ziji? Pe in c'ijjñiji ni jyodü rá pëpjigö ngue c'ua rá tö't'ü c'ü rá sigö; xo 'ñe e Bernabé, ra pëpji para ra chöt'ü c'ü ra zi. ⁷ Rí önn'üji, ¿cjo bübü 'na tropa c'ü ni jyodü ra gastotsjé o merio ra ndömmü c'ü ra zi, 'ñe c'ü ra jye? Iyö, dya bübü. Y c'o cant'a o uva, ¿cjo dya xo sö ra ziji c'o ri quis'i? Já, sö ra ziji. C'o c'as'ü o ndënhjürü, ¿cjo dya sö ra ziji c'ü o lechi c'o? Já, xo sö ra ziji. ⁸ ¿Cjo nguextjo rí mangö c'ua ja ga tsja yo nte? Iyö, xo mama ga cjanu yo o mandamiento Mizhocjimi. ⁹ C'o o mandamiento Mizhocjimi c'o o dyopjü e Moisés, t'opjü a cjava c'o: "Ma ra yödü o ndëxü c'o in nzhünüji, dya pje rí jñu'tp'üji a ne c'o; jyëziji ra ñönnüji." C'ü vi mama a cjanu Mizhocjimi, dya ngue c'ü me s'iya o nzhünü. ¹⁰ C'e jña je vi t'opjü por nutscöji rí nteji, ngue c'ua rá pärägöji, c'ü huajma ni jyodü ra ch'unü o ndëxü c'o ra mbedye cja c'e juajma. Xo 'ñetjo c'ü tagü o ndëxü. Nguec'ua 'ma cja huajmatjo, o 'ma ya tagü, ixta jñunt'ü o mü'bü c'ü ra ch'unü c'o ndëxü. ¹¹ Ró xi'tsc'öji o jña Mizhocjimi. ¿Cjo me rí sögueji na jyü rguí pjöxcö c'o in pë'sc'ejji? ¹² C'o 'ñaja xöpüte, mamaji pë's'iji derecho ra dyö'tc'ügueji; nazgö, ¿cjo dya xenda rí pë'sc'ö derecho rá ö'tc'ö? Pero dya pje rí ö'tc'ö. C'ü rí c'jagö, rí huanta texe 'ma pje c'o bëtsi, ngue c'ua ra sö rá zopjü na

puncjü o nte, ra dyäräji c'e jña c'ü mama ja ga cja e Cristo. ¹³ ¿Cjo dya in pärägueji, c'o pëpji cja c'ü o templo c'o in menzumüjme a Israel, si'iji c'o pje bübü cja c'e templo? Anguezeji pëpji cja c'e arta, nguec'ua ga zipiji c'o o ts'ingue c'o animale c'o p'ötp'üji Mizhocjimi nu.

¹⁴ Je xo ga cjatjonu va manda c'in Jmugöji, nu c'o zopjü yo nte ga xipjiji ja rgá sö ra jogü o mü'büji, ni jyodü ra ch'unü c'ü ra ziji, na ngue xipjiji o jña Mizhocjimi.

¹⁵ Pero nutscö, dya xo rá örügö c'ü rá sigö, 'ñe c'ü rá jegö. Dya xo ngue c'ü rgá pen'c'öji ne carta, c'ü pje rá dyacöji. Na ngue c'ü dya rgá örügö, ngue c'ü rgá mäcjö c'ü. Nguec'ua xenda na jo c'ü dya rá örügö, zö ro tügö o tjiimi.

¹⁶ Rí zopcjö yo nte rá xipjiji ja rgá sö ra 'ñemeji libre cja c'o na s'o. Pero dya ra sö rá cja pütsjé na nojo. Na ngueje pë'sc'ü rá zopjüji a cjanu. 'Ma jiyö, juentscö ra jñüncö ngüenda 'ma Mizhocjimi. ¹⁷ Dya nguezgö ró juancjötsjé ne bëpji nu rgá zopjü yo nte. Ma rva cjanu, ro ngötcüji 'ma. Pero o ch'acö ne bëpji; nguec'ua rá c'jagö zö dya ró juajnü. ¹⁸ ¿Pje ra ts'ötcö 'ma cja ne xoñijömmü? Ojtjo, dya pje ra ts'ötcö. Pero rá mäcjö na ngueje dya pje rá cobragö yo nte, 'ma rá xipjiji ja rgá sö ra jogü o mü'büji. Dya pje rá örügö, zö xi rá pë'sc'ö derecho ra dyacöji.

¹⁹ Zö dya ngue o mbëpjizü ne rá 'na nte, pero rá pjös'ügö texe yo nte, ngue c'ua c'o dya be ench'e o mü'bü e Cristo, ra 'ñench'e o mü'büji na puncjüji. ²⁰ 'Ma rá bübügö cja c'o in menzumüjme a Israel, rá c'jagö nza cja anguezeji ngue c'ua ra 'ñench'e o mü'büji e Cristo. Dya cja rá süpcö c'o o ley Mizhocjimi c'o o dyopjü e Moisés, pero 'ma rá cärägöjme c'o me süpü c'o ley, rá c'jagö c'ü mama c'o ley, nza cja c'ü me xo ri süpügö, ngue c'ua c'o me süpü c'o ley ra dyätpäji o jña e Cristo. ²¹ 'Ma rá bübügö cja c'o dya tjé c'o ley, rá c'jagö nza cja c'ü dya ri mandazü c'o ley, ngue c'ua xo rá töjö c'o dya tjé c'o ley, ra 'ñejmeji e Cristo. Dya ngue c'ü dya mandazü Mizhocjimi, pero ngue c'ü o jña e Cristo c'ü rá ätägö dya. ²² Cärä o nte c'o cjiñi c'ü bübü o jñöñü c'ü dya sö ra ziji. 'Ma rá bübügö co anguezeji, rá c'jagö nza cja anguezeji, dya xo rá sigö c'o jñöñü. Rí c'jagö a cjanu, ngue c'ua rá töjögö c'o, ra 'ñench'e o mü'büji e Jesucristo. Texe cja yo nte, rá c'jagö nza cja anguezeji. Rí c'jagö texe, ngue c'ua ra bübü c'o ra 'ñejme, ra jogü o mü'büji. ²³ Texe nde rá c'jagö yo, ngue c'ua xe rrä puncjü o nte c'o ra creo yo jña yo rá xipjiji c'ü ja rgá 'ñemeji libre cja c'o na s'o. Y ngue c'ua xo 'ñezgö xo ra mböxcö yo jña yo.

²⁴ In pärägueji cja 'na carrera, cja cja carrera texeji. Pero 'natjo c'ü ra ndöjö, y ngue c'ü ra ch'unü c'e listón c'ü. Je xo rga cjatseji nu, rá tsjacjuanaji rgu dyätäji Mizhocjimi, ngue c'ua ra ch'a'ceji c'o me na jo. ²⁵ C'o eñe pje nde ma t'eñe, jëziji texe c'o dya ni jyodü ra ziji, 'ñe c'o pje ra tsjaji, ngue c'ua ra sö ra ndöji. Maco ts'i ni tjeze c'ü ra ch'unüji 'ma ra ndöji. Pero nutscöji, c'ü ra dyacöji Mizhocjimi, nunca ra tjeze c'ü. ²⁶ Nutscö, dya nza c'jagö c'ü ri cja carrera c'ü dya ri pärä ja ra zät'ä. Dya xo nza c'jagö boxeador c'ü me ri c'uana a dyé, pero dya ri sürü ra yabü c'ü 'naja. ²⁷ Rí pjörütsjé ja rgá

minc'ö, ngue c'ua dya rá c'jagö c'o na s'o c'o ne in cuer-pogö. 'Ma jiyö, ra ch'ötcö c'ü dya rvá ätcö na jo Mizhocjimi; zö rvá zopcjö na puncjü o nte.

Consejos contra la idolatría

10 Nguec'ua rá negö rá mbeñeji na jo cjuarma, ja va mbös'ü Mizhocjimi c'o in mboxatitagöjme o mbedyeji a Egipto. O ndünt'üji a xütjü cja c'e ngömmü. Y o mbes'eji na jo cja c'e mar. ² 'Ma o zütüji c'e ngömmü, 'ñe 'ma o mbes'eji cja c'e mar, o jizhiji texeji c'ü ro dyätäji e Moisés. ³ Mi ojtjo pje ro ziji nu, pero Mizhocjimi sido mi penpeji c'ü ro ziji. Nu c'e jñöñü, nde mi siji texeji c'ü. ⁴ Y xo mi siji texeji c'e ndeje c'ü o unü Mizhocjimi anguezeji. Dya mi bëzhi o ndeje na ngueje mi pöji anguesji 'naja c'ü o tsjapü ro mbeje o ndeje cja c'e ndojo c'ü ro ziji. Mi nguetsjé e Cristo c'ü. ⁵ Zö vi mbös'üji a cjanu texe c'o vi mbedye a Egipto, pero yetjo nte c'o o tsja na jo c'ü va mäjä Mizhocjimi. Pero c'o 'ñaja c'o ma puncjü, iyö c'o. Nguec'ua va üdü Mizhocjimi, nguec'ua va ndü anguezeji mi bodüji cja c'e majjadü.

⁶ C'ü ja va mbös'üji c'o, 'ñe c'o o tsjapü Mizhocjimi c'o, ngue c'ü xo rga unnc'öji ngüenda, ngue c'ua dya rá ne rá c'jaji c'o na s'o, ja c'o nzi ma tsja anguesji. ⁷ Mi cärä anguezeji c'o mi ma't'ü o ts'ita. Na ngueje mama a cja-va o jña Mizhocjimi: "O mimi c'o nte, o ziji o xëdyi. Cjanu o böbüji c'ua; go nemeji a jmi c'e ts'inzhünü c'ü vi dyät'äji", eñe o jña Mizhocjimi. Nu'tsc'eji, dya rá ts-jagueji a cjanu rá ma'tc'eji yo ts'ita. ⁸ Mi cärä anguezeji c'o mi tsäjä o ndixü. Nguec'ua 'na nu pa, o ndü veintitres milji. Nutscöji, dya rá c'jagöji a cjanu. ⁹ Mi cärä anguezeji c'o mi cja na s'o; mi nuji cjo ro castigao Mizhocjimi anguezeji. Nguec'ua ma ëjë c'o c'ijmi mi saji c'o nte; nguec'ua mi tüji. Nutscöji, dya rá söji a cjanu o jña e Jesucristo rá nuji cjo ra castigaozüji o iyö. ¹⁰ Mi cärä anguezeji c'o me mi reclamao. Nguec'ua va mbö't'üji c'o, o tsja 'naja c'o o anxe Mizhocjimi. Nu'tsc'eji, dya rá reclamaoji a cjanu.

¹¹ Texe c'o o tsjapü Mizhocjimi c'o, ngue c'ü rga unnc'öji ngüenda. Xo t'opjü c'o, ngue c'ua xo ra zi'ch'i in mün'c'öji c'o, ngue c'ua dya xo rá c'jaji a cjanu c'o na s'o. Na ngueje ya rá cäräji yo cjé yo ya ni ma ra nguarü. ¹² Nguec'ua rá xi'tsc'öji, c'ü cjiñi me na jo cja o jmi Mizhocjimi, ni jyodü ra mböngüenda c'ü. 'Ma jiyö, 'na ra tsja c'o na s'o. ¹³ Texe yo nte, bübü 'ma va ëjë o pjeñeji ra tsjaji c'o na s'o. Pero Mizhocjimi sö ra mbös'üji na jo; dya ra tsjaji c'o. Nguec'ua 'ma va ëjë in pjeñeji c'o na s'o, dya ni jyodü rá tsjaji c'o. Ixti jñunt'ü in mün'c'eji, Mizhocjimi ra dya'c'üji ja rgu zëzhiji ngue c'ua dya rá tsjaji c'o na s'o.

¹⁴ Rí s'iyatsc'öji cjuarma, nguec'ua rá xi'tsc'öji, dya pje rá tsjaji c'ü rgu pë's'iji parte co yo ts'ita. ¹⁵ Rí xi'tsc'öji a cjanu, na ngueje in pärägueji c'ü na jo. Rí tsjiñiji na jo, ngue c'ua rá pärägueji c'ü na cjuana c'ü rá xi'tsc'öji.

¹⁶ 'Ma rá jmurügöji rá mbeñeji ja va ndü e Cristo, ot'ü ri unngöji 'na pöjö, cja rrü sigöji c'ü po'o c'e vaso. 'Ma rá c'jagöji a cjanu, rá jizhiji 'ma c'ü 'natjo in mü'büji nzi 'nazgöji rgá pë's'iji parte co e Cristo c'ü o pjödü o cji

por nutscöji. Xo 'ñe 'ma rí mē'chc'öji c'e tjömech'i cja rrü siji, xo rí jizhgöji 'ma c'ü 'natjo ín mü'büji nzi 'nazgöji rgá pēs'iiji parte co e Cristo c'ü o sufre va ndü por nutscöji. ¹⁷ 'Natjo c'e tjömech'i c'ü rí sigöji rgá mbeñeji ja va ndü e Cristo. Nguéc'ua zö na puncjüzüji rí ejmeji e Cristo, pero 'natjo ín mü'büji rgá pēs'iiji parte co e Cristo. Na ngueje rí sigöji c'ü 'natjo tjömech'i rí texeji.

¹⁸ Tsijñiiji c'o ín menzumögöjme a Israel. Anguezeji 'natjo c'ua mi saji c'o o ts'ingue c'o animal c'o mi päsp'äji Mizhocjimi cja c'e arta. Nguéc'ua mi jizhiji c'ü mi 'natjo o mü'büji ma mbēs'iiji parte co Mizhocjimi c'ü mi ngue o cjaja c'e arta. ¹⁹ ¿Cjo in unnc'eji ngüenda yo rí xi'tsc'öji? ¿Cjo in cjinnceji rí mangö c'ü pje ni muvi yo ts'ita? Iyö. ¿Cjo in cjinnceji rí mangö c'ü pje ni muvi c'o ts'ingue c'o päsp'äji cja yo ts'ita? Iyö, dya rí mangö ga cjanu. ²⁰ Dyäräji na jo c'ü rá xi'tsc'öji. 'Ma pje c'o pöt't'ü c'o dya ejme Mizhocjimi, cja rrü mbä's'äji cja c'o o arta anguesji, dya ngue Mizhocjimi c'ü päsp'äji; ngue c'o demonio c'o ngue o dyoji e Satanás c'ü dya jo. Nguéc'ua 'ma in sagueji c'o ts'ingue c'o vi mbäsp'äji yo ts'ita, chjëntjui c'ü rí pēs'igüejji parte co c'o demonio. Nguéc'ua, dya rí negö rí sido rí sagueji c'o o ts'ingue c'o animale c'o vi mbäsp'äji yo ts'ita. ²¹ 'Ma in sigueji c'ü po'o c'e vaso gui mbeñeji e Jesucristo, dya sö rí sigueji c'o vi mbäsp'äji yo ts'ita. 'Ma in sigueji c'o ni pēs'ceji parte co e Jesucristo, dya sö rí sigueji c'o rvi pēs'iiji parte co c'o demonio. ²² Nu 'ma sido rá sagöji c'o ts'ingue c'o vi mbäsp'äji yo ts'ita, ra üdü 'ma c'ín Jmugöji, na ngue dya rí negöji 'ma angueze co texe ín mü'büji. A poco in cjijñiiji c'ü xenda na zētscöji que na ngue angueze.

La libertad y el amor cristiano

²³ Sö rí tsjagueji texe c'o dya mama Mizhocjimi na s'o. Pero dya ni jyodü texe rí tsjagueji c'o. Y texe c'o, dya xo pjöxc'eji c'o, ni xo ri ngue yo nin cjuarmaji. ²⁴ Dya rí tsjiñiiji nguextjo cjo in pēs'ceji derecho c'ü pje rí tsjaji; xo rí tsjinnceji yo nin cjuarmaji. Na ngueje dya jo pje rí tsjaji c'ü ra tsjapü ra tsja c'o na s'o yo.

²⁵ Texe c'o pje nde ma ts'ingue c'o pöji cja böngue, ra sö rí sigueji c'o. Dya rí tsjaji t'önü cjo vi mbäsp'äji cja ts'ita c'o ts'ingue. Na ngue dya ni jyodü rí tsjijñiiji c'o.

²⁶ Na ngueje ne xoñijöümü, o cjaja ín Jmugöji nu. Xo 'ñe texe yo bübü.

²⁷ 'Ma cjó c'o ra zon'ceji c'o dya ejme Mizhocjimi, ra xi'tsc'eji rí möji rí ma siji o xedyi cja o ngümüji, nu 'ma in ne rí möji, rí siji texe c'o ra ch'a'ceji. Dya rí tsjapüji t'önü cjo vi mbäsp'äji cja ts'ita c'o jñöñü. Na ngueje dya ni jyodü rí pärägueji. ²⁸ Pero 'ma cjó c'o ra xi'tsc'eji: "Yo ts'ingue yo ch'a'ceji, o bāsp'ä cja ts'ita yo", ra 'ñents'eji, dya rí sigueji 'ma. 'Ma jiyö, rí tsjapqueji ra tsja c'ü na s'o 'ma c'ü o xi'tsc'eji. Na ngueje nuc'ü, cjijñi c'ü dya ga jo ra zi c'e ts'ingue. ²⁹ Dya ngue'tsc'eji rí tsjijñigüejji c'ü dya ra sö rí sigueji, jiyö. C'ü ra nguijñi dya jo ra zi, ngue c'ü o xi'tsc'eji c'ü vi bāsp'ä c'e ts'ingue cja yo ts'ita. Nguéc'ua dya rí sigueji c'o. Nu'tsc'eji pe rí xitscöji a cja-va: "Rí pēs'cöjme derecho rá sigöjme c'o pje nde ma

jñöñü. Nguéc'ua, dya cjó pēs'i derecho ra zopcöjme, zö ri cjijñi c'ü dya jo c'ü rí sigöjme. ³⁰ Nguéc'ua, zjenga sopcöjme 'ma rí sigöjme c'o ts'ingue c'o päsp'äji cja yo ts'ita; maco rí unüjme 'na pöjö Mizhocjimi?", rí 'ñenzgöji. ³¹ Pero rí xi'tsc'öji, 'ma rí sigueji o xedyi, o 'ma pje c'o nde rí siji, o 'ma pje c'o rí tsjagueji, rí tsjaji c'ua ja ga ne Mizhocjimi, ngue c'ua ra 'mārā me na jo angueze. ³² Rí tsjaji c'ü dya cjó rí tsjapüji ra tsja c'o na s'o, zö ri ngue yo ín menzumögöjme a Israel, o zö ri ngue yo in menzumögüejji a Grecia, zö creoji Mizhocjimi, zö dya creoji. ³³ Rí tsjaji ja c'o nzi rgá cjagö. Na ngueje nutscö, dya rí cjijñigö nguextjo cjo sö pje rá cjagö. Xo rí cjinncejo yo nte, na ngueje dya ra jogü pje rá cjagö c'ü rá cjapcö yo nte ra tsjaji c'o na s'o. Rí cjagö a cjanu ngue c'ua xa'ma ra 'ñench'e o mü'büji e Jesucristo, ra salvaji.

11 Rí cjagö a cjanu, na ngue ngueje o 'ñiiji e Cristo. Nu'tsc'eji rí tsjagueji c'ua ja nzi rgá cjagö.

Las mujeres en el culto

² Me rí mä'tägöji cjuarma, na ngue in mbenzgöji texe c'ua ja rí nzhodü. Me xo in cjaji ja c'o nzi rvá xi'tsc'öji. ³ Pero bübü c'ü xe rí negö rí pärägueji. Mizhocjimi manda cja e Cristo. E Cristo manda cja e bëzo. E bëzo manda cja e ndixü. ⁴ E bëzo, 'ma ro jñus'ü o tjüs'ü 'ma go dyötü Mizhocjimi o 'ma go mama o jña Mizhocjimi, ro bëzhi o tseje 'ma c'ü. ⁵ Pero e ndixü, nu 'ma dya pje ra ngo'bü o ñi 'ma go dyötü Mizhocjimi o 'ma go ña o jña Mizhocjimi, xo ra bëzhi o tseje 'ma c'ü. Chjëntjui c'ü ro t'äxpä o ñi c'ü. ⁶ 'Na ndixü c'ü dya ra ngo'bü o ñi, ni jyodü ra t'äxä c'ü. Pero nu 'ma ix 'na tsetjo c'ü rguí t'äxä, ni jyodü ra ngo'bü o ñi 'ma c'ü. ⁷ E bëzo, dya ni jyodü pje ra jñus'ü. Na ngue o dyät'ä Mizhocjimi e bëzo c'ü ixi nguetjo angueze. Nguéc'ua ngueje Mizhocjimi c'ü manda cja e bëzo. Pero e ndixü je vi 'ñeje cja e bëzo, nguec'ua ngue e bëzo manda cja e ndixü. ⁸ Dya ngue e ndixü, c'ü vi t'ät'ä e bëzo. Je ngue e bëzo c'ü vi t'ät'ä e ndixü. ⁹ Dya ngue e bëzo o t'ät'ä para ra mbös'üji e ndixü. Ngue e ndixü o t'ät'ä, ngue c'ua ra mbös'üji e bëzo. ¹⁰ C'ü ni ngo'bü o ñi yo ndixü, je jizhiji c'ü dya mandaji cja yo bëzo. Co'büji o ñiji a cjanu, na ngue janda c'o o anxe Mizhocjimi. ¹¹ Mizhocjimi recibido yo bëzo 'ñe yo ndixü nza yejui. Na ngue 'ma ri ojtjo yo bëzo, dya ri bübü 'ma yo ndixü. Y 'ma ri ojtjo yo ndixü, dya ri bübü 'ma yo bëzo. ¹² Na ngueje e Eva c'ü mi ot'ü ndixü, je vi 'ñeje cja e Adán c'ü mi ot'ü bëzo. Je xo ga cjatjonu e bëzo, je ni 'ñeje cja e ndixü. Zö ri bëzo, zö ri ndixü, pero ngue Mizhocjimi o ngamb-gagöji.

¹³ Nu'tsc'eji rí tsjijñiiji. ¿Cjo na jo ra dyötü Mizhocjimi e ndixü, nu 'ma dya ra ngo'bü o ñi? Iyö, dya ga jo. ¹⁴ 'Ma na maja o ñixte 'na bëzo, dya ni jyodü cjó ra xi'tsc'eji c'ü ix 'na tsetjo; ixi jñetsetjo. ¹⁵ 'Ma na maja o ñixte 'na ndixü, dya pje ngue 'na tseje. O ch'unü yo ndixü ra mbe o ñixte yo, ngue c'ua ra ngo'p'üji a ñi.

¹⁶ Bübütsc'eji c'o ra sjëya rgá ndünrü, na ngue yo jña yo rí xi'tsc'öji. Pero rí xicö c'o, dya rí pēs'cöji xe 'na tjürü que na ngue nu rí xi'tsc'öji rí tso'büji in ñiji. Ni xo

ri pè's'iji xe 'na tjürü c'ua ja nde jmurü yo cjuarma ga ma't'üji Mizhocjimi.

Abusos en la Cena del Señor

¹⁷ Bübü 'na jña c'ü rá xi'tsc'öji. C'ü ni jmurügueji, ngue para rí ma't'üji Mizhocjimi; dya ngue para rí tsjaji yo na s'o. ¹⁸ C'ü xenda ni jyodü rá xi'tsc'öji, rí ärägö 'ma in jmurügueji, nde in xögueji nde ts'i grupotsceji. Pe na cjuana c'o rí ärägö. ¹⁹ A poco in cjiññiji ni jyodü ra bübütsceji c'o ts'igrupo, ngue c'ua ra 'ñetsets'üji cjó ngue c'o xenda pãra na jo ja ga cja, ngue c'ua ra tsjapüji na nojo. ²⁰ Pero 'ma in jmurügueji nde ts'i grupotsceji, zja rgá sö 'natjo c'ua ja rí sigueji c'o rgui mbeñegueji ja va ndü c'ín Jmugöji? ²¹ Na ngueje nde va tüttsjégueji in jñöñüji, cja rrí sitsjégueji. Nguec'ua sant'a c'o dya nda pè's'i c'ü ra zi, y c'o 'ñaja, ya nijmiji hasta bünc'o ya ne ra títjo. ²² Nama, ¿cjo dya in pè'sceji in nzungueji c'ua ja rí sigueji o xèdyi? Pe in cjiññiji c'ü dya ni muvi c'ü 'natjo c'ua ja rí jmurügueji rí ma'tceji Mizhocjimi. Na ngueje c'ü ni sitsjégueji in jñöñüji, in cjpüji ra tseje c'o dya pje pè's'i. C'ü ni tsjagueji a cjanu, ¿cjo rá xi'tsc'öji c'ü rí mä'c'öji? Iyö, dya ra sö.

La Cena del Señor

²³ Ya ró xi'tsc'öji ja rgui mbeñeji c'ua ja va ndü e Jesús c'ín Jmugöji. Nguetsjé angueze c'ü o xitsigö c'ua ja va cja va tsja'a c'e xömü 'ma o zürüji o zidyiji cja c'o pje mi pjèzhi. O jñü c'e tjömèch'i. ²⁴ Nuc'ua o unü 'na pöjö Mizhocjimi. Cjanu o xèpi c'ua c'o o discípulo. Cjanu o xipjiji c'ua: "Nujyo rí xè'tsc'öji, jñüji rí si'iji yo. Ngue in cuerpogö yo. Co nín cuerpogö, rá päjtc'ägöji c'ü rvi chüji. Nu na cjagueji dya, dya rí jyombeñe rí tsjagueji nu, ngue c'ua rí mbenzgöji", eñe. ²⁵ Nuc'ua, 'ma ya vi nguarü vi ziji c'e tjömèch'i, e Jesús xo ndü c'ua c'e vaso. O yepe o unü 'na pöjö ja c'o nzi va jñü c'e tjömèch'i. Cjanu o xipji c'o o discípulo: "Nujnu, ngue in tsjigö nu. C'ü rga pjödü in tsji, ngue c'ü rgui pärägueji c'ü ra perdonaots'üji Mizhocjimi, ja c'o nzi va mama. Texe 'ma rí sigueji a cjanu, rí mbenzgöji 'ma", embeji. ²⁶ Nguec'ua rí xi'tsc'öji, 'ma rí sigueji a cjanu o tjömèch'i, 'ñe c'ü ri po o vaso, in jizhigueji 'ma c'ü o päjtc'äji va ndü c'ín Jmugöji. Rí tsjagueji a cjanu, hasta 'ma ra èjë na yeje.

Cómo se debe tomar la Cena del Señor

²⁷ 'Ma cjó c'o ra zi c'e tjömèch'i 'ñe c'ü ri po'o c'e vaso, 'ma dya ra mbeñe e Jesucristo c'ín Jmugöji ja va ndü, nu'ma, ra merecido c'ü ra tsjapü Mizhocjimi ra sufre, na ngueje c'ü dya vi tsjapü ni muvi c'ü vi sufre o cuerpo c'ín Jmugöji, 'ñe c'ü vi pjödü o cji. ²⁸ Nguec'ua nzi 'natsceji, ot'ü rí tsjiññiji. Nguec'ua 'ma ri bübüts'üji c'o na s'o, rí dyötüji Mizhocjimi ra perdonaotsceji c'o. Nuc'ua, cja rrí siji c'ua c'e tjömèch'i, 'ñe c'ü ri po'o c'e vaso. ²⁹ Na ngueje 'ma cjó c'o ra zi' c'o, nu 'ma dya ra mbeñeji c'ü o cuerpo c'ín Jmuji ja va sufre por nutscöji, Mizhocjimi ra castigao 'ma c'o. Na ngueje dya nguiññiji c'ua ja nzi ga jyodü. ³⁰ Nguec'ua ga bübütsceji na puncjü c'o sö'dyè, 'ñe c'o dya ga zèzhi, 'ñe c'o ya ndü.

³¹ Pero 'ma ot'ü rá cjiññiji, dya ra castigaozüji 'ma Mizhocjimi. ³² Castigaozüji a cjanu Mizhocjimi, ngue c'ua rá xötpü rá ätcöji c'ü. Je ga cjanu ga castigaozgöji va c'ü, ngue c'ua c'e pa 'ma ra jñünpü ngüenda Mizhocjimi ra ma sufre c'o dya ätpä o jña, dya ra jñüncügöji ngüenda 'ma. ³³ Nguec'ua rí xi'tsc'öji cjuarma, 'ma in jmurügueji gui siji o xèdyi, rí pötqui che'beji. ³⁴ Nu'ma cjó c'o ri sant'a, ot'ü ra zi o xèdyi cja o ngumü c'ü. Nu 'ma rí tsjagueji a cjanu cja rrí jmurügueji, dya ra castigaots'üji 'ma Mizhocjimi. Bübü c'o xe rá xi'tsc'öji, pero cja rá è xi'tsc'öji.

Las capacidades que el Espíritu Santo da a cada uno

12 Rí negö rí pärägueji cjuarma, ja ga 'ñünngü in mü'büji o Espíritu Mizhocjimi, ngue c'ua ra sö rá pèpiji Mizhocjimi.

² In pärägueji ja ma cjatsceji 'ma dya be mi ench'e in mü'büji e Jesucristo. Mi 'ñüncceji in mü'büji mi ma'tceji o ts'ita yo dya ña. ³ Nguec'ua rí xi'tsc'öji, 'ma cjó c'o ra zadü e Jesús, ixti pärägueji c'ü dya ngueje o Espíritu Mizhocjimi c'ü 'ñünbü o mü'bü c'e nte. Pero 'ma cjó c'o ra mama co texe o mü'bü ngue in Jmuji e Jesús, nu'ma, ngue 'ma 'ñünbü o mü'bü 'ma o Espíritu Mizhocjimi.

⁴ Nde nan'ño ga dyacöji o Espíritu Mizhocjimi nzi 'nazgöji, ngue c'ua xo nan'ño rgá pèpcöji Mizhocjimi. Pero 'natjo c'e Espíritu. ⁵ Nan'ño ga dyacöji c'ua ja rgá pjöstegöji nzi 'nazgöji, pero 'natjo c'ín Jmuji. ⁶ Nan'ño ga dyacöji c'ua ja rgá pèpjiji, pero 'natjo Mizhocjimi c'ü pjöxcöji rá cjaji texe c'ü rgá pèpcöji. ⁷ C'ü ni 'ñünngü in mün'c'öji o Espíritu Mizhocjimi c'ü rgá pèpcöji Mizhocjimi, ngue c'ü rga pötca pjösteji. ⁸ Bübüzügöji c'o ya ch'unü ja rgá zopjü yo nte, ngue c'ua ra mbäräji c'ü na cjuana. Pero nguetsjé o Espíritu Mizhocjimi c'ü unüji a cjanu. Bübüzügöji c'o ya ch'unü ja rgá zopjü yo nte, ngue c'ua ra mbäräji ja rgá mimiji. Pero nguetsjé c'e Espíritu c'ü 'ñünbü o mü'büji, ngue c'ua ra zopjüji a cjanu. ⁹ Bübüzüji c'o ya ch'unü ra nde'be o mü'büji c'ü ra tsja Mizhocjimi c'o me na nojo. Pero nguetsjé o Espíritu Mizhocjimi c'ü je unüji a cjanu. Bübüzgöji c'o ya ch'unü ja rgá jocü yo sö'dyè. Pero nguetsjé c'e Espíritu c'ü unüji a cjanu. ¹⁰ Bübüzgöji c'o ya ch'unü ja rgá tsja c'o na nojo c'o nunca janda yo nte. Bübüzgöji c'o ya ch'unü ra ñaji o jña Mizhocjimi co poder. Bübüzgöji c'o ya ch'unü, ngue c'ua 'ma cjó c'o ra mama 'na jña, ixta mbäräji cjo je ngue o Espíritu Mizhocjimi c'ü o 'ñünbü o mü'bü, o ngue e Satanás c'ü dya jo. Bübüzgöji c'o ya ch'unü ra ña nan'ño idioma c'o dya päräji. Bübüzgöji c'o ya ch'unü ra mbärä, ngue c'ua 'ma cjó c'o ra ña nan'ño idioma, ra xipjiji c'o rrä cã nu c'o dya ri meya, pje ne ra mama c'o jña. ¹¹ Na puncjü bèpji, pero 'natjo o Espíritu Mizhocjimi c'ü 'ñünngöji in mün'c'öji rá cjaji texe yo bèpji. Nde dacüji ja c'o nzi ga netsjé.

Todos pertenecemos a un solo cuerpo

¹² 'Na nte, 'natjo o cuerpo, pero na puncjü yo bübü o cuerpo c'ü. Na puncjü c'o, pero 'natjo cuerpo. Je xo ga

cjatjonu e Cristo, 'natjo angueze pero na puncjüzgöji rí bñnc'öji c'ü. ¹³ Nutscöji 'ma ró ench'e ín mü'büji e Cristo, cja ch'acöji 'ma 'natjo o Espíritu Mizhocjimi c'ü ra bñbü ín mñn'c'öji rí texeji. Nguéc'ua rí chjëntcöji 'natjo cuerpo dya, zö ri menzumüji a Israel, o zö ri menzumüji a Grecia. Rí chjëntcöji 'natjo cuerpo dya, zö ri esclavoji, o zö dya ri esclavoji. O ch'acöji 'natjo Espíritu rí texeji.

¹⁴ O cuerpo 'na nte, dya 'natjo c'o bñbü; na puncjü c'o. ¹⁵ Zö ro ña ín cuagöji ro mama: "Dya rí dyëgö, nguéc'ua dya rí bñbü cja ne cuerpo", ro 'ñeñe, pero bñbü nín cuaji cja ín cuerpoji. ¹⁶ Xo 'ñe ín tsögöji, zö ro ña ro mama: "Dya rí ndögö, nguéc'ua dya rí bñbü cja ne cuerpo", ro 'ñeñe, pero xo bñbü nín tsöji cja ín cuerpoji. ¹⁷ Nu 'ma ri dyavü o ndö texe ín cuerpoji, ¿ja rva ärägöji 'ma? Xo 'ñe 'ma ri dyavü o ngö'd, ¿ja rva pñns'üji pje ri jyärä 'ma? ¹⁸ Pero Mizhocjimi o dyätcäji texe yo bñbüzüji c'ü ri 'natjo ín cuerpoji. Je ga cjanu va ne angueze. ¹⁹ Nu 'ma nde ri bñbü aparte yo bñbüzüji, ¿ja ri bñbü 'ma ín cuerpoji? ²⁰ Pero c'ua ja ga cja dya, bñbüzüji na puncjü, pero 'natjo ín cuerpoji.

²¹ Nu 'ma ro sö ro ña ín chögöji, pero dya ro xipji ín dyëji: "Dya ní jyodüzü c'ü pje rí pjöxcö", ro 'ñeñe. Na ngue pötca pjöstevi. Ni xo ri ngue ín ñigöji, 'ma ro sö ro ña, pero dya ro xipji ín cuaji: "Dya ni jyodüzü c'ü pje rí pjöxcövi", ro 'ñembevi. ²² Bñbü ín cuerpoji c'o nza cja c'ü dya nda ni jyodüzüji. Pero ni jyodüzüji texe yo. ²³ Yo bñbü cja ín cuerpogöji c'o rí cjacöji c'ü dya nda ni muvi, ngue c'o rí co'bügöji na jo c'o. Xo 'ñe yo dya jo ga jñetse, rí co'büji na jo, ngue c'ua xo na jo rgá jñetse yo. ²⁴ Yo bñbü ín cuerpoji yo jñetse na jo, dya nda ni jyodü rá co'büji yo. Mizhocjimi o dyät'a yo bñbü ín cuerpoji, ngue c'ua xenda ni muvi c'o rí cjacöji c'ü dya nda ni muvi. ²⁵ O dyät'äji a cjanu yo, ngue c'ua dya ra pëpjitsjé aparte yo, ra pötca pjösteji. ²⁶ Nguéc'ua 'ma ra zö'ö na ü'ü 'na yo bñbü ín cuerpoji, nde ra zö na ü'ü 'ma texe ín cuerpoji. Xo 'ñe 'ma rá pjörüji na jo 'na yo bñbü ín cuerpoji, xo na jo rgá zö 'ma texe ín cuerpoji.

²⁷ Nu'tsc'ejí o cuerpots'ügueji dya e Cristo. In bñbügueji cja o cuerpo nzi 'natsc'ejí. ²⁸ Nutscöji rí jmurüji rí ma't'üji Mizhocjimi, Mizhocjimi ya dyacöji ín bëpcöji nzi 'nazgöji. Bñbü c'o ya juajnü Mizhocjimi ra tsja apóstole ra zopjüji yo nte. Ngué c'ü xenda ni muvi cja c'o bëpji c'o dacöji c'ü. Bñbü c'o ra mama o jña angueze co poder. Xo ni muvi c'e bëpji c'ü. C'ü na jñi, bñbü c'o ra xöpü o nte. Xo ni muvi c'e bëpji c'ü. Bñbü c'o ch'unü ja rgá tsja c'o na nojo. Bñbü c'o ra tsjapü ra ndis'i c'o ri sö'dyë. Bñbü c'o ra pjöste, 'ñe c'o ra tsja xo'ñi ngue c'ua c'o 'ñaja cjuarma ra tsjaji o bëpjiji. Bñbü c'o ra ña nan'ño idioma c'o dya päräji. ²⁹ ¿Cjo nde rí textcöji rí apóstoleji? ¿Cjo nde rí ñaji o jña Mizhocjimi co poder? ¿Cjo nde rí xöpüji yo nte? ¿Cjo nde ch'acöji ja rga cjaji c'o na nojo? Iyö, dya nde ch'acöji c'o. ³⁰ ¿Cjo nde ch'acöji rá jocüji yo sö'dyë? ¿Cjo nde rí ñaji nan'ño idioma? ¿Cjo nde sö rá xipjiji c'o cjuarma pje ne ra ma-ma 'ma cjó c'o ra ña nan'ño idioma? Iyö. ³¹ Nu'tsc'ejí rí jyodüji c'ü ra ch'a'c'ejí c'o xenda ni muvi ga bëpji yo cja ró xi'tsc'öji. Pero bñbü 'na c'ü rí tsjaji c'ü xenda ni muvi

que na ngue yo bëpji yo. Dyäräji na jo dya, c'ü rá xi'tsc'öji.

El amor

13 Zö ch'acö rí ñagö c'o nan'ño idioma, y zö xo ro ñagö ja c'o nzi ga ña c'o anxe, pero 'ma dya ro s'ia ya yo nín mintegöji, ri chjëntcjöbe 'ma 'na t'ëzi c'ü zünü na jo, pero dya pje xe ni muvi. O ri chjëntcjöbe o címbalo c'o pjë'biji. Zö ro mbedye na jo jña ín tegö, pero ¿pje rví muvizgö 'ma? ² Zö ch'acö rá ñagö o jña Mizhocjimi co poder, y zö xi ro pärägö texe c'o dya mi 'mārā mi jinguā 'ñe texe c'o na cjuana, pero 'ma dya ro s'ia ya yo nín mintegöji, dya pje rví muvizgö 'ma. Zö xi ro ejme na jo Mizhocjimi, nguéc'ua ro sö ro xipji yo t'ejé: "Chjans'aji ga manu", ro empji, nuc'ua ro ndans'aji; pero 'ma dya ro s'ia ya yo nín mintegöji, dya pje rví muvizgö 'ma. ³ Zö xi ro jüngö texe c'o rí pë'sc'ö ro unügö c'o dya pje pë's'i, pero 'ma dya ro s'iyagö yo nín mintegöji, ¿pje ro dyezgö 'ma? Y 'ma ro zücöji ro pantcöji a sivi, zö ro sëhcö na jo rvá ndë ín cuerpo, pero 'ma dya ro s'ia ya yo nín minteji, ¿pje xo ro dyezgö 'ma?

⁴ 'Ma rá s'iyaji yo nín minteji, rá pësp'ijí paciencia 'ma cjó pje nde ra tsjacüji. Rá jodüji ja rga pjös'üji anguesji. 'Ma rá s'iyaji yo nín minteji, dya rá mbidiaji. 'Ma rá s'iyaji yo nín minteji, dya xo rá cjacötsjéji na nojo rga mamaji: "Me na jozgöjme", rá eñeji. ⁵ 'Ma rá s'iyaji yo nín minteji, dya pje rá mamaji c'ü rguí tseji anguezeji. Dya rá jodüji ja rga pjös'ütsjéji; rá jodüji ja rga pjös'üji yo nín minteji. 'Ma rá s'iyaji yo nín minteji, dya ra ünngöji 'ma cjó pje ra tsjacüji. Dya xo rá mbeñeji c'o pje vi tsjacöji c'o na s'o. ⁶ 'Ma rá s'iyaji yo nín minteji, dya rá mājāji 'ma cjó c'o ra tsja c'o na s'o. Rá mājāji 'ma cjó c'o ra tsja na jo. ⁷ 'Ma rá s'iyaji yo nín minteji, rá pësp'ijí paciencia zö cjó pje ra xitsiji o zö cjó pje ra tsjacüji. Y rá creoji 'ma ra mama ra tsja c'o na jo.

⁸ Ra zädä c'ü dya cja rguí jyodü cjó ra ña o jña Mizhocjimi. Xo ra zädä c'ü dya cjó xe ra unü o Espíritu Mizhocjimi c'ü xe ra ña nan'ño idioma. Xo ra zädä c'ü dya cja rguí jyodü ra dyacöji o Espíritu ja rga pärägöji. Pero, zö ya rguí nguins'i ne xoñijömü, Mizhocjimi ne'e c'ü rá pötca s'iyagöji. ⁹ C'ü rgá pärägöji Mizhocjimi nu va cja ne xoñijömü, dya xo rí pärägöji na jo. Xo 'ñe c'o rgá ñagöji o jña, dya xo rí mangöji na jo c'o. ¹⁰ Dya nda rí pärägöji na jo. Pero ra zädä c'e pa 'ma rá pärägöji na jo.

¹¹ 'Ma cja mi ts'it'igö, mi ñagö nzi ts'it'i, mi mbeñe nzi ts'it'i, mi cijñi nzi ts'it'i. Pero 'ma ya ró bëzogö, dya cja ró cjacö nzi ts'it'i 'ma. ¹² Je xo ga cjazgöji nu, c'ü rgá pärägöji dya, chjëntjui c'ü ri jandatjoji cja jñeje, c'ü dya jñetsezüji na jo. Pero ra zädä c'e pa 'ma rá päräji texe c'o dya rí pärägöji dya. Dya xo rí pärägö na jo dya. Pero ra zädä c'e pa 'ma rá pärägö texe c'o na cjuana ja c'o nzi ga mbäcö Mizhocjimi. ¹³ Nguéc'ua rí xi'tsc'öji, ni jyodü sido rá ejmeji Mizhocjimi, 'ñe rá te'beji c'ü ra zädä c'o ya mama angueze, 'ñe rá s'iyaji yo nín minteji. Nu-jyo, siempre ni jyodü rá cjaji yo. C'ü xenda ne Mizhocjimi rá cjaji, ngue c'ü rá s'iyaji yo nín minteji.

El hablar en lenguas

14 C'ü rí tsjaji, rí s'iyagueji yo nin minteji. Xo rí ñeji c'ü ra dya'ceji o Espíritu Mizhocjimi ja rgui pèpqueji Mizhocjimi. C'e bèpji c'ü xenda rí ñeji, ngue c'ü rí ñagueji o jña Mizhocjimi co poder. ² Nu 'ma c'jó c'o vi unü o Espíritu Mizhocjimi ra ña nan'ño idioma c'ü dya pãrã, dya ngue yo nte yo ri zopjü c'ü. Nguextjo Mizhocjimi c'ü ärä. Na ngueje dya c'jó sô ra mbãrã pje pjèzhi c'ü ri mama c'ü. Na ngueje 'ñünbü o mü'bü o Espíritu Mizhocjimi ra ña o jña c'o dya c'jó ra mbãrã. ³ Pero 'ma c'jó c'o ra ña o jña Mizhocjimi co poder, ngue yo nte yo ri zopjü c'ü, nguec'ua xenda ra mbãrã Mizhocjimi. Xo zopjüji ja rgá mimiji. Xo c'japjüji ra mä o mü'büji. ⁴ Pero 'ma c'jó c'o ch'unü ra ña nan'ño idioma, nguextjotsjè c'e nte c'ü ri ña, c'ü xenda ra mbãrã Mizhocjimi. Pero 'ma c'jó c'o ra ña o jña Mizhocjimi co poder, ngueje texe c'o ri jmurü c'o xenda ra mbãrã Mizhocjimi.

⁵ Quera ro dya'c'üji ri ñagueji nan'ño idioma in texeji. Pero c'ü xenda rí negö, ngue c'ü rí ñagueji o jña Mizhocjimi co poder. Na ngueje xenda na jo c'e bèpji c'ü, que na ngue 'ma ri ñagueji nan'ño idioma c'o dya c'jó pãrã. Pero 'ma sô rí xipjiji c'o ri jmurü pje ne ra mama c'o jña c'o in mamaji gui ñaji nan'ño idioma, nu'ma, na jo 'ma c'ü. Na ngue a cjanu, xenda ra mbãrã Mizhocjimi. ⁶ Tsijñiji cjuarma. 'Ma ro ègö ro 'ñe zen-guats'üji, 'ma ro ñagö nan'ño idioma, pero 'ma dya ro xi'tsc'öji c'ü vi jítscö Mizhocjimi, o c'ü rí pãrãgö, ¿pje ro dyeje 'ma? Nu 'ma dya pje ro xi'tsc'öji o jña Mizhocjimi, o 'ma dya pje ro jí'tsc'öji, ¿pje xo ro dyeje 'ma?

⁷ In pãrãji o pito, 'ñe o bizhi. Dya pè's'iji vida, pero zünüji. Pero 'ma dya ra cambia c'e tono c'ü ni mbè'biji yo bizhi, ¿ja rgá sô ra mbãrãji 'ma, pje pjèzhi c'ü ri bè'bi? ⁸ Xo 'ñe o corneta. Nu 'ma dya ra mbes'e na jo c'ü ra mbè'biji, ¿ja rgá sô ra xampja 'ma 'na tropa, ra ma cja chü? ⁹ Je xo ga cjatsc'ejiji nu. Nu 'ma rí ñaji nan'ño idioma, ¿ja rgá sô c'jó ra mbãrã pje pjèzhi c'ü ri mangueji 'ma? Chjëntjui c'ü ro ndunü o ndajma c'o jña c'o. ¹⁰ Bübü me na puncjü o idioma yo ñaji cja ne xoñijömü, y nde t'ärã nza texyo. ¹¹ Pero 'ma dya rá pãrãgö c'o jña c'o ri ña 'na nte, ra nguiñi 'ma c'e nte c'ü nguetscö dya rí menzumügöbe c'ü. Xo 'ñezgö xo rá unnc'ö ngüenda c'e nte, c'ü dya ri tsja cja in jñiñigö.

¹² Nu'tsc'ejiji in jodüji c'ü ra 'ñünnc'ejiji in mün'c'ejiji o Espíritu Mizhocjimi, ngue c'ua ra sô rí pèpqueji Mizhocjimi. Nguet'ua rí xi'tsc'öji, rí jyodü rí tsjaji c'o bèpji c'o ra mbös'ü texe c'o ri jmurü xenda ra mbãrãji Mizhocjimi.

¹³ Nguet'ua c'ü ña nan'ño idioma, ra dyötü Mizhocjimi ra unü c'ü rguí mbãrã pje ne ra mama c'o jña c'o ri ña, ngue c'ua ra xipji c'o 'ñaja. ¹⁴ 'Ma rí ötcö Mizhocjimi, 'ma rí ñagö nan'ño idioma c'ü dya rí pãrãgö, pedye in tegö c'o je ni 'ñeje cja in mü'bügö. Pero dya rí c'jijñi in ñigö pje ne ra mama yo jña. ¹⁵ Nguet'ua ni jyodü rá ötügö Mizhocjimi co in mün'c'ö, 'ñe in ñigö, nza yejui. Rá töpü o himno co texe in mün'c'ö 'ñe in ñigö. ¹⁶ 'Ma in unügueji 'na pöjö Mizhocjimi, 'ma rí ñaji nan'ño idioma, nu'ma, ¿ja rgá sô ra mbãrã c'o cja vi ndät'ã ra

mamaji: "Na cjuana c'ü mama yo", ra 'ñeñeji? Maco dya ra mbãrãji pje pjèzhi c'ü vi mangueji vi unngueji 'na pöjö Mizhocjimi. ¹⁷ Já, pe ri unngueji na jo 'na pöjö Mizhocjimi. Pero 'ma je rga cjanu rguí ñaji nan'ño idioma, dya ra mbös'üji c'o 'ñaja nte c'o ri jmurü. ¹⁸ Rí unngö 'na pöjö Mizhocjimi c'ü xenda rí ñagö nan'ño idioma que na ngue in texegueji. ¹⁹ Pero texe nu ja rí pa zopjügö yo cjuarma, xenda rí ne rá c'jijñi in ñigö ja rga ñagö, zö ri tsi'ch'atjo jña, que na ngue c'ü ro ñagö 'na diez mil jña cja nan'ño idioma. Na ngue 'ma rá c'jijñi in ñigö ja rga ñagö, rá jíchcö 'ma yo cjuarma.

²⁰ Xo 'ñetsc'ejiji cjuarma. 'Ma in ñagueji nan'ño idioma, nu 'ma dya in pãrãji pje ne ra mama c'o jña c'o in mangueji, nu'ma, in chjëntc'ejiji 'ma yo ts'it'i yo dya be c'jijñi na jo o ñiji. Na jo rí tsjaji nzi ts'it'i c'ü dya c'jó pje rí tsjapqueji c'o na s'o. Pero rí tsjijñiji nzi bëzo. ²¹ Tsijñiji c'ü ya t'opjü cja o ley Mizhocjimi c'ü mama a cjava: "Rá juajnü c'o nte c'o ri tsja a nan'ño nación c'o ri ña'a nan'ño idioma. Ra èji ra 'ñe zopjüji in jñagö yo nte. Pero zö xi rá c'jagö a cjanu, dya xo ra dyätcö in jña yo nte", eñe Mizhocjimi. ²² Yo nan'ño idioma, ngue yo rguí mbãrã yo nte c'ü bübütsc'ejiji Mizhocjimi. C'o ra unü ngüenda a cjanu, dya ngue yo ya creo; ngue c'o dya creo. Pero c'ü rgá ñaji o jña Mizhocjimi co poder, dya ngue c'o dya ejme c'o ra unü ngüenda; ngue c'o ya ejme. ²³ 'Ma in jmurügueji, 'ma nde ri ñagueji nan'ño idioma, y 'ma ra cjogü c'o cja ni ndäxtjo, o c'o dya ejme Mizhocjimi, ¿pje ra manxã c'o? ¿Cjo dya ra xi'ts'iji in locoji 'ma in ñagueji a cjanu yo nan'ño idioma? ²⁴ Pero 'ma nde ri mangueji o jña Mizhocjimi, y ra cjogü 'naja c'ü dya ejme, o c'ü cja ni ndäxtjo, ra z'ch'i o mü'bü 'ma c'ü, na ngue c'ü nde vi mangueji. Y ra unü ngüenda c'o na s'o c'o vi tsja c'ü. ²⁵ Cja ra mbeñetsjè a mbo o mü'bü c'o vi tsja na s'o. Cja rru ndünijömü cja in jmigueji ra ma't'ü Mizhocjimi. Y ra mama na cjuana bübütsc'ejiji Mizhocjimi.

Hagan todo decentemente y con orden

²⁶ Nguet'ua rí xi'tsc'öji pje rí tsjaji cjuarma. Bübüts'üji c'o ra tö 'na himno. Bübütsc'ejiji c'o ra ña o jña Mizhocjimi rgá zo'c'ejiji. Y c'o ya ch'unütsc'ejiji ra mbãrã, ra jí'tsc'ejiji c'o. Bübütsc'ejiji c'o ra ña nan'ño idioma. Bübüts'ügueji c'o ra mama pje ne ra mama c'o jña c'o. Pero texe yo, rí tsjagueji yo, ngue c'ua texe yo cjuarma xenda ra mbãrãji Mizhocjimi. ²⁷ 'Ma c'jó c'o ra ñatsc'ejiji nan'ño idioma, ra sô ra ñatsc'ejiji yeje o jñi'i. Pero dya ra cjogü jñi'i. Y ra pötü rgá ñaji. Xo ni jyodü c'jó c'o ra xi'ts'iji pje ne ra mama c'o jña c'o ri ña c'o. ²⁸ 'Ma in jmurügueji, nu 'ma dya ri bübü 'na cjuarma c'ü vi ch'unü ra mbãrã pje ne ra mama c'o nan'ño idioma, ra ngo't'ü 'ma a ne'e nu c'ü ri ñatsc'ejiji nan'ño idioma. Ra ñatsjè, y ra ñavi Mizhocjimi. ²⁹ Je xo rga cjatjonu c'o ri ña o jña Mizhocjimi, ra ña'a yeje o jñi. Y c'o 'ñaja profeta c'o ri cãrã nu, ra unüji ngüenda cjo na jo o iyö. ³⁰ Y zö ya ri ña 'natsc'ejiji, pero 'ma ra tsja Mizhocjimi pje c'o ri jíchi 'naja c'ü ri junrütjo, ra ngo't'ü 'ma a ne'e nu c'ü ri ña. ³¹ Nu 'ma rí pötqueji a cjanu, ra sô nde rí mamaji o jña Mizhocjimi in texeji, ngue c'ua nde rí jññs'üji

nde 'na jña. Y nde ra zi'ch'i in mün'c'ejí in texeji. ³² 'Ma c'j'ó c'o ya ri ña o jña Mizhocjimi, pero 'ma ra 'ñünbũ o Espiritu Mizhocjimi o mü'bũ c'ü 'naja cjuarma ra ña, dya ni jyodũ sido ra ña c'ü ot'ü. Ra sò ra jueme, ngue c'ua xo ra sò ra ña'a c'ü 'na. ³³ Na ngueje Mizhocjimi dya ne'e c'ü rá huëñiji. Ne angueze rá cjaji co orde.

³⁴ 'Ma nde ri jmurgueji, dya ra sò ra zo'c'ejí yo ndixũ. Na ngue dya pës'i'iji derecho ra ñaji; ni jyodũ ra dyätäji c'o pje pjëzhi nu ja in jmurüji. Je ga cjanu ga mama c'ü o ley Mizhocjimi. ³⁵ 'Ma pje c'o ne ra mbärã yo ndixũ, ra dyönütsjëji nu xírají cja o ngumüji. Na ngue ix 'na tsetjo c'ü ra ña 'na ndixũ ra zopjũ c'o ri jmurü.

³⁶ Rí cja'c'üji t'önü, ¿cjo ngue'tsc'ejí je mbedyets'üji nu o jña Mizhocjimi, nguec'ua dya ne in mü'büji yo rí xi'tsc'öji? ¿O cjo nguextjots'üji in pärãgueji? ³⁷ 'Ma c'j'ó c'o cjiñits'üji c'ü pätpã Mizhocjimi, 'ñe c'ü 'ñünbũ o mü'bũ o Espiritu Mizhocjimi ra mbëpi Mizhocjimi, ni jyodũ ra unũ ngüenda yo rí xi'tsc'öji. Na ngueje ngue o jña c'ín Jmugöji yo. ³⁸ Y c'ü dya ra tsjapü ngüenda yo, dya xo ra tsjapüji ngüenda c'ü.

³⁹ Nguec'ua rí xi'tsc'öji cjuarma, rí jyodüji rí ñagueje o jña Mizhocjimi co poder. Pero 'ma c'j'ó c'o ra ña nan'ño idioma c'o ra unũ o Espiritu Mizhocjimi, dya rí ts'a's'üji c'ü. ⁴⁰ Pero texe rí tsjaji na jo co orde.

La resurrección de Cristo

15 'Ma ot'ü, ró xi'tsc'öji ja ga cja e Jesucristo. Nudya, cja ndo rá mbenn'c'ejí na yeje dya c'o jña c'o. Ngue c'o jña c'o i creoji y sido in creoji dya. ² Ró zo'c'öji, i dyätpäji o jña e Jesucristo. Nu 'ma i unnc'ejí na jo ngüenda c'ü ró xi'tsc'öji, 'ñe 'ma rí sido rí creoji, nu'ma, ni ma ra jogü in mün'c'ejí 'ma c'o na s'o.

³ C'ü ró xi'tsc'öji, nguetsjë Mizhocjimi c'ü o jítsco c'o. Y ngue c'o xenda ni jyodũ rá pärãgöji. Ró xi'tsc'öji o ndü e Cristo va ngötcüji in nzhunc'öji, ja c'o nzi va mama o jña Mizhocjimi c'ü ro ndü. ⁴ Xo ró xi'tsc'öji o ngöt'üji cja cueva c'ü. Nuc'ua na jñi nu pa, o te'etjo c'ua ja nzi va mama o jña Mizhocjimi c'ü ro tetjo. ⁵ Xo ró xi'tsc'öji 'ma ya vi te'e e Jesucristo, o jñanda e Pedro c'ü ya ndo mi büntjo e Jesucristo. Nuc'ua, o jñanda na yeje e Pedro 'ñe c'o 'ñaja apóstole. ⁶ Nuc'ua, como 'na ts'ich'a ciento cjuarma c'o 'natjo c'ua mi cãrãji c'o o jñanda e Jesucristo. Xe cãrãtjo na puncjü anguesji, pero bübü c'o ya ndü. ⁷ Nuc'ua, e Jacobo xo jñanda e Jesucristo. Después texe c'o apóstole o jñandaji c'ua.

⁸ Nutscö e Pablo, rí bëpjagö cja c'o apóstole. Na ngueje o mezhe cja ró jandagö e Jesucristo. C'ua ja nzi ga cja 'na lëlë c'ü ya yöxcü 'nanga jmus'ütjo, je xo ma cjazgö nu 'ma o tsjacö apóstole; ni xo ró mbeñe c'ü ro c jagö apóstole. ⁹ C'o 'ñaja apóstole, xenda ma joji que na nguetscö. Dya ma jozgö c'ü ro juancügö Mizhocjimi rá c jagö apóstole. Na ngueje mi cjacpö ra sufre yo o nte Mizhocjimi c'o mi jmurü mi ma't'üji e Jesucristo.

¹⁰ Pero rí apóstolegö dya, na ngue o juentscö Mizhocjimi o dyacö ne bëpji rí apóstolegö. Dya bëva va juentscö. Na ngueje xenda na puncjü c'ü rí pëpcjö, que na ngueje texe c'o 'ñaja apóstole. Dya rí cjsatsjë ne bëpji nu; ngue Mizhocjimi me pjöxcö na puncjü. ¹¹ Pero

zö ri nguezgö, o zö ri ngue c'o 'ñaja apóstole, nde rí mangöjme c'ua ja va ndü e Jesucristo, cjanu o te c'ua na yeje. Nu yo jña yo, ngue yo in creoji dya yo.

La resurrección de los muertos

¹² Rí zopjüjme yo nte, rí xipijime c'ü o te'e e Cristo 'ma ya vi ndü o bübü'tjo na yeje. Maco bübüts'üji c'o mama c'ü dya sò rá tegöji na yeje 'ma ya rga tñji. ¹³ Nu 'ma dya rvá cjuana c'ü ra te'e yo añima, dya xo rvá cjuana 'ma, c'ü o te e Cristo. ¹⁴ Y 'ma dya rvá cjuana c'ü o te e Cristo, dya rví muvi 'ma c'o rí xi'tsc'öji. Ni ri ngue c'o xi'tsc'ejí c'o 'ñaja apóstole. Dya xo rví muvi 'ma, c'ü ni 'ñejmegueji e Cristo. ¹⁵ Nu'ma, xo ro ch'ötcöjme c'ü rvá pezhejme o bëchjine c'ü ja va cja va tsja Mizhocjimi. Na ngueje ya ró xi'tsc'öjme c'ü o tsjapü Mizhocjimi o te e Cristo 'ma ya vi ndü. Pero nu 'ma dya rvá cjuana c'ü ra te yo añima, dya xo rvá cjuana 'ma c'ü o tsjapü Mizhocjimi o te e Cristo. ¹⁶ Na ngueje 'ma dya rvá cjuana c'ü ra tsjapü Mizhocjimi ra te yo añima, dya xo rvá cjuana 'ma, c'ü o te e Cristo. ¹⁷ Nu 'ma dya rvá cjuana c'ü o tsjapü Mizhocjimi o te e Cristo, dya pje xo rví muvi 'ma c'ü ni 'ñench'e in mü'bügueji e Cristo. Xe ri tügueji 'ma in nzhunc'ejí. ¹⁸ Yo ejme e Cristo, bübü c'o ya ndü. Nu 'ma dya rvá cjuana c'ü o te e Cristo, xo 'ñetjo anguezeji, dya xo ro teji. Nguec'ua ro bëzhiji 'ma. ¹⁹ 'Ma dya rvá cjuana c'ü rá tegöji rá ma cãrãji co e Cristo, juenzgöji 'ma; ¿pje rví muvi 'ma c'ü rgá ätpäji o jña angueze? Nu'ma, xenda na jo c'ü ro mäpäji nguextjo yo bübü cja ne xoñijömmü, ja c'o nzi ga tsja yo dya ejme e Cristo.

²⁰ Pero dya je ga cjanu. Na ngueje Mizhocjimi o tsjapü o te e Cristo 'ma ya vi ndü. Nguec'ua 'ma ra zädä c'e pa, cja nde ra te'e texe c'o vi 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo c'o ya ndü. ²¹ Na ngue c'ü vi ndü 'na nte, nguec'ua nde rgá tñji. Je xo rga cjatjonu, na ngue c'ü vi te'e c'ü 'na nte, nguec'ua xo rá tetcjöji rí texeji co in cuerpoji. ²² O ndü e Adán c'ü mi ngue in mboxpalegöji, na ngueje o tsja c'o na s'o. O jñuscöji xo rí cjaji c'o na s'o; nguec'ua xo rgá tügöji rí texeji. Je xo ga cjatjonu; ra tsjacöji Mizhocjimi nde rá teji rí texeji co in cuerpoji. Na ngue ya jñuscöji e Cristo; c'ua ja ga cja angueze, je xo ga cjazgöji dya nu. ²³ Pero cja rá teji 'ma cja ra zädä c'e pa. Ot'ü o te e Cristo. Nuc'ua 'ma ra ëjë na ye e Cristo, cja ra te texe c'o ench'e o mü'bü angueze. ²⁴ Nuc'ua ra nguins'i ne xoñijömmü. Y c'e poder c'ü pës'i dya e Cristo ra manda, ra unüji Mizhocjimi, ra tsja e Cristo. Pero ot'ü ra tsja e Cristo ra ndöpü c'o pje nde pjëzhi, zö pje ma poder c'ü me rrã nojo ri pës'i'iji. Nguec'ua dya pje xe ra mbëzhiji. ²⁵ Ni jyodũ ot'ü ra manda e Cristo, hasta 'ma cja ra ndöpü texe c'o üji, ra chjotpüji texe o poderji. ²⁶ C'ü üvi e Cristo c'ü rguí nguarü ra ndöpüji, ngue e muerte. Nguec'ua dya cja xe rá tñji. ²⁷ Je t'opjü a cjava: "O unüji texe poder ra manda", eñe. Dya ngue c'ü ra manda e Cristo cja Mizhocjimi; maco nguetsjë Mizhocjimi c'ü o unü c'e poder e Cristo. ²⁸ Nuc'ua, 'ma ya nde ra chjotpüji o poder texe c'o üvi e Cristo, ra nzhopcüji texe poder Mizhocjimi; ra tsja e Cristo c'ü nguetsjë c'ü o T'i. Na ngueje nguetsjë Mizhocjimi c'ü

ot'ü o unü c'e poder c'ü. Nguец'ua Mizhocjimi ra mbë's'i na yeje texe o poder.

²⁹ Bübü c'o j'i' c'ü ro ji c'o ya ndü. Nu 'ma dya rvá cjuana c'ü ra te yo añima, dya ro tsjaji 'ma a cjanu. Xo pãrã anguezeji c'ü ra te yo añima, ngue c'ua ga jiji a cjanu.

³⁰ Nutscöjme rí apóstolejme, pama rí cjogöjme peligró rgá zopjüjme yo nte. Nu 'ma dya rvá cjuana ra te yo añima, ¿pje rví muvi 'ma c'ü rgá sufregöjme a cjanu? ³¹ Ya pëpji dya e Cristo Jesús c'ín Jmugöji a mbo cja in mün'c'ejí, nguец'ua nutscö rí mã'c'öji. In pãrãgueji c'ü na cjuana rí mã'c'öji. Je xo ga cjatjonu rí jñunt'ü in mün'c'ejí c'ü na cjuana pama rí cjogü peligro rá tû.

³² 'Ma ró sufre na puncjü a Efeso, chjëntjui c'ü ro chügöbe o animale c'o me na sate. Nu 'ma dya rvá cjuana c'ü ra te yo añima, ¿pje ro dyeje 'ma, c'ü rvá sufregö a cjanu? Xenda na jo c'ü ro cjaji ja c'o nzi ga mama yo nte. Mamaji anguezeji: "Xe rá sigöji dya, nu dya xe rí bñnc'öji. 'Ma rá tûji, ra nguejme yo. Na ngue dya cja rá teji", eñeji.

³³ Dya cja xe rí jyëzgueji cjó xe ra dyon'c'ejí ra xi'tsc'ejí jña a cjanu. Zö xi na jo in chjürügueji, pero nu 'ma rí dyoji c'o cjiñi na s'o, xo rí tsjijñiji a cjanu, y rí tsjaji c'o na s'o 'ma. ³⁴ Chjümbeñegueji. Jyëziji c'ü ni dyocjeji c'o nte c'o, na ngue na s'o ga cjanu. Na ngue anguezeji, dya pãrãji Mizhocjimi. Rí xi'tsc'öji a cjanu, xa'ma rí pjörü in tseji.

Cómo van a resucitar los muertos

³⁵ Bübü c'o ra xitscö: "¿Ja rgá te yo añima? 'Ma rá teji cja t'o, ¿ja rgá cja c'ín cuerpoji 'ma?", ra 'ñenzgöji. ³⁶ Nu 'ma in mangueji a cjanu, dya in unnc'ejí ngüenda ja ga cja. 'Ma in tujmüji o ndëchjõ, ot'ü in ögüji. Nu 'ma jiyö, dya ro mbes'e 'ma c'o. ³⁷ Y 'ma in tujmüji, dya ngue c'o ts'itjõ c'o in tujmüji; ngue c'o ts'indëchjõ. Je xo ga cjatjonu o ndëxü, o pje c'o nde in podüji. ³⁸ Mizhocjimi cja'a c'ua ja c'o nzi ga ne. Na ngueje unü nzi 'na ts'igra-no c'ua ja nzi ga mbes'ejí. Nde nan'ñoji. ³⁹ Je xo ga cjatjonu texe o ts'ingue, dya 'na ma cjatjo yo. Nan'ño o ts'ingue o nte. Xo nan'ño o ts'ingue yo animale nza cja e burro. Y xo nan'ño o ts'ingue o jmõ, 'ñe o ts'ingue yo s'ü. ⁴⁰ Na jo va t'ät'ä yo bübü a jens'e. Xo na jo va t'ät'ä yo cãrã cja ne xoñijömmü, 'ñe yo cja'a. Pero nan'ñovi. ⁴¹ E jyarü 'ñe e zana 'ñe yo seje, nde zãrã yo. Pero nde nan'ño ga zãrãji nzi 'naji. ⁴² Je xo rgá cjatjonu, 'ma ra te'e yo añima. Yo añima yo ögüji, dya'a o ts'ingueji. Pero 'ma ra teji, ra bübü o cuerpoji c'ü dya cja xe ra ndü. ⁴³ 'Ma ya ni ndüji, dya cja ni muvi 'ma c'e cuerpo. Pero 'ma ra teji, ra bübü o cuerpoji c'ü me xe rrã jo. 'Ma ya ni ndüji, dya cja 'ñömmü. Pero 'ma ra teji, ra bübü o cuerpoji c'ü xenda rrã zëzhi. ⁴⁴ Nín cuerpoji nu bübüzüji dya, ngue para rá mimiji cja ne xoñijömmü. Pero ra dyögüji in cuerpoji. Nuc'ua 'ma rá tegöji, ra bübüzüji in cuerpoji para rá ma minc'öji co Mizhocjimi. Bübü in cuerpoji nu rgá cãrãji cja ne xoñijömmü. Pero in cuerpoji c'ua ja rga cja, ngue c'ü rga ma cãrãji co Mizhocjimi. ⁴⁵ Je xo ga cjanu va t'opjü c'ü mama a cja-va: "'Ma mü o dyät'ä Mizhocjimi c'ü ot'ü Adán, o bübü c'ü o cuerpo c'ü." Pero 'ma ya vi mezhe, o ëjë e Jesús

c'ü sö rá xiji c'ü bëpja Adán. Angueze, Mizhocjimi c'ü. Nguец'ua sö ra tsjacöji rá bübütjogöji na yeje. ⁴⁶ C'ín cuerpoji c'ü rga ma cãrãji co Mizhocjimi, dya nza cja nu ot'ü bübü. Nu ot'ü bübü, ngue nín cuerpoji dya, nu rgá cãrãji cja ne xoñijömmü. C'ín cuerpoji c'ü rga ma cãrãji co Mizhocjimi, ngue c'ü cja ra ch'acüji c'ü. ⁴⁷ C'ü ot'ü nte, je vi 'ñeje cja ne xoñijömmü c'ü. Vi t'ät'ätjo co jömmü c'ü. C'ü 'na bëzo, je vi 'ñeje a jens'e c'ü. Nguetsjë c'ín Jmugöji c'ü. ⁴⁸ C'ua ja c'o nzi ma cja c'e bëzo c'ü vi t'ät'ätjo co jömmü, je xo ga czazgöji nu. Na ngueje xo jömmütjo nín cuerpogöji. Pero rí tsjagöji dya a jens'e, na ngue rí ench'e in mü'büji e Jesucristo. Nguец'ua, ja c'o nzi ga cja c'ü tsja a jens'e c'ü ngue in Jmugöji e Jesucristo, je xo rgá czazgöji nu. ⁴⁹ Nutscöji o jñuscöji c'ua ja c'o nzi ma cja c'e bëzo c'ü vi t'ät'ä co jömmü. Je xo rgá cjatjonu, ra jñuscöji c'ua ja c'o nzi ga cja, nu c'ü vi 'ñeje a jens'e.

⁵⁰ Bübü c'ü rá xi'tsc'öji cjuarma. Co nín cuerpogöji nu bübüzgöji dya, dya ra sö ra ch'acöji c'ü rá sätc'öji nu ja manda Mizhocjimi. Na ngueje nín cuerpogöji, bübü ts'ingue, 'ñe o cji nu. Co nín cuerpogöji, dya sö ra ch'acöji dya c'ü rá sät'äji nu ja dya pje dya'a. Na ngueje nín cuerpogöji, dya'a nu. ⁵¹ Dyärã'maji. Rá xi'tsc'öji dya o jña, c'o dya ch'unü ro mbãrã c'o mi cãrã mi jinguã. Dya rá tügöji rí texeji. Pero rí texeji ra pötcüji Mizhocjimi c'ü ja ga cja nín cuerpogöji. ⁵² 'Ma ra zünü c'ü rguí nguarü trompeta, jo rrü pötcüji. 'Ma cjó c'o c'uijmi a nzhö'ö, dya mezhe nada. Je xo rga cjanu rgá pötcöji. Nuc'ua Mizhocjimi ra tsjapü ra te'e texe c'o ya ndü. Ra bübü o cuerpoji c'ü nunca ra ndü. Xo 'ñetscöji ri cãrãji, nde ra pötcügöji. ⁵³ Ni jyodü ra bübüzgöji 'na cuerpo c'ü dya ra dya'a. Na ngue nín cuerpogöji nu bübüzgöji dya, ra dya'a nu. Ni jyodü ra bübüzgöji 'na cuerpo c'ü dya ra ndü. Na ngue nín cuerpoji nu bübüzgöji dya, ra ndü nu. ⁵⁴ Nín cuerpoji nu bübüzgöji dya, ra ndü y ra dya'a nu. Pero ra zädäzgöji c'ü ri nuevo in cuerpoji c'ü dya cja ra ndü. Nu'ma, ya rguí zädä 'ma c'e jña c'ü t'opjü a cjava: "Ya ndöpüji e muerte; ya chjotüji c'ü. ⁵⁵ Zö rá tügöji, zö ra dyögüzüji, pero dya ra ndöcüji e muerte. Na ngue, dya rá quejmeji cja t'o", eñe o jña Mizhocjimi. ⁵⁶ Rí tûji, na ngueje rí cjaji c'o na s'o. Rí cjaji c'o na s'o, na ngue dya rí ne rá ätäji o ley Mizhocjimi. ⁵⁷ Pero rí unngö 'na pöjö Mizhocjimi. Zö rá tûji, pero ra tsjacüji Mizhocjimi rá tetcjöji na yeje. Na ngue o ndü e Jesucristo c'ü in Jmugöji va ngötcüji in nzhunc'öji, cjanu o tetjo c'ua na yeje.

⁵⁸ Rí s'yats'ügöji cjuarma, nguец'ua rí xi'tsc'öji c'ü dya rí yembeñeji c'ü rguí jyëzgueji Mizhocjimi. Rí sido rí pëpji na puncjü c'ín Jmugöji. Y rí jñunt'ü in mü'büji c'ü dya bëvatjo gui pëpqueji angueze. Na ngue rá tetcjöji na ye.

La colecta para los hermanos

16 Rí xi'tsc'öji ja ga cja o merio c'o rá jmutüji rá pjös'üji c'o o t'i Mizhocjimi c'o cãrã a Jerusalén. C'ua ja c'o nzi rvá xipji c'o cjuarma a Galacia, je xo rga cjanu rguí tsjagueji. ² C'ü ot'ü pa nu ngo'o, nzi 'natsc'ejí ra xöcü ja nzi merio c'ua ja va unü Mizhocjimi o ndöjõ;

ra mbès's'i cja o ngumü c'o. Nguéc'ua 'ma rá säcjö va ja in cãrãji, dya ní jyodü cja rí jmutqueji 'ma c'o merio. ³ Rí juajnügueji c'o in confiaoji. Nguéc'ua 'ma rá säcjö va, rá täji ra möji a ma a Jerusalén. Y rá unüji 'na xiscömü ra ndëdyiji ngue c'ua c'o cjuarma a Jerusalén ra recibidoji anguezeji. Cja rrü möji c'ua, ra ma zogüji c'o merio. ⁴ 'Ma xo ni jyodü rá möcjöjme c'o a ma a Jerusalén, ra jogü.

Planes de viaje de Pablo

⁵ 'Na nu pa, rá cjogü cja c'e nación a Macedonia. Cja rrü 'ñe zenguats'üji. Na ngueje ni jyodü rá cjogö a Macedonia. ⁶ 'Ma rá säcjö va ja in cãrãgueji, xa'ma rá mimiji co nu'tsc'ejji yo pa yo rrã së. Nuc'ua 'ma rá pedye, ra sö rí pjöxcöji c'ü rga ma cja 'ñiji. ⁷ Dya ngue c'ü rí ne rá zenguats'ütjoji cja rrü ma, iyö. Ne ín mü'bü rá mimiji ja nzi zana, nu 'ma ra dyacö sjëtsi Mizhocjimi c'ín Jmuji. ⁸ Xe rá mimigö ja xe nzi pa a Efeso, hasta 'ma ra cjogü c'e mbaxua Pentecostés. ⁹ Na ngueje ya recibidozüji na jo a Efeso rá ña'a o jña Mizhocjimi, y na puncjü o nte yo rí zopjü. Y xo na puncjü yo nugü na ü.

¹⁰ Xa'ma ra säjä e Timoteo va ja in cãrãgueji. Nu 'ma ra säjä, rí pjötpüji ngüenda c'ü dya rí tsjapüji ra tseje. Na ngue xo pëpi c'ín Jmugöji c'ü, c'ua ja c'o nzi rgá pëpigö. ¹¹ Dya rí tsjapüji menu c'ü. Nuc'ua, 'ma ra mbedye va, rí pjös'üji ra ma, ngue c'ua ra ma nu ja rí bünc'ö. Na ngueje rí pëtsa ra ma nu. Xo 'ñe c'o cjuarma.

¹² E cjuarma Apolos ró ötü na puncjü ro ëji c'o cjuarma ro 'ñe zenguats'üji. Pero angueze o mama c'ü dya ro ëji c'o cjuarma. Cja ra ëjë, 'ma ra mbès's'i tiempo.

Saludos finales

¹³ Nu'tsc'ejji rí pjötpüji ngüenda c'ü dya rí tsjaji c'o na s'o. Sido rí 'ñejmeji Mizhocjimi. Rí zëzhiji zö pje rí sufrefji. ¹⁴ Texe c'o rí tsjaji, rí s'iyaji yo nin minteji. ¹⁵ Ya in pãrãgueji, e Estéfanos 'ñe c'o cãrã nu ngumü ngue c'o ot'ü o dyätpä o jña e Jesucristo va a Acaya c'o. Anguezeji me pjös'üji yo o t'i Mizhocjimi. ¹⁶ Nguéc'ua rí xi'tsc'öji rí respetaoji e Estéfanos, 'ñe c'o cãrã nu ngumü. Xo 'ñe texe c'o je ga cjanu ga pjöste. Rí respetaoji texe c'o pëpji na zëzhi c'o pje nde ma mböste. ¹⁷ Me rí mäcjö. Na ngueje o ma e Estéfanos, 'ñe e Fortunato, 'ñe e Acaico nu ja rí bünc'ö; o ma zenguazüji. Chjëntjui c'ü ro päjtc'ãgueji c'o, na ngue dya sö rvi möc'ejji a manu. ¹⁸ Na ngue c'ü vi möji anguezeji vi ma zocüzügöji 'na jña, nguec'ua dya cja xe rí mbentsc'öji dya. Ni xo ri ngue'tsc'ejji, dya cja xe ni jyodü rí mbenzgöji. Nguéc'ua rí tsjapüji ngüenda anguezeji, xo 'ñe texe c'o je ga cjanu ga pjöste.

¹⁹ Va bö'tc'ütjoji Cjimi c'o cjuarma texe nu ja jmurüji a ma a Asia. Xo va bö'tc'ütjoji Cjimi e Aquila, 'ñe e Priscila. Xo va bö'tc'üji Cjimi c'o cjuarma c'o jmurü o ngumü anguezevi. Va bö'tc'ütjoji Cjimi na puncjü anguezeji; ö'tc'üji ra mböxc'üji e Jesucristo c'ín Jmugöji. ²⁰ Va bö'tc'üji Cjimi texe c'o cjuarma. Rí pötqui zenguateji co texe in mü'büji. Na ngue o t'itsc'ejji Mizhocjimi.

²¹ Yo jña yo ni nguarü rgá ma'tc'üji Cjimi, nguezgö e Pablo rí opjügö co ín dyëgö yo.

²² C'o nte c'o dya ne'e e Jesucristo c'ín Jmugöji, jyëzgueji c'o. Xo ra jyëzi Mizhocjimi c'o. Rí mbennc'ejji a cjanu, na ngue ra ëjë c'ín Jmugöji.

²³ E Jesucristo c'ín Jmugöji ra mböxc'üji. ²⁴ Rí s'iyats'üji na ngue bübü e Cristo Jesús a mbo ín mün'c'öji. Amén.

2 CORINTIOS

Pablo escribe a la iglesia en Corinto

1 Nutscö e Pablo o juancügö e Jesucristo rá cjagö apóstole, rá zopjü yo nte. Je ga cjanu va ne Mizhocjimi. Nutscöbe e cjuarma Timoteo rá pen'cöbe ne carta. Nu'tsc'ejí o ntetsc'ejí Mizhocjimi in jmurüji a Corinto c'ü tsja a Acaya in ma't'üji Mizhocjimi, ngue'tsc'ejí rá pen'cöbe ne carta. Dya nguextjots'ejí in cārāji a Corinto rá zenguats'ügöbe. Xo 'ñetjo c'o cjuarma c'o cārā c'o 'ñaja jñiñi a Acaya, rá xiqueji ra mbörü Cjimi c'o. ² Rí ötcöbe Mizhocjimi c'ín Tataji, 'ñe e Jesucristo c'ín Jmugöji ra sido ra nuc'ejí na jo, ngue c'ua ra mājā in mün'c'ejí, dya pje rá mbeñeji.

Sufrimientos de Pablo

³ Me na jo Mizhocjimi, rá unügö na puncjü 'na pöjō. Ngue nu Tata e Jesucristo c'ín Jmugöji. Mizhocjimi me juentsqueji 'ma pje c'o rá sufregöji, na ngue in Tatagöji c'ü. Y cjacüji rá mājā, na ngue in Mizhocjimigöji c'ü. ⁴ Mizhocjimi cjacö rá mājā. Nguet'ua 'ma cjö c'o ra sājā o ndümü, o pje c'o ra sufre, ra sö rá zopjü c'o, ngue c'ua ra mājā. Rá xicöji ja va tsjacö Mizhocjimi rvá mājā 'ma mi sufregö. ⁵ Me go sufre e Cristo. Je xo ga cjazgönu, me rá sufregö na ngueje rá pēpcö c'ü. Pero angueze bübü in mün'c'ö ngue c'ua me cjacö rá mājā. ⁶ Ró sufregö rvá zo'c'öji. Pero o 'ñempc'ejí libre Mizhocjimi cja c'o na s'o c'o mi cjaji, y me go mājā in mün'c'ejí. 'Ma rá sufregö, Mizhocjimi cjacö rá mājā. Nguet'ua ra sö rá zo'c'öji 'ma pje c'o rá sufregueji ja c'o nzi rgá sufregö; ra sö rá zo'c'öji ngue c'ua xo rá mājā. Y rá zēzhgueji, dya rá jyēzhgueji Mizhocjimi. Ngue c'ua rá unnc'ejí ngüenda, zö rá sufregö, zö cjacö rá mājā, pero nde ngueje para rá pjöxc'öji. ⁷ Zö rá sufregueji c'ua ja nzi rgá sufregö, pero rá pāragö ra tsja'c'ejí Mizhocjimi rá mājā, ja c'o nzi ga tsjacö rá mājā. ⁸ Rí negö rá pāragueji cjuarma, ja c'o rvá sufregö ga manu a Asia. Me ró sufregö na puncjü, dya mi pāragö cjo ro huantagö c'o ma s'ēzhi. Ró cjiñigö c'ü ro tūgö nu. ⁹ O tsjacü Mizhocjimi ró cjiñi a cjanu, ngue c'ua ro unnc'ö ngüenda c'ü dya mi sö ro sēchitsjögö, ngue c'ua ro junt'ü in mü'bü c'ü ro dyacö Mizhocjimi c'ü rva zēzhi. Na ngueje angueze sö ra tsjapü 'na nte ra bübü na yeje 'ma ya rguí ndü. ¹⁰ Ya ro tūgö c'ü me ró sufregö, pero o mböxcö Mizhocjimi. Nguet'ua dya ró tūgö. Ngue Mizhocjimi c'ü pjöxcö. Rí pāragö ngueje c'ü ra mböxcö 'ma pje c'o xe rá sufre. ¹¹ Pero ni jyodü rá dyötcüji na puncjü Mizhocjimi ra mböxcö c'ü. A cjanu

'ma ra mböxcö Mizhocjimi, me na puncjü o cjuarma c'o ra unü 'na pöjō Mizhocjimi.

Por qué Pablo se tardó en ir a Corinto

¹² Me rá mājā, na ngueje rá pāragö c'ü na jo rgá zo'c'öji. Xo rá pāragö c'ü na jo rgá zopjügö yo nte, dya rá jodügö c'ü na ndenngueji co nuzgö. Mizhocjimi me pjöxcö rá minc'ö na jo, 'ñe rá xi'tsc'öji c'ü na cjuana, dya rá xi'tsc'öji o bēchjine. ¹³ 'Ma rá pen'c'ejí 'na carta, xo rá xi'tsc'öji c'ü na cjuana, dya rá xi'tsc'öji o bēchjine. Nguet'ua 'ma rá xörügueji, ra sö rá unnc'ejí ngüenda pje pjēzhi c'ü rá mangö. Bübütsc'ejí c'o mājā, na ngueje unüji ngüenda c'ü na cjuana c'o rá xi'tsc'öji. Pero rá te'begö rá mājā na jo in texeji. Nutscö rá te'begö rá mājā c'e pa 'ma ra ējē e Jesucristo c'ín Jmugöji.

¹⁵ Ró cjiñi cja in mü'bü nu'tsc'ejí mi mājā mi creozüji. Nguet'ua ró mbeñegö ro 'ñe zenguats'üji, cja rrü magö c'ua a Macedonia. Nuc'ua 'ma ro pedye a Macedonia, ro nzhögü ro 'ñe zenguats'üji na yeje, ngue c'ua rvi mājā na yeje. Nuc'ua ro sö ri pjöxcöji ngue c'ua dya pje ro bētsö cja 'ñiji 'ma ro magö a Judea. ¹⁷ Pero dya mi sö ro ēcjö c'ua ja nzi rvá mbeñe. Nguet'ua bübütsc'ejí c'o mama c'ü ró mamatjo ro ējē, pero dya ró cjiñi, ngue c'ua dya rvá cumplegö. Bübütsc'ejí c'o mama c'ü rá cjagö c'ua ja nzi ga tsja yo nte; mamaji c'ü rá mantjo c'ü rá cjagö, zö dya rá cjiñi cjo rá cumple. ¹⁸ Rí xi'tsc'öji, Mizhocjimi cumple c'ü mama. Je xo ga cjazgönu, 'ma pje c'o rá xi'tsc'öji, dya rá cjiñigö 'na jña, cja rrü mangö c'ü 'na jña c'ü ri nan'ñö. ¹⁹ E Silvano 'ñe e Timoteo 'ñezgö ró zo'c'öjme ró xi'tsc'öjme ja ga cja c'ü nu T'i Mizhocjimi, c'ü ngue e Jesucristo. Nuc'ü, dya yembeñe o jña c'ü; siempre mama c'ü na cjuana. ²⁰ 'Ma o ējē e Jesucristo, o zādā c'o ya vi mama Mizhocjimi. E Jesucristo o cumple texe c'o. Nguet'ua rá mangöji me na jo Mizhocjimi, na cjuana texe c'o mama. ²¹ Mizhocjimi ngue c'ü cjacöji rá zēzhgöji, rá sido rá ätpäji o jña e Cristo. Ngue angueze o juancüji. ²² Y o dyacöji o Espiritu o ējē cja in mün'c'öji; ngue c'ua jñetsezgöji c'ü ya ngue o t'izgöji dya c'ü. Bübü in mün'c'öji dya o Espiritu Mizhocjimi, ngue c'ua rá pāragöji c'ü xe ra dyacöji Mizhocjimi c'o me na jo.

²³ Rá xi'tsc'öji jenga dya ró ēcjö a Corinto c'ua ja nzi rvá mangö. Pātcö in mü'bü Mizhocjimi c'ü na cjuana c'ü rá xi'tsc'öji. 'Ma ro ēcjö c'o pa c'o rvá xi'tsc'öji, rvi jyödü ro huēnc'ijí na ngueje c'o ma s'o c'o mi bübü a ndetsc'ejí. Nuc'ua me rvi nzhümügueji 'ma. ²⁴ 'Ma ro huēnc'öji, dya ro xi'ts'ijí c'ü dya in creoji na jo. Na ngue ya in ejmeji e Jesucristo. C'ü rva huēnc'ijí, ngue

c'ü ro pjöxc'üji xa'ma ri jyëzgueji c'o na s'o, ngue c'ua ri mäcjeji.

2 Ró mbeñegö c'ü dya ro ëcjö c'o pa c'o rvá xi'tsc'öji, na ngueje dya mi negö me ro sentiogö a ndetsc'ëji c'ua ja nzi rvá sentiogö 'na nu vez 'ma ró 'ñe zenguats'üji. Na ngueje 'ma ro tö'tc'üji c'ü xe ri cjaji c'o na s'o, me ro sentiogö. ² Nuc'ua ro huënchc'öji, nu'tsc'ëji me xo ri sentiogueji 'ma. A cjanu, dya xo ro sö ro mäcjö 'ma. ³ Nguéc'ua, dya ró ëcjö. Pero ró pen'c'ëji 'na carta ró huënchc'öji, ngue c'ua 'ma ro ëcjö, ya rvi jyëzgueji c'o na s'o. Nuc'ua, dya cja ro sentiogö, ro mäjä co nu'tsc'ëji. Na ngueje ró cjiñigö, nu'tsc'ëji in neji c'ü rá mäcjö. 'Ma jiyö, dya xo sö rí mäcjeji. ⁴ 'Ma ró pen'c'ëji c'e carta, me ró cjiñi cjo ri jyëzgueji c'o na s'o. Y me ró huëgö. 'Ma i xörügueji c'e carta, me xo i sentiogueji. C'ü rvá huënchc'öji, dya nguextjo c'ü ri sentiogueji; xo ngue c'ü ri unnc'ëji ngüenda me rí s'iy-ats'üji.

Perdón para el que había hecho mal

⁵ Me ró sentiogö ín mü'bü, na ngue c'ü vi tsja na s'o c'e cjuarma. Pero dya nguextjozögö ró sentiogö, xo 'ñetsc'ëji. ⁶ Nu'tsc'ëji i ñagueji i castigaoji c'e cjuarma. Ya na jo, dya cja ni jyodü pje xe rí tsjapüji c'e cjuarma. ⁷ C'ü rí tsjagueji dya, rí perdonaaji na ngueje ya nzhögü o mü'bü. Y rí zopjüji na jo'o ngue c'ua ra mäjä. 'Ma jiyö, ra tögü o mü'bü c'e cjuarma rgá sentio na puncjü. ⁸ Rí ö'tc'üji rí recibidoji na yeje dya c'e cjuarma, ngue c'ua ra unü nguenda c'ü me in s'iyagueji. ⁹ C'ü rvá pen'c'öji c'e carta, ngue c'ü rva pärägö cjo ri tsjagueji c'o rvá xi'tsc'öji rvi castigaoji c'e cjuarma. ¹⁰ 'Ma cjó c'o rí perdonaogueji, xo 'ñetscö xo rá perdonaogö. Rá perdonao, na ngueje je ga cjanu ga ne e Cristo c'ü jandgagö. Rá perdonao, ngue c'ua rí unnc'ëji ngüenda ni jyodü rá perdonaaji. ¹¹ 'Ma jiyö, ra ndöcöji e Satanás nu c'ü dya jo. Rí pärägöji, dya ne c'ü dya jo c'ü rá pötca perdonaaji.

Intranquilidad de Pablo en Troas

¹² Ró magö a Troas ró zopjü c'o nte ró xipjiji ja ga cja e Jesucristo c'ín Jmugöji. Y o recibidozüji na jo ró pëpcö c'ín Jmuji rvá zopcjöji. ¹³ Mi te'begö mi cjuarmaji e Tito ro zät'ä a Troas rví 'ñeje cja in jñiñigueji a Corinto. Pero dya go zät'ä. Nguéc'ua me mi mbentsc'öji pje mi cjagueji. Nguéc'ua rvá ëzhë c'o cjuarma a Troas, ró ma c'ua a ma a Macedonia; xa'ma je ro chjögöbe nu e Tito.

Victoriosos en Cristo

¹⁴ Rí unügö 'na pöjö Mizhocjimi. Na ngue bübü ín mün'c'ö e Jesucristo, pjöxcö Mizhocjimi. Nguéc'ua pedye na jo ín bëpjigö, zö pje c'o ri cjagö zö ri sufregö. Zö ja c'o ri sät'ägö, rí xipjigö yo nte ja ga cja e Jesucristo. Nguéc'ua ga inch'i o jña e Jesucristo texe cja ne xoñijöümü, nzi ga inch'i o nguichjünü texe cja 'na ngümü. Nguéc'ua na puncjü c'o ya mbärä e Jesucristo. ¹⁵ Yo nte me püns'üji na quijmi o nguichjünü. Je xo ga cjatjonu, me mäjä Mizhocjimi, na ngueje rí xipji yo nte

ja ga cja e Jesucristo. Je ga cjanu ga ne Mizhocjimi rá cjagö, zö bübü c'o ra dyätpä o jña e Cristo nguec'ua ra jogü o mü'büji, zö bübü c'o dya ra dyätpä o jña nguec'ua dya ra jogü o mü'büji. ¹⁶ Rí zopjü yo nte. Nu c'o ra 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo, ra bübü'tjo c'o. C'o dya ra 'ñench'e o mü'bü, ra ndü c'o, dya ra salvaji. Nguéc'ua me na sjü'ü ne bëpji. ¿Ja rga cumplegö nu? ¹⁷ Cärä na puncjü c'o xöpü o nte, nan'ño ga jíchiji o jña e Jesucristo, cjaji ra ndöji o merio. Nutscö, dya ga cjanu rgá jizhgö. Rí xipji yo nte c'ü na cjuana ja ga cja e Jesucristo. Nguéc'ua Mizhocjimi c'ü o juancügö c'ü xo jandgagö ja rgá cjagö ne bëpji. Y pjöxcö e Jesucristo c'ü bübü ín mün'c'ö.

El mensaje del nuevo pacto

3 Na ngue c'o cja rvá xi'tsc'öji, bübü c'o ra mama: "Ndo cjaüpütsjé na nojo e Pablo, me cjaüpü c'ü me na jo ga xöpüte", ra 'ñeñeji. C'o nan'ño ga xöpü, tjëji o carta de recomendación. Nguéc'ua gui recibidoqueji c'o. A poco in cjiñijiji xo ni jyodü rá tjëgö 'na carta de recomendación rá jí'tsc'öji, ngue c'ua rí recibidozögöji na yeje. A poco in cjiñijiji ni jyodü rí dyacöji 'na carta de recomendación rá jíchi c'o 'ñaja cjuarma, ngue c'ua xo ra recibidozüji. ² 'Ma ró zo'c'öji, i 'ñench'e in mün'c'ëji e Jesucristo. Rí pärägö c'ü rí mbëpjigö cja Mizhocjimi. 'Ma cjó c'o xo ra unü nguenda ja vi 'ñench'e in mü'büji e Jesucristo, xo ra mbäräji 'ma c'ü rí mbëpjigö cja Mizhocjimi. ³ 'Ma ró xi'tsc'öji o jña Mizhocjimi, e Cristo o tsjapü o z'ch'i in mü'büji c'o jña. Nguéc'ua gui nzhodüji c'ua ja nzi ga ne angueze. Nguéc'ua in chjëntcjeji 'na carta de recomendación, ngue c'ua ra unü nguenda yo nte c'ü rí mbëpjigö cja Mizhocjimi. Nu o jña Mizhocjimi, dya jñu'sc'üji co o tinta; ngue o Espíritu Mizhocjimi o tsjapü o z'ch'i in mü'büji. Mi jinguä 'ma o dyacöji Mizhocjimi c'o o mandamiento, o jñu's'ü cja laja c'o. Pero nudya, je ngue a mbo cja in mü'büji nu ja jü's'ü dya o jña.

⁴ Na ngue pjöxcö e Jesucristo, rí pärägö c'ü sö na jo rá pëpcö Mizhocjimi. ⁵ Nutscö, dya sö rá cjatsjögö c'ü na jo. Nguéje Mizhocjimi c'ü dacö poder ngue c'ua sö rá pëpcö c'ü. ⁶ O dyacö poder rá pëpcö, rá zopjü yo nte rá xipjiji 'na jña c'ü nuevo c'ü me na jo. C'e jña'a, dya ngue c'o mandamiento c'o o jñu's'üji cja c'o laja 'ñe cja c'o xipjadü; ngueje 'na jña c'ü ra jñu's'ü o Espíritu Mizhocjimi a mbo cja ín mün'c'öji. C'o me jodü ra cumple c'o mandamiento, ra ndüji, dya ra salvaji. Pero o Espíritu Mizhocjimi ra dyacöji c'ü rga bübü'tjoji.

⁷ Mizhocjimi o zopjü e Moisés, o unü c'o laja c'o mi juns'ü c'o mandamiento. E Moisés cjanu o tjëmpi c'o nu menzumüji a Israel. Me ma zö ma jya's'ü o jmi e Moisés 'ma o ch'unü c'o mandamiento. Nguéc'ua c'o nte, dya mi sö ro jñandbaji o jmi. Zö ma zö o jmi e Moisés, pero ts'ë ts'ë va cambia ngue c'ua mi ma ma tjorü c'ü mi juéns'i. Me ma zö'ö 'ma o ch'unü c'o mandamiento, pero xenda na zö 'ma cjó c'o ra xipji yo nte ja ga cja e Jesucristo. Na ngueje 'ma cjó c'o me jodü ra cumple c'o mandamiento, ra ndü 'ma c'o. Pero 'ma cjó c'o ra 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo, ra tsja o Espíritu

Mizhocjimi ra unü c'ü rguí búbütjo c'o. ⁹ Me ma zö 'ma o ch'unü c'o mandamiento, pero dya mi cumplegöji. Nguец'ua rvá unnc'öji ngüenda c'ü rí tügöji ín nzhunc'öji. Pero yo jña yo mama ja ga cja e Jesucristo, mamaji ja rgá sô ra perdonaozgöji ra jogü ín mü'büji a jmi Mizhocjimi. Nguец'ua xenda na zö yo jña yo, que na ngueje c'o mandamiento. ¹⁰ E zana na zö ga jñetse, pero 'ma cjiñi e jyarü, dya cja zärä na jo e zana. Je xo ga cjatjonu c'o mandamiento. Na zö c'o, pero ya ch'acöji dya 'na jña c'ü xenda na zö. ¹¹ Me ma zö 'ma o ch'unü c'o mandamiento, pero ro zädä 'ma dya cja ro mandazüji c'o. Nguец'ua ne jña nu cja ch'acöji, xenda na zö nu, na ngueje nunca ra nguarü.

¹² Rí pärägö c'ü dya ra nguarü ne jña nu. Nguец'ua, dya rí co'bügö ne rí 'naja jña, rí xi'tsc'öji na cjuana texe c'ü ja ga cja. ¹³ 'Ma ra jya's'ü o jmi e Moisés, mi co'bü c'ua o jmi 'na bitu. Mi co'bü o jmi, ngue c'ua c'o nu menzumüji a Israel, dya ro unüji ngüenda c'ü mi ma ma tjørü nu c'ü mi juens'i. Pero nutscö, dya rí co'bügö ne ri 'na jña; rí xi'tsc'öji na cjuana texe c'ü ja ga cja. ¹⁴ C'o nte c'o mi pöji e Moisés, dya unüji ngüenda pje vi ch'unüji c'o mandamiento. C'ua ja nzi va ngo'bü e Moisés c'ü o jmi, je xo ga cjatjonu c'o ín menzumügöjme a Israel hasta yo pa dya. 'Ma xörüji c'o mandamiento, nza cja c'ü ya tsot'ü o ndöji, dya unüji ngüenda ja ga cja. Nguextjo 'ma cjó c'o ra 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo, nu'ma, ngue 'ma ra unüji c'ua ngüenda ja ga cja. ¹⁵ Já, hasta yo pa dya, 'ma xörüji o ley c'o o dyopjü e Moisés, tsot'ü o ndöji. ¹⁶ Pero 'ma cjó c'o ra nzhogü o mü'bü cja c'ín Jmugöji, dya cja ra tsot'ü 'ma o ndöji, ra unüji c'ua ngüenda c'ü dya ngue c'o mandamiento c'o ra 'ñevgueji libre cja c'o na s'o; nguextjo e Jesucristo ra 'ñevgueji libre. ¹⁷ Nguец'ua c'ín Jmugöji c'ü o dyacüji o Espíritu o ëjë co nuzgöji. 'Ma rá ench'e ín mün'c'öji e Jesucristo c'ín Jmugöji, c'ü o Espíritu ra dyacöji c'ü dya cja rá sū rga chëzhiji a jmi Mizhocjimi. ¹⁸ Nutscöji, dya cja tsot'ü ín chögöji. Nguец'ua 'ma rá sido rá chëzhiji cja e Jesucristo c'ín Jmugöji, 'ma rá sido rá unüji ngüenda ja ga cja c'ü me na zö angueze 'ñe me na jo, xo 'ñetscöji ya rguí ma ra pötcüji ín mü'büji c'ü. Nguец'ua ja c'o nzi ga cja angueze, je xo rga czazgöji nu. Na ngueje c'ü o Espíritu ra pëpji a mbo ín mü'büji.

4 Mizhocjimi o s'iyazügö o dyacö ne bëpji. Nguец'ua, dya rí sügö rgá zopcjö yo nte, ni xo ri tögü ín mün'c'ö. ² Bübü c'o cja na s'o c'ü ix 'na tsetjo. Me päräji ja ga dyonpüji yo nu minteji. Cjapü ñaji o jña Mizhocjimi, pero dya mamaji c'ü na cjuana. Pötüji c'e jña ngue c'ua yo nte ra ndeñeji co anguezeji. Nutscö, dya ga cjanu rgá czagö. Jandgagö Mizhocjimi c'ü rí mangö c'ü na cjuana c'ü ja ix ga cja o jña. 'Ma ra ne ra unü ngüenda yo nte, ra sô ra mbäräji texeji c'ü na cjuana c'o rí xipjiji. ³ 'Ma rí xipjigö yo nte ja ga cja e Jesucristo, búbü c'o dya creo c'o rí mangö. Nguец'ua c'o ya ni ma ra bëzhi o aljma, dya ra salvaji. ⁴ Anguezeji, dya ne ra 'ñench'e o mü'büji e Jesucristo; ätäji e Satanás nu c'ü dya jo, ätäji nza cja c'ü ri ngue Mizhocjimi. C'ü dya jo, co'tp'ü o ndöji. Nguец'ua 'ma äräji ja ga cja e Jesu-

cristo, dya jya's'ü o mü'büji. Nguец'ua, dya päräji cjo Mizhocjimi e Jesucristo c'ü me na zö. ⁵ Nutscö, dya rí xi'tsc'öji ja ga czazgö; rí xi'tsc'öji ja ga cja e Jesucristo. Rí xi'tsc'öji ngue ín Jmugöji c'ü. Rí zo'c'öji, na ngueje rí pëpcö angueze rgá pjöxc'öji. ⁶ Mi jinguä 'ma mi bëxömütjo, o mama Mizhocjimi que ro búbü o jya's'ü. O búbü c'ua jya's'ü. Je xo va cjatjonu, Mizhocjimi o dyacöji o jya's'ü a mbo cja ín mün'c'öji. Nguец'ua rí unnc'öji ngüenda, 'ma rí äräji ja ga cja e Cristo, rí päräji ja ga cja c'ü me na zö Mizhocjimi. Na ngueje e Cristo, xo Mizhocjimi c'ü.

El vivir por la fe

⁷ Yo nte pë's'iji c'o me ni muvi a mbo cja 'na s'äbä, maco dya ni muvi c'e s'äbä. Je xo ga czazgönu, me ni muvi o jya's'ü Mizhocjimi c'ü búbü ín mün'c'ö. Pero ín cuerpogö, dya ni muvi, dya ga zëzhi. A cjanu ga jñetse c'ü je ngue Mizhocjimi c'ü me na zëzhi, dya nguetscö. ⁸ Bübü 'ma pje c'o nde rí sufregö. Pero me na zëzhi Mizhocjimi, me pjöxcö na puncjü. Bübü 'ma me cjiñi ín mü'bü ja rga cjapü, pero dya tögü ín mü'bü. ⁹ Me jongö yo nte, me ne ra tsjacüji rá sufre. Pero dya jëzguigö Mizhocjimi. Zö búbü 'ma ya ra mbötcöji, pero xe rí búbütjo. ¹⁰ Ja c'o nde rí nzhodügö, me jongöji ja rgá mbötcöji, ja c'o nzi va mbö't'üji e Jesús. Nguец'ua me rí sufregö. Pero Mizhocjimi pjöcügö. Je ga cjanu ga jñetse c'ü búbütjo e Jesucristo, y dacü c'ü rgá búbütjogö. ¹¹ Nu dya xe rí büntcjö, me jongöji ja rgá mbötcöji, na ngueje rí pëpigö e Jesús. Dya pje ga zëtscö, pero angueze cjacü rá zëzhgö. Je ga cjanu ga jñetse c'ü búbü e Jesús a mbo cja ín mün'c'ö. ¹² Na ngue c'ü rgá zo'c'öji, o dya'c'üji nueva vida, pero rí búbü peligro rá tügö.

¹³ T'opjü a cjava o jña Mizhocjimi: "Ró creo c'ü ró ärä, nguец'ua rvá mangö", eñe. Je xo ga czazgönu. Rí creogö zö rá tügö, pero ra tsjacö Mizhocjimi rá búbütjo na yeje, c'ua ja nzi va tsjapü e Jesús o búbütjo na yeje. Y ra zinzgö co nu'tsc'eji, rá ma cäräji cja o jmi. Nguец'ua rvá zo'c'üji. ¹⁵ Nu yo rí sufregö, ngue para rá pjöxc'öji. Na ngue c'ü rí zo'c'öji, xenda na puncjüts'üji c'o ra unü ngüenda ja ga s'iyazgöji Mizhocjimi. Nguец'ua na puncjü c'o ra unü 'na pöjö Mizhocjimi, ra mamaji c'ü me na nojo angueze, 'ñe me na jo.

¹⁶ Nguец'ua, dya ga tögü ín mün'c'ö. Zö ya ni ma rá titagö, pero pama pama pjöxcö Mizhocjimi, dacö cja ín mün'c'ö c'ü rga zëzhigö. ¹⁷ Yo rí sufregö, nza cja c'ü 'na ts'indajmetjo, chjëntjui c'ü dya rí sufregö. Na ngueje rí pärägö ra dyacö Mizhocjimi ja c'o me na zö, c'ü dya ra nguarü. ¹⁸ Dya rí cjapü ngüenda yo rí janda cja ne xoñijömmü. Rí cjapü ngüenda c'o búbü a jens'e c'o dya rí janda. Na ngueje yo rí janda, ra cjogütjo yo. Pero c'o dya rí janda, ra mezhe c'ü dya ra nguarü c'o.

5 'Ma rá tügöji, ra chjorü nu ín cuerpogöji nu rí búbügöji cja ne xoñijömmü. Pero rí pärägö ra zädä 'ma ra dyacöji c'ü ri nuevo ín cuerpoji c'ü dya ra chjorü. Nguец'ua Mizhocjimi c'ü ra dyacöji c'ü ri nuevo ín cuerpoji; dya ngue yo nte yo ra dyät'ä. 'Ma ya ri nuevo ín cuerpoji, rá sido rá búbügöji a jens'e para siempre. ² Nu

dya xe búbü dya ín cuerpogö, me rí sö rgá sufre. Rí negö ra ch'acö c'ü ri nuevo ín cuerpo c'ü dya rá tügö. Na ngueje 'ma rá tügö, ra dya ín cuerpogö, y dya be ri ch'acügö c'ü ri nuevo ín cuerpogö. Cja ra ch'acü a cjanu, 'ma ra ëjë na yeje e Jesucristo. ⁴ Nu dya xe búbü dya ín cuerpogö, me rí sö rgá sufre. Pero dya rí negö rá tügö dya. Na ngueje 'ma rá tügö, ra dya'a ín cuerpogö y dya be ri ch'acügö c'ü ri nuevo ín cuerpo. Rí negö ra ch'acö c'ü ri nuevo ín cuerpo, nu dya xe rí búbügö. Ngue c'ua ra pötcügöji nu ín cuerpo nu ra chjorü, ixta ch'acö c'ü ri nuevo ín cuerpo ngue c'ua dya ra chjorü. ⁵ Nguetsjë Mizhocjimi c'ü o mama ra dyacöji a cjanu. Y ya xipji o Espíritu o ëjë o 'ñe búbü cja ín mün'c'öji. Nguec'ua rí pãrãgöji c'ü xo ra dyacöji c'ü ri nuevo ín cuerpogöji.

⁶ Zö rá tügö, pero dya ra tsja'a, na ngue me mäjä ín mün'c'ö. Nu dya xe rí búbügöji, dya be rí cãrãji a jens'e a jmi c'ín Jmugöji. ⁷ C'ü rí mangö, rí ench'e ín mün'c'öji e Jesucristo, zö dya be rí jandgöji dya c'ü. ⁸ Zö rá tügö, pero dya rí sügö. Na ngue rí pãrãgö nzi rá tügöji, ixtá ma búbügöji a jens'e a jmi c'ín Jmugöji. Zö dya be ri ch'acö c'ü ri nuevo ín cuerpo, pero xenda na jo rá tügö rá ma búbügö a jmi c'ü ín Jmugöji, que na ngue ra mezhe rá sufre rga minc'ö va. ⁹ Zö xe ri búbügö 'ma ra ëjë e Jesucristo, zö ya rga tügö, pero dya ra tsja. Me rí jodügö rá cjagö ja c'o nzi ga ne angueze. ¹⁰ Na ngueje rí texeji rá cãrãji a jmi e Cristo nu ja ra jñüncöji ngüenda, ngue c'ua ra jñetse ja rvá minc'öji, ngue c'ua angueze ra ngötcöji nzi 'nazgöji texe c'o ró cjaji cja ne xoñijöümü. 'Ma rá cjaji ja c'o nzi ga ne angueze, ra ngötcüji 'ma c'o na jo. 'Ma jiyö, dya ra ngötcüji 'ma; ra jñetse c'ü rvá cjaji c'o na s'o.

El mensaje de la paz

¹¹ Rí sügö c'ín Jmugöji, na ngueje rí pãrãgö ra jñüncü ngüenda c'ü. Nguec'ua rí xipji yo nte ra unüji ngüenda nguetscö 'na xöpüte c'ü na cjuana. Mizhocjimi pãtcö ín mü'bü c'ü rí jodü rá xöpügö ja c'o nzi ga ne. Y rí te'begö c'ü xo 'ñetsc'ëji xo rí unnc'ëji ngüenda c'ü rí jodü rá xöpügö ja c'o nzi ga ne Mizhocjimi. ¹² Ró xi'tsc'öji na yeje c'ü nguetscö 'na xöpüte c'ü na cjuana. C'ü rgá xi'tsc'öji yo, dya ngue c'ü rí cjapü na nojo; ngue c'ü rguí pãrãgueji ja rguí chjünrúji 'ma pje c'o ra xi'tsc'ëji c'o na s'o ga xöpüte. Anguezeji mamaji c'ü dya cjuanazgö 'na xöpüte. Na ngueje cjapüji ni muvi 'na nte, 'ma pje c'o pjëzhi o 'ma pjëchi ra ña'a na jo; dya cjapüji ngüenda c'ü búbü a mbo cja o mü'bü. Rí xi'tsc'öji yo, ngue c'ua ra sö rí xipjiji c'o 'ña xöpüte c'ü na cjuana c'ü rí xi'tsc'öji. ¹³ Na ngue c'ü rí mangö c'ü na cjuanazgö 'na xöpüte, búbü c'o xi'ts'ijji ya rí locogö. Y mamaji c'ü rí cjapcö me na nozü. Pero rí xi'tsc'öji, c'ü rgá mangö na cjuanazgö 'na xöpüte, ngue c'ü rguí jñetse me na nojo Mizhocjimi. Y 'ma rí xi'tsc'öji na jo 'na pjeñe, ngue c'ü rgá pjöxc'öji c'ü. ¹⁴ Na ngue c'ü me go s'iyazgöji e Jesucristo, rí unnc'ö ngüenda xo ni jyödü rá s'iyagö yo nte rga zopcjö yo. Na ngueje ró unü ngüenda o ndü angueze c'ü ro tügöji rí texeji; nguec'ua chjëntjui c'ü ya ró tügöji. ¹⁵ O ndü por

nutscöji rí texeji, nguec'ua 'ma rá ench'e ín mü'büji angueze, rá búbütjoji 'ma. Nuc'ua, dya cja rá cjaji ja c'o rgá netsjëji, rá cjaji dya ja c'o nzi ga ne angueze. Na ngueje o ndü por nutscöji, cjanu o búbütjo na yeje. ¹⁶ Nguec'ua nutscö, dya cja rí cjapü ngüenda zö ja ga jñetse 'na nte, o zö pje ri pjëzhi. 'Ma ot'ü, mi cjapcö dya mi muvi e Jesús, mi cjiñigö c'ü mi nguextjo 'na nte. Pero dya cja rí cjiñigö a cjanu, rí unnc'ö dya ngüenda e Jesús ngueje Cristo c'ü ne ra mama: Vi 'ñeje cja Mizhocjimi. ¹⁷ 'Ma cjó c'o ra 'ñench'e o mü'bü e Cristo, ya ri nuevo 'ma o mü'bü 'ñe o pjeñe c'ü. Dya cja ri cjiñi nza cja 'ma ot'ü. Tsjijñiji cjuarma, ya ri nuevo rgá nguiñi o mü'bü 'ma c'e nte.

¹⁸ Nguetsjë Mizhocjimi o tsjacöji ya nuevo dya ín mün'c'öji. O ndäjä e Cristo o ëjë, o 'ñe ndü por nutscöji, ngue c'ua sö ra nugüji dya na jo Mizhocjimi. Y nguetsjë Mizhocjimi c'ü o dyacö ne bëpji rá xipji yo nte, c'ü ya sö rá chëzhiji dya a jmi Mizhocjimi, na ngue angueze ya sö ra recibidozöji. ¹⁹ Mizhocjimi o ndäjä e Cristo o ë ndü por nutscöji rí nteji. Nguec'ua sö dya Mizhocjimi ra perdonaozöji dya c'o, ra nugüji na jo. O dyacö ne bëpji rá xipji yo nte, c'ü ra sö ra chëzhiji dya a jmi Mizhocjimi. ²⁰ Rí pätpägö e Cristo rgá zopjü yo nte, chjëntjui c'ü ri nguetsjë Mizhocjimi ri ña'a. C'ü ro mama e Cristo, nutscö rí zopjü yo nte co texe ín mün'c'ö, rí xicöji a cjava: "Chëzhgueji dya cja o jmi Mizhocjimi; angueze ra recibidots'üji", rí embe yo nte. ²¹ E Jesucristo mi ojtjo o nzhübü, nunca mi cja c'o na s'o. Pero Mizhocjimi o tsjapü e Jesucristo o ngötcüji ín nzhunc'öji, nza cja 'ma ri ngue angueze rí tsja c'o na s'o. O tsja a cjanu Mizhocjimi ngue c'ua 'ma rá ench'e ín mün'c'öji e Jesucristo, ra nugüji Mizhocjimi nza cja c'ü nunca rva cjagöji c'o na s'o.

6 Rí pëpcö Mizhocjimi; nguec'ua rí zo'c'öji. In mangueji c'ü in junt'ü ín mü'büji que Mizhocjimi nugüji dya na jo. Pero 'ma dya rí tsjaji ja c'o nzi ga ne, nu'ma, 'ñetse c'ü dya cjuana in creoji. ² O mama Mizhocjimi:

C'e pa c'ü rvá mangö, ró äjtc'ägöji 'ma i dyötcöji. Ró pjöxc'öji c'e pa c'ü ya rvá mangö ro emp'öji libre, eñe Mizhocjimi.

Rí tsjiñijji, ya zädä c'o cjë nu c'o o mama Mizhocjimi. Nudya, ngue dya, sö ra salvatsc'ëji Mizhocjimi.

³ Rí jodü ja rga minc'ö na jo, ngue c'ua dya ra sö cjö ra zopcügö ra mama: "Dya ga jo yo jña yo xitscöji e Pablo. Dya rí negö yo", ra 'ñeñe. ⁴ Zö pje rí sufregö pero rí sëhcö, dya rí jëzgö ne bëpji. Rí cjagö a cjanu ngue c'ua ra 'mãrã na jo'o c'ü ngue o mbëpjizü Mizhocjimi. Búbü 'ma pje c'o nde rí sufregö, dya rí pãrã ja rga cjapü. Pero rí sëhcö c'o. ⁵ Búbü 'ma jücüji co chirrio. Xo búbü 'ma pantcaji a pjörü. Xo búbü 'ma me jmurü yo nte me mamaji pje ra tsjacöji. Pero rí sëhcö c'o. Rí pëpcö Mizhocjimi hasta ya me ni mbotjo ín cuë. Nguec'ua rí bëzhi na puncjü ín ch'ijji, y bün'ma dya rí sigö o xëdyi. ⁶ Siempre rí jodügö ja rga cjagö c'o na jo. C'ü rí pãrãgö ja ga cja Mizhocjimi, ngue c'ü rí xipjigö yo nte. 'Ma cjó pje cjacö, rí pësp'iji paciencia. Rí cjagö na jontezgö ngue c'ua rá pjös'ü yo nín mintegöji. Me pjöxc-

cö o Espíritu Mizhocjimi ja rgá pëpcö Mizhocjimi. Y rí s'iyagö yo nín mintegöji, dya rí c'apütjo que rí s'iyaji. Nujoyo, ngue yo ni jñetse c'ü ngue o mbëpjizü Mizhocjimi. ⁷ Bübüzgö o poder Mizhocjimi; nguec'ua rgá zopcjö yo nte rí xicöji o jña angueze c'o na cjuana. Ya na jözügö dya a jmi Mizhocjimi; nguec'ua ya dyacö texe c'ü ni jyongö, ngue c'ua rá tögö o nte ra dyätpäji o jña e Jesucristo, 'ñe ngue c'ua dya ra ndöcö e Satanás nu c'ü dya jo. ⁸ Bübü 'ma respetaozüji, bübü 'ma cjacöji c'ü dya ni muvizgö. Bübü 'ma xoscöji o bëchjine, bübü 'ma mamaji c'ü na jontezgö. Pero rí sido rí pëpcö Mizhocjimi rgá zopcjö yo nte. Zö mamaji c'ü rí onpü yo nte, pero rí sido rí xicöji c'ü na cjuana. ⁹ Zö cārā c'o cjacö c'ü dya ni muvizgö, pero bübü c'o unü ngüenda ngue o mbëpjizgö Mizhocjimi. Zö bübü 'ma ya ngue rá tügö, pero rí jñandaji xe rí bübütjo. Zö pencö Mizhocjimi o ndumü, pero dya cjacü rá tügö. ¹⁰ Bün'ma me rí nzhumügö, pero Mizhocjimi cjacö rá mājā. Zö dya pje rí pë'sc'ö, pero rí xicö yo nte yo jña yo me ni muvi, ngue c'ua ra mbë's'iji c'o na cjuana ni muvi. Dya pje rí pë'sc'ö nzi ga mbë's'i yo nte. Pero rí pë'sc'ö texe c'o na cjuana ni muvi.

¹¹ Mi cjuarmats'üji in cārāji a Corinto, rí xi'tsc'öji texe c'o rí pë'sc'ö cja in mü'bü, dya pje rí co'bügö ne rí 'na jña. Me rí nets'ejji. ¹² In c'ijñijji c'ü dya rí netsc'öji. Ngue'tsc'ejji, dya in nezgöji. ¹³ Rí xi'tsc'öji dya, nza cja 'na bëzo c'ü zopjü c'o o t'i. Rí ñezgöji ja c'o nzi rgá netsc'öji.

Somos templo del Dios viviente

¹⁴ Dya sö rá 'hüech'iji cja 'na yovo 'na nzhünü co 'na burru. Je xo ga c'atjonu, dya sö rí nzhodüji c'o dya creo Mizhocjimi rí tsjaji c'ua ja nzi ga tsja anguezeji. C'o na jo, dya sö ra dyoji c'o na s'o. C'o ya bübü o mü'bü o jya's'ü Mizhocjimi, dya sö ra dyoji c'o nzhodü cja bëxö mü. ¹⁵ Dya xo sö e Cristo ri 'natjo o pjeñevi e Satanás nu c'ü dya jo. 'Na nte c'ü ya 'ñench'e o mü'bü e Cristo, dya sö ra nzhodüvi c'ü dya ne ra 'ñench'e o mü'bü e Cristo. ¹⁶ Cja c'e templo nu ja ma't'üji Mizhocjimi, dya sö ra ndägä o santo. Je xo rga c'atsc'ejji nu, dya rí nzhodüji c'o dya ne ra 'ñejme Mizhocjimi. Na ngueje ngue o templotsc'ejji dya Mizhocjimi c'ua ja nzi va mama Mizhocjimi. O mama a cjava:

Rá mimigö a nde anguezeji, rá nzhodügö co anguezeji.

Ri nguetscö o Mizhocjimizüji, y rá c'apcö in ch'igö c'o, eñe Mizhocjimi.

¹⁷ Nguec'ua ni jyodü rí tsjaji ja c'o xo nzi va mama Mizhocjimi:

Rí xögüji cja c'o cja'a na s'o, dya cja rí dyocjeji. Dya cja rí tsjaji c'o na s'o. Nguec'ua rá recibidotsc'öji.

¹⁸ Ri nguetscö in Tatazügöji. Y rá cja'c'öji in ch'itsc'öji 'ñe in xunt'itsc'öji, eñe Mizhocjimi c'ü me na nojo.

7 Rí s'iyatsc'öji cjuarma; nguec'ua rí xi'tsc'öji yo. Na ngue yo o mama Mizhocjimi, ni jyodü rá xögüji texe cja c'o na s'o, ngue c'ua ra ndintsquigöji c'o. Na ngueje 'ma rá c'ajji c'o na s'o, ra s'odü in cuerpogöji 'ñe

in mü'büji. Ni jyodü rá c'ajji c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi, y nguextjo angueze rá sügöji.

El cambio de actitud de los corintios

² Rí ñezgöji co texe in mün'c'ejji. Dya pje ró cja'c'öji c'ü na s'o ne rí 'natsc'ejji. Dya pje ró xi'tsc'öji c'ü ro s'odü in mün'c'ejji ne rí 'natsc'ejji. Dya ró pe'chc'ejji bëchjine ne rí 'natsc'ejji. ³ C'ü rvá xi'tsc'öji yo, dya ngue c'ü rí mangö c'ü in c'ijñijji c'ü rvá cja'c'öji c'o na s'o. Ya ró xi'ts'iji c'ü me rí nets'ejji co texe in mün'c'ö. Zö pje xe rá sufregö, pero rá sido rá nets'ejji hasta rí bübü rá tügö co nu'tsc'ejji. ⁴ Rí xi'tsc'öji me rí mäs'c'öji. Y rí xipjigö c'o 'ña-ja cjuarma c'ü na jo gui tsjagueji. Zö me rí sufregö, pero me rí mäjçö.

⁵ 'Ma ró sät'ägö a Macedonia, dya sö ro söya in pjeñegö, na ngue mi bübü c'o pje nde ma problema. Mi sufregö, y me mi mbeñe in mün'c'ö. ⁶ Pero Mizhocjimi me c'apü ra mājā 'ma c'jö c'o ya ni tögö o mü'bü. Nuc'ü, xo tsjacö ró mājā. Na ngueje e Tito o zät'a nu ja mi bübügö. ⁷ C'ü vi zät'a e Tito, dya nguextjo c'ü rvá mäjçö c'ü. Xo ró mäjçö, na ngue o xitscö e Tito c'ü vi mājā angueze 'ma o 'ñe nuc'ejji. O xitscö c'ü me in ne rí jñandgagöji. O xitscö c'ü me in nzhumügueji por c'ü vi tsjagueji. Xo xitscö c'ü me in ne rí tsjagueji c'o ya rvá xi'tsc'öji. Nguec'ua xe mas ró mäjçö.

⁸ Me in nzhumügueji 'ma in xörüji c'e carta c'ü ró pen'c'öji. Nguec'ua mi c'ijñigö: "Na jo, dya ro penpegöji c'e carta", rí eñetsjögö. Pero rí pärägö dya, dya go mezhe vi nzhumügueji. Nguec'ua rí mäjçö ró pen'c'öji c'e carta. ⁹ C'ü rgá mäjçö, dya nguextjo c'ü vi nzhumügueji. Rí mäjçö na ngueje in nzhümüji c'ua ja nzi va ne Mizhocjimi, in nzhümüji cjanu o nzhogü in mün'c'ejji cja Mizhocjimi. Nguec'ua ixi jñetsetjo c'ü dya ró cja'c'öji na s'o 'ma ró pen'c'öji c'e carta. ¹⁰ 'Ma c'jö c'o ra nzhümü ja c'o nzi ga ne Mizhocjimi, ra nzhogü o mü'bü ra salva. Y dya ra yembeñe c'e nte c'ü xe ra nzhogü cja c'o na s'o. Na puncjü o nte c'o nzhümü, pero dya nzhogü o mü'büji cja Mizhocjimi. Nguec'ua ra ndüji, dya ra salvaji. ¹¹ Nu'tsc'ejji in nzhumügueji ja c'o nzi va ne Mizhocjimi; nguec'ua me in ne rí tsjaji dya c'o na jo. Dya mi c'apqueji ngüenda c'o na s'o c'o mi bübü a ndetsc'ejji. Pero 'ma in xörügueji c'e carta, ix in tsjapüji ngüenda. Y mi negueji ro pärägö c'ü ja ma cja, c'ü dya in pë'sc'ejji in s'ocügueji in texeji. Me xo in s'ogueji c'ü vi tsja na s'o 'na cjuarmatsc'ejji. Me xo in sügueji. Me xo mi ne ri jñandgagöji, ri xitscöji c'ü in ne rí dyätcägöji. Xo in castigaoji c'e cjuarma na ngue vi tsja na s'o. In tsjaji texe c'o ró xi'tsc'öji; nguec'ua dya cja pje söö pje xe rá xi'tsc'öji dya. ¹² Ró pen'c'öji c'e carta, ró xi'tsc'öji ri castigaoji c'e cjuarma c'ü vi tsja na s'o. Xo mi juentsegö nu c'ü vi tsjapüji na s'o. Pero c'ü xenda mi c'ijñigö, ngue'tsc'ejji. Ró pen'c'ejji c'e carta ngue c'ua ri unnc'ejji ngüenda c'ü ix na cjuana in nezeji a mbo cja in mün'c'ejji, 'ñe in ne rí dyätcäji. Je a cjanu va ne Mizhocjimi.

¹³ Nguec'ua rí mäjçö dya, dya cja pje rí mbeñe dya. Y mas rí mäjçö, na ngueje ya xo vi mājā e Tito. 'Ma o ëjē e Tito o 'ñe nuc'ejji, in recibidoji in texeji; nguec'ua dya

cja pje xo mbeñe dya c'ü. ¹⁴ Ante c'ü ro ëjë e Tito ro 'ñe zenguats'üji, ya rvá xicö que ri dyätcäji. Y dya ró bëzhgö ín tsegö. Na ngue ì dyätcäji. Nguец'ua na cjuana c'o ró xipji e Tito. Je xo ga cjatjonu, texe c'o rí xi'tsc'öji, na cjuana c'o. ¹⁵ E Tito, me nets'ejji na puncjü, na ngueje mbeñe ja c'o vi recibidogueji angueze. Me ì sügueji 'ma ì dyäräji c'ü o xi'ts'ijji. Me ì dyätäji c'ü. ¹⁶ Me rí mäcjö, rí pärägö que rí tsjagueji na jo.

Dando generosamente

8 Rí ne rá xi'tsc'öji cjuarma, c'o o tsja c'o cjuarma c'o jmurü cja c'o jñiñi c'o tsja a manu a Macedonia. Mizhocjimi o 'ñünbü o mü'bü c'o cjuarma a Macedonia ra mbös'üji c'o cjuarma a ma a Judea c'o pje ni jyodü. ² C'o cjuarma a Macedonia me go sufrejji o prueba, pero me go mäji na puncjü. Nguец'ua va tsja anguezeji o jmutüji o merio ra mbenpeji c'o cjuarma a Judea. O jmutüji co texe o mü'büji zö dya pje xo teme anguezeji. ³ Rí xi'ts'ijji c'ü na cjuana. Anguezeji o tsjaji mas posible o jmutüji o t'opjü c'ü o söji. Anguezetsjëji o ne o jmutüji. ⁴ O dyötcöji na puncjü c'ü xo ro sö anguezeji ro mbös'üji c'o 'ñaja jñiñi rvá mbenpeji o merio c'o cjuarma a Judea. ⁵ Ya mi te'begö c'ü ro tsja anguezeji ro mbös'üji o merio. Pero dya nguextjo c'ü o tsjaji. Ot'ü o unüji o mü'büji c'ín Jmugöji ro dyätäji c'ü, 'ñezgö xo ro dyätcägöji. Na ngue je va cjanu va ne Mizhocjimi. ⁶ Nguец'ua ró xipji e Tito ra ëjë ra 'ñe cjuatü c'e bëpji c'ü o mbürü a ndetsc'ejji. Na ngue 'ma mi bübü e Tito co nu'tsc'ejji, o xi'tsc'ejji c'ü na jo ri jmutqueji o merio ri pjösc'ejji c'o cjuarma a Judea. ⁷ Na jo gui 'ñench'e in mü'büji e Jesucristo. In päräji na jo o jña Mizhocjimi, y in päräji ja gui zopjüji na jo yo nte. Me in jodü rí tsjaji c'o na jo. Me xo in nezeji. Ja c'o nzi gui tsjaji texe yo na jo, xo rí pjös'üji c'o cjuarma a Judea. ⁸ Nujyo, dya xti mandats'üji yo. Nguextjo c'ü rí unnc'ejji ngüenda ja ga tsja c'o cjuarma a Macedonia me jodü ra mbös'üji c'o cjuarma a Judea. Nguец'ua je xo rguì tsjagueji a cjanu. A cjanu ra jñetse c'ua na jo, c'ü na cjuana in nezeji. ⁹ In pärägueji ja va s'iyazgöji e Jesucristo c'ín Jmugöji. Nutscöji, dya pje mi muvizgöji cja o jmi Mizhocjimi. E Jesucristo me ni muvi; nuc'ü, ixmi bübüvi Mizhocjimi c'ü. Pero o ëjë cja ne xoñijö mü nza czazgöji rí nteji, me go tsjapüji dya ni muvi c'ü. Nguец'ua me ni muvizgöji dya cja jmi Mizhocjimi.

¹⁰ A cjëë mi negueji ri pjös'üji c'o cjuarma a Judea; nguец'ua vi jmutqueji ja nzi o merio. Rí cjiñigö, na jo rí cjuatüji c'ü ì pjürügueji. ¹¹ C'ü ya ì pjürüji, nudya rí cjuatüji co texe in mü'büji ja c'o nzi vi pjürüji. Rí pjös'üji c'o cjuarma c'ü mas ra sötsc'ejji. ¹² 'Ma rí unügueji co texe in mün'c'ejji, ra mäjä 'ma Mizhocjimi. Mizhocjimi dya te'be rí unügueji c'o dya in pès'ijji, nguextjo c'o sötsc'ejji.

¹³ Rí negö rí pjösc'ejji c'o cjuarma a Judea. Pero dya rí tsjopqueji rguì unüji o merio. 'Ma ga cjanu, nguец'ua me rí sufregueji c'o rguì jyodüts'üji. ¹⁴ Rí pjösc'ejji ngue c'ua anguezeji ra mbès'ijji algo, 'ñetsc'ejji xe xo rí pès'c'ejji algo. Nu'tsc'ejji xenda in pès'c'ejji dya; nguец'ua rí unügueji c'o ni jyodüji anguezeji dya. 'Ma ra zädä

'ma xenda ra mbès'ijji anguezeji, ra sö anguezeji ra dya'c'ejji c'o rguì jyodüts'üji. Nguец'ua nde rí pès'c'ejji algo in texeji. ¹⁵ Mbeñeji ja c'o nzi ga t'opjü cja o jña Mizhocjimi. Je mama a cjava: "Nu c'o na puncjü va jñüs'ü c'o maná, dya pje go mboncjü c'o. Nu c'o dya nda jñüs'ü, xo zötjo c'o, dya pje go bëzhi c'ü ro ziji."

Tito y sus compañeros

¹⁶ Rí unügö 'na pöjö Mizhocjimi. Na ngueje o 'ñünbü o mü'bü e Tito me xo ne'e c'ü rí tsjagueji a cjanu yo na jo. ¹⁷ 'Ma ró xipji e Tito ra 'ñe xi'ts'ijji rí pjös'üji c'o cjuarma a Judea, me go mäjä va dyätcägö. Ya xmi ne e Tito ra 'ñe nuc'ejji. Na ngue me ne'e ra 'ñe mböxc'üji.

¹⁸ Rá xipji e Tito ra ëji yeje cjuarma. 'Na c'o cjuarma c'o ra ëji e Tito, me nädäji texe nu ja jmurü yo cjuarma. Na ngueje cja'a c'e cjuarma me zopjü yo nte, me xipjiji ja ga cja e Jesucristo. ¹⁹ C'o congregación o juajnüji c'e cjuarma rá ma sopcöjme c'o merio c'o cjuarma a Judea 'ma rí cjuarü rí jmutqueji. Nguец'ua 'ma rá ëcjöjme ja nzi cjuarma c'o tsja a Macedonia rá säcjöjme va a Corinto, ya rguì jmutqueji c'o merio. Nguец'ua rá möcjöjme c'ua c'e cjuarma a ma a Judea, rá pjös'üji c'o merio. A cjanu ra jñetse c'ü me na jo Mizhocjimi. Xo ra jñetse c'ü me in ne rí pjösc'ejji c'o. ²⁰ Rá möcjöjme c'e cjuarma ngue c'ua dya ra jyäxcöji c'o merio c'o na puncjü c'o rrü pjös'üji c'o cjuarma a Judea. ²¹ Pärä c'ín Jmugöji c'ü dya rá tjörügö c'o merio. Pero rá möcjöjme c'e cjuarma. 'Ma jiyö, 'na ra mamaji c'ü ró tjörügö c'o merio.

²² C'e cjuarma c'ü ra ëji e Tito 'ñe c'e cjuarma c'ü cja ró xi'ts'ijji, na jonte c'ü. Na puncjü rvá sögö c'e cjuarma; nguец'ua rí pärägö me jodü ja rgá tsja c'o na jo. Nudya, me ne'e angueze ra 'ñe zenguats'üji, na ngueje pärä c'ü rí tsjaji na jo. ²³ Nu'tsc'ejji, 'ma cjö c'o ra dyönc'ejji: "¿Pje pjëzhi e Tito?", ra 'ñentsc'ejji, rí xipjigueji: "Ngue o dyojui e Pablo nu pëpjivi. Anguezevi pjöscöjme", rí 'ñembeji c'o. 'Ma cjö c'o ra dyönc'ejji c'ü pje pjëzhi c'o yeje cjuarma c'o ra ëji e Tito, rí xipjiji ngueje c'o vi juajnü c'o congregación. Rí xipjiji c'ü pëpjivi na jo cja Mizhocjimi; nguец'ua ga unü ngüenda yo nte c'ü me na nojo e Cristo. ²⁴ C'o cjuarma c'o ra 'ñe zenguats'üji, rí xicöji c'ü in cjagueji na jo. Rí recibidogueji na jo c'o cjuarma. A cjanu ra jñetse c'ü in s'iyagueji c'o. Ra mbärä c'ua c'o cjuarma cja c'o 'ñaja congregación c'ü na cjuana c'o rí xicö anguezeji c'ü in cjagueji na jo.

La colecta para los hermanos

9 Zö rí xi'tsc'öji cja ne carta ja rguì pjösc'ejji o merio c'o cjuarma a Judea, pero dya ni jyodü rá xi'ts'ijji. ² Na ngueje rí pärägö in ne rí pjös'ügueji. Rí xipjigö c'o cjuarma a ma a Macedonia ja gui tsjagueji nu'tsc'ejji in menzumüji a Corinto c'ü tsja a Acaya. Rí xicöji a cjava: "C'o cjuarma a ma a Acaya, ya bübüji dispuesto ra mbös'üji o merio c'o cjuarma a Judea. Ndeze a cjëë, neji a cjanu", rí embeji. Nguец'ua me xo ne o mü'bü c'o cjuarma a Macedonia xo ra mbös'üji c'o cjuarma a Judea. ³ Ró xipji c'o cjuarma a Macedonia c'ü rí pjösc'ejji

o merio c'o cjuarma a Judea. Nguéc'ua rá xipji e Tito 'ñe c'o yeje cjuarma ra ěji, ngue c'ua rí pjürü rí jmutqueji c'o merio. 'Ma dya rí jmutügueji, ra mama c'o cjuarma a ma a Macedonia c'ü dya cjuana c'ü ró xi-cöji. ⁴ Na ngueje 'ma rá ěcjöjme ja nzi o cjuarma c'o tsja a Macedonia rá säcjöjme va a Corinto, 'ma ra chö'tc'ejí anguezeji c'ü dya be ri jmutqueji o merio, rá bēzhgö ín tseje 'ma. Na ngue me rí mājā rgá xipji c'o cjuarma a Macedonia c'ü rí pjösc'ejí c'o cjuarma a Judea. Xo 'ñetsc'ejí xo rí tsequeji 'ma. ⁵ Nguéc'ua ró cji-jñigö c'ü mi jyodü ro xipji e Tito 'ñe c'o ra dyoji, ra ěji ante c'ü rá ěcjöjme c'o cjuarma c'o tsja a Macedonia. Ra xi'tsc'ejí ja rguí jmutqueji c'o merio c'o ya i mangueji ri pjösc'ejí c'o cjuarma a Judea, ngue c'ua 'ma rá säcjöjme c'o cjuarma c'o tsja a Macedonia, ya ri quixtjo c'o merio. 'Ma rí unügueji o merio, dya rí tsjijñigueji c'o in merioqueji. Rí unüji co texe in mü'büji.

⁶ 'Ma rí unügueji in merioji, rí mbeñeji yo rá xi'tsc'öji dya: C'ü ts'inguilétjo o ts'indēchjō ra ndujmü, ts'in-guilétjo o tjō ra xenze c'ü. C'ü na puncjü o ts'indēchjō ra ndujmü, na puncjü o tjō ra xenze c'ü. ⁷ Rí unügueji ja c'o nzi va nguiñi in mü'bügueji nzi 'natsc'ejí. Dya rí sentio rguí unüji. Dya xo rí unüji nza cja c'ü ri cja'c'üji a fuerza. Mizhocjimi me ne'e nu c'ü me mājā ga unü. ⁸ Me na zēzhi Mizhocjimi, sö ra dya'c'ejí texe c'o na jo, ngue c'ua rí pē'sc'ejí na puncjü, dya ra bē'ts'iji. Nguéc'ua ra sö rí pjösc'ejí c'o pje ni jyodü. ⁹ Ra sö rí tsjaji c'ua ja nzi ga mama o jña Mizhocjimi c'ü t'opjü a cjava:

'Ma cjó c'o ra mbös'ü yo nu minteji c'o pje rguí jyodüji, siempre ra mbēs'i 'ma c'ü, ngue c'ua ra sö ra sido ra mbös'ü yo nu minteji.

¹⁰ Mizhocjimi dacüji o semilla rá tujmüji. Xo dacüji c'o pje rá siji. Je xo rga cjatjonu ra dya'c'ejí texe c'o ni jyodüts'üji, y mas ra dya'c'ejí. A cjanu ra sö rí tsjagueji rrü jontetsc'ejí rí pjösc'ejí yo nin mintegueji. ¹¹ Ra dya'c'ejí Mizhocjimi c'o na jo, ngue c'ua rí pjösc'ejí na jo c'o nin cjuarmagueji. Nguéc'ua 'ma rá ma sopcöjme o merio c'o cjuarma, anguezeji ra unüji na puncjü 'na pöjō Mizhocjimi. ¹² C'ü rguí pjösc'ejí c'o cjuarma a Judea, na jo c'ü. Na ngueje pje c'o ni jyodüji anguezeji. Pero c'ü xenda ni muvi, ngueje c'ü ra tsja anguezeji ra unüji na puncjü 'na pöjō Mizhocjimi na ngue vi pjösc'ejí c'o. ¹³ In mangueji c'ü in ätqueji o jña e Cristo. 'Ma rí pjösc'ejí c'o cjuarma a Judea, ra unüji 'ma ngüenda na cjuana in ejmeji e Jesucristo, ra mamaji me na nojo Mizhocjimi. Ra mamaji me na nojo Mizhocjimi por c'ü vi pjösc'ejí na jo anguezeji, 'ñe in pjös'üji 'ma cjó c'o pje ni jyodü. ¹⁴ Anguezeji ra mbents'ejí ra dyö'tc'ejí Mizhocjimi. Na ngueje me go 'ñünn'c'ü in mün'c'ejí Mizhocjimi i pjös'üji. ¹⁵ Dya rí jünji jña ja rga unüji na jo 'na pöjō Mizhocjimi. Na ngue o dyacöji c'ü me ni muvi c'ü ngueje e Jesucristo c'ü o ějē cja ne xoñijömmü por nutscöji.

La autoridad de Pablo como apóstol

10 Nutscö e Pablo rí xi'tsc'öji rí dyätcägöji. Pero c'ua ja nzi ma cja e Jesucristo, je xo ga cjazgönu, dya rí cjacpö na nojo rgá zo'c'öji, y rí bübü dispuesto rá

perdonaotsc'öji. Bübüts'ejí c'o mama me rí sü rgá zo'c'öji 'ma rí bübü co nu'tsc'ejí, pero c'ü me rí huēnch'öji na zēzhi 'ma rí pen'c'öji 'na carta.

² Bübüts'üji c'o pēzhi que rí cjatsjögö ne bēpji nza cja 'na nte c'ü dya creo Mizhocjimi. Rí ö'tc'öji rí dyätcäji in texeji. 'Ma jiyö, ya ró cjiñigö, 'ma rá 'ñe zenguats'üji, rá huēnch'i na zēzhi c'o mama rí sü rgá zo'c'öji. Dya rá sügö. ³ Rí ntetjögö, pero c'ü rgá zo'c'öji, dya nza cja ga zo'c'üji yo nte yo dya pāra Mizhocjimi. ⁴ Cja ne bēpji nu rgá pēpcö Mizhocjimi, dya rí cjiñitsjögö ín pjeñe ja rga zopjü c'o mama dya cjuana o jña Mizhocjimi; Mizhocjimi dacö o poder. ⁵ Yo nte, me cjiñitsjēji o pjeñe ga tsjapüji na nojo. Me üji yo jña yo mama ja ga cja Mizhocjimi. Pero co o poder Mizhocjimi rí zopcjöji, ngue c'ua na puncjü c'o jēzi c'e pjeñe c'ü cjiñiji, cja na dyätäji c'ua e Cristo. ⁶ Nguéc'ua nu'tsc'ejí rí dyätcägöji. C'o dya ra dyätcägö, ya rí bübü rá castigaogö c'o.

⁷ Bübü c'o cjiñitsjē c'ü mbēpji cja Mizhocjimi, y mamaji c'ü dya ngue o mbēpizü c'ü. Nu'tsc'ejí in creogueji c'o, na ngue dya in pätpäji o mü'büji. Bueno, 'ma cjó c'o mama ngueje o mbēpji Mizhocjimi anguezeji, ni jyodü xo ra unüji ngüenda nutscö xo rí mbēpji cja Mizhocjimi. ⁸ Nguetsjē c'ín Jmugöji o dyacö poder rá cjägö ne bēpji. Ne bēpji, dya ngue c'ü rá xöcüs'üji; ngueje c'ü mas rí 'ñejmeji e Jesucristo. Zö xe rá xi'tsc'öji c'ü ja ga mbētsö na nojo, pero na cjuana. Dya cjó sö ra mama c'ü dya cjuana yo rí mangö c'ü rga bēzhgö ín tseje. ⁹ Ixtí unnc'ejí ngüenda, c'ü rgá pen'c'öji o carta, dya ngue c'ü rguí sügueji. ¹⁰ C'o xöpüte xi'tsc'ejí a cjava: "E Pablo 'ma pen'c'ejí o carta, me huēnch'iji na zēzhi nza cja c'ü ri pēs'i o poder. Pero 'ma bübü co nu'tsc'ejí c'ü, dya huēnch'ejí a cjanu. Y dya ña na jo", ents'ejí c'o xöpüte. ¹¹ C'o xi'tsc'ejí a cjanu, ni jyodü ixta unüji ngüenda, 'ma rá ěcjö co nu'tsc'ejí rí bübü rá castigaots'üji c'ua ja nzi rgá mangö cja yo carta 'ma dya rí bübü co nu'tsc'ejí.

¹² C'o xöpüte, me mamatsjēji c'ü me na jo ga jizhiji. Cjiñitsjēji que na jo ga xöpün-teji, na ngue nde dyotji ga jizhiji. Pero dya ni muvi c'ü ni jyētsitsjēji a cjanu. Nutscö, dya rá mangö cjo nda na jozgö que na ngue anguezeji. ¹³ Dya rá cjacpütsjögö a cjanu na nojo. C'ü rá mangö, nguextjo c'ü ja va cja va dyacö Mizhocjimi ne bēpji nu rgá zopcjö yo nte. Ngué angueze o dyacö ró 'ñe zo'c'öji. ¹⁴ Nguetscö ot'ü ró 'ñe xi'tsc'öji ja ga cja e Cristo. Nguéc'ua rí pē'sc'ö derecho rá zo'c'öji; nu'tsc'ejí ni jyodü rí dyätcägöji. ¹⁵ Dya rí cjägö ja c'o ga tsja c'o xöpüte. Anguezeji pöji nu ja ya vi ma'a c'ü 'naja vi ma zopjü yo nte. Cjapüji na noji nza cja 'ma ri nguetsjē anguezeji ot'ü vi zopjüji yo nte. Rí te'begö rí 'ñejmeji na jo Mizhocjimi. A cjanu ra sö rá magö cja c'o 'ñaja jñiñi ja c'o nzi va dyacö Mizhocjimi rá ma pēpji. ¹⁶ Rá magö cja c'o jñiñi c'o mas na jē, rá ma xipji ja ga cja e Jesucristo. Y 'ma rá sät'ägö nu ja ya mbürü o creoji o jña Mizhocjimi, dya rá onpü yo nte, cja rrü mangö: "Na puncjü o nte va yo ya ndenngue co nuzgö", rá eñegö, iyö. Na ngue ri ngue c'ü 'na cjuarma c'ü ya vi pjütü c'e bēpji.

¹⁷ Ma cjó c'o ra mbëpi na jo Mizhocjimi, dya ni jyodü ra mama: "Nutscö ró c jagö ne bëpji." C'ü ni jyodü ra mama: "Mizhocjimi o mböxcü ró pëpjigö ne bëpji", ra'ñeñe. ¹⁸ Zö ra mama 'na nte: "Me na jozgö", ra 'ñeñe, pero dya ngue c'ü ni jñetse cjo na jo. Pero 'ma mama Mizhocjimi c'ü na jo 'na nte, ix na cjuana na jo 'ma c'ü.

Pablo y los apóstoles falsos

11 Xa'ma rí pë'sc'ejí paciencia co nutscö c'o xe rá xi'tsc'öji. Na ngue c'ü rí cjacpö me ni muvi ne bëpji nu rgá zopcjö yo nte, bübü c'o ra mama que rí locogö, dya rí jüngö ín pjeñe. Pero rí ö'tc'öji rí pëscöji paciencia c'o xe rá xi'tsc'öji. ² 'Na bëzo me pjörü c'ü nu xunt'i, ngue c'ua 'ma ra chjüntpü c'ü o xunt'i, dya be ri chjëvi o bëzo. Nguéc'ua nguextjo c'ü nu xíra ra dyojui. Je xo ga cjazgö nu, me rí pjö'c'öji c'ua ja nzi ga mbö'c'ejí Mizhocjimi. Rí negö nguextjo e Cristo rí ñegueji. ³ C'e c'ijmi o dyonpü e Éva, mi cjacpü mi xipji c'o na cjuana pero iyö. Je xo ga cjatjonu, rí sügö 'na cjó c'o ra dyon'c'üji ra s'onnc'üji in pjeñeji; nguéc'ua dya cja rí ñegueji e Cristo co texe in mün'c'ejí. ⁴ Ró xi'tsc'öji ja rgá sö e Jesús ra 'ñevgueji libre cja c'o na s'o; nguéc'ua vi creogueji. Y Mizhocjimi o dya'c'ejí c'ü o Espíritu o ëjë cja in mün'c'ejí. Pero bübü o xöpüte c'o va ëtsjë c'o nan'ño ga zo'c'üji. Maco in pësp'ijí paciencia anguezeji, xo ni jyodü rí pëscöji paciencia yo rí xi'tsc'öji.

⁵ Anguezeji cjacpüji me na noji, mamaji c'ü ngue anguezeji o apóstole e Jesucristo. A poco in cjiññijí c'ü xenda na nojo anguezeji que rá nguetscö. ⁶ Anguezeji mamaji c'ü dya zö rgá ñagö. Zö ga cjanu, pero rí pãrãgö na jo yo rí xi'tsc'öji. In pãrãgueji c'ü rí pãrãgö na jo. Na ngueje 'ma ró zo'c'öji, dya ró co'bügö ne rí 'naja jña.

⁷ 'Ma ró xi'tsc'öji o jña Mizhocjimi, dya ró jüngö c'o mi dacöji. A poco in cjiññijí c'ü rvá cja na s'o, na ngue dya ró jün'c'üji. Nu c'ü rvá zo'c'öji, dya ngue c'ü pje ro jün'c'üji; ngueje c'ü rví muvitsc'ejí a jmi Mizhocjimi. ⁸ Ró jüngö c'o merio c'o o dyacö c'o cjuarma cja c'o 'ñaja congregación. Nguéc'ua o sö ró xi'tsc'öji o jña Mizhocjimi. ⁹ 'Ma mi bübü co nu'tsc'ejí, 'ma pje c'o mi bëtscö, dya ró ötü ne ri 'natsc'ejí. Pero c'o cjuarma a ma a Macedonia o ndãji c'o o ëjë o 'ñe zocüzügöji c'o mi jyodüzü. Nguéc'ua dya ró jün'c'üji, dya pje xo rá jün'c'üji. Na ngueje dya rí negö rí sögueji na jyü.

¹⁰ Bübü e Cristo co nutscö; nguéc'ua na cjuana c'ü rí xi'tsc'öji. Me rí mäcjö na ngueje dya ró jüngö c'o mi dacöji nu'tsc'ejí in tsjaji texe a 'ñe a Acaya. Y nunca dya pje rá jün'c'üji. ¹¹ Bübü c'o mama c'ü dya rí nets'egöji, nguéc'ua dya rgá jüngö c'o ri dyacöji. Pero pätcö ín mü'bü Mizhocjimi rí nets'ejí.

¹² C'o 'ñaja xöpüte, neji c'ü rá jüngö c'o ri dyacöji. A cjanu ra sö ra xi'ts'ijí: "Jñanchjaji, e Pablo rí chjëntcöjme c'ü", ra 'ñeñeji. Nguéc'ua, dya rgá jün'c'üji c'o ri dyacöji, dya xo rá jün'c'üji. ¹³ Anguezeji me nzhodüji ga dyonpüji yo nte. Cjacpüji c'ü ri ngue o apóstole e Cristo, maco dya juajnü e Cristo anguezeji.

¹⁴ Dya ni jyodü rí tsjijñijí na puncjü c'ü ni tsja a cjanu anguezeji. Na ngue je xo ga cjanu ga tsja e Satanás nu

c'ü dya jo, bün'ma cjacpü c'ü ri ngue 'naja c'o o anxe Mizhocjimi. ¹⁵ Nguéc'ua dya ni jyodü rí tsjijñijí na puncjü c'o xöpüte c'o cjacpü ri xi'tsc'ejí c'o na jo. Na ngueje anguezeji, ngue o mbëpji c'ü dya jo. Mizhocjimi ra tsjacpü ra sufreji, na ngueje cjaji na s'o.

Sufrimientos de Pablo como apóstol

¹⁶ Me rí xi'tsc'öji ja ga mbëtscö na nojo, pero dya rí ma tsjijñijí cjo rí locogö. Zö rí tsjijñijí c'ü rí locogö, pero xe rí pëscöji paciencia c'ü xe rá mangö c'ü ja ga mbëtscö na nojo. Maco in pësp'ijí paciencia c'o xöpüte c'o cjacpü na nojo. ¹⁷ Dya mandazgöji c'ín Jmugöji me rá mangöji pje pjëtscöji. Pero xe ni jyodü rá mangö c'ü pje pjëtscö, zö rí mangueji rí locogö. ¹⁸ C'o xöpüte me cjacpüji na nojo na ngue c'ü pjëzhijí. Xo rá mangö dya c'ü ja ga mbëtscö na nojo. ¹⁹ In cjiññijí in pë'sc'ejí na puncjü in pjeñeji; nguéc'ua gui pësp'ijí paciencia c'o xöpüte c'o cjacpü na nojo. ²⁰ C'o xöpüte me mandatsc'ejí, pero in sido in pësp'ijí paciencia in ätägueji c'o. Anguezeji me jün'c'üji in merioji, pero in sido in pësp'ijí paciencia. Anguezeji me cjacpüji in jmugueji, me cja'c'ejí c'ü dya ni muvitsc'ejí. Xo pjë'chc'ejí in jmiji, pero in sido in pësp'ijí paciencia in ätäji. ²¹ A poco in cjiññijí xe na jo 'ma xo ro cjacpö chala a ndetsc'ejí ja c'o nzi ga tsja c'o xöpüte. Rí perdonaozögöji c'ü dya ró cja'c'öji a cjanu c'o na s'o.

C'o xöpüte, me mäjä ga tsjacpütsjëji na nojo. Je xo rga cjazgö dya nu, c'o mama anguezeji ja ga mbëzhijí na nojo, xo ngue c'o xo sö rá mangö c'ü pje pjëtscö, zö rí mangueji rí locogö. ²² C'o xöpüte cjacpüji na nojo na ngueje ñaji hebreo. Xo 'ñezgö xo rí ñagö hebreo. Anguezeji mamaji je menzumüji a Israel. Xo 'ñezgö je xo rí menzumügö nu. Xo mamaji je mboxbëcheji cja e Abraham. Xo 'ñezgö xo ngue o mboxbëchezü c'ü. ²³ Xo mamaji c'ü mbëpjijí cja e Cristo. Nutscö mas na jo rgá pëpcö c'ü. Bueno, rí mangö yo, zö rí tsjijñijí c'ü me rí locogö. Mas ró pëpji na zëzhi que na ngue anguezeji. Mas o jyücüji co chirrio que na ngue anguezeji. Y mas go pantcaji a pjörü. Na puncjü rvá cjogü peligro c'ü ya ro tügö. ²⁴ C'o ín menzumügöjme a Israel, tsi'ch'a vez va jyücüji co chirrio. O zö treinta y nueve c'o o dyacöji nzi 'na vez c'ü mi jücüji. ²⁵ Jñi vez va jyücöji co dyenza. 'Na vez o pjacöji o ndojo. Jñi vez va chödü a nde c'o barco 'ma mi nzhodügö cja mar. Nguéc'ua 'naxömü cja na 'napa ró sufregö cja ndeje. ²⁶ Na puncjü rgá nzhodügö rgá zopjügö yo nte. Rí cjogü peligro rgá pes'egö cja ndare. Rí cjogü peligro ra ts'acüzgö o mbë'ë. Rí cjogü peligro 'na pje c'o ra tsjacö yo ín menzumügöjme, 'ñe c'o dya ngue ín menzumügöjme. Rí cjogü peligro 'ma rí nzhodügö cja c'o jñiñi, 'ñe 'ma rí nzhodügö cja majjadü, 'ñe 'ma rí nzhodügö cja barco. Xo rí cjogü peligro 'ma rí chjëgöjme c'o cjacpü cjuarma. ²⁷ Bübü 'ma rí pëpcjö na zëzhi hasta me ni mbotjo ín cuëgö, 'ñe me rí sögö na ü. Bübü 'ma rí bëzhi na puncjü ín ch'ijigö. Bübü na puncjü 'ma dya rí sigö o xëdyí, na ngueje ojtjo pje rá sigö. Na puncjü rgá túsëgö, na ngueje bëtsi c'ü rá jegö.

²⁸ Nujyo, dya nguextjo yo rí sufregö yo. Pama me rí mbeñegö c'o cjuarma texe cja c'o congregación. ²⁹ 'Ma bübü 'na cjuarma c'ü dya nda ejme Mizhocjimi, me rí sentiogö nza cja c'ü ri nguetscö c'ü dya nda ri creo. 'Ma cjó c'o cja pü ra tsja na s'o 'na cjuarma, rí ügöbe c'e nte c'ü. Y rí tsegö nza cja 'ma ri nguezgö ro cja gó c'o na s'o. ³⁰ Pe in neji xe rá mangö c'ü pje pjëtscö. Iyö. C'ü rá cja gó dya, rá xi'tsc'öji ja ga cja c'ü dya zëtscö. ³¹ Na cjuana yo rí xi'tsc'öji; nzi ga mbärä Mizhocjimi c'ü mi ma't'ü e Jesucristo c'ín Jmugöji c'ü ngue o T'i. Me na nojo Mizhocjimi; ni jyodü nunca rá jëzi rga cja püji na nojo c'ü. ³² 'Ma mi bünc'ö a Damasco, o tsja c'e gobernador c'ü vi 'ñeme e rey Aretas, o ngama c'o mi pjörü cja c'o trangoxtji, ngue c'ua 'ma ro pedyegö, ro ts'acüzüji. ³³ Pero c'o in dyocjömje go pjongüzüji cja 'na ventana c'ü mi bübü cja c'e varda, cjanu o sjöpcüji cja 'naja bos'i. Ró c'ueñegö c'ua cja c'e ciudad, dya pje tsjacö c'e gobernador.

Visiones y revelaciones

12 Dya ni muvi c'ü me rgá mangö c'ü pje pjëtscö. Pero bübü c'ü xe rá xi'tsc'öji. Rá xi'tsc'öji ja ga cja c'o o dyacö e Jesucristo c'ín Jmugöji ró cjinch'igö, 'ñe c'o o jítscö. ² Ya cjogü catorce cjë 'ma o zinzgö a jens'e Mizhocjimi. Dya rí pärägö cjo o zinzgö co texe in cuerpo, cjo nguextjo in alma c'ü o zinnui. Nguextjo Mizhocjimi pärä. ⁴ O zinzgö nu ja me na zö. Je ró ärägö nu c'o jña'a c'o me na sjü c'o dya sö rá xi'tsc'öji. ⁵ Pero dya rá cja pütsjë na nojo. Ngue Mizhocjimi c'ü rá cja pcö na nojo, na ngueje ngue c'ü o zinzgö c'ü. C'ü rá xi'tsc'öji ja ga cja zgö, dya ngue c'ü me na nozgö; ngueje c'ü dya ga zëtscö. ⁶ Zö ri negö ro xi'tsc'öji c'o me na zö rvá jandagö, pero dya ri locogö. Na ngueje na cjuana c'ü ro xi'tsc'öji. Pero dya rá xi'tsc'öji c'o. In jandgaji ja rgá nzhodügö. Xo in äräji c'o jña c'o rí xi'tsc'öji. Nguec'ua dya ni jyodü rá xi'tsc'öji c'o me na zö c'o ró jandagö. 'Ma jiyö, ri cjiñigüjeji c'ü me na jozgö na puncjü, zö dya ga cja zgö nu.

⁷ Me na zö c'o o jítscö Mizhocjimi. Pero dya go ne Mizhocjimi c'ü rá cja pcö na nozü rga mangö c'o ró jandagö nu. Nguec'ua o jyëzi Mizhocjimi e Satanás nu c'ü dya jo cja cü rá sufregö nza cja 'ma ri tjocüzgö 'na bidyi. Nuc'ü, me rí sufregö c'ü, ngue c'ua dya rá cja pcö na nozü. ⁸ Jñi vez rvá ötügö c'ín Jmugöji ro tsjapü ro c'ueñe c'ü rgá sufregö. ⁹ O ndünrü c'ua c'ín Jmugöji o xitsigö: "Me rí s'iyats'ügö. ¿Pje xe ni jyonc'ü? 'Ma dya pje ga zëzhi 'na nte, je ngue 'ma jñetse c'ü me na zëtscö, na ngueje rí pjös'ügö c'ü", enzgö c'ín Jmugöji. Nguec'ua me rí mäcjö na puncjü na ngue dya pje ga zëtscö. Rí mäcjö na ngueje bübüzü o poder e Cristo. ¹⁰ Na ngue c'ü rgá päpcö e Cristo, me cja cö na s'o yo nte me pjongüzüji cja o jñiñiji, y pje c'o nde rí sufregö. Pero rí mäcjö. Na ngueje 'ma dya ga zëtscö, ngue 'ma ix na cjuana na zëtsi.

Preocupación de Pablo por la iglesia de Corinto

¹¹ Na ngue me ró xi'tsc'öji pje pjëtscö, pe in mamaji c'ü rí locogö. Pero, ¿ja rva cja pü? 'Ma o xi'tsc'ëji c'o xöpüte c'ü dya jo rgá jizhigö, dya i xiqueji c'ü na jo rgá xöpütegö. Nguec'ua ni jyodü rá xi'tsc'öji pje pjëtscö. C'o xöpüte cja püji ri ngue o apóstole e Cristo c'o me ni muvi. Pero xenda na nozgö, zö dya ni muvizgö. ¹² 'Ma mi bünc'ö co nu'tsc'ëji, ró sufregö. Pero ró sido ró päpcö e Cristo. Y ró cja gó c'o me na nojo c'o nunca mi jandagueji. Nguec'ua vi unnc'ëji ngüenda c'ü na cjuana c'ü mi xi'tsc'öji. Nguec'ua in pärägüjeji c'ü ngue o apóstole e Jesucristo. ¹³ A poco in cjiñiñiji c'ü xenda ró s'iyagö na jo c'o 'ñaja congregación que na ngue'tsc'ëji. Bueno, c'ü ró cja gó, ngueje c'ü dya ró jün'c'üji in meriogüjeji. 'Ma jiyö, rvi sögüjeji na jyü. Perdonaozgöji c'ü dya ró jün'c'üji in merioji.

¹⁴ Dya ra metscö rá 'ñe nuc'üji. Ra zöo na jñi c'ü rga ëjë. Y dya rá jün'c'üji in meriogüjeji. Dya ngue in meriogüjeji c'o rí mbeñegö, ngue'tsc'ëji me rí mbents'ëji. Dya ngue yo t'i c'o ni jyodü ra mbë's'iji c'ü rguí mbös'üji nu tataji; ngueje yo nzhante c'o ni jyodü ra mbë's'iji c'ü rguí mbös'üji nu t'iji. ¹⁵ Me rí mäcjö rgá päpcö Mizhocjimi rgá pjöxc'öji, zö me potjo in cuëgö. Nza cja c'ü mas rí netsc'öji, y dya nda in nezgöji.

¹⁶ Bübüts'ëji c'ü ra mama, zö dya ró jüngö c'o merio c'o mi dacöji, pero ró jodügö ja rvá on'c'üji. ¹⁷ Rí xi'tsc'öji, 'ma ró xipji c'o cjuarma o ëji o 'ñe zo'c'ëji, dya pje xo jñün'c'üji. ¹⁸ Ró xipji e Tito ro ëji c'ü 'na cjuarma, o 'ñe nuc'ëji. ¿Cjo pje c'o o jñün'c'üji e Tito? Iyö, dya pje xo jñün'c'üji. ¿Cjo dya xo mbents'ëji angueze, ja c'o nzi rgá mbents'ëji? Já, xo mbents'ëji. ¿Cjo dya xo tsja ja c'o nzi rgá cja gó? Já, je xo va tsjatjo a cjanu.

¹⁹ Nu yo rí xi'tsc'öji, pe in cjiñiñiji c'ü rrä ñanatsjë cja in jmigüjeji nza cja 'ma ro cja gó na s'o. Pero dya je ga cjanu. Nu yo rí xi'tsc'öji, jandgagö Mizhocjimi. Y bübü e Cristo co nutscö. Rí s'iyats'öji cjuarma. C'ü rgá xi'tsc'öji yo, ngue c'ü mas rí päräji Mizhocjimi. ²⁰ Rí negö rí nzhodügüjeji na jo. In negüjeji c'ü rá mä'c'öji. Pero rí sügö 'ma rá 'ñe nuc'ëji, 'na rá tö'tc'üji c'ü dya ri nzhodüji na jo. 'Ma rga cjanu, dya ra sö rá mä'c'öji 'ma. Rí sügö 'na rá tö'tc'üji c'ü me ri sögüjeji o jña, 'ñe me ri ne ra mbë'ts'iji na nojo c'ua ja nzi ga mbëzhi c'o 'ñaja. O rá tö'tc'üji ri pötqui sjëyaji, 'ñe ri pötqui hu'ñs'iji. O rá tö'tc'üji ri pötqui xos'üji o bëchjine, 'ñe me ri pötqui tsjojneji. O rá tö'tc'üji ri cja pquetsjëji rrü notsc'ëji nzi 'nats'ëji, 'ñe me ri ñatsjë ri ñatsjëgüjeji. ²¹ Bübüts'ëji c'o cja na s'o. In cjiñiñiji na s'o cja in mü'bügüjeji. In tsägüjeji o bëzo o ndixü, 'ñe pje c'o nde in cja ji a cjanu c'o na s'o. Rí sügö, 'ma rá 'ñe nuc'ëji, 'na rá tö'tc'üji c'ü dya be ri nzhogü in mü'büji. Nguec'ua Mizhocjimi ra tsjacö me ra sentio in mü'bügö me rá hu'c'öji.

Advertencias y saludos finales

13 'Ma rá ëcjö na yeje, ya ra zö na jñi c'ü rvá ëgö va. Tsjiñiñiji c'ü t'opjü a cjava: "'Ma cjó c'o ra tsja na s'o, ni jyodü yeje o jñi' c'o o jñanda vi tsja na s'o, c'o

ra cöste. Nu'ma, ra sö ra castigaaji 'ma c'ü", eñe. ² 'Ma ró 'ñe zenguats'üji c'ü na yeje, ró zopjü c'o mi cjats'ügueji na s'o, ró xicöji ro nzhogü o mü'büji. 'Ma jiyö, ro castigaogö c'o, 'ma ro ëgö na jñi'i. Nudya, dya rí bünc'ö co nu'tsc'ejji. Pero rí zo'c'öji nu'tsc'ejji in s'ido in cjaji c'o na s'o, rí xi'tsc'öji, 'ma rá ëcjö na jñi, rá castigaots'üji. ³ Nu 'ma dya in pärägueji cjo rí pätpägö e Cristo, jo rí ñugueji 'ma, 'ma rá ëcjö. Me na zëzhi angueze, dya s'ü ra castigaots'üji. ⁴ 'Ma o ndäbäji e Cristo cja ngronsi, o jñetse nza cja c'ü dya ma zëzhi. Pero bübütjo dya c'ü, na ngueje c'ü o poder Mizhocjimi o tsjapü o bübütjo na yeje. Je xo ga cjazgönu. Na ngueje bübü in mün'c'ö e Cristo, jmanch'a rgá zo'c'öji na jo, nza cja c'ü dya ri pë'sc'ö poder. Pero bübüzü o poder Mizhocjimi. Nguec'ua 'ma dya ra nzhogü in mü'bügueji, rí bübü rá castigaots'üji.

⁵ Nu'tsc'ejji, ngue'tsc'ejji ni jyodü rí ñutsjéji cjo na cjuana i 'ñench'e in mün'c'ejji e Cristo. ¿Cjo bübü in mün'c'ejji e Cristo? ¿Cjo 'ñünc'ü in mü'büji rí tsjaji ja c'o nzi ga ne? 'Ma jiyö, dya cjuana in ejmeji 'ma. ⁶ Pero 'ma bübü in mün'c'ejji e Cristo, rí te'begö rí unnc'ejji ngüenda xo 'ñetscö xo bübüzügö c'ü, y ngue o apóstolezügö c'ü. ⁷ 'Ma rá 'ñe castigaots'üji, nu'ma, rí pärägueji c'ü rí bünc'ö o poder e Cristo. Pero rí ötcö Mizhocjimi c'ü rí jyëzgueji c'o na s'o. Zö rí negö ra jñetse c'ü ngue o apóstolezü e Cristo, pero rí negö

mas c'ü rí tsjagueji ja c'o nzi ga ne Mizhocjimi. ⁸ Ra sö rá zo'c'öji ngue c'ua rí tsjaji c'o na jo. Pero 'ma ya rguí tsjaji c'o na jo, dya cja ra sö rá castigaots'üji 'ma. ⁹ 'Ma na zë'tsc'ejji, 'ma in cjaji c'o na jo, dya ni jyodü rá castigaots'üji co o poder Mizhocjimi. Ngue c'ü rgá mäcjö c'ü. Y ngue c'ü rí ötcö Mizhocjimi, c'ü rí tsjagueji dya c'o na jo. ¹⁰ Mizhocjimi o dyacö poder, pero dya ngue c'ü rga chjojt'öji; ngueje c'ü rga pjöxc'öji mas rí 'ñejmeji Mizhocjimi. Nguec'ua nudya dya rí bünc'ö co nu'tsc'ejji, rí pen'c'ejji ne carta rí xi'tsc'öji yo, xa'ma rí dyätcägöji ante c'ü rá ëcjö. 'Ma rí tsjaji a cjanu, dya rguí jyodü rá huënch'öji 'ma rá ëcjö.

¹¹ Ya rá cjuatügö ne carta. Mizhocjimi ra mböxc'üji cjuarma. Jyëziji c'o na s'o, mas rí tsjaji ja c'o nzi ga ne Mizhocjimi. Dyätcäji c'o rí xi'tsc'öji, ngue c'ua ra mäjä in mün'c'ejji. Rí tsjijñiji 'natjo in pjeñeji, rí tsärägueji na jo. 'Ma rí tsjaji yo, ra bübüts'ejji Mizhocjimi c'ü s'iyazgöji 'ñe cjacöji ra mäjä in mün'c'öji, ngue c'ua dya pje rá mbeñeji. ¹² Rí pötqui zenguateji co texe in mü'büji, na ngueje ngue o t'itsc'ejji Mizhocjimi. ¹³ Bö'tc'ütjoji Cjimi c'o cjuarma c'o rí cärägöjme.

¹⁴ Rí ötcö Mizhocjimi c'ü mas rí unnc'ejji ngüenda in texeji c'ü me nugüji na jo e Jesucristo c'ín Jmugöji. Xo rí ötcö Mizhocjimi c'ü mas rí unnc'ejji ngüenda c'ü me s'iyazgöji Mizhocjimi, 'ñe c'ü bübü in mün'c'öji o Es- piritu. Amén.

GÁLATAS

Pablo escribe a las iglesias en Galacia

1 Nguetscö e Pablo rí pen'c'öji ne carta. Bübü c'o xi'tsc'ejí nguetsjä yo nte yo o juancü rá c'jagö apóstole. O 'ma jiyö, xi'ts'iji Mizhocjimi o 'ñünbü o mü'bü yo nte o juancüji. Pero iyö. C'ü o juancü nguetsjä e Jesucristo c'ü o te 'ma ya vi ndü, 'ñe Mizhocjimi c'ü nu Tata c'ü o tsjapü o te. ² Nu'tsc'ejí in jmurüji a Galacia in ench'e in mün'c'ejí e Jesucristo, ngue'tsc'ejí rí pen'c'öji ne carta. Nutscö 'ñe texe yo cjuarma yo rí cārāgöjme, rí zenguats'üjme. ³ Rí ötcö Mizhocjimi c'ü mi Tataji, 'ñe e Jesucristo c'ín Jmugöji ra sido ra nuc'ejí na jo, ngue c'ua ra mājā in mü'büji, dya pje rí mbeñeji. ⁴ E Jesucristo o ne o ndü va ngötcüji in nzhunc'öji. O 'ñevgueji libre, ngue c'ua dya cja ra mandazüji c'ü na s'o c'ü bübü cja ne xoñijömmü. O ndü a cjanu e Jesucristo na ngueje je ga cjanu va ne Mizhocjimi c'ü mi Tatagöji. ⁵ Me na nojo Mizhocjimi 'ñe me na jo. Je ga cjanu angueze texetjo c'o cjé, 'ñe 'ma ya rguí nguarü ne xoñijömmü. Amén.

No hay otro mensaje de salvación

⁶ Ma ró zo'c'öji, o 'ñünnc'ejí in mün'c'ejí Mizhocjimi o jí'tsc'ejí c'ua ja va s'iyatsc'ejí e Cristo va ndü. Nguéc'ua vi 'ñench'e in mün'c'ejí e Jesucristo. Pero nudya va ètsc'ejí c'o nan'ño ga zo'c'ejí; dya xi'tsc'ejí c'ü nguextjo e Cristo ra salvatsc'ejí. Nguéc'ua in yembeñeji; in ne rí creoji c'e jña c'ü xi'tsc'ejí c'o nan'ño xöpüte. ¿Jenga me ts'i ni jyèzgueji a cjanu c'e jña c'ü o dya'c'ejí Mizhocjimi c'ü ja ga cja e Cristo? Mi c'japcö mi nzhodügueji na jo cja o 'ñiji e Cristo. C'e jña c'ü in ne rí creoji, dya ngue c'ü ra 'ñempc'ejí libre cja c'o na s'o.

⁸ Nutscöjme ya ró xi'tsc'öjme ja rga 'ñevgueji libre e Cristo. Nguéc'ua rí xi'tsc'öji, zö rí apóstolegö pero 'ma ro xi'tsc'öji nan'ño jña, nu'ma, ro jyèzgö 'ma Mizhocjimi ro tsjacü ro ma sufregö. Je xo rga c'jatjonu c'o o anxe Mizhocjimi c'o ixi cārā a jens'e, 'ma ro è xi'tsc'ejí nan'ño jña, xo ro tsjapü Mizhocjimi ro ma sufre 'ma c'o. ⁹ Ya ró xi'tsc'öji ja rguí salvagueji. Xo ró xi'tsc'öji 'ma c'jé c'o ra 'ñe xi'ts'iji nan'ño jña, Mizhocjimi ra tsjapü ra sufre c'ü. Y rí yepe rí xi'tsc'öji a cjanu.

¹⁰ C'ü rvá xi'tsc'öji a cjanu, ngue c'ü rguí unnc'ejí ngüenda c'ü dya ngue c'o xöpüte c'o rí jodügö ra mächägö, ni xo ri ngue'tsc'ejí; ngue Mizhocjimi rí jodü ra mächägö. Nu 'ma c'jé c'o ri ngueje cja yo nte c'ü ro jodü ro mächägö, dya ngue e Cristo c'ü rí pèpcö 'ma.

Cómo Ilegó Pablo a ser apóstol

¹¹ Rí mbeñegueji cjuarma. C'o jña c'o ró xi'tsc'öji ja ga jogü in mün'c'öji, dya ngueje yo nte yo o nguijñitsjä o mü'bü c'o. ¹² Na ngueje dya c'jé xitsigö yo nte ja ga cja, ni c'jé xo ro xöcü. Nguetsjä e Jesucristo o jítsi ró pārāgö ja ga jocüzü in mü'büji.

¹³ Ya ró xi'tsc'öji ja ga cja rmá minc'ö 'ma dya be mi ejmegö e Cristo. Mi c'jagö in chjürügöjme nutscöjme rí menzumüjme a Israel. Ró xi'tsc'öji c'ü me mi c'japcö ra sufre c'o o nte Mizhocjimi c'o mi jmurü mi ma't'üji e Jesucristo. Y me mi c'jagö ro chjotcö c'o. ¹⁴ Xenda mi c'jagö in chjürügöjme, que na ngueje na puncjü c'o in menzumügöjme c'o cja nde mi sègöjme. Na ngueje xenda mi tèpcö o tjürü c'o mi mboxpalejme. ¹⁵ Pero ante c'ü ro jmuxcü, ya vi xöcü Mizhocjimi c'ü ro pèpcö c'ü. Na ngue c'ü vi s'iyazügö Mizhocjimi, o è 'na nu pa o 'ñünnü in mü'bü. Y nutscö ró ench'e in mü'bü e Jesucristo na ngueje c'ü vi s'iyazügö c'ü. ¹⁶ Y go ne Mizhocjimi go tsjacü ró pārāgö ja ga cja e Jesucristo c'ü nu T'i. O jítsigö a cjanu ngue c'ua rá magö cja yo nte yo dya menzumü a Israel, rá ma xipjiji ja rgá sō e Cristo ra 'ñeme libre anguezeji cja c'o na s'o. 'Ma o jítsigö a cjanu Mizhocjimi, dya c'jé ró önü ne rí 'naja nte ja rva cja rva zopcjé yo nte. ¹⁷ Dya xo ró magö a ma a Jerusalén ro ma önü c'o ot'ü vi mbèzhi apóstole que na nguezgö. C'ü ró c'jagö, ixtó xögütsjä ró magö a ma a Arabia. O c'jogü ja nzi pa, cja rrü nzhogö ró è c'ua a Damasco.

¹⁸ Nuc'ua 'ma ya vi c'jogü jñi cjé, ró magö a ma a Jerusalén c'ü tsja a Judea. Pero dya ngue c'ü ro ma öngö ja rva zopcjé yo nte. Ngué c'ü rvá ma pārāgö e Pedro. Y dya mezhe rvá minc'ö nu, c'ü ro ñabe; yenzotjo. ¹⁹ Xo ró chjégöbe nu, e Jacobo c'ü nu cjuarma e Jesucristo c'ín Jmugöji. Pero c'o 'ñaja apóstole, dya ró chjégöjme c'o. ²⁰ Nujyo rí xi'tsc'öji, dya bëchjine yo. Na cjuana yo, c'ua ja nzi ga mbätcā in mü'bü Mizhocjimi.

²¹ Nuc'ua ró pedyegö a Jerusalén ró magö a ma a Ciliacia 'ñe a Siria. ²² C'o cjuarma c'o mi jmurü cja c'o 'ñaja jñiñi a Judea, dya be mi pächägö c'o. ²³ Pero mi äräji c'o mi mama c'o o dyoji: "E Pablo dya mi ne c'jé ro 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo. Nguéc'ua mi c'jajme rá sufrejme y me mi ne ro mbötcüjme. Pero nudya, e Pablo xipji dya yo nte xo ra 'ñench'e o mü'büji e Jesucristo", mi eñe c'o cjuarma ma xipjiji c'o o dyoji. ²⁴ Nguéc'ua c'o cjuarma c'o mi cārā a Israel mi mamaji c'ü me na zèzhi Mizhocjimi, na nguezgö e Pablo xo ró ench'e in mü'bügö e Jesucristo.

Los otros apóstoles aceptan a Pablo

2 O cjugü c'ua catorce cjë ró magö a ma a Jerusalén, ró mëbe e Bernabé. Xo ró sidyibe e Tito. ² Nguetsjë Mizhocjimi o tsjacü ró pãrãgö c'ü mi jyodü ro möcjöjme nu. Ró ma ñatsjëjme c'o pjëzhi apóstole nu. Ró xipjiji ja ga cja rgá zopcjö yo dya menzumü a Israel rí xipjiji ja rgá sö e Jesucristo ra 'ñeme libre anguezeji cja c'o na s'o. Mi negö c'ü ro unü ngüenda c'o apóstole, c'o jña c'o rí xipjigö yo nte, chjëntjui c'o jña c'o mama c'o apóstole. 'Ma jiyö 'na dya rví muvi 'ma c'ü rvá pëpcjö na puncjü, 'ñe c'ü cja xe rá pëpcjö. Na ngueje 'na dya ro mböxcügö c'o apóstole cja ne bëpji. ³ Na ngueje cãrã c'o 'ñaja c'o vi mama c'ü ni jyodü ra circuncidaoji yo dya menzumü a Israel ra dyopcüji o cuerpoji. Nutscöji bübü ín mün'c'öji dya e Cristo Jesús; nguec'ua dya cja mandazüji c'o o ley Mizhocjimi c'o o dyopjü e Moisés. Pero bübü c'o chaque cjavü cjuarma; mi nugüttojme cjo mi cjamme c'ua ja nzi ga t'opjü c'o ley cjo iyö. Na ngueje anguezeji mi neji ro nzhogüjme ro jodü ro ätcöjme c'o ley c'o. Mi neji ro circuncidaoji e Tito c'ü mi dyocjöjme, na ngueje dya mi menzumü a Israel, nguec'ua dya vi circuncidaoji c'ü. Pero dya ró negö ro circuncidaoji e Tito. Ni xo ro negö ro circuncidaoji c'o 'ñaja cjuarma c'o dya menzumü a Israel. Na ngueje mi mbentsc'öji nu'tsc'eji, dya ín menzumüji a Israel, ró negö rí sido rí 'ñejmeji c'ü na cjuana c'ua ja rgui salvagueji. Nguec'ua 'ma ró cjuarü ró ñajme c'o apóstole, cjanu o mama c'ua anguezeji c'ü dya ni jyodü ra circuncidaoji c'o cjuarma c'o dya menzumü a Israel, ni xo ri ngueje e Tito.

⁶ C'o pjëzhi apóstole, dya pje xitsigöji c'ü pje xe ro jíhcö yo dya menzumü a Israel. Para nutscö, dya ra tsja zö pje pjëzhiji, na ngueje Mizhocjimi ra juajnü 'na nte'e zö dya pje ri pjëzhi. ⁷ C'o pjëzhi apóstole, c'ü o tsjaji, o unüji ngüenda c'ü vi juancügö Mizhocjimi rá sãtc'ö cja yo dya menzumü a Israel, rá xipjiji ja rgá sö ra jogü o mü'büji. Xo unüji ngüenda vi juajnü Mizhocjimi e Pedro ra zopjü yo menzumü a Israel. ⁸ Xo mbãrãji ngue Mizhocjimi c'ü 'ñünbü o mü'bü e Pedro ra tsja apóstole, ngue c'ua ga zopjü yo menzumü a Israel. Y xo mbãrãji ngue Mizhocjimi c'ü 'ñünngü ín mün'c'ö ngue c'ua xo pjëtsi apóstole rí zopjü yo dya menzumü a Israel.

⁹ C'o apóstole c'o me mi nãntji pjëzhi na puncjü, ngueje e Jacobo 'ñe e Pedro 'ñe e Juan. Anguezeji o unüji ngüenda c'ü vi tsja Mizhocjimi vi tsjacügö apóstole, 'ñe vi mböxcü na puncjü. Nguec'ua va dyacüji o dyëji va mäcãbe e Bernabé, cjanu xitsibe: "Nu'tsc'evi 'ñetscöjme rí mbëpjiji cja e Cristo. Nu'tsc'evi rí ma zopjüvi yo nte yo dya menzumü a Israel, nutscöjme rá ma zopjüjme yo rí menzumüji a Israel. ¹⁰ Pero dya rí jyombeñevi rí pjös'üvi c'o ín menzumügöji c'o dya pje pë's'i", o 'ñenzgöbe c'o. C'e jña'a ró negö c'ü, na ngueje siempre rí mbeñe c'o cjuarma c'o dya pje pë's'i.

Pablo reprende a Pedro en Antioquía

¹¹ 'Na nu pa, zö mi pãrã e Pedro c'o na jo, pero nan'ño va tsja. Nguec'ua rvá huënch'ö c'ua. Rá xi'tsc'öji dya, ja va ts'a. Ot'ü o ma e Pedro a ma a Antioquía. ¹² Nuc'ua 'natjo c'ua mi siji o xëdyi c'o cjuarma c'o dya menzumü a Israel. Nuc'ua cjanu säjä c'ua ja nzi c'o menzumü a Israel c'o mi ngue o dyoji e Jacobo. Nguec'ua mi sü e Pedro xe ro ziji o xëdyi c'o cjuarma c'o dya menzumü a Israel. Na ngueje 'na ro mama c'o ya vi säjä, jenga mi siji o xëdyi e Pedro c'o cjuarma c'o 'ñaja menzumü. Nguec'ua zö mi pãrã e Pedro ma jo c'ü 'natjo c'ua mi siji o xëdyi c'o cjuarma c'o dya menzumü a Israel, pero go xögü c'ua; dya cja 'natjo c'ua go ziji o xëdyi c'o. ¹³ Xo 'ñetjo c'o 'ñaja cjuarma c'o menzumü a Israel c'o mi cãrã a Antioquía, zö xo mi pãrãji ma jo c'ü 'natjo c'ua mi siji o xëdyi c'o 'ñaja cjuarma, pero xo tsjaji c'ua ja va tsja e Pedro go xögüji. Y 'ma o nu'u ga cjanu e Bernabé, xo xögü c'ü. ¹⁴ Nguec'ua ró unnc'ö ngüenda c'ü dya ma jo c'ü mi xögüji. Na ngueje c'o jña c'o mama ja ga salvazüji, dya mama c'ü rá xögüji a cjanu. Nguec'ua rvá huënch'i e Pedro nu ja mi cãrãji texeji, ró xipji a cjava: "Nu'tsc'e ín cjague c'ü t'opjü c'o ín leygöji c'ü dya rá cjaji nutscöji rí menzumüji a Israel; ín sigueji o xëdyi yo dya menzumü a Israel. Dya s'o c'ü ín cjague dya a cjanu, na jo c'ü. Nguec'ua, zjenga i xögue cja yo cjuarma yo dya menzumü a Israel? Ra nguiñiji c'ü ni jyodü ra tsjaji c'ua ja nzi ga tsja yo ín menzumügöji, xo ra jyodü ra cumpleji texe c'o ín leygöji. Pero dya ni jyodü."

La gente de Israel, igual que todos, se salva por fe

¹⁵ Xo ró xipji a cjava e Pedro: "Yo dya menzumü a Israel, dya tjëji c'o o ley Mizhocjimi; nguec'ua nutscöji rí menzumüji a Israel mi xicöji cja'a na s'o c'o. Nutscövi, ixtí menzumügövi a Israel. ¹⁶ Pero ró unnc'övi ngüenda zö ra jyodü 'na nte ra dyätã texe c'o ley, pero xe ri tütjo o nzhubü a jmi Mizhocjimi. Xo ró unnc'övi ngüenda nguextjo 'ma ra tsja 'na nte ra 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo, nu'ma, ra mama Mizhocjimi c'ü dya cja ri tü o nzhubü 'ma c'ü. Nguec'ua xo 'ñenzgövi xo ró ench'e ín mün'c'övi e Jesucristo ngue c'ua dya cja xe rá tuns'üvi ín nzhunc'övi. Na ngueje je t'opjü a cjava o jña Mizhocjimi: 'Zö cjó c'o ra tsja ra dyätã texe c'o ley, pero xe ri tütjo o nzhubü a jmi Mizhocjimi c'e nte c'ü', eñe."

¹⁷ Xe ró xicö e Pedro: "Nutscövi ró negövi c'ü dya cja xe ra bübüzüvi c'o na s'o. Nguec'ua rvá ench'e ín mün'c'övi e Cristo. Nguec'ua sö rá jyëtsitsjëvi dya yo dya menzumü a Israel yo xiji na s'o. Na ngueje c'ua ja nzi ga cja anguezeji, dya tjëji c'o ín leygöji, je xo ga cjazgövi dya nu, dya cja mandazüvi c'o ley. 'Ma ró jëzgvö c'o ley ngue c'ua ro ench'e ín mün'c'övi e Cristo, zcjo ix ma s'o ga cjanu? Iyö. ¹⁸ Rí xi'tsc'ö na cjuana cjó ngue c'ü cja na s'o. 'Ma cjó c'o ya 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo, 'ma ra nzhogü na yeje ra jyodü ra cumple c'o ley, nu'ma, ngue 'ma ix na cjuana tuns'ü o nzhubü c'ü. ¹⁹ Nuzgö ró unnc'ö ngüenda c'ü dya sö ro cumplögö

teixe c'o ley. C'ua ja nzi ga cja 'na mbèpji c'ü ya ndü'ü, dya cja manda c'ü nu lamu, je xo ga cjazgö dya nu, dya cja mandazü c'o ley. Nguец'ua nza cjazgö c'ü ya ró tügö. Pero a jmi Mizhocjimi rí büntcjö dya, y nguextjo angueze rí ätcö c'ü. ²⁰ 'Ma o ndü e Cristo cja ngronsi, xo ró tügö nu. Nguец'ua dya cja nza cjazgö 'ma ot'ü. Zö xe bübüzü ín cuerpogö, pero bübü dya a mbo cja ín mün'c'ö e Cristo c'ü ngue o T'i Mizhocjimi. Nguец'ua nudya, rí ench'e ín mü'bü c'ü recibidozö dya Mizhocjimi, na ngueje o s'iyazügö e Cristo o ne o pätcä va ndü c'ü. ²¹ Bübü c'o cjavü dya ni muvi c'ü vi s'iyazüji Mizhocjimi va ndjä c'ü o T'i o ë ndü; mamaji ni jyodü rá cumplegöji c'o ley, ngue c'ua rrä jozüji a jmi Mizhocjimi. Pero nutscö, dya rí mangö a cjanu. Na ngue 'ma rva cjanu, ¿pje ro dyeje 'ma c'ü vi ë ndü e Cristo?', ró embe e Pedro.

La ley o la fe

3 Nu'tsc'ejji cjuarma in cãrãji a Galacia, ró xi'tsc'öji na jo'o ja va ndü e Cristo cja ngronsi por nutscöji. Pero nudya in ne rí dyärãji 'na jña c'ü dya cjuana. ¿Jenga i jyëzgueji o dyon'c'ejji? Dya in cjiññiji na jo 'na pjeñe. ² Bübü c'ü rí negö rá önn'c'üji. Mizhocjimi o dya'c'üji o Espiritu o ë bübü cja in mü'büji. ¿Cjo i tsjaji teixe c'ü t'opjü c'o ley nguec'ua va dya'c'üji c'ü? Jiyö. O dya'c'üji c'ü, na ngueje 'ma i dyärãji ja ga cja e Cristo, i 'ñench'e in mün'c'ejji c'ü. ³ 'Ma i 'ñench'e in mün'c'ejji e Jesucristo, o tsja Mizhocjimi o ndjä o Espiritu ra dya'c'ejji poder rí tsjaji na jo. Maco in jodü rí tsjatsjëji c'o na jo rguí cumpleji c'o ley. Dya jo c'e pjeñe c'ü in cjiññiji. ⁴ 'Ma i pjürü i 'ñejmeji o jña e Cristo, i sufregueji na puncjü. Pero 'ma rí jyëzgueji dya c'e jña, dya ni muvi dya 'ma c'ü i sufreji. Xa'ma dya rí jyëzgueji c'ü. ⁵ O Espiritu Mizhocjimi da'c'ejji o poder. A cjanu Mizhocjimi da'c'üji in cjavü c'o na nojo c'o nunca mi janda yo nte. ¿Cjo in ätqueji teixe c'o ley nguec'ua ga dya'c'ejji Mizhocjimi o poder? Iyö. Da'c'ejji a cjanu o poder, na ngueje 'ma in äräji ja ga cja e Cristo, in creoji.

⁶ Je xo va cjatjonu e Abraham mi jinguã, o 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi, o creo c'ü ro tsja c'ua ja nzi va xipji. Nguец'ua va mama Mizhocjimi c'ü dya cja mi tû o nzhubü e Abraham. ⁷ Nguец'ua ixtí unnc'ejji ngüenda, c'o je ga cjanu ga 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi, je ngueje c'o na cjuana mboxbëche cja e Abraham c'o, na ngueje ench'e o mü'büji Mizhocjimi c'ua ja nzi va tsja e Abraham. ⁸ Mizhocjimi xo xipji a cjava e Abraham: "Na ngue i creo c'ü ró xi'ts'i, ró intsjimits'ü. Je xo rga cjanu yo cãrã teixe cja ne xoñijömmü, xo rá intsjimigö yo", eñe. Nguец'ua t'opjü dya cja o jña Mizhocjimi. O mama a cjanu Mizhocjimi, na ngue ya ixmi pärä c'ü xo 'ñetjo c'o dya menzumü a Israel xo ro 'ñench'e o mü'büji angueze. Y 'ma ro 'ñenche o mü'büji, dya cja ri tûji o nzhubüji 'ma. ⁹ Nguец'ua c'o ra 'ñench'e o mü'bü e Cristo, ngue c'o ra intsjimi dya Mizhocjimi, ra mama c'ü dya cja ri tûji o nzhubüji, c'ua ja nzi va mama c'ü dya cja mi tû e Abraham o nzhubü, na ngue xo 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi.

¹⁰ Cãrã c'o cjiññi c'ü dya cja ri tû o nzhubüji nu 'ma ra cumpleji teixe c'o o ley Mizhocjimi. Pero dya cjo sö ra cumple teixe c'o o ley Mizhocjimi. Nguец'ua c'o cjiññi a cjanu, ra tsjavü Mizhocjimi ra ma sufreji. Na ngue je t'opjü a cjava o jña Mizhocjimi: "'Ma cjo c'o dya ra cumple teixe c'ü t'opjü cja o ley Mizhocjimi, ra ma sufre 'ma c'o", eñe. ¹¹ C'o jodü ra cumple teixe c'o ley ngue c'ua ra jogüji a jmi Mizhocjimi, rí päragöji c'ü xe tütjoji o nzhubüji a jmi Mizhocjimi. Na ngueje je xo t'opjü a cjava o jña Mizhocjimi: "C'ü ra 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi, ngue c'ü ra mama Mizhocjimi c'ü dya cja ri tû o nzhubü c'ü, y ra ch'unü c'ü rguí bübüjtjo c'ü", eñe. ¹² Pero c'o ley, nan'ño ga mamaji. Je t'opü ga cjava c'o ley: "'Na nte, 'ma dya ra cumple teixe c'o ley, dya ra ch'unü c'ü rguí bübüjtjo", eñe c'o ley.

¹³ Nguец'ua ixi jñetse cja c'e ley c'ü ro tsjavüji Mizhocjimi ro ma sufreji, na ngueje dya sö ro cumpleji teixe c'o mama cja c'e ley. Pero Mizhocjimi o tsjavü o sufre e Cristo c'ü ro ma sufregöji, ngue c'ua dya cja xe ni jyodü rá ma tûji. C'ü rguí unnc'ejji ngüenda c'ü ngue Mizhocjimi o tsjavü o sufre e Cristo, ngue c'e jña c'ü je t'opjü ga cjava: "Mizhocjimi je ngue c'ü cjavü ra sufre 'ma cjo c'o ra sufre rgá ndü cja ngronsi", eñe o jña Mizhocjimi. ¹⁴ O pätcägöji va ndü e Cristo. Nguец'ua nu'tsc'ejji zö dya in menzumüji a Israel, pero xo 'ñetsc'ejji ra intsjimits'üji dya Mizhocjimi c'ua ja nzi va xipji e Abraham, ra perdonaots'üji. Y ra dya'c'üji o Espiritu; 'ñetscöjme xo ra dyacüjme. Na ngue rí ench'e ín mü'büji e Jesucristo.

La ley y la promesa

¹⁵ Tsjiññiji cjuarma, ja rgá cjavü va cja ne xoñijömmü. 'Na-ja nte 'ma ya rguí mbäbä 'naja xiscömmü, y 'ma ya rguí cuatüji sello c'e xiscömmü c'ü, dya cjo ra sö ra ts'a's'ü ni cjo pje xe ra jñu's'ü c'ü. ¹⁶ 'Ma mü o mama Mizhocjimi c'ü ro intsjimi c'o nte, dya nädäji c'o o mboxbëche e Abraham. Na ngue 'ma rva cjanu, rvá puncjü o mboxbëche c'o ro jnäädä 'ma. Pero 'natjo c'ü o mboxbëche e Abraham c'ü o jnäädä, c'ü ngueje e Cristo. Na ngue je ga cjava va mama Mizhocjimi va xipji e Abraham: "Na ngue c'ü ra tsja c'ü in mboxbëchegue, rá intsjimigö c'o nte c'o ri cãrã teixe cja ne xoñijömmü", eñe. ¹⁷ Dyärãji na jo c'ü rá xi'tsc'öji. Mizhocjimi o mama c'ü ro intsjimi c'o nte c'o ri cãrã teixe cja ne xoñijömmü. C'ü vi mama a cjanu Mizhocjimi, chjëntjui c'ü ro mbäbävi 'na xiscömmü e Abraham, cja rrü cuatütsjë sello. Xe go mezhetjo c'ua cuatrociento treinta cjëë, cja ch'unü 'ma c'o o ley Mizhocjimi c'o o dyopjü e Moisés. Nguец'ua zö bübü c'o ley, pero ya zädä c'e jña c'ü ot'ü vi mama Mizhocjimi va xipji e Abraham. Na ngueje na cjuana ya intsjimizüji dya Mizhocjimi c'ua ja nzi va mama. ¹⁸ C'ü rguí cumple 'na nte o ley Mizhocjimi, dya ngue c'ü rguí perdonao Mizhocjimi c'e nte. Na ngue 'ma dya be mi ch'unü c'o ley, o mama Mizhocjimi 'ma cjo c'o ra 'ñench'e o mü'bü, ra perdonao Mizhocjimi c'ua ja nzi va perdonao e Abraham.

¹⁹ ¿Cjo dya ni muvi 'ma c'o o ley Mizhocjimi c'o o dyopjü e Moisés? Dyärãji c'ü rá xi'tsc'öji. Zö ya vi mama

Mizhocjimi c'ü ro intsjimizüji, pero xo dyacüjme c'o ley nutscöjme rí menzumüjme a Israel, ngue c'ua ro unnc'öji ngüenda rí texeji c'ü rí tügöji ín nzhunc'öji, dya rí ätcöji Mizhocjimi. O dyacüjme c'o ley hasta 'ma cja ro ëjë c'ü o mboxbëche e Abraham c'ü ngue e Jesucristo. Nuc'ü, ngueje c'ü vi mama Mizhocjimi ro intsjimizüji ja c'o nzi va xipji e Abraham. C'o ley, ngue Mizhocjimi o manda c'o o anxe o 'ñe unü c'o ín mboxpalejme c'o. O unüji a dyë e Moisés. ²⁰ 'Ma o unüji c'o ley, dya je ngue anguezeji o unüji; je ngueje a dyë e Moisés c'ü o unüji c'o. Pero 'ma o mama Mizhocjimi c'ü ro intsjimi c'o nte c'o ri cãrã texe cja ne xoñijö mü, nguetsjë Mizhocjimi o zopjütsjë e Abraham.

El propósito de la ley

²¹ ¿Pje rá mangöji 'ma? Maco Mizhocjimi o xipji e Abraham c'ü ro intsjimi yo nte yo cãrã texe cja ne xoñijö mü, ¿cjo dya ni muvi 'ma c'o ley? Iyö, na jo c'o ley. Pero c'o ley, dya sö ra dyacüji c'ü rga bübüttöji, dya sö ra dyacüji poder. 'Ma jiyö, ro sö ro cumplegöji 'ma c'o ley, ngue c'ua dya ro tñji ín nzhunc'öji. ²² Pero dya je ga cjanu. Na ngueje je t'opjü cja o jña Mizhocjimi c'ü rí tügöji ín nzhunc'öji rí texeji; dya cjó bübü c'ü ri ätä texe c'o ley. Nguet'ua nudya, 'ma cjó c'o ra 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo, ra intsjimi Mizhocjimi c'ua ja nzi va xipji e Abraham, ra perdonaoji.

²³ Nutscöjme rí menzumüjme a Israel, 'ma dya be rmi ench'e ín mü'büjme e Jesucristo, mi mandazüjme c'o ley, pero dya sö ro c jagöjme c'o mi mandazüjme c'o. Mi mandazüjme a cjanu, ngue c'ua 'ma ro ëjë e Jesucristo, ro ench'e ín mün'c'öjme angueze. ²⁴ Tsjiñiji ja ga cja c'o pë's'i o bëpji ra mbörü o t'i. Pjörüji hasta 'ma cja ra ndümbeñe c'o t'i. Je xo ga cjatjonu c'o ley, mi pjöcüjme ngue c'ua 'ma ro ëjë e Cristo, ro ench'e ín mün'c'öjme 'ma c'ü, ngue c'ua ro mama 'ma Mizhocjimi c'ü dya cja ri tügöjme ín nzhunc'öjme. ²⁵ Nguet'ua nudya ya zädä c'ü rí ench'e ín mü'büjme e Jesucristo, ngue c'ua dya cja mandazüjme dya c'o ley.

²⁶ Zö ri menzumügueji a Israel o jiyö, pero ya o t'itsc'ëji dya Mizhocjimi, na ngueje in ench'e in mün'c'ëji dya e Jesucristo. ²⁷ Ya i jigueji, in 'natjoji co e Jesucristo. C'ua ja ga cja angueze, xo rga cjatsc'ëji dya nu. ²⁸ A jmi Mizhocjimi, dya ra tsja zö ri menzumü a Israel 'naja nte, o jiyö. Dya ra tsja, zö ri esclavo o zö ri libre. Dya ra tsja, zö ri bëzo o zö ri ndixü. Nde 'na ma cjatsc'ëji dya, na ngueje bübü dya e Jesucristo cja in mün'c'ëji in texeji. ²⁹ Nguet'ua o ntetsc'ëji dya e Cristo. Nguet'ua zö dya in menzumüji e Abraham, pero o mboxbëchets'üji dya c'ü, na ngueje in ench'e in mün'c'ëji dya Mizhocjimi c'ua ja nzi va tsja e Abraham. Nguet'ua xo 'ñetsc'ëji ra dya'c'ëji Mizhocjimi c'ü vi xipji ro unü angueze.

4 'Ma ra ndü 'na bëzo, ra zopcü c'ü nu t'i'i texe c'o pë's'i. Nuc'ua c'ü nu t'i, zö ri mentsjaja texe c'o o s'opcü, pero 'ma dya be ri tjümbeñe, chjëntjui c'ü ri mbëpjitjo c'ü. ² Na ngueje bübü c'o pjörü c'e t'i c'ü, 'ñe c'o vi s'opcü. Nguet'ua c'e t'i ni jyodü ra dyätä anguezeji hasta 'ma cja ra zädä c'e pa c'ü o mbä's'ä c'ü

ndü nu tata, cja ra tsjapü o cja 'ma c'o. ³ C'ua ja nzi ga cja c'e t'i, je xo ma cjazgöji nu. 'Ma dya be mi ngue na cjuana o t'izgöji Mizhocjimi, mi nza cjaztjogöji mbëpji na ngue mi mandazügöji c'o ley, 'ñe yo tjürü yo cja va cja ne xoñijö mü. ⁴ Pero 'ma mü o zädä c'o pa c'o vi juañü Mizhocjimi, o ndjä c'ua c'ü nu T'i c'ü ngue e Jesucristo o ë o 'ñe jmus'ü cja 'naja ndixü, o jmus'ü nza cjazgöji. O ë o 'ñe cumple c'o ley c'o mi mandazüjme nutscöjme rí menzumüjme a Israel. ⁵ O ëjë para o 'ñe ndü va 'ñevgueji libre. Nguet'ua nutscöji, dya cja xe ra mandazüji dya c'o ley 'ñe yo tjürü, ngue c'ua Mizhocjimi sö ra tsjacüji o t'izgöji dya c'ü.

⁶ Na ngueje o t'itsc'ëji dya Mizhocjimi, ngue c'ua Mizhocjimi o dya'c'üji c'ü o Espiritu o ë bübü cja in mün'c'ëji dya. Nuc'ü, 'ñünnc'ëji in mün'c'ëji c'ü, ngue c'ua gui xipji Mizhocjimi: "Mi Tatats'üjme", in embeji c'ü. ⁷ Nguet'ua, dya cja in mbëpjitjoji ne rí 'natsc'ëji; o t'itsc'ëji dya Mizhocjimi. Nguet'ua ga dya'c'ëji c'ü o mama mi jinguã va xipji e Abraham. Dacüji a cjanu na ngueje c'ü vi 'ñe ndü e Cristo.

Pablo se preocupa por los creyentes

⁸ 'Ma dya be mi pärãgueji Mizhocjimi, mi nza cjatjotsc'ëji mbëpji, na ngueje me mi sügueji yo ts'ita, mi cja c'o o mandamientoji. Maco dya Mizhocjimi yo. ⁹ Pero nudya, ya in pärãgueji dya Mizhocjimi. C'ü xenda na jo, ngue c'ü ya mbä'c'äji Mizhocjimi ya tsja'c'ëji o t'itsc'ëji dya c'ü. Nguet'ua, ¿jenga in ne rí nzhögü rí dyätqueji c'o ley 'ñe yo tjürü c'o mi mandats'üji? Maco dya sö ra 'ñempc'ëji libre cja c'o na s'o, ni pje ra mböxc'üji c'o. ¹⁰ In süpüji yo pa, 'ñe yo zana, 'ñe yo cjë, cja na 'ñe yo mbaxua. ¹¹ Nguet'ua me rí cjiñi cja ín mü'bügö cjo na cjuana i 'ñench'e in mün'c'ëji e Jesucristo. 'Ma jiyö, ¿pje dyeje c'ü rvá pëpcjö na puncjü a ndetsc'ëji?

¹² Nu'tsc'ëji, dya mi mandats'üji c'o ley, na ngueje dya mi tjëgueji c'o. Nutscöjme rí tjëgöjme, pero nutscö ró ench'e ín mün'c'ö e Jesucristo, ngue c'ua dya cja mandazü c'o. In ne rí cumpleji c'o ley. Pero rí xi'tsc'öji co texe ín mü'bü cjuarma, rí tsjaji c'ua ja nzi rgá c jagö dya, dya rí jyëzgueji ra mandats'üji c'o ley. C'ü rvá xi'tsc'öji a cjanu, dya ngue c'ü pje vi tsjacüji, iyö. ¹³ Na ngue rí mbeñegö c'ü na jo vi recibidozüji 'ma. Mi sö'dyëgö 'ma, ngue c'ua rvá 'ñe mimigö cja in jñiñiji. Nguet'ua ró xi'tsc'öji ja rgá sö ra salvatsc'ëji e Cristo. ¹⁴ Nu c'e ngueme, zö mi xichats'üji pero dya i tsjapqueji c'ü dya rví muvi c'o jña c'o mi xi'tsc'öji 'ma. Dya xo i xitscöji: "Dya rí ne rá äräjme", ri 'ñenzgöji. C'ü i tsjaji, i recibidozüji nza cja 'ma ri nguezgö 'naja c'o o anxe Mizhocjimi. I recibidozüji nza cja 'ma ri nguezgö e Cristo Jesús. ¹⁵ ¿Jenga dya cja in ne rí dyätcäji? Maco mi mäcjeji 'ma ró zo'c'öji 'ma ot'ü. Me mi ne ri pjöxcöji hasta mi cjiñiji quisiera ro sö ri dyacü in chögueji. ¹⁶ Pero nudya, pe rí xitsigöji ya rí nuc'öji na ü dya, na ngueje c'ü rvá xi'tsc'öji c'ü na cjuana. ¹⁷ Nu c'o xöpüte c'o xi'tsc'ëji rí circuncidaogueji, me ne ra xi'tsc'ëji jña c'o rgui mägueji, pero dya jo c'ü xi'tsc'ëji c'o. Na ngueje ne ra tsja'c'ëji rí xögueji co

nuzgö, cja rrí cheñeji co nu c'o. ¹⁸ Ma cjó c'o ne ra xi'tsc'eji jña c'o rgui mägueji, na jo c'ü, zö ri bünc'ö co nu'tsc'eji zö jiyö. Pero ni jyodü ra xi'tsc'eji jña c'o na cjuana. 'Ma jiyö, dya jo 'ma. ¹⁹ Nu'tsc'eji ín ch'itsc'öji, c'ua ja nzi ga cja 'na ndixü c'ü ya ra zö'dyë sö'ö c'ua ja na ü'ü, je xo ma czazgö nu; me mi sentio ín mü'bü por nu'tsc'eji hasta 'ma i creoji. Nudya, me sentio na yeje ín mü'bü. Na ngueje rí pëtsa c'ü rí jyëzgueji c'e pjeñe c'ü in cjiññiji dya, ngue c'ua ra 'ñetse na jo c'ü na cjuana i 'ñench'e in mü'büji e Jesucristo. ²⁰ Me cja ín mü'bü ro bünc'ö co nu'tsc'eji, ngue c'ua xenda ro pãrãgö ja rva zo'c'öji. Na ngueje dya rí pãrãgö jenga in ne rí creoji c'o xöpüte c'o va 'ñe on'c'eji.

El ejemplo de Agar y Sara

²¹ C'o netsc'eji ra mandats'üji c'o ley, xitsixãji, ¿cjo dya in unüji na jo ngüenda pje pjëzhi c'ü mama c'o ley? ²² C'o ley, je t'opjü nu, c'ü mi 'ñeje yeje t'i e Abraham. C'ü 'naja, vi mus'ü 'na ndixü c'ü mi mbëpíte. C'ü 'naja, vi mus'ü 'na ndixü c'ü dya cjó mi ngue o mbëpíte c'ü, c'ü mi nguetsjë c'ü nu su e Abraham. ²³ Nu c'ü o t'i c'e mbëpíte, o jmus'ü c'ua ja va netsjë e Abraham. Pero c'ü o t'i c'e ndixü c'ü dya mi mbëpíte, o jmus'ü c'ü, na ngueje Mizhocjimi ya vi xipji e Abraham ro jmus'ü. ²⁴ C'o ndixü c'o, rá jyëtscö c'o ye jña c'ua ja va zocüji Mizhocjimi. C'e mbëpíte c'ü mi chjü'ü e Agar, ngueje c'ü rá jyëtscö c'o ley c'ü, c'o o unü Mizhocjimi c'o ín mboxatitajme cja c'e t'eje a Sinaí. Na ngueje c'o me jodü ra cumple c'o ley c'o, nza cjatjo mbëpji, dya libre c'o. Na ngueje me súpüji c'o ley. ²⁵ E Agar, xo rá jyëtscö c'e t'eje a Sinaí c'ü je bübü a Arabia. Xo rá jyëtscö c'e jñiñi a Jerusalén yo pa dya. Na ngueje c'o ín menzumüjme a Jerusalén chjëntjui nza cja mbëpji c'o, na ngueje me jodü ra cumpleji c'o ley. ²⁶ Nu c'e ndixü c'ü mi libre c'ü dya mi mbëpíte, rá jyëtscö c'e Jerusalén a jens'e c'ü. Nutscöji je rí menzumüji nu, nguec'ua dya cja nza czazgöji mbëpji, ya rí libregöji dya. ²⁷ Ra sö rí unnc'eji ngüenda a cjanu, na ngueje ya t'opjü a cjava: Mäjague, nu'tsc'e dya i ndunte, ni xo ri muxt'i.

Mapcje na zëzhi rgui mäcje, nu'tsc'e dya i sö c'ua na ü'ü rvi muxt'i.

Na ngueje zö dya in muxt'igue, pero xenda rrã puncjü c'o in ch'igue, que na ngueje c'o o t'i c'e ndixü c'ü mbëpíte c'ü o musp'ü t'i c'ü nin xirague, eñe.

²⁸ C'ü o t'i c'e ndixü c'ü mi libre, mi ngue e Isaac. O jmus'ü c'ua ja nzi va mama Mizhocjimi. Je xo ga cjatjonu, cjuarma, o t'izgöji Mizhocjimi c'ua ja nzi va mama. ²⁹ C'o pa c'o, mi nuji na ü c'e t'i c'ü vi mama Mizhocjimi ro jmus'ü; mi cja c'e t'i c'ü vi jmus'ü na ngue c'ü mi netsjë a cjanu c'ü nu tata. Je xo ga cjatjo dya nu, c'o me jodü ra cumple c'o ley, nugüji na ü c'o, nutscöji rí ätäji e Jesucristo. ³⁰ Pero dyärã'maji c'ü t'opjü cja o jña Mizhocjimi: "Chäjñä ne ndixü nu mbëpíte rí xipji ra mëvi nu t'i. Na ngueje nu o t'i ne ndixü nu, dya pje ra ch'unü ni pje xo ra s'opcü nu. Nguextjo nujnu t'i ne ndixü nu dya mbëpíte, nu ra s'opcü texe", eñe cja o jña Mizhocjimi. ³¹ Nguec'ua rí xi'tsc'öji cjuarma, dya cja mandazüji c'o ley, dya cja nza czazgöji c'ü o t'i c'e ndixü

c'ü mi mbëpíte. O 'ñevguegöji libre e Cristo; nguec'ua nza czazgöji dya c'ü o t'i c'e ndixü c'ü dya mi mbëpíte.

Sigan firmes en la libertad

5 E Cristo o 'ñevgueji libre ngue c'ua dya cja ra mandazüji nza cja o mbëpji. Nguec'ua dya rí tsjapüji ngüenda c'o 'ñaja xöpüte, dya rí jyëzgueji ra mandatsc'eji c'o ley.

² C'o xöpüte neji ra circuncidaots'üji. Dyärãji na jo c'ü rá xi'tsc'öji nutscö e Pablo rí apóstolegö. Dya rí jyëzji ra circuncidaots'üji. Na ngueje, dya ngue c'ü rgui salvagueji; nguextjo e Cristo ra salvats'üji. ³ Xo rá yepe rá xi'tsc'öji 'naja jña. Texe c'o cja ra circuncidaoji, xo ni jyodü ra tsjaji texe c'o 'ñaja jña c'ua ja nzi ga mama c'o o ley Mizhocjimi c'o o dyopjü e Moisés. 'Ma jiyö, dya ra salva 'ma c'o. ⁴ Bübütsc'eji c'o ne ra cumple c'o ley, na ngueje cjiññiji 'ma ra tsjaji a cjanu, dya cja ri tû o nzhübüji. Pero rí xi'tsc'öji, 'ma cjiññiji a cjanu, dya ench'e o mü'büji 'ma e Cristo, ya xögüji co angueze. Y ya o jyëzji Mizhocjimi, maco o s'iyazüji va ndjä e Cristo. ⁵ Nutscöji ró ench'e ín mü'bügöji e Jesucristo, bübü ín mün'c'öji dya o Espiritu Mizhocjimi. Nguec'ua rí pãrãgöji 'ma rá sätc'öji cja jmi Mizhocjimi, ra xitsiji c'ü dya rí tügöji ín nzhunc'öji. ⁶ 'Ma cjó c'o bübü o mü'bü e Cristo Jesús, dya ra tsja zö ya vi circuncidaoji o jiyö. Na ngueje 'ma cjó c'o ra 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo, ra sö ra s'iya yo nu minteji 'ma. Ngue c'ü ni muvi c'ü.

⁷ Nu'tsc'eji mi nzhodügueji na jo cja o 'ñiji e Cristo. ¿Jenga i jyëzgueji o dyon'c'eji, nguec'ua dya cja in ne rí dyätqueji dya c'o jña c'o na cjuana? ⁸ C'ü o 'ñünnc'eji in mü'büji ngue c'ua vi jyëzgueji c'o jña c'o na cjuana, dya ngue Mizhocjimi. C'ü o tsja Mizhocjimi, o 'ñünnc'ü in mün'c'eji 'ma ot'ü, ngue c'ua vi 'ñench'e in mü'büji e Jesucristo. ⁹ Nguec'ua rí pjötpügueji ngüenda c'o jña c'o ni dyon'c'eji, na ngueje chjëntjui nza cja o ixcüjñü. In pãrãgueji co ts'inguilëjë c'ü rrã ixi, ra s'odü texe o cjujñü. ¹⁰ Bübüzügöji dya c'ín Jmugöji, nguec'ua rí juntc'ö ín mü'bü c'ü xo rí tsjiññiji c'e pjeñe c'ü rí cjiññigö, c'ü dya nan'ño rgui tsjiññiji. Pero nu c'ü cja'c'eji rí yembeñeji, ra nduns'ü o nzhübü c'ü, zö cjó ri ngueje y zö pje ri pjëzhi.

¹¹ Rí xipjigö yo nte c'ü o pätcãji va ndü e Cristo cja ngronsi. Nguec'ua ga nugüji na ü. 'Ma ro jü'sc'ö xe 'na jña c'ü xe ro xicöji c'ü ni jyodü ra circuncidaoji, jo ri ñu'maji cjuarma, dya cja ro nugü na ü 'ma c'o. ¹² Ya ponch'ü in mün'c'eji na ngueje c'o xöpüte c'o va 'ñe xi'tsc'eji c'ü ni jyodü ra circuncidaots'üji ra dyocüts'üji in cuerpoji. Maco c'o xöpüte cja'püji ni muvi c'ü ni dyopcüji o cuerpo 'na nte, ¿jenga dya ne c'o xöpüte ixta cji'p'itsjëji?

¹³ Nu'tsc'eji o 'ñünnc'ü in mü'büji Mizhocjimi i 'ñench'e in mün'c'eji e Cristo, ngue c'ua rí libregueji, dya cja xe ra mandats'üji c'o ley. Pero dya rí tsjiññiji: "Rí libregöji dya, nguec'ua sö rá cja dya texe c'ua ja nzi rgá netsjëgöji", rí 'ñeñeji. Iyö. Nu c'ü rí tsjaji, rí pötqui s'iyaji y rí pötqui pjösteji. ¹⁴ Mama a cjava o jña Mizhocjimi: "S'iyagueji yo nin minteji c'ua ja nzi gui s'iy-

atsjéji", eñe. Nu 'ma rí s'iyaji a cjanu yo nin minteji, nu'ma, ya i cumpleji 'ma c'ü mama c'o ley. ¹⁵ Pjötöpüji na jo ngüenda. Na ngue 'ma in pötqui ñuji na ü, 'ñe 'ma in pötqui chüji, 'na rí chjorütsjéji 'ma.

Los deseos humanos y la vida por el Espíritu

¹⁶ Dyäräji c'ü rá xi'tsc'öji. Nu 'ma rí dyätäji o Espiritu Mizhocjimi, dya in cjagueji 'ma c'ua ja nzi gui ñetsjéji c'o na s'o. ¹⁷ C'o va ëjë in pjeñetsjéji rá cjaji, dya ne o Espiritu Mizhocjimi c'o. Y c'ü ne o Espiritu Mizhocjimi c'ü rá cjagöji, dya rí netsjögöji c'o. Nguец'ua bübü 'ma rí yembeñeji c'o rí cjaji. ¹⁸ Pero 'ma rí dyätqueji o Espiritu Mizhocjimi, dya cja xe ra mandats'üji 'ma c'o ley.

¹⁹ Ixi jñetsetjo 'na nte, 'ma cja'a c'ua ja ga netsjé c'o na s'o. C'o nte c'o cja c'ua ja ga netsjé, cãrã c'o 'ñeje ndixü c'o dya ngue nu su'u. Y cãrã ndixü c'o 'ñeje bëzo c'o dya ngue nu xïra. Xo cãrã c'o pje nde cja ga cjanu c'o na s'o, cjaji c'o va ëjë o pjeñetsjéji, dya c'a's'üji. ²⁰ Yo nte c'o cja c'ua ja ga netsjé c'o na s'o, cãrã c'o ma't'ü yo ts'ita. Xo cãrã c'o cëro. Cãrã c'o nu'u na ü yo nu minteji. Cãrã c'o jonbü chü yo nu minteji. Cãrã c'o nepe c'ü pë's'i yo nu minteji. Cãrã c'o me ts'i ni üdü. Cãrã c'o me jodü nguextjo c'o netsjé. Cãrã c'o me xöcü yo nte, y me üji c'o dya ngue o dyotsjéji. ²¹ Yo nte c'o cja c'ua ja nzi ga netsjéji c'o na s'o, cãrã c'o me jodü ja rgá tsjapüji o cjajaji c'o pë's'i yo nu minteji. Cãrã c'o pö't'unte. Cãrã c'o t'it'. Cãrã c'o me cja c'o na s'o cja mbaxua. Y pje c'o xe nde cjaji. Ya ró xi'tsc'öji 'ma ot'ü, y nudya rí yepe rí xi'tsc'öji, c'o cja ga cjanu, dya ra sö ra zät'äji a jmi Mizhocjimi ja manda.

²² Pero 'ma rá ätcöji o Espiritu Mizhocjimi, ra 'ñünngüji 'ma in mün'c'öji ngue c'ua rá s'iyaji yo nín minteji, y rá mäpäji Mizhocjimi, y rá mimiji na jo, dya pje rá mbeñeji. Y 'ma rá ätcöji c'ü, rá pësp'iji paciencia zö cjó pje ra tsjacüji, dya pje rá nzhopcüji c'o na s'o. Y rá cjagöji rrã jontezgöji rá pjös'üji yo nín minteji. Y 'ma pje c'o rá mamaji c'ü rá cjaji, rá cumpleji c'ua ja rvá mangöji. ²³ Xo 'ñeje 'ma rá ätcöji o Espiritu Mizhocjimi, rá ätäji Mizhocjimi, dya rá cjapcöji rrã nozgöji. Y rá pjörütsjéji ngue c'ua dya rá cjatsjéji c'ü rá cjiñitsjéji. 'Ma rá cjagöji a cjanu texe yo na jo, dya bübü ne rí 'na-ja ley c'ü ri mama na s'o rí cjagöji 'ma. ²⁴ 'Ma o ndü e Cristo cja ngronsi, xo ró tügöji nutscöji ya rí ench'e in mü'büji. Nguец'ua rí jëziji c'o na s'o c'o netsjé in mü'büji. ²⁵ Je ngue por o Espiritu c'ü ni bübü Mizhocjimi cja in mü'büji dya. Nguец'ua angueze rá ätcöji dya.

²⁶ Dya rá jodüji c'ü ra mama yo nte c'ü me na jozgöji. Dya cjó rá xipjiji: "Xenda na jozgö que na ngue'tsc'e", rá embeji. Iyö. Dya xo rá pötca mbidiaji.

Ayúdense unos a otros

6 Mi cjuarmatsc'öji, bübü 'ma ra tsja na s'o 'na cjuarma. 'Ma ga cjanu, nu'tsc'eji in ätqueji o Espiritu Mizhocjimi ngue'tsc'eji rí zopjüji, ngue c'ua ra nzhogü o mü'bü ra jyëzi c'o na s'o c'ü. Pero jmanch'a rguí zopjüji, dya rí tsjapütsjéji rrã jotsc'eji. Xo rí pjöt-pügueji ngüenda c'ü dya xo ra ndö'c'ü in mün'c'eji c'ü

xo rguí tsjagueji c'o na s'o. ² 'Ma cja na s'o 'na cjuarma, chjëntjui c'ü ri tuns'ü 'na pöjö c'ü me na jyü. Nguец'ua rí pjösc'eji 'ma c'ü. O zö pje ri pjëzhi c'ü ni jyodü 'na cjuarma, rí pjösc'eji c'ü. 'Ma rí tsjagueji a cjanu, ya i tsjagueji c'ü o xitsiji e Cristo.

³ Nu 'ma cjó c'o cjiñitsjé c'ü me na jo c'ü cja'a, pero 'ma dya je ga cjanu ga tsja, nu'ma, dya cjuana 'ma c'ü cjiñi c'e nte. ⁴ Yo nin cjuarmatsjéji, dya ngueje yo rí jñandagueji c'ü cja yo, cja rrí mangueji: "Xenda na jozgö que na ngue ne cjuarma nu", rí 'ñeñeji. Iyö. Je nguetsjé c'o in cjagueji rí ñuji cjo na jo c'o o jiyö. Y 'ma na jo c'o in cjagueji, je ngue c'o rguí mägueji 'ma c'o. ⁵ Nzi 'nazgöji rá nzhötüji ngüenda Mizhocjimi c'ua ja nzi rvá minc'öji; dya ngueje c'ua ja va mimi c'ü 'naja mi cjuarmagöji.

⁶ C'o xötpü o jña Mizhocjimi ni jyodü ra mbös'üji c'o jizhi o jña Mizhocjimi, ra unüji c'o rguí jyodüji.

⁷ Pe in cjiñijiji c'ü dya ra tsja, zö ja rgá mimi 'na nte. Pero rí xi'tsc'öji, dya cja rí tsjiñijiji a cjanu, na ngueje dya cjuana. Na ngueje Mizhocjimi dya sö cjó ra tsjapü burla c'ü. Na ngue c'ua ja ga tsja 'na nte, je xo rgá cjanu rgá nzhopcüji c'ü. Chjëntjui nza cja 'na c'ü ra mbodü o ndëxü, ra ndagü o ndëxü. Pero 'ma ra mbodü o ndöbidi, bidyi ra ndagü. ⁸ Nu c'o sido cja'a c'ua ja ga netsjé nguec'ua ga tsjaji c'o na s'o, dya ra bübüji co Mizhocjimi c'o, ra ndüji. Pero c'o sido ätä o Espiritu Mizhocjimi nguec'ua ga tsjaji c'o na jo, ra ch'unüji c'ü rguí bübüji Mizhocjimi, dya ra ndüji.

⁹ Nguец'ua ni jyodü, dya ra tögüzüji rga cjaji c'o na jo. Na ngueje 'ma dya rá jëziji, ra ngötcüji na jo 'ma Mizhocjimi 'ma ra zädä c'e pa 'ma ra tjün ngüenda.

¹⁰ Nguец'ua texe 'ma sö'ö, ni jyodü rá pjös'üji texe yo nín mintegöji. C'o xenda rá pjösc'öji ngue yo mi cjuarmagöji yo ench'e o mü'bü e Cristo.

Advertencias y saludos finales

¹¹ Jñant'maji dya yo letra yo na nojo yo rí opjütsjögö. Nguец'ua rguí nguarü. ¹² C'o xöpüte neji c'ü ra mama yo in menzumüjme: "Na jo c'o xöpüte, na ngueje xo cjaji in chjürügöji", ra 'ñeñeji. Nguец'ua ga xi'tsc'eji c'o xöpüte c'ü rí circuncidaogueji. Nu 'ma dya ro xi'ts'iji a cjanu, ro tsja yo nte ro nuji na ü 'ma c'o xöpüte. Na ngueje c'o xöpüte creoji c'ü o pätcägöji e Cristo va ndü cja ngronsi. Pero dya neji cjó ra nuji na ü. ¹³ Nu c'o xöpüte c'o xi'tsc'eji ra circuncidaots'üji, dya xo cumpleji c'o ley. Pero neji c'ü ra circuncidaots'üji ngue c'ua ra mä'c'äji ra mamaji: "Jñant'maji, ya circuncidaoji c'o cãrã a Galacia", ra 'ñembeji c'o nu menzumüji. ¹⁴ Pero nutscö, dya cja rí ne rá cjapcö rguí muvi c'ü rguí circuncidaoji 'na nte o c'o pje ri pjëzhi. C'ü rá cjapcö rguí muvi, nguextjo c'ü o pätcäji e Jesucristo c'in Jmugöji va ndü cja ngronsi. Na ngueje c'ü vi ndü cja ngronsi e Jesucristo, chjëntjui c'ü ró tügö. Nguец'ua dya cja mandazü yo na s'o yo bübü cja ne xoñijöümü. Y nguec'ua yo nte yo dya ejme Mizhocjimi, dya xo cjacü ngüenda yo. ¹⁵ 'Ma cjó c'o ra 'ñench'e o mü'bü e Cristo, dya ni muvi c'ü ya vi circuncidaoji o jiyö. C'ü na cjuana ni muvi, ngue c'ü ya ngue o t'i Mizhocjimi 'na nte, ngue c'ua

nuevo ga nguijñi dya, y nuevo ga mimi. ¹⁶Texe c'o ra 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo ngue c'ua ra mbös'üji nuevo rgá mimiji, Mizhocjimi ra juentse c'o, y ra unü c'ü rguí mäjä o mü'büji, dya pje ra mbeñeji. Na ngueje c'o ra tsja a cjanu, ngueje c'o ra tsjapü Mizhocjimi o nte c'ua ja nzi va tsja mi jinguã o tsjapü e Israel o nte.

¹⁷Ndeze dya, ga ma a xo'ñi, dya rí negö cjó ra mama c'ü dya rí apóstolegö o ra tsjapü ni muvi c'ü ni dyopcüji

o cuerpoji ga circuncidaoji yo nte. Na ngueje xo 'ñezgö xo bübü yo jñetse cja ín cuerpogö, pero ngueje c'ua ja rvá sufregö na ngue rí pëpi e Jesús.

¹⁸Mi cjuarmats'ügöji, e Jesucristo c'ín Jmugöji c'ü bübü cja in mün'c'ejí ra mböxc'üji nuevo rguí minc'ejí. Je rga cjanu, amén.

EFESIOS

Pablo escribe a la iglesia en Efeso

1 Nuzgö e Pablo, rí apóstolegö cja e Jesucristo, na ngueje o ne a cjanu Mizhocjimi. Rí pen'c'ejí ne car-ta, nu'tsc'ejí in cārāji a Efeso; o ntets'üji Mizhocjimi na ngueje in ejmeji e Jesucristo. ² Rí ötcö Mizhocjimi c'ü in Tataji, 'ñe e Jesucristo c'ü in Jmugöji ra sido ra nuc'ejí na jo'o. Nguéc'ua ra mājā in mü'büji, dya pje rí mbeñe-ji.

Bendiciones espirituales en Cristo

³ Me na jo Mizhocjimi c'ü ngueje nu Mizhocjimi c'ü in Jmugöji e Jesucristo. Xo ngueje nu Tata e Jesucristo c'ü in Jmugöji, na ngueje xo Mizhocjimi e Jesucristo. Mizhocjimi ngue c'ü o nintsjimizüji c'ü; na ngueje rí 'natjoji dya co e Cristo. Me co nintsjimizügöji Mizhocji-mi co texe c'ü je va ëjē a jens'e cja e Jesucristo. ⁴ 'Ma dya be mi t'ät'ä ne xoñijömmü, o juancügöji Mizhocjimi c'ü ra nguezüji o t'i angueze c'ü dya rá tū in nzhubüji a jmi angueze. O juancügöji c'ü exti nguetjozügöji e Cristo. ⁵ Me co s'iyazügöji Mizhocjimi. O ne o tsjacüji o t'i. O tsja c'ua ja nzi va nguijñi angueze. Ngue c'ü o ndājā e Jesucristo c'ü nu T'i cja ne xoñijömmü ngue c'ua o tsjacüji o t'izüji Mizhocjimi. ⁶ Sido rí ma't'ügöji Mizhocjimi na ngueje me co mbenzeji. Mizhocjimi me s'iya c'ü nu T'i. Me xo s'iyazügöji na ngueje rí 'natjoji dya co c'ü nu T'i. ⁷ Me co s'iyazügöji Mizhocjimi. O ndājā e Jesucristo cja ne xoñijömmü. E Jesucristo o ë pjödü o cji va ndömbgüji. A cjanu o perdonao Mizhocji-mi in nzhubügöji. ⁸ Mizhocjimi o jítsiji c'ü me co s'iyazüji. O dyacüji rí pārají ja cja angueze. ⁹ Nu c'ü mi ne Mizhocjimi ro tsja'a, dya cjó mi pārä. Pero ya o ts-jacüji Mizhocjimi ró pārají dya, nu c'ü o mbeñe o tsja. ¹⁰ Nu c'ü o mbeñe Mizhocjimi ngueje e Cristo ra man-da texe c'o búbü a jens'e 'ñe cja ne xoñijömmü. Nguéc'ua a cjanu ya ra 'natjoji. Nu c'ü o mbeñe Mizhocjimi ya cja dya, na ngueje ya zādā c'o cjē c'o ya vi mama.

¹¹ Nutscöji rí 'natjoji co e Cristo. Nguéc'ua, c'ua ja nzi va ne Mizhocjimi, o tsjacüji o t'izüji angueze. Na ngueje Mizhocjimi cja'a texe c'ua ja nzi ga nguijñi.

¹² Nutscöjme rí menzumüjme a Israel. 'Ma dya be ma ëjē e Jesucristo, ya rmí te'bejme angueze. Rí cārāgöjme ja rí nzijme c'ü ot'ü ró ejmejme e Jesucristo. Mizhocjimi o ne o tsjacüjme nguezüjme o t'i angueze; ngue c'ua yo nte ra jñandaji nu c'ü o tsjacüjme angueze, ra mamaji c'ü me na nojo c'ü, 'ñe me na jo.

¹³ Nu'tsc'ejí, dya in menzumügueji a Israel, xo 'ñetsc'ejí

i 'ñench'e in mü'büji e Jesucristo 'ma i dyärägueji c'e jña c'ü na cjuana c'ü mama ja rga jocüts'ü in mü'büji. Nuc'ua o Espiritu Mizhocjimi c'ü vi mama Mizhocjimi ro ëjē, o ë mimi cja in mü'bügüejí. A cjanu xo 'ñetsc'ejí o tsja'c'üji Mizhocjimi o t'its'üji dya. Ya xo in 'natjoji dya co e Jesucristo. ¹⁴ O Espiritu Mizhocjimi búbü cja in mü'bügöji. Ngue angueze cjacüji rí pārají, ra cjuatü Mizhocjimi nu c'ü cja'a. Nu c'ü cjacüji Mizhocjimi ngue c'ü exti nguetjozüji e Jesucristo, 'ma rá sāt'āji a jens'e nu ja búbü angueze. Nguéc'ua rá ma't'üji dya Mizhocji-mi na ngueje me na nojo.

Pablo pide a Dios que dé sabiduría a los creyentes

¹⁵ Rí arägö c'ü mamaji sido in ejmeji e Jesucristo c'ü in Jmugöji; y me xo in s'iyají c'o dyaja c'o xo ngue o nte Mizhocjimi. ¹⁶ Nguéc'ua nuzgö, dya rí söyagö rgā unü na pöjō Mizhocjimi. Rí mbents'ejí 'ma rí ötügö Mizhocjimi. ¹⁷ Mizhocjimi ngueje o Mizhocjimi c'ü in Jmugöji c'ü ngueje e Jesucristo. Mizhocjimi ngueje mi Tataji c'ü me na nojo. Nuzgö rí ötügö Mizhocjimi xenda ra jí'ts'ijí ja cja angueze; ngue c'ua xenda rí pāragueji angueze cja in mü'bügüejí. ¹⁸ Me rí ötügö Mizhocjimi ra dya'c'üji jya's'ü cja in mü'büji c'ü rí tsjijñigueji na jo, ngue c'ua xenda rí tendiogüejí na jo nu c'ü o tsja'c'üji Mizhocjimi me na zö. O zon'c'ügüejí ri ngue o t'its'üji angueze. Rí ötcö Mizhocjimi ra dya'c'üji xo rí pāragueji c'ü exti nguetjots'üji e Jesucristo. Ngue c'ü in te'beji dya. Nguetzgöji o t'izüji Mizhocjimi ra dyacöji a cjanu. ¹⁹ Me rí ötügö Mizhocjimi c'ü xo rí tendiogüejí c'ü me na zēzhi Mizhocjimi. Angueze sö ra tsja texe. Nutscöji rí ejmeji Mizhocjimi, ngue o Espiritu angueze c'ü me na zēzhi ga pēpji cja in mü'bügöji. ²⁰ Mizhocjimi, c'ua ja nzi o pēpji na zēzhi 'ma o xos'ü e Jesucristo 'ma ya vi ndü, je xo va cjanu ga pēpji na zēzhi cja in mü'bügöji. 'Ma ya vi xos'ü e Jesucristo 'ma ya vi ndü, nuc'ua o ts-japü c'ua o mimi Jmu a jens'e cja o jodyē Mizhocjimi. ²¹ Mizhocjimi o unü e Jesucristo ra manda texe cja yo gobierno, 'ñejyo jmu, 'ñeje texe yo pje nde pjēzhi cja yo nte. E Jesucristo manda texe dya. Dya ra nguarü c'ü ra manda c'ü. ²² Mizhocjimi o unü e Jesucristo ra man-da texe; texe búbü a jömmü cja o ngua'a. Mizhocjimi o tsjapü e Jesucristo in ñigöji, nutscöji rí jmurüji rí ejmeji angueze. ²³ Nguetzüji o cuerpozüji angueze. Ngue angueze c'ü manda cja in mü'bügöji. A cjanu 'ñetse cja ne xoñijömmü ja cja e Jesucristo, 'ñetse c'ü sādā texe c'ü o mbeñe Mizhocjimi.

Salvos por el amor de Dios

2 Nu'tsc'ejji, xo o xoxc'ügueji Mizhocjimi; o dya'c'ügueji c'ü gui bübüjtogueji. Na ngue c'o na s'o c'o mi cjagueji, chjëntjui c'ü ya rvi chügueji. 2 Nu'tsc'ejji mi cjagueji c'o na s'o; mi nzhodügueji c'ua ja nzi ga tsja yo nte yo dya pärã Mizhocjimi. Mi ätägueji e Satanás c'ü dya jo c'ü ndaxojñi texe yo demonio. Ngue e Satanás c'ü pëpji cja o mü'bü yo nte yo dya ätä Mizhocjimi. 3 Nutscöjji, dya rmi ätägöji Mizhocjimi. Rmi cjagöji c'o mi netsjëji; texe c'o mi ne in cuerpogöji. Rmi cjagöji texe c'o ma ëjë cja in ñigöji. Mizhocjimi rmi ünngügöji c'ua ja xo nzi ga ünmbü texe c'o dyaja c'o cja na s'o. Mizhocjimi ra tsjapü ra sufrido c'o. 4 Pero Mizhocjimi me juentsquegöji me go s'iyazüji na puncjü. 5 Na ngue c'o na s'o c'o mi cjagöji chjëntjui c'ü ya rvã tügöji. Pero o dyacüji Mizhocjimi c'ü rí bübüjtöji, na ngueje e Jesucristo bübüjtö. A cjanu Mizhocjimi o 'ñevgueji libre cja c'o na s'o, na ngue me s'iyazüji. 6 Mizhocjimi o xos'ü e Jesucristo 'ma ya vi ndü; xo 'ñetscöjji o xoxcügöji 'ma. Nguec'ua Mizhocjimi o tsjacüji rí 'natjoji dya, co e Jesucristo c'ü manda a jens'e. C'ua ja nzi ga nugüji dya Mizhocjimi, ya 'natjo c'ua rí mimiji co e Jesucristo. 7 Mizhocjimi o tsja texe yo, ngue c'ua texe yo cjë yo va ëjë 'ñe 'ma ya rguí nguins'i ne xoñijömmü; texezüji rá unüji ngüenda c'ü me o s'iyazüji Mizhocjimi, me o juentsquegöji, nutscöjji ya rí 'natjoji co e Jesucristo. 8 C'ü vi jogü in mü'bügüejji, dya ngue c'ü rvi tsjagueji c'o na jo. Ngue c'ü me o s'iyats'üji Mizhocjimi. Nguec'ua 'ma i 'ñench'e in mü'büji e Jesucristo, o jocüts'üji Mizhocjimi in mü'büji. Mizhocjimi o ne o tsja a cjanu. 9 Dya cjó sö cjó ra tsjapütsjë na nojo c'ü ra mama: "Na jozögö a jmi Mizhocjimi na ngueje ró cjagö na jo", ra 'ñeñe. 10 Ngue Mizhocjimi c'ü o jocüzüji in mü'bügöji. O tsjacüji rí 'natjoji co e Jesucristo, nguec'ua dadyo in mü'büji. Nudya, ne'e Mizhocjimi dadyo rga mimiji dya, ngue c'ua rá cjagöji c'o na jo c'ua ja ya nzi va mbeñe Mizhocjimi.

La paz tenemos por medio de Cristo

11 Nu'tsc'ejji, dya in menzumüji a Israel, mbeñeji ja ma cjats'üji mi jinguã. Nutscöjme rí menzumüjme a Israel mi ocüjme in cuerpöjme ngue c'ua ro 'mãrä mi ngue o ntezüjme Mizhocjimi. Mi mamajme que nu'tsc'ejji, dya mi nguets'üji o ntets'üji Mizhocjimi na ngueje, dya pje mi ocüji in cuerpogueji. 12 Mi jinguã Mizhocjimi o mama c'ü ro ëjë e Cristo ro 'ñe jopcü o mü'bü yo nte. Nguetscöjme rí menzumüjme a Israel o xitsijme a cjanu Mizhocjimi. Nguec'ua mi te'bejme e Cristo. Nu'tsc'ejji, dya in menzumüji a Israel, nguec'ua dya mi te'begueji e Cristo c'ua ja nzi rmã te'begöjme. Y dya mi ngue o ntets'üji Mizhocjimi nza czazgöjme. Dya mi pärãgueji ja ga cja Mizhocjimi. 13 Pero nudya, ya in 'natjoji co e Jesucristo. Nu 'ma ot'ü, dya pje mi ngue'tsc'ejji o ntets'ügueji Mizhocjimi. Pero nudya, dya nguextjözüjme o ntezüjme Mizhocjimi, xo 'ñetsc'ejji ya xo ngue o ntets'üji dya c'ü; na ngueje e Jesucristo o

pjödü o cji va ngötcüji in nzhübüji. 14 Nutscöjme rí menzumüjme a Israel, 'ñetsc'ejji, dya in menzumüji a Israel, e Jesucristo ya o tsjacüji ya 'natjo jñiñi c'ua ja rí menzumüji dya. Nutscöjme 'ñetsc'ejji mi pötü rmã nuji na ü. Pero nudya e Jesucristo ya tsjacüji c'ü rí cãräji na jo dya. 15 Mi pötü rmã nuji na ü, na ngueje nutscöjme mi tjëjme c'o o ley Mizhocjimi; nu'tsc'ejji, dya mi tjëgueji c'o. Pero o 'ñe ndü e Jesucristo va ngötcüji in nzhübüji, nguec'ua dya cja mandazüjme c'o ley. A cjanu o tsjacüji ya rí 'natjo ntezüji c'ü cja rí dadyoji; nutscöjme rí menzumüjme a Israel, 'ñetsc'ejji, dya in menzumüjme a Israel. A cjanu xo o tsjacüji rá cãräji na jo. 16 Ngue cja ngronsi o ndü e Jesucristo. O böbü a nde'ezüji 'ñe cja Mizhocjimi, nguec'ua rí pötca mäjäji dya Mizhocjimi. Nudya, dya cja rí pötca üji Mizhocjimi. E Jesucristo o ndü cja ngronsi va ngötcüji in nzhübügöji. A cjanu, nutscöjme rí menzumüjme a Israel, 'ñetsc'ejji, dya in menzumüji a Israel, ya rí 'natjo cuerpöji, dya cja rí pötca üji.

17 O ëjë e Jesucristo, nguec'ua rí pärãji ya nugüjme na jo Mizhocjimi, nuzgöjme rí menzumüjme a Israel. Xo 'ñetsc'ejji, dya in menzumüji a Israel, xo nuc'üji na jo. 18 Nudya nutscöjme rí menzumüjme a Israel ya sö rá chëzhijme a jmi Mizhocjimi c'ü ngueje in Tatagöji. Xo 'ñetsc'ejji sö rí chëzhigueji na ngueje 'natjo o Espiritu Mizhocjimi c'ü bübü in mü'bügüejji 'ñe in mü'bügöjme. 19 Nu'tsc'ejji, dya in menzumüji a Israel, nguec'ua dya mi ngue o ntets'üji Mizhocjimi. Pero nudya, ya ngue o ntets'üji dya c'ü. A cjanu xo in menzumüji dya a jens'e cja Mizhocjimi. 20 Nu'tsc'ejji dya; xo 'ñezgöjme nguezgöji 'na templo nu ja bübü Mizhocjimi na ngueje rí ejmeji e Jesucristo. Angueze ngue c'e ndojo c'ü ot'ü o tjumü cja squina c'ü. Nu c'o apóstole 'ñe c'o profeta o mamaji ja ga cja e Jesucristo. Anguesji ngueje c'o ndojo c'o o jñumüji cja c'e cimientö. Nutscöjji rí ejmeji o jña Mizhocjimi, nguezgöji c'o ndojo c'o o dyü's'üji a xes'e cja c'e cimientö. 21 Ra nocü c'e templo c'ü nguezgöji o ntezüji Mizhocjimi. Texe c'o ejme e Jesucristo ngue c'o ndojo c'o na jü's'üji a xes'e cja c'e cimientö. Texe c'o ejme e Jesucristo ya 'natjoji co angueze. C'e templo c'ü na jäbäji me na sjü, na ngueje ngue o tsjaja Mizhocjimi. Nunu, je bübü nu angueze. 22 Xo 'ñetsc'ejji xo na jü'sc'ügueji cja c'e templo c'ü ngue o nte Mizhocjimi, na ngueje xo 'ñetsc'ejji bübü in mü'bügüejji dya, o Espiritu Mizhocjimi.

Pablo encargado del evangelio para los que no eran de Israel

3 Nutscö e Pablo, rí mbëpjitjögö cja e Jesucristo. Nguec'ua rí ogö cja pjörü na ngueje rí zo'c'öji o jña e Jesucristo, nu'tsc'ejji, dya in menzumüji a Israel. 2 Ya jo in pärãgueji me s'iyazögö Mizhocjimi. O 'ñembgö rá xi'ts'ijji c'ü me s'iyats'üji angueze. 3 Ya ró xi'tsc'öjji ja nzi jña cja ne carta ngue c'ua rí pärãgueji nguetsjë Mizhocjimi o jítssi pje na mbë c'ü o mbeñe angueze. Nu c'ü o mbeñe Mizhocjimi, dya mi pärãji mi jinguã. Pero nudya, ya 'mãrä dya. 4 'Ma rí xörügueji c'o jña c'o ró xi'tsc'öjji cja ne carta, ra sö rí unügueji ngüenda c'ü rí

pārāgō nu c'o o mbeñe Mizhocjimi, nguec'ua va ndajā e Cristo. ⁵ Nu c'o nte c'o mi cārā mi jinguā, nuc'o, dya mi pārāji c'ū o mbeñe Mizhocjimi c'o. Yo cjē dya yo, o Espiritu Mizhocjimi jíchi c'o apóstole 'ñe c'o profeta, nu c'ū o mbeñe. Nu c'o apóstole 'ñe c'o profeta ngue c'o o xōcū Mizhocjimi ra mbēpiji angueze. ⁶ Nu c'ū o mbeñe Mizhocjimi ngue c'ū rá 'natjoji co e Jesucristo 'ma rá ench'e ín mü'būji e Jesucristo. A cjanu, nu'tsc'eji, dya ín menzumūgeji a Israel, 'ñezgōjme rí menzumūjme a Israel, nudya, ya rí 'natjo cuerpoji cja e Jesucristo. Nu c'o o mama Mizhocjimi ro dyacūjme, ya xo da'c'ūji. ⁷ Me co s'iyazū Mizhocjimi. O juancū ngue c'ua rí zopjū yo nte rí xipjiji ja rgá sō ra jogū o mü'būji. Me na zēzhi o pēpiji cja ín mü'būgō 'ma o juancūgō. ⁸ Nguetzgō e Pablo, xenda rí menutjogō cja texe yo o nte Mizhocjimi. Pero me co s'iyazūgō Mizhocjimi. O juancūgō rá zo'c'ūji, nu'tsc'eji, dya ín menzumūji a Israel. Rá zo'c'ūji o jña e Jesucristo c'ū mama ja ga cja angueze, me na nojo, me s'iyats'ūji. ⁹ Mizhocjimi o juancūgō rá zopjū yo nte rá xipjiji nu c'ū o mbeñe angueze. Ndeze 'ma o dyāt'ā Mizhocjimi e jens'e 'ñe ne xoñijōmū o mbeñe angueze c'ū ra 'natjoji cja e Cristo texe yo nte. Pero c'o nte, dya mi pārāji c'o mi mbeñe Mizhocjimi. ¹⁰ Na ngue c'ū rí zo'c'ōji nu'tsc'eji, dya ín menzumūji a Israel, ín ench'e in mü'būji e Jesucristo. Nguec'ua nu'tsc'eji 'ñezgōjme rí 'natjoji dya. Na ngue c'ū rí 'natjoji, pārā yo anxe a jens'e me na nojo Mizhocjimi, me pēs's'i na puncjū o pjeñe. Xo 'ñe yo demonio xo pārāji a cjanu. ¹¹ 'Ma dya be mi t'āt'ā ne xoñijōmū, Mizhocjimi o mbeñe c'ū rá 'natjoji co e Cristo. Ya o ējē e Jesucristo. Texe c'o ra 'ñench'e o mü'būji e Jesucristo, 'natjoji co e Cristo. ¹² Nguec'ua, dya rí sūgōji rgá chēzhiji a jmi Mizhocjimi; na ngueje ró ench'e ín mü'būji e Jesucristo; ya rí 'natjoji co angueze. ¹³ Nutscō e Pablo, rrā sufridogō na ngueje rí zo'c'ōji nu'tsc'eji, dya ín menzumūji a Israel; ngue c'ua rí pārāgeji nu c'ū o mbeñe Mizhocjimi. Me rí ò'tc'ūji, dya ra tōgū in mü'būgeji na ngueje c'ū rrā sufridogō. Rí mājceji na ngue c'ū rí zo'c'ūji o jña Mizhocjimi.

El amor de Cristo

¹⁴ Nu'tsc'eji, dya ín menzumūji a Israel, nudya, ya xo ngue o t'its'ūji Mizhocjimi dya; na ngueje ín ench'e in mü'būgeji e Jesucristo. Nguec'ua, nutscō e Pablo, rí ndūñijōmū a jmi Mizhocjimi c'ū nu Tata e Jesucristo c'ū ín Jmugōji. Me rí unūgō na pōjō angueze. ¹⁵ Mizhocjimi xo ngueje nu Tata texe c'o ench'e o mü'bū e Jesucristo. Nguejnu Tata nu c'o ya ndū c'o vi 'ñench'e o mü'bū e Jesucristo. Xo nguejnu Tata nu c'o būbūtjo c'o ench'e o mü'bū e Jesucristo. ¹⁶ Mizhocjimi c'ū ín Tatagōji me na nojo; me na zēzhi c'ū. Rí òtūgō angueze c'ū xenda rí zēzhiji na ngueje o Espiritu Mizhocjimi būbū cja in mü'būgeji. ¹⁷ Rí ò'tc'ūji Mizhocjimi c'ū sido rí 'ñejmegueji e Jesucristo; ngue c'ua sido ra būbū e Jesucristo cja in mü'būgeji. A cjanu rí s'iyaji Mizhocjimi. Xo rí s'iyagueji nin minteji. ¹⁸ A cjanu ra sō rí pārāgeji co texe yo o nte Mizhocjimi c'ū me s'iyazūji e Jesucristo. Dya ts'iquētjo va s'iyazūji c'ū. Me s'iyazūji na puncjū.

¹⁹ Rí ò'tc'ūji Mizhocjimi c'ū rí pārāgeji ja me ga s'iyazūgōji e Cristo; zō dya sō rá tendioji texe c'ua ja ga s'iyazūgōji c'ū. A cjanu xo rí ò'tc'ūgōji Mizhocjimi c'ū ra manda cja in mü'būgeji angueze; ngue c'ua rí nocūji cja o dyē angueze. Ngue c'ua, c'ua ja ga cja angueze, je xo rgá cjats'ūgeji nu.

²⁰ Mizhocjimi pēpiji cja ín mü'būgōji. Sō ra tsja xenda na puncjū que na ngueje c'ū sō rá òtūji. C'ū rí cijjñiji rá òtūji Mizhocjimi, ts'iquētjo; pero c'o cja'a Mizhocjimi, me na puncjū. ²¹ Me na nojo Mizhocjimi. Texe c'o ra 'ñench'e o mü'bū e Jesucristo, Mizhocjimi ra tsjapūji o nte c'o. Ra tsjapūji ri 'natjoji co e Cristo. Texe yo cjē yo va ējē ra 'ñetse me na nojo Mizhocjimi; xo 'ñe 'ma ya rguí nguins'i ne xoñijōmū. Je rga cjanu, amén.

Unidos por el Espíritu

4 Nuzgō e Pablo, rí ogō a pjörü na ngueje rí zopjūgō yo nte rí xipjiji o jña c'ū ín Jmugōji. O zon'c'ūgeji Mizhocjimi ri 'natjots'ūji co e Jesucristo. Nguec'ua me rí ò'tc'ūji c'ū rí nzhodūji c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi. ² Dya rí tsjapūji c'ū me rrā nojots'ūji. Me na jontets'ū rguí mimiji. 'Ma cjó pje ra tsja'c'ūji, dya rí tsjapūji na s'o c'o. Rí pēsp'iji paciencia, rí s'iyaji. ³ Tsjacjuanageji rí pōtqui ñgueji na jo. A cjanu ri 'na ma cjatjo in mü'būgeji c'ua ja nzi va dya'c'ūji o Espiritu Mizhocjimi. ⁴ Na ngueje, nutscōjme rí menzumūjme a Israel, 'ñetsc'eji, dya ín menzumūji a Israel, ya 'natjo ín cuerpogōji co e Jesucristo. Nutscōji, 'natjo o Espiritu Mizhocjimi c'ū būbū cja ín mü'būgōji. Nuzgōji o zoncūji Mizhocjimi ri nguezūji o t'izūji angueze; nguec'ua texezūji ya rrā te'begōji c'ū exti nguetjōzūgōji e Jesucristo. ⁵ 'Natjo ín Jmugōji c'ū ngueje e Jesucristo. 'Natjo c'ū jocüzū ín mü'būgōji c'ū ngueje e Jesucristo c'ū ró ench'e ín mü'būji. Nu'tsc'eji 'ñezgōjme ró jigōji. A cjanu ró jizhiji c'ū rí 'natjoji co e Jesucristo. ⁶ Nuzgōji rí ejmeji e Jesucristo; 'natjo Mizhocjimi c'ū ngueje ín Tatagōji. Ngueje angueze c'ū manda texe; je pēpiji cja ín mü'būgōji, rí ndexeji.

⁷ Rí 'natjoji cja e Jesucristo. Pero angueze nandyo ga dyacūji nzi 'nazgōji ja rgá pēpiji angueze. ⁸ Mama a cja-va cja o jña Mizhocjimi:

Nu c'ū mi manda o ndōpū c'o mi ūji, cjanu o zidyiji; o nguins'i cja t'eje o zāt'āji nu ja mi manda.

Nuc'ua c'ū mi manda o jñū c'o vi jñūnbūji c'o vi ndōpū, cjanu o unū c'o o nte angueze.

⁹ Je xo va cjatjonu e Jesucristo; o nguins'i o ma a jens'e. Pero ot'ū vi 'ñeje a jens'e o ējē cja ne xoñijōmū.

¹⁰ Angueze o ējē cja ne xoñijōmū, nuc'ua 'ma o ndū, 'ma o nanga; cjanu o ma a jens'e. Nguec'ua angueze manda texe a jens'e 'ñe cja ne xoñijōmū. ¹¹ E Jesucristo o dyacūji nzi 'najazūji ja rgá pēpiji angueze. Būbū c'o o ch'unū ra tsja apóstole. Būbū c'o ra zopjū yo cjuarma ra xipjiji c'ū ne Mizhocjimi. Būbū c'o ra zopjū yo nte ngue c'ua ra mbārāji ja rga jopcū o mü'būji. Būbū c'o ra mbörü o nte Mizhocjimi. Būbū c'o ra xōpū o jña Mizhocjimi yo nte. ¹² A cjanu Mizhocjimi o dyacūji nzi 'nazgōji ja rgá pēpiji angueze, ngue c'ua rá zēzhiji nutscōji o cuerpozūji e Jesucristo. ¹³ Mizhocjimi ne c'ū

xenda rá pãrãgöji e Jesucristo c'ü nu T'i c'ü ya ró ench'e ín mü'bügöji. Ne Mizhocjimi c'ü sido rá nocüji cja o dyë angueze; ngue c'ua exti nguetjözügöji e Cristo. ¹⁴ Bübü o xöpüte c'o dya pãrã o 'ñiji Mizhocjimi. Me mamaji bëchjine ga dyonpüji yo nte. Nu'tsc'ejji, dya rí 'ñejmeji c'o. Yo ts'it'i me pötüji o pjeñeji; texe c'o äräji, nde ejmeji. Mizhocjimi, dya ne c'ü rga cjatsc'ejji o ts'it'i. ¹⁵ Mizhocjimi ne c'ü rá s'iyaji yo ín minteji; ne'e c'ü rá mamaji c'ü na cjuana, dya rá cjaji o bëchjine. A cjanu rá nocüji cja o dyë Mizhocjimi; exti nguetjözügöji e Jesucristo. E Jesucristo ngueje ín ñigöji nutscöji rí ejmeji angueze. ¹⁶ Nutscöji ngue o cuerpozüji angueze; rí 'natjoji co angueze. Na ngue c'ü bübü angueze cja ín mü'büji, ra sô rá pötü rga s'iyaji ra sô rá pötü rga pjös'üji, ngue c'ua rí texeji mas rá nocüji cja o dyë Mizhocjimi.

La nueva vida en Cristo

¹⁷ Nguec'ua me rí ö'tc'üji rí tsjaji c'ua ja nzi ga ne ín Jmugöji; dya cja rí nzhodügueji c'ua ja nzi ga nzhodü nu c'o dya pje ejme Mizhocjimi. Anguezeji me cjaji c'ua ja nzi ga netsjëji; dya jo c'ü cijñiji. ¹⁸ Dya bübü o jya's'ü Mizhocjimi cja o mü'büji. Me na me o mü'büji, dya ne ra dyätäji Mizhocjimi, nguec'ua, dya pãrãji Mizhocjimi. A cjanu, dya bübü Mizhocjimi cja o mü'büji. ¹⁹ Me cjaji c'o na s'o, c'o ix 'na tsejetjo; pero dya tsejeji. Me cjaji texe c'o me netsjë o cuerpoji, 'ñe c'o va ëjë o ñiji, dya c'a's'üji c'o. ²⁰ Pero nu'tsc'ejji, ín pãrãgueji, dya a cjanu c'ü ne e Jesucristo c'ü rí tsjagueji. ²¹ Nu'tsc'ejji, ya ín pãrãgueji ja cja e Jesucristo. In pãrãgueji c'o ne angueze rí tsjaji. ²² Ne e Jesucristo c'ü dya cja rí nzhodügueji c'ua ja nzi mi nzhodügueji 'ma dya mi pãrãgueji angueze. Nu c'o mi cjagueji 'ma, ma s'o c'o. Mi pëzhgueji c'ü me ri mäjceji a cjanu; pero dya ma cjuana. Na ngue c'o mi cjagueji, ngue c'o rvi chügueji c'o. ²³ Nudya, ni jyodü dadyo rguí tsjijñigueji dya. ²⁴ Mizhocjimi ya tsja c'üji o t'itsc'ejji dya. Nguec'ua rí tsjaji c'ua ja nzi ga ne angueze c'o na jo. Na ngueje je ga cjanu angueze, me na jo c'ü.

²⁵ Dya rí pezheji bëchjine. Nu c'ü rí tsjaji, rí pötü rguí xipjiji c'o na cjuana. Rí tsjaji a cjanu na ngueje ya 'natjo ín cuerpoji co e Jesucristo.

²⁶ Nu 'ma ünnc'üji, dya rí jyëziji ra ndöc'üji c'ü rí tsjagueji na s'o. Dya rí sjëyaji 'napa. ²⁷ 'Ma ín sido ín sjëyaji, ya ín jëziji 'ma c'ü dya jo ra tsja c'ü rí tsjaji texe c'ua ja nzi ga ne angueze.

²⁸ Nu 'ma ín mbëgue, rí jyëzigue c'o, dya cja rí pönü. Nu c'ü rí tsja, rí pëpji na jo, ngue c'ua rí pë's'i pje rí unü nu c'o pje ni jyodü.

²⁹ Dya xo rí ñaji na s'o jña. Dya rí ñagueji c'o jña c'o dya pje ni muvi. Rí ñagueji jña c'o na jo c'o ra mbös'ü c'o ärä. ³⁰ Bübü o Espiritu Mizhocjimi cja ín mü'bügöji. A cjanu rí pãrãgöji, 'ma ra ëjë na yeje e Jesucristo, ya exti nguetjözüji angueze. Nguec'ua rí pjötpügueji ngüenda rí ñagueji jña c'ua ja nzi ga ne o Espiritu Mizhocjimi. 'Ma jiyö, dya ra mäjã angueze.

³¹ Nguec'ua, dya cja rí pötqui ñugueji na ü. Nu'tsc'ejji, dya cja rí tsja in cuëji. Rí jyombeñeji 'ma cjó pje ra ts-

ja c'üji. Dya cjó xo rí sannc'ejji; dya cjó xo rí xosp'üji o bëchjine. Dya cjó cja rí tsjapüji na s'o. ³² Nu c'ü rí tsjagueji, rí pötqui tsjagueji c'o na jo. Nu'tsc'ejji rí pötqui juentsegueji. Rí pötqui perdonaoji na ngueje Mizhocjimi o perdonao's'ügueji in nzhubüji. Na ngueje e Jesucristo o ndü; o ngö'tc'üji in nzhubüji.

Cómo deben vivir los hijos de Dios

5 Nu'tsc'ejji, o t'its'üji Mizhocjimi dya. Mizhocjimi me s'iyats'üji. Nguec'ua, nudya, xo rí s'iyagueji dya yo nin minteji. ² Rí s'iyaji rguí nzhodüji, c'ua ja nzi o tsja; o s'iyazüji. O ne o ndü va ngötc'üji ín nzhubüji. Mizhocjimi me co mápã e Jesucristo na ngue c'ü o tsja e Jesucristo.

³ Nu'tsc'ejji, ya nguets'üji o ntets'üji Mizhocjimi dya. Nguec'ua, nudya, rí nzhodügueji c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi. Nu'tsc'ejji, ín bëzoji, dya rí tsãjãgueji o ndixü. Nzitjots'ügueji ín ndixüji, dya rí tsãjãgueji o bëzo. Dya rí ñepagueji c'ü pë's'i yo nin minteji. Nuyo, dya rí tsjagueji yo; dya xo rí mamaji yo. ⁴ Dya rí mamaji c'o na s'o jña ngue c'ua dya rí bëzhi in tsejeji. Dya rí ña, ñagueji jña c'o dya pje ni muvi. Dya rí enmbegueji c'o jña c'o mama c'ü rí tsjagueji c'ü na jo. Nu c'ü rí tsjagueji, rí mamaji jña c'o rguí unüji na pöjö Mizhocjimi. ⁵ Ya ín pãrãgueji, c'o bëzo c'o tsãjã ndixü, 'ñe c'o ndixü c'o tsãjã bëzo, nuc'o, dya ra zät'äji a jens'e nu ja manda e Jesucristo co Mizhocjimi; ne ri ngue c'o nepe c'ü pë's'i c'o dyaja, dya xo ra zät'äji a jens'e. Nuc'o, chjëntjovi c'ü ri ma't'üji yo ts'ita. ⁶ Bübü c'o ra xi'ts'ijji c'ü dya ra tsja, zö rí tsjaji a cjanu c'o na s'o. Pero dya cjuana. Nguec'ua, dya rí jyëziji ra dyon'c'üji. C'o dya ätä Mizhocjimi c'o cja a cjanu c'o na s'o, ya mama Mizhocjimi ra tsjapü ra sufrido c'o. ⁷ Nu'tsc'ejji, dya rí dyocjeji c'o cja'a c'o.

⁸ Me ma bëxö mü a mbo in mü'bügüjeji. Ya o jya's'ü cja in mü'bügüjeji na ngueje ya ín 'natjoji co e Jesucristo c'ü ngueje ín Jmugöji dya; nguec'ua ya ín 'natjoji co angueze. Nguec'ua rí nzhodügueji c'ua ja nzi ga ne angueze. ⁹ Nu 'ma rí nzhodügueji cja jya's'ü, rrã jon-tets'ügueji 'ma; rí ñagueji c'o na cjuana 'ma, rí mimigueji c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi. ¹⁰ Ni jyodü rí xötpügueji rí tsjagueji c'o rguí mäjã e Jesucristo c'ü ín Jmugöji. ¹¹ C'o me bübü bëxö mü cja o mü'bü, me cjaji c'o na s'o. Nu'tsc'ejji, dya rí tsjagueji a cjanu. C'ü rí tsjaji, rí zopjüji c'o cja a cjanu, rí xipjiji c'ü dya ne Mizhocjimi a cjanu na ngueje c'ü me na s'o cjaji. ¹² Anguezeji 'ma cãrãtsjëji, cjaji c'o me na s'o. Nguec'ua me rí tsecjöji rá mamaji c'o cja'a c'o. ¹³ Pero 'ma rá xipjiji ja cja c'ü mama Mizhocjimi; nu'ma, ra unüji ngüenda c'ü na s'o c'ü cjaji. Nuc'ua 'ma ra dyötüji Mizhocjimi, ra ndintspiji c'o o mü'büji, ya ra jya's'ü cja o mü'büji 'ma. ¹⁴ Nguec'ua mama a cjava cja o jña Mizhocjimi:

Nu'tsc'ejji ín cjaji c'o na s'o, chjëntjovi c'ü ín tcejeji, dya ín ätäji Mizhocjimi.

Nguec'ua rí sögueji rí unnc'ejji ngüenda c'ü na s'o ín cjaji.

E Jesucristo ra dya c'üji jya's'ü cja in mü'büji, eñe.

¹⁵ Nguec'ua pjötpügueji ngüenda ja rguí nzhodügueji. Dya rí nzhodügueji c'ua ja nzi ga nzhodü c'o dya pãrã Mizhocjimi. Rí nzhodügueji na jo, na ngueje ya in pãrãgueji Mizhocjimi c'ü ne angueze rí tsjaji. ¹⁶ Cja ne xoñijömmü me cjaji na puncjü c'o na s'o. Pero nu c'ü rí tsjagueji, sido rí jyodü rí tsjagueji c'o na jo. ¹⁷ Dya rí tsjaji c'o na s'o nza cja c'o dya pãrã Mizhocjimi. Jyodügueji rí pãrãgueji c'ü ne Mizhocjimi rí tsjaji. ¹⁸ Dya rí tñgueji. 'Ma cjó c'o tññ, só'ö c'ü me mäjã, pero cja c'o na s'o. Nu'tsc'ejí rí jyëziji o Espíritu Mizhocjimi ra manda cja in mü'büji. Nu'ma, na cjuana in mächjeji 'ma. ¹⁹ Rí pötqui ñagueji o salmo, 'ñeje o himno. Rí ma't'üji in Jmugöji co texe in mü'bügueji 'ma rí töjöji o himno. ²⁰ Texe c'o ra tsja'c'üji, pero sido rí unügueji na pöjö. 'Ma rí unüji na pöjö Mizhocjimi rí ñädãgueji e Jesucristo c'ü in Jmugöji.

La vida familiar del cristiano

²¹ Me rí pötqui dyätãji na ngueje in sügueji c'ü in Jmugöji.

²² Nu'tsc'ejí in ndixüji 'ma ya in chjüntüji, rí dyätãgueji c'ü nin xírají. Na ngueje je ga cjanu ga ne Mizhocjimi rí tsjaji. ²³ Na ngueje e bëzo ngueje o ñi c'ü nu su; c'ua ja xo nzi ga cja e Jesucristo, ngueje o ñi yo ejme angueze. E Jesucristo ngue c'ü jopcü o mü'bü yo ejme angueze. Nu yo ejme e Jesucristo ngue o cuerpo angueze. ²⁴ C'ua ja nzi ga cja'a yo ejme e Jesucristo me ätäji angueze; xo rga cjanu yo ndixü yo ya chjüntü ni jyodü ra dyätã c'ü nu xíra.

²⁵ Nu'tsc'ejí, in bëzoji 'ma ya in chjüntüji, ni jyodü rí s'iyají c'ü nin su; c'ua ja xo va s'iya e Jesucristo yo o nte angueze. E Jesucristo o ñ ndü; ngue c'ua ro unü c'ü ro bübüjtjo yo o nte angueze. ²⁶ O ndü e Jesucristo ngue c'ua ra ndintspi o mü'bü yo o nte angueze. A cjanu o tsjacüji e Jesucristo o ntezüji dya c'ü. C'ü rvã jigöji, ne ra mama e Jesucristo o ndintsquigöji c'o na s'o c'o mi cjagöji, na ngueje rí ejmegöji o jña angueze. ²⁷ E Jesucristo o ndintsquiji in mü'büji nutscöji o ntezüji c'ü; ngue c'ua 'ma ra ëjë na yeje angueze, me ra mäjã rgã recibidozüji. Na ngueje ya rrã zözüji a jmi angueze, nza cja 'na novia c'ü dya pje bübü c'o na s'o, na zö cja jmi c'ü nu novio. ²⁸ E Jesucristo me s'iya yo o nte angueze. A cjanu, nu'tsc'ejí in bëzoji 'ma ya in chjüntüji, xo ni jyodü rí s'iyají c'ü nin su. 'Ma cjó c'o s'iya c'ü nu su, nguetsjé o cuerpo c'ü s'iya c'ü, na ngueje 'natjo o cuerpovi co nu su. ²⁹ Nguec'ua me s'iya nu su; unü pje ra zi 'ñe pje ra jye. Na ngueje 'natjo o cuerpovi co c'ü nu su. Je xo ga cjanu e Jesucristo s'iyazüji nutscöji o ntezüji dya angueze. ³⁰ Na ngueje 'natjo in cuerpovi co angueze. E Jesucristo ngue in ñigöji; nutscöji nguetscöji c'o chãcã cja o cuerpo. ³¹ Mama a cjava cja o jña Mizhocjimi: "A cjanu 'ma ra chjüntü 'na bëzo, ra zogü nu tata 'ñejnu mamá, ngue c'ua ra bübüvi nu su. Nuc'ua ya ri 'natjo o cuerpovi", eñe. ³² Me na zö a cjanu c'ü ni 'natjo o cuerpovi 'na bëzo nu su. Pero c'ü rí negö rí unnc'ejí ngüenda, ngue c'ü xenda ni muvi. Nutscöji rí ejmeji e Jesucristo, 'natjo in cuerpovi co angueze. 'Ma ot'ü, dya cjó mi pãrã a cjanu. ³³ C'ü rá xi'ts'íji dya, nu'tsc'ejí cjuarma

ya in chjüntüji, ni jyodü rí s'iyagueji c'ü in sugueji c'ua ja xo gui s'iyatsjéji. Xo 'ñetsc'ejí in ndixüji, ni jyodü nzi 'najats'üji rí respetaoji c'ü in xíragueji.

6 Nu'tsc'ejí in t'íji, ni jyodü rí dyätãji nin tataji 'ñejni mamãji, na ngueje e Jesucristo c'ü in Jmugöji ne a cjanu. ² Rí respetaogüji nin tataji 'ñejni mamãji, na ngueje nujnu manda Mizhocjimi. 'Ma rí tsjagueji a cjanu, Mizhocjimi ra nintsjimits'üji. Nu e mandamiento nu, ngue nu ot'ü c'ü mama Mizhocjimi ra nintsjimits'üji 'ma rí tsjagueji nu. ³ Mama Mizhocjimi, 'ma rí respetaoji nin tataji 'ñejni mamãji, rí mäjãgueji 'ma; y rí mimiji na puncjü cjé cja ne xoñijömmü 'ma.

⁴ Xo 'ñetsc'ejí in tataji, rí zopjüji na jo yo in ch'igüejí; dya rí huënc'h'íji na zëzhi. 'Ma jiyö, 'na ra sjëyaji. Nu c'ü rí tsjaji, rí jchijí ra dyärãji. Rí xöpügueji o jña Mizhocjimi.

⁵ Nu'tsc'ejí in mbëpjíji rí dyätãgueji yo in lamuji cja ne xoñijömmü. Rí dyätãji co texe in mü'büji nza cja gui dyätãgueji e Jesucristo c'ü in lamugueji a jens'e. ⁶ Rí pëpigüejí na jo nin lamuji; dya nguextjo 'ma ra jñantc'ají anguesji, para ra mamají c'ua c'ü na jo c'ü in cjagueji. Rí pëpíji na jo nin lamuji na ngueje in pëpigüejí e Jesucristo. Rí pëpigüejí co texe in mü'büji, na ngueje je ga cjanu ga ne Mizhocjimi. ⁷ Me rí mäjãji rguí pëpigüejí na jo yo in lamuji; na ngueje, dya xo nguextjo yo bëzo yo in pëpíji. Xo ngueje e Jesucristo c'ü in Jmugöji in pëpigüejí c'ü. ⁸ Ya in pãrãgueji, nu c'ü ni tsjagueji na jo cja yo in minteji, e Jesucristo c'ü in Jmugöji ra ngö'tc'üji c'ü i tsjagueji c'o na jo. Dya ra tsja, zö rí mbëpjigüejí, zö dya ri mbëpjigüejí.

⁹ Xo nzitjots'ügueji in lamugueji, xo rí ñugueji na jo nuyo in mbëpjigüejí. Dya rí menasaoji. In pãrãgueji nu c'ü nu Jmu anguesji, xo ngueje c'ü in Jmugueji c'ü. Ngueje e Jesucristo c'ü je bübü a jens'e. Angueze dya juajnú; ra dyötü ngüenda yo lamu, xo 'ñe yo mbëpji.

Las armas espirituales del cristiano

¹⁰ Mi cjuarmats'ügöji, xe bübü c'ü xe rá xi'tsc'öji. Ya in 'natjoji co e Jesucristo c'ü ngueje in Jmugöji. Nguec'ua me rí zëzhijí, na ngueje na zëzhi angueze. ¹¹ E Satanás c'ü dya jo, me jodü ja rga dyoncüji c'ü dya cja rá cjaji c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi. Pero Mizhocjimi me dacüji ja rga sö rá zëzhijí. 'Na xondaro je'e c'ü pjötpü o cuerpo cja chü. Xo ga cjanu Mizhocjimi me dacüji c'ü rgã zëzhijí, ngue c'ua, dya ra ndöcüji c'ü dya jo. ¹² Nu yo rí ügöji yo rí chügöji, dya ngueje yo nte. C'o rí chügöji, ngueje c'ü dya jo 'ñe c'o o mbëpji c'o dya rí jandají. C'ü dya jo 'ñe c'o o mbëpji ngue c'o manda cja ne xoñijömmü. Nuc'o, me na s'o c'o. Ngue c'o cjavü me na bëxömmü cja o mü'bü yo nte; nguec'ua yo nte, dya ätäji Mizhocjimi. ¹³ Nguec'ua ni jyodü rí zëzhigüejí rguí 'ñejmeji Mizhocjimi. A cjanu, 'ma ra jyonnc'üji chü c'ü dya jo, dya ra ndöc'üji 'ma. A cjanu, dya rí ñügüji, dya rí tsjaji c'o na s'o. ¹⁴ A cjanu rí zëzhijí. 'Na xondaro nzünt'ü na jo o mbünt'ü c'ü na jo rga zëzhi. A cjanu ra zë'ts'íji na jo 'ma sido rí mamají c'ü na cjuana. 'Na xondaro co'bü o tijmí co 'na t'ëzi nguec'ua nu c'o üvi, 'ma pjat'üji, dya ra chötpü cja ts'ingue. A cjanu 'ma sido rí

tsjagueji c'o ne Mizhocjimi, angueze ra mböc'üji na ngueje e Jesucristo ya je bübü cja in mü'bügieji. Nguec'ua dya pje ra nguich'i cja in mü'büji c'o na s'o. ¹⁵ 'Na xondaro tí'ch'í o dyatsi, ngue c'ua dya pje ra chjocü o ngua cja chü. Je xo ga cjatsc'ejí nu. Ya í 'ñench'e in mü'büji e Jesucristo, nguec'ua Mizhocjimi cja'c'üji ra sóya in mü'bügieji, dya rí sügieji cja ne chü nu jonnc'üji e Satanás c'ü dya jo. ¹⁶ 'Na xondaro jün 'na escudo ngue c'ua, dya ra chöt'ü c'o flecha c'o ya ri tjëë c'o ra pana c'o enemigo. Je xo ga cjatsc'ejí nu, sido rí 'ñejmeji e Jesucristo c'ü o ndin'tsc'igüejí in mü'bügieji. A cjanu, dya ra ndöc'üji e Satanás c'ü me jonnc'ü ja rgá ndöc'üji. ¹⁷ 'Na xondaro junt'ü 'na casco o ñi ngue c'ua ra mbörü o ñi cja chü. Je xo ga cjats'ügieji nu. In pãrãgieji e Jesucristo o jocüts'üji in mü'büji; o 'ñempc'ejí libre ngue c'ua, dya rí tsjijñíji c'o na s'o cja in ñigüejí. 'Na xondaro xo jün 'na tjëdyi. Co c'e tjëdyi c'ü jün, cjapü ra c'ueñe c'o chüvi. Je xo ga cjats'ügieji nu. C'ü dya jo, me jonnc'üji chü. Pero in pãrãgieji o jña Mizhocjimi. Co c'e jña, o Espíritu Mizhocjimi ra mböxc'üji ngue c'ua, dya rí dyätãji c'ü dya jo; rí tsjapüji ra c'ueñe. ¹⁸ Nu'tsc'ejí, sido rí dyötügieji Mizhocjimi ra mböxc'üji. Xömü, ndempa rí dyötügieji Mizhocjimi. Rí dyötüji c'ua ja nzi ga ne o Espíritu Mizhocjimi c'ü bübü cja in mü'bügieji. Rí dyötügieji Mizhocjimi ra mbös'ü

texe c'o o nte angueze. ¹⁹ Nutscö e Pablo, xo rí dyötcügöji Mizhocjimi ra dyacügö jña rá zopjü yo nte. Xo rí dyötcüji Mizhocjimi c'ü dya rá sügö rga zopjüji, pero rá xipjiji na jo c'ü mama Mizhocjimi c'ü ja rgá sö yo nte ra 'natjoi co e Jesucristo, zö menzumüji a Israel o jiyö. ²⁰ Mizhocjimi o 'ñembgüegö c'ü rá zopjü yo nte rá xipjiji c'o o jña angueze. Na ngue c'ü rí zopjügö yo nte, rí ogö a pjörü. Pero rí dyötcügöji Mizhocjimi c'ü rá zopjü yo nte c'ua ja nzi ga ne angueze; c'ü dya rá sügö.

Saludos finales

²¹ E Tíquico c'ü ín cjuarmagöji ra xi'ts'íji pje rí c jagö 'ñe c'o bëpji c'o rí pëpcö Mizhocjimi. Nuc'ü, me rí s'iyagö c'ü. Angueze me pjöxcügö cja o bëpji ín Jmugöji e Jesucristo. ²² Nguec'ua rvá täjägö e cjuarma Tíquico ngue c'ua rí pãrãgieji pje rí cjaime. Nguec'ua a cjanu ra mäjä in mü'bügieji.

²³ Rí ötügö e Jesucristo c'ü ín Jmugöji, 'ñe Mizhocjimi c'ü nu Tata ra tsja'c'üji ra mäjä in mü'büji, dya pje rí mbeñeji. Xo rí ötügö anguezevi ra dya'c'üji rí pötqui s'iyaji. Ra dya'c'üji a cjanu, 'ma rí jñunt'ü in mü'büji ra dya'c'üji c'o. ²⁴ Nuzgö, xo rí ötügö Mizhocjimi ra nintsji-mi texe c'o na cjuana ätä ín Jmugöji e Jesucristo, 'ñe neji. Je rga cjanu, amén.

FILIPENSES

Pablo escribe desde la cárcel a la iglesia de Filipos

1 Nutscö e Pablo 'ñe e Timoteo, rí mbëpjigöbe cja e Jesucristo. Nutscöbe rí pen'c'egöbe ne carta, nu'tsc'ejí cjuarma in cãrãji a Filipos, co texe c'o pastor 'ñe c'o pjös'ü c'o pastor. Nu'tsc'ejí o ntets'üji Mizhocjimi. In 'natjoji co e Jesucristo. ² Mizhocjimi c'ü in Tatagöji 'ñe e Jesucristo c'ü in Jmugöji ra nuc'ejí na jo; y ra tsja'c'üji ra mäjä in mü'büji, dya pje rí mbeñeji.

Oración de Pablo por los creyentes

³ Texe 'ma rí mbents'egöji rí unü na pöjö Mizhocjimi. ⁴ Rí mbents'egöji texe 'ma rí ötügö Mizhocjimi. Me mäjä in mü'bügö rgá ötü Mizhocjimi. ⁵ Rí unügö na pöjö Mizhocjimi na ngueje ndeze nu pa 'ma ot'ü i dyärägueji c'e jña c'ü mama ja ga cja e Jesucristo, hasta nudya, yo pa dya yo, nutscö 'ñetsc'ejí rí 'natjoji. Na ngueje nu'tsc'ejí sido in ejmegueji e Jesucristo 'ñe in zopjüji yo nte c'ua ja nzi rgá zopjügö. ⁶ Ngue Mizhocjimi c'ü o pëpji cja in mü'bügueji ngue c'ua i 'ñench'e in mü'büji angueze. Rí pärägö Mizhocjimi sido ra pëpji cja in mü'büji hasta 'ma ra ëjë na yeje e Jesucristo; ngue c'ua rí nocüji cja o dyë Mizhocjimi. ⁷ Na jo rá mbents'ejí a cjanu, na ngueje me rí s'iyats'üji. Exi 'ñetse pëpji Mizhocjimi cja in mü'büji. Na ngueje dya i jy-ombeñezügöji c'ü rrä ogö a pjörü. Xo i pjöxcüji 'ma o zinzigöji a jmi c'o pje pjëzhi, 'ma mi xipjigöji ja ga cja o jña e Cristo. ⁸ Mizhocjimi pärä c'ü me rí s'iyats'ügöji in texeji, na ngueje 'natjo in mü'büji co e Jesucristo c'ü me s'iyazüji. ⁹ Nu'tsc'ejí in s'iyaji Mizhocjimi. Xo in pötqui s'iyaji. Me rí ötügö Mizhocjimi c'ü xenda me rí s'iyaji. A cjanu xenda rí pärägueji Mizhocjimi. Xo rí ötügö Mizhocjimi ra jí'ts'iji c'o ne angueze rí tsjaji. ¹⁰ A cjanu sö rí päräji c'ü na jo rí tsjagueji. Ngue c'ua 'ma ra ëjë na yeje e Jesucristo, ra 'ñetse vi tsjagueji c'ua ja nzi ga ne angueze, nguec'ua dya ra sö pje ra xi'ts'iji. ¹¹ A cjanu 'ma sido rí 'ñejmeji e Jesucristo c'ü bübü cja in mü'büji, rí tsjaji c'o ne Mizhocjimi 'ma. Nuc'ua ra 'ñetse c'ua c'ü me na nojo Mizhocjimi, 'ñe me na jonte.

Para mí la vida es Cristo

¹² Mi cjuarmats'ügöji, zö rí ogö a pjörü, pero nu o jña e Cristo, dya c'a's'üji. Na cjuana, nudya ngue dya xenda äräji dya, ne jña. ¹³ Texe yo xondaro yo pjörü va cja ne palacio, y textetjo nu va a Roma päräji c'ü rí ogö a pjörü na ngueje rí ejmegö e Jesucristo. ¹⁴ Yo cjuarma päräji c'ü sido rí ñagö o jña Mizhocjimi zö rí ogö a pjörü. Nguec'ua na puncjü anguezeji xenda o zëzhiji. Nudya,

dya cja süji ga zopjüji o jña Mizhocjimi yo nte. Na ngueje päräji c'ü in Jmugöji, dya jëzguigöji; me pjöxcüji.

¹⁵ Bübü cjuarma c'o zopjü yo nte, xipjiji o jña e Cristo, na ngueje me juentsqueji. Anguezeji me neji e Cristo. Xo s'iyazügöji. Päräji Mizhocjimi o 'ñembgue rá zopjü yo nte rá xipjiji o jña e Cristo. Pero bübü cjuarma c'o ña o jña e Cristo, na ngueje neji c'ü ra xögü na puncjü cjuarma co nuzgö, cja rrü möji co anguezeji. Anguezeji nzhodüji libre ga zopjüji o jña Mizhocjimi yo nte. Pero xöcüji c'o cjuarma. Cjijñiji, 'ma rá ärägö xögü c'o cjuarma ngue c'ua ra ndünt'ü a xütjü anguezeji, xenda ra sufrido in mü'bügö va a pjörü. ¹⁸ Pero dya ra tsja zö neze c'o cjuarma c'o ña o jña e Cristo, zö nugü na ü c'o. Nu c'ü je me ni muvi, ngue c'ü zopjüji yo nte.

Nguec'ua me mäjä in mü'bügö dya. ¹⁹ Sido rá mäjägö, na ngueje rí pärägö texe c'o ts'acü ra mbedye na jo c'o. Rí pärägö ra mbedye na jo na ngueje me in ötcüji Mizhocjimi. Xo pjöxcügö o Espiritu e Jesucristo. ²⁰ Nu c'ü je rí negö, rí te'begö cja in mü'bügö c'ü dya rá sügö. Rí ne sido rá zopjü na zëzhi yo nte, rá xipjiji nu o jña e Cristo c'ua ja nzi rvá cjägö 'ma cja rvá ench'e in mü'bügö e Jesucristo. Dya ra tsja zö ra mbötcüji, zö ra 'ñevguegöji libre xe rá mimitjo cja ne xoñijöümü; pero c'ü rí negö ngue c'ü ra unü ngüenda yo nte c'ü me na nojo e Cristo. ²¹ Rí 'natjogöbe co e Cristo, nguec'ua me rí mäjä xe rí bübüjtjögö cja ne xoñijöümü. Pero xenda na jo rá tügö, na ngueje rá ma bünc'ö co e Cristo. ²² 'Ma xe rá mimitjo cja ne xoñijöümü, xe sö rá pëpitjo c'ü mi Jmugöji e Jesucristo. Nuc'ua na puncjü c'o ra dyärä o jña e Cristo. Nguec'ua, dya rí pärägö ja ngue c'ü xenda na jo; cjo xenda na jo xe rá mimitjögö cja ne xoñijöümü, o cjo ya ra zixqui e Cristo. ²³ Bübü 'ma rí mangö na jo rá tügö; bübü 'ma xo rí mangö na jo xe rá mimitjögö. Nuzgö, nu c'ü rí negö, rá tügö ngue c'ua rá ma bübügöbe e Cristo. Ngue c'ü xenda na jo. ²⁴ Pero por nu'tsc'ejí xenda na jo xe rá mimitjo va cja ne xoñijöümü ngue c'ua xe ra sö rá zo'c'üji nu o jña e Cristo. ²⁵ Ni jyodü rá zo'c'üji, nguec'ua rí pärägö c'ü xe rá mimitjo, rá ë zo'c'üji na yeje, ngue c'ua xenda rí pärägueji na jo e Cristo, y rí mäjäji rguí 'ñejmeji angueze. ²⁶ 'Ma rá ë zenguat's'üji na yeje, rí mäc'ejí na puncjü, rí mangueji c'ü me na nojo e Jesucristo na ngueje ya rguí pjongüzü libre cja pjörü.

²⁷ Zö rá ëcjö; zö dya rá ëcjö, rí minc'ejí na jo c'ua ja nzi ga mama o jña e Cristo. Nguec'ua rá ärägö c'ü ri maji c'ü sido in ejmeji e Jesucristo; c'ü 'na ma cjatjo c'ü in cjijñiji; c'ü in cjacjuanaji in zopjüji o jña e Jesucristo yo nte. ²⁸ Dya pje rí sü'üji c'o nuc'üji na ü. Nu c'ü ni

nuc'üji na ü exi 'ñetse c'ü ra ndüji. Mizhocjimi, dya ra unüji c'ü ra bübütjoji. Pero nu'tsc'ejji c'ü rguí zëzhigueji, ri 'ñetse c'ü ya o 'ñempc'ejji libre Mizhocjimi.

²⁹ Mizhocjimi o dya'c'üji c'ü i dyäräji o jña angueze; nguec'ua i 'ñejmeji e Jesucristo. Mizhocjimi xo o dya'c'üji c'ü in sufridoji na ngueje in ejmeji e Jesucristo. Me na jo nu yo o dya'c'üji Mizhocjimi. ³⁰ I jñandgueji o tsjacüji ró sufrido na puncjü, na ngueje rí pëpigö e Jesucristo. Xo in äräji c'ü rí sufridogö dya. Nu'tsc'ejji 'ñetscö 'na ma cjatjo c'ü rgá c jagöji na s'ëzhi; rí së-chitjoji.

La humillación y la grandeza de Cristo

2 E Cristo bübü cja in mü'bügueji. Me s'iyats'üji angueze nguec'ua me cja'c'üji rí mäcjeji. O Espiritu Mizhocjimi c'ü bübü cja in mü'büji ngue c'ü cja'c'üji rí s'iyaji yo in minteji. Xo cja'c'üji rí juentseji yo in minteji. ² Na ngueje texe yo cja ró xi'ts'ijji, ri 'na ma cjatjo c'ü rí tsjijñiji ngue c'ua rí tsjacüji xenda rá mäcjö. Rí pötqui s'iyaji c'ua ja nzi ga s'iyats'üji e Cristo, ri 'na ma cjatjo in mü'büji. ³ Dya rí huinsteji, dya rí jyodügueji ja rgá mbë'ts'ijji na nojo. Nu c'ü rí tsjaji, nu'tsc'ejji tsjapüji xenda ni muvi nzi 'na yo nin cjuarmaji que na ngue'tsc'ejji. ⁴ Dya nguetjo cja in bëpjiji rí jyodü rí pëpjiji. Xo rí jyonc'ejji ja rguí pötü rguí pjös'üji.

⁵ C'ua ja nzi va nguiñi e Cristo Jesús, xo rguí tsji-jñigueji c'ua. ⁶ C'ua ja nzi ga cja Mizhocjimi, xo ga cjanu e Cristo Jesús, na ngueje angueze Mizhocjimi. Pero dya o tsjapütsjé na nojo e Cristo Jesús c'ü dya ro dyätä nu Tata. ⁷ Mizhocjimi angueze, pero o ë jmus'ü nza cjatscöji rí nteji. O ëjë o ë dyätä Mizhocjimi c'ü nu Tata. ⁸ Mi nte'e e Jesucristo. O ne o tsja texe c'ü mi ne Mizhocjimi c'ü nu Tata; nguec'ua o ne o ndü. Je ngue cja 'na ngronsi o ndü. 'Ma cjö c'o tñ cja 'na ngronsi, mamaji c'ü me na s'o c'ü. ⁹ E Cristo Jesús o tsja c'ü mi ne Mizhocjimi. Nguec'ua Mizhocjimi o unü o mbëzhi me na nojo a jens'e. Dya cjö bübü c'ü ra mbëzhi nza cja e Cristo Jesús. Angueze manda texe. ¹⁰ Na ngueje me na nojo e Jesús, nguec'ua ra ndüñijömjüji a jmi angueze texe c'o cärä a jens'e 'ñe yo cärä cja ne xoñijömjü, 'ñe c'o cärä a linfiernu. ¹¹ Texeji ra nädäji e Jesucristo ngueje c'ü Jmu'u. A cjanu ra 'mārā c'ü me na nojo Mizhocjimi c'ü nu Tata.

Los cristianos son como luces en el mundo

¹² 'Ma mi bünc'ö co nu'tsc'ejji i dyätägueji Mizhocjimi; i tsjagueji c'o ne angueze. Nudya rí bünc'ö na jë, pero rí ö'tc'ügöji sido rí dyätägueji Mizhocjimi. E Jesucristo o 'ñempc'ejji libre cja c'o na s'o, nguec'ua sido rí tsjacjuanaji, rí süji Mizhocjimi. ¹³ Ra sö rí dyätäji Mizhocjimi, na ngueje Mizhocjimi ngue c'ü pëpji cja in mü'bügueji. Ngue angueze cja'c'üji rí ñe rí tsjaji c'ua ja nzi ga ne angueze. Xo pjöxc'üji nguec'ua sö rí tsjaji c'o.

¹⁴ Nu'tsc'ejji, dya rí pötqui reclamaoji. Dya xo rí pötqui söji o jña. ¹⁵ Nguec'ua, dya ra sö cjö pje ra xi'ts'ijji. Ra 'ñetse in ätäji Mizhocjimi co texe in mü'bügueji. A cjanu ra 'ñetse exi nguetjots'ügueji Mizhocjimi,

nu'tsc'ejji o t'its'üji angueze. In cäräji a nde yo nte yo dya nzhodü na jo. Pero nu'tsc'ejji 'ñetsets'üji a nde anguesji c'ü bübü o jya's'ü Mizhocjimi in mü'bügueji. ¹⁶ Nu'tsc'ejji rí zopjügueji yo nte, rí xipjiji ja rgá sö e Cristo ra unü c'ü rguí bübütjoji. Nuc'ua 'ma ra ëjë na yeje e Cristo, me rá mä'c'ägöji na ngueje i dyätäji c'ü me ró zo'c'ügöji. ¹⁷ Nu'tsc'ejji in ejmeji e Cristo, ya i unügueji in mü'büji, in pëpji angueze. Zö ra mbötcügöji, pero nuzgö me rí mä'c'ägöji. ¹⁸ Nguec'ua a cjanu xo rí mäjägueji. Rí mäjägueji co nutscö.

Timoteo y Epafrodito

¹⁹ 'Ma ra ne e Jesucristo c'ü ngueje in Jmugöji, rí negö, dya cja ra mezhe c'ü rá täcjö e Timoteo ra ëjë c'ua ja in cäräji. Rá mäcjö 'ma ya rá pärägö pje in cjai. ²⁰ Dya cjö bübü co nutscö c'ü ri cjiñi nza cja e Timoteo. Angueze ra jyodü na cjuana ra mböxc'üji. ²¹ C'o dyaja cjuarma c'o bübü co nutscö dya, jodütsjējēji c'o net-sjējēji. Dya pje jodüji c'ü ra mbös'üji c'o dyaja c'ua ja nzi ga ne e Jesucristo. ²² Nu'tsc'ejji ya in pärägueji c'ü na jonte e Timoteo. Nuc'ü, chjëntjovi 'ma ri ngueje in ch'igö, me o mböxcügö na puncjü ró zopjübe yo nte nu o jña e Cristo. ²³ Nuzgö, 'ma rá pärägö cjo ra bötcügö cjo ra pjongüzüji libre, rí negö extä täcjö e Timoteo ra ëjë c'ua ja in cärägueji. ²⁴ 'Ma ra ne e Jesucristo c'ü in Jmugöji, dya ra mezhe ra pjongüzüji libre xo rá ëcjö c'ua ja in cärägueji.

²⁵ Rí mangö c'ü xo ni jyodü rá täcjö e cjuarma Epafrodito nu ja in cärägueji. Ngueje in mimbëpjibe. Ngue c'ü rí dyocjöbe c'ü. Mi zopjügöbe o jña e Cristo yo nte. Nguetsjé e Epafrodito nu c'ü i chäjäji c'ü; nguec'ua ro ë mböxcü. ²⁶ E cjuarma Epafrodito me mbents'ejji in texeji. Angueze me ne ra ma zenguats'üji. Me mbents'ejji na ngueje vi pärägueji mi sö'dyë c'ü. ²⁷ Na cjuana nda mi cja c'ü e cjuarma. Ya mi ngue ro ndü'ü. Pero Mizhocjimi o juentse angueze. Xo 'ñezgö, me xo o juentscö Mizhocjimi. Ya mi sufrido in mü'bügö. Pero 'ma ro ndü c'e cjuarma, xenda ro sufrido na puncjü in mü'bügö 'ma. ²⁸ Nguec'ua rí negö extä täjägö c'ua ja in cärägueji; nguec'ua 'ma ya rí jñandaji na yeje angueze, me rí mäjäji. Nutscö dya, dya cja me rá cjiñigö 'ma. ²⁹ Nu'tsc'ejji rí mäjägueji rguí tsjocüji in nzumügueji, na ngueje ngue 'naja cjuarma c'ü ejme in Jmugöji e Jesucristo. Rí respetaogueji texe c'o nza cja angueze. ³⁰ Nune cjuarma nu, ya mi ngue ro ndü na ngueje pëpi e Cristo. Nu'tsc'ejji me mi ne ri pjöxcüji. Pero dya söts'ügueji, na ngueje dya mi bünc'ö c'ua ja in cärägueji. Nguec'ua e Epafrodito mi cja posible ro tsja texe c'o mi jyongü, zö 'na ro bö't'ü angueze.

La rectitud verdadera

3 Nu'tsc'ejji in cjuarmats'ügöji, xe bübütjo c'ü xe rá xi'ts'ijji. Sido rí mäpägueji c'ü in Jmugöji. Nuzgö, dya pje xichazügö c'ü rá opcjö na yeje c'o ya ró xi'tsc'öji. Nuc'o, ni jyodü rá xi'ts'ijji na yeje c'o, ngue c'ua rí mbeñegueji na jo. ² Rí pjötpügueji ngüenda c'o me na s'o ga xöpüte. Nuc'o, chjëntjovi dyo'o c'o me na

sate. Anguezeji jodü ra cumpletsjëji c'o na jo, pero cjaji c'o na s'o. Mamaji ni jyodü rí meyaji in cuerpoji; 'ma jiyö, dya ra tsja'ceji Mizhocjimi o t'its'üji 'ma. ³ Pero nutscöji na cjuana o t'izüji Mizhocjimi na ngueje ya ró ench'e ín mü'büji e Jesucristo; nguec'ua rí mat'üji Mizhocjimi cja ín mü'büji. Rí mamagöji nguetjo e Jesucristo c'ü embgueji libre. Dya rí jodüji rá cumpletsjëji c'o na jo. ⁴ Bübü c'o mama ngueje o t'iji Mizhocjimi na ngueje pje pjëzhiji cja yo nte a Israel. Nutscö xenda pjëtsi que na ngueje texe anguesji. ⁵ Nutscö je rí menzumügö a Israel. O mboxbëchezügö e Benjamín. 'Ma ya vi cjogü c'o ocho pa 'ma ya vi jmuxcügö, nuc'ua o meyzüji ín cuerpogö c'ua ja nzi ga cja yo ín menzumüjme a Israel. Rí ñagö c'e jña hebreo. Xo mi ña hebreo mi tatagö 'ñe mi mamágö. Nuzgö ró cjagö c'o mama cja o ley Mizhocjimi c'ü o dyopjü e Moisés. Ró cjagö c'ua ja nzi ga cja c'o fariseo na ngueje xo rmi fariseogö. ⁶ Me mi süpügö c'o ín leygöjme, y mi negö texeji nde ro züpüji c'o. Nguec'ua me mi cjapü ra sufrido c'o vi 'ñench'e o mü'büji e Jesucristo. Mi jodü ja rva chjotüji. Nuzgö mi ätagö c'o mama cja o ley Mizhocjimi c'ü o dyopjü e Moisés, nguec'ua dya cjó mi sö ro huënzhuí. ⁷ Texe yo, ró mangö c'ü me ni muvi yo. Pero ya rí pärägö na jo c'ü dya pje ni muvi yo, mi c'axcöji yo, ngue c'ua dya ro jocüzü ín mü'bügö. Nu c'ü ni muvizügö ngue c'ü bübü e Jesucristo cja ín mü'bügö dya. ⁸ Rí pärägö na jo c'ü pje mi pjëtsigö, dya pje ni muvi; ne rí ngue c'ü pje xe ra mbëtsi c'ü rguí muvi. Nu c'ü ni muvi ngue c'ü rí pärägö e Jesucristo c'ü ngueje ín Jmugö. Nu c'o rmi cjapügö me ni muvi, nudya ya rí cjapütjogö ngue cañabü. Nuzgö ró jëzi texe c'o, ngue c'ua ro 'natjobe co e Cristo. Zö ró cjagö c'o mama cja o ley e Moisés, dya ngue a cjanu o jozü a jmi Mizhocjimi. O jocüzügö Mizhocjimi 'ma ró ench'e ín mü'bügö e Jesucristo. Mizhocjimi ra jocü texe c'o ra 'ñejme e Jesucristo. ¹⁰ Rí negö rá pärägö texe c'ua ja ga cja e Cristo. Mizhocjimi me na zëzhi. O tsjapü o te'e e Jesucristo 'ma ya vi ndü. O te'e ngue c'ua ra dyacüji c'ü rá bübüjtjoji. Nguec'ua rí negö dadyo rga mimigö dya. O sufrido e Jesucristo; nguec'ua nuzgö, rí ne rá ätagö c'ü, zö xo rá sufridogö. Dya cja xo rí negö ra mandazü yo nzhubü, na ngueje o ndü e Jesucristo va ngötcüji ín nzhubüji. ¹¹ A cjanu, nuc'ua 'ma rá tügö, ra tsjacü Mizhocjimi rá tetcjö nu pa'a 'ma ra ëjë na yeje e Jesucristo.

La lucha para llegar a la meta

¹² Nuzgö dya be exi nguetjozügö e Cristo, texe c'ua ja ga cja angueze. Pero nutscö rí cjacjuanagö ngue c'ua exti nguetjozügö angueze, na ngueje ngue c'ü vi 'ñevgue libre. ¹³ Nu'tsc'ëji mi cjuarmats'ügöji; rí pärägö c'ü dya be exi nguetjozügö e Cristo, texe c'ua ja ga cja angueze. Pero dya cja rí cjiñigö c'ua ja nzi rma cjagö. Nuzgö c'ü rí cjagö, rí cjacjuanagö, sido rá tjünt'ü a xütjü e Cristo; ngue c'ua exti nguetjozügö c'ua ja nzi ga cja angueze. ¹⁴ Nu c'ü rí cjagö rí chjëntcjöbe nza cja 'naja nte c'ü me cja carrea. Nu c'e nte c'ü, ne ra ndöjö c'ü ra ch'unü. A cjanu, nuzgö rí cjacjuanagö, rí tjünt'ügö a xütjü e Jesucristo; ngue c'ua rá tðjö c'ü ra

unü Mizhocjimi. Mizhocjimi ra dyacü rá sät'ä a jens'e nu ja bübü angueze; ra dyacü c'ü exti nguetjozügö e Jesucristo.

¹⁵ 'Ma ín cjiñigüejji c'ü ya exi nguetjots'ügüejji e Jesucristo, ni jyodü rí mbeñegüejji c'ü xe bë'ts'iji. Mizhocjimi ra jí'ts'iji c'ü ni jyodü xe rí tsjacjuanagueji sido rí chjünt'üji a xütjü e Jesucristo. ¹⁶ Nu 'ma rí pärägöji c'ua ja ga cja e Jesucristo, ni jyodü rá cjagöji c'ua ja nzi ga ne angueze. Dya rá yembeñegöji.

¹⁷ Nu'tsc'ëji ín cjuarmats'ügöji, rí tsjaji c'ua ja nzi rgá cjagö. Nu'tsc'ëji rí unüji ngüenda nu c'o nzhodü c'ua ja nzi rgá nzhodügö. ¹⁸ Cärä na puncjü c'o dya nzhodü a cjanu. Ya na puncjü rgá xi'ts'iji, nudya rí huë'e dya, rgá xi'ts'iji; dya cjaji c'ua ja nzi ga ne e Jesucristo. Nza cja c'ü me nuji na ü e Jesucristo c'ü o ndü cja ngronsi.

¹⁹ Nu c'ü je ra tsjapüji yo, ngue c'ü ra ndüji; je ra möji a linfiernu. Anguezeji cjatsjëji c'o netsjëji; dya cjaji c'o ne Mizhocjimi. Cjaji c'o na s'o c'o ex 'na tsejetjo, pero me mäpäji c'o. C'o cja'a yo nte cja ne xoñijömjü ngue c'o me jodü ra tsjaji c'o. ²⁰ Pero nutscöji je rí menzumüji a jens'e. Nutscöji rí ten'c'öji je rguí 'ñeje nu, nu c'ü o 'ñevgueji libre. Ngueje e Jesucristo c'ü ín Jmugöji.

²¹ Angueze ra pötcüji ín cuerpoji nu tsjaja cja ne xoñijömjü. Nuc'ua c'ü ín cuerpoji ya exti nguetjo o cuerpo angueze c'ua ja nzi ga cja ndeze o te, o ma a jens'e. Ra pötcügöji ín cuerpoji na ngueje na zëzhi angueze. Nde manda texe.

Alégrese siempre en el Señor

4 Nu'tsc'ëji ín cjuarmats'ügöji, me rí s'iyats'üji. Me rí negö rá ma nuc'üji. Me rí mä'c'ägöji na ngueje í dyätäji o jña Mizhocjimi c'ü ró zo'c'üji. Exi 'ñetse ró pëpcö na jo Mizhocjimi rvá zo'c'üji. Nuzgö rí ö'tc'üji, dya ra tögüts'üji, sido rí dyätäji e Jesucristo c'ü ín Jmugöji. Rí xi'ts'iji yo, na ngueje me rí s'iyats'ügöji.

² Nudya bübü 'na jña c'ü rá xipjivi yo hermana, e Evodia 'ñeje e Síntique. Nu'tsc'ëvi ni jyodü ri 'na ma cjatjo rguí tsjijñivi na ngueje ín ejmevi e Jesucristo c'ü ín Jmugöji. ³ Xo 'ñetsc'e mi cjuarmats'ügö, 'ma rí zopjügö nu o jña e Cristo yo nte, dya tögü in mü'bügüejji gui pjöxcü. Rí ö'tc'ügö rí zopjü nza yeje c'o hermana ngue c'ua ri 'na ma cjatjo rgá nguiñivi. Rí zopjüvi na ngueje nza yeje c'o hermana o mböxcügö 'ma rmi zopjügö nu o jña e Cristo yo nte. Xo o mböxcü e Clemente 'ñe c'o dyaja. Texe c'o, o 'ñench'e o mü'büji e Jesucristo; nguec'ua o tjü'ü anguesji je t'opjü cja c'e libro c'ü quis'i o tjü c'o ra bübüjtjo.

⁴ Nu'tsc'ëji, dya ra tögü in mü'bügüejji rguí mäjäji, na ngueje ín ejmeji e Jesucristo c'ü ín Jmugöji. Nuzgö rá yepcö rá xi'ts'iji, rí mäjägueji. ⁵ Zö cjó pje ra tsja'c'üji, pero rí pësp'iji paciencia. Nuc'ua ra mbärä yo nte c'ü me na jopü in mü'bügüejji. Rí tsjaji a cjanu na ngueje e Jesucristo c'ü ín Jmugöji ya ngue ra ëjë.

⁶ Dya pje rí tsjijñigüejji. Rí xipjigüejji Mizhocjimi texe c'o ni jyonc'üji. Rí dyötügüejji angueze. Rí unüji na pöjö. ⁷ Nuc'ua Mizhocjimi ra tsja'c'üji ra sóya in mü'bügüejji c'ü dya pje rí tsjijñiji, na ngue ín 'natjoji co e Jesucristo.

Me na nojo Mizhocjimi. Dya cjó sô ra mbãrã ja ga tsjacüji rá mäjãji cja ín mü'büji.

Piensen en lo que es bueno

⁸ Xe bübüttö c'ü xe rá xi'ts'iji cjuarma. Rí unüji ngüenda texe c'o na cjuana, 'ñe texe c'o ni jyodü rá respetaoji. Rí unüji ngüenda texe c'o na jo, 'ñe c'o dya pje bübü c'ü na s'o. Rí unüji ngüenda texe c'o me na zö, 'ñe texe c'o me na jo rgá äräji. Nguejyo je rí tsjijñiji yo.

⁹ Rí tsjagueji c'o ró jí'tsc'öji. Ya in pärãgueji xo ngue c'o rí cjägö c'o. Nuc'ua ra bübü Mizhocjimi cja in mü'bügueji c'ü cja'c'üji rí mäjãji cja in mü'büji.

Ofrendas de los filipenses para Pablo

¹⁰ E Jesucristo c'ü ín Jmugöji me cjacügö rá mäcjö na ngueje ya na yeje c'ü i mbenzegöji i pjöxcüji. Dya pje rí mangö c'ü ya vi jyombeñezüji. Pero dya pje mi tött'ügueji ja rvi pjöxcüji. ¹¹ Dya rí mangö c'ü pje ni jyongü; na ngueje ya rí pärãgö ja rga mäjãgö 'ma pje rí pë'sc'ö, y 'ma dya pje rí pë'sc'ö. ¹² Nuzgö ró nugö 'ma rí jün pje rá si; ya xo ró nugö 'ma dya rí jün. Zö rí sant'agö, zö rí nijmigö, zö ri ojtjo, zö ri bübü texe; pero nutscö rí pärãgö ja rga mäjãgö rga mimigö. ¹³ Nuzgö sô rá cjägö texe na ngueje e Jesucristo cjacü rá zëzhi. ¹⁴ Zö mi zëzhigö, pero i tsjagueji na jo c'ü i pjöxcüji c'ü pje mi jyongü.

¹⁵ Nu'tsc'ëji cjuarma in cãrãji a Filipos; in mbeñeji 'ma ró pedyegö cja c'e estado de Macedonia. Nu'tsc'ëji cja

vi 'ñejmeji o jña e Jesucristo. Pero i penqueji o ofrenda 'ma. In pärãji nguextjots'üji i pjöxcüji a cjanu. I tsjagueji na ngueje me i gradecidogueji yo jña yo ró zo'c'ügöji. Nu c'o cjuarma cja c'o dyaja jñiñi, dya cjó o mbenque o ofrenda 'ma. ¹⁶ 'Ma xe mi bünc'ö a Tesalónica yengüi pjöxcüji. I penquegöji o ofrenda. ¹⁷ Nuzgö, dya ngue c'ü me rí negö pje rí dyacüji. Nu c'ü je rí negö, rí tsjagueji c'ü ne Mizhocjimi. Nguec'ua xenda ra nintsjim-its'üji 'ma angueze. ¹⁸ Ya rí pë'sc'ö dya texe c'o ni jyongö. Na cjuana poncjütjo. Nuzgö rí mäcjö na ngueje ya o dyacü e Epafrodito nu c'o merio c'o i penqueji. Me xo mäjã Mizhocjimi na ngueje chjëntjovi c'ü ri unüji angueze nu c'o merio c'o i dyacüji. ¹⁹ Mizhocjimi c'ü bübü a jens'e xo ra dya'c'üji texe c'o bë'ts'iji na ngueje texe ngueje o tsjaja angueze. Ra dya'c'üji na ngueje rí 'natjoji co e Jesucristo. ²⁰ Mizhocjimi c'ü ín Tatagöji me na nojo. Dya ra nguarü rá mamaji c'ü me na nojo angueze. Je rga cjanu, amén.

Saludos finales

²¹ Xipjiji ra mbörü Cjimi texe c'o ya 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo. Nu yo cjuarma yo rí bünc'öjme bö'tc'ütjovi Cjimi. ²² Yo cjuarma yo cãrã cja o ngumü e César c'ü manda, bö'tc'üji Cjimi. Xo 'ñe texe yo cjuarma yo cãrã va.

²³ E Jesucristo c'ü ín Jmugöji ra nuc'üji na jo, in texeji. Je rga cjanu, amén.

COLOSENES

Pablo escribe a la iglesia de Colosas

1 Nutscö e Pablo, rí apóstolegö cja e Jesucristo; na ngueje o ne a cjanu Mizhocjimi. Rí opjügö ne carta rá pen'c'ejí. E Timoteo c'ü ín cjuarmagöji xo va bö'tc'ügueji Cjimi. ² Rí pen'c'ejí ne carta, nu'tsc'ejí in menzumüji a Colosas. Nu'tsc'ejí o ntetsc'ejí Mizhocjimi. Sido in ejmegueji e Jesucristo. Mizhocjimi c'ü ín Tatagöji ra nuc'üji na jo, y ra tsja'c'ü ra söya in mü'bügueji c'ü.

La oración de Pablo por los creyentes

³ Ma rí ö'tc'ügöbe Mizhocjimi, rí unübe na pöjö Mizhocjimi c'ü nu Tata e Jesucristo c'ü ín Jmugöji. ⁴ Na ngueje ró äragöbe mamaji c'ü in ejmegueji e Jesucristo. Me xo in s'iyagueji texe yo dyaja o nte Mizhocjimi. ⁵ Xo in te'begueji Mizhocjimi ra dya'c'üji c'ü 'natjo c'ua rí bübüji a jens'e co angueze. Ngue c'ü o mama nu c'o o xi'ts'iji o jña e Jesucristo. Na cjuana o jña angueze. ⁶ Ya o zo'c'ügueji o jña e Cristo. Nguec'ua vi 'ñench'e in mü'büji angueze, y ya dadyo gui mimiji. Xo zopjüji c'o dyaja nte cja ne xoñijömmü. Nguec'ua xo ejmeji o jña e Jesucristo; y ya xo dadyo ga mimiji dya. 'Ma i dyärägueji o jña e Jesucristo, nuc'ua ya i pärägueji me na cjuana me nugüji na jo Mizhocjimi. ⁷ Ngue e Epafra c'ü rí s'iyaji c'ü o zo'c'ügueji o jña e Jesucristo. Rí mimbëpjijme e Epafra cja e Jesucristo. Nuc'ü, pëpi na jo e Jesucristo c'ü. C'ü ro ëcjö ro ë zenguats'üji, o pätcägö e Epafra o ëjë. ⁸ Angueze o xitsibe c'ü in pötqui s'iyaji yo cjuarma na ngueje o Espíritu Mizhocjimi bübü cja in mü'bügueji.

⁹ Nguec'ua ndeze c'e pa 'ma ró pärägöjme c'ü in ejmeji e Jesucristo, dya rí söyajme rgá ö'tc'üjme Mizhocjimi. Rí ötüjme Mizhocjimi ra tsja'c'üji rí pärägueji na jo c'ü ne angueze rí tsjaji. Xo ra tsja'c'üji rí pärägueji c'ü mbeñe Mizhocjimi. Ngue o Espíritu Mizhocjimi c'ü bübü cja in mü'bügueji c'ü ra tsja'c'üji rí pärägueji yo. ¹⁰ Rí ötüjme Mizhocjimi c'ü rí nzhodügueji na jo c'ua ja nzi ga ne e Jesucristo c'ü ín Jmugöji. A cjanu ra mä'c'äji angueze. A cjanu rí tsjaji c'o na jo; y xenda rí pärägueji angueze. ¹¹ Rí ötüjme Mizhocjimi ra dya'c'üji rí zëzhiji na ngueje Mizhocjimi me na zëzhi. Ngue c'ua zö pje c'o rí sufridoji, pero rí mäcjeji, dya ra tögü in mü'büji. ¹² Nuzgöjme rí ötüjme Mizhocjimi c'ü ín Tataji c'ü sido rí unügueji na pöjö angueze. Na ngueje o jocüts'ü in mü'bügueji. O tsja'c'üji o t'its'üji angueze. Nguec'ua in nzhodügueji cja e jya's'ü; y 'na nu pa rí tsäräji a jens'e cja Mizhocjimi co texe c'o o t'i

Mizhocjimi. ¹³ Mizhocjimi o 'ñembgueji libre, ngue c'ua dya cja mandazüji e Satanás c'ü cja pü ra bëxömmü cja o mü'bü yo nte. O tsjacüji Mizhocjimi o t'izüji, nguec'ua c'ü mandazüji dya, ngue e Jesucristo c'ü o T'i. Mizhocjimi me s'iya c'ü nu T'i. ¹⁴ E Jesucristo o ngötcüji ín nzhubüji, nguec'ua va perdonaozüji Mizhocjimi.

La paz con Dios por medio de la muerte de Cristo

¹⁵ Mizhocjimi, dya cjö janda. Pero rí unüji ngüenda ja ga cja, na ngueje texe c'ua ja ga cja angueze je xo ga cjatjonu e Jesucristo c'ü ya exmi bübüvi Mizhocjimi 'ma dya be mi t'ät'ä e jens'e 'ñe ne xoñijömmü. ¹⁶ E Jesucristo o dyät'ä e jens'e 'ñeje ne xoñijömmü c'ua ja nzi ma mbeñe Mizhocjimi. O dyät'ä yo rí jandaji 'ñe c'o dya rí jandaji. O dyät'ä c'o anxe c'o ätä angueze; 'ñe c'o dya cja ätä angueze. O dyät'ä texe, ngue c'ua ra dyätäji angueze, y ngue c'ua ra zädä texe c'o o mbeñe angueze ra tsja'a. ¹⁷ Ya exmi bübü e Jesucristo 'ma dya pje be mi t'ät'ä. Yo o dyät'ä angueze, xe bübüttö yo, na ngueje ngue angueze c'ü pjörü yo. ¹⁸ E Jesucristo ngueje ín ñigöji nutscöji rí ejmeji angueze; nutscöji ngue o cuerpozüji angueze. E Jesucristo o te'e na yeje 'ma ya vi ndü. Ngue c'ü ot'ü o te'e c'ü dya cja ra ndü. Nguec'ua unü c'ü rguí bübüttö c'o ejme angueze. Nguec'ua ngueje angueze c'ü manda texe. ¹⁹ Texe c'ua ja ga cja Mizhocjimi, je xo ga cjatjonu e Cristo. Je va ne a cjanu Mizhocjimi. ²⁰ Mizhocjimi o ndjä e Jesucristo cja ne xoñijömmü ngue c'ua o 'ñe pjödü o cji cja ngronsi. A cjanu e Jesucristo o jocü texe c'ü vi s'odü a jens'e 'ñe cja ne xoñijömmü, ngue c'ua texe yo nte ra sö ra nzhogüji cja Mizhocjimi.

²¹ Nu'tsc'ejí, dya mi pärägueji Mizhocjimi. Me mi nugueji na ü Mizhocjimi. Me mi cjaqueji c'o na s'o. Pero nudya, ya tsja Mizhocjimi ngue c'ua dya cja in nuji na ü dya c'ü. ²² O ndjä e Jesucristo o ëjë nza czazgöji rí nteji. O ndü va ngötcüji ín nzhubügöji; ngue c'ua dya cja in nugueji na ü dya Mizhocjimi. Nudya, a jmi Mizhocjimi ya 'nin'tsc'iji in mü'büji, dya cja bübüts'üji c'o na s'o. Y dya cjö sö pje ra xi'ts'iji. ²³ Pero ni jyodü sido rí 'ñejmegueji e Jesucristo. Sido rí 'ñejmeji Mizhocjimi, dya rí chjench'egueji. Sido rí che'begueji c'ü ra dya'c'üji e Jesucristo c'ü rí mimiji co Mizhocjimi a jens'e. Nu yo jña'a yo, ya i dyärägueji yo. Ya xo o dyäräji texe cja yo jñiñi. Nutscö e Pablo, rí zopjügö yo nte rí xipjiji yo jña'a yo.

Pablo encargado de servir a la iglesia

²⁴ Rí mäcjö dya, nu c'ü me rrä sufridogö na ngueje rí zo'c'ügöji o jña Mizhocjimi. E Jesucristo o sufrido ngue

c'ua ro ngārã c'o ejme angueze. Nuc'o, ngueje o cuerpo angueze. Nguец'ua rrã sufridogö, y xe rá sufridogö ngue c'ua xenda na puncjü nte ra dyärã o jña Mizhocjimi. ²⁵ Mizhocjimi o 'ñembguegö rá c'jagö mbörü cja yo ejme angueze. Nguец'ua rrã zo'c'ügöji dya, yo o jña Mizhocjimi; nguец'ua sö rá pärãgueji na jo, ja cja c'ü mama Mizhocjimi. ²⁶ C'e jña c'ü mama Mizhocjimi, dya mi pärãji ndeze 'ma o mbürü o ngārãji. Pero nudya, yo ejme e Jesucristo, Mizhocjimi c'japüji ra mbärãji c'e jña c'ü dya mi pärãji. ²⁷ Nutscöji rá ejmeji Mizhocjimi, Mizhocjimi ne'e c'ü rá pärãji c'e jña c'ü dya mi 'mārã mi jinguã. Me na zö c'e jña; mama c'e jña c'ü nu'tsc'eji, dya in menzumüji a Israel, xo 'ñetsc'eji bübü e Jesucristo cja in mü'bügueji, nguец'ua in pärãgueji 'na nu pa rá bübüji co angueze a jens'e, y exti nguetjots'üji angueze.

²⁸ Nguец'ua e Jesucristo c'ü rá nännc'öjme 'ma rá zopjüjme yo nte. Rí xipjigöjme texe yo nte c'o rá chjögöjme c'ü ni jyodü ra 'ñejmeji e Jesucristo. Rí xipjigöjme ra jyëziji c'o na s'o. Rí xipjigöjme texe c'ua ja ga dyacüjme pjeñe Mizhocjimi, ngue c'ua sido ra 'ñejmeji e Jesucristo. Nguец'ua a cjanu ra nzhodüji c'ua ja nzi ga ne angueze na ngueje angueze ri bübü cja o mü'büji. ²⁹ Nguец'ua rá pëpji na zëzhi texe yo pa, dya pje rá söyagö rgá xipji yo nte c'ua ja ga cja e Jesucristo. Me na zëzhi e Jesucristo c'ü dacü rá zëzhigö ngue c'ua rá c'jagö o bëpji angueze.

² Rí ne rá pärãgueji c'ü me rá mbents'eji; me rá ö'tc'ügöji Cjimi, nu'tsc'eji in cārãji a Colosas. Me xo rá ötpü Cjimi c'o cārã a Laodicea; xo 'ñe texets'üji cjuarma, dya rá chjögöji. ² Me rá ötögö Mizhocjimi c'ü ra zëzhi in mü'bügueji; c'ü rá pötqui s'iyaji ngue c'ua ri 'natjo in mü'bügueji. Me rá ötögö Mizhocjimi c'ü rá tendiogueji na jo ja ga cja c'e jña c'ü mama Mizhocjimi ja ga cja e Jesucristo. C'e jña, dya mi pärãji mi jinguã. ³ Na ngueje nguextjo e Jesucristo c'ü pärã texe c'ü mbeñe Mizhocjimi. Nu c'ü mbeñe Mizhocjimi ngue c'ü me na zö'ö c'ü. Nu 'ma bübü e Jesucristo cja in mü'bügöji; ngue 'ma rá pärãgöji ja ga cja Mizhocjimi 'ma. ⁴ Nujyo rá mamagö yo, ngue c'ua dya c'jõ ra dyon'c'üji. Na ngueje bübü c'o me pärã o jña ja ga dyonpü yo nu minteji. ⁵ Nuzgö, zö dya rá bünç'ö nu ja in cārãgueji, pero rá mbents'eji cja in mü'bügö. Me rá mäjägö c'ü in nzhodügueji na jo; na cjuana in ejmegueji e Cristo.

⁶ Ya i 'ñench'egueji in mü'büji e Jesucristo. Angueze ngue c'ü in Jmugueji dya c'ü. Nguец'ua sido rá 'ñejmegueji angueze, na ngueje in 'natjoji co angueze dya. ⁷ Ni jyodü xenda rá pärãgueji e Jesucristo. Nuc'ü, bübü cja in mü'bügueji c'ü. Rí zëzhigueji rguí 'ñejmeji angueze, c'ua ja ya nzi va xö'c'üji. Y me rá unügueji na pöjõ Mizhocjimi.

La nueva vida en Cristo

⁸ Bübü o xöpüte c'o va ë on'c'üji. Mamaji me pärãji, pero dya pje ni muvi c'ü xi'ts'iji na ngue dya mamaji c'ua ja ga cja e Jesucristo. Nu c'ü xi'ts'iji, ngueje o tjürü yo nte; c'ua ja nzi ga nguijñiji cja ne xoñijömmü.

Nguец'ua rá xi'tsc'öji rá pjötpügueji ngüenda c'ü dya rá jyëziji ra dyon'c'üji.

⁹ E Jesucristo ngue Mizhocjimi. Texe c'ua ja nzi ga cja Mizhocjimi, je xo ga c'jatjonu e Jesucristo. ¹⁰ Texe c'o ni jyodüts'üji, ra dya'c'üji Mizhocjimi, na ngueje ya in 'natjoji co e Jesucristo. Nguец'ua angueze c'ü je manda texe c'o pje nde pjëzhi, c'o pje nde manda, zö ri ngue a jens'e, zö ri ngue cja ne xoñijömmü. ¹¹ Nu c'o na s'o ga xöpüte, mamaji c'ü ni jyodü ra circuncidaots'üji ngue c'ua rrã jots'üji a jmi Mizhocjimi. Pero, dya je a cjanu. Na ngueje e Jesucristo o ndin'tsc'iji in mü'büji. Nguец'ua ya na jots'üji dya a jmi Mizhocjimi. ¹² Nu c'ü vi jigueji ne ra mama ya i 'natjoji co e Jesucristo 'ma o ndü, 'ñe 'ma o t'ögü. A cjanu xo i 'natjoji co angueze 'ma o te'e. Nudya ya dadyo in mü'büji dya. Na ngueje in ejmeji Mizhocjimi c'ü me na zëzhi c'ü o xos'ü e Jesucristo 'ma ya vi ndü. ¹³ Na ngue c'o na s'o c'o mi c'jagueji, chjëntjui c'ü ya rvi chügueji. Mi c'jagueji c'ua ja nzi mi netsjëji. Pero 'ma ró ench'e in mü'büji e Jesucristo, o perdonaözüji Mizhocjimi texe c'o in nzhubügöji, o tsjacüji rá bübütjoji. Na ngueje o te'e e Jesucristo 'ma ya vi ndü, y bübütjo dya. ¹⁴ Dya rmi c'jagöji c'ua ja nzi ga mama cja o ley Mizhocjimi; nguец'ua rmi tügöji in nzhubüji c'o ro ma c'jöt'üji. Pero e Jesucristo, o ndät'aji cja ngronsi. A cjanu o ndü va ngötcüji in nzhubügöji. Nguец'ua nudya, dya cja mandazüji c'ü o ley Mizhocjimi. ¹⁵ Mi ätägöji c'ü dya jo 'ñe c'o o mbëpji, nguец'ua rvá tunc'ö in nzhubüji. Pero 'ma o ndü cja ngronsi e Jesucristo, o ngötcügöji texe in nzhubügöji c'ü. A cjanu e Jesucristo o jizhi c'ü xenda na zëzhi angueze que na ngueje e Satanás c'ü dya jo; o jizhi c'ü nguetsjë angueze c'ü manda texe.

Busquen las cosas que son del cielo

¹⁶ C'o na s'o ga xöpüte so'pc'üji c'o. Mamaji c'ü bübü o ts'ingue c'o dya sö rá sagueji, y bübü c'o dya sö rá sigueji. Xo mamaji c'ü ni jyodü rá süpügueji yo mbaxua, zö ri ngue c'o c'jaji chjümü o zã'mã o tsjë'ma. Dya rá jyëziji ra zo'pc'üji a cjanu. ¹⁷ C'o ley c'o mama anguezeji rá tsjaji, ngue c'ü rví unü ngüenda c'o in mboxtitajme c'ü ro ëjë e Cristo. Ya ëjë dya c'ü, nguец'ua dya cja mandazüji c'o ley. ¹⁸ Dya rá 'ñejmeji 'ma c'jõ c'o ra xi'ts'iji Mizhocjimi dya ra recibidots'üji, nu'tsc'eji in ench'eji in mü'büji e Jesucristo. Cārã c'o xöpü c'ü dya cjuana. Mamaji c'ü dya sö rá chëzhiji a jmi Mizhocjimi na ngueje in ntetjoji. Mamaji ni jyodü rá ma't'üji c'o anxe c'ua ja nzi ga tsja anguezeji. Me c'japüji na nojo na ngueje dya bübü Mizhocjimi co anguezeji. Mamaji c'ü xenda pärãji na ngueje pje c'o cjinch'iji. ¹⁹ C'o xöpüte, dya c'japüji ngüenda e Jesucristo c'ü me na nojo. E Jesucristo ngueje in ñigöji. Texe c'o ejme angueze, angueze c'japüji ra nocüji cja o dyë c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi, na ngueje 'natjoji co e Jesucristo.

²⁰ I 'natjogueji co e Jesucristo 'ma o ndü. Nguец'ua angueze o 'ñempc'eji libre, nguец'ua, dya cja mandats'ügueji dya c'o ley. ¿Jenga in c'jatjogueji nza cja yo nte yo dya pje ejme e Jesucristo? ¿Jenga in ätägueji c'o xi'ts'iji c'o xöpüte? ²¹ Anguesji xi'ts'iji c'ü pje nde ma

jñōnū na jo rí siji, 'ñe c'ü dya jo rí sigueji. Mamaji c'ü búbü c'o dya jo rí chjörüji. ²² Texe c'o xi'tsc'ejí ngue c'o cjiññitsjē yo nte yo. Zō rí siji, o dya rí siji, nuc'o, dya ngue c'o ra jocüts'ü in mü'bügueji. Nuc'o, ra tjeze c'o. ²³ C'o nte c'o tjünt'ü a xütjü c'o xöpüte mamaji, dya sō ra chēzhiji cja jmi Mizhocjimi; mamaji ni jyodü ra cumpleji c'ü mamatsjēji anguesji na jo ra tsjaji. Mamaji ni jyodü ra huanta o cuerpoji; 'ma jiyō, dya ra recibido Mizhocjimi anguezeji. C'ü ni huantaji a cjanu, nza cja c'ü na jo cjaji. Pero dya pjös'üji ra jyēziji c'o na s'o c'o cjiññi o mü'büji. Na ngue sido cjaji c'o netsjēji.

3 Nu'tsc'ejí i 'natjoji co e Cristo 'ma o te'e, 'ñe 'ma o ma manda cja o jodyē Mizhocjimi c'ü búbü a jens'e. Nguéc'ua jyodügueji dya, co texe in mü'büji rí tsjaji c'ua ja nzi ga ne e Jesucristo. ² Rí tsjiññigueji ja ga cja Mizhocjimi c'ü je búbü a jens'e. Dya me rí jyodügueji yo búbü cja ne xoñijōmü. ³ Na ngueje nu'tsc'ejí i 'natjogoeji co e Jesucristo 'ma o ndü. Nguéc'ua xo iñ 'natjoji co Mizhocjimi c'ü nu Tata, zō dya tjanda. ⁴ Pero 'ma ra ējē na yeje e Jesucristo; c'ua ja rga jandaji angueze, je xo rgá jñandgagōji a cjanu. Rí búbütjogōji na ngueje e Cristo búbü cja in mü'bügōji.

La vida antigua y la vida nueva

⁵ Nu'tsc'ejí i 'natjoji co e Cristo 'ma o ndü; nguéc'ua dya rí tsjaji c'o cjaji cja ne xoñijōmü. Nu'tsc'ejí iñ bēzoji, dya rí tsājāgueji ndixū; xo 'ñetsc'ejí iñ ndixūji, dya xo rí tsājāgueji bēzo. Y 'ma dya be iñ 'ñeji nin su, dya cjó rí tsjaji c'o na s'o. Dya rí tsjiññigueji c'o me na s'o. Dya xo rí tsjagueji c'o me na s'o. Dya xo rí ñegueji c'o pēs'i c'ü 'naja in dyoji. 'Ma rí ñegueji c'o pēs'i c'ü 'naja, rí pēs'c'ejí in s'ocügueji 'ma, chjēntjovi 'ma ri ma't'üji o ts'ita. ⁶ Ngué c'o nte c'o dya ätä Mizhocjimi c'o cja a cjanu. Mizhocjimi ra tsjapü ra ma sufridoji, na ngue yo me na s'o yo cjaji. ⁷ Xo nziťots'ügueji xo mi cjagueji c'o na s'o, dya mi ätägueji Mizhocjimi. ⁸ Nudya ni jyodü rí jyēziji texe yo. Dya rí tsjaji cuē. Rí jyombeñeji 'ma cjó pje ra tsja'c'üji. Dya xo rí tsjiññiji c'ü cjó rí tsjapügueji c'ü na s'o. Dya xo rí santegueji. Dya ra mbedye c'o na s'o jña cja in tegueji. ⁹ Dya rí pötqui pezhgueji bēchjine. Nu'tsc'ejí c'ua ja nzi ma cjats'üji, dya cja cjatsc'ejí dya nu. Na ngueje i jyēzgueji c'o na s'o. ¹⁰ Nu'tsc'ejí ja dadyo in mü'bügueji dya. Ya ni ma ra jñu'sc'ügueji dya e Jesucristo c'ü búbü cja in mü'bügueji. Ngué angueze c'ü cja'c'üji xenda rí pärāgueji ja ga cja Mizhocjimi. ¹¹ 'Ma rí ejmegōji e Jesucristo, dya ra tsja zō rí menzumügōji a Israel, o zō dya rí menzumüji nu. Dya xo ra tsja, zō rí cjagōji c'o tjürü c'o cja yo menzumü a Israel, zō dya rí cjagōji c'o. Dya xo ra tsja zō rí pjēchiji rá xörüji, zō dya rí pjēhcōji. Dya xo ra tsja zō rí mbēpcjōji, o dya rí mbēpcjōji. C'ü ni muvi, ngueje e Jesucristo c'ü ya je búbü cja in mü'bügōji rí texeji 'ñe mandazüji.

¹² Mizhocjimi me s'iyats'üji. O juan'c'üji rí tsjagueji o ntets'üji angueze. Nguéc'ua xo rí juentseji yo nte. Rí tsjagueji na jonte. Nu'tsc'ejí, dya rí tsjatsjēgueji c'ü me na nots'üji. Tsjapüji c'ü xenda na jonte c'o dyaja que na ngue'tsc'ejí. Dya rí nzhopcūji c'ü cja'c'üji c'ü na s'o yo

nin minteji. ¹³ Rí pötqui pēsp'iji paciencia. Rí pötqui perdonaogoeji 'ma cjó pje ra tsja'c'üji. Nu'tsc'ejí o perdonaots'ügueji e Jesucristo. Nguéc'ua xo rí perdonaogoeji c'o in dyoji. ¹⁴ Texe yo rrā xi'ts'iji, ni muvi yo. Pero c'ü xenda ni muvi ngue c'ü me rí pötqui s'iyaji. A cjanu rí tsjaji texe c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi. ¹⁵ Rí pötqui ñegueji na ngueje Mizhocjimi ya o zon'c'üji c'ü rí 'natjoji co e Jesucristo. Y rí unügueji na pōjō Mizhocjimi.

¹⁶ Me na zō o jña e Cristo; jyēzi ra zi'ch'i cja in mü'bügueji. Jyodüji rí pärāgueji ja ga cja Mizhocjimi. A cjanu rí pötqui xöpügueji ja cja o jña e Cristo. Rí chöpügueji o salmo Mizhocjimi, 'ñe o himno. Rí unüji na pōjō Mizhocjimi co texe in mü'büji. ¹⁷ Texe c'o rí magueji, rí mamaji na ngueje o ntets'üji e Jesucristo. Texe c'o rí tsjagueji, rí tsjaji na ngueje o ntets'ügueji e Jesucristo. Xo rí unügueji na pōjō Mizhocjimi c'ü in Tatagōji, na ngueje c'o o tsja e Jesucristo.

Deberes sociales del cristiano

¹⁸ Nu'tsc'ejí iñ ndixügueji 'ma ya iñ chjüntüji, rí dyätäji nin xīraji c'ua ja ga ne'e e Jesucristo c'ü ngueje in Jmugōji. ¹⁹ Nu'tsc'ejí iñ bēzoji 'ma ya iñ chjüntüji xo rí s'iyagueji c'o in suji. Dya na s'o rguí huēnch'iji.

²⁰ Nu'tsc'ejí iñ t'i'iji, rí dyätqueji nin tataji texe c'ü ra mandats'üji; na ngueje je a cjanu ga ne'e e Jesucristo c'ü ngueje in Jmugōji. ²¹ Nu'tsc'ejí iñ tataji, rí zopjüji na jo yo in ch'igueji, dya rí huēnch'iji na zēzhi. 'Ma jiyō, 'na ra sjēyaji, y ra tōgü o mü'büji. ²² Nu'tsc'ejí iñ mbēpjigoeji, tsjagueji texe c'o ra mandats'üji nu c'o rí pēpiji cja ne xoñijōmü. Dya nguextjo 'ma ra jñantc'aji anguezeji, para ra mamaji c'ua c'ü na jo c'ü iñ cjagueji. Rí pēpjiji co texe in mü'büji na ngueje iñ süji Mizhocjimi. ²³ Texe c'o rí tsjagueji, tsjaji co texe in mü'büji. Dya nguextjo yo nte yo iñ pēpiji; xo 'ñe e Jesucristo c'ü ngueje in Jmugōji, xo iñ pēpiji. ²⁴ Iñ pärāgueji e Jesucristo c'ü in Jmugōji ra dya'c'üji nu c'ü mbeñe Mizhocjimi, na ngueje e Jesucristo ngueje c'ü iñ pēpigoeji c'ü. ²⁵ Mizhocjimi dya juajnü. Zō cjó ri ngueje, 'ma ra tsja c'ü na s'o, Mizhocjimi ra jñünpü ngüenda; ra tsjapü ra sufrido na ngue c'ü vi tsja na s'o.

4 Nu'tsc'ejí iñ lamuji, rí tsjapügueji na jo yo in mbēpiji. Rí tsjō't'üji c'ua ja nzi ga pēpjiji. Rí tsjagueji a cjanu na ngueje iñ pärāgueji in Jmugōji c'ü búbü a jens'e ngue in lamugueji c'ü.

² Sido rí dyötüji na pōjō Mizhocjimi. 'Ma rí unügueji na pōjō Mizhocjimi, dya rí tsjiññiji yo tsja cja ne xoñijōmü. ³ 'Ma rí dyötüji Mizhocjimi, rí dyötcōjme ra mböxcūjme, ngue c'ua ra sō rá zopjūjme yo nte rá xipijime c'ü mbeñe Mizhocjimi c'ü dya mi pärāji. Nu c'ü mbeñe Mizhocjimi ngue c'ü rá 'natjoji co e Jesucristo. Nutscö e Pablo, rí ogō a pjörü na ngueje rí zopjügō yo nte rí xipijiji o jña e Jesucristo. ⁴ Rí dyötcūji Mizhocjimi c'ü ra sō rá zopjü na jo yo nte; ngue c'ua ra dyärāji na jo nu c'o o mbeñe Mizhocjimi. A cjanu ne Mizhocjimi c'ü rá ñagō.

⁵ Rí nzhodügueji na jo. A cjanu, nu c'o dya ejme e Jesucristo ra unüji ngüenda c'ü na cjuana o jña e Jesu-

criso. Jyodügueji ja rgui zopjügueji yo dya ejme e Jesu-cristo. ⁶ Jyodügueji ja rgui xipjiji c'o o jña e Cristo c'o ni jyodü ra dyäräji. Ngue o Espiritu Mizhocjimi c'ü je bübü cja in mü'bügueji c'ü je ra mböxc'üji, ngue c'ua rí pärägueji ja rgui zopjüji nzi 'naja.

Saludos finales

⁷ Texe c'o rí c jagö, ra xi'ts'iji e Tíquico c'ü in mim-bëpjibe. Ngue in cjuarmagöji c'ü me rí s'iyagöji c'ü. E Tíquico sido pëpi na jo e Jesucristo c'ü in Jmugöji, y pjöxte na jo. ⁸ Rrä täjägö e Tíquico ngue c'ua rí pärägueji pje rí c jagöjme. Nu c'o ra xi'ts'iji dya c'ü, ra tsjapü ra mäjä in mü'bügueji. ⁹ Ra ëjëvi e cjuarma Onésimo c'ü ngueje in menzumügueji, nu c'ü me rí s'iyagöji. Nuc'ü, pëpi na jo e Jesucristo. Anguezevi ra xi'ts'iji texe c'o rí c jajme a 'ñecjua.

¹⁰ E Aristarco c'ü rrä ogöbe a pjörü va bö'tc'üji Cjimi in texeji. Xo va bö'tc'üji Cjimi e Marcos c'ü nu primo hermano e Bernabé. Ya xo ró xi'ts'iji, 'ma ra ë e Marcos va ja in cärägueji rí recibidogueji na jo. ¹¹ Xo va bö'tc'üji Cjimi e Jesús, c'ü xo xiji Justo. Cja yo menzumü a Israel c'o ejme e Jesucristo nguextjo e Aristarco 'ñe e Marcos 'ñe e Justo c'o pjöxcügö rá zopjüjme yo nte rá xipijime ra 'ñench'e o mü'büji e Jesucristo, ngue c'ua ra tsjapüji Mizhocjimi o Jmuji. Nza jñi' i yo, me cjacügö ra mäjä in

mü'bügö yo. ¹² Xo va bö'tc'ügueji Cjimi e Epafras c'ü xo ngueje in menzumügueji. Nuc'ü, xo pëpi e Jesucristo. E Epafras sido ö'tc'ügueji Mizhocjimi. Me ö'tc'ügueji Mizhocjimi c'ü rí nocüji cja o dyë Mizhocjimi; c'ü rí pärägueji c'o ne Mizhocjimi rí tsjaji, y rí tsjacuanaji rí tsjaji c'o. ¹³ Rí mangö, e Epafras me mbents'eji, nu'tsc'eji in cäräji a Colosas. Me ötü Mizhocjimi ra mböxc'üji. Me xo ötü Mizhocjimi ra mbös'ü c'o cärä a Laodicea 'ñe c'o cärä a Hierápolis. ¹⁴ Xo va bö'tc'ügueji Cjimi e Lucas c'e médico c'ü me rí s'iyagöji. E Demas xo va bö'tc'üji Cjimi.

¹⁵ Nuzgö e Pablo, xo rí bötpügö Cjimi c'o cjuarma c'o cärä a Laodicea. Xo rí bötpügö Cjimi e Ninfas 'ñeje c'o ejme e Jesucristo c'o jmurü cja o ngumü. ¹⁶ Nu 'ma rí xörüji ne carta, nuc'ua rí penpegueji c'o cjuarma a Laodicea xo ra xörüji. Nu'tsc'eji xo rí xörügueji c'e carta c'ü je rá pejñe a Laodicea. ¹⁷ Rí negö rí xipjiji a cjava e Arquipo: "Ngue Mizhocjimi o 'ñempc'egue ngue c'ua rí pëpi angueze. Sido rí tsjacuana rí tsja c'ua ja nzi ga ne angueze", rí 'ñembeji.

¹⁸ Yo jña yo cja ni nguarü yo rvä bö'tc'üji Cjimi, nguezgö e Pablo ró opjütsjögö yo. Nuzgö rrä ogö a pjörü. Rí ö'tc'üji rí mbenzeji. Mizhocjimi me ra nuc'üji na jo. Je rga cjanu, amén.

1 TESALONICENSES

Pablo y sus compañeros escriben a la iglesia

1 Nutscö e Pablo 'ñe e Silvano 'ñe e Timoteo rí pen'c'öjme ne carta. Rí pen'c'öjme ne carta nu'tsc'ejí in jmurüji a Tesalónica in ench'e in mün'c'ejí Mizhocjimi c'ín Tatagöji, 'ñe e Jesucristo c'ín Jmugöji. Mizhocjimi c'ín Tataji 'ñe e Jesucristo c'ín Jmugöji ra sído ra nuc'ügueji na jo, ngue c'ua ra mäjä in mün'c'ejí, dya pje rí mbeñeji.

El ejemplo de fe que daban los de Tesalónica

2 Texe 'ma rí ö'tc'öjme Mizhocjimi c'ín Tataji, rí nännc'öjme in chjüji nzi 'natsc'ejí, y rí unngöjme 'na pöjö angueze. **3** Na ngueje sído rí mbeñeje c'o na jo c'o in cjaji. I 'ñench'e in mün'c'ejí e Jesucristo nguec'ua gui tsjaji dya c'o na jo. In s'yagueji yo nin minteji nguec'ua na zézhi gui pjösteji hasta 'ma ya me ni mbo in cuégueji. Xo in te'beji 'ma ra éjë na yeje e Jesucristo c'ín Jmugöji y rá cārāji a jmi Mizhocjimi c'ín Tatagöji. Nguec'ua c'o pje nde in sufregueji, in sēchqueji c'o. **4** Xo rí unngöjme 'na pöjö Mizhocjimi cjuarma, na ngueje rí pārajme me netsc'ejí c'ü, 'ñe o juañ'c'ügueji c'ü. **5** Rí pāragöjme c'ü o juañ'c'üji Mizhocjimi. Na ngueje 'ma ró 'ñe xi'tsc'öjme ja rga salvats'üji e Jesucristo, dya i dyärägueji nza cja 'ma ri ngue pje nde ma jña'a. Pero o Espiritu Mizhocjimi o 'ñünnc'üji na zézhi in mün'c'ejí, nguec'ua vi pāragueji c'ü ngue o jña Mizhocjimi c'ü rvá xi'tsc'öjme. In pāragueji c'ü rvá zo'c'öjme a cjanu, nguextjo c'ü ro pjöxc'üjme xo ri 'ñench'e in mü'büji e Jesucristo.

6 Xo rí pāragöjme c'ü o juañ'c'üji Mizhocjimi. Na ngueje i chēpqueji c'ín 'ñijigöjme c'ü ngue o 'ñiji e Jesús c'ín Jmugöji. 'Ma i creoji o jña Mizhocjimi, me go tsja'c'üji yo nte i sufregueji na puncjü; pero o Espiritu Mizhocjimi o dya'c'üji c'ü me go mājä in mün'c'ejí. **7** C'ü vi mājceji a cjanu vi 'ñejmeji o jña Mizhocjimi, ngue 'na 'ñiji c'ü o mbürü o ndēpi texe c'o ench'e o mü'bü e Jesucristo c'o tsja a Macedonia 'ñe c'o tsja a Acaya. **8** I xipjiji c'o 'ñaja, nguec'ua ja c'o nde go mbārāji o jña e Jesucristo c'ín Jmugöji. Dya nguextjo a Macedonia 'ñeje a Acaya; texe cja yo jñiñi pārají dya c'ü i 'ñejmeji Mizhocjimi. Nguec'ua, dya ni jyodü pje rá xicöjme ja vi 'ñejmejeji. **9** Na ngueje anguezeji mamaji ja va cja vi tsjagueji 'ma ró 'ñe zo'c'öjme. Mamaji c'ü i jyēzgueji c'o ts'ita, i 'ñench'e in mün'c'ejí c'ua Mizhocjimi c'ü ix na cjuana c'ü ixi bübüjtjo. Nguec'ua nudya in pēpqueji dya angueze. **10** Xo mamaji c'ü in te'beji rguí 'ñeje na yeje a jens'e e Jesús c'ü nu T'i Mizhocjimi c'ü o tsjapü o te'e

'ma ya vi ndü. Nuc'ü, o ã 'ñevgueji libre cja c'o na s'o c'o rí cjaji, ngue c'ua dya ra tsjacüji Mizhocjimi rá ma sufregöji.

El trabajo de Pablo en Tesalónica

2 In pāragueji cjuarma, 'ma ró 'ñe zo'c'öjme, dya ndunü ndajma in jñagöjme. **2** In pāragueji ante que ró sājme cja in jñiñigueji, me ró sufregöjme na puncjü a ma a Filipos, y me go bēchquijme in tsegöjme va tsjacüjme c'o na s'o. Xo 'ñe cja in jñiñigueji mi bübü c'o mi cja ro ts'axc'üjme. Pero Mizhocjimi o tsjacüjme ró zēzhgöjme ngue c'ua dya ró sügöjme ró xi'tsc'öjme ja ga ne Mizhocjimi ra jogü in mün'c'öji. **3** C'o jña c'o ró xi'tsc'öjme, dya ngue o bēchjine c'o rva creojme. C'ü rvá zo'c'öjme, dya xo ngue c'ü rvi tsjötöjme o me rvi süc'üjme. Dya xo ró on'c'öjme c'ü ro xi'tsc'öjme o bēchjine. **4** Ngue Mizhocjimi o dyacöjme ne bēpji nu rgá zo'c'öjme, na ngueje o nutcügöjme c'ü rí cjacjuañajme. Nguec'ua rvá 'ne zo'c'öjme. Dya ngue c'ü rvá 'ne xi'tsc'öjme jña c'o rvi mājceji, pero c'ü rvi mājä Mizhocjimi c'ü pātčä in mün'c'öjme. **5** In pāragueji c'ü dya xo ró xi'tsc'öjme c'ü ma jotsc'ejí ngue c'ua rvi creozüjme. Dya xo ró zo'c'öjme para rvi tsjötöjme. Pātčö in mü'büjme Mizhocjimi c'ü na cjuana yo rí xi'tsc'öjme a cjanu. **6** Dya ró jodüjme c'ü me ri mājöjme, ró jodügöjme c'ü me ri mājqueji Mizhocjimi. Ni xo ri ngue c'o 'ñaja jñiñi ro jodügöjme c'ü ro mājöjme. O juancüjme e Cristo rá zopjüjme yo nte. Nguec'ua ro sö ro cjaögjme c'ü rvi süc'üjme. **7** Pero dya ró cjaögjme a cjanu. C'ua ja nzi ga tsja 'na ndixü me s'iya ga mbörü c'o o ts'it'i, je xo va cjanu rvá pjö'c'öjme. **8** Ró netsc'öjme me na puncjü. Nguec'ua c'ü mi negöjme, dya nguextjo c'ü ro xi'tsc'öjme o jña Mizhocjimi; xo ró ne ró pjöxc'öjme co texe in mün'c'öjme. Na ngueje rí netsc'öjme na puncjü. **9** In mbeñeji cjuarma, ja ma pēpcöjme na zézhi hasta 'ma me mi po in cuégöjme. Mi zo'c'öjme o jña Mizhocjimi, pero zö xömü zö ndempa mi pēpcöjme c'o 'ñaja bēpji, ngue c'ua dya ri tsjötöjme. 'Ma jiyö, 'na rvi sögueji na jyü.

10 Nu'tsc'ejí in ench'e in mü'büji dya e Cristo, in pāragueji ja rvá minc'öjme a ndetsc'ejí. Ró ätcöjme Mizhocjimi y ró cjaögjme c'o na jo'o, nguec'ua dya sö cjó pje ro xitscöjme. Xo pāraj Mizhocjimi c'ü je ga cjanu rvá cjaögjme. **11** In pāragueji c'ü ró zo'c'ötsjējme nzi 'natsc'ejí, c'ua ja nzi ga tsja 'na bëzo zopjütsjē c'ü nu t'i'i. 'Ma mi nzhumügueji, ró xi'tsc'öjme jña c'ü vi mājceji. **12** Xo ró zo'c'öjme na zézhi c'ü ni jyodü rí

nzhodügueji na jo, c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi. Na ngueje nguetsjë angueze mbitats'üji rí möji nu ja manda angueze nu ja me na zö'ö.

¹³ Rí sido rí unngöjme 'na pöjö Mizhocjimi. Na ngueje 'ma ró xi'tsc'öjme o jña Mizhocjimi, dya i dyärätjoji nza cja 'ma ri ngue o jña yo nte. Pero i jyëziji o zi'ch'i in mü'büji na ngueje i unnc'ejji ngüenda c'ü ngueje o jña Mizhocjimi. Y ixna cjuana ngueje o jña angueze c'ü, c'ü pëpji na zëzhi a mbo cja in mün'c'ejji nu'tsc'ejji in ench'e in mün'c'ejji dya e Cristo. ¹⁴ Nguec'ua 'ma o tsja'c'ejji yo nte i sufregueji cjuarma, i sèchqueji c'ua ja nzi va sèchi c'o congregación a Judea c'o ench'e o mü'bü e Cristo 'ñe ma't'üji Mizhocjimi. Yo in menzumügueji o tsja'c'ejji i sufregueji, chjëntjui nza cja c'o in menzumügöjme o tsjapüji o sufre c'o in dyocöjme a ma a Judea. ¹⁵ C'o in menzumügöjme a Judea ngue c'o o mbö't'ü e Jesús, maco ngue in Jmugöji c'ü. O tsjaji c'ua ja nzi va tsja c'o mi mboxpalegöjme va mbö't'üji c'o profeta c'o in menzumütsjéjme. Ngue c'o in menzumügöjme a Judea c'o o pjongüzüjme cja in jñiñigueji, 'ñe cja c'o 'ñaja jñiñi. Mizhocjimi üdü na ngue anguezeji cjaji c'o na s'o. Anguezeji na s'o ga ts'asp'üji yo nu minteji. ¹⁶ 'Ma rí zopjüjme c'o dya menzumü a Judea ja rgá salvaji, c'axcöjme c'o in menzumügöjme a Judea c'o dya ejme e Cristo. Nguec'ua ya nduns'üji na puncjü o nzhubüji. Nguec'ua me ra tsjapü Mizhocjimi ra sufreji.

Pablo desea visitar otra vez a los de Tesalónica

¹⁷ Dya mezhe rvá pedyejme cja in jñiñigueji, 'ma ró pjürü ró jonc'üjme cjuarma. Zö mi nzhodüjme na jë'ë, pero in mün'c'öjme, dya mi nzhodü na jë co nu'tsc'ejji. Me mi mbeñe in mün'c'öjme ro 'ñe zenguats'üjme. ¹⁸ Nuzgö e Pablo na puncjü mi mbeñe ro 'ñe zenguats'üjme, pero dya ró ëcjöjme na ngueje e Satanás c'ü dya jo, o ts'axcöjme c'ü. ¹⁹ ¿Cjo in cjapqueji c'ü dya rí mä'c'öjme, ngue c'ua dya rvá 'ñe zenguats'üjme? Iyö. Rí junt'ü in mün'c'öjme c'ü rí tsjagueji c'o na jo. Nguec'ua 'ma ra ëjë na yeje e Jesucristo c'ín Jmugöji y rá cãrãgöji a jmi, me rá mä'c'öjme 'ma ra xi'tsc'ejji angueze c'ü vi tsjagueji c'o na jo. ²⁰ Já, ngue'tsc'ejji rí mä'c'öjme.

3 'Ma ró pedyejme cja in jñiñigueji, me mi mbents'ejme na puncjü. Nguec'ua rvá mbeñebe e Silvano ró täjãbe c'ín cjuarmagöji e Timoteo o 'ñe nuc'ejji. Ró täjãbe zö ro sufregöbe rva quentsjëbe a ma a Atenas. E Timoteo rí pëpcöjme Mizhocjimi rgá xipcöjme yo nte c'ü ja rgá sö e Cristo ra jopcü o mü'büji ra salvaji. Pero ró täcjöbe c'ü, ro 'ñe zo'c'ejji, ngue c'ua xe nda rvi zëzhgueji, y ngue c'ua ro mäjä in mün'c'ejji. ³ O 'ñe zo'c'ejji e Timoteo ngue c'ua dya ro tögü in mü'büji ri jyëzgueji e Cristo na nguejyo in sufregueji. In pãrãgueji c'ü ya ch'acöji rá sufregöji nutscöji rí ätpäji o jña e Jesucristo. ⁴ Na ngue 'ma xe mi bünc'öjme co nu'tsc'ejji, mi xi'tsc'öjme c'ü mi pë'sc'ü ro sufregöji. In pãrãgueji dya, c'ü ya zädä c'ua ja nzi rvá xi'tsc'öjme. ⁵ C'ua ja nzi rvá xi'tsc'öjme cja ne carta, me mi mbents'ejme na puncjü. 'Na ya rví dyon'c'ejji c'ü dya jo, ri jyëzgueji e Cristo. Y 'ma rva cjanu, çpje ro dyeje

'ma c'ü rvá pëpcöjme a ndetsc'ejji hasta 'ma me mi potjo in cuëgöjme? Nguec'ua ró täjä e Timoteo ro ë nuc'üji, para ro pãrãgö cjo xe in ejmeji.

⁶ Cja nzhogü e Timoteo, cja jüncübe 'na jña c'ü me rvá mä'c'öbe e Silvano. O xitscöbe in ejmeji na jo e Jesucristo, y in pötqui s'iyaji. Xo xitscöbe me in mbenzögöjme na puncjü. O xitscöbe me ne in mün'c'ejji rí jñandgöbe in jmigöbe, c'ua ja xo nzi ga ne in mün'c'öbe rá jantc'öbe in jmigueji. ⁷ Nguec'ua zö pje nde rí cjogüjme, zö rí sufregöjme cjuarma, pero mäjä in mün'c'öjme na ngueje sido in creoji e Jesucristo. ⁸ Nguec'ua 'ma rí sido rí 'ñejmeji e Cristo, nutscöjme rá mäjä rga minc'öjme. ⁹ Me rí mäpcöjme na puncjü Mizhocjimi na ngue in sido in ejmegueji e Jesucristo. Dya rí jünjme jña c'ü ja rga nzhopcöjme na jo 'na pöjö angueze. ¹⁰ Zö xömü zö ndempa rí ötcöjme Mizhocjimi co texe in mün'c'öjme ra dyacöjme sjëtsi rá jantc'ajme in jmigueji. Nguec'ua c'ü xe bëtsc'ejji, ra sö rá jí'tsc'öjme. Nguec'ua xenda na jo rgui dyätäji e Jesucristo.

¹¹ Rí ötcöjme Mizhocjimi c'ü mi Tataji, 'ñe e Jesucristo c'ín Jmugöji ra sizijme na jo rá säjme va ja in cãrãgueji. ¹² Rí ötcöjme c'ín Jmugöji c'ü ra mböxc'ejji, ngue c'ua xenda rí pötqui s'iyaji yo nin cjuarmaji, 'ñe c'ü xenda rí s'iyagueji yo nte'e c'ua ja nzi rgá s'iyatsc'öjme. ¹³ Nguec'ua ra sö rí zëzhgueji na jo. Nguec'ua 'ma ra ëjë e Jesús c'ín Jmugöji co texe c'o ejme angueze c'o ya cãrã a jens'e, me rrã jotsc'ejji a jmi Mizhocjimi, c'ü dya ra sö pje ra xi'tsc'ejji.

La vida que agrada a Dios

4 In pãrãgueji cjuarma, ró xi'ts'ijme c'ü ni jyodü rí nzhodüji na jo c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi, ngue c'ua ra mä'c'ejji c'ü. In nzhodüji na jo c'ua ja rvá xi'ts'ijme. Pero rí ö'tc'üjme co texe in mün'c'öjme c'ü xenda rí tsjaji na jo. Rí xi'tsc'öjme c'ü rí tsjagueji a cjanu na ngueje je ga mandazüji a cjanu e Jesucristo c'ín Jmugöji.

² Ya in pãrãgueji c'o jña c'o ró xi'tsc'öjme. Nguetsjë e Jesucristo c'ín Jmugöji o 'ñünngü in mün'c'öjme ró xi'ts'ijme. ³ Ne'e Mizhocjimi c'ü rí tsjaji c'ua ja ga ne angueze c'o na jo. Ne'e c'ü dya rí tsãgueji o ndixü. Ni ri ngue'tsc'ejji in ndixüji, dya rí tsãji o bëzo. ⁴ Xo ne'e c'ü rí pãrãji nzi 'natsc'ejji ja rgui pjörüji na jo in cuerpoji, ngue c'ua nguextjo c'ü nin chjüntqueji rí mimiji. Na ngueje ni muvi in cuerpogöji, ni jyodü rá cjaji ja c'o nzi ga ne Mizhocjimi c'o na jo. ⁵ C'ü ne in cuerpoji, dya rí jyëziji ra zints'iji rí tsjaji c'o na s'o. Ngue c'o dya pãrã ra dyätã Mizhocjimi c'o cja ga cjanu. ⁶ Dya rí 'ñeji c'ü 'na lado 'na ndixü. 'Ma jiyö, in cjapüji na s'o c'ü nu xïra; maco ngue nin cjuarmaji c'e bëzo c'ü. Texe c'o ra tsja a cjanu, ra tsjapü c'ín Jmugöji ra sufreji, na ngue na s'o c'o vi tsjaji. Nujyo, ya ró xi'ts'ijme. ⁷ C'ü vi 'ñünngü in mü'büji Mizhocjimi, dya ngue c'ü rá cjaji c'o na s'o. Ngue c'ü rá cjaji c'o na jo. ⁸ Nguec'ua 'ma cjö c'o dya ra ne ra dyärã yo jña yo, dya ngue o jña yo nte c'ü na jün-pütjo, ngue o jña Mizhocjimi. Maco nguetsjë angueze

o dyacüji o Espiritu c'ü me na jo'o, ngue c'ua rá cjaji na jo.

⁹ Dya ni jyodü rá xi'ts'iji cja ne carta c'ü ni jyodü rí pötqui s'iyaji. Na ngue Mizhocjimi sido jí'ts'iji in pötqui s'iyaji. ¹⁰ Xo in s'iyaji texe yo cjuarma yo cãã a Macedonia. Pero rí xi'ts'ijme cjuarma, xenda rí pötqui s'iyaji.

¹¹ Dya cja rí tsjijñiji c'e pjeñe c'ü ixtí jyéziji in bēpjiji. Dya cja rí ma ñu'uji c'o o bēpji c'o ñaja. C'ü rí tsjaji, rí pēpjitsjēji in bēpjiji c'ua ja rvá xi'ts'ijme. ¹² Nguéc'ua dya ra bē'ts'iji pje rí siji 'ñe pje rí jyeji. Y nguec'ua c'o dya pãã Mizhocjimi ra mamaji na jo in cjaji.

La venida del Señor

¹³ Rí negōjme rí pããji cjuarma, ja rga cja c'o ya ndũ'ü. C'o dya ma't'ü Mizhocjimi, 'ma cjó c'o tũ anguezeji, me ndumü ga huēpiji. Na ngue dya pããji cjo ra te'e c'e añima ra ma búbüvi Mizhocjimi o jiyö. Pero nu c'ü rá xi'tsc'ōjme dya, ngue c'ü dya rí huēpiji a cjanu c'o ya ndũtsc'ēji. ¹⁴ Rí creoji e Jesús o ndũ, cjanu o tetjo. Nguéc'ua rí pããgōji c'o ya ndũ c'o vi 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo, Mizhocjimi xo ra tsjapü ra tetjo c'o, ra ngããji e Jesucristo 'ma ra ējē na yeje.

¹⁵ Yo jña yo rá xi'ts'ijme, ngueje e Jesucristo c'ín Jmugōji c'ü o tsjacōjme ró pããgōjme yo. 'Ma ra ējē angueze, c'o xe ri búbüzüji, rá chjēji angueze. Pero dya rá otc'ōji cja c'o ya ndũ'ü. ¹⁶ Na ngueje nguetsjē c'ín Jmugōji c'ü rguí 'ñeja a jens'e. Y ra ña'a na jens'e. Y xo ra ña'a na jens'e 'naja c'o o anxe Mizhocjimi c'ü xenda manda. Y ra mbē'biji o trompeta Mizhocjimi. Nguéc'ua c'o añima c'o vi 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo, ot'ü ra te c'o. ¹⁷ Nuc'ua c'o xe ri búbüzüji, 'nandga zinzgōji cja ngōmü co anguezeji. Nuc'ua, ngue c'ü rga chjēji c'ín Jmugōji. Y nunca ra nguarü rga mintcōji co angueze. ¹⁸ Nujyo, rí pötqui xipjiji yo, ngue c'ua rí mājāji, dya rí huēpiji c'o ya ndũtsc'ēji.

5 Pero mi cjuarmats'üji, dya ni jyodü rá xi'ts'ijme cja ne carta jinguã ra ējē e Jesucristo, 'ñe ja rgá cja c'o pa c'o. ² Na ngueje in pããji na jo, ja rgá zädä c'e pa'a 'ma ra ējē c'ín Jmugōji. Ra zädä c'ü dya ri te'beji, chjēntjui nza cja 'ma ra ējē 'na mbē'ē 'ma xōmü, 'ma dya cjó te'be. ³ C'o dya ri ench'e o mü'bü e Jesucristo ra mamaji: "Rí cããji na jo, dya pje cjacōji", ri eñeji. Pero nu'ma, ngue 'ma ra ējē c'ín Jmugōji. Y c'ua ja nzi ga cja 'na ndixü c'ü ndunte 'nanga zö na ü, je xo rga cjatjonu anguezeji, 'nandga mbããji c'ü ya bēzhiji, y ra tsjapüji ra sufrefji. Y dya ra sö ja ra möji c'ü dya ra sufrefji. ⁴ Pero nu'tsc'ēji mi cjuarmats'üji, dya in nzhodüji cja bēxōmü. Nguéc'ua c'e pa'a, dya ra zädäts'üji nza cja 'na mbē'ē. ⁵ Na ngueje texets'üji búbü in mün'c'ēji o jya's'ü Mizhocjimi. Nguéc'ua rí tsããji e Jesucristo c'e pa 'ma ra ējē. Nutscōji, dya rí nzhodüji cja bēxōmü. ⁶ C'o nzhodü cja bēxōmü ga tsja c'o na s'o, dya cja püji ngüenda c'e pa c'ü ra zädä. Nza cja c'ü ri řtji. Nutscōji, dya rá cjaji a cjanu. Rá te'beji c'e pa y rá pjötpüji ngüenda ja rga mimiji. ⁷ Yo nte'e, xōmü řji. C'o řři, xōmü řřji. ⁸ Nutscōji rá cããji e Jesucristo c'e pa c'ü. Nguéc'ua ni jyodü rá pjötpüji ngüenda rá sido rá ejme-

ji e Jesucristo. Xo rá sido rá s'iyaji yo nín minteji. Xo rá sido rá te'beji ra 'ñe zinzgōji Mizhocjimi rá mimiji co angueze. Je ga cjanu rga pjörütsjēji in aljmaji. ⁹ Dya ne Mizhocjimi ra tsjacōji rá sufrefji. O ne o ndãã e Jesucristo o 'ñe sufrefji. Nguéc'ua 'ma rá ench'e in mün'c'ōji c'ü, dya ra tsjacōji Mizhocjimi rá ma sufrefji. ¹⁰ C'ü ro tũgōji, o ndũ e Jesús. Nguéc'ua zö ri búbütjogōji 'ma ra ējē, zö ya rga tũ'üji, pero rá búbütjogōji co angueze. ¹¹ Nujyo jña yo, rí pötqui zopjüji yo. Nguéc'ua rí mājāji, y xenda rí zēzhgueji. Ya in pötqui zopjüji a cjanu, pero rí sidoji.

Pablo aconseja a los hermanos

¹² Búbü c'o in xo'ñigueji cja o jña c'ín Jmuji. Anguezeji pēpjiji zö ya me rguí mbotjo o cuēji. Y zo'c'ēji 'ma pje in cjaji. Ni jyodü rí respetaoji anguezeji, cjuarma. ¹³ Xo rí xi'tsc'ōjme rí ñeji yo, y rí dyätāji, na ngueje c'e bēpji c'ü cjaji. In texeji rí tsããji na jo.

¹⁴ Mi cjuarmats'üji, xo rí xi'tsc'ōjme rí huēch'iji c'o dya ne ra pēpji. C'o me tōgü o mü'bü, rí xipjiji o jña Mizhocjimi ngue c'ua ra mājā. C'o dya nda ätpä na jo o jña Mizhocjimi, rí pjös'üji. Jmanch'a rguí zopjüji texeji, dya ra ünnc'ēji.

¹⁵ Rí pjötpüji ngüenda c'ü dya rí nzhopqueji 'ma cjó c'o pje ra tsja'c'üji na s'o. C'ü rí tsjaji, rí pötqui pjös'üji yo nin cjuarmaji, y rí s'iyaji texe yo nte.

¹⁶ Dya rí jyēzi rguí mājāji. ¹⁷ Dya rí jyēzi rguí dyötüji Mizhocjimi. ¹⁸ Zö pje rí sufrefji, pero rí unngueji 'na pöjō Mizhocjimi. Je ga cjanu ga ne Mizhocjimi rí tsjaji nu'tsc'ēji búbü in mün'c'ēji dya e Cristo Jesús.

¹⁹ 'Ma cjó c'o ra 'ñünbü o mü'bü o Espiritu Mizhocjimi ra zo'c'ēji o jña Mizhocjimi, dya rí ts'a's'üji. ²⁰ Dya rí tsjapüji menu 'ma cjó c'o ra pätpä Mizhocjimi rgá zo'c'ēji. ²¹ Pero dya xtí creoji texe c'o ra xi'ts'iji c'o. Rí tsjijñiji cjo na jo o jiyö. Nu 'ma na jo, rí tsjaji 'ma c'o xi'ts'iji. ²² Rí xōgüji texe cja c'o na s'o.

²³ Mizhocjimi ngue c'ü cja püji ra mājā in mü'büji ngue c'ua dya pje rá mbeñeji. Rí ö'tc'ōjme ra mböxc'ēji rí tsjaji texe c'ua ja nzi ga ne angueze. Ra mbö'c'üji co texe in aljmaji 'ñe in mü'büji 'ñe in cuerpoji. Nguéc'ua 'ma ra ējē e Jesucristo c'ín Jmuji, dya pje ra chö'tc'ēji c'o na s'o. ²⁴ Jñunt'ü in mün'c'ēji c'ü ra mböxc'ēji a cjanu Mizhocjimi, na ngueje ixi nguetsjē o 'ñünnc'ü in mü'büji i 'ñejmeji e Jesucristo.

Saludos y bendición final

²⁵ Mi cjuarmats'ügōjme, rí dyötcüjme Mizhocjimi.

²⁶ Xipjiji texe c'o cjuarma ra mbörüji Cjimi. Xipjiji c'ü rí ne anguezeji co texe in mü'bü. Na ngue o t'izgōji Mizhocjimi.

²⁷ Nutscö e Pablo rí xi'tsc'ōji rí pjötpüji na puncjü ngüenda rí xörüji ne carta nu, ra dyärä texe yo cjuarma. Na ngue je ga cjanu ga ne Mizhocjimi.

²⁸ Rí ötügö e Jesucristo c'ín Jmuji ra sido ra nuc'üji na jo. Je rga cjanu, amén.

2 TESALONICENSES

Pablo y sus compañeros escriben a la iglesia

1 Nutscö e Pablo 'ñe e Silvano 'ñe e Timoteo rí pen'c'ejme ne carta. Rí zenguats'újme nu'tsc'ejí in jmurüji a Tesalónica in ench'e in mü'büji Mizhocjimi c'ü mi Tataji, 'ñe e Jesucristo c'ín Jmugöji. ² Anguezevi ra nuc'ejí na jo. Xo ra tsja'c'üji ra mäjä in mü'büji, dya pje rí mbeñeji.

Dios juzgará a los pecadores cuando Cristo venga

³ Mi cjuarmats'üji, dya rí jëzi rgá unüjme 'na pöjö Mizhocjimi na ngueje xenda in ejmeji na jo e Jesucristo, 'ñe xenda in pötqui s'iyaji in texeji. ⁴ Nguec'ua texe c'o ja nde jmurü c'o ma't'ü Mizhocjimi, rí mäjä rgá xipjijme c'ü me na jo gui tsjagueji. Rí xipjijme c'ü cja'c'ejí na s'o yo nte, 'ñe me va säts'c'ejí o ndumü, pero in zëzhiji, dya in jëziji c'ü ni 'ñench'e in mü'büji Mizhocjimi. ⁵ In sufregueji yo, na ngueje in ätqueji Mizhocjimi c'ín Jmugöji. C'ü ni zëzhgueji cja yo in sufregji, ngue c'ü rguí unnc'ejí ngüenda Mizhocjimi ra ngö'tc'üji na jo 'ma rí sätc'ejí nu ja ri manda angueze. Ra mama c'ü na jo vi tsjagueji, ngue c'ua rí tsärägueji nu co angueze.

⁶ Pero nu c'o cja'c'ejí na s'o, Mizhocjimi mbeñe c'ü na jo ra tsjapü ra sufregji. ⁷ Xo mbeñe c'ü na jo ra tsja'c'ejí rí söyaji, dya cja pje rí sufregueji, ni ri nquezgöjme. Nujyo, ra zädä yo, 'ma ra ëjë e Jesucristo rá jandaji rí texeji. Rguí 'ñeje a jens'e. Y na ngueje pë's'i na puncjü o poder, ra dyoji c'o o anxé. Ra ëjë cja 'na trasivi c'ü ri tjë. ⁸ Ra tsjapü ra sufre c'o dya vi 'ñench'e o mü'bü angueze para ro jogü o mü'büji. Na ngue dya ne go dyätäji Mizhocjimi. ⁹ C'o cja a cjanu c'o na s'o, nunca ra zät'äji cja jmi Mizhocjimi, nunca ra jñandaji ja ga cja Mizhocjimi c'ü me na zö'ö 'ñe me na zëzhi. Mizhocjimi ra tsjapü ra sufregji para siempre, na ngue na s'o c'o vi tsjaji. ¹⁰ Nujyo, ra zädä yo, c'e pa 'ma ra ëjë e Jesucristo. Texe c'o ench'e o mü'bü e Cristo, ngueje o t'i Mizhocjimi c'o. C'e pa 'ma ra ëjë e Jesucristo, ra 'ñetse c'ua c'o o t'i Mizhocjimi c'ü ya ri chjëntji angueze. Na ngueje 'ma ró zo'c'öjme, i 'ñench'e in mün'c'ejí c'ü. Nguec'ua c'o ra jñanda c'e pa, me ra nguiñiji ra mamaji c'ü me na jo e Jesucristo, 'ñe me na nojo.

¹¹ Nguec'ua dya rí jëzi rgá ö'tc'öjme in Mizhocjimigöji nu c'ü o 'ñünn'c'ü in mü'büji i dyätpäji o jña e Jesucristo. Rí ö'tc'öjme ra mböxc'ejí xenda rí 'ñejmeji c'ü. Nuc'ua, ra sö rí tsjaji texe c'o na jo c'o in mbeñe rí tsjaji. Nguec'ua 'ma ra ëjë e Jesucristo, Mizhocjimi ra xi'ts'iji c'ü i tsjaji c'o na jo. ¹² Y me ra nântji e Jesucristo c'ín

Jmugöji ra mamaji me na jo angueze, na ngue vi tsjagueji c'o na jo. Me xo ra nãnc'äji me na jots'c'ejí na ngueje c'ua ja va mböxc'üji angueze.

El hombre de pecado

2 Mi cjuarmats'üji, ró xi'ts'ijme c'ü ra ëjë na yeje e Jesucristo c'ín Jmugöji, ra 'ñe zinzgöji rá bübüji co angueze. Pe bübü c'o xi'ts'ejí: "O Espíritu Mizhocjimi o 'ñünbü o mü'bü e Pablo o mama c'ü ya zädä c'o pa 'ma ra ëjë e Jesucristo c'ín Jmugöji", ents'ejí. O 'ma jiyö, xi'ts'ejí c'ü rí zopcjójme yo cjuarma rí xipjijme c'ü ya zädä c'o pa. O 'ma jiyö, c'ü rvá jü'sc'öjme a cjanu cja 'na carta. Pero dya rí mangöjme a cjanu. Nguec'ua dya ra pi'ts'iji, dya rí süji. ³ Dya rí dyätqueji c'o xi'ts'iji a cjanu c'o dya cjuana. Na cjuana ra ëjë e Jesucristo. Pero ante c'ü ra ëjë, yo nte dya cja ra züji Mizhocjimi zö ya vi mbäräji o jña. Y ra üji Mizhocjimi. Ante c'ü ra ëjë e Jesucristo, ra ëjë c'e nte c'ü me na s'o c'ü ra juajnü e Satanás c'ü dya jo ra tsjapü o mbëpji. Ra 'ñe jizhi c'ü me ri pjëzhi na nojo. Pero ya mama Mizhocjimi ra ma sufre c'e nte. ⁴ C'e nte c'ü, dya ra ne cjó xe ra ma't'ü Mizhocjimi, ni yo pje nde ma't'ü yo nte. Ra tsjapütsjé na nojo, ra tsjapü dya pje ni muvi yo. Nguec'ua angueze ra mimi cja o templo Mizhocjimi, ra mama ri ngue Mizhocjimi.

⁵ 'Ma xe mi bübügö co nu'tsc'ejí, ró xi'ts'iji yo. ¿Cjo dya in mbeñeji? ⁶ Nudya in päräji c'ü c'a's'ü, nguec'ua dya be va ëjë c'e nte c'ü ra juajnü c'ü dya jo. Xo in päräji pje pjëzhi c'ü c'a's'ü. Cja ra 'ñe jizhitsjé c'e nte 'ma ra zädä c'e pa'a c'ü ya ch'unü. ⁷ Nu yo rí xi'ts'iji, ya va pjürü yo, zö dya be jñetse na jo. Ya cärä o nte c'o dya ne ra dyätä Mizhocjimi, ngue c'ua ga tsjaji c'o na s'o. Pero c'e nte c'ü ra juajnü c'ü dya jo ra tsjapü o mbëpji, dya be va ëjë. Na ngueje bübü c'ü c'a's'ü. 'Ma ya rguí ojtjo c'ü c'a's'ü, ixta jñetse 'ma c'e nte c'ü me na s'o. Pero 'ma ra ëjë e Jesucristo c'ín Jmugöji, nguextjo c'ü ra ña c'o o jña, ixta ndü 'ma c'e nte. Y nguextjo c'ü rva juëns'i e Jesucristo, ra chjotpü c'o na s'o c'o vi tsja c'e nte. ⁹ 'Ma ra ëjë c'e nte, ya ri ench'e o mü'bü e Satanás c'ü dya jo c'ü ra unü poder. Nguec'ua ra tsja na puncjü c'o na nojo. Nguec'ua yo nte'e ra dyonpüji yo, ra creoji c'ü ri mero na zëzhi. ¹⁰ Y na ngue c'ü me rrä s'o c'e nte c'ü, ra zopjü c'o nte c'o ya rguí bëzhi o aljma, ra xipjiji c'o dya cjuana. Na ngueje anguezeji ya ri äräji yo jña yo na cjuana c'ü rvá salvaji, pero dya ri neji.

¹¹ Nguec'ua Mizhocjimi ra mbenpeji c'ü ra pëpji a mbo cja o mü'büji, ngue c'ua ra creoji c'e bëchjine c'ü ri ma-ma c'e nte. ¹² Nguec'ua Mizhocjimi ra tsjapü ra ma

sufre texe c'o ya ri ärä yo jña yo na cjuana pero dya ri ätä, y ri mäpäji c'o na s'o.

Escogidos para ser salvados

¹³ Pero nu'tsc'ejji mi cjuarmats'üji, s'iyats'üji c'ín Jmugöji. Ni jyodü c'ü dya rá jëzijme rga unüjme 'na pöjö Mizhocjimi, na ngueje ndeze mi jinguã o juan'c'üji c'ü rguí jogü in mün'c'ejji. Nguец'ua 'ma i creoji yo jña yo na cjuana, o xöcüs't'üji o Espíritu Mizhocjimi o tsja'c'ejji o t'itsc'ejji Mizhocjimi. ¹⁴ 'Ma ró xi'ts'ijme ja rvá jogü in mü'büji, ngue Mizhocjimi o 'ñünn'c'ü in mü'büji. Ya vi ne Mizhocjimi c'ü me xo rrã jots'üji c'ua ja ga cja e Jesucristo c'ín Jmugöji me na jo.

¹⁵ Nguец'ua dya rí creoji c'o ra xi'ts'ijji o bëchjine, dya xo ra pi'ts'ijji. Dya xo rí jyëziji c'o jña c'o o dyacöjme Mizhocjimi ró xi'tsc'öjme. Rí sido rí 'ñejmeji c'o ró xi'tsc'öjme 'ma mi bübüjme co nu'tsc'ejji. Xo 'ñe c'o ró xi'tsc'öjme cja carta. ¹⁶ Mizhocjimi o s'iyazgöji va ndjäjä o T'i. Y o nugüji na jo, nguec'ua va tsjapü o zëzhi in mün'c'öji, dya ni jyodü nunca xe rá süji. Rí junt'ü in mün'c'öji dya, c'ü rá ma minc'öji co Mizhocjimi. E Jesucristo c'ín Jmuji 'ñe Mizhocjimi c'ín Tataji, rí ötcöjme ra tsjapü ra zëzhi in mün'c'ejji. Y ra mböxc'ejji rí tsjaji texe c'o na jo, y rí mamaji texe c'o na jo.

Oren por nosotros

3 Nguextjo yo rí xi'tsc'öjme yo. Mi cjuarmats'üji rí dyötcüjme Mizhocjimi, ngue c'ua ra sö rá zopjüjme na puncjü o nte rá xipjijme o jña Mizhocjimi, ngue c'ua ra dyätä na puncjü o nte c'ua ja nzi vi dyätqueji. ² Xo rí dyötcüjme Mizhocjimi c'ü ra böbü a nde'e ra mböxcöjme. Na ngueje cãrä nte c'o me na s'o c'o pje nde cjacöjme, na ngueje dya ench'e o mü'büji e Jesucristo. ³ Pero jñunt'ü in mü'büji, ra tsja c'ín Jmugöji c'ua ja va mama. Ra tsja'c'ü ra zë'ts'ijji 'ñe ra mbö'c'üji na ngueje c'ü dya jo'o me jodü pje ra tsja'c'üji. ⁴ Na ngue c'ü ya ni mböxc'üji a cjanu c'ín Jmugöji, rí pärajme c'ü in cjaji c'o ró xi'ts'ijme, 'ñe c'ü xe rí tsjaji. ⁵ Rí ö'tc'öjme e Jesucristo c'ín Jmugöji, c'ü rí unnc'ejji na jo ngüenda c'ua ja ga s'iyats'üji Mizhocjimi. Nguец'ua 'ma pje c'o rí sufrejji, rí sëchijji c'ua ja nzi va tsja e Cristo, dya rí jyëziji Mizhocjimi.

El deber de trabajar

⁶ Nujyo rá xi'tsc'öjme dya cjuarma, nguetsjë e Jesucristo c'ín Jmugöji c'ü manda. 'Ma mi bübüjme co nu'tsc'ejji, o ch'acöjme ró xi'ts'ijme c'ü ni jyodü rí pëpjiji. 'Ma bübüts'ejji o cjuarma c'o dya ne ra pëpji, dya rí dyocjeji c'o. ⁷ Nu'tsc'ejji in päräji c'ü ni jyodü rí tsjaji c'ua ja nzi rgá cjacöjme. Dya mi ndemegöjme 'ma mi bübüjme a ndetsc'ejji. ⁸ Dya cjó ró sipcöjme o xëdyi c'ü dya ro cjö't'üjme. Ró pëpjiime na zëzhi. Zö xömü zö ndempa mi pëpjiime, ngue c'ua dya rvi tsjötöjme 'ne rí 'natsc'ejji. 'Ma jiyö 'na ri sögueji na jyü. ⁹ Mi pë'sc'öjme derecho ro ch'acöjme c'ü ro sijme, pero dya cjó ró ötcöjme. Ró pëpcöjme ngue c'ua xo rvi tsjagueji c'e tjürü c'ü rvá cjaime a cjanu. ¹⁰ 'Ma xe mi bübüjme co nu'tsc'ejji, ró xi'tsc'öjme 'ma cjó c'o dya pëpji, dya xo ra zi o xëdyi, ró ents'ejji. ¹¹ Rí ärajme bübüts'üji c'o na maña, dya pëpjiji. C'ü cjaji, me nzhodü ga nu'tp'üji o bëpji yo nín minteji c'o dya ni jyodü ra nuji. ¹² Nu'tsc'ejji in cjaji a cjanu, nguetsjë e Jesucristo c'ín Jmugöji c'ü manda yo rá xi'tsc'öjme dya. Rí xi'tsc'öjme c'ü dya cja rí nzhodü rí ñu'tp'ügueji o bëpji c'o 'ñaja, pero rí pëpjiji ngue c'ua rí chöt'üji c'ü rí sigueji.

¹³ Mi cjuarmats'üjme in texeji, rí tsjaji c'o na jo. Dya ra tögüts'üji rguí tsjaji a cjanu. ¹⁴ 'Ma cjó c'o dya ra dyätcäjme yo jña yo ró xi'ts'ijme cja ne carta, ixtí unnc'ejji na jo ngüenda cjó ngueje, ngue c'ua dya rí dyoji c'o. Xa'ma ra tseje c'o. ¹⁵ Pero dya rí ñugueji na ü c'o. Jmanch'a rguí zopjüji rí xipjiji ra jyëziji c'o na s'o. Na ngueje ngue nin cjuarmaji.

Bendición final

¹⁶ C'ín Jmugöji ngue c'ü dacöji c'ü rguí mäjä in mün'c'öji. Nguец'ua rí ötcö angueze ra dya'c'ejji c'ü dya ra nguarü rgá mäjä in mün'c'ejji, zö pje c'o nde rí tsjogüji. Rí ötcö angueze ra bübüts'üji nzi 'natsc'ejji.

¹⁷ Yo jña yo ni nguarü yo rgá ma'tc'üji Cjimi, nguezgö e Pablo rí opjügö co in dyëgö yo. Texe cja yo carta yo rí pejñe, rí opjü ja nzi jña co in dyëgö, ngue c'ua ra 'mãrä nguezgö rí pejñe yo. ¹⁸ E Jesucristo c'ín Jmuji ra nuc'üji na jo in texeji. Je rga cjanu, amén.

1 TIMOTEO

Pablo escribe a Timoteo

¹ Nutscö e Pablo rí pen'c'e ne carta. O juancügö e Cristo Jesús rá c'jagö apóstole rá zopjü yo nte. O mandazü Mizhocjimi 'ñe e Jesucristo c'ín Jmugöji rá zopcjöji a cjanu. Mizhocjimi o ndäjä e Jesucristo o ë 'ñevgueji libre, nguec'ua rí pärägöji rá salvagöji.

² Nu'tsc'e Timoteo rí pen'c'e ne carta. Rí cja'c'ö nza cja 'ma ri ngue ín ch'itsc'ö. Na ngueje 'ma ró zo'c'ö, xo i 'ñench'e in mü'bü e Jesucristo. Rí ötcö Mizhocjimi c'ín Tataji ra nuc'ü na jo, 'ñe ra juen'tsc'e, ngue c'ua ra mäjä in mü'bügue, dya pje rí mbeñe. Je xo rgá ötcö a cjanu e Jesucristo c'ín Jmugöji.

Advertencia contra enseñanzas falsas

³ Mizhocjimi ne'e c'ü rá ench'e ín mü'büji e Jesucristo. Pero cārā a Efeso c'o nan'ño ga jizhi. Mamaji ja ma cja c'o ín mboxatitagöji, pero xe jü's'üji jña c'o dya t'opjü cja o jña Mizhocjimi. Nguec'ua c'o nte c'o ärä c'ü mama c'o xöpüte, me söji o jña pje ne ra mama c'o jña, y dya sö ra mbäräji na jo Mizhocjimi. Y dya ench'e o mü'büji e Jesucristo. Nguec'ua 'ma ró magö a Macedonia, ró xi'tsc'ö i tsejme a Efeso. Ró xi'tsc'ö rvi zopjü yo nan'ño ga xöpüte, rvi xipjiji c'ü dya cja ro xöpüji a cjanu yo nte, 'ñe dya cja ro mbezheji c'o me mamaji. Y rí xi'tsc'ö dya na yeje, rí zopcjeji c'ü dya cja ra xöpüji a cjanu.

⁵ Ni jyodü rá unü ín mü'büji rá cjaji c'o na jo, 'ñe rá creoji Mizhocjimi co texe ín mü'büji. 'Ma ga cjanu, ra sö rá s'iyaji yo nín minteji, 'ñe rá ne'leji Mizhocjimi. ⁶ Pero bübü c'o dya ne o mü'bü ra tsja c'o na jo. Dya ätäji na jo Mizhocjimi. Nguec'ua ya xögüji cja c'e 'ñiji c'ü na jo, me mamaji jña c'o dya pje ni muvi. ⁷ Ne anguezeji ra xöpüji yo nte ja ga cja c'ü o ley Mizhocjimi; me xipjiji: "Je ga cjava ne ley", embeji. Pero dya pärā c'o xöpüte ja ga cja c'e ley, ni xo pärāji c'o jña c'o mamaji.

⁸ Bueno, rí pärägöji c'ü me na jo c'ü o ley Mizhocjimi. Pero ni jyodü rá unüji na jo ngüenda pje vi ch'acöji c'ü. ⁹ C'ü vi ch'acöji c'ü o ley Mizhocjimi, dya ngue para c'o ätä Mizhocjimi c'o cja na jo; ngue para c'o dya ne ra dyärä, ngue c'ua ra unüji ngüenda c'ü na s'o cjaji. C'ü o ley Mizhocjimi ngue para c'o dya ätä Mizhocjimi c'o cja na s'o. Xo ngue para c'o dya sū Mizhocjimi c'o me yönbü o jña'a. C'ü vi ch'acöji c'ü o ley Mizhocjimi, xo ngue para c'o pärā nu tata 'ñe nu nana, xo 'ñe c'o pö't'üte. ¹⁰ Xo 'ñe c'o tsājā o ndixü, 'ñe c'o ndixü c'o tsājā o bëzo. Xo 'ñe c'o dya be chjüntü c'o cja na s'o. C'ü vi ch'acöji c'ü o ley Mizhocjimi, xo ngue para c'o obütsjëvi nín mibézovi, 'ñe c'o pönü nu minteji para ra tsjapüji o

mbëpjiji, 'ñe c'o mbëchjine, 'ñe c'o nädä Mizhocjimi y mamaji c'o dya cjuana. Xo ngue para c'o pje nde cja, c'o dya ätä o jña Mizhocjimi c'ü me na jo. ¹¹ Mizhocjimi o juancügö rá zopjü yo nte rá xipjiji ja ga cja angueze me na nojo 'ñe me na jo.

Gratitud por la misericordia de Dios

¹² E Cristo Jesús c'ín Jmugöji, ngue c'ü o dyacö ja rgá zopjü a cjanu yo nte. Nuc'ü, rí unügö 'na pöjö na ngueje mi pärā angueze c'ü ro ätcö, nguec'ua va juancü rí pëpigö c'ü. ¹³ O juancü zö na s'o mi c'jagö 'ma ot'ü. Mi sadügö e Jesucristo. Y mi c'japü ra sufre c'o ätpä o jña c'ü; mi c'japcö ma nozgö, dya mi juentsegö anguezeji. Pero o juentsque e Jesucristo, na ngue dya be mi ench'e ín mü'bügö c'ü, dya mi pärägö pje pjëzhi angueze. Nguec'ua mi pëzhgö ma jo c'o mi c'jagö. ¹⁴ O nugü na jo Mizhocjimi o perdonozü texe c'o na s'o. Nguec'ua rí ench'e ín mü'bü e Cristo Jesús nguec'ua rí s'iyagö dya yo nte.

¹⁵ Bübü 'na jña c'ü na cjuana c'ü ni jyodü ra creo yo nte. Je ga cjava ne jña: "O ëjë e Cristo Jesús cja ne xoñijöümü, o ëjë para o ë jocüzü ín mü'büji nutscöji rí cjaji c'o na s'o." Texe cja yo nte, nutscö xenda ma s'ozgö.

¹⁶ Zö me ma s'o mi c'jagö, pero e Jesucristo o mezhe va mbësquigö paciencia o juentscö a cjanu, ngue c'ua c'o cjë c'o ra ëjë, ra unü ngüenda yo nte c'ü me pë's'i paciencia e Cristo ga juentsëji. Nguec'ua ra 'ñench'e o mü'büji c'ü, ra ch'unü c'ü rguí bübütjoi. ¹⁷ Mizhocjimi nunca ra nguarü rgá manda. Zö ya rguí nguins'i ne xoñijöümü, pero Mizhocjimi ra bübütjo para siempre. Dya sö rá jandagöji. Dya cjó bübü c'ü ri pärā nza cja angueze; ojtjo xe 'na Mizhocjimi. Nguec'ua ni jyodü rá sügöji c'ü, y rá mamaji c'ü me na nojo. Nunca rá jëziji rga ma't'üji. Amén.

¹⁸ Nu'tsc'e Timoteo ín ch'itsc'ö, 'ma dya be mi pëpque Mizhocjimi, bübü o cjuarma c'o o pätpä Mizhocjimi va mamaji c'ü rí pëpque na jo c'ü. Nguec'ua rí xi'tsc'ö dya, rí pëpcje na jo cja Mizhocjimi, ja c'o nzi ga tsja na jo o chü 'na tropa ga mbëpi c'ü nu gobierno. ¹⁹ I 'ñench'e in mü'bü e Jesucristo; dya rí jyëzi. Y rí tsja c'o in pärägue c'o na jo. Bübü c'o mi pärā pje pjëzhi c'o na jo, pero go ne go tsjaji c'o na s'o. Nguec'ua o s'odü o mü'büji, dya cja ejmeji e Jesucristo. ²⁰ Nza cja e Himeneo 'ñe e Alejandro. Ró xipji c'o cjuarma o pjongüji anguezevi cja c'o cjuarma. Ngue c'ua ra sö e Satanás c'ü dya jo ra tsjapü ra sufrevi. Xa'ma ra nzhogü o mü'büvi, dya cja ra tsjavi c'o na s'o. Na ngue 'ma cjó c'o ra tsja a cjanu, nu'ma, cja c'ü na s'o, chjëntjui c'ü ro zadü Mizhocjimi.

Instrucciones sobre la oración

2 Nu'tsc'e Timoteo, rá xi'tsc'ö c'ü xenda ni jyodü rí xipcje texe yo cjuarma. Ni jyodü ra chëzhiji a jmi Mizhocjimi ra dyötüji 'ma cjó c'o pje ni jyodü. Y ra unüji 'na pöjô. 'Ma rí dyötüji Mizhocjimi, dyötpüji texe yo nte. ² Rí dyötpüji Mizhocjimi yo gobierno 'ñe texe yo pjëzhi na nojo, ngue c'ua rá mimiji na jo, rá cārāji paz. Y ngue c'ua rá sūji Mizhocjimi, 'ñe rá mimiji na jo cja yo nte. ³ Mizhocjimi ne ra salvazüji rí nteji ra jocüzü ín mü'büji. Nguec'ua 'ma rá ötpöji texe yo nte, na jo 'ma, y ra mājā 'ma angueze. ⁴ Na ngue ne'e angueze ra jogü o mü'bü texe yo nte, ra mbārāji c'ü na cjuana. ⁵ Na ngue 'natjo Mizhocjimi. Xo 'natjo c'ü ñacöji cja jmi Mizhocjimi; ngueje e Jesucristo. Nuc'ü, Mizhocjimi c'ü, pero xo nte. ⁶ Nuc'ü, o ne o pätcöji va ndü va ngötcüji c'o na s'o. O 'ñe ndü e Jesús 'ma o zädä c'o pa c'o vi mama Mizhocjimi. Nguec'ua rá unüji ngüenda c'ü ne Mizhocjimi ra 'ñevgueji libre rí texeji. ⁷ Mizhocjimi o juancü rá c jagö apóstole rá zopjü yo nte rá xipjiji ja ga s'iyazüji c'ü. Pätcö ín mü'bü e Cristo c'ü dya bëchjine yo rí mangö c'ü o juancü Mizhocjimi; na cjuana. O juancü rá xöpü yo dya menzumü a Israel, ngue c'ua ra mbārāji c'ü na cjuana, ra 'ñench'e o mü'büji e Jesucristo.

⁸ Rí xi'tsc'ö, texe c'ua ja jmurü yo cjuarma, ni jyodü yo bëzo ra dyötüji Mizhocjimi. 'Ma neji c'ü ra tsja Mizhocjimi ra dyätāji, ni jyodü ra tsjaji c'o na jo. 'Ma nzhānt'ā na ötüji Mizhocjimi, ri 'natjo o pjeñeji, dya cjó ra sjëya na ngue c'ü vi tsja na s'o 'na nu cjuarmaji. ⁹ Yo hermana, rí xipjiji c'ü dya ra jyodüji c'ü rguí jñetse rrü zöji cja yo nte. Bübü o ndixü c'o je'e o bitu c'o dya ni jyodü ra jye'ejí. Cjapüji me rrü zö o ñi'iji. Me teveji o tjeve de oro 'ñe de plata. Je'ejí o bitu c'o me na mizhi ngue c'ua ra mama yo nte me na zöji. ¹⁰ C'ü rguí jñetse na zö yo hermana, ngueje c'ü ra pjösteji cja yo nte. Ngue c'ü ni jyodü ra tsja yo ndixü yo sū Mizhocjimi. ¹¹ 'Ma jmurü yo cjuarma, ni jyodü yo ndixü ra dyārāji na jo 'ma cjó c'o ra zopjüji, dya ra ndünrūji. ¹² Dya rí jëzigö yo ndixü ra xöpüji yo cjuarma, ni xo ra mandaji cja yo bëzo. C'ü ra tsjaji, ra dyārāji, dya pje ra ndünrūji. ¹³ Na ngueje ot'ü o dyät'ā Mizhocjimi c'e bëzo c'ü mi ngue e Adán. Cjanu o dyät'ā c'e ndixü c'ü mi ngue e Eva. ¹⁴ Y 'ma o tsja na s'o e Adán 'ñe e Eva c'ü dya dyätāvi Mizhocjimi, dya ngue e Adán c'ü o dyonpüji. C'ü o creo c'ü o mama e Satanás c'ü dya jo, ngueje e Eva. Ngue e Eva c'ü ot'ü o tsja na s'o. ¹⁵ Nguec'ua yo ndixü, söji na ü 'ma mus'üji o t'i. Pero ra salvaji nu 'ma ra dyätpāji o jña e Jesucristo. Xo ni jyodü ra s'iyaji yo nín minteji, 'ñe ra tsjaji na jo y ra nguiñiji na jo o pjeñeji.

Cómo deben ser los obispos

3 Na cjuana ne jña'a nu: Na jo, 'ma cjó c'o ne ra tsja pastor cja yo cjuarma. Ngueje 'na bëpji c'ü na jo. ² Para ra tsja pastor 'na cjuarma, ni jyodü ra mimi na jo, ngue c'ua dya cjó sö pje ra xipji. Y nguextjo nu su ra djojuí, dya ra 'ñeje c'ü 'na lado. Ra nguiñi na jo o

pjeñe. Y ra mimi na jo cja yo nte. C'ü ra tsja pastor, xo ni jyodü ra unü sjëtsi ra oxü c'o nan'ño menzumü. Xo ni jyodü ra jíchi na jo yo nte. ³ Xo ni jyodü c'ü dya ra tñí. Dya xo ra jyodü o chü. Dya xo ra jyodü ja rgá jñü na puncjü o merio. Y 'ma cjó pje ra xipji, ra mbë's'i paciencia, dya ra ndünrū. Dya cjó me ra zövi o jña. Dya xo ra ne'e o merio. ⁴ Ni jyodü ra tsja c'e pastor ra zopjü na jo c'o ri cārā o ngumü. Ngue c'ua c'o o t'i ra respetaoji ra dyätāji. ⁵ 'Ma dya pārā 'na bëzo ra manda na jo c'o o t'i, zja rgá sö ra mbörü yo o t'i Mizhocjimi? ⁶ Dya sö ra tsja pastor 'na bëzo nu 'ma cja ni creo. 'Ma jiyö, 'na ra tsjapü na nojo. Nguec'ua Mizhocjimi ra jñünpü ngüenda ra sufre ja c'o nzi va jñünpü ngüenda e Satanás c'ü dya jo, na ngue xo tsjapü na nojo c'ü. ⁷ C'ü ra tsja pastor, xo ni jyodü ra mimi na jo, ngue c'ua yo nte yo dya ejme e Jesucristo ra mamaji: "Me na jonte nu", ra 'ñeñeji. 'Ma jiyö, ra mamaji c'ü dya jo cja c'ü. Je ga cjanu ga ne e Satanás c'ü dya jo c'ü rá bëzhgö ín tseji cja yo nte.

Cómo deben ser los diáconos

⁸ Je xo rga cjanu yo diácono. Ni jyodü ra mimiji na jo, ngue c'ua yo nte ra respetaoji. C'ü ra mamaji, ra mamaji c'ü na cjuana. Dya ra tñíji. Dya xo ra jyodü ja rgá jñüji na puncjü o merio. ⁹ Ya ch'acöji rá pārāji dya yo jña yo dya cjó mi pārā mi jinguā. C'ü ra tsja diácono ni jyodü ra sido ra creo yo jña yo. Pero dya nguextjo ra creo; xo ni jyodü ra tsja c'o na jo. ¹⁰ Ot'ü ra mama texe yo cjuarma cjo na jo ra tsja diácono c'e cjuarma o jiyö. Nuc'ua 'ma dya pje tö'tp'üji c'o na s'o, na jo ra tsja diácono 'ma c'ü. ¹¹ Je xo rga cjatjonu c'o ndixü c'o ra tsja mböste. Ni jyodü ra mimiji na jo, ngue c'ua yo nte ra respetaoji. Ni jyodü dya ra xos'üji o bëchjine. Ra nguiñiji na jo o pjeñeji. Ra tsjaji na cjuana texe c'o cjaji. ¹² Yo diácono, nguextjo nu suji ra djojuí, dya ra 'ñejeji c'ü 'na lado. Ni jyodü ra zopjüji na jo c'o o t'iji, 'ñe cjó c'o xe bübü o ngumüji, ngue c'ua ra ngārāji na jo. ¹³ Nu c'o ra tsja na jo diácono, me ra nädätjoji cja yo nte c'ü cjaji na jo. Nguec'ua ra sö na jo c'o diácono ra zopjüji yo nte, ra xipjiji ra 'ñejmeji e Jesucristo.

El secreto de nuestra religión

¹⁴ Rí pëtsagö c'ü dya ra mezhe rá ëgö rá 'ñe nuc'ü. Pero nujoyo, rí xi'tsc'ö cja ne carta yo. ¹⁵ Na ngue 'na ra metse. Rí xi'ts'i yo, ngue c'ua rí pārāgue ja rgá mimi yo o t'i Mizhocjimi. Yo o t'i, ngue o templo angueze, na ngue angueze bübü cja o mü'büji. Ni jyodü c'o o t'i Mizhocjimi ra zopjüji yo nte ra xipjiji c'o jña c'o na cjuana. Y ra sido ra tsjaji ja c'o nzi ga mama c'o jña c'o. ¹⁶ C'o jña c'o na cjuana c'o rí creogöji, dya mi pārāji mi jinguā c'o. Y rí mangöji me na zö:

E Jesucristo ngue Mizhocjimi, pero o 'ñe jmus'ü nza cjazgöji rí nteji.

O Espíritu Mizhocjimi o tsjapü o jñetse e Jesucristo c'ü ixi ngue o T'i Mizhocjimi.

C'o anxe, me co jñandaji e Jesucristo.

C'o dya menzumü a Israel, sjiþjji ja ga cja e Jesucristo. Nguéc'ua texe cja ne xoñijöümü, ench'e o mü'büji c'ü.

O s'idiy a jens'e e Jesucristo nu ja me na nojo c'ü, 'ñe me na zö.

Los que se apartarán de la fe

4 Mama o Espíritu Mizhocjimi ja rga cja c'o cjë 'ma ya ra nguins'i ne xoñijöümü. Ra bübü o xöpüte c'o ra 'ñünbü o mü'bü e Satanás c'ü dya jo 'ñe c'o demonio, me ra dyonþüji yo nte rgá xöpüji. Nguéc'ua bübü c'o ra creo c'o ri mama c'o xöpüte, ra jyëziji c'o jña c'o ya dyacöji Mizhocjimi. ² C'o xöpüte ra tsjapüji me rrã joji, pero ri bëchjine c'o ri mamaji. Me ri cjaji c'o na s'o, pero dya cja ri söji cjo na s'o c'o ri cjaji. ³ C'o xöpüte ra xipjiji c'o nte c'ü dya ra sö ra chjüntüji. Y ra xipjiji c'ü bübü o jñöñü c'ü dya jo ra ziji. Maco yo jñöñü, nguetsjë Mizhocjimi dacöji yo, nguéc'ua nutscöji rí nteji rá unüji 'na pöjö Mizhocjimi, cja rrü sigöji. Nutscöji rí ejmeji e Jesucristo y rí pärgöji dya c'ü na cjuana, xo sö rá siji c'o pje nde ma jñöñü. ⁴ Na ngueje na jo texe yo o dyät'ä Mizhocjimi. Nguéc'ua rá siji texe o jñöñü. Pero ot'ü rá unüji 'na pöjö Mizhocjimi cja rrü siji. ⁵ O mama Mizhocjimi na jo rá sigöji c'o pje nde ma jñöñü. Nguéc'ua 'ma rá unüji 'na pöjö, ra intsjimi 'ma Mizhocjimi c'e jñöñü ngue c'ua ra jogü rá siji.

Un buen siervo de Jesucristo

⁶ Yo jña yo rí xi'tsc'ö, rí xipcje yo cjuarma. Xo 'ñetsc'e ni jyodü rí xörü c'o jña c'o rí creoji, y rí tsjijñi c'o. O jí'tsc'eji c'o na jo; ni jyodü rí sidogue c'o. 'Ma rí tsjague a cjanu, na jo 'na mbëpjitsc'e cja e Jesucristo. ⁷ Dya rí tsjapü ngüenda c'o jña c'o mama c'o na s'o ga xöpüte. C'o pezhe c'o, dya pjöxcöji rá ätäji Mizhocjimi, na ngueje dya ni muvi c'o. Nu'tsc'e rí xötpü rí dyätä Mizhocjimi. ⁸ 'Ma rá xötpü rá cjaji jercicio, rguí muvi para ín cuerpoji, pero ts'inguilëtjo. Pero 'ma rá xötpü rá ätäji Mizhocjimi, me rguí muvi na puncjü 'ma. Na ngueje ya mama Mizhocjimi, 'ma cjó c'o ra dyätä angueze, ra tsja angueze ra mbös'üji va, y ra unüji c'ü rguí mimitjoji a jens'e. ⁹ Na cjuana ne jña'a nu, y ni jyodü ra creo nza texe yo nte. ¹⁰ C'ü rí ench'e ín mü'bügö, ngueje Mizhocjimi c'ü bübüttö 'ñe dacüji c'ü rgá bübüttöji. Rí ench'e ín mü'bü na ngueje ne angueze ra 'ñeme libre yo nte texe cja c'o na s'o. C'o ra 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo, Mizhocjimi ra salva c'o. Nguéc'ua rí pëpcjô rgá zopjü yo nte hasta me potjo ín cuëgö, y rí sufregö c'o pje nde xitscöji.

¹¹ Nujyo jña'a yo, rí xipcjeji ra tsjaji yo, y rí xöpqueji yo. ¹² Bübü c'o ya 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo c'o cja'c'ü menu na ngueje cja ín t'igue. Pero rí tsja 'na tjürü c'ü na jo, ngue c'ua xo ra tsja anguezeji. Rí ñague jña c'o na jo, y rí nzhodü na jo. Rí s'iya yo nte co texe ín mü'bü. Rí 'ñejme na jo Mizhocjimi. Y dya rí tsjague c'o na s'o. 'Ma rí tsjague a cjanu yo na jo, dya cjó ra tsja'c'ü menu 'ma. ¹³ Hasta 'ma cja rá ëgö va ja ín bübü, rí pjötpügue ngüenda rí xörügue o jña Mizhocjimi, ra dyäräji texeji. Rí zopjüji y rí xöpüji. ¹⁴ C'o cjuarma o pätpäji

Mizhocjimi va mamaji c'ü rí tsjague ne bëpji, y c'o tita cja c'o cjuarma o 'ñe'sc'eji o dyëji. Nguéc'ua Mizhocjimi o dya'c'ü ja rguí tsjague ne bëpji. Nguéc'ua rí xi'tsc'ö, dya rí jyëzi ne bëpji, sido rí tsjague.

¹⁵ Nu yo rí xi'tsc'ö, rí tsjijñi yo y rí jyodü rí tsja, ngue c'ua texeji ra jñantc'aji c'ü xenda na jo gui tsja. ¹⁶ Rí pjötpütsjë ngüenda ja rguí dyätque Mizhocjimi. Xo rí pjötpü ngüenda ja rguí xöpque c'o 'ñaja. 'Ma rí sido a cjanu, ra jogü ín mü'bügue 'ñe c'o o mü'bü c'o ra dyät'c'ägue.

Cómo portarse con los creyentes

5 'Ma pje c'o ra tsja yo cjuarma c'o ya tita, dya rí huëñch'igue na zëzhi c'o. Rí zopjüji na jo nza cja 'ma ri ngueje nin tatague. Xo 'ñe yo së'ë, rí zopjüji nza cja 'ma ri ngueje nin cjuarma. ² Yo nita, rí zopjüji na jo nza cja 'ma ri ngueje nin nana. Yo süngü, rí zopjüji nza cja 'ma ri ngueje nin cjü'ü; y dya rí tsjapügue na s'o yo.

³ Yo ndixü yo ya ndü nu xíra, 'ma dya 'ñeje cjó ra mbös'ü, rí pjös'üji yo. ⁴ Pero 'ma 'ñejeji o t'i'i, ni jyodü c'o o t'i ra mbös'üji c'ü. C'o t'i, 'ma mi ts'it'iji, o mbös'üji anguezeji, o tsja c'ü nu nanaji. Nguéc'ua nudya ni jyodü anguezeji ra nzhopcüji ra mbös'üji c'ü. Je xo rga cjanu 'ma 'ñeje o bëche c'e ndixü, ra mbös'üji c'ü. 'Ma ra tsjaji a cjanu, ixí na cjuana respetaoji 'ma c'ü. Y ngue c'ü rguí mäjä Mizhocjimi. ⁵ C'e ndixü c'ü dya cjó 'ñeje, junt'ü o mü'bü nguextjo Mizhocjimi ra mbös'ü.

Nguéc'ua sido ötü Mizhocjimi zö xöümü zö ndempa.

⁶ Nu c'ü ya ndü nu xíra, nu 'ma me mäpä yo bübü cja ne xoñijöümü, chjëntjui c'ü ya ndü, na ngue dya cja mäpä Mizhocjimi. ⁷ Rí xipjigue c'o cjuarma ra mbös'üji c'o ndixü c'o dya cjó 'ñeje. 'Ma ra tsjaji a cjanu, dya cjó sö cjó pje ra xipjiji 'ma. ⁸ C'o ejme Mizhocjimi, ni jyodü ra mbös'üji c'o cãrä o ngümü 'ñe c'o 'ñaja o dyoji. 'Ma cjó c'o dya pjös'ü c'o o dyoji, dya ejme na jo 'ma c'ü. Maco c'o dya ejme, pjös'üji c'o o dyoji.

⁹ Yo ndixü yo ya ndü nu xíra, bübü c'o rí juajnügue ra tsjaji 'na bëpji cja yo cjuarma. Pero ngue 'ma ya ri ëdyi sesenta cjë'ë, 'ñe 'ma 'natjo nu xíra c'ü mi 'ñeje. ¹⁰ Xo 'ñe 'ma o tsja na jo nguéc'ua ga mama yo nte: "Nujnu, na jo va mbös'ü yo nte'e. O s'iya c'o o t'i, y o unü sjëtsi ro oxü c'o nan'ño menzumü, y o mbe'chp'e o ngua c'o o t'i Mizhocjimi, y o mbös'ü na puncjü c'o mi sufre na puncjü. O mbös'ü 'ma cjó pje mi jyodü", eñe yo nte. 'Ma ga cjanu, na jo ra tsja 'na bëpji cja Mizhocjimi 'ma.

¹¹ Yo ndixü yo ya ndü nu xíra c'o cja xe xunt'i, dya rí juajnügue ra tsjaji 'na bëpji. Na ngueje 'ma xenda ra neji o bëzo que na ngueje e Cristo, ra ne ra chjüntüji na yeje 'ma. ¹² Na s'o a cjanu, na ngueje dya mbëpji e Jesucristo ja c'o nzi va mamaji. ¹³ Xo 'ñe ra xötpüji rrü mañaji, ra nzhö'tütjoji cja ngümü. Dya nguextjo nu; xo ra mamaji jña c'o dya pje ni muvi. Xo ra zo'p'üji c'o o bëpji c'o 'ñaja. Y me ri ña ri ñaji c'o dya ni jyodü ra ñaji. ¹⁴ Nguéc'ua yo ndixü yo ya ndü nu xíra c'o cja xe xunt'i, rí negö c'ü ra chjüntüji na yeje, ra mus'üji o t'i'i. Y ra zopjüji na jo c'o cãrä o ngümü ngue c'ua ra ngäräji na jo. Nguéc'ua dya ra sö pje ra xitscöji c'o nugüji na ü.

15 Bübü ndixü c'o ya ndü nu xîra c'o ya xögü cja o 'ñiji Mizhocjimi. Ya möji c'ü dya jo.

16 'Ma ra ndü c'ü nu xîra 'na o dyoji 'na cjuarma, ni jyodü c'e cjuarma ra mbös'ü c'e ndixü. C'e cjuarma, dya ra nde'be texe yo cjuarma ra mbös'üji c'e ndixü. Pero 'ma bübü 'na ndixü c'ü dya cjó 'ñeje cjó ra mbös'ü, ni jyodü texe yo cjuarma ra mbös'üji c'ü.

17 C'o tita c'o na jo ga manda cja yo cjuarma, 'ma pëpjiji na zëzhi ga zopjüji yo nte 'ñe ga xöpüji, ni jyodü rí pjös'üji na jo o merio. 18 Na ngueje t'opjü a cjava cja o jña Mizhocjimi: "'Ma ra yödü o ndëxü c'o in nzhünüji, dya pje rí jñu'tp'üji a ne'e c'o; jyëziji ra ñönüji.'" Xo t'opjü a cjava: "'Na mbëpji pës'i derecho ra mbös'üji o merio."

19 'Ma cjó c'o ra 'ñe xi'tsc'e c'ü o tsja na s'o 'naja c'o tita, dya xtí creogue. Nu 'ma bübü yeje o jñi'i c'o o ndäcä vi tsja na s'o, rí creogue 'ma. 20 'Ma cjó c'o sido cja na s'o, rí huënc'h'i 'ma cãrãji texeji. Nguec'ua ra zü'ü c'o 'ñaja cjuarma. 21 Pãtcö ín mü'büvi Mizhocjimi 'ñe e Jesucristo c'ín Jmuji 'ñe c'o o anxe c'o o juajnú. Nguec'ua rí xi'tsc'ö rí pjötpüge nguenda ixtí tsjapü na jo t'önü ante c'ü rí huënc'h'i 'na cjuarma. Y dya cjó rí unügue favor. 22 Dya ts'i rguí juajnú c'o tita c'o ra manda cja yo cjuarma; ot'ü rí ñu'u cjo bübü na jo. Na ngueje 'ma rí juajnügue 'na tita c'ü cja na s'o, xo in pës'i in s'ocügue. Nu'tsc'e xo ni jyodü rí tsjague c'o na jo.

23 Dya rí sitjogue ndeje. Xo rí si'i ts'inguilëjë vino como 'ñechjë, xa'ma ra ndis'i in pjeme c'ü ndajmetjo ga ü'ü.

24 Bübü o nte c'o ixtí pãrãji c'ü na s'o cjaji. Bübü c'o dya rá pãrãji o nzhübü hasta 'ma cja rá fijaji na jo ja ga nzhodüji. 25 Xo bübü o nte c'o ixi jñetsetjo c'ü cjaji na jo. O 'ma dya jñetse, dya ra mezhe ra 'mãrã.

6 Bübüts'c'eji o cjuarma c'o pëpji cja o lamu c'o dya ejme Mizhocjimi. Zö me cja'püji ra pëpjiji o bëpji c'o na jyü, pero ni jyodü ra respetaoji c'o nu lamuji. 'Ma jiyö, ra mama yo nte: "Dya jo Mizhocjimi 'ñe yo o jña", ra 'ñeñeji. 2 Bübüts'c'eji c'o pëpji cja o lamu c'o ejme Mizhocjimi. C'e cjuarma c'ü mbëpji, zö cjuarmavi dya c'ü nu lamu, pero dya ra jogü ra tsjapü c'ü dya ni muvi c'ü nu lamu. C'ü ra tsja, xenda ra mbëpi na jo'o, na ngueje cjuarma c'e lamu c'ü pëpi, nguec'ua ga tsja c'e mbëpji s'ia c'ü nu lamu. Nujoyo rí xöpügue yo, y rí xipjiji ra tsjaji yo.

La religión y el contentamiento

3 C'o o jña e Jesucristo c'ín Jmugöji, me na jo c'o. Na ngueje jítscöji ja rga ätäji Mizhocjimi. Pero bübü c'o nan'ño ga nguiñi 'ñe nan'ño ga xöpü. 4 Cja'püji na nojo, pero dya pãrãji ja ga cja. Y s'odü o pjeñeji, nguec'ua me cjaji o t'önü 'ñe me söji o jña. Nguec'ua ne ra huinste rgá xöpüteji, y cjaji o chü, y sadüji c'ü nu mixöpüteji, y me ne ra mbëzhiji c'ü pjëzhi c'o 'ñaja. 5 Me söji o jña'a na ngueje ya s'odü o pjeñeji, dya pãrãji c'ü na cjuana. Cjijñiji 'ma ra ma't'üji Mizhocjimi, ra jñüji 'ma na puncjü o merio. Nu'tsc'e, dya rí dyocjeji c'o ga cjanu ga tsja. 6 Nu 'ma rá quejmetjoji conforme co nu yo rí pës'i'iji, 'ñe 'ma rá süji Mizhocjimi, nu'ma, ngue 'ma rá

töji na puncjü que o merio. 7 Dya pje ró jünji 'ma o jmuxcüji cja ne xoñijömmü. Y na cjuana c'ü dya xo sö pje rá jünüji 'ma rá tügöji. 8 Nguec'ua 'ma rí pës'i'iji pje rá si'iji 'ñe pje rá je'eji, rá mäjãji, dya pje rá mbeñeji. 9 Nu c'o ne ra mbës'i na puncjü o merio, cjiñiji o mü'bü pje c'o nde ra tsjaji, maco na s'o c'o, dya ni jyodü ra tsjaji. Nguec'ua ga bëzhiji o aljmaji y ra möji a ma a linfienu. 10 'Ma cjó c'o me ne ra jñü na puncjü o merio, ra mbürü ra tsja c'o nde na s'o, ngue c'ua ra jñü. Bübü c'o me ne o merio, nguec'ua ts'ë ts'ë va xögüji cja e Jesucristo. Nguec'ua dya cja creoji dya c'ü. Nguec'ua me sufre ga ndumü o mü'büji.

La buena lucha de la fe

11 Nu'tsc'e o juan'c'e Mizhocjimi rí pëpque, nguec'ua rí xi'tsc'ö rí xögue texe cja yo na s'o. Sido rí tsja na jo. Y rí sügue Mizhocjimi. Y sido rí 'ñejme e Jesucristo. Y rí s'ia yo nte. Zö pje ri sufregue, pero dya rí jyëzgue Mizhocjimi. Y dya rí tsjapü na nots'ü. 12 O 'ñünnc'ü in mü'bügue Mizhocjimi nguec'ua i mangue c'o jña c'o me na jo; i mangue e Jesucristo ngue in Jmugue, o dyärã na puncjü o nte. Nguec'ua rí xi'tsc'ö, zö bübü c'ü c'axc'ü, pero rí sido rí creo e Jesucristo, ngue c'ua siempre rí bübütjogue co Mizhocjimi. 13 Jantc'ague Mizhocjimi c'ü dacöji c'ü rgá bübütjoji. Xo jantc'ague e Jesucristo. 'Ma o tsja e Poncio Pilato o tsjapü t'önü e Jesucristo c'ü pje mi pjëzhi, dya zü e Jesús, o mama na jo. 14 Nguec'ua texe yo rí xi'tsc'ö, xo rí tsjague y dya rí sü rguí xöpügue yo. Ngue c'ua dya ra s'odü in mü'bü, y ngue c'ua dya ra sö cjó pje ra xi'ts'i. Rí tsjague a cjanu hasta 'ma cja ra ëjë e Jesucristo c'ín Jmuji. 15 Ngue Mizhocjimi ra tsjapü ra jñetse a cjanu e Jesucristo 'ma ra zädã c'e pa c'ü o mama. Na ngueje me na zëzhi Mizhocjimi; ojtjo xe 'naja c'ü ri nza cja angueze me na zëzhi, 'ñe me na jo. Me na nojo Mizhocjimi; manda texe cja yo rey 'ñe cja yo gobierno. 16 Angueze ixi bübü, y je ni 'ñeje nu, c'ü rgá bübügöji. Bübü cja jya's'ü c'ua ja dya cjó sö cjó ra chëzhi. Dya cjó jñanda Mizhocjimi ne ri 'na nte'e; dya cjó xo sö cjó ra jñanda. Me na jo angueze, y dya nunca ra nguarü c'ü ra manda. Nguec'ua ni jyodü rá sügöji c'ü. Je rga cjanu, amén.

17 Nu c'o rico cja ne xoñijömmü, rí xipcjeji c'ü dya ra confiaoji o merio. Na ngue 'na ndajme jünji, 'na ndajme ojtjo. C'ü ra confiaoji, ngue Mizhocjimi c'ü dacöji texe c'o ni jyodüzüji ngue c'ua rá mäjã rga mimiji.

18 Nguec'ua rí xipcje c'o rico ra mbös'üji c'o pje ni jyodü. 'Ma ra tsjaji ga cjanu, ix na cjuana ri rico 'ma anguezeji a jmi Mizhocjimi. Xipcjeji 'ma cjó pje ni jyodü, ra unüji, dya ra mamaji "jijö." 19 Nu'ma, ix na cjuana rí ricoji 'ma a jmi Mizhocjimi, y dya ra zü'üji c'e pa 'ma ra jñüncüji nguenda Mizhocjimi. Na ngueje ra bübütjoji ja c'o nzi ga ne Mizhocjimi.

Encargo final a Timoteo

20 Nu'tsc'e Timoteo, Mizhocjimi o dya'c'e in pãrãgue yo jña yo na cjuana. Nguec'ua rí tsjague yo, 'ñe rí xipji yo nte xo ra tsjaji yo. Bübü c'o me cja'pü pãrã pero dya

cjuana. Anguezeji me söji o jña c'o dya pje ni muvi.
Nu'tsc'e, dya rí dyocjeji c'o xöpü ga cjanu. ²¹ Na ngue

c'o xöpü ga cjanu, bübü c'o ya xögü, dya cja ejmeji e Je-
sucristo.
Mizhocjimi ra mböxc'ü. Amén.

2 TIMOTEO

Pablo escribe a Timoteo

1 Nutscö e Pablo rí pen'c'e ne carta. Ndeze mi jin-guã Mizhocjimi o mama c'ü ra unü c'ü rguí bübütjo yo nte. Nguec'ua o juancügö rá cjagö apóstole rá zopcjo yo nte, ngue c'ua 'ma cjó c'o ra 'ñench'e o mü'bü e Cristo Jesús, ra bübütjo c'o. ² Nu'tsc'e Timoteo, ngue'tsc'e rí pen'c'e ne carta. Rí cja'c'ü nza cja 'ma ri ngueje ín ch'itsc'ö, y me rí s'iyats'ü. Mizhocjimi c'ín Tataji ra nuc'ü na jo 'ñe ra juen'tsc'e. Xo 'ñe e Cristo Jesús c'ín Jmugöji ra nuc'ü na jo 'ñe ra juen'tsc'e. Nguec'ua ra mäjä in mü'bügue, dya pje rí mbeñe.

Dando testimonio de Cristo

³ C'o ín mboxatitagöji mi ma't'üji Mizhocjimi y mi cjaji na jo. Je xo ga czazgö nu, rí ma't'ü Mizhocjimi y rí cjagö c'o rí pärägö c'ü na jo. Xo 'ñetsc'e. Nguec'ua 'ma rí ötcö Mizhocjimi xö mü ndempa, rí unügö 'na pöjö. ⁴ 'Ma rí ö'tc'ö Mizhocjimi, rí mbeñegö ja vi huëgue 'ma ró jyan-bügövi. Me rí ne rá jantc'a in jmi, ngue c'ua me rá mäjä. ⁵ 'Ma rí ö'tc'ö Mizhocjimi xo rí mbeñegö ja gui dyätpä o jña e Jesucristo. Ot'ü o creó e Loida c'ü nin nitague, 'ñe e Eunice c'ü nin nana. Y rí pärägö, xo 'ñetsc'e xo in creogue na cjuana e Jesucristo co texe in mü'bügue.

⁶ Nguec'ua rí mbennc'egö ja rvá ë's'ë ín dyëgö cja in ñigue. Mizhocjimi o dya'c'ü ja rguí tsjague 'na böpji cja yo cjuarma. Rí mbennc'egö dya, rí tsjacjuana rí tsjague c'e böpji. ⁷ C'ü o dyacöji Mizhocjimi, dya ngue c'ü ra zü ín mü'büji. Ngueje c'ü ra zëzhi ín mü'büji, 'ñe c'ü rá s'iyaji yo nte, 'ñe c'ü rá cjiñiji na jo 'na pjeñe.

⁸ Nguec'ua, dya rí tsejegue 'ma pje ra xi't'si yo nte. Rí xipcjeji ja ga cja e Jesucristo c'ín Jmugöji. Nutscö rí xipji c'ü o jña e Jesucristo yo nte, nguec'ua rrü ogö a pjörü. Pero nu'tsc'e, dya rí sügue c'ü rrä ogö a pjörü. Zö ra tsja'c'ü yo nte rí sufregue c'ua ja nzi rgá sufregö, pero xo rí sido rí xipji yo nte ja rgá sö e Jesucristo ra ndintspi o mü'büji c'o na s'o. Mizhocjimi me na zëzhi; ra dya'c'ü c'ü rguí zëzhgue. ⁹ Nguetsjé Mizhocjimi o 'ñevgueji libre cja c'o na s'o, y o 'ñünngü ín mü'büji rá cjaji c'ua ja nzi ga ne angueze. C'ü vi salvazgöji, dya ngue c'ü rva cjaji c'o na jo. C'ü vi salvazgöji Mizhocjimi, ngue c'ü ya vi ne a cjanu, 'ma dya be mi ät'ä ne xoñijö mü. Me go s'iyazgöji go mama c'ü ro ndäjä e Cristo Jesús. ¹⁰ Rí pärägöji c'ü me s'iyazgöji Mizhocjimi. Na ngueje o ëjë e Jesucristo o 'ñe 'ñevgueji libre. O ndü'ü, cjanu o tetjo o bübütjo na yeje, nguec'ua dya cja ni jyodü rá sügöji c'ü rá tüji. Y cja o jña, rí unüji nguenda c'ü rá bübütjoji co

Mizhocjimi para siempre, zö ya rguí nguins'i ne xoñijö mü.

¹¹ Nu o jña angueze, ngue c'ü vi juancügö Mizhocjimi rá xipji yo nte yo dya menzumü a Israel, 'ñe c'ü rá xöpügöji. ¹² Nguec'ua rrü sufregö a pjörü. Pero dya rí tsegö rgá sufre. Rí ench'e ín mü'bü Mizhocjimi, rí pärägö c'ü na zëzhi angueze, nguec'ua ga tsja'a ja c'o nzi ga mama. Na ngueje ró unü ín mü'bügö c'ü, rí pärägö ra mböcügö ngue c'ua 'ma ra zädä c'e pa 'ma ra jñüncüji nguenda Mizhocjimi, dya pje ra chötcö c'o na s'o.

¹³ Ró xi'tsc'ö c'ü na cjuana ja ga cja Mizhocjimi. Je xo rguí xipjigue a cjanu yo nte, dya nan'ño rguí xipcjeji. Rí sido rí 'ñejme Mizhocjimi y rí s'iyague yo nte. Na ngueje bübü e Cristo Jesús a mbo in mün'c'e. ¹⁴ Mizhocjimi o dya'c'ü in pärägue c'o jña c'o na cjuana. Nguec'ua rí pjötpügue nguenda c'ü rguí tsjague c'o, 'ñe xo rí xipji yo nte c'ü xo ra tsjaji yo. Ra mböxc'ügue o Espíritu Mizhocjimi c'ü bübü ín mün'c'öji.

¹⁵ Ya in pärägue o xögü e Figelo 'ñe e Hermógenes co nutscö. Xo 'ñeje c'o 'ñaja cjuarma a Asia. ¹⁶ Rí ötcö Mizhocjimi ra juentse c'o cārā o ngumü e Onesíforo. E Onesíforo o mböxcö na puncjü, nguec'ua me va mäjä ín mün'c'ö. Angueze dya tseje c'ü rrü o'o a pjörü. ¹⁷ Na ngueje 'ma o säjä a Roma, me go jyongö na puncjü hasta 'ma o chöcö. ¹⁸ Xo in pärägue ja va mböxcöji na puncjü a Efeso. Rí ötcö Mizhocjimi c'ín Jmugöji ra juentse c'e cjuarma 'ma ra jñüncüji nguenda.

Un buen soldado de Jesucristo

2 Rí zo'c'ö dya, nza cja 'ma ri ngue ín ch'itsc'ö. Rí zëzhgue, ra mböxc'ü e Cristo Jesús rí zëzhgue.

² Ró xi'tsc'ö ja ga cja Mizhocjimi, 'ñe ja ga cja e Jesucristo. Na puncjü c'o cjuarma c'o xo mi cārāgöji c'o xo dyärä 'ma mi xi'tsc'ö. C'o jña c'o ró xi'tsc'ö, rí xipjigue c'o cjuarma c'o ra tsjacjuana c'o ra sö ra xöpü c'o 'ñaja cjuarma.

³ Rí tsjijñigue ja ga cja o tropa. Zö sufreji, pero sëchiji ga mbëpji c'ü nu gobiernoji. Je xo rga cjatsc'e nu, zö rí sufregue, pero rí sido rí pëpque na jo e Cristo Jesús. ⁴ 'Ma cjó c'o ra tsja o tropa, ni jyodü ra jyombeñe c'e böpji c'ü mi cja'a 'ma dya be mi tropa ngue c'ua ra dyätä co texe o mü'bü c'ü manda cja yo tropa. ⁵ 'Ma cjó c'o ra tsja carrera, ni jyodü ra tsja c'ua ja nzi ga mama c'e orde cja c'e carrera. 'Ma jiyö, dya ra ndöj' 'ma c'e listón, zö ot'ü ra zät'ä cja c'e raya. ⁶ 'Na campesino ngue c'ü ot'ü ra zi'i c'o ra mbedye cja juajma. Pero ni jyodü ra pëpji na jo zö ri po'o o cuë. ⁷ Tsjijñi na jo pje

ne ra mama yo jña yo cja ró xi'tsc'ö. C'ín Jmugöji ra mböxc'ü rí tendiogüe yo.

⁸ Rí mbeñegue e Jesucristo c'ü o mboxbêche e David. Nuc'ü, o ndü'ü c'ü, pero o tetjo na yeje. Ngue c'ü rí xipjigö yo nte 'ma rí zopjüji. ⁹ Na ngue c'ü rí zopjü a cjanu yo nte, o ts'axcüji o pantcaji a pjörü nza cja 'ma ri c jagö c'o na s'o. Nguec'ua me rí sufregö. Pero o jña Mizhocjimi, dya sö ra ts'a's'üji. ¹⁰ Zö me rí sufregö, pero rí sëhcö, dya rí jëzi rgá zopjü yo nte. Na ngueje rí pãrãgö cãrã c'o ya juajnü Mizhocjimi. Anguezeji ra dyãrãji c'e jña c'ü rá xipjiji, ra 'ñench'e o mü'büji e Jesucristo. Nguec'ua ra jogü o mü'büji y ra ma mimiji co Mizhocjimi nu ja me na zö'ö.

¹¹ Na cjuana ne jña nu cja rá xi'tsc'ö dya:

O ndü e Jesucristo por nutscöji. 'Ma rá bübüji dispuesto rá tñji na ngue c'ü rgá ätpãgöji o jña, xo rá bübütojji 'ma co angueze.

¹² Zö rá sufregöji, pero 'ma rá sëhcöji, rá mandaji 'ma co e Jesucristo.

Pero 'ma rá mamaji: "Dya rí pãrãgö c'ü", rá eñeji, nu'ma, xo ra mama angueze c'ü dya pãcöji.

¹³ Zö dya rá sidoji angueze c'ua ja nzi rgá mangöji, pero angueze ra tsja c'ua ja nzi va mama; ra ngötcüji 'ma rá sidoji, y ra castigaözüji 'ma rá jëziji. Siempre cumple c'ü mama.

Un trabajador aprobado

¹⁴ Rí mbenmbegue yo cjuarma, rí xipjiji c'ü ra mböt-püji na puncjü ngüenda c'ü dya ra zöji o jña. Na ngueje dya ne ga cjanu Mizhocjimi c'ín Jmugöji. Rí xipjiji c'ü dya ra zöji o jña, na ngueje ra s'onbü o mü'bü c'o ri ärä. ¹⁵ Nu'tsc'e rí pjötpügüe na puncjü ngüenda rí zopjü yo nte c'ua ja nzi ga t'opjü o jña Mizhocjimi c'ü na cjuana. 'Ma rí tsjague a cjanu, ra mä'c'ä 'ma Mizhocjimi. 'Ma jiyö, rí bëzhgüe 'ma in tseje. ¹⁶ Cãrã o xöpüte c'o me ña jña'a c'o dya ni muvi, na ngueje dya sñji Mizhocjimi. Dya rí dyocjeji anguezeji ni xo rí sögueji o jña c'o. Na ngueje co c'o jña c'o mamaji, xenda ra tsjaji c'o na s'o, cja na 'ñe c'o nte c'o ri ärä. ¹⁷ C'o o jña c'o xöpüte ra s'onbü o mü'büji, chjëntjui nza cja 'na herida c'ü ni ma ni nguibi c'ü ni dya'a. Nza cja e Hime-neo 'ñe e Fileto c'o xöpüte. ¹⁸ Anguezevi ya xögüvi cja c'e 'ñiji c'ü na cjuana. Mamavi c'ü ya ró tetcjöji 'ma o dyacöji nueva vida. Na jo c'ü. Pero dya nguextjo nu. Xo mamavi c'ü dya rá tetcjöji na yeje c'ü ri nuevo ín cuerpoji. Nguec'ua bübü c'o ya s'onbü o mü'bü, dya cja creoji e Jesucristo. ¹⁹ Pero c'o na cjuana o t'i Mizhocjimi, dya ra xögüji cja e Jesucristo. Anguezeji chjëntjui nza cja 'na ngumü c'ü na jo va jyãbãji c'ü dya ra tunü. Na ngueje c'ín Jmugöji pãrã cjó ngueje c'o o t'i, y pjörü c'o. Y 'ma cjó c'o mama: "E Jesucristo ngue ín Jmugö c'ü", eñe, ni jyodü ra jyëzi texe c'o na s'o. ²⁰ Cja o ngumü 'na rico, bübü o traste de oro 'ñe de plata c'o me ni muvi c'o cant'aji o ndãjnã, 'ñe c'o ni sirveji o jñöñü. Xo bübü o traste de za'atjo o de varrotjo c'o na sucio c'o üt'üji o basura. ²¹ 'Ma cjó c'o ra jyëzi c'o na s'o c'o ya ró xi'tsc'ö, ri chjëntjui 'ma 'na traste de oro c'ü dya sucio. Nu'ma,

ra sö c'e cjuarma ra mbëpi na jo 'ma c'ín Jmugöji, ra tsja ja c'o nzi ga ne Mizhocjimi c'o na jo.

²² 'Ma cja t'itjo 'na nte, bübü na puncjü c'o na s'o c'o ne ra tsja. Nu'tsc'e, dya rí tsjague c'o, ni rí tsjijñi c'o. C'ü rí tsjague, sido rí tsjague na jo, y rí sido rí 'ñejme e Jesucristo. Sido rí s'iyague yo nte. Xo 'ñe, sido rí dyocjeji c'o ma't'ü Mizhocjimi c'o xo xögü cja c'o na s'o. Rí tsãrãgueji na jo nu c'o cjuarma c'o. ²³ Cãrã c'o me söji o jña ga mamaji c'o jña c'o dya ni muvi. Na ngueje dya pãrãji pje pjëzhi c'ü na cjuana. Nu'tsc'e, dya rí tsjapü ngüenda c'o nte c'o ri söji o jña. In pãrãgue, je ngue c'ü ni mbürü o chü. ²⁴ Ngue o mbëpjits'ügüe c'ín Jmugöji. Nguec'ua dya cjó ni jyodü cjó rí söguevi o jña. Jmanch'a rgui zopjü yo nte. Rí jíchiji na jo o jña Mizhocjimi. Zö cjó c'o pje ra xi'ts'i, pero rí pësp'i paciencia, dya rí chjünrü. ²⁵ 'Ma cjó c'o dya ra ne ra dyã'tc'ägüe, jmanch'a rgui zopjüji. Xa'ma ra 'ñünbü Mizhocjimi o mü'büji ra nzhogüji. Ra mbãrãji 'ma o jña angueze c'ü na cjuana, ra 'ñejmeji. ²⁶ Nudya, c'o dya ne ra dyã'tc'ägüe, ya zo'oji cja o dyë e Satanás c'ü dya jo. Nguec'ua ga tsjaji c'o na s'o, ja c'o nzi ga ne e Satanás. Pero 'ma ra nzhogü o mü'büji, dya cja ra dyãtãji c'ü dya jo.

Cómo será la gente en los últimos días

3 Ixtí unnc'e ngüenda yo cjë yo ya va chëzhi ra nguins'i ne xoñijömmü, ra zädã cjë'e c'o me rrü sëzhi. ² Yo nte'e ra s'iyatsjëji; dya ra s'iyaji yo nín minteji. Me ra neji o merio. Me ra pötü rgá mamatsjëji me na joji. Me xo ra tsjapütsjëji na nojo, ra tsjapüji menu c'o 'ñaja. Ra zadüji Mizhocjimi y ra zadüji yo nín minteji. Dya ra dyätãji c'o nu tataji. Dya cjó ra gradecidoji c'ü rguí unüji 'na pöjö. Dya cjó ra respetaoji. ³ Dya ra s'iyaji c'o o dyoji. Dya ra jo'tp'üji c'o ri üji, zö ri ne c'o ri üji. Ra xosp'üji o bëchjine yo nín minteji. Y c'ü ra ëjë o ñiji, ixta tsjaji, dya ra ts'a's'üji. Nguec'ua ri chjëntjui nza cja o animale c'o na sate. Y ra nuji na ü texe c'o na jo. ⁴ Ra zidyiji yo nín minteji cja c'o pje pjëzhi. C'ü ra nguifñi o ñiji, ra tsjaji. Ra tsjapü me ri pãrãji. Ra tsja yo nte, dya ra mãpãji Mizhocjimi; ra mãpãji c'o netsjëji. ⁵ Ra tsjapü ri ma't'üji Mizhocjimi, pero 'ma ra 'ñünbü Mizhocjimi o mü'büji, anguezeji dya ra dyätãji c'ü.

Nu c'o ra tsja ga cjanu, dya pje rí dyocjeji c'o. ⁶ Nuc'o, ngue c'o me zenguate cja yo ngumü, me xipjiji jña yo ndixü ga dyonpüji. Bübü o ndixü c'o unü ngüenda c'ü tñ na puncjü o nzhübü, nguec'ua ga creoji c'ü mama c'o na s'o ga xöpüte. Na ngue c'o pje nde ne c'o ndixü, cjaji c'o na s'o. ⁷ C'o ndixü siempre neji cjó ra jíchiji, ra dyãrãji c'o. Pero dya nunca ra mbãrãji c'ü ix na cjuana. ⁸ C'o na s'o ga xöpüte, ya s'odü o pjeñeji. Zö mama ejmeji Mizhocjimi, pero dya cjuana. C'ua ja nzi va tsja e Janes 'ñe e Jambres mi onpüvi c'o nte ngue c'ua dya ro dyätãji e Moisés, je xo ga cjatjonu c'o xöpüte onpüji yo nte; dya neji c'ü ra mbãrã yo nte c'o jña c'o na cjuana. ⁹ Pero dya texe yo nte ra creoji c'o xöpüte. Na ngueje ra zädã c'o xöpüte c'ua ja nzi va zädã e Janes 'ñe e Jambres; ra mbãrã texe yo nte c'ü dya ni muvi c'ü ri mama c'o xöpüte, ni rã cjuana.

El último encargo de Pablo a Timoteo

¹⁰ Nu'tsc'e, dya pje nza cjatsc'e c'o. Na ngueje c'o jña c'o ró jí'tsc'ö, i dyätcägö c'o. C'ua ja nzi rgá minc'ö, je xo gui minc'e a cjanu. I unügue ngüenda rí pëpcö Mizhocjimi co texe ín mü'bü. Xo i unü ngüenda ja rgá ätpägö o jña, 'ñe c'ua ja rgá pësp'i paciencia 'ma cjó pje cjacü; dya rí nzhopcö c'ü rá c'apü na s'o c'ü. Xo i unü ngüenda c'ü rí s'iyagö yo nte. Xo i unü ngüenda rí sidogö Mizhocjimi. ¹¹ Rí sido Mizhocjimi zö nugüji na ü, zö me cjacüji rá sufregö. In pãrãgue ja va nugüji na ü 'ma mi bünc'ö cja c'o ciudad a Antioquía, 'ñe a Iconio, 'ñe a Listra. In pãrãgue ja va tsjacüji ró sufregö na puncjü. Pero Mizhocjimi o mböxcö rvá sêchi texe c'o. ¹² C'o ench'e o mü'bü e Jesucristo c'o ne ra dyätä angueze, nuc'o, ra nu'uji na ü c'o, ra tsja yo nte. ¹³ C'o xöpüte c'o me na s'o c'o onpü yo nín minteji, xenda rrá s'o c'o. Ra sido ra dyonpüji yo nte. Y c'o xöpüte xo ra creoji o bëchjine.

¹⁴ Nu'tsc'e sido rí creo c'o jña c'o ya i xötpü c'o in pãrãgue c'ü na cjuana. In pãrãgue nu c'o o jí'ts'i, na cjuana c'ü mama c'o. ¹⁵ Xo in pãrãgue o jí'tsc'eji o jña Mizhocjimi ndeze 'ma cja mi ts'it'igüe. Nguéc'ua in pãrãgue ja ga cja e Cristo Jesús. Nuc'ü, ra sido ra jocüts'ü in mü'bü, na ngue in ench'e in mü'bü c'ü.

¹⁶ Texe c'o o dyopjü o jña Mizhocjimi, ngue o Espiritu Mizhocjimi o 'ñünbü o mü'büji o dyopjüji. Me ni muvi o jña Mizhocjimi para rá jíchcöji yo nte c'ü na cjuana ja ga cja Mizhocjimi, 'ñe ja rga pjöngüendaji cja c'o dya cjuana. Me xo ni muvi o jña Mizhocjimi para rá zopjüji c'o cja na s'o, ngue c'ua ra jyëziji c'o, ra tsjaji c'o na jo. Me xo ni muvi para rá jíchiji pje ni mbë c'o na jo c'o ra tsjaji. ¹⁷ Mizhocjimi o dyacöji o jña, ngue c'ua nutscöji o t'izgöji rá cjaji texe c'ua ja nzi ga ne angueze c'o na jo.

4 Pã'tc'ã in mü'bü Mizhocjimi 'ñe e Jesucristo c'ín Jmugöji. Nguéc'ua rí pjötpügüe na puncjü ngüenda rí tsjague yo cja rá xi'tsc'ö dya. Na ngueje ra ëjë na yeje e Jesucristo ra 'ñe manda. Pero ante c'ü ra manda, ra jñünpü ngüenda c'o xe ri bübü'tjo 'ñe c'o ya rguí ndü. ² Nguéc'ua rí xi'tsc'ö rí tsjacjuana rí zopjügüe yo nte, rí xipjiji o jña Mizhocjimi. Rí xipjiji ma dyä'tc'ãji, o dya dyä'tc'ãji. Xipjiji o jña Mizhocjimi ngue c'ua c'o cja na s'o ra unüji ngüenda c'ü na s'o cjaji. Xipjiji o jña Mizhocjimi rgui huënc'hiji. Xipjiji o jña Mizhocjimi rgui zopjüji ra tsjaji c'o na jo. Rí pësp'igüeji na puncjü paciencia rgui jíchqueji. ³ Rí xipjigüeji dya o jña Mizhocjimi, na ngueje ra zädä 'ma dya cja ra dyärãji c'o o jña Mizhocjimi c'o me na jo y na cjuana. Me ra ndeñeji c'o xöpüte c'o ra xipjiji jña c'o ra ne ra dyärãji c'o rguí mäjãji. ⁴ Ra ngo't'üji o ngöji, dya cja ra dyärãji c'ü na cjuana. Ra creoji c'o pje nde ma bëchjine c'ü pezhe yo nte. ⁵ Nu'tsc'e, rí tsjijñigüe na jo in pjeñe, dya rí creogue c'o bëchjine. C'o rí sufregüe, rí sêchque c'o. Sido rí xipjigüe yo nte ja ga cja e Jesucristo. Rí tsjague texe c'o bëpji c'o ya dya'c'ü Mizhocjimi.

⁶ Ya ra zädä 'ma ra bötcö. C'ü rga tügö, chjëntjui 'na ofrenda c'ü ro unügö Mizhocjimi. ⁷ Xo rí chjëntcjöbe nza cja c'ü ya tsja na jo 'na carrera, ró sido cja o 'ñiji Mizhocjimi, ró cjagö c'o o xitsi. Y sido rí ejmegö c'ü. ⁸ Nguéc'ua ya bësquigö a jens'e c'ü ra dyacö c'ín Jmugöji c'e pa 'ma ra jñüncüji ngüenda. Ra ch'acö na ngueje rvá ätcö na jo. Na ngueje c'ín Jmugöji cjö't'ü na jo c'o cja na jo. Dya nguextjozögö ra ch'acügö; xo 'ñetjo texe c'o me ne o mü'bü ra ëjë na yeje e Jesucristo.

Instrucciones personales

⁹ Rí tsjague posible ts'i rgui ma zenguazü. ¹⁰ Na ngueje e Demas ya o zogüzü, o ma a ma a Tesalónica. Na ngueje o mápä yo cjaji dya cja ne xoñijömmü. E Crescente o ma a ma a Galacia. E Tito o ma a ma a Dalmaçia. ¹¹ Nguextjo e Lucas xe rí bübügöbe. 'Ma rí ma zenguazü, rí jyodü e Marcos rí mëvi ra ma mböxcü. Na ngueje angueze na jo ga mböste. ¹² E Tíquico ró xipji ra ë va a Efeso. ¹³ 'Ma rí ma zenguazü, rí tsannga c'ín gaván c'ü ró sogö a ma a Troas cja o ngümü e Carpo. Xo rí chjënngui c'o ín libro. C'ü xenda rí unü ngüenda rí chjënngui, ngue c'o xipjadü c'o t'opjü o jña Mizhocjimi.

¹⁴ Me go tsjacügö c'o na s'o e Alejandro c'ü pëpji cja yo metal. Nguéc'ua Mizhocjimi ra tsjapü ra sufre.

¹⁵ Nu'tsc'e rí pjötpü ngüenda angueze. Na ngueje me go nugüjme na ü'ü, mi c'apütjo bëchjine c'o ín jñagöjme.

¹⁶ 'Ma o dyönnögö c'o pje pjëzhi, 'ma o jñüncöji ngüenda c'ü primero vez, dya cjó ñacö; ró ñatsjögö. Na ngueje texeji go zogüzüji. Rí ötcö Mizhocjimi ra perdonaoji c'ü vi zogüzüji a cjanu. ¹⁷ Zö o zogüzüji, pero mi bübü c'ín Jmugöji co nuzgö, o tsjacü ró zëzhgö. Nguéc'ua rvá zopjü c'o nte ró xipjiji na jo'o ja ga cja e Cristo. Nguéc'ua va dyärã me na puncjü c'o dya menzumü a Israel. Y nguec'ua dya jñüncüji ngüenda c'ü ro mbötcöji. C'o ne ra mbötcö, chjëntjui nza cja o león yo me na sate. ¹⁸ C'ín Jmugöji ra mböxcö zö me ra tsjacüji c'o me rá sufre. Ra mböxcö ngue c'ua rá mimigö nu ja manda angueze a jens'e. Me na jo angueze 'ñe me na nojo. Je rga cjanu texe c'o cjë'e, zö ya rguí nguins'i ne xoñijömmü.

Saludos y bendición final

¹⁹ Xipji ra mbörü Cjimi e Prisca 'ñeje e Aquila. Xo rí xipji ra mbörü Cjimi c'o cãrã o ngümü e Onesíforo. ²⁰ E Erasto o nguejme a ma a Corinto. E Trófimo ró sogü a ma a Mileto, na ngueje mi sö'dyë c'ü. ²¹ Rí tsjague posible rí ma zenguazü ante c'ü ra zädä yo pa yo na s'ë. Va bö'tc'ütjo Cjimi e Eubulo 'ñeje e Pudente 'ñe e Lino 'ñeje e Claudia, cja na 'ñe texe c'o cjuarma.

²² Nu'tsc'e Timoteo, ra mböxc'ü e Jesucristo c'ín Jmugöji. Y sido ra nuc'eji na jo in texeji. Je rga cjanu, amén.

TITO

Pablo escribe a Tito

1 Nutscö e Pablo rí pen'c'e ne carta. Rí mbëpjigö cja Mizhocjimi. O apóstolezügö e Jesucristo, o juancügö rá zopjü yo nte, rá xipjiji ja ga cja angueze. Ngue c'ua ra 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo c'o o juajnü Mizhocjimi. Y ngue c'ua ra mbäräji yo jña yo na cjuana ja ga cja Mizhocjimi, ngue c'ua ra mimiji c'ua ja nzi ga ne angueze. ² Rí zopjügö yo nte, na ngueje rí pärägö Mizhocjimi ra tsja c'ua ja nzi va mama, ra unü c'ü rguí bübütjo yo nte. Na ngueje 'ma dya be mi ät'ä Mizhocjimi ne xoñijö mü, o mama c'ü ro dyacöji c'ü rva bübütjiji. Mizhocjimi, dya mbëchjine c'ü. ³ Ya zädä dya yo cjë c'o o mama Mizhocjimi. O mandazü angueze o dyacö ne bëpji rá zopjü yo nte, ngue c'ua ra mbäräji dya c'ü ngue Mizhocjimi ra salva anguezeji. ⁴ Nu'tsc'e Tito, ngue'tsc'e rí pen'c'e ne carta. Rí cja'c'ü nza cja 'ma ri ngue ín ch'itsc'ö. Na ngueje 'ma ró xi'tsc'ö ja ga cja e Jesucristo, i 'ñench'e in mü'bügüe c'ü, c'ua ja nzi rvá ench'e ín mün'c'ö. Rí ötcö Mizhocjimi c'ín Tataji ra nuc'ü na jo, 'ñe ra juen'tsc'e 'ñe ra tsjapü ra söya in mü'bü, dya pje rí mbeñegue. Je xo rgá ötcö e Jesucristo c'ín Jmugöji nu c'ü o ë 'ñevguegöji libre cja c'o na s'o.

El trabajo de Tito en Creta

⁵ 'Ma ró sogüts'ü a ma a Creta, ngue c'ü ri tsjague c'ü xe mi bëzhi ro cjadö. Ngue c'ü ri juajnü cjó ro tsja pastor c'ua ja ya nzi rvá xi'tsc'ö; nzi 'na jñiñi c'ü tsja a Creta ri juajnügüe c'o ri menzumü nu, ra tsja pastor. ⁶ Para ra tsja pastor 'na cjuarma, ni jyodü ra mimi na jo, ngue c'ua dya cjó sö pje ra xipji. Y nguextjo nu su ra dyojui, dya ra 'ñeje c'ü 'na lado. Ni jyodü c'o o t'i ya ri ench'e o mü'büji Mizhocjimi. Ni jyodü ra dyäräji, dya ra tsjaji c'o na s'o. ⁷ 'Na pastor, pjörü yo nu cjuarma ga mbëpi Mizhocjimi. Nguec'ua c'ü ra tsja pastor, ni jyodü ra mimi na jo, ngue c'ua ra nädäji cja'a na jo. Dya ra tsjapü na nojo. Dya xo ra sjëya. Dya xo ra tñi. Dya xo ra jyodü o chü. Dya xo ra ne o t'opjü. ⁸ C'ü ra tsja pastor, ra unü sjëtsi ra oxü c'o nan'ño menzumü. Ra tsja c'o na jo. Ra nguiñi na jo o pjeñe. Rrä jonte cja yo nu minteji. Ra tsja c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi. Ra mbörütsjë ja rgá mimi. ⁹ Yo jña yo na cjuana yo vi jíchiji yo pastor ja ga cja e Jesucristo, ni jyodü yo pastor ra unüji na jo nguenda, dya ra jyëziji. Ngue c'ua ra sö yo pastor ra jizhiji na jo yo jña yo me na jo. Y 'ma cjó c'o ra mama "Iyö, dya cjuana", ra 'ñeñe, ra sö c'e pastor ra zopjü c'o, ngue c'ua ra 'ñetse c'ü dya jo va ña'a c'o.

¹⁰ Na ngueje cärã na puncjü o xöpüte c'o dya pje ne ra dyärä yo jña yo mama ja ga cja e Jesucristo. Mamaji jña c'o dya ni muvi, y onpüji yo nte. Ngue c'o ín menzumügöjme a Israel c'o xenda cja a cjanu, dya ne ra dyäräji. ¹¹ Xipjiji jña c'o cjuarma c'ü dya ni jyodü ra xipjiji. Nguec'ua bübü o ngümü nu ja ya nde jyëziji Mizhocjimi. C'ü ni tsjaji xöpüte, nguextjo c'ü ra ndöji na puncjü o t'opjü. Nguec'ua ni jyodü rí huëñch'igue c'o xöpüte, ngue c'ua dya cja ra ñaji a cjanu. ¹² Tsjijñi c'ü o mama 'naja c'o o menzumütsjëji c'ü mi cja'püji mi ngue 'na profeta. O mama a cjava: "Yo ín menzumüjme a Creta, me pezheji o bëchjine. Me na s'ontejji. Me siji o xëdyi, pero me na mañaji, dya ne ra pëpjiji", eñe c'e nte c'ü mi cja'püji profeta. ¹³ Na cjuana va mama c'e nte. Na ngueje cärã c'o me na mbëchjine nza cja c'o xöpüte c'o onpü yo cjuarma. Nguec'ua nu'tsc'e rí huëñch'i yo cjuarma, ngue c'ua dya cja ra creoji c'o xöpüte, ra creoji na jo Mizhocjimi. ¹⁴ Na ngueje c'o xöpüte xipjiji yo cjuarma c'o jña c'o cjiññitsjë yo ín menzumügöjme a Israel, yo dya ne ra creo yo jña yo na cjuana c'ü ja ga cja e Jesucristo. C'o xöpüte xipjiji yo cjuarma c'ü bübü o jñöñü c'ü dya sö ra ziji.

¹⁵ Pero rí xi'tsc'ö, c'o ya ndintspiji o mü'bü c'o na s'o, unüji nguenda c'ü na jo zö pje ra ziji. Pero c'o dya ench'e o mü'bü e Jesucristo, na s'o o mü'büji. Nguec'ua na s'o, zö pje ra tsjaji. Na ngueje ya s'odü o pjeñeji, dya päräji pje ni mbë c'ü na jo'o 'ñe c'ü na s'o. ¹⁶ Mama c'o xöpüte c'ü päräji Mizhocjimi. Pero c'ü ni tsjaji na s'o, ixi 'ñetse c'ü dya päräji. Me na s'oji cja o jmi Mizhocjimi, dya pje ne ra dyäräji. Ya 'mätpäji c'ü dya pje sö'o pje ra tsjaji c'o na jo.

La enseñanza sana

2 Nu'tsc'e Tito, dya rí xipjigue yo cjuarma ja c'o ga mama c'o xöpüte c'o na mbëchjine. Rí xipjiji ra mimiji na jo, c'ua ja nzi ga mama o jña Mizhocjimi nu me na jo. ² Rí xique yo cjuarma yo ya tita ra mbörütsjëji ja rgá mimiji, ra mimiji na jo ngue c'ua yo nte ra respetaoji c'o. Xipjiji ra nguiñijji na jo o pjeñeji, 'ñe ra sido ra 'ñejmeji Mizhocjimi. Xo rí xipjiji ra s'iyaji na jo yo nu minteji. Zö pje ra sufrejji, xipjiji c'ü dya ra tögü o mü'büji, ra sidoji Mizhocjimi. ³ Je xo rga cjanu yo nita. Xique anguezeji ra züji Mizhocjimi rgá mimiji na jo. Xipjiji c'ü dya ra xos'üji o bëchjine. Xipjiji c'ü dya ra tñji. Xipjiji ra jizhiji 'na tjürü c'ü na jo. ⁴ Nguec'ua yo cja xe xunt'i xo ra s'iyaji o xñraji 'ñe o t'iji. ⁵ Y ra mbörütsjëji ja rgá mimiji, dya ra nguiñijji c'o 'ñaja bëzo. Ra pëpjiji na jo cja o ngümüji, y me rrä jonteji. Xo ra dyätäji c'o nu

xírají. Ni jyodü rga cjanu rgá tsjaji. 'Ma jiyö, ra mama yo nte: "Dya pje ga jo o jña Mizhocjimi", ra 'ñeñeji.

⁶ Je xo rga cjanu yo cjuarma yo cja xe t'i. Rí xipjiji ra mbörütsjëji ja rgá mimiji. ⁷ Nu'tsc'e, texe c'ü rí tsjague, rí jizhi 'na tjürü c'ü na jo, ngue c'ua yo cjuarma je xo rga cjanu rgá tsjaji. 'Ma rí jíchi yo cjuarma, dya rí jíchiji o bëchjine. Y rí zopjüji na jo co respeto. ⁸ Rí jíchi na jo yo cjuarma, ngue c'ua dya ra sô cjó ra mama: "Dya jo yo jña yo", ra 'ñeñeji. Rí jíchiji na jo'o, ngue c'ua c'o dya ne ra creo yo jña yo na cjuana, ra tseji. Y dya pje ra chö'tc'ejí c'ü rguí zanc'ejí. ⁹ Bübü o cjuarma c'o mbëpjítjo. Xique anguezeji ra dyätäji c'ü nu lau, ra tsjaji texe c'ü ra xipjiji. Xipjiji, dya ra ndünrúji. Texe c'o ra tsjaji, ra jyodüji ja rgá mājā c'ü nu lamu. ¹⁰ Rí xipji c'o cjuarma c'ü dya pje ra pönbüji c'ü nu lamu. Nguec'ua c'ü nu lamu ra mbësp'i confianza c'o. Ra tsjaji na jo'o, ngue c'ua ra unü ngüenda yo nte, c'ü na jo ne jña nu mama c'ü ja va jocüzü ín mü'büji Mizhocjimi.

¹¹ Ya jítscüji dya Mizhocjimi c'ü me s'iyazgöji. Nguec'ua sô ra salva 'na nte, zö ri mbëpji, zö pje ri pjëzhi. ¹² Na ngue me go s'iyazgöji a cjanu Mizhocjimi, nguec'ua rí unnc'öji ngüenda ni jyodü rá ätcöji Mizhocjimi rga jëziji c'o na s'o. Dya cja rá cjaji c'o rí net-sjögöji, c'ua ja nzi ga tsja yo nte yo cjë yo rí cārāji dya. Ni jyodü rá pjörütsjëji ja rga mimiji. Y rrā jontezüji cja yo nín mintegöji. Y rá cjaji c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi. ¹³ Na ngueje rí pāragöji ra ëjë na yeje e Jesucristo c'ü ngue ín Mizhocjimigöji, c'ü me na nojo c'ü o ë 'ñevguegöji libre. Nuc'ü, me rrā zö rgá 'ñeje. Nutscöji me rí mājā rgá te'begöji. ¹⁴ E Jesucristo o ne o ndü va ngötcüji ín nzhubüji. O ndintsquiji ín mün'c'öji, ngue c'ua o sô o tsjacüji o tnezgöji c'ü. O ndintsquiji ngue c'ua rá cjaji dya c'o na jo, co texe ín mün'c'öji.

¹⁵ Nu yo jña yo, rí xipjigue yo cjuarma. Rí zopjüji ra tsjaji a cjanu c'o na jo. Y 'ma ra tsjaji c'o na s'o, rí huënc'h'iji. Na ngueje je ga cjanu ga xi'ts'i Mizhocjimi. Nguec'ua, dya cjó ra despreciaots'ügue c'o jña c'o rí xipjiji.

Deberes de los creyentes

3 Nu'tsc'e Tito, rí mbenmbegue yo cjuarma ra dyätäji nu o gobiernoji 'ñe texe yo pje nde pjëzhi, ra tsjaji c'ü ra xipjiji. Y ra bübüji dispuesto ra mbös'üji yo nín minteji. ² Xo rí mbenmbeji c'ü dya cjó ra zadüji. Y dya cjó ra jyonbüji o chü. Zö pje c'o ra xipjiji, pero dya pje ra tsjapüji. Dya ra tsjapüji na nojo, pero ra zopjüji co respeto texe yo nte.

³ Ni jyodü rá tratäji na jo yo nte. Na ngueje xo 'ñetscüji, dya xo mi pāragöji Mizhocjimi, y dya xo mi ne ro ärāji. Mi oncügöji nguec'ua sido mi cjaji c'o mi net-sjögöji, y mi mäpcöji c'o na s'o, dya mi sô ro jëzögöji. Me mi cijjñi na s'o ín mü'büji. Y me mi mbidiaji c'o 'ñaja.

Nguec'ua mi pötma nugöji na ü yo nín mintegöji.

⁴ Mizhocjimi o jítscüji c'ü me na jonte, me s'iyazgöji nutscöji rí nteji; o 'ñevguegöji libre cja c'o na s'o c'o mi cjaji. Mi jodü ro cumplegöji ro cjaji c'o na jo, pero dya ngue c'ü vi 'ñevgueji libre Mizhocjimi. C'ü vi 'ñevgueji libre, ngue c'ü me go juentsqueji. O ndintsquiji ín mü'büji c'o na s'o, nguec'ua nuevo ín mü'büji 'ñe ín pjeñeji. O dyacüji o Espiritu c'ü bübü dya ín mün'c'öji ngue c'ua nuevo rgá minc'öji dya. ⁶ Na ngue c'ü o 'ñe salvazgöji e Jesucristo, o dyacüji Mizhocjimi c'ü o Espiritu c'ü pjöxcöji rá cjaji c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi. ⁷ Me go ne Mizhocjimi go perdonaozüji, nguec'ua ya recibidozüji nza cja 'ma dya ro cjaji c'o na s'o. Nguec'ua rí pāragöji c'ü ra ch'acöji rá ma minc'öji co Mizhocjimi para siempre, zö ya rguí nguins'i ne xoñijömmü.

⁸ Na cjuana yo jña yo cja ró xi'ts'i. Nguec'ua rí negö sido rí zopjügue yo ench'e o mü'bü Mizhocjimi, rí xipjiji co texe in mü'bü c'ü na cjuana yo, ngue c'ua ra mböt-püji ngüenda ra tsjaji c'o na jo. Na jo yo jña yo; ni muvi na puncjü 'ma cjó c'o ra unü ngüenda. ⁹ Bübü c'o me pötca dyönütsjëji o jña c'o dya ni muvi. Me pezheji ja ma cja c'o ín mboxatitagöjme. Me xo chüji ga zöji o jña ja ga cja c'ü o ley Mizhocjimi c'ü o dyopjü e Moisés. Nu'tsc'e, dya rí tsjague a cjanu, ni xo rí tsjapü ngüenda c'o cja ga cjanu. Na ngueje dya ni muvi, y dya cjó ra mbös'ü c'o jña c'o.

¹⁰ 'Ma cjó c'o nan'ño ga xöpü ngue c'ua ga xöcüji yo cjuarma, rí xipjigue ra jyëzi c'ü na s'o c'ü cja. 'Ma ya na yeje vez vi zopjügue, 'ma dya dyä'tc'ä, nu'ma, ixtí unnc'e ngüenda c'ü ya s'odü o mü'bü c'e cjuarma. Na ngueje ya vi tsjapügue saber c'ü me cja na s'o, pero dya jyëzi. Nguec'ua rí pjongü a ndetsc'ejí c'e cjuarma.

Instrucciones personales

¹² Rá xipji e Artemas ra ëjë, ra 'ñe päjtc'ägue. O 'ma jiyö, ngue e Tíquico c'ü rá xipji ra ëjë. 'Ma ra säjä, rí tsja posible ixtí mague a ma a Nicópolis nu ja rá chjögövi. Na ngueje ya ró mbeñe je rá ma mimi nu, yo pa'a yo rrā së. ¹³ Rí tsja posible rí pjös'ü na jo e Zenas c'ü licenciado, 'ñeje e Apolos ngue c'ua 'ma ra mëvi, dya pje ra bëzhivi cja 'ñiji. ¹⁴ Xipji yo cjuarma xo ra mbös'üji c'o. Na ngueje ni jyodü yo cjuarma ra xötpü ra mbös'üji na jo yo nu cjuarmaji, 'ma pje c'o ni jyodüji. Na ngueje c'o na cjuana ench'e o mü'bü e Jesucristo, s'iyaji a cjanu yo nu cjuarmaji.

Saludos y bendición final

¹⁵ Va bö'tc'ütjo Cjimi texe yo rí dyocjögjme. Xipji ra mbörü Cjimi yo ench'e o mü'bü Mizhocjimi yo s'iyazüjme. Mizhocjimi ra mböxc'üji ín texeji. Amén.

FILEMÓN

Pablo escribe a Filemón

1 Nutscö e Pablo rí pen'c'e ne carta. Rrã ogö a pjörü na ngueje o mbëpjizü e Jesucristo. Nutscö 'ñe e cjuarma Timoteo rí zenguats'ügöbe nu'tsc'e Filemón rí s'iyats'übe. Nuzgöbe 'ñetsc'e rí pëpcöji Mizhocjimi. ² Xo rí zenguats'ügöbe Apía nu'tsc'e ín cjüts'ügöbe. Xo rí zenguats'übe Arquipo nu'tsc'e' ñezgöbe o tropazüji Mizhocjimi rí pëpcöji c'ü. Cjuarma Filemón, xipji ra mbörü Cjimi texe yo cjuarma yo jmurü cja in nzungue. ³ Mizhocjimi c'ín Tataji 'ñe e Jesucristo c'ín Jmugöji ra nuc'ejí na jo, 'ñe ra tsja'c'ejí ra mäjä in mü'büji, dya pje rí mbeñeji.

El amor y la fe de Filemón

⁴ Nu'tsc'e Filemón, rí mbents'egö texe 'ma rí ötü Mizhocjimi. Rí unügö 'na pöjö Mizhocjimi. ⁵ Na ngueje rí ärägö c'ü in s'iyague texe yo o t'i Mizhocjimi. ⁶ Na ngue in ench'e in mün'c'e e Jesucristo, in zopcje c'o 'ñaja; nguec'ua xo ga 'ñench'e o mü'büji c'ü. Nguec'ua rí ötcö Mizhocjimi, anguezeji 'ñetsc'e ra tsja'c'üji rí unnc'ejí ngüenda c'ü ja va dyacöji e Cristo c'o me na jo, ngue c'ua rí tsjaji c'ua ja nzi ga ne angueze. ⁷ Na ngue in s'iyague yo o nte Mizhocjimi, anguezeji me mäjä o mü'büji, dya pje mbeñeji. Nguec'ua xo 'ñezgö xo rí mäjägö, dya pje xo rí mbeñe.

Pablo pide un favor para el esclavo Onésimo

⁸ O 'ñevgue e Cristo rí cjadö apóstole. Nguec'ua sö rá mandats'ü pje ni jyodü rí tsja'a. ⁹ Pero dya rí mandats'ü; rí ö'tc'ö favor rí tsja, na ngueje pötü rgá s'iyavi. Mbeñegue, nutscö e Pablo rí tita, y nudyá rrã o'o a pjörü na ngueje o mbëpjizü e Cristo. ¹⁰ Rí ö'tc'ü favor rí recibidogue e Onésimo c'ü in cjadü in mbëpjigue. Rí recibidogue na ngueje chjëntjui c'ü ri ngue ín ch'igö c'ü. Na ngue 'ma ró zopjügö va a pjörü, xo 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo.

¹¹ 'Ma ot'ü, dya mbë'pc'i na jo c'ü. Nudyá, ra mbë'pc'i na jo. Xo ra mböxcügö na jo. ¹² Nujnu, ró xipji ra

nzhogü ra säjä cja in jmigue. Rí recibidogue nu. Na ngueje chjëntjui c'ü ri ngue ín ch'igö nu me rí mápägö co texe ín mü'bü. ¹³ Rrã o'ogö a pjörü na ngueje rí zopjü yo nte rí xipji ja ga cja e Jesucristo. Nguec'ua mi ne ro süjmügö e Onésimo ro nguejme co nutscö. Nguec'ua c'ü ri pjöxcügue, ro mböxcö angueze. ¹⁴ Pero dya mi ne ro süjmügö 'ma dya ri xitscö. Na ngue dya mi ne ro cja'c'ü a fuerza. Nguetsjé c'ü ri mbeñegue a mbo in mü'bü ri mangue cjo ro nguejme cjo dya ro nguejme. ¹⁵ O c'ueñe e Onésimo o xögü ja nzitjo pa co nu'tsc'e. Pero 'ma rí recibidogue, xa'ma rí mimivi dya textjo yo cjëë. ¹⁶ Dya cja rí 'ñegue dya e Onésimo nza cja 'ma mi cjadü in mbëpjigue; rí 'ñeje dya, nza cja c'ü nda rrí muvi que 'na mbëpji. Rí 'ñeje dya, na ngueje ngue in cjuarmague c'ü rí s'iyague. Nutscö rí s'iyagö nu, nu'tsc'e xenda rí s'iyague nu. Na ngueje e Onésimo ngue in mbëpjigue, y xo ngue in cjuarmague dya, na ngueje xo ench'e o mü'bü c'ín Jmugöji.

¹⁷ 'Ma rí dyocjövi, rí recibidogue nu nza cja 'ma ri nguetscö. ¹⁸ 'Ma pje c'o tsja'c'ü e Onésimo, 'ñe 'ma pje c'o tun'c'ü, jñu's'ügue. Nguetscö rá cjö'tc'ü. ¹⁹ Nutscö e Pablo nguetsjé ín dyëë rí opjü; nguetscö rá cjöt'ü. Ma-co dya rí cobrats'ü c'ü rvá xi'tsc'ö ja ga cja e Jesucristo. In bübüjtjogue dya, na ngue c'ü rvá zo'c'ö. ²⁰ Nguec'ua rí ö'tc'ü favor cjuarma rí recibidogue e Onésimo. Na ngue je ga cjanu ga ne e Cristo c'ín Jmugöji. Rí recibidogue, ngue c'ua dya cja ra pëtsa ín mü'bü.

²¹ Rí opjügö yo, na ngue rí pãrãgö na jo c'ü rí dyätcägö. Xo rí pãrã na jo c'ü xe rí pjös'ügue na puncjü e Onésimo que nu yo rí xi'tsc'ö. ²² C'ü xe rí tsjague, rí xa'ma nu ja rá oxügö in nzungue. Na ngueje 'ma rí dyötcöji Mizhocjimi, rí te'be ra ch'acö sjëtsi rá ëjë rá 'ñe zenguats'üji.

Saludos y bendición final

²³ Va bö'tc'ütjo Cjimi e Epafra. Rí bübübe a pjörü c'ü, na ngueje o mbëpjizübe e Cristo Jesús. ²⁴ Xo va bö'tc'ütjoji Cjimi e Marcos, 'ñe e Aristarco, 'ñe e Demas, 'ñe e Lucas. Anguezeji rí pëpijme Mizhocjimi.

²⁵ E Jesucristo c'ín Jmugöji ra mböxc'üji.

HEBREOS

Dios ha hablado por medio de su Hijo

1 Mi jinguã Mizhocjimi o 'ñünbũ o mü'bũ c'o profeta o zopjũji c'o ín mboxpalegõji, o xipjiji ja ga cja Mizhocjimi. Na puncjũ c'ua ja va zopjũji, pero dya be xipjiji texe. ² Pero nudya yo cjẽ yo ya ni ma ra nguins'i nu xoñijõmũ, Mizhocjimi o ndãjã c'ũ nu T'i o ëjẽ cja ne xoñijõmũ. Nguец'ua sõ rá pãrãgõji dya na jo, ja ga cja Mizhocjimi. Nguец'ũ nu T'i Mizhocjimi c'ũ o dyãt'ã ne jens'e 'ñe ne xoñijõmũ, c'ua ja nzi va xipji c'ũ nu Tata. Y je ngueje c'ũ nu T'i, c'ũ ya 'ñeme Mizhocjimi c'ũ ra ts-japũ o cjaja texe yo. ³ Me na nojo Mizhocjimi 'ñe me na jo. Nguец'ua je ga jñu's'ũ ga cjanu c'ũ nu T'i. Texe c'ua ja ga cja Mizhocjimi, je ixca cjatjonu c'ũ nu T'i. C'ũ nu T'i me na zẽzhi c'ũ; sido ra bũbũtjo ne jens'e 'ñe ne xoñijõmũ hasta 'ma cja ra mama angueze c'ũ dya cja ra bũbũ yo. Angueze o 'ñe ndũ va ngõtcũji ín nzhunc'õji. Pero o tetjo o bũbũtjo na yeje, cja nu o ma mimi cja o jodyẽ Mizhocjimi c'ũ manda a jens'e.

El Hijo de Dios es superior a los ángeles

⁴ Mizhocjimi ya unũ c'ũ xenda pjẽzhi na nojo c'ũ o T'i, que na ngueje c'o o anxe Mizhocjimi c'o ixi cãrã a jens'e. C'ũ rgã pãrãgõji c'ũ xenda na nojo c'ũ, ngue c'o jña c'o o mama Mizhocjimi. ⁵ O xipji a cjava c'ũ nu T'i:

Ixi ngue'tsc'e ín Ch'itsc'õ. Ne pa dya, ró jizhi que nu'tsc'e ín Ch'itsc'õ, eñe Mizhocjimi.

Pero c'o o anxe c'o ixi cãrã a jens'e, nunca go xipji a cjanu Mizhocjimi c'o. Mizhocjimi xo mama:

Nutscõ rá jizhigõ c'ũ ngue o Tatazũgõ;
y angueze ngue ín Ch'igõ c'ũ, eñe Mizhocjimi.

Dya ngue c'o anxe c'o mi sjipji ngue nu T'i Mizhocjimi.

⁶ 'Ma o tsja Mizhocjimi o xipji c'ũ nu T'i o ëjẽ cja ne xoñijõmũ, o mama Mizhocjimi va xipji c'o o anxe:

Nu'tsc'eji, rí ndũñijõmũji a jmi ín Ch'igõ rí ma'tc'eji ín texeji, eñe Mizhocjimi.

⁷ Je ga cjava ga nãdã Mizhocjimi c'o o anxe:

Yo ín anxe yo cjacõ jmandago, bũbũ 'ma rí cjacpõ ra jñetse nza cja o sivi 'ma pẽpcõ yo.

O 'ma jiyõ, nza cja o ndajma, eñe Mizhocjimi.

⁸ Pero o xipji a cjava c'ũ nu T'i:

Nu'tsc'e Mizhocjimi, nunca ra nguarũ rgui tsjague Jmu. Me na jo rgui mandague.

⁹ Nu'tsc'e me ì ñegue ì tsjague c'o na jo. Nunca ì tsjague c'o na s'o, na ngue dya ì ñegue.

Nguец'ua rvã da'c'õ c'ũ me na notsc'e. Nguец'ua in dyocjeji mãjã c'o, pero nu'tsc'e xenda ín mãcje.

¹⁰ Mizhocjimi xo xipji a cjava c'ũ nu T'i:

Nu'tsc'e ín Jmugue, ì dyãt'ã ne jens'e 'ñe ne xoñijõmũ ndeze mi jinguã. ì dyãt'ã co in dyẽtsjẽgue yo.

¹¹ Nujyo, ra zãdã 'ma ra chjorũ yo; nu'tsc'e rí sido rí bũntcje.

Nujyo, ra tjeze nza cja 'naja zẽbitu yo.

¹² 'Na bitu c'ũ ya zẽbitu, ra mbãgãji cja rrũ jyeji 'na nuevo bitu.

Je xo rga cjanu rí chjotũgue ne jens'e 'ñe ne xoñijõmũ, cja rrĩ cambiague c'ua c'ũ ri nuevo yo.

Nu'tsc'e nunca rí cambiague. Y rí sido rí bũnc'e, eñe Mizhocjimi va xipji c'ũ nu T'i.

¹³ Mizhocjimi xo xipji c'ũ nu T'i:

Mimigue cja ín jodyẽgõ.

Rí da'c'ũ rí mandague hasta 'ma cja rí chõpũ yo nuc'ũ na ù'ũ, eñe Mizhocjimi.

Pero c'o o anxe Mizhocjimi, nunca go xiji c'ũ ro manda a cjanu c'o. ¹⁴ Anguezeji mbẽpjitjoji cja Mizhocjimi.

Nguец'ua ga xipji Mizhocjimi anguezeji ra ëji, ra 'ñe mbõxcõji rí texeji nutscõji ya ni ma ga jocüzũ ín mü'bũji e Jesucristo.

No hay que descuidar la salvación

2 C'ũ nu T'i Mizhocjimi xenda pjẽzhi na nojo que na ngue c'o o anxe Mizhocjimi. Nguец'ua ni jyodũ rá unnc'õji na jo ngũenda c'o jña c'o ró ãrãgõji c'ũ ja ga cja angueze. 'Ma jiyõ, ts'ẽ ts'ẽ rga xõgõji 'ma cja o 'ñiji. ² Mi jinguã, Mizhocjimi o ndãjã c'o o anxe o 'ñe unũ c'ũ o ley Mizhocjimi nu c'o ín mboxpalegõji. Nu c'o ley c'o, je t'opjũ nu, c'o na jo c'o ro tsja c'o nte, 'ñe c'o na s'o c'o dya ro tsjaji. 'Ma cjõ c'o dya ro dyãtã, mi jyodũ ro sofre c'o. ³ Je xo rga czazgõji nu. 'Ma dya rá cjacpũji ngũenda c'o o jña c'ũ nu T'i Mizhocjimi, Mizhocjimi ra tsjacũji me rá sufreji. C'ũ nu T'i Mizhocjimi c'ũ pjẽzhi Jmu o ëjẽ, o 'ñe mama ja rgã sõ rá salvagõji. Bũbũ c'o o dyãrã c'o mi mama c'ũ nu T'i Mizhocjimi. Anguezeji cjanu o xitscõji c'ũ ja rga salvagõji. Rí pãrãgõji c'ũ na cjuana c'o o xitscõji c'o. Mizhocjimi o unũ ja va tsjaji c'o ma nojo. Nguец'ua rvã pãrãgõji c'ũ na cjuana c'o mi mamaji. Mizhocjimi o mbõs'ũ anguezeji o tsjaji c'o me na nojo c'o nunca mi janda c'o nte. Nguец'ua c'o nte me go nguiñiji c'ua. O Espiritu Mizhocjimi o unũ ja va pẽpji nzi 'na anguezeji, nde nan'ño bẽpji va mbẽpji Mizhocjimi. O tsjaji a cjanu texe yo, na ngue Mizhocjimi je va ne a cjanu. Nguец'ua 'ma dya rá cjacpũji ngũenda c'o jña c'o mama Mizhocjimi c'ũ ja rga salvazgõji c'ũ nu T'i, nu'ma, dya ra perdonazũji Mizhocjimi 'ma, ra tsjacũji rá sufreji.

Jesucristo, hecho como sus hermanos

⁵ Rrã xi'tsc'öji ja rga cja 'ma ya rguí nguins'i ne xoñijö mü. Dya ngueje c'o anxe c'o o ngama Mizhocjimi ra manda c'o. ⁶ Rí pärãgöji c'ü dya ngueje c'o o anxe Mizhocjimi c'o ra manda, na ngue je t'opjü a cjava cja o jña Mizhocjimi:

Maco dya ni muvizgöjme rí ntejme, pero in pjöxcöjme in pjöcüjme.

⁷ I tsambgagöjme c'ü rí ts'iquëgöjme. Xenda na nojo c'o anxe c'o ixi cãrã a jens'e, na ngue xenda manda que rá nquezgöjme. Pero i mangue c'ü ra zädã 'ma xo rrã nozögöjme, y rrã zözgöjme nza cjatsc'e.

Y i tsambgagöjme rá mandajme texe cja yo i dyätc'e.

⁸ Ngue c'ua nde ra respetaozüjme texe yo, embeji Mizhocjimi.

O mama Mizhocjimi c'ü ra respetaozüji nutscöji rí nteji; ra respetaozüji texe yo o dyät'ã angueze. Nguec'ua rí unnc'öji ngüenda c'ü rá mandaji texe yo. Rí pärãgöji c'ü dya be va sädãzögöji c'e jña, na ngue dya be rí mandaji a cjanu. ⁹ Pero rí unnc'öji ngüenda c'ü ya va sädã yo jña. Na ngueje c'o cjë c'o mi bübü va e Jesús cja ne xoñijö mü, xenda mi pjëzhi ts'inguilëjë ma nojo c'o o anxe Mizhocjimi que na ngueje e Jesús. Na ngue e Jesús vi 'ñe nza czazgöji rí nteji. Y me go sufre va ndü. Nguec'ua Mizhocjimi o 'ñeme ra manda e Jesús. Nguec'ua rá sügöji dya c'ü. Mizhocjimi me go nezgöji, nguec'ua va ndãjä a cjanu e Jesús o 'ñe pätcägöji va ndü c'ü.

¹⁰ Mizhocjimi o dyät'ã ne jens'e 'ñe ne xoñijö mü ngue c'ua rá ma'tüji angueze. Pero xo mama c'ü ra tsjapü na puncjü o t'i yo nte, ngue c'ua rrã zöji nza cja angueze. Nguec'ua va tsja angueze o ndãjä c'ü 'natjo o T'i'i, o ëjë nza czazgöji rí nteji, o 'ñe sufre va ndü. Nguec'ua nudya, c'ü nu T'i Mizhocjimi sö ra 'ñeme libre yo nte, xo ra tsjapüji dya o t'i Mizhocjimi. ¹¹ E Jesucristo c'ü o T'i Mizhocjimi o ëjë o 'ñe ndintsqui in mü'büji c'o na s'o. Nutscöji o ndintsqui in mü'büji, xo 'ñezgöji o t'izüji dya Mizhocjimi. Nguec'ua, dya tseje o T'i Mizhocjimi ga mama ngue o cjuarmazüji. ¹² O mama a cjava va xipji c'ü nu Tata:

Rá xicö yo mi cjuarma ja ga cjatsc'e. 'Ma ra jmurü yo mi cjuarmagö, rá bübügö a nde anguezeji y rá töc'öjme o himno, embe Mizhocjimi.

¹³ Xo mama c'ü nu T'i Mizhocjimi:

Xo 'ñezgö rí ench'e in mün'c'ö Mizhocjimi, eñe.

Xo mama:

Mi Tatats'ügö, yo in ch'igue yo i dyacö yo rí cjuarmajme dya, rí ne rá cjaime c'ua ja nzi gui ñegue, embeji Mizhocjimi.

¹⁴ Nutscöji mi ätcöji e Satanás c'ü dya jo, mi tüji in nzhübüji. Nguec'ua ndeze 'ma cja mi ts'iquëgöji, mi sügöji ro ma sufregöji 'ma ro tügöji. Pero o ëjë e Jesús o 'ñe jmus'ü nza czazgöji rí nteji. O ëjë a cjanu, ngue c'ua ro ndü. 'Ma o ndü, o 'ñevgueji libre cja o dyë c'ü dya jo. Nguec'ua, dya cja rí sü rga tügöji. ¹⁶ Rí pärãgöji na jo c'ü dya ngue c'o o anxe Mizhocjimi c'o vi 'ñeje e Jesús ro ë mbös'ü. Nutscöji rí nteji o mboxbëchezüji e

Abraham, nquezgöji o 'ñe mböxcöji e Jesús.

¹⁷ Nguec'ua va 'ñe jmus'ü e Jesús nza czazgöji rí cjuarmagöji dya angueze, y o sufre texe c'ua ja xo nzi rgá sufregöji. Nguec'ua angueze ngue in ndamböcjimigöji dya c'ü. O tsja angueze o dyätã Mizhocjimi va ngötcöji in nzhunc'öji, nguec'ua sö rá chëzhgöji dya a jmi Mizhocjimi; ra recibidozüji c'ü. Na ngue e Jesús o 'ñe sufre yo rí sufregöji va, nguec'ua ga juentsquegöji. ¹⁸ E Satanás c'ü dya jo, mi ü't'ü e Jesús ro tsja c'o na s'o. Mi ü't'üji c'ü, hasta me go sufre e Jesús, pero dya go tsja c'o na s'o. Nguec'ua pärã na jo angueze ja ga mböxcöji 'ma xo ütcüji c'ü dya jo.

Jesús es más importante que Moisés

3 Mi cjuarmats'ügöji, o t'itsc'ejji dya Mizhocjimi; nguetsjë angueze o 'ñünn'c'ü in mü'büji nguec'ua vi 'ñench'e in mü'büji e Jesucristo. Ixtí unnc'ejji na jo ngüenda ja ga cja e Jesús c'ü rí creoji. Ngue apóstole c'ü, na ngue Mizhocjimi o xipji o ëjë cja ne xoñijö mü, o 'ñe zocüji. Xo ngue in ndamböcjimigöji, na ngueje ñacöji dya a jmi Mizhocjimi. ² Mizhocjimi o 'ñeme va cjanu e Jesús. Mi jinguã Mizhocjimi vi 'ñeme e Moisés mi zopjü c'o nu menzumütsjëji c'o vi juajnü Mizhocjimi. E Moisés o tsja na jo c'o o xipji Mizhocjimi c'ü. Je xo va cjatjonu e Jesús, xo tsja c'o o xipji Mizhocjimi ro tsja. ³ Ya mama Mizhocjimi c'ü xenda pjëzhi na nojo e Jesús que na ngueje e Moisés, na ngue e Jesús vi ngama cja ne xoñijö mü c'o nte c'o; pero e Moisés mi ngue o menzumütjoji c'o. Nguec'ua ni jyodü xenda rá sügöji e Jesús que na ngueje c'o ley c'o o dyopjü e Moisés. ⁴ Mi cãrã c'o nte c'o, pero bübü c'ü vi ngama c'o. C'ü o ngamaji, nguetsjë Mizhocjimi c'ü o dyät'ã ne jens'e 'ñe ne xoñijö mü. ⁵ E Moisés o dyätã Mizhocjimi mi pëpji a nde c'o nu menzumüji c'o vi juajnü Mizhocjimi. C'e bëpji c'ü, ngue c'ü rví unüji ngüenda ro ëjë c'ü xe 'naja c'ü ro 'ñe pätpã Mizhocjimi rvã ña'a. E Moisés mi nza cjatjo 'naja c'ü manda cja c'o nu mimbëpjjji. ⁶ Pero e Jesucristo chjëntjui nza cja 'na t'i c'ü manda texe cja c'o o mbëpji c'ü nu tata. Nutscöji, dya rí sü rgá nãdãji dya e Cristo, y me rí mäcjö rgá junt'ü in mün'c'öji c'ü ra salvazüji c'ü. 'Ma rá sidoji ga cjanu, 'ma dya rá jëziji, ra 'ñetse xo ngue o t'izgöji Mizhocjimi 'ma.

El descanso para el pueblo de Dios

⁷ Ni jyodü rí tsjaji c'ua ja nzi ga t'opjü c'ü o mama o Espiritu Mizhocjimi:

Nu 'ma rí dyärãgueji o jña Mizhocjimi, ixtí dyätqueji 'ma c'ü.

⁸ Dya rí tsjapqueji ra meze in mün'c'ejji c'ua ja nzi va tsja c'o in mboxpalegueji 'ma mi nzhodüji cja c'e majjadü.

Anguezeji go sjëyaji, dya go ne go dyätcöji. Mi nuji cjo ro castigaoji.

⁹ Texe c'o cuarentã cjë c'o, mi c jagö c'o me na nojo a nde anguezeji.

Pero sido mi cjai c'o na s'o, mi nuji cjo ro castigaogö anguezeji.

¹⁰ Nguéc'ua me rvá sjëyagö, cja rrü mangö c'ua: "Yo nte yo, siempre na jë nzhodü o mü'bü co nutscö yo. Y dya ne ra mbäräji in 'ñijigö", rí eñegö.

¹¹ 'Ma ró sjëyagö a cjanu, ixtó mamatsjëgö na cjuana c'ü nunca ro zät'äji ro ma mimiji cja c'e jñiñi nu ja ya rvá xicöji, eñe Mizhocjimi.

¹² Nguéc'ua rí xi'tsc'öji cjuarma rí pjötpüji na puncjü ngüenda, 'na ri bübüts'c'ejí c'o ri cijjñi na s'o o mü'bü c'o dya ra ne ra sido ra 'ñejme. C'o cja ga cjanu, ngue c'o ya na xögü cja Mizhocjimi c'o, maco me na zëzhi angueze. ¹³ C'ü rí tsjaji, pama rí pötqui zopjüts'ejí 'ma xe in bübütjoji. Na ngueje 'ma c'j' c'o ra nguiñits'üji c'ü dya ra tsja'a zö ra sido ra tsja c'o na s'o, ra zädä 'ma ya rrä me o mü'bü, dya cja ra zi'ch'i o jña Mizhocjimi.

¹⁴ Nu'tsc'ejí o zädä c'e pa 'ma i 'ñench'e in mün'c'ejí e Cristo, i creoji co texe in mü'büji. Nu 'ma rí sido rí 'ñe-jmeji a cjanu c'ü, nu'ma, ngue o ntets'üji 'ma c'ü.

¹⁵ O mama o Espíritu Mizhocjimi:

Nu 'ma rí dyäräji o jña Mizhocjimi, ixtí dyätqueji 'ma c'ü.

Dya rí tsjapqueji ra meze in mün'c'ejí c'ua ja nzi va tsja c'o in mboxpalegueji 'ma mi nzhodüji cja c'e majyadü.

Anguezeji go sjëyaji, dya go ne go dyätcöji, eñe c'ü.

¹⁶ Rá önn'c'üji 'na t'önü. ¿C'j' mi ngue c'o dya go ne go dyärä 'ma mü o zopjü Mizhocjimi? In päragueji ngueje c'o in mboxpalegöji, maco Mizhocjimi ya vi mandaji e Moisés vi ma pjongüji libre a Egipto. ¹⁷ ¿C'j' mi ngue c'o vi tsja na s'o c'o cuarenta cjë, nguec'ua va sjëya Mizhocjimi? Je ngue c'o in mboxpalegöji. Mi cjaji c'o na s'o, nguec'ua ma ndüji nu cja c'e majyadü. ¹⁸ Mizhocjimi ya vi mama ro ma mimiji cja c'e jñiñi c'ü vi xiji c'o. Pero dya mi ätäji Mizhocjimi. Nguéc'ua va mama na cjuana Mizhocjimi: "Nujyo, dya rá jëzi ra zät'ä nu ja rvá xicö yo", eñe. ¹⁹ Rí unnc'öji ngüenda c'ü dya zät'äji, na ngue c'ü dya creoji Mizhocjimi c'ü ro mbös'üji ro zät'äji nu ja vi xipji Mizhocjimi anguezeji.

4 Nguéc'ua nguetscöji dya, zocöji dya Mizhocjimi, xitscöji ja rga minc'öji dya co angueze. Pero ni jyodü rá pjöngüendagöji. 'Ma jiyö 'na c'j' c'o ri bübüzüji c'ü dya ra zät'ä nu ja c'o ra söya a jmi Mizhocjimi. ² Dya nguextjözgöji o xitscöji o jña Mizhocjimi. Xo 'ñe c'o in mboxpalegöji xo dyäräji o jña'a. Pero c'o jña c'o, dya pje mbös'üji anguezeji na ngueje o dyärätjoji, dya go creoji c'o. ³ Nutscöji ró ench'e in mün'c'öji e Cristo. Nguéc'ua me sö na jo rá söyagöji a jens'e a jmi Mizhocjimi. Na ngueje je ga cjava va mama Mizhocjimi va nädä c'o in mboxpalegöji:

O sjëyazü ró mama c'ü nunca ro zät'äji cja c'e jñiñi nu ja ya rvá xipjiji ro ma mimiji, eñe Mizhocjimi.

'Ma o nguarü Mizhocjimi o dyät'ä ne jens'e 'ñe ne xoñi-jömmü, cjanu o söya c'ua angueze. Je xo rvá cjanu rvá söya c'o in mboxpalegöji, dya cja ro nzhodüji. ⁴ O jña Mizhocjimi nädä ga cjava c'ü na yencho nu pa:

Mizhocjimi o söya c'ua c'ü na yencho nu pa, dya cja pje dyät'ä, eñe.

⁵ Xo mama Mizhocjimi:

Nujyo nte yo, nunca ra zät'ä yo nu ja ró xipji ro ma mimiji, eñe Mizhocjimi.

⁶ Ixi 'ñetsetjo c'ü me go ne Mizhocjimi c'j' c'o ra söya a jmi angueze. C'o in mboxpalegöji ot'ü o dyäräji c'ü o jña Mizhocjimi ja rvá söyaji, dya cja ro nzhodüji. Pero dya go zät'äji na ngueje dya go ne go dyätäji Mizhocjimi. ⁷ C'o o t'i c'o mi mboxpalegöji, ngue c'o o zät'ä cja c'e jñiñi nu ja vi mama Mizhocjimi ro ma mimi c'o nu tataji. O möji co e Josué c'ü mi ngue o xo'ñiji. O zät'äji c'ua ja nzi va mama Mizhocjimi. Pero dya ngue c'ü ixmi mbeñe Mizhocjimi 'ma mü o mama c'ü ro sö c'j' ro söya. Na ngue 'ma xe go mezhe na puncjü o cjë'e, Mizhocjimi o mama c'ü xe ro zädä 'ma ro sö na jo c'j' ro söya. O 'ñünbü o mü'bü e David xo mama c'o jña c'o cja ró xi'tsc'öji. Je ga cjava va mama:

'Ma rí dyäräji o jña Mizhocjimi, ixtí dyätqueji c'ü, dya rí tsjapqueji ra meze in mün'c'ejí, eñe c'ü.

A cjanu va mama e David ja rgá sö rá söyaji.

⁹ Nguéc'ua me sö na jo dya, rá ma söyagöji a jmi Mizhocjimi a jens'e, nutscöji o t'izgöji dya. ¹⁰ 'Ma o nguarü Mizhocjimi o dyät'ä texe yo rí jandagöji, cjanu o söya c'ua c'ü. Je xo rga cjatjonu c'o ra zidyí Mizhocjimi c'o ra ma söya a jens'e, ya rguí nguarü o bëpji c'o.

¹¹ Ni jyodü rá pjötpüji na puncjü ngüenda c'ü mama Mizhocjimi, ngue c'ua rá sätc'öji a jens'e nu ja c'o rá söyaji. 'Ma jiyö, 'na ri bübüzügöji c'j' c'o ra ndëpi c'o o 'ñiji c'o in mboxpalegöji c'o dya go ne go dyärä. 'Ma rga cjanu, dya rá sät'äji.

¹² Me na zëzhi o jña Mizhocjimi c'ü pëpji a mbo cja in mün'c'öji. Chjëntjui nza cja 'na tjëdyi c'ü na mbeñe nza ye lado. Na ngue o jña Mizhocjimi si'ch'i in mü'büji, cjacüji ixtá päragöji ja ga nguiñi in mün'c'öji, 'ñe ja ga mbeñe. ¹³ Dya c'j' sö ra tsjójö c'ü dya ra jñanda Mizhocjimi; angueze ixi päcätjoji texe yo rí cijjñigöji. Je ngue angueze c'ü ra jñüncüji ngüenda.

Jesús es el gran sumo sacerdote

¹⁴ Pero e Jesús c'ü nu T'i Mizhocjimi ngue in ndamböcjimigöji dya c'ü, c'ü me na nojo c'ü ñacöji a jmi Mizhocjimi. Angueze ya c'j'gü a jens'e a jmi Mizhocjimi. Nguéc'ua ni jyodü rá sido rá ejmeji c'ü.

¹⁵ Angueze ngue 'na mböcjimi c'ü sö ra sentio 'ma pje c'o rá sufregöji. Na ngueje o 'ñe mbärä yo rí sufregöji yo xo o sufregöji. Y xo mi üt't'ü e Satanás c'ü, pero e Jesús, dya go tsja c'o na s'o. ¹⁶ Nguéc'ua ni jyodü, dya rá süji rga chëzhgöji a jmi Mizhocjimi c'in Jmugöji, na ngue me nezgöji na jo. 'Ma pje c'o ni jyodüzüji, ra mböxcöji. Y 'ma rí cjaji c'o na s'o, ra perdonaozgöji c'ü.

5 Yo ndamböcjimi cja yo in menzumügöji a Israel, rí chjëntcöji rí nteji. Emeji a cjanu yo, ngue c'ua ra dyötcüji Mizhocjimi, 'ñe ra mböt'üji o animale, cja rrü mbäsp'äji Mizhocjimi cja c'e arta. Y cja na 'ñe, pje c'o nde ma ofrenda c'o ra unüji Mizhocjimi nu. Je ga cjanu ga tsja yo ndamböcjimi para ra perdonaozöji Mizhocjimi c'o na s'o c'o rí cjaji. ² Cärä nte c'o dya nda pärä o 'ñiji Mizhocjimi, nguec'ua ga jyopü ga tsjaji c'o na s'o. Pero yo ndamböcjimi päräji ja rgá zopjüji na jo c'o, dya sjëyaji por c'ü vi tsja na s'o c'o. Na ngue xo bëzotjo yo ndamböcjimi xo bübü 'ma cjaji c'o na s'o. ³ Nguéc'ua ni jyodü yo mböcjimi ot'ü ra mbäsp'äji animale Mizhocji-

mi ngue c'ua ra perdonaoji o nzhubütsjëji. Nuc'ua cja rrü mbäsp'äji Mizhocjimi c'o rguí perdonaoji yo nu minteji.

⁴ Dya cjó cjiñitsjë ra tsja c'e bëpji de mböcjimi. C'ua ja nzi va tsja Mizhocjimi va 'ñeme e Aarón mi jinguã, je xo ga cjatjo dya nu, nguetsjë Mizhocjimi c'ü eme yo ndamböcjimi cja yo ín menzumügöji a Israel. ⁵ Je xo ga cjatjonu e Cristo. Dya xo tsjatsjë ndamböcjimi. Je ngue Mizhocjimi c'ü o 'ñeme o unü c'e bëpji c'ü me ni muvi. O xipji a cjava:

Ngue'tsc'e ín Ch'itsc'ö. Ya ró jizhgö ne pa dya c'ü je ngue ín Ch'itsc'ö, eñe Mizhocjimi.

⁶ Cja c'ü 'na o jña Mizhocjimi, je t'opjü a cjava:

Nu'tsc'e in mböcjimigue c'ua ja nzi ma cja e Melquisedec,

rí sido rí tsjague mböcjimi para siempre, eñe Mizhocjimi va xipji e Cristo.

⁷ E Jesucristo, 'ma xe mi bübü cja ne xoñijömü nza cjazgöji rí nteji, 'ma ya ro zädä ro zürüji ro mbö't'üji c'ü, me go dyötü Mizhocjimi. Me go mapjü va dyötü ro ts'a's'ü c'ü rví bö't'ü. Na ngueje na zëzhi Mizhocjimi, mi sö ro ts'a's'ü. Me xo go pjödü o nguizhö e Jesús va dyötü. Pero xo mi te'be c'ü ro tsja c'ua ja nzi ma ne Mizhocjimi. Nguec'ua va tsja Mizhocjimi o dyätä, o tsjapü o zëzhi e Jesús para ro tsja c'ua ja nzi ma ne Mizhocjimi. ⁸ E Jesús, ixi ngue o T'i Mizhocjimi pero me go sofre va dyätä. Nguec'ua va unü ngüenda e Jesús, 'ma ra tsja 'na nte texe c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi, ra sofre c'e nte'e rgá dyätä. ⁹ Na ngue c'ü vi sofre e Jesucristo va ndü'ü, sö angueze ra salva dya texe c'o ra sido ra 'ñejme c'ü. Nguec'ua nunca ra bëzhiji. ¹⁰ Nguetsjë Mizhocjimi ya mama c'ü ndamböcjimi e Cristo, c'ua ja nzi ma cja e Melquisedec.

Peligro de renunciar a la fe

¹¹ Xe ro xi'tsc'öji na puncjü o jña c'ü ja ma cja e Melquisedec. Pero dya sö rí pärägueji, na ngueje ya meze in mün'c'eji. ¹² Ya mezhe ndeze 'ma ot'ü i dyärägueji ja ga cja e Cristo. Nguec'ua nudya ya xo ri xiqueji c'o 'ñaja ja ga cja c'ü. Pero nu'tsc'eji ni jyodü cjó xe ndo ra xö'c'eji na yeje c'o o jña Mizhocjimi c'o ya vi xi'tsc'eji. Rá jyë'tsc'öji nza cja o lëlë yo sibatjo, yo dya sö ra zi o jñönü. ¹³ Texe c'o dya pärä na jo'o o 'ñiji e Cristo, chjëntjui nza cja yo lëlë yo sibatjo. ¹⁴ Pero 'ma cjó c'o pama pama ra nguifñi c'o na jo, ra mbäräji 'ma ja ngue c'o na jo, 'ñe c'o na s'o. Nuc'o, chjëntjui o nzhante yo sö ra zi o jñönü.

6 'Ma ot'ü, o xi'tsc'eji c'o ni mbürü jña c'ua ja ga cja e Cristo. O xi'tsc'eji c'ü ni jyodü 'na nte ra 'ñejme Mizhocjimi y ra jyëzi c'o na s'o; 'ma jiyö, dya ra salva 'ma c'ü. 'Ma ot'ü, xo xö'c'eji ja rga jigöji nutscöji rí menzumüji a Israel; cja rrü 'ñescöji o dyë'ëji rgá dyötcöji Mizhocjimi. Xo xö'c'eji c'ü ra te yo añima ra bübü'tjoji na yeje, cja rrü tjünpüji ngüenda ja ra ma ngäräji. Nu-jyo ni mbürütjo jña yo, dya nguextjo c'o ni jyodü rá unnc'öji ngüenda yo. Dya xo ni jyodü xe rá yepe rá xi'tsc'öji yo, na ngueje chjëntjui o cimientu 'na ngümü c'ü ot'ü cjü'p'üji. C'ü ni jyodü rí tsjaji dya, ngue c'ü rí

pärägueji mas ja ga cja e Cristo. ³ 'Ma ra mböxcö Mizhocjimi rá zo'c'öji na jo, 'ñe 'ma ra mböxc'eji rí dyäräji na jo, rá xi'tsc'öji c'o xe 'ñaja jña c'o rá jyë'tscö o jñönü c'o si yo nzhante.

⁴ Cärä c'o ya mbärä ja ga cja e Jesucristo, y ya unüji ngüenda nu c'o na jo c'o dacöji Mizhocjimi, y ya 'ñünbü o mü'büji o Espiritu Mizhocjimi. Anguezeji ya unüji ngüenda c'ü me na jo o jña Mizhocjimi. Y ya mbäräji ja je rga cja 'ma ra nguins'i ne xoñijömü. Pero 'ma ra xögüji cja e Cristo, nu'ma, dya ra sö ra nzhogüji a jmi Mizhocjimi 'ma. Na ngueje 'ma xögüji a cjanu, cjaji c'o na s'o, chjëntjui c'ü ri ngue anguezeji ro ndät'äji e Jesús cja ngronsi. A cjanu ra mama yo nte: "Dya jo o 'ñiji e Jesús", ra 'ñeñeji. ⁷ Tsjiñijiji ja ga cja 'ma cjó c'o pje ra ndujmü cja 'na juajma. Nu c'e juajma ra zi'ch'i co c'e dyebe c'ü ëjë na puncjü. Nuc'ua 'ma ra unü c'o ra zi'i c'o o cjava c'e juajma, nu'ma, Mizhocjimi ra bendecigo 'ma c'e juajma c'ü, ra tsjapü xenda ra unü. ⁸ Pero 'ma dyavü o bidyi c'o ra unü c'e juajma, dya pje ga jo 'ma c'ü. Mizhocjimi ra tsjapü ra ndë c'o bidyi, y ra jyëziji c'e juajma; dya cjó cja xe ra ndujmü c'ü.

La esperanza que nos mantiene firmes

⁹ Rí s'iyatsc'öji cjuarma. Zö ga cjanu rvá xi'tsc'öji dya, pero rí junt'ü ín mün'c'ö rí tsjaji na jo, dya rí tsjaji nza cja c'e juajma c'ü o unü dyavü o bidyi. Na ngueje texe c'o ya jogü o mü'bü, na jo ga tsja c'o. ¹⁰ In negueji Mizhocjimi, nguec'ua vi pjösc'eji c'o 'ñaja o t'i Mizhocjimi, y sido in pjösc'eji c'o. C'ü ni tsjagueji a cjanu, dya ra jyombeñe Mizhocjimi. ¹¹ In cjacjuanaji in pjösc'eji yo nin cjuarmaji. Me ne ín mün'c'ö c'ü xo rí tsjacjuanaji nzi 'natsc'eji rguí che'beji rí möji a jens'e. Rí negö c'ü rí jñunt'ü in mü'büji a cjanu texe c'o cjë c'o xe rí minc'eji, c'ü rí ma tsäräji co Mizhocjimi. ¹² Dya rí negö rí jyëzgueji rguí che'beji e Cristo. Rí tsjagueji c'ua ja va tsja c'o mi cärä mi jinguã c'o o 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi. Anguezeji go sidoji, dya jyëziji Mizhocjimi. Nguec'ua ya ch'unüji dya c'o vi xipji Mizhocjimi anguezeji.

¹³ Mizhocjimi o xipji e Abraham c'ü ro intsjimi angueze. Dya cjó mi bübü c'ü xenda ri pjëzhi na nojo que na ngueje Mizhocjimi. Nguec'ua o mamatsjë na cjuana Mizhocjimi va zopjü e Abraham. ¹⁴ O xipji: "Na cjuana rá intsjimits'ü na puncjü, y rá cja'c'ü c'ü me rrä puncjü in mboxbëchege", embeji e Abraham. ¹⁵ E Abraham mi sido mi te'be, nguec'ua va ch'unü c'o vi xipji Mizhocjimi. ¹⁶ 'Ma jura yo nte, nädäji 'naja c'ü xe na sjü'ü que na ngue anguezeji. 'Ma cjó c'o ra zopjü c'ü 'naja, 'ma ra jura rgá xipji, dya sö 'ma c'ü 'naja ra mama: "Dya cjuana", ra 'ñeñe. ¹⁷ Xo va cjatjonu Mizhocjimi, 'ma o xipji e Abraham c'ü ro intsjimi angueze y ro tsjapü c'ü rvá puncjü o mboxbëche, o mamatsjë na cjuana va xipji. Na ngueje me go ne Mizhocjimi ro jizhi na jo, c'ü dya ro pötü c'o vi xipji e Abraham, ro tsja c'ua ja nzi va mama. Ngue c'ua c'o ro tsjapü o mboxbëche e Abraham, ro creoji c'ü vi mama Mizhocjimi. ¹⁸ Nutscöji ya ró ench'e ín mü'büji e Jesucristo, ngue c'ua dya rá ma sufregöji. Ya rí te'beji dya c'ü rá ma cäräji co

Mizhocjimi c'ua ja nzi va mama. Ra sö rá junt'ü ín mün'c'öji c'ü rá ma cārāji co Mizhocjimi, na ngueje dya ra pötü c'o o mama. O mamatsjē na cjuana; dya sö ra tsja bēchjine. ¹⁹ Rí pārāgōji cumple Mizhocjimi, nguec'ua rá zēzhiji rá sido rá ejmeji. Rí te'beji rá ma cārāgōji co Mizhocjimi a jens'e. ²⁰ Na ngue ya cjogü e Jesús a jens'e nu ja ya va ñacōji dya cja Mizhocjimi. Angueze o ot'ü a xo'ñi; nutscōji rá bēpjagōji. Na ngueje angueze ya mbēzhi dya ndamböcjimi c'ua ja nzi ma mbēzhi e Melquisedec. Y dya ra nguarü rgá tsja ndamböcjimi c'ü.

Jesús, sacerdote de la misma clase que Melquisedec

7 E Melquisedec c'ü rí xi'tsc'öji, mi manda cja c'e jñiñi a Salem, mi ndamböcjimi cja Mizhocjimi c'ü bübü a jens'e. 'Na nu pa e Abraham o ma zürü c'o rey c'o vi 'ñe zidy a fuerza c'ü o sobrino, o ndöpü c'o, y o ndunbü c'o mi tunü c'o rey. Nuc'ua 'ma mü o nzhogü e Abraham, o chjēvi c'ua e Melquisedec. Nuc'ua e Melquisedec go dyötpü c'ua Mizhocjimi e Abraham. ² Nuc'ua e Abraham o jñü 'na diezmo texe c'o vi ndunbü c'o rey, cjanu o unü c'ua e Melquisedec. Nu c'e tñü'ü Melquisedec ne ra mama "jmu'u c'ü manda na jo". Y c'e tñü Salem ne ra mama "yo nte me mājāji, dya pje mbeñeji". Nguec'ua c'ü o tñü angueze ne ra mama "jmu'u nu ja māji, dya pje mbeñeji". ³ E Melquisedec, dya 'mārā cjo mi 'ñeje o tata o nana, ni xo ri ngue c'o o mboxpale. Dya xo 'mārā jinguā o jmus'ü ni jinguā o ndü. Nguec'ua, ja c'o nzi ma cja e Melquisedec, je xo ga cjatjonu c'ü nu T'i Mizhocjimi, dya ra nguarü rgá tsja mböcjimi.

⁴ E Abraham mi ngue ín mboxpalegōji c'ü, c'ü me ma jo a jmi Mizhocjimi. Pero o jñü 'na diezmo c'o vi ndunbü c'o rey, cjanu o unü c'ua e Melquisedec. Nguec'ua sö rí unnc'eji ngüenda c'ü mi pjēzhi na nojo e Melquisedec. ⁵ In pārāgueji ngueje yo o mboxbēche e Leví yo pjēzhi dya mböcjimi cja yo ín menzumügōji a Israel. C'o ley, je t'opjü nu, c'ü pēs'i derecho yo mböcjimi ra dyörüji diezmo. Ra dyötüji yo nu menzumütsjēji, zö xo ngue o mboxbēche e Abraham. ⁶ Mizhocjimi ya vi zopjü e Abraham vi xipji c'ü ro tsja Mizhocjimi ro intsji-mi texe c'o ri cārā cja ne xoñijōmü. E Melquisedec, maco dya pje mi cjavi e Leví, pero o jñü'ü c'e diezmo c'ü o unü e Abraham c'ü; cjanu o dyötpüji c'ua Mizhocjimi e Abraham. ⁷ Dya dyötü e Abraham Mizhocjimi por e Melquisedec; ngue e Melquisedec o dyötü Mizhocjimi por e Abraham. Nguec'ua rí unnc'öji ngüenda c'ü xenda mi pjēzhi na nojo e Melquisedec que na ngue e Abraham. ⁸ Yo mböcjimi yo o mboxbēche e Leví c'o örü dya o diezmo, nde tñü'ü c'o. Pero e Melquisedec, dya t'opjü cja o jña Mizhocjimi cjo o ndü c'ü. ⁹ Yo o mboxbēche e Leví ötüji o diezmo yo nu menzumütsjēji, pero xo unüji o diezmo. Ra sö rá mangōji c'ü dya nguextjo e Abraham c'ü o jñü diezmo cjanu o unü e Melquisedec; xo 'ñetjo c'o o mboxbēche e Leví xo unüji diezmo e Melquisedec 'ma dya be mi jmus'üji. ¹⁰ Na ngueje mi 'natjoji co e Abraham c'ü nu mboxpaleji 'ma o chjēvi e Melquisedec.

¹¹ Zö mi mböcjimi c'o o mboxbēche e Leví y mi päsp'āji animale Mizhocjimi, pero c'o nte, dya 'nintspiji o mü'büji c'o na s'o. Nguec'ua mi jyodü c'ü ro bübü c'ü 'na ndamböcjimi c'ü ri nan'ño, c'ü dya ri nza cja e Aarón c'ü nu mboxbēche e Leví. Mi jyodü ro bübü 'na ndamböcjimi c'ü ri nza cja e Melquisedec. C'o o ley Mizhocjimi c'o o ch'unü c'o nte c'o pa c'o, je mi t'opjü c'o, c'ü ja rvá pēpi c'o o mboxbēche e Leví c'o mi mböcjimi. ¹² Nudya, ya pötü mböcjimi; ya bübü dya 'na ndamböcjimi c'ü nza cja e Melquisedec. Nguec'ua xo ni jyodü ra pötü dya c'o ley. ¹³ E Jesucristo c'ü ngue ín ndamböcjimigōji dya, dya mboxbēche cja e Leví c'ü; je mboxbēche cja c'ü 'na o t'i e Israel. Dya cjó mi mböcjimi ne rí 'naja c'o o mboxpale e Jesucristo. ¹⁴ Rí pārāgōji na jo, e Jesucristo c'ín Jmugōji je mboxbēche cja e Judá; maco e Moisés nunca vi mama c'ü ro tsja mböcjimi c'o o mboxbēche e Judá.

¹⁵ Ni jyodü ra pötü c'o ley. Na ngueje cja bübü dya 'na ndamböcjimi c'ü pjēzhi nza cja e Melquisedec. C'e ndamböcjimi ngue e Jesucristo c'ü. ¹⁶ C'o 'ñaja mböcjimi mi emeji c'ua ja nzi ga mama c'o ley, mi cjaji mböcjimi na ngueje mi mboxbēcheji cja e Leví. Pero nudya, c'ü ya tsja mböcjimi, me na zēzhi c'ü. Zö o ndü pero o bübütjo, y nudya dya cja ra ndü. Nguec'ua ga tsja dya ndamböcjimi c'ü. ¹⁷ Na ngueje o mama a cjava Mizhocjimi o xipji c'ü nu T'i:

Nu'tsc'e, rí sido rí tsjague mböcjimi c'ua ja nzi ma cja e Melquisedec, eñe Mizhocjimi.

¹⁸ C'o ley c'o ot'ü vi unü Mizhocjimi, Mizhocjimi ya mama c'ü dya cja mandazgōji c'o. Na ngueje nuc'o, dya sö ro mböxcōji ro perdonaozgōji ín nzhunc'öji. ¹⁹ C'o ley c'o, dya cjó ndintspi o mü'bü c'ü rví chēzhi a jmi Mizhocjimi. Pero o ējē e Jesús o 'ñe ngötcüji c'o na s'o. Nguec'ua 'ma rá ench'e ín mü'büji angueze, ra ndintsquiji ín mü'büji, ngue c'ua ra sö rá chēzhiji cja Mizhocjimi.

²⁰ Mizhocjimi 'ma o 'ñeme mböcjimi e Jesucristo, o mamatsjē na cjuana. ²¹ 'Ma o 'ñemeji c'o 'ñaja mböcjimi, dya cjó jura 'ma. Pero Mizhocjimi 'ma mü o 'ñeme mböcjimi e Jesús, o mamatsjē na cjuana 'ma c'ü. O xipji a cjava:

Nutscö rí Mizhocjimigö rí mamatsjēgö na cjuana y dya rá pötü c'ua ja rgá mbeñegö, c'ü dya ra nguarü rí tsjague mböcjimi nza cja e Melquisedec, eñe Mizhocjimi.

²² Na ngue c'ü ni bübü mböcjimi dya e Jesús, ra sö ra zādā c'o jña c'o ya zocōji Mizhocjimi. Nu c'o jña c'o, ngue 'na testamento c'ü xenda ni muvi que na ngue c'e testamento c'ü o ch'unü c'o ín mboxpalegōji, c'ü ngue c'o ley. ²³ C'o 'ñaja mböcjimi, na puncjü c'o. Na ngue c'ü tñji, dya sö ra sido ra tsjaji mböcjimi. ²⁴ Pero e Jesús, dya ra ndü c'ü, nguec'ua ra sido ra tsja mböcjimi. ²⁵ 'Ma cjó c'o ra 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo, ra sö ra chēzhi cja jmi Mizhocjimi; Mizhocjimi ra recibido c'o. E Jesucristo ra ndintspi o mü'büji, ngue c'ua dya ra bēzhiji. Na ngueje e Jesús dya cja nunca ra ndü'ü, nguec'ua dya ra jyēzi rgá dyötpü Mizhocjimi c'o.

²⁶ Me na jo 'na ndamböcjimi e Jesucristo; ngue c'ü ni jyodüzüji c'ü. Angueze o tsja c'ua ja nzi ma ne Mizhocjimi c'o na jo; dya nduns'ü o nzhubü ni ro tsja c'o rvá s'o. Nuc'ü, dya pje nza czjögöji rí cjaji c'o na s'o. Nguéc'ua, ndo pjézhhi na nojo a jens'e dya c'ü. ²⁷ C'o 'ñaja mböcjimi pama pö't'üji o animale, cja na mbäsp'äji c'ua Mizhocjimi ngue c'ua ra perdonaoji o nzhubütsjéji. Nuc'ua cja na mbö'tp'üji c'ua animale Mizhocjimi ngue c'ua ra perdonaoji c'o nte. Pero e Jesús, dya mi jyodü ro tsja a cjanu c'ü. Na ngueje 'natjo vez o ndü va ngötcöji ín nzhunc'öji. ²⁸ C'o ley, je t'opjü c'ü ngue yo nte yo ra tsja ndamböcjimi, maco bübü 'ma cjaji c'o na s'o. Pero 'ma ya vi cjogü na puncjü o cjé, Mizhocjimi o mamatsjé na cjuana va 'ñeme c'ü 'naja c'ü ra tsja ndamböcjimi. C'ü o 'ñeme ngueje c'ü o T'i. Nguetsjé c'ü nu T'i c'ü sô ra tsja me na jo 'na ndamböcjimi c'ü dya ra nguarü.

Jesús, abogado de un nuevo pacto

8 Texe c'o ya ró xi'tsc'öji, ngue c'ü rguí pärägueji c'ü ya rí 'ñecjöji dya 'na ndamböcjimi c'ü me pjézhhi na nojo. Angueze ya mimi dya cja o jodyé Mizhocjimi c'ü manda a jens'e. ² Nu cja c'e ngumü de xipjadü nu ja mi pëpji c'o mböcjimi, mi bübü c'e cuarto c'ü me ma sjü'ü. Pero c'ín ndamböcjimigöji c'ü rí 'ñecjöji dya, je va pëpji dya c'ü, nu ja me na sjü a jens'e. Nu c'e lugar a jens'e, dya ngue 'na nte c'ü o dyät'ä c'ü; ngueje Mizhocjimi. ³ Texe yo ndamböcjimi emeji yo, ngue c'ua pje c'o ra mbö'tp'üji Mizhocjimi y pje c'o xe nde ra unüji, para ra perdonao Mizhocjimi o nzhubü yo nte. E Jesús c'ín ndamböcjimigöji dya, xo mi jyodü pje ro unü a jmi Mizhocjimi c'ü. ⁴ 'Ma xe ri bübü dya angueze cja ne xoñijömmü, dya ro tsja mböcjimi 'ma c'ü. Na ngueje xe cärä yo mböcjimi yo pje c'o nde unü Mizhocjimi c'ua ja nzi ga t'opjü cja o ley Mizhocjimi. ⁵ Nu c'e cuarto c'ü me na sjü nu ja pëpji yo mböcjimi, dya ixi ngue a jens'e c'ü. Pero ngue c'ü rá unüji ngüenda ja ga cja a jens'e. In mbeñeji ja va sjipji e Moisés 'ma ya mi ngue ro dyät'ä c'e ngüxipjadü. O zopjü na ts'izézhhi Mizhocjimi va xipji: "Rí pjötpügue ngüenda ja rguí dyät'ä c'e ngüxipjadü. Rí dyät'ä c'ü ri nza cja c'o i jñandague ró jí'tsc'ö cja ne t'eje", embeji e Moisés. ⁶ Na ngue c'ü ni tsja dya mböcjimi e Cristo, cja nuevo ne testamento nu o zocüzüji dya Mizhocjimi. C'ü ot'ü testamento c'ü ngue c'o ley, dya sô ro ndintsquiji ín mü'büji. Pero ya mama Mizhocjimi ra ndintsqui e Jesucristo ín mü'bügöji. Nguéc'ua c'e bëpji c'ü pë's'i dya e Cristo, xenda ni muvi c'ü, que na ngueje c'ü o bëpji yo mböcjimi.

⁷ Nu 'ma ro mböxcöji na jo c'ü ot'ü testamento c'ü ngue c'o ley, dya rví jyodü 'ma c'ü xe ro zocüzüji dya Mizhocjimi nu 'na testamento. ⁸ Pero Mizhocjimi o chö'tp'ü c'o nte c'ü dya mi ätäji c'e testamento c'ü vi unüji c'ü ngue c'o ley. Nguéc'ua va mama c'ua:

Ra zädä 'na nu pa'a, 'ma rá zopcjö yo menzumü a Israel 'ñe yo menzumü a Judá, rá unüji 'na testamento c'ü cja nuevo c'ü me rrä jo.

⁹ Dya ri nza cja c'e testamento c'ü ró unü c'o o mbox-pale anguezeji 'ma ró pjongüji a Egipto o mbedyeji libre.

C'o ró xipcjöji, dya go dyätcöji. Nguéc'ua dya cja xo rvá czjapcöji ngüenda.

¹⁰ Pero c'e testamento c'ü rá unügö yo menzumü a Israel 'ma ra zädä c'o pa c'o, je rga cjava c'o:

Rá czjapcö ín jñagö ra z'ch'i na jo cja o mü'büji 'ñe cja o pjeñeji, ngue c'ua ra mbärä ra tsjaji ja c'o nzi rgá negö.

Ngue c'ua ri nguetscö o Mizhocjimizgö anguezeji, y anguezeji ri ngueje ín ch'igö c'o.

¹¹ Y dya cja xe rguí jyodü cjó ra jíchi c'o nu dyoji ra xipjiji: "Ni jyodü rí pärägue Mizhocjimi", ra 'ñeñeji. Iyö. Texeji ra mbäcöji, zö pje pjézhiji, zö dya pje pjézhiji.

¹² Na ngueje rá perdonaojö c'o ri cjaji na s'o.

Dya cja xo rá mbeñegö c'o o nzhubüji, eñe Mizhocjimi.

¹³ C'ü vi mama Mizhocjimi c'ü ri bübü 'na testamento c'ü cja ri nuevo, ixi 'ñetsetjo c'ü ya cjogü c'e testamento c'ü ot'ü vi xipjiji c'o nte, c'ü ngue c'o ley. Y 'ma ya cjogü c'o ley, dya cja mandazüji c'o.

El santuario terrenal y el santuario celestial

9 C'o ley c'o o dyopjü e Moisés c'o vi xipjiji c'o nte mi jinguä, je mi t'opjü nu, c'ü ja rvá ma't'üji Mizhocjimi, 'ñe ja rvá mbëpji. Xo mi bübü c'e ngüxipjadü c'ü ma sjü'ü, pero mi bübü cja ne xoñijömmü c'ü. ² Cja c'e cuarto c'ü mi mbürü mi cjogü c'o mböcjimi, je nguejnu ma jää nu c'e tracandelerero. Xo ma jää nu c'e mexa c'ü mi päsp'äji tjömech'i Mizhocjimi. C'e cuarto c'ü, ngue c'ü ma sjü c'ü. ³ Y nu ja mi cjogüji c'ü na yeje cuarto, je xo mi 'nüns'ü nu c'e bitu c'ü mi cjo't'ü c'e cuarto. C'e cuarto c'ü na yeje, ngue c'ü xenda ma sjü c'ü. ⁴ Je nguejnu ma jää nu c'e arta c'ü dyavü o oro, nu ja mi tjüt'üji c'o me ma jo ma jyärä nza cja o nguichjünü. Je xo ma jää nu, c'e cja c'ü mi bës'i c'o laja c'o mi t'opjü c'ü ot'ü testamento c'ü ngue c'o o mandamiento Mizhocjimi. Nu c'e cja vi ngos'üji dyavü o oro c'ü. A mbo cja c'e cja, mi jää c'e s'äbä c'ü xo mi dyavü o oro c'ua ja mi qui'i c'e maná. Je xo mi jü'ü nu c'e dyenza c'ü o nzhäjnä 'na nu pa'a 'ma mi jün e Aarón. Je xo mi qui'i nu, c'o laja c'o mi t'opjü c'o mandamiento. ⁵ C'ü mi cjo'bü c'e cja c'ü, je mi xis'iji nu, c'o o cji'i c'o animale para ro perdonao Mizhocjimi o nzhubü c'o nte. A xes'e cja c'ü mi cjo'bü, mi bübü yeje c'o vi t'ät'ä de oro c'o mi peje o juaja. Nu c'o, mi xiji querubín c'o. Mi co'büvi o juavi a xes'e cja c'e cja. Nuc'o, ngue c'o rví unü ngüenda c'o nte c'ü mi bübü Mizhocjimi co anguezeji. Nujyo, ro sô xe ro xi'tsc'öji ja ga cja, pero dya ni jyodü dya.

⁶ 'Ma ya vi jogü cja c'e ngüxipjadü texe yo ya ró xi'tsc'öji, o mbürü c'o mböcjimi o pëpji nu. Pama mi cjogüji cja c'e cuarto c'ü ma sjü, ro mbëpji Mizhocjimi.

⁷ C'e cuarto c'ü xenda ma sjü, nguextjo c'e ndamböcjimi c'ü mi sô ro cjogü nu. 'Natjo pa nu cjé mi cjogü nu c'ü. 'Ma mi cjogü c'ü, mi tjëdyi o cji o animale, mi unü a jmi Mizhocjimi c'ü. Mi xis'i nu c'o cji c'ü rví perdonao Mizhocjimi o nzhubü angueze, 'ñe c'o o nzhubü c'o

nte. ⁸ C'ü mi cja a cjanu c'e ndamböcjimi, ngue c'ü ni jítscöji o Espíritu Mizhocjimi c'ü dya sô c'o nte ro chëzhiji a jmi Mizhocjimi nu ja me ma sjü. Dya sô ro chëzhiji 'ma xe mi bübü c'e ngüxipjadü nu ja mi pëpi c'o mböcjimi Mizhocjimi. ⁹ Nguec'ua yo cjë yo rí cãrãgöji dya, sô rá unnc'öji dya ngüenda pje ne ra ma ma c'o bëpji c'o mi cja c'o mböcjimi. C'o mböcjimi mi pöt'tüji animale, cja ma mbäsp'äji Mizhocjimi, y pje c'o xe nde ma ofrenda mi unüji c'ü. Pero c'o nte c'o ma ë unü c'o animale c'o mböcjimi ro mböt'tüji, dya go 'nintspiji o mü'büji c'o na s'o, pero mi sido mi unüji ngüenda c'ü mi tû o nzhubüji. ¹⁰ C'o ley c'o mi ätä c'o mböcjimi ma mbëpji Mizhocjimi, je t'opjü c'o, c'ü pje ma jñöñ mi sô ro z'i'iji, 'ñe c'o dya mi sô ro ziji. Je xo t'opjü c'o, c'ü ja rvá xajaji, 'ñe ja rvá xindyëji, 'ñe ja rvá mbe'ch'e o nguaji. Mizhocjimi vi dyacöji c'o ley c'o, has-ta 'ma cja ro zädä c'o cjë 'ma ro ndintscöji ín mün'c'öji c'ü.

¹¹ Ya zädä o ëjë e Cristo c'ü ngue ín ndamböcjimigöji dya. Nguec'ua Mizhocjimi ga dyacöji dya c'o xenda na jo. E Cristo ya cjogü a mbo'o nu ja me nda ni muvi 'ñe me nda na jo. Nu ja bübü dya angueze, dya cjó dyät'ä co o dyë 'na nte. Na ngue, dya ngue 'na ngümü cja ne xoñijö mü. ¹² E Jesús 'ma o cjogü a jens'e, dya ndëdyi o cji c'o ts'ichivo, ni ri ngue o cji c'o ts'itrangëlo. Pero o cjogü a jens'e na ngueje nguetsjë o cji c'ü o pjödü 'ma o mböt'tüji. Je bübü dya nu e Jesús; dya ni jyodü ra cjogü y ra mbedye c'ua ja nzi ma tsja c'o mböcjimi. Na ngue c'ü vi 'ñe ndü angueze, o ngötcüji c'o na s'o c'o rí cjaji. Nguec'ua, dya cja rá ma cjöt'ügöji c'o. ¹³ C'o nte c'o, 'ma cjó c'o pje mi tjörü c'o ma s'o, mi pëgaji c'o na s'o cja o cuerpoji. Nuc'ua c'o mböcjimi ra mböt'tüji c'ua c'o ts'itrangëlo 'ñe c'o ts'ichivo. O bübü 'ma ra mbant'aji co ndeje c'o o bozivi 'na ts'isungëlo, cja rrü xis'iji c'ua c'o nte c'o vi pëga c'o ma s'o, para ro jogü c'o vi pëgaji c'o o cuerpoji. ¹⁴ Pero xenda ni muvi c'ü vi mböt'tüji e Cristo va pjödü o cji. Na ngueje Mizhocjimi angueze y ra bübüjtjo. Y na yeje, angueze o netsjë ro mböt'tüji, na ngue je ga cjanu va ne Mizhocjimi. Y c'ü na jñi'i, mi ojtjo c'o ma s'o angueze. Nguec'ua c'o na s'o c'o mi cjagöji 'ma ya mi ngue ro bëzhgöji ín aljmaji, ra perdonaozüji dya c'o, ngue c'ua rá pãrãgöji c'ü dya cja rí tügöji ín nzhunc'öji. Ngue c'ua xo ra sô rá chëzhgöji dya a jmi Mizhocjimi c'ü bübü a jens'e, rá ma'tc'öji c'ü.

¹⁵ Mizhocjimi o mama mi jinguã c'ü ro perdonaozgöji ín nzhunc'öji, y dya cja ri tügöji c'o. Mi tüji ín nzhunc'öji na ngueje dya mi ätcöji c'ü ot'ü testamento c'ü ngue c'o ley c'o vi mandazgöji Mizhocjimi. Pero ya zocüzüji dya 'na testamento nu cja nuevo. Na ngue 'ma o ndü e Jesucristo, o ngötcöji c'o mi tügöji, 'ñe c'o mi tû c'o mi cãrã mi jinguã. Nguec'ua nudya, texe c'o o tsjapü Mizhocjimi o t'i mi jinguã, 'ñe c'o cja pü dya o t'i, ra perdonao dya Mizhocjimi c'o, c'ua ja nzi va mama mi jinguã. ¹⁶ Tsjijñiji ne jña nu rá xi'tsc'öji dya. 'Ma cjó c'o ra mbäbä 'na testamento ra jñu's'ü cjó ra zopcü c'o pës's'i, dya ixta ch'unü. Cja ra ch'unü c'o pës's'i, 'ma cja ra mbärã c'o pje pjëzhi c'ü na cjuana ya ndü'ü c'e nte c'ü o mbäbä c'e testamento. ¹⁷ Cja ra ch'unü c'o, 'ma ya rguí

ndü c'e nte. Dya cjó be sô ra ch'unü c'o pës's'i c'e nte c'ü, 'ma xe ri büntjo c'ü. ¹⁸ Je xo ma cjatjonu 'ma o unü Mizhocjimi c'o ín mboxpalegöji c'ü ot'ü testamento c'ü ngue c'o o ley Mizhocjimi, o tsja e Moisés o xis'iji c'o o cji c'o animale c'o ya vi bö't'ü. Nuc'ua ndeze c'e pa c'ü, c'o ín mboxpalegöji mi jyodü ro dyätäji c'o ley c'o. ¹⁹ C'e pa c'ü, o tsja e Moisés, ot'ü o zopjü c'o ín mboxpalegöji o xipjiji texe c'o o ley Mizhocjimi. Nuc'ua cjanu o ma tjëë c'ua c'o o cji c'o ts'itrangëlo 'ñe c'o o cji c'o ts'ichivo, c'o ya vi chjanba o ndeje. Cjanu o jün 'na pjín'ño c'ü mi böch'ü o mbaxidyö. Nuc'ua co c'e pjín'ño c'ü, ngue c'ü vi xis'i o cji'i c'e libro c'ü mi t'opjü c'o ley. Cja xo nu xis'i c'ua cji'i texe c'o nte. ²⁰ Nuc'ua e Moisés cjanu o zopjü c'o nte o xipjiji: "Yo cji yo ró xixc'iji 'ñe yo ró xis'i ne libro, ngue yo rguí unnc'ëji ngüenda c'ü ni jyodü rí dyätqueji ne testamento nu cja dya'c'üji Mizhocjimi, ni jyodü rí dyätqueji dya yo ley yo cja mandatsc'ëji", eñe e Moisés. ²¹ Je xo va cjatjonu xo xis'i o cji'i c'e ngüxipjadü, 'ñe texe c'o traste 'ñe c'o pje nde mi jyodü cja o bëpji c'o mböcjimi. ²² Xo t'opjü cja c'o ley, casi texe 'ma cjó c'o mi pëga c'o ma s'o, mi jyodü ro ndintspiji co cji'i. 'Ma cjó c'o mi cja c'o ma s'o, mi jyodü ro mböt'tüji animale ro xis'iji c'o o cji c'o, ngue c'ua ro perdonaoji o nzhubü c'e nte c'ü.

El sacrificio de Cristo quita el pecado

²³ Xo mi jyodü ro xis'iji o cji o animale cja c'e ngüxipjadü ngue c'ua ro ndintspiji c'ü, 'ñe c'o pje nde mi cupaji nu. Pero para ro ndintscöji ín mün'c'öji ngue c'ua ro sô ro chëzhgöji a jmi Mizhocjimi c'ü bübü a jens'e, dya mi muvi c'o o cji o animale. C'ü vi t'ät'ä c'e ngüxipjadü c'ü, ngue c'ü rví unü ngüenda c'o nte ja ga cja a jens'e nu ja bübü Mizhocjimi. ²⁴ Nu ja cjogü dya e Cristo, dya ngue c'e ngüxipjadü c'ü vi dyät'ä co a dyë c'o nte. Nu ja cjogü, je ngueje a jens'e nu ja va ötü dya Mizhocjimi por nutscöji. ²⁵ C'o ndamböcjimi tsjë'ma mi cjogüji nu ja me ma sjü. Je mi tjëdyiji nu c'o cji c'o dya mi ngue o cjtisjëji anguezeji. Pero dya ga cjanu va tsja e Cristo. Na ngue 'natjo vez c'ü o 'ñe ndü. ²⁶ 'Ma ro ë na puncjü vez, ya na puncjü vez rví mböt'tüji c'ü, ndeze 'ma o mbürü o ngärã yo nte. Pero dya je ga cjanu. Na ngueje yo cjë yo ya ni ma ra nguins'i nu xoñijö mü, 'natjo vez o ëjë angueze. O ë ro 'ñe unü c'ü o vida ro mböt'tüji, ngue c'ua ro ndintscöji ín mün'c'öji c'o na s'o. ²⁷ Nutscöji rí nteji, o ch'acöji c'ü 'natjo vez rá tügöji. Y nuc'ua, cja rrü jñüncüji c'ua ngüenda Mizhocjimi. ²⁸ Je xo va cjatjonu e Cristo. 'Natjo vez va 'ñe ndü'ü ngue c'ua va ngö'tp'ü o nzhubü na puncjü o nte. Angueze ra ëjë na yeje. C'ü rguí 'ñeje, dya ngue c'ü ra ë ndü na yeje c'ü rguí ngötcöji c'o na s'o, jiyö. Ngue c'ü ra 'ñe zidyí c'o te'be c'ü, ra mimiji co Mizhocjimi a jens'e.

10 C'o ley c'o vi ch'unü c'o ín mboxpalegöji, ngue c'ü rví unüji ngüenda c'ü ro ëjë 'naja c'ü ro ndintspiji o mü'büji. C'o ley, dya ndintspiji o mü'büji c'o. Zö tsjë'ma mi pöt'tüji o animale c'o mi päsp'äji Mizhocjimi, pero sido mi tüji o nzhubüji. ² Nu c'ü mi mbäsp'äji o animale, 'ma ro sô ro ndintspiji o mü'büji, dya cja xe ro mbäsp'äji 'ma. Na ngue ya rví 'nintspiji na

jo; dya cja xe ri söji cjo ri tūji c'o na s'o 'ma. ³ Pero dya je ma cjanu. Na ngueje tsjē'ma tsjē'ma mi päsp'äji c'o animale Mizhocjimi, nguec'ua c'o nte'e tsjē'ma tsjē'ma mi mbeñeji c'ü xe mi tūji c'o na s'o. ⁴ Na ngueje c'o o cji c'o ts'itrangëlo 'ñe c'o o cji c'o ts'ichivo, dya sö ra nd-intscöji ín mün'c'öji c'o na s'o.

⁵ Nguec'ua 'ma o ëjë e Cristo cja ne xoñijömmü, o mama a cjava angueze va xipji Mizhocjimi c'ü nu Tata:

Yo nte pä'sc'äji o animale y pje c'o nde da'c'eji. Pero dya nda in negue a cjanu.

Nguec'ua rí dyacö 'na cuerpo rá c jagö texe c'ua ja nzi gui ñegue.

⁶ C'ü ni mbä'sc'äji o animale, 'ñe c'o pje c'o nde ni dya'c'eji, dya nda in negue a cjanu.

⁷ Nguec'ua ró mangö: "Nu'tsc'e Mizhocjimi, rí ne rá c jagö c'ua ja nzi gui ñegue.

Rí ne rá c jagö c'ua ja nzi ga t'opjü c'o in leygue cja c'e libro c'ü 'mans'a. Rí ne rá c jagö c'ua ja nzi ga t'opjü rá c jagö", eñe e Cristo.

⁸ Tsijñijí c'o o mama e Cristo. Ot'ü o mama c'ü dya nda go ne Mizhocjimi c'ü mi mbäsp'äji o animale, ni ri ngue c'ü mi tjü'tp'üji c'o, ni xo ri ngue c'ü pje c'o mi unüji angueze para ro perdonaoji o nzhubü c'o nte. Maco c'o ley, je t'opjü c'ü je ga cjanu rvá tsja c'o mböcjimi.

⁹ Nuc'ua e Cristo cjanu o mama: "Nu'tsc'e Mizhocjimi, rí ne rá c jagö c'ua ja nzi gui ñegue", eñe. Nguec'ua dya cja ni muvi c'ü ni mbäsp'äji animale Mizhocjimi, o c'ü pje c'o nde unüji para ra perdonaozgöji ín nzhunc'öji. C'ü ni muvi dya, ngue c'ü o 'ñe ndü e Cristo c'ua ja nzi va ne Mizhocjimi. ¹⁰ E Cristo 'natjo vez va 'ñe ndü'ü, na ngue je ga cjanu va ne Mizhocjimi. Nguec'ua ya na jozögöji dya a jmi angueze.

¹¹ Yo mböcjimi pama pama pöt'üji o animale, cja rrü mbäsp'äji c'ua Mizhocjimi. Maco c'o o cji o animale, dya sö ra ndintspi o mü'bü yo nte c'o o pecadoji. Pero e Cristo 'natjo vez va 'ñe ndü va ngötcöji ín nzhunc'öji c'ü, nguec'ua dya cja rí tügöji c'o. Yo mböcjimi, dya söyaji, sido pöt'üji o animale. Pero e Cristo, ya mimi dya a jens'e cja o jodyë Mizhocjimi, ya söya. Na ngue ya nguarü c'e bëpji c'ü o 'ñe tsja, 'natjo vez o 'ñe ndü por nutscöji. ¹³ Nudya, je mimi e Cristo a jens'e; te'be hasta 'ma ra ndöpüji c'o nu'u na ü. ¹⁴ Na ngue c'ü 'natjo vez va ndü e Cristo, ya ndintsqiiji ín mün'c'öji nutscöji o ntezgöji dya. Nguec'ua, dya cja rí tūji dya c'o na s'o.

¹⁵ Je xo ga cjatjonu ga xitscöji o Espiritu Mizhocjimi:

¹⁶ C'e testamento c'ü rá unügö yo nte 'ma ra zädä c'o pa c'o, je rgä cjava c'ü.

Rá c japcö ín jñagö ra z'ich'i na jo cja o mü'büji 'ñe cja o pjeñeji, ngue c'ua ra mbärä ra tsjaji c'ua ja nzi rgä negö, eñe Mizhocjimi.

¹⁷ Xo mama a cjava:

Yo nte, dya ätcäji ín leygö, me tuns'ü o nzhubüji. Pero rá perdonaozgöji, dya cja xe rá mbeñe c'o na s'o c'o cja-ji, eñe.

¹⁸ 'Ma ya perdonaozgöji Mizhocjimi c'o na s'o, ixi pärägueji c'ü dya cja xe ni jyodü cjó pje xe ra unü Mizhocjimi ngue c'ua ra perdonaozgöji c'o.

Debemos acercarnos a Dios

¹⁹ Nguec'ua mi cjuarmats'ügöji, ra sö rá chëzhgöji dya a jmi Mizhocjimi c'ü bübü nu ja me na sjü'ü; dya cja ni jyodü rá sügöji. Na ngueje e Jesucristo o pjödü o cji va ndü. ²⁰ Nu cja c'e ngüxipjadü nu ja mi pëpji c'o mböcjimi mi jinguä, mi 'nüns'ü 'na bitu ngue c'ua dya sö ro cjogüji nu ja me ma sjü'ü. Pero nutscöji sö rá chëzhgöji dya a jmi Mizhocjimi c'ü bübü nu ja me na sjü a jens'e. Sö rá chëzhgöji, na ngue o ndü e Jesucristo, cjanu o te o bübü'tjo na yeje. ²¹ Nguetsjé angueze ín ndamböcjimigöji dya c'ü, nutscöji o t'izgöji dya Mizhocjimi. ²² C'ua ja nzi va tsja e Moisés o xis'i c'o mböcjimi o cji c'o animale ngue c'ua ro 'nintspi c'o, je xo ga cjazgöji dya nu, Mizhocjimi ya ndintscöji ín mün'c'öji dya. Y c'ua ja nzi ma xaja c'o mböcjimi ngue c'ua ro chjintsitsjèji o cuerpoji, je xo ga cjazgöji dya nu, ró jigöji rvá jizhgöji c'ü ya 'nintscöji dya ín mün'c'öji. Nguec'ua ni jyodü rá chëzhgöji dya a jmi Mizhocjimi co texe ín mün'c'öji, y rá junt'ü ín mün'c'öji c'ü ra recibidozüji dya c'ü. ²³ Ni jyodü sido rá junt'ü ín mü'büji a cjanu; dya rá yembeñeji. Y rá xipjiji yo nte. Na ngue Mizhocjimi cumple c'ü mama. ²⁴ Xo ni jyodü rá pötü rga zopjüji yo mi cjuarmaji, ngue c'ua rá s'iyaji yo nín minteji y rá pjösc'öji yo. ²⁵ Cärä o cjuarma c'o dya cja jmurüji co c'o nu cjuarmatsjèji. Dya ni jyodü a cjanu. Ni jyodü rá jmurügöji y rá pötü rga zopjüji. Ni jyodü na puncjü rá c jaji a cjanu, na ngueje rí pärägöji ya va chëzhi c'e pa 'ma ra ëjë na yeje e Jesucristo.

²⁶ Nutscöji rí pärägöji c'ü na cjuana ja ga cja e Cristo. Nguec'ua nu 'ma ixtá mbeñe rá c jaji c'o na s'o, dya sö xe ra perdonaozgöji c'o. Na ngueje ya ndü e Cristo por nutscöji, dya cja sö xe ra ndü na yeje. ²⁷ C'ü ra sö rá te'beji 'ma, nguextjo c'ü ra tsjacöji Mizhocjimi me rá sufregöji na puncjü. Na ngueje texe c'o üji e Cristo, Mizhocjimi me ra ünübü c'o, ra tsjapü ra ma sufreji cja sivi. ²⁸ Mi jinguä mi cärä c'o o tsjapü dya ni muvi c'o o ley Mizhocjimi c'o vi dyopjü e Moisés, o tsjaji na s'o. Pero 'ma mi bübü yeje o jñi'i testigo c'o ro mama pje vi tsja c'o nte c'o, ro mböt'üji 'ma c'o vi tsja na s'o, dya ro perdonaoji. ²⁹ E Jesús o pjödü o cji va ndü'ü. Nguec'ua Mizhocjimi sö ra dyacöji dya c'o na jo c'o vi mama, y nguec'ua sö ra ndintscöji dya c'o na s'o. Y o Espiritu jítscöji ja ga s'iyazgöji Mizhocjimi. Nguec'ua 'ma cjó c'o mbeñe ra tsja c'o na s'o, nu'ma, jünpü 'ma o jña e Jesús c'ü nu T'i Mizhocjimi cja rrü yönbü c'ua, y c japü dya ni muvi c'ü vi ndü c'ü, y cja c'o na s'o chjëntjui c'ü ro zadü o Espiritu Mizhocjimi. Nguec'ua c'e nte c'ü, mercedo c'ü xenda ra sufre na puncjü, que na ngueje c'o dya dyätä c'o ley mi jinguä. ³⁰ Na ngueje rí pärägöji ja ga cja Mizhocjimi c'ü o mama a cjava: "Nguetscö rá c japü ra sufre c'o cja na s'o, rá nzhopcöji c'o na s'o c'o vi tsjacöji", eñe. Je xo t'opjü a cjava o jña Mizhocjimi: "Mizhocjimi ra jñünpü ngüenda c'o o t'í", eñe. ³¹ Me na sjü 'ma cjó c'o ra tsja c'o na s'o. Na ngue Mizhocjimi ra tsjapü ra sufre na puncjü.

³² Nu'tsc'eji rí mbeñegueji na jo c'o pa 'ma cja vi pärägueji ja ga cja e Cristo. O tsja'c'üji yo nte i

sufregueji na puncjü pero i sêchqueji, dya i jyêzgueji e Jesucristo. ³³ Bübü 'ma me go tsja'c'üji burla va zanc'üji yo nte, y va tsja'c'ejji c'o na s'o. Xo bübü 'ma i dyocjeji c'o cjuarma c'o je xo ga cjatjonu va tsjapüji, i juentsqueji c'o. ³⁴ I juentsqueji c'o cjuarma c'o mi sufrea a pjörü, i pjösc'ejji c'o. Y 'ma o tsja c'o nte o jñnnc'ejji c'o mi pë'sc'ejji, me i mäjceji vi pësp'ijji paciencia c'o. Na ngueje in pärägueji je bë'sc'ejji a jens'e c'o xenda na jo'o c'o dya ra chjorü. ³⁵ Nguec'ua, dya rí jyêziji e Cristo; sïdo rí jñunt'ü in mü'büji c'ü ra salvats'üji c'ü, dya rí sÿji. Na ngueje 'ma rí sïdoji, ra dya'c'ejji 'ma Mizhocjimi c'o me na jo. ³⁶ Ni jyodü rí tsjagueji c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi; ni jyodü rí sêchqueji ngue c'ua ra dya'c'ejji c'ü ya mama. ³⁷ Na ngueje je t'opjü a cjava o jña Mizhocjimi:

Ya ngue ra êjë na yeje nu c'ü in te'beji; dya ra mezhe c'ü.

³⁸ 'Ma cjö c'o ench'e o mü'bü c'ü, ya jogü cja in jmigö 'ma c'o. Y 'ma ra sïdo ra creoji, rá unüji ra ma mimiji co nuzgö.

Pero 'ma cjö c'o ra zü'ü y ra chjench'ejji, 'ma dya cja ra 'ñejmeji, nu'ma, dya cja rá mápägö 'ma c'o, eñe Mizhocjimi.

³⁹ C'o sÿ a cjanu, ra ndüji, dya ra salvaji. Nutscöji, dya rá sÿji. Rí ench'e in mün'c'öji Mizhocjimi nguec'ua ra dyacöji c'ü dya rá tÿji, rá bünc'öji.

La fe

11 Nu 'ma rí ench'e in mü'bügöji Mizhocjimi, rí pärägöji 'ma c'ü ra zädä c'o ya mama angueze. Y rí te'beji c'o, zö dya rí jandaji cjo ra zädä. ² Bübü c'o mi cãrã mi jinguã c'o me nântji cja o jña Mizhocjimi c'ü mi cjaji na jo. Me nântji a cjanu na ngue mi ench'e o mü'büji Mizhocjimi, mi pärãji c'ü ro tsja c'ua ja nzi va mama.

³ Mi jinguã mi ojtjo yo bübü dya; mi nguextjo Mizhocjimi. Nuc'ua o mama Mizhocjimi c'ü ro bübü ne jens'e 'ñe ne xoñijöümü, o bübü c'ua. Nguec'ua rí ench'e in mün'c'öji Mizhocjimi, rí pärãji ra zädä c'ua ja nzi ga mama angueze.

⁴ Mi jinguã, e Abel o mbö't'ü o animale c'o o mbäsp'ä Mizhocjimi. Xo 'ñetjo e Caïn, xo mbäsp'ä Mizhocjimi c'o vi mbedye cja o juajma. Pero c'o o mbäsp'ä e Abel, xenda ma jo a jmi Mizhocjimi c'o, na ngueje e Abel mi ench'e o mü'bü Mizhocjimi. Rí pärägöji c'ü ma jo e Abel a jmi Mizhocjimi, na ngueje Mizhocjimi o mápä c'o o unü e Abel. Nguec'ua zö ya ndü e Abel, pero chjëntjui c'ü xe ri ñatjo c'ü, na ngueje sö rá unnc'öji ngüenda cja o jña Mizhocjimi ja va 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi c'ü.

⁵ E Enoc mi ench'e o mü'bü Mizhocjimi. Nguec'ua o s'idyi a jens'e, dya go ndü c'ü. Dya cja xe go mimi va cja ne xoñijöümü, na ngueje Mizhocjimi ya vi zidy a jens'e. Je t'opjü cja o jña Mizhocjimi c'ü mi cja Mizhocjimi mi mápä e Enoc 'ma dya be mi sidyi a jens'e. ⁶ 'Na nte, 'ma dya ra 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi, nu'ma, dya sö Mizhocjimi ra mápä 'ma c'e nte. Na ngueje 'ma cjö c'o ne ra chëzhi a jmi Mizhocjimi, ni jyodü ra jñunt'ü o mü'bü c'ü bübütjo Mizhocjimi. Xo ni jyodü ra jñunt'ü o

mü'bü, 'ma ra jyodü Mizhocjimi co texe o mü'bü, Mizhocjimi ra unü c'ü rguí mbärã ja ga cja angueze, y ra recibido c'ü.

⁷ E Noé, xo 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi. Mizhocjimi o zopjü e Noé o xipji c'ü ro peñe 'na tradyebe ro chjotü texe c'o nte. Zö nunca mi jandaji a cjanu c'o pa c'o, pero e Noé o creo c'ü vi mama Mizhocjimi. O züpü c'ua c'o jña c'o, go dyät'ä c'ua 'na barco. Nguec'ua dya ndü e Noé cja c'e tradyebe, ni ri ngue c'ü nu su, ni xo ri ngue c'o o t'i, ni xo ri ngue c'o o cjö. E Noé o jñunt'ü o mü'bü c'ü ro 'ñeje 'na tradyebe c'ua ja nzi va mama Mizhocjimi. Nguec'ua va mama Mizhocjimi c'ü ya ma jo e Noé cja o jmi. Pero c'o nte, dya tsjapüji ngüenda c'ü vi mama Mizhocjimi. Nguec'ua jñetse ma s'o c'o nte c'o.

⁸ E Abraham, Mizhocjimi o xipji ro mbedye cja c'ü o jñiñi, ro ma cja c'ü 'na jñiñi c'ü ro tsjapü o cjaja. E Abraham o 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi c'ü. Nguec'ua ixco dyätä Mizhocjimi go mbedye go ma c'ua, zö dya mi pärã ja je ro zät'ä. ⁹ Nu cja c'e jñiñi c'ü vi mama Mizhocjimi ro unü e Abraham, e Abraham mi nzhontjo mi nzhontjo nu. Na ngue dya be mi ngue o cjaja c'e jñiñi c'ü. Mi bübütjo e Abraham cja 'na ngüxipjadü c'ü mi tä'sätjoji. E Abraham mi nzhontji e Isaac c'ü nu t'i, 'ñe e Jacob c'ü nu bëche c'o xo vi xipji Mizhocjimi ro tsjapü o cjavavi c'e jñiñi c'ü. Zö mi nzhontjo e Abraham, pero mi sïdo mi ejme Mizhocjimi. ¹⁰ Mi te'be ro ma mimi cja c'e jñiñi a jens'e c'ü nunca ra chjorü, c'ü nguetsjë Mizhocjimi o dyät'ä ja c'o nzi va ne.

¹¹ E Sara c'ü nu su e Abraham, dya mi muxt'i c'ü. Ya xo vi cjogü o cjëë 'ma ro muxt'i. Pero o 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi, mi pärã c'ü ro mus'ü 'na ts'it'i c'ua ja nzi va mama Mizhocjimi. Nguec'ua Mizhocjimi o unü e Sara ro nduns'ü c'e ts'it'i c'ü o mus'ü. ¹² Nguec'ua e Abraham, zö ya me mi pale cjö xe ro mama c'ü xe ro sö ro 'ñeje t'i c'ü, pero go tsãjã na puncjü o mboxbëche c'ü. Yo seje a jens'e, 'ñe c'o 'ñöxöümü c'o jãrã a ñünü cja yo ndare 'ñe cja yo mar, dya cjö sö ra mbezhe c'o. Je xo ga cjatjonu yo o mboxbëche e Abraham, me na puncjü yo.

¹³ E Abraham o ndü c'ü, y dya go ch'unü va texe c'o vi xipji Mizhocjimi c'ü. Je xo va cjatjonu e Isaac 'ñe e Jacob. Pero mi sïdo mi junt'ü o mü'büji c'ü ro unü Mizhocjimi anguezeji c'ua ja nzi va mama; mi sïdo mi creoji hasta 'ma mü o ndüji. Mi pärãji, zö ro mezhe pero ro zädä c'o vi mama Mizhocjimi. Nguec'ua ma mäjji. Y mi mama anguezeji mi xipjiji a cjava c'o 'ñaja nte: "Nutscöjme, rí nzhontcjöjme cja ne xoñijöümü", mi eñeji. ¹⁴ C'ü vi mamaji a cjanu, ixi 'ñetsetjo c'ü mi jodüji c'ü 'na jñiñi. ¹⁵ C'e jñiñi c'ü mi jodü e Abraham 'ñe e Isaac 'ñe e Jacob, dya mi ngue c'e jñiñi nu ja ot'ü mi bübü e Abraham. 'Ma ri ngueje c'ü, ro sö ro nzhögüji 'ma; dya pje ro ts'a's'üji. ¹⁶ Pero me mi ne o mü'büji 'na jñiñi c'ü me xe na jo'o, c'ü ngue a jens'e. Nguec'ua, dya tseje Mizhocjimi ga mama: "Ngue o Mizhocjimizgö yo", eñe. Ixi jñetsetjo c'ü dya tse c'ü. Na ngueje ya dyät'ä 'na jñiñi nu ja ra ma ngãrã anguezeji.

¹⁷ Mizhocjimi ya vi xipji a cjava e Abraham: "Je ngue in ch'igue e Isaac c'ü ra tsja tata cja in mboxbëchegue", eñe Mizhocjimi. 'Na nu pa'a Mizhocjimi o tsjapü 'na prueba e Abraham; o xipji c'ü ro tsja e Abraham ro unü e Isaac c'ua ja nzi ma mbäsp'äji o animale Mizhocjimi. Zö e Isaac mi ngue c'ü 'natjo nu t'i e Abraham, pero e Abraham ya mi ngue ro mbö't'ü e Isaac ro unü Mizhocjimi. Na ngue mi junt'ü o mü'bü c'ü je ri ngue e Isaac c'ü ro tsja tata cja nu mboxbëche e Abraham, c'ua ja nzi va mama Mizhocjimi. ¹⁹ E Abraham mi pärã, zö ro mbö't'ü e Isaac pero Mizhocjimi mi pë's'i poder, mi sö ro tsjapü ro te e Isaac ro bübü'tjo na yeje. Nguec'ua Mizhocjimi o ts'a's'ü c'ua e Abraham, dya jyëzi ro mbö't'ü e Isaac. Nguec'ua e Abraham xe go sitjo c'ü nu t'i, chjëntjui c'ü ya rví ndü. Na ngueje ya mi ngue ro mbö't'ü.

²⁰ E Isaac xo 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi. Nguec'ua va tsja e Isaac va dyötpü c'ua Mizhocjimi c'o nu t'i c'o mi ngue e Jacob 'ñe e Esaú. Y o xipjivi ja rvá intsjimi Mizhocjimi anguezevi 'ñe c'o nu mboxbëchevi c'o cjë c'o cja ro ëjë. ²¹ E Jacob xo 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi. Nguec'ua 'ma ya ma t'ü'ü c'ü, o dänã c'ü o ch'äjã va dyötpü Mizhocjimi nza yeje c'o o bëche c'o mi ngue o t'i e José. ²² E José xo 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi, mi pärã c'ü ro tsja Mizhocjimi c'ua ja nzi va mama. Nguec'ua 'ma ya ma t'ü'ü c'ü, o mama ja rvá tsja c'o o mboxbëche e Jacob c'o mi xiji Israelita. O mama c'ü ro ngärãji a Egipto pero ro mbedyeji nu, 'ma ro zädã c'o pa. Y xo xipji c'o o dyoji ro ndunbüji c'ü o cuerpo angueze 'ma ro mbedyeji.

²³ O mezhe c'ua, c'ü mi rey a Egipto o manda ro pant'aji cja ndare texe c'o ts'it'i cja c'o Israelita 'ma cja mi jmus'ütjoji. 'Ma o jmus'ü e Moisés, c'ü nu tata 'ñe c'ü nu nana o jñandavi c'ü me ma zö c'e ts'ilëlë, xa'ma pje c'o ro mbëzhi c'ü. Anguezevi o 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi. Nguec'ua va pönüvi jñi zana c'e ts'ilëlë c'ü mi ngue e Moisés. Dya go züpüvi o jña c'e rey.

²⁴ Nuc'ua c'ü nu xunt'i c'e rey a Egipto, 'ma o chöt'ü c'e ts'ilëlë c'ü mi ngue e Moisés, o tsjapü o t'i c'ua c'ü. Pero 'ma mü o nocü e Moisés o 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi c'ü. Nguec'ua 'ma ya vi bëzo angueze, dya cja ne xe ro nädãji angueze mi ngue o t'i c'ü nu xunt'i c'e rey. ²⁵ Ro sö e Moisés xe ro tsja bëche cja c'e rey, ngue c'ua xe ro mäjã e Moisés rvã züji, ro tsja c'o nte. Pero o unü ngüenda c'ü dya rvã jo a cjanu, 'ñe c'ü dya ro mezhe rvã mäjã. Na ngue c'ü rví mäjã a cjanu, je ri tsjatjo va cja ne xoñijötmü. C'ü o tsja, o mbeñe c'ü xenda rvã jo ro dyoji c'o nu menzumüji a Israel c'o vi jua-jnü Mizhocjimi, y ro sufre co anguezeji. ²⁶ O nguifñi angueze, zö ro zadüji angueze pero xenda rví muvi c'ü ro dyätã e Cristo rvã mbedye a Egipto, que na ngueje c'ü ro nguejme ro tsjapü o cjaja texe c'o mi pë's'iji cja trabodega nu. Na ngueje e Moisés mi te'be c'o xenda na jo c'o ro unü Mizhocjimi. ²⁷ C'ü vi mbedye e Moisés a Egipto, dya ngue c'ü mi sũ c'ü pje ro tsjapü c'e rey; ngue c'ü mi junt'ü o mü'bü ro zädã 'ma ro sö ro pjongü libre c'o nu menzumütsjëji. Mi creo c'o vi mama

Mizhocjimi, nza cja 'ma ixto ñavi ro jñandba o jmi; ma-co dya cjó janda Mizhocjimi.

²⁸ Na ngue c'ü mi ench'e o mü'bü Mizhocjimi, o mbürü e Moisés o pjongü c'e mbaxua c'ü ni chjü Pascua, o xipji c'o nu menzumüji a Israel ro xis'iji o cji cja ngoxtji c'o o ngumüji, ngue c'ua 'ma ro ëjë c'ü o anxe Mizhocjimi, dya ro mbö'tp'üji 'ma c'o nu ndats'it'iji. ²⁹ E Moisés 'ñe c'o nu menzumüji a Israel o 'ñench'e o mü'büji Mizhocjimi, o jñunt'ü o mü'büji c'ü ro mbös'ü Mizhocjimi anguezeji ja rvã mbes'ëji cja c'e trazapjü c'ü jüsp'üji Mar Rojo. Nguec'ua va mbes'ëji c'ua, nza cja 'ma ri nguetjo cja jötmü c'ü na dyodü. Pero c'o mi menzumü a Egipto, 'ma mi cja ro mbes'ëji, go nzhogü c'o ndeje c'o vi xögü, go chjorüji c'ua texeji nu.

³⁰ C'o Israelita o 'ñench'e o mü'büji Mizhocjimi. Nguec'ua pama mi xinchp'itjoji cja c'e jñiñi a Jericó. Nguec'ua 'ma ya vi cjogü siete pa, go nügü c'ua c'o trandüngümü c'o mi c'ot'ü c'e jñiñi. ³¹ 'Ma dya be mi xinchp'iji cja c'e jñiñi, o xipjiji ye bëzo c'o mi Israelita o ëjui, o 'ñe zo'büvi nu. Cja c'e jñiñi, mi bübü 'na ndixü c'ü nde ma dyonpütjo o bëzo. Nuc'ü, mi chjü'ü Rahab c'ü. Pero c'e ndixü go 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi, nguec'ua va mbös'ü c'o vi 'ñe zo'bü. O tsjocüvi a mbo cja o ngümü, ngue c'ua dya ro zürüji c'o. Nguec'ua 'ma o nügü c'o ndüngümü c'o mi c'ot'ü c'e jñiñi, c'o tropa c'o mi Israelita, dya go mbö't'üji c'e ndixü. Pero c'o nu menzumüji a Jericó, dya go züji Mizhocjimi. Nguec'ua va mbö't'üji c'o.

³² ¿Pje xe rá xi'tsc'öji? Dya rá sürü rá xi'tsc'öji dya, texe c'ua ja va tsja e Gedeón, 'ñe e Barac, 'ñe e Sansón, 'ñe e Jefte, 'ñe e David, 'ñe e Samuel, 'ñe c'o profeta.

³³ Anguezeji mi ench'e o mü'büji Mizhocjimi, nguec'ua mi bübü anguezeji c'o o ndöpü o rey. Xo mi bübü c'o o mbëzhi juesi c'o na jo va zopjü c'o nu menzumüji. Xo mi bübü c'o o zädã c'ü vi xipji Mizhocjimi. Xo mi bübü anguezeji c'ü o pant'aji a nde cja o león, pero Mizhocjimi o ngo'tp'ü a ne c'o león. Na ngueje mi ench'e o mü'bü Mizhocjimi c'e nte c'ü. ³⁴ Mi bübü c'o o mboch'üji cja trasivi c'ü me mi yorü, pero Mizhocjimi o tsja c'ü dya pje tsjapüji c'e trasivi. Na ngueje anguezeji xo mi ench'e o mü'büji Mizhocjimi. Mi bübü c'o ro bö't'ü co tjëdyi. Pero dya pje xo tsjapüji c'o, na ngueje anguezeji xo mi ench'e o mü'büji Mizhocjimi. Mi bübü c'o mi sũ o mü'bü. Pero Mizhocjimi go tsjapu ro zëzhiji, na ngueje mi ench'e o mü'büji Mizhocjimi. Nguec'ua va chüji na jo c'o o tropa c'o nte c'o dya mi ma't'ü Mizhocjimi, va ndöpüji c'o. ³⁵ Mi bübü ndixü c'o vi ndü c'o mi cãrã o ngümü, pero o tetjo c'o, o bübü'tjoji na yeje.

Mi bübü c'o o mbärãji hasta 'ma cja mü o ndüji. 'Ma ro mama anguezeji c'ü dya cja ro ma't'üji Mizhocjimi, ro 'ñemeji 'ma libre, dya pje ro tsjapüji 'ma c'o. Pero anguezeji, dya mamaji a cjanu c'ü ro jyëziji Mizhocjimi. Na ngue mi te'beji c'ü xenda na jo; mi te'beji c'e pa 'ma ra tetjoji ra mimiji co Mizhocjimi. ³⁶ Mi bübü c'o me go mbätãji va nda's'üji co chirrio, na ngueje mi ench'ëji o mü'bü Mizhocjimi. Mi bübü c'o mi sufre a pjörü, y xo mi tjün't'üji co cadena. ³⁷ Mi bübü c'o o pjat'üji o ndojo

va mbö't'üji. Mi bübü c'o o dyocüji a nde co serrote. Mi bübü c'o o xipijji c'ü na jo ro mamaji c'ü dya cja ro ma't'üji Mizhocjimi; 'ma jiyö, ro tsjapüji ro sufreji 'ma na puncjü. Mi bübü c'o o mbö't'üji co tjëdyi. Mi bübü c'o o c'ueñe cja o ngumüji o möji na jë. Nguéc'ua mi bëzhi c'o mi jyodüji, nguéc'ua ya nguextjo o xipjadü o ndëncjürü c'ü mi je'eji, 'ñe o xipjadü o chivo. Mi sufreji na puncjü, y mi c'apüji na s'o c'o. ³⁸ C'o nte c'o dya mi creo Mizhocjimi mi mamaji c'ü ma s'o c'o mi ma't'ü Mizhocjimi; mi mamaji c'ü dya mi jyodü c'o mi ma't'ü Mizhocjimi xe ro mimiji cja c'o o jñiñiji. Maco mi nguetsjë c'o mi mama a cjanu, c'o ma s'o. C'o mi ejme Mizhocjimi, o c'ueñeji cja o ngumüji o möji na jë, nguéc'ua mi nzhodütjoi cja majjadü, 'ñe cja t'eje. Mi tsädätjoi cja cueva. ³⁹ Texe c'o nte c'o ya ró xi'tsc'öji, me nântji c'ü na jo va tsjaji, na ngue mi ench'e o mü'büji Mizhocjimi. Pero dya ch'unüji va, nu c'o vi ma-ma Mizhocjimi. ⁴⁰ Na ngueje Mizhocjimi ya vi mbeñe c'ü ro zädä c'ü xenda na jo. Mi te'be Mizhocjimi c'ü ro cärägöji nutscöji, ngue c'ua c'o mi cärä mi jinguä, 'ñezgöji sö rá chëzhgöji a jmi angueze rí texeji.

Fijemos la mirada en Jesús

12 C'o nte c'o cja ró xi'tsc'öji, zö mi sufreji pero dya jyëziji c'ü mi ench'e o mü'büji Mizhocjimi. Xo rga c'azgöji nu, ni jyodü, dya rá jëziji c'ü rgá ench'e ín mü'büji e Jesucristo, zö xo rá sufreji. C'ü rgá nzhodüji cja o 'ñiji Mizhocjimi chjëntjui nza cja 'na nte c'ü ri cja carrera. Nuc'ü, ra ts'o's'ü c'o bitu c'o ri je'e. 'Ma jiyö, ra ts'a's'ü c'o bitu, y ra bëzhi 'ma c'e carrera. Je xo ga c'azgöji nu. Ni jyodü rá jëzgöji texe c'o na s'o c'o rí c'aji, 'ñe c'o pje nde c'axcöji. ² Ni jyodü rá unnc'öji ngüenda c'ü ja va tsja e Jesús, y rá te'beji ra mböxcüji angueze xo rá zëzhgöji 'ma pje c'o rá sufreji. 'Ma o ndät'äji e Jesucristo cja ngronsi, me co bëchpiji o tseje va tsjapüji burla. Pero e Jesús go ne go ndü, dya tsjapü ngüenda c'ü mi bëchpiji o tseje. Na ngue mi pärä c'ü ro zädä 'ma me ro mäjä angueze, na ngue ya rví mböxcüji. Na ngue c'ü o ndü e Jesús, nudya, je mimi dya cja o jodyë Mizhocjimi.

³ Mbeñeji c'ü o tsja e Jesús. Mbeñeji, ngue c'ua 'ma pje c'o ra tsja c'ejji, dya ra tögü in mün'c'ejji c'ü rguí jyëzgüejji Mizhocjimi. C'o nte, me go tsjapüji o sufre e Jesús; maco mi nguetsjë anguezeji ma s'oji. Pero e Jesús go sëchi texe c'o. ⁴ C'ü ni 'ñench'e in mün'c'ejji e Cristo, ngue c'ü ni jyonnc'ügueji o chü yo nte. Pero dya cjó be bö't'üts'c'ejji. Nguéc'ua, dya ni jyodü rí tsjaji na s'o rguí xögueji co e Cristo. ⁵ Pe ya i jyombeñeji c'ü ma-ma cja o jña Mizhocjimi nza cja 'na tata 'ma zopjü c'o o t'i. Je mama ga cjava c'ü:

Nu'tsc'e ín ch'itsc'ö, 'ma ra huënchc'igüe Mizhocjimi c'in Jmugue, dya rí tsjapü c'ü dya pje ni muvi c'ü o jña c'ü.

Ni xo rí tsjijñi rguí sentiogue 'ma ra xi'tsc'e c'ü na s'o i tsja.

⁶ C'in Jmugue 'ma s'iya 'na nte, c'apü ra sufre 'ma. Y ngue c'o c'apü o t'i, c'o castigao c'ü, eñe c'e jña.

⁷ Nujyo in sufregueji, nguetsjë Mizhocjimi c'ü jëzi rí sufregueji yo. Nguéc'ua rí xötpügueji 'ma c'ü ja rguí dyätqueji na jo angueze. Mizhocjimi cja c'ejji nza cja 'na tata c'apü c'ü nu t'i. Na ngueje texe yo bëzo, bübü 'ma ni jyodü ra castigaaji c'o o t'iji. ⁸ Mizhocjimi jëzi ra sufre texe c'o o t'i. Nguéc'ua 'ma dya in sufreji, nu'ma, dya ngue o t'itsc'ejji 'ma c'ü. ⁹ C'o mi tatagöji cja ne xoñi-jömü mi castigaazüji c'o, ngue c'ua ro ätcöji c'o. Y mi sügöji c'o. Nadya c'in Tatagöji c'ü bübü a jens'e, zcjo dya xo ni jyodü rá sügöji angueze, ngue c'ua rá bübütjoi? Jä, ni jyodü. ¹⁰ Ja nzitjo cjë c'o o castigaazüji c'o mi tatagöji. Mi castigaazüji c'ua ja nzi ma netsjëji anguezeji. Pero Mizhocjimi castigaazüji ngue c'ua ra mböxcöji, ngue c'ua rga c'azgöji angueze. ¹¹ Ixi 'mārätjo, 'ma jëzi Mizhocjimi ra sufre 'na nte, dya mäjä c'e nte, nzhümü 'ma c'ü. Pero 'ma ra unü na jo ngüenda c'e nte jenga ni sufre c'ü, cja rrü dyätä c'ua Mizhocjimi, nu'ma, xenda rrä jo c'o ra tsja 'ma c'e nte, y dya cja pje xe ra mbeñe 'ma c'ü.

El peligro de rechazar la voz de Dios

¹² C'o cja carrera, bübü 'ma ya me ni tögü o ngua. Nguéc'ua dya cja nda sö ra cjan'dijji. Je xo ga c'ajsc'ejji nu, me tögü in mün'c'ejji. Nguéc'ua rí xi'ts'iji rí zëzhgueji. ¹³ Ixt' tsjijñiji c'ü ngueje o 'ñiji e Cristo c'ü rí möc'ejji. Ngué c'ua c'o yembeñetsc'ejji, dya ra xögüji cja c'e 'ñiji c'ü na jo, y dya cja xe ra yembeñeji.

¹⁴ Me rí jyodüji ja rguí tsärägueji na jo texe yo nte. Xo rí jyodüji rí tsjaji c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi c'o na jo. 'Ma jiyö, dya ra sö rí päräji 'ma na jo ja ga cja angueze, y dya ra sö rí ma minc'ejji co angueze. ¹⁵ Rí pjötpütsjëji ngüenda. 'Ma jiyö, 'na ri bübütsc'ejji 'naja c'ü ra xögü co Mizhocjimi, maco o nugüji na jo va ndjä c'ü nu T'i. 'Ma ri bübütsc'ejji c'ü ri cja na s'o, zö ri 'natjo nte, pero ra jí'ts'iji 'na 'ñiji c'ü na s'o, nguéc'ua ri bübütsc'ejji na puncjü c'o xo ra tsja na s'o. ¹⁶ Rí pjötpüji ngüenda c'ü dya cjó ri bübütsc'ejji hermano c'ü ri 'ñeje c'ü 'na ndixü, o hermana c'ü ri 'ñeje c'ü 'na bëzo. Y 'ma dya in chjüntüji, dya rí jyöt'üji o ndixü. Xo rí pjötpüji ngüenda c'ü dya cjó ri bübütsc'ejji c'ü ra tsja c'ua ja nzi va tsja e Esaú, ra tsjapü dya pje ni muvi c'o me na jo c'o ne ra dyacöji Mizhocjimi. E Esaú mi ngue c'ü nu ndat'i e Isaac, nguéc'ua je ngue e Esaú c'ü ro intsjimiji ro tsja Mizhocjimi. Pero c'ü rví intsjimiji c'ü, o mbö'ö e Esaú por 'na mojmü o jñöñü c'ü o ch'unü ro zi. ¹⁷ In pärägueji ja va tsja c'ua e Esaú. O mezhe c'ua e Esaú mi ne c'ü ro intsjimiji c'ü. Pero Mizhocjimi dya go ne a cjanu. Me go huë'e c'ua e Esaú, 'na xe ro sö ro intsjimiji c'ü. Pero dya cja sö.

¹⁸ Nu cja c'e t'eje nu ja o ch'unü c'o o mandamiento Mizhocjimi c'o ín mboxpalegöji, me mi yorü o trasivi nu. Me xo ma bëxömütjo ma jängömü nu. Y me ma zëzhi ma vü'ü trandajma nu. ¹⁹ Y cja c'e t'eje, xo mi zünü me na jens'e 'na trompeta nu. Cjanu ña c'ua Mizhocjimi o zopjü c'o ín mboxpaleji. Anguezeji me go züji va dyäräji c'o jña c'o, nguéc'ua va dyötüji e Moisés c'ü ro xipji Mizhocjimi c'ü dya cja ro ña'a. ²⁰ Me mi süji, dya cja ne ro dyäräji. Na ngueje Mizhocjimi vi mama a

cjava: “Zö ri nguextjo 'na animale ra säjä cja ne t'eje, pero rí pöt't'üji c'ü. Pero dya rí chëzhiji. Rí pjat'üji co ndojo, o 'ma jiyö rí pjat'üji co lanza”, eñe Mizhocjimi. ²¹ Me mi s'ü'ü ma jñandaji cja c'e t'eje. Nguец'ua hasta e Moisés o mama: “Me rí mbigö rgá s'ügö na puncjü”, eñe. Nu c'e t'eje c'ü, dya ngue c'ü in chëzhgueji a jmi c'ü, iyö.

²² Nu c'ü in chëzhgueji dya a jmi, ngueje Mizhocjimi c'ü ixi bübü'tjo. Nuc'ü, je bübü'tjo cja c'ü 'na t'eje c'ü ni chjü Sion, cja c'e jñiñi a Jerusalén a jens'e. Je nguejnu me mäjä ga ngärä c'o o anxe Mizhocjimi c'o me na puncjü. ²³ Je ngue nu, va juns'ü o tjü'ü texe c'o o t'i Mizhocjimi c'o na puncjü, na ngueje je menzumüji dya nu. Nu c'ü ra jñün'c'ejí ngüenda, nguetsjé Mizhocjimi c'ü manda texe a jens'e 'ñe cja ne xoñijö'mü. Nu ja bübü angueze, je xo cärä nu, c'o nte c'o ya jogü cja o jmi. Nuc'o, ojtjo nada c'o na s'o a jmi Mizhocjimi c'o. ²⁴ Xo in chëzhgueji dya a jmi e Jesús. C'ua ja nzi ma tsja c'o mböc'jimi ma xis'iji c'o o cji o animale ngue c'ua ro perdonaoji c'o nte, je xo ga cjatjo nu'tsc'ejí. 'Ma in ench'e in mü'büji e Jesucristo, Mizhocjimi perdonao't'üji, na ngue o pjödü o cji e Jesús va ngö'tcüji in nzhubüji. 'Ma o tsja e Caín o mbö't'ü e Abel, mi jyödü ro nzhocpüji c'o na s'o e Caín. Pero na ngue c'ü o mbö't'üji e Jesús, Mizhocjimi dya ra nzhocüzgöji c'o na s'o c'o rí cjaji, ra perdonaozgöji dya c'ü.

²⁵ Nguец'ua rí pjötpügüejí ngüenda c'ü rí dyätäji Mizhocjimi c'ü zocöji. Nu c'o in mboxpaleji, 'ma o ch'unüji c'o o mandamiento Mizhocjimi, dya go ne go dyäräji. Nguец'ua Mizhocjimi o tsjapü o sufrejí, maco nguextjo va cja ne xoñijö'mü c'ü vi sjipjiji c'o. Pero nudya, Mizhocjimi ya ndäjä 'naja c'ü vi 'ñeje a jens'e. Nguец'ua 'ma rá jünpügöji o jña e Jesús ja va 'ñe ndü, cja rrü yönbüji c'ü, zja rga möcjöji 'ma, c'ü dya pje ra tsjacöji Mizhocjimi? Nu 'ma ga cjanu, xenda rá sufregöji 'ma que na ngue c'o in mboxpaleji. ²⁶ 'Ma o ña Mizhocjimi c'o pa c'o, me go mbi'i c'e t'eje. Pero nudya, ya mama Mizhocjimi pje pjëzhi c'ü cja ra tsja. O mama ga cjava c'ü: “Xe 'na vez rá cjapcö ra mbi'i na zëzhi ne xoñijö'mü. Dya nguextjo ne xoñijö'mü. Xo 'ñe ne jens'e, xo rá cjapü ra mbi'”, eñe Mizhocjimi. ²⁷ C'e jña c'ü vi mama Mizhocjimi c'ü xe 'na vez ra tsjapü ra mbi ne xoñijö'mü, ngue c'ü rga pärägöji ra chjorütjo ne jens'e 'ñe ne xoñijö'mü. Na ngueje o t'ät'ätjo yo. Nuc'ua, c'o dya sö ra chjorü, ngue c'o ra sido ra bübü. ²⁸ Nu c'ín Jmugöji, dya ra chjorü c'ü, ni xo ra chjorü nu ja rá ma cärägöji c'ü. Nguец'ua rga unngöji na jo 'na pöjö Mizhocjimi, y rá ma't'üji c'ua ja nzi ga ne c'ü. Ni jyödü rá s'ügöji rga ätcöji c'ü. ²⁹ C'ua ja nzi ga cja 'na sivi, cjapü ra sufre c'ü ra zant'a, je xo ga cjatjonu Mizhocjimi ra tsjapü ra sufre c'o cja na s'o.

Cómo agradar a Dios

13 Sido rí pötü rgui s'iyagueji yo nin cjuarmaji. ² 'Ma ra säjä cja in jñiñigueji c'o cjuarma c'o dya ngue in menzumügueji, rí recibidogüejí na jo c'o; dya rí jyombeñejí. 'Na ri ngue o mbëpji Mizhocjimi c'o. Mi jin-guä, mi bübü c'o mi recibido na jo c'o ma säjä.

Nguец'ua bübü 'ma mi recibidoji c'o o anxe Mizhocjimi, zö dya mi päräji cjo mi ngue c'o.

³ C'o o'o a pjörü, rí mbeñegueji rí pjös'üji c'o, nza cja 'ma ri 'natjo c'ua ri cäji a pjörü. Xo rí mbeñejí rí pjösc'ejí c'o cjapüji ra sufre. Na ngueje 'na xo bübü 'ma ra tsja'c'ejí xo rí sufregueji.

⁴ Rí unnc'ejí ngüenda c'ü dya s'o c'ü ni chjüntüvi 'na bëzo 'na ndixü. Pero c'ü ya chjüntü, ni jyödü c'ü dya cjó xe ra 'ñeje. Porque na s'o ga cjanu. Mizhocjimi ra tsjapü ra sufre texe c'o bëzo c'o ra dyojui c'ü dya ri ngue nu su, 'ñe c'o ndixü c'o ra dyojui c'ü dya ri ngue o xira.

⁵ Dya rí mbeñegueji na puncjü o merio. Rí mäcjejí co nu c'o ya in pë'sc'ejí. Na ngueje ya mama a cjava Mizhocjimi: “Nunca rá jëts'c'ö, ni xo rá xögü co nu'tsc'e”, eñe. ⁶ Nguец'ua, dya rá süji pero ra sö rá mangöji:

Mizhocjimi ngue c'ü pjöxcö c'ü. Dya rá s'ügö cjó pje ra tsjacö, rá eñegöji.

⁷ Rí mbeñegueji nu c'o cjuarma c'o o xi'tsc'ejí o jña Mizhocjimi. Rí mbeñejí na jo ja va dyätäji e Jesucristo hasta 'ma cja o ndüji. Rí mbeñejí ngue c'ua xo rí 'ñe-jmeji a cjanu c'ü. Na ngue angueze, dya pötü c'ü.

⁸ C'ua ja nzi ma cja c'o cjë c'o ya cjogü, je xo ga cjatjonu angueze ne pa dya, 'ñe texe c'o cjë c'o cja ra ëjë, 'ñe 'ma ya rguí nguins'i ne xoñijö'mü. ⁹ Nguец'ua, dya rí creogüejí cjó c'o ra 'ñe dyon'c'üji ra jí'tsc'ejí jña c'o ri nan'ño. Dya rí creoji 'ma dya ri chjëntjui c'o jña c'o ya i dyäräji. Nutscöji ni jyödü rá unüji na jo ngüenda c'ua ja ga s'iyazgöji Mizhocjimi, ngue c'ua rá nzhodüji na jo cja o 'ñiji. Dya ni jyödü me rá xöcüji pje ma jñö'nü c'o rá sigöji, o c'o dya rá sigöji. Cärä c'o me xöcü a cjanu, pero dya pjös'üji ja rgá mbäräji na jo Mizhocjimi.

¹⁰ Nutscöji, ngue e Cristo c'ü o bö't'ü para o ndintscöji in mün'c'öji c'o na s'o. C'o animale c'o tsjé'ma mi pöt'üji ngue c'ua ro perdonaoji c'o o nzhubü c'o nte, mi ngue c'ü rví unü ngüenda c'o nte c'ü ro ë 'naja c'ü ro 'ñe pätpäji rvä ndü. Nu c'o animale c'o tsjé'ma mi bö't'ü, dya sö ro zi c'o mböc'jimi. ¹¹ C'ü mi cjaji, nu c'ü mi mero ndamböc'jimi mi cjogü a mbo nu ja me ma sjü'ü, mi tjëdyi c'o o cji c'o animale c'o vi bö't'ü. Cja ma xis'i c'o cji nu, ngue c'ua ro perdonaoji c'o o nzhubüt-sjé, 'ñe c'o o nzhubü c'o nte. Nuc'ua cja ma ndunüji c'o animale a tji'i cja c'o ndüngumü. Cja ma yepe ra ndüt'üji texe c'o o ts'ingue c'o. ¹² Je xo va cjatjonu e Jesús, je ngue a tji'i cja c'e ndajñiñi a Jerusalén nu ja o pjongüji angueze ro ma sufre. Je ngue nu o ma pjödü o cji'i va ndü nu, para o ndintsquiji in mün'c'öji c'o na s'o, nutscöji rí nteji. ¹³ Nguец'ua nutscöji na jo rá jyombeñejí c'o tjürü c'o mi cjaji 'ma ot'ü, y rá chëzhgöji a jmi e Jesús. Yo nte ra zangöji c'ua ja nzi va zadüji e Jesús o bëchpji o tseje. Pero ni jyödü rá jyombeñejí a cjanu c'o tjürü c'o. ¹⁴ Na ngueje ne xoñijö'mü, dya ngue in s'öyagöji va; ra chjorütjo nu. Rí te'beji c'e s'öya nu ja rá ma mimiji. ¹⁵ Na ngue c'ü o tsja e Jesucristo, dya cja ni jyödü rá unngöji dya o animale Mizhocjimi. C'o rá unngöji dya, pama rá unüji 'na pöjö; rá unüji c'o jña c'o ra mbedye in tegöji. ¹⁶ Dya rí jyombeñejí rí pötü rgui

pjös'üji, 'ñe rí unüji c'o pje ni jyodü. Nujyo, ngue yo me rguí mäjä Mizhocjimi yo.

¹⁷ Rí dyätqueji yo in xo'ñigueji yo xi'ts'iji o jña Mizhocjimi, zö nan'ño gui tsjijñiji. Na ngueje ngue anguezeji c'o me pëpji ga mbö'ceji. Mizhocjimi ra jñün-pü ngüenda anguezeji ja ga cja vi minc'ejí. Rí dyätqueji anguezeji, ngue c'ua ra sö ra mäjí rgá mbö'ceji. 'Ma jiyö, 'ma dya rí dyätqueji anguezeji, 'na me ra sufre cja o mü'büji. Y nu'tsc'ejí, 'na rí bëzhgueji.

¹⁸ Rí dyötcüji Mizhocjimi, na ngue rí pãrãgö c'ü dya rí cijijñi na s'o ín mü'bügö. Me rí ne rá c jagö na jo'o texe.

¹⁹ Me rí ö'tc'öji rí dyötcüji Mizhocjimi, ngue c'ua dya ra mezhe, rá 'ñe zenguats'üji na yeje.

Bendición y saludos finales

²⁰ E Jesús c'ín Jmugöji, ndambörü c'ü; nutscöji chjëntcui c'ü rí ndënchjürüji. Nguéc'ua va ndü e Jesús por nutscöji. O pjödü o cji para o perdonaozgjí Mizhocjimi c'ua ja nzi va mama cja ne testamento nu cja nuevo nu o zocüzüji. Nguéc'ua dya cja rí tügöji ín nzhunc'öji. Nuc'ua Mizhocjimi o tsjapü o tetjo e Jesús,

o bübütjo na yeje. Nguéc'ua ra sö ra mäjä ín mün'c'öji, dya cja ni jodü xe rá mbeñeji c'o ín nzhübüji c'o mi tñji.

²¹ Rí ö'tc'öji Mizhocjimi ra dya'ceji c'o xe bë'tsc'ejí, ngue c'ua ra sö rí tsjaji texe c'o na jo, c'ua ja nzi ga ne angueze. Nguetsjë angueze ra pëpji a mbo cja in mün'c'ejí, ngue c'ua rí tsjaji c'o na jo c'o rguí mäjä angueze. Ra pëpji a cjanu a mbo in mün'c'ejí, na ngueje in ench'e in mü'büji e Jesucristo. Angueze me na no-jo, 'ñe me na jo. Je rga cjanu textjo yo cjë'ë 'ñe 'ma ya rguí nguins'i ne xoñijömü, amén.

²² Rí ö'tc'öji cjuarma rí pëscöji paciencia yo jña yo ró zo'c'öji. Na ngueje dya puncjü yo ró xi'tsc'öji cja ne carta. ²³ Rí negö rí pãrãgueji c'ü ya 'ñemeji dya libre e Timoteo c'ín cjuarmagöji. Nu 'ma dya ra mezhe ra zät'ä nu ja rí bünc'ö, rá ëcjöbe rá 'ñe zenguats'ügöbe.

²⁴ Xipjiji ra mbörü Mizhocjimi texe yo in xo'ñigueji yo xi'ts'iji o jña Mizhocjimi, 'ñe texe c'o 'ñaja cjuarma. Va bö'tc'ütjoji Cjimi c'o cjuarma c'o menzumü a Italia c'o rí cãrãgöjme.

²⁵ Mizhocjimi ra mböxc'üji in texeji. Je rga cjanu, amén.

SANTIAGO

Santiago escribe a los esparcidos

1 Cjimi, cjuarma, rí zenguats'üji. Nutsco e Jacobo rí pen'c'ejí ne carta. Rí mbëp'jigö cja Mizhocjimi, 'ñe cja e Jesucristo c'ín Jmugöji. Rí pen'c'ejí ne carta nu'tsc'ejí in tsjaji cja yo doce estado a Israel, pero in pjötc'ejí dya texe cja ne xoñijö mü.

La sabiduría que viene de Dios

2 Bübü 'ma ra säts'c'ejí 'na ndümü o pje c'o nde rí sufregueji. Pero jñunt'ü in mün'c'ejí cjuarma, ngue yo rguí mäc'ejí yo; ni ri ts'inguilë rí ndümüji. **3** Na ngue in pärägueji 'ma rí sufregueji a cjanu, ra jñetse cjo sido rí 'ñejmeji Mizhocjimi. 'Ma rí zëzhgueji, 'ma dya rí jyëzgueji Mizhocjimi, nu'ma, ra dya'c'üji mas c'ü rguí zëzhiji, 'ma ra ë c'o rí sufreji c'o xe na s'ëzhi. **4** Nguet'ua sido rí zëzhgueji ngue c'ua ra sö rí dyätqueji na jo 'ma Mizhocjimi. Nguet'ua dya ra bët'sc'iji c'ü rguí tsjagueji c'ua ja nzi ga ne angueze.

5 'Ma bübüts'üji c'ü bëzhi pjeñe ja rgá tsja c'o ne Mizhocjimi, ni jyodü ra dyötü Mizhocjimi 'ma c'ü. Mizhocjimi ra unü c'ua c'ü rguí mbärä. Na ngue c'o pës'i Mizhocjimi, dacöji na puncjü c'ü, dya xo huënzhgöji c'ü. **6** Pero c'ü ra dyörü, ni jyodü ra jñunt'ü o mü'bü c'ü ra ch'unü pjeñe, dya ra yembeñe cjo ra ch'unü cjo dya ra ch'unü. Na ngue c'ü yembeñe, chjëntjui nza cja ndeje cja trazapjü c'ü pjös'ü ga ndunü e ndajma ga mava ga mava. **7** C'e nte c'ü yembeñe ga cjanu, ni jyodü ixta unü ngüenda c'ü dya pje ra unü c'ín Jmugöji c'ü. **8** Na ngueje dya pärä pje ra nguiñi; yembeñe texe c'ü cja'a c'ü.

9 Nu'tsc'ejí in pöbreji cjuarma, zö dya nda in pës'iji pero rí mäc'ejí. Na ngueje ya ni muvits'c'ejí dya a jmi Mizhocjimi. **10** Nu'tsc'ejí in pës'iji na puncjü, xo rí mäc'ejí. Na ngueje o dya'c'üji Mizhocjimi in pärägueji dya, c'ü dya nda ni muvi c'ü ni pës'c'ejí na puncjü. C'o rico, ra zädä 'ma ra ojtjo anguezeji, ra chjëntjui nza cja o ndäjnä o pjín'ño. **11** Na ngueje 'ma go mbes'e e jyarü, na pa'a. Nguet'ua ga dyot'ü o pjín'ño, y joca juenzhänä c'o. Y zö na zötjo pero ra ojtjo c'ua c'o. Je xo rga cjatjonu c'o rico; zö pëpjiji töji o merio, pero ra zädä 'ma ra ndü c'o.

Pruebas y tentaciones

12 'Ma cjó c'o ra säjä 'na ndümü o pje c'o ra sufre, pero 'ma ra sido ra 'ñejme Mizhocjimi, nu'ma, ngue nu rguí mäjä 'ma c'e nte. Na ngueje Mizhocjimi ra unü c'ü rguí bübüjtjo co angueze. Je ga cjanu va mama

Mizhocjimi ra unü c'o ejme, 'ñe neji angueze. **13** 'Ma cjó c'o ra nguiñi ra tsja c'o na s'o, dya ra mama que ngue Mizhocjimi c'ü c'apü ra tsja c'o na s'o. Na ngueje me na jo Mizhocjimi, dya cjó sö ra 'ñünbü o mü'bü Mizhocjimi ra tsja c'o na s'o. Mizhocjimi dya xo 'ñünbü o mü'bü 'na nte ra tsja c'o na s'o. **14** 'Ma cjó c'o cjiñi ra tsja c'ua ja c'o nzi ga netsjé c'o na s'o, je ni 'ñeje cja mü'bü c'e s'opjeñe. **15** Nuc'ua 'ma ra sido ra nguiñi c'o na s'o c'o ri ne ra tsja, ra zädä c'ü ra tsja 'ma c'o. Y 'ma dya ra jyëzi c'o na s'o, dya ra salva.

16 Rí s'iyats'üji cjuarma. Nguet'ua rí xi'tsc'öji, dya cja rí tsjijñiji c'ü ngue Mizhocjimi c'ü 'ñünngü in mü'büji rá c'ají c'o na s'o. Na ngueje dya cjuana. **17** C'ü dacöji Mizhocjimi, nde na jo texe c'o. Y ngue c'o ni jyongöji c'o. Nguetsjé angueze o dyät'ä e jyarü, 'ñe e zana, 'ñe yo seje. Nujyo, chjench'e yo. Pero Mizhocjimi dya pötü; xenchc'ü ga cjatjo, dacüji c'o na jo. **18** Nguetsjé angueze o mbeñe ndeze mi jinguä c'ü ro tsjacüji o t'izüji. Nguetscöji ot'ü o tsjacüji o t'izgöji, 'ma ró ätpägöji nu o jña nu na cjuana. Je xo rga cjatjonu c'o 'ñaja c'o cja ra creó.

La verdadera religión

19 Rí s'iyats'üji cjuarma. Nguet'ua rí xi'tsc'öji rí dyäräji na jo o jña Mizhocjimi in texeji. Dya ts'i rguí chjünrüji jña c'o va ë in pjeñetsjéji. Dya xo ra ünc'ejí rguí dyäräji c'ü o jña. **20** Na ngue 'ma cjó c'o üdü, dya ra sö ra tsja c'ua ja ga ne Mizhocjimi c'o na jo. **21** Nguet'ua rí xi'tsc'öji, jyëziji texe c'o me na s'o c'o in cjiñiji, 'ñe texe c'o na s'o c'o xe in c'ají. Rí dyäräji na jo nu o jña Mizhocjimi nu bübü in mün'c'ejí dya. Na ngue 'ma rí dyärägueji ne jña nu, sö ra jogü in mü'büji.

22 Dyätäji o jña Mizhocjimi. Dya rí dyärätjoi, cja ndo rrí jyëzitjoi. Na ngue 'ma in cjiñiji c'ü dya pje ni jyodü nguextjo c'ü rí dyärätjoi, dya in cjiñiji na jo 'ma. Na ngueje dya cjuana. **23** 'Ma cjó c'o ärä o jña Mizhocjimi, nu 'ma dya cja'a c'ua ja nzi ga dyärä, nu'ma, chjëntjui nza cja 'na nte c'ü janda na jo cja jñeje c'ü ja ga cja a jmi c'ü. **24** Jandatsjé na jo'o, cja na matjo c'ü. Nuc'ua ixi jyombeñetjo pje mi nza jmi c'ü. **25** Mizhocjimi ya 'ñevgueji libre, ngue c'ua ra sö rá ätäji dya o jña angueze. 'Ma cjó c'o ra unü na jo ngüenda c'ü pje mama c'ü o jña, y ra sido ra mbeñe, y ra tsja c'ua ja nzi ga mama c'e jña'a, nu'ma, ngue nu rguí mäjä 'ma c'e nte c'ü. Na ngueje cja'a c'ü mama c'e jña. Pero 'ma ra dyärä jo rrü jyombeñetjo c'ü, iyö 'ma.

26 'Ma cjó c'o pëzhits'üji na jo ga ma't'ü Mizhocjimi, pero 'ma dya pjötpü ngüenda c'o jña c'o pedye a ne'e

ga xipji yo nu minteji, dya jo c'ü cjiñi 'ma c'ü. Na ngueje dya cjuana. Na ngue dya pje ni muvi c'ü ni mama ma't'ü Mizhocjimi c'ü. ²⁷ C'o ix na cjuana ma't'ü Mizhocjimi c'ün Tataji, pjös'üji yo ndixü yo ya ndü nu xira, 'ñe yo jyoya 'ma sufreji. Xo pjörütsjēji ngue c'ua dya ra ndēpiji o 'ñiji yo nte cja ne xoñijōmü va yo dya pãrã Mizhocjimi. C'o cja a cjanu yo na jo, dya s'o a jmi Mizhocjimi c'o.

No hay que hacer distinción entre personas

2 Me na nojo e Jesucristo c'ün Jmugöji, cjuarma. Nguец'ua 'ma in ejmeji angueze, dya cjó rí tsjapüji xenda rrí muvi 'na nte que na ngue c'ü 'na. ² Bübü 'ma cjogü 'na nte nu ja in ma't'üji Mizhocjimi c'ü ri junt'ü anillo a dyē, c'ü ri dyavü o oro, y ri je'e bitu c'o rrã jo. Xo bübü 'ma cjogü 'na bëzo c'ü pöbre c'ü ri je'e zēbitu. ³ Dya ga jo 'ma in cjañüji me ni muvi nu c'ü je'e bitu c'ü me na jo, 'ñe 'ma in xipji: "Nu'tsc'e nin t'ecjañōmü, je rí mimigue va nu ja na jo", in embeji. Dya xo ga jo 'ma in xipji c'e pöbre c'ü je'e zēbitu: "Nu'tsc'e rí bōntjogue a mava", o in xipji: "Mimitjogue a jōmü", in embeji. ⁴ Nu 'ma in cjañi a cjanu, xenda in cjañüji ni muvi 'ma c'ü 'naja, que na ngue c'ü 'na. Na s'o in pjeñegueji 'ma. ⁵ Rí s'iyats'üji cjuarma, nguец'ua rí xi'tsc'öji a cjanu. Dyäräji na jo. Yo pöbre, cjañüji dya ni muvi cja ne xoñijōmü. Pero Mizhocjimi o juajnü na puncjü anguezeji. Anguezeji ench'e o mü'büji e Jesucristo, nguец'ua me ni muvi dya a jmi. Y xe ra ch'unüji c'ü me ni muvi; ra ch'unü ra zät'äji nu ja manda Mizhocjimi. Ngue c'ü o mama Mizhocjimi ra unü c'o ejme 'ñe neji angueze. ⁶ Maco nu'tsc'ejji in cjañüji c'ü dya nda ni muvi yo pöbretsc'ejji. ¿Cjo dya ngue yo rico yo cja'c'üji rí sufregueji? ¿Cjo dya ngue yo rico yo sints'iji cja juesi nu ja ra jñün'c'üji ngüenda? Já, ngue yo rico. ⁷ ¿Cjo dya ngue yo rico yo xenda sanbü o tjü e Cristo, que na ngue yo pöbre? Maco me na jo e Cristo. Nu'tsc'ejji ngue o ntets'üji c'ü.

⁸ C'ü xenda ni muvi ley cja o jña Mizhocjimi, je t'opjü a cja va c'ü: "Nu'tsc'ejji rí s'iyaji yo nin minteji, c'ua ja nzi gui s'iyatsjēji", eñe. Nu 'ma rí tsjaji a cjanu, na jo c'ü in cjañueji 'ma. ⁹ Pero 'ma dya jyēzgui s'iyaji yo nin minteji, in cjañi na s'o 'ma. Na ngue dya in ätäji c'ü o ley Mizhocjimi c'ü mama rá jyēzga s'iyaji yo nín minteji. ¹⁰ Na ngue c'e nte c'ü ra dyätä texe c'o o ley Mizhocjimi, pero nu 'ma ra bëzhtjo 'na c'o ley ra dyätä, ya mbēs'i nu s'ocü 'ma c'ü, chjēntjui c'ü dya ro dyätä ne rí 'na c'o ley. ¹¹ Bübü ley c'o mandazüji Mizhocjimi nza cja ne jña nu mama a cjava: "Dya rí tsäji o ndixü. Ni xo ri nguец'tsc'ejji in ndixüji, dya rí tsäji o bëzo", eñe Mizhocjimi. Xo mama: "Dya rí pō't'unteji", eñe c'ü. 'Ma dya in tsäji o ndixü, pero 'ma ya i pō't'unteji, dya in ätäji 'ma c'o ley. ¹² Ya 'ñevgueji dya libre Mizhocjimi, ngue c'ua sō rá ätcōji dya c'ü. Y 'ma ra jñüncōji ngüenda, ra mbäcōji cjo ró cjañōji c'ua ja va ne angueze. Nguец'ua nu'tsc'ejji rí pjōtpüji ngüenda ja rgui ñagueji, 'ñe ja rgui minc'ejji. ¹³ Na ngueje 'ma ra jñü ngüenda Mizhocjimi, dya ra juentse c'e nte c'ü dya juentse yo nu minteji.

Pero c'ü o juentsete, ra juentse Mizhocjimi, dya ra tsjapü ra sufre.

La fe y las obras

¹⁴ Mi cjuarmats'üji, 'ma cjó c'o ra mamatsc'ejji: "Rí ejmegö Mizhocjimi", ra 'ñeñe, pero 'ma dya cja'a c'o na jo, ¿pje ra dyeje 'ma c'ü? ¿Cjo sō ra salva c'e nte na ngue c'ü ni mantjo ejme? Dya ra sō. ¹⁵ Bübüts'üji hermano 'ñe hermana c'o dya cãñ pje ra jye'e, ni xo ri pēs's'iji pje ra ziji. ¹⁶ Nguец'ua ni jyodü rí unüji c'o ni jyodü ra jyeji 'ñe c'ü ra ziji. Na ngueje 'ma rí xitjōji: "Mizhocjimi rí mëvi. Ra dya'c'ejji bitu c'ü rguí pac'ü, 'ñe c'ü rí si'i c'ü me ri nintjo", rí 'ñembeji; pero 'ma dya rí unüji, ¿pje ra dyeje 'ma c'ü in xipji? ¹⁷ Nguец'ua 'ma cjó c'o mama ejme Mizhocjimi, pero 'ma dya unü c'o pje ni jyodü yo nu minteji, chjēntjui c'ü dya ri ejme 'ma c'ü.

¹⁸ Pe bübüts'ejji c'o ra ne ra xitscö a cjava: "Rí cjiñi-jme bübü c'o nguextjo c'ü creo, y bübü c'o cja c'o na jo", ra 'ñenzgöji. Pero rá xicö a cjava c'o: "Nu'tsc'ejji in xitscöji c'ü in ejmeji. Pero, ¿ja rga jñetse 'ma dya rí tsjaji c'o na jo? Nuzgö rá cjañō c'o na jo, ngue c'ua ra jñetse c'ü rí ench'e in mün'c'ö Mizhocjimi." ¹⁹ Nu'tsc'ejji in creoji c'ü 'natjo Mizhocjimi bübü. Na jo c'ü in mangueji. Xo 'ñe c'o demonio c'o ngue o dyoji c'ü dya jo, xo pãrãji c'ü 'natjo Mizhocjimi. Pero c'o demonio me mbi'i ga züji, na ngue Mizhocjimi ra tsjapü ra sufreji. ²⁰ ¿Cjo dya in pãrãji ja ga cja? ¿Cjo dya in unnc'ejji ngüenda, 'ma cjó c'o dya cja c'o na jo, dya ni muvi c'ü ni mama ejme Mizhocjimi 'ma c'ü? ²¹ Tsjiñiji e Abraham c'ü mi mboxpalegöji. Ya mi ngue ro tsja e Abraham ro mbö't'ü e Isaac c'ü nu t'i, c'ua ja va manda Mizhocjimi; cja rrü unü c'ua Mizhocjimi cja c'e arta. Na ngue c'ü vi dyätä a cjanu, o mama Mizhocjimi: "Dya cja tü o nzhubü dya ne Abraham", eñe. ²² ¿Cjo dya in unnc'ejji ngüenda e Abraham? Dya nguextjo c'ü vi creo c'o o mama Mizhocjimi; xo tsja c'ua ja nzi va xipji. Nguец'ua ixi 'ñetse c'ü na jo ma 'ñejme c'ü. ²³ 'Ma o tsja a cjanu e Abraham, je o zädä angueze c'ü t'opjü cja o jña Mizhocjimi c'ü mama a cjava: "E Abraham o 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi; o creo c'ü ro tsja c'ua ja nzi va mama. Nguец'ua va mama Mizhocjimi c'ü dya cja mi tü o nzhubü e Abraham", eñe. E Abraham xo t'opjü cja o jña Mizhocjimi, c'ü mi jovi na jo Mizhocjimi. ²⁴ Nguец'ua ya in unnc'ejji ngüenda 'ma cjó c'o mama creo pero 'ma dya cja c'o na jo, dya sō ra mama 'ma Mizhocjimi c'ü dya cja tü o nzhubü c'ü. ²⁵ Xo rí tsjiñiji c'ua ja va tsja e Rahab. O recibido cja o ngümü c'o ye bëzo c'o vi 'ñe zo'bü cja c'e jñiñi. Nuc'ua 'ma ya ro mëvi, o tsja c'ua c'e ndixü o xipjivi nan'ño 'ñiji ja rví mëvi ngue c'ua dya ro zürüji c'o. Na ngue c'ü o tsja c'e ndixü o mbös'ü c'o ye bëzo, o mama c'ua Mizhocjimi c'ü dya cja mi tü o nzhubü. Ante, nde ma dyonpütjo o bëzo c'e ndixü. ²⁶ Xo rí mbeñegueji ja ga cja 'ma ya ni ndü 'na nte, dya cja ni muvi c'ü o cuerpo, na ngue dya cja bübü o aljma c'ü. Je xo ga cjatjonu 'na nte, 'ma dya cja c'o na jo, nu'ma, dya xo ni muvi 'ma c'ü ni mama creo.

La lengua

3 Dya rí tsjaji rrã puncjüts'üji o xöpüte cja jña rá Mizhocjimi, cjuarma. Na ngueje in pãrãgueji 'ma rá cjaji xöpüte pero 'ma dya rá cjacjuanagöji, xenda ra jñüncöji ngüenda 'ma Mizhocjimi, que na ngue 'ma dya ri xöpütegöji. ² Rí texeji rí cjaji na puncjü c'o na s'o. 'Ma rá pjörüji c'ü ra mbedye ín teji ngue c'ua dya rá mamaji jña c'o dya ni jyodü, xo ra sö rá pjörütsjéji ngue c'ua rá ätäji na jo Mizhocjimi, dya rá cjaji ja c'o nzi rgá netsjéji. ³ Tsijñiji ja rgá cjaüpüji o pjadü. Rí cã'tp'ãji frenu a ne'e yo, ngue c'ua ra dyätcãji. Maco ts'iquë c'e frenu, pero rí cjaüpüji ra ma c'ua ja rgá negöji. ⁴ Xo rí tsijñiji ja xo ga cja o barco c'o nzhodü cja ndeje. Me na nojo c'o, y bübü 'ma me na zëzhi e ndajma ga ndunü c'o. Pero co c'e za c'ü ni dyëji, sö ra dyëdyi c'ua ja ga ne'e c'ü ri ëdyi; maco ts'iquëtjo c'e za c'ü. ⁵ Je xo ga cjatjonu nín ts'ijñiji. Ts'iquë cja ín cuerpogöji nu, pero co nín ts'ijñiji rí mamaji jña c'ü rgá cjaüpütsjéji na nojo. Tsijñiji yo t'eje yo cja na puncjü o za'a. Maco ra ndë yo, co 'na ts'isivtjo. ⁶ Nín ts'ijñigöji chjëntjui 'na sivi nu. Cja nín ts'ijñigöji, je bübü texe c'o na s'o nu. C'ü ni mama na s'o jña nín ts'ijñiji, s'onngöji na puncjü cja ín cuerpogöji nu. Cjacöji rá pötca nuji na ü yo nín mintegöji, chjëntjui nza cja 'ma yorü 'na trasivi. Ngueje c'ü dya jo c'ü 'ñünngü ín mü'büji rá mamaji c'o na s'o. ⁷ Nutscöji rí dominaoiji yo animale yo bübü nziyo a ngua, xo 'ñe yo peje o juaja, xo 'ñe yo cjüt'ü a mbeme, xo 'ñe yo cã'ã cja ndeje. Texe yo, ya xo vi dominaoiji ndeze mi jinguã yo. ⁸ Pero dya cjó sö ra dominaotsjé o c'ijñitsjé. Ngue 'naja c'ü na s'o c'ü dya cjó sö ra ts'a's'ü c'o jña c'o mama nu. O c'ijmi 'ma sate, pedye o posuña cja o c'ijñiji. Je xo ga cjazgöji nu, bübü 'ma pedye ín tegöji na s'o jña rgá santegöji. ⁹ Bübüzgöji c'o mama co o ne'e c'ü me na jo Mizhocjimi c'ín Tatagöji. Pero xo sadüji yo nu minteji. Nguec'ua chjëntjui c'ü ro zadüji Mizhocjimi. Na ngueje Mizhocjimi o ngambgöji c'ü ixi nza cjatjogöji angueze. ¹⁰ 'Natjo o ne 'na nte. Pero je pedye nu, c'ü ni mama me na jo Mizhocjimi, y xo 'ñe c'ü ni sante c'e nte c'ü. Dya jo rá cjaji a cjanu, cjuarma. ¹¹ Tsijñiji ja ga cja 'na mbereje. ¿Cjo 'natjo c'ua peje ndeje c'ü na ð'ð, 'ñe c'ü na ðxü? Iyö. ¹² Tsijñiji cjuarma. ¿Cjo sö'ö e ndora ra nguis'i o ndënsë? ¿Cjo sö'ö e ndëmpë ra nguis'i o ndora? Je xo ga cjatjonu o mbereje; dya sö 'natjo c'ua ra mbeje c'ü na ðxü, 'ñe c'ü na ð'ð.

La verdadera sabiduría

¹³ Nguec'ua rí xi'tsc'öji, 'ma bübüts'üji 'na cjuarma c'ü pãrã c'o na jo c'o ra tsja, 'ñe pjëchi, ni jyodü ra mbötpü na jo ngüenda ja rgá mimi, 'ñe dya ra tsjapütsjé na nojo c'ü. Nu 'ma je rguí tsjagueji a cjanu, ra unü ngüenda 'ma yo nte, c'ü na cjuana in jüngueji na jo 'na pjeñe. ¹⁴ Pero 'ma me üdü in mün'c'ëji gui huinsteji ngue c'ua xenda rí pjëzhgueji rrã notsc'ëji que na ngue c'o 'ñaja, dya cja rí tsjaji c'o. Na ngue 'ma in cjaqueji a cjanu na notsc'ëji, dya in cjaqueji 'ma c'ü mama o jña Mizhocjimi c'ü na cjuana. ¹⁵ Na ngue 'ma cjó c'o me pãrãts'ëji

pero 'ma üdü rgá zöji o jña, nu'ma, dya je ni 'ñeje cja Mizhocjimi c'ü pãra 'ma c'o. Je ni 'ñeje cja ne xoñijö mü, 'ñe cja o mü'bütsjéji, 'ñe cja c'ü dya jo. ¹⁶ Na ngue 'ma cjó c'o ra huinste ngue c'ua xenda ra mbëzhi rrã nojo que na ngue c'o 'ñaja, ngue 'ma ra hueñiji rgá zöji o jña, 'ñe ra tsjaji texe c'o na s'o. ¹⁷ Pero 'ma ngue Mizhocjimi c'ü dacöji rgá pãrãgöji, rá cjaji na jo 'ma. Rá jodüji ja rga mimiji na jo yo nín minteji, y rá zopjüji na jo yo. Rá äräji cjó c'o jün 'na jña c'ü ra mama, dya rá c'a's'üji. Me rá juentseji yo nín minteji y rá pjös'üji. Rá jyëzga s'iyaji. C'o rá c'ijñiji c'o na cjuana, ngue c'o rá mamaji c'o; dya rá pezheji o bëchjine. ¹⁸ 'Ma cjó c'o ne ra ngãrãji na jo yo cjuarma o yo nte, ni jyodü ra zopjüji na jo, dya ra huënc'h'iji na zëzhi. C'o jña c'o rguí zopjüji a cjanu, chjëntjui nza cja 'na ts'indëchjö c'ü tujmü 'na bëzo. Y c'ü rguí tsja c'ua na jo yo nte, chjëntjui nza cja 'ma ri xepje.

La amistad con el mundo

4 ¿Jenga in chütsjéji, 'ñe in sötsjéji o jña? In chütsjéji na ngue c'o me ne in cuerpogueji c'o in netsjéji. ² Na ngue 'ma cjó c'o pje nepetsc'ëji c'o pë's'i nu minteji, 'ma dya pë's'i c'ü, nguec'ua ga pöt'üntë 'ma c'ü. 'Ma in cjinncjeji: "Quera ri pjëtscö c'ü pjëzhi ne nte nu", rí 'ñeñeji; pero 'ma dya sö ra mbëtsc'ëji c'ü pjëzhi yo nin minteji, nguec'ua gui jyonbüji o chü, 'ñe gui söji o jña c'ua. Dya in ötqueji Mizhocjimi, nguec'ua dya ga dya'c'üji c'o ni jyonc'ëji. ³ O 'ma jiyö, in ötqueji ra dya'c'ëji c'o na jo'ngue c'ua rí mäjã rguí tsjaji c'ua ja nzi gui ñetsjéji. Nguec'ua dya ga dya'c'üji. ⁴ C'ua ja nzi ga tsja 'na ndixü c'ü tsãjã o bëzo, dya cja ne'e c'ü nu xïra, je xo ga cjatc'ëji nu. Dya cja in neji Mizhocjimi, in mápãji c'o na s'o c'o cjaji cja ne xoñijö mü. ¿Cjo dya in unnc'ëji ngüenda 'ma cjó c'o ne ra tsja a cjanu, nu'ma, dya jovi 'ma Mizhocjimi? C'o ya mama ra tsja ga cjanu, ya üji dya Mizhocjimi. ⁵ Dya rí tsjapüji dya ni muvi yo rí xi'tsc'öji. Na ngueje je xo t'opjü a cjava: "Mizhocjimi o dya'c'üji o Espiritu ga bübütjo in mün'c'ëji. Nuc'ü, me pjö'c'üji c'ü, me ne'e c'ü rí ñegueji angueze co texe in mün'c'ëji, dya rí mápãji c'o na s'o", eñe. ⁶ Y para dya rá mápãji c'o na s'o, xenda pjöxcöji o Espiritu Mizhocjimi, c'ua ja xo nzi ga t'opjü a cjava: "Mizhocjimi üji c'o me cjaüpütsjé na nojo. Pero c'o ätä Mizhocjimi, 'ñe dya cjaüpüji na nojo, ngue c'o pjös'ü angueze c'o", eñe. ⁷ Nguec'ua rí dyätqueji Mizhocjimi. Rí zëzhiji c'ü dya rí dyätãji e Satanás c'ü dya jo, ngue c'ua ra xögü angueze co nu'tsc'ëji. ⁸ Chëzhgueji a jmi Mizhocjimi; angueze xo ra chëzhi in jmigueji. Nu'tsc'ëji in cjaji c'o na s'o, rí chëzhgueji a jmi angueze, ngue c'ua ra ndin'tsc'ëji in mü'büji. Nu'tsc'ëji in yembeñeji, xo rí chëzhgueji a jmi, ngue c'ua ra ndin'tsc'ëji c'e s'opjeñe c'ü in mbeñeji. ⁹ Rí huëji na ngue c'o na s'o c'o in cjaqueji. Nu'tsc'ëji, me in mápãji c'o na s'o. Nguec'ua rí mbeñeji c'ü dya ga jo c'ü xe rí mápãji yo. ¹⁰ 'Ma rí chëzhgueji a jmi Mizhocjimi, rí unnc'ëji ngüenda c'ü dya pje ni muvitsc'ëji. Nuc'ua angueze ra tsja'c'üji c'ü rguí muvitsc'ëji a jmi.

Juzgando al hermano

¹¹ Mi cjuarmats'üji, dya cja xe rí pötqui zo'büteji. C'ü so'bü nu cjuarma y cja p'ü dya ni muvi, cja p'ütjo burla c'ü o ley Mizhocjimi c'ü je t'opjü c'ü dya rá so'bütegöji. Nu 'ma in cja p'ütjoji burla c'e ley, dya in ätäji 'ma c'ü. Chjëntjui c'ü ri cja p'ueji c'ü dya ni muvi 'ma c'e ley c'ü. ¹² Dya jo c'ü in cja g'ueji a cjanu. Na ngueje 'natjo c'ü o dyät'ä c'e ley; ngue Mizhocjimi. Nguec'ua nguextjo angueze sò ra jñünpü ngüenda 'na nte cjo ra salva o dya ra salva. Natsc'ej, çpje pjë'tsc'ej c'ü ni so'bügueji yo nin minteji?

Inseguridad del día de mañana

¹³ Mbeñeji na jo c'ü rá xi'tsc'öji. Nu'tsc'ej in juajnüji c'e jñiñi 'ñe c'e pa c'ü rí pedye rí möcjëji pje nde rí ma pögueji. In mangueji a cjava: "Rá ma mimiji nu 'na cjë. Rá tömüji pje rá pöji, ngue c'ua rá töji na jo o merio", in eñeji. ¹⁴ Maco nu'tsc'ej, dya in pãrãgueji pje rí tsjagueji c'o pa c'o va ëjë, ndumü nde rí dyotji. Nza cjatsc'etjoji o pa'a o ndeje, c'ü 'na ts'indajmetjo 'ñetse, pero 'nanga ojtjo. ¹⁵ Xenda na jo rí mangueji: "'Ma ra ne Mizhocjimi, xe rá mintcjöji 'ma, 'ñe xo rá cjagöji yo bëpji yo, o c'o pje nde ma bëpji", rí 'ñeñegueji. ¹⁶ Pero nudya me in mäc'ej gui tsjapqueji na nots'üji. C'ü in cja g'ueji a cjanu, na s'o c'o. ¹⁷ Tsjiñij. C'o pãrã ra tsja c'o na jo, pero 'ma dya cja c'o, tuns'ü o nzhubü 'ma c'o.

Advertencia a los ricos

5 Nu'tsc'ej in ricoji, bübü 'na jña c'ü rá xi'tsc'öji. Me rí huë rguí ndumüji, na ngueje ya va sädä c'ü rí sufregueji. ² C'o in pë'sc'ej, ya dya'a c'o. C'o in bitugueji, ya dyo'tc'ej o ts'idyoü c'o. ³ C'o in merioji de oro 'ñe de plata, ya xo s'odü c'o. Maco ya rí cãxtjoji yo cjë yo ya ni ma ra nguins'i ne xoñijöümü, pero ya i jmutqueji na puncjü o merio 'ñe c'o pje nde pjëzhi. C'ü vi jmutqueji a cjanu c'o, ixi 'ñetsetjo c'ü in cja g'ueji c'o na s'o. Nguec'ua ra zädä c'ü rí ma sufregueji cja sivi. ⁴ Mbeñeji c'o ndagrëxü c'o o pëpji cja in juancjeji. I jyöt'üji ro mbë'pc'ej, pero dya i tsjöt'ej teje o raya c'o. Nguec'ua anguezeji o reclamaots'üji. Y ya dyärã Mizhocjimi. Me na zëzhi angueze ra nzhocüts'üji c'o i tsjapqueji a cjanu c'o in mbëpc'ej. ⁵ 'Na animale ench'ej ra pi, ngue c'ua 'ma ra zädä c'e pa'a ra mbö'tji c'ü. Je xo ga cjatsc'ej nu. Me na chjönü gui minc'ej dya, y in cja cja teje c'o me ne in mü'büji, pero ya va sädä 'ma rí ma sufregueji. ⁶ Nu'tsc'ej in ricoji, xo in sidyiji yo pöbre cja juesi, zö dya pje cja c'o. Y nu yo pöbre, dya jëziji ra ñaji.

La paciencia y la oración

⁷ Nu'tsc'ej mi cjuarmats'üji, 'ma pje c'o ra tsja'c'ej a cjanu c'o rico, dya pje rí nzhopqueji c'o na s'o c'o. Pero

rí pësp'iji paciencia hasta 'ma cja ra ëjë c'ín Jmugöji. Tsjiñij c'ü tjë 'na juajma. 'Ma ya vi ndumü o ndëchjö c'ü, pëtsa c'ü ra jogü c'o ts'itjö cja o juajma c'ü. Pero ni jyodü ra nde'be c'ü ra sido ra 'ñe o dyebe. ⁸ Je xo rga cjatsc'ej nu, rí pësp'iji paciencia c'o pje nde ra tsja'c'üji. Rí zëchiji in mü'büji, na ngueje dya cja ra mezhe ra ëjë c'ín Jmugöji. ⁹ Mi cjuarmats'üji, 'ma pje c'o in sufregueji, bübü 'ma in pötqui culpaji yo nin cjuarmaji zö dya pje ri cja'c'ej yo. Dya cja xe rí tsjaji a cjanu. 'Ma jiyö, xo 'ñetsc'ej xo ra jñün'c'üji ngüenda 'ma. Tsjiñij, ya ngue ra ëjë c'ü ra jñü ngüenda. ¹⁰ Mi cjuarmats'üji, para rí pãrãgueji ja rguí pësp'iji paciencia c'o pje nde ra tsja'c'üji, rí mbeñeji ja ma tsja c'o profeta c'o mi pätpã Mizhocjimi ma zopjü c'o nte. Me go tsjapüji o sufreji, pero o mbë's'iji paciencia, dya go nzhopc'üji c'o na s'o. ¹¹ Mbeñeji c'o rí mangöji, c'o ya sufre o ndumü y dya jyëziji Mizhocjimi, nuc'o, mäjä na jo cja jmi Mizhocjimi dya c'o. Ya xo i dyärãji ja va sëchi e Job 'ma mü o sufre c'o ndumü. Pero o mbedye na jo. Na ngueje c'ín Jmugöji me go juentse e Job, o mbös'ü.

¹² Rí pjötpüji na puncjü ngüenda cjuarma c'ü dya rí ñänbäji o tjü Mizhocjimi c'ü rí mamaji: "Nzi ga mbärã c'ü bübü a jens'e." Ni xo rí mamaji: "Nzi ga mbärã ne xoñijöümü." Ni pje xe ma jña c'ü rguí ñännc'ej Mizhocjimi. Rí mantji "jä" o "jijyö", pero rrã cjuana. Na ngue 'ma xe rí mangueji jña c'ü cjó c'o nzi ga mbärã, ra jñün'c'üji ngüenda 'ma Mizhocjimi.

¹³ 'Ma cjó c'o va säts'ej o ndumü, ra dyötü Mizhocjimi c'o. 'Ma bübüts'ej c'o me mäjä, ra töji o himno rgá ma't'üji Mizhocjimi. ¹⁴ 'Ma bübüts'ej c'o sö'dyë, ra zojnüji c'o pje pjëzhi cja c'o cjuarma, ra 'ñe dyötpüji Mizhocjimi, y ra nänbäji o tjü e Jesucristo c'ín Jmugöji rgá ngosp'üji o aceite. ¹⁵ Nuc'ua 'ma ra 'ñejmeji co teje o mü'büji rgá dyötüji, ra tsja c'ín Jmugöji ra jocü c'o ri sö'dyë 'ma. Y 'ma vi tsja c'o na s'o, xo ra perdonao Mizhocjimi 'ma c'ü. ¹⁶ 'Ma cjó c'o ra tsjatsc'ej c'o na s'o, ni jyodü ra ma cja yo cjuarma ra xipjiji c'ü vi tsja na s'o, ngue c'ua ra dyötüji Mizhocjimi por c'ü vi tsja na s'o. Ra jogü 'ma c'e cjuarma. 'Ma ra dyötü Mizhocjimi 'na nte c'ü ätä Mizhocjimi, ra dyärã 'ma Mizhocjimi. Y ra tsja c'ua ja va dyörü c'e nte. ¹⁷ Tsjiñij e Elías. Mi ntetjo nza cjazgöji c'ü. Pero o dyötü Mizhocjimi co teje o mü'bü c'ü dya ro 'ñeje o dyebe. O mezhe c'ua jñi cjë'ë nde, c'ü dya go 'ñeje o dyebe cja ne xoñijöümü. ¹⁸ Nuc'ua, cjanu o dyötü c'ua Mizhocjimi ro 'ñe o dyebe. Cjanu o 'ñe c'ua dyebe. Nuc'ua cjanu o unü c'ua ne xoñijöümü c'o ro zi c'o nte.

¹⁹ Mi cjuarmats'üji, 'ma cjó c'o ra jyëzi o 'ñiji Mizhocjimi c'ü na cjuana, rí pjös'üji ra nzhogü c'ü. ²⁰ Na ngueje 'ma dya ra jyëzi c'o na s'o y ra nzhogü cja Mizhocjimi, dya ra salva 'ma c'ü. Nguec'ua ixtünnc'ej ngüenda 'ma rí pjös'üji ra nzhogü, ya i pjös'üji o salva 'ma c'ü. Na ngueje Mizhocjimi ra perdonao o nzhubü c'o na puncjü vi tsja c'ü.

1 PEDRO

Pedro escribe a los creyentes esparcidos

1 Nutscö e Pedro nguetscö rí pen'c'ejí ne carta. E Jesucristo o 'ñempque rí c'agö apóstole. Rí pen'c'ejí ne carta nu'tsc'ejí ya *in* pjötc'ejí *in* cārāji dya cja c'e estado de Ponto, 'ñe c'e estado de Galacia, 'ñe c'e estado de Capadocia, 'ñe c'e estado de Asia, 'ñe c'e estado de Bitinia. ² Nu'tsc'ejí ya juan'c'üji Mizhocjimi c'ü mi Tatagöji, ja c'o nzi va mama ndeze mi jinguã. *Q* Espíritu Mizhocjimi o 'ñünc'ü in mü'büji *i* creoji. Nguet'ua Mizhocjimi o xöcüs'üji o tsja'c'üji *o* t'itsc'ejí, ngue c'ua rí dyätäji e Jesucristo ra ndin'tsc'ijí in mü'büji co *o* cji. Mizhocjimi ra mböxc'üji, ra tsja'c'üji xenda rí mäc'ejí, dya pje rí mbeñeji.

Una vida de esperanza

³ Me na jo Mizhocjimi c'ü *o* Tata e Jesucristo c'ín Jmugöji. Me go juentsquegöji o dyacüji nuevo rgá mimijí dya, o tsjacüji *o* t'izgöji. Nguet'ua rí pārají rá teji rá búbügöji co Mizhocjimi, na ngue e Jesucristo o te'e 'ma ya vi ndü. ⁴ Na ngue *o* t'itsc'ejí Mizhocjimi, ya bēsc'ijí a jens'e c'o me na jo c'o ra dya'c'üji. Nuc'o, dya ra tjeze c'o. Dya xo ra s'odü, ni xo ra pötü. ⁵ Me na zēzhi Mizhocjimi; pjöc'üji na ngue *in* ench'e in mü'büji e Jesucristo. Nguet'ua 'ma ra nguarü ne xoñijömmü, rá jandaji texe ja va 'ñevgueji libre cja c'o na s'o.

⁶ 'Ma ne Mizhocjimi, *in* sufreji ja nzi pa c'o pje nde cja'c'üji. Pero me *in* mäc'ejí na ngue *in* pārají ra dya'c'üji a jens'e c'o me na jo. ⁷ Mizhocjimi jēts'ijí *in* sufreji a cjanu, ngue c'ua ra jñetse cjo s'ido rí 'ñejmeji c'ü. O oro, c'apüji ra xögü na jo cja sivi, ngue c'ua ra jñetse c'e oro. Maco c'apüji ra xögü o oro c'ü tjeze, xo ni jyodü rí sufregueji. Na ngue xenda ni muvitsc'ejí que na ngue o oro. Pero 'ma s'ido rí dyätäji Mizhocjimi, ra xi'ts'ijí Mizhocjimi c'ü na jo vi tsjaji y me ni muvits'üji cja *o* jmi.

⁸ *In* neji e Jesucristo zö dya *i* jñandaji. Zö dya xo *in* jandaji dya, pero *in* ench'e in mü'büji. Me *in* mäpqueji na puncjü, c'ü dya *in* jüngueji jña ja rguí mamaji ja cja c'ü ni mägueji. ⁹ Na ngue *in* ench'e in mü'büji c'ü, ra zädä c'e pa 'ma ra 'ñempc'ejí libre texe cja c'o na s'o. Me *in* mägueji na ngue ya ni ma ra 'ñempc'ejí libre.

¹⁰ C'o profeta o mamaji c'ü ro zädä c'e pa 'ma ro juentscöji Mizhocjimi ro 'ñevgueji libre. *Q* Espíritu Mizhocjimi o 'ñünc'ü *o* mü'büji o mamaji c'ü ro ējē e Cristo nu c'ü vi mama Mizhocjimi ro 'ñevgueji libre, ro ē sufre, cja rrü ch'unü ro manda. C'o profeta mi xörüji cja *o* jña Mizhocjimi y mi c'ají t'önü cjó ri ngueje c'ü ro

'ñevgueji libre, 'ñe jinguã ro sufre. ¹² Mizhocjimi o ts-japü o mbārā c'o profeta c'ü dya be ro zädä 'ma mi cārā anguezeji c'o me na jo c'o mi mamaji. Je ro zädä yo c'jē yo rí cārāji dya. Mizhocjimi ya ndäjä *o* Espíritu o ē 'ñünc'ü *o* mü'bü c'o 'ñaja nte o xi'ts'ijí ja rgá sō ra 'ñempc'ejí dya libre, ja c'o nzi va mama c'o profeta. Nu'tsc'ejí, o jí'tsc'ejí Mizhocjimi yo; maco c'o *o* anxe, dya nda pārají ja ga cja, pero ne ra mbārāji.

Dios nos llama a una vida santa

¹³ Nguet'ua rí xi'tsc'öji rí tsjijñijí na jo in pjeñeji. Rí pjörütsjēji ja rguí minc'ejí. Jñunt'ü in mü'büji ra ch'a'c'üji c'o me na jo, 'ma ra ējē na yeje e Jesucristo. ¹⁴ Rí tsjagueji nza cja o t'i c'o cja'a texe c'ü xijí ra tsjaji. 'Ma dya be mi pāragueji Mizhocjimi, mi c'ajueji c'o mi netsjēgueji. Nudya, dya cja rí tsjagueji dya c'o. ¹⁵ Me na jo Mizhocjimi c'ü o 'ñünc'ü in mü'büji *i* creoji. Nguet'ua xo rrā jo texe c'o rí tsjaji. ¹⁶ Na ngue ya t'opjü a cjava cja *o* jña Mizhocjimi: "Rí tsjaji ja c'o nzi rgá negö c'o na jo, na nguetscö na jozgö", eñe Mizhocjimi.

¹⁷ Nu'tsc'ejí *in* xiqueji Mizhocjimi: "Mi Tatats'ügöjme", *in* embgueji c'ü. Maco angueze jüncöji ngüenda ja c'o nzi rgá c'agöji nzi 'nazgöji; dya juajnü. Nguet'ua ni jyodü rí s'üji angueze rguí mimijí texe c'o pa c'o xe rí minc'ejí va cja ne xoñijömmü. ¹⁸ C'o in mboxatitaji o zocüs'üji c'o tjürü c'o dya ni muvi. Pero nudya, *in* pāragueji o ndömpc'üji va 'ñempc'ejí libre texe cja c'o tjürü. C'ü vi ndömpc'üji, dya ngue co oro, ni xo rí ngue co plata c'o tjeze. ¹⁹ O ndömpc'üji co *o* cji e Cristo c'ü me ni muvi. Ja c'o nzi ma cja c'o ts'imè c'o mi pöt't'üji, dya pje mi s'odü ni xo mi mancha, je xo va cjanu e Jesucristo, dya pje mi búbü c'o ma s'o. ²⁰ Mizhocjimi, 'ma dya be mi ät'ä ne xoñijömmü, o mama c'ü je rva cjanu rvá ndü e Jesucristo. Nguet'ua yo c'jē yo ni ma ra nguarü, yo o ējē c'ü, o ē ndü por nu'tsc'ejí. ²¹ Mizhocjimi o ts-japü o te'e e Jesucristo 'ma ya vi ndü, cjanu o unü c'ü ra manda. Nguet'ua *in* ench'e in mü'büji Mizhocjimi, *in* pārají ra dya'c'üji c'o me na jo.

²² *Q* Espíritu Mizhocjimi o 'ñünc'ü in mü'büji *i* creoji c'o jña c'o na cjuana ja ga cja e Jesucristo. Nguet'ua va ndin'tsc'ijí in mü'büji c'o na s'o. Nguet'ua nudya, *in* pötqui s'iyagueji dya yo nin cjuarmaji. Dya nguextjo co in teji c'ü rí mamaji *in* s'iyaji; rí pötqui s'iyaji co texe in mü'büji. ²³ Ya ch'a'c'üji dya 'na mü'bü c'ü nuevo. Nuc'ü, dya vi 'ñeje cja nin tataji 'ñe nin nanaji. 'Ma jiyö, ro tjeze. Pero Mizhocjimi o dya'c'üji c'ü, 'ma *i* dyätpäji *o* jña. Nu *o* jña, me na zēzhi, dya ra tjeze. ²⁴ Je t'opjü a cjava cja *o* jña Mizhocjimi c'ü o dyopjüji mi jinguã:

O pjin'ño me na zö o ndäjnä, pero dyot'ü o pjin'ño 'ñe jäbä o ndäjnä.

Je xo ga czazgöji nu, rí nteji. Bübü yo rí päräji 'ñe yo rí ät'äji yo me na zö.

Pero 'ma rá tügöji, ra chjorü yo na zö.

²⁵ Pero o jña Mizhocjimi, dya ra chjorü nu, eñe.

Ngue o jña Mizhocjimi c'ü o xi'ts'iji ja rgá salvats'üji.

2 Nguec'ua rí jyëziji texe c'o na s'o. Dya cja rí pezhgueji o bëchjine. Dya cja rí tsjapqueji c'ü me na jotsceji a jmi yo nin minteji. Dya cja rí deseaji c'o ch'unü c'o 'ñaja. Dya cjo cja rí xosp'üji o bëchjine. ² O lëlä 'ma cja ni jmus'üji, me neji o chichi ra ziji o lechi. Je xo rga cjatsceji nu; me xo rí ñeji yo o jña Mizhocjimi yo na cjuana. Ngue o jñöñü c'o da'c'üji para in mü'büji ngue c'ua rí zëzhgueji, ngue c'ua ra 'ñempc'ëji libre texe cja c'o na s'o. ³ Nu 'ma ya in päräji c'ü me s'iyats'üji c'ü in Jmugöji, nu'ma, rí ñegueji o jña Mizhocjimi.

Cristo, la piedra viva

⁴ Ma jäbäji o ngümü de piedra, 'ma töt'üji 'na piedra c'ü dya neji, nu'ma, pëziji 'ma. Je xo ma cjatjonu e Jesucristo. Yo nte, dya neji c'ü. Pero Mizhocjimi ya vi juajnü, na ngue me ni muvi c'ü. E Jesucristo ixi bübüjtjo, o dya'c'üji c'ü ni bübüjtjogueji dya. Nguec'ua xo in chjëntcëji o piedra. Rí chëzhgueji cja e Jesucristo, ra jyäbäts'üji o templo Mizhocjimi. Ya xöcüs'üji o tsja'c'üji o mböcjimits'üji. C'o mböcjimi mi unüji o animale Mizhocjimi c'o mi pö'tp'üji. Nu'tsc'ëji rí unü in mü'büji ja c'o nzi ga ne, na ngue c'ü o ndü e Jesucristo. ⁶ Je t'opjü a cjava cja o jña Mizhocjimi:

C'e piedra, rá jumügö a squina c'ü rá jäbägö a Sion, ngue c'ua ra zëzhi.

Ró juajnügö c'e piedra; me ni muvi c'ü.

Nu c'o ra 'ñench'e o mü'bü c'ü, dya ra bëzhi o tseji, ra ch'unüji c'o na jo c'o te'beji, eñe o jña Mizhocjimi.

⁷ Nu'tsc'ëji in ejmeji e Jesucristo, in päräji c'ü me ni muvi. Nu c'o dya ne ra dyätä, iyö c'o. Ya t'opjü cja o jña Mizhocjimi ja ga cja anguezeji:

C'o mi jäbä c'e ngümü go zöpüji c'e piedra, dya go neji c'ua c'ü.

Pero ngue c'ü ot'ü o jñümü Mizhocjimi cja squina, eñe o jña Mizhocjimi.

⁸ Je xo t'opjü a cjava:

Nuc'ü, chjëntjui nza cja 'na piedra c'ü rguí pjeñe yo nte, 'ñe c'ü rguí nügüji, eñe.

C'o nte c'o, dya neji e Jesucristo, na ngue dya ne ra dyätäji c'ü. Nu c'o dya ra dyätä e Jesucristo, Mizhocjimi ya mama ndeze mi jinguä c'ü ra ma sufreji.

Los que pertenecen a Dios

⁹ Nu'tsc'ëji ya juan'c'ügueji Mizhocjimi o tsja'c'üji o ntets'üji. In mböcjimigueji dya, in pëpqueji c'ín Jmugöji c'ü bübü a jens'e. Ya xöcüs'üji nguec'ua ya 'natjo jñiñits'üji dya. Mizhocjimi ya tsja'c'üji o ntets'ëji dya angueze. O tsja'c'üji texe yo, ngue c'ua rí zopjügueji yo nte. Rí xiqueji c'ü me na jonte Mizhocjimi. Na ngue 'ma mi nzhodügueji cja bëxöümü, o 'ñünnc'ü in mü'büji i

jyëzgueji c'o na s'o, o dya'c'üji c'ü o jya's'ü c'ü me na jo cja in mü'büji. ¹⁰ 'Ma ot'ü, dya mi ngue o ntets'ëji Mizhocjimi. Pero nudya, ngue o ntets'ëji dya c'ü. 'Ma ot'ü, dya mi pärägueji c'ü mi juen'tsc'ëji Mizhocjimi. Pero nudya in päräji me juen'tsc'ëji.

Vivan para servir a Dios

¹¹ In pjöt'üji in cäräji cja c'o jñiñi c'ua ja dya in menzumügueji. Zö ne in mü'büji rí tsjaji c'o na jo, pero va ëjë in pjeñeji rí tsjaji c'o na s'o. Rí s'iyats'üji cjuarma, nguec'ua rí xi'tsc'öji, dya rí tsjaji ja c'o nzi gui ñetsjëji c'o na s'o. ¹² Yo nte yo dya pärä Mizhocjimi, sanc'ëji yo, mamaji c'ü in cjagueji c'o na s'o. Nu'tsc'ëji rí tsjagueji na jo, ngue c'ua ra jñantc'aji in cjaji c'o na jo. Nguec'ua c'e pa 'ma ra 'ñünbü Mizhocjimi o mü'büji, ra mamaji c'ü me na jo Mizhocjimi.

¹³ Rí dyätäji texe c'o pje nde pjëzhi. Na ngue je ga cjanu ga ne Mizhocjimi. Rí dyätäji c'ü mero manda.

¹⁴ Xo rí dyätäji c'o gobernador c'o o 'ñeme c'ü mero manda. C'ü vi 'ñemeji c'o, ngue c'ü ra castigaoji c'o cja na s'o, 'ñe ra mamaji na jo'o c'o cja na jo. ¹⁵ Bübü c'o sanc'üji, mamaji c'ü in cjagueji c'o na s'o, pero dya päräji c'o mamaji. Mizhocjimi ne'e c'ü rí tsjagueji c'o na jo, ngue c'ua dya ra sö pje ra xi'ts'iji.

¹⁶ Zö dya ngue o cjatsceji c'ü mero manda, zö in libregueji, pero dya rí tsjijñiji c'ü sö rí tsjaji c'o na s'o. Iyö. Na ngue ya ngue o ntets'üji dya Mizhocjimi. ¹⁷ Rí respetaoji texe yo nte. Rí pötqui s'iyaji yo nin cjuarmaji. Rí süji Mizhocjimi. Rí respetaoji c'ü mero manda.

El ejemplo del sufrimiento de Cristo

¹⁸ Nu'tsc'ëji in mbëpjiji, rí respetaoji c'o in lamugueji. Dya nguextjo c'o in lamugueji c'o na jonte c'o s'iyats'üji, c'o rí respetaoji. Xo rí respetaoji c'o in lamuji c'o na s'o. ¹⁹ Bübü 'ma ra tsja'c'üji rí sufregueji, zö dya pje in cjagueji c'o na s'o. Pero 'ma rí pësp'iji paciencia na ngue c'ü ni pärägueji c'ü je ga cjanu ga ne Mizhocjimi, ra mä'c'äji 'ma c'ü. ²⁰ 'Ma ra yapc'üji na ngue i tsjaji c'o na s'o, ¿pje ra dyeje, zö rí pësp'iji paciencia? Pero nu 'ma rí tsjagueji c'o na jo, 'ñe 'ma rí pësp'iji paciencia c'o ra tsja'c'üji rí sufreji, nu'ma, ra mä'c'äji 'ma Mizhocjimi. ²¹ Mizhocjimi o tsja'c'üji o t'itsc'ëji ngue c'ua rí tsjaji c'e tjürü ja c'o nzi va tsja e Jesucristo. O sufre por nutscöji. Nu'tsc'ëji xo rí tsjaji na jo, zö rí sufregueji. ²² Angueze, dya tsja c'o na s'o; dya xo mama o bëchjine. ²³ 'Ma o zadüji c'ü, dya ndünrö. 'Ma o tsjapüji o sufre, dya mama c'ü pje ro tsjapü anguezeji. C'ü o tsja, o sufre na ngue mi pärä Mizhocjimi jün ngüenda na jo. ²⁴ 'Ma o sufre va ndü cja ngronsi, o ngötcüji in nzhubüji. O tsja a cjanu, ngue c'ua rá jëziji c'o na s'o, rá cjaji ja c'o nzi ga ne Mizhocjimi. Na ngue o sufre e Jesucristo, nguec'ua va jogü in mü'büji c'o na s'o. ²⁵ Nu'tsc'ëji mi nza cjatsceji o ndëncjürü c'o ya vi xögü. Pero nudya, ya i nzhogueji a jmi c'e Ndambörü c'ü pjö'c'üji.

Cómo deben vivir los casados

3 Nu'tsc'ejí in ndixúji, rí dyätäji yo nin xírají. Nu 'ma dya ne ra 'ñejme o jña Mizhocjimi c'o nin xírají, dya rí sido rí xipjiji ra 'ñejmeji. Rí sido rí dyätäji anguezeji. A cjanu, ra unúji ngüenda in cjaji c'o na jo, xa'ma xo ra 'ñejmeji. ² Na ngue anguezeji ra nuc'úji ja c'o nzi gui s'úji Mizhocjimi gui tsjaji c'o na jo. ³ C'ü rrä zöts'ejí, dya ngue c'ü me rí jocúji cja in ñigüeji. Dya rí chevgueji o oro, c'ü ra jñantc'aji. Ni xo rí s'ütqueji c'o, ni xo rí tsötc'ejí in dyëji. Ni xo rí ngue bitu c'o me ni muvi c'o rí jyegueji. Na nguejyo, nguextjo a xes'e c'ü ni jñetse na zö yo. ⁴ C'ü rrä zöts'ejí, je ngue a mbo cja in mün'c'ejí nu ja dya cjó janda. Ngueje c'ü rí dyätäji na jo, dya rí tsjapqueji na nojo, dya rí chjünrüji. 'Ma rí tsjaji yo, me rguí muvits'úji 'ma a jmi Mizhocjimi. ⁵ Je xo ma cjanu ma tsja c'o ndixú c'o mi cãrã mi jinguã c'o mi creo Mizhocjimi. Ma zö o mü'büji cja jmi Mizhocjimi. Y mi ätäji c'o nu xírají. ⁶ 'Naja c'o o tsja a cjanu, ngueje e Sara. Mi ätä e Abraham, mi xipji: "Nu'tsc'e ín Jmuts'ügö, texe c'ü rí mandazü, rá cjagö", embe. Je xo rga cjatsc'ejí nu; rí tsjaji c'o na jo, dya rí s'úji. 'Ma rí tsjaji a cjanu, ra jñetse c'ü o mboxbëchets'úji e Sara.

⁷ Nu'tsc'ejí in bëzoji, rí minc'ejí na jo co yo nin suji, rí respetaoji. Na ngue in pãrãgueji xenda na zë'tsc'ejí que na ngue anguezeji. Ya dya'c'úji c'ü ni bünc'ejí co Mizhocjimi para siempre. Xo 'ñe yo nin sugueji, ya xo ch'unúji a cjanu. Nguec'ua ni jyodü rí respetaoji yo. 'Ma jiyö, dya ra dyä'tc'äji 'ma Mizhocjimi, 'ma pje rí dyötqueji.

Los que sufren por hacer el bien

⁸ C'ü xe rá xi'tsc'öji in nza texeji, rí tsjijñiji c'ü ri 'natjo in pjeñeji. Rí pötqui sentioji, y rí pötqui mäc'ejí, y rí pötqui s'iyaji yo nin cjuarmaji. Xo rí pötqui juentseji. Dya rí tsjapü na nots'úji. ⁹ C'o pje cja'c'úji, dya rí nzhopqueji. C'o sanc'úji, dya pje rí xiqueji. C'ü rí tsjagueji, rí ma'tp'ügueji Mizhocjimi ra ints'jimi c'o. Na ngue je xo va cjanu va ints'jimits'úji Mizhocjimi 'ma o 'ñünc'ü in mü'bügueji. ¹⁰ Je mama ga cjava o jña Mizhocjimi:

'Ma cjó c'o ne ra mäjã rgá mimi texe c'o pa, ni jyodü dya cja ra mama o jña c'o na s'o.

Dya xo ra mbedye bëchjine a ne.

¹¹ Ra jyëzi c'o na s'o, ra tsja c'o na jo.

Ra jyodü ja rgá mimiji na jo yo nu minteji.

¹² Na ngue Mizhocjimi nu'u na jo c'o cja na jo, 'ñe unúji ja c'o nzi ga dyötúji.

Pero Mizhocjimi dya nu'u na jo c'o cja na s'o, eñe o jña Mizhocjimi.

¹³ 'Ma me in jodüji c'ü rí tsjaji na jo, ¿ja rgá sô cjó pje ra tsja'c'úji 'ma? ¹⁴ Zö bübü 'ma cja'c'úji in sufreji na ngue c'ü ni tsjaji na jo, pero ngue c'ü rguí mäc'ejí. Zö pje ra xi'ts'iji ra tsja'c'úji, pero dya rí s'úji, dya pje rí mbeñeji. ¹⁵ C'ü rí tsjagueji, rí sügueji Mizhocjimi c'ü ín Jmugöji. Rí tsjijñiji na jo. Nguec'ua 'ma cjó c'o ra tsja'c'úji t'önü jenga in ench'e in mü'büji e Jesucristo, ra

sô rí xipc'ejí na jo 'ma c'o. Rí chjünrüji na jo co respeto. ¹⁶ In cjaji dya c'o na jo, na ngue bübüts'úji dya e Jesucristo. Zö ra xo'sc'úji o bëchjine ra mamaji in cjaji c'o na s'o, pero sido rí tsjaji c'o in pãrãgueji na jo. Xa'ma ra tseje c'o pe'chc'ejí a cjanu. ¹⁷ Nu 'ma ne Mizhocjimi rí sufregueji, xenda na jo rí sufreji na ngue c'ü rguí tsjagueji c'o na jo, que na ngue c'ü rvi tsjaji c'o na s'o.

¹⁸ 'Natjo vez o pãtcäji va sufre e Jesucristo va ngötcüji ín nzhübüji. Maco me na jo c'ü; nuzgöji, dya ma jozgöji. O ngötcüji ín nzhübüji, nguec'ua sô rá chëzhgöji dya a jmi Mizhocjimi ra recibidozúji. E Jesucristo mi bübü o cuerpo, nguec'ua o sô o mbö't'úji. Pero o tetjo, na ngue c'ü o Espíritu o tsjapü o te. ¹⁹ C'ü o Espíritu o ma zopjü c'o o aljma c'o añima, nu ja cjot'ü. ²⁰ Nuc'o, ngue c'o mi cãrã 'ma mi bübü e Noé, 'ma mi ät'ã c'e trabarco. Mizhocjimi me go mezhe va mbësp'i paciencia anguezeji, pero dya go ne go dyäräji. 'Ma o 'ñeje c'e tradyebe, mi tuns'ü c'e ndeje c'e barco. Nguec'ua, dya go ndü c'o ocho c'o vi cjogü a mbo o salvaji. ²¹ C'e ndeje sô rá jyëntspiji dya, c'ü rvã jigöji c'ü o salvazúji, na ngue c'ü vi te e Jesucristo. C'ü rvã jigöji, dya ngue c'ü o mbechqueji ín cuerpoji; je ngue c'ü rvã jizhiji a jmi Mizhocjimi c'ü ya 'nintsquiji ín mü'büji, y rá cjaji dya c'o rí pãrãji na jo. ²² E Jesucristo ya ma a jens'e; bübü dya, cja o jodyë Mizhocjimi. Angueze manda dya texe cja c'o o anxe Mizhocjimi 'ñe c'o pje nde pjëzhi c'o pë's'i poder a jens'e.

Sirviendo según la capacidad que Dios nos ha dado

4 E Jesucristo o sufre o cuerpo va mböxcüji. Nu'tsc'ejí xo ni jyodü rí bübüji dispuesto rí sufregueji. Na ngue 'ma rí sufreji, ya ni ma rguí jyëziji c'o na s'o. ² Nguec'ua c'o pa c'o xe rí minc'ejí, dya rí tsjagueji ja c'o nzi gui ñetsjéji c'o na s'o. Rí tsjaji ja c'o nzi ga ne Mizhocjimi. ³ Ya rguí chjëntjui c'ü i tsjagueji ja c'o nzi ga tsja c'o dya pãrã Mizhocjimi. Mi cjagueji texe c'o ma s'o c'o ma ëjë in pjeñeji. Mi cjagueji c'o na s'o cja mbaxua, mi jmurügueji, 'naxömü rí t'igüeji. Xo mi ma'tc'ejí yo ts'ita, maco mama c'o ley c'ü dya cjó sô ra ma't'ü yo. ⁴ C'o dya pãrã Mizhocjimi, me cjaji c'o na s'o, texe c'o va ëjë o pjeñeji. Nguec'ua me cijijñiji jenga dya cja in cjagueji c'o na s'o co anguezeji. Nguec'ua me sanc'ejí yo. ⁵ Pero anguezeji ra nzhötüji ngüenda Mizhocjimi c'ü ya bübü ra jñünpü ngüenda yo bübütjo, 'ñe c'o ya ndü. ⁶ C'o ya ndü, 'ma xe mi bübüji, o xipjiji o jña Mizhocjimi. Zö o tsjapüji o sufreji va, ja c'o nzi ga sufre texe yo nte, zö ya ndüji, pero c'o mi ench'e o mü'bü Mizhocjimi, sido ra bübütjo o aljmaji ja c'o nzi ga bübü Mizhocjimi.

⁷ Ya ni ma ra nguins'i ne xoñijömmü. Nguec'ua nu'tsc'ejí rí tsjijñiji na jo in pjeñeji. Rí pjörüji ja rguí minc'ejí. Y rí sido rí dyötüji Mizhocjimi. ⁸ C'ü xenda ni muvi rí tsjaji, rí pötqui s'iyaji co texe in mü'büji. Na ngue 'ma in s'iyaji, in perdonaoji, 'ma cjó c'o pje tsja'c'úji. ⁹ 'Ma va säjä nin cjuarmaji yo ni 'ñeje nan'ño jñiñi, rí unúji ja ra oxüji. Rí pötqui recibidoji a cjanu, dya pje rí mamaji. ¹⁰ Na puncjü c'ua ja nde va dyacüji Mizhocjimi c'ü rá pëpcöji angueze. C'o vi ch'a'c'ü rí tsja-

ji, tsjaji ngue c'ua rí pötqui pjös'üji yo nin cjuarmaji. 'Ma rí tsjaji a cjanu, in pëpqueji na jo 'ma Mizhocjimi. ¹¹ Nu c'o zopjü yo nte, ni jyodü ra mamaji o jña'a ja c'o nzi ga 'ññnbü o mü'bü Mizhocjimi c'ü rguí mamaji. Nu c'o pjöste, ra pjösteji ja c'o nzi va unü Mizhocjimi ra pjösteji. Nguec'ua texe c'o rí tsjaji, ra unüji ngüenda ja ga cja e Jesucristo, ra mamaji c'ü me na jo Mizhocjimi. E Jesucristo, ni jyodü c'ü dya rá jëziji c'ü rgá mamaji c'ü me na jo, 'ñe me na nojo. Je rga cjanu.

Sufriendo como cristianos

¹² 'Ma va ëjë c'o me na s'ëzhi c'o me in sufrefji, dya rí tsjijñiji: "Maco rí ench'e ín mü'büjme e Jesucristo, zjenga rí sufregöjme?", rí 'ñeñeji. Jëts'iji rí sufrefji, ngue c'ua ra jñetse cjo sido rí 'ñejmeji Mizhocjimi. Rí xi'tsc'öji yo, na ngue rí s'iyats'üji. ¹³ C'ü rí tsjaji, rí mägueji, na ngue c'ü rguí sufrefueji ja c'o nzi va sufref e Jesucristo. 'Ma ra ëjë angueze c'ü me rrä zö rva ëjë, me rí mägueji na puncjü. ¹⁴ Nu 'ma sanc'üji yo nte na ngue c'ü ni dyätpägueji o jña e Jesucristo, ngue c'ü rguí mäceji. Na ngue bübüts'üji o Espiritu Mizhocjimi c'ü cja'c'üji rí päräji c'ü bübü Mizhocjimi co nu'tsc'ëji. C'o nte, na cjuana sadü e Cristo c'o. Nu'tsc'ëji in mangueji c'ü me na jo c'ü. ¹⁵ Dya rí pöt'ütegueji, ni pje xo rí pönüji, ni xo rí tsjagueji c'o na s'o, ni xo rí ma ñaji c'ua ja dya pë'sc'ü rí ñugueji. Nujyo na s'o, dya nguejyo ne Mizhocjimi c'ü rguí sufrefueji va yo. ¹⁶ Pero 'ma cjó c'o sufref na ngue c'ü ni dyätpä o jña e Jesucristo, dya ni jyodü ra tseje 'ma. Sido ra dyätä na jo, ngue c'ua yo nte ra mbäräji c'ü me na jo Mizhocjimi.

¹⁷ Nutscöji o ntezgöji Mizhocjimi, c'ü rgá sufreföji chjëntjui c'ü ya ri jüncüji ngüenda Mizhocjimi. Maco nguetscöji ot'ü rí sufreföji, na c'o dya ne ra dyära o jña Mizhocjimi, juejme c'o. Ra sufrefji me na puncjü 'ma ra jñünpü ngüenda Mizhocjimi anguezeji. ¹⁸ Nu c'o ya na jo a jmi Mizhocjimi, sufref ga 'ñemeji libre cja c'o na s'o. Na c'o dya sü Mizhocjimi c'o dya jëzi c'o na s'o, juejme c'o. Ra ma sufrefji na puncjü. ¹⁹ Mizhocjimi o ngambgagöji va, dya ra jyëzguigöji. Nguec'ua, nu c'o sufref ja c'o nzi ga ne Mizhocjimi, ni jyodü c'ü dya ra züji, na ngue Mizhocjimi ra mbörü anguezeji. Y ra sido ra tsjaji c'o na jo.

Consejos para los creyentes

5 Bübüts'üji c'o pastor. Ngueje c'o rá zopjügö dya, na ngue xo rí pastorgö. Ró nugö 'ma mü o sufref e Jesucristo. Y 'ma rá jandgöji ja ga cja c'ü me na nojo, me xo rguí muvizgöji co angueze a jmi Mizhocjimi. ² Nu'tsc'ëji in pastorji, in chjëntcjeji nza cja o mbörü. Nguec'ua rí xi'ts'iji c'ü rí pjörüji o nte Mizhocjimi c'o o

dya'c'üji rí pjörüji. Dya ngue c'ü ixi cja'c'üji a fuerza rí pjörüji; ngue c'ü rí ñegueji rí pjörüji. Dya ngue c'ü rguí pjörüji c'ü rí chögueji o merio; ngue c'ü rí pjörüji co texe in mü'büji. ³ Dya xo rí tsjapüji na nojo cja yo o dya'c'üji c'ín Jmugöji in pjörüji. C'ü rí tsjaji, rí jizhgueji 'na tjürü c'ü na jo, ngue c'ua xo 'ñe anguezeji ra tsjaji. ⁴ Nguec'ua 'ma ra ëjë c'e Ndambörü c'ü ngue e Jesucristo, ra dya'c'üji c'ü dya ra tjeze, ra dya'c'üji c'ü me rguí muvits'üji cja o jmi; rí bübütjoi co angueze para siempre.

⁵ Nu'tsc'ëji in sëji, 'ñetsc'ëji in süngüji, rí dyätäji yo pastor. Nu'tsc'ëji in texeji, rí pötqui respetaoji, dya rí tsjapü rrä nots'üji. Na ngue je t'opjü a cjava cja o jña Mizhocjimi:

Mizhocjimi nu'u na ü c'o cjavü na nojo.

Pero c'o dya cjavü na nojo, me nu'u na jo c'o, eñe.

⁶ Me na zëzhi Mizhocjimi. Nguec'ua nu'tsc'ëji, dya rí tsjapqueji rrä nots'ëji. Nguec'ua 'ma ra zädä c'e pa c'ü ya juajnü angueze, ra dya'c'üji c'ü me rguí muvits'üji cja o jmi. ⁷ Texe c'o in mbeñeji, rí xipcjeji Mizhocjimi. Na ngue angueze me mbents'ëji ga mböc'üji.

⁸ Rí tsjijñiji na jo in pjeñeji. Rí pjörütsjëji ja rguí mimiji. Na ngue c'ü dya jo'o nuc'üji na ü, chjëntjui nza cja 'na león c'ü me ngäxä me jodü cjó ra za'a. ⁹ Pero dya rí sügueji; sido rí 'ñejmeji Mizhocjimi, ngue c'ua rí chöpüji c'ü dya jo. Rí zëzhgueji na ngue in pärägueji c'ü je xo ga cjanu ga sufref c'o nin cjuarmaji c'o cärä texe cja ne xoñijömmü. ¹⁰ Mizhocjimi o 'ññngü ín mü'büji ró creoji. Na ngue ne'e c'ü rá mandaji co e Jesucristo. Nguec'ua zö rí sufrefueji ja nzi pa, pero 'ma rí sëchiji, Mizhocjimi ra jocüts'üji na jo in mü'büji. Y ra dya'c'üji rí zëzhgueji, ngue c'ua dya rí jyëzgueji, sido rí dyätäji. Na ngue angueze pjöxcüji texe c'o ni jyodüzüji. ¹¹ Me na nojo Mizhocjimi, ra manda para siempre. Je ga cjanu.

Saludos finales

¹² Ne carta nu, nguezgö ró mamagö yo jña; e cjuarma Silvano o dyopjü. Nujnu, rí pärägö pëpi na jo Mizhocjimi. Dya nda puncjü yo ró xi'tsc'öji cja ne carta. Ró zo'c'öji, 'ñe ró xi'tsc'öji c'ü na cjuana me s'iyazüji Mizhocjimi me pjöxcüji. Dya rí jyëziji c'ü.

¹³ Va bö'tc'ütjoi Cjimi c'o jmurü a Babilonia c'o ya xo juajnü Mizhocjimi ja c'o nzi va juan'c'üji. Xo va bö'tc'ütjoi Cjimi e cjuarma Marcos c'ü chjëntjui c'ü ri ngue ín ch'igö. ¹⁴ Rí pötqui s'iyaji; rí pötqui zengueteji co texe in mü'büji.

Nu'tsc'ëji bübü in mü'büji e Jesucristo, rí ötcö Mizhocjimi ra mäjä in mü'büji, dya pje rí mbeñeji. Je rga cjanu.

2 PEDRO

Pedro escribe a los creyentes

1 Nutscö e Simón Pedro rí pen'c'ejí ne carta. O juancü e Jesucristo rá c'jagö apóstole. Pero rí mbèpjitjogö; angueze ngue ín lamugö. Nutscöjme rí apóstolejme o dyacüjme Mizhocjimi rí ench'e ín mün'c'öjme e Jesucristo. Xo 'ñetsc'ejí xo dya'c'üjì in ench'e ín mün'c'ejí c'ü. Nguéc'ua, dya nguextjözüjme o salvazügöjme c'ü; xo 'ñetsc'ejí xo salvats'üguejì. Na ngue me na jonte e Jesucristo c'ü ín Mizhocjimigöjì c'ü o 'ñe salvazüjì; dya juajnü c'o ri ne. ² Rí ötcö Mizhocjimi ra mböxc'üjì xenda rí pãrãguejì e Jesucristo nu c'ü ngue ín Mizhocjimigöjì 'ñe ngue ín Jmugöjì, ngue c'ua xenda rí unnc'ejí ngüenda c'ü me nuc'ejí na jo Mizhocjimi. 'Ma ga cjanu, xenda ra mäjã in mün'c'ejí, dya pje rí mbeñejì.

Cualidades del cristiano

³ E Jesucristo o matcüjme; nutscöjme ró möjme co angueze. Ró unnc'öjme ngüenda c'ü me na nojo angueze, 'ñe c'ü me na jo c'o mi cja. E Jesucristo ngue Mizhocjimi c'ü, y me na zëzhi. Nguéc'ua va jítsigöjme texe c'o ni jyodü rá xi'tsc'öjme, ngue c'ua mas rí pãrãguejì angueze. Ngué c'ua ra bübüts'üjì Mizhocjimi; nu'tsc'ejí rí sÿjì rí dyätquejì c'ü. ⁴ Nu cja ne xoñijöümü, ya ni ma ra s'odü, na ngueje yo nte me mápajì c'o netsjèjì. Pero me na nojo e Jesucristo, nguec'ua me xo na nojo c'o o xitsijme ra dyacüjì. Nguéc'ua sö rá jëzgöjì c'o rí netsjèjì. A cjanu, ja c'o ga cja Mizhocjimi, je xo rga c'jazgöjì nu. ⁵ Nu'tsc'ejí ya dya'c'ejí in ench'e ín mün'c'ejí e Jesucristo. Nguéc'ua rí pjötpüguejì na puncjü ngüenda rí tsjajì c'o na jo. Nuc'ua ra sö rí pãrãjì c'o na jo c'o rí tsjajì, 'ñe c'o na s'o c'o dya rí tsjajì. ⁶ Nuc'ua, ra sö rí pjörü ja rguì mimijì; dya rí tsjatsjèjì c'o in netsjèjì. Nuc'ua, ra sö rí pè's'ijì paciencia 'ma cjó pje ra tsja'c'üjì. Nuc'ua, ra sö rí sÿjì Mizhocjimi y rí tsjajì c'ua ja nzi ga ne. ⁷ Nuc'ua, ra sö rí pötü rguì ñejì yo nin cjuarmajì. Nuc'ua, ra sö rí s'iyaguejì texe yo nte.

⁸ 'Ma rí sido rí tsjajì yo me na jo, ra jñetse c'ü in pãrãguejì e Jesucristo c'ü ín Jmugöjì. ⁹ 'Na cjuarma, 'ma dya cja yo na jo, chjëntjui c'ü ri ngorö c'ü dya ri janda na jo. 'Ma ga cjanu, ya jyombeñe c'ü o ndintspi o mü'bü c'o na s'o c'o mi cja 'ma dya be mi pãrã e Jesucristo. ¹⁰ Nguéc'ua rí xi'tsc'öjì cjuarma, rí sido rí tsjajì yo me na jo. 'Ma rí tsjajì yo, ra jñetse c'ü o juanc'üguejì Mizhocjimi, y o 'ñünn'c'ü in mü'büjì j 'ñejmejì e Jesucristo. 'Ma rí sido rí tsjajì yo, dya rí xöguejì 'ma cja c'e 'ñijì c'ü na jo. ¹¹ Y me ra mä'c'äjì, 'ma rí sät'äjì nu ja ri

manda e Jesucristo c'ín Jmugöjì c'ü o 'ñe jocüzü ín mü'büjì. Je ngueje nu rí tsãrãguejì para siempre.

¹² Ya in pãrãguejì yo jña yo na cjuana, y dya in jëzguejì yo. Pero rá sido rá mbenn'c'ejí yo. ¹³ Rí pãrãgö c'ü dya ra mezhe ra mbötcügöjì. Na ngueje o jítsi a cjanu e Jesucristo c'ín Jmugöjì. Nu dya xe rí bünc'ö, rí pãrãgö ni jyodü rá mbenn'c'ejí yo jña yo ya xi'ts'ijì, ngue c'ua rí unnc'ejí na jo ngüenda. ¹⁵ Rá jü'sc'ö cja xiscöümü yo, ngue c'ua ra sö rí mbeñeguejì 'ma ya rga tügö.

Los que vieron la grandeza de Cristo

¹⁶ Ró xi'tsc'öjme c'ü ra ëjè na yeje e Jesucristo c'ín Jmugöjì co o poder Mizhocjimi. Bübü c'o mama ngue 'na bëchjine c'ü ró c'jijñitsjègöjme c'ü rí xipjijme yo nte. Pero dya je ga cjanu. Na ngueje ró nu'ujme c'ü me na nojo e Jesucristo. ¹⁷ Ró jandajme 'ma mi cãrãjme angueze cja c'e t'ejè. Me ma sjü'ü nu, na ngue Mizhocjimi c'ü nu Tata o tsjapü me go juëns'i e Jesucristo, y o mama c'ü me na jo c'ü. Ró äragöjme o jña Mizhocjimi c'ü vi 'ñejè nu ja me na zö, o mama: "Nujnu, ngue ín Ch'igö nu me rí s'iyagö nu me rí mápãgö", eñe.

¹⁹ Je a cjanu va zädã c'ü o mama c'o profeta c'ü ro ëjè e Cristo. Nguéc'ua rí pãrãgöjì c'ü na cjuana c'o o dyopjü c'o profeta. Rí tsjapüguejì na puncjü ngüenda c'o o dyopjüjì, na ngueje chjëntjui nza cja 'na sivi c'ü jya's'ü nu ja na bëxöümü. 'Ma va pes'e e tanse, in pãrãguejì c'ü ya ra jyas'ü. Je xo ga cjatjonu, 'ma rí tsjapüjì na puncjü ngüenda c'o o dyopjü c'o profeta, rí pãrãguejì, 'ma ya ra zädã ra ëjè na yeje e Jesucristo. ²⁰ C'o o jña Mizhocjimi c'o o dyopjü c'o profeta, ixti unnc'ejí ngüenda c'ü dya cjó sö ra mbãrãtsjè c'ü mama c'o; ni jyodü o Espiritu Mizhocjimi ra mbös'ü ra mbãrã c'o. ²¹ Na ngue c'o profeta, dya nguiñitsjèjì c'o jña c'o o dyopjüjì; nguetsjè o Espiritu Mizhocjimi o 'ñünbü o mü'büjì o pätpajì Mizhocjimi.

Los que enseñan mentiras

2 C'o nte a Israel, mi cãrã c'o mi c'japü mi 'ñejè cja Mizhocjimi c'o jña c'o mi mamajì, pero dya ma cjuana c'o mi mamajì. Je xo rga cjanu a ndetsc'ejí, ri cãrã o xöpüte c'o dya rga cjuana. Anguezejì, dya ra tsjapüjì ngüenda c'ü ín Jmugöjì, maco o ndü por anguezejì. Nguéc'ua Mizhocjimi ra tsjapü ra ma sufrejì. C'o xöpüte ra jí'ts'ijì c'o dya cjuana. 'Ma cjó c'o ra creo c'o ri jizhi anguezejì, ra bëzhi 'ma c'o. ² C'o xöpüte, me ra tsjajì c'o ri netsjèjì c'o na s'o. Na puncjü o cjuarma c'o ra ndeñe co anguezejì, je xo rgã tsjatjojì nu. Nguéc'ua yo nte yo dya be ejme e Jesucristo, ra mama-

ji c'ü dya jo o 'ñiji Mizhocjimi nu na cjuana. ³ C'o xöpüte, me ri neji o merio. Ra jyodüji ja rgá zo'c'üji, ngue c'ua rí cheñeji co anguezeji rí unüji o ofrenda. Pero ndeze mi jinguã, ya mama Mizhocjimi c'ü ra jñünpü ngüenda c'o. Y ya bübü ra tsjapü ra ma sufre c'o.

⁴ Bübü c'o o anxe Mizhocjimi c'o o tsja na s'o. Nguec'ua Mizhocjimi o tsjapü o sufreji, o mboch'üji a linfiernu nu ja me na bëxömü. Je 'nün't'üji nu co cade-na, hasta 'ma ra zädä c'e pa 'ma ra jñünpü ngüenda Mizhocjimi anguezeji. ⁵ Mizhocjimi xo tsjapü o sufre c'o mi cārã mi jinguã c'o me mi cja na s'o, c'o dya mi ätä Mizhocjimi. O peñe 'na tradyebe cja ne xoñijömü o chjotüji. C'o pa c'o, mi bübü 'na bëzo c'ü mi chjü e Noé. Mi xipji c'o nte ro jyëziji c'o na s'o, ro tsjaji c'o na jo. Nuc'ü, dya ndü cja c'e tradyebe c'ü, ni xo ri ngue c'o nu familia. Mi ochoji, dya chjotüji. ⁶ O mezhe c'ua Mizhocjimi xo chjotü c'o jñiñi a Sodoma 'ñe a Gomorra c'o me ma s'o. O chjotü co sivi o mbëzhiji o bozivi. Nguec'ua yo dya c'apü ngüenda Mizhocjimi s'o ra unüji ngüenda xo 'ñe anguezeji ra ma sufreji, c'ua ja nzi va sufre c'o mi cārã a Sodoma 'ñe a Gomorra. ⁷ Mizhocjimi o chjotü c'o mi cārã c'o jñiñi c'o, pero o salva e Lot o pjongü. E Lot, mi cja c'o na jo. Nguec'ua me mi xicha o mü'bü c'o na s'o c'o mi cja c'o nte. Porque mi cjatsjéji c'o mi netsjéji c'o me ma s'o, dya mi c'apüji ngüenda Mizhocjimi. ⁸ E Lot, mi cja c'o na jo. Nguec'ua pama pama me mi sufre o mü'bü, na ngue o jñanda c'o nu menzumüji mi c'aji c'o me ma s'o. Y o dyärã mi ñaji c'o me ma s'o. ⁹ C'o ma't'ü Mizhocjimi c'o cja na jo, me sufreji na ngue c'ü na s'o c'ü cja yo nte. Pero me na zëzhi c'ü ín Jmugöji, ra mbös'ü ra zëzhi c'o. C'o mi cja na s'o, zö dya be va sädä c'e pa 'ma ra jñünpüji ngüenda, pero ya mama Mizhocjimi ra castigao c'o.

¹⁰ C'o xöpüte c'o dya ga cjuana, cjatsjé c'o netsjéji c'o me na s'o. C'apüji c'ü dya ni muvi c'ín Jmugöji. Nuc'o, ngue c'o xenda ra tsjapü Mizhocjimi ra sufre c'o. C'apüji me na nojo, dya neji c'jó pje ra xipjiji. Y sadüji yo pjëzhi na nojo, dya süji. ¹¹ Maco dya cja a cjanu c'o o anxe Mizhocjimi. Na ngue 'ma c'jó c'o ra tsja c'o na s'o, zö ra ma c'o anxe a jmi c'ín Jmugöji ra ma cösteji, pero dya ra zadüji c'ü vi tsja na s'o. Maco xenda na zëzhi c'o anxe que na nguetscöji.

¹² C'o xöpüte, chjëntjui nza cja yo animale yo dya sü Mizhocjimi. C'ü vi ngama Mizhocjimi yo animale, ngue c'ü ra zürüji ra mböt'üji. Je xo rga c'atjonu c'o xöpüte c'o na s'o, ra chjotüji c'o, dya ra salvaji. Na ngue sadüji nu c'ü dya pãrãji. ¹³ Mizhocjimi ra tsjapü ra sufreji na ngue anguezeji vi tsjapüji o sufre c'o 'ñaja. Anguezeji me mäjã ga tsjaji o mbaxua zö ri xömü zö ri ndempa. Jmurüji co nu'tsc'ejji 'ma in sigueji o xëdyi. Pero me na s'o a ndetsc'ejji, ix 'na tsetjo c'ü c'aji. Na ngue me mäjã ga xi'ts'ijji c'o dya cjuana.

¹⁴ Texe 'ma jandaji 'na ndixü, me neji ra tsjaji c'ü na s'o. Dya söyaji, sido c'aji c'o na s'o. Onpüji c'o nte c'o dya creo Mizhocjimi co texe o mü'büji, ngue c'ua xo ra tsjaji a cjanu c'o na s'o. Me pãrã ja ga zopjüji c'o, ngue c'ua ra ndeñeji co anguezeji ra unüji o ofrenda. Me na s'o anguezeji; Mizhocjimi ra tsjapü ra ma sufreji.

¹⁵ Anguezeji ya xögüji cja c'e 'ñiji c'ü na jo, ya ndëpiji c'ü o 'ñiji e Balaam c'ü mi ngue o t'i e Beor. E Balaam mi ne ro ndöjõ na puncjü o merio; nguec'ua va tsja na s'o.

¹⁶ E Balaam mi ngue 'naja profeta c'ü mi ña o jña Mizhocjimi. Pero o nguiñi o mü'bü c'ü na s'o, mi ne ro mama 'na jña c'ü dya vi xipji Mizhocjimi. Zö dya ña yo animale, pero o ña'a 'na burru nza cja 'na nte va huëch'i e Balaam, na ngue na s'o c'ü mi c'ijñi e Balaam. Nguec'ua go ndümbeñe e Balaam, dya go mama c'e jña c'ü mi ne ro mama.

¹⁷ C'o xöpüte, chjëntjui nza cja 'na pozjo c'ü ojtjo ndeje. Xo chjëntjui nza cja o ngömü c'o tunütjo ndajma 'ma na zëzhi ga vü. Ya mama Mizhocjimi c'ü ra mboch'üji a linfiernu nu ja me na bëxömü; nunca ra mbedyeji nu. ¹⁸ Yo nte, dya pãrãji o 'ñiji Mizhocjimi. Pero cārã anguezeji c'o cja ni ma ra jyëzi c'o tjürü c'o na s'o. C'ü cja'a c'o xöpüte, zopjüji c'o nte c'o, ngue c'ua ra ndeñeji co anguezeji. C'apüji me pãrãji, pero mama-ji jña c'o dya ni muvi. Xipjiji c'o nte, na jo ra tsjaji ja c'o nzi ga netsjéji, dya ni jyodü ra mbötpüji ngüenda ja rgá mimijji. ¹⁹ Mama c'o xöpüte ga xipjiji c'o cjuarma: "Nu'tsc'ejji in libregueji dya, dya cja mandats'üji c'o ley, sô rí tsjatsjéji c'ua ja c'o nzi gui ñetsjéji", eñeji. Maco dya libre c'o xöpüte, sido me c'aji c'o na s'o. 'Ma dya sô 'na nte ra jyëzi c'o na s'o, dya libre, mandaji 'ma c'ü. ²⁰ Cārã o nte c'o ya jyëzi c'o na s'o c'o cja'a yo nte cja ne xoñijömü. Ya mbedyeji libre, na ngue pãrãji ja ga cja e Jesucristo c'ín Jmugöji, nu c'ü o ëjë o ë 'ñevgueji libre cja c'o na s'o. Pero 'ma ra nzhogüji na yeje cja c'o na s'o, 'ma dya ra jyëziji, nu'ma, xenda rrã s'o 'ma, que na ngue 'ma dya be mi pãrãji e Jesucristo. ²¹ O jíchiji o jña Mizhocjimi, o mbãrãji o 'ñiji e Cristo c'ü me na jo. Pero o jyëziji c'e jña. Nguec'ua xenda ra sufreji que na ngue 'ma dya ro mbãrãji c'e 'ñiji. ²² In pãrãgueji c'e jña c'ü rí mamaji: "Ne dyo, ya nzhogü o zi'i yo na s'o yo vi nzhocü. Ne cuchi nu ya vi be'ch'e, o yepe o ma 'ñönt'ü cja mbëmü", eñe c'e jña. Je xo ga c'atjonu yo nte c'o jëzi c'o na s'o, cja na nzhogü c'aji na yeje c'o na s'o.

La venida del Señor

3 Rí s'iyats'üji cjuarma. Ne carta nu rí opcjõ rí pen'c'ejji, ngue nu na yeje, na ngueje ya ró pen'c'ejji 'naja. In c'ijñijji na jo, nguec'ua rí pen'c'ejji yo carta rí mbenn'c'ejji c'o ya in pãrãgueji. ² Nguec'ua, dya rí jy-ombeñeji c'o jña c'o o mama c'o o profeta Mizhocjimi mi jinguã, 'ñe c'o xo ró xi'tsc'öjme nutscöjme rí apóstolejme. C'o ró xi'tsc'öjme, ngueje c'o o jítsijme c'ín Jmugöji nu c'ü o ë 'ñevgueji libre cja c'o na s'o.

³ Ixtí unnc'ejji na jo ngüenda c'ü rá xi'tsc'öji dya. C'o c'jé 'ma ya ngue ra nguins'i e jens'e 'ñe ne xoñijömü, ra ngärã c'o me ra tsjapü burla o jña Mizhocjimi, ra tsjaji ja c'o nzi ga netsjéji c'o na s'o. ⁴ Ra mamaji: "¿Ja je bübü c'e bëzo c'ü Jesús c'ü o mama ra ëjë na yeje? Maco dya va ëjë. Ya ndü c'o ín tatagöji. Y nuc'ü, dya sô ra ëjë. Ne xoñijömü sidotjo ja c'o nzi va t'ät'ä", eñeji. ⁵ Anguezeji, dya ra ne ra mbeñeji ja va chjorü ne xoñijömü. Mi jinguã, nguextjo c'ü o ña Mizhocjimi, o bübü ne jens'e 'ñe ne xoñijömü. Ne xoñijömü, o c'os'ü cja c'o ndeje c'o mi

po'o, go jñetse e jömmü. Nguéc'ua ne xoñijömmü mi bübü a nde'e cja yo ndeje. ⁶ Yo ndeje, o zädä 'ma o tsjapü Mizhocjimi o tsobü cja ne xoñijömmü, go chjotü. ⁷ Ne jens'e 'ñe ne xoñijömmü nu rí cãrãji dya, ya mama Mizhocjimi ra chjorü yo. Nujyo, ra ndë'ë yo, 'ma ra zädä c'e pa 'ma ra jñüncüji ngüenda Mizhocjimi. Nu'ma, ra ma sufre c'o dya zü Mizhocjimi.

⁸ Rí s'iyats'üji cjuarma, nguéc'ua rí xi'tsc'öji, dya rí jy-ombeñeji ja ga cja. 'Natjo pa, chjëntjui 'na mil o cjë cja o jmi Mizhocjimi. Y 'na mil o cjë'ë, chjëntjui 'natjo pa. ⁹ Bübü c'o mama: "Ya mezhe na puncjü e Jesucristo; maco dya sô ra ëjë c'ua ja nzi va mama", eñeji. Pero dya je ga cjanu. E Jesucristo me pëscöji paciencia, dya ne cjó ra ma sufre; ne'e c'ü ra nzhogü o mü'bü texe yo nte. Nguéc'ua dya be ga 'ñeje.

¹⁰ Ra ëjë na yeje c'ín Jmugöji ra 'ñe jñüncüji ngüenda. Ra zädä c'e pa c'ü dya ri te'beji, chjëntjui 'na xömmü 'ma ra ëjë 'na mbë'ë cja 'na ngumü, 'ma dya cjó te'be. Ra yürü me na jens'e, y ra chjorü ne jens'e. Yo bübü a jens'e, xo ra chjorü co sivi yo. Ne xoñijömmü, xo ra ndë'ë nu, ra chjorü. Xo 'ñe texe yo bübü cja ne xoñijömmü, nde ra chjorü yo.

¹¹ Na ngue ra chjorü texe yo, ni jyodü na puncjü rí sÿgueji Mizhocjimi rí tsjaji ja c'o nzi ga ne angueze.

¹² Rí che'beji c'e pa 'ma ra ëjë na yeje Mizhocjimi; rí che'beji co texe in mü'büji. Nu'ma, ngue 'ma ra ndë'ë ne jens'e ra chjorü. Xo 'ñe texe yo bübü a jens'e, nde ra chjorü yo. ¹³ Nutscöji rí te'begöji ra bübü 'na jens'e

nuevo, c'ua ja nzi va mama Mizhocjimi. Xo 'ñe 'na xoñijömmü nuevo. Texe c'o ra tsjaji nu, nde na jo c'o.

¹⁴ In te'beji yo na jo yo ya ró mangö. Nguéc'ua rí pjötpügueji ngüenda ja rgui minc'ëji, ngue c'ua 'ma ra ëjë c'ín Jmugöji, ra mäjä in mün'c'ëji, dya rí tsegueji. Y dya pje ra chö'tc'üji c'ü rrä s'o. Rí xi'tsc'öji yo, cjuarma, na ngue rí s'iyats'üji. ¹⁵ Dya rí tsjijñiji c'ü ya mezhe na puncjü c'ín Jmugöji. Rí mbeñeji c'ü me pëscöji paciencia ngue c'ua ra jogü ín mü'büji. Mi cjuarmagöji e Pablo c'ü me rí neji, xo o xi'ts'iji a cjanu cja c'e carta c'ü o pen'c'ëji. Na ngueje Mizhocjimi o unü o pjeñe. ¹⁶ Texe cja yo carta yo opjü e Pablo, xo mama a cjanu nu yo rí xi'tsc'öji. C'o jña c'o mama angueze, bübü c'o na s'ëzhi rga pãrãgöji. Nguéc'ua c'o yembeñe c'o dya nda pãrã o 'ñiji Mizhocjimi, 'ma xörüji c'o o dyopjü e Pablo, dya pãrãji ja c'o nzi va nguijñi e Pablo; nan'ño ga nguijñiji. Je xo ga cjanu ga xörüji texe yo o jña Mizhocjimi. Nguéc'ua ga bëzhiji.

¹⁷ Ya ró xi'tsc'öji; nguéc'ua in pãrãji ja ga cja c'o xöpüte c'o dya cjuana. Ya xögüji cja o 'ñiji Mizhocjimi, y dya ätpãji o jña. Rí pjötpügueji na puncjü ngüenda c'ü dya rí creogueji c'o xi'ts'iji c'o, na ngue dya cjuana. 'Ma jiyö, xo 'ñetsc'ëji xo rí yembeñeji, xo rí xögüji cja o 'ñiji Mizhocjimi. Rí xi'tsc'öji a cjanu, cjuarma, na ngue rí s'iyats'üji. ¹⁸ C'ü rí tsjagueji, xenda rí pãrãgueji e Jesucristo c'ín Jmugöji nu c'ü o 'ñe 'ñevgueji libre cja c'o na s'o. Angueze s'iyats'üji ra mböxc'üji xenda rí tsjaji ja c'o nzi ga ne Mizhocjimi. Me na nojo e Jesucristo. Rá ma'tc'öji dya, y rá sido rá ma'tc'öji para siempre. Amén.

1 JUAN

El mensaje de vida

1 Rí xi'tsc'öji ja rgá sö rá búbütjoi co Mizhocjimi. Nu c'ü dacüji c'ü ni búbü Mizhocjimi cja ín mü'büji, ixmi búbü 'ma dya be mi t'ät'ä e jens'e 'ñe ne xoñijömü. Pero o ëjë va cja ne xoñijömü. Nguéc'ua nutscöjme rí apóstolejme ró ärajme c'o jña c'o mi ma-ma. Xo ró jandajme y ró tjödüjme. Rí päräjme c'ü mi búbü o cuerpo nza cjazgöji. ² Nu c'ü dacüji c'ü rgá búbütjogöji o ëjë; nutscöjme ró jandajme ngue c'ua ró unnc'öjme ngüenda cjó ngueje. Rí xi'tsc'öjme c'ü ixmi búbüvi co Mizhocjimi, pero o ëjë va ja rí cärägöji. ³ Rí xi'tsc'öji nu c'o ró ärajme 'ñe c'o ró jandajme ngue c'ua nuzgöjme 'ñetsc'ejí rá 'natjoi. A cjanu xo 'ñetsc'ejí rí 'natjogueji co Mizhocjimi 'ñe co e Jesucristo c'ü o T'i. ⁴ Rí xi'tsc'öji yo, ngue c'ua rí 'natjogueji co Mizhocjimi. A cjanu me rí mäcjeji.

Dios es luz

⁵ Nu c'o ró äragöjme c'o o mama e Jesucristo, ngueje c'o rá xi'tsc'öji c'o. Mizhocjimi me jya's'ü; ojtjo bëxöümü c'ü ri búbü c'o na s'o. ⁶ 'Ma rá mamaji: "Rí 'natjoi co Mizhocjimi", rá eñeji, pero 'ma rí nzhodüji cja bëxöümü rí cjaji c'o na s'o, nu'ma, na mbëchjinezüji 'ma. Na ngue dya cjuana c'o rí mangöji 'ma. ⁷ Pero 'ma rá jëziji ra zi'ch'i o jya's'ü Mizhocjimi ín mü'büji nguéc'ua rá cjaji ja c'o nzi ga ne angueze c'o na jo, nu'ma, rí 'natjogöji 'ma. A cjanu ni ma ra ndintsqui ín mü'büji texe c'o na s'o, na ngue e Jesucristo c'ü o T'i Mizhocjimi o pjödü o cji por nutscöji.

⁸ Zö rá mangöji c'ü dya búbüzügöji c'o na s'o, pero dya cjuana c'ü rí mangöji; rí jyopü rgá cjiñiji. Ixi jñetse 'ma, c'ü dya búbü ín mün'c'öji o jña Mizhocjimi c'ü ma-ma na cjuana na s'ozgöji. ⁹ Pero 'ma rá xipjiji Mizhocjimi: "Jä, na s'ozgöjme ja c'o nzi gui mangue", rá embeji, nu'ma, ra perdonaozüji ín nzhübüji ja c'o nzi va mama. Na ngue o ndü e Jesucristo va ngötcüji c'o. Ra ndintsquiji ín mü'büji texe c'o. ¹⁰ 'Ma rá mamaji: "Nunca rí cjagö c'o na s'o", rá eñeji, nu'ma, chjëntjovi c'ü ro mangöji na mbëchjine Mizhocjimi. Ixi jñetse 'ma c'ü dya búbü ín mü'büji o jña.

Cristo, nuestro abogado

2 Rí zo'c'öji nza cja 'ma ri ngue ín ch'itsc'öji. Nujyo rí opjügö cja ne carta, rí xi'tsc'öji ngue c'ua dya rí ts-jaji c'o na s'o. Pero 'ma rí tsjaji c'o na s'o, rí dyötüji Mizhocjimi, ra perdonao'ts'üji 'ma. Na ngue búbü 'naja c'ü ñacöji cja Mizhocjimi c'ín Tataji. C'ü ñacöji ngueje e

Jesucristo c'ü nunca go tsja c'o na s'o. ² Nuc'ü, o ngötcüji ín nzhübüji. Dya nguextjozügöji o ngötcüji ín nzhunc'öji; xo ngö'tp'ü texe yo nte yo cärä cja ne xoñijömü.

³ 'Ma rá cjaji ja c'o nzi va mama e Jesucristo, nu'ma, ra sö rá pärägöji c'ü rí 'natjoi co Mizhocjimi. ⁴ 'Ma cjó c'o ra mama: "Rí pärägö Mizhocjimi", ra 'ñeñe, pero 'ma dya cja'a ja c'o nzi va manda Mizhocjimi, nu'ma, na mbëchjine 'ma c'ü, y dya búbü o mü'bü o jña Mizhocjimi c'ü na cjuana. ⁵ Pero 'ma cjó c'o ra dyätpä o jña Mizhocjimi, na cjuana ne Mizhocjimi 'ma c'ü, co texe o mü'bü. Nguéc'ua 'ma rá ätpöji o jña Mizhocjimi, nu'ma, ra sö rá pärägöji c'ü rí 'natjoi co angueze. ⁶ 'Ma cjó c'o ra mama: "Rí 'natjobe co e Jesucristo", ra 'ñeñe, nu'ma, ni jyodü ra nzhodü ja c'o nzi va nzhodü e Jesucristo.

El nuevo mandamiento

⁷ Ne mandamiento nu rá xi'tsc'öji dya, cjuarma, dya nan'ño nu. Ngué 'na mandamiento nu ya ín pärägueji ndeze 'ma i pjürü i dyätpäji o jña e Jesucristo. Ya i dyäräji nu. Ngué c'ü rá pötü rga s'iyaji yo nín minteji. ⁸ Zö ya ín pärägueji ne jña, pero chjëntjui c'ü cja ri nuevo, na ngue xenda rí pärägöji dya c'ü ja ga cja. Na ngue e Jesucristo o tsja ja c'o nzi ga mama ne jña, o s'iyazüji. Nguéc'ua xo 'ñezgöji rá pötü rga s'iyagöji dya. Na ngue e bëxöümü ya ni ma ra cjogü. Na ngue búbü ín mün'c'öji dya e Jesucristo c'ü ngue o jya's'ü Mizhocjimi.

⁹ 'Ma cjó c'o ra mama: "Búbü ín mü'bü o jya's'ü Mizhocjimi", ra 'ñeñe, pero 'ma nu'u na ü nu cjuarma, nu'ma, sido nzhodü cja bëxöümü 'ma c'ü. ¹⁰ 'Ma cjó c'o ra s'iya nu cjuarma, nu'ma, búbü o mü'bü o jya's'ü Mizhocjimi. Nguéc'ua, dya ra tsja c'o na s'o. ¹¹ 'Ma cjó c'o ra nu'u na ü nu cjuarma, nu'ma, ixi jñetsetjo 'ma c'ü dya búbü o jya's'ü Mizhocjimi cja o mü'bü, nguéc'ua nzhodü cja bëxöümü ga tsja c'o na s'o. Nu c'ü cja'a ga cjanu, dya pärä ja ni ma ni ja ra zät'ä. Na ngue c'ü ni nzhodü cja bëxöümü ga tsja c'o na s'o, nguéc'ua ya tsot'ü o ndö, dya cja janda o jya's'ü.

¹² Cja ne carta nu rí opjügö, rí zo'c'öji nza cja 'ma ri ngue ín ch'itsc'öji. Rí xi'tsc'öji yo jña, na ngue ya perdonao'ts'üji in nzhübüji, na ngue c'ü o ndü e Jesucristo por nuzgöji. ¹³ Nu'tsc'ejí ín tataji rí pen'c'ejí ne carta rí zo'c'öji, na ngue ya ín päräji e Jesucristo c'ü ixmi búbü 'ma o jyans'ü ne xoñijömü; ya ín 'natjoi dya co angueze. Nu'tsc'ejí ín sëji rí zo'c'öji na ngue ya i chöpäji e Satanás c'ü dya jo.

Nu'tsc'ejí ín ts'it'ijí, rí zo'c'öji na ngue ya ín päräji mi Tataji c'ü búbü a jens'e. ¹⁴ Nu'tsc'ejí ín tataji rí pen'c'ejí

ne carta rí zo'c'öji, na ngue ya in pãrãji e Jesucristo c'ü ixmi bübü 'ma o jyans'ü ne xoñijömü. Nu'tsc'ëji in sëji, rí zo'c'öji na ngue ya i chöpüji c'ü dya jo. I chöpüji c'ü, na ngue o jña Mizhocjimi c'ü bübü in mü'büji cja'c'ü rí zëzhgueji.

¹⁵ Dya rí ñe rí tsjaji c'o na s'o c'o cja yo nte yo dya pãrã Mizhocjimi. 'Ma cjó c'o me mãpã c'o cjaji cja ne xoñijömü, dya mãpã 'ma Mizhocjimi c'ü in Tataji. ¹⁶ Yo nte yo dya pãrã Mizhocjimi c'ü in Tataji, cjatsjëji ja c'o nzi ga netsjëji c'o na s'o. Jandaji c'o na s'o, na ngue me ne ra jñandaji c'o. C'o pës'i na puncjü o merio, me cja'püji na nojo. Xo 'ñeje c'o pjëzhi na nojo. Texe yo na s'o yo cja yo nte, dya ni 'ñeje cja Mizhocjimi yo; je ni 'ñeje cja c'ü dya jo c'ü manda dya yo nte yo cja na s'o. ¹⁷ Dya rí ñe rí tsjaji yo na s'o yo cjaji cja ne xoñijömü. Na ngue ne xoñijömü ya ni ma ra nguarü. Ya xo ni ma ra nguarü yo bübü cja ne xoñijömü yo na s'o, yo me ne yo nte y cjaji. Pero 'ma cjó c'o ra tsja ja c'o nzi ga ne Mizhocjimi, ra bübüto para siempre.

La verdad y la mentira

¹⁸ Rí zo'c'öji nza cja 'ma ri ngue in ch'itsc'öji. Ya rí cãxtjoji yo cje yo ya ni ma ra nguarü. Ya i dyärãji ra zädã 'ma ra ëjë 'naja c'ü ra nu'u na ü e Cristo, ra jyodü ja rgã huins'i c'ü. Ya cãrã dya na puncjü o xöpüte c'o nu'u na ü e Jesucristo. Nujyo, ngue yo rgã pãrãgöji c'ü ya rí cãxtjoji yo cje yo ya ni ma ra nguarü. ¹⁹ C'o xöpüte mi jmurüji co nuzgöji, pero dya mi 'natjo o pjeñeji co nuzgöji. Nguец'ua va xögüji. Nu 'ma ri 'natjo o pjeñeji co nuzgöji, sido ro ëji co nuzgöji. Pero o xögüji. A cjanu Mizhocjimi dacüji c'ü rgã pãrãgöji c'ü dya in dyocjöji ne ri 'naja c'o.

²⁰ Nu'tsc'ëji, dya rí dyätqueji c'o. Na ngue c'ü o T'i Mizhocjimi o dya'c'üji o Espiritu o ë bübü cja in mü'büji. Nguец'ua in pãrãji ja ga cja c'ü na cjuana in texeji. ²¹ C'ü rgã pen'c'ëji ne carta, dya ngue c'ü rá jí'tsc'öji 'na jña c'ü dya in pãrãji. Na ngue ya in pãrãji c'o jña c'o na cjuana. Y 'ma cjó c'o ra xi'ts'iji 'na bëchjine, ixtí pãrãgueji 'ma, c'ü dya ni 'ñeje cja Mizhocjimi c'e jña. Na ngue na cjuana c'ü mama Mizhocjimi.

²² Bübü c'o mama c'ü dya vi 'ñeje e Jesús cja Mizhocjimi. Dya bübü c'ü xenda rrã s'o nza cja ne bëchjine me na s'o. 'Ma cjó c'o ra mama: "E Jesús dya ngue o T'i Mizhocjimi, na ngue mi ntetjo c'ü", ra 'ñeñe, nu'ma, anticristo 'ma c'ü. Na ngue nu'u na ü e Jesucristo. ²³ 'Ma cjó c'o ra mama: "Dya rí ma't'ügö e Jesús, na ngue dya ngue o T'i Mizhocjimi", ra 'ñeñe, nu'ma, ix na cjuana, dya bübüvi Mizhocjimi 'ma c'e nte. Pero 'ma cjó c'o ra ma't'ü e Jesucristo c'ü ngue o T'i Mizhocjimi, xo ma't'ü 'ma Mizhocjimi. Nguец'ua Mizhocjimi bübü 'ma co c'e nte.

²⁴ 'Ma cja vi creoji, i dyärãji ja ga cja Mizhocjimi 'ñe e Jesucristo c'ü o T'i. Sido rí tsjaji ja c'o nzi ga mama c'o jña c'o i dyärãji; dya rí jyombeñeji. 'Ma sido rí tsjaji c'o, sido ra bübü e Jesucristo co nu'tsc'ëji; 'ñe Mizhocjimi c'ü nu Tata. ²⁵ Nuc'ü, ngueje c'ü o mama e Jesucristo; ra dyacüji c'ü rá bübütoji co Mizhocjimi para siempre.

²⁶ Ró xi'tsc'öji cja ne carta yo, na ngueje cãrã c'o ne ra dyon'c'üji ra jí'ts'iji c'o dya cjuana. ²⁷ Pero dya ni jyodü rí dyätpäji o jña anguezeji. Na ngue bübü dya in mün'c'ëji o Espiritu Mizhocjimi c'ü o dya'c'üji e Jesucristo. Nuc'ü, jí'ts'iji nguec'ua in pãrãji na jo ja ga cja. Nguец'ua rí xi'tsc'öji sido rí mbeñeji e Jesucristo ngue c'ua ri 'natjo in pjeñeji ja c'o nzi va jí'ts'iji. Na ngue na cjuana c'o mama o Espiritu Mizhocjimi; dya bëchjine c'o.

²⁸ Rí zo'c'öji nza cja 'ma ri ngue in ch'itsc'öji. Rí sido rí dyätãji e Jesucristo, na ngue in 'natjogueji co angueze. 'Ma rá cjaji a cjanu, dya rá sÿji 'ma ra ëjë na yeje c'ü; dya rá tseji. ²⁹ In pãrãgueji c'ü me na jo Mizhocjimi. Nguец'ua rí jñunt'ü in mü'büji, 'ma cjó c'o cja'c'o na jo, nu'ma, ixi jñetse 'ma c'ü ngue o t'i Mizhocjimi c'o.

Hijos de Dios

3 Tsijjñiji ja va s'iyazgöji Mizhocjimi. Me go s'iyazgöji na puncjü o tsjacüji o t'izgöji. Já, ya ngue o t'izgöji dya Mizhocjimi. Yo nte yo dya pãrã Mizhocjimi, dya unüji ngüenda c'ü ngue o t'izgöji Mizhocjimi. Na ngue, dya xo unüji ngüenda e Jesucristo c'ü ngue o T'i Mizhocjimi. ² Mi cjuarmats'ügöji rí nets'ëji. Ya ngue o t'izgöji dya Mizhocjimi. Dya rí pãrãgöji texe c'ü ja rga cja'göji 'ma ra ëjë na yeje e Jesucristo. Pero rí pãrãgöji 'ma rá chjëji c'ü, ixta jñetsezüji nza cja angueze. Na ngue rá jandaji angueze ja rga cja. ³ 'Ma cjó c'o te'be a cjanu c'e pa c'ü rga cja'göji nza cja e Jesucristo, ni jyodü ra dyötü Mizhocjimi ra ndintspi o mü'bü. Xo ni jyodü ra jyëzi texe c'o na s'o ngue c'ua rrã jo nza cja e Jesucristo me na jo.

⁴ 'Ma cjó c'o cja'c'o na s'o, nu'ma, dya ätä 'ma Mizhocjimi. 'Ma cjó c'o dya ätä Mizhocjimi, tuns'ü o nzhübü 'ma c'ü. ⁵ In pãrãgueji o ëjë e Jesucristo o ë ngötcüji c'o na s'o c'o rí cjaji, ngue c'ua dya cja ra mandazüji c'o. Angueze, dya bübü c'o na s'o. ⁶ 'Ma cjó c'o sido ätä e Jesucristo, dya cja'c'o na s'o. 'Ma cjó c'o sido cja'c'o na s'o, nu'ma, ixi jñetse 'ma c'ü dya pãrã ja ga cja e Jesucristo. Dya xo unü ngüenda pje vi 'ñeje c'ü. ⁷ Rí zo'c'öji nza cja 'ma ri ngue in ch'itsc'öji. Dya rí creogueji c'o xi'ts'iji: "Dya ra tsja zö rí tsjaji c'o na s'o", ents'ëji. Pero dya cjuana. Rí xi'tsc'öji, 'ma cjó c'o cja'c'o na jo' ja c'o nzi ga ne Mizhocjimi, na jo 'ma c'ü, nza cja e Jesucristo me na jo. ⁸ 'Ma cjó c'o sido cja'c'o na s'o, ngue o t'i e Satanás c'ü dya jo. Na ngue c'ü dya jo, sido cja'c'o na s'o ndeze 'ma o mbürü o tsja c'o na s'o. Y 'ñünbü o mü'bü yo nte xo cjaji c'o na s'o. C'ü vi 'ñeje o T'i Mizhocjimi, ngue c'ü o juapcü o bëpji e Satanás c'ü dya jo.

⁹ C'o ya ngue o t'i Mizhocjimi, dya ra sido ra tsja c'o na s'o. Na ngue Mizhocjimi ya jñu's'ü anguezeji; ja c'o ga cja angueze, je xo ga cjatjonu c'o. Ra jyëziji texe c'o na s'o, na ngue ya ngue o t'i Mizhocjimi. ¹⁰ Nguец'ua rgã pãrãgöji cjó ngue o t'i Mizhocjimi, 'ñe cjó ngue o t'i c'ü dya jo. 'Ma cjó c'o dya cja'c'o na jo, 'ñe 'ma dya xo s'iya o cjuarma, nu'ma, dya ngue o t'i Mizhocjimi 'ma c'ü.

Amémonos unos a otros

¹¹ C'e jña c'ü i dyäräji 'ma cja vi 'ñench'e in mü'büji e Jesucristo, ngue c'ü ni jyodü rá pötca s'iyaji. ¹² Dya rá cjaji c'ua ja nzi va tsja e Caín. Nuc'ü, o tsja c'o na s'o c'o o bēpj e Satanás c'ü dya jo, o mböt't'ü c'ü o cjuarma. Na ngue c'ü o cjuarma mi cja c'o na jo, y e Caín mi cja c'o na s'o.

¹³ Nguéc'ua rá xi'tsc'öji cjuarma, 'ma ra nuc'üji na ü yo nte yo dya pärã Mizhocjimi, dya rá tsjijñiji: "¿Pje ni nugüji na ü?", rá 'ñeñeji. ¹⁴ 'Ma ot'ü, mi nza czazgöji 'na nte c'ü ya ndü c'ü dya cja ärã. Na ngue dya mi ätcöji Mizhocjimi. Pero nudya, rá bübüjtjogöji. Rí pärãgöji c'ü rá bübütjoji, na ngue rá s'iyaji yo mi cjuarmaji. 'Ma cjó c'o dya s'iya yo nu minteji, chjëntjui c'ü ya ro ndü.

¹⁵ 'Ma cjó c'o nu'u na ü nu cjuarma, chjëntjui c'ü ro pöt'üntē. In pärãgueji c'o pöt'üntē, dya bübü Mizhocjimi cja o mü'bü c'o. ¹⁶ Rí pärãgöji c'ü o s'iyazgöji e Jesucristo. Na ngue o ne o ndü por nutscöji. Nutscöji xo ni jyodü rá pjös'üji yo mi cjuarmaji, zö rá tñji. ¹⁷ 'Ma cjó c'o pēs'i c'ü ra zi 'ñe c'ü ra jye, 'ma ra jñanda nu cjuarma c'ü pje ni jyodü, pero 'ma dya ra juentse ra unü c'o ni jyodü, nu'ma, dya s'iya 'ma nu cjuarma c'ua ja nzi ga s'iyazüji Mizhocjimi. ¹⁸ Rí zo'c'öji nza cja 'ma ri ngue ín ch'itsc'öji. Zö rá mamaji rá s'iyagöji yo mi cjuarmaji, pero 'ma dya rá pjös'üji c'o pje ni jyodü, nguextjo co ín teji rgá mangöji 'ma. Ni jyodü rá s'iyaji yo mi cjuarmaji co texe ín mü'büji.

Confianza delante de Dios

¹⁹ Nu 'ma rá s'iyaji a cjanu mi cjuarmaji, rá pärãgöji 'ma c'ü na cjuana rá ejmeji Mizhocjimi. Zö bübü 'ma va ējē 'na pjeñe cja ín mü'büji cjo na cjuana rá ejmeji Mizhocjimi, pero dya ni jyodü rá sñji. Ni jyodü rá mbeñeji c'ü mama Mizhocjimi, 'ma rá s'iyaji yo mi cjuarmaji, ixi 'ñetse 'ma c'ü ngue o t'izgöji. Angueze pärã, 'ma na cjuana rá s'iyagöji yo mi cjuarmaji; angueze pärã texe. ²¹ Mi cjuarmats'üji rá nets'eji. 'Ma pärã ín mü'büji c'ü dya pje rá cjaji, ra sö rá chēzhiji cja o jmi Mizhocjimi, dya rá sñji rga ötügöji c'ü. ²² Nuc'ü, texe c'o rá ötüji, ra dyacöji c'o. Na ngue rá cjaji ja c'o nzi ga ne angueze c'o mandamiento c'o xitscöji c'ü. ²³ Nu c'o o mandamiento ngue c'ü rá ench'e ín mü'bügöji e Jesucristo c'ü o T'i, 'ñe rá pötü rga s'iyaji yo mi cjuarmaji. Ngué c'ü o mama rá cjaji. ²⁴ 'Ma cjó c'o cja'a ja c'o nzi ga mama Mizhocjimi, 'natjovi 'ma co Mizhocjimi, y Mizhocjimi bübü o mü'bü. C'ü rgá pärãgöji bübü Mizhocjimi cja ín mü'büji, ngue c'ü 'ñünnü ín mü'büji o Espiritu c'ü o dyacöji.

El Espíritu de Dios y el espíritu que está contra el Cristo

4 Cärã na puncjü o xöpüte c'o dya cjuana c'o nzhodü cja ne xoñijömmü. Nguéc'ua dya xtí creoji texe c'o ra jít's'iji. Rí tsjijñiji na jo c'o jña c'o mamaji, cjo ngueje Mizhocjimi c'ü o 'ñünbü o mü'büji cjo jiyö. Rí xi'tsc'öji yo, na ngue rá s'iyats'üji. ² Rá xi'tsc'öji dya, c'ü

rgui pärãgueji cjo ngueje o Espiritu Mizhocjimi c'ü 'ñünbü o mü'bü c'o xöpüte c'o ri jít's'iji. 'Ma ra mama c'e xöpüte ra xipji yo nte: "E Jesucristo vi 'ñeje cja Mizhocjimi o ē jmus'ü nza czazgöji rá nteji", ra 'ñeñe, nu'ma, ngue o Espiritu Mizhocjimi c'ü 'ñünbü o mü'bü ra mama a cjanu. ³ 'Ma cjó c'o ra mama c'ü dya vi 'ñeje e Jesucristo cja Mizhocjimi, nu'ma, dya ngue Mizhocjimi c'ü 'ñünbü o mü'bü c'ü; ngue c'ü dya jo. Nu c'o mama a cjanu, anticristo c'o. Na ngue 'ñünbüji o mü'büji ra nuji na ü e Jesucristo. Ya i dyärãgueji ra ējē e anticristo c'ü ra jyodü ja rgá huins'i e Jesucristo. Nudya, ya cärã cja ne xoñijömmü na puncjü c'o sö rá xiji anticristo, na ngue nuji na ü e Jesucristo.

⁴ Rí zo'c'öji nza cja 'ma ri ngue ín ch'itsc'öji. Ngué o t'its'üji Mizhocjimi. I chöpüji c'o xöpüte, dya in creoji. Na ngue xenda na zēzhi nu c'ü bübü dya ín mü'büji, que na ngue c'ü bübü o mü'bü yo nte yo dya pärã Mizhocjimi. ⁵ C'o xöpüte c'o dya cjuana, cjiñi o pjeñeji nzi ga nguiñi c'o nte c'o dya pärã Mizhocjimi. Nguéc'ua jizhiji ja ga cja cja ne xoñijömmü. Yo nte yo dya pärã Mizhocjimi ätpäji o jña c'o xöpüte. ⁶ Ntscöjme rá apóstolejme, ngueje Mizhocjimi c'ü 'ñünnü ín mü'büjme rá zopcjójme yo nte. Nu c'o pärã Mizhocjimi, ätcájme. Nu c'o dya ngue o t'i Mizhocjimi, dya ätcájme c'o. Ngué c'ü rgá pärãgöji c'o 'ñünbü o mü'bü o Espiritu Mizhocjimi c'ü na cjuana, 'ñe c'o 'ñünbü o mü'bü e Satanás c'ü dya jo c'ü na mbēchjine.

Dios es amor

⁷ Mi cjuarmats'ügöji rá s'iyats'üji. Ni jyodü rá pötü rga s'iyaji, na ngue Mizhocjimi s'iyazüji y dacüji c'ü rgá s'iyaji yo nín minteji. 'Ma cjó c'o s'iya yo nín minteji, ixi jñetse c'ü ngue o t'i Mizhocjimi 'ñe pärã Mizhocjimi 'ma c'ü. ⁸ 'Ma cjó c'o dya s'iya yo nín minteji, dya pärã Mizhocjimi 'ma c'ü. Na ngue Mizhocjimi me s'iyazüji rá texeji. ⁹ Mizhocjimi o jítscöji c'ü me s'iyazüji; o ndäjä c'ü 'natjo o T'i o ējē cja ne xoñijömmü, ngue c'ua ra bübü Mizhocjimi cja ín mü'büji. ¹⁰ Xenda s'iyazüji Mizhocjimi que na ngue c'ü rgá negöji angueze. Angueze me go s'iyazügöji o ndäjä c'ü o T'i o 'ñe ngötcüji ín nzhubüji.

¹¹ Rí s'iyats'ügöji cjuarma. Na ngue c'ü o s'iyazüji a cjanu Mizhocjimi, xo ni jyodü rá pötü rga s'iyaji. ¹² Dya cjó jñanda Mizhocjimi y dya cjó sö ra jñanda. Pero 'ma rá pötü rga s'iyaji, ixi 'ñetse 'ma c'ü bübü ín mü'büji Mizhocjimi. Na ngue rá s'iyaji yo nín minteji ja c'o nzi ga s'iyazüji Mizhocjimi. ¹³ Mizhocjimi o dyacüji o Espiritu. Nguéc'ua rá pärãgöji c'ü bübü Mizhocjimi ín mü'büji, 'ñe c'ü rá 'natjovi co angueze. ¹⁴ Nutscöjme rá apóstolejme ró jandajme e Jesucristo. Rí pärãgöjme e Jesucristo ngueje o T'i Mizhocjimi c'ü o ndäjä o ē 'ñevgueji libre cja c'o na s'o, nutscöji rá cärãji cja ne xoñijömmü. Ngué c'ü rá xi'tsc'öjme c'ü. ¹⁵ 'Ma cjó c'o ra mama co texe o mü'bü: "E Jesucristo ngue o T'i Mizhocjimi", ra 'ñeñe, nu'ma, bübü 'ma Mizhocjimi cja o mü'bü c'ü. Y angueze 'natjovi co Mizhocjimi.

¹⁶ Ró unnc'öji ngüenda ja va s'iyazgöji Mizhocjimi; nguec'ua ró ench'e ín mü'büji. Mizhocjimi s'iyazgöji rá texeji. 'Ma cjó c'o s'iya yo nín minteji, nu'ma, 'natjovi

'ma co Mizhocjimi. Y Mizhocjimi bübü o mü'bü. ¹⁷ 'Ma rá s'iyaji yo nín mintegöji ja c'o nzi ga s'iyazüji Mizhocjimi, dya rá s'iji c'e pa 'ma ra jñüncüji ngüenda. Dya rá s'iji, na ngue rí s'iyaji yo nín minteji va cja ne xoñijö mü ja c'o nzi ma s'iya e Jesucristo c'o nte. ¹⁸ Zö bübü 'ma rá s'iji c'ü ra jñüncüji ngüenda, pero 'ma rá unnc'öji na jo ngüenda ja va s'iyazüji Mizhocjimi, ra mäjä 'ma ín mü'büji, dya cja rá s'iji. C'o sü, s'iji 'na ra castigao Mizhocjimi anguezeji. 'Ma sü 'na nte, ixi jñetse c'ü dya creo na jo ja ga s'iyazüji Mizhocjimi.

¹⁹ Rí negöji Mizhocjimi y rí s'iyaji yo nín minteji. Na ngue Mizhocjimi ot'ü o s'iyazüji. ²⁰ 'Ma cjó c'o ra mama: "Rí negö Mizhocjimi", ra 'ñeñe, pero 'ma nu'u na ü yo o cjuarma, nu'ma, na mbëchjine 'ma c'ü. ¿Ja rgá sô ra ne'e Mizhocjimi c'ü nunca janda? Maco dya s'iya yo o cjuarma yo janda. ²¹ Nujnu ngueje nu jña nu o xitsiji: nu c'ü ne'e Mizhocjimi, xo ni jyodü ra s'iya yo nu cjuarmaji.

Nuestra victoria sobre el mundo

5 'Ma cjó c'o creo e Jesús c'ü vi 'ñeje cja Mizhocjimi, ngue o t'i Mizhocjimi 'ma c'ü; nguec'ua ne'e Mizhocjimi. Texe c'o ne'e Mizhocjimi, xo s'iyaji c'o 'ñaja c'o creo e Jesucristo, na ngue ngue o t'i Mizhocjimi c'o. ² 'Ma rá neji Mizhocjimi, 'ñe rá cjaji ja c'o nzi ga mama, ixi jñetse 'ma c'ü rí s'iyaji yo ín cjuarmaji yo xo ngue o t'i Mizhocjimi. ³ 'Ma rí neji Mizhocjimi, rí cjaji ja c'o nzi ga mama. Dya rí sögöji na jyü c'o jña c'o mama angueze rá cjaji. ⁴ Nutscöji ya tsjacüji Mizhocjimi o t'izgöji, dya cja rí cjaji c'o na s'o c'o cja yo nte yo dya pãrä Mizhocjimi. Na ngue rí ench'e ín mü'büji e Jesucristo ra mböxcüji texe c'o ni jyodüzüji. ⁵ Dya cjó sötsje ra jyëzi c'o na s'o c'o cjaji cja ne xoñijö mü; nguextjo c'o ench'e o mü'bü e Jesucristo c'ü o T'i Mizhocjimi.

El testimonio acerca del Hijo de Dios

⁶ 'Ma o j'i e Jesús, ya ixmi Mizhocjimi. Y zö o ndü o pjödü o cji, pero sidotjo Mizhocjimi. Ngueje o Espíritu Mizhocjimi c'ü cjacüji rá pãräji vi 'ñeje e Jesús cja Mizhocjimi. Na cjuana c'o mama o Espíritu Mizhocjimi. Rí unnc'öji ngüenda ja va cja 'ma mü o j'i e Jesús, 'ñe 'ma mü o pjödü o cji va ndü. Y o Espíritu Mizhocjimi 'ñünngü ín mü'büji rá pãräji e Jesucristo ngue o T'i Mizhocjimi. Bübü jñi c'o cjacüji rá pãräji a cjanu. Ngueje Mizhocjimi a jens'e, 'ñe o jña, 'ñe o Espíritu. Nde 'na ma cjatjo ga mama nza jñiji. ⁹ Maco rí creoji c'ü mama yo nte, ni jyodü rá creoji mas c'ü mama Mizhocjimi.

Mama Mizhocjimi e Jesús ngue c'ü o T'i. ¹⁰ 'Ma cjó c'o ench'e o mü'bü e Jesucristo, pãrä c'ü ngue o T'i Mizhocjimi e Jesús. Mizhocjimi o mama e Jesús ngue c'ü o T'i. Nu c'o dya ejme Mizhocjimi, chjëntjui c'ü ro mamaji na mbëchjine Mizhocjimi. Na ngue dya creoji c'o o mama Mizhocjimi ja ga cja e Jesucristo. ¹¹ C'ü o mama Mizhocjimi, ngue c'ü o dyacüji c'ü rgá bübütjoji co angueze para siempre. Rí bübütjoji na ngue o T'i Mizhocjimi bübü co nuzgöji. ¹² 'Ma cjó c'o ench'e o mü'bü c'ü o T'i Mizhocjimi, ya bübü co Mizhocjimi c'o. 'Ma cjó c'o dya ench'e o mü'bü c'ü o T'i Mizhocjimi, dya bübü co Mizhocjimi 'ma c'o.

Conclusión y consejos finales

¹³ Nu'tsc'eji ya ín ench'e in mü'büji e Jesucristo c'ü ngue o T'i Mizhocjimi. Rí pen'cöji ne carta ngue c'ua rí pãrägueji c'ü ya ín bübütjogueji dya co Mizhocjimi y rí bübütjoji para siempre.

¹⁴ Dya rá s'iji rga ötüji Mizhocjimi. Na ngue 'ma rá ötüji ja c'o nzi ga ne angueze, rí pãrägöji ra dyätcäji.

¹⁵ Texe c'o rí ötcöji, 'ma rí pãrägöji ra dyätcäji, xo rí pãrägöji c'ü ya mama Mizhocjimi ra dyacüji c'o.

¹⁶ 'Ma rá jandaji ri cja na s'o 'na ín cjuarmaji, ni jyodü rá ötpöji Mizhocjimi c'e cjuarma, xa'ma ra nzhogü o mü'bü. A cjanu, dya ra bëzhi, Mizhocjimi ra unü sido ra bübütjo. Bübü 'na nzhubü c'ü me na s'o c'ü rguí ndü 'na nte, dya ra salva. Dya ngue ne nzhubü nu rí mangö rá ötpöji Mizhocjimi ín cjuarmagöji. ¹⁷ Texe 'ma rí cjaji c'o na s'o, ngue 'na nzhubü a jmi Mizhocjimi. Bübü o nzhubü c'ü dya ngue c'ü rga tügöji. Pero c'o tuns'ü c'e nzhubü c'ü cja ró mangö, ra ndüji, dya ra salvaji.

¹⁸ Rí pãrägöji, 'na nte 'ma ya ngue o t'i Mizhocjimi, dya sido cja'a c'o na s'o. Na ngue e Jesucristo c'ü ngue o T'i Mizhocjimi pjörü c'ü. Nguec'ua e Satanás c'ü dya jo, dya cja manda cja o mü'bü c'e nte.

¹⁹ Rí pãrägöji nutscöji ngue o t'izgöji Mizhocjimi. Pero c'o nte c'o dya ench'e o mü'bü e Jesucristo, je ngue e Satanás c'ü dya jo c'ü manda c'o.

²⁰ Rí pãrägöji o ëjë o T'i Mizhocjimi o ë dyacüji rá pãräji Mizhocjimi c'ü na cjuana. Rí 'natjoji dya co Mizhocjimi c'ü na cjuana. Na ngue ya bübü ín mü'büji dya o T'i Mizhocjimi, c'ü ngue e Jesucristo. 'Ma rí 'natjoji co Mizhocjimi c'ü na cjuana, rá bübütjoji 'ma, dya rá tñji. ²¹ Rí zo'c'öji nza cja 'ma ri ngue ín ch'itsc'öji. Pjöt-püji ngüenda c'ü nguextjo Mizhocjimi rí ma't'ügueji; dya rí creoji nan'ño jña. Je ga cjanu rgá xi'tsc'öji, amén.

2 JUAN

La verdad y el amor

1 Nutscö rí pastorgö rí pen'c'e ne carta, rí zenguats'ügö nu'tsc'e hermana o juan'c'ü Mizhocjimi. Nu'tsc'e 'ñe yo in ch'igue rí s'iyats'ügöji co texe ín mü'bü. Dya nguextjözögö rí s'iyats'üji; xo s'iyats'üji texe c'o pãrã o jña e Jesucristo nu na cjuana. ² Rí s'iyats'üji na ngue o zi'ch'i ín mü'bügö c'o jña c'o na cjuana; xo 'ñe in mü'bügueji. Y ra bübü ín mü'büji para siempre. ³ Mizhocjimi c'ín Tataji 'ñe e Jesucristo c'ü o T'i ra mböxc'üji 'ñe ra juen'tsc'eji, ngue c'ua ra mäjä in mü'bügueji, dya pje rí mbeñeji. Anguezevi ra dya'c'üji rí pãrãji c'o na cjuana. Xo ra dya'c'üji rí pötü rgui s'iyaji.

⁴ Me rí mäcjö na ngue rí unnc'ö ngüenda bübü ja nzi c'o in ch'igue c'o nzhodü cja c'e 'ñiji c'ü na cjuana, cjaji ja c'o nzi va xitscöji Mizhocjimi c'ín Tataji. ⁵ Ne jña nu rá xi'tsc'ö dya, hermana, dya ngue 'na jña c'ü ri nan'ño. Ngue 'na jña c'ü rí pãrãji ndeze 'ma ró ench'e ín mü'büji e Jesucristo. Ngue c'ü rá pötü rga s'iyaji. ⁶ 'Ma rí neji Mizhocjimi, rá cjaji ja c'o nzi ga mama. C'ü mama Mizhocjimi, ngue c'ü rá s'iyaji yo nín minteji. Ne jña nu, ja i dyärãji ndeze 'ma cja vi 'ñench'e in mü'büji e Jesucristo.

Los engañadores

⁷ Cãrã dya na puncjü o xöpüte c'o dya cjuana, nzhodüji cja ne xoñijömmü zopjüji yo nte. Xipjiji: "E Jesús mi ntetjo c'ü; dya vi 'ñeje cja Mizhocjimi", eñeji. Nguec'ua anticristo c'o y onpüji yo nte. ⁸ Nutscöjme ró pëpcöjme na jo Mizhocjimi rvã zo'c'öjme, 'ñe yo in ch'igue. Rí pjötpügueji na puncjü ngüenda, dya rí jyëzi-ji c'o i dyärãji, ngue c'ua ra ngö'tc'üji na jo Mizhocjimi.

⁹ 'Ma cjó c'o pãrã o jña e Cristo, 'ma ra jyëzi c'e jña, cja rrü creo c'ü 'na jña, nu'ma, dya bübü 'ma Mizhocjimi co angueze. 'Ma cjó c'o sido ätpã o jña e Cristo, bübü e Cristo co angueze, xo 'ñe Mizhocjimi c'ü nu Tata. ¹⁰ 'Ma ra ëjë 'na xöpüte ra ë xi'ts'iji c'ü dya ngue o T'i Mizhocjimi e Jesús, dya rí recibidogueji ra oxü in nzungueji. Dya xo rí xipjiji: "Mizhocjimi ra mböxc'ü", rí 'ñembeji. ¹¹ Na ngue 'ma rí ma'tp'üji Cjimi c'e xöpüte, xo in pë's'i in s'ocüji chjëntjovi c'ü ri pjös'üji o bëpji c'e xöpüte c'o na s'o.

Palabras finales

¹² Xe bübü na puncjü c'o mi ne ro xi'tsc'öji. Pero dya rí xi'tsc'öji cja ne carta. Na ngue rí te'begö c'ü dya cja ra mezhe rá ëgö rá ë ñaji. A cjanu, mas rá mäcjöji.

¹³ Va bö'tc'ütjovi Cjimi c'o o t'i c'ü nin tsjjuë c'ü xo juanjnü Mizhocjimi. Je ga cjanu, amén.

3 JUAN

Se habla bien de Gayo

1 Nutscö rí pastorgö rí pen'c'e ne carta, rí zenguats'ü cjuarma Gayo. Rí s'iyats'ü co texe in mü'bü.

² Rí ötügö Mizhocjimi ra intsjimits'ü, ngue c'ua rrã jo texe c'o in cjague, ja c'o nzi ga cja in mü'bügue na jo a jmi Mizhocjimi; 'ñe c'ü rí bübüjtjogue na jo, dya rí sö'dyë. Rí ö'tc'ö a cjanu cjuarma, na ngue rí s'iyats'ügö. ³ O ëjë ja nzi cjuarma o ë xitscöji in nzhodügue na jo in ätpä o jña Mizhocjimi c'ü na cjuana. Nguéc'ua me rí mäcjö. ⁴ 'Ma rí äragö nzhodü na jo cja o 'ñiji Mizhocjimi c'o nte c'o ró zopjü o jña, ngueje 'ma me rí mäcjö na puncjü.

⁵ Rí s'iyats'ügö cjuarma. 'Ma va ëjë o cjuarma c'o dya in menzumügueji, in recibido na jo in unüji ja ra oxüji. Je a cjanu ga ne Mizhocjimi. ⁶ Bübü o cjuarma c'o o mama me i s'iyague anguezeji; o xipjiji texe c'o cjuarma c'o jmurü. 'Ma ra säjä o cjuarma, 'ma ya ra möji, rí pjös'ügueji c'ü ni jyodüji cja 'ñiji. Na ngue pëpiji Mizhocjimi. ⁷ Anguezeji nzhodüji zopjüji yo nte, ngue c'ua ra mbärãji ja ga cja e Jesucristo. Dya pje ötüji c'o dya pärã Mizhocjimi. ⁸ Nutscöji ni jyodü rá pjös'üji. A cjanu nde rí mbëpjigöji 'ma co anguezeji. Nguéc'ua xenda ra mbärã yo nte o jña Mizhocjimi c'ü na cjuana.

La mala conducta de Diótrufes

⁹ Ró opjü 'na carta ró pen'c'ejí nu'tsc'ejí in jmurüji va in ma't'üji Mizhocjimi. E Diótrufes, dya go ne go

dyätcä, na ngue me cjäpü manda. ¹⁰ Me xoscügö o bëchjine me xo sangü. Dya nguextjo c'ü cja. 'Ma va säjä o cjuarma c'o dya in menzumügueji, e Diótrufes, dya recibido c'o. Xo xipji c'o 'ñaja cjuarma c'ü dya xo ra recibidoji c'o cjuarma c'o va ëjë. 'Ma cjó c'o recibido c'o, cja'a e Diótrufes pjongü a ndetsc'ejí c'ü. Nguéc'ua 'ma rá ëcjö rá ë zenguats'üji, rá huënchc'ö e Diótrufes cja in jmigueji, na ngue c'o na s'o c'ü cja.

¹¹ Rí s'iyats'ü cjuarma. Nguéc'ua rí xi'tsc'ö c'ü dya rí chëpi c'e 'ñiji c'ü na s'o; rí sido c'ü na jo. 'Ma cjó c'o sido cja'a c'o na jo, ixi jñetse c'ü ngue o t'i Mizhocjimi. 'Ma cjó c'o cja'a c'o na s'o, ixi jñetse c'ü dya pärãji Mizhocjimi.

El buen ejemplo de Demetrio

¹² E Demetrio me nântji cja'a c'o na jo. Nuc'ü, cja'a ja c'o nzi ga mama o jña Mizhocjimi c'ü na cjuana. Xo 'ñetscöjme rí mamajme c'ü na jo c'o cja. In pärãgueji c'ü rí mangöjme c'ü na cjuana.

Palabras finales

¹³ Xe mi bübü na puncjü c'o ro xi'tsc'öji. Pero dya rí xi'tsc'öji cja ne carta. ¹⁴ Na ngue rí te'begö c'ü dya cja ra mezhe rá ëgö rá ë ñaji.

¹⁵ Mizhocjimi ra dya'c'ü ra mäjä in mü'bü, dya pje rí mbeñe. Va bö'tc'ütjo Cjimi texe c'o cjuarma c'o pä'c'ã. Xipjigie ra mbörü Cjimi texe yo rí pärãgöjme va.

JUDAS

Judas escribe a los que Dios ha llamado

1 Nutscö e Judas rí pen'c'ejí ne carta. Rí mbëpjjigö cja e Jesucristo. Mi cjuarmagö e Jacobo. Nu'tsc'ejí o 'ñünn'üji in mü'büji Mizhocjimi, nguec'ua vi 'ñench'e in mün'c'ejí e Jesucristo. Nguec'ua va tsja'c'ejí Mizhocjimi o t'itsc'ejí c'ü. Y pjö'c'ejí c'ü, na ngueje bübü in mün'c'ejí e Jesucristo. ² Rí ötcö Mizhocjimi ra dya'c'ejí c'ü xenda rí unnc'ejí ngüenda ja ga juen'tsc'ejí c'ü, ngue c'ua xenda ra söya in mün'c'ejí, dya pje rí mbeñeji. Xo ra dya'c'ejí c'ü xenda rí unnc'ejí ngüenda c'ü ja ga s'iyatsc'ejí c'ü.

Los que enseñan mentiras

³ Nutscöji o t'izgöji Mizhocjimi o jítsiji c'o jña c'o ne Mizhocjimi rá creoji. C'o jña c'o, ngue c'o mi negö ro pen'c'ejí 'na carta ro xi'tsc'öji, c'ü ja ga salvazüji e Jesucristo. Pero bübü o xöpüte c'o nan'ño ga jizhi. Nguec'ua cja ne carta, ni jyodü rá xi'tsc'öji rí sido rí creogueji c'o jña c'o ot'ü o jí'ts'íji, dya rí jyëzgueji cjó ra dyon'c'ügueji. Porque dya cja pje xe bübü c'ü ni jyodü rá creoji. Rí s'iyats'üji cjuarma, nguec'ua rí xi'tsc'öji yo. ⁴ C'o xöpüte, ya cjogüji a ndezgöji, cjapüji xo cjuarmaji. Anguezeji, dya süji Mizhocjimi. Mamaji c'ü ya perdonao Mizhocjimi anguezeji, nguec'ua sö ra tsjaji c'o netsjëji. Mamaji c'ü dya ngue Mizhocjimi e Jesucristo c'ín Jmugöji, nguec'ua dya ni jyodü ra dyätäji. Nuc'o, ya t'opjü ndeze mi jinguä c'ü me ra tsjaji na s'o, 'ñe ra tsjapü Mizhocjimi ra ma sufreji.

⁵ In pãrãgueji na jo'o ja va tsjapü Mizhocjimi c'o ín menzumögjme a Israel. Pero rí ne rá mbenn'c'ejí dya. Mizhocjimi o mbös'üji anguezeji ngue c'ua va mbedyeji libre a Egipto. Pero na puncjü c'o dya 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi, nguec'ua va tsja Mizhocjimi o chjotüji. ⁶ Xo rá mbenn'c'ejí ja va tsjapü Mizhocjimi c'o o anxe c'o o tsja na s'o. Mizhocjimi ya vi unüji ja ro mbëzhiji na nojo, pero dya go dyätäji; go mbedyeji nu ja vi ch'unüji ro ngãrãji. Nguec'ua Mizhocjimi va ngot'üji nu ja me na bëxö mü. Je 'nün't'üji nu, co cadena hasta 'ma cja ra zädä c'e pa c'ü me rrä s'ëzhi, 'ma ra jñünpü ngüenda Mizhocjimi anguezeji. ⁷ C'ua ja nzi va tsjapü Mizhocjimi ra sufre c'o o anxe, je xo va cjanu va tsjapü o sufre c'o mi menzumü a Sodoma, 'ñe a Gomorra, 'ñe c'o 'ñaja jñiñi c'o bëxtjo mi chãji. C'o nte c'o, me mi cjaji c'o na s'o, me mi obüji c'o nu mibëzoji 'ñe c'o nu mirixüji. Nguec'ua Mizhocjimi va tsjapü o sufreji, o chjotüji co sivi. Ngue c'ü rgá unnc'öji ngüenda, c'o cja na s'o ra ma sufreji cja sivi c'ü dya ra juenche.

⁸ C'o na s'o ga xöpüte, xo pãrãji ja va tsjapü Mizhocjimi o sufre c'o cja ró xi'tsc'öji c'o mi cja na s'o. Pero dya unüji ngüenda. Anguezeji je xo ga cjanu ga tsjaji c'o na s'o. Me cjiñiji o ñiji c'o dya pje ni muvi. Me s'odütsjë o cuerpoji ga tsjaji c'o na s'o. Dya cjapüji ngüenda o jña Mizhocjimi c'ín Jmugöji. Xo sadüji c'o pjëzhi na nojo.

⁹ Nan'ño va tsja e Miguel. Nuc'ü, ngue 'naja c'o o anxe Mizhocjimi c'o xenda pjëzhi na nojo. 'Ma o ndü e Moisés, e Satanás c'ü dya jo'o mi nepe c'ü o cuerpo e Moisés. Nguec'ua va zövi o jña e Miguel. Zö pjëzhi na nojo e Miguel, pero dya go tsjapü na nojo c'ü ro zadü c'ü dya jo. C'ü o tsja, o mantjo a cjava: "Mizhocjimi ra huënch'í", eñe e Miguel va xipji c'ü dya jo. ¹⁰ Pero c'o na s'o ga xöpüte, dya pãrãji c'ü me na zëzhi Mizhocjimi. Nguec'ua ga zadüji c'ü. C'ü pãrãji, nguextjo c'ü ra tsjaji ja c'o ga netsjëji. Nguec'ua chjëntjui nza cja yo animale, na ngue dya süji Mizhocjimi. Nguec'ua ga s'odü o mü'bü c'o na s'o ga xöpüte.

¹¹ Juejme c'o xöpüte na ngueje ra tsjapü Mizhocjimi ra ma sufreji. Na ngueje cjaji ja c'o nzi va tsja e Caín. C'ua ja nzi va tsja na s'o e Balaam, je xo ga tsjatjoji a cjanu. Na ngueje 'ma xöpüji yo nte, me jodüji ra ndöji na puncjü o t'opjü. C'ua ja nzi va tsja e Coré dya mi ne ro dyätä e Moisés, je xo ga cjatjonu c'o na s'o ga xöpüte; dya ne ra dyärãji. Nguec'ua xo ra ndüji.

¹² Bübü 'ma 'natjo c'ua in jmurüji in sigueji o xëdyi. A cjanu in jizhgueji c'ü in pötqui s'iyaji. Pero c'ü cja'a c'o xöpüte, ix 'na tsetjo. Na ngueje dya respetaoji, me ñönüji me siji o xëdyi; nguetsjëji anguezeji pjörütsjëji. Anguezeji chjëntjui nza cja 'na ngö mü c'ü 'ñetse ra 'ñeje dyebe pero nzhodütjo ga cjogü ga ndunü e ndajma. Xo chjëntjui nza cja o ndora c'o dya quis'i, zö ya zädä c'o pa c'o ra nguis'i. Nguec'ua ra ts'ü's'üji co texe o dyü'ü c'o, nza cja 'ma ya rví dyot'ü. Porque dya quis'i c'o. Je xo rga cjatjonu c'o na s'o ga xöpüte. ¹³ Me bëzhiji o tseji ga tsjaji c'o me na s'o. Nguec'ua ga chjëntjui nza cja 'ma pjös'ü na zëzhi o ndeje cja trazapjü o cja mar va tü'ü texe c'o na s'o, va pjons'ü cja nezapjü. Xo chjëntjui nza cja 'na seje c'ü dya cja ri nzhodü cja o 'ñiji. Nguec'ua c'o xöpüte ra tsjapüji ra möji nu ja me na bëxö mü; nunca ra mbedyeji nu.

¹⁴ Mi jinguä e Adán mi 'ñeje 'na o mboxbëche c'ü mi chjü e Cainán. Nuc'ua e Cainán mi 'ñeje 'na o mboxbëche c'ü mi chjü e Enoc. Mizhocjimi o 'ñünbü o mü'bü e Enoc o mama c'ü ja rgá tsjapü Mizhocjimi c'o na s'o ga xöpüte. O mama a cjava e Enoc: "Ró janda c'o ra tsja Mizhocjimi. Ra ëjë c'ín Jmugöji, ra dyoji me na puncjü c'o ya juajnü angueze. ¹⁵ Ra 'ñe jñünpü ngüenda texe yo nte. C'o vi tsja na s'o, ra jñetse c'ü vi tsjaji na

s'o. Na ngueje yo nte'e, dya sūji Mizhocjimi nguec'ua ga tsjaji c'o na s'o, 'ñe sadūji c'ü", eñe e Enoc. ¹⁶ C'o na s'o ga xöpüte me reclamaoji, na ngueje dya mājāji co nu c'ü unū Mizhocjimi anguezeji. C'o netsjēji, ngue c'o cjaji. Me cjapūji na nojo c'o jña c'o mamaji. Me jonbūji pje ra xiji yo nu minteji, ngue c'ua pje c'o ra ch'unūji.

Amonestaciones a los creyentes

¹⁷ Rí s'iyatsc'ōji cjuarma, nguec'ua rí xi'tsc'ōji yo. Mbeñegueji c'o jña c'o o xi'tsc'ēji c'o o apóstole e Jesucristo c'ín Jmugōji. ¹⁸ O xi'tsc'ēji a cjava: "C'o cjē c'o rguí nguarū, ra ngārā c'o me ra enmbetjo o jña Mizhocjimi. Ra tsjatsjēji c'ua ja nzi ga netsjēji c'o na s'o, na ngueje dya ri sūji Mizhocjimi", eñe c'o apóstole. ¹⁹ C'o na s'o ga xöpüte, xōcūji yo cjuarma. Bübütsjēji o mü'būji, dya bübü o Espiritu Mizhocjimi a mbo o mü'būji.

²⁰ Nu'tsc'ēji, dya rí tsjaji c'ua ja nzi ga tsja anguezeji. Rí s'iyats'ūji cjuarma nguec'ua rgá xi'tsc'ōji yo. Me na jo yo jña yo rí creogōji. Pero dya nguextjo c'ü rí creogueji yo; xo ni jyodü rí tsjagueji c'ua ja nzi ga mama yo jña yo. Rí dyötqueji Mizhocjimi ja c'o nzi ga 'ñünnc'ü in mü'būji o Espiritu, rí dyötqueji ra mböxc'ēji rí minc'ēji

na jo. ²¹ Mizhocjimi me s'iyatsc'ēji, pero rí pjörütsjēji ja rgui minc'ēji. Sido rí che'beji c'e pa'a 'ma me ra juen'tsc'ēji e Jesucristo c'ín Jmugōji, ra xi'tsc'ēji rí minc'ēji co angueze para siempre.

²² Nu c'o yembeñe, rí zopcjeji na jo, ngue c'ua ra unūji ngüenda ja ngue c'e 'ñiji c'ü na jo. ²³ C'o cja na s'o, rí zopcjeji c'o, xa'ma ra jyēziji c'o, ngue c'ua ra salvaji, dya ra ma sufreji cja sivi. Bübü c'o me s'odü o mü'bü, chjëntjui nza cja 'na bitu c'ü me ni s'odü. Rí juentseji anguezeji rí ñuji ja rgui pjösc'ēji c'o. Pero me rí s'ogueji c'o na s'o c'o vi tsja c'o.

Alabanza final

²⁴ Mizhocjimi me na zēzhi, sō ra mbö'c'ēji c'ü dya rí jyēzgueji angueze. Nguec'ua 'ma rí tsārāgueji a jmi angueze nu ja me na zō'ö, me rí mājceji. Na ngueje dya pje ra chö'tc'ēji c'o rrā s'o. Nuc'ü, o jocüzü in mü'bügōji, na ngue c'ü o tsja e Jesucristo. Ojtjo xe 'naja Mizhocjimi, ojtjo xe 'naja c'ü ri pāř ja c'o nzi ga mbārā angueze. Me na zō'ö angueze, me na nojo. Me xo na zēzhi. Nguextjo c'ü pēs'i derecho ra manda. Amén.

APOCALIPSIS

La revelación de Jesucristo

1 Mizhocjimi o xipji e Jesucristo nu c'o ni jyodü dya cja ra mezhe ra zädä, ngue c'ua texe yo o nte ra mbäräji nu c'o ra zädä. Nutscö e Juan, o mbëpjizügö e Jesucristo. E Jesucristo o ndäjä 'naja o anxe o ë jítsi c'o ra zädä. Ngue c'o rá xi'ts'iji. ² Rá xi'ts'iji c'ü na cjuana texe yo ró jandagö. Ngueje c'o o mama Mizhocjimi c'o cja ra zädä; ngueje c'o o jítsi e Jesucristo.

³ Me ra mäjä yo nte yo ra xörü yo jña'a yo. Me xo ra mäjä yo ärä ra xörüji 'ñe ätäji yo jña yo mama ja ga cja c'o cja ra zädä. Dya cja ra mezhe ra zädä yo.

Juan escribe a las siete iglesias

⁴ Nutscö e Juan, rí pen'ceji ne carta, nu'tsc'eji cjuar-ma in cārāji cja yo yencho jñiñi a Asia. Mizhocjimi c'ü bübü; exmi bübü. Angueze ra ë ra jñüncüji ngüenda. O Espiritu Mizhocjimi c'ü pëpji cja yo yencho nitsjimi, je ni 'ñeje cja Mizhocjimi nu ja manda. Mizhocjimi 'ñe o Espiritu me nuc'üji na jo; ra dya'c'üji c'ü ra söya in mü'büji c'ü dya pje rí tsjijñiji. ⁵ E Jesucristo xo nuc'üji na jo. Xo ra dya'c'üji c'ü ra söya in mü'büji c'ü dya pje rí tsjijñiji. E Jesucristo 'ma mi bübü cja ne xoñijö mü o tsja texe c'ua ja nzi ma ne Mizhocjimi. Mizhocjimi o tsjapü o te'e nu 'ma ya vi ndü; ngue c'ü nda manda texe cja yo manda cja ne xoñijö mü. E Jesucristo me s'iyazüji. O 'ñembgueji libre cja in nzhubügöji 'ma o pjödü o cji cja ngronsi. ⁶ O tsjacüji o ntezüji angueze; rí mandagöji co angueze. O tsjacüji rí mböcjmiji rí pëpji Mizhocjimi c'ü ngue o Mizhocjimi e Jesucristo. Xo ngueje nu Tata. Dya ra nguarü rga ma't'ügöji e Jesucristo. Dya ra nguarü c'ü ra manda angueze texe yo cjë yo va ëjë 'ñe 'ma ya rguí nguins'i ne xoñijö mü. Je rga cjanu, amén.

⁷ Dyäräji na jo. E Jesucristo ra ëjë na yeje, je rguí 'ñeje cja ngö mü. Nutscöji rí ejmeji angueze 'ñe texe yo dya ejme, texezüji o ngambgagöji va cja ne xoñijö mü, rá jandaji angueze. Texe c'o o mbö't'ü e Jesucristo ra jñandaji 'ma ra ëjë. Yo nte texe cja yo jñiñi cja ne xoñijö mü ra huë'ëji na ngueje rva ëjë angueze. Je rga cjanu, amén.

⁸ Je mama a cjava Mizhocjimi c'ü in Jmugöji: "Ya exmi bübügö 'ma o mbürü e jens'e 'ñe ne xoñijö mü, y sido rá bübügö 'ma ya rguí nguins'i yo. Ya ngue rá ëjëgö. Nguetscö rí mandagö texe", eñe.

Una visión del Cristo glorioso

⁹ Nutscö e Juan, nguezgö in cjuarmazüji. Nutscö 'ñetsc'eji rí sufridogöji na ngueje o ntezüji e Jesucristo.

Rí mandagöji co angueze. E Jesucristo dacüji c'ü rá zëzhiji; nguec'ua rí sëchiji, sido rí ätäji angueze. Nutscö mi bünc'ö cja c'e xoñijö mü c'ü ni chjü Patmos a nde cja ndeje. Je o ma zogüzügöji nu, na ngueje mi zopjü o jña Mizhocjimi yo nte. Rmí xipjiji ja ga cja e Jesucristo. Mi büntsjegö nu. ¹⁰ E Jesucristo c'ín Jmugöji o te'e c'ü ot'ü pa nu ngo. 'Na nu pa, c'ü ot'ü pa nu ngo 'ma mi bübü a Patmos, o Espiritu Mizhocjimi o tsjacü ró janda nu yo rá xi'ts'iji. Ró ärägö 'na jña mi ña me na jens'e; mi chjëntjovi 'na trompeta. Je ma ëjë cja in xütjügö. ¹¹ O xitsi a cjava c'e jña:

—Nutscö ya exmi bübügö 'ma o mbürü e jens'e 'ñe ne xoñijö mü, y sido rá bübügö 'ma ya rguí nguins'i yo. Nu c'o ya ngue rí jñandague, rí dyopjügue cja 'na libro c'o. Nuc'ua rí peñegue cja yo yencho congregación c'o va bübü a Asia; 'naja c'ü bübü a Efeso, c'ü 'naja a Esmirna, 'naja a Pérgamo, 'naja a Tiatira, 'naja a Sardis, 'naja a Filadelfia, 'ñe c'ü 'naja a Laodicea, o 'ñenze a cjanu c'e jña.

¹² Nuc'ua ró jandagö a ma in xütjü cjó mi ngue c'ü mi ña'a. Ró janda yencho lámpara c'o oro. ¹³ A nde c'o lámpara mi böbü 'na bëzo. Nuc'ü, ró janda exmi ngue 'na nte nza czazgöji. Nuc'ü, mi je'e 'naja bitu c'ü mi sät'a hasta cja o ngua. Cja o tijmi, mi nzünt'ü 'na mbünt'ü c'ü mi ngueje oro. ¹⁴ Me ma t'öxü o ñixti. Ma t'öxü nza cja o xi'dyo; 'ñe nza cja xitsji. C'o o ndö mi 'ñetse nza cja sivi. ¹⁵ Nu c'o o ngua'a mi nza cja bronce c'ü juës'i 'ma na sant'a cja hornu. 'Ma mi ña, me ma jens'e o jña; me mi yürü nza cja na puncjü ndare. ¹⁶ Cja o jodyë mi jün'ü yencho o seje. Nu cja o ne, mi pedye 'naja tjëdyi c'ü ma mbeñe nza yeje lado. O jmi mi juëbi nza cja e jyarü 'ma nisiarü.

¹⁷ 'Ma ró janda angueze, ró nügügö cja o ngua, me ró jändügö. Pero angueze o 'ñesque o jodyë o xitsi:

—Dya rí sügue. Nguetscö e Jesucristo. Nguetscö exmi bübügö; y rá bübügö 'ma ya rguí nguarü texe. ¹⁸ Rí bübütjogö. Ró tügö; pero jñandga, rí bübütjogö. Dya cja rá tügö. Nguetscö rá cjapü ra te c'o ya ndü; ngue c'ua xo 'ñe anguezeji xo ra bübütjogö. ¹⁹ Rí dyopjügue nu yo in janda; nu yo ya zädä, 'ñe c'o cja ra zädä. ²⁰ I jñandague rí jüngö yencho seje cja in jodyë. Rí böbügö a nde c'o yencho lámpara c'o ngueje o oro. Rá xi'ts'igö pje ne ra mama yo. Nu c'o yencho seje ngueje c'o cja mbörü cja c'o yencho nitsjimi. Nu c'o yencho lámpara ngueje c'o yencho nitsjimi c'o.

Mensajes a las siete iglesias: El mensaje a Efeso

2 Xe o ña e Jesucristo o xitsi:

—Rí dyopjü 'naja carta c'ü je rí penpe c'ü pjörü c'e nitsjimi a Efeso. Rí xipjigüeji c'ü rí mangö a cjava: “Nutscö rí jüngö yo yenchö seje cja ín jodyë; rí nzhodügö a nde yo yenchö lámpara yo oro. ² Nu'tsc'eji ín cārāji a Efeso, rí pārāgö texe c'o ín cjagueji. Rí pārāgö c'ü me ín pēpjigüeji na zēzhi; dya tōgüts'üji. Xo rí pārāgö, dya ín jēziji xe ra zo'c'üji nu c'o cja na s'o. Bübü c'o va ē zo'c'üji, cja pū ñaji o jña Mizhocjimi pero na s'oji. ³ In sufridogueji na puncjü, na ngue c'ü ni 'ñejmezüji. Pero dya tōgüts'üji. ⁴ Pero bübü 'na cosa c'ü dya jo c'ü ín cjagueji c'ü rá xi'ts'iji. Dya cja ín s'iyazüji nza cja 'ma cja vi pācāgöji. Y dya cja xo pōtqui s'iyaji yo nin cjuarmaji. ⁵ Rí mbeñegueji ja ma cja 'ma mi s'iyazüji 'ñe mi pōtmi s'iyagueji. Nguéc'ua rrā ö'tc'üji ra nzhogü in mü'bügüeji. Rí tsjagueji c'ua ja nzi mi tsjagueji 'ma cja vi 'ñejmezüji. Ngué'tsc'eji 'naja yo yenchö lámpara. Pero 'ma dya ra nzhogü in mü'büji, rá ē jünügö cja o lugar c'e lámpara c'ü ngue'tsc'eji. Nuc'ua ya ra juench'e ín jya's'ügö c'ü bübü cja in mü'bügüeji. ⁶ Pero rí pārāgö bübü 'na cosa c'ü ín cjagueji na jo. Me ín s'ogueji c'o cja'a nu c'o xiji nicolaifa. Dya xo rí negö c'o cja. ⁷ Nu'tsc'eji o ntets'üji Mizhocjimi c'ü in Tatagö ín ärāji yo xi'ts'iji o Espíritu, rí tsjagueji c'ua ja nzi ga mama. Texe c'o sido ra dyätcāji y ra s'iyazüji cja na 'ñeje c'o o cjuarmaji, rá unüji ra ziji o fruta cja c'e za'a c'ü 'ne'e cja o huerta Mizhocjimi. Y ra bübütjoji co nutscö a jens'e", eñe e Jesucristo c'ü o xitsigö rá xi'tsc'öji.

El mensaje a Esmirna

⁸ Xe o ña e Jesucristo o xitsi:

—Rí dyopjü 'na carta c'ü je rí penpe c'ü pjörü cja c'e nitsjimi a Esmirna. Rí xipjiji c'ü rí mangö a cjava: “Nutscö exmi bübügö y rá bübütjogö 'ma ya rguí nguarü texe. Nguetscö ró tügö; cja rron tegö na yeje. ⁹ Nu'tsc'eji ín cārāji a Esmirna, rí pārāgö me ín sufridogueji na puncjü, 'ñe me sanc'üji. Nu c'o cja'c'üji yo, mamaji c'ü je menzumüji a Israel, y c'ü ma't'üji Mizhocjimi. Dya cjuana ma't'üji Mizhocjimi, na ngueje pēpiji e Satanás c'ü dya jo. Bē'ts'iji na puncjü, pero me ín pē's'igüeji na puncjü cja Mizhocjimi. ¹⁰ Dya rí sügueji nu c'o ya ngue rí sufridoji. Dyärāji, bübü ja nzits'üji c'o ra pant'aji a pjörü. Nguéje e Satanás c'ü dya jo c'ü ra tsja. Me rí sufridogueji dyēch'a pa'a na ngueje ín ejmezüji. Pero sido rí 'ñejmezüji zö ra mbö'tc'ügüeji. 'Ma sido rí 'ñejmezüji, rá da'c'üji c'ü rguí bübüji co nutscö a jens'e. ¹¹ Nu'tsc'eji o ntets'üji Mizhocjimi c'ü ín Tatagö ín ärāji yo jña yo xi'ts'iji o Espíritu, rí tsjagueji c'ua ja nzi ga mama. Texe c'o sido ra 'ñejmezü zö ra bö't'üji, rá unüji c'ü ra bübüji co nutscö. Dya ra möji a linfiernu c'ü xiji na yeje rga ndüji", eñe e Jesucristo c'ü o xitsigö rá xi'tsc'öji.

El mensaje a Pérgamo

¹² Xe o ña e Jesucristo o xitsi:

—Rí dyopjü 'na carta c'ü je rí penpe c'ü pjörü cja c'e nitsjimi a Pérgamo. Rí xipjigüeji c'ü rí mangö a cjava:

“Nuzgö pedye 'na tjēdyi ín tegö. Ne tjēdyi me na mbeñe nza yeje lado. ¹³ Nu'tsc'eji ín cārāji a Pérgamo, rí pārāgö texe c'o ín cjagueji. Rí pārāgö je ín cārāgueji nu ja manda e Satanás. Pero sido ín nānngägöji ín chjü'ü ín mamaji nguetscö in Jmuzügöji. E Antipas c'ü mi ngue 'najats'üji mi sido mi nānngägö c'ü. Nuc'ü, o mbö't'üji cja in jñiñigüeji nu ja manda e Satanás. Zö o mbö't'üji c'e cjuarma, pero nu'tsc'eji sido ín ejmezüji. ¹⁴ Na jo c'ü sido ín ejmezüji; pero dya jo texe c'o ín cjagueji. Nu c'o dya jo ín cja, nuc'o, rá xi'tsc'öji c'o. Cārāts'üji c'o ejme c'o mi xöpü e Balaam. Nuc'ü, o dyü't'ü e Balac nguec'ua o tsjapü o tsjaji na s'o nu c'o ín mboxtitajme a Israel. O xipjiji na jo ro ziji o jñöñü c'o vi mbäsp'āji c'o ts'ita. Xo o xipjiji c'ü ma jo ro tsājā ndixü yo bëzo; yo ndixü ro tsājāji bëzo. ¹⁵ Je xo ga cjanu ga xöpü dya, nu c'o xiji nicolaifa. Dya rí negö c'o jizhiji. Nu'tsc'eji cārā ja nzi c'o tjünt'ü a xütjü anguezeji. ¹⁶ Rí xi'ts'iji ni jyodü ra nzhogü in mü'büji. Nu 'ma jiyö, dya ra metcö ndajme rá ēcjö va a Pérgamo nu va ja ín cārāgueji. Nu c'o dya ra nzhogü o mü'bü, rá cjaime chü co ne tjēdyi nu pedye ín tegö nu ngueje ín jñagö. ¹⁷ Nu'tsc'eji o ntets'üji Mizhocjimi c'ü mi Tatagö ín ärāji yo jña yo xi'ts'iji o Espíritu, rí tsjagueji c'ua ja nzi ga mama. Mama a cjava o Espíritu Mizhocjimi: texe c'o sido ra 'ñejmezü, rá unüji c'ü ra ziji c'e maná c'ü je va ējē a jens'e. Xo rá unüji 'naja ndojo c'ü na t'öxü. Juns'ü 'na tjü c'e ndojo c'ü dya cjó pārā. Nguextjo c'ü ra jñü c'e ndojo nguextjo c'ü ra mbārā c'ü", eñe e Jesucristo c'ü o xitsigö rá xi'tsc'öji.

El mensaje a Tiatira

¹⁸ Xe o ña e Jesucristo o xitsi:

—Rí dyopjü 'na carta c'ü je rí penpe c'ü pjörü cja c'e nitsjimi a Tiatira. Rí xipjigüeji c'ü rí mangö a cjava: “Nguetscö o T'izü Mizhocjimi. Yo ín chögö 'ñetse nza cja sivi. Yo ín cuagö juēs'i nza cja bronce c'ü juēs'i 'ma na sant'a cja sivi. ¹⁹ Nu'tsc'eji ín cārāji a Tiatira, rí pārāgö texe c'o ín cjagueji. Rí pārāgö ín s'iyazüji 'ñe xo pōtqui s'iyaji yo in cjuarmaji. Xo sido ín ejmezüji; ín pēpquiji na jo. Xo ín sēchiji 'ma pje c'o ín sufridoji. Xenda ín cjagueji na jo dya, que na ngueje 'ma cja vi 'ñejmezü. ²⁰ Pero bübü 'na cosa c'ü dya jo ín cja c'ü rá xi'tsc'öji. In ätäji c'e ndixü c'ü xiji Jezabel. Nu c'e ndixü c'ü, mama c'ü pätpä Mizhocjimi ga zo'c'üji. Pero dya cjuana nu c'o xi'ts'iji. Nu c'ü cja'a, onpü yo ín ntegö. Nguéc'ua c'o ya chjüntü 'ñe c'o dya be chjüntü nde jyēztjo ga tsjaji na s'o. Yo bëzo tsāji o ndixü; yo ndixü tsāji o bëzo. Xo siji c'o jñöñü c'o päsp'āji c'o ts'ita. ²¹ Nuzgö ya mezhe ró xipji c'e ndixü Jezabel ra nzhogü o mü'bü c'ü dya cja ra tsja na s'o. Pero dya pje ätcä. Sido cja c'o na s'o. ²² Dyärāji dya. Rá cja pü c'e ndixü ra zö'dyē me ra sufrido na ngueje me cja na s'o. Xo nztjo nu c'o xo cja c'ua ja nzi ga tsja angueze, me xo rá cja pü ra sufrido c'o; 'ma dya ra nzhogü o mü'büji. ²³ Nu c'o tjünt'ü a xütjü c'e ndixü, nuc'o rá pö't'ü c'o. Nuc'ua texe ín ntegö ra mbārāji nguetscö rí pätpä texe o mü'bü yo nte. Rí pārāgö texe c'o cjiñi anguesji. Rá nzhocüts'üji nzi 'najats'üji c'ua ja gui tsjagueji. ²⁴ Cārāts'üji c'o dyaja

a Tiatira c'o dya ätäji c'o xöpü c'e ndixü. Mama c'e ndixü c'ü ni jyodü rí tsjaji texe c'o na s'o c'ua ja nzi ga ne e Satanás c'ü dya jo. Rí xi'ts'iji, dya rí tsjagueji c'ua ja nzi ga xöpü c'e ndixü. ²⁵ Nu'tsc'eji nguextjo c'ü rí ö'tc'üji, sido rí dyätcäji hasta 'ma cja rá ëcjö. ²⁶ Nu c'o ra sido ra tsja c'ua ja nzi rgá negö hasta 'ma cja rá ëcjö; nutscö rá unüji c'ü ra mandaji cja yo jñiñi cja ne xoñijömü. ²⁷ Rá unügö c'ü ra mandaji c'ua ja nzi o dyacü mi Tatagö c'ü rí mandagö. Me na zëzhi rgá mandaji; ra chjëntjovi nza cja 'ma päräji na zëzhi o s'äbä co 'na vara c'ü t'ëzi, ra chädätjo yo. ²⁸ Nutscö rí chjëntjobe c'e seje c'ü xenda na zö ga juëbi 'ma xörü. Nu c'o ra tsja c'ua ja nzi rgá negö, rá unüji c'ü me ra mäjäji cja ín Jmigö. ²⁹ Nu'tsc'eji o ntets'üji Mizhocjimi c'ü ín Tatagö, ín äräji yo xi'ts'iji o Espíritu, rí tsjagueji c'ua ja nzi ga mama", eñe e Jesucristo c'ü o xitsigö rá xi'tsc'öji.

El mensaje a Sardis

3 Xe o ña e Jesucristo o xitsi:
—Rí dyopjü 'na carta c'ü je rí penpe c'ü pjörü cja c'e nitsjimi a Sardis. Rí xipjiji c'ü rí mangö a cjava: "Nutscö rí täcjö o Espíritu Mizhocjimi c'ü ín Tatagö c'ü pëpji cja yo yenchö nitsjimi. Nuzgö xo rí jüngö yo yenchö seje. Nu'tsc'eji ín cäräji a Sardis, rí pärägö texe c'o ín cjagueji. Mamaji c'ü me ín pëpjigüeji na puncjü para nutscö. Pero rí pärägö na jo ín chjëntcjeji añima na ngueje dya pje ín ätcägöji. ² Tsjijñiji, ra nzhögü in mü'büji. Na ngueje dya cja nda ín cjagueji c'o na jo. Zëzhigüeji ngue c'ua rí tsjagueji c'o na jo. Na ngueje ya ró nugö c'ü bë'ts'iji rí tsjagueji c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi. ³ Rí mbeñegüeji o jña Mizhocjimi c'ü o jí'ts'iji; rí dyätägüeji. Nu 'ma dya ra nzhögü in mü'bügüeji, rá ëcjö nu hora c'ü dya ín tepqueji; rá ë jün'c'üji ngüenda. ⁴ Cärä ja nzi'ts'üji a Sardis c'o na t'öxü o mü'bü nza cja 'na bitu c'ü na t'öxü, na ngueje ätcägöji. Na ngueje ätcägöji y dya cja c'o na s'o, ra nzhodüji co nutscö a jens'e nu ja dya bübü c'ü na s'o. ⁵ A cjanu ra nzhodü a jens'e co nutscö texe c'o sido ra dyätcägö. Ra jyeji c'ü na t'öxü. C'o o tjüji je juns'ü nu cja c'e libro nu ja juns'ü o tjü nu c'o ra bübü'tjo. Dya rá borragö o tjüji cja c'e libro. Nuc'o, rá xipjigö mi Tatagö a jens'e ngue ín ntegö c'o. C'o o anxé Mizhocjimi, xo rá xipjigö a cjanu c'o. ⁶ Nu'tsc'eji o ntets'üji Mizhocjimi, ín äräji yo xi'ts'iji o Espíritu, rí tsjagueji c'ua ja nzi ga mama", eñe e Jesucristo c'ü o xitsigö rá xi'tsc'öji.

El mensaje a Filadelfia

⁷ Xe o ña e Jesucristo o xitsi:
—Rí dyopjü 'na carta c'ü je rí penpe c'ü pjörü cja c'e nitsjimi a Filadelfia. Rí xipjiji c'ü rí mangö a cjava: "Nguetscö o T'izgö Mizhocjimi; dya pje bübüzügö c'ü na s'o. Texe c'o rí mangö na cjuana c'o. Nguetscö o mboxbëchezgö e David, nguetscö rá mandagö a jens'e 'ñe cja ne xoñijömü. Texe c'o rí negö ra zädä; nuc'o ra zädä c'o. Texe c'o dya rí negö ra zädä; nuc'o dya ra zädä c'o. Dya cjo xo ra ts'axcü. ⁸ Nu'tsc'eji ín cäräji a Filadelfia, rí pärägö texe c'o ín cjagueji. Rí pärägö c'ü

dya pje nda zë'ts'igüeji; pero sido ín ätcägöji ín jña; sido ín nänngägöji ín chjü. Ya ró xocüts'ügöji 'na ngoxtji ngue c'ua rí pëpquiji. Nu c'e ngoxtji dya cjo sö ra ngot'ü c'ü. ⁹ Cärä c'o ne ra ts'axcü'üji. Nuc'o, je menzumü a Israel c'o. Anguezeji mamaji ma't'üji Mizhocjimi cja o nitsjimi anguesji. Pero dya cjuana c'ü mamaji na ngueje ngue e Satanás c'ü je pëpji. Dyäräji dya. Rá cja pügö ra ëji cja in jmigüeji. Ya ra ndüñijömüji rgá matcügöji. Rá cja pügö anguesji ra mbäräji c'ü ró s'iyats'ügöji. ¹⁰ Ra zädä c'ü me ra sufrido texe yo cärä cja ne xoñijömü. Pero rá pjö'c'ügöji c'ü dya rí sufridogueji c'o pa'a c'o; na ngueje sido ín sëchigüeji gui 'ñejmezüji. ¹¹ Dya ra metscö ndajme rá ëcjö. Sido rí 'ñejmezüji ngue c'ua rá da'c'üji 'na corona a jens'e na ngueje ín pëpquiji. 'Ma dya sido rí 'ñejmezüji, dya rá da'c'üji 'ma. ¹² Texe c'o sido ra 'ñejmezü, rá cja pügö ra bübüji a jens'e co Mizhocjimi c'ü mi Tatagö. C'ua ja nzi ga cja o columna cja 'na templo, dya 'ñömü, je xo ga cjatjonu anguezeji, dya ra mbedyeji nu, ra bübü'tjoji co Mizhocjimi. Nutscö rá jüsp'üji ngue o t'i Mizhocjimi c'ü mi Tatagö. Xo rá jüsp'üji o tjü c'ü o jñiñi Mizhocjimi c'ü mi Tatagö, na ngueje je ra menzumüji cja c'e jñiñi c'ü. Nu c'e jñiñi ngueje a Jerusalén nu cja dadyo c'ü rguí 'ñeje a jens'e. Ngue 'ma ya rguí nguins'i e jens'e 'ñe ne xoñijömü nu bübü dya. Xo rá jüsp'ügöji ín chjü'ü nu cja dadyo. ¹³ Nu'tsc'eji o ntets'üji Mizhocjimi, ín äräji yo xi'ts'iji o Espíritu, rí tsjagueji c'ua ja nzi ga mama", eñe e Jesucristo c'ü o xitsigö rá xi'tsc'öji.

El mensaje a Laodicea

¹⁴ Xe o ña e Jesucristo o xitsi:

—Rí dyopjü 'na carta c'ü je rí penpe c'ü pjörü c'e nitsjimi a Laodicea. Rí xipjiji c'ü rí mangö a cjava: "Texe c'o rí mangö na cjuana c'o. Texe c'o rí mangö ra zädä c'o. Texe c'o o dyät'ä Mizhocjimi nguetscö ró ät'ägö c'o. ¹⁵ Nu'tsc'eji ín cäräji a Laodicea, rí pärägö texe c'o ín cjagueji. Nu'tsc'eji dya ín mangueji c'ü dya ín ejmezüji. Pero dya xo ín ejmezügöji co texe in mü'büji. Na jë nzhodü in mü'büji co nutscö. Pötjo ri 'ñejmezüji co texe in mü'büji. O 'ma jiyö, pötjo ri mangueji c'ü dya ín päcäji. ¹⁶ Zö ín mamaji c'ü ín ejmezüji, pero dya ín ejmezüji co texe in mü'büji. Nuzgö me rí s'ogö c'o ín cjagueji; nguec'ua ya ngue rá mangö c'ü dya rí päc'ägöji. ¹⁷ Nu'tsc'eji ín mangueji ín pë'sc'eji na puncjü, dya pje bë'ts'iji cja in mü'büji, dya pje xe ni jyonc'üji. Juentsc'eji, dya ín unüji ngüenda c'ü dya pje ín pë'sc'eji. In chjëntcjeji nza cja 'naja ngorö c'ü örü pje ra zi; xo ojtjo bitu pje ra jye'e. ¹⁸ Rrä zo'c'ügöji nu c'ü ni jyodü rí tsjagueji ngue c'ua rí pë's'iji na puncjü. Ni jyodü ra nzhögü in mü'bügüeji. Ni jyodü rí unüji ngüenda c'ü dya pje ín pë's'iji, y rí 'ñejmezüji co texe in mü'büji. Rí dyötcüji o oro, rá da'c'üji. Rí dyötcüji o bitu c'o na t'öxü, rá da'c'üji, ngue c'ua dya cja rí tsejeji nza cja c'o dya je o bitu. Xo rá da'c'üji o unguento rí tsos'ü in chöji, ngue c'ua ra xögü in chöji rí jñandaji. ¹⁹ Texe yo rí s'iyagö, rí huënc'h'iji rgá zopjüji ngue c'ua ra nzhögü o mü'büji. Nguec'ua rí tsjacjuanagueji ra nzhögü in mü'bügüeji. ²⁰ Dyäräji dya. Rí böbügö cja ngoxtji c'ü ngueje in

mü'bügueji, rí zenguats'ügöji. 'Ma cjó c'o ra dyätcä ín jñagö, 'ma ra nzhogü o mü'bü, ya ri 'natjo ín mü'bügöbe; ya rá dyocjöbe. ²¹ Texe c'o ra tsja c'ua ja nzi rgá negö, rá unüji c'ü ra mimiji jmu co nutscö. Je a cjanu, nutscö ró cjagö texe c'ua ja nzi va ne mi Tatagö a jens'e; nuc'ua 'natjo c'ua ró mimigöbe jmu.

²² Nu'tsc'eji o ntets'üji Mizhocjimi c'ü ín Tatagö, *in* äräji yo xi'ts'iji o Espíritu, rí tsjagueji c'ua ja nzi ga mama", eñe e Jesucristo c'ü o xitsigö rá xi'tsc'öji.

La adoración en el cielo

4 Nuc'ua o nguarü yo jña'a yo o xitsi e Jesucristo ja cja yo yencho nitsjimi. Nuc'ua ró jandagö 'na ngoxtji a jens'e c'ü mi sjocütjo. Ró ärägö c'ua c'e jña c'ü ya vi zocü. O ña na jens'e nza cja 'na trompeta. Je o xitsi a cjava c'e jña'a:

—Je rí 'ñecje a 'ñecjua a jens'e. Rá jí'ts'i c'o cja ra zädä, o xitsi c'e jña.

² Nuc'ua o Espíritu Mizhocjimi o jítsi nu yo rá xi'ts'iji. Ró janda a jens'e 'na trono nu ja mimi nu c'ü manda. Mi junrü 'naja cja c'e trono. ³ Nu c'ü mi junrü cja c'e trono me mi juës'i nza cja c'o ndojo c'o xiji jaspe 'ñe cornalina. Mi böbü 'na arco iris cja c'e trono. Nu c'e arco iris me mi juëbi nza cja c'o ndojo c'o na c'anga c'o xiji esmeralda. ⁴ Xo mi järä c'o dyaja trono c'o mi veinticuatro. A nde'e c'o, mi bübü c'e trono nu ja mimi nu c'ü manda. Nzi 'naja c'o veinticuatro trono mi junrü 'naja tita. Nuc'o, mi je'e bitu c'o na t'öxü c'o. Mi junt'üji o corona c'o oro o ñiji, na ngueje mi manda c'o. ⁵ Me mi juëbi, me mi pjäjnä, me mi yürü; je ma ëjê cja c'e trono c'ü mi bübü a nde. A jmi c'e trono mi järä yencho sivi. C'o yencho sivi ngueje o Espíritu Mizhocjimi c'ü pëpji cja yo yencho nitsjimi. ⁶ A jmi c'e trono xo mi bübü c'ü mi nza cja 'na zapjü c'ü mi nza cja vigrio.

Ró janda nzi 'naja lado c'e trono. Mi nziyo c'o mi böbü cja c'e trono. Nu c'ü ot'ü exmi nza cjatjo 'na león; c'ü na yeje exmi nza cjatjo 'na toro; c'ü na jñi exmi nza cjatjo o jmi 'na nte. C'ü na nziyojo exmi nza cjatjo 'na águila c'ü mi pjüjuaja. Nza nziyo c'o, me mi qui'i na puncjü o ndö cja o jmiji 'ñe cja o xütjüji. ⁸ Nza nziyo c'o, nzi 'naja mi peje 'ñanto o juajaji. Nzi 'naja o juajaji me mi qui'i na puncjü ndö a xes'e 'ñe a mbo. Nza nziyo c'o mi bübü, nuc'o, tøjöji xömü ndempa. Dya söyaji ga tøjöji. Nu c'ü tøjöji je a cjava:

Me na sjü Mizhocjimi nu ín Jmugöji nu sö ra tsja texe. Me na sjü na sjü nu.

Nujnu exmi bübü, y exi bübü; y 'ma ya rguí nguins'i ne xoñijömmü, sido ra bübütjo.

⁹ C'o nziyo, ma't'üji nu c'ü junrü cja c'e trono. Mamaji c'ü me na nojo Mizhocjimi nu c'ü exi bübü para siempre. Unüji na pöjö angueze. ¹⁰ 'Ma ma't'ü Mizhocjimi c'o nziyo, nuc'ua c'o veinticuatro tita xo ndüñijömmü a jmi nu c'ü junrü cja c'e trono. Nuc'ua ma't'üji angueze c'ü exi bübü para siempre. Nuc'ua c'o o coronaji je jumüji cja ngua o trono nu c'ü manda texe. Mamaji a cjava:

¹¹ Nu'tsc'e ngue'tsc'e ín Jmuts'ügöjme 'ñe ín Mizhocjimits'ügöjme.

Ngue'tsc'e i dyät'a texe yo bübü, texe yo cja'a.

Mi ñegue c'ü ro bübü yo, nguec'ua i dyät'a yo.

Nguec'ua ni jyodü texeji ra ma'tc'ügueji, ra mamaji c'ü me na nojots'ügue na ngueje me na zé'ts'igue; i dyät'ägue texe yo.

El libro y el Cordero

5 Nuc'ua nu c'ü mi junrü cja c'e trono, ró janda mi tjê 'na libro c'ü mi 'mans'a. Mi tjê cja o jodyë. C'e libro mi t'opjü a mbo'o 'ñe a xes'e. Mi yencho tjümmü c'o mi tjüt'ü. ² Nuc'ua ró janda c'ua 'na anxe c'ü me na zëzhi c'ü mi mapjü na jens'e. Mi mama a cjava:

—¿Cjó ngue c'ü sö ra xücü yo tjümmü ngue c'ua ra nu'u ne libro?, o mama a cjanu c'e anxe.

³ Pero dya mi sö cjó ro xücü ro nu'u c'e libro; ne ri ngueje c'o mi bübü a jens'e, ne ri ngueje c'o mi bübü cja ne xoñijömmü, ne ri ngueje 'naja c'o ya vi ndü ro sö ro xo's'ü. ⁴ Nutscö me ró huëgö na puncjü na ngueje dya cjó ch'öt'ü c'ü ro tsja texe c'ua ja nzi ma ne Mizhocjimi. Nguec'ua dya cjó mi sö cjó ro xo's'ü c'e libro c'ü ro nu'u cja rron xörü. ⁵ Nuc'ua 'naja c'o tita o xitsi a cjava:

—Dya rí huëë. Jñanda, bübü 'naja nu sö ra xo's'ü ne libro y ra xücü yo yencho tjümmü para ra xörü. Ngueje nu o ndöpü c'ü dya jo, 'ma o ndü va ngötcüji ín nzhubügöji; o bëzhi c'ü dya jo. Ngueje nu me na zëzhi nu jüsp'üji o tjü'ü León. Je mboxbëche cja e David c'ü mi mboxbëche cja e Judá, o xitsi a cjanu.

⁶ Nuc'ua ró janda 'naja Ts'imë c'ü mi böbü a nde c'e trono 'ñe c'o tita 'ñe c'o nziyo c'o mi böbü cja c'o o lado c'e trono. Nu c'e Ts'imë mi 'ñetse c'ü vi bö't'ü c'ü. Mi peje yencho o ts'imota; cja na yencho o ndö'o c'o mi qui'i. C'o yencho o ndö'o ngueje o Espíritu Mizhocjimi c'ü je däjä ra ë pëpji texe cja ne xoñijömmü. ⁷ C'e Ts'imë o ndë c'e libro c'ü mi tjê nu c'ü mi junrü cja c'e trono. ⁸ 'Ma o ndë c'e libro, nuc'ua nu c'o nziyo c'o mi böbü cja o lado c'e trono, 'ñe c'o veinticuatro tita o ndüñijömmü a jmi c'e Ts'imë, o ma't'üji. Nzi 'naja c'o tita mi jünji 'naja bizhi c'ü ngueje arpa. Xo mi tüji nde 'najaji 'na s'äbä c'ü ngue oro. C'o s'äbä mi nizhi o nguichjünjü c'o ma jo ma jyärä. Nu c'o nguichjünjü, ne ra mama c'o jña c'o ni dyötü Mizhocjimi yo o nte. ⁹ Nuc'ua c'o nziyo c'o mi bübü 'ñe c'o tita mi ma't'üji Mizhocjimi mi tøjöji 'na himno c'ü cja dadyo. Mi mamaji a cjava:

Nu'tsc'e i tsja texe c'ua ja nzi va ne Mizhocjimi, nguec'ua o sö i chjê'e ne libro, rí xücü rí ñu'u.

Sö rí tsjague na ngueje o bö'tc'ügue. I pjödügue in tsji vi tsjöt'p'ü o nzhubü yo nte texe cja ne xoñijömmü.

Zö pje ma jñiñi cäräji, zö pje ma jña ñaji, zö pje ma razaji, i tsjöt'p'üji o nzhubüji.

Nguec'ua 'ma cjó c'o ra 'ñench'ets'ü o mü'bü, Mizhocjimi ra tsjapü o t'i c'o.

¹⁰ I tsjapüji jmuji, 'ñe mböcjimiji ngue c'ua pëpji ín Mizhocjimigöji.

Ra mandaji cja ne xoñijömmü, je mi mamaji a cjanu.

¹¹ Nuc'ua ró janda me ma puncjü anxe c'o mi böbü a ñünü. A nde anguesji mi bübü c'e trono 'ñe c'o nziyo c'o mi böbü a ñünü c'e trono, 'ñe c'o tita. C'o anxe mi

cārã na puncjü millón. Ró ärä mi ña c'o anxe. ¹² C'o anxe me mi tøjöji na jens'e. Mi mamaji a cjava:

Nu ne Ts'imë nu o bö't'ü, o tsja texe, nguec'ua rá ma't'üji angueze. Nunu me na nojo nu.

Nunu sö ra tsja texe nu. Nunu me pës'i texe c'o ni muvi nu.

Nunu pãrä texe nu; me na zëzhi.

¹³ Nuc'ua ró ärä texe c'o o dyät'ä Mizhocjimi c'o cãrä a jens'e 'ñe cja ne xoñijömmü, 'ñe a mbo e jömmü, 'ñe c'o cãrä cja e ndeje. Mi tøjöji; mi mamaji a cjava:

Rí ma'tc'üjme nu'tsc'e Mizhocjimi in junrú cja e trono. Xo rí ma'tc'üjme nu'tsc'e Jesucristo ngue'tsc'e c'e Ts'imë c'ü o bö't'ü.

Me na nojots'üvi, me na zë'ts'igüevi.

Sido rá ma'tc'üjme; dya ra nguarü c'ü rá ma'tc'üjme, je mi mama a cjanu c'o.

¹⁴ O ndünrú c'ua c'o nziyo c'o mi böbü a ñünü c'e trono. O mamaji:

—Je rga cjanu, amén.

Nuc'ua c'o tita o ndüñijömmü, o ma't'üji Mizhocjimi 'ñe e Jesucristo c'ü e Ts'imë.

Los siete sellos

6 Nuc'ua ró janda c'e Ts'imë o xücü 'naja c'o tjüjmü c'o mi tjüt'ü c'e libro. Ró ärä c'ua 'naja c'o nziyo c'o mi böbü. 'Ma mi ña'a, mi äragö nza cja c'ü mi pjãnä. Mi mama a cjava:

—Xä'dä, rí ë jñanda.

² Ró janda c'ua 'na pjadü c'ü ma t'öxü. Nu c'ü mi chãgã, mi jün 'na arco yo flecha. O ch'unü 'na corona nza cja c'ü juns'ü yo manda. Angueze ya vi ndöpü na puncjü c'o üvi. O mbedye o ma ndöpü c'o dyaja c'o üvi.

³ Nuc'ua c'e Ts'imë o xücü c'ü na yeje tjüjmü c'o mi tjüt'ü c'e libro. Ró ärä c'ua mi ña c'ü na yeje c'o nziyo c'o mi böbü. Mi mama a cjava:

—Xä'dä, rí ë jñanda.

⁴ Nuc'ua o mbedye c'ua c'ü 'naja pjadü. Ma mbaja c'e pjadü c'ü. Nu c'ü mi chãgã, o ch'unü 'na tjëdyi c'ü me ma nojo. O ch'unü c'ü ro tsjapü ro tsja chü yo nte'e cja ne xoñijömmü. Nguec'ua ra pötü rgá mbö't'üji.

⁵ Nuc'ua c'e Ts'imë o xücü c'ü na jñ'i c'o mi tjüt'ü c'e libro. Ró ärä c'ua c'ü na jñ'i c'o mi böbü. Mi mama a cjava:

—Xä'dä, rí ë jñanda.

Nuc'ua ró janda c'ua 'naja pjadü c'ü ma potjü. Nu c'ü mi chãgã, mi jün'ü 'na t'ëzi c'ü ni pesaji. ⁶ Ró ärä c'ua 'na jña c'ü je ma ëjë a nde'e cja c'o nziyo c'o je mi böbü a ñünü c'e trono. Nu c'e jña'a je o mama a cjava:

—Yo nte 'napa ra pëpjiji ngue c'ua ra ndömmüji 'na kilo ndëxü. 'Napa ra pëpjiji ngue c'ua ra ndömmüji jñi kilo cébara. Y rguí jyodü ra mbötpüji ngüenda c'ü dya ra s'odüji o aceite 'ñe o vino.

⁷ Nuc'ua c'e Ts'imë o xücü c'ü na nziyo c'o mi tjüt'ü c'e libro. Ró ärä c'ua c'ü na nziyo c'o mi böbü. O mama a cjava:

—Xä'dä, rí ë jñanda.

⁸ Nuc'ua ró janda c'ua 'naja pjadü c'ü ma c'axt'ü. Nu c'ü mi chãgã, mi xiji ngueje nu pöt't'ü yo nte nu. Cja o

xütjü ma ëjë nu c'ü xiji Hades nu ja cãrä c'o tũ'ü. O ch'unüvi sjëtsi ro mbö't'üji c'ü na nziyo parte yo nte yo cãrä cja ne xoñijömmü. Ro mbö't'üji co tjëdyi, co tjijmi, 'ñe co yo animal yo na sate yo cãrä cja ne xoñijömmü. Xo o tsjapüvi o zö'dyë na puncjü nte, ngue c'ua o ndüji.

⁹ C'e Ts'imë o xücü c'ü na tsi'ch'a c'o mi tjüt'ü c'e libro. Nuc'ua ró janda c'ua 'na altar. A jömmü c'ü e altar ró janda c'o o aljma nu c'o vi bö't'ü na ngueje o 'ñejmeji o jña'a Mizhocjimi y mi xipjiji c'o nte e Jesucristo ngueje c'ü in Jmugöji. ¹⁰ Anguezeji o mapjüji c'ua na jens'e. Mi mamaji a cjava:

—Nu'tsc'e in Jmuts'üjme, me na zë'ts'igue, in mandague texe. Me na sjü'ütsc'e. Texe c'o in mangue na cjuana c'o. ¿Hasta jinguã rí jññnpü ngüenda c'o nte cja ne xoñijömmü c'o o mbötc'üjme, rí tsjapüji ra sufridoji na ngueje o mböcüzüjme in tsjijme?, o mamaji a cjanu.

¹¹ O ch'unü nzi 'naja anguezeji 'naja bitu c'ü ma t'öxü. O sjipjiji xe ro nde'beji ts'iquë cja ro zäs'a c'o o cjuar-maji c'o pëpi Mizhocjimi c'o xo ro bö't'ü.

¹² Ró janda c'ua c'e Ts'imë o xücü c'ü na 'ñianto c'o mi tjüt'ü c'e libro. Me mi mb'í c'ua ne xoñijömmü. E jyarü o pocü nza cja bobitu. E zana mi 'ñetse nza cja cji'i. ¹³ Yo seje a jens'e o ndögü a xes'e ne xoñijömmü, c'ua ja nzi ga jyäbã o higo c'o dya be tãã, 'ma vü na zëzhi e ndajma ga juant'a c'e za'a. ¹⁴ E jens'e o 'ñetse o 'mans'a nza cja 'ma 'mans'a 'na libro; ya mi ojtjo. Texe yo t'ëje 'ñe yo ts'ixoñijömmü a nde cja ndeje o 'ñömmüji. Dya cja mi junrúji c'ua ja je mi junrúji. ¹⁵ Nuc'ua yo nte cja ne xoñijömmü o tsjøjöji cja cueva c'o tjocü cja ndojo cja yo t'ëje. O tsjøjö yo rey 'ñe yo gobernador 'ñe yo manda xondaro 'ñe yo pës'i na puncjü merio 'ñe yo na zëzhi 'ñe yo pje nde pjëzhi, 'ñe texe yo dyaja nte. ¹⁶ Yo nte o xipjiji a cjava c'o t'ëje 'ñe c'o ndojo:

—Tunügueji a xes'ezügöjme. A cjanu rí tsopc'üjme nguec'ua dya ra jñandgajme Mizhocjimi c'ü junrú cja e trono; dya xo ra jñandgajme e Jesucristo c'ü e Ts'imë. Anguezevi me ra jñünc'üjme ngüenda ra tsjac'üjme rá ma sufridojme. ¹⁷ Na ngueje ya o säjä c'e pa'a c'ü me na s'ëzhi. Mizhocjimi 'ñe e Jesucristo me ra tsjac'üjme rá sufridojme. ¿Cjó ngue c'ü ra sö ra böbü cja o jmivi? Dya cjó sö. Je a cjanu o mamaji.

Los señalados de las tribus de Israel

7 Nuc'ua ró janda c'ua nziyo anxe. Mi böbüji cja yo nziyo 'nanguarü cja ne xoñijömmü. Mi pëñch'iji na jo yo nziyo ndajma cja nu xoñijömmü; ngue c'ua dya ro vü'ü e ndajma cja ne xoñijömmü, ne ri ngueje cja e ndeje. Ne xo ro juant'a yo za'a. ² Ró janda c'ua c'ü 'naja anxe. O mbes'e nu ja ni mbes'e e jyarü. Nuc'ü, mi jün 'na sello ngue c'ua ro meya nu c'o ngueje o t'i Mizhocjimi c'ü böbüjtjo. O mapjü na jens'e, o zopjü c'o nziyo anxe c'o vi ch'unü poder ro s'odü ne xoñijömmü 'ñe e ndeje. O xipjiji a cjava:

³ —Dya be rí s'odüji ne xoñijömmü ne ri ngueje e ndeje ne ri ngueje yo za'a. Cja rí s'odügueji c'o, 'ma ya rá cjuarü rá meyajme yo o nte in Mizhocjimigöji. Rá meyajme cja o ndë'ë yo.

⁴ Ró ärägö ja nzi mi sö nu c'o o meyajji. O zäs'a ciento cuarenta y cuatro mil yo nte yo mboxbëche cja c'o doce o t'i e Israel. ⁵ O meyajji doce mil yo nte yo mboxbëche cja e Judá. O meyajji doce mil yo nte yo mboxbëche cja e Rubén. O meyajji doce mil yo nte yo mboxbëche cja e Gad. ⁶ O meyajji doce mil yo nte yo mboxbëche cja e Aser. O meyajji doce mil yo nte yo mboxbëche cja e Neftalí. O meyajji doce mil yo nte yo mboxbëche cja e Manasés. ⁷ O meyajji doce mil yo nte yo mboxbëche cja e Simeón. O meyajji doce mil yo nte yo mboxbëche cja e Leví. O meyajji doce mil yo nte yo mboxbëche cja e Isacar. ⁸ O meyajji doce mil yo nte yo mboxbëche cja e Zabulón. O meyajji doce mil yo nte yo mboxbëche cja e José. O meyajji doce mil yo nte yo mboxbëche cja e Benjamín.

La multitud vestida de blanco

⁹ Nuc'ua ró janda c'ua; mi cãrã me na puncjü nte c'o dya cjó mi sö ro mbezhe. Vi 'ñejeji texe cja yo ndajñiñi 'ñe texe cja yo jñiñi. Mi ñaji c'o pje nde ma jña, 'ñe pje nde ma razaji. Mi böbüji cja o jmi c'ü junrú cja c'ü e trono 'ñe cja o jmi c'ü e Ts'imë c'ü ngueje e Jesucristo. Mi jeji bitu c'ü ma t'öxü. Mi jünji o dyë 'mãjmã. ¹⁰ Mi mapjüji na jens'e, mi mamaji a cjava:

Nunu o jocüzüji ín mü'büji ngueje ín Mizhocjimigöji nu je junrú cja e trono 'ñe e Ts'imë nu ngueje e Jesucristo, je o mamaji a cjanu.

¹¹ Nuc'ua texe c'o anxe mi böbüji. A nde anguesji mi bübü c'e trono 'ñe c'o tita 'ñe c'o nziyo c'o mi bübü. Nuc'ua c'o anxe o ndüñijömjü a jmi'i c'ü e trono. Cjanu o ma't'üji Mizhocjimi. ¹² O mamaji a cjava:

Je xo rí mangöjme a cjanu, amén. Ngue'tsc'e ín Mizhocjimits'ügöjme rá ma'tc'üjme.

Me na nojots'ügue, ín pãrãgue texe. Ngue'tsc'e rá da'c'üjme na pöjö. Ngue'tsc'e rá süc'üjme. Ngue'tsc'e me na zë'tsc'e, sö rí tsjague texe. Je rga cjatsc'e nu texe yo cjëë 'ñe 'ma ya rguí nguarü ne xoñijömjü. Amén.

¹³ Nuc'ua 'naja c'o tita o dyönngü, o xitsi a cjava:

—Nujyo je'e na t'öxü, ¿cjo ín pãrãgue cjó ngueje yo, 'ñe ja vi 'ñeji?, o 'ñenze.

¹⁴ Ró xipji c'ua a cjava:

—Nu'tsc'e nin t'ecjañumü, dya rí pãrãgö. Xitsigö cjó ngueje yo, na ngueje ín pãrãgue, ró embe.

Cjanu o xitsi c'ua angueze:

—Nujyo nguejyo vi sufrido na puncjü na ngueje o 'ñejmeji e Jesucristo c'ü o pjödü o cji o ndintspi o mü'büji. O mbedyeji o bituji; o ch'öxcüji co o cji e Ts'imë. ¹⁵ Nguec'ua ya je cãrãji a jmi Mizhocjimi nu junrú cja ne trono. Nujyo, ma't'üji Mizhocjimi xömjü ndempa nu va ja bübü angueze. Mizhocjimi ngue nu ra mbörüji nu; dya pje ra bëzhiji. ¹⁶ Dya cja ra zant'aji; ne xo ra neji o ndeje. Dya xo ra zant'aji e jyarü; ne ra zö'öji c'ü rrã pa'a. ¹⁷ Na ngueje e Ts'imë e Jesucristo nu je bübü a nde cja ne trono ra mbörüji, ngue nu ra unüji c'ü ra ziji; nguec'ua ra bübütojji. Mizhocjimi ra ndintspi texe yo o nguizhöji. Dya cja pje ra mbeñeji.

El séptimo sello y el incensario de oro

⁸ Nuc'ua c'e Ts'imë o xücü c'ü na yencho c'ü mi tjüt'ü c'e libro. O zö nde hora c'ü dya cjó mi ña, y dya cja pje mi ärägö. ² Nuc'ua ró janda c'o yencho anxe c'o böbü a jmi Mizhocjimi. Nuc'ua o ch'unüji c'ua yencho trompeta. ³ O ëjë c'ua c'ü 'naja anxe o ë böbü a jmi cja c'e altar c'ü oro c'ü bübü a jmi c'e trono. Mi cjü's'ü 'na incensario c'ü mi ngueje oro. Cjanu o ch'unü na puncjü nguichjünjü; ngue c'ua ro mbä's'ä cja c'e altar ro huanba c'o jña c'o vi dyötü Mizhocjimi texe c'o o nte. ⁴ Nuc'ua c'ü o bipji c'ü e nguichjünjü o nguins'i cja c'o o dyëë c'ü e anxe. O zät'ä a jmi Mizhocjimi co nu c'o vi dyörü c'o o nte angueze. ⁵ Nuc'ua c'ü e anxe o nich'i c'e incensario o ndësivi c'o ma qui'i cja c'ü e altar. Cjanu o mbodü c'ua cja ne xoñijömjü. Nuc'ua o pjäjnã c'ua. Me mi juëbi, me mi yürü; me mi mbĩĩ ne xoñijömjü.

Las trompetas

⁶ Nuc'ua c'o yencho anxe c'o mi jün c'o yencho trompeta o mba's'üji c'ua, ro mbë'biji.

⁷ Nuc'ua c'ü ot'ü anxe o mbë'bi o trompeta. Nuc'ua o jyäbã c'ua o ngündo 'ñe o sivi c'o mi chjanavi o cji'i. Je jyäbã cja ne xoñijömjü. C'ü na jñi parte ne xoñijömjü o ndëë. Xo o ndëë c'ü ni zö na jñi yo za'a. Xo o ndëë texe yo pjindyo.

⁸ C'ü na yeje anxe o mbë'bi c'ua c'ü o trompeta. Nuc'ua mi 'ñetse nza cja 'na trat'eje c'ü ma tjëë, o ma zo'o cja ndeje nu cja mar. Nuc'ua c'ü ni zö na jñi c'ü e mar o mbëzhi cji'i c'ü. ⁹ Cjanu o ndü'ü c'ua c'ü ni zö na jñi c'o mi cãã cja o mar. Nuc'ua c'ü ni zö na jñi c'o barco o chjorüji.

¹⁰ C'ü na jñi anxe o mbë'bi c'ua c'ü o trompeta. Cjanu o ndögü a jens'e 'na tanseje, ma yot'ü nza cja 'na trasiivi. Je ma zo'o cja c'ü na jñi parte yo ndare 'ñe yo mbereje. ¹¹ Nu c'ü e tanseje mi chjü Ajenjo c'ü ne ra mama na cjö. Nuc'ua c'ü na jñi parte yo ndeje o jyärã na cjö'ö. O ndü na puncjü nte na ngueje yo ndeje ya me vi cjönt'ü.

¹² C'ü na nguiyo anxe o mbë'bi c'ua c'ü o trompeta. O s'odü c'ua c'ü na jñi e jyarü; 'ñe c'ü na jñi e zana. Xo 'ñe c'ü na jñi parte yo seje. Exco juench'e c'ua c'ü na jñi o siviji. Nuc'ua c'ü na jñi 'ma ndempa 'ñe c'ü na jñi 'ma xömjü; dya cja mi jya's'ü c'ua.

¹³ Nuc'ua ró janda 'na anxe c'ü mi pjüjuaja a nde'e a jens'e. Ró ärã mi mapjü na jens'e, o mama:

—C'o jñi anxe ya ngue ra mbë'biji c'o jñi trompeta. Juejme yo nte yo cãrã cja e xoñijömjü na ngueje me ra sufridoji 'ma ra mbë'biji c'o trompeta, o mama a cjanu c'e anxe.

⁹ C'ü na qui'ch'a anxe o mbë'bi c'ua o trompeta. Ró janda c'ua 'na seje c'ü vi ndögü a jens'e c'ü je zät'ä cja ne xoñijömjü. O ch'unü c'ua poder ra xocü c'e t'o'o c'ü me na jëë c'ü dya sö cjó ra jñanda ja sät'ä. ² Cjanu o xo's'ü c'ua c'ü e t'o'o c'ü me na jëë. Cjanu o c'os'ü tra-bipji cja c'ü e t'o'o nza cja bipji cja 'na trahornu. Cjanu o bëxömjü e jyarü 'ñe e ndajma na ngueje ya mi chjana o

bipji c'ü vi c'os'ü cja c'e t'o'o. ³ Nu cja c'ü e bipji o mbedye t'ünxü c'o o ma cja ne xoñijömmü. O ch'unüji c'ü na zëzhi nza cja yo alacrán yo cārā cja ne xoñijömmü. ⁴ O sjipjiji c'ü dya ro zaji yo pjindyö yo cja'a cja ne xoñijömmü, ne ri ngueje o xi yo za'a, ne xo ri ngue pje nde ma planta. Exi jäntjo c'o nte c'o dya jmeya cja o ndë'ë ngue c'o ro s'odüji c'o. Nuc'o, ngue c'o dya ejme Mizhocjimi. ⁵ O jyëziji ra tsjapü ra sufrido c'o nte c'o dya jmeya cja o ndë'ji; ra mezhe tsi'ch'a zana ra sufrido-ji. Nu c'ü ra sufridoji chjëntjovi nza cja 'ma ro mbücüji yo alacrán. Pero dya o ch'unüji ra mbö't'üji yo nte. ⁶ Nu c'o pa'a c'o, ra jyodü yo nte ja rga ndüji; pero dya ra chöt'üji. Zö me ri ne ra ndüji, dya ra ndüji.

⁷ C'o t'ünxü exmi nza cjatjo o pjadü c'o ya xampja ra ma cja chü. Mi juns'üji c'ü mi nza cja o corona c'ü mi ngueje oro. Nu c'o o jmiji exmi nguetjo o jmi yo nte. ⁸ O ñixtiji exmi nza cjatjo o ñixti yo ndixü. Nu c'o o s'ibi-ji exmi nza cjatjo o s'ibi yo león. ⁹ Mi jeji o bitu c'o exmi nza cjatjo t'ëzi. Mi nguetjo cja o tijmiji mi cjö'müji. Nu c'o o juajaji me mi nzh'it nza cja na puncjü carro c'o cjüt'ü o pjadü 'ma chinpjadü 'ma ni möji cja chü. ¹⁰ Mi peje o pjixiji nza cja o alacrán. Nu c'o o pjixiji mi peje c'ü je mi mbücüji yo nte. A cjanu ma zëzhiji ngue c'ua ra tsjapüji ra sufrido yo nte tsi'ch'a zana. ¹¹ Nu c'o xiji o t'ünxü 'ñejeji o reyji. Ngue c'e anxe c'ü pjörü cja c'ü e t'o'o c'ü mi c'os'ü bipji. Cja jña hebreo c'e rey ni chjü Abadón. Cja jña griego xiji Apolión. C'e jña c'ü, ne ra mama nu c'ü pöt'üte.

¹² Nuc'ua o nguarü c'ua nu c'ü ot'ü ró janda me ra sufrido yo nte; dya cja ró janda. Ró janda c'ua xe mi bëzhi xe yeje c'o me ra sufrido yo nte.

¹³ Nuc'ua c'ü na 'ñanto anxe o mbë'bi c'ü o trompeta. Ró ärä c'ua 'na jña'a c'ü mi pedye a nde c'o nziyo mota c'o böbü cja squina c'e altar c'ü böbü a jmi Mizhocjimi.

¹⁴ Nu c'ü e jña o xipji a cjava c'ü na 'ñanto anxe c'ü mi jün c'ü e trompeta:

—Xäpcä c'o nziyo anxe c'o je 'nünt'ü cja c'ü e trandare c'ü ni chjü Eufates, o xipji a cjanu.

¹⁵ Cjanu o xäpcä c'ua c'o nziyo anxe; ngue c'ua ro mbö't'üji c'ü na jñi parte yo nte. Ya mi te'beji ro zädä c'e hora 'ñe c'e pa 'ñe c'e zana 'ñe c'e cjë'ë c'ü ro xäpcäji. ¹⁶ C'o xondaro c'o mi chägä o pjadü, ró ärägö ja nzi mi söji anguezeji. Nuc'o, me ma puncjü c'o. Mi söji ye ciento millón.

¹⁷ Je a cjanu rvä täcä c'o pjadü c'ü o jtsi Mizhocjimi. Nu c'o mi chägä c'o pjadü mi je'le c'o t'ëzi c'o cjö'p'ü o ti-jmi c'o. Nu c'o t'ëzi ma mbaja nza cja sivi; ma c'anga nza cja o bipji asufre; ma c'axt'ü nza cja asufre. C'o o ñi c'o pjadü exmi nza cjatjo o ñi o león. Cja c'o o ne o pjadü mi pedye sivi 'ñe bipji 'ñe asufre. ¹⁸ O ndü c'ua c'ü na jñi parte yo nte na ngueje c'o jñi plaga c'o o sufridoji. C'o plaga mi ngueje o sivi 'ñe o bipji 'ñe o asufre c'ü mi pedye cja o ne'e c'o pjadü. ¹⁹ C'ü ma zëzhi c'o pjadü je mi böbü cja o neji 'ñe cja o pjixiji. C'o o pjixiji mi chjëntjovi nza cja o c'ijmi c'o xo mi böbü o ñiji. Co o pjixi c'o pjadü mi s'odü yo nte.

²⁰ O ndü na puncjü nte co c'o plaga. Böbü c'o dya ndü, pero dya o nzhögü o mü'büji. Sido o tsjatjoji c'ü

na s'o. Sido o ma't'ütjoji o demonio. Sido o ma't'ütjoji yo ts'ita yo oro, yo plata, yo bronce, yo ndojo, yo za'a. Maco yo ts'ita dya janda yo. Dya xo äräji. Dya xo nzhodüji. ²¹ Nu c'o nte dya o nzhögü o mü'büji. Sido o pöt'üteji. Sido mi cëroji. C'o bëzo, sido mi tsäjäji ndixü. C'o ndixü, sido mi tsäjäji o bëzo. Dya xo o nzhögü o mü'büji. Nu c'o pje mi pönü, dya xo o nzhögü o mü'bü c'o.

El ángel con el librito

10 Nuc'ua ró janda c'ü 'naja anxe c'ü me ma zëzhi. Ma sjöbü ndeze a jens'e. Ma ëjë a mbo 'naja ngömmü. 'Na arco iris je mi böbü a xes'e cja o ñi. Nu c'ü o jmi me mi juëbi nza cja e jyarü. Nu c'o o ngua mi chjëntjovi nza cja yo columna yo dä'sä a nde cja ngumü. Nuc'o, mi 'ñetse nza cja sivi. ² Mi tjë'ë 'na ts'ilibro c'ü ya vi sjo's'ü. Cjanu o 'ñe's'e o jocua a xes'e cja c'ü e mar. Nu c'ü 'naja o ngua o 'ñe's'e a xes'e cja ne xoñijömmü. ³ Cjanu o mapjü na jens'e chjëntjovi nza cja 'ma huë 'na león. 'Ma o nguarü o mapjü, ró ärägö c'ua yencho vez va pjäjnä. ⁴ 'Ma o nguarü o ña'a c'o yencho va pjäjnä, nutscö e Juan ya mi ngue ro opjügö. Nuc'ua ró ärä c'ua 'na jña c'ü vi 'ñeje a jens'e. O xitsi a cjava:

—Dya cjó rí xipji c'o i dyärä c'o o pjäjnä. Dya rí dy-opjügue c'o o mama c'o, o 'ñenze a cjanu.

⁵ C'ü e anxe c'ü ró janda mi ë's'ë c'o o ngua a xes'e cja c'ü e mar 'ñe e xoñijömmü, nuc'ua o c'uans'a c'ua o jodyë a jens'e. ⁶ Angueze o nädä Mizhocjimi c'ü böbü dya 'ñe ra böbütjo 'ma ya rguí nguarü ne xoñijömmü. O nädä Mizhocjimi c'ü o dyät'ä ne xoñijömmü 'ñe texe yo böbü 'ñe yo cja'a. Xo o dyät'ä yo ndeje 'ñe yo cä'ä nu. O mama a cjava c'e anxe:

—Dya ra mezhe ra zädä texe c'o o mama Mizhocjimi.

⁷ 'Ma ra zädä c'ü ra mbë'bi o trompeta c'ü na yencho anxe; ngue 'ma ya ra nguarü texe c'o o mbeñe Mizhocjimi c'o o xipji c'o profeta c'o mi pëpi Mizhocjimi, eñe c'e anxe.

⁸ Nuc'ua c'ü e jña c'ü ró ärägö c'ü vi 'ñeje a jens'e, o zocütjo na yeje. O xitsi a cjava:

—Ma ma chjë'ë ne ts'ilibro nu sjos'ütjo nu tjë ne anxe nu ë's'ë o ngua a xes'e cja ne mar 'ñe ne xoñijömmü, o 'ñenze a cjanu c'e anxe.

⁹ Ró ma c'ua cja c'e anxe, ró ma xipji ro dyacü c'e ts'ilibro. Cjanu o xitsi angueze:

—Chjë'ë, ngue c'ua rí si'i. Nu ne ts'ilibro me na ö ngue o jña Mizhocjimi. Ra tsja'c'ü ra mäjä in mü'bügue. Me xo na s'ëzhi o jña. Ra tsja'c'ü me ra sufrido in mü'bügue na ngueje c'o cja ra zädä, o 'ñenze.

¹⁰ Ró ma tjë'ë c'ua c'e ts'ilibro c'ü mi tjë c'e anxe. Nuc'ua ró sigö c'ua. Me ma ötjo cja in te'e mi chjëntjovi ö't'apjü ngünjü. 'Ma ró cjuarü ró sigö, ma cjö a mbo in pjeme. ¹¹ O sjitsi c'ua a cjava:

—Ni jyodü rí yepe rí ñague c'ü mama Mizhocjimi. Rí mamague c'ü ra tsjapü Mizhocjimi na puncjü o jñiñi; 'ñe na puncjü raza 'ñe yo ña pje nde ma jña'a, 'ñe yo rey, o sjitsi a cjanu.

Los dos testigos

11 Cjanu o ch'acü 'na dye'e c'ü mi chjëntjovi nza cja 'na metro. Cjanu o sjitsi a cjava:

—Rí ñanga. Dyëdyi dya nu o templo Mizhocjimi 'ñe ne altar. Xo nde rí pezhegue yo ma't'ü angueze nu.

² Pero dya rí dyëdyi ne tji'i nu chjünüvi ne templo. Dya rí dyëdyi nu na ngueje je ra ngärã c'o dya ejme Mizhocjimi. Nuc'o, ra yödüji nu e ndajñiñi nu o xöcü Mizhocjimi, nu ngueje a Jerusalén nu ja bübü ne templo. Ra yödüji jñi cjë nde. ³ Rá unügö c'ü na zëzhi yeje c'o ra mamavi c'ü na cjuana. Ra tsjavi profeta ra pätcägövi. Jñi cjë nde ra zopjüvi c'o nte, ra mamavi c'ü rí mangö. Ra ndëjëvi o bitu c'o na ärã, c'ü rguí unü ngüenda c'o nte c'ü ni jyodü ra nzhogü o mü'büji.

⁴ C'o yeje nguejyo ye za'a yo olivo; xo 'ñeje yeje candelero yo bübü a jmi Mizhocjimi c'ü manda texe cja ne xoñijömmü. ⁵ Nu 'ma cjó c'o ra ne pje ra tsjapü c'o, ra mbedye sivi cja o nevi; ra ndë'e c'o ri nuvi na ü. A cjanu ra ndü'ü nu c'o ra ne pje ra tsjapü c'o. ⁶ Me na zëzhi anguezevi; sö ra ngot'üvi a jens'e c'ü dya ra 'ñe dye'be c'o pa'a 'ma ra pätpävi Mizhocjimi ra zopjüvi c'o nte ra xipjiji c'ü mama Mizhocjimi. Xo sö ra tsjapüvi yo ndeje ra mbëzhi o cji. Xo ra sö ra tsjapüvi ra mbí na zëzhi ne xoñijömmü 'ñe pje c'o nde ra tsjavi, ngue c'ua me ra sufrido yo nte. Nu hora c'ü ra nepevi ra tsjavi. ⁷ C'e animal c'ü me na sate ra mbes'e cja c'e t'o c'ü me na jë'ë, ra jyonmbü chü c'o yeje. 'Ma ra nguarü c'o yeje ra zopjüvi c'o nte, cja ra ndöjö 'ma c'e animal ra mbö't'ü c'o yeje. ⁸ Ya rguí ndüvi c'ua cja c'ü e ndajñiñi nu ja o bö't'ü c'ü ín Jmugöji e Jesucristo. Je ri 'manavi cja calle. C'e jñiñi c'ü, ra xiji Sodoma 'ñe Egipto na ngueje me na s'o c'o ri cärã cja c'e jñiñi c'ü. ⁹ C'o ye añima, jñi pa nde ra 'manavi cja calle ra jñanda c'o nte texe cja ne xoñijömmü. Ra jñandaji c'o, zö pje ma razaji, zö pje ma jña ñaji, zö pje ma jñiñi c'ü menzumüji. Dya ra jyëziji cjó ra dyögü c'o ye añima. ¹⁰ Nu c'o ri cärã cja ne xoñijömmü me ra mäjäji na ngueje ya rguí ndü c'o yeje. Me ra mäjäji, me ra pötü rgá unüji o regalo. Na ngueje c'o yeje profeta me mi cjpä ra sufrido c'o nte. ¹¹ 'Ma ya ra cjogü c'o jñipa nde, Mizhocjimi ra unü c'ü ra tsjons'ü o jñüvi. Ya ra bübüjtjovi, ra tetjovi. Cja rron böbüvi. Me ra zü c'ua c'o nte rgá jñandaji. ¹² Nuc'ua c'o ye profeta ra dyärävi 'na jña c'ü je rguí 'ñeje a jens'e. Ra ña na jens'e ra xipjivi a cjava:

—Xä'dävi a 'ñecjua a jens'e, ra 'ñeñe.

Cja rron mëvi c'ua a jens'e cja 'na ngömmü, ra jñanda c'o nte c'o mi nu na ü c'o. ¹³ Nuc'ua c'ü e ndajme c'ü, me ra mbí ne xoñijömmü. C'ü ni zö na dyëch'a parte c'ü e ndajñiñi ra yät'a o ngumü. Ra ndü'üji c'ua na ngue c'ü ra mbí ne xoñijömmü. Ra zö'o siete mil c'o nte'e c'o ra ndü. Nu c'o dyaja me ra pizhiji, me ra mamaji c'ü me na nojo Mizhocjimi a jens'e.

¹⁴ C'ü ra mbí ne xoñijömmü ngue c'ü na yeje c'ü me ra sufrido yo nte. Dyäräji. 'Ma ya ra nguarü c'o, dya cja ra mezhe ra zädä c'ü na jñi.

La séptima trompeta

¹⁵ Nuc'ua c'ü na yencho anxe o mbë'bi c'ü o trompeta. Ró ärägö c'ua na puncjü c'o mi ña'a a jens'e. Me ma jens'e ma ñaji. Mi mamaji a cjava:

Mizhocjimi c'ü ín Jmugöji 'ñe e Cristo c'ü o ndjäjä cja ne xoñijömmü ya mandavi c'ua ja mi manda e Satanás c'ü dya jo.

Ya ra mandavi para siempre.

¹⁶ Nuc'ua c'o veinticuatro tita c'o junrü cja o tronoji a jmi Mizhocjimi o ndüñijömmüji. Cjanu o ma't'üji c'ua Mizhocjimi. ¹⁷ O mamaji a cjava:

Nu'tsc'e Mizhocjimi, ín Jmuts'üjme, me na zë'ts'i, ín cja texe c'ua nzi gui ñe'e.

Exmi bübüjtjogue y ín bübügue.

Rí da'c'üjme na pöjö na ngueje i jizhigue c'ü me na zë'ts'i, nguextjots'ü ín mandague.

¹⁸ Me co üdü yo nte cja ne xoñijömmü me co nuc'üji na ü.

Pero nudya ya zädä c'ü xo rí jñünpü ngüenda c'o ya ndü rí tsjapü ra ma sufrido c'o dya o 'ñejmets'ü.

Xo zädä c'e ndajme rí unü c'o ya i mamague c'o o päjtc'a va ñaji in jñague, 'ñe texe c'o ngueje in ntegue, texe c'o süc'ügue zö pje ri pjëzhiji, zö dya pje ri pjëzhiji.

Xo zädä c'ü e ndajme rí chjotü c'o o s'odü ne xoñijömmü. O s'odüji na ngueje dya dyätäji Mizhocjimi, me tsjaji na s'o, eñe c'o tita.

¹⁹ Nuc'ua o xogü a jens'e nu ja bübü Mizhocjimi. Cja o templo Mizhocjimi ró janda nu c'ü e caja c'ua ja bë's'i c'o laja nu ja t'opjü o ley Mizhocjimi. Nuc'ua o juëbi o yürü o pjäjnä o mbí ne xoñijömmü. O jyärä na puncjü trangündo.

La mujer y el dragón

12 Nuc'ua o 'ñetse 'na seña a jens'e c'ü me ma nojo. Mi ngueje 'naja ndixü. C'ü o bitu mi ngueje e jyarü. Mi ë's'ë o ngua cja e zana. Cja o ñi mi juns'ü 'na corona c'ü mi qui'i doce seje. ² Nu c'e ndixü mi ndunte c'ü; ya mi ngue ro zö'dyë. Nuc'ü, me mi mapjü c'ü, na ngueje me mi sö na ü. Me mi sufrido na puncjü ro muxt'i. ³ Nuc'ua xo o 'ñetse c'ua xe 'naja seña a jens'e. Dyäräji c'ü ró janda. Ngue 'na tac'ijmi c'ü ma mbaja c'ü mi bübü yencho o ñi'i; cja na dyëch'a o mota. Cja c'o o ñi'i mi juns'ü yencho corona. ⁴ Nu c'ü o pjixi mi cjüt'ü c'ü ni zö na jñi parte yo seje a jens'e. Me co pana na zëzhi a jömmü yo. Nu c'ü e c'ijmi o böbü a jmi c'ü e ndixü c'ü ya mi ngue ro muxt'i; ngue c'ua ro zapü c'ü nu t'i'i 'ma ya ro mus'ü. ⁵ C'e ndixü o mus'ü 'na ts'it'i. C'e ts'it'i ngue c'ü ra manda texe cja yo nte. Me ra manda na zëzhi; chjëntjovi nza cja 'ma ri päräji co 'na djenja c'ü ri t'ëzi. Nuc'ua Mizhocjimi o zidy a jens'e c'e t'i nu ja bübü Mizhocjimi, nu ja mandavi dya. ⁶ Nuc'ua c'e ndixü o c'ueñe o ma cja ndajyadü nu ja ya vi xöcü Mizhocjimi. Nunu ra 'huiñiji nu, jñi cjë nde.

⁷ Cja nu o ts'a c'ua 'na chü'ü a jens'e; e Miguel 'ñe c'o o anxe Mizhocjimi c'o mi dyoji, o chüji co c'e c'ijmi. Me mi chü'ü c'e c'ijmi 'ñe c'o anxe c'o mi dyoji c'e c'ijmi.

⁸ Pero c'e c'ijmi 'ñe c'o o anxe, dya pje mi sò ro ndöjõji. Nuc'ua dya cja säjäji ro ngäräji a jens'e. ⁹ Cjanu o pjongüji a jens'e c'ü e c'ijmi c'ü ngueje e trac'ijmi c'ü ya me mezhe. Nuc'ü, ni chjü'ü Satanás c'ü dya jo. Ngueje c'ü onpü texe yo cärã cja ne xoñijõmü. Nuc'ü, o pjongüji a jens'e co texe c'o o anxe angueze. O zät'äji cja ne xoñijõmü.

¹⁰ Nuc'ua ró ärä c'ua 'na jña'a c'ü me ma jens'e c'ü je vi 'ñeje a jens'e. Mi mama a cjava:

—Mizhocjimi c'ü me na zèzhi ya böbü a nde, ya o 'ñevgueji libre. Ngueje angueze co e Cristo c'o manda texe. Ya o pjongüvi a jens'e e Satanás c'ü mi cõt'ü yo ín cjuarmagõji. Me mi pa cõt'üji a jmi Mizhocjimi xõmü ndempa. ¹¹ Pero e Satanás c'ü dya jo, dya o ndõpü c'o ín cjuarmagõji na ngueje c'e Ts'imë c'ü ngueje e Jesucristo o pjödü o cji va ngõtçüji ín nzhubügõji. Y anguezeji sido o 'ñejmeji e Jesucristo; sido o ñaji o jña'a. Dya züji zò ro bö't'üji. ¹² Nudya, mäjägueji dya, texets'ügueji ín cärãji a jens'e. Na ngueje ya pjongüji a jens'e e Satanás. Pero me ra sufrido texe yo cärã cja ne xoñijõmü 'ñe texe yo cärã cja yo ndeje. Na ngueje e Satanás c'ü dya jo ya zöbù a ma c'ua, c'ua ja ín cärägueji. Ya me üdü na puncjü na ngueje pärã na jo c'ü dya cja ra mezhe pa c'ü xe sò ra tsja texe c'o na s'o, o mama a cjanu c'e jña c'ü vi 'ñeje a jens'e.

¹³ Ma o nu'u c'e c'ijmi c'ü ya vi pant'aji a 'ñecjua cja ne xoñijõmü, me mi jodü ja rvá zürü c'e ndixü c'ü vi mus'ü c'e ts'it'i. ¹⁴ Nuc'ua o ch'unü c'ua c'e ndixü ye jua ja c'o nza cja o juaja o águila yo na nojo; ngue c'ua ro pjüjuaja na jê ro ma cja c'e ndajyadü nu ja ya vi xõcü Mizhocjimi. Nunu dya ra zät'ä c'e c'ijmi. Nunu ra 'huiñiji c'e ndixü, jñi cjë nde. ¹⁵ Nuc'ua o mbedye cja o ne'e c'e trac'ijmi nza cja 'na ndare c'ü mi pa a xütjü cja c'ü e ndixü; ngue c'ua ro tsjapü ro c'ot'ü cja c'ü e ndare ro ndunü. ¹⁶ Nuc'ua ne xoñijõmü o mbös'ü c'e ndixü. Ne xoñijõmü o nzama o ne. Cjanu o cjogü c'e ndare c'ü vi mbedye o ne c'ü e c'ijmi. ¹⁷ Nuc'ua c'ü e c'ijmi me go ünmbü c'ü e ndixü. Nuc'ua o ma c'ua, o ma tsja chü co c'o dyaja o t'i'i c'ü e ndixü. Nuc'o, cjaji c'ua ja nzi ga manda Mizhocjimi. Xo mamaji ja ga cja e Jesucristo.

Los dos monstruos

13 Nutscö e Juan ró böbü cja o 'ñõxijõmü a ñünü c'ü e mar. Cja ró janda c'ua 'na animal c'ü na sate c'ü je o c'os'ü cja c'ü e mar. Mi bübü yenchó o ñi'i; cja na dyèch'a o mota. Mi juns'ü dyèch'a corona cja c'o o mota. Mi t'opjü 'na jña cja c'o o ñi angueze. C'e jña'a c'ü, mi sadü Mizhocjimi. ² Nu c'ü e animal c'ü ró janda mi nza cja 'na tigre. Nu c'o o ngua mi nza cja o ngua 'na oso. Nu c'ü o ne mi nza cja o ne 'na león. Nuc'ua c'ü e c'ijmi o unü c'ü na zèzhi c'e animal ngue c'ua ro manda nu ja manda angueze. Xo o unü c'ü ro mbèzhi na nojo. ³ Ró janda 'naja c'o o ñi nza cja c'ü vi s'odü, ya ro ndü'ü; pero o jogütjo. Texe yo cärã cja ne xoñijõmü me co dyönütsjèji ja va jogü c'ü e animal. Nguec'ua va ndünt'üji a xütjü c'e animal. ⁴ O ndüñijõmüji o ma't'üji c'ü e c'ijmi na ngueje o unü c'e animal ra manda. Xo o ndüñijõmüji o ma't'üji c'e animal. O mamaji a cjava:

—¿Cjó rí jñanda c'ü chjëntjovi nza cja ne animal? ¿Cjó ngue c'ü sò ra chüvi nu? O mamaji a cjanu.

⁵ Mizhocjimi o jyèzi c'e animal c'ü ro ña na s'o jña c'ü ro zadü Mizhocjimi. Xo o jyèzi ra manda jñi cjë nde.

⁶ Cjanu o nzama o ne c'e animal o zadü Mizhocjimi a jens'e 'ñe c'o cärã nu. ⁷ Mizhocjimi xo o jyèzi c'ü ro jy-onbü chü'ü c'o o nte Mizhocjimi. C'e animal o ndõjõ. Xo o jyèzi c'e animal ro manda texe cja yo nte, zò pje ma razaji, zò pje ma jña ñaji, zò pje ma jñiñi c'ü men-zumüji. ⁸ Yo cärã texe cja ne xoñijõmü ra ndüñijõmüji ra ma't'üji c'e animal. Nu c'o t'opjü o tjüji cja o libro c'e Ts'imë, dya ra ma't'üji c'e animal. Ndeze 'ma dya be mi ät'ä Mizhocjimi ne xoñijõmü ya vi t'opjü o tjü nu c'o ro ndünt'ü a xütjü c'e Ts'imë c'ü o bö't'ü. Nu c'o dya t'opjü o tjü cja c'e libro ngue c'o ra ma't'ü c'e animal c'o.

⁹ Nu'tsc'èji ín äräji yo jña, dyäräji na jo. ¹⁰ Nu c'o cjó c'o pant'a a pjörü; xo ra pant'aji a pjörü c'o. Nu c'o ra pöt'üte co tjèdyi, xo rguí ndü co tjèdyi c'o. Nguec'ua yo o nte Mizhocjimi ni jyodü ra sèchiji; sido ra 'ñejmeji Mizhocjimi.

¹¹ Nuc'ua cja ró janda xe 'na animal c'ü o mbes'e cja ne xoñijõmü. Nuc'ü, mi peje yeje o mota nza cja o mota 'na Ts'imë. Pero mi ña'a nza cja 'na trac'ijmi. ¹² C'e animal ngue c'ü na yeje animal. Nuc'ü, dyofi c'ü ot'ü; cjapü yo nte ra tsjaji c'ua ja nzi ga manda c'ü ot'ü animal. Xo cjapü texe yo cärã cja ne xoñijõmü ra ndüñijõmü ra ma't'üji c'ü ot'ü animal. C'ü ot'ü animal ngue c'ü o jogütjo 'ma ya mi ngue ro ndü. ¹³ C'ü na yeje animal xo cja na puncjü o seña. Cjapü ra jyäbä sivi a jens'e c'ü va säjä cja ne xoñijõmü a jmi'i yo nte. ¹⁴ Onpü yo nte yo cärã cja ne xoñijõmü, xipjiji c'ü ni jyodü ra dyät'äji 'na ts'ita c'ü exti nguetjo c'ü e animal c'ü vi s'odü co tjèdyi, pero o jogütjo. Yo nte ra dyät'äji c'e ts'ita, na ngue c'o seña c'o jèzi Mizhocjimi cja'a c'ü na yeje animal. ¹⁵ Mizhocjimi jèzi c'ü na yeje animal ra tsjapü ra tsjons'ü o jñü'ü c'e ts'ita c'ü exti nguetjo c'ü ot'ü animal. Nguec'ua c'ü e ts'ita ña'a c'ü. Xo ra manda ra mbö't'üji nu c'o dya ra ma't'ü c'e ts'ita. ¹⁶ Xo ra tsjapü texeji ra cuatpüji c'ü rguí meyajji cja o jodyèji o cja o ndè'èji nguec'ua ra 'mārã c'ü o tsjajaji c'ü ot'ü animal. Texeji, c'o dya pje pjèzhi, 'ñe c'o pje pjèzhi, 'ñe c'o jün'ü, 'ñe c'o dya jün'ü, 'ñe c'o mbèpji, 'ñe c'o dya mbèpji, nde ra tsjapüji ra cuatpüji rgá meyajji. ¹⁷ Dya cjó sò pje ra ndõmü ne pje ra mbö'ö, 'ma dya ri cuat'ü o tjü'ü c'e animal. C'ü o tjü'ü c'e animal ngue 'na número. ¹⁸ Ni jyodü rí pärãji; rí tsjijñiji pje ne ra mama o número c'e animal. C'e número ngue seiscientos cja sesenta y seis. C'e número ne ra mama ngue 'na nte.

El canto de los 144,000

14 Dyäräji na jo c'ü ró janda c'ua. Ngue c'e Ts'imë c'ü ngueje e Jesucristo mi böbü a ñi'i cja c'ü e t'eje c'ü ni chjü Sion. Mi dyoji angueze ciento cuarenta y cuatro mil o nte'e. Cja o ndèji mi t'opjü o tjü c'e Ts'imë Jesucristo 'ñe Mizhocjimi c'ü nu Tata. ² Cja rron ärä c'ua 'na jña c'ü vi 'ñeje a jens'e c'ü mi yürü nza cja rrã puncjü o ndare, 'ñe nza cja 'ma pjäjnã. C'e jña'a c'ü ró äragö mi nza cja bizhi 'ma pjè'biji na puncjü o arpa.

³ C'o nte c'o, ró äragö mi töjõji 'na himno c'ü cja dadyo, mi töjõji a jmi c'e trono, 'ñe a jmi c'o nziyo c'o mi bübü, 'ñe a jmi c'o tita. Nu c'o mi sö ro pjëchi c'e himno nguextjo c'o ciento cuarenta y cuatro mil. Na ngue c'e Ts'imë c'ü ngueje e Jesucristo vi ngõ'tp'üji o nzhubüji o tsjapüji o nte Mizhocjimi 'ma o 'ñenche o mü'büji c'ü, 'ma mi cãrãji cja ne xoñijõmü. ⁴ Nuc'o, ngue c'o dya tjünt'ü a xütjü yo ts'ita. Nguextjo Mizhocjimi c'ü tjünt'ü a xütjü c'o. Nu c'o tjünt'ü a xütjü yo ts'ita chjëntjovi nza cja c'o bëzo c'o tsãjã o ndixü. Nu c'o töjõ ne himno nu cja dadyo sido tjünt'üji a xütjü c'e Ts'imë e Jesucristo. Angueze o ngõ'tp'ü o nzhubüji. Ngue c'o ot'ü o tsjapüji o t'i Mizhocjimi ngue c'ua ra ma't'üji angueze 'ñe c'e Ts'imë. ⁵ Nuc'o, sido mi mamaji c'o na cjuana. Dya pje bübüji c'ü na s'o a jmi Mizhocjimi.

Los mensajes de los tres ángeles

⁶ Ró janda c'ua c'ü 'na anxe c'ü mi pjüjuaja a nde a jens'e. Nuc'ü, mi zopjü c'o nte, mi xipjiji ja rvã sö xo ro jogü o mü'büji. Nu c'e jñã'a, dya ra nguarü c'ü. Nu c'e anxe o zopjü texe yo nte, zö pje ma jñiñi c'ü mi menzumüji, zö pje ma razaji, zö pje ma jñã mi ñaji. ⁷ C'e anxe o mapjü na jens'e o mama a cjava:

—Sü'üji Mizhocjimi. Ma't'üji angueze na ngueje me na nojo. Ya va sädã c'ü ra jñün'c'üji ngüenda. Ma't'üji Mizhocjimi c'ü o dyät'ã e jens'e 'ñe ne xoñijõmü 'ñe e ndeje 'ñe yo mbereje, o mama a cjanu c'e anxe.

⁸ C'ü 'naja anxe o ndünt'ü a xütjü c'ü ot'ü anxe. O mama a cjava:

—Ya o yät'ã c'e ndajñiñi c'ü ni chjü Babilonia. Nu c'o mi cãrã c'e ndajñiñi me mi ma't'üji o ts'ita. Nde mi cjpüji texe yo jñiñi xo ro ma't'üji o ts'ita. Chjëntjovi nza cja 'ma ri unüji o vino c'o ni tñji.

⁹ Nuc'ua c'ü 'naja anxe, o ndünt'ü a xütjü c'o yeje. Ngue c'ü na jñi anxe. O ñã na zëzhi. O mama a cjava:

—Ma cjó c'o ra ma't'ü nu c'e animal 'ñe c'e ts'ita c'ü exi nguetjo c'e animal 'ñe 'ma ra jyëziji ra meyaji cja o ndëji o cja o dyëji, nu'ma, Mizhocjimi me ra tsjapü ra sufrido c'o. Me ra ünmbü Mizhocjimi c'o; dya ra juentseji, me ra sufridoji na puncjü cja sivi 'ñe cja o asufre. Ra sufridoji a jmi c'o o anxe Mizhocjimi 'ñe a jmi c'e Ts'imë. ¹¹ Nu c'o ra ma't'ü c'e animal 'ñe c'e ts'ita c'ü exi nguetjo c'e animal 'ñe 'ma ra cuatpüji o tjü'ü c'e animal, dya ra sö ra söyaji; xõmü ndempa ra sufridoji. Nu c'ü e bipji c'ü ri pes'e c'ua ja rrã sufrido anguezeji, dya ra tjeze. ¹² Nguec'ua c'o o t'i Mizhocjimi, ni jyodü sido ra dyätãji c'ü, 'ñe sido ra 'ñejmeji e Jesucristo; dya ra chjench'eji a xütjü.

¹³ Nuc'ua ró äragö 'na jñã'a c'ü je vi 'ñeje a jens'e. Nuc'ü, o xitsi a cjava c'ü:

—Je rí dyopjügue a cjava: “Nu c'o sido ejme e Jesucristo c'ü ín Jmugõji, zö ra bö't'üji, pero ra zät'ãji nu ja me na jo.” Mama a cjanu o Espiritu Mizhocjimi, na cjuana me ra mäjãji. Mizhocjimi me ra mãpä anguezeji na ngueje o tsjaji c'ua ja nzi va ne angueze. Nguec'ua ya ra söyaji. O xitsi a cjanu c'e jñã'a.

La cosecha de la tierra

¹⁴ Dyärãji c'ü ró janda. Mi bübü 'na ngõmü c'ü ma t'õxü. A xes'e c'e ngõmü, mi junrü 'naja c'ü exmi nguetjözögõji. Mi juns'ü o ñi 'na corona c'ü ngueje oro. Mi jün 'na sjat'ëbi c'ü me ma mbeñe. ¹⁵ C'ü 'naja anxe o mbedye cja c'ü e templo nu ja bübü Mizhocjimi. C'e anxe o mapjü na jens'e o zopjü nu c'ü mi junrü a xes'e c'e ngõmü, o xipji a cjava:

—Pjëch'i dya nu in sjat'ëbi rí chagü na ngueje ne ndajme nu rí chagü ya zädã. C'ü e dagrëxü cja ne xoñijõmü ya na jo'o.

¹⁶ Nu c'ü mi junrü a xes'e c'e ngõmü cjanu o mbëch'i c'ü o sjat'ëbi cja ne xoñijõmü; nuc'ua o dagü c'ua, c'o mi cja'a cja ne xoñijõmü.

¹⁷ Cjanu o mbedye c'ua c'ü 'naja anxe cja c'ü e templo nu ja bübü Mizhocjimi a jens'e. Xo mi jün 'na sjat'ëbi c'ü me ma mbeñe. ¹⁸ Nuc'ua xe 'naja anxe o mbedye cja c'ü e altar. Nuc'ü, ngue c'ü mi manda yo sivi. Cjanu o mapjü na jens'e o zopjü nu c'ü mi jün c'ü e sjat'ëbi c'ü me ma mbeñe, o xipji a cjava:

—Pjëch'i c'ü in sjat'ëbi ra jyãbã yo uva yo cja'a cja ne xoñijõmü cja rrí pëchi yo na ngueje ya ndã'ã yo. O mama a cjanu c'e anxe.

¹⁹ Nuc'ua c'e anxe o jñü c'ü o sjat'ëbi c'ü me ma mbeñe, o mbëch'i cja ne xoñijõmü, o ndagü c'o uva. Cjanu o mboch'ü c'o uva nu ja je ro ndë'biji. C'ü yödüji c'o uva chjëntjovi c'ü ra tsja Mizhocjimi. Ra tsjapü me ra sufrido nu c'o dya ejme angueze. ²⁰ Nu ja o ndë'biji c'o uva je ngueje a tji'i cja c'e jñiñi. Mizhocjimi 'ma ra jyëziji ra castigaoji yo nte, je ngueje a tji'i cja c'e ndajñiñi ra bö't'ü na puncjü nte. O cji'i c'ü ra pjödüji me rrã jëë; ra zäs'ã cja o ne yo pjadü nu ja cjüsp'üji. Ra nzhodü c'o cji ra zät'ã jñi ciento kilometro c'ü na maja.

Los ángeles con las siete últimas plagas

15 Nuc'ua ró janda c'ü 'naja señal a jens'e c'ü ma nojo c'ü rví zü yo nte. C'e señal mi ngue yencho anxe c'o mi jün yencho c'o rví tsjapü ro sufrido yo nte. Nu c'o me ra sufrido yo nte ngue c'o ya rguí nguarü, na ngueje ya ra nguarü c'ü ni ünmbü Mizhocjimi yo nte.

² Xo ró jandagö c'ü mi nza cja 'na mar c'ü mi 'ñetse nza cja vigrio. Nuc'ü, mi chjana sivi c'ü. Mi cãrã nu c'o o t'i Mizhocjimi. Anguezeji vi ndõjõji; vi bëzhi c'e animal c'ü na s'o. Na ngueje anguezeji, dya ndünt'üji a xütjü c'e animal. Dya o ma't'üji c'e ts'ita c'ü exi nguetjo c'e animal, y dya mi cuat'üji o tjü cja o ndëji. Anguezeji ma böbüji a xes'e c'e mar. Mi jünji o bizhi c'ü ngueje arpa. Ngue Mizhocjimi c'ü vi unü c'o arpa anguezeji. ³ Mi töjõji 'na himno c'ü ja va 'ñeme Mizhocjimi e Moisés o mbëpi Mizhocjimi va pjongü libre c'o nte, 'ñe ja va 'ñeme Mizhocjimi c'e Ts'imë o ëjë cja ne xoñijõmü, o ë 'ñevgueji libre. Je mi mamaji a cjava:

Nu'tsc'e Mizhocjimi, ín Jmuts'üjme, sö rí tsjague texe. Me na nojo texe yo i tsjague, 'ñe me na zö'ö.

Na jo texe yo in cjague, 'ñe na cjuana. In mandague texe cja yo jñiñi.

⁴ Nu'tsc'e in Jmuts'ujme, texeji ra züc'ugueji.

Ra mamaji ngue'tsc'e c'ü me na jo.

Na ngueje nguextjots'ü me na sjüts'ü; dya pje bübüts'ugue c'ü na s'o.

Yo nte texe cja ne xoñijömmü ra ã ndüñijömmüji ra ma'tc'üji, na ngueje in jñichiji c'ü me na jo c'o in cjague.

⁵ Nuc'ua ró janda c'ua, o xogü c'e templo a jens'e nu ja bübü Mizhocjimi. ⁶ Nuc'ua o mbedye cja c'e templo c'o yenchö anxe c'o mi jün c'ü ro tsjapü ro sufrido yo nte. Mi jeji bitu c'ü xiji lino; me ma t'öxü c'e bitu, me mi juëbi. Xo mi c'ö'bü cja o tijmiji o mbünt'ü c'o mi ngueje oro. ⁷ Nuc'ua 'naja c'o nziyo c'o mi bübü a jmi cja c'e trono, o ndë c'ua yenchö mojmü c'o mi ngueje oro, cjanu o unü 'naja nzi 'na c'o yenchö anxe. Mi nizhi c'o mojmü. Je mi po'o c'ua c'ü me mi üdü Mizhocjimi c'ü ngue c'o castigo c'o ro tsjapü ro sufrido yo nte. Ngue Mizhocjimi c'ü exi bübü y ra bübütjo c'ü; zö ra nguarü ne xoñijömmü. ⁸ Nuc'ua c'e templo me co jyä'a c'ua bipji, na ngueje me na nojo Mizhocjimi 'ñe me na zëzhi. Dya cjö mi sö ro cjogü cja c'e templo cja ro nguarü c'o anxe c'o vi manda Mizhocjimi ro tsjapüji ro sufrido yo nte. Yenchö c'o me na s'ëzhi c'o ro sufridoji.

Las copas de castigo

16 Nuc'ua ró äragö 'na jña c'ü mi mapjü na jens'e, ndeze cja c'e templo. Mi xipji a cjava c'o yenchö anxe:

—Möji, ma pjödüji a xes'e cja ne xoñijömmü c'ü po'o yo yenchö mojmü. Mizhocjimi ya me ra castigao yo nte; ra tsjapü me ra sufridoji.

² Nuc'ua c'ü ot'ü anxe cjanu o ma c'ua c'ü, o ma pjödü c'ü mi po'o c'ü o mojmü a xes'e cja ne xoñijömmü. Cjanu o nzhodü c'ua 'na ngueme c'ü me ma ü, c'ü dya mi sö ro jogü. Mi ngueje o xäxä c'ü me mi po c'o me ma s'o. C'e ngueme o pëñch'i c'o nte'e c'o je mi cuat'ü cja ndë'ë o tjü c'e animal, c'o mi ma't'ü c'ü o ts'ita.

³ Nuc'ua c'ü na yeje anxe o ma c'ua, o ma pjödü c'ü mi po'o o mojmü a xes'e o mar. Nuc'ua c'e ndeje o mbëzhi nza cja o cji 'na añima. Nguec'ua va ndü c'ua texe c'o mi cã'ä cja o mar.

⁴ Nuc'ua c'ü na jñi anxe o ma c'ua c'ü, o ma pjödü c'ü mi po'o o mojmü a xes'e cja yo ndare 'ñeje nu ja peje ndeje. Nuc'ua o mbëzhi c'ua cji'i c'o ndeje. ⁵ Cja rron ärä c'ua c'ü e anxe c'ü manda e ndeje. O mama a cjava:

—Nu'tsc'e Mizhocjimi exmi bübügue y in bübütjogue. Me na sjüts'ugue. Me na jots'ugue. Me na jo c'ü in cjague dya, in cjapü ra sufrido yo nte. ⁶ Me na jo a cjanu c'ü in cjague. Nudya ya i tsjapü yo nte ra sufridoji na ngueje c'ü o pjönbüji o cji'i c'o profeta c'o o päjtc'ä va zopjü yo nte. Y xo pjönbüji o cji c'o dyaja in ntege. Anguezeji ni jyodü ra sufrido rgä ziji o cji, na ngueje me na s'o c'o o tsjaji.

⁷ Cja rron äragö o mapjüji cja c'ü e altar, o mamaji a cjava:

—Nu'tsc'e Mizhocjimi in Jmuts'ujme, sö rí tsjague texe. Na cjuana me na jo'o c'ua ja gui tsjapü ra sufrido yo nte.

⁸ Nuc'ua c'ü na nziyojo anxe o ma c'ua, o ma pjödü c'ü mi po c'ü o mojmü a xes'e cja e jyarü. Cjanu o ch'unü c'ua e jyarü ro ndüt'ü yo nte'e. ⁹ Nuc'ua me mi tjë'ë c'ua yo nte na ngueje c'ü me ma zëzhi e jyarü. Pero dya nzhogü o mü'büji c'ü ro ma't'üji Mizhocjimi c'ü me na nojo. C'ü o tsjaji, o zanmbüji c'ua o tjü Mizhocjimi c'ü me na zëzhi c'ü vi peñe c'o castigo.

¹⁰ C'ü na ts'ich'a anxe o ma c'ua c'ü, o ma pjödü c'ü mi po c'ü o mojmü a xes'e nu ja mi manda c'e animal c'ü na sate. Nuc'ua o bëxömmü c'ua nu. Nuc'ua c'o nte'e me mi sa o c'ijñiji na ngueje me ma ü c'ü ma sufridoji. ¹¹ Me mi sadüji Mizhocjimi a jens'e na ngueje c'ü me mi söji na ü 'ñe me mi pes'e o xäxä cja o cuerpoji. Pero dya nzhogü o mü'büji; o sido o tsjatjoji c'o na s'o.

¹² C'ü na 'ñanto anxe o ma c'ua c'ü, o ma pjödü c'ü mi po'o c'ü o mojmü a xes'e cja c'e trandare c'ü ni chjü Eufates. Nuc'ua o dyot'ü c'ua c'e ndeje ngue c'ua ro jogü c'ü e 'ñiji nu ja ro cjogü c'o rey. Nuc'o, je rví 'ñejeji nu ja ni mbes'e e jyarü.

¹³ Cja rron janda c'ua jñi'i demonio c'o exmi nguetjo o 'huë'ë. O mbedyeji cja o ne'e c'e trac'ijmi 'ñe cja o ne c'e animal c'ü na sate, 'ñe cja o ne c'e profeta c'ü ngue c'ü na yeje o animal. ¹⁴ C'o jñi 'huë'ë ngueje demonio. Me mi cjaji señal c'o me mi sü yo nte. O möji cja yo rey yo cã'ä texe cja ne xoñijömmü, o ma xipjiji ra ëji texeji ra 'ñe chüji Mizhocjimi. Pero ra bëzhiji; ra ndöjö Mizhocjimi. Na ngueje me na zëzhi Mizhocjimi; sö ra tsja texe. ¹⁵ Mama a cjava e Jesucristo c'ü in Jmugöji: "Dyäräji, nutscö rá ëcjö 'ma dya in pärägueji. Chjëntjovi nza cja 'ma va säjä 'na mbë'ë, dya cjó pärä ja hora ra säjä. Me mäjä nu c'o sido ra ndepque. Nu c'o dya tepque, ra tsejeji 'ma rá ëcjö na ngueje, dya sido cjaji c'ua ja nzi rgä negö." O mama a cja c'ua e Jesucristo. ¹⁶ Nuc'ua c'o demonio o jmutüji c'o rey cja c'e jñiñi c'ü xiji Armagedón cja jña hebreo.

¹⁷ Nuc'ua c'ü na yenchö anxe o ma c'ua c'ü. O ma pjödü c'ü mi po'o c'ü o mojmü nu cja e ndajma. Cja rron äragö 'na jña c'ü me ma zëzhi c'ü je vi 'ñeje cja c'e templo nu ja bübü Mizhocjimi cja o trono. O mama a cjava c'e jña'a:

—Ya zädä c'ü ra nguarü texe, o mama.

¹⁸ Nuc'ua cjanu o juë's'i c'ua, cjanu o pjäjnä; me mi yürü c'ua. Cjanu o mbí c'ua na zëzhi ne xoñijömmü. Dya mi 'ñömmü na zëzhi a cjanu ne xoñijömmü ndeze 'ma o ngärä yo nte. ¹⁹ Mizhocjimi o mbeñe c'ua ja ma cja c'e ndajñiñi c'ü ni chjü Babilonia. Me mi üdü Mizhocjimi na ngueje me mi cjaji c'o na s'o. Nguec'ua o tsjapü me o sufrido c'o je mi cã'ä nu. 'Ma o mbí ne xoñijömmü, o c'adü c'e ndajñiñi c'ü. Exi jñi parte va c'adü c'e jñiñi. Yo jñiñi texe cja ne xoñijömmü o yät'ä texe yo. ²⁰ Nuc'ua yo ts'ixoñijömmü yo je bübü a nde'e cja mar, o ojtjo c'ua texe yo. Yo t'eje o yät'ä texe yo. Dya cja mi bübü ne ri 'naja. ²¹ Nuc'ua cjanu o jyäbä c'ua o trangündo a jens'e. Mi cuarenta kilo c'ü ma jyü c'o ngündo. Me mi pjat'ü yo nte. Nuc'ua yo nte o zadüji Mizhocjimi na ngueje c'o

ngündo c'o vi jyäbä. C'o ngündo o tsjapü o sufridoji na puncjü.

Condenación de la gran prostituta

17 Cjanu o ã c'ua 'naja c'o yenko anxe c'o mi tjëë c'o yenko mojmü, o ã zocügö. O xitsi a cjava: —Xä'dä. Rá j'í'ts'i ja rga tsjapü Mizhocjimi ra sufrido nu c'e ndixü c'ü me tsãjä o bëzo. C'e ndixü c'ü rí mangö ngue c'e ndajñiñi c'ü me na s'o c'ü manda cja na puncjü mar. ² Me o dyonpü yo rey cja ne xoñijömmü, 'ñe yo dyaja yo cãrã cja ne xoñijömmü. C'o rey cja ne xoñijömmü dya jyanmbüji c'e ndixü; me go mäjäji va tsjaji c'o na s'o c'o mi mama c'e ndixü. Yo nte cja ne xoñijömmü chjëntjovi c'ü me tñji; na ngueje o ndünt'üji a xütjü c'e ndixü, o xitsi a cja c'ua c'e anxe.

³ C'ü o Espiritu Mizhocjimi mi jítsi c'ü ro zädä. Nuc'ua c'e anxe o zinzi cja c'ü e ndajjadü. Nguejnu ró janda 'na ndixü c'ü mi chägä 'na animal c'ü me ma mbaja. Nu cja c'e animal me mi t'opjü tjü'ü c'o mi sadü Mizhocjimi. Nu c'e animal mi bübü yenko o ñi, cja na dyëch'a o mota. ⁴ Nu c'ü e ndixü mi je'e bitu c'ü ma cjiopobü, 'ñe c'ü me ma mbaja, 'ñe mi cuat'ü oro. Xo mi quis'i ts'irojo c'o me ma zö, xo 'ñe o perla. C'e ndixü mi tjë 'na mojmü c'ü mi ngueje oro, c'ü me mi nizhi. Mi nizhi c'o s'ante 'ñe c'o me ma s'o na ngueje vi tsja na s'o c'e ndixü. ⁵ Cja o ndëë mi t'opjü 'na tjü'ü, c'ü dya cjó mi pãrä ja ma cja c'e tjü'ü. Je mi t'opjü a cjava c'e tjü'ü: “Ne ndajñiñi a Babilonia, je ngue nu nana texe c'o tsãjä bëzo, 'ñe texe c'o na s'o cja ne xoñijömmü.” Je ma cjanu c'e tjü'ü. ⁶ Nuc'ua ró unü ngüenda c'ü e ndixü, nza cja c'ü o tñ na ngueje c'ü vi pjönbü o cji c'o o nte Mizhocjimi. Nuc'o vi mbö't'üji c'o, na ngueje mi zopjüji yo nte mi xipjiji ja ga cja e Jesucristo. Nu c'e ndixü chjëntjovi c'ü vi zi o cji c'o o t'i Mizhocjimi. Me mi mäjä c'e ndixü. 'Ma ró jandagö c'e ndixü, dya mi pãrãgö pje ne ro mama. ⁷ Nuc'ua c'e anxe o xitsi:

—¿Jenga dya in pãrãgue pje ne ra mama ne ndixü? Nutscö rá xi'ts'i nu c'ü dya cjó mi pãrä ja cja c'e ndixü c'ü i jñanda, 'ñe c'e animal c'ü chägä, c'ü bübü yenko o ñi, cja na dyëch'a o mota. ⁸ Nu c'e animal c'ü na sate c'ü i jñanda, ya ngue ra mbes'e cja c'e t'o'o c'ü na jë c'ü dya 'ñetse ja je sät'ä. Nu c'e animal mi bübü, pero dya cja bübü dya. Pero ra 'ñetse na yeje. Nguec'ua yo cãrã cja ne xoñijömmü 'ma ra jñandaji c'e animal ra mamaji: “Maco ya vi ndü ne animal; ya bübü'tjo na yeje. Me na nojo nu”, ra 'ñeñeji. Nu c'o ra mama a cjanu ngueje c'o dya juns'ü o tjü'ü cja c'e libro c'ü quis'i o tjü'ü c'o ra bübü'tjo co Mizhocjimi para siempre. Yo tjü je quis'i ndeze 'ma o dyät'ä Mizhocjimi ne jens'e 'ñe ne xoñijömmü. Zö ra bübü'tjo na yeje c'e animal, ra zädä c'ü Mizhocjimi ra pant'a a ma a linfiernu.

⁹ O dya c'üji pjeñe Mizhocjimi; ni jyodü rí tsjijñiji ngue c'ua rí tendioji ja cja c'ü mama Mizhocjimi. C'o yenko ñi'i c'o bübü cja c'e animal ngue yenko t'ëje c'o. Cja o ñi'i c'o t'ëje je junrü nu c'e ndixü. ¹⁰ C'o yenko ñi xo ngue yenko rey c'o. C'o ts'ich'a rey ya ndöpüji c'o, dya cja mandaji. C'ü 'naja rey manda dya. Nu c'ü 'naja, dya be va ëjë c'ü. Ra ëjë c'ü, pero dya ra mezhe ra manda.

¹¹ Nu c'ü e animal c'ü mi bübü, y dya bübü dya, ngue c'ü na ocho rey. Pero xo ngueje 'naja c'o yenko. Nuc'ü, ra pant'a Mizhocjimi a ma a linfiernu.

¹² Nu c'o dyëch'a mota c'o ya i jñanda, ngueje dyëch'a rey c'o. Nuc'o, dya be ch'unü ra manda c'o. Ra ch'unüji c'ü ra tsjaji rey co c'e animal c'ü na sate. Pero 'natjo hora c'ü ra mandaji. ¹³ Nu c'o dyëch'a rey, 'natjo pjeñe c'ü ri cjiñi c'o. Ra tsjaji c'ua ja nzi ga ne c'e animal c'ü na sate, ra unüji c'o o xondaroji. ¹⁴ Anguezeji je ra tsjapüji chü c'ü e Ts'imë c'ü ngueje e Jesucristo. C'ü e Ts'imë, nuc'ü ra ndöj c'ü. Na ngueje angueze manda texe cja yo jmu'u 'ñe texe cja yo rey. Nu c'o cãrã co c'e Ts'imë, Mizhocjimi o zojnü c'o; xo o juajnü c'o. Anguezeji sido ejmeji c'e Ts'imë.

¹⁵ Cja xe nu xitsi c'ua c'e anxe:

—C'o ndeje c'o i jñanda nu ja mi junrü c'e s'orixü, nuc'o ngue o nte c'e ndixü c'ü manda c'o. Me na puncjü c'o. Cãrãji texe cja ne xoñijömmü, ñaji na puncjü o jña'a. Na puncjü raza c'o. ¹⁶ Nu c'o dyëch'a mota c'o i jñandague, nuc'o 'ñe c'e animal c'ü na sate ra nuji na ü c'ü e s'orixü, ra tsjapüji ra sufrido. Xo ra ts'osp'üji c'o o bitu ra nzerga, jo rro mbö't'üji. Jo rron zapüji c'o o ts'ingue. Xo ra ndüt'üji cja sivi. ¹⁷ Na ngueje Mizhocjimi o tsjapü o nguiñiji cja o mü'büji; nguec'ua ra tsjaji c'ua ja nzi ga mbeñe angueze. 'Natjo pjeñe c'ü ri cjiñiji. Ngue reyji; pero nu ja mandaji ra nzhötüji c'e animal ngue c'ua nguextjo c'ü ra manda c'ü. Ra tsja rey c'e animal hasta cja ra zädä c'o o mama Mizhocjimi. ¹⁸ Nu c'ü e ndixü c'ü i jñanda, ngue c'ü e ndajñiñi c'ü manda texe cja yo rey texe cja ne xoñijömmü.

La caída de Babilonia

18 Nuc'ua ró janda c'ua c'ü 'naja anxe c'ü ma sjöbü a jens'e. Me mi pë's'i na puncjü c'ü vi unü Mizhocjimi ro tsja'a. Nuc'ua cja ne xoñijömmü me co jya's'ü c'ua co nu c'ü ma zö angueze. ² Nuc'ua o mapjü c'ua na jens'e c'e anxe o mama a cjava:

—Ya ra yät'ä dya, ne ndajñiñi nu ni chjü a Babilonia. Exna cjuana ra yät'ä. Ngue c'ua dya cjó cja ri nzheñe nu; nguextjo yo demonio, 'ñe texe pje nde ma s'ondajma; 'ñe c'o me na s'o c'o peje o juaja. ³ Je ra zädä a cjanu na ngueje o dyonpü yo nte texe cja ne xoñijömmü. Nguec'ua dya ma't'üji Mizhocjimi; ma't'üji o ts'ita. Chjëntjovi c'ü ri tñji. Nujyo rey cja ne xoñijömmü dya jyanbüji c'e ndixü c'ü ngueje c'e jñiñi. Yo pje nde pö cja ne xoñijömmü ya me jünji na puncjü o merio na ngueje je dyoji c'e ndixü c'ü me na s'o. C'o pë's'i c'e ndixü, me ne yo nte ra ndömmü.

⁴ Nuc'ua ró ärä c'ü 'na jña'a c'ü vi 'ñeje a jens'e. Mi mama a cjava:

—Pedyeji cja ne jñiñi, nu'tsc'ëji ín ntets'ügöji; ngue c'ua dya rí tsjaji c'o cjaji nu, na ngue me na s'o. 'Ma sido rí tsãrãgueji nu, xo rí sufridogueji c'o ra sufrido anguesji. ⁵ Na ngueje c'o nzhubü c'o cjaji, me na puncjü. Chjëntjovi c'ü je ri cjins'i hasta a jens'e. Mizhocjimi pãrä c'ü me cjaji na s'o, y ya mama c'ü ya zädä c'ü ra sufridoji. ⁶ Rí nzhopqueji c'ü o tsja ne jñiñi. Rí jyä'tp'äji c'ü ra sufridoji, na ngueje me co tsjapüji o

sufrido yo nte. ⁷ Ne jñiñi me cchapütsjé na nojo. Me ma't'ü o ts'ita. Chjëntjovi nza cja 'na ndixü c'ü me tsäjã na puncjü o bëzo. Nudya rí tsjapü me ra sufrido; me ra huëe angueze. Na ngueje mama a cjava cja o mü'bü: "Nguetscö rí minc'ö reina, rí mandagö. Dya rí 'nat-sjögö; dya pje bëtsigö c'ü rí tsäjã o bëzo. Dya ra zädä c'ü me rá huëgö." ⁸ Nguec'ua ra zädä 'naja pa c'ü me ra sufrido ne ndixü. Mismotjo c'e pa'a c'ü, me ra zö o ngueme, me ra nzhumü, me ra zö o tjiimi. Xo nde ra ndüt'üji cja sivi. Na ngueje me na zëzhi Mizhocjimi c'ü ín Jmugöji c'ü ra tsjapü ra sufrido ne ndixü. O mama a cjanu c'e jña c'ü vi 'ñeje a jens'e.

⁹ C'o rey cja ne xoñijö mü o tsjaji na s'o co c'e ndixü c'ü ngue c'e jñiñi. Me xo o ma't'üji c'o ts'ita. Nguec'ua 'ma ya ra jñandaji c'e bipji na ngueje c'ü rva tjë'e c'e jñiñi, me ra huëpji c'ü, me ra nzhumüji. ¹⁰ C'o rey je rguva böbüji na jë, ra zü'üji na ngue c'ü me ri sufrido c'e jñiñi. Ra mamaji a cjava:

—Juejme ne ndajñiñi a Babilonia nu me ma zëzhi. 'Natjo ndajme o zädä c'ü me sufrido c'ü na castigao Mizhocjimi nu, ra 'ñeñeji.

¹¹ Nu c'o pje nde pö cja ne xoñijö mü ra huëpji angueze 'ñe ra nzhumüji, na ngueje dya cja cjo xe ri tömbüji c'o ri pöji. ¹² Dya cja cjo ri tömbüji o oro 'ñe o plata 'ñe o ts'irojo c'o me na zö, 'ñe o perla 'ñe o bitu c'o lino c'o me na jo, 'ñe o seda, 'ñe o mbabitu, 'ñe o bitu c'o na cji pobü. Xo 'ñeje o za'a c'o me na jo ga jyärä, 'ñe c'o t'ät'ä co marfil, 'ñe co za'a, 'ñe c'o bronce, 'ñe c'o t'ëzi, 'ñe c'o mármol. ¹³ Xo 'ñeje canela, 'ñe c'o pjindyö c'o na jo ga jyärä, 'ñe nguichjüjnü, 'ñe mirra, 'ñe o perfume c'o na jo ga jyärä, 'ñe vino 'ñe aceite 'ñe harina 'ñe ndëxü. Nudya, pöji dya yo animal yo tuns'ü pöjö, 'ñe o ndëchjürü, 'ñe o pjadü, 'ñe o carro. Xo pöji o nte ra tsjapüji ra pëpji. Pero ra zädä c'ü dya cja cjo ra ndömbüji c'o. ¹⁴ Mizhocjimi ra mama a cjava:

—Nu'tsc'ejí ín cãräji a Babilonia, nu c'o me mi ne in mü'bügüejí, ya tjeztjo c'o. Texe c'o mi jüngueji c'o me ma mizhi 'ñe c'o me ma zö, ya bë'ts'igüejí dya c'o. Dya cja xe rí chöt'üji dya c'o, ra 'ñeñe.

¹⁵ Nu c'o pö c'o cja'a cja c'e jñiñi me jünji na puncjü merio, me ricoji. Nguec'ua 'ma ra yät'ä c'e jñiñi, ra böbüji na jë. Na ngueje me ri süji c'ü ra sufrido c'e jñiñi. Ra huëpji, me ra nzhumüji. ¹⁶ Ra mamaji a cjava:

—Juejme ne ndajñiñi. Mi chjëntjovi nza cja 'na ndixü c'ü me mi je'e na jo bitu c'o lino 'ñe c'o me ma mbaja 'ñe c'o ma cji pobü; 'ñe mi cuatüji o oro 'ñe mi jezheji o o ts'irojo c'o ma zö'ö 'ñe o perla. ¹⁷ 'Natjo ndajme o chjorü texe c'o, ra mamaji a cja c'ua.

Xo 'ñe texe c'o ëdyi c'o barco 'ñe c'o pëpji cja c'o barco 'ñe c'o pëpji cja ndeje ra böbüji na jë; xo 'ñe c'o pje nde pö c'o nzhodü cja barco. ¹⁸ Ra jñandaji c'e bipji c'ü ri tjë c'e jñiñi ra mapjüji ra mamaji a cjava:

—¿Ja ri bübü 'na jñiñi c'ü ri chjëntjovi ne ndajñiñi?, ra mamaji.

¹⁹ Cja rron dyü's'üji jö mü o ñiji. Cja rron mapjüji, ra huëji, ra nzhumüji. Ra mamaji a cjava:

—Nutsçöji rí pës'iji o barco, 'ñezgöji rí comercianteji rí nzhodüji cja mar, ró töjöji na puncjü merio na ngue

c'ü mi jün na puncjü ne jñiñi. Pero nu c'o mi jün, 'natjo ndajme o chjorü texe, ra mamaji a cja c'ua.

²⁰ C'o o apóstole Mizhocjimi, 'ñe c'o o profeta 'ñe c'o dyaja o nte Mizhocjimi c'o cãrä a jens'e, ra mäjäji. Na ngueje Mizhocjimi ya ra chjotü c'e jñiñi, ra nzhopcü c'ü me vi tsjapü o sufrido c'o o nte Mizhocjimi.

²¹ Nuc'ua ró janda 'na anxe c'ü ma zëzhi, o jñü 'na ndojo c'ü mi nza cja cji jñü. Cjanu o ma pant'a cja e mar. O mama a cjava:

—Je rga cjanu rgá pant'aji na zëzhi c'e ndajñiñi c'ü ni chjü Babilonia. Nuc'ü, dya cja xe ra ch'öt'ü c'ü. ²² Nu c'o mbë'bizhi c'o pjë'bi o arpa 'ñe o flauta 'ñe o trompeta, dya cja xe ra dyäräji cja o calle c'o. Nu c'o pje nde ät'ä, dya cja xe ra ch'öt'ü cja c'e jñiñi. Dya cja xe ra dyäräji c'ü xe ri cji jñüji nu. Na ngueje, dya cjo cja xe ri ndeñe.

²³ Dya cja xo ra ndë sivi nu ja je järä c'e jñiñi. C'ü ni tsjaji chjüntü, dya cja ra dyäräji nu ja je järä c'e jñiñi. Ra chjorü c'e jñiñi. Na ngueje c'o menzumü nu, o dyonpüji yo nte texe cja ne xoñijö mü o xipjiji c'o dya cjuana. Yo nte o 'ñejmeji, na ngueje me na nojo c'o comerciante cja c'e jñiñi, jünji na puncjü merio.

²⁴ Cja c'e jñiñi c'ü, je ch'öt'ü nu, o cji c'o profeta 'ñe c'o dyaja o nte Mizhocjimi 'ñe texe c'o o mbö't'üji cja ne xoñijö mü, je o mama a cja c'ua c'e anxe.

19 Nuc'ua ró ärä c'ua me na puncjü nte c'o mi cãrä a jens'e. Mi mapjüji na jens'e, mi mamaji a cjava: Aleluya. Ngue ín Mizhocjimigöji o jocüzü ín mü'büji, o 'ñevgueji libre.

Nuc'ü, me na nojo c'ü; me na zëzhi.

² Na ngue me na jo c'ü cja'a Mizhocjimi 'ñe me na cjuana.

Ya tsjapü o sufrido c'ü e tras'orixü, nu c'ü o dyonpü yo cãrä cja ne xoñijö mü. Ngue c'ü je o dyonpüji nguec'ua dya mi ma't'üji Mizhocjimi; mi ma't'üji c'o ts'ita.

Mizhocjimi ya xo o nzhopcü c'e ndixü c'ü vi pjönbü o cji c'o nte c'o mi ätä Mizhocjimi.

³ Nuc'ua o yepe o mapjüji, o mamaji a cjava:

—Aleluya. Nu c'o bipji c'o c'os'ü c'e ndajñiñi, dya ra nguarü c'o.

⁴ Nuc'ua c'o veinticuatro tita 'ñe c'o nziyo c'o bübü, o ndüñijö müji o ma't'üji Mizhocjimi c'ü junrü cja c'e trono. Mi mamaji a cjava:

—Je rga cjanu, amén. Aleluya.

⁵ Nuc'ua ró ärägö c'ü 'na jña c'ü je ma ëjë cja c'e trono. Mi mama a cjava:

Unüji na pöjö ín Mizhocjimigöji, nu'tsc'ejí, texets'üji o mbëpjits'üji angueze.

Nu'tsc'ejí ín süji angueze ín ätäji, rí unüji na pöjö, zö pjë'ts'iji zö dya pje pjë'ts'iji, o 'ñeñe a cja c'ua c'e jña'a.

La fiesta de las bodas del Cordero

⁶ Ró ärä c'ua, nza cja c'ü xo mi cãrä na puncjü o nte. O t'ärä nza cja 'ma yürü na puncjü o ndeje; y 'ma me pjäjnä na zëzhi a jens'e. Mi mama a cjava:

Aleluya. Ya manda Mizhocjimi c'ü ín Jmugöji c'ü me na zëzhi c'ü sô ra tsja texe.

⁷ Mö rá mäjäji dya, me rá mäjäji rá ma't'üji Mizhocjimi rá unüji na pöjö.

Na ngueje ya zädä c'ü ra tsja chjüntü. Ya zädä c'ü rá cārāji co e Jesucristo. Chjëntjovi 'ma cjaji chjüntü. Nu c'e Ts'imë e Jesucristo ngue c'e t'i c'ü ra chjüntü. Nutscöji rí ejmeji e Jesucristo, nguetscöji c'e xunt'i, ya ró jocüji rá ma cārāgöji co angueze.

⁸ Na ngueje o dyacüji rí jegöji na jo bitu c'ü xiji lino, c'ü me jya'xtjo 'ñe me juës'i, je o mama a cja c'ua c'o jña'a.

C'o na jo bitu ngue c'o na jo c'o cja'a o nte Mizhocjimi.

⁹ Nuc'ua c'e anxe o xitsi a cjava:

—Dyopjügue a cjava: “Me mājā nu c'o o zojnü Mizhocjimi ra ma ñönüji 'ma ra chjüntü c'e Ts'imë.”

Xo o xitsi a cjava:

—Nujyo ngueje o jña Mizhocjimi, me na cjuana yo, o xitsi a cja c'ua.

¹⁰ Nutscö ró ndüñijöümü c'ua, cja o ngua c'e anxe ngue c'ua ro ma't'ü. Nuc'ua o xitsi c'ua:

—Dya rí ndüñijöümü ín jmigö; dya xo rí matcü.

Nu'tsc'e 'ñe c'o in cjuarmague c'o sido ejme c'o o jizhi e Jesucristo, o mbëpjits'üji Mizhocjimi. Xo nzitjözögö, o mbëpjitjözögö Mizhocjimi. Je rí ndüñijöümü a jmi Mizhocjimi, rí ma't'ü angueze, o xitsi a cja c'ua c'e anxe.

Nu c'o jña c'o mama na cjuana ja cja e Jesucristo, ngue c'o je o mama c'o profeta; y ngue o jña Mizhocjimi c'o.

El jinete del caballo blanco

¹¹ Nuc'ua ró janda o xogü a jens'e. Ró janda 'na t'öxpjadü. Nu c'ü mi chägä angueze, mi chjü'ü a cjava: “Nu c'ü cja'a c'ua ja nzi ga mama.” Xo mi chjü'ü a cjava: “Nu c'ü na cjuana.” Nuc'ü, jün na jo ngüenda, 'ñe castigao yo nte c'ua ja nzi ni jyodü. ¹² Nu c'o o ndö'ö me mi juëbi nza cja o sivi. Nu cja o ñi'i, mi juns'ü 'na corona c'ü mi jyäns'ä na puncjü. Xo mi t'opjü 'na tjü'ü c'ü dya cjó mi pãrä pje mama. Mi nguextjotsjé c'ü mi chägä c'e pjadü c'ü mi pãrä. ¹³ Mi je'e 'na bitu c'ü vi ngant'aji cja cji'i. Nu c'ü o tjü'ü c'ü, ngueje o Jña Mizhocjimi. ¹⁴ Nuc'ua c'o xondaro a jens'e mi tjünt'üji a xütjü angueze. Nuc'o, nde mi chägäji o t'öxpjadü. C'o xondaro nde mi jeji o bitu c'o xiji lino c'o me ma jo 'ñe ma t'öxü 'ñe me mi jyaxtjo. ¹⁵ Nu c'ü mi chägä c'e t'öxpjadü, cja o ne mi pedye 'na tjedyi c'ü me ma s'ün. Ngue c'ü ro s'odü yo nte'e. Me na zëzhi rga mandaji, nza cja 'ma ri pãräji co 'na dyëza c'ü t'ëzi. Angueze ra castigaoji; ra tsjapü ra sufridoji. Ra chjëntjovi nza cja 'ma yödüji c'o uva ngue c'ua ra mbedye c'ü e ngui uva. Ra tsjapüji me ra sufridoji na ngueje me ünbü Mizhocjimi anguezeji, na ngueje vi tsjaji c'o me na s'o. Me na zëzhi Mizhocjimi, sö ra tsja texe. ¹⁶ Nu c'ü mi chägä c'e t'öxpjadü, mi juns'ü 'na tjü cja o bitu 'ñe cja o ngua. C'e tjü'ü je a cjava c'ü: “Nu c'ü manda texe cja yo jmu 'ñe cja yo rey.”

¹⁷ Nuc'ua ró janda 'na anxe c'ü je mi böbü a nde cja e jyarü. O mapjü na jens'e, o xipji a cjava texe yo ndoparü yo pjüjuaja a nde a jens'e:

—Xä'däji, rí jmurügueji dya, nu ja rí sigueji na puncjü o jñönü. Ngue Mizhocjimi je ra dya'c'üji c'e jñönü. ¹⁸ Rí sapüji o ts'ingue c'o rey, 'ñe c'o capitán 'ñe o ts'ingue

c'o bëzo c'o me chala. Nde rí sapüji o ts'ingue c'o pjadü 'ñe c'o chägäji. Rí sapüji o ts'ingue texe c'o nte c'o mbëpji, 'ñe c'o dya mbëpji, 'ñe c'o pje pjëzhi, 'ñe c'o dya pje pjëzhi; nde rí sagueji c'o, o 'ñeñe a cja c'ua c'e anxe.

¹⁹ Ró janda c'ua c'ü e animal c'ü na sate 'ñe c'o rey cja ne xoñijöümü 'ñe c'o o xondaroji. Ya vi jmurüji ngue c'ua ro tsjaji chü'ü nu c'ü mi chägä c'e t'öxpjadü 'ñe c'o o xondaro angueze. ²⁰ O zürüji c'ua c'e animal c'ü na sate. Xo 'ñe o zürüji c'e profeta c'ü ngue c'ü na yeje o animal. C'e profeta ngue c'ü mi böbü a jmi c'ü ot'ü animal, mi cja c'o señal c'o me ma nojo. A cjanu, ngue c'ü vi dyonpü c'o mi cuat'ü o número c'ü ot'ü animal c'o ma't'ü c'e ts'ita c'ü exi nguetjo c'ü. C'e animal 'ñe c'e profeta c'ü dya cjuana o pant'aji vivo cja c'ü e zapjü c'ü ngue asufre c'ü me yot'ü sivi. ²¹ Nuc'ua c'o o xondaro c'e animal o bö't'üji. Je o bö't'üji co c'ua e tratjedyi c'ü mi pedye cja o ne c'ü mi chägä c'e t'öxpjadü. Nuc'ua texe c'o ndoparü me co zapüji o ts'ingue c'o vi ndü. Me co pji'ch'iji.

Los mil años

²⁰ Nuc'ua ró janda c'ua 'na anxe c'ü ma sjöbü a jens'e. Mi jün c'ü e sjögü cja c'ü e t'o'o c'ü na jë'ë c'ü dya 'ñetse ja sät'ä. Mi cājā 'na cadena cja o dyë.

² Nuc'ua o zürü c'ua c'ü e trac'ijmi c'ü ya me mezhe, c'ü ngueje e Satanás c'ü dya jo. Cjanu o ndünt'ü co cadena c'ü ro mezhe 'na mil o cjé'ë. ³ Cjanu o pant'a cja c'ü e t'o'o c'ü me na jë'ë. Cjanu o ngo'bü na jo; cjanu o cuatü o sello, ngue c'ua c'ü dya jo, dya cja ro dyonpü yo nte, hasta 'ma cja ro zäs'ä c'o mil cjé. 'Ma ro cjogü yo mil cjé cja ro sjäpcä ja nzi pa'a.

⁴ Nuc'ua ró janda c'ua o trono nu ja junrü c'o manda. Nuc'o, o ch'unü ra jñüji ngüenda. Xo ró janda c'o aljma c'o o bö't'ü na ngueje o ndünt'üji a xütjü e Jesucristo o mamaji ja ga cja angueze. Nuc'o, dya o ma't'üji c'e animal c'ü na sate ne ri ngueje c'e ts'ita c'ü exi nguetjo c'e animal. Dya xo mi cuat'ü o número c'e animal cja o ndëji ne xo ri ngue cja o dyëji. Nuc'o, o nzhogü o bübütojji na yeje. Nuc'o, o mandaji co e Jesucristo 'na mil cjé. ⁵ C'o dyaja añima c'o dya 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo, dya o teji 'ma. Cja ro teji 'ma ro cjögü c'o mil cjé. ⁶ Me ra mājā nu c'o ot'ü ra te'e. Nuc'o, dya tū nzhubü a jmi Mizhocjimi c'o. C'o dya 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo c'o ya ndü, ra tetjoi na yeje, cja rron mboch'üji a sivi. Ngue c'ü xiji na yeje rga ndüji. C'o o nte Mizhocjimi, dya ra sufridoji cja c'e sivi. O nte Mizhocjimi ra tsjaji mböcjimi ra pëpiji Mizhocjimi 'ñe e Cristo. Nde ra tsjaji jmu co e Cristo c'o mil cjé.

⁷ Nu 'ma ra zäs'ä c'o mil cjé, e Satanás ra xosp'üji cja c'e t'o nu ja mi cjo'bü. Cja rron pjongüji c'ua libre c'ü.

⁸ Nuc'ua ra ma c'ua; ra ma dyonpü yo nte texe cja ne xoñijöümü. Ra ma dyonpü c'o menzumü a Gog 'ñe c'o menzumü a Magog. Ra jmutüji c'ua, ngue c'ua ra tsjaji chü. Me na puncjü c'o o xondaroji. Chjëntjoi nza cja yo 'ñöxijöümü a ññünü cja ndeje. ⁹ Rguí 'ñeji texe cja ne xoñijöümü ra zät'äji cja c'e ndajñiñi c'ü me ne Mizhocjimi, nu ja ri cārā c'o o nte. Nu c'e jñiñi ngueje a

Jerusalén. Ra ngārāji texe a ññü cja c'e jñiñi ngue c'ua ra chjotūji c'o ri cārā nu. Pero nuc'ua ra jyābā o sivi a jens'e. Ra ndēē texe c'o ri cārā texe a ññü cja c'e jñiñi. ¹⁰ Nuc'ua e Satanás c'ü onpü yo nte ra pant'aji cja c'ü e zapjü c'ü ngue asufre c'ü me yot'ü sivi. Ngue nu ja xo vi manda Mizhocjimi rví pant'aji c'e animal c'ü na sate 'ñe c'e profeta c'ü dya cjuana. Me ra sufridoji na puncjü, xömü ndempa, c'ü dya ra nguarü.

El juicio ante el gran trono blanco

¹¹ Nuc'ua ró janda c'ua 'na trono c'ü me ma nojo, c'ü me ma t'öxü. Xo ró janda nu c'ü mi junrü cja c'e trono. Nuc'ua o c'ueñe ne xoñijömmü 'ñe e jens'e a jmi cja c'ü mi junrü cja c'e trono. Dya cja ch'öt'ü c'ua ja mi bübü ne xoñijömmü ne ri ngueje e jens'e. ¹² Nuc'ua ró janda c'o añima, c'o pje mi pjēzhi 'ñe c'o dya pje mi pjēzhi, nde mi böbüji a jmi Mizhocjimi. Nuc'ua Mizhocjimi o xo's'ü c'ua c'o libro. Cja xe nu o xo's'ü c'ua c'ü 'naja libro. Nunu je juns'ü nu, o tjü'ü c'o ra bübütjo co Mizhocjimi para siempre. Nuc'ua Mizhocjimi o jñünpü c'ua ngüenda c'o añima nu c'ua ja ma mama cja c'o libro. C'o libro mi mama texe c'o vi tsjaji 'ma mi cārāji cja ne xoñijömmü. ¹³ Nuc'ua o mar xo o pjons'ü c'o añima c'o vi ndü'ü nu. C'o t'o'o 'ñe c'ua ja cārā c'o aljma xo o nzhö'ö c'o añima. Mizhocjimi o jñünpüji ngüenda c'ua ja nzi ma tsjaji 'ma mi cārāji cja ne xoñijömmü. ¹⁴ Nuc'ua c'o t'o'o 'ñe c'ua ja mi cārā c'o aljma, Mizhocjimi o pant'a cja sivi nza ye lugar c'o. O pant'aji cja c'e zapjü nu ja me yot'ü sivi. Nguejnu xiji na yeje rga ndüji. ¹⁵ Xo o manda Mizhocjimi o pant'aji cja c'e zapjü c'ü me yot'ü sivi, nu c'o dya quis'i o tjü cja c'e libro nu ja quis'i o tjü nu c'o ra bübütjo co Mizhocjimi para siempre.

Cielo nuevo y tierra nueva

21 Ya vi nguarü e jens'e 'ñe ne xoñijömmü. Ya xo mi ojtjo o mar. Nuc'ua cja ró janda c'ua 'na jens'e c'ü cja dadyo; cja na 'na xoñijömmü c'ü cja xo dadyo. ² Nutscö e Juan, ya ró janda c'ua c'ü e ndajñiñi c'ü o xöcü Mizhocjimi. Ngueje a Jerusalén c'ü cja xo dadyo. Je ma sjöbü a jens'e cja Mizhocjimi. Ya vi jocüji na jo; ya je mi cārā nu o nte Mizhocjimi. Chjēntjovi nza cja 'ma jocü na jo 'na xunt'i c'ü ya ra chjēvi c'e t'i c'ü ra chjüntüvi. ³ Nuc'ua ró ärä c'ua 'na jña c'ü ma jens'e. Je vi 'ñe-je cja c'e trono. Je mi mama a cjava:

—Jñanda, Mizhocjimi ya mimi a nde'e cja yo nte, angueze ya ra mimi co yo nte. Ri ngueje o nteji angueze. Nguetsjē Mizhocjimi c'ü ra bübü co anguesji ngue c'ua ri ngue o Mizhocjimiji. ⁴ Mizhocjimi ra ndintspi texe o nguizhöji. Dya cja ra ndüji. Dya cja pje xe ra mbeñeji. Dya cja xo ra huēji. Dya cja xo ra zöji c'ü rrä ü. Na ngueje texe c'o me vi sufridoji cja ne xoñijömmü, dya cja ra sufridoji. Ya nde dadyo texe, je va xitsi a cja c'ua c'e jña'a.

⁵ Nuc'ua c'ü junrü cja c'e trono o mama a cjava:

—Jñanda, nutscö rrā cja pügö ra dadyo texe.

Cjanu o xitsi:

—Opjügue yo jña'a yo, na ngueje na cjuana yo. Yo nte sö ra mbārā Mizhocjimi cja'a c'ua ja nzi va mama.

⁶ Cjanu o xitsi c'ua:

—Ya nguarü texe yo ro zädä. Nutscö ya exmi bübügö 'ma o mbürü e jens'e 'ñe ne xoñijömmü, y sido rá bübügö 'ma ya rguí nguins'i yo. Nu c'o türe, nutscö rá unüji c'ü ra ziji ndeje c'ü dya cja ra türeji; ra bübütjoji co Mizhocjimi para siempre. Dya xo rá cobraji c'ü rá unüji c'e ndeje. ⁷ Nu c'o sido ejmezü ra ch'unüji texe yo. Nutscö ri nguetscö o Mizhocjimiji. Nuc'ua, ri ngueje in ch'igö c'o. ⁸ Pero nu c'o me sū, 'ñe c'o dya ejmezügö, 'ñe c'o me na s'o, 'ñe c'o mböt'üte, 'ñe c'o tsājā o bëzo 'ñe c'o tsājā o ndixü, 'ñe c'o céro, 'ñe c'o ma't'ü o ts'ita, 'ñe texe c'o mbēchjine; nuc'ua, ra ch'unüji c'ü ra boch'üji cja c'ü e zapjü c'ü tjē'ē co sivi 'ñe asufre. Ngue c'ü xiji na yeje rga ndüji, o mama a cja c'ua.

La nueva Jerusalén

⁹ Cjanu o ējē c'ua 'naja c'o yenko anxe c'o mi tjē c'o yenko mojmü. C'o mojmü, ya vi pjödüji c'o castigo c'o mi nizhi c'o vi nguarü o sufrido c'o nte. Cjanu o zocügö c'e anxe. O xitsi a cjava:

—Xä'dägue a 'ñecjua. Rá jít's'i c'ü e xunt'i c'ü ngue o su'u c'ü e Ts'imē, o 'ñenze.

¹⁰ C'ü o Espiritu Mizhocjimi mi jít'si texe c'o. Nuc'ua c'e anxe o zinzi cja 'na t'eje c'ü me ma ndä. Cjanu o jít'si c'ü e ndajñiñi c'ü o xöcü Mizhocjimi c'ü ngueje a Jerusalén. Ma sjöbü a jens'e cja Mizhocjimi. ¹¹ C'e jñiñi me mi juēbi na zö na ngueje me na zö Mizhocjimi c'ü bübü nu. Me mi juēbi c'e jñiñi nza cja 'na ndojo c'ü me na mizhi c'ü xiji jaspe. Me mi 'ñetse nza cja o vigrio. ¹² Xo mi pēs'i 'naja ndüngumü c'ü me ma nojo, 'ñe me ma ndä. Mi t'i'i doce ngoxtji. Nzi 'naja ngoxtji mi bübü 'na anxe. Cja c'o ngoxtji mi juns'ü o tjü c'o doce o t'i e Israel. ¹³ Nzi 'na lado c'e ndüngumü mi t'i'i jñi'i ngoxtji.

¹⁴ Nu c'o o ndüngumü c'ü e jñiñi o mbedye doce cimientto. Cja c'o cimientto je mi juns'ü nu o tjü c'o doce o apóstole c'ü e Ts'imē c'ü ngueje e Jesucristo.

¹⁵ Nu c'ü mi zocügö, mi jün 'na vara c'ü mi ngue oro. Nuc'ü, je mi dyēdyi c'ü e jñiñi. Xo mi dyēdyi c'ü e ndüngumü 'ñe c'o o ngoxtji. ¹⁶ Nu c'ü e ndajñiñi o mbedye na jo cuagro. Nu c'ü ma maja xo ne ma cjatjonu c'ü ma mbät'ä. C'e anxe o dyēdyi c'ü e jñiñi co c'ü e vara c'ü mi jün. O zö yeje mil cja na yeje ciento kilometro c'ü ma maja. Xo ma cjatjonu c'ü ma ndä'ä 'ñe c'ü ma mbät'ä. ¹⁷ Nuc'ua xo o dyēdyi c'ua c'o o ndüngumü. O zö sesenta y cuatro metro c'ü ma ndä. C'e anxe o dyēdyi c'ua ja nzi ga tsja yo nte 'ma pje c'o ēdyiji.

¹⁸ Nu c'e ndüngumü vi t'ät'ä co ndojo c'o xiji jaspe. Nu c'ü e ndajñiñi mi ngueje dyavo oro nza cja vigrio c'ü me 'ñetse a tji'i. ¹⁹ Nu c'o cimientto c'ü e ndüngumü mi qui'i o ndojo c'o me na zö c'o me na mizhi. Nu c'ü o cimientto c'ü ot'ü, mi ngue ndojo c'o xiji jaspe. Nu c'ü na yeje mi ngueje ndojo c'o xiji zafiro. Nu c'ü na jñi'i mi ngueje ndojo c'o xiji ágata. Nu c'ü na nziyojo mi ngueje ndojo c'o xiji esmeralda. ²⁰ Nu c'ü na qui'ch'a mi ngueje ndojo c'o xiji ónice. C'ü na 'ñanto mi ngueje ndojo c'o

xiji cornalina. C'ü na yenko mi ngueje ndojo c'o xiji crisólito. C'ü na ocho mi ngueje ndojo c'o xiji berilo. C'ü na nueve mi ngueje ndojo c'o xiji topacio. C'ü na dyëch'a mi ngueje ndojo c'o xiji crisoprasa. C'ü na once mi ngueje ndojo c'o xiji jacinto. C'ü na doce mi ngueje ndojo c'o xiji amatista. ²¹ Nu c'o doce ngoxtji mi ngueje o perla. Nzi 'na ngoxtji mi ngueje 'natjo perla. Nu c'o o calle c'ü e jñiñi mi dyavo oro c'o ma 'ñetse nza cja o vigrío.

²² Dya ró jandagö cja c'ü e jñiñi ri järä o templo; na ngueje Mizhocjimi c'ü ín Jmugöji c'ü sö ra tsja texe, 'ñe c'e Ts'imë c'ü ngueje e Jesucristo nguetsjévi templovi. ²³ Nu c'ü e jñiñi, dya ni jyodü e jyarü ne xo ri ngue e zana c'ü ra jya's'ü nu. Mizhocjimi 'ñe e Jesucristo c'e Ts'imë me na zövi; y nguetsjévi jya's'üvi. ²⁴ Yo nte yo o jogü o mü'büji ra nzhodüji cja o jya's'ü c'e jñiñi. Nu c'o rey cja ne xoñijö mü ra ë zogü c'o me ni muvi c'o pës'i anguezeji. ²⁵ Nu c'o ngoxtji, dya ra cjot'ü c'o. Na ngueje pamü ri ndempa nu; ri ojtjo bëxö mü. ²⁶ Yo nte texe cja ne xoñijö mü ra ë zogüji c'o me ni muvi c'o pës'iji. ²⁷ C'o na s'o, dya ra cjogü a mbo cja c'ü e jñiñi c'o. Dya xo ra cjogü nu, c'o pezhe o bëchjine. Nu c'o ra cjogü nu, nguextjo c'o quis'i o tjü'ü cja c'e libro c'ü tjë'ë c'e Ts'imë. Nu c'o juns'ü o tjü'ü nu, ngue c'o ra bübüjtjo co Mizhocjimi para siempre.

22 Nuc'ua c'e anxe o jitsi 'na ndare c'ü me mi jore. Ngue c'e ndeje c'ü unü c'ü rga bübüjtjoji. Me mi 'ñetse nza cja o vigrío. C'e ndare je ma peje cja o trono Mizhocjimi 'ñe c'ü e Ts'imë. ² C'e ndare je mi cjogü a nde cja c'e calle cja c'e jñiñi. Nzi 'na lado c'e ndare mi cja'a nu o za'a c'o quis'i c'o unü c'ü rga bübüjtjoji. Doce vez ga nguis'i nu cjë'ë. Nzi 'na zana quis'i. Nu c'o o xi c'o za'a ngue c'o jocü yo nte cja ne xoñijö mü. ³ O trono Mizhocjimi 'ñe c'ü e Ts'imë je ra bübü cja c'e jñiñi. Nu c'o o nte Mizhocjimi ra ma't'üji angueze. Dya ra bübü nu, c'o rrä s'o'o. ⁴ Nu c'o o nte ra jñandbaji o jmi. Nu c'ü o tjü'ü, je ra jñus'ü cja o ndë anguezeji, na ngueje o nteji angueze. ⁵ Nujnu, dya ra bëxö mü nu. Dya xo rguí jyodüji o jya's'ü o sivi, ne xo ri ngueje o jya's'ü e jyarü. Ngueje Mizhocjimi c'ü ín Jmugöji ngue o jya's'ü nu. Nu c'o cãrä nu, ra mandaji para siempre.

La venida de Jesucristo está cerca

⁶ Cjanu o xitsi c'e anxe:

—Texe yo jña yo i dyärä na cjuana yo; ra sö ra creo yo nte. Nu c'ü ín Jmugöji Mizhocjimi c'ü jichi c'o profeta, o xitscö ró ë jítsc'ö yo ni jyodü ra zädä, ngue c'ua ra mbärä yo nte. Dya cja ra mezhe ra zädä. ⁷ Tsijñi c'ü mama e Jesucristo: “Dya cja ra metcö rá ëjë. Me ra mäjä nu c'o cja c'ua ja nzi ga mama Mizhocjimi cja ne libro”, o mama a cja c'ua.

⁸ Nutscö e Juan, nguetscö ró äragö, xo ró jandagö yo. 'Ma ró jandagö 'ñe ró äragö yo, nuc'ua ró ndüñijö mü a jmi c'e anxe c'ü o jitsi texe yo, ngue c'ua ro ma't'ü c'ü. ⁹ Pero c'e anxe o xitsi a cjava:

—Dya pje rí matcügö. Na ngueje nutscö xo rí mbëpjijogö cja Mizhocjimi nza cjatsc'e 'ñe nza cja c'o in cjuarmague c'o ngueje profeta, 'ñe nza cja c'o dyaja

c'o cja c'ua ja nzi ga mama ne libro. Nguextjo Mizhocjimi rí ma't'ügue, enze a cjanu.

¹⁰ Nuc'ua cjanu o xitsi c'ua:

—Dya rí tso'bü yo jña yo mama Mizhocjimi cja ne libro, na ngueje ya ts'iquëtjo bëzhi c'ü ra zädä texe yo mama ne libro. ¹¹ Nguet'ua yo pa'a yo dya be va sädä, 'ma dya ra nzhogü o mü'bü c'o cja na s'o, jyëzi sido ra tsjaji c'o. Nu c'o me na s'o cjijñi, xe rí jyëzitjo ra nguñijji c'o na s'o. Nu c'o cja na jo, c'ü xe ra tsjatjoji na jo. Nu c'o ngue o nte Mizhocjimi, c'ü sido ra tsjaji c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi.

¹² Mama a cjava e Jesucristo:

—Dyärä, dya cja ra metcö rá ëjë; ngue c'ua rá unü nzi 'najaji c'ua ja nzi va tsjaji 'ma mi cãräji cja ne xoñijö mü. ¹³ Nutscö ya exmi bübügö 'ma o mbürü e jens'e 'ñe ne xoñijö mü, y sido rá bübügö 'ma ya rguí nguins'i yo, eñe e Jesucristo.

¹⁴ Me ra mäjä nu c'o tjintspiji o mü'büji co o cji e Jesucristo; ngue c'ua ra sö ra ziji c'o quis'i c'e za'a c'ü unü c'ü rga bübüjtjoji. Xo ra sö ra cjogüji cja o ngoxtji c'ü e ndajñiñi a jens'e. ¹⁵ Ra ngärä a tji nu c'o dya ejme Mizhocjimi, 'ñe c'o cëro, 'ñe c'o tsäjä o ndixü, 'ñe c'o tsäjä o bëzo, 'ñe c'o mbö't'üte 'ñe c'o ma't'ü o ts'ita, 'ñe c'o pezhe o bëchjine.

¹⁶ E Jesús xo mama:

—Nuscö e Jesús ró täjä nu ín anexgö o ë xi'tsi texe yo, ngue c'ua rí xipjigue c'o dyaja ín ntegö. Nguetscö ró cjapügö o bübü e David. Xo o mboxbëchezügö e David. Xo nguetscö c'ü chjëntjovi nza cja c'e seje c'ü juëbi 'ma xörü, eñe.

¹⁷ Nu c'ü o Espiritu Mizhocjimi c'ü bübü o mü'bü yo o nte Mizhocjimi mama a cjava:

—Nu'tsc'e Jesucristo ín Jmuts'ügöjme, xä'dä.

Xo mama a cjava yo o nte Mizhocjimi yo ngueje o su c'e Ts'imë:

—Xä'dä dya, a 'ñecjua.

Texe c'o ärä yo jña'a yo, xo ni jyodü ra mamaji a cjava:

—Xä'dä dya, ín Jmuts'ügöjme.

Nu'tsc'ejji ín türeji ín neji o ndeje, xä'däji rí ë siji o ndeje nu unü c'ü rguí bübüjtjoji. Nu ne ndeje, e Jesucristo ra dya'c'ütjoji; dya ra cobrats'üji.

¹⁸ Nu'tsc'ejji ín äräji yo jña yo mama ne libro, pjötpüji na puncjü ngüenda. Na ngueje 'ma cjó c'o ra jñu's'ü jña c'o dya mama ne libro, Mizhocjimi ra jñünpü ngüenda ra tsjapü ra sufrido texe c'ua ja nzi ga t'opjü cja ne libro. ¹⁹ Nu 'ma cjó c'o ra jñücü yo jña yo mama Mizhocjimi cja ne libro, Mizhocjimi xo ra jñüpcü o tjü'ü cja c'e libro nu ja juns'ü o tjü'ü c'o ra bübüjtjo co Mizhocjimi para siempre. Dya xo ra cjogü a mbo cja o jñiñi Mizhocjimi a jens'e. Ngue c'e jñiñi c'ü xitsiji Mizhocjimi cja ne libro.

²⁰ Nu c'ü mama yo jña'a yo, mama a cjava:

—Dya cja ra metcö rá ëjë, eñe.

Je rga cjanu, amén. Xä'dä, nu'tsc'e Jesús ín Jmuts'ügöjme.

²¹ E Jesucristo c'ü ín Jmugöji ra mböxc'üji, ra nintsjim-its'üji ín texeji, o ntets'üji angueze. Je rga cjanu, amén.